

مجموعه قوانین و مقررات

محیط زیست

(کنوانسیون ها و معاهدات بین المللی)
(جلد دوم)

تدوین :

دفتر حقوقی

سازمان حفاظت محیط زیست

فهرست

بخش اول: معاهدات بین‌المللی جهانی

- ۱- قانون الحاق ایران به کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های حیوانات و گیاهان وحشی که در معرض خطر نابودی قرار دارند. (CITES)
- ۲- قانون الحاق ایران به کنوانسیون حمایت میراث فرهنگی و طبیعی جهان
- ۳- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مربوط به تالاب‌های بین‌المللی و تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی
- ۴- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اصلاحی کنوانسیون مربوط به تالاب‌های مهم بین‌المللی به‌ویژه تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی (کنوانسیون رامسر)
- ۵- قانون پذیرش اصلاحیه مواد ۶ و ۷ کنوانسیون تالاب‌های مهم بین‌المللی و تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی (رامسر)
- ۶- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون وین در مورد حفاظت از لایه ازن.
- ۷- پروتکل مونترال در مورد مواد کاهنده لایه ازن برنامه محیط‌زیست سازمان ملل
- ۸- قانون تصویب اصلاحیه اجلاس‌های لندن و کپنهاک راجع به پروتکل مونترال در مورد مواد کاهنده لایه ازن.
- ۹- اصلاحیه پروتکل مونترال در مورد مواد کاهنده لایه ازن.
- ۱۰- لایحه اصلاحیه پروتکل مونترال در مورد مواد کاهنده لایه ازن مصوب یازدهمین اجلاس اعضاء پکن (۱۳۷۸/۹/۱۲)
- ۱۱- قانون اجازه عضویت جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون‌مرزی مواد زائد زیان بخش و دفع آنها.

۱۲- قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی نجات دریایی.

۱۳- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی آمادگی مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی

۱۴- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از دفع مواد زائد و دیگر مواد. (Dumping)

۱۵- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریاها و آزاد و در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریاها و آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی

۱۶- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای بیابان‌زدایی در کشورهایی که به طور جدی با خشکسالی و یا بیابان‌زایی مواجه می‌باشند. به ویژه در آفریقا

۱۷- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تنوع زیستی (BDC)

۱۸- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تغییرات آب و هوا (UNFCCC)

۱۹- قانون موافقتنامه مربوط به اجرای مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در زمینه حقوق دریاها مصوب دسامبر ۱۹۸۲ میلادی راجع به حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و کاشانه‌ای

۲۰- متن کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی‌ها (MARPOL)

۲۱- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها (MARPOL)

۲۲- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۶۹) و پروتکل

۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی

۲۳- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کنترل سامانه‌های (سیستم‌های) مضر ضدخزه بر روی کشتی‌ها مصوب ۲۰۰ میلادی (۱۲۸۰ هجری شمسی)

۲۴- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی درباره مسئولیت مدنی برای خسارت آلودگی نفت سوخت کشتی مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۲ مجلس شورای اسلامی.

۲۵- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی نیروبی درباره انتقال لاشه کشتی‌ها مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۲ مجلس شورای اسلامی.

۲۶- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کنترل و مدیریت آب

توازن و رسوبات کشتی‌ها مصوب ۱۳۸۹/۳/۱۲ مجلس شورای اسلامی.

۲۷- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل (تشریفات) آمادگی، مقابله و همکاری در برابر سوانح آلودگی ناشی از مواد خطرناک و سمی مصوب ۲۰۰۰ میلادی (برابر با ۱۳۷۹ هجری شمسی)

۲۸- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ایمنی زیستی (کارتاهنا)

۲۹- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بین‌المللی ذخایر ژنتیکی

گیاهی برای غذا و کشاورزی

۳۰- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل کیوتو در مورد

کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در مورد تغییر آب و هوا

۳۱- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم در خصوص

آلاینده‌های آلی پایدار (POPs)

۳۲- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون روتردام در مورد آیین اعلام رضایت قبلی برای برخی مواد شیمیایی و سموم دفع آفت‌کش‌های خطرناک خاص در تجارت بین‌المللی (PIC)

۳۳- قانون الحاق به کنوانسیون حفاظت از گونه‌های مهاجر وحشی (CMS)

۳۴- قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون بین‌المللی حفظ نباتات مصوب ۱۹۵۲

۳۵- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون کمک‌رسانی به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیک و کنوانسیون اعلام فوری حادثه هسته‌ای

۳۶- از قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و بکارگیری سلاح‌های شیمیایی و انهدام آنها.

۳۷- سند نهایی کنفرانس با قطعنامه‌های پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به کنوانسیون ایمنی

جان اشخاص در دریا

بخش دوم: معاهدات منطقه‌ای

۱- لایحه قانونی راجع به کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی در برابر آلودگی کویت - ۱۳۵۷ هـ.ش

۲- پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری کویت - ۱۳۵۷ هـ.ش

۳- قانون اجازه الحاق به پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات

قاره کویت - ۱۳۶۸ هـ.ش

۴- قانون پروتکل راجع به حمایت محیط‌زیست دریایی درباره منابع آلودگی مستقر

در خشکی

۵- پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا

تهران - ۱۳۷۶ هـ.ش

۶- قانون کنوانسیون چارچوب حفاظت از محیط زیست دریائی دریای خزر
بخش سوم: معاهدات بین المللی دوجانبه

- ۱- قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به تعلیف احشام
- ۲- قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به استفاده از آب رودخانه های مرزی
- ۳- قانون معاهده اساس روابط متقابل و اصول همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه
- ۴- قانون موافقتنامه همکاری های شیلاتی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه
- ۵- قانون موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بیلوروس در زمینه قرنطینه گیاهی و حفظ نباتات
- ۶- قانون موافقتنامه همکاری در زمینه کاربردهای صلح جویانه از انرژی هسته ای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین
- ۷- قانون موافقتنامه چارچوب بین دبیرخانه کنوانسیون بازل درباره کنترل حمل و نقل برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها و دولت جمهوری اسلامی ایران در خصوص تأسیس مرکز منطقه ای کنوانسیون بازل برای آموزش و انتقال فناوری در تهران

بخش چهارم: مصوبات هیأت وزیران در مورد اجرای معاهدات بین المللی

- ۱- اجازه امضای موقت کنوانسیون امینی مواد شیمیایی در محیط زیست به وزارت امور خارجه و سازمان حفاظت محیط زیست.
- ۲- اجازه امضای موقت کنوانسیون حفاظت از محیط زیست دریای خزر به سازمان حفاظت محیط زیست

- ۳- تعیین وزارت جهاد کشاورزی در مسائل دامی و گیاهی و سازمان حفاظت محیط زیست در مسائل انسانی به عنوان مرجع ملی کنوانسیون - روتردام (PIC)
- ۴- اجازه امضای موقت قرارداد تأسیس مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل در ایران با دبیرخانه کنوانسیون بازل در ژنو- به سازمان حفاظت محیط زیست
- ۵- تعیین سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان مرجع ملی کنوانسیون تغییر آب و هوا و تشکیل شورای هماهنگی کنوانسیون تغییر آب و هوا
- ۶- اختیارات سازمان حفاظت محیط زیست در پیگیری تأسیس مرکز منطقه‌ای رامسر
- ۷- تعیین سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان مرجع ملی کنوانسیون تغییر آب و هوا تشکیل شورای هماهنگی
- ۸- اجازه امضای موقت موافقتنامه دریافت وام بلندمدت برای ایجاد شبکه آزمایشگاه‌ها بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت امپراتوری ژاپن به سازمان حفاظت محیط زیست.
- ۹- اجازه امضای موقت پروتکل ایمنی زیستی کار تاهینا در کنوانسیون تنوع زیستی در چهارچوب متن پیوست به سازمان حفاظت محیط زیست.
- ۱۰- تعیین مرجع ملی پروتکل ایمنی زیستی

بخش پنجم: اسناد حقوقی غیرمعاهده‌ای

- ۱- بیانیه کنفرانس سازمان ملل درباره انسان و محیط زیست
- ۲- بیانیه محیط زیست و توسعه
- ۳- دستورکار ۲۱
- ۴- اصول حفاظت از جنگل‌ها
- ۵- بیانیه اجلاس جهانی توسعه پایدار ژوهانسبورگ

پیشگفتار

سپاس خدای واحد که آفرینش را نمادی از نظامی متوازن و هدفمند قرار داد و آن را بر پایه حق و نفی باطل استوار ساخت؛ خداوندی که زمین و کوهها و رودها را برای آسایش انسان، و

رویش گیاهان و ثمرات را روزی وی قرار داد تا خالق راستین را پرستش نموده، تعالی را طی و

جلوه خداگونه خود را محقق سازد. قرآن به عنوان مقدس‌ترین متن دینی، صحنه آفرینش را پرده پرنیانی جمال و شکوه خدا می‌داند و آفرینش نظام هستی را پایه آرامش بشر معرفی می‌کند.

باری، انسان دیرزمانی است حقیقت خلقت را فراموش نموده، به عصیان در زمین مشغول است و انسان عصیانگر، بدیهی است که ارزش و قدر نعمت‌های الهی را نخواهد دانست. مادامی که این روحیه جاه‌طلبی و خودمحموری بشر برالگوهای رفتاری وی حاکم است، تخریب محیط‌زیست و دیگر نعمت‌های الهی ادامه خواهد یافت.

خداوند که خود آفریننده محیط و انسان است، الگوی رفتار صحیح در مجموعه هستی را به روی بشر گشوده، دانش درک محیط را به وی اعطا نموده و آن را به شناخت خیر و شر قادر ساخته است. در گذر زمان، مجموعه نظام‌های عقیدتی، اخلاقی و حقوقی نیز با فرازها و نشیب‌ها، قوت‌ها و ضعف‌ها و قاعده‌سازی‌های عام و خاص، بشر را به آنچه بایسته و شایسته او در زندگی اجتماعی و در مسیر تعالی فردی و جمعی است، آشنا ساخته‌اند. حقوق نیز بارزترین منبع این قاعده‌سازی‌هاست. در ایران با گذشت بیش از شش دهه از وضع قواعد ناظر بر حفاظت محیط‌زیست و تحول هنجارهای درون ملی، توجه به محیط برون ملی نیز از نظر دور نمانده، مجموعه‌ای کثیر از هنجارهای ناظر بر محیط بین‌المللی نیز پذیرش و اجرا گردیده، چارچوب‌هایی برای استقبال و حمایت از این هنجارها- مادامی که در مجرای حقیقی پیگیری مطالبات به حق بشری برای داشتن محیط‌زیستی سالم باشند- تعبیر گردیده، مسئولیت حضور فعال در مجامع بین‌المللی و پیگیری این سلسله هنجارها در سطوح دو و چندجانبه به سازمان حفاظت محیط‌زیست محول گردیده است.

ایران از نظر مشارکت در روند تصویب معاهدات بین‌المللی هم در سطح جهانی و هم منطقه‌ای و همچنین انعقاد معاهدات دوجانبه و تفاهم‌نامه‌های تخصصی زیست محیطی، از وضعیتی به مراتب برجسته در میان سایر کشورها برخوردار است. تصویب 2 کنوانسیون بین‌المللی تخصصی زیست محیطی با دامنه جهانی و منطقه‌ای، دو سند تأسیس نهادهای بین‌المللی زیست محیطی (اتحادیه جهانی حفاظت طبیعت و منابع طبیعی و برنامه محیط‌زیست ملل متحد (یونپ)) و همچنین تصویب چندین موافقتنامه دوجانبه دارای ابعاد زیست محیطی و دهها تفاهم‌نامه دوجانبه میان سازمان حفاظت محیط‌زیست و نهادهای هم‌تراز در سایر کشورهای اروپایی، آمریکایی، آسیایی و

افریقایی، این اسناد حقوقی را به بخشی عظیم و قابل توجه از منابع حقوق محیط‌زیست ایران تبدیل نموده و عملکرد بین‌المللی این سازمان را توسعه داده است.

براساس ماده ۹ قانون مدنی، معاهدات بین‌المللی مصوب که سازگار با قانون اساسی باشند، از نظر اجرا و اعتبار «در حکم قانون» هستند و می‌توانند موجب حقوق و تکالیف در نظام هنجاری و موضوعه کشور باشند. مفاد این سلسله معاهدات و موافقتنامه‌های زیست‌محیطی نیز در درجه اول، مرجع و مراجع ملی را به تکاپوی فراهم‌سازی زمینه‌های اجرایی شدن کامل و دقیق این هنجارها ملزم می‌سازد. بر این اساس، قاعده‌سازی‌های تقنینی و آیین‌نامه‌ای برای اجرای مفاد معاهدات در آن حد که ناظر بر کشورمان می‌باشد، مجلس و دولت را به مشارکت و تحرک می‌طلبد.

اتخاذ تصمیم هیأت دولت مبنی بر وضع تصویب‌نامه‌هایی راجع به تعیین مرجع ملی و همچنین مقرراتی اجرایی برای تفریر التزام نهادهای وابسته به قوه مجریه به رعایت این معاهدات (نظیر آیین‌نامه تشکیل شورای ملی ایمنی زیستی)، نخستین دسته از قواعد اجرایی داخلی راجع به این معاهدات هستند. با این حال، نظر به این‌که سیستم حقوقی کشور اجرای

تعهدات بین‌الدولی قراردادی نسبت به اشخاص حقوقی و حقیقی داخلی را منوط به طی فرآیند «تبدیل» می‌شمارد، وضع «قانون اجرای ملی» این معاهدات خواه به صورت مستقل و یا وضع

قواعدی در این رابطه در دل قوانین دیگر (نظیر قانون برنامه چهارم یا ماده ۷ قانون شکار و صید) ضروری است. بر این اساس، مادامی که قوانین لازم وضع نشود که حقوق و تعهدات دولت جمهوری اسلامی ایران در این معاهدات را به حقوق و تعهدات افراد و اشخاص حقوقی تبدیل ننماید، اساساً بازیگران اخیر تابع نظام حقوقی مبتنی بر این اسناد محسوب نمی‌گردند هرچند از نظر بین‌المللی، این فرآیندها و تشریفات داخلی، دولت را از مسئولیت اجرای کامل معاهدات مبرا نمی‌سازد.

از طرف دیگر، بخش مهمی از هنجارهای حقوق بین‌الملل محیط‌زیست جلوه عرفی یافته و هرچند در مقدمات و مواد اجرائی اغلب این معاهدات مصوب نیز، این هنجارها تدوین شده یا مورد تأیید قرار گرفته‌اند اما مبانی و مبادی اجرایی شدن آنها در حقوق داخلی به‌ویژه در سطح قضایی با ابهام جدی روبروست. در گستره اجرای اداری، نظر به اینکه سازمان حفاظت محیط‌زیست و سایر نهادهای مرجع ملی معاهدات بین‌المللی، با همه قواعد حاکم بر روابط بین‌المللی سروکار داشته و پیوسته آنها را به مثابه قواعد بازی در حوزه زیست‌محیطی نیز شناخته و مدنظر دارند، اجرا و توجه به آنها را از نظر دور نمی‌دارند. اما در سایر ابعاد، جلوه‌های عرفی این هنجارها و تأثیرگذاری‌های آنها در محیط حقوقی داخلی چندان شفاف نمی‌باشد. از این رو، در مواردی که وقایع زیست‌محیطی نظیر قضیه کشتی کاپیتان ساخاروف (شعبه سوم مجتمع قضایی شهید بهشتی تهران) یا پرونده فسیل‌های مراغه (دیوان داوروی دعوای ایران-آمریکا) به این هنجارهای عرفی مربوط می‌گردد. مشخص نیست استناد به آنها به‌عنوان «قانون حاکم بر دعوی» تا چه حد از نظر حقوق داخلی قابل پذیرش بوده و با آن سازگار می‌نماید.

در هر حال، مجموعه حاضر که پیش‌روی شماست، مجموعه جامع معاهدات بین‌المللی زیست‌محیطی مصوب کشور و همچنین اسناد راجع به پذیرش و اجرای مستقیم آنها است که با دسته‌بندی مشخص و تفکیک شده، امکان مراجعه را آسان‌تر ساخته است. امید است که این مجموعه که جلد دوم از قوانین و مقررات محیط‌زیست ایران بوده و از نظر حقوقی بین‌المللی اعتباری بیش از محتوای جلد نخست نیز داشته و مقدم بر هنجارهای محیط و توسعه پایدار در کشورمان راهگشا بوده، امکان تدقیق در جنبه‌های بین‌المللی این حقوق را که در واقع، منابع

بین‌المللی ملی حقوق محیط‌زیست کشور هستند، بیش از گذشته فراهم سازد. در این مجموعه، کلیه معاهدات و اسناد مرتبط تا ابتدای سال ۱۳۸۸ شمسی جمع‌آوری، طبقه‌بندی و تدوین شده‌اند. در مجموعه‌های آتی، تغییرات بعدی نیز لحاظ خواهند شد.

به منظور ارتقای دانش حقوق محیط‌زیست، تقویت مجموعه منابع این حقوق و تسهیل دسترسی به آنها، همه صاحب‌نظران به‌ویژه حقوقدانان و کارشناسان محیط‌زیست را به یاری طلبیده، از هرگونه اظهارنظر و نقد آنها بر این مجموعه و پیشنهاد بازنگری و توسعه آن استقبال می‌نمایم. دفتر حقوقی سازمان حفاظت محیط‌زیست، دست همکاری همه صاحب‌نظران را به گرمی خواهد فشرد. در خاتمه ضمن تقدیر و سپاس بی‌پایان از جناب آقای محمدجواد محمدی‌زاده معاون محترم رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست که همواره پشتیبان توسعه و تحکیم حقوق محیط‌زیست کشور بوده و نشر دانش حقوقی را مورد حمایت قرار داده‌اند، مساعی و تلاش وافر همکارانم دکتر نادر ساعد، مشاور دفتر حقوقی را در جمع‌آوری، تنقیح، توضیح و دسته‌بندی این مجموعه و جامعیت بخشی به آن که با پی‌جویی مصوبات نهادهای قاعده‌ساز کشور در ابعاد مختلف همراه بوده است، قدرشناسی نموده، توفیق همه همکاران و پاسداران ارزش‌ها و هنجارهای زیست‌محیطی را از خالق هستی خواستارم.

علی سمیعی

سرپرست دفتر حقوقی

مقدمه

ایران و معاهدات بین‌المللی محیط‌زیست در بستر تحلیل

دکتر نادر ساعد

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَ الْأَرْضُ وَ مَنْ فِيهِنَّ وَ إِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَ لَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ.

«آسمانهای هفتگانه و زمین و هر آنچه در میان آنهاست به حمد و ستایش او (خدای یگانه) مشغولند و هیچ چیزی جز مشغول به تسبیح‌گویی او وجود ندارد. اما (برخی) انسانها بر شنیدن آن توانا نبوده و آن را درک نمی‌کنند».

محیط‌زیست، بیانگر نیازمندی حیات و زیست انسان به لوازمی است که پیدایی و پدیداری‌شان اساساً از قدرت و توانایی انسان خارج است و برآورده‌سازی این نیاز در پرتو اقتدار بشری و علم و دانش وی، تنها از عهده این «طبیعت مهربان» برمی‌آید و بس. اما بشر، این مخلوق برتر اما عاجز از تولید و ساخت مؤلفه‌های زیستی و عناصر زیست بومی که حیات وی از آغاز تا پایان تنها به وجود و بقای این عناصر ممکن است، اغلب قدرشناسی از طبیعت را به فراموشی سپرده و حتی نوشت و خیر و مصلحت حیات پایدار و متعالی خود را نیز در سایه تقدم برخی انگیزه‌ها و منافع محدود سودانگاران از لزوم تدقیق کافی در رفتار و برنامه‌ریزی‌های رفتاری خود عاری نموده است. در چنین گستره‌ای، تخریب و نابودی طبیعت و پایان‌پذیری برخی از این لوازم حیات وی، قطعی و مسلم می‌نماید.

بهینه‌سازی رفتار بشر با محیط‌زیست و تصحیح این رفتارها از طریق ترسیم الگوهای رفتاری

بایسته، مساله‌ای است که قدمتی به اندازه تاریخ تخریب محیط‌زیست دارد. همه ادیان، مکاتب فکری و اخلاقی، مکتب حقوق طبیعی و همچنین پاره‌ای از مشرب‌های حقوقی پوزیتیویستی (وضعی) تلاش نموده‌اند با تکیه بر مجموعه‌های هنجاری و

طراحی نُر‌هایی عام، بشر را به اهمیت محیط‌زیست خواه انسانی و خواه طبیعی آگاه ساخته و لزوم رعایت ملاحظات ناظر بر

استمرار عناصر محیطی در شرایطی که موجودیت این عناصر خواه به دلیلی ارزش ذاتی آنها و خواه به خاطر تأثیرشان بر حیات بشری مخدوش و در معرض تهدید قرار نگیرد را طوری در اندیشه و ذهن بشر جاری و ساری نمایند که «اعتقاد» به پذیرش محدودیت‌های ناشی از این ملاحظات بر رفتارهای مطلق‌گونه بشر و اجتماعات بشری، تکوین گردد. به هر حال، قواعد ناظر بر حفاظت محیط‌زیست، نشأت گرفته از آموزه‌های دینی، اخلاقی و حقوقی هستند که توسعه علم و دانش بشری نیز به استحکام و همچنین تکامل آنها کمک نموده‌اند.

در گستره حقوق به ویژه حقوق موضوعه، محیط‌زیست به مثابه محیط و بستری است که همه رفتارهای بشری و حقوق و تعهدات آن تنها در چنین زمینه‌ای است که امکان استیفا می‌یابد. اگر حقوق ناظر بر اجتماع است و وجودش به وجود اجتماعی و انسان اجتماعی بسته است، وجود محیط‌زیست نیز اساسی‌ترین بلکه قطعی‌ترین عنصر لازم برای شکل‌گیری و تکوین چنین اجتماعی است. نتیجه این‌که هرچند کمتر به این نکته توجه می‌شود اما وجود محیط‌زیست، شرط جاری شدن حقوق بشری و تعهدات وی در قبال خود و دیگران است. نامناسب بودن شرایط حاکم بر چنین محیطی که در کل به منزله «آلودگی» تلقی می‌گردد، پیش‌شرط‌های مادی لازم برای توالی و استمرار حیات عادی بشر را زایل می‌سازد. بدین ترتیب، امکان جاری شدن حقوق و تعهدات ناظر بر افراد و اشخاص حقوقی نیز با موانعی روبرو می‌گردد که در شرایط بحران آلودگی، این مانع در بالاترین آستانه خود ظاهر می‌گردد. توسعه پایدار، نهادی است که برای جامعه، امکان و اولویت زیستن را با قبول و درک محدودیت‌های زیست‌محیطی ملازم می‌نماید و با تأکید بر جامعه پایدار، درصدد ایجاد توازن بین ظرفیت بقا و محیط زندگی و زیستن بشر بر می‌آید.

۱- زایش حقوق محیط‌زیست و چارچوب‌های آن

پدیداری هنجارهای وضعی و قواعد دستوری راجع به پاسداشت محیط‌زیست و تکریم

آن در برابر رفتارهای منعفت‌جوی بشر، از حقوق داخلی آغاز می‌گردد و به محیط بین‌المللی تعمیم می‌یابد. حقوق محیط‌زیست به معنای امروزی آن، در سطح ملی و از برخی کشورهای اروپایی و امریکای شمالی نشأت می‌گیرد. هرچند اساسی‌ترین هنجارهای ناظر بر تنظیم روابط انسان و محیط، در حقوق اسلامی هم به صورت عام و هم خاص پایه‌ریزی شده و وضع گردیده است. پدیداری این هنجارها، نشأت گرفته از نیاز زمان و محیط تاریخی بعد از عصر صنعتی شدن، روشنگری و خردگرایی است که برخوردهای گسترده و زیان‌بار بشر مایل به تولد و رشد صنعت، محیط‌زیست (به‌ویژه طبیعی) را قربانی افراط در بهره‌برداری از منابع موجود نمود و اندیشه‌ها و مکاتب وقت را به تأمل و چاره‌اندیشی برای جبران این وضعیت‌ها و پیشگیری از موارد آتی نمود: شکل‌گیری اندیشه‌های انسان‌گرایی و محیط‌مداری حقوق موضوعه که در قوانین هوای پاک و حفاظت محیط‌زیست کشورهای اروپای غربی و امریکای شمالی جهت و مسیر وضع قواعد محیطی را تشکیل می‌داده‌اند، واکنش اندیشمندان و نخبگان به این معضله‌ها بوده‌اند.

در هر حال، در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم است که بسط نگرانی‌های ملی به محیط بین‌المللی و هم‌افزایی توانمندی بازیگران بین‌المللی برای مقابله با آلودگی‌های زیست‌محیطی، حقوق بین‌الملل قراردادی محیط‌زیست را حیات بخشید و متولد نمود و موجبات تبدیل این

قراردادها به عرف‌های عام‌الشمول را فراهم نمود. زایش چنین روندی از هنجارگرایی‌های

وضعی، نشأت گرفته از چند عامل اساسی بوده است:

نخست، آگاهی از بدون مرز بودن آلودگی‌های زیست‌محیطی و عدم تبعیت گستره عناصر زیستی از علقه‌های حقوقی - جغرافیایی: بهره‌برداری‌های گسترده از منابع طبیعی و معدنی برای تأمین سوخت نسل اول صنایع به‌ویژه کاربرد زغال‌سنگ که با تولید انبوه دود همراه بوده است، ثابت کرد که تحرک ابرهای دود و آلودگی امکان انتقال آنها به فضای سایر ملت‌ها و کشورها را فراهم می‌سازد و در این صورت، نمی‌توان با بهره‌گیری از محیط‌زیست ملی، موجبات ایراد صدمه به محیط‌زیست سایر دولت‌ها و همچنین حقوق سایر افراد را فراهم نمود. قضایایی نظیر

کارخانه زغال‌سنگ اسملتر (کانادا - آمریکا) که موجب شکل‌گیری دعاوی

بین‌المللی و ارجاع

آن به داوری گردید، خود مصداقی بارز از انعکاس نامحدود و بی‌مرز بودن عناصر زیست بومی شد. به‌گونه‌ای که دولت‌ها می‌بایست رفتار خود با محیط‌زیست را با مدنظر قرار دادن پیامدهای بین‌المللی عملکرد خود تنظیم می‌نمودند.

از طرف دیگر، پاره‌ای از وقایع زیست‌محیطی تنها با بهره‌گیری از توان مجموعه‌ای از دولت‌ها قادر به هدایت و مدیریت است. فواید «همکاری» بین‌المللی نه تنها در محیط تعامل‌های تجاری و بازرگانی بلکه در گستره پیشگیری و مقابله با آلودگی‌های زیست‌محیطی نیز صادق بوده. دولت‌ها را به نظام‌مند کردن این همکاری‌ها از طریق موافقتنامه‌های دو یا چندجانبه ترغیب و رهنمون نمود.

نکته سوم، تحرک بخشی هنجارگرایی‌های زیست‌محیطی است. هم در حقوق داخلی و هم در حقوق بین‌المللی، روند قاعده‌سازی درباره حفاظت محیط‌زیست و محدود کردن آزادی عمل افراد و تحدید حاکمیت دولت‌ها، به صورت بخشی و حوزه به حوزه بوده است. گویی امکان تأمل جمعی و جامع در مورد همه مقوله‌های

زیست محیطی وجود نداشته، هر بار مقوله‌ای که بیشتر از سایرین رخ می‌نموده و حساس جلوه می‌کرده است، مولد قاعد سازی قرار می‌گرفته، قانون (در سطح داخلی) یا معاهده‌ای بین‌المللی (در سطح منطقه‌ای و جهانی) برای مصون‌سازی آن از دخالت‌های نامعقول بشری وضع می‌شده است. هنوز هم این روند از هنجارسازی‌ها ادامه دانسته، همه معاهدات بین‌المللی زیست محیطی یک یا چند حوزه و موضوع خاص از محیط‌زیست طبیعی یا انسانی را تحت پوشش قرار داده‌اند.

۲- خصایص معاهدات بین‌المللی محیط‌زیست

معاهده بین‌المللی، تنظیم مجموعه‌ای از حقوق و تعهدات راجع به دولت‌ها و یا سازمان‌های بین‌المللی به صورت غالباً نوشته است که متعاقب حصول اشتراک نظر کلی مجموعه‌ای از این بازیگران، نگارش یافته و مورد پذیرش آنها قرار می‌گیرد. معاهده، یکی از گسترده‌ترین و

اصلی‌ترین منابع حقوق بین‌الملل و به ویژه حقوق بین‌الملل محیط‌زیست است که تنظیم و قاعده‌سازی رفتار بین‌المللی را در یک یا چند حوزه زیست محیطی به صورت شفاف و نوشتاری جلوه‌گر می‌سازد و امکان پیگیری و توسعه و تکامل آنها را در گذر زمان از طریق ساختارهایی معین فراهم می‌سازد.

معاهدات بین‌المللی زیست محیطی، از ویژگی‌ها و خصایص کلی برخوردارند که آنها را از دیگر معاهدات مجزا می‌سازند. این ویژگی‌ها هم جنبه شکلی و هم محتوایی دارند و تدبیر در ابعاد مختلف‌شان، درک صحیح‌تر از مفاد این معاهدات و اثرگذاری‌شان در مراحل اجرای داخلی و بین‌المللی را ممکن می‌سازد. این خصایص را می‌توان چنین برشمرد:

رو به جهانشمولی؛

- غیرسیاسی و غیرامنیتی؛
- رویکرد بخشی (جزء به جزء) و حیطه‌بندی شده؛
- رسمی و به شرط تصویب؛
- متحرک و پویا (دارای اسناد مکمل و تکمیلی)
- متکی به اقدامات اولیه و پشتیبانی ملل متحد.

۳- اجرای ملی معاهدات و نقش مرجع ملی

اجرای معاهدات بین‌المللی، اهمیتی به مراتب فزاینده‌تر از انعقاد و تصویب آنها دارد. اینکه چگونه می‌توان ظرفیت‌های ملی را برای اجرایی شدن مفاد معاهدات فراهم کرد، چگونه تعهدات بین دولتی به تعهدات اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی و همچنین تعهدات نهادهای حاکم تبدیل می‌شود، چگونه روندهای تقنین، اجرا و قضا در سطح داخلی با توجه به معاهدات بین‌المللی تکمیل می‌گردند و بکار گرفته می‌شوند، و از مهمترین جنبه‌های عملی اجرای معاهدات بین‌المللی (در کلیت آن و همچنین در حوزه محیط‌زیست) هستند که نه تنها به حیثیت و شأن بین‌المللی کشورمان مربوط می‌گردند بلکه حاکمیت قانون و تحکیم و توسعه حقوق حفاظت محیط‌زیست در راستای تعالی همه‌جانبه را نیز تحت‌الشعاع قرار می‌دهند.

نهاد حقوقی اصلی مرتبط با برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و هماهنگ‌سازی ظرفیت‌های

ملی

مرتبط با اجرای معاهدات زیست‌محیطی، «مرجع ملی» است که علاوه بر این‌که

ممکن است

نقش «نقطه تماس ملی» برای برقراری ارتباط رسمی کشور با مراجع ملی سایر کشورهای عضو معاهدات و همچنین سازمان‌های بین‌المللی مربوط از جمله دبیرخانه ناظر بر اجرای کنوانسیون را ایفا نماید، باید مسائل ماهوی و جدی مرتبط با «اجرا»ی

این سند را از توزیع مسئولیت‌ها و اتخاذ هماهنگی‌ها میان مراجع صلاحیت‌دار گرفته تا تهیه گزارش ملی اجرای کنوانسیون عهده‌دار گردد.

به واقع، برخی از معاهدات بین‌المللی نظیر کنوانسیون حفاظت لایه ازن، مرجع ملی را دارای مسئولیت ترکیبی نقطه تماس و اتخاذ اقدامات عملیاتی مربوط به اجرای کنوانسیون در داخل کشور، شناخته است. اما کنوانسیون تنوع زیستی و پروتکل کارتاژنا، «نقطه تماس ملی» را به

عنوان رکنی ملی و صرفاً شکلی با مسئولیت برقراری ارتباط، از مرجع ملی که مسئولیت‌های هماهنگی و اجرای فعالیت‌های اصلی مربوط به پایبندی کشور به الزامات معاهده را برعهده دارد، تفکیک نموده‌اند.

مرجع ملی، نهادی (اغلب) حکومتی است که وظیفه ذاتی آن با هدف و موضوع اصلی معاهده ذیربط، ارتباط لاینفک داشته باشد. بنابراین، تعیین آن بسته به حقوق داخلی هر کشور متفاوت خواهد بود. ممکن است یک یا چند نهاد داخلی موجود، به عنوان مرجع یا مراجع ملی «تعیین و اعلام» شوند و یا این که بدین منظور «تأسیس» گردند. در کنوانسیون‌های زیست‌محیطی، روشن است که سازمان حفاظت محیط‌زیست بیش از هر نهاد دیگری دارای علقه، سبقه و ارتباط ذاتی با روند تحقق اهداف و موضوع آنها بوده و هست. البته یک اصل کاربردی و عملی ناظر بر تعیین مرجع ملی این است که تنها از سازمانی می‌توان انتظار هدایت صحیح روند اجرای معاهدات را داشت، که در موضوع آن معاهده دارای تخصص و تجربه باشد. به واقع، اساساً انتظار اجرای یک معاهده از نهادی منطقی است که خود مسأله نحوه اجرا و مدیریت موضوع معاهده را درک نموده و در عمل دارای تجربه و تخصص پیرامون آن باشد، با این حال، در برخی از موارد به دلیل عدم شناخت کافی از چنین مقوله‌ای، مسئولیت مرجع ملی برخی از معاهدات و مجامع زیست‌محیطی به نهادی غیرمرتبط محول شده است. در این خصوص می‌توان به عدم سپردن مسئولیت مرجع ملی برنامه محیط‌زیست ملل

متحد به سازمان حفاظت محیط‌زیست یاد کرد که به تصمیم‌گیری‌های قبل از انقلاب اسلامی باز می‌گردد.

علی‌ایحال، مرجع ملی حتی اگر مسئولیت نقطه تماس ملی را برعهده نداشته باشد، دارای

اختیارات و وظایف زیرخواهد بود:

□ تقبل نمایندگی کشور در کلیه مذاکرات و اقدامات راجع به معاهده در سطح بین‌المللی؛ به‌واقع، نظرات مرجع ملی، به عنوان نظرات جمهوری اسلامی ایران (عضو معاهده) در رابطه با همه مباحث مرتبط با معاهده تلقی خواهند شد.

□ مسئولیت تمهید اجرای داخلی معاهده. مرجع ملی موظف است کلیه اقداماتی را که برای اجرایی شدن معاهده در داخل کشور لازم است، به عمل آورد از جمله:

- تهیه پیش‌نویس قوانین و مقررات لازم برای تبدیل تعهدات معاهده از تعهدات دولتی به تعهدات سایر اشخاص و یا اصلاح قواعد موجود و همچنین وضع قواعد جدید؛

- تشکیل جلسات لازم برای ایجاد هماهنگی میان نهادهای داخلی مرتبط با معاهده؛

- تشکیل دبیرخانه مرجع ملی به منظر انجام کلیه امور اداری و اجرایی مرجع ملی.

□ تقبل مسئولیت نظارت بر حسن اجرای معاهده توسط کلیه نهادهای مربوط و همچنین افراد و عموم و پیش‌بینی اختیارات لازم برای ایفای این مسئولیت از طریق تصریح در قوانین و مقررات داخلی.

بنابراین، تعیین مرجع ملی نه تنها متضمن افزایش اختیارات حقوقی برای نهاد ذیربط است و تعهد به رعایت تصمیمات آن را در حدود قوانین و مقررات برای سایر نهادها و عموم نیز ایجاد می‌نماید، متضمن «تعهدات و مسئولیت‌هایی» فراگیر و گسترده است که در پرتو آن، نهاد تعیینی یا تأسیس شده به عنوان مرجع ملی باید بین چارچوب داخلی و ظرفیت‌های حقوق کشور سازگاری ایجاد نموده و بسترهای لازم برای اجرای این

تعهدات در سطح کشور را با رعایت اصول اجرای معاهدات بین‌المللی (اجرای سرزمینی، اجرای با حسن نیت، اجرای تقنینی، قضایی و اداری) فراهم سازد.

۴- اجرایی بودن ماهیت حقوقی تعیین مرجع ملی

تعیین مرجع ملی، اساساً امری اجرایی و مربوط به اجرای معاهده است و تصمیم‌گیری در رابطه با آن از نظر مصداقی و تعیین نوع نهاد مربوط و یا تغییر آن، بر عهده و در صلاحیت ذاتی هیأت وزیران می‌باشد. با این حال، در برخی از موارد، مجلس در این زمینه اقدام نموده است. به نظر می‌رسد که منطوق اصل ۱۳۸ قانون اساسی راجع به امر اجرایی، بر تعیین مرجع ملی یا نهاد مسئول اجرای معاهدات بین‌المللی مصوب که نمادی از اجرای قوانین است نیز صادق و حاکم است. مگر این که اجرای معاهدات مستلزم هم افزایی نقش همه نهادهای حاکم و تشکیل شوراهای ملی (فراتر از قوه مجریه) باشد که در این صورت، عضویت نمایندگان سایر قوا

و نهادهای خارج از قوا در چنین تشکلی مستلزم تصویب قانون خواهد بود.

در هر حال تعیین مرجع ملی معاهدات زیست‌محیطی توسط قانونگذار، انعطاف‌های لازم در ملاحظه و تطبیق الزامات عملی بر اوضاع و احوال اجرایی را که لازمه تقویت روند اجرای معاهدات است، با مانع روبرو می‌سازد، هرچند برخی نهادها در تلاشند با قرار دادن نام خود در مصوبه مجلس، چنین مسئولیتی را به صورت پایدار برای خود حفظ نمایند.

۵- احاله حقوق داخلی به معاهدات بین‌المللی زیست‌محیطی

در اجرای معاهدات بین‌المللی زیست‌محیطی، مهمترین مسأله که گاه حتی اهمیتی به مراتب بیش‌تر از اجرای اداری آنها می‌یابد، حمایت قضایی از محیط‌زیست و اجرای قضایی معاهدات بین‌المللی حتی در حد قواعد قراردادی است. همان‌طور که در

پیشگفتار این کتاب آمده است. سیستم حقوقی کشورمان بر پایه خوداجرا نبوده معاهدات را به مثابه عملی متخلفانه یا موجد

مسئولیت کیفری شناخت مگر این که قانون داخلی زمینه‌های چنین وضعیت و شناسایی اجرای مفاد معاهدات بین‌المللی را فراهم سازد.

این مسأله یعنی شناسایی دقیق اجرایی بودن مفاد معاهدات بین‌المللی، امری مجزا از تصویب خود معاهده در مراجع داخلی است. به واقع، شناسایی اقدامی مضاعف و دومین پس از طی تشریفات راجع به پذیرش معاهدات بین‌المللی (اصول ۷۸ و ۱۲۵ قانون اساسی) است. این اقدام دو جلوه خواهد یافت.

الف- وضع قانون اجرای معاهده بین‌المللی

قانون اجرای معاهده، ترتیبی است که دولت یا مجلس ضمن ابتکار لوایح و طرح‌های قانونی، تعهدات مندرج در معاهده را به تعهدات اشخاص حقیقی و حقوقی تبدیل نموده، ساختارها و روندهای لازم بین منظور در مجموعه قواعد سه‌گانه یا خارج از آن و یا در قالب نهادهای ملی و فراقوه‌ای تعیین می‌گردد و از طریق ضمانت اجراهای اداری، انضباطی و قضایی، با تخلف از این هنجارها برخورد می‌شود.

رویه تدوین این قوانین در کشورمان وجود داشته و گاه برای اجرای جامع و سازمان یافته یک معاهده، چنین ترتیبی مدنظر قرار گرفته، هرچند خارج از حوزه معاهدات زیست‌محیطی بوده است.

ب- فرآیند احاله کیفری به معاهدات بین‌المللی

درمورد نخست (وضع قانون اجرای ملی)، قانونگذار قواعد ماهوی کنوانسیون را نیز با همان ادبیات یا در قالب بومی به حقوق داخلی وارد می‌نماید و ظرفیت‌های حقوق داخلی را به منظور فراهم ساختن زمینه‌های ایفای تعهداتی که در آن معاهده بر ذمه دولت قرار گرفته است بکار می‌گیرد. اما احاله، فرآیندی است که بدون تکرار یا تبدیل قواعد ماهوی راجع به اعمال ممنوعه و مجاز مقرر در معاهده، صرفاً ظرفیت‌های

واکنشی و قضایی حقوق داخلی در راستای تحقق اهداف آن معاهده بکار گرفته می‌شود. به طوری که بخش مقدماتی قواعد مورد نظر، در معاهده بوده و تنها بخش تبعی و واکنشی در قالب قانون داخلی قرار می‌گیرد.

در زمینه احاله حقوق داخلی کشورمان به معاهدات بین‌المللی چند نمونه بارز وجود دارد که هرچند معدود استثنایی هستند اما در مواردی که امکان وضع قانون ملی و جامع وجود ندارد، استفاده از آن موجب تسهیل اجرایی شدن تعهدات بین‌المللی در سطح کشور می‌گردد بدون این که بنیادهای حقوق داخلی مورد بی‌توجهی قرار گیرند. در واقع، احاله هرچند جلوه‌ای متفاوت از قانونگذاری داخلی را به نمایش می‌گذارد اما یک فرآیند برای «میان‌بر» کردن روند قانونگذاری است.

احاله قانون شکار و صید در بُعد حمایت کیفری و جرم‌انگاری ورود و صدور جانوران وحشی در معرض خطر به کنوانسیون سائیتیس، از جمله این موارد است. ماده ۷ قانون شکار و صید ۱۳۴۶ مقرر می‌دارد: «خرید و فروش، تکثیر و پرورش و صدور و ورود حیوانات وحشی و اجزای آنها که غیربومی ایران بوده و از خارج به کشور وارد شده و یا از قبل در کشور تکثیر و پرورش یافته‌اند. با کسب پروانه یا اجازه از سازمان مجاز می‌باشد. ورود و صدور آن دسته از جانوران وحشی و اجرای آنها که در فهرست کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های در معرض خطر انقراض ثبت شده‌اند با رعایت مقررات کنوانسیون مذکور صورت می‌گیرد. سازمان می‌تواند گونه‌هایی که برخلاف مقررات کنوانسیون به کشور وارد شده‌اند، ضبط و در صورت لزوم با هزینه وارد کننده به کشور مبدأ عودت دهد».

ضمن اجرای نقض این ماده، در بند (هـ) ماده ۱۱ همان قانون به گونه‌ای مقرر شده که مراتب جرم‌انگاری شده است:

«هر کس مرتکب اعمال زیر شود به جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار ریال تا سه میلیون ریال یا حبس از ۹۱ روز تا ۶ ماه محکوم می‌شود:

هـ - اقدام به صدور و ورود حیوانات وحشی موضوع ماده ۱۷ این قانون به صورت

غیرمجاز».

براساس این قانون، جرم انگاری صدور و ورود گونه‌های جانوری وحشی در معرض خطر انقراض براساس همان الگویی است که در کنوانسیون سائیس مقرر گردیده است. بدین ترتیب، قانون شکار و صید چیست، گونه‌های مذکور و انواع آنها را به متن کنوانسیون که خود در ۱۵ تیر ۱۳۵۵ به تصویب مجلس رسیده، احاله داده است. براین اساس، قاضی ایرانی به منظور اجرای این مواد ضروری است ضمن مراجعه به متن و پیوست‌های کنوانسیون مذکور، در تطبیق قاعده عام و مفهوم کلی و نوعی نهفته در این قواعد درمصادیق معین و خاص بکوشد و حکم قضیه را دریابد. پیداست که در انجام وظیفه و ایفای مسئولیت و اشتغال قضایی در این رابطه، مقدمات لازم برای احراز قاعده حقوقی کلی، در کنوانسیون بین‌المللی و مصوب مجلس نهفته است و تنها با لحاظ آن است که قاعده مندرج در مواد ۷ و ۱۱ قانون شکار و صید تکمیل می‌گردد و امکان تطبیق بر مورد خاص می‌یابد. حداقل در این موارد، مراجعه قاضی ملی به معاهده بین‌المللی و البته شناخت وی از این معاهدات، ضرورتی غیرقابل اجتناب می‌یابد.

بخش اول

معاهدات بین‌المللی جهانی

بخش اول: معاهدات بین‌المللی جهانی

- ۱- قانون الحاق ایران به کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های حیوانات و گیاهان وحشی که در معرض خطر نابودی قرار دارند. (CITES)
- ۲- قانون الحاق ایران به کنوانسیون حمایت میراث فرهنگی و طبیعی جهان
- ۳- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مربوط به تالاب‌های بین‌المللی و تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی
- ۴- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اصلاحی کنوانسیون مربوط به تالاب‌های مهم بین‌المللی به‌ویژه تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی (کنوانسیون رامسر)
- ۵- قانون پذیرش اصلاحیه مواد ۶ و ۷ کنوانسیون تالاب‌های مهم بین‌المللی و تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی (رامسر)
- ۶- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون وین در مورد حفاظت از لایه ازن.
- ۷- پروتکل مونرال در مورد مواد کاهنده لایه ازن برنامه محیط‌زیست سازمان ملل

- ۸- قانون تصویب اصلاحیه اجلاس‌های لندن و کپنهاک راجع به پروتکل مونترآل در مورد مواد کاهنده لایه ازن.
- ۹- اصلاحیه پروتکل مونترآل در مورد مواد کاهنده لایه ازن.
- ۱۰- لایحه اصلاحیه پروتکل مونترآل در مورد مواد کاهنده لایه ازن مصوب یازدهمین اجلاس اعضاء پکن (۱۳۷۸/۹/۱۲)
- ۱۱- قانون اجازه عضویت جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون‌مرزی مواد زائد زیان بخش و دفع آنها.
- ۱۲- قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی نجات دریایی.
- ۱۳- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی آمادگی مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی
- ۱۴- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از دفع مواد زائد و دیگر مواد. (Dumping)
- ۱۵- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریاها و آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریاها و آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی
- ۱۶- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای بیابان‌زدایی در کشورهایی که به طور جدی با خشکسالی و یا بیابان‌زایی مواجه می‌باشند. به ویژه در آفریقا
- ۱۷- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تنوع زیستی (BDC)
- ۱۸- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تغییرات آب و هوا (UNFCCC)

۱۹- قانون موافقتنامه مربوط به اجرای مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در زمینه حقوق دریاها مصوب دسامبر ۱۹۸۲ میلادی راجع به حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و کاشانه‌ای

۲۰- متن کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی‌ها (MARPOL)

۲۱- قانون الحاق جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها (MARPOL)

۲۲- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۶۹) و پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی

۲۳- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کنترل سامانه‌های (سیستم‌های) مضر ضدخزه بر روی کشتی‌ها مصوب ۲۰۰ میلادی (۱۲۸۰ هجری شمسی)

۲۴- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی درباره مسئولیت مدنی برای خسارت آلودگی نفت سوخت کشتی مصوب ۱۳۸۹/۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی.

۲۵- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی نیروبی درباره انتقال لاشه کشتی‌ها مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۲ مجلس شورای اسلامی.

۲۶- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی‌ها مصوب ۱۳۸۹/۳/۱۲ مجلس شورای اسلامی.

۲۷- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل (تشریفات) آمادگی، مقابله و همکاری در برابر سوانح آلودگی ناشی از مواد خطرناک و سمی مصوب ۲۰۰۰ میلادی (برابر با ۱۳۷۹ هجری شمسی)

۲۸- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ایمنی زیستی (کارتاها)

- ۲۹- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بین‌المللی ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی
- ۳۰- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل کیوتو در مورد کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در مورد تغییر آب و هوا
- ۳۱- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار (POPs)
- ۳۲- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون روتردام در مورد آیین اعلام رضایت قبلی برای برخی مواد شیمیایی و سموم دفع آفت‌کش‌های خطرناک خاص در تجارت بین‌المللی (PIC)
- ۳۳- قانون الحاق به کنوانسیون حفاظت از گونه‌های مهاجر وحشی (CMS)
- ۳۴- قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون بین‌المللی حفظ نباتات مصوب ۱۹۵۲
- ۳۵- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون کمک‌رسانی به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیک و کنوانسیون اعلام فوری حادثه هسته‌ای
- ۳۶- از قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و بکارگیری سلاح‌های شیمیایی و انهدام آنها.
- ۳۷- سند نهایی کنفرانس با قطعنامه‌های پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به کنوانسیون ایمنی جان اشخاص در دریا

۱- قانون الحاق ایران به کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های حیوانات و گیاهان وحشی که در معرض خطر نابودی قرار دارند

ماده واحده: قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های حیوانات و گیاهان وحشی که در معرض نابودی قرار دارند مورخ ۳ مارس ۱۹۷۳ (۱۲ اسفند ۱۳۵۱) مشتمل بر یک مقدمه و ۲۵ ماده و ۳ ضمیمه تصویب و اجازه تسلیم اسناد الحاق آن داده می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن کنوانسیون ضمیمه پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه‌شنبه ۱۵ تیرماه ۱۳۵۵ در جلسه فوق‌العاده روز چهارشنبه شانزدهم تیرماه یک‌هزار و سیصد و پنجاه و پنج به تصویب مجلس سنا رسید.

کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های حیوانات و گیاهان وحشی که در معرض خطر نابودی قرار دارند
واشنگتن - ۱۹۷۳ (۱۳۵۲ هـ.ش)

دول متعهد

با شناخت آن که حیوانات و گیاهان وحشی با گونه‌های متنوع و زیبای خود جزء غیرقابل حاشینی از سیستم‌های مختلف طبیعی کره زمین را تشکیل می‌دهند. که بایستی برای نسل حاضر و نسل‌های آینده حفظ و نگهداری گردد و با آگاهی به ارزش روزافزون حیوانات و گیاهان

وحشی از جنبه‌های زیبایی، علمی، فرهنگی، هنری، تفریحی و اقتصادی و با شناخت آن که

افراد و دول بایستی بهترین محافظان گیاهان و جانوران وحشی خود باشند، و به علاوه با شناخت این اصل که همکاری بین‌المللی برای حفظ بعضی از گونه‌های گیاهان و حیوانات وحشی علیه بهره‌برداری بی‌رویه از طریق تجارت بین‌المللی امری حیاتی و لازم می‌باشد، و با اعتقاد به این که بایستی اقدامات مناسبی بدین منظور انجام شود، در موارد ذیل توافق نمودند:

ماده ۱- تعاریف

به جز در مواردی که عبارت معنی دیگر را ایجاب نماید از لحاظ کنوانسیون حاضر:
الف- «گونه» یعنی هر گونه، گونه فرعی و یا جمعیت آنها که از لحاظ جغرافیایی مجزا می‌باشند.

ب- «نوع» یعنی:

۱- هر نوع حیوان یا گیاه اعم از زنده و یا مرده

۲- در مورد یک حیوان، برای گونه‌های مذکور در ضمیمه‌های یک و دو، هر قسمت یا مشتقات گونه که به آسانی قابل تشخیص باشد و برای گونه‌های مذکور در ضمیمه شماره سه هر قسمت با مشتقات گونه که به آسانی قابل تشخیص باشد.

۳- در مورد گیاه، برای گونه‌هایی که در ضمیمه یک ذکر شده هر قسمت و یا مشتقات گونه که به آسانی قابل تشخیص باشد و در ضمیمه دوم و سوم با ارتباط به آن گونه‌ها ذکر شده است.

ج- «تجارت» یعنی صدور، صدور مجدد، ورود و وارد کردن از طریق دریا.

د- «صدور مجدد» یعنی صدور هر نوعی که قبلاً وارد گردیده است.

ه- «وارد کردن از طریق دریا» یعنی حمل هر نوعی از گونه‌ها به داخل یک دولت که از آب‌هایی که تحت حاکمیت هیچ کشوری نمی‌باشد گرفته شده است.

و- «مقام علمی» مقام علمی و ملی که طبق ماده نه انتخاب و منصوب می‌گردد.

ز- «مقام اداری» مقام امور اداری و ملی که طبق ماده نه انتخاب و منصوب می‌گردد.

ح- «طرف» به معنای دولتی است که این کنوانسیون در آن مجری می‌باشد.

ماده ۲- اصول کلی

۱- ضمیمه یک شامل کلیه گونه‌هایی می‌باشد که در معرض نابودی بوده و می‌توان در حال و آینده با تجارت در آنها اثر گذارد. تجارت در انواع این گونه‌ها تحت مقررات خاص شدیدی تبعیت نماید تا بقای آنها بیش از این در معرض خطر نیفتد، و تنها در موارد استثنایی مجاز باشد.

۲- ضمیمه دو شامل:

الف- کلیه گونه‌هایی که فعلاً در معرض خطر انقراض نسل نمی‌باشند، ولی ممکن است دچار این خطر بشوند مگر آن‌که تجارت در انواع این گونه‌ها تحت مقررات خاص شدیدی انجام شود تا از بهره‌برداری‌هایی که بقای آنان را به مخاطره می‌اندازد، جلوگیری شود.

ب- گونه‌های دیگری که باید تابع مقررات خاصی باشند تا انواع گونه‌های مذکور در بند فرعی الف این ماده، به نحو مؤثری کنترل شود.

۳- ضمیمه سه شامل گونه‌هایی است که هر یک از طرفین این کنوانسیون در محدوده صلاحیت قانونی خویش به منظور جلوگیری یا محدود کردن بهره‌برداری از آن، گونه‌هایی را نام می‌برند که از نظر کنترل تجارت نیاز به همکاری طرف‌های دیگر دارد.

۴- طرف‌ها نباید جز به موجب مقررات کنوانسیون حاضر اجازه تجارت انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه یک، دو و سه را بدهند.

ماده ۳- مقررات تجارت در انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه یک

۱- تجارت در انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه یک باید طبق مقررات این ماده انجام گیرد.

۲- صدور هر نوع از گونه‌های مذکور در ضمیمه یک باید با کسب اجازه قبلی و ارائه پروانه صدور انجام پذیرد. منحصراً پس از احراز شرایط ذیل پروانه صدور برای متقاضی صادر خواهد گردید.

الف- مقام علمی دولت صادرکننده تأیید نماید که این امر برای بقای آن گونه به خصوص مصر نخواهد بود.

ب- مقام اداری دولت صادرکننده متقاعد گردد که نوع مزبور بر خلاف قانون حفاظت گیاهان و جانوران آن دولت تحصیل نشده است.

ج- مقام اداری دولت صادرکننده متقاعد شود که هر نوع زنده به نحوی آماده و حمل خواهد شد که خطر صدمه دیدن و بیماری آن نوع زنده و رفتار ظالمانه نسبت به آن حداقل باشد.

د- مقام اداری دولت صادرکننده متقاعد شده باشد که پروانه لازم برای ورود آن نوع صادر شده است.

۲- برای ورود هر نوع از گونه‌های مذکور در ضمیمه یک بایستی قبلاً پروانه ورود تحصیل و پس از ارائه پروانه ورود و همچنین پروانه صدور یا گواهی مجدد مجاز به اقدام خواهند بود. پروانه ورود تنها پس از احراز شرایط ذیل صادر خواهد گردید.

الف- مقام علمی دولت واردکننده اعلام نماید که وارد نمودن برای مقاصد است که به

بقای گونه مربوطه لطمه‌ای وارد نخواهد آورد.

ب- مقام علمی دولت واردکننده متقاعد شود که تحویل گیرنده احتمالی حیوان یا گیاه زنده دارای تجهیزات مناسب برای نگاهداری و مراقبت از آن می‌باشد.

ج- مقام اداری دولت واردکننده متقاعد گردد که از آن موجود در درجه اول برای مقاصد تجاری استفاده نخواهد شد.

۴- صدور مجدد هر نوع از گونه‌های موضوع ضمیمه یک باید با کسب اجازه قبلی و ارائه پروانه صدور مجدد انجام شود. پروانه صدور مجدد با احراز شرایط ذیل صادر خواهد گردید.

الف- مقام اداری دولت صادرکننده مجدد متقاعد شود که در مورد ورود نوع مربوطه، مقررات این کنوانسیون اعمال گردیده است.

ب- مقام اداری دولت صادرکننده مجدد متقاعد شود که هر نوع زنده به نحوی آماده و حمل خواهد شد که خطر صدمه دیدن و بیماری آن نوع زنده و رفتار ظالمانه نسبت به آن حداقل باشد.

ج- مقام اداری دولت صادرکننده مجدد متقاعد شود که پروانه ورود برای هر نوع زنده صادر شده است.

۵- وارد کردن هر نوع از گونه‌های مذکور در ضمیمه یک از طریق دریا باید با اخذ پروانه از مقام اداری دولت واردکننده انجام گیرد. این پروانه تنها پس از احراز شرایط ذیل صادر خواهد شد:

الف- مقام علمی دولت واردکننده تأیید نماید که وارد کردن یک نوع زنده بقای نسل آن را به خطر نخواهد انداخت.

ب- مقام اداری دولت واردکننده متقاعد شود که تحویل گیرنده احتمالی حیوان یا گیاه زنده تجهیزات مناسب را جهت مراقبت و مأوی آن در اختیار دارد.

ج- مقام اداری دولت واردکننده متقاعد گردد که از نوع زنده در درجه اول برای مقاصد تجاری استفاده نخواهد شد.

ماده ۴- مقررات تجارت در انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه دو

۱- تجارت در انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه دو باید طبق مقررات این ماده انجام گیرد.

۲- صدور هر نوع از گونه‌های مذکور در ضمیمه دو باید با کسب اجازه قبلی و ارائه پروانه صدور انجام گیرد. منحصراً پس از احراز شرایط ذیل پروانه صدور برای متقاضی صادر خواهد گردید.

الف- مقام علمی دولت صادرکننده تأیید نماید که آن نوع زنده برخلاف قوانین حفاظت حیوانات و گیاهان آن دولت تحصیل نشده است.

ج- مقام اداری دولت صادرکننده متقاعد شود که هر نوع زنده به نحوی آماده و حمل خواهد شد که خطر صدمه دیدن و بیماری آن نوع زنده و رفتار ظالمانه با آن به حداقل کاهش یابد.

۳- مقام علمی هر یک از دول طرف، تعداد پروانه‌های صادر شده توسط آن دولت را برای انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه دو و تعداد دقیق صادرات آن گونه‌ها از توصیه خواهد نمود. هر زمان مقام علمی تشخیص دهد که صدور انواع هر کدام از این گونه‌ها به منظور حفظ آنها به لحاظ اهمیتی که در نگاهداری خصوصیات طبیعی اکوسیستم‌های خویش دارند باید محدود گردد و به این جهت از ضمیمه دو به ضمیمه یک منتقل گردند، به مقام اداری مربوطه اطلاع خواهد داد که اقدامات مقتضی جهت محدود نمودن صدور پروانه‌های صادراتی انواع آن گونه‌ها را به عمل آورد.

وارد کردن هر یک از انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه دو مستلزم است که قبلاً پروانه صدور و یا پروانه صدور مجدد ارائه گردد.

۵- صدور مجدد هر یک از انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه بایستی با کسب اجازه قبلی و ارائه پروانه صدور مجدد انجام شود. پروانه صدور مجدد تنها پس از احراز شرایط ذیل صادر خواهد شد:

الف- مقام اداری دولت صادر کننده مجدد متقاعد شود که گونه‌های مربوطه طبق مقررات کنوانسیون حاضر وارد گردیده است.

ب- مقام اداری دولت صادرکننده مجدد متقاعد گردد که هر نوع زنده به نحوی آماده و حمل خواهد شد که خطر صدمه دیدن و بیماری آن نوع زنده و رفتار ظالمانه نسبت به آن حداقل باشد.

۶- وارد کردن هر نوع از گونه‌های مذکور در ضمیمه دو از طریق دریا متضمن کسب اجازه قبلی از مقام اداری دولت واردکننده می‌باشد. پروانه مزبور فقط پس از احراز شرایط ذیل صادر خواهد گردید.

الف- مقام علمی دولت واردکننده تأیید نماید که ورود یک نوع زنده بقای نسل آن را به خطر نخواهد انداخت.

ب- مقام اداری دولت واردکننده متقاعد شود که هر نوع زنده به نحوی آماده و حمیل خواهد شد که خطر صدمه دیدن و بیماری آن نوع زنده و رفتار ظالمانه نسبت به آن حداقل باشد.

۷- پروانه‌های مذکور در بند شش ماده حاضر به تأیید مقام علمی و پس از مشاوره با سایر مقامات علمی دولت مربوطه با هر گاه مقتضی باشد پس از مشاوره با مقامات علمی سایر ملل برای مدت‌های کمتر از یک‌سال جهت کلیه انواعی که در طی مدت‌های مذکور وارد شده، صادر خواهند شد.

ماده ۵- مقررات تجارت انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه

۱- تجارت در انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه سه بایستی طبق مقررات این ماده انجام گیرد.

۲- صدور هر یک از انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه سه از سرزمین هر دولتی که آن نوع را جزء ضمیمه سه محسوب می‌دارد، باید با کسب اجازه قبلی و ارائه پروانه صدور انجام پذیرد. پروانه صدور منحصراً پس از احراز شرایط ذیل صادر خواهد گردید:

الف- مقام اداری دولت صادرکننده متقاعد گردد که نوع مزبور برخلاف قوانین حفاظت گیاهان و جانوران آن دولت تحصیل نشده است.

ب- مقام اداری دولت صادرکننده متقاعد شود که هر نوع زنده به نحوی آماده و حمل خواهد شد که خطر صدمه دیدن و بیماری آن نوع زنده و رفتار ظالمانه نسبت به آن حداقل باشد.

۳- وارد کردن هر یک از انواع گونه‌های مذکور در ضمیمه سه به جز در موارد استثنایی موضوع بند چهار این ماده مستلزم آن است که قبلاً گواهینامه مبدأ ارائه شود و در مواردی که از سرزمین دولتی وارد شود که آن نوع را جزء گونه‌های فهرست سه محسوب داشته، مستلزم ارائه پروانه صدور می‌باشد.

۴- به هنگام صدور مجدد، گواهینامه‌ای که از طرف مقام اداری دولت صادرکننده مجدد مبنی بر کنترل یا صدور مجدد آن نوع اعطاء می‌شود از نظر دولت واردکننده در حکم آنست که مقررات کنوانسیون حاضر در مورد آن نوع به خصوص، اجراء شده است.

ماده ۶- پروانه‌ها و گواهینامه‌ها

۱- پروانه‌ها و گواهینامه‌هایی که به موجب مواد ۴، ۳ و ۵ صادر می‌شوند، مشمول مفاد ماده حاضر خواهند بود.

۲- هر پروانه صدور شامل اطلاعاتی خواهد بود که در فرم مندرج در ضمیمه چهار مشخص گردیده است مدت اعتبار هر پروانه صدور شش ماه از تاریخ صدور آن می‌باشد.

۳- هر پروانه یا گواهینامه متضمن عنوان این کنوانسیون، نام و یا مشخصات دیگر مقام اداری صادرکننده آن و شماره کنترلی که توسط مقامات اداری تعیین می‌گردد، خواهد بود.

- ۴- لازمست که روی رونوشت‌های پروانه‌ها و گواهینامه‌هایی که توسط مقام اداری صادر شده تصریح گردد که صرفاً رونوشت می‌باشند و به هیچ وجه نباید بجز در موارد مصرحه این گونه رونوشت‌ها، به جای نسخه اصلی مورد استفاده قرار گیرند.
- ۵- برای حمل هر نوع زنده باید پروانه یا گواهینامه جداگانه‌ای اخذ شود.
- ۶- مقام اداری دولت واردکننده هر یک از انواع گونه‌ها می‌تواند پروانه صدور یا گواهینامه صدور مجدد و هر پروانه ورود مشابه را ضبط یا باطل نماید.
- ۷- مقام اداری می‌تواند هر گاه مقتضی بداند علامتی را برای تعیین هویت هر نوع زنده بر روی آن الصاق نماید. در این مورد منظور از «علامت» هر نوع علامت چاپی محو نشدنی، مهر سربی و یا سایر طرق و وسایل مناسب برای مشخص کردن یک نوع می‌باشد که به نحوی باید طرح و استفاده گردد که جعل و یا تقلید از آن حتی‌المکان نامیسر باشد.

ماده ۷- معافیت‌ها و سایر مقررات خاص مربوط به تجارت

۱- مقررات مواد ۴، ۳ و ۵ به عبور دادن یا انتقال انواع از یک کشتی به کشتی دیگر در سرزمین یک طرف متعهد تا زمانی که انواع تحت کنترل گمرک باشند، تسری نخواهد داشت.

۲- در صورتیکه مقام اداری دولت صادرکننده و یا دولت صادرکننده مجدد متقاعد شود که یک نوع از گونه‌ها قبل از شمول مقررات این کنوانسیون تحصیل شده و گواهینامه‌ای مبنی بر تأیید این امر صادر نماید مقررات مواد سه، چهار و پنج شامل آن نوع نخواهد شد.

مقررات مواد ۴، ۳ و ۵ شامل حیوانات خانگی متعلق به افراد نمی‌گردد مگر در موارد

ذیل:

الف- در صورتی که صاحب یکی از گونه‌های مذکور در ضمیمه یک آن نوع را خارج از سرزمینی که در آن اقامت دائمی دارد تحصیل و به مملکت خویش حمل نموده باشد.

ب- هر گاه آن نوع مزبور خارج از سرزمین محل اقامت صاحب آن تحصیل شده و به کشور دیگری منتقل شده باشند.

۱- در صورتی که انواع مزبور خارج از سرزمین محل اقامت صاحب آن تحصیل شده و به کشوری دیگری منتقل شده باشند.

۲- به کشور محل اقامت دائم صاحب آن حمل شده باشد.

۳- در کشوری که انتقال حیوان وحشی در آن انجام گرفته بایستی پروانه لازم برای صدور هر یک از انواع اخذ شود مگر آن که مقام اداری متقاعد شود که این انواع قبل از شمول مقررات کنوانسیون حاضر تحصیل شده‌اند.

۴- انواع گونه‌های حیوانات مذکور در ضمیمه یک که به طور زنده شکار شده و برای مقاصد تجاری پرورش یافته‌اند و همچنین گیاهانی که در ضمیمه یک ذکر شده‌اند و به روش‌های مصنوعی برای مقاصد تجاری تکثیر یافته‌اند جزء انواع ضمیمه دو محسوب خواهند گردید.

۵- هرگاه مقام اداری دولت صادرکننده متقاعد شود که هر یک از انواع گونه‌های حیوانات با اجزاء آنها به طور زنده شکار شده و پرورش یافته و یا هر یک از انواع گیاهان و یا اجزاء آنها به

طرق مصنوعی پرورش یافته، گواهینامه صادره از طرف وی به جای پروانه‌ها یا گواهینامه‌های مذکور در مواد ۴، ۳ و ۵ پذیرفته خواهد شد.

۶- مقررات مواد سه، چهار و پنج در مورد هدایا و تعویض انواع توسط دانشمندان یا مؤسسات علمی در مورد مجموعه‌های گیاهی، نمونه‌های خشک شده موزه‌ها، نهال‌ها و سایر موجودات زنده گیاهی که دارای موافقت مقام اداری ذیربط باشند، صدق نمی‌نماید.

۷- به منظور تسهیل امور ذیل مقام اداری هر دولتی می‌تواند شرایط مقرر در مواد سه، چهار و پنج را در مورد گونه‌هایی که در باغ‌های وحش و سیرک‌ها، نمایشگاه

حیوانات و گیاهان و بالاخره در سایر نمایشگاه‌های سیار می‌باشند اجراء ننماید مشروط بر این‌که:

الف- وارد یا صادرکننده، کلیه اطلاعات مربوط به این گونه‌ها را در اختیار مقام اداری ذیربط قرار دهد.

ب- انواع مربوطه جزء دسته‌های معینه در بندهای دوم و یا پنجم این ماده باشند.

ج- مقام اداری متقاعد گردد که کلیه تجهیزات و پیش‌بینی‌های لازم برای جلوگیری از خطر جانی و تولید ناراحتی و رفتار ظالمانه در ضمن حمل و نگاهداری آن انواع به عمل آمده است.

ماده ۸- اقداماتی که دول طرف مکلف به انجام آن هستند

۱- کلیه دول طرف اقدامات لازم را برای اجرای مقررات این کنوانسیون و جلوگیری از تجارت گونه‌ها بر خلاف مقررات آن معمول خواهند داشت. این اقدامات عبارت خواهد بود از:

الف- قابل مجازات دانستن تجارت یا مالکیت این گونه‌ها.

ب- انجام همکاری‌های لازم برای مصادره و عودت این گونه‌ها به کشور صادرکننده.

۲- علاوه بر اقداماتی که طبق بند اول ماده حاضر باید انجام شود هر دولت طرف این کنوانسیون می‌تواند هر گاه ضروری بداند تصمیماتی را برای جبران خساراتی که در نتیجه مصادره یک نوع تجارت شده برخلاف مقررات این کنوانسیون به وجود می‌آید، اتخاذ نمایند.

۳- کلیه دول متعهد حتی‌الامکان اهتمام خواهند ورزید که انجام تشریفات مربوط به تجارت گونه‌ها در حداقل مدت ممکنه صورت گیرد. به این منظور بنادری که برای ترخیص گونه مورد استفاده قرار خواهد گرفت مشخص شده و کلیه پیش‌بینی‌های لازم برای تقلیل خطر و جلوگیری از رفتار غیر مناسب خواهد شد.

۴- چنانچه نوعی طبق پیش‌بینی‌های مذکور در بند اول این ماده توقیف و ضبط گردد:

الف- نوع توقیف شده به مقام اداری دولت توقیف‌کننده واگذار خواهد شد.
ب- مقام اداری پس از مذاکره با مقامات دولت صادرکننده می‌تواند آن نوع را به خرج کشور مربوطه عودت داده یا به مراکز حمایت انواع و سایر محل‌های مناسب و منطبق با شرایط این کنوانسیون انتقال دهد.

ج- مقام اداری در صورت تمایل می‌تواند نظر مقام علمی را جویا شده و یا چنانچه مقتضی بداند با دبیرخانه برای تسهیل اقدامات ردیف (ب) این بند و یا درباره مراکز حمایت و سایر محل‌ها مشورت نماید.

۵- منظور از مراکز حمایت انواع موضوع بند چهار این ماده مؤسساتی هستند که صرفاً توسط مقامات اداری برای تأمین رفاه انواع زنده مخصوصاً انواعی که توقیف و ضبط شده‌اند به وجود می‌آید.

۶- هر یک از دول طرف نکات مربوط به تجارت انواع گونه‌های مذکور در ضmann یک و دو و سه را به قرار ذیل ثبت خواهند نمود.

الف- نام و نشانی واردکنندگان و صادرکنندگان
ب- تعداد و نوع پروانه‌ها و گواهینامه‌های صادره، کشورهایی که در آنها داد و ستد انجام شده، کمیت و نوع گونه‌های مذکور در ضmann یک و دو و سه و در موارد مقتضی اندازه و جنسیت نوع مورد بحث.

۷- هر یک از دول طرف هرچند گاه یکبار گزارشی دوباره نحوه اجرای این کنوانسیون توسط آن دولت راتهییه و ضمن آن مراتب ذیل را به دبیرخانه اطلاع خواهند داد:

الف- گزارش سالانه که حاوی خلاصه‌ای از اطلاعات مندرج در ردیف (ب) بند شش این ماده خواهد بود.

ب- گزارشی که هر دو سال یکبار تهیه شده و حاوی نکات لازم در مورد اقدامات اداری و قوانینی که برای اجرای مقررات این کنوانسیون وضع گردیده خواهد بود.

۸- اطلاعات مذکور در بند هفت این ماده چنانچه منافاتی با مقررات دولت متعهد مربوطه نداشته باشد در اختیار عموم گذاشته خواهد شد.

ماده ۹- مقامات اداری و علمی

۱- هر یک از دول طرف در جهت اجرای مقررات این کنوانسیون افراد ذیل را به عنوان مسئول امور منصوب خواهند نمود:

الف- یک یا چند مقام مسئول امور اداری واجد صلاحیت برای صدور پروانه‌ها یا گواهینامه‌ها به نیابت از طرف دولت مربوط خود.

ب- یک یا چند مقام مسئول امور علمی

۲- هر دولتی که سند تصویب، قبولی یا الحاق خود را به دولت نگهدارنده تسلیم نماید در همان زمان می‌تواند مقام اداری را که به نیابت آن دول حق مکاتبه و تماس با دول طرف دیگر و

دبیرخانه را خواهد داشت معرفی نماید.

۳- طبق مقررات این ماده هر تغییری در انتصابات یا اعطای اختیارات به افراد باید توسط طرف متعهد مربوطه جهت اطلاع سایر دول متعهد به اطلاع سایر دول متعهد به اطلاع دبیرخانه رسانیده شود.

۴- هر مقام اداری مذکور در بند دو این ماده در صورت تقاضای دبیرخانه یا مقام اداری سایر دول متعهد باید در خصوص طرح لاک و مهرها یا سایر موادی که برای اعتبار پروانه‌ها و گواهینامه به کار می‌روند، اطلاعاتی را در اختیار آنان بگذارد.

ماده ۱۰- تجارت با دول غیر عضو

تجارت انواع که از سرزمین دول غیر متعهد وارد و یا به آنها صادر می‌گردند بر طبق مدارکی که توسط افراد ذیصلاح آن دولت‌ها صادر می‌شود و اصولاً با الزامات

کنوانسیون حاضر برای صدور پروانه‌ها و گواهینامه‌ها مطابقت دارد. انجام خواهد گرفت و این مدارک برای کلیه دول متعهد قابل قبول خواهد بود.

ماده ۱۱- کنفرانس‌های دول متعهد

۱- دبیرخانه قبل از پایان دو سال از آغاز اجرای این کنوانسیون از کلیه دول متعهد برای شرکت در کنفرانس دعوت خواهد نمود.

۲- پس از اختتام اولین کنفرانس، کنفرانس‌های منظمی حداقل هر دو سال یکبار تشکیل خواهد گردید مگر آن که در کنفرانس نخست تصمیم دیگری در این مورد اتخاذ شده باشد. کنفرانس‌های فوق‌العاده نیز به موجب تقاضای کتبی حداقل یک سوم از دول عضو در موارد فوق‌العاده تشکیل خواهد شد.

۳- نحوه اجرای کنوانسیون در جلسات عادی و فوق‌العاده مورد تجدید نظر قرار گرفته در موارد ذیل تصمیماتی گرفته خواهد شد:

الف- وضع مقرراتی که به موجب آنها اختیاراتی به دبیرخانه جهت انجام وظایف محوله تفویض خواهد شد.

ب- بررسی، تغییر یا اصلاح اسامی انواع مذکور در ضمیمه یک و دو طبق مقررات ماده پانزده.

ج- مطالعه و بررسی پیشرفت‌های حاصله در امر حفظ و نگاهداری انواع مذکور در ضمائم یک و دو و سه.

ه- دریافت و مطالعه گزارش‌هایی که توسط دبیرخانه یا هر یک از دول متعهد تهیه شده است.

و- برای تأثیر بخشیدن بیشتر به مقررات کنوانسیون حاضر در موارد مقتضی توصیه‌های لازم داده خواهد شد.

۴- دول متعهد در هر یک از کنفرانس‌های عادی درباره مکان و زمان تشکیل کنفرانس عادی بعدی که طبق مقررات بند دو این ماده تشکیل می‌گردد، تصمیم خواهند گرفت.

۵- دول متعهد در هر کنفرانس‌ها تصمیمات لازم اتخاذ خواهند نمود.

۶- نمایندگان سازمان ملل متحد و سازمان‌های تخصصی آن و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و همچنین نمایندگان دولی که طرف کنوانسیون حاضر نمی‌باشند می‌توانند در جلسات کنفرانس‌ها به عنوان ناظر شرکت جویند، لیکن این افراد حق رأی نخواهند داشت.

۷- مؤسسات و اشخاصی که از نظر فنی در امور مربوط به حفظ، نگاهداری و اداره امور مربوط به گیاهان و حیوانات وحشی واجد صلاحیت بوده و دبیرخانه را از علاقه خوش به شرکت در جلسات کنفرانس به عنوان ناظر مطلع نمایند به شرط موافقت یک‌سوم از دول متعهد حاضر و هرگاه جزو مؤسسات نامبرده در ذیل باشند حق حضور در جلسات را خواهند داشت:

الف- مؤسسات و سازمان‌های بین‌المللی دولتی و یا غیردولتی و سازمان‌ها و دستگاه‌های ملی وابسته به دولت.

ب- مؤسسات و سازمان‌های ملی غیردولتی که شرکت آنها در کنفرانس‌ها از طرف دولت متبوعه مربوطه تصویب شده باشد. افرادی که به عنوان ناظر پذیرفته می‌گردند حق شرکت در جلسات را خواهند داشت ولی حق رأی ندارند.

ماده ۱۲- دبیرخانه

۱- پس از لازم‌الاجراء شدن کنوانسیون حاضر، مدیر اجرایی برنامه‌های محیط‌زیست سازمان ملل متحد، دبیرخانه‌ای تأسیس خواهد نمود و برای انجام این امر به هر طریق و تا حدودی که مناسب تشخیص دهد از سازمان‌های بین‌الدولی و سازمان‌های بین‌المللی غیر دولتی و یا مؤسسات و دستگاه‌های ملی که از لحاظ فنی واجد شرایط برای حفاظت، نگاهداری و اداره امور مربوط به گیاهان و حیوانات وحشی باشند یاری خواهد گرفت.

۲- وظایف دبیرخانه به شرح زیر می‌باشد:

الف- ترتیب برگزاری و اداره کنفرانس‌های دول متعهد.

ب- انجام اموری که به موجب مقررات مواد پانزده و شانزده کنوانسیون حاضر به عهده دبیرخانه محول می‌شود.

ج- انجام تحقیقات علمی و فنی طبق برنامه‌های تعیین شده در کنفرانس دول متعهد برای اجرای مقررات این کنوانسیون من جمله بررسی استانداردهای مناسب برای آماده کردن و حمل

گونه‌های زنده و طرف تشخیص گونه‌ها.

د- مطالعه گزارش‌ها دول متعهد و درخواست ارسال اطلاعات بیشتر در مواردی که برای تضمین اجرای این کنوانسیون مورد لزوم باشد.

ه- یادآوری مسائل مربوط به هدف‌های این کنوانسیون به کلیه دول متعهد.

و- چاپ و نشر نسخه‌های تجدید نظر شده ضمایم یک و دو و سه در زمان‌های مختلف و نیز هر نوع اطلاعاتی که باعث تسهیل شناسایی انواع مذکور در آنها می‌گردد.

ز- تهیه گزارش‌های سالانه مربوط به فعالیت دبیرخانه و نحوه اجرای این کنوانسیون برای دول متعهد و همچنین تهیه گزارش‌های سالانه مربوط به فعالیت دبیرخانه و نحوه اجرای این کنوانسیون برای دول متعهد و همچنین تهیه گزارش‌هایی که در کنفرانس‌ها ممکن است مورد احتیاج باشد.

ح- توصیه و اموری از قبیل مبادله اطلاعات علمی و فنی که برای اجرای هدف‌های این کنوانسیون لازم است.

ط- انجام سایر وظایفی که از طرف دول طرف کنوانسیون حاضر به عهده دبیرخانه گذاشته می‌شود.

ماده ۱۳- اقدامات بین‌المللی

۱- هرگاه دبیرخانه طبق اطلاعات واصله متقاعد گردد که یکی از انواع گونه‌های مذکور در ضمایم یک یا دو به علت خرید و فروش آن نوع دچار خطر گردیده و یا این که مقررات این کنوانسیون دقیقاً در مورد آن اعمال نمی‌گردد این اطلاعات را به آگاهی مقام اداری مجاز دولت مربوطه خواهد رساند.

۲- دولتی که اطلاعات مذکور در بند یک این ماده را دریافت می‌نماید با توجه به حدود اختیارات قانونی خود بلافاصله دبیرخانه را از کلیه حقایق مربوط بدان امر مطلع کرده و در مواقع مقتضی راهنمایی‌های لازم را برای حل مسأله خواهد نمود.

در صورتی که چنین دولتی تشخیص دهد که انجام تحقیقاتی برای روشن شدن مسأله لازم می‌باشد یک یا چند نفر را مأمور تحقیق در مورد آن امر خواهد نمود.

۳- اطلاعاتی که از طرف دولت مربوطه داده می‌شود یا از طریق تحقیقات مذکور در بند دو این ماده کسب می‌شود جهت اظهار نظر و انجام اقدامات مقتضی در کنفرانس بعدی دول متعهد مورد مطالعه و بررسی قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۴- تأثیر کنوانسیون حاضر به قوانین داخلی و سایر کنوانسیون‌های بین‌المللی

۱- مقررات این کنوانسیون به هیچ‌وجه محل اجرای مقررات دول متعهد در موارد

ذیل

نخواهد بود:

الف- وضع قوانین اکیدتر داخلی در مورد شرایط تجارت، مالکیت یا حمل انواع گونه‌های مذکور در ضمایم یک و دو و سه و یا ممنوع نمودن تجارت آنها.

ب- وضع مقررات داخلی برای محدود یا ممنوع نمودن تجارت، مالکیت یا حمل گونه‌هایی که در ضمایم ذکر نشده است.

۲- مقررات این کنوانسیون نبایستی به هیچ‌وجه بر مقررات و قوانین داخلی دول و یا تعهدات طرفین که ناشی از هر معاهده، کنوانسیون یا موافقت‌نامه بین‌المللی می‌گردد و همچنین بر سایر قوانین تجاری، مالکیت، حمل و نگاهداری، امور گمرکی، بهداشت عمومی، دامپزشکی، و یا قرنطینه گیاهی تأثیر گذارد.

۳- مقررات کنوانسیون حاضر به هیچ‌وجه نباید بر مقررات یا تعهدات ناشی از معاهده یا کنوانسیون یا موافقت‌نامه بین‌المللی امضاء شده و یا موافقت‌نامه‌هایی که بین

دولت به منظور ایجاد اتحادیه‌های تجارت ناحیه‌ای برای کنترل یا لغو کنترل گمرکی تا حدودی که صرفاً مربوط به تجارت بین اعضاء آن اتحادیه می‌گردد تأثیر گذارد.

۴- هر دولت طرف کنوانسیون حاضر که همچنین طرف معاهده کنوانسیون یا موافقت‌نامه بین‌المللی دیگری باشد که به هنگام لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون مجری بوده طبق مفاد آن از گونه‌های حیوانات آبی مذکور در ضمیمه دو حفاظت به عمل می‌آید، از شمول الزامات موضوع کنوانسیون حاضر درباره تجارت گونه‌های فوق که توسط کشتی‌های ثبت شده در آن کشور طبق مقررات آن معاهده، کنوانسیون یا موافقت‌نامه بین‌المللی حمل و داد و ستد می‌شوند معاف خواهند بود.

۵- علی‌رغم مقررات مواد ۳، ۴ و ۵، صدور هر نوعی که با توجه به بند ۴ این ماده انجام شود تنها مستلزم آن است که از مقام اداری دولت تهیه‌کننده گواهینامه‌ای مبنی بر این‌که آن نوع طبق مقررات معاهده، کنوانسیون یا موافقت‌نامه بین‌المللی دیگری تحصیل شده است اخذ گردد.

۶- هیچ یک از مفاد کنوانسیون حاضر مانع تدوین و توسعه حقوق دریایی توسط کنفرانس سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها که طبق قطعنامه ث. ۲۷۵ (۲۵) مجمع عمومی سازمان ملل تشکیل می‌شود، نخواهد بود و همچنین به دعاوی فعلی یا آتی یا نظرات قانونی هر دولت

درباره حقوق دریاها و ماهیت و حدود اختیارات قانونی در مورد سواحل لطمه‌ای وارد نخواهد ساخت.

ماده ۱۵- اصلاح ضمایم ۱ و ۲

۱- برای اصلاح ضمایم یک و دو مقررات ذیل باید در کنفرانس‌های دول طرف کنوانسیون، رعایت گردد:

الف- کلیه دول متعهد می‌توانند اصلاحاتی را بر ضمایم یک و دو پیشنهاد نمایند تا در کنفرانس بعدی مورد مطالعه قرار گیرد. متن اصلاح پیشنهادی حداقل باید صدوپنجاه روز قبل از تشکیل کنفرانس به اطلاع دبیرخانه رسانیده شود. دبیرخانه با سایر دول

متعهد و دستگاه‌های علاقه‌مند طبق مقررات ردیف‌های (ب) و (ج) بند ۲ این ماده مشاوره نموده و سی روز قبل از تشکیل کنفرانس کلیه دول متعهد را از پاسخ مربوطه مستحضر خواهد نمود.

ب- اصلاحات پیشنهادی با اکثریت دوسوم آراء نمایندگان دول حاضر و رأی‌دهنده تصویب و قبول خواهد شد. منظور از نمایندگان دول حاضر و رأی‌دهنده نمایندگان دول متعهد که در جلسات حاضر بوده و رأی مثبت یا منفی می‌دهند، می‌باشد. آراء ممتنع برای تصویب اصلاحیه‌ها جزء اکثریت دوسوم مذکور به حساب نخواهد آمد.

ج- اصلاحات مورد تصویب در کنفرانس‌ها نود روز پس از تصویب در کنفرانس در مورد کلیه دول متعهد به استثنای دولی که طبق بند سوم این ماده درخواست قید نمایند لازم‌الاجراء خواهد بود.

۲- برای اصلاح ضمایم یک و دو در فواصل بین کنفرانس‌ها مقررات ذیل باید رعایت گردد:

الف- هر یک از دول متعهد از طریق مکاتبه پستی به نحوی که در این بند تعیین می‌گردد، می‌توانند اصلاحاتی را بر ضمیمه یک یا دو برای بررسی در فواصل کنفرانس‌ها، پیشنهاد نمایند.

ب- دبیرخانه پس از دریافت متن اصلاح پیشنهادی راجع به انواع زنده دریایی بلافاصله متن مزبور را به آگاهی کلیه دول طرف خواهد رسانید.

دبیرخانه همچنین با سازمان‌های بین‌الدول مسئول امر که ممکن است بتواند اطلاعات علمی مربوطه را در اختیار داشته باشد مکاتبه نموده و ضمناً برای ایجاد هماهنگی با مقررات حفاظت گونه‌های گیاهان و جانوران مربوط با آن سازمان‌ها مشاوره نماید. دبیرخانه بلافاصله نظریات ابراز شده، اطلاعات مکتسبه و نتیجه تحقیقات خود را به همراه توصیه‌های لازم در اختیار کلیه دول متعهد قرار خواهد داد.

ج- دبیرخانه پس از دریافت متن اصلاحی پیشنهادی در مورد انواع بجز موجودات دریایی، آن را در اختیار کلیه دول متعهد قرار داده و بلافاصله آنان را از نظریات خویش نیز مطلع خواهد نمود.

د- هر یک از دول متعهد می‌تواند شصت روز پس از دریافت نظریات و توصیه‌های دبیرخانه طبق ردیف‌های (ب) و (ج) این بند نظریات خود را به انضمام قوانین اطلاعات علمی مربوط به دبیرخانه ارسال دارند.

ه- دبیرخانه در اسرع وقت ممکن کلیه دول متعهد را از نظریات ارسالی و پیشنهادات خود مطلع خواهد نمود.

و- چنانچه سی روز پس از ابلاغ پاسخ‌ها و نظریات طبق ردیف (د)، دبیرخانه نامه‌ای مبنی بر مخالفت نسبت به متن اصلاحی پیشنهادی دریافت ندارد. اصلاحیه مربوطه برای کلیه دول متعهد به جز آنهایی که طبق بند سه ماده حاضر درخواست قید نمایند، پس نود روز لازم‌الاجراء خواهد بود.

ذ- در صورتی که یکی از دو متعهد با متن اصلاحی پیشنهادی از طریق تسلیم اعتراض نامه به دبیرخانه مخالفت نماید، به موجب مقررات ردیف‌های (ح) و (ط) و (ی) این بند در مورد اصلاحیه پیشنهادی از طریق مکاتبه اخذ رأی خواهد شد.

ح- دبیرخانه کلیه دول متعهد را از دریافت اعتراض نامه مطلع خواهد نمود.
ط- بجز در مواردی که دبیرخانه آراء موافق یا مخالف یا ممتنع از جانب نیمی از دول متعهد در عرض شصت روز از تاریخ صدور اطلاعیه موضوع ردیف (ح) این بند دریافت دارد، اصلاحیه پیشنهادی برای بررسی بیتر موکول به کنفرانس بعدی خواهد گردید.

ی- پس از دریافت رأی موافق نیمی از دول متعهد توسط دبیرخانه اصلاحیه بایستی حداقل توسط دو سه دول رأی دهنده (اعم از این که رأی موافق یا مخالف داده باشند) تصویب گردد.

ک- دبیرخانه کلیه دور متعهد را از تاریخ اخذ آراء مطلع خواهد نمود.

ل- در صورت تصویب اصلاحیه پیشنهادی، مقررات نود روز پس از صدور اعلامیه دبیرخانه دائر بر پذیرش آن، در مورد کلیه دول متعهد به جز آنهایی که به موجب بند ۳ ماده حاضر درخواست قید نمایند، لازم الاجرا، خواهد بود.

۳- هر یک از دول متعهد می‌تواند ظرف نود روز موضوع ردیف (ج) بند ۱ و یا ردیف (د) بند ۲ این ماده از طریق ارسال اطلاعیه کتبی به دولت نگهدارنده، نسبت به اصلاحیه تقاضای قید نماید. و تا زمانی که دولت مزبور این قید را فسخ نکند، آن دولت از لحاظ تجارت آن نوع به خصوص به عنوان یکی از دول طرف کنوانسیون حاضر محسوب نخواهد شد.

ماده ۱۶- ضمیمه سه و اصلاحات وارده بر آن

۱- هر دولت متعهد می‌تواند در هر زمان فهرست گونه‌هایی را که به تشخیص آن دولت از

لحاظ اجرای هدف‌های موضوع بند سه ماده ۲ باید مشمول وضع مقررات حوزه اختیارات دولت مزبور باشد، به دبیرخانه تسلیم نماید.

ضمیمه سه شامل نام دول فوق، نام علمی گونه‌های مندرج در فهرست تسلیمی و اجزاء یا مشتقات حیوانات و گیاهان مربوطه که به موجب ردیف (ب) ماده ۱ معین شده است، می‌باشد.

۲- دبیرخانه پس از دریافت فهرست‌های مذکور در بند یک این ماده کلیه دول متعهد را در اسرع وقت ممکن از جریان امر مطلع خواهد نمود و فهرست مزبور نود روز پس از تاریخ این ابلاغ لازم الاجرا خواهد گردید. هر یک از دول متعهد پس از دریافت ابلاغیه مزبور می‌تواند در هر زمان با ارسال اطلاعیه کتبی به دولت نگهدارنده در مورد هر یک از انواع زنده و اجزاء مختلف آنها درخواست قید نسبت به ضمیمه را بنماید و تا زمانی که این قید توسط آن دولت لغو نشود دولت مزبور از لحاظ تجارت آن گونه‌ها و یا انواع آن جزو دول طرف کنوانسیون حاضر محسوب نخواهد شد.

۳- هر دولتی که فهرست گونه‌هایی را برای درج در ضمیمه سه به دبیرخانه تسلیم نموده، می‌تواند در هر زمان از طریق ارسال اطلاعیه به دبیرخانه فهرست مزبور را فسخ نماید و دبیرخانه کلیه دول متعهد را از نقض تصمیم قبلی مطلع خواهد نمود این فهرست سی روز پس از ارسال ابلاغیه از طرف دبیرخانه فسخ خواهد شد.

۴- هر دولتی که طبق بند یک این ماده فهرست گونه‌هایی را جهت درج در ضمیمه سه به دبیرخانه تسلیم می‌نماید باید نسخه‌ای از کلیه مقررات و قوانین کشور خود را مربوط به حفاظت آن گونه‌ها به انضمام هر نوع تفسیر مناسب که لازم می‌داند و یا مورد نیاز دبیرخانه می‌باشد به دبیرخانه بفرستد و تا زمانی که گونه‌های مزبور در ضمیمه سه باقی بمانند باید کلیه اطلاعات مربوط به اصلاح و تغییر قوانین و مقررات فوق‌الذکر و هر تفسیر دیگری بر آنها را به دبیرخانه ارسال نماید.

ماده ۱۷- اصلاح کنوانسیون

۱- در صورت تقاضای کتبی حداقل یک‌سوم دول متعهد یک جلسه فوق‌العاده به منظور بررسی و اصلاح کنوانسیون با دعوت دبیرخانه تشکیل خواهد شد. اصلاحات پیشنهادی با آراء دوسوم اکثریت حاضر و رأی‌دهنده تصویب خواهد شد. منظور از «اکثریت حاضر و رأی‌دهنده» دولی می‌باشند که در کنفرانس حاضر بوده و رأی موافق یا مخاف می‌دهند دولی که رأی ممتنع داده باشند جزء دوسوم لازم برای تصویب یک اصلاحیه محسوب نمی‌شوند.

۲- متن هر اصلاحیه پینهادی حداقل نود روز قبل از تشکیل کنفرانس به اطلاع کلیه دول متعهد خواهد رسید.

۳- هر اصلاحیه نسبت به دولی که آن را قبول کرده‌اند ۶۰ روز پس از آن که دوسوم دول طرف اسناد قبولی خود را در مورد اصلاحیه مزبور به دولت نگهدارنده تسلیم نمایند. لازم الاجراء خواهد گردید و در مورد هر دولت متعهد دیگر اصلاحیه مزبور ۶۰ روز پس از تسلیم سند قبولی آن دولت لازم‌الاجراء خواهد شد.

ماده ۱۸- حل اختلافات

۱- هر گاه در مورد تفسیر یا اجرای مقررات این کنوانسیون اختلافی بین دو یا چند دولت متعهد بروز نماید اختلاف باید توسط همان دول مورد بحث و مذاکره قرار گرفته و حل شود.

۲- چنانچه اختلاف مورد بحث طبق بند یک این ماده بر طرف نشود طرفین می‌توانند با توافق مشترک از طریق حکمیت و مخصوصاً با ارجاع مسئله به دیوان بین‌المللی دادگستری واقع در لاهه اختلاف را حل نمایند و کلیه طرفین مکلف به قبول و اجراء حکم صادره خواهند بود.

ماده ۱۹- امضاء

کنوانسیون حاضر تا تاریخ سی آوریل ۱۹۷۳ در واشنگتن و پس از آن تا تاریخ سی و یک دسامبر ۱۹۷۳ در برن برای امضاء مفتوح خواهد بود.

ماده ۲۰- تصویب، قبول، تأیید

این کنوانسیون باید مورد تصویب، قبولی یا تأیید قرار گیرد. اسناد تصویب قبولی یا تأیید به دولت سوئیس که به عنوان نگهدارنده انتخاب شده تسلیم خواهد شد.

ماده ۲۱- الحاق

کنوانسین حاضر به طور نامحدود برای الحاق دول مفتوح خواهد بود و اسناد الحاق به دولت نگهدارنده تسلیم خواهد شد.

ماده ۲۲- لازم‌الاجراء شدن

۱- کنوانسیون حاضر نود روز پس از تسلیم دهمین سند تصویب، قبول تأیید یا الحاق به دولت نگهدارنده لازم‌الاجرا خواهد گردید.

۲- کنوانسیون حاضر در مورد هر یک از دولی که پس از تسلیم دهمین سند تصویب، قبولی، تأیید یا الحاق آن را تصویب، قبول یا تأیید نموده یا بدان ملحق می‌شوند، ۹۰ روز پس از تاریخ تسلیم سند تصویب، قبولی، تأیید یا الحاق آن دولت لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۲۳- قید

۱- مقررات این کنوانسیون مشمول قیده‌های کلی نمی‌باشد ولی به موجب مقررات این ماده و مواد پانزده و شانزده می‌توان نسبت به مورد خاصی تقاضای قید نمود.

۲- هر دولتی که سند تصویب، قبولی، تأیید یا الحاق خود را تسلیم نموده باشد می‌تواند

نسبت به موارد مذکور در ذیل تقاضای قید نماید:

الف- در مورد انواع مذکور در ضمیمه‌های یک، دو، یا سه.

ب- درباره هر جزء یا مشتقاتی که مربوط به انواع مذکور در ضمیمه سه می‌شوند.

۲- هر یک از دول متعهد که طبق مفاد ماده حاضر درخواست قید نموده باشد، تا زمانی که درخواست خود را پس نگرفته است از لحاظ تجارت گونه‌ها یا اجزاء و مشتقات آنها که در قید مزبور مشخص شده است، به‌عنوان طرف کنوانسیون حاضر شناخته نمی‌شود.

ماده ۲۴

هر یک از دول متعهد می‌توانند در هر زمان با دادن اطلاعیه کتبی به دولت نگهدارنده از عضویت کنوانسیون حاضر خارج شوند. خروج از عضویت دوازده ماده پس از دریافت اطلاعیه توسط دولت نگهدارنده، تحقق خواهد یافت.

ماده ۲۵- دولت نگهدارنده

۱- نسخه اصلی کنوانسیون حاضر که متون چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی آن متساویاً معتبر است نزد دولت نگهدارنده سپرده خواهد شد و این دولت رونوشت‌های گواهی شده آن را برای کلیه دولی که کنوانسیون را امضاء نموده یا اسناد تصویب خود را تسلیم داشته‌اند، ارسال خواهد شد.

۲- دولت نگهدارنده کلیه دولی را که کنوانسیون را امضاء نموده یا بدان ملحق شده‌اند و نیز دبیرخانه را از امضاء، تسلیم اسناد تصویب، قبولی، تأیید، یا الحاق و همچنین از تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون و اصلاحات وارده بر آن درخواست‌های قید و فسخ درخواست‌های قید و اطلاعیه‌های خروج از کنوانسیون آگاه خواهد ساخت.

۳- به مجرد لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون حاضر، دولت نگهدارنده رونوشت گواهی شده آن را به موجب ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد به دبیرخانه سازمان ملل متحد جهت ثبت و انتشار ارسال خواهد داشت.

بنا به مراتب امضاءکنندگان تام‌الاختیار زیر که دارای اختیارات لازمه برای این منظور می‌باشند کنوانسیون حاضر را امضاء نمودند.

در تاریخ سوم مارس یکهزار و نهصد و هفتاد و سه در واشنگتن امضاء گردیده است.

ضمیمه ۱

توضیحات:

۱- گونه‌هایی که در این فهرست آمده‌اند:

الف- نام گونه

ب- کلیه گونه‌های مربوطه که جزء طبقه‌بندی بالاتر و یا قسمتی از آن می‌باشند.

۲- علامت اختصاری «SPP» برای نشان دادن کلیه گونه‌های طبقه‌بندی بالاتر بکار

برده شده است.

۳- کلیه اشاراتی که به رده‌بندی‌های بالاتر از گونه شده صرفاً برای اطلاع و

دسته‌بندی می‌باشد.

۴- علامت ستاره (*) در مقابل نام یک گونه، طبقه‌بندی بالاتر نشانه اجتماعات

خاص جغرافیایی، زیر گونه یا گونه‌هایی از آن دسته می‌باشد که در فهرست ضمیمه دو

آمده و از فهرست ضمیمه مجزا هستند.

۵- علامت (-) با شماره‌ای در مقابل نام گونه‌ها و یا دسته‌های بالاتر نماینده مجزا

بودن آن از گونه‌ها یا طبقه‌بندی بالاتر و یا اجتماعات خاص جغرافیایی، زیر گونه یا

گونه بروش ذیل می‌باشد:

۱۰۱- میمون کاتا.

۱۰۲- اجتماعات استرالیا.

۶- علامت (۱) با شماره‌ای در مقابل نام گونه‌ها نماینده آن است که اجتماع خاص جغرافیایی یا زیر گونه آن گونه که در این ضمیمه منظور شده مثلاً:

۲۰۱- فقط اجتماعات ایتالیا

۷- علامت (*) با شماره‌ای در مقابل نام گونه‌ها یا دسته‌بندی بالاتر نماینده آن است که گونه مربوط طبق برنامه کمیسیون بین‌المللی صید بالن برای سال ۱۹۷۲ حفاظت شده است.

ضمیمه ۲

توضیحات:

۱- گونه‌هایی که در این فهرست آمده‌اند:

الف- نام گونه

ب- کلیه گونه‌هایی که جزء طبقه‌بندی بالاتر و یا به‌عنوان بخشی از آنها تعیین شده‌اند.

۲- علامت اختصاری «spp» برای نمایش کلیه گونه‌های طبقه‌بندی بالاتر بکار برده شده است.

۳- کلیه اشاراتی که به رده بندی‌های بالاتر از گونه شده صرفاً برای اطلاع و دسته‌بندی می‌باشد.

۴- علامت ستاره (*) در مقابل نام یک گونه یا طبقه‌بندی بالاتر نشانه اجتماعات خاص جغرافیایی، زیر گونه یا گونه‌هایی از آن دسته می‌باشد که در فهرست ضمیمه اول آمده و مقررات فهرست ضمیمه دوم شامل آنها نمی‌شود.

۵- علامت (=) با شماره‌ای که در مقابل نام یک گونه یا طبقه‌بندی‌های بالاتر آمده نماینده اجزاء یا مشتقاتی از آنها که به این کنوانسیون مربوط می‌شوند مثلاً:

= ۱ منظور ریشه می‌باشد.

= ۲ منظور الوار می‌باشد.

= ۳ منظور کنده می‌باشد.

۶- علامت (-) با شماره‌ای در مقابل نام یک گونه و یا طبقه‌بندی‌های بالاتر نشانه مستثنی بودن آن از گونه‌ها یا دسته‌های بزرگ‌تر و یا اجتماعات خاص جغرافیایی، زیر گونه‌ها یا دسته‌های مختلف مربوطه می‌باشند مثلاً:

۱۰۱- گونه‌هایی که گوشتالود و آبدار نمی‌باشند.

۷- علامت (+) با شماره‌ای در مقابل نام گونه‌ها یا دسته‌های بزرگ‌تر نشانه آن است که اجتماعات جغرافیایی مجزا، زیر گونه‌هایی از آن دسته در این فهرست آمده، برای مثال:

+۲۰۱ کلیه زیر گونه‌های شمال امریکا

+۲۰۲ گونه‌های زلاندنو

+۲۰۳ کلیه گونه‌های خانواده‌های امریکا.

+۲۰۴ اجتماعات استرالیا

ضمیمه ۳

کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های حیوانات و گیاهان وحشی که در معرض خطر نابودی قرار دارند.

پروانه صدور شماره

کشور صادرکننده تاریخ اعتبار

این پروانه بنام

به نشانی

که اطلاع خویش را از مقررات کنوانسیون برای صدور

۱) نام گونه (گونه‌ها)، یا بخش (بخش‌ها) یا جزء (اجزاء) یا نوع (انواع) * ۱

گونه‌های مذکور در فهرست ضمیمه شماره ۱

فهرست ضمیمه شماره ۲ (۲-)*

فهرست ضمیمه شماره ۳ کنوانسیون به طوری که ذیلاً مشخص شده است.

(که در پرورش یافته و یا کشت شده است.) * ۲

اعلام نموده است.

این گونه (ها) به نام

نشانی: کشور:

شرح گونه (گونه‌ها) یا بخش (بخش‌ها) یا اجزاء گونه‌ها (گونه‌ها) که دارای علامت

(جمع) می‌باشند.

گونه زنده

گونه‌ها شماره جنساندازه علامت

(یا حجم) (در صورت داشتن)

بخش‌ها یا اجزاء

گونه‌ها تعداد نوع کالا علامت

(اسامی علمی و متداول) (در صورت داشتن)

مهرهای مقامات بازرسی کننده:

الف- محل مهر در موقع صدور

ب- محل مهر در موقع ورود*

* این مهر، پروانه را از اعتبار می‌اندازد و پس از آن بایستی به مقام اداری تحویل

شود.

کنوانسیون فوق مشتمل بر یک مقدمه و بیست و پنج و سه ضمیمه منضم به قانون الحاق ایران به کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های حیوانات و گیاهان وحشی که در معرض نابودی قرار دارند، می‌باشد.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۳ مارس ۱۹۷۳

تاریخ لازم‌الاجرا شدن - یکم ژوئیه ۱۹۷۵

تاریخ عضویت ایران - ۳ اوت ۱۹۷۶

محل انعقاد - واشنگتن، آمریکا

محل دبیرخانه - ژنو، سوئیس (سایتیس)

مرجع نگهدارنده اسناد - دولت سوئیس

زبان‌های رسمی کنوانسیون - انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی، چینی

مرجع ملی کنوانسیون در ایران - سازمان حفاظت محیط‌زیست

Appendices		
I	II	III
سلسله جانوران	FAUNA (ANIMALS)	
سلسله طنابداران	AHYLUM CHORDATA	
رده پستانداران	CLASS MAMMALIA (CAMMALS)	
MONOTREMATA	راسته پستانداران تخم‌گذار	
Tachyglossidae Echidnas, spiny anteaters		
	Zaglossus spp.	
DASYURONORPHIA	راسته کیسه‌داران گوشتخوار	
Dasyuidae Dunnarts		
Sminthosis longicaudata		
Srnlnthopsis psarnrnophila		
Thylacinidae Tasmanian wolf, thylacine		خانواده گرگ تاسمانی

Thylacinus cynocephalus (possibly extinct)		
PERAMELEMORPHIA		راسته بندیکوت‌ها
Peramelidea Bandicoots		خانواده بندیکوت‌ها
Chaeropus ecaudatus (possibly extinct) Macrotis lagotis Macrotis leucura Perameles bougainville		
DIPROTODONTIA		راسته کیسه‌داران علف‌خوار
Phalangeridae Cuscuses		خانواده فلانگریده
		Phalanger orientalis Spilocuscus maculatus
Vombatidae Northern hairy-nosed wonbat		خانواده وامبت
Lasiorninus krefftii		
Macropodidae Kangaroos, wallabies		خانواده کانگارو
Lagorchestcs hirsutus Lagostrophus fasciatus Onychogalea fraenata Onychogalea lunata	Dendrolagus inustus Dendrolagus ursinus	
Potoroidae Rat-kangaroos		خانواده موش کانگارو
Beltongia spp. Caloprymnus campestris (possibly extinct)		

Appendices		
I	II	III
SCANDENTIA		راسته اسکاندنتیا
Tupaiidae Tree shrews		خانواده حشره خورهای درختی
	Tupaiidea spp	

CHIROPTERA		راسته خفاش‌ها
Phyllostomidae Broad-nosed bat		خانواده خفاش‌های پوزه پهن
		Pltyrrhinus linearus (Uruguay)
Pteropodidae Fruit bats, flying foxes		خانواده خفاش‌های میوه‌خوار
Acerodon jubatus Acerodon lucifer (possibly extinct)	Acerodon spp.(Except the species included in AppendixI)	
Pteropus insularis Preropus mariannus Pteropus molossinus Pteropus phaeocephalus Pteropus pilosus Pteropus samoensis Pteropus tonganus	Pteropus spp. (Except the species included in AppendixI)	
PRIMATES Apes,monkeys		راسته نخستیپنیا
	PRIMATES spp. (Except the species included in Appendix I)	
Lemuridae Large lemurs		خانواده لمورهای بزرگ
Lemuridae spp.		
Magaladapidae Spirtive lemurs		خانواده لمورهای بازیگوش
Magaladapidae spp.tpossibly extinct)		
Cheirogaleidae Dwarf lemurs		خانواده لمور کوتوله
Cheirogalcidae spp.		
Indridae Avahi, indris, sifakas, woolly lemurso		خانواده ایندریده
Indridae spp.		
Daubntoniidae Aye-aye	خانواده آی-آی	
Daubentonia madagascariensis		
Callitrichidae Marmosets, tamarins	خانواده کالی تریچیده	

Appendices		
I	II	III
Callimico goeldii Callithrix aurita Callithrix flaviceps Leontopithecus spp. Saguinus bicolor Saguins geoffroyi Saguinus leucopus Saguinus oedipus		
Cebidae New World monkey خانواده میمون‌های دنیای جدید		
Alouatta coibensis Alouaua palliata Alouatta pigra Ateles geoffroyi Irontatus Ateles geoffroyi panarnensis Brachyteles arachnoides Cacajao spp. chiropites albinasus Lagothrix flavicauda Saimiri oerstedii		
Cercopithecidae Old World monkeys خانواده میمون‌های دنیا قدیم		
Cercocebus galeritus galeritu Cercopithecus diana Macaca silenus Mandrillus leucophaeus Mandrillus sphinx Nasalis concolor Nasalis larvatus Procolobus pennantii kirkii procologus rufomotratus Pygathrix spp. Sernnopithecus entellus Trachypithecus geei Trachypithecus pileatus		
Hylobatidae Gibbons خانواده گیبون‌ها		
Hylobatidae spp.		
Hominidae Chimpanzees, gorilla, orang-utan خانواده گوریل-شمپانزه-اورنگ اوتان		
Gorilla gorilla		

Pan spp.		
Pongo pygmaeus		

Appendices		
I	II	III
XENARTHRA	راسته مورچه خوارها و تنبل‌ها	
Mynnecophagidae American anteaters	خانواده مورچه خوار آمریکایی	
	Myrmecophaga tridactyla	
		Tamandua mexicana (Guatemala)
Bradypodidae Three-toed sloth	خانواده تنبل سه انگشتی	
	Bradypus variegatus	
Megalonychidae Two-toed sloth	خانواده تنبل دو انگشتی	
		Choloepus hoffmanni (Costa Rica)
Dasypodidae Armadillos	خانواده آرمادیلو	
Priodonles maximus	Chaetophractus nationi (A zero annual export quota has been established. All specimens shall be deemed to be specimens of species included in Appendix 1 and the trade in them shall be regulated accordingly)	Cabassous centralis (Costa Rica) Cabassous tatouay (Uruguay)
PHOLIDOTA	راسته مورچه خوار فلس دار	
Manidae pangolins	خانواده مانیده	
	Manis spp. (A zero annual export quota has been established for Manis crassicaudata, M. javanica and M. pentadactyla for specimens removed from the wild and traded for	

	primarily commercial purposc~)	
LAGOMRPHA	راسته خرگوش‌ها	
Leporidae Hispid hare, volcano rabbit	خانواده خرگوش	
Caprolagus hlspidus		
Romerolagus diazi		
RODEVfIA	راسته جوندگان	
Sciuridae Ground squirrels, tree squirrels	خانواده سنجاب‌ها	

Appendices		
I	II	III
Cynomys mexicanus	Ratufa spp.	Epixerus eбии (Ghana) Marmora caudata (India) Marmora himalayana (India) Sclurus deppei (Costa Rica)
Anomaluridae African flying squirrels		خانواده سنجاب پرنده Anomalurus beecrofti (Ghana) Anomalurus derbianus (Ghana) Anomalurus pelll (Ghana) Idiurus macrotis (Ghana)
Muridae Mice, rats		خانواده موش‌ها
Leporillus conditor Pseudomys praeconis Xeromys myoides Zyzomys pedunculatus		
Hystriidae Crested procupine		خانواده تشی‌ها Hystrix cristata (Ghana)
Erethizontidae New World porcupines		خانواده تشی‌های دنیای جدید Sphlggurus mexican us Sphiggurus splnosus (Uruguay)
Agoutidae Paca		خانواده آگوئیتیده (پاکا) Agouti paca (Honduras)
Dasyproctidae Agouti		خانواده داسی روکتیده (آگوئی) Dasyprocta punctata (Honduras)
Chinchilidae Chinchillas		خانواده چین‌چیللا

Chinchilla spp. (Specimens of the domesticated form are not subject to the provisions of the Convention)		
CETACEA Dolphins, porpoises, whales راسته نهنگ‌ها (شامل دلفین‌ها، پورپویزها، و آل‌ها)		
	CETACEA spp. (Except the species included in Appendix I. A zero annual export quota has been established for live specimens from the Black Sea population of <i>Tursiops truncatus</i> removed from the	

Appendices		
I	II	III
	wild and traded for primarily commercial purposes)	
Platanistidae River dolphins	خانواده دلفین‌های رودخانه‌ای	
Lipotes vexillifer Platanista spp.		
Ziphiidae Beaked whales.	bottle nosed whales	خانواده آل‌های بینی بطری
Berardius spp. Hyperoodon spp.		
Physeteridae Sperm whales	خانواده نهنگ‌های اسپرم	
Physeter catodon		
Ursidae Bears, panda	خانواده خرس‌ها (خرس‌ها-پانداها)	
Ailuropoda melanoleuca Ailurus fulgens Helarctos malatanus Melursus ursinus Tremarctos orantus Ursus arctos (Only the populations of Bhutan, China, Mexico and Mongolia; all other	Ursidae spp. (Except the species included in Appendix II)	

populations are included in Appendix 11) Urwus arctos isabellinus		
Procyonidae Coatis, kinkajou, olingos	خانواده راکون‌ها و خویشاوندان کوتای - الینگوس - کینکاجو	
		Bassaricyon gabbii (Costa Rica) Bassariscus sumichrasti (Costa Rica) Nasua narka (Honduras) Nasua nasua solitaria (Uruguay) Potos Clavus (Honduras)
Mustelidae Badgers, man ens, weasels, etc	خانواده راسوها شامل رودک‌ها راسوها و سمورها	
Lutrinae otters	Lutrinae spp. (Except the species included in Appendix I)	

Appendices		
I	II	III
Aonyx congicus (Only the populations of Cameroon and Nigeria; all other populations are included in Appendix It) Enhydra lutris nerels Lontra eline Lontra longicaudis Lontra provocax Lutra lutra Pteronura brasiliensis		
Mellivorinae Honey badger		
		Mellivora capensis (Botswana, Ghana)
Mephitinae Hog-nosedskunk	خانواده اسکونک	
	Conepatus humboldtii	
Mustelinae Grisons, martens, tayra, weasels		

Mustela nigripes		Eira barbara (Honduras) Galictis viuata (Vosta Rica) Martes flavigula (India) Martes foina intermedia (India) Martes gwathinsii (India) Mustela altaica (India) Mustela erminea ferghanae (India) Mustela kathiah (India) Mustela sibirica (India)
Viverridae Binturong, civets falanouc, fossa, linsanga, otter- civet, pain civets خانواده ویوریده		
	Cryproprocta ferox Cynogale bennettii Euplerws goudotii Fossa fossana Hemigalus derbyanus Prionodin Hnsang	Arctictis binturong (India) Civettictis civena (Botswana) Paguma larvata (india) Paradoxurus hermaphditus (India) Paradoxurus jerdoni (India)

Appendices		
I	II	III
Prionodon pardicolor		Vlverra civenina (India) Viverra zibotha (India) Viverrtcula indica (India)
Herpestidae Mongooses خانواده خدنگ‌ها		
		Herpestes brachyurus fuscus (India) Herpestes edwardsii (India) Herpestes javanicus auropunctatus (India)

		Herpeses smithii (India) Herpestes urva (India) Herpestes viucollis (India)
Hyaenidae Aardwolf	خانواده کفتارها	
		Proteles cristatus (Botswana)
Felidae Cats	خانواده گربهسانان	
Acinonyx jubatus (Annual export quotas for live specimens and hunting trophies are granted as follows Botswana: 5; Namibia: 150; Zimbabwe: 50. The trade in such specimens is subject to the provisions of Article III of the Convention) Caracal caracal (Only the population of Asia; all other populations are included in Appendix 1) Catopuma temminckii Felis nigripes Herpailurus yaguarondi (Only the populations of 'Centerl and North America; all other populations are included	Felidae spp. (Except the species included in Appindixl. Specimens of the domesticated form are not subject to the provisions of the Conventoin) Felidae spp. (Except the species included in Appendix 1. Specinens of the dornesticated form are not subject to the provisions of the Convention)	

Appendices		
I	II	III
in Appendix II) Lcopardus pardalis Leopardus tigrinus Lepardus wiedii		

Lynx pardinus Neofelis nebulosa Oncfelis geoffroyi Ore Jurus jaclira Panthera leo persica Panthera onea Panthers pardus Panthera tigris pardofelis marmorata prionailurus bengalensis bengalensis (Only the populations of Bangladesh, India and Thailand; all other populations are included in Appendix II) Prionailurus planiceps Prionailurus rubiginosus (Only the population of India; all other population are included in Appendix II) Puma concolor coryi Puna cancolor costaricensis Puma concolor cougar Uncia uncia		
Otariidae Fur seals, sea lions	خانواده فکها و شیرهای دریایی	
Arctocephalus townsend!	Arctocephalus spp. (Except the species includid in Appendix I)	
Odobenidae walrus	خانواده والرئوس	
		Odobenus rosrnarus (Canada)
Phocidae Seals	خانواده فکها	
Monachus spp.		
PROBOSCIDEA	راسته خرطوم داران	
EJcphantidae Elephants	خانواده فیلها	

Appendices		
I	II	III
Elephas maximus Loxodonta africana (Except the populations of Botswana, Namibia, South Africa and Zimbabwe, which are included in Appendix II)	Loxodonta africana (Only the populations of Botswana, Namibia, South Africa and Zimbabwe' allother populations arc included in Appendix I)	
SIRENIA راسته گاوهای دریایی		
Dugongidae DUG00g خانواده دو گونگ		
Dugong dugon		
Trichechidae Manatees خانواده مناتیس		
Trichechus inunguis Trichechus manatus	Trichechus senegalensis	
PERISSODACTYLA راسته فردسمان		
Equidae Horses, Wild asses, zebras خانواده اسب و الاغ		
Equus african us (Excludes the domesticated Conn, which is referencd as Equus asinus, and is not subject to the provisions of the Convention) Equus gravyi Epus hernoinus hemionus Equus onager khur Equus przewalskii Equus zebra zebra	Equus hemionus (Except the subspecies included in Appendix 1) Bpuus kiang Equus onager (Except the subspecies included in Appendix 1) Bquus zebra hartmannae	
Tapiridae Tapirs خانواده تاپیرها		

Tapiridae spp. (Except the		
----------------------------	--	--

Appendices		
I	II	III
species included in Appendix II)	Tapirus terrestris	
Rhinocerotidae Rhinoceroses	خانواده کرگدن‌ها	
Rhinocerotidae spp. (Except the subspecies included in Appendix II)	Ceratotherium simum simum For the (Only the population of South Africa; all other populations arc include in Appendix L exclusive urpose of allowing international trade in live animals to appropriate and acceptable dstintions and hunting trophies. All other specimens shall be deemed to be specimens of species induded in Appendix I and the trade in them shall be regulated accordingly)	
ARTJODACfYLA	راسته زوج سمان	
Traguidae Mouse-deer	خانواده موش گوزن	
		Hyemoschus aquaticus (Ghana)
Suidae babirusa, pygmy hog	خانواده گراز	
Babyrousa babyrussa Sus salvanius		
Teyassuidae peccaries	خانواده پکاری	
	Tayassuidae spp. (Except the species included in Appendix I and the populations of Peca ri raj a cu of Mexico and the	

Catagonus wagneri	United States of America which are not included in the Appendices)	
Hippipotamidae Hippopotamuses		خانواده اسب آبی
	Hexaprotodon liberiensis Hippopotamus amphibius	

Appendices		
I	II	III
Camelidae Guanaco, vicuna (خانواده شترها (گواناکو-ویکونا)		
Vicugan vicugan (Except the population of: Argentina [the populations of the provinces , of Jujuy, and Catamarca and the semi-captive populations of the Provinces of JUjuy, Salta, Catamarca, La Rioja and San Juan]; Bolivia [the whole population]; Chile , [Population of the Primera Region]; and Peru {the whole population}; which are included in Appindix II)	Lama guanicoe Vicugan vicugan (Only the populations of Argentina [the populations of the Provinces of Jujuy and catamarca and the semi-captive populations of the Provinces of Jujuy, Salta, Catamarca, La Rioja and San Juan]; Bolivia [the whole population I: Chile [population of the Primcra Region]; Peru [the whole population]; all other population are included in Appendix I)	

the population of Mexico; no other population is included in the Appendices)		
Bovidae Antelopes, cattle, duikers, gazelles, goats, sheep, etc.	خانواده گاوسانان، آهوها، قوچ‌های وحشی، پازن	
Addax nasomaculatus Bos gaurus (Excludes the domesticated form, which is references as Bas frontalis, and is not subject to the provisions of the Convention) Bas mutus (Excludes the domesticated form, which is references as Bos grunniens,	Ammotragus lervia Bison bison athabascae	Anrilope cervicapra (Nepal)

Appendices		
I	II	III
and is not subject to the provisions of the Convention) Bos sauef Bubalus depreissicornis Bubalus mindorensis Bubalus quarlesi Capra falconeri Cephalophus jentinki	Budorcas taxi color Cephalophus dorsalis Cephalophus monticala Cephalophus ogilbyi Cephalophus silvicuJtor	Bubalus amee (Nepal) (Excludes the domesticated form, which is refrenced as Bubalus bubalis)

Gazella dama	Cephalophus zebra	Damaliscus lunatus (Ghana)
	Damaliscus pygargus pygargus	Gazella envied (Tunisia)
Hippotragus niger variani		Gazella dorcas (Tunisia)
Naemorhedus baileyi		Gazella leptoceros (Tunisia)
Naemorhedus caudatus		
Naemorhedus goral		
Naemorhedus sumatr<lensis		
Oryx damnah		
Oryx leucoryx		
Ovis ammon hodgsonit	Kobus leche	
Ovis ammon nigrimontana	Ovis ammon (Except the subspecies included in Appindix)	
	Ovis canadensis (Only the population of Mexico; no other population is	

Appendices		
I	II	III
Ovis orientalis ophion	included in the Appendices)	
Ovis vignei vignei	Ovis vignei (Except the subspecies included in Appendix 1)	
Pantholops hodgsonii		

Pseudoryx nghetinhensis Rupicapara pyrenaica ornata	Saiga tatarica	Tetracerus quadricomis (Nepal) Tragelaphus eurycerus (Ghana) Tragelaphus speki (Ghana)
رده پرندگان CLASS A YES (BIRDS)		
STRUTHIONIFORMES راسته شترمرغ سانان آفریقایی		
Struthionidae Ostrich راسته شترمرغ		
Struthio camelus (Only the populations of Agleria, Burkina Faso, Cameroon, the Central African Republic, Chad, Mali, Mauritania, Morocco, the Niger Nigeria, Senegal and the Sudan; all other populations are not included in the Appindices)		
RI-IEIFORMES راسته شترمرغ سانان آمریکایی		
Rheidae Rheas خانواده ری‌ها		
Rhea pennata (Except Rhea pennata pennata which is included in Appendix II)	Rhea pannata pennata Rhea pennata pennata	
TINAMIFORMES راسته تیناموس‌ها		
Tinamidae Tinamou خانواده تینامو		
Tinamus solitarius		
SPI-IENISCIFORMES راسته پنگوئن سانان		
Spheniscidae Penguins خانواده پنگوئن‌ها		

Appendices		
I	II	III
	Spheniscus demersus	

Spheniscus humboldit		
PIDICIPEDIFORMES		راسته کشیم سانان
Podicipedidae Grebe		خانواده کشیم
Podicipedidae Grebe		
PROCELLARIIFORMES		راسته کبوتر دریایی سانان
Diomedidae Albatross		خانواده آباتروس ها
Diomedea albatrus		
PELECANIFORMES		راسته پلیکان سانان
Pelecanidae Pelican		خانواده پلیکان
Pelecanus crispus		
Sulidae Booby		خانواده بویی
Popasula abbotti		
Fregatidae Frigatebird		خانواده فریگانه
Fregata andrewsi		
CICONIIFORMES		راسته لک لک سانان
-Ardeidae Egrets, herons		خانواده حواصیل (اکرت ها، حواصیل ها)
		Ardea goliath (Ghana) Bubulcus ibis (Ghana) Casmerodius albus (Ghana) Egretta garzetta (Ghana)
Balaenicipitidae Shoebill,		خانواده منقار کفشی (منقار کفشی - لک لک سر نهنگی)
	Balaeniceps rex	
Ciconiidae Storks		خانواده لک لک (لک لک ها)
Ciconia boyciana	Ciconia nigra	Ephippiorhynchus senegalensis (Ghana)
Jabiru mycteria		Leptoptilos crumeniterus (Ghana)
Mycteria cinerea		
Threskiomidae Ibises, spoonbills		خانواده اکراس (اکراس ها، کفچه نوک ها)
	Eudocimus ruber Geronticus calvus	Bostrychia hagedash (Ghana) Bostrychia rara (Ghana) Geronticus cremita Nipponia nippon

Appendices		
I	II	III
	Platalea leucodia	Threskiornis aethiopicus (ghana)
Phoenicopteridae Flamingos خانواده فلامینگو		
	Phoenicopteridae spp.	کلیه فلامینگو شامل فلامینگوی بزرگ و کوچک
راسته غازسانان		
Anatidae Ducks, geese, swans, ets خانواده مرغابی‌ها (غازها، قوها، قوها و غیره)		
Anas auchlandica		AJopochen aegyptiacus (Ghana) Arias acuta (Ghana)
Anas laysanensis	Arras formosa	Anas capensis (Ghana) Anas clypeata (Ghana) Anas crecca (Ghana)
Anas oustaleti		Anas Penelopela (Ghana) Anas querquedula (Ghana) Aythya nyroca (Ghana)
Branta canadensis leucoparei	Branta ruficollis	
Branta sandvicensis		Cairina moschata (Honduras)
Cairina scutulata	Coscoroba coscoroba Cygnus melanocorypha Denrocygna aborea	Denrocygna autumnalis (Honduras) Denrocygna bicolor (Ghana Honduras) Denrocygna viduata (Ghana) Nettepus auritus (Ghana)

	Oxyura leucocephala	Plectropterus gambensis (Ghana) Pteronetta hartiaubii (Ghana)
--	---------------------	---

Appendices		
I	II	III
Rhodonessa caryophyllacea (possibly extinct)	Sarkidiomis melallotos	
FALCONIF ORMES Eagles, falcons, hawks, vultures راسته شاهین سانان (عقاب‌ها، شاهین‌ها، قرقی‌ها، لاشخورها)		
	FALCONIFORMES spp. (Except the species included in Appendix I and the species of the family Cathartidae. one of which is included in Appendix III; the others are not included in the Appendices)	
Cathartidae New World vultures خانواده لاشخورهای دنیای جدید		
Gymnogyps californianus		Sarcoramphus papa (Honduras)
Vultur gryphus		
Accipiridae Hawks, eagles خانواده باز، عقاب، لاشخور		
Aquila adalberti Aquila heliaca Chondrohierax uncinatus wilsonii Haliaeetus albicilla Haliaeetus lwucocephalus Harpla harpyia Pithecophaga jefferyi		
Falconidae Falcon شانواده شاهین		
Falco araea Falco jugger Falco newton! (Only the population of Seychelles) Falco pelegrinoides		

Falco peregrinus		
Falco punctatus		
Falco rusticolus		
GALLIFORMES راسته ماکیان سنان		
Megapodiidae Megapodes, scrubfowl خانواده مگاپودیده (مگاپود - اسکروپ فاول)		
Macrocephalon maleo		
Cracidae Chachalacas, curassows, guans خانواده کراسیده (چاچالاکاس، کوراسوها، گوانز)		
Crax blumenbachii		Crax alberti (Colombia)

Appendices		
I	II	III
Mitu mitu Oreophasis derbianus		Crax daubentoni (Colombia) Crax globulosa (Colombia) Crax rubra (colombia, Costa Rica, Guatemala, Honduras)
Penelope albipennis		Ortallia vetula (Guatemala, Honduras) Pauxi pauxi (Colombia)
Pipile jacutinga Pipile pipile		Penelope purpurascens (Honduras) Penelopina nigra (Guatemala)
Phasianidae Grouse, guineafowl, partidges, pheasants, tragopans		خانواده قرقاول کبک‌ها، قرقاول‌ها (کروس‌ها - مرغ شاختدار - تراگویانز)
	Argusianus argus	Agelastes meleagrides (Ghana) Agricocharis ocellata (Guatemala) Arborophila charltonii (Malaysia) Arborophila orientalls (Malaysia)

<p>Catreus wallichii Colinus virglnianus ridgwayi Crossoptilon crossoptilon Crossoptilon harman! Crossoptilon mantchuricum</p>	<p>Gallus sonneratii Ithaginis cruentus</p>	<p>Caloperdix oculoa (Malaysia)</p>
<p>Lophophorus impejanus Lophophorus lhuyssii Lophophorus sclateri Lophura edwardsi</p>		<p>Lophura erythroprhalma</p>

Appendices		
I	II	III
<p>Lophura imperialis Lophura swinhoii</p>	<p>Pavo muticus Polyplectron bicaalcaratum Polyplectron germain! Polyplectron malacense Polyplectron scheermacheri</p>	<p>(Malaysia) Lophura ignita (Malaysia) Melanoperdix nigra (Malaysia) Polyplectron inopinatum (Malaysia) Rhizothera longirostris (Malaysia) Rollulus roulouj (Malaysia) Tragopan satyra (Nepal)</p>
GRUIFORMES		راسته درنا سانان
Gruidae Cranes		خانواده درنا
	Gruidae spp. (Except the	

	species included in Appendix)	
Grus americana		
Grus canadensis nesiototes		
Grus canadensis pulla		
Grus japonensis		
Grus leucogeranus		
Grus monacha		
Grus nigricollis		
Grus vipio		
Rallidae Rail	خانواده یلوه	
Gallitallus sylvesteris		
Rhynchotidae Kagu	خانواده کاکو	
Rhynchotus jubatus		
Olididae Bustards	خانواده هویره	
Ardeotis nigricaps.	Otididae spp. (Except {he species included in Appendix)	
Chlamydotis undulata		
Eupodotis bengalensis		

Appendices		
I	II	III
CHARADRIIFORMES	راسته آبچلیک سانان	
Burhinidae (Thick- knee)	خانواده پورمینیده (تیک نی) {ترجمه زانو کلفت}	
		Burhinus blstriatus (Guatemala)
Scolopacidae Curlews, greenshanks	خانواده آبچلیک	
Numenius borealis		
Numenius tenuirostris		
Tringa guttifer		
Laridae Gull	خانواده کاکایی	
Larus relictus		
COLUMBIFORMES	راسته کبوتر سانان	
Columnidae Doves, pigeons	خانواده کبوتر (قمری ها، کبوترها)	
Caloenas nicobarica		Columba guinea/Ghana Columba iriditorques (Ghana) Columba livia (Ghana) Columba mayeri (Mauritius)

Ducula mindorensis	Gallicolumba luzonica Goura spp.	Columba uncinata (Ghana) Oena capensis (Ghana) Streptopelia decipiens (Ghana) Streptopelia feseogrisea (Ghana) Streptopelia semitorquata (Ghana) streptopelia senegalensis (Ghana) Streptopelia turtur (Ghana) SreptopeHa vinacea (Ghana) Treron calva (Ghana) Treron waalia(Ghana) Turtur abyssinicus (Ghana) Turtur afer (Ghana) Tutur brehmeri (Ghana) Turtur tympanistria (Ghana)
PSITTIACIFORMES		راسته طوطی سانان
	PSITTIACIFORMES spp. (Except the species included in	

Appendices		
I	II	III
	Appendix I and Appendix III, and excluding Melopsittacus undulatus and Nymphicus hollandicus, which are not included in the Appindices)	
Psittacidae Amazons, cockatoos, lorries,lorikeets, meacaws, parakeets, parrots.	خانواده طوطی (طوطی های آمازون، کوکاتوه، لوری ها، لوریکت ها، آراها، پاراکیت ها طوطی های بزرگ هندی)	
Amazona arausiaca		
Amazona barbadensis		

<p> <i>Amazona brasiliensis</i> <i>Amazona guildingii</i> <i>Amazona imperialis</i> <i>Amazona leucocephala</i> <i>Amazona ochrocephala</i> <i>Auropalliata</i> <i>Amazona ochrocephala belizensis</i> <i>Amazona ochrocephala oratrix</i> <i>Amazona ochrocephala parvipes</i> <i>Amazona ochrocephala tresmariae</i> <i>Amazona pretrei</i> <i>Amazona rhodocorytha</i> <i>Amazona tucumana</i> <i>Amazona versicolor</i> <i>Amazona vinacea</i> <i>Amazona viridigenalis</i> <i>Amazona viuata</i> <i>Anodorhynchus spp</i> <i>Ara ambigua</i> <i>Ara glaucogularis</i> (Often traded under the incorrect designation <i>Ara caninde</i>) <i>Ara militaris</i> <i>Ara rubrogenys</i> <i>Cacatua goffini</i> <i>Cacatua haematuropygia</i> <i>Cacatua moluccensis</i> <i>Cyanopsina spixii</i> </p>		
--	--	--

Appendices		
I	II	III
<p> <i>Cyanoramphus forbesi</i> <i>Cyanoramphus novaezelandia</i> <i>Cyclopsia diophthalma caxe i</i> <i>Eos histrio</i> <i>Eunymphicus comUIUS</i> <i>Geopsittacus occidentalis</i> (possibly extinct) <i>Guarouba guarouba</i> </p>		

Neophema chrysogaster Ognorhynchus icterotis Pezoporus wallieus Pionopsitta pileata Probosciger aterrimus Propyrrhura couloni Propyrrhur maracana Psephotus chrysopterygius Psephotus dissimilis Psephotus pulcherrimus (Possibly extinct) Psittacula echo Pyrhrcra crventata Rhynchopsitta spp. Strigops habroptilus Vini ultramarine			Psiuacula krameri (Ghana)
CUCULIFORMES		راسته کوسانان	
Musophagidae Turacos		خانواده توراکوها	
	Musophaga porphyreolopha Tauraco spp.		Corythaeola cristata (Ghana) Crinifer piscator (Ghana) Musophaga violacea (Ghana)
STRIGIFORMES Owls		راسته جغدسانان	
	STRIGIFORMES spp. (Exce~tthe species included in Appendix)		
Tytonidae Bam owl		خانواده جغد سفید	
Tyto soumagnei			
Strigidae Owls		خانواده جغدها	

Appendices		
I	II	III
Athene blewitti Mimizuku gumeyi Ninox novaeseelandiae undula Ninox squamipila natal is		

APODIFORMES		راسته بادخورک ها
Trochilidae Hummingbirds		خانواده مرغ مگس
Glaucis dohrnii	Trochilidae spp. (Except the species included in Appendix)	
IROGONIFORMES		راسته تروگون سانان
Trogonidae Quetzal		خانواده تروگون (کوئزال)
Pharomachus mocinno		
CORACIIFORMES		راسته منقار شاخ سانان
Bucerotidae Hornbills		خانواده منقار شاخیان
Aceros nipalensis Aceros subruficollis	Aceros spp. (Except the species included in Appendix)	
Buceros bicornis Buceros vigil	Anothinus spp. Anhraceros spp. Buceros spp. (Except the species included in Appendix I)	
	Penelopids spp.	
PICIFORMES		راسته دارکوب سانان
Capitonidae Barbel.		خانواده کاپیتوفیده (باربت)
		Semnormis ramphasrinus (Colombia)
Ramphastidae Toucans		خانواده توکانها
	Pteroglossus aracari	Boillonius bailloni (Argentina) Pteroglossus castanotis (Argentina) Ramphastos dicolorus (Argentina)

Appendices

I

II

III

	Pteroglossus viridis Ramphastos sulfuratus Ramphastos taco Ramphastos tucanus Ramphastos vitellinus	Selenidera maculirostris (Argentina)
Picidae Woodpeckers خانواده دارکوب		
Campophilus imperialis Dryocopus javensis richardsi		
راسته گنجشک سانان		
PASSERIFORMES		
Cotingidae Cotingas خانواده کوتینگاس (کوتینگاس‌ها)		
Cotinga maculata Xipholena atropurpurea	Rupicola spp-	Cephalopterus ornatus (Colombia) Cephalopterus penduliger (Colombia)
Pittidae piuas خانواده پیتیده (پیتاس‌ها)		
Pitta gumeyi Pitta kocki	Pitta guajana Pitta nympha	
Atrichornithidae Sctub- bird خانواده آتریچورنیتیده (اسکروب برد)		
Atrichornis cJamosus		
Hirundinidae Martin خانواده پرستو (چلچله)		
Pseudochelidon sirintatae		
Pycnonitidae Bulbul خانواده بلبل خرما (بلبل)		
	Pycnonotus zeylanicus	
Muscapidae Old Worldflycatchers خانواده مگس گیر (مگس گیرهای دنیای قدیم)		
Dasyornis broadbenti litoralis (pollibly extinct) Dasyomis longirostris	Cyornis ruckii Garrulax canorus	Bebromsi rodericanus (Mauritius)

Appendices		
I	II	III
Picathartes gymncephalus Picathartes oreas	Lelothrix argenta uris Leiothrix Lutea Leiothrix omeiensis	Twrpsiphon boubonnensis (Mauritius)
Zosteropidae White- eye خانواده چشم سفید		
Zoslerops sbogularis		
Meliephagidae Honeyeater خانواده عسل خوار		
Lichenostomus melanopscassi-iex		
Brnberizidae Cardinals, tanagers خانواده زرد پره (کاردینال‌ها، تاناجرها)		
	Gubernatrix cristata Paroaria capitata Paroaria coronata Tangara fastuosa	
Icteridae Blackbird خانواده ایکتریده (پرده سیاه)		
Agelaius flavus		
Fringillidae Finche خانواده سهره (سهره‌ها)		
Carduelis cucullata	Carduelis yarreilll	Serious canicipiJlus (Ghana) Serious leucopyglus (Ghana) Serious mozanhieus (Ghana)
Estrildidae Mannikins, waxbills خانواده سهره ریز (کتیز، واکس بیل)		
	Amandava formosa	Amadina fasciala (Ghana) Amandava subflava (Ghana) Estrila astrild (Ghana) Estrila caerulescens (Ghana) Estrita melpoda (Ghana) Estrila troglodytes (Ghana) Lagonosticta rara (Ghana) Lagonosticta rubricata (Ghana) Lagonosticta rufopicta (Ghana) Lagonosticta senogala (Ghana) Lagonosticta vinacea (Ghana)

	Lonchura bicolor (Ghana) Lonchura cantans (Ghana)
--	--

Appendices		
I	II	III
	Padda oryzivora Poephila cincta cincta	Lonchura cucullata (Ghana) Lonchura fringillonides (Ghana) Lonchura nitidula (Ghana) Nesocharis cap (Ghana) Nigrita bicolor (Ghana) Nigrita canicapilla (Ghana) Nigrita fusconota (Ghana) Nigrita luteifrons (Ghana) Ortygospiza atricollis (Ghana) Parmoptila rubrifrons (Ghana) Pholidornis rufia (Ghana) Pyrenestes ostrinus (Ghana) Pytilira hypogrannica (Ghana) Pytilia phoenicoptera (Ghana) Spermophaga haematina (Ghana) Uraeginthus bengalus (Ghana)
Ploceidae Weavers, whydahs		
		Amblyospiza albifrons (Ghana) Anaplecter rubriceps (Ghana) Anomalospiza imberbis (Ghana) Bubalornis albirostris (Ghana) Euplectes afer (Ghana) Euplectes ardens (Ghana) Euplectes franciscanus (Ghana) Euplectes hordeaceus (Ghana) Euplectes macrourus (Ghana) Malimbus cassini (Ghana) Mallimbus cassini (Ghana) Malimbus malimbicus (Ghana) Malimbus nitens (Ghana)

خانواده پرندگان بافنده (بافنده ها - وایدا)

	<p>Malimbus rubricollis (Ghana) Malimbus scutatus (Ghana) Puchyphantes superciliosus (Ghana) Passer griseus (Ghana) Petronia dentata (Ghana)</p>
--	--

Appendices		
I	II	III
		<p>Plocepasser superciliosus (Ghana) Ploceus albnuca (Ghana) Ploceus aurantius (Ghana) Ploceus cucullatus (Ghana) Ploceus heuglini (Ghana) Ploceus heuglini (Ghana) Ploceus luteolus (Ghana) Ploceus Melanocephalus (Ghana) Ploceus nlgerrimus (Ghana) Ploceus nlgricollis (Ghana) Ploceus peizeini (Ghana) Ploceus preussi (Ghana) Ploceus tricolor (Ghana) Ploceus vitellinus (Ghana) Ouelea erythroptus (Ghana) Sporopipes frontalis (Ghana) Vidua chalybeata (Ghana) Vidua larvaticola (Ghana) Vidua macroura (Ghana) Vidua orientalis (Ghana) Vidua raricola (Ghana) Vidua togoensis (Ghana) Vidua wilsoni (Ghana)</p>
Stumidae Mynahs (Starlings)		خانواده سار (میناها)
Leucopsar rothschild!	Gracula religsa	
Paradisaeidae Birds of paradise	خانواده مرغان بهشتی (مرغ بهشتی)	

	Paradisaeldae spp.	
رده خزندگان	CLASS REPTILA	
	(REPRILES)	
TESTUDINATA	راسته لاک پشت	
Dermatemydidae Central American river turtle	خانواده درماتمیدیده (لاک پشت رودخانه ای آمریکایی مرکزی)	
	Dermatemys rnawii	
Platystenidae Big- headed turtle	خانواده پلاتیس تونیده (لاک پشت های سوگنده)	
	Platysternon magacephalum	

Appendices		
I	II	III
Emydidae Box turtles.freshwater turtles	خانواده امی دیده (قوطی) لاک پشت ها- لاک پشت های آب شیرین	
Batagur baska	Annamemys annamensis	
	Callagur borneoensis	
	Clemmys insculpa	
Clemmys muhlenbergi		
	Cuora spp.	
Geoclemys hanitonii		
	Heosemys depressa	
	Heosemys grandis	
	Heosemys levtensis	
	Heosemys Jeytensis	
	Heosemys spinosa	
	Hieremys annandalii	
	Kachuge spp. (Except the species included in Appendix I)	
Kachuga tecta		
	Leucocephalon yuwonoi	
	mauremys mutica	
Melanochelys tricarinata		
Morenia ocellata		
	Orlitia borneensis	
	Pyxidea mouhotii	
	Siebenrockiella crassicolis	

Terrapene coahuila	Terraapene spp. (Except the species included in Appendix I)	
Testudindae Tortoises خانواده لاک پشت‌های زمینی (تورتوزها)		
Geochelone nigra Geochelonc radiata	Testudindae spp. (Except the species included in Appendix I. A zero annual expotr quota has been established for Geochelone sulcata for specimen: removed from the wild and traded for ptimarily commercial purposes)	

Appendices		
I	II	III
Geochelone yniphora Geopherus flavomarginatus Pasmobates geometricus Pyxis planicauda Testudo kleinmanni Testudo women		
Chelonidae Marine turtles خانواده لاک پشت‌های سبز (لاک پشت‌های دریایی)		
Cheloniidae spp.		
Dermochelyidae Leatherbach turtle خانواده لاک پشت‌های چرمی		
Dermochelys coriacea		
Trionychidae Softshell turtles, terrapins		
Apalone ate Aspideretes gangeticus Aspideretes hurum Aspideretes nigricans	Chitra spp. Lissemys punctata pelochelys spp.	Trionyx triunguis (Ghana)
Pelomedusidae Afro- American side- necked turtles		
	Erymnochely madagascariensi	Pelomedusa subrufa (Ghana)

	Peltocphalus dumeriliana	
		Pelusios adansoni! (Ghana) Pelusios castaneus (Ghana) Pelusios gabonensis (Ghana) Pelusios niger(Ghana)
	Podocnemis spp .	
Chelldae Austro- American side- necked turtle	خانواده چلیده (لاک پشت‌های سایدنک استرالیا- آمریکایی)	
Pseudemadura umbrina		
CROCODYLIA Alligators, caimans,	راسته کروکودیل سانان	
crocodiles	(الیگاتورها- کیماس‌ها- کروکودیل‌ها)	
	COROCODYLIA spp. (Except the species included in Appendix I)	
Alligatoridae Alligators, caimans	خانواده الیگاتور (کیماس‌ها- الیگاتورها)	
Alligator sinensis sl		
Caiman crocodilus apaporiensis		

Appendices		
I	II	III
Caiman latirostris (Except the population of Argentina, which is included in Appendix I Melarnosuchus niger (Except the population of Ecuador, which is included in Appendix I and in subject to a zero annual export guota has been approved by the CITES Sectetariat and the IUCNiSSC Crocodile Specialist Group)		
Crocodyiidae Crocodiles (تمساح‌ها)		
Crocodylus acutus Crocodylus cataphractus Crocodylus intermedius Crocodylus mindorensis Crocodylus mindorensis Crocodylus moreletii		

Crocodylus niloticus (Except the populations of Botswana, Ethiopia, Kenya, Madagascar, Malawi, Mozambique, South Africa, Uganda, the United Republic of Tanzania [subject to an annual export quota of no more than 1600 wild specimens], Zambia and Zimbabwe: these populations are included in Appendix II) Crocodylus palustris Crocodylus porosus (Except the population of Australia, Indonesia and Papua New Guinea which are included in Appendix II) Crocodylus rhombifer Crocodylus siamensis Osteolepomis tetraspis Tomistoma schlegelii		
Gavialidae Gavial	خانواده گاوایل (گاوایل)	
Gavialis gangeticus		

Appendices		
I	II	III
PHYNCHOCEPHALIA		راسته رینکو سفالا
Sphenodontidae Tuatara		خانواده اسفونودونتیده
Sphenodon spp.		
SAURIA		راسته سوسمارها
Gekkonidae geckos		خانواده گکوها (گکوها)
	Cyrtodactylus serpensinsula Pholsuma spp.	
Aganidae Agamas, mastigures		خانواده آگاماها (آگاما، ماستی گورس)
	Uromasryx spp.	
Chamaeleonidae Chameleons		خانواده کامله نول
	Bradypodion spp. Brookesia spp. (Except the	

Brookesia perarmata	species included in Appendix) Calumma spp. Chamaeleo spp. Furcifer spp.	
Lguanidae Iguanas	خانواده ایگوانا (ایگوانا)	
Brachylophus spp.	Amblyrhynchus ctitatus	
Sauromalus varius	Iguana spp. Phrynosoma coromatum	
Lacertidae Lizards	خانواده لاسرتاها (سوسمارها)	
Gallotia simonyi	Podarcis lilfont Podarcis pityusensis	
Cordylidae Spiny- tailed lizards	خانواده کوردیلیده (سوسمارهای دم خاری)	
	Cordylus spp.	
Teiidae caiman lizards, tegu lizards	خانواده تیبیده (سوسمارهای کیمن و تیگو)	
	Crocodylus anazonicus Dracaena spp. Tupinarnbis spp.	
Scincidae skink	خانواده اسکینکها	
	Corucia zebrata	
Xenosauridae Chinese crocodile lizard	خانواده زنوساریده (سوسمار تمساحی چینی)	
Shinisaurus Crocodyllurus		
HeJodermatidae Beaded lizard, gila monster	خانواده هلودرمتیده (سوسمار بیبد- گیلای غول پیکر)	

Appendices		
I	II	III
	Heloderma spp.	
Varanidae mini tor lizards	خانواده بزمرجه (بزمرجه‌ها)	
Varanus bengalensis Varanus flavescens Varanus griseus Varanus komodoensis Varanus nebulosus	Varanus spp. (Except the species included in Appendix)	

SERPENTES Snakes		راسته مارها
	Loxocemidae spp.	
Pythonidae Pythons		خانواده پیتون‌ها (پیتون‌ها)
Loxocemidae Mexican dwarf boa		خانواده بوآی کوتوله مکزیکی
	Pyrrhonidae spp. (Except the subspecies included in Appendix	
Python molurus molurus		
Boidae Boas		خانواده
	Boidae spp. (Except the species included in Appendix 1)	
Acrantophis spp.		
Boa constrictor occidentalis		
Epicrates inornatus		
Epicrates monensis		
Epicrates subflavus		
Sanzinia madagascariensis		
Bolyeriidae Round Island boa		
	Bolyeriidae spp. (Except the species included in Appendix I)	
Bolyeria multocarinata		
Casarca dussumieri		
Tripidophiidae Wood boas		خانواده تروپیدوفیده (بوآی درختی)
	Tropidophiidae spp.	
Colubridae Typical snakes, water snakes, whipsnakes		خانواده کلوبریده (مارها تیپک، مارهای آبی، شلاق مارها)
		Artetium schistosum (India) Cerberus rhyncops (India)
	Clelia delia Cyclagras gigas Elachistodon westwrtnanni	

Appendices		
I	II	III
	Ptyas mucosus	Xenochrophis piscator (India)
Elapidae Cobras, coral snakes		
	Honplocphalus bungaroides	Micrurus diastema (Honduras) Micrurus nigroctnctus

	Naja atra Naja Kaourhla Naja mandalayensis Naja naja Naja oxiana Naja phillpinensrs Naja sagluifera Naja samarensls Naja slamensls Najasputarnx Naja surnatrana Ophiophagus hannah	(Honduras)
Viperidae Vipers		خانواده افعی (افعی‌ها)
Vipera ursinii (Only the population of Europe, except the area which formerly constituted the Union of Soviet Socialist Republics; these latter populations are not included in the Appindices)	Vipera wagneri	Crotalus durissus (Honduras) Daboia russelii (India)
رده دوزیستان	CLASS AMPHIBIA (AMPHIBIANS)	
ANURA	راسته وزغ و قورباغه‌ها	
Bufoidea Toads	خانواده وزغ‌ها (وزغ‌ها)	
Altiphrynoidea spp. Atelopus zeteki		

Appendices		
I	II	III
Bufo periglenes		

Bufo superciliaris Nectophrynoide spp. Nimbaphrynoide spp. Spinophrynoide spp. Dendrobatidae poison frogs	Dendrobates spp. Epipedobates spp. Minyobates spp. Phyllobates spp.	
Mantelidae Mantellas	خانواده مانتلیده (مانتل ها)	
	Mantella spp.	
Microhylidae Red rain frog, tomato frog	خانواده میکروهیلیده (قورباغه قرمز باران - قورباغه گوجه فرنگی)	
Dyscophus antongilii	Scaphiophryne goulebei	
Myobatrachidae Gastric- brooding frogs	خانواده میوباتراچیده	
	Rheobatrachus spp.	
Ranidae Froges	خانواده قورباغه‌ها (قورباغه‌ها)	
	Euphyctis hexadactylus Hoplobatrachus tigerinus	
CAUDATA	راسته سمندرها	
Ambystomidae Axolotls	خانواده آبی استومیده (آکسولوتلس)	
	Ambystoma dumerilii Ambystoma mexicanum	
Cryptobranchidae Giant salamanders	خانواده سمندره‌های غول پیکر (سمندره‌های غول پیکر)	
Andrias spp-		
رده کوسه ها	CLASS ELASMOBRANCHII (SHARKS)	
ORWCTOLOBIFORMES	راسته اورکتولوبی فورم ها	
Rhincodontidae Whale shark	خانواده رینوکودونیتیده (کوسه نهنگ)	
	Rhincodon rypus	
LAMNIFORMES	راسته لمنی فورم‌ها	
Lamnidae Great White Shark	خانواده لامیده (کوسه سفید بزرگ)	
		Carcharodon carcharias (Australia)

Appendices		
I	II	III
Cetorhinidae Basking shark		خانواده کوسه بسکینگ
	Cetorhinus maximus	
رده ماهی‌ها	CLASS ACTINOPTERYGII (FLSH)	
ACIPENSERIFORMES Paddiefish		راسته تاس ماهیان
sturgeons		(ماهی پادل- استرژول)
	ACIPENSERIFORMES spp (Except the species included in Appendix)	
Acipenseridae Sturgeons		خانواده تاس ماهیان
Acipenser brevirostrum		
Acipenser sturio		
OSTEOGLOSSIFORMES		راسته استوگلوسیفورم
Osteoglossidae Arapaima, bony tongue		خانواده استوگلوسی فورم (آرپایما- گلو استخوانی)
	Arapaima gigas	
Sderopages formosus		
CYPRINIFORMES		راسته کپور ماهی سانان
Cyprinidae Blind carps, plaeesok		خانواده کپور ماهی (کپورهای کور پلازوک)
	Caecobarbus geertsi	
Probarbus jullieni		
Catostomidae Cui-ui		خانواده کاتوستومیده (کوی-یو)
Chasmistes cujus		
SILURIFORMES		
Pangasiidae Pangasid catfish		خانواده پانگاسیده (گره ماهی پانگاسیده)
Pangasianodon gigas		
SYNGNATHIFORMES		راسته سینگناتیفورمها
Sungnathidae Pipefishes, seahorses		خانواده نی ماهیان (لوله ماهی‌ها، اسب‌های دریایی)
	Hippocampus spp. (Enters into effect on 15 May 2004)	
PERCIFORMES		راسته سوف ماهیان
Sciaenidae Totoaba		خانواده سیانیده (توتوآبا)
Totoaba macdonaldi		

Appendices		
I	II	III
CLASS SARCOPTERYGII		
(LUNGFISHES)		
COELACANTHIFORMES		
Latimeriidae Coelacanth		
Latimeria spp.		
CERATODONTIFORMES		
Ceratodontidae Australina lungfish	Neoceratodus forsteri	
PHYLUM ARTHROPODA		
CLASS ARACHNIDA		
(SPIDERS)		
SCORPIONES Scorpionidae Scorpions	Pandinus dictator Pandinus ganblensis Pandinus inperator	
ARANEAE		
Theraphosidae Red-kneed tarantulas, tarantulas		
	Aphonopelma albiceps Aphonopelma pallidum Brachypelma spp. Brachypelmides	
راسته حشرات	CLASS INSECTA	
(INSECTS)		
COLEOPTERA Lucanidae Cape stag beetles		Colophon spp. (South Africa)
LEPIDOPTERA		
Papilionidae Birdwing butterflies, swallowtail butterflies		
	Atrophaneura jophon Atrophaneura pandiyana	

	Bhutanitis spp.	
--	-----------------	--

Appendices		
I	II	III
Ornithoptera alexandrae Papilio chikae Papilio honeris Papilio hospiton	Ornithoptera spp. (sensu D'Abdera) (Except the species included in Appindix) Parnassius apollo Teinopalpus spp. Trogonoptera spp. (sensu D'Abdera Trpodes spp. (sensu O' Abdera)	
PHYLUM ANNELIDA		
CLASS HIRUDINOIDEA		
(LEECHES)		
ARHYNCHOBDELLIDA		
Hirudinidae Medicinal leech		
	Hirudo medicinalis	
PHYLUM MOLLUSCA		
CLASS BNALVIA		
(CLAMS, MUSSELS)		
VENERIDA		
Tridacnidae Giant clams	Tridacnidae spp.	
UNIONIDA		
Unionidae Freshwater mussels, pearly mussels		
Conradilla caelata Dromus dronas Epioblasma curtisi Epioblasma florentina	Cyprogenia aberti	

Epioblasma sampson!		
Epioblasma sulcata perobliqua		
Epioblasma torulos		
ghbernaculum	Epioblasma torulosa rangian	

Appendices		
I	II	III
Epioblasma torulosa torulas		
Epioblasma turgidula		
Epioblasma walkeri		
Fusconaia cuneolus		
Fusconaia edgariana		
Lampsilis higginsii		
Lampsilis orbiculata		
Lampsilis satur		
Lampsilis virescens		
Plethobasus cicatricosus		
Plethobasus cooperianus		
	Pleurobena clava	
Pleurobema plenum		
Potamilus capax		
Quadrula intermedia		
Quadrula sparsa		
Toxolasma cykindrella		
Unlo nickiniana		
Unio tampicoensis		
Tecomatensis		
Villosa trabalis		
CLASS GASTROPODA		
(SNALI AND CONCHES)		
STYLOMMATOPHORA		
Achatinellidae Agate snails, oahn tree snails		
Achatinella spp.		
Carnaenidae Green tree snail		
	PapustyJa pu l cherrima	
MESOGASTRIPODA		
Strombidae Queen conch		

	Strombus gigas	
PHYLUM CNIDARIA CLASS ANTHOZOA (CORALS, SEA ANEMONES)		
HELIOPORACEA Blue corals		
	Helioporida spp. (Includes only)	

Appendices		
I	II	III
	the species Heliopora coerulea. Fossils are not subject to the precisions of the Convention)	
STOLONIFERA		
Tubiporidae Organ- Pipe corals		
	Tubiporidae spp. (Fossils are not subject to the provisions of the Convention)	
ANTIPATHARIA Black corals		
	ANTIPATHARIA SPP.	
SCLERACTINIA Stony corals		
	SCLERACTINIA spp. (Fossils are not subject the provisions of the Convention)	
CLASS HYDROZOA (SEA FERNS, FIRE CORALS, STINGING MEDUSAE)		
MILLEPORINA		
Milleporidae Fire corals		
	Milleporidae spp. (Fossils are not subject to the precisions of the Convention)	
STYLASTERINA		
Stylasteridae Lace corals		
	Stylasteridae spp. (Fossils are not subject to the	

	provisions of the Convention)	
FLORA (PLANTS)		
AGAVACEAE Agaves Agave arizonica Agave parvillora Nolina interrata	Agave victoriae - reginae # 1	
AMARYLLIDACEAE Snowdrops, sternbergias		
	Galanthus spp. # 1 Sterbnbergia spp. # 1	

Appendices		
I	II	III
APOCYNACEAE Elephant trunks		
Pachypodium ambongense Pachypodium baronii Pachypodium decaryi	Pachypodium spp.#1 (Except the species included in Appendix I) Reuolfia serpentina #2	
ARALJACEAE Ginseng		
	Panax ginseng # 3 (Only the population of the Russian Federation; on other population is included in the Appindices) Panax quinquefolius #3	
ARAUCARIACEAE Monkey . puzzle tree		
Araucaria araucana		
BERBERJDACEAE May - apple		
	Podophyllum hexandrurn #2	
BROMELIACEAE Air plants, bromelias		
	Tiliandsia narrisii # 1 Tillandsia kammii # 1 Tillandsia kautskyi # 1 Tillandsia mauryana # 1 Tillandsia sprengeliana # 1	

	Tillandsia suerei # 1 Tillandsia xerographica # 1	
CACFACEAE Cacti		
Ariocarpus spp. Astrophytum asterias Aztekium ritteri Coryphanthe werdermannii Discocactus spp. Echinocereus ferreirianus spp. lindsayi Echinocereus schmollii Escogaria minima	CACFACEAE spp. # 4 (Except the species included in Appendix 1)	

Appendices		
I	II	III
Escogaria sneedil Mammillaria prctinifera Mammillaria solisioides Melocactus conoideus Melocactus deinacanthus Melocactus glausescens Melocactus paucispinus Obregonia denegrii Pachycereus militaris Pediocactus knowltonii Pediocactus paradinei Pediocactus peeblesianus Pediocactus sileri Pelecyphora spp. Sclerocactus bravihamarus spp. tobuschli Sclerocactus erectocentrus Sclerocactus glaucus Sclerocactus mariposensis Sclerocactus mesae-verdae		

Sclerocactus nyensis		
Sclerocactus papyracanthus		
Sclerocactus pubispinus		
Strombocactus spp.		
Turbincarpus spp.		
Uebelmannia spp.		
CARYOCARACEAE Ajo		
	Caryocar coslaricense # 1	
COMPOSITAE (Asteraceae) Kuth		
Saussurea costus		
CRASSULACEAE Dudleyas		
	IDudleya stolonitera Dudleya traskiae	
CUPRESSACEAE AJerce, cypresis		
Fitzroya cupressoides		
Pilgerodendron uviferum		
CYATHEACEAE Tree-ferms		
	Cyathea spp. # 1	
CYCADACEAE Cycads		

Appendices		
I	II	III
	CYCADACEAE spp. # 1	
Cycas beddomei		
DIAPENSIACEAE Oconee- bells		
	Shortie galacifolia # 1	
DICKSONIACEAE Tree-ferns		
	Cibotium barometz # 1 Dicksonia spp. # 1 (Only the populations of the Americas; no other population is included in the Appendices)	
DIDIEREACEAE Alluaudias, didiereas		
	DIDJEREACEAE spp. # 1	
DIOSCOREACEAE Elephant's foot, kniss		
	Dioscorea deltoidea # 1	
DROSERACEAE Venus fly trap		
	Dionaea muscipula # 1	

EUPHORBIACEAE Spurge		
Euphorbia ambovombensis Euphorbia capsaintemariensis Euphorbia cremersii (Includes the forma viridifolia and the var. rakotozafyi) Euphorbia cylindrifolia (Includes the spp. Tuberifera) Euphorbia decaryi (Includes the and spirosticha) Euphorbia Irancoisii Euphorbia moratii (Includes the vars. antsingiensis, bernarahensis and multiflora) Euphorbia pravicyathophora	Euphorbia spp. # 1 (Except the species included in Appendix 1; succulent species only; artificially propagated specimens of cultivars of Euphorbia trigona are not subject to the provisions of the Convention)	

Appendices		
I	II	III
Euphorbia quartziticola Euphorbia tulearensis		
FOUQUIERIACEAE Ocotillos		
Fouquieria fasciculata Fouquieria purpusli	Fouquieria colymnaris #1	
GNET ACEAE Gnetums		
Gnetum montanum #1 (Nepal)	Oreomunnea pterocarpa #1	
LEGUMINOSAE (Fabaceae) Afromosia, cristobal. rosewood, sandalwood		
Dalbergia nigra		Dipteryx panamensis (Costa)

<p>LILIACEAE Aloes</p> <p>Aloe albida Aloe albiflora Aloe alfredii Aloe bakeri Aloe bellatula Aloe calcairophila Aloe compressa (Includes the vars. rugosquamosa, schistophila and paucituberculata) Aloe delphinensis Aloe descoingsii Aloe fragilis Aloe haworthioides (Includes the var. aurantica) Aloe helenae</p>	<p>Pericopsis elata #5 Platymiscium pleiostachyum #1 Pterocarpus santalinus #7</p> <p>Aloe spp. # 1 (Except the species included in Appendix I. Aiso excludes Aloe vera, also referenced as Aloe barbadensis which is not included in the Appendices)</p>	<p>Rical)</p>
---	---	---------------

Appendices		
I	II	III
<p>Aloe laeta (Includes the var. maniaensis) Aloe parallelifolia Aloe parvula Aloe pillansii Aloe polyphylla Aloe rauhii Aloe suzannae Aloe versicolor Aloe vossii</p>		

MAGNOLIACEAE Magnolia		
		Magnolia liliifera var. obovata # 1 (Nepal)
MELIACEAE Mahoganies, Spanish cedar		
	Swietenia humilis # 1 Swietenia macrophylla # 6 (Populations of the Neotropics) [Enters into effect on 15 November 2003]	Cedrela odorata # 5 [Population of Colombia (Colombia) Population of Peru (Peru)] Swietenia macrophylla #5 (Until 15 November 2003) [Population of Bolivia (Bolivia) Population of Brazil (Brazil) All Populations of the species in the Americas (Costa Rica) Population of Colombia (Colombia) Population of Mexico (Mexico) Population of Peru (Peru)]
	Swietenia mahagoni # 5	
NEPENTHACEAE pitcher-plants (Old World)		
Nepenthes khasiana Nepenthes rajah ORCHIDACEAE Orchids	Nepenthes spp. # 1	

Appendices		
I	II	III
(for all the following Appendix I species, seedling or tissue cultures obtained in vitro in	ORCHIDACEAE SPP. #8 (Except the species included in Appendix)	

solid or liquid containers are not subject to the provisions of the Convention)		
Aerangis ellisii		
Caueleya trianaei		
Dendrobium cruentum		
Laelia jongheana		
Laelia lobata		
Paphiopedilum spp.		
Peristeria elata		
Phragmipedium spp.		
Renanthera imschootiana		
Yanda coerulea		
OROBANCHACEAE Broomrape		
	Cistanche deserticola	
PALMAE (Arecaceae) Palms		
	Beccariophoenix madagascariensis Chrysalidocarpus decipiens# Lemurophoenix halleuxii Marojejya darianii Meodypsis decaryi # 1 Ravenea louvelii Ravenea rivularis gatanala decussilvae Voanloala gerardii	
PAP AVERACEAE Poppy		
		Meconopsis regia #1(Nepal)
PINACEAE Guatemala fir		
Abies guatem31ensis		
PODOCARPACEAE Podocarps		
		Podocarpus neriifolius # 1 (Nepal)

Appendices		
I	II	III
Podocarpus pariatorer		
PORTULACACEAE Lewisias, portulacas, purslanes		
	Anacamseros spp. #1	

	Avonia spp. #1 Levisia serrate #1	
PRIMULACEAE Cyclamens		
	Cyclamen spp. # 1	
PROTEACEAE Proteas		
	Orothamnus zeyheri # 1 Protea odorata # 1	
RANUNCULACEAE Golden seals, yellow Adonis, yellow root		
	Adonis vernalis # 2 Hydrastis canadensis # 3	
ROSACEAE African Cherry, stinkwood		
	Prunus africana # 1	
RUBIACEAE Ayuque		
Bajmea stormiae		
SARRACENIACEAE Pitcher-plants (New World)		
Sarracenia rubra ssp. alabamensis Sarracenia rubra ssp. jonesii Sarracenia oreophila	Sarracenia spp. # 1 (Except the species included in Appendix I)	
SCROPHULARIACEAE Kutki		
	Picrorhiza kurrooa # 3 (Excludes Picrorhiza scrophulariiflora)	
STANGERIACEAE St.angerias		
Slangeda eriopus	Bowenia spp. # 1	
TAXACEAE Himalayan yew		
	Taxus wallichiana # 2	
TROCHODENDRACEAE (Tetracentraceae) Tetracentron		
		Tetracentron sinense # 1 (Nepal)
THYMELAEACEAE (Aquilariaceae) Agarwood, ramin		
	Aquilaria malaccensis#1	Oonyslylus spp. # 1 (Indonesia)

I	II	III
V ALERIANACEAE Himalayan spikenard		
	Nardostachys grandioora#3	
WELWETSCHIACEAE Welwitschia		
	Welwitschia mirabilis#1	
ZAMIACEAE Cycads		
Ceratozamia spp. Chigua spp. Encephalartos spp. Microcycas calocoma	ZAMIACEAE spp. # 1 (Except the species included in Appendix I)	
ZINGIBERACEAE Ginger lily		
	Hedychium philippinense#1	
ZYGOPHYLLACEAE Lignum-vitae		
	Guaiaacum spp. #1	

فهرست جانوران وحشی ایران مشمول ضمیمه کنوانسیون CITES

		پستانداران:
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Acinonyx jubatus</i>	یوزپلنگ
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Panthera pardus</i>	پلنگ
مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون	<i>Felis caraeal</i>	کاراکال
مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون	<i>Lynx Lynx</i>	سیاه گوش
مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون	<i>Felis margarita</i>	گره شنی
مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون	<i>Felis manu!</i>	گره پالاس
مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون	<i>Felis catus</i>	گره وحشی
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Selenarcros thibetanus</i>	خرس سیاه
مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون	<i>Ursus arctos</i>	خرس قهوه ای
مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون	<i>Canis lupus</i>	گرگ
مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون	<i>Vulpes cana</i>	شاه روباه
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Lutra lutra</i>	شنگ (سگ آبی)
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Carvas dama</i>	گوزن زرد ایرانی
مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون	<i>Equus hemionus</i>	گورخر
مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون	<i>Ovis orientalis</i>	قوچ و میش

		پستانداران دریایی و آبزیان:
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Balaenoptera musculus</i>	نهنگ بزرگ
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Balaenoptera physalus</i>	نهنگ باله پستی
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Balaenoptera borealis</i>	نهنگ خاکستری
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Balaenoptera edeni</i>	نهنگ براید
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Megaptera novaeangliae</i>	نهنگ گوژپشت
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Megaptera novaeangliae</i>	دلفین سیاه
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Tursiops truncatus</i>	دلفین بینی بطری
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Gramphus grisous</i>	دلفین یونس
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Delphinus delphis</i>	دلفین معمولی
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Suca chinensis</i>	دلفین گوژپشت
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Dugong dugon</i>	گاؤ دریایی (دوگونگ)
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Cheicnia mydas</i>	لاک پشت سبز
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Caretta caretta</i>	لاک پشت سرخ
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Eretmochelys imbricate</i>	لاک پشت پوزه عقابی
مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون	<i>Dermochelys coriacea</i>	لاک پشت پشت چرمی

<p>مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون</p>	<p>Huso huso Acipenser nudiventris Acipenser stellatus Acipenser persicus Acipenser gueldenstedtii</p>	<p>ماهیان خاویاری: فیل ماهی ماهی سپ اوزون برون قره برون چالباش</p>
--	--	---

<p>مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون</p>	<p>Falco pelegrinoides Falcon peregrinus Falco cherrug Falco blaromicus Falco tinnunculus Falco columbarius Falco subbuteo Harriers & Buzzards</p>	<p>پرندگان: بازها: شاهین بحری بالابان لاچین دلچجه ترمتای لیل سنقرها و سارگپه ها</p>
--	--	--

<p>مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون</p>	<p>Accipiter nisus Accipiter gentilis Accipiter brevipes</p>	<p>قوشها: طولان قرقی پیغو</p>
--	--	--

<p>مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲</p>	<p>Haliaeetus albicilla Aquila heliaca Other Eagles</p>	<p>عقابها: عقاب دریایی دم سفید عقاب شاهی سایر عقابها</p>
--	---	---

<p>مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲</p>	<p><i>Cypaetus barbatus</i> <i>Cyps fulvæ</i> <i>N eophron percnopterus</i></p>	<p>لاشخورها: هما دال کرکس</p>
<p>مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲</p>	<p><i>Chlamydotis undulate</i> <i>Otis tarda</i> <i>Pelecanus crispus</i> <i>Ciconia ciconia</i> <i>Ciconia nigra</i> <i>Grus leucogeranus</i> <i>Grus grus</i> <i>Phoenicopterus ruber</i> <i>Tetraogallus caspius</i> <i>Branta rupicollis</i> <i>Numenius tenuirostris</i> <i>Otis tetrax</i> <i>Platalea leucorodia</i> <i>Oxyura leucocephala</i></p>	<p>سایر پرندگان: هویره میش مرغ پلیکان پا خاکستری لک لک سفید لک لک سیاه درنای سیبری درنا فلامینگو کبک دری عروس غازچ گیلان‌شاه خالدار زنگوله بال کفچه نوک اردک سر سفید</p>

<p>مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۱</p>	<p><i>Crocodylos pulustris</i> Testudinidae <i>Varanus bengalensis</i> <i>Varanus griseus</i> <i>Uromastyx</i></p>	<p>سایر پرندگان: تمساح ایرانی (کروکودیل) لاکپشت خشکی بزمجه هندی بزمجه خوری خاردم (آگاما)</p>
--	---	---

<p>مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون</p> <p>مشمول ضمیمه ۱ کنوانسیون</p> <p>مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون مشمول ضمیمه ۲ کنوانسیون</p>	<p>Naja oxiana</p> <p>Vipera ursine</p> <p>Eryx jaculus Eryx tataricu Eryx miliaris Eryx johni Eryx jugakari</p>	<p>مارها:</p> <p>از خانواده کبرا، کفچه مار (سمی) از خانواده افعی، افعی البرزی (سمی) از خانواده بوا (سمی) کورمار یا مار دوسر کورمار تاتاری کور مار سلیمانی کور مار بلوچستانی کور مار خوزستانی</p>
--	---	---

۲- قانون الحاق ایران به کنوانسیون حمایت میراث فرهنگی و طبیعی جهان

ماده واحده- کنوانسیون حمایت میراث فرهنگی و طبیعی جهان که در تاریخ ۱۶ نوامبر ۱۹۷۲ (۲۵ آبان ماه ۱۳۵۱) به تصویب هفدهمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو رسیده است مشتمل بر یک مقدمه و سی و هشت ماده تصویب و اجازه تسلیم انساد الحاق آن داده می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن کنوانسیون ضمیمه پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۳/۸/۲۷، در جلسه روز یکشنبه هشتم دی ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و سه شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

کنوانسیون حمایت میراث فرهنگی و طبیعی جهان

یونسکو - ۱۹۷۲ (۱۳۵۱ هـ.ش)

کنفرانس عمومی سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد منعقد در پاریس ضمن هفدهمین اجلاس خود مورخ ۱۷ اکتبر تا ۲۱ نوامبر ۱۹۷۲، با در نظر گرفتن این که میراث فرهنگی و میراث طبیعی، نه تنها بر اثر عوامل عادی تخریب بلکه به علت تحویل زندگی اجتماعی و اقتصادی که با پدیده‌های زیان بار و مخرب وخامت آن تشدید می‌گردد. بیش از پیش در معرض تهدید قرار می‌گیرند، با توجه به این که ویرانی یا انهدام هر قسمت از میراث فرهنگی و طبیعی موجب فقر شدید میراث همه ملل جهان می‌گردد، با توجه به اینکه، حمایت از این

میراث در سطح ملی غالباً بخاطر کثرت وسایل مورد نیاز و کمبود منابع اقتصادی علمی و فنی

کشوری که اموال مورد حمایت در قلمرو آن واقع است، کافی نیست، با یادآوری اینکه در اساسنامه سازمان پیش‌بینی شده، که این سازمان با مراقبت در حفظ و حمایت میراث جهانی و توصیه کنوانسیون‌های بین‌المللی لازم به ملل ذینفع به پاسداری پیشبرد و اشاعه دانش کمک خواهد کرد، با توجه به این‌که کنوانسیون‌ها توصیه‌نامه‌ها و قطعنامه‌های بین‌المللی موجود درباره اموال فرهنگی و طبیعی نمایشگر اهمیتی است که حفظ این اموال منحصر به فرد و جایگزین‌ناپذیر به هر ملتی که متعلق باشد، برای کلیه ملل جهان دربردارد، با توجه به این‌که برخی از میراث فرهنگی و طبیعی دارای مزایای استثنایی هستند که باید به‌عنوان میراث جهانی بشریت حفظ گردند، با توجه به این‌که در مقابل وسعت و وخامت خطرات جدیدی که این

اموال را تهدید می‌کند، لازم است که جامعه بین‌المللی با بذل کمک جمعی، که جای اقدامات دولت مربوط را نمی‌گیرد، لیکن کمک مؤثری برای آن به شمار می‌رود، در امر حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی دارای ارزش جهانی استثنایی، شرکت جوید، با توجه به این‌که برای نیل به این مقصود ضرورت دارد مقررات تازه‌ای به صورت کنوانسیون، که متضمن روش مؤثری جهت حمایت جمعی میراث فرهنگی و طبیعی دارای ارزش جهانی استثنایی باشد به نحو دائم و برطبق روش‌های علمی و جدید وضع گردد. کنفرانس عمومی پس از این‌که طی شانزدهمین اجلاس خود تصمیم گرفت که این امر، موضوع یک کنوانسیون بین‌المللی واقع شود، در تاریخ ۱۶ نوامبر ۱۹۷۲ کنوانسیون حاضر را مورد تصویب قرار داد.

۱- تعاریف میراث فرهنگی و طبیعی

ماده ۱- به لحاظ کنوانسیون حاضر، آنچه ذیلاً ذکر می‌گردد به‌عنوان «میراث

فرهنگی» تلقی می‌شود:

آثار: آثار معماری، مجسمه‌سازی یا نقاشی در بناها، عوامل و بناهایی که جنبه باستانی دارند، کتیبه‌ها، غارها و مجموع عواملیکه از نظر تاریخی، هنری و علمی دارای ارزش جهانی استثنایی هستند.

مجموعه‌ها: مجموعه بناهای مجزا یا مجتمع که از نظر معماری، منحصر به فرد بودن، یا بستگی به موقعیت آنها در یک منظره طبیعی، به لحاظ تاریخی، هنری و علمی دارای ارزش جهانی استثنایی هستند.

محوطه‌ها: آثار انسان یا آثاری که توأمأً به وسیله انسان و طبیعت ایجاد شده است و

نیز

مناطق شامل محوطه‌های باستان که به لحاظ تاریخی، زیبایی‌شناسی، نژادشناسی یا مردم‌شناسی دارای ارزش جهانی استثنایی هستند.

ماده ۲- به لحاظ کنوانسیون حاضر، آنچه ذیلاً ذکر می‌گردد «میراث طبیعی» به

شمار می‌رود.

آثار طبیعی متشکل از ترکیبات فیزیکی و زیست‌شناسی یا مجموعه‌ای از این نوع

ترکیبات که از نظر زیبایی‌شناسی یا علمی حائز ارزش جهانی استثنایی هستند؛

ترکیبات ارضی و جغرافیایی طبیعی و مناطق کاملاً مشخص که زیستگاه حیوانات و

منطقه رشد گیاهان مورد تهدید بوده، از نظر علمی و حفاظت حائز ارزش جهانی

استثنایی هستند، محوطه طبیعی یا مناطق طبیعی که دقیقاً مشخص شده و به لحاظ

علمی، حفاظت یا زیبایی طبیعی دارای ارزش جهانی استثنایی هستند.

ماده ۳- هر یک از دول عضو کنوانسیون حاضر باید اموال مختلفی را که در قلمرو

آن قرار دارد، و مواد ۱ و ۲ فوق ناظر بر آنهاست، تعیین و مشخص کند.

۲- حمایت ملی و حمایت بین‌المللی از میراث فرهنگی و طبیعی

ماده ۴- هر یک از دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر می‌پذیرد که تعهد تشخیص،

حمایت، حفاظت و شناساندن میراث فرهنگی واقع در قلمرو خود، مذکور در مواد ۱ و

۲ و انتقال آن به نسل‌های آینده در وهله اول وظیفه همان دولت است و برای نیل به این هدف دولت مذکور با توسل به حداکثر امکانات موجود خود و نیز در صورت اقتضا از طریق جلب مساعدت و همکاری‌های بین‌المللی، به‌ویژه کمک‌های مالی، هنری، علمی و فنی، بذل مساعی خواهد کرد.

ماده ۵- هر یک از دول عضو کمیسیون حاضر، به منظور حمایت و حفاظت و شناساندن مؤثر میراث فرهنگی و طبیعی واقع در قلمرو خود در حدود امکان و بر طبق مقتضیات خاص کشور خویش به اقدامات زیر مبادرت خواهد کرد:

الف- اتخاذ یک سیاست کلی به منظور تفویض سهمی به میراث فرهنگی و طبیعی در زندگی اجتماعی و گنجاندن امر حمایت این میراث در برنامه‌ریزی عمومی کشور.

ب- در صورتی که سازمان‌های خاص بدین منظور وجود نداشته باشند ایجاد یک یا چند دستگاه برای حمایت و شناساندن میراث فرهنگی و طبیعی در قلمرو خود، با کارکنان مناسب و در اختیار گذاردن وسایل کار، تا آنان بتوانند وظایف محول را انجام دهند،

ج- توسعه مطالعات و تحقیقات علمی و فنی و تکمیل روش‌های اجرایی که به یک دولت امکان مواجهه با خطراتی که میراث فرهنگی و طبیعی را تهدید می‌کند، می‌دهد.

د- اتخاذ تدابیر قضایی، علمی، فنی، اداری و مالی کافی برای تشخیص، حمایت، حفاظت شناساندن و احیای این میراث و.

ه- تسهیل ایجاد یا توسعه مراکز ملی یا منطقه‌ای کارآموزی در زمینه حمایت، حفاظت و شناساندن میراث فرهنگی و طبیعی و تشویق تحقیقات علمی در این زمینه.

ماده ۶-

۱- دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر با احترام کامل به حاکمیت دولت‌هایی که میراث فرهنگی و طبیعی مذکور در مواد ۱ و ۲ در قلمرو آنها قرار دارد و بدون لطمه زدن به حقوق واقعی مندرج در قوانین ملی درباره این میراث، می‌پذیرند که میراث

مذکور، جهانی به شمار می‌رود و بر عهده جامعه بین‌المللی است که به خاطر حمایت از این میراث همکاری کند.

۲- در نتیجه، دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر متعهد می‌شوند که در صورت تقاضای دولتی که میراث فرهنگی و طبیعی در سرزمین آن قرار دارد بر طبق مقررات کنوانسیون حاضر، به منظور تشخیص، حمایت، حفاظت و شناساندن میراث فرهنگی و طبیعی مذکور در بندهای ۲ و ۴ ماده ۱۱، همکاری و مساعدت کنند.

۳- هر یک از دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر، متعهد می‌شود که آگاهانه از هر گونه اقدامی که ممکن است مستقیماً یا غیرمستقیماً به میراث فرهنگی و طبیعی مذکور در مواد ۱ و ۲ واقع در قلمرو سایر دولت‌های متعهد این کنوانسیون، لطمه زند، خودداری کند.

ماده ۷- از نظر کنوانسیون حاضر، مقصود از حمایت بین‌المللی میراث فرهنگی و طبیعی جهان، ایجاد یک نظام همکاری و مساعدت بین‌المللی به منظور تأیید دولت‌های متعهد کنوانسیون، در کوشش‌هایی است که به خاطر حفاظت و تشخیص میراث فرهنگی خود، مبذول می‌دارند.

۳- کمیته بین‌الدول برای حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان

ماده ۸-

۱- برای حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان که دارای ارزش استثنایی جهانی هستند، یک کمیته بین‌الدول به نام «کمیته میراث جهانی» در سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، تأسیس می‌گردد. این کمیته مرکب از پانزده دولت عضو این کنوانسیون خواهد بود که به وسیله دولت‌های عضو کنوانسیون در یک جلسه عمومی که طی اجلاس‌های عادی کنفرانس عمومی سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، تشکیل می‌گردد، انتخاب خواهند شد. تعداد دولت‌های عضو کمیته از تاریخ تشکیل اجلاس عادی کنفرانس عمومی، پس از

لازم الاجراء شدن کنوانسیون حاضر برای حداقل ۴۰ دولت، به ۲۱ نفر خواهد رسید.

۲- انتخاب اعضای کمیته باید متضمن نمایندگی منصفانه مناطق و فرهنگ‌های مختلف جهان باشد.

۳- در جلسات کمیته یک نماینده از مرکز بین‌المللی مطالعات برای حفاظت و مرمت اموال فرهنگی (مرکز رم)، یک نماینده از شورای بین‌المللی بناها و محوطه‌ها (Icomos) و یک نماینده از اتحادیه بین‌المللی برای حفظ طبیعت و منابع آن (Iucn) با رأی مشورتی شرکت خواهند کرد و بنا به درخواست دولت‌های عضو که در جلسه عمومی طی اجلاس‌های عادی کنفرانس عمومی سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، مجتمع می‌شوند نمایندگان سایر سازمان‌های بین‌الدول یا غیردولتی که دارای مقاصد مشابهی باشند نیز، می‌توانند به آنان بپیوندند.

ماده ۹-

۱- مدت عضویت دولت‌های عضو در کمیته میراث جهانی از پایان اجلاس عادی کنفرانس عمومی که طی آن اعضاء انتخاب شده‌اند تا پایان سومین اجلاس عادی بعدی خواهد بود.

۲- معهذاً مدت عضویت یک سوم اعضایی که هنگام نخستین انتخابات تعیین می‌شوند، در پایان نخستین اجلاس عادی کنفرانس عمومی، متعاقب جلسه‌ای که طی آن اعضای مذکور انتخاب شده‌اند، خاتمه خواهد یافت و مدت عضویت یک‌سوم دیگر اعضایی که در همین زمان انتخاب می‌شوند، در پایان دومین اجلاس عادی کنفرانس عمومی متعاقب جلسه‌ای که طی آن اعضای مذکور انتخاب شده‌اند، خاتمه خواهد پذیرفت. اسامی این اعضاء به حکم قرعه به وسیله رئیس کنفرانس عمومی یونسکو پس از انجام نخستین انتخابات، تعیین خواهد گردید.

۳- دولت‌های عضو کمیته به عنوان نماینده خود اشخاصی را که در زمینه میراث فرهنگی و میراث طبیعی صلاحیت دارند، بر خواهند گزید.

ماده - ۱۰

- ۱- کمیته میراث جهانی آئین نامه داخلی خود را تصویب خواهد کرد.
- ۲- کمیته می تواند در هر زمان در جلسات خود، از سازمان های عمومی و خصوصی یا اشخاص برای مشاوره در موضوع های خاص، دعوت به عمل آورد.
- ۳- کمیته می تواند مراجع مشورتی که برای اجرای وظائف خود لازم بداند، ایجاد کند.

ماده - ۱۱

- ۱- هر یک از دولت های متعهد کنوانسیون حاضر در حدود امکان، فهرستی از کلیه اموال میراث فرهنگی و طبیعی واقع در قلمرو خود که در خور ثبت در فهرست پیش بینی شده در بند ۲ این ماده است به کمیته میراث جهانی تسلیم خواهد کرد. این فهرست که جامع تلقی نمی شود، باید شامل مدارک درباره محل، و موقع و اهمیت اموال مورد نظر باشد.
- ۲- کمیته براساس فهرست هایی که در اجرای بند ۱ فوق توسط دولت ها تسلیم می گردد. فهرستی را تحت عنوان «فهرست میراث جهانی» شامل قسمتی از میراث فرهنگی و میراث طبیعی بدان گونه که در مواد ۱ و ۲ کنوانسیون حاضر تعریف شده و به نظر کمیته، طبق معیارهایی که وضع خواهد کرد، دارای ارزش جهانی استثنایی است، تهیه و تکمیل و منتشر خواهد کرد. لااقل هر دو سال یکبار متن تجدید و تکمیل شده فهرست مذکور انتشار خواهد یافت.
- ۳- ثبت هر یک از اموال میراث جهانی، مستلزم موافقت دولت مربوط است. ثبت اموال واقع در سرزمینی که حاکمیت یا قلمرو قضایی آن مورد ادعای چند دولت باشد، لطمه ای به حقوق طرف های دعوی وارد نخواهد ساخت.
- ۴- کمیته در موارد لزوم فهرستی تحت عنوان «فهرست میراث جهانی مورد خطر» شامل فهرست اموال مذکور در فهرست میراث جهانی که نجات آنها عملیات عظیمی را

ایجاب می‌کند و بدین منظور مساعدتی به موجب مفاد کنوانسیون حاضر درخواست شده است، تنظیم و تکمیل و منتشر خواهد کرد.

این فهرست شامل برآورد مخارج عملیات مربوط خواهد بود. در فهرست مذکور فقط قسمتی از میراث فرهنگی و طبیعی که بر اثر خطرات شدید و مشخص در معرض تهدید قرار گرفته‌اند. منظور خواهند شد. از قبیل خطر انهدام ناشی از زوال سریع، طرح‌های عملیات وسیع عمومی یا خصوصی، توسعه سریع شهری و جهانگردی، خطر انهدام به علت تغییرات حاصل از بهره‌برداری یا تملک زمین، ویرانی عمیق ناشی از عوامل ناشناخته، متروک ماندن به هر دلیل، برخوردهای مسلحانه یا خطر وقوع این‌گونه برخوردها، مصائب و سوانح طبیعی، آتش سوزی‌های دامنه‌دار، ریزش زمین، فوران‌های آتشفشانی، تغییرات سطح آب سیلاب‌ها و تلاطم امواج کمپته می‌تواند در هر زمان و در صورت فوریت، اقلام جدید را بر فهرست میراث جهانی موردخطر، بیفزاید و ثبت اموال جدید را فوراً منتشر سازد.

۵- کمیته معیارهایی را که براساس آن قسمتی از میراث فرهنگی و طبیعی ممکن است در هر یک از فهرست‌های مذکور در بندهای ۲ و ۴ این ماده ثبت گردد، معین می‌کند.

۶- کمیته قبل از رد درخواست ثبت در یکی از فهرست‌های مذکور در بندهای ۲ و ۴ این ماده با دولت متعهد که میراث فرهنگی یا طبیعی مورد بحث در قلمرو آن واقع است، مشورت می‌کند.

۷- کمیته با موافقت دولت‌های ذینفع، مطالعات و تحقیقات لازم را برای تنظیم فهرست‌های مذکور در بندهای ۲ و ۴ این ماده، هماهنگ و تشویق می‌کند.

ماده ۱۲- عدم ثبت قسمتی از میراث فرهنگی و طبیعی در هر یک از دو فهرست مذکور در بندهای ۲ و ۴ ماده ۱۱ به هیچ وجه به معنای آن نیست که اموال مزبور برای مقاصدی غیر از آنچه برای ثبت در این فهرست‌ها در نظر گرفته شده دارای ارزش جهانی استثنایی نیستند.

ماده ۱۳-

۱- کمیته میراث جهانی، درخواست‌های کمک‌های بین‌المللی را که به وسیله دولت‌های متعهد کنوانسیون حاضر درباره قسمتی از میراث فرهنگی و طبیعی واقع در قلمرو آنها تنظیم شده و در فهرست‌های مندرج در بندهای ۲ و ۴ ماده ۱۱ منظور گردیده یا در خور گنجانیدن است. دریافت داشته و مورد بررسی قرار می‌دهد. هدف این تقاضاها ممکن است حمایت، حفاظت، شناساندن یا احیای این اموال باشد.

۲- تقاضاهای کمک بین‌المللی مذکور در بند ۱ این ماده همچنین ممکن است به منظور تشخیص قسمتی از میراث فرهنگی و طبیعی به نحوی که در مواد ۱ و ۲ تعریف شده و هنگامی که بررسی‌های مقدماتی لزوم ادامه تحقیقات بیشتری را تأیید کند، باشد.

۳- کمیته درباره ترتیب اثر دادن به تقاضاها تصمیم می‌گیرد و در صورت اقتضاء، نوع و میزان کمک خود را تعیین می‌کند و از جانب خویش ترتیبات لازم را با دولت ذینفع می‌دهد.

۴- کمیته، ترتیب اولویت عملیات خود را شمشخص می‌کند و در این امر اهمیت نسبی نجات قسمتی از میراث فرهنگی و طبیعی جهان، لزوم تأمین مساعدت بین‌المللی نسبت به اموال فرهنگی که مظهر کامل‌تر طبیعت یا نبود و تاریخ ملل جهان است. و فوریت اقداماتی که باید انجام گیرد، اهمیت منابع کشورها که در قلمرو آنها اموال مورد تهدید قرار دارند و به‌ویژه حدودی که این کشورها می‌توانند نجات این اموال را با وسایل خاص خود تأمین کنند را، در نظر می‌گیرد.

۵- کمیته فهرست اموالی را که برای آنها کمک بین‌المللی فراهم آمده تنظیم، تکمیل و منتشر می‌کند.

۶- کمیته در مورد استفاده از منابع صندوق که به موجب ماده ۱۵ کنوانسیون حاضر تأسیس می‌شود، تصمیم می‌گیرد و وسائلی را برای افزایش منابع صندوق تأمین می‌کند و در این مورد، کلیه تدابیر سودمند را اتخاذ می‌نمایند.

۷- کمیته با سازمان‌های بین‌المللی، ملی، دولتی و غیردولتی که دارای مقاصد مشابهی با هدف‌های کنوانسیون حاضر هستند، همکاری می‌کند. کمیته می‌تواند به منظور اجرای برنامه‌ها و طرح‌های خود از این سازمان‌ها به ویژه مرکز بین‌المللی مطالعات برای حفاظت و مرمت اموال فرهنگی (مرکز رم) شورای بین‌المللی بناها و محوطه‌ها (Icomos) و اتحادیه بین‌المللی حفظ طبیعت و منابع آن (Iucn) و همچنین از دستگاه‌های عمومی یا خصوصی و اشخاص استمداد کند.

۸- تصمیمات کمیته با اکثریت دوسوم اعضاء حاضر که در اخذ رأی شرکت می‌کنند، اتخاذ می‌گردند، و جلسه با حضور اکثریت اعضا رسمیت می‌یابد.

ماده -۱۴

۱- یک دبیرخانه که توسط مدیرکل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، معین خواهد شد به کمیته میراث جهانی کمک می‌کند.

۲- مدیرکل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد با حداکثر استفاده ممکن از خدمات مرکز بین‌المللی تحقیقات برای حفاظت و مرمت اموال فرهنگی (مرکز رم) و شورای بین‌المللی بناها و محوطه‌ها (Icomos) و اتحادیه بین‌المللی برای حفظ طبیعت و منابع آن (Iucn) در حدود صلاحیت و امکانات هر یک، اسناد کمیته و دستور جلسات آن را تنظیم می‌کند و اجرای تحقیقات کمیته را تأمین می‌نماید.

۴- صندوق حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان

ماده -۱۵

۱- به موجب این کنوانسیون صندوقی برای حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان که دارای اهمیت استثنایی هستند، به نام «صندوق میراث جهانی» تأسیس می‌شود.

۲- این صندوق بر طبق مقررات آئین‌نامه مالی سازمان تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد از وجوه سپرده شده، تشکیل می‌گردد.

۳- منابع صندوق عبارت خواهد بود از:

الف- سهمیه‌های اجباری و سهمیه‌های داوطلبانه دولت‌های متعهد کنوانسیون حاضر.

ب- وجوه پرداختی، عطایا و هبه‌های:

۱- سایر دولت‌ها،

۲- سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد و دیگر سازمان‌های ملل متحد، به ویژه برنامه توسعه ملل متحد و دیگر سازمان‌های بین‌الدول،

۳- دستگاه‌های عمومی یا خصوصی یا اشخاص

ج- هرگونه بهره‌ای که به منابع صندوق تعلق گیرد،

د- حاصل وجوه جمع آوری شده و درآمدهایی که از نمایش‌ها به نفع صندوق

ترتیب می‌یابد،

ه- کلیه منابع دیگر که تحصیل آن، به موجب آیین‌نامه‌ای که کمیته میراث جهانی

تنظیم خواهد کرد، مجاز است.

۴- وجوه پرداختی به صندوق وسایر اشکال کمک نسبت به کمیته مذکور فقط در

مقاصدی که به وسیله کمیته تعیین می‌شود، صرف می‌گردد. کمیته می‌تواند وجوهی را

که برای یک برنامه یا یک طرح ویژه، اختصاص یافته، بپذیرد، مشروط به آن‌که کمیته

نسبت به تحقق یافتن این برنامه یا اجرای این طرح تصمیم اتخاذ کرده باشد. وجوه

پرداختی به صندوق متضمن تحمیل هیچ شرط سیاسی نمی‌تواند باشد.

ماده ۱۶-

۱- دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر، بدون لطمه زدن به سهمیه‌های اضافی

داوطلبانه، ملزم می‌شوند که هر دو سال یکبار، سهمیه‌ها را که مبلغ آن بر حسب درصد

یکسانی که درباره همه کشورها قابل اجرا است، محاسبه خواهد شد، به طور منظم

پردازند. مجمع عمومی کشورهای عضو این کنوانسیون که طی اجلاس کنفرانس

عمومی سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد تشکیل خواهد شد، درباره میزان

سهیمه‌ها تصمیم اتخاذ خواهد کرد. این تصمیم مجمع عمومی با اکثریت آراء دولت‌های عضو که در جلسه حاضرند و در رأی دادن شرکت می‌کنند و موضوع بند ۲ این ماده را اعلام نکرده‌اند، اتخاذ خواهد گردید، سهمیه اجباری دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر در هیچ مورد نمی‌تواند از یک درصد سهمیه دولت‌ها در بودجه عادی سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، تجاوز کند.

۲- معهدا، هر یک از دولت‌های مذکور در ماده ۳۱ یا ۳۲ کنوانسیون حاضر می‌تواند، هنگام تسلیم اسناد تصویب، قبولی یا الحاق، اعلام کند که خود را ملزم به اجرای مقررات بند (۱) ماده حاضر نمی‌داند.

۳- هر دولت عضو این کنوانسیون که اعلامیه مذکور در بند (۲) این ماده را صادر کرده باشد، می‌تواند در هر زمان با ارسال یادداشتی برای مدیرکل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، آن را پس بگیرد، با وجود این استرداد اعلامیه، درباره سهمیه اجباری دین آن دولت، از تاریخ تشکیل مجمع عمومی بعدی دولت‌های متعهد این کنوانسیون، نافذ خواهد بود.

۴- بری آن که کمیته بتواند انجام مؤثر اقدامات خود را پیش‌بینی کند سهمیه‌های دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر که اعلامیه مذکور در بند (۲) این ماده را صادر کرده‌اند، باید بر پایه منظمی و لااقل هر دو سال یکبار پرداخته گردد و میزان آن کمتر از سهمیه‌هایی که در صورت قبول مقررات بند (۱) ماده حاضر می‌بایستی ملزم به پرداخت آن باشند، نخواهد بود.

۵- هر دولت عضو کنوانسیون که در پرداخت سهمیه اجباری یا داوطلبانه خود در

سال

جاری و سال قبل از آن تأخیر کرده باشد، نمی‌تواند در کمیته میراث جهانی انتخاب گردد. لیکن این قاعده در نخستین دوره انتخابات، مجری نخواهد بود. در صورتی که چنین دولتی قبلاً عضو کمیته بوده، دوره عضویت آن هنگام انتخابات مذکور در بند (۱) ماده ۸ کنوانسیون حاضر خاتمه خواهد یافت.

ماده ۱۷- دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر، ایجاد بنیادها یا انجمن‌های ملی عمومی و خصوصی را که هدف آنها جلب کمک‌های بلاعوض برای حمایت از میراث‌های فرهنگی و طبیعت مذکور در مواد ۱ و ۲ این کنوانسیون است، در نظر گرفته یا تسهیل خواهند کرد.

ماده ۱۸- دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر در تلاش‌های بین‌المللی که برای جمع‌آوری وجوه به نفع صندوق میراث جهانی زیر نظر سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد تنظیم می‌گردد، همکاری می‌کنند. این دولت‌ها، جمع‌آوری وجوهی را که توسط سازمان‌های مذکور در بند ۳ ماده ۱۵ بدین منظور صورت می‌گیرد، تسهیل می‌کنند.

۵- شرایط و چگونگی کمک بین‌المللی

ماده ۱۹- هر دولت عضو کنوانسیون حاضر می‌تواند برای حفظ قسمتی از میراث فرهنگی و طبیعی واقع در قلمرو خود که دارای ارزش استثنایی جهانی است تقاضای کمک بین‌المللی نماید. دولت مذکور باید اطلاعات و اسناد پیش‌بینی شده در ماده ۲۱ را که در اختیار دارد و برای اخذ تصمیم مورد نیاز کمیته است به درخواست خود ضمیمه کند.

ماده ۲۰- کمک‌های بین‌المللی پیش‌بینی شده در کنوانسیون حاضر با رعایت مقررات بند ۲ ماده ۱۳ و بند (ج) مواد ۲۲ و ۲۳ فقط به آن دسته از میراث فرهنگی و طبیعی اختصاص می‌یابد که کمیته میراث جهانی تصمیم به درج آن در فهرست‌های مذکور در بندهای ۲ و ۴ ماده ۱۱ گرفته و یا ممکن است چنین تصمیمی اتخاذ کند.

ماده ۲۱-

۱- کمیته میراث جهانی نحوه رسیدگی به تقاضاهای کمک بین‌المللی را تعیین و به ویژه نکاتی را که باید در تقاضا منظور شود، مشخص می‌کند. در تقاضای مزبور باید عملیات مورد نظر، اقدامات لازم، برآورد مخارج آنها، فوریت و دلایلی که به موجب

آن، منابع دولتی درخواست کننده به آن امکان مواجهه با مجموع مخارج را نمی‌دهد، ذکر گردد. درخواست‌ها، در صورت امکان باید متکی بر نظر کارشناسان باشد.

۲- تقاضاهایی که بر مبنای وقوع مصائب طبیعی و سوانح، اعلام می‌گردند به علت آن که مستلزم عملیات فوری هستند، باید سریعاً و با اولویت در کمیته مورد بررسی قرار گیرند. کمیته

باید برای مقابله با این‌گونه احتمالات وجوه ذخیره در اختیار داشته باشد.

۳- کمیته قبل از اخذ تصمیم، به مطالعات و مشاوره‌هایی که لازم تشخیص دهد، مبادرت خواهد جست.

ماده ۲۲- کمکی که از جانب کمیته میراث جهانی اعطاء می‌گردد ممکن است صورت‌های زیر باشد:

الف- مطالعات درباره مسائل هنری، علمی و فنی ناشی از حمایت، حفاظت، شناساندن و احیای میراث فرهنگی و طبیعی، به نحوی که در بندهای ۲ و ۴ ماده ۱۱ این کنوانسیون تعریف شده است.

ب- در اختیار گذاردن کارشناسان، تکنیسین‌ها و نیروی انسانی واجد صلاحیت به منظور مراقبت در حسن اجرای طرح مصوب.

ج- تربیت کارشناسان در کلیه سطوح در زمینه تشخیص، حمایت، حفاظت، شناساندن و احیای میراث فرهنگی و طبیعی.

د- تهیه تجهیزاتی که دولت مربوط در اختیار ندارد و تهیه آنها نیز برای آن دولت مقدور نیست.

ه- اعطای وام‌های درازمدت با بهره کم یا بدون بهره.

و- اختصاص کمک‌های بلاعوض در موارد استثنایی و برای مقاصد خاص.

ماده ۲۳- کمیته میراث جهانی همچنین می‌تواند به مراکز ملی یا منطقه‌ای تربیت کارشناسان و احیای میراث فرهنگی، کمک بین‌المللی مبدول دارد.

ماده ۲۴- کمک وسیع و مهم بین‌المللی، وقتی اعطاء می‌شود که یک مطالعه علمی، اقتصادی و فنی مبسوط، بدو انجام گرفته باشد. این مطالعه باید با استعانت پیشرفته‌ترین فنون حمایت، حفاظت، شناساندن و احیای میراث فرهنگی و طبیعی انجام شود و به مقاصد کنوانسیون حاضر پاسخ گوید و نیز وسایل استفاده معقول از منابع موجود در کشور مربوطه را ارائه دهد.

ماده ۲۵- اصولاً، فقط قسمتی از مخارج عملیات لازم برعهده جامعه بین‌المللی خواهد بود و مشارکت دولتی که از کمک بین‌المللی بهره‌مند می‌شود، بخش اساسی منابع اختصاص یافته به هر برنامه یا طرح را دربرخواهد گرفت، مگر آن که دولت مذکور برای این منظور کافی نباشد.

ماده ۲۶- کمیته میراث جهانی و دولت دریافت‌کننده کمک، ضمن موافقت‌نامه‌ای که بین خود منعقد می‌سازند، شرایطی را که به موجب آن برنامه یا طرح مشمول کمک بین‌المللی با رعایت مقررات کنوانسیون حاضر اجرا خواهد گردید، تعیین خواهند کرد. برعهده دولت

دریافت‌کننده کمک بین‌المللی است، که بر طبق شرایط مقرر در موافقت‌نامه مذکور، به حمایت، حفاظت و شناساندن اموالی که بدین ترتیب محافظت می‌گردد، ادامه دهد.

۶- برنامه‌های آموزشی

ماده ۲۷-

۱- دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر با استفاده از کلیه وسایل ممکن و به ویژه به وسیله برنامه‌های آموزشی و اطلاعاتی کوشش می‌کنند که احترام و پیوند ملت‌های خود را نسبت به میراث فرهنگی و طبیعی مذکور در مواد ۲ و ۳ کنوانسیون حاضر تقویت نمایند.

۲- آنها متعهد می‌شوند که به طور وسیع عامه مردم را از خطراتی که متوجه این میراث است و نیز از فعالیت‌هایی که در قالب کنوانسیون حاضر انجام می‌شود، آگاه سازند.

ماده ۲۸- دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر که بر طبق آن کمک بین‌المللی، دریافت می‌دارند، تدابیر لازم را برای شناساندن اهمیت اموال موضوع این کمک بین‌المللی و نقشی که کمک مذکور ایفاء می‌کند، اتخاذ می‌نمایند.

۷- گزارش‌ها

ماده ۲۹-

۱- دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر گزارش‌هایی به کنفرانس عمومی سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، در موعدها و به صورت‌هایی که کنفرانس عمومی مقرر خواهد داشت. ارائه خواهند کرد. ضمن این گزارش‌ها مقررات قانونی و آیین‌نامه‌ای و سایر تدابیری که برای اجرای کنوانسیون حاضر، اتخاذ گردیده، همچنین تجاربی که در این زمینه به دست آمده، تصریح خواهند شد.

۲- این گزارش‌ها به اطلاع کمیته میراث جهانی خواهد رسید.

۳- کمیته در هر یک از اجلاس‌های عادی کنفرانس عمومی سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، در مورد فعالیت‌های خود گزارشی مطرح خواهد کرد.

۸- مقررات نهایی

ماده ۳۰- کنوانسیون حاضر به زبان‌های انگلیسی، عربی، اسپانیایی، فرانسه و روسی، که هر پنج متن به طور مساوی معتبرند، تنظیم گردیده است.

ماده ۳۱-

۱- کنوانسیون حاضر مورد تصویب یا قبول دولت‌های عضو سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد بر حسب قوانین اساسی مربوط آنها، قرار خواهد گرفت.

۲- اسناد تصویب یا قبولی به مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد تسلیم خواهند شد.

ماده -۳۳

۱- کنوانسیون حاضر، بنا به دعوت کنفرانس عمومی سازمان، برای الحاق هر دولت غیر عضو سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، مفتوح است.

۲- الحاق به این کنوانسیون با تسلیم سند الحاق به مدیرکل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، تحقق خواهد یافت.

ماده -۳۳ کنوانسیون حاضر سه ماه پس از تاریخ تسلیم بیستمین سند تصویب، قبولی یا الحاق منحصرأً برای دولت‌هایی که سند تصویب، قبولی یا الحاق خود را در تاریخ مذکور یا قبل از آن تسلیم کرده‌اند، لازم‌الاجراء خواهد شد و در مورد هر دولت دیگر سه ماه پس از تسلیم سند تصویب، قبولی یا الحاق، لازم‌الاجراء خواهد بود.

ماده -۳۴ مقررات زیر شامل آن دسته از دولت‌های متعهد کنوانسیون حاضر که دارای یک نظام فدرال یا غیر متمرکز هستند، خواهد گردید:

الف- امور راجع به مقررات این کنوانسیون که اجرای آنها مربوط به عمل قانونی قوه مقننه فدرال یا مرکزی است، تعهدات حکومت فدرال یا مرکزی در حکم تعهدات دولت‌های عضو که دارای دولت فدرال نیستند، خواهد بود.

ب- درباره امور راجع به مقررات این کنوانسیون که اجرای آنها مربوط به عمل قانونی هر یک از دولت‌ها، کشورها، ایالات یا ولایات تشکیل‌دهنده حکومت فدرال، که به موجب نظام اساسی فدراسیون، مکلف به اخذ تدابیر قانونی نیستند، حکومت فدرال، ضمن اعلام نظر موافق خود، مقررات مذکور را به اطلاع مقامات صلاحیتدار دولت‌ها، کشورها، ایالات و ولایات خواهد رساند.

ماده -۳۵

۱- هر یک از دولت‌های عضو کنوانسیون حاضر می‌تواند آن را فسخ نماید.

۲- فسخ کنوانسیون به وسیله یک سند کتبی به مدیرکل سازمان تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد، اعلام خواهد گردید.

۳- فسخ کنوانسیون ۱۲ ماه پس از دریافت سند مربوط، نافذ خواهد بود. بیش از تاریخ نافذ شدن فسخ، تعهدات مالی دولت فسخ کننده به قوت خود باقی خواهد ماند.

ماده ۳۶- مدیرکل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، دولت های عضو سازمان، دولت های غیرعضو مذکور در ماده ۳۲ و نیز سازمان ملل متحد را از تسلیم کلیه اسناد تصویب، قبولی یا الحاق مندرج در مواد ۳۱ و ۳۲ و همچنین از موارد فسخ مذکور در ماده ۳۵، مطلع خواهد کرد.

ماده ۳۷-

۱- کنوانسیون حاضر ممکن است به وسیله کنفرانس عمومی سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، مورد تجدید نظر قرار گیرد. ولی تجدید نظر فوق فقط درباره دولت هایی که متن تجدید نظر شده کنوانسیون را بپذیرند، لازم الاجراء خواهد بود.

۲- در صورتی که کنفرانس عمومی، کنوانسیون جدیدی را تصویب کند که تمام یا قسمتی از کنوانسیون حاضر را مورد تجدید نظر قرار دهد و کنوانسیون جدید ترتیب دیگری را مقرر نکرده باشد کنوانسیون حاضر پس از تاریخ لازم الاجراء شدن کنوانسیون جدید، برای تصویب، قبولی یا الحاق مفتوح نخواهد بود.

ماده ۳۸- کنوانسیون حاضر بر طبق ماده ۱۰۳ منشور ملل متحد بنا به تقاضای مدیرکل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد در دبیرخانه ملل متحد ثبت خواهد شد.

به تاریخ ۲۳ نوامبر ۱۹۷۲ در پاریس، این کنوانسیون در دو نسخه اصلی حاوی امضای رئیس هفدهمین اجلاس کنفرانس عمومی و مدیرکل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد در بایگانی سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد ضبط خواهد شد. رونوشت های مصد آن به همه دولت های مذکور در مواد ۳۱ و ۳۲ و همچنین سازمان ملل متحد ابلاغ خواهد گردید.

کنوانسیون فوق مشتمل بر یک مقدمه و سی و هشت ماده، منضم به قانون الحاق ایران به کنوانسیون حمایت میراث فرهنگی و طبیعی جهانی می‌باشد.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۲۳ نوامبر ۱۹۷۲

تاریخ لازم‌الاجرا شدن - ۱۷ دسامبر ۱۹۷۵

تاریخ عضویت ایران - ۲۶ فوریه ۱۹۷۵

محل انعقاد - پاریس، فرانسه

محل دبیرخانه - پاریس

مرجع نگهدارنده اسناد - یونسکو

زبان‌های رسمی کنوانسیون - انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی، عربی

مرجع کنوانسیون در ایران

الف- سازمان میراث فرهنگی کشور در مورد میراث فرهنگی

ب- سازمان حفاظت محیط‌زیست در مورد میراث طبیعی

۳- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون

مربوط به تالاب‌های بین‌المللی و تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی

(۱۳۶۴/۳/۲۵)

ماده واحده- کنوانسیون مربوط به تالاب‌های مهم بین‌المللی بخصوص تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده که از تاریخ ۲۱ تیر ۱۳۵۱ (۱۲ ژوئیه ۱۹۷۲) برای امضای دول مفتوح بوده و در تاریخ ۴ شهریور ۱۳۵۱ (۲۶ اوت ۱۹۷۲) از طرف نماینده ایران در پاریس به امضاء رسیده است تصویب و اجازه تسلیم اسناد تصویب آن داده می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن کنوانسیون ضمیمه پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز دوشنبه ۱۳۵۲/۱/۱۸، در جلسه روز سه شنبه بیست‌وهشتم اسفندماه یک‌هزار و سیصد و پنجاه و دو شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

کنوانسیون راجع به تالاب‌های مهم بین‌المللی بخصوص تالاب‌های
زیستگاه پرندگان آبی
(کنوانسیون تالابها)
رامسر - ۱۹۷۱ (۱۳۵۰ هـ.ش)

طرف‌های متعهد

با علم به همبستگی انسان با محیط‌زیست خود.

با توجه به فعل و انفعالات اساسی اکولوژیک تالاب‌ها به عنوان تنظیم‌کننده رژیم آبها
و به

عنوان محل رشد نباتات بومی و زیستگاه حیوانات مخصوص به این مناطق
بالاخص پرندگان آبی.

با اعتقاد به این‌که تالاب‌ها از نظر اقتصادی و فرهنگی و علمی و تفریحی منبع
پرارزشی است که انهدام آنها جبران‌ناپذیر است.

با تمایل به جلوگیری از تجاوز تدریجی به این تالاب‌ها و انهدام آنها در زمان حاضر و در آینده با علم به این که پرندگان آبی طی مهاجرت‌های فصلی ممکن است از مرز کشورها عبور نمایند و بدین لحاظ باید به‌عنوان یک منبع بین‌المللی تلقی گردند.

با اطمینان به این که حفظ و حراست تالاب‌ها و نباتات و حیوانات آن ممکن است با توأم نمودن سیاست‌های ملی واقع‌بینانه با اقدامات بین‌المللی هم‌آهنگ، تأمین گردد.

نسبت به مقررات زیر توافق نمودند:

ماده ۱

- ۱- از لحاظ کنوانسیون حاضر تالاب‌ها شامل مرداب‌ها و باتلاق‌ها و لجنزارها یا آب‌های طبیعی یا مصنوعی اعم از دائمی یا موقت است که آبهای شیرین- تلخ یا شور در آن به صورت راکد یا جاری یافت شود، از آن جمله است آبهای دریا که عمق آنها در پایین‌ترین نقطه جزر از شش متر تجاوز ننماید.
- ۲- از لحاظ کنوانسیون حاضر پرندگان آبی پرندگانی هستند که از نظر اکولوژی با تالاب‌ها پیوستگی دارند.

ماده ۲

- ۱- هر یک از طرف‌های متعهد مکلف است تالاب‌های حائز اهمیت سرزمین خود را که باید در فهرست تالاب‌های مهم بین‌المللی (که ذیلاً «فهرست» نامیده می‌شود) درج شود، تعیین نماید. لیست مزبور در دفتری که به موجب ماده ۸ تأسیس می‌شود نگهداری خواهد شد. حدود هر یک از تالاب‌ها باید به طور دقیق مشخص گردیده و در نقشه‌ای ترسیم شود. حدود مزبور ممکن است شامل مناطق ساحلی و یا کرانه‌های مجاور تالاب‌ها و جزیره‌ها و یا قسمت‌هایی از آب دریا که در تالاب‌ها محاط بوده و عمق آنها در پایین‌ترین نقطه جزر بالاتر از شش متر است، باشد. بالاخص هنگامی که

این تالاب‌ها و جزیره‌ها و یا آبهای دریا از نظر محل زیست پرندگان آبرزی حائز اهمیت است.

۲- تالاب‌هایی که در فهرست درج خواهد شد باید براساس، اهمیت بین‌المللی آنها از نظر

اکولوژی، گیاه‌شناسی، حیوان‌شناسی، دریاچه‌شناسی و آب‌شناسی انتخاب گردد. تالاب‌هایی که برای زیست پرندگان آبرزی در تمام فصول حائز اهمیت است در آغاز فهرست درج خواهد شد.

۳- درج یک تالاب در فهرست به حقوق محفوظه حاکمیت طرف متعاهدی که تالاب در سرزمین او واقع شده لطمه‌ای وارد نخواهد ساخت.

۴- هر یک از طرف‌های متعهد به هنگام امضاء و تودیع اسناد تصویب کنوانسیون یا الحاق به آن طبق مقررات ماده ۹- لاقبل یک تالاب را که باید نام آن در فهرست درج شود، تعیین خواهد کرد.

۵- طرف‌های متعهد حق خواهند داشت تالاب‌های دیگری را که در سرزمین‌شان واقع است به فهرست اضافه نموده یا وسعت تالاب‌های مندرج در فهرست را افزایش دهند و یا به علل فوری که متضمن منافع ملی است تالاب‌هایی را از فهرست حذف نمایند و یا وسعت تالاب‌های مندرج در فهرست را محدود نمایند. طرفین در اسرع وقت ممن این تغییرات را به اطلاع سازمان یا دولتی که مسئولیت وظایف دفتر دائمی موضوع ماده ۹ به او محول است خواهند رسانید.

۶- هر یک از طرف‌های متعهد مسئولیت‌های خود را در زمینه بین‌المللی جهت حفظ و حراست و مراقبت و بهره‌برداری صحیح از پرندگان آبرزی مهاجر چه از نظر تعیین تالاب‌های واقع در سرزمین خود که باید در فهرست درج شود و چه از نظر اعمال حق خود نسبت به تغییر دادن مندرجات فهرست، مورد توجه قرار خواهد داد.

۱- طرف‌های متعهد موظف هستند نقشه‌های اصلاحی تالاب‌ها را به نحوی تنظیم نموده و به مورد اجرا گذارند که حفظ و حراست تالاب‌های مندرج در فهرست و حتی‌المقدور بهره‌برداری صحیح از آنها را در سرزمین خود تسهیل نماید.

۲- هر یک از طرف‌های متعهد تدابیر لازم را جهت کسب اطلاع در اسرع وقت ممکن از تغییرات شرایط اکولوژی که بر اثر تحولات تکنولوژیک آلودگی یا سایر تصرفات انسانی در تالاب‌های واقع در سرزمین خود و مندرج در فهرست پدیدآمده یا در شرف پدید آمدن می‌باشد و یا وقوع آن امکان‌پذیر است اتخاذ خواهد نمود.

اطلاعات مربوط به این نوع تغییرات بلافاصله در اختیار سازمان یا دولتی که مسئول امور دفترداری مذکور در ماده ۸ می‌باشد قرار خواهد گرفت.

ماده ۴

۱- هر یک از طرف‌های متعهد تسهیلات لازم جهت حفاظت تالاب‌ها و پرندگان آبی را با ایجاد قرق‌های طبیعی در منطقه تالاب‌ها اعم از این که در فهرست درج شده و یا نشده باشند فراهم و به نحو مقتضی از آنها نگهداری خواهد کرد.

۲- هرگاه یکی از طرف‌های متعهد در مواردی که منافع ملی او فوراً ایجاب می‌کند تالابی را که در فهرست درج شده است حذف نماید و یا وسعت آن را کاهش دهد مکلف است تا حدامکان کمبود حاصله در این تالاب‌ها را جبران و بلاخص قرق‌های طبیعی دیگری را به میزانی معادل با محل زیست قبلی برای پرندگان آبی و حمایت از آنها در همان منطقه یا در محل دیگر ایجاد نماید.

۳- طرف‌های متعهد تحقیق و مبادله اطلاعات و نشریات مربوط به تالاب‌ها و نباتات و حیوانات بومی آن را تشویق خواهند نمود.

۴- طرف‌های متعهد با اعمال مدیریت صحیح کوشش خواهند نمود تعداد پرندگان آبی را در تالاب‌های مربوطه افزایش دهند.

۵- طرف‌های متعهد تدابیر لازم جهت تربیت پرسنل ذیصلاحیت به منظور تحقیق در امور تالاب‌ها و اداره و حفاظت آنها اتخاذ خواهند نمود.

ماده ۵

طرف‌های متعهد درباره اجرای وظایف ناشی از کنوانسیون حاضر بالاخص در مورد تالابی که در سرزمین‌های بیش از یک طرف متعهد واقع است و یا در موردی که یک حوضچه آب بین چند طرف متعهد تقسیم شده است با یکدیگر مشورت خواهند نمود. در عین حال طرف‌های متعهد در زمینه هم‌آهنگ نمودن و حمایت مجدانه از سیاست و مقررات فعلی و آتی خود مربوط به حفظ و حراست تالاب‌ها و نباتات و حیوانات بومی آنها اهتمام خواهند نمود.

ماده ۶

۱- در موارد ضروری طرف‌های متعهد، کنفرانس‌هایی درباره حفظ و حراست تالاب‌ها و پرندگان آبی تشکیل خواهند داد.
 ۲- این کنفرانس‌ها جنبه مشورتی داشته و بالاخص در موارد ذیل صلاحیت خواهند داشت:

الف- بحث در مورد نحوه اجرای کنوانسیون.

ب- بحث در مورد اضافات و تغییراتی که باید در فهرست منظور گردد.

ج- بررسی اطلاعاتی که طبق بند ۲ ماده ۳ راجع به تغییرات وارده در شرایط اکولوژی تالاب‌های مندرج در فهرست تسلیم شده است.

د- ارایه توصیه‌های عام یا خاص به طرف‌های متعهد در مورد حفاظت و اداره و بهره‌برداری صحیح از تالاب‌ها و نباتات و حیوانات بومی آنها.

ه- ارایه در خواست به سازمان‌های بین‌المللی ذیصلاحیت جهت تنظیم گزارش و

آمار درباره امور بین‌المللی تالاب‌ها.

۳- طرف‌های متعهد ترتیبی اتخاذ خواهند نمود که مسئولین اداره تالاب‌ها در هر مقام از توصیه‌های کنفرانس‌ها درباره حفاظت و بهره برداری صحیح از تالاب‌ها و نباتات و حیوانات بومی آنها اطلاع یافته و توصیه‌های فوق‌الذکر را مورد توجه قرار دهند.

ماده ۷

۱- طرف‌های متعهد در هیئت‌های نمایندگی خود برای شرکت در این کنفرانس‌ها اشخاصی را انتخاب خواهند کرد که از نظر معلومات و تجارب مکتسبه ضمن اشتغالات علمی و اداری و یا اشتغالات مربوطه دیگر، متخصص امور مربوط به تالاب‌ها یا پرندگان آبی باشند.

۲- نماینده هر یک از طرف‌های متعهد که در کنفرانس‌ها شرکت می‌کند حق یک رأی خواهد داشت. توصیه‌ها با اکثریت ساده آراء رأی دهندگان تصویب خواهد شد مشروط به این که لااقل نصف نمایندگان طرف‌های متعهد در رأی‌گیری شرکت نمایند.

ماده ۸

۱- اتحادیه بین‌المللی برای حفظ و حراست طبیعت و منابع طبیعی امور دفتر دائمی را به موجب مفاد این کنوانسیون و تا زمانی که یک سازمان دیگر یا یک دولت با اکثریت ۲۳ آراء کلیه طرف‌های متعهد برای تصدی آن تعیین نشده است به عهده خواهد گرفت.

۲- اهم وظایف دفتر دائمی عبارت است از:

الف- اعطاء کمک برای دعوت و تشکیل کنفرانس موضوع ماده ۶

ب- تهیه فهرست تالاب‌های مهم بین‌المللی و کسب اطلاعات از طرف‌های متعهد طبق بند ۵ ماده ۲ در مورد افزایش، توسعه، حذف و یا محدود کردن تالاب‌های مندرج در فهرست.

ج- کسب اطلاعات پیش‌بینی شده، طبق بند ۲ ماده ۳ از طرف‌های متعهد در مورد هر نوع تغییرات شرایط اکولوژی تالاب‌های مندرج در فهرست.

۵- ارایه اطلاعات به کلیه طرف‌های متعهد درباره هرگونه تغییرات وارده در فهرست و یا در

خصوصیات تالاب‌های مندرج در آن و اخذ تدابیر لازم به منظور طرح این مسائل در کنفرانس آینده.

ه- ارایه توصیه‌های کنفرانس‌ها به طرف متعهد ذینفع در مورد تغییرات وارده در فهرست و در خصوصیات تالاب‌های مندرج در آن.

ماده ۹

۱- کنوانسیون برای مدت نامحدود جهت امضاء مفتوح خواهد بود.

۲- هر یک از اعضای سازمان ملل متحد و یا هر یک از سازمان‌های تخصصی آن یا آژانس بین‌المللی نیروی اتمی و یا اعضای که به دیوان بین‌المللی دادگستری ملحق شده‌اند می‌توانند با احراز هر یک از شرایط ذیل طرف متعهد این کنوانسیون واقع گردند:

الف- امضای کنوانسیون بدون قید تصویب.

ب- امضای کنوانسیون با قید تصویب و انجام این قید.

ج- الحاق به کنوانسیون.

۳- تصویب یا الحاق از طریق تودیع اسناد تصویب یا الحاق نزد مدیرکل یونسکو

که ذیلاً «نگهدارنده» خوانده می‌شود انجام خواهد شد.

ماده ۱۰

۱- کنوانسیون چهار ماه پس از این که هفت دولت طبق مقررات بند ۲ ماده ۹ طرف، متعهد آن گردیدند لازم الاجرا خواهد شد.

۲- سپس کنوانسیون نسبت به هر یک از طرف‌های متعهد چهار ماه پس از امضای بدون شرط تصویب آن یا تودیع اسناد تصویب یا الحاق، لازم الاجرا خواهد شد.

ماده ۱۱

۱- مدت اعتبار کنوانسیون نامحدود است.

۲- هر یک از طرف‌های متعهد می‌تواند پنجسال پس از تاریخی که کنوانسیون نسبت به آن طرف متعهد لازم الاجرا شده است با تسلیم اطلاعیه‌ای به سازمان نگهدارنده کنوانسیون را فسخ نماید. این فسخ چهار ماه پس از تاریخ وصول اطلاعیه توسط سازمان نگهدارنده نافذ خواهد بود.

ماده ۱۲

۱- سازمان نگهدارنده در اسرع وقت ممکن، اطلاعات ذیل را به کلیه دولت‌هایی که کنوانسیون را امضاء نموده یا به آن ملحق شده‌اند اعلام خواهد نمود:

الف- امضای کنوانسیون.

ب- تودیع اسناد تصویب کنوانسیون.

ج- تودیع اسنادالحاق به کنوانسیون.

د- تاریخ لازم الاجرا شدن کنوانسیون.

ه- اطلاعیه‌های مربوط به فسخ کنوانسیون.

۲- پس از لازم الاجرا شدن کنوانسیون سازمان نگهدارنده آن را طبق اصل ۱۰۲ منشور سازمان ملل در دبیرخانه سازمان ملل به ثبت خواهد رسانید.

بنا به مراتب امضاءکنندگان زیر که دارای اختیارات لازم می‌باشند کنوانسیون حاضر را امضاء نمودند.

کنوانسیون در یک نسخه اصلی به زبان‌های انگلیسی، آلمانی، فرانسه و روسیکه نسخه انگلیسی آن در مورد اختلاف نظر در تفسیر، مناط اعتبار خواهد بود که نزد سازمان نگهدارنده سپرده خواهد شد. سازمان مذکور رونوشت‌های مصدق آن را به کلیه طرف‌های متعهد تسلیم خواهد نمود.

کنوانسیون فوق مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده منضم به قانون کنوانسیون مربوط به تالاب‌های بین‌المللی و تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبری می‌باشد.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۲ فوریه ۱۹۷۱

تاریخ لازم‌الاجرا شدن - ۲۱ دسامبر ۱۹۷۵

تاریخ عضویت ایران - ۲۳ ژوئن ۱۹۷۵

محل انعقاد - رامسر، ایران

محل دبیرخانه - گلند، سوئیس

مرجع نگهدارنده اسناد - یونسکو

زبان‌های رسمی کنوانسیون - انگلیسی، فرانسه، آلمانی، روسی

مرجع کنوانسیون در ایران - سازمان حفاظت محیط‌زیست

۴- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اصلاحی کنوانسیون مربوط به تالاب‌های مهم بین‌المللی به‌ویژه تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی (کنوانسیون رامسر)

ماده واحده- پروتکل اصلاحی کنوانسیون مربوط به تالاب‌های مهم بین‌المللی به‌ویژه تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی (کنوانسیون رامسر) مشتمل بر ۷ ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه الحاق دولت به آن داده می‌شود.
قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و پروتکل اصلاحی و یک ضمیمه در جلسه روز سه‌شنبه چهاردهم خردادماه یک‌هزار و سیصد و شصت و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۴/۳/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

پروتکل اصلاحی کنوانسیون تالاب‌های مهم بین‌المللی به‌ویژه
تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی

طرف‌های متعهد:

با در نظر گرفتن این‌که برای اجرای مؤثر کنوانسیون تالاب‌های مهم بین‌المللی به‌ویژه تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی که در تاریخ سیزدهم بهمن ماه ۱۳۴۹ هجری شمسی برابر با پنجم ذی‌الحجه ۱۳۹۰ هجری قمری مطابق با دوم فوریه ۱۹۷۱ میلادی در رامسر به امضاء رسید، (و از این به بعد کنوانسیون نامیده خواهد شد) افزایش تعداد طرف‌های متعهد ضروری می‌باشد.
با آگاهی از این‌که افزودن برگردان‌های زبان‌های معتبر موجب تسهیل شرکت گسترده‌تر در کنوانسیون می‌باشد.

نظریه این که در متن کنوانسیون آیین اصلاحی آن ملحوظ نگردیده و بدین جهت اصلاح متن

را در صورت لزوم دشوار می‌سازد، بشرح زیر موافقت نمودند:

ماده ۱- ماده ذیل بین ماده ۱۰ و ماده ۱۱ کنوانسیون گنجانده خواه شد:

ماده ۱۰ مکرر

۱- این کنوانسیون را می‌توان در اجلاس طرف‌های متعهد به منظور اصلاح آن برطبق این ماده، اصلاح کرد.

۲- هر یک از طرف‌های متعهد می‌توانند پیشنهاد اصلاح کنوانسیون را بدهند.

۳- متن هر اصلاحیه پیشنهادی و دلایل آن به اطلاع سازمان یا دولتی که طبق کنوانسیون عهده‌دار انجام وظایف دفتر دائمی می‌باشد (و از این به بعد دفتر نامیده می‌شود) رسانیده شده و دفتر مزبور نیز فوراً آن را به کلیه طرف‌های متعهد ابلاغ خواهد کرد.

طرف‌های متعهد در ظرف سه ماه از تاریخ اعلام اصلاحات به آنها توسط دفتر، نظرات خود را در مورد متن (اصلاحی) جهت دفتر مذکور ارسال خواهند داشت. دفتر بلافاصله بعد از آخرین روز تسلیم نظرات، کلیه نظرات ارسال شده تا آن تاریخ را جهت طرف‌های متعهد خواهد فرستاد.

۴- اجلاس طرف‌های متعهد جهت بررسی اصلاحیه اعلام شده بر طبق بند ۳ از سوی دفتر و بنا به درخواست کتبی یک‌سوم طرف‌های متعهد تشکیل خواهد شد. دفتر در مورد زمان و محل برگزاری این اجلاس با طرف‌های متعهد به تبادل نظر خواهد پرداخت.

۵- اصلاحات با اکثریت دوسوم آراء طرف‌های متعهد حاضر و رأی‌دهنده به تصویب خواهد رسید.

۶- هر اصلاحیه تصویب شده در مورد طرف‌های متعهدی که آن را بپذیرند از نخستین روز چهارمین ماه پس از تاریخی که دوسوم طرف‌های متعهد، تسلیم نماید،

اصلاحیه از نخستین روز چهارمین ماه متعاقب تاریخ تسلیم سند پذیرش آن طرف لازم‌الاجرا خواهد گردید.

ماده ۲- در شهادتنامه متعاقب ماده ۱۲ کنوانسیون، عبارت «در صورت هرگونه تباین، متن انگلیسی معتبر خواهد بود.» حذف گردیده و به جای آن عبارت «کلیه متون متساویاً معتبر خواهند بود» گنجانده خواهد شد.

ماده ۳- متن تجدید نظر شده نسخه اصلی کنوانسیون به زبان فرانسه، در پیوست این پروتکل نقل شده است.

ماده ۴- این پروتکل از تاریخ دوازدهم آذرماه ۱۳۶۱ هجری شمسی برابر با هفدهم صفر ۱۴۰۳ هجری قمری مطابق با سوم دسامبر ۱۹۸۲ میلادی در مقر سازمان تربیتی و علمی و

فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در پاریس برای امضاء مفتوح خواهد بود.

ماده ۵

۱- هر دولت مذکور در بند ۲ ماده ۹ کنوانسیون، می‌تواند از طریق ذیل به شمار طرف‌های متعهد این پروتکل بپیوندد:

الف- امضاء کنوانسیون بدون شرط تصویب، پذیرش یا قبول

ب- امضای موکول به تصویب، پذیرش یا قبول که متعاقب آن صورت گیرد.

ج- الحاق

۲- تصویب، پذیرش، قبول یا الحاق از طریق تسلیم سند تصویب پذیرش، قبول یا الحاق نزد مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد (که از این پس «مرجع نگهدارنده» نامیده خواهد شد) صورت خواهد گرفت.

۳- هر دولتی که پس از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل در شمار طرف‌های متعهد کنوانسیون درآید، به منزله یکی از متعهد کنوانسیون به صورت اصلاح شده توسط این

پروتکل تلقی خواهد شد، مگر آن که به هنگام امضاء یا تودیع سند موضوع ماده ۹ کنوانسیون، نظر دیگری ابراز نموده باشد.

۴- هر دولتی که بدون طرفیت در کنوانسیون در شمار طرف‌های متعهد این پروتکل در آید، از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این پروتکل حاضر، تلقی خواهد شد.

ماده ۶

۱- این پروتکل از نخستین روز چهارمین ماه پس از تاریخی که دوسوم دولی که در روز افتتاح این پروتکل برای امضاء جزو طرف‌های متعهد کنوانسیون محسوب می‌شده‌اند، پروتکل را بدون شرط تصویب، پذیرش یا قبول، امضاء و یا به تودیع سند تصویب، پذیرش یا قبول یا الحاق مبادرت نمایند، لازم‌الاجرا خواهد گردید.

۲- در خصوص هر دولتی که به شیوه مذکور در بندهای ۱ و ۲ ماده ۵ فوق‌الاشعار و پس از لازم‌الاجرا شدن پروتکل به صورت یکی از طرف‌های متعهد آن در آید پروتکل حاضر از تاریخ امضای بدون شرط تصویب، پذیرش یا قبول و یا تصویب، پذیرش، قبول یا الحاق توسط دولت مزبور، لازم‌الاجرا خواهد گردید.

۳- در خصوص هر دولتی که به شیوه مذکور در بندهای ۱ و ۲ ماده ۵ فوق‌الاشعار در برهه زمانی بین تاریخ مفتوح شدن این پروتکل برای امضاء و تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن، به شمار طرف‌های متعهد این پروتکل بپیوندد، پروتکل حاضر از تاریخ تعیین شده در بند ۱ فوق، لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۷

۱- نسخه اصلی این پروتکل که به زبان‌های انگلیسی و فرانسه بوده و هر دو متن متساویاً معتبر می‌باشند به مرجع نگهدارنده تسلیم خواهد شد. مرجع نگهدارنده نسخ گواهی شده هر یک از این دو متن را جهت کلیه دولی که این پروتکل را امضاء یا اسناد الحاق آن را تودیع نموده‌اند، ارسال خواهد کرد.

۲- مرجع نگهدارنده در اسرع وقت ممکنه مراتب زیر را به کلیه طرفهای متعهد کنوانسیون و کلیه دولی که پروتکل حاضر را امضاء نموده یا بدان ملحق شده‌اند اطلاع خواهد داد:

الف- امضاءکنندگان پروتکل

ب- تودیع اسناد تصویب، پذیرش یا قبول این پروتکل

ج- تسلیم اسناد الحاق به این پروتکل

د- تاریخ لازم‌الاجرا شدن پروتکل

۳- پس از لازم‌الاجرا شدن پروتکل حاضر، مرجع نگهدارنده آن را طبق ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد نزد دبیرخانه سازمان ملل به ثبت خواهد رسانید.
بنابه مراتب فوق امضاءکنندگان زیر که دارای اختیارات لازم جهت امضاء می‌باشند، پروتکل حاضر را امضاء نمودند:

تنظیم شده در پاریس به تاریخ دوازدهم آذرماه ۱۳۶۱ هجری شمسی برابر با هفدهم صفر ۱۴۰۳ هجری قمری مطابق با سوم دسامبر ۱۹۸۲ میلادی

۵- قانون پذیرش اصلاحیه مواد ۶ و ۷ کنوانسیون تالاب‌های مهم بین‌المللی و تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی (رامسر) مصوب ۱۳۵۲

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود اصلاح مواد ۶ و ۷ کنوانسیون تالاب‌های مهم بین‌المللی و تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی مصوب ۱۳۵۲ را که در تاریخ هفتم خرداد ۱۳۶۶ مطابق با ۲۸ ماه مه سال ۱۹۸۷ توسط کنفرانس دولت‌های عضو اصلاح گردیده بپذیرد.

ماده ۶

۱- به منظور بررسی و پیشرفت اجرای این کنوانسیون، کنفرانسی از طرف‌های متعهد تشکیل خواهد شد. دفتری که در بند (۱) ماده (۸) به آن اشاره شده، جلسات عادی کنفرانس طرف‌های متعهد را در فواصل زمانی که بیش از سه سال نباشد، مگر آن‌که کنفرانس به گونه دیگری تصمیم بگیرد و جلسات فوق‌العاده را بنا به درخواست کتبی حداقل یک‌سوم طرف‌های متعهد تشکیل خواهد داد. در هر جلسه عادی کنفرانس طرف‌های متعهد، زمان و محل تشکیل جلسه عادی آینده تعیین خواهد شد.

۲- کنفرانس طرف‌های متعهد صلاحیت دارد تا:

الف- در مورد اجرای این کنوانسیون به بحث بپردازد.

ب- در مورد ضmann و تغییرات «فهرست» به مذاکره بپردازد.

ج- اطلاعات مربوط به تغییرات اکولوژیک تالاب‌های مندرج در «فهرست» را که مطابق با بند (۲) ماده (۳) تهیه گردیده، مورد بررسی قرار دهد.

د- به طرف‌های متعهد در مورد حفاظت، مدیریت و استفاده معقول از تالاب‌ها و گیاهان و جانوران آنها به توصیه عام یا خاص ارائه نماید.

ه- تهیه گزارش‌ها و آمارهایی در ارتباط با موضوعاتی که اساساً جنبه بین‌المللی داشته و به تالاب‌ها مربوط هستند، را از ارگان‌های ذیربط بین‌المللی درخواست نماید.

و- توصیه‌ها و قطعنامه‌های دیگر را به منظور کارکرد بیشتر کنوانسیون ارائه نماید.

۳- طرف‌های متعهد بایستی از آگاهی مسئولان مدیریت تالاب‌ها در کلیه سطوح از توصیه‌های ارائه شده در کنفرانس‌های مربوط به حفاظت، مدیریت و استفاده معقول از تالاب‌ها و گیاهان و جانوران آنها مطمئن گردند.

۴- کنفرانس طرف‌های متعهد نحوه عمل هر یک از جلسات خود را تعیین خواهد کرد.

۵- کنفرانس طرف‌های متعهد مقررات مالی این کنوانسیون را تعیین و تحت بررسی قرار خواهد داد. کنفرانس در هر یک از جلسات عادی خود، بودجه دوره مالی آینده را با اکثریت دوسوم آرای طرف‌های متعهد حاضر در جلسه تصویب خواهد نمود.

۶- هر یک از طرف‌های متعهد بر طبق میزان سهمیه‌ها که به اتفاق آرای طرف‌های متعهد حاضر در یکی از جلسات کنفرانس عادی طرف‌های متعهد تعیین گردیده در تأمین بودجه سهم خواهد شد.

ماده ۷

۱- نمایندگان طرف‌های متعهد در این کنفرانس‌ها، افرادی هستند که به دلیل دانش و تجربه کسب شده در زمینه‌های علمی، اداری یا سایر زمینه‌های مناسب، کارشناس تالاب‌ها یا پرندگان آبی می‌باشند.

۲- هر یک از طرف‌های متعهد شرکت‌کننده در کنفرانس دارای یک رأی است. توصیه‌ها، قطعنامه‌ها و تصمیمات با اکثریت مطلق آرای طرف‌های متعهد حاضر در کنفرانس تصویب خواهد شد. مگر آن که در این کنوانسیون به گونه دیگری مقرر شده باشد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ سوم اسفندماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۱۲/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۶- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون وین در مورد حفاظت از لایه ازن

ماده واحده- کنوانسیون وین در مورد حفاظت از لایه ازن مشتمل بر یک مقدمه و ۲۱ ماده و ۲ ضمیمه و نیز متن پروتکل مونترآل در مورد مواد کاهنده لایه ازن مصوب ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۷ (سال ۱۳۶۶ شمسی) (از ملحقات کنوانسیون وین در مورد حفاظت از لایه ازن) به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد الحاق آن داده می‌شود.

کنوانسیون وین برای حفاظت از لایه ازن
وین - ۱۹۸۷ (۱۳۶۶ هـ.ش)

مقدمه:

طرف‌های این کنوانسیون:

با علم به اثر بالقوه زیان‌آور دگرگونی‌های لایه ازن بر زندگی انسان و محیط زیست، با تذکر مقررات مربوط در اعلامیه کنفرانس سازمان ملل درباره محیط‌زیست انسان و به‌ویژه اصل ۲۱، که پیش‌بینی کرده است.

«طبق منشور ملل متحد و اصول حقوق بین‌الملل، دولت‌ها کاملاً حق دارند تا در چارچوب مقررات محیط‌زیستی خود از منابع خود بهره‌برداری کنند، و نیز مسئولند تضمین کنند که فعالیت‌های انجام شده در حیطه صلاحیت یا کنترل آنها موجب زیان به محیط زیست کشورها یا مناطق خارج از محدوده صلاحیت ملی آنها نباشد.»

با توجه به اوضاع و احوال و شرایط خاص کشورهای در حال توسعه، توجه به کارها و

مطالعات در حال انجام در سازمان‌های ملی و بین‌المللی و به ویژه طرح جهانی اقدام درباره لایه ازن مربوط به برنامه محیط‌زیست سازمان ملل، و نیز با توجه به تدابیر احتیاطی برای حفظ لایه ازن که در سطوح ملی و بین‌المللی تاکنون اتخاذ شده است، با علم به این که (اتخاذ) اقدامات برای حفاظت لایه ازن از گزند دگرگونی‌های ناشی از فعالیت‌های انسان مستلزم همکاری و اقدامات بین‌المللی است و باید مبتنی بر ملاحظات علمی و فنی مربوط باشد، و نیز با علم، نیاز به پژوهش بیشتر و مطالعات منظم به منظور توسعه دانش علمی مربوط به لایه ازن و اثرات زیان‌آور احتمالی ناشی از تغییرات آن، با تصمیم برای حفظ بهداشت انسان و محیط‌زیست در مقابل اثرات سوء ناشی از تحولات لایه ازن، به نحو ذیل توافق نموده‌اند:

ماده ۱- تعاریف

از نظر اجرای این کنوانسیون:

۱- لایه ازن به معنی لایه ازن جوی واقع در سطح فوق از لایه مرزی سیاره زمین است.

۲- «اثرات سوء» به معنی تغییرات در محیط فیزیکی یا «بیوتا»، از جمله تغییرات اقلیمی است، که بر سلامت انسان یا بر ترکیب، قابلیت کسب مجدد نیرو و حاصلخیزی اکوسیستم‌های طبیعی یا مصنوعی و یا بر مواد مفید برای انسان اثرات زیان‌آور جدی دارد.

۳- «تکنولوژی یا تجهیزات جایگزین» یعنی تکنولوژی‌ها یا تجهیزاتی که استفاده از آنها کاهش یا از بین بردن کامل پخش اجسامی را که اثرات بالفعل و یا بالقوه سوء بر لایه ازن دارند را، امکان‌پذیر می‌سازد.

۴- «اجسام جایگزین» یعنی اجسامی که اثرات سوء بر لایه ازن را کاهش می‌دهند، از بین می‌برند و یا از بروز آنها جلوگیری می‌نمایند.

۵- غیر از مواردی که در متن به‌گونه‌ای دیگر تصریح شده باشد «طرف‌ها و اعضاء و امضاءکنندگان» این کنوانسیون به نحو مترادف به کار رفته‌اند.

۶- «سازمان یک پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای» یعنی سازمانی که به وسیله دولت‌های منطقه معینی تشکیل شده است و نسبت به امور موضوع این کنوانسیون یا پروتکل‌های مربوط به آن واجد صلاحیت بوده و قانوناً مجاز می‌باشد که طبق آیین‌نامه‌های داخلی خود اسناد مربوطه را امضاء، تصویب، قبول و تأیید نموده و یا به اسناد مربوطه ملحق گردد.

۷- «پروتکل‌ها» به معنی پروتکل‌های این کنوانسیون می‌باشد.

ماده ۲- تعهدات کلی

۱- طرف‌ها طبق مقررات این کنوانسیون و پروتکل‌های معتبر که عضویت آنها را دارا می‌باشند، اقدامات لازم را به منظور حفظ سلامت انسان و محیط‌زیست در قبال اثرات بالفعل و یا بالقوه سوء ناشی از فعالیت‌های انسان که لایه ازن را دگرگون می‌سازند یا ممکن هست دگرگون سازند، معمول خواهد داشت.

۲- بدین منظور طرف‌ها بر حسب امکانات در دسترس و توانایی‌های خود اقدامات زیر را معمول خواهند نمود:

الف- همکاری از طریق مشاهدات، پژوهش و مبادله اطلاعات منظم جهت فهم بهتر و ارزیابی اثرات فعالیت‌های انسان بر لایه ازن و ثرات تغییرات لایه ازن بر سلامت انسان و محیط زیست.

ب- اتخاذ تدابیر مناسب قانونی و اداری و همکاری در هماهنگ‌سازی خط مشی‌های شایسته جهت کنترل، تحدید، تقلیل یا جلوگیری از فعالیت‌های انسانی تحت اختیار و کنترل آنان، هرگاه تشخیص داده شود که این فعالیت‌ها یقیناً و یا احتمالاً موجب اثرات سوئی هستند که از دگرگونی یا دگرگونی محتمل لایه ازن ناشی می‌گردد.

پ- همکاری در تدوین اقدامات، رویه‌ها و ضوابط مورد توافق جهت اجرا این کنوانسیون، به منظور تصویب پروتکل‌ها و الحاقیه‌ها.

ت- همکاری با ارگان‌های ذیصلاح بین‌المللی جهت اجرای مؤثر این کنوانسیون و پروتکل‌هایی که عضو آنها می‌باشد.

۳- مقررات این کنوانسیون به هیچ وجه به حق اعضاء نسبت به اتخاذ تدابیر داخلی، طبق قوانین بین‌المللی، علاوه بر آنهایی که در بندهای ۱ و ۲ فوق بدان اشاره شده است، لطمه وارد نمی‌سازد و نیز تأثیری در اقداماتی که تاکنون یکی از اعضاء کنوانسیون انجام داده است نخواهد داشت. مشروط به این که این تدابیر و اقدامات با تعهداتشان به موجب این کنوانسیون مغایر نبوده باشد.

۴- اجرای این ماده مبتنی بر ملاحظات علمی و فنی مربوطه خواهد بود.

ماده ۳- پژوهش و مشاهدات سیستماتیک

۱- اعضاء تعهد می‌نمایند که عندالاقضاء انجام پژوهش و ارزیابی‌های علمی را در خصوص موارد ذیل مستقیماً و یا از طریق ارگان‌های ذیصلاح بین‌المللی آغاز کنند یا در مورد آنها همکاری نمایند.

الف- فرآیندهای فیزیکی و شیمیایی که ممکن است لایه ازن را تحت تأثیر قرار دهند.

ب- تندرستی انسان و اثرات دیگر زیست‌شناسی ناشی از دگرگونی‌های لایه ازن، به ویژه

اثرات معلول تغییرات در تشعشعات ماوراء بنفش خورشید که دارای اثرات زیست‌شناسی می‌باشد (UV-B).

- پ- اثرات اقلیمی ناشی از دگرگونی‌های لایه ازن.
- ت- اثرات حاصل از هرگونه دگرگونی لایه ازن و از هر گونه تغییر تبعی در تشعشعات بر مواد طبیعی و صنعتی مفید برای انسان.
- ث- اجسام، رویه‌ها، فرایندها و فعالیت‌هایی که ممکن است بر لایه ازن اثر بگذارند، اثرات جمعی آنها.
- ج- اجسام و تکنولوژی‌های جایگزین.
- چ- امور اجتماعی، اقتصادی مربوط.
- و آنچه که در الحاقیه‌های شماره ۱ و ۲ تشریح شده است.
- ۲- اعضاء تعهد می‌نمایند که عندالاقضاء مستقیماً یا از طریق ارگان‌های ذیصلاح بین‌المللی و با توجه کامل به قوانین داخلی خود و فعالیت‌های جاری در سطح ملی و بین‌المللی برنامه‌های مشترک یا تکمیلی جهت بررسی سیستماتیک وضع لایه ازن و سایر عوامل مربوط، که در الحاقیه شماره ۱ شرح داده شده است، برقرار نموده و یا گسترش دهند.
- ۳- اعضاء متعهد می‌شوند که مستقیماً یا از طریق سازمان‌های ذیصلاح بین‌المللی در مراقبت نسبت به جمع‌آوری، ارزیابی و انتقال اطلاعات پژوهشی و مطالعاتی از طریق مراکز ذیربط اطلاعاتی جهانی به طور منظم و به موقع همکاری نمایند.
- ماده ۴- همکاری در زمینه‌های حقوقی، علمی و فنی
- ۱- اعضاء می‌بایستی مبادله اطلاعات علمی، فنی اجتماعی، اقتصادی، تجاری و حقوقی مربوط به این کنوانسیون را، که در الحاقیه شماره ۲ با تفصیل بیشتر ذکر شده است تسهیل و ترغیب نمایند. این‌گونه اطلاعات در دسترسی سازمان‌های مورد توافق اعضاء قرار خواهند گرفت.
- چنانچه تأمین‌کننده اطلاعات آنها را محرمانه اعلام کرده باشد، هر یک از سازمان‌های دریافت‌کننده اطلاعات باید در عدم افشای اطلاعات مزبور مراقبت و آنها

را به نحوی ضبط و ربط نماید که قبل از قرار دادن آنها در دسترس همه اعضاء، جنبه محرمانه بودن آنها ملحوظ و مراعات گردیده باشد.

۲- اعضاء باید طبق قوانین و مقررات و عرف داخلی خود و به ویژه با در نظر گرفتن نیازهای کشورهای در حال توسعه در پیشبرد توسعه و انتقال تکنولوژی و دانش مستقیماً یا از طریق سازمان‌های بین‌المللی ذیصلاح، همکاری نمایند. این همکاری باید به خصوص از طریق ذیل انجام گردد:

الف- تسهیل در کسب تکنولوژی‌های جایگزین توسط طرف‌های دیگر.

ب- تأمین اطلاعات درخصوص تکنولوژی‌ها و تجهیزات جایگزین و فراهم آوردن دستورالعمل‌ها و جزوه‌های راهنمای خاص آنها.

پ- تأمین تجهیزات و امکانات لازم برای پژوهش و مطالعات سیستماتیک.

ت- آموزش مناسب پرسنل علمی و فنی.

ماده ۵- انتقال اطلاعات

اعضاء می‌بایستی در چارچوب روش و مقاطع زمانی تعیین شده در جلسات اعضای اسناد خاص، اطلاعات مربوط به تدابیر اتخاذ شده توسط خود را برای اجرای این کنوانسیون و پروتکل‌هایی که عضویت آنها را دارند. از طریق دبیرخانه به کنفرانس امضاءکنندگان (مصوب حاضر) موضوع ماده ۶ آتی‌الذکر منتقل نمایند.

ماده ۶- کنفرانس امضاءکنندگان

۱- بدین وسیله یک کنفرانس امضاءکنندگان تشکیل می‌شود که نخستین جلسه آن به وسیله دبیرخانه‌ای که به طور موقت به موجب ماده ۷، حداکثر یک سال پس از به اجرا درآمدن این کنوانسیون، تعیین می‌گردد، منعقد خواهد گردید.

بعد از آن جلسات عادی کنفرانس امضاءکنندگان باید به فواصل مرتب، که توسط خود کنفرانس و در نخستین جلسه آن تعیین خواهد شد، منعقد گردد.

۲- تاریخ جلسات فوق‌العاده کنفرانس امضاءکنندگان به تشخیص خود کنفرانس یا براساس درخواست کتبی هر یک از اعضاء تعیین خواهد شد، مشروط به آن که درخواست ظرف مدت شش ماه بعد از ارسال توسط دبیرخانه مورد تأیید حداقل یک‌سوم اعضاء قرار گیرد.

۳- کنفرانس امضاءکنندگان می‌بایستی به اتفاق آراء و آیین‌نامه‌های اجرایی و مالی برای خود و ارگان‌های فرعی که ممکن است تشکیل دهد و همچنین مقررات مالی حاکم بر انجام وظیفه دبیرخانه را مورد موافقت و تصویب قرار دهد.

۴- کنفرانس امضاءکنندگان می‌بایستی در اجرا این کنوانسیون مراقبت و نظارت مستمر اعمال نموده و علاوه بر آن می‌بایستی:

الف- نحوه و فواصل زمانی انتقال اطلاعات موضوع ماده ۵ را تعیین نموده و اطلاعات مزبور و همچنین گزارش‌های تسلیمی از طرف ارگان‌های فرعی خود را مورد بررسی قرار دهد.

ب- اطلاعات علمی مربوط به لایه ازن، دگرگونی احتمالی آن و اثرات بالقوه چنین دگرگونی‌هایی را مورد بررسی قرار دهد.

پ- طبق ماده ۲، در هماهنگی خط‌مشی‌ها، سیاست‌ها تدابیر مناسب اتخاذ شده جهت تقلیل پخش و نشر موادی که موجب دگرگونی لایه ازن می‌گردند. مساعدت و توصیه‌های لازم را در مورد اقدامات مربوط به این کنوانسیون ارائه نمایند.

ت- طبق مواد ۳ و ۴ برنامه‌هایی برای پژوهش، مطالعات منظم، همکاری‌های علمی و تکنولوژی، مبادله اطلاعات و انتقال تکنولوژی و دانش تدوین نمایند.

ث- طبق مواد ۹ و ۱۰، در صورت لزوم اصلاحیه‌هایی بر این کنوانسیون و الحاقیه‌های آن مورد مطالعه و تصویب قرار دهند.

ج- اصلاح هر پروتکل و هر الحاقیه آن را مورد بررسی قرار دهند و در صورت اتخاذ تصمیم در این زمینه، توصیه‌های خود را به طرف‌های ذیربط پروتکل ارائه دهند.

چ- طبق ماده 1، الحاقیه‌های اضافی به این کنوانسیون را مورد بررسی و در صورت لزوم تصویب قرار دهند.

ح- طبق ماده ۸ پروتکل‌هایی را مورد بررسی و در صورت لزوم تصویب قرار دهند.
 خ- به منظور اجرای این کنوانسیون در صورت لزوم ارگان‌های فرعی تشکیل دهند.
 د- عندالافتضاء خدمات سازمان‌های بین‌المللی ذیصلاح و کمیته‌های علمی به ویژه سازمان هواشناسی جهانی، سازمان بهداشت جهانی و همچنین کمیته هماهنگ‌کننده مربوط به لایه ازن را در پژوهش‌های علمی، مطالعات سیستماتیک و فعالیت‌های دیگر مربوط به اهداف کنوانسیون درخواست و حسب مورد از اطلاعات کسب شده از این سازمان‌ها و کمیته‌ها استفاده نمایند.

ذ- هرگونه اقدام اضافی را که ممکن است برای نیل به اهداف این کنوانسیون لازم گردد مورد توجه قرار دهند.

ر- سازمان ملل متحد، ارگان‌های تخصصی آن و سازمان بین‌المللی انرژی اتمی و نیز هر کشوری که طرف این کنوانسیون نیست، می‌توانند نمایندگانی به عنوان ناظر در جلسات کنفرانس امضاءکنندگان داشته باشند، هر سازمان یا ارگان، واجد شرایط در زمینه‌های مربوط به حفظ لایه ازن اعم از ملی و بین‌المللی، دولتی یا غیردولتی، که تمایل خود را به اعزام نماینده به عنوان ناظر در کنفرانس امضاءکنندگان به دبیرخانه اطلاع داده است، می‌تواند در جلسات کنفرانس شرکت نماید، مگر آن که حداقل یک‌سوم اعضای حاضر با این امر مخالفت ورزند. پذیرش و شرکت ناظران تابع آیین‌نامه مصوب در کنفرانس امضاءکنندگان خواهد بود.

ماده ۷- دبیرخانه

۱- وظایف دبیرخانه به قرار ذیل خواهد بود:

الف- ترتیب دادن جلسات پیش‌بینی شده در مواد ۶، ۸، ۹ و ۱۰ و تأمین خدمات مربوط به آنها.

ب- تهیه و ارسال گزارش‌هایی براساس اطلاعات دریافت شده طبق مواد ۴ و ۵ و نیز بر پایه اطلاعات حاصل از جلسات ارگان‌های فرعی که به موجب ماده ۶ تشکیل شده‌اند.

پ- انجام وظایف محوله به آن به موجب هر پروتکل.

ت- تهیه گزارش درباره فعالیت‌هایی که در ایفای وظایف خود به موجب این کنوانسیون انجام داده است و ارائه آن گزارش‌ها به کنفرانس امضاءکنندگان.

ث- برقراری هماهنگی‌های لازم با سایر ارگان‌های بین‌المللی مربوط و به ویژه تمهید ترتیبات قراردادی و اداری، حسب ضرورت، برای ایفای مؤثر وظایف خود.

ج- ایفای وظایف دیگری که کنفرانس امضاءکنندگان تعیین نماید.

۲- وظایف دبیرخانه تا پایان اولین جلسه عادی کنفرانس امضاءکنندگان

که طبق ماده ۶ منعقد خواهد گردید، موقتاً توسط برنامه محیط زیست سازمان ملل ایفاء خواهد گردید. کنفرانس امضاءکنندگان در اولین جلسه عادی خود دبیرخانه را از میان سازمان‌های بین‌المللی موجود و ذیصلاحی تعیین خواهد کرد که تمایل خود را نسبت به ایفای وظایف دبیرخانه به موجب این کنوانسیون اعلام داشته‌اند.

ماده ۸

۱- کنفرانس امضاءکنندگان می‌تواند در جلسه خود پروتکل‌هایی را طبق ماده ۲ تصویب کند.

۲- متن کلیه پروتکل‌های پیشنهادی توسط دبیرخانه لااقل شش ماه قبل از چنین جلسه‌ای به اطلاع امضاءکنندگان خواهد رسید.

ماده ۹- اصلاح کنوانسیون و پروتکل‌ها

۱- هر یک از اعضاء می‌تواند اصلاح این کنوانسیون یا هر یک از پروتکل‌های آن را پیشنهاد نماید. در این اصلاحیه‌ها باید ملاحظات علمی و فنی مدنظر قرار گیرد.

۲- اصلاحیه‌های این کنوانسیون در جلسه کنفرانس امضاءکنندگان مورد قبول قرار خواهد گرفت. اصلاحیه‌های مربوط به پروتکل در جلسه اعضای آن پروتکل خاص

پذیرفته خواهد گردید. به جز در مواردی که به نحو دیگری در پروتکل پیش‌بینی شده باشد، متن هر اصلاحیه پیشنهادی کنوانسیون حاضر یا هر پروتکل توسط دبیرخانه حداقل شش ماه پیش از جلسه‌ای که برای تصویب آن در نظر گرفته شده است، به اطلاع اعضاء خواهد رسید.

۳- امضاءکنندگان به منظور نیل به اتفاق نظر در قبول هر یک از اصلاحیه‌های

پیشنهادی

مربوط به این کنوانسیون، کوشش‌های لازم را مبذول خواهند داشت. چنانچه علیرغم کلیه کوشش‌های به عمل آمده توافقی حاصل نگردد، به عنوان آخرین اقدام، اصلاحیه با رأی اکثریت سه‌چهارم اعضاء حاضر و دارنده حق رأی مورد تأیید قرار گرفته و توسط مرجع امانت‌دار جهت تأیید، تصویب و پذیرش به کلیه اعضاء تسلیم خواهد گردید.

۴- روش مذکور در بند ۳ فوق در مورد اصلاحیه‌های وارده به کلیه پروتکل‌ها قابل اعمال است. ولی فقط احراز دوسوم اکثریت امضاءکنندگان آن پروتکل که در جلسه حاضر و صاحب رأی می‌باشند برای تصدیق و تصویب آن کفایت می‌نماید.

۵- تصویب، تأیید و پذیرش اصلاحیه‌ها کتباً به اطلاع مرجع امانت‌دار خواهد رسید. اصلاحیه‌های پذیرفته شده طبق بندهای ۳ و ۴ فوق، در نودمین روز بعد از وصول اعلامیه تصویب، تأیید و پذیرش اصلاحیه‌ها از جانب حداقل سه‌چهارم امضاءکنندگان این کنوانسیون یا حداقل دو سوم اعضاء پروتکل مربوط به مرجع امانت‌دار، نسبت به اعضاء پذیرنده آنها قابل اجراء خواهد بود، مگر آن که به نحو دیگر در پروتکل ذکر شده باشد.

اصلاحیه‌های مزبور نسبت به هر یک از اعضاء دیگر در نودمین روز پس از آن که آن عضو مدارک مربوط به تصویب تأیید و پذیرش اصلاحیه‌ها را تقدیم داشت، لازم‌الاجرا خواهد گردید.

۶- به منظور اجرای این ماده «اعضای حاضر و صاحب رأی» به معنی طرف‌های حاضر در جلسه می‌باشد که رأی مثبت یا منفی می‌دهند.

ماده ۱۰- تصویب و اصلاح الحاقیه‌ها

۱- الحاقیه‌های این کنوانسیون یا هر پروتکل، حسب مورد جزء لایتجزای این کنوانسیون یا پروتکل خواهد بود و در صورتی که به نحوی دیگر تصریح نشده باشد، اشاره به این کنوانسیون یا پروتکل‌های آن به منزله اشاره به الحاقیه‌های آنها خواهد بود. این الحاقیه‌ها به امور و مسائل علمی، فنی و اداری محدود خواهد بود.

۲- جز در مواردی که پروتکل در مورد الحاقیه‌های خود به نحو دیگری پیش‌بینی نموده باشد، رویه ذیل در خصوص پیشنهاد، تصویب و به اجراء درآمدن الحاقیه‌های منضم به این کنوانسیون یا به الحاقیه‌های هر پروتکل، قابل اجراء خواهد بود.

الف- الحاقیه‌های منضم به کنوانسیون حاضر طبق رویه مذکور در بندهای ۲ و ۳ ماده ۹، پیشنهاد و تصویب خواهد شد، در حالی که الحاقیه‌های پروتکل‌ها طبق رویه مندرج در بندهای ۲ و ۴ و ماده ۹ پیشنهاد و پذیرفته می‌گردند.

ب- هر طرفی که قادر نباشد یک الحاقیه اضافی به این کنوانسیون یا یک الحاقیه به هر پروتکلی که خود طرف آن است تصویب نماید، باید مرجع امانت‌دار را ظرف شش ماه از تاریخ

اعلام تصویب از طرف مرجع امانت‌دار از این امر مطلع سازد. مرجع مزبور می‌بایستی بدون تأخیر همه اعضا را از دریافت این اعلام تصویب آگاه سازد. هر یک از اعضا می‌تواند در هر زمان به جای مخالفت قبلی خود، اعلام تصویب نماید و الحاقیه‌ها از آن زمان برای آن طرف لازم‌الاجرا خواهد گردید.

پ- به محض انقضای شش ماه از تاریخ ارسال اطلاعیه از طرف مرجع امانت‌دار، الحاقیه برای همه طرف‌های این کنوانسیون یا هر پروتکل مربوط، که اطلاعیه‌ای طبق مفاد بند (ب) فوق، تسلیم نکرده‌اند، قابل اجراء خواهد گردید.

۳- پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجرا گردیدن اصلاحیه‌های الحاقیه‌های این کنوانسیون، یا هر یک از پروتکل‌های آن تابع روش مذکور برای پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجراء گردیدن الحاقیه‌های کنوانسیون یا الحاقیه‌های پروتکل‌ها خواهد بود و الحاقیه‌ها و اصلاحیه‌ها باید ملاحظات علمی و فنی مربوطه را ملحوظ دارند.

۴- هرگاه یک الحاقیه اضافی با یک اصلاحیه الحاقی موکول به اصلاحیه‌ای بر این کنوانسیون یا یک پروتکل گردد، الحاقیه اضافی یا اصلاحیه‌الحاقی تا زمانی که اصلاحیه این کنوانسیون یا پروتکل مربوط به مرحله اجراء در نیامده است، لازم‌الاجراء نخواهد شد.

ماده ۱۱- حل و فصل اختلافات

۱- در صورت بروز اختلاف بین امضاءکنندگان، در مورد تفسیر یا اجرای این کنوانسیون، طرف‌های ذیربط می‌بایستی از طریق مذاکره به حل و فصل آن مبادرت ورزند.

۲- هرگاه طرف‌های ذیربط نتوانند از طریق مذاکره به حل و فصل اختلاف نائل آیند، می‌توانند مشترکاً مساعی جمیله یا وساطت شخص ثالثی را تقاضا نمایند.

۳- هنگام تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق این کنوانسیون، یا هر زمان بعد از آن، یک دولت یا سازمان یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای می‌تواند کتباً به مرجع امانت‌دار اعلام دارد که در مورد اختلافی که هنوز طبق بندهای ۱ و ۲ فوق حل نشده است، یک و یا دو طریق اجباری حل و فصل اختلاف مشروحه در ذیل را خواهد پذیرفت.

الف- داوری طبق مصوب در اولین جلسه عادی کنفرانس امضاءکنندگان

ب- تسلیم اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری

۴- هرگاه امضاء کنوانسیون طبق بند ۳ فوق این روش و یا هر روش دیگری را نپذیرند، اختلاف حسب بند ۵ به سازش ارجاع می‌شود، مگر آن‌که امضاء به نحو دیگری توافق نمایند.

۵- کمیسیون‌سازش به درخواست یکی از طرف‌های اختلاف تشکیل می‌گردد، کمیسیون مرکب خواهد بود از تعداد مساوی اعضای تعیین شده از جانب هر یک از طرف‌های ذیربط و

رئیس کمیسیون مشترکاً به وسیله اعضاء منصوب هر طرف انتخاب خواهد گردید. رأی کمیسیون قطعی و توصیه‌آمیز می‌باشد و طرف‌ها می‌بایستی آن را با حسن نیت مورد توجه قرار دهند.

۶- مفاد این ماده در مورد هر پروتکل دیگری قابل اجراء بوده مگر آن‌که در پروتکل مربوط به نحوی دیگر پیش‌بینی شده باشد.

ماده ۱۲- امضاء

این کنوانسیون برای امضای دولت‌ها یا سازمان منطقه‌ای یک پارچه‌سازی اقتصادی در وزارت امور خارجه فدرال جمهوری اتریش در وین از تاریخ ۲۲ مارس ۱۹۸۵ تا ۲۱ سپتامبر ۱۹۸۵ و در مقر اصلی سازمان ملل متحد در نیویورک از ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۵ تا ۲۱ مارس ۱۹۸۶ مفتوح خواهد بود.

ماده ۱۳- تصویب، پذیرش یا موافقت

۱- این کنوانسیون و کلیه پروتکل‌های آن تابع مقررات تصویب، پذیرش یا موافقت دولت‌ها یا سازمان‌های منطقه‌ای یک‌پارچه‌سازی اقتصادی خواهد بود.

مدارک مربوط به تصویب، پذیرش، یا موافقت نزد مرجع امانت‌دار تودیع خواهد گردید.

هر سازمانی که در بند ۱ فوق به آن اشاره شده است و به عضویت این کنوانسیون یا هر پروتکل منضم به آن در می‌آید، بدون آن‌که دولت‌های عضو آن سازمان امضاءکننده کنوانسیون باشند، مکلف به اجرای تعهدات موضوع کنوانسیون یا پروتکل آن، حسب مورد خواهد بود. در موردسازمان‌هایی که یک یا چند دولت عضو آنها عضو کنوانسیون یا پروتکل مربوطه می‌باشند، سازمان و دولت‌های عضو آن در مورد

مسئولیت‌های مربوط به ایفای تعهدات خود به موجب کنوانسیون یا پروتکل، حسب مورد تصمیم خواهند گرفت.

در این‌گونه موارد، سازمان و دولت‌های عضو حق نخواهند داشت حقوق تحت کنوانسیون یا پروتکل مربوط را توأمأ اعمال نمایند.

۳- سازمان‌های مذکور در بند ۱ فوق می‌بایستی در اسناد مربوط به تصویب، پذیرش و موافقت خود حدود صلاحیت خود را نسبت به امور موضوع کنوانسیون یا پروتکل مربوطه اعلام نمایند. همچنین این سازمان‌ها می‌بایستی مرجع امانت‌دار را از هرگونه تغییر در حدود صلاحیت‌شان مطلع کنند.

ماده ۱۴- الحاق

۱- از زمانی که مهلت امضاء کنوانسیون حاضر یا پروتکل مربوطه منقضی می‌گردد، و هر پروتکل مربوط به آن برای الحاق توسط دولت‌ها و سازمان‌های منطقه‌ای یک‌پارچه‌سازی

اقتصادی مفتوح خواهد بود.

مدارک الحاق می‌بایستی نزد مرجع امانت‌دار ایداع گردد.

۲- سازمان‌های مورد اشاره در بند ۱ فوق می‌بایستی در مدارک الحاق خود حدود صلاحیت خود را نسبت به امور موضوع کنوانسیون یا پروتکل مربوطه اعلام نمایند. این سازمان‌ها نیز می‌بایستی مرجع امانت‌دار را از هرگونه تغییرات عمده در حدود صلاحیت خود مطلع سازند.

۳- مقررات بند ۲ ماده ۱۳، نسبت به سازمان‌های منطقه‌ای یک‌پارچه‌سازی اقتصادی که به این کنوانسیون یا هر پروتکل مربوط به آن ملحق می‌شوند، اعمال خواهد گردید.

ماده ۱۵- حق رأی

۱- هر یک از امضاءکنندگان این کنوانسیون یا پروتکل مربوط به آن حق یک رأی خواهد داشت.

۲- جز در مورد پیش‌بینی شده در بند ۱ فوق، سازمان‌های منطقه‌ای یک پارچه‌سازی اقتصادی می‌بایستی حق خود را در اموری که حیطه صلاحیت‌شان است، با دادن تعداد رأی مساوی، به دولت‌های عضو خود که اعضای کنوانسیون یا پروتکل مربوط بدان هستند، اعمال نمایند. هر گاه دولت‌های عضو آنها حق رأی خود را اعمال کرده باشند، این سازمان‌ها نمی‌بایستی از حق رأی خود استفاده نمایند و بالعکس.

ماده ۱۶- ارتباط بین کنوانسیون و پروتکل‌های آن

۱- یک دولت یا یک سازمان منطقه‌ای یک پارچه‌سازی اقتصادی نمی‌تواند به عضویت یک پروتکل در آید، مگر آن که از قبل طرف کنوانسیون بوده و یا در همان زمان به عضویت آن داخل شود.

۲- تصمیمات مربوط به هر پروتکل فقط می‌بایستی به وسیله طرف‌های آن پروتکل اتخاذ گردد.

ماده ۱۷- لازم‌الاجراء گردیدن

۱- کنوانسیون حاضر در نودمین روز پس از تاریخ ایداع بیستمین سند مربوط به تصویب، پذیرش موافقت یا الحاق لازم‌الاجراء خواهد شد:

۲- کلیه پروتکل‌ها، جز در مواردی که به نحو دیگری پیش‌بینی شده باشد در نودمین روز پس از تاریخ ایداع یازدهمین سند تصویب، پذیرش یا موافقت با پروتکل یا الحاق بدان لازم‌الاجراء خواهد گردید.

۳- برای هر طرفی که این کنوانسیون را پس از ایداع بیستمین سند تصویب، پذیرش موافقت یا الحاق، تصویب قبول و یا تأیید می‌کند یا بدان ملحق می‌شود، کنوانسیون در نودمین روز بعد

از تاریخ ایداع مدارک تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق آن طرف لازم‌الاجراء خواهد گردید.

۴- جز در مواردی که به نحو دیگری در پروتکل قید شده باشد کلیه پروتکل‌ها برای طرفی که بعد از لازم‌الاجراء شدن آن طبق بند ۲ فوق آن را تصویب، قبول و یا تأیید می‌کند یا بدان ملحق می‌گردد.

در نودمین روز بعد از تاریخ ایداع مدارک تصویب پذیرش، موافقت یا الحاق توسط آن طرف یا در تاریخی که کنوانسیون برای آن طرف قابل اجراء می‌شود، هر کدام دیرتر باشد، لازم‌الاجراء می‌گردد.

۵- به منظور اجرای بند ۱ و ۲ فوق هر یک از مدارک ایداع شده توسط یک سازمان منطقه‌ای یک پارچه‌سازی اقتصادی به عنوان مدرک اضافی بر مدارکی که دولت‌های عضو آن سازمان ایداع کرده‌اند، محسوب نخواهد شد.

ماده ۱۸- شروط

هیچ شرطی در این کنوانسیون پیش‌بینی نشده است.

ماده ۱۹- رجوع

۱- در هر زمان پس از چهار سال از تاریخ لازم‌الاجراء گردیدن این کنوانسیون برای یکی از اعضای، عضو مزبور می‌تواند با اعلام کتبی به مرجع امانت‌دار از لحاظ خود به کنوانسیون رجوع نماید.

۲- جز در مواردی که به نحو دیگری در پروتکل پیش‌بینی شده باشد، در هر زمان پس از چهار سال از تاریخ لازم‌الاجراء گردیدن پروتکل برای یکی از اعضاء عضو مزبور می‌تواند با اعلام کتبی به مرجع امانت‌دار الحاق خود به پروتکل را مسترد دارد.

۳- چنین رجوعی بعد از انقضای یک سال از تاریخ وصول آن توسط مرجع امانت‌دار، یا هر تاریخ بعدی که در اعلامیه رجوع مشخص شده باشد، مؤثر خواهد بود.

۴- رجوع هر طرفی از الحاق خود به کنوانسیون، به منزله رجوع آن طرف از کلیه پروتکل‌هایی است که عضویت آنها را داشته است.

ماده ۲۰- مرجع امانت‌دار

۱- دبیرکل سازمان ملل متحد وظایف امانت‌دار این کنوانسیون و هر پروتکل مربوط به آن را به عهده خواهد گرفت.

۲- مرجع امانت‌دار اعضای کنوانسیون را به ویژه از موارد ذیل مطلع خواهد ساخت:
الف- امضای این کنوانسیون و هر پروتکل مربوط به آن و ایداع مدارک تصویب، پذیرش موافقت یا الحاق طبق مواد ۱۳ و ۱۴.
ب- تاریخی که کنوانسیون و هر پروتکل مربوط به آن طبق ماده ۱۷ لازم‌الاجراء خواهد گردید.

پ- اعلامیه‌های رجوع انجام شده طبق ماده ۱۹.

ت- اصلاحیه‌های مصوبه در خصوص کنوانسیون یا هر پروتکل مربوط به آن، پذیرش آنها توسط اعضاء و تاریخ لازم‌الاجراء گردیدن آنها طبق ماده ۹.
ث- کلیه مکاتبات مربوط به تصویب و موافقت با الحاقیه‌ها و اصلاحیه الحاقیه‌ها طبق ماده ۱۰.

ج- اطلاعیه‌های سازمان منطقه‌ای یک‌پارچه‌سازی اقتصادی در مورد حدود صلاحیت آنها نسبت به امور موضوع این کنوانسیون و یا هر پروتکل مربوط به آن و همچنین تغییرات انجام شده در آنها.

ماده ۲۱- متون معتبر

اصل این کنوانسیون که به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی تهیه گردیده و کلیه آنها از اعتبار واحدی برخوردارند میبایستی نزد دبیرکل سازمان ملل متحد ایداع شود.

در تصدیق و تسجیل مراتب فوق، اینجانب امضاءکننده ذیل، که دارای اختیار لازم در این مورد هستم، این کنوانسیون را امضاء نمود.

منعقد در وین در تاریخ ۲۲ ماره ۱۹۸۵

الحاقیه ۱

پژوهش و مشاهدات علمی

۱- طرف‌های این کنوانسیون تصدیق می‌نمایند که مسائل عمده علمی به قرار ذیل است:

الف- دگرگونی لایه ازن منجر به تغییر مقدار تشعشعات ماوراءبنفش خورشید دارای اثرات زیست‌شناسی (UV-B) می‌گردد و این تشعشعات چون به سطح زمین می‌رسد عواقب بالقوه‌ای برای سلامت انسان، اورگانسیم‌ها، اکوسیستم‌ها و مواد مفید برای انسان دربر دارد.

ب- تغییرات توزیع عمومی ازن می‌تواند تغییراتی در ساختار دمای جو پدید آورده و عواقب بالقوه‌ای در آب و هوا و اقلیم داشته باشد.

۲- امضاءکنندگان کنوانسیون می‌بایستی طبق ماده ۳ در انجام پژوهش و مشاهدات علمی و تنظیم و تدوین پیشنهادات خود جهت تحقیقات و مطالعات در زمینه‌های ذیل همکاری نمایند:

الف- پژوهش در فیزیک و شیمی جو (اتم‌سفر):

۱- الگوهای نظری جامع، توسعه بیشتر الگوهایی که تأثیرات متقابل بین فرآیندهای تشعشعی، دینامیکی و شیمیایی را مورد توجه قرار می‌دهد، بررسی اثرات همزمان فعالیت‌های گوناگون انسان و آنچه به طور طبیعی روی می‌دهد بر ازن اتمسفر، تفسیر مجموعه‌های اطلاعات اندازه‌گیری ماهواره‌ای و غیرماهواره‌ای، ارزیابی هر گونه تغییر در روندهای جوی و ژئوفیزیکی، و توسعه روش‌هایی برای مربوط ساختن تغییر این شاخص‌ها در موارد خاص.

۲- مطالعات آزمایشگاهی در مورد، نرخ ضرائب، سطح مقطع جذب و مکانیسم فرآیندهای شیمیایی یا فتوشیمیایی در لایه‌های تروپوسفر و استراتوسفر اطلاعات طیف نگاری برای اطمینان از اندازه‌گیری‌های صحرائی در تمام نواحی طیفی.

۳- اندازه‌گیری صحرایی، غلظت و جریان گازهای منابع اصلی اعم از این‌که منشأ طبیعی داشته یا معلول فعالیت‌های انسان باشد، مطالعات دینامیکی اتمسفر اندازه‌گیری‌های همزمان ذرات ناشی از اعمال فتوشیمیایی تا پایین‌ترین سطح منتهی به لایه مرزی کره زمین با استفاده از سیستم‌های سنجش از دور محلی، مقایسه دستگاه‌های اندازه‌گیری گوناگون بایکدیگر، از جمله اندازه‌گیری‌های هماهنگ شده جمعی برای وسایل ماهواره‌ای، میدان‌های سه بعدی و اجزای کلیدی غیرقابل اندازه‌گیری جوی، جریان طیف خورشیدی و شاخص‌های هواشناسی.

۴- توسعه دستگاه‌های، از جمله دستگاه‌های حس‌کننده برای اجراء غیرقابل اندازه‌گیری جوی شاخص‌های هواشناسی و جریان خورشیدی.

ب- پژوهش درباره اثرات بهداشتی، اثرات زیست‌شناسی و تجزیه با انرژی نورانی:

۱- رابطه بین قرار گرفتن انسان در معرض تشعشعات مرئی و ماوراءبنفش خورشید

و:

الف- شیوع سرطان‌های پویتی ملانوما و غیرملانوما

ب- اثرات بر سیستم‌های ایمنی اسنان.

۲- اثرات تشعشعات UV-B بر حسب طول موج به:

الف- محصولات کشاورزی، جنگل‌ها و سایر اکوسیستم‌های زمینی

ب- زنجیره غذایی آبی و آبزیان و نیز ممانعت احتمالی تولید اکسیژن توسط

فیتوپلانکتون‌های دریایی.

۳- مکانسیم‌هایی که تشعشعات UV-B طبق آنها بر مواد زیست‌شناسی گونه‌ها و

اکوسیستم‌ها عمل می‌کند، از جمله ارتباط بین دوراژ نرخ دوراژ عکس‌العمل، ترمیم

نوری،

انطباق و حفاظت.

۴- مطالعات مربوط به اثرات متقابل ممکن در تمام نواحی مختلف طول موج.

۵- تأثیر تشعشعات UV-B بر حساسیت‌ها و فعالیت‌های گونه‌های زیست‌شناسی که برای تعادل بیوسفریک حائز اهمیت هستند و فرآیندهای پایه‌ای مانند فتوسنتز و بیوسنتز.

۶- تأثیر تشعشعات UV-B بر تجزیه مواد آلوده‌کننده توسط انرژی نورانی مواد شیمیایی کشاورزی و سایر مواد.

ج- پژوهش در مورد اثرات بر آب و هوا:

۱- مطالعات نظری و مشاهدات اثرات تشعشعی ازن و سایر انواع غیرقابل اندازه‌گیری و اثر بر شاخص‌های اقلیمی، مانند دمای زمین و سطح اقیانوس چگونگی ریزش‌های آسمانی، تبادل بین تروپوسفر و استراتوسفر.

۲- تحقیق درباره اثرات اینگونه عوامل اقلیمی بر جنبه‌های مختلف فعالیت انسان.

د- مشاهدات سیستماتیک درباره:

۱- وضعیت لایه ازن (یعنی تغییرپذیری فضایی و زمانی محتوای ستونی کل و توزیع عمودی) با استفاده از سیستم مشاهده جهانی ازن براساس یکپارچه کردن سیستم‌های ماهواره‌ای و زمینی.

۲- غلظت گازهای اصلی تروپوسفریک و استراتوسفریک برای HOX, NOX, CLOX و خانواده‌های کربن.

۳- دما از زمین تا مزوسفر، با استفاده از سیستم‌های مستقر در زمین و نیز سیستم‌های ماهواره‌ای

۴- جریان‌نور خورشید که بر حسب طول موج که به جو زمین می‌رسد و تشعشع حرارتی که از زمین منعکس می‌شود، با استفاده از اندازه‌گیری‌های ماهواره‌ای.

۵- جریان نور خورشیدی که بر حسب طول موج که محدود به طول موج ماوراءبنفش دارای اثرات بیولوژیکی (UC-B) به سطح زمین می‌رسد.

۶- خصوصیات و توزیع آئروسول از زمین تا مزوسفر، با استفاده از سیستم‌های مستقر در زمین هوا بر دو ماهواره‌ای.

۷- متغیرهای حائز اهمیت اقلیمی از طریق حفظ برنامه‌های اندازه‌گیری مدرن هواشناسی در سطح زمین.

۸- انواع غیرقابل اندازه‌گیری، دماها، جریان نور خورشیدی و آئروسول‌ها، با استفاده از روش‌های پیشرفته برای تفسیر داده‌های جهانی.

۳- امضاءکنندگان کنوانسیون می‌بایستی با در نظر گرفتن نیازهای ویژه کشورهای در حال رشد در پیشبرد برنامه‌های آموزش مناسب علمی و فنی مورد لزوم همکاری نمایند. تا از این طریق در تحقیقات و مشاهدات سیستماتیک که خلاصه‌وار در این الحاقیه بدان اشاره شده است مشارکت نمایند و برای این منظور باید به هماهنگی نمودن ابزار کار و روش‌های مشاهده برای ایجاد مجموعه‌های قابل مقایسه و استاندارد شده اطلاعات علمی توجه خاصی مبذول گردد.

۴- تصویر بر این است که اجسام شیمیایی طبیعی و انسان ساخته ذیل، که در ذکر آنها رعایت اولویت نگردیده است، تغییرات بالقوه‌ای در خواص شیمیایی و فیزیکی لایه ازن پدید می‌آورند.

الف- اجسام کربنی

۱- مونو کسید کربن (CO)

مونوکسید کربن، منشاءهای مهم طبیعی و انسان ساخته دارد و تصور می‌شود که نقش مستقیم عمده‌ای در فتوشیمی تروپوسفر و نقش غیر مستقیم در فتوشیمی استراتوسفر دارد.

۲- دی‌اکسید کربن (گاز کربنیک) (CO₂)

گاز کربنیک به طور عمده منشاء طبیعی و انسان ساخته دارد و با تأثیرگذاری بر ساختار دما به ازن استراتوسفر جو لطمه می‌زند.

۳- متان CII

متان هم منشاء طبیعی دارد و هم منشاء انسانی و ازن تروپوسفر و استراتوسفر هر دو را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

۴- انواع هیدروکربن غیرمتانی

انواع هیدروکربن غیرمتانی که شامل تعداد بسیاری از مواد شیمیایی می‌باشد هم منشاء طبیعی دارد و هم منشاء انسانی و نقش مستقیمی در فتوشیمی تروپوسفر و نقش مستقیمی در فتوشیمی استراتوسفر دارند.

ب- اجسام نیتروژنی

۱- منواکسید ازن (NO)

منابع عمده اکسید ازن طبیعی است، ولی فعالیت‌های انسان در این زمینه اهمیت روزافزونی پیدا می‌کند منواکسید ازن منبع اصلی استراتوسفر است که نقش حیاتی در کنترل کردن غلظت ازن استراتوسفر ایفاء می‌نماید.

۲- اکسیدهای ازن (NOX)

منابع زمینی (NOX) نقش مستقیم عمده‌ای فقط در فرآیندهای فتوشیمی تروپوسفر و نقش غیرمستقیم در فتوشیمی استراتوسفر دارند، در حالی که تزریق (NOX) در نزدیکی تروپوپوز (لایه بین تروپوسفر) ممکن است مستقیماً موجب تغییر در ازن، تروپوسفر و استراتوسفر فوقانی شود.

ج- ترکیبات کلردار

۱- آلکان‌های کاملاً هالوژنی شده مثلاً:

CF₄CL₂ (CFC₁₁₄) C₂F₃ CL₃, (CFC₁₁₃) CFC_{2c12}, CFC₁₂, CFC₁₁ CFCL₃, CCL₄ آلکان‌های کاملاً هالوژنی شده ساخته انسان هستند و به عنوان منبع عمل می‌کند که نقش حیاتی در فتوشیمی ازن، به ویژه در ارتفاع ۳۰ تا ۵۰ کیلومتری دارد.

۲- آلکان‌های نیمه هالوژنه مانند CH_3CCL_3 , CHFCL_2 , DCFC - CH_3CL (منابع طبیعی است، درحالی که سایر آلکان‌های نیمه هالوژنه مذکور در فوق در اصل ساخته دست انسان است. این گازها نیز به‌عنوان CLOX استراتوسفر عمل می‌نمایند.

د- اجسام پرومین

آلکان‌های کاملاً هالوژنی شده، مثلاً CFBR

این گازها انسان ساخت هستند و به عنوان منبع BROX عمل می‌کنند که به طریق متشابه CLOX رفتار می‌نمایند.

ه - ترکیبات هیدروژنی

۱- هیدروژن (H_2)

هیدروژن، با هر دو منشأ طبیعی و انسانی خود در فتوشیمی استراتوسفر نقش اندکی ایفا می‌کند.

۲- آب (H_2O)

آب که منشأ طبیعی دارد، نقش حیاتی در فتوشیمی تروپوسفر و نیز استراتوسفر دارد. منابع محلی بخار آب در استراتوسفر شامل اکسیداسیون متان و تا حد کمتری، اکسیداسیون هیدروژن است.

الحاقیه ۲

مبادله اطلاعات

۱- امضاءکنندگان کنوانسیون تأکید می‌نمایند که گردآوری و مبادله اطلاعات عاملی مهم در نیل به اهداف کنوانسیون حاضر و حصول اطمینان از این امر است که کلیه اقداماتی که در این رابطه صورت می‌گیرد مناسب و لازم می‌باشند. بنابراین

امضاءکنندگان کنوانسیون باید اطلاعات علمی، اجتماعی، اقتصادی، حرفه‌ای، تجاری و حقوقی را مبادله نمایند.

۲- امضاءکنندگان کنوانسیون در اخذ تصمیم در مورد نوع اطلاعات قابل گردآوری و مبادله باید سودمندی اطلاعات و هزینه کسب آنها را در نظر داشته باشند. امضاءکنندگان همچنین تأیید می‌نمایند که همکاری موضوع این الحاقیه باید در چارچوب قوانین داخلی مقررات و رویه‌های مربوط به حقوق انحصاری، اسرار حرفه‌ای، و حفظ اطلاعات محرمانه و مربوط به مالکیت انجام‌پذیرد.

۳- اطلاعات علمی

این امر شامل اطلاعاتی است راجع به:

الف- پژوهش‌های برنامه‌ریزی شده و جاری، اعم از دولتی و خصوصی، به منظور هماهنگی برنامه‌های پژوهشی جهت بهره‌گیری هر چه بهتر از امکانات و منابع ملی و بین‌المللی.

ب- اطلاعات مربوط به پخش مواد و گازهای مورد نیاز برای پژوهش

پ- در نشریات معتبر علمی راجع به فیزیک و شیمی جو زمین و قابلیت تحمل آن برای پذیرش تغییرات، به‌ویژه درباره وضع لایه ازن و اثرات آن بر سلامت انسان، محیط‌زیست و اقلیم ناشی از دگرگونی‌های حادث در طول زمان، خواه در کل محتوی ستونی ازن و خواه توزیع عمودی آن.

ت- ارزیابی نتایج پژوهش و توصیه‌ها برای پژوهش‌های آینده.

۴- اطلاعات فنی.

این بخش شامل اطلاعاتی است درباره:

الف- استفاده از مواد شیمیایی و تکنولوژی جایگزین به منظور تقلیل و پخش مواد تغییردهنده ازن و پژوهش‌های جاری و طرح‌ریزی شده در حال انجام مربوط به آن.

ب- محدودیت‌ها و خطرات محتمل در استفاده از مواد شیمیایی یا مواد دیگر و یا

تکنولوژی جایگزین.

۵- اطلاعات اجتماعی - اقتصادی و بازرگانی درباره اجسام مذکور در الحاقیه شماره ۱ این بخش شامل اطلاعاتی است درباره:

الف- تولید و ظرفیت تولید.

ب- کاربرد و الگوهای کاربرد

پ- واردات/صادرات

ت- هزینه‌ها، خطرات و فوائد فعالیت‌های انسان ممکن است به طور غیرمستقیم لایه ازن را دگرگون سازد و اثرات اقدامات منظم که جهت کنترل در آوردن این فعالیت‌ها انجام می‌شود یا مورد توجه قرار می‌گیرد.

۶- اطلاعات حقوقی

این بخش حاوی اطلاعات است در خصوص:

الف- قوانین ملی - تدابیر اداری و پژوهش‌های حقوقی مربوط به حفاظت از لایه ازن.

ب- موافقت‌نامه‌های بین‌المللی، از جمله قراردادهای دوجانبه، مربوط به حفاظت از لایه ازن.

پ- روش‌ها و شرایط صدور اجازه در دسترس قرار داشتن حق انحصاری مربوط به حفاظت از لایه ازن.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده به انضمام متن کنوانسیون شامل بر مقدمه و ۲۱ ماده و ۲ الحاقیه در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هفتم آذرماه یک‌هزار و سیصد و شصت و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۶۸/۹/۱۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۲۲ مارس ۱۹۸۵

تاریخ لازم‌الاجرا شدن - ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۸

تاریخ عضویت ایران - ۳ اکتبر ۱۹۹۰

محل انعقاد - وین، اتریش
محل دبیرخانه - نایروبی، کنیا
مرجع نگهدارنده اسناد - دبیر کل سازمان
زبان‌های رسمی کنوانسیون - انگلیسی
مرجع کنوانسیون در ایران - سازمان حفاظت محیط زیست

۷- پروتکل مونترآل در مورد مواد کاهنده لایه ازن
برنامه محیط زیست سازمان ملل

پروتکل مونترآل در مورد مواد کاهنده لایه ازن

مونترآل - ۱۳۶۶ ه.ش

سازمان حفاظت محیط زیست

پیرو ابلاغیه قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون وین در مورد حفاظت از لایه ازن به شماره ۱۱۰۱۹۴/ق ۴۳ مورخ ۱۳۶۸/۹/۲۸ به پیوست متن پروتکل مونرآل در مورد مواد کاهنده لایه ازن که از ملحقات قانون فوق‌الذکر بوده و طی نامه شماره ۱۳۹۷ - ق مورخ ۱۳۶۸/۱۱/۲۸ مجلس شورای اسلامی واصل شده جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.

۱- کنفرانس نمایندگان تام‌الاختیار درباره پروتکل مربوط به کلروفلوئوروکربنها مربوط به کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن، طبق تصمیم شماره ۱۳/۱۸ مورخ ۲۳ ماه مه ۱۹۸۵ تصویب شده توسط شورای یونپ UNEP توسط مدیر اجرایی برنامه محیط‌زیست سازمان ملل تشکیل گردید.

۲- کنفرانس، با مساعدت دولت کانادا از تاریخ ۱۴ تا ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۷ در مقر اصلی سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری در شهر مونترآل منعقد شد.

۳- همه کشورها برای شرکت در این کنفرانس دعوت شدند. دولت‌های ذیل دعوت را پذیرفتند و در کنفرانس شرکت جستند.

الجزیره، آرژانتین، استرالیا، اتریش، بلژیک، برزیل، بورکینافاسو، جمهوری سوسیالیستی سویتی بیلوروس، کانادا، شیلی، چین، کلمبیا، کنگو، کاستاریکا، چکسلواکی، دانمارک، یمن دمکراتیک، مصر، فنلاند، فرانسه، آلمان، غنا، یونان، اندونزی، (رژیم) اسرائیل، ایتالیا، ژاپن، کنیا، کره، لوکزامبورگ، مالزی، موریس، مکزیک، مراکش، هلند، زلاندنو، نیجریه، نروژ، پاناما، پرو، فیلیپین، پرتغال، سنگال، اسپانیا، سوئد، سوئیس، تایلند، توگو، تونس، اوگاندا، جمهوری سوسیالیستی، سویتی اوکراین، اتحاد جماهیر شوروی، انگلستان، ایالات متحده امریکا و ونزوئلا.

۴- جامعه اقتصادی اروپا نیز شرکت نمود.

۵- ناظرانی از دولت‌های زیر در جلسات مذاکرات کنفرانس حضور یافتند.

جمهوری دومینیکن، اکوادور، مجارستان، هند، کویت، لهستان.

۶- ناظرانی نیز از این ارگان‌های سازمان ملل، مؤسسات تخصصی و سازمان‌های دولتی و غیردولتی در کنفرانس شرکت کردند.

سازمان هواشناسی جهانی (WMO)، موافقتنامه عمومی درباره تعرفه‌ها و تجارت (GATT)، سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری (ICAO)، سازمان اتحاد آفریقا، شورای جوامع اروپا (LEC)، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD)، اتاق تجارت بین‌المللی، فدراسیون شرکت‌های اروپایی آئروسپل، فدراسیون اروپایی صنعت شیمیایی، جامعه سازندگان مواد شیمیایی، شورای دفاع از منابع طبیعی، انستیتوی جهانی منابع و صندوق دفاع از محیط‌زیست، صلح سبز (GREEN, PEACE)، دوستداران زمین، بنیاد سیاتل (کانادا)، آزمایشگاه‌های بین‌المللی واتو (کانادا)، دکتر اف، ای. همانی و همکاران (کانادا)، مؤسسه بین‌المللی سازندگان اتومبیل، اتحاد برای خط مشی مسئولانه CFCS، انستیتوی تهویه مطبوع و تبرید (ایالات متحده آمریکا)، سازمان حمایت از محیط‌زیست (ایالات متحده آمریکا)، انستیتوی خط مشی زیست‌محیطی اروپا، انجمن ملی حفاظت آتش، دویون کانادا، گرلوف (کانادا)، محصولات شیمیایی متحد، اینک، نیروهای هوایی ایالات متحده.

۷- کنفرانس رسماً توسط دکتر مصطفی ک. طلبا مدیر اجرایی یونپ افتتاح گردید. در جریان مراسم افتتاح، جناب آقایام مک میلان، وزیر محیط‌زیست کانادا از طرف آن

دولت به شرکت‌کنندگان در کنفرانس خیرمقدم گفت.

۸- دکتر مصطفی ک. طلبا، به‌عنوان دبیر کل کنفرانس و دکتر ایوونارم الیوسکا (از یونپ) به‌عنوان دبیر اجرایی انجام وظیفه کردند.

۹- کنفرانس با اتفاق آراء آقای و. لانگ سفیر اتریش را به‌عنوان رئیس انتخاب نمود.

۱۰- همچنین کنفرانس مقامات ذیل را انتخاب کرد:

معاونان رئیس:

- آقای حواص، سفیر مصر
 دکتر و. زاخاروف (اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی)
 مخبر: آقای س. ر. رو کوئه (فیلیپین)
- ۱۱- کنفرانس دستور کار زیر را تصویب کرد:
- ۱- افتتاح کنفرانس
 - ۲- امور سازمانی:
 - الف- تصویب آیین نامه
 - ب- انتخاب رئیس
 - پ- انتخاب معاون رئیس و مخبر
 - ت- تصویر دستور کار
 - ث- تعیین اعضاء کمیته اعتبار نامه ها
 - ج- تعیین اعضاء کمیته تدوین
 - چ- سازماندهی کار کنفرانس
- ۳- بررسی پیش نویس پروتکل کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن.
- ۴- گزارش کمیته اعتبار نامه
 - ۵- تصویب پروتکل کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن.
 - ۶- تصویب مصوبه نهایی کنفرانس
 - ۷- امضای تدارک نهایی
 - ۸- ختم کنفرانس
- ۱۲- کنفرانس، مدرک شماره یونپ / آی. جی. ۲/۹ را که توسط دبیرخانه پیشنهاد گردیده به عنوان آیین نامه خود تصویب کرد.
- ۱۳- طبق آیین نامه، کنفرانس، کمیته های ذیل را تشکیل داد:

رئیس: رئیس کنفرانس

کمیته عمومی

رئیس: رئیس کنفرانس

اعضاء: معاون رئیس کنفرانس، مخبر و معاون رئیس کمیته تدوین

کمیته تدوین

رئیس، آقای جان.جی.آلن (کانادا)

اعضاء آرژانتین، استرالیا، فرانسه، ژاپن، انگلستان، ایالات متحده آمریکا.

کمیته اعتبارنامه

رئیس: خوزه مام، بوستاین سفیر برزیل.

اعضاء: فنلاند، آلمان فدرال، اندونزی، کنیا، مکزیک، نروژ.

۱۴- مدارک عمده‌ای که مبنای مذاکرات کنفرانس قرار گرفت عبارت بودند از:

- همفتمین پیش‌نویس تجدید نظر شده پروتکل درباره کلروفلوئورو کربن‌ها و سایر

اجسام کاهش‌دهنده ازن، یونپ/آی.جی و تجدید نظر شماره ۱.

گزارش‌های گروه کار ویژه متشکل از کارشناسان حقوقی و فنی برای تدوین یک

پروتکل درباره کلروفلوئوروکربن‌ها، مربوط به کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن،

(گروه وین)، UEP/WG.151/L.4.

UNEP/WG167/2 and UNEP/WG.172/2.

۱۵- علاوه بر این، کنفرانس مدارک دیگری در اختیار داشت که از طرف دبیرخانه

یونپ در دسترس گذارده شده بود.

۱۶- کنفرانس توصیه کمیته اعتبارنامه‌های خود را مبنی بر این که اعتبارنامه‌های

نمایندگان دولت‌های شرکت‌کننده

طبق فهرست بند ۳ را باید مورد تأیید قرار داد، تصویب کرد.

۱۷- براساس مذاکرات کمیته کل، کنفرانس در تاریخ ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۷ پروتکل

مونترآل را درباره اجسامی که موجب کاهش لایه ازن می‌گردند، پذیرفت، این پروتکل

که ضمیمه این مصوبه نهایی است، از تاریخ ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۷ تا ۱۶ ژانویه ۱۹۸۸ در وزارت امور خارجه کانادا در اتاوا و از تاریخ ۱۷ ژانویه ۱۹۸۸ تا ۱۵ سپتامبر ۱۹۸۸ در مقر سازمان ملل در نیویورک برای امضاء مفتوح خواهد بود.

۱۸- همچنین کنفرانس قطعنامه‌های ذیل را ضمیمه این مصوبه نهایی است، تصویب نمود.

۱- قطعنامه درباره پروتکل مونترآل.

۲- قطعنامه درباره مبادله اطلاعاتی فنی.

۳- قطعنامه درباره گزارش اطلاعات.

۴- قدردانی از دولت کانادا.

۱۹- در زمان تصویب این مصوبه نهایی برخی از هیأت‌های نمایندگی بیاناتی نمودند که در این مدرک ثبت گردیده است.

به منظور گواهی مندرجات، نمایندگان این مصوبه نهایی را امضاء نمودند، انجام شده در مونترآل در تاریخ شانزدهم ماه سپتامبر سال یک‌هزار و نهصد و هشتاد و هفت در یک متن اصلی به زبان‌های عربی، چینی انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی، متن هر یک از زبان‌ها متساویاً معتبر است. متن اصلی نزد دبیرکل سازمان ملل تودیع خواهد شد.

۱- قطنامه درباره پروتکل مونترآل

کنفرانس:

با تصویب پروتکل مونترآل درباره اجسامی که موجب کاهش لایه ازن می‌گردند. با قدردانی از این پروتکل برای امضاء در ششم سپتامبر ۱۹۸۷ در مونترآل مفتوح گردید، با یادآوری کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن، مصوب ۲۲ مارس ۱۹۸۵، با توجه به قطعنامه کنفرانس نمایندگان تام‌الاختیار درباره حفاظت لایه ازن، مصوب همان روز که در بند ششم آن توصیه شده «کلیه دولت‌ها و سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای، را ترغیب می‌نماید که تا زمانی که پروتکل به مرحله اجراء در نیامده

است، موارد پخش CFC خود را مثلاً در آئروسل‌ها، با هر وسیله‌ای که در اختیار دارند، از جمله کنترل تولید یا کاربرد، تا حداکثر ممکن کنترل نمایند.»

۱- از همه دولت‌ها و سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای که تاکنون چنین کاری را انجام نداده‌اند دعوت می‌شود که بند ششم را، با در نظر گرفتن وضع خاص کشورهای در حال رشد، به موقع اجراء گذارند.

۲- از همه دولت‌ها درخواست می‌شود که عضویت کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن را بپذیرند.

۳- همه دولت‌ها و سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای را که تاکنون در این کنفرانس شرکت نجسته‌اند ترغیب می‌نماید که پروتکل مونترآل را درباره اجسامی که موجب کاهش لایه ازن می‌گردند، امضاء کنند و آن را قبول نمایند.

۴- از مدیر اجرایی برنامه محیط‌زیست سازمان ملل درخواست می‌کند که این قطعنامه را به دبیرکل سازمان ملل تسلیم نمایند و آن را بین همه دولت‌ها و سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای توزیع کنند.

۲- قطعنامه درباره مبادله اطلاعاتی فنی

کنفرانس:

با تصویب پروتکل مونترآل درباره اجسامی که موجب کاهش لایه ازن می‌گردند، با علم به اهمیت تقلیل هر چه سریع‌تر پخش این اجسام، با توجه به نیاز تبادل سریع اطلاعات درباره تکنولوژی‌ها و خط‌مشی‌هایی که بتوانند این هدف را عملی سازند.

۱- از مدیر اجرایی برنامه محیط‌زیست سازمان ملل درخواست می‌کند که تا نخستین ملاقات اعضاء، ترتیبات مناسب را جهت تسهیل مبادله اطلاعات درباره تکنولوژی مذکور در ماده‌های ۹ و ۱۰ پروتکل اتخاذ نمایند.

۲- از دولت‌ها و سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای ذی‌علاقه دعوت می‌نماید که با همکاری یونپ کارگاهی با اهداف زیر در اسرع وقت برپا نمایند.

الف- مبادله اطلاعات در خصوص تکنولوژی‌ها، خط‌مشی‌های اجرایی برای کاهش پخش اجسام فهرست شده در ضمیمه «الف» پروتکل و برای یافتن راه‌حل‌های دیگر، با توجه به بند ۲ ضمیمه ۲ کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن.

ب- تعیین زمینه‌هایی که پژوهش‌ها و خط‌مشی‌های فنی بیشتری را می‌طلبد.
 ۳- همه اعضاء علاقه‌مند را ترغیب می‌نماید که با شرکت در این کارگاه شرکت و کمک به پیشبرد اهداف آن از اطلاعاتی که از این طریق کسب شده است به منظور کاهش پخش آن مواد و یافتن راه‌حل‌های دیگر استفاده شایسته بنمایند.

قطعنامه درباره گزارش دادن اطلاعات

کنفرانس:

با تصویب پروتکل مونترآل درباره اجسامی که موجب کاهش لایه ازن می‌گردند با اعتقاد به این که تهیه به موقع گزارش از اطلاعات کامل و دقیق درباره تولید و مصرف اجسام کنترل شده جهت اجرای مؤثر این پروتکل حائز اهمیت است.

۱- از همه امضاءکنندگان دعوت می‌نماید برای کسب اطلاعات و گزارش در خصوص تولید، واردات و صادرات اجسام کنترل شده به صورت کامل و به موقع مطابق با ماده ۷

پروتکل و با توجه به بند ۱، ماده ۴ کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن، هر گونه اقدام را معمول دارند.

۲- از همه امضاءکنندگان دعوت می‌کند که به منظور طرح‌ریزی و اجراء سیستم‌های گزارش‌دهی اطلاعات با یکدیگر مشورت نمایند و در صورت لزوم از نظرات و مساعدت برنامه محیط‌زیست سازمان ملل (یونپ) بهره گیرند.

۳- از مدیر اجرایی یونپ دعوت می‌نماید که ظرف شش ماه پس از تصویب این قطعنامه اجلاسی از کارشناسان دولتی، با کمک کارشناسان سازمان‌های بین‌المللی ذیربط، به منظور توصیه برای هماهنگ ساختن اطلاعات مربوط به تولید، واردات و

صادرات جهت حصول اطمینان از انسجام و قابلیت سنجش اطلاعات مربوط به اجسام کنترل شده تشکیل دهند.

قدردانی از دولت کانادا

کنفرانس:

که از ۱۴ تا ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۷ به دعوت مبتنی بر حسن نیت دولت کانادا در مونترآل تشکیل گردید.

با یقین به اینکه مساعی دولت کانادا و مقامات شهر مونترآل در تأمین تسهیلات محل کنفرانس و وسایل و منابع دیگر به نحو قابل توجهی در حسن جریان جلسات مؤثر بوده است، قدردانی عمیق خود را از عنایات و مهمان‌نوازی دولت کانادا و شهر مونترآل نسبت به اعضای هیأت‌ها، ناظران و دبیرخانه شرکت‌کننده در کنفرانس، و سپاس صمیمانه خود را به دولت کانادا، مقامات شهر مونترآل و از طریق آنها به مردم کانادا و به ویژه اهالی مونترآل به سبب اقبال بی‌شائبه آنها به کنفرانس و اشخاصی که با کار آن مربوطند، و به دلیل مساعدت آنها به توفیق کنفرانس ابراز و تقدیم می‌دارد.

بیانات ایراد شده در هنگام تصویب مصوبه نهایی کنفرانس نمایندگان تام‌الاختیار در خصوص پروتکل مونترآل درباره اجسامی که موجب کاهش لایه ازن می‌گردند.

۱- هیأت نمایندگی مصر که از جانب کشورهای در حال توسعه سخن می‌گفت اظهار داشت که استنباط کشورهای در حال توسعه از ماده ۲ پروتکل مونترآل در خصوص اجسامی که موجب کاهش لایه ازن می‌گردند این است که هیچ یک از مقررات آن به هیچ وجه اثری بر موافقت حاصل درباره بند فرعی (ج) ماده ۳ و ماده‌های ۴ و ۵ نخواهد داشت.

۲- هیأت نمایندگی دانمارک به عنوان نماینده جامعه اقتصادی اروپا اظهار داشت که همه دولت‌های عضو جامعه اقتصادی اروپا پروتکل مونترآل را درباره اجسامی که موجب کاهش لایه

ازن می‌گردند امضاء خواهند کرد و همه دولت‌های عضو جامعه اقتصادی اروپا کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن را در اسرع وقت امضاء خواهند کرد، تا بتوان پروتکل مونترآل را از اول ژانویه ۱۹۸۹ به مرحله اجراء درآورد.

۳- هیأت نمایندگی اتحاد جماهیر شوروی اظهار داشت که در عین حال که با این نظر موافق است که تجارت CFCS باید تحت کنترل باشد، معذالک دولت متبوعش لازم می‌داند که مقرره‌ای به صورت ماده‌ای تدوین شود که به اعضاء اجازه دهد تعهدات سابق خود را اجراء نمایند. اینامر با نص و روح همه موافقتنامه‌های بین‌المللی مطابقت خواهد داشت. در نخستین ملاقات اعضاء باید کوشش شود که اصلاحیه‌ها و تصحیحاتی در برخی از مواد به عمل آید تا پروتکل انعطاف بیشتری پیدا کند و به نحو مناسب‌تری جوابگوی نیازهای کشورهای مختلف، به ویژه آنهایی باشد که از اجسامی که موجب کاهش لایه ازن می‌گردند، کمتر مصرف کنند.

در اولین جلسه اعضاء، بهتر است علاوه بر اجسام کاهش‌دهنده ازن، اطلاعات علمی مربوط به اثرات استفاده از اجسام جایگزین بر بهداشت و محیط‌زیست انسان و همچنین نتیجه‌های زیست‌محیطی نیز مورد توجه و بررسی قرار گیرد. بدین منظور کارشناسان علمی باید یک بررسی از اجسام جایگزین تهیه نمایند. با تأکید بر اراده کشورمان برای بسط همکاری‌های بین‌المللی در زمینه حفظ محیط زیست و نیز لایه ازن، نظر هیأت اتحاد جماهیر جمهوری به طوری کلی این است که پروتکل حاضر برای امضاء آماده است و بعد از بررسی مبانی حقوقی مقررات مندرج در بعضی از مواد تدوین شده در روزهای اخیر کنفرانس، می‌توان گفت که مشکلی در کار نیست.

پروتکل مونترآل اجسامی که موجب کاهش لایه ازن می‌گردند

امضاءکنندگان این پروتکل،

که عضو کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن می‌باشند.

با آگاهی از وظیفه‌شان موجب آن کنوانسیون مبنی بر اتخاذ تدابیر مناسب جهت حفاظت از بهداشت انسان و محیط‌زیست در مقابل اثرات زیان‌آور قطعی یا بالقوه ناشی از فعالیت‌های انسان که لایه ازن را دگرگون می‌سازد یا ممکن است دگرگون سازند، با توجه به این که پخش بعضی از اجسام در سراسر جهان می‌تواند به نحو چشمگیری لایه ازن را به گونه‌ای تغییر دهند یا موجب کاهش آن شوند که محتملاً موجب اثرات زیان بخش بر بهداشت انسان و محیط گردند.

با وقوف به اثرات زیست‌محیطی پخش این اجسام؛

با علم به این که تدابیری که به منظور حفاظت لایه ازن از کاهش اتخاذ می‌شوند،

باید مبتنی

بر داشتن علمی مربوط و با در نظر گرفتن ملاحظات فنی و اقتصادی باشد.

با تصمیم برای حفاظت لایه ازن از راه اتخاذ تدابیر احتیاطی جهت کنترل منصفانه

پخش جهانی موادی که لایه ازن را کاهش می‌دهند و با هدف نهایی حذف این پخش‌ها

بر پایه پیشرفت‌های دانش علمی و با توجه به ملاحظات فنی و اقتصادی؛

با قبول این واقعیت که مقررات خاصی جهت رفع نیازهای کشورهای در حال رشد

به این اجسام لازم است.

با آگاهی از اقدامات احتیاطی که تاکنون به منظور کنترل پخش برخی

کلروفلئوروکربن‌ها، در سطح ملی و منطقه‌ای معمول گردیده است.

با توجه به اهمیت ترغیب همکاری بین‌المللی در پژوهش‌ها و پیشبرد دانش و

تکنولوژی مربوط به کنترل و تقلیل پخش اجسامی که موجب کاهش لایه ازن

می‌گردند، و با عنایت خاص به نیازهای کشورهای در حال رشد، به نحو ذیل توافق

نمودند.

ماده ۱- تعاریف

از نظر اجرای این پروتکل:

- ۱- «کنوانسیون» به معنی کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن است که در تاریخ ۲۲ مارس ۱۹۸۵ به تصویب رسیده است.
- ۲- غیر از مواردی که در متن به هرگونه‌ای دیگر تصریح شده باشد، طرف‌ها، اعضا و امضاءکنندگان این پروتکل به نحو مرداف به کار رفته‌اند.
- ۳- «دبیرخانه» به معنی دبیرخانه «کنوانسیون» می‌باشد.
- ۴- «جسم کنترل شده» به معنی جسمی است که در پیوست الف این پروتکل فهرست گردیده است، خواه به تنهایی وجود داشته باشد و خواه به صورت مخلوط، اما هرگونه جسم یا مخلوطی را که به صورت محصول مصنوعی باشد استثناء می‌کند، جز ظروفی که برای حمل و نقل یا ذخیره کردن، اجسام فهرست شده به کار می‌رود.
- ۵- «تولید» به معنی مقدار اجسام کنترل شده‌ای است که تولید گردیده منهای مقداری که از طریق تکنولوژی‌هایی که مورد تصویب امضاءکنندگان قرار خواهد گرفت از میان می‌رود.
- ۶- «مصرف» به معنی تولید به‌علاوه واردات، منهای صادرات اجسام کنترل شده است.
- ۷- «سطوح پیش‌بینی شده» تولید، واردات، صادرات و مصرف به معنی سطوحی است که طبق ماده ۳ تعیین گردیده‌اند.
- ۸- «کفایت افزایشی صنعتی» به معنی انتقال تمامی یا جزئی از سطح پیش‌بینی شده تولید یک عضو است به عضو دیگر به منظور نیل به کارایی اقتصادی یا جوابگویی به تنگناهای قابل پیش‌بینی در ذخایر، در اثر تعطیلی کارخانه‌ها.
- ماده ۲- تدابیر جهت اعمال کنترل
- ۱- هر عضو باید مراقبت کند که سطح پیش‌بینی شده مصرفش از اجسام کنترل شده در گروه ۱، پیوست الف، برای دوره دوازده ماهه بعد از نخستین روز هفتمین ماه پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این پروتکل و در هر دوره دوازده ماهه بعد از آن، از سطح

پیش‌بینی شده مصرف کشورش در سال ۱۹۸۶ تجاوز ننماید. در پایان همین دوره، هر عضو تولیدکننده یکی یا بیشتر از این اجسام، باید مراقبت نماید که سطح پیش‌بینی شده تولیدش از این اجسام از سطح پیش‌بینی تولیدش در سال ۱۹۸۶ تجاوز نکند، مگر آن که این سطح کمتر از دهم درصد سطح ۱۹۸۶ افزایش یافته باشد. این افزایش فقط تا آن‌جا قابل قبول است که جوابگوی نیازهای اساسی داخلی اعضاء مشمول ماده ۵ و تنها به منظور افزایش خودکفایی صنعتی آنها باشد.

۲- هر عضو باید مراقبت کند که سطح پیش‌بینی شده مصرف اجسام کنترل شده مندرج در گروه ۲، پیوست الف برای دوره دوازده ماهه بعد از نخستین روز سی‌وهفتمین ماه پس از تاریخ قابل اجراء شدن این پروتکل و در هر دوره دوازده ماهه بعد از آن، از سطح پیش‌بینی شده مصرف کشورش در سال ۱۹۸۶ تجاوز نکند. هر عضو تولیدکننده یکی یا بیشتر از این اجسام باید مراقبت کند که سطح پیش‌بینی شده تولیدش از این اجسام از سطح پیش‌بینی شده تولیدش در سال ۱۹۸۶ تجاوز نکند مگر آن که این سطح کمتر از ده درصد سطح ۱۹۸۶ افزایش یافته باشد. این افزایش فقط تا آن‌جا قابل قبول است که جوابگوی نیازهای اساسی داخلی اعضاء مشمول ماده ۵ و تنها به منظور کفایت افزایی صنعتی بین اعضاء باشد. شیوه‌های اجرای این تدابیر در نخستین ملاقات اعضاء متعاقب نخستین بررسی علمی اتخاذ خواهد شد.

۳- هر عضو باید مراقبت نماید که سطح پیش‌بینی شده مصرفش از اجسام کنترل شده در گروه ۱، پیوست الف، برای دوره بین‌اول ژوئیه ۱۹۹۳ تا ۳۰ ژوئن ۱۹۹۴ و در هر دوره دوازده ماهه پس از آن، سالانه از هشتاد درصد سطح پیش‌بینی شده مصرفش در سال ۱۹۸۶ تجاوز نکند. هر عضو تولیدکننده یکی یا بیشتر از این اجسام باید مراقبت نماید که سطح پیش‌بینی شده تولیدش از این اجسام، سالانه از هشتاد درصد سطح پیش‌بینی شده تولیدش در سال ۱۹۸۶ تجاوز نکند. اما، جهت رفع نیازهای اساسی داخلی اعضاء مشمول ماده ۵ و به منظور کفایت افزایی صنعتی بین اعضاء سطح

پیش‌بینی شده تولید آنها می‌تواند از آن حد تا ده درصد پیش‌بینی شده تولیدش در سال ۱۹۸۶ فراتر رود.

۴- هر عضو باید مراقبت کند که سطح پیش‌بینی شده مصرفش از اجسام کنترل شده مندرج در گروه ۱، ضمیمه الف، برای دوره بین اول ژوئیه ۱۹۹۸ تا ۳۰ ژوئن ۱۹۹۹ و هر دوره دوازده

ماهه بعد، سالانه از پنجاه درصد سطح پیش‌بینی شده مصرفش در سال ۱۹۸۶ تجاوز نکند. هر عضو تولیدکننده یکی یا بیشتر از این اجسام باید مراقبت نماید که سطح پیش‌بینی شده تولیدش از این اجسام سالانه از پنجاه درصد سطح پیش‌بینی شده تولیدش از این اجسام سالانه از پنجاه درصد سطح پیش‌بینی شده تولیدش در سال ۱۹۸۶ بیشتر نشود. اما، جهت رفع نیازهای اساسی اعضاء مشمول ماده ۵ و به منظور کفایت افزایی صنعتی بین اعضاء، سطح پیش‌بینی شده تولید آنها می‌تواند از آن حد تا پانزده درصد سطح پیش‌بینی شده تولیدش در سال ۱۹۸۶ فراتر رود.

این بند قابل اجراء است، مگر آن که اعضاء در جلسه‌ای متشکل از دوسوم اکثریت اعضاء حاضر و صاحب رأی به نمایندگی از طرف حداقل دوسوم مجموع سطح پیش‌بینی شده مصرف اجسام تولید شده توسط اعضاء به نحو دیگری تصمیم بگیرند. این تصمیم باید با توجه به معیارهای مذکور در ماده ۶ اتخاذ شود.

۵- هر عضوی که سطح پیش‌بینی شده تولیدش از اجسام کنترل شده مذکور در گروه ۲۱ پیوست الف در سال ۱۹۸۶ کمتر از بیست و پنج هزار تن بوده است، می‌تواند به منظور افزایش خودکفایی صنعتی تولید مازاد بر حدود مقرر در بندهای ۳، ۴، ۱ را به هر عضو دیگری منتقل یا از هر عضو دیگر دریافت نماید، مشروط به این که کل تولید مجموعه سطوح پیش‌بینی شده اعضاء ذریبط از حدود تولید مقرر در این ماده فراتر نرود. هر گونه انتقال این نوع تولیدات باید تا زمان انتقال به اطلاع دبیرخانه برسد.

۶- هر عضوی که در شمول ماده ۵ قرار ندارد، و کارخانه‌هایی برای تولید اجسام کنترل شده در دست ساختمان دارد یا قبل از ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۷ قرار داد احداث آنها را

منعقد نموده است و پیش از اول ژانویه ۱۹۸۷ مورد را در قوانین مملکتی خود منظور کرده است می‌تواند به منظور تعیین سطح پیش‌بینی شده تولید برای سال ۱۹۸۶، تولیدات این اجسام کارخانه‌ها را به سطح تولید سال ۱۹۸۶ برساند، مشروط به این که این کارخانه‌ها قبل از ۳۱ دسامبر ۱۹۹۰ تکمیل شده باشد و این‌گونه تولیدات، سطح پیش‌بینی شده مصرف سالانه اجسام کنترل شده عضو مورد بحث را بیش از نیم کیلوگرم سرانه افزایش ندهد.

۷- هر گونه انتقال تولید طبق بند ۵ یا هرگونه افزایش تولید طبق بند ۶ باید قبل از زمان انتقال یا افزایش به آگاهی دبیرخانه برسد.

۸- (الف) - امضاءکنندگانی که طبق تعریف ماده (۶) کنوانسیون دولت‌های عضو یک سازمان یک‌پارچه‌سازی اقتصادی می‌باشند ممکن است موافقت نمایند که وظایف خود را نسبت به مصرف موضوع این ماده مشترکاً انجام دهند، مشروط به این‌که مجموع سطح پیش‌بینی شده مصرف همگی آنها از سطوح مقرر در این ماده تجاوز ننمایند.

(ب) - طرف‌های چنین توافقی باید قبل از تاریخ تقلیل مصرف که موافقتنامه درباره آن است، شرایط موافقتنامه را به اطلاع دبیرخانه برسانند.

(پ) - اینگونه موافقتنامه فقط در صورتی قابل اجرا می‌شود که همه دولت‌های عضو سازمان یک‌پارچه‌سازی منطقه‌ای و سازمان ذیربط اعضاء این پروتکل باشند و دبیرخانه را از نحوه اجرای تعهدات خود آگاه ساخته باشند.

۹- (الف) - براساس ارزیابی‌های انجام شده طبق ماده ۶، اعضاء می‌توانند تصمیم بگیرند که:

(۱) - آیا تعدیل‌های قابل اجرا در مورد امکانات کاهش‌دهنده ازن، که در پیوست الف، مشخص شده‌اند، باید صورت گیرد یا خیر و در صورت اثباتی، چه تعدیل‌هایی باید انجام گیرد.

(۲)- آیا تعدیل‌ها و تقلیل تولید یا مصرف اجسام کنترل شده بیشتری باید نسبت به سطوح سال ۱۹۸۶ انجام داد یا خیر و در صورت اثباتی حدود، مقدار و زمان این تعدیل‌ها و کاهش‌ها چه باید باشد.

(ب)- پیشنهاد‌های مربوط به این تعدیل‌ها باید لااقل شش ماه قبل از اجلاس اعضا، که طی آن پیشنهادها برای تصویب عرضه می‌شوند، توسط دبیرخانه به اطلاع اعضا رسانده شود.

(پ)- در جریان این تصمیم‌گیری‌ها، اعضا باید کلیه کوشش‌های خود را برای نیل به اتفاق آراء معمول دارند. در صورتی که این مساعی در خصوص توافق بی‌ثمر بماند و توافقی حاصل نگردد، به عنوان آخرین راه حل، باید این تصمیمات توسط دوسوم آراء اکثریت اعضا حاضر و دارای حق رأی، که نمایانگر لااقل پنجاه درصد مصرف کل اجسام کنترل شده اعضا باشند مورد تصویب قرار گیرد.

(ت)- تصمیمات مأخوذه که نسبت به همه اعضا الزام‌آور است، باید فوراً توسط مرجع امانت‌دار به اطلاع اعضا برسد. جز در مواردی که به نحو دیگری در تصمیمات تصریح شده است، تصمیمات مزبور در پایان شش ماه از تاریخ اطلاع مرجع امانت‌دار به اجراء در خواهد آمد.

۱۰- (الف)- اعضا می‌توانند براساس ارزیابی‌های انجام شده طبق ماده ۶ این پروتکل و مطابق شیوه مقرر در ماده ۹ کنوانسیون تصمیم بگیرند که:

(۱)- آیا باید اجسامی را به یکی از پیوست‌های این پروتکل افزود یا از آن حذف نمود و اگر چنین است کدام جسم، و

(۲)- آیا مکانیسم، حدود و زمان‌بندی تدابیر مربوط به کنترل باید در مورد آن اجسام اعمال گردد یا خیر.

(ب) چنین تصمیمی مشروط بر این‌که دوسوم آراء اکثریت اعضا حاضر و صاحب

رأی

مورد قبول واقع شده باشد، قابل اجراء خواهد بود.

۱۱- با وجود مقررات مندرج در این ماده، اعضاء می‌توانند تدابیر سختگیرانه‌تری از آنچه در این ماده مقرر گردیده است اتخاذ نمایند.

ماده ۳- محاسبه پیش‌بینی سطوح کنترل:

به منشور مواد ۲ و ۵ هر عضو باید برای هر گروه از اجسام مذکور در پیوست الف، سطوح پیش‌بینی شده خود را برای موارد ذیل تعیین نماید:

(الف) - تولید از طریق

(۱) - ضرب تولید سالانه از هر جسم کنترل شده در پتانسیل کاهش ازن، که در رابطه با آن در پیوست الف مشخص گردیده است، و

(۲) - جمع کردن ارقام حاصل برای هر یک از گروه‌ها.

(ب) - واردات و صادرات، به ترتیب، با رعایت (و تغییرات لازم در جزئیات حسب ضرورت) شیوه مقرر در بند فرعی (الف)، و

(پ) - مصرف، با جمع کردن سطوح پیش‌بینی شده تولید و واردات و تفریح سطح پیش‌بینی شده صادرات، که طبق بند فرعی (الف) و (ب) مشخص شده است. ولی از آغاز ژانویه ۱۹۹۳، صادرات جسم کنترل شده به کشورهای غیرعضو در هنگام محاسبه مصرف کشور عضو صادرکننده تفریق نخواهد شد.

ماده ۴- کنترل تجارت با کشورهای غیرعضو

۱- طی یکسال از تاریخ مجری شدن این پروتکل، هر کشور عضو باید واردات اجسام کنترل شده را از هر کشوری که عضو این پروتکل نیست ممنوع نماید.

۲- از آغاز ژانویه ۱۹۹۳ هیچ عضو مشمول بند ۱ ماده ۵ نباید هیچ‌گونه جسم کنترل شده‌ای را به هیچ کشور غیر عضو این پروتکل صادر کند.

۳- ظرف سه سال از تاریخ به اجراء درآمدن این پروتکل، اعضاء باید، با رعایت شیوه‌های عمل پیش‌بینی شده در ماده ۱۰ کنوانسیون، فهرستی از تولیدات محتوی

اجسام کنترل شده به صورت یک ضمیمه تهیه نمایند. اعضای که طبق شیوه‌های عمل مذکور اعتراضی به آن ضمیمه ننموده‌اند، باید طی یکسال پس از قابل اجراء شدن ضمیمه، واردات آن تولیدات را از هر کشوری که عضو این پروتکل نیست ممنوع کنند.

۴- ظرف پنج سال پس از مجری شدن این پروتکل، اعضاء باید امکان ممنوع ساختن یا

محدود کردن واردات تولیدات ساخته شده با (ولی عاری از) اجسام کنترل شده را از کشورهایی که عضو این پروتکل نیستند، تعیین نمایند. هر گاه چنین امری عملی تشخیص داده شده کشورهای عضو باید، با رعایت شیوه‌های عمل مذکور در ماده ۱۰ کنوانسیون، فهرستی از این گونه تولیدات تهیه کنند. اعضای که طبق آن شیوه‌های عملی به فهرست مزبور اعتراض نکرده‌اند، باید طی یکسال پس از قابل اجراء شدن ضمیمه، واردات این محصولات را از هر کشور غیرعضو ممنوع نمایند.

۵- هر عضو باید از صدور تکنولوژی تولید و استفاده از اجسام کنترل شده به کشورهای غیرعضو این پروتکل جلوگیری کند.

۶- هر عضو باید از ارائه و تأمین کمک، سوبسید، اعتبار، ضمانت، برنامه‌های بیمه برای صدور محصولات، تجهیزات، کارخانجات یا تکنولوژی که تولید اجسام کنترل شده را تسهیل کند، به کشورهایی که عضو این پروتکل نیستند خودداری نماید.

۷- بندهای ۶ و ۵ شامل تولیدات، تجهیزات، کارخانجات یا تکنولوژی‌ای نیست که در مهار کردن، بهبود بخشیدن، تغییر شکل دادن یا نابود کردن اجسام کنترل شده کمک می‌کنند یا توسعه اجسام جایگزین را تسهیل می‌نمایند و در نهایت به کاهش پخش‌های اجسام کنترل شده مؤثر واقع می‌شوند.

۸- با وجود مقررات این ماده، واردات مذکور در بندهای ۳، ۴ و ۵ را می‌توان در مورد دولتی که عضو این پروتکل نیست مجاز دانست، هرگاه آن دولت پس از تشکیل جلسه با اعضاء تصمیم گرفته باشد که مفاد ماده ۲ و این ماده را کاملاً رعایت نماید و اطلاعاتی در آن زمینه طبق تعریف ماده ۷ تسلیم کرده باشد.

ماده ۵- وضع خاص کشورهای در حال رشد:

۱- هر عضوی که در زمره کشورهای در حال رشد است و سطح پیش‌بینی شده مصرف سالانه‌اش از اجسام کنترل شده در تاریخ به اجراء درآمدن پروتکل برای آن کشور یا هر زمان دیگری بعد از آن طی ده سال از تاریخ مجری شدن پروتکل، کمتر از ۰/۳ کیلوگرم سرانه تجاوز نماید و چنین عضوی می‌تواند به عنوان پایه برای رعایت تدابیر مربوط به کنترل یا متوسط سطح پیش‌بینی شده مصرف سالانه‌اش را برای دوره بین ۱۹۹۵ لغایت ۱۹۹۷ به مصرف برساند یا یک سطح پیش‌بینی شده مصرف، یعنی ۰/۳ کیلوگرم سرانه را، هر کدام کمتر باشد.

۲- اعضاء تعهد می‌نمایند در جهت دسترسی اعضایی که در زمره کشورهای در حال رشد هستند به اجسام و تکنولوژی در جهت دسترسی اعضایی که در زمره کشورهای در حال رشد هستند به اجسام و تکنولوژی جایگزینی که به لحاظ زیست‌محیطی بی‌خطرند تسهیلاتی فراهم آوردند و به آنها در استفاده صحیح از این اجسام و تکنولوژی جایگزین مساعدت نمایند.

۳- اعضاء متعهد می‌شوند سوبسیدها، کمک‌ها، اعتبارات، تضمین‌ها، یا برنامه‌های بیمه به منظور استفاده کشورهای عضوی که در حال رشد هستند از تکنولوژی جایگزین، به طور دو جانبه یا چند جانبه تأمین نمایند.

ماده ۶- ارزیابی و بررسی تدابیر مربوط به کنترل:

از آغاز سال ۱۹۹۰ و لاقلاً هر چهار سال یک‌بار پس از آن، اعضاء تدابیر مربوط به کنترل پیش‌بینی شده در ماده ۲ را براساس اطلاعات موجود علمی، زیست‌محیطی، فنی و اقتصادی ارزیابی خواهند کرد.

لاقل یک‌بار قبل از هر ارزیابی، اعضاء جلسات میزگرد متشکل از کارشناسان واجد شرایط در زمینه‌های موصوف تشکیل خواهند داد و درباره ترکیب این میزگردها و

دستور کار آنها تصمیم خواهند گرفت. ظرف یکسال پس از انعقاد جلسات مزبور، میزگردها، نتایج کار خود را از طریق دبیرخانه به اطلاع اعضاء خواهند رساند.

ماده ۷- گزارش اطلاعات:

۱- هر عضو باید طی سه ماه پس از قبول عضویت، اطلاعات آماری درباره تولید، واردات و صادرات هر یک از اجسام کنترل شده برای سال ۱۹۸۶، یا بهترین برآوردهای ممکن از این اطلاعات را، در مواردی که خود اطلاعات در دسترس نباشند، تسلیم دبیرخانه نماید.

۲- هر عضو باید اطلاعات آماری در خصوص تولید (با اطلاعات جداگانه درباره مقادیر نابود شده توسط تکنولوژی‌هایی که باید مورد تصویب اعضاء قرار گیرند)، واردات و صادرات سالیانه خود را از این‌گونه اجسام را به کشورهای عضو و غیرعضو برای سالی که طی آن عضو می‌شود و برای هر یک از سال‌های بعد از آن، در اختیار دبیرخانه بگذارد.

اطلاعات باید قبل از پایان نه ماه بعد از پایان سالی که اطلاعات مربوط، به آن است ارائه گردد.

ماده ۸- عدم رعایت

کشورهای عضو باید در نخستین اجلاس خود روش‌ها و مکانیسم‌های تشکیلاتی برای تعیین عدم رعایت مقررات این پروتکل و رفتار با اعضایی را که خاطی تشخیص داده شده‌اند، مورد بررسی و تصویب قرار دهند.

ماده ۹- پژوهش، توسعه، آگاهی عمومی و مبادله اطلاعات

۱- اعضاء باید مطابق با قوانین، مقررات و عرف کشور خود و خاصه با توجه به نیازهای کشورهای در حال رشد در پیشبرد پژوهش، توسعه و مبادله اطلاعات در موارد ذیل با یکدیگر به

طور مستقیم یا از طریق سازمان‌های ذیصلاح بین‌المللی همکاری کنند.

(الف) - بهترین تکنولوژی‌ها برای اصلاح شیوه‌های مهار کردن، بهبود بخشیدن، تغییر شکل دادن یا ازمیان بردن اجسام کنترل شده که در نهایت موجب کاهش پخش آنها می‌گردد.

(ب) - جایگزین‌های ممکن برای اجسام کنترل شده، تولیدات حاوی این اجسام و محصولات ساخته شده با آنها، و

(پ) - هزینه‌ها و سود استراتژی‌های کنترل مربوط.

۲- اعضاء باید در پیشبرد آگاهی عمومی از اثرات زیست‌محیطی پخش‌های اجسام کنترل شده و سایر اجسامی که موجب کاهش لایه ازن می‌گردند، منفرداً، مشترکاً یا از طریق سازمان‌های ذیصلاح بین‌المللی همکاری کنند.

۳- ظرف دو سال پس از به اجراء درآمدن این پروتکل و هر دو سال یکبار پس از آن،

هر عضوی باید خلاصه‌ای از فعالیت‌هایی که براساس این ماده به عمل آورده است تسلیم دبیرخانه نماید.

ماده ۱۰- مساعدت فنی:

۱- اعضاء باید در چهارچوب مقررات ماده ۴ کنوانسیون و خاصه با توجه به نیازهای کشورهای در حال رشد در تأمین کمک‌های فنی به منظور تسهیل مشارکت در این پروتکل و اجرای آن همکاری نمایند.

۲- هر عضو یا امضاءکننده این پروتکل می‌تواند درخواستی برای دریافت مساعدت فنی به منظور مشارکت در پروتکل یا اجرای آن به دبیرخانه تسلیم کند.

۳- اعضاء باید در نخستین اجلاس‌شان مذاکرات مربوط به طرق اجرای تعهدات مندرج در ماده ۹ و بندهای ۱ و ۲ این ماده، از جمله تهیه طرح‌های کار را آغاز نمایند. در این طرح‌های کار باید توجه خاص به نیازها و اوضاع و شرایط کشورهای در حال رشد مبذول گردد. دولت‌ها و سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای که عضو

این پروتکل نیستند باید به شرکت در فعالیت‌های مشخص شده در این طرح‌های کار ترغیب گردند.

ماده ۱۱- جلسات اعضاء

۱- اعضاء در فواصل زمانی منظم جلساتی خواهند داشت. دبیرخانه نخستین جلسه اعضاء را قبل از پایان اولیه سال بعد از تاریخ قابل اجراء شدن این پروتکل و همراه با اجلاس کنفرانس اعضاء کنوانسیون هر گاه انعقاد اجلاس اخیرالذکر برای این دوره زمانی منظور گردیده باشد تشکیل خواهد داد.

۲- هرگاه اعضاء به نحو دیگری تصمیم نگرفته باشند، جلسات عادی بعدی همراه

با

جلسات کنفرانس اعضاء کنوانسیون، جلسات فوق‌العاده اعضاء در زمان‌های دیگری که در صورت لزوم جلسه اعضاء تعیین خواهد کرد، یا به درخواست کتبی یکی از اعضاء تشکیل خواهد شد، مشروط به این که ظرف شش ماه پس از دریافت این درخواست از دبیرخانه، لااقل یک سوم اعضاء از آن پشتیبانی کرده باشند.

۳- اعضاء باید در نخستین اجلاس خود:

(الف)- به اتفاق آراء آیین‌نامه داخلی جلسات خود را تصویب نمایند.

(ب)- به اتفاق آراء مقررات مالی مورد اشاره در بند ۲، ماده ۳ را تصویب کنند.

(پ)- میزگردها را تعیین کنند و حدود اختیارات مذکور در ماده ۶ را مشخص

نمایند.

(ت)- روش‌ها و مکانیسم‌های تشکیلاتی مذکور در ماده ۸ را مورد بررسی و

تصویب قرار دهند، و...

(ث)- تهیه طرح‌های کار را مطابق بند ۳، ماده ۱۰ آغاز کنند.

۴- وظایف جلسات اعضاء به شرح ذیل خواهد بود:

(الف)- بررسی اجرای این پروتکل.

(ب)- تصمیم‌گیری درباره هرگونه تعدیل یا کاهش مذکور در بند ۹ ماده ۲.

(پ)- تصمیم‌گیری درباره هرگونه افزایش یا حذف اجسام از هر یک از پیوست‌ها و نیز تصمیم‌گیری در خصوص تدابیر مربوط به کنترل مربوطه طبق بند ۱ ماده ۲. (ت)- در موارد لزوم، تعیین رهنمودها و روش‌های عملی برای گزارش اطلاعات، طبق مقررات پیش‌بینی شده در ماده ۷ و بند ۳ ماده ۹. (ث)- بررسی درخواست‌های مربوط به مساعدت‌های فنی که براساس بند ۲، ماده ۱۱ تقدیم شده‌اند.

(ج)- بررسی گزارش‌های تهیه شده توسط دبیرخانه طبق بند فرعی، (پ)، ماده ۱۲. (ح)- بررسی و تصویب (حسب اقتضاء) پیشنهادهای اصلاح این پروتکل، یا هر پیوست آن و یا هر پیوست جدید:

(خ)- بررسی و تصویب بودجه برای اجرای این پروتکل. (د)- بررسی و تعهد هر گونه اقدام اضافی که ممکن است برای تحقق اهداف این پروتکل لازم باشد.

۵- سازمان ملل، سازمان‌های تخصصی آن و سازمان انرژی اتمی بین‌المللی و نیز هر دولتی که عضو این پروتکل نیست، می‌توانند نمایندگان خود را به عنوان ناظر در جلسات اعضاء کنوانسیون شرکت دهند.

درخواست هر ارگان یا سازمان، خواه ملی و خواه بین‌المللی، دولتی یا غیردولتی، واجد شرایط در زمینه‌های مربوط به حفاظت لایه ازن، که تمایل خود را جهت اعزام نماینده خود به عنوان ناظر به جلسات اعضاء حاضر مخالفت کنند. پذیرش و شرکت ناظران تابع آیین‌نامه داخلی تصویب شده از جانب اعضاء خواهد بود.

ماده ۱۲- دبیرخانه:

(الف)- ترتیبات تشکیل اعضاء را فراهم خواهد کرد و خدمات مربوطه را، طبق مقررات ماده ۱۱ ارائه خواهد داد.

(ب)- دریافت اطلاعات تهیه شده طبق ماده ۷ و در صورت درخواست هر عضو در دسترس گذاشتن آنها.

(ث)- ترغیب کشورهای غیرعضو به حضور در جلسات اعضاء و به عنوان ناظر و اقدام طبق مقررات این پروتکل.

(ج)- ارائه اطلاعات و درخواست‌های (حسب اقتضاء) مذکور در بندهای فرعی (ب) و (ت) به این گونه ناظران غیرعضو، و

(چ)- انجام وظایف دیگر که اعضاء ممکن است به منظور تحقق اهداف این پروتکل به آن محول نمایند.

ماده ۱۳- مقررات مالی

۱- وجوه مورد نیاز برای اجراء این پروتکل، از جمله آنچه برای انجام وظیفه دیرخانه مربوط به این پروتکل لازم است منحصراً از محل کمک‌های مالی اعضاء تأمین خواهد شد.

۲- اعضاء در نخستین جلسه خود به اتفاق آراء مقررات مربوط به اجراء این پروتکل را تصویب خواهند نمود.

ماده ۱۴- ارتباط این پروتکل به کنوانسیون

هرگاه به نحو دیگری در این پروتکل تصریح نشده باشد، مقررات کنوانسیون مربوط به پروتکل‌های شامل این پروتکل نیز خواهد بود.

ماده ۱۵- امضاء

این پروتکل برای امضای دولت‌ها و سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای در ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۷ در مونترآل و از ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۷ تا ۱۶ ژانویه ۱۹۸۸ در اوتاوا، و از ۱۷ ژانویه ۱۹۸۸ تا ۱۵ سپتامبر ۱۹۸۸ در مقر سازمان ملل در نیویورک مفتوح خواه بود.

ماده ۱۶- لازم‌الاجراء گردیدن:

۱- این پروتکل در اول ژانویه ۱۹۸۹ لازم‌الاجراء خواهد شد، مشروط به این که حداقل یازده

سند تصویب، پذیرش، موافقت پروتکل یا الحاق به آن، توسط دولت‌ها یا سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای، که نمایانگر لاقبل دوسوم مصرف جهانی از اجسام کنترل شده باشند ابلاغ گردیده و مقررات بند ۱، ماده ۱۷ کنوانسیون اجراء شده باشد. در صورتی این شروط تا آن تاریخ تحقق نیافته باشد، پروتکل در نودمین روز بعد از تاریخی که شروط اجراء شده‌اند لازم‌الاجراء خواهد گردید.

۲- به منظور اجرای بندها، هر سندی که توسط یک سازمان یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای ایداع شده باشد به عنوان مدرک اضافی بر مدارکی که دولت‌های عضو آن سازمان ایداع کرده‌اند، محسوب نخواهد شد.

۳- بعد از لازم‌الاجراء شدن این پروتکل، هر دولت یا سازمان یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای در نودمین روز بعد از تاریخ ایداع مدارک تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق خود، عضو پروتکل خواهد بود.

ماده ۱۷- اعضای که بعد از لازم‌الاجراء شدن به پروتکل می‌پیوندند.

طبق ماده ۵، هر دولت یا سازمان یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای که بعد از تاریخ مجری شدن پروتکل عضو آن می‌گردد، باید فی الفور کلیه تعهدات موضوع ماده ۲ و نیز ماده ۴ را، که در آن تاریخ شامل حال آن دولت‌ها و سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی اقتصادی منطقه‌ای می‌گردد که در تاریخ لازم‌الاجراء شدن پروتکل عضو آن می‌شوند، ایفاء نمایند.

ماده ۱۸- شروط

هیچ شرطی در این پروتکل پیش‌بینی نشده است.

ماده ۱۹- رجوع:

به منظور اجرای این پروتکل، مقررات ماده ۱۹ کنوانسیون، مربوط به رجوع، جز در مورد اعضاء مذکور در بندها، ماده ۵ قابل اجراء است.

چنین عضوی می‌تواند با اعلام کتبی به مرجع امانت‌دار، در هر زمان پس از چهار سال از تاریخ قبول تعهدات مشخص شده در بندهای ۱ تا ۴ ماده ۲، از الحاق خود به

پروتکل رجوع نماید. چنین رجوعی بعد از انقضای یک سال از تاریخ وصول آن توسط مرجع امانت دار، یا هر تاریخ بعدی که در اعلامیه رجوع مشخص شده باشد، مؤثر خواهد بود.

ماده ۲۰- متون معتبر

اصل این پروتکل که به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی تهیه گردیده و کلیه آنها از اعتبار واحدی برخوردارند، می‌بایستی نزد دبیرکل سازمان ملل متحد ایداع شود.

در تصدیق و تسجیل مراتب فوق، اینجانب امضاءکننده ذیل، که دارای اختیار لازم در این مورد هستم، این پروتکل را امضاء نمودم.

منعقد در مونترآل در تاریخ ۷ سپتامبر ۱۹۸۷ متن پروتکل مونترآل در بیست ماه و ضمائم آن از ملحقات قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون وین در مورد حفاظت از لایه ازن.

پیوست الف

اجسام کنترل شده

گروه‌جسمپتانسیل کاهش ازن*

گروه ۱

CFCL3(CFC-11)1.0

CF2CL2(CFC-12)1.0

C2F3CL2(CFC-113)0.8

C2F5CL(CFC-114)1.0

CFC-115)0.6)

گروه ۲

CF2BrCL(halon-1211)3.0

CF3Br(halon-1301)10.0

(C2F4Br2(halon-2402)(در این زمینه)

* این پتانسیل‌های کاهش دهنده ازن برآوردهای مبتنی بر دانش موجود می‌باشند و به‌طور ادواری مورد بررسی و تجدید نظر قرار خواهد گرفت.

اظهارات انجام شده در زمان تصویب مصوب نهایی کنفرانس نمایندگان تام‌الاختیار درباره لایه ازن

۱- هیأت‌های نمایندگی استرالیا، اتریش، بلژیک، کانادا، شیلی، دانمارک، فنلاند، فرانسه، جمهوری فدرال آلمان، ایتالیا، هلند، زلاندنو، نروژ، سوئد، سوئیس و انگلستان، مراتب تأسف خود را از فقدان هرگونه مقرراتی در کنوانسیون وین برای حفاظت لایه ازن جهت حل و فصل اجباری اختلافات توسط اشخاص ثالث، به درخواست یکی از اعضاء اعلام می‌دارند.

هیأت‌های مزبور در تأیید حمایت قبلی خود از برقراری چنین رویه‌ای از کلیه اعضای کنوانسیون تقاضا دارند که به موجب بند ۳ ماده ۱۱ کنوانسیون از امکان صدور اعلامیه‌ای در این رابطه استفاده نمایند.

۲- هیأت نمایندگی مصر بر اهمیتی که دولتش برای مساعی ملی و بین‌المللی در جهت حفاظت از جمله لایه ازن قائل است تأکید می‌نماید و بدین جهت از آغاز در کارهای مقدماتی کنفرانس نمایندگان تام‌الاختیار، درباره حفظ لایه ازن در تصویب کنوانسیون و قطعنامه‌های مربوط شرکت جسته است.

هیأت نمایندگی مصر در عین حال که با اتفاق نظر شرکت‌کنندگان بر ماده یک کنوانسیون موافق است، بر این نظر است که آن ماده نسبت به همه سازمان‌های منطقه‌ای از جمله سازمان اتحاد آفریقا و پیمان دولت‌های عرب قابل اجراء می‌باشد، مشروط بر این که سازمان‌های مزبور واجد شرایط مندرج در آن ماده بوده باشند، بدین معنی که دارای صلاحیت لازم نسبت به امور موضوع کنوانسیون حاضر بوده و رسماً طبق نظامنامه‌های داخلی خود از طرف دولت‌های متبوع کسب اختیار کرده باشند. و نیز

ضمن موافقت با اتفاق نظر بر ماده ۲ کنوانسیون، هیأت نمایندگی مصر چنین اظهار می‌دارد که نخستین جمله بند ۲ ماده مزبور باید در پرتو سومین بند مقدمه تعبیر و تفسیر شود.

با توافق بر اتفاق نظر قطعنامه شماره ۱ درباره ترتیبات سازمانی و مالی، هیأت نمایندگی مصر اعلام می‌دارد که قبول سومین بند مقدمه و قطعنامه لطمه‌ای به موضوع آن نمایندگی درباره روش سرشکن کردن سهمیه‌ها بین کشورهای عضو، با توجه خاص به شق ۲، که آن هیأت طی مباحثات مربوط به سند مقدماتی ۹۴/۱۳ UNEP/WG مورد حمایت قرار داده بود، و طبق آن ۸۰٪ هزینه‌ها توسط کشورهای صنعتی تأمین و ۲۰٪ باقیمانده براساس جدول ارزیابی سازمان ملل بین کشورهای عضو سرشکن می‌گردید، وارد نخواهد نمود.

۳- در خصوص قطعنامه شماره ۲ درباره «پروتکل مربوط به کلوروفلواورو کاربن‌ها» هیأت نمایندگی ژاپن بر این عقیده است که تصمیم درباره این است که آیا کار مربوط به یک پروتکل را باید ادامه داد یا خیر باید موقوف به روشن شدن نتایج کار «کمیته هماهنگی درباره لایه ازن» باشد.

ثانیاً در مورد بند ۶ قطعنامه فوق‌الذکر، هیأت نمایندگی ژاپن معتقد است که هر کشور، باید رأساً تصمیم بگیرد که چگونه پخش کلوروفلواورو و کاربن‌ها را کنترل نماید.

۴- هیأت نمایندگی اسپانیا اعلام می‌دارد که براساس مفاد بیانات مورخ ۲۱ مارس ۱۹۸۵ رئیس کنفرانس، برداشت دولت متبوعش از بند ۶ قطعنامه درباره یک پروتکل مربوط به

کلوروفلواوروکاربن‌ها این است که مخاطب بند مزبور انحصاراً خود کشورهایایی هستند که لازم است حدود تولید یا استعمال خود را کنترل کنند و نه کشورهای ثالث یا سازمان‌های منطقه‌ای مربوط به آن کشورها.

۵- هیأت نمایندگی دولت ایالات متحده امریکا اعلام می‌دارد که برداشت آن هیأت از ماده ۱۵ کنوانسیون بدین‌گونه است که سازمان‌های منطقه‌ای یک‌پارچه‌سازی اقتصادی که هیچ یک از دولت‌های عضو آن طرف این کنوانسیون یا پروتکل‌های مربوط نیستند، هر یک فقط دارای یک رأی می‌باشند. همچنین این هیأت بر این عقیده است که ماده ۱۵ اجازه رأی دادن مضاعف توسط سازمان‌های منطقه‌ای یک‌پارچه‌سازی اقتصادی دولت‌های عضو آن را تجویز ننموده بدین معنی که سازمان‌های مزبور نباید هیچ‌گاه علاوه بر کشورهای عضو خود که طرف کنوانسیون یا پروتکل مربوط می‌باشند، رأی بدهند و یا برعکس.

اطلاعات و مقررات عمومی پروتکل:

تاریخ انعقاد - ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۷

تاریخ لازم‌الاجرا شدن - یکم ژانویه ۱۹۸۹

تاریخ عضویت ایران - ۳ اکتبر ۱۹۹۰

محل انعقاد - مونترال، کانادا

محل دبیرخانه - نایروبی، کنیا

مرجع نگهدارنده اسناد - دبیر کل سازمان ملل متحد

مرجع ملی پروتکل در ایران - سازمان حفاظت محیط‌زیست

۸- قانون تصویب اصلاحیه اجلاس‌های لندن و کپنهاک راجع به پروتکل مونترآل در مورد مواد کاهنده لایه ازن

ماده واحده- اصلاحیه اجلاس لندن مشتمل بر (۲) ماده و اصلاحیه اجلاس کپنهاک مشتمل بر (۳) ماده راجع به پروتکل مونترآل در مورد مواد کاهنده لایه ازن به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن به دولت داده می‌شود.

اصلاحیه پروتکل مونترآل در مورد مواد کاهنده لایه ازن (کپنهاک)

(کپنهاک- ۱۹۹۲)

ماده (۱) اصلاحیه

الف- بند (۴) ماده (۱) پروتکل به جای عبارت «یا در پیوست ب» عبارت زیر

جایگزین می‌شود:

«پیوست ب، پیوست پ یا پیوست ث»

ب- بند (۹) ماده (۱)

پ- در بند (۵) ماده (۲)

بند (۵) ماده (۲) پروتکل بعد از عبارت «ماده‌های (الف) تا (ث)» عبارت زیر

اضافه می‌شود:

«و ماده (ح)»

ت- بند (۵) مکرر ماده (۲)

بند زیر پس از بند (۵) ماده (۲) پروتکل اضافه می‌شود:

(۵) مکرر- هر عضوی که طبقه بند (۱) ماده (۵) عمل نمی‌کند می‌تواند در طول

یک یا چند دوره کنترلی، هر مقدار از مصرف محاسبه شده خود براساس ماده (۲ج) را

به دیگر عضو مزبور منتقل کند، مشروط بر این‌که مقدار مصرف محاسبه شده مواد

تحت کنترل در گروه (۱) از

پیوست (الف) عضوی که بخشی از مصرف محاسبه شده خود را منتقل می‌نماید در سال ۱۹۸۹ میلادی برابر سال ۱۳۶۸ هجری شمسی از سرانه (۰/۲۵) کیلوگرم تجاوز نکند و کل مقادیر مصرف محاسبه شده اعضای مربوط از اندازه تعیین شده در ماده (۲ج) فراتر نرود. این گونه انتقال مصرف باید به وسیله هر یک از اعضای مربوط با این شرایط انتقال مزبور و دوره زمانی انجام آن به دبیرخانه اعلام شود.

ث- جزو (الف) بند (۸) و بند (۱۱) ماده (۲)

در جزو (الف) بند (۸) و بند (۱۱) ماده (۲) پروتکل، به جای عبارت «مواد (۲الف) تا (۲ث)» در تمام موارد این عبارت می‌آید: «مواد (۲الف) تا (۲ح)».

ج- ردیف (۱) جزو (الف) بند (۹) ماده (۲)

در ردیف (۱) جزو (الف) بند (۹) ماده (۲) پروتکل، به جای عبارت «و یا پیوست ب» این عبارت جایگزین می‌شود: «پیوست ب، پیوست پ و یا پیوست ث»

چ- ماده (۲ج)، هیدروکلوروفلوروکربنها

ماده زیر بعد از ماده (۲ث) پروتکل اضافه می‌شود:

۱- هر یک از اعضاء باید اطمینان یابد که ظرف دوره دوازده ماهه از اول ژانویه ۱۹۹۶ برابر با یازده دی ماه سال ۱۳۷۴ هجری شمسی و در هر دوره دوازده ماهه پس از آن مقدار مصرف محاسبه شده مواد تحت کنترل در گروه (۱) از پیوست (پ) در آن کشور، سالانه از مقادیر زیر فراتر نرود:

الف- سه ممیز یک دهم درصد از مقدار مصرف محاسبه شده آن در ۱۹۸۹ میلادی برابر با سال ۱۳۶۸ هجری شمسی برای مواد تحت کنترل در گروه (۱) از پیوست (الف)، و...

ب- مقدار مصرف محاسبه شده آن در ۱۹۸۹ میلادی برابر با سال ۱۳۶۸ هجری شمسی برای مواد تحت کنترل گروه (۱) از پیوست (ب).

۲- هر عضو باید اطمینان یابد که در دوره دوازده ماهه پس از آن، مقدار مصرف محاسبه شده مواد تحت کنترل در گروه (۱) از پیوست (پ)، سالانه از (۶۵) درصد مقادیر مندرج در بند (۱) این ماده تجاوز نکند.

۳- هر عضو باید اطمینان یابد که در دوره دوازده ماهه از ابتدای ژانویه ۲۰۱۰ برابر با یازده دی ماه سال ۱۳۸۸ هجری شمسی و در هر دوره دوازده ماهه پس از آن، مقدار مصرف محاسبه شده مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۱) از پیوست (پ)، سالانه از (۳۵) درصد مقادیر مندرج در بند (۱) این ماده فراتر نرود.

۴- هر عضو باید اطمینان یابد که در دوره دوازده ماهه از ابتدای ژانویه ۲۰۱۵ برابر با یازده

دی ماه سال ۱۳۹۳ هجری شمسی و در هر دوره دوازده ماهه پس از آن، مقدار مصرف محاسبه شده مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۱) از پیوست (پ)، سالانه از (۱) درصد مقادیر مندرج در بند (۱) این ماده تجاوز نکند.

۵- هر عضو باید اطمینان یابد که در دوره دوازده ماهه از ابتدای ژانویه ۲۰۲۰ برابر با یازده دی ماه سال ۱۳۹۸ هجری شمسی و در هر دوره دوازده ماهه پس از آن، مقدار مصرف محاسبه شده مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۱) از پیوست (پ)، سالانه از نیم درصد مقادیر مندرج در بند (۱) این ماده تجاوز نکند.

۶- هر عضو باید اطمینان یابد که در دوره دوازده ماهه از ابتدای ژانویه ۲۰۳۰ برابر با یازده دی ماه سال ۱۴۰۸ هجری شمسی و در هر دوره دوازده ماهه پس از آن، مقدار مصرف محاسبه شده مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۱) از پیوست (پ)، سالانه از صفر تجاوز نکند.

۷- از ابتدای ژانویه ۱۹۹۶ برابر با یازده دی ماه سال ۱۳۷۴ هجری شمسی، هر یک از اعضاء باید بکوشد تا اطمینان یابد که:

الف- استفاده از مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۱) از پیوست (پ) محدود است به کاربردهایی که برای آنها مواد یا تکنولوژی جایگزین مناسب‌تر از نظر زیست‌محیطی در دست نیست.

ب- استفاده از مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۱) از پیوست (پ) خارج از چهارچوب کاربرد جاری مواد تحت کنترل مندرج در پیوست‌های (الف)، (ب)، (پ) نباشد به جز در موارد نادر برای صیانت از زندگی انسان یا سلامت انسان.

پ- مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۱) از پیوست (پ) به نحوی برای استفاده انتخاب شوند که علاوه بر رعایت سایر ملاحظات زیست‌محیطی، ایمنی و اقتصادی، کاهش ازن را به حداقل برسانند.

ح- ماده (۲ج) هیدروبروموفلوروکربن‌ها

ماده زیر پس از ماده (۲ج) پروتکل گنجانده می‌شود:

ماده (۲ج): هیدروبروموفلوروکربن‌ها

هر عضو باید اطمینان یابد که در دوره دوازده ماهه از اول ژانویه ۱۹۹۶ برابر با یازده دی ماه سال ۱۳۷۴ هجری شمسی و در هر دوره دوازده ماهه پس از آن، مقدار مصرف محاسبه شده مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۲) در پیوست (پ) از صفر فراتر نرود. هر عضو تولیدکننده مواد باید در همان دوره اطمینان یابد که مقدار تولید محاسبه شده مواد تحت کنترل از صفر تجاوز نکند. مقدار تولید و مصرفی که از سوی کشورهای عضو به عنوان تولید و مصرف

ضروری مورد توافق قرار می‌گیرد از شمول این بند مستثنی است.

خ- ماده (۲ح): متیل برومید

ماده زیر پس از ماده (۲ج) پروتکل گنجانده می‌شد:

ماده (۲ح): متیل برومید

هر عضو باید اطمینان یابد که در دوره دوازده ماهه از اول ژانویه ۱۹۹۵ برابر با یازده دی ماه سال ۱۳۷۳ هجری شمیر و در هر دوره دوازده ماهه پس از آن، مقدار مصرف

محاسبه شده ماده تحت کنترل مندرج در پیوست (ث)، سالانه از مقدار مصرف محاسبه شده آن در ۱۹۹۱ میلادی برابر با سال ۱۳۷۰ هجری شمسی فراتر نرود. هر عضو تولیدکننده ماده یاد شده، در همان دوره‌های زمانی، باید اطمینان یابد که مقدار تولید محاسبه شده آن، سالانه از مقدار تولید محاسبه شده در ۱۹۹۱ میلادی برابر با سال ۱۳۷۰ هجری شمسی فراتر نرود. به هر حال به منظور تأمین نیازهای اساسی داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) از ماده (۵) عمل می‌کند مقدار تولید محاسبه شده آن می‌تواند به میزان (1) درصد تولید محاسبه شده آن ماده در سال ۱۹۹۱ میلادی برابر با ۱۳۷۰ هجری شمسی از میزان یاد شده فراتر رود. مقدار مصرف و تولید محاسبه شده به موجب این ماده، مقادیر استفاده شده توسط آن عضو برای کاربردهای قرنطینه‌ای و تمهیدات قبل از ارسال را دربر نخواهد داشت.

د- ماده (۳)

در ماده (۳) پروتکل، به جای عبارت: «۲ الف) تا (۲ ث)» عبارت زیر جایگزین می‌شود: «۲ الف) تا (۲ ح)»

و به جای عبارت: «یا پیوست ب» در هر مورد این عبارت جایگزین شود:

«پیوست ب، پیوست پ یا پیوست ث»

ذ- بند (۱) سه گانه ماده (۴)

بند زیر پس از بند (۱) مکرر ماده (۴) پروتکل اضافه شده:

بند (۱) مکرر دوم- ظرف یک سال پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این بند، هر عضو واردات هرگونه مواد کنترل شده مندرج در گروه (۲) از پیوست (پ) را از هر کشور غیرعضو پروتکل ممنوع خواهد کرد.

ر- بند (۲) سه گانه ماده (۴)

بند زیر پس از بند (۲) مکرر ماده (۴) پروتکل اضافه شده:

بند (۲) مکرر دوم- پس از گذشت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این بند، هر یک از اعضاء صادرات هر یک از مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۲) از پیوست (پ) را به هر کشور

غیرعضو پروتکل ممنوع خواهد کرد.

ز- بند(۳) سه گانه ماده (۴)

بند زیر پس از بند (۳) مکرر ماده (۴) پروتکل اضافه شده:

بند (۳) مکرر دوم- ظرف سه سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این بند، اعضاء برابر تشریفات ماده (â1) کنوانسیون، فهرستی از فرآورده‌های دارای مواد تحت کنترل مندرج در گروه(۲) از پیوست (پ) به صورت پیوست تهیه کند. اعضایی که بر اساس آن تشریفات، با پیوست مخالفت نکرده‌اند باید واردات آن فرآورده‌ها را از هر کشور غیرعضو پروتکل در مدت یک سال پس از قابل اعمال شدن پیوست، ممنوع کنند.

ژ- بند (۴) سه‌گانه ماده (۴)

بند زیر باید پس از بند (۴) مکرر ماده (۴) پروتکل افزوده شود:

بند (۴) مکرر دوم- ظرف (۵) سال از زمان لازم‌الاجرا شدن این بند، اعضاء باید امکان برقراری ممنوعیت یا محدودیت واردات فرآورده‌هایی را که با مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۲) از پیوست (پ) تهیه شده اما خود محتوای آن نیستند از شکورهایی که عضو این پروتکل نمی‌باشند، مشخص کنند، اگر این امر امکان‌پذیر شناخته شد، اعضا باید برابر تشریفات ماده (â1) کنوانسیون، فهرست این‌گونه فرآورده‌ها را به صورت پیوست تدوین کنند. اعضایی که براساس آن تشریفات به پیوست اعتراض نکرده‌اند باید در مدت یک سال از نافذ شدن پیوست واردات آن فرآورده‌ها را از هر کشور غیرعضو پروتکل ممنوع یا محدود نمایند.

س- بندهای (۵)، (۶) و (۷) ماده (۴)

در بندهای (۵)، (۶) و (۷) ماده (۴) پروتکل به جای عبارت «مواد تحت کنترل» باید

عبارت زیر جایگزین شود:

«مواد تحت کنترل مندرج در پیوست‌های (الف) و (ب) و گروه (۲) از پیوست (پ)،

ش - بند (۸) ماده (۴)

در بند (۸) ماده (۴) پروتکل، به جای عبارت: «موضوع بندهای (۱)، (۱) مکرر، (۳)، (۳) مکرر، (۴)، (۴) مکرر و صادرات موضوع بندهای (۲)، (۲) مکرر» باید عبارت زیر جایگزین شود:

«و صادرات بندهای (۱) تا (۴) سه‌گانه این ماده»

و پس از عبارت: «مواد (۲ الف) تا (۲ ث)» باید اضافه شود:

«ماده (۲ ج)»

ص - بند (â1) ماده (۴)

بند زیر پس از (۹) ماده (۴) پروتکل گنجانده شود:

«(â1) - تا اول ژانویه ۱۹۹۶ برابر با یازده دی ماه سال ۱۳۷۴ هجری شمسی اعضا باید اصلاح این پروتکل به منظور گسترش اقدامات یاد شده در این ماده برای تجارت مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۱) از پیوست (پ) و پیوست (ث) با کشورهای غیرعضو پروتکل را بررسی کنند.»

ض - بند (۱) ماده (۵)

عبارت زیر در انتهای بند (۱) ماده (۵) پروتکل افزوده شود.

«مشروط بر این که هر گونه اصلاحات بعدی در مورد تعدیل یا اصلاحات مصوب دومین نشست اعضا در تاریخ بیست و نهم ماه ژوئن ۱۹۹۰ برابر با نهم تیرماه سال ۱۳۶۹ هجری شمسی در لندن، پس از اتمام بررسی موضوع بند (۸) این ماده در مورد اعضایی که به موجب این بند عمل می‌کنند اعمال و مبتنی بر نتایج آن بررسی باشد.»

ط - بند (۱) مکرر ماده (۵)

بند زیر پس از بند (۱) ماده (۵) پروتکل گنجانده شود:

«(۱) مکرر- اعضاء باید با در نظر گرفتن بررسی موضوع بند (۸) این ماده ارزیابی‌های انجام شده براساس ماده (۶) و هرگونه اطلاعات مربوط دیگر، تصمیم بگیرند که از اول ژانویه ۱۹۹۶ برابر با یازده دی ماه سال ۱۳۷۴ هجری شمسی بر مبنای روش‌های مندرج در بند (۹) ماده (۲):»

الف- در مورد بندهای (۱) تا ۶ از ماده (۲ج)، کدام سال مینا، کدام مقادیر مینا، زمان بندی کنترلی و تاریخ قطع مصرف مواد تحت کنترل مندرج در گروه (۱) از پیوست (پ) درباره کشورهایی که به موجب بند (۱) این ماده عمل می‌کنند اعمال خواهد شد.
ب- در مورد ماده (۲چ)، کدام تاریخ قطع تولید و مصرف مواد تحت کنترل مندرج در روه (۲) از پیوست (پ) در مورد کشورهایی که به موجب بند (۱) این ماده عمل می‌کنند اعمال خواهد شد.

پ- در مورد ماده (۲ح)، کدام سال مینا، کدام مقادیر اولیه و زمان بندی کنترل مصرف و تولید برای مواد کنترل شده مندرج در پیوست (ث) در مورد کشورهایی که به موجب بند (۱) این ماده عمل می‌کنند اعمال خواهد شد.

ظ- بند (۴) ماده (۵)

در بند (۴) ماده (۵) پروتکل به جای عبارت: «مواد (۲ الف) تا (۲ث)» این عبارت گنجانده می‌شود: «(۲الف) تا (۲ح)»

ع- بند (۵) ماده (۵)

در بند (۵) ماده (۵) پروتکل پس از عبارت: «مقرر شده در مواد (۲الف) تا (۲ث)» این عبارت افزوده می‌شود: «و هر اقدام کنترلی در مواد (۲ج) تا (۲ح) که به موجب بند (۱) مکرر این ماده اتخاذ می‌شود.»

غ- بند (۶) ماده (۵)

در بند (۶) ماده (۵) پروتکل پس از عبارت: «تعهدات وضع شده در ماده‌های (۲ الف) تا (۲ث)» این عبارت افزوده می‌شود: «یا هر یک یا تمامی تعهدات موضوع مواد (۲ج) تا (۲ح) که به موجب بند (۱) مکرر این ماده اتخاذ می‌شود.»

ف- ماده ۶

عبارت زیر از ماده (۶) پروتکل حذف می‌شود:

«ماده‌های (الف) تا (ث)، وضعیت تولید، صادرات و واردات مواد انتقالی در گروه

(۱) از پیوست (پ)».

و به جای آن عبارت زیر جایگزین می‌شود:

«مواد (الف) تا (ح)».

- بندهای (۲) (۳) ماده (۷)

بندهای (۲) (۳) ماده (۷) پروتکل حذف و به جای آنها عبارت زیر گنجانده

می‌شود:

۲- هر عضو باید داده‌های آماری مربوط به مقدار تولید، واردات و صادرات هر یک

از مواد تحت کنترل مندرج در:

الف- پیوست‌های (ب) و (پ)، برای سال ۱۹۸۹ میلادی برابر سال ۱۳۶۸ هجری

شمسی.

ب- پیوست (ث) برای سال ۱۹۹۱ میلادی برابر سال ۱۳۷۰ هجری شمسی.

یا بهترین برآورد ممکن درباره این داده‌ها را در مواردی که داده‌های واقعی در

اختیار نیست، حداکثر (۳) ماده پس از زمان لازم‌الاجرا شدن مقررات تدوین شده در

پروتکل درباره مواد مندرج در پیوست‌های (ب) و (پ) و (ث) را به ترتیب برای آن

عضو به دبیرخانه ارائه نماید.

۳- هر عضو باید داده‌های آماری مربوط به تولید سالانه خود برابر تعریف مندرج

در بند (۵) ماده (۱) را برای هر یک از مواد تحت کنترل مندرج در پیوست‌های (الف)

و (ب) و (پ) و (ث) و (پ) و (ث) و به طور جداگانه برای هر یک از مواد:

الف- مقدار مورد استفاده برای ذخیره مصرفی.

ب- مقادیر نابود شده با تکنولوژی‌های تأیید شده توسط اعضا.

پ- واردات و صادرات اعضا غیر اعضا به ترتیب.

در سالی که در طول آن سال مقررات مربوط به مواد مندرج در پیوست‌های (الف) و (ب) و

(پ) و (ث) به ترتیب، برای همان عضو لازم‌الاجرا شده است، و هر سال بعد از آن به دبیرخانه ارائه نماید. داده‌ها باید حداکثر (۹) ماده پس از پایان سالی که داده‌ها به آن مربوط است ارائه شوند.

ک- بند (۳) مکرر ماده (۷)

بند زیر پس از بند (۳) ماده (۷) پروتکل گنجانده می‌شود:

«(۳) مکرر- هر عضو داده‌های آماری جداگانه مربوط به واردات و صادرات سالانه هر یک از مواد تحت کنترل گروه (۲) از پیوست (الف) و گروه (۱) از پیوست (پ) را که بازیافت شده است به دبیرخانه ارائه خواهد کرد.»

گ- بند (۴) ماده (۷)

در بند (۴) ماده (۷) پروتکل به جای عبارت: «در بندهای (۱) و (۲) و (۳)» این عبارت جایگزین می‌شود:

«در بندهای (۱) و (۲) و (۳) و (۳) مکرر.»

ل- جزو (الف) بند (۱) ماده (۹)

عبارت زیر از جزو (الف) بند (۱) ماده (۹) پروتکل حذف می‌شود:
«و انتقالی»

م- بند (۱) ماده (11)

در بند (۱) ماده (11) پروتکل بعد از عبارت «مواد (۲ث)» این عبارت اضافه می‌شود:

«و هر اقدام کنترلی مندرج در مواد (۲ج) تا (۲ح) که تصمیم به انجام آن براساس بند (۱) مکرر ماده (۵) گرفته می‌شود.»

ن- جزو (چ) بند (۴) ماده (۱۱)

عبارت زیر از جزو (چ) بند (۴) ماده (۱۱) پروتکل حذف می‌شود:

«و وضعیت مربوط به مواد انتقالی».

و- ماده (۱۷)

در ماده (۱۷) پروتکل به جای عبارت: مواد (۲ الف) تا (۲ ث) این عبارت جایگزین

می شود:

«مواد (۲ الف) تا (۲ ث) این عبارت جایگزین می شود:

«مواد (۲ الف) تا (۲ ح)»

ه- پیوست ها

۱- پیوست (پ)

پیوست زیر جایگزین پیوست (پ) پروتکل می گردد:

توانایی کاهش اوزن تعداد

(zone Depleting) زیر و مرها ماده گروه (۱)

(Potential

HCFC)2CHFCL -۲۱)***۰۱/۰۴

HCFC)CL2CHF -۲۱)***۰۱/۰۵۵

HCFC)FCL2CH^۳۱-)۰۱/۰۲

HCFC)HFCL2C^{۱۲}۱-)۰۲/۰۱-۰/۰۴

HCFC)3CL2HF2C^{۱۲۲}-)۰۳/۰۲-۰/۰۸

HCFC)2CL3HF2C^{۱۲۳}-)۰۳/۰۲-۰/۰۶

HCFC)3CF2CHCL^{۱۲۳}-)***-۰/۰۲

HCFC)CL4HF2C^{۱۲۴}-)۰۲/۰۲-۰/۰۴

HCFC)3CHFCLCF^{۱۲۴}-)***-۰/۰۲۲

-* در مواردی که برای مقدار پتانسیل کاهش ازن (ODP) دامنه داده شده است بیشترین مقدار در دامنه مربوط از نظر این پروتکل مورد استفاده قرار خواهد گرفت. پتانسیل‌های کاهش ازن که در فهرست به صورت مقدار منفرد داده شده‌اند، براساس محاسبات مبتنی بر کاهش ازن که در فهرست به صورت مقدار منفرد داده شده‌اند، براساس محاسبات مبتنی بر اندازه‌گیری‌های آزمایشگاهی به دست آمده‌اند. مقادیری که به صورت دامنه درج شده‌اند بر تخمین مبتنی هستند و از قطعیت کمتری برخوردار می‌باشند. هر دامنه به گروهی از ایزومرها مربوط است. بزرگ‌ترین مقدار عبارت از مقدار تخمین (ODP) برای ایزومری که بیشترین (ODP) را دارد و کوچک‌ترین مقدار تخمین (ODP) برای ایزومری است که دارای کمترین (ODP) می‌باشد.

-* نشان دهنده تجارتي‌ترین مواد با مقدار (ODP) مربوط به آنها می‌باشد که باید از نظر این پروتکل به کار گرفته شود.

توانایی کاهش ازتعداد

(ozone Depleting) ایزومرها ماد هگروه (۱)

(Potential

HCFC)3FCL2H2C(۱۳۱-)۰۳/۰۰۷-۰/۰۵

HCFC)2CL2F2H2C(۱۳۲-)۰۴/۰۰۸-۰/۰۵

HCFC)CL2F2H2C(۱۳۳-)۰۳/۰۰۲-۰/۰۶

HCFC)2FCL3H2C(۱۴۱-)۰۳/۰۰۵-۰/۰۷

b-141HCFC)2CFCL3CH)-۰/۱۱

HCFC)CL2CF3H2C۰۳۱۴۲/۰۰۸-۰/۰۷

b142-)CL2CF3CH)*-۰/۰۶۵

HCFC)FCL4H2C(۱۵۱)۰۲/۰۰۳-۰/۰۰۵

HCFC)6HFCL3C(۲۲۱-)۰۵/۰۱۵-۰/۰۷

	HCFC)5CL2HF2C۲۲۲(-)۰۹/۰۱-۰/۰۹
	HCFC)4CL3HF3C۲۲۳(-)۰۱۲/۰۱-۰/۰۸
	HCFC)3CL4HF3C۲۲۴(-)۰۱۲/۰۱-۰/۰۹
	HCFC)3CL4HF3C۲۲۵(-)۰۹/۰۲-۰/۰۷
	ca225HCFC)CHCL2CF3CF)**-۰/۰۲۵
	cb225HCFC)CHCLF2CLCF2CF)**-۰/۰۳۳
	HCFC)CL6HF3C۲۲۶(-)۰۵/۰۲-۰/۰۱۰
	HCFC)5FCL2H3C۲۳۱(-)۰۹/۰۵-۰/۰۹
	HCFC)4CL2F2H3C۲۳۲(-)۰۱۶/۰۰۸-۰/۰۱۰
	HCFC)3CL4F2H3C۲۳۳)۰۱۸/۰۰۷-۰/۰۲۳
HCFC)2CL4F2H3C	52/0-03/09(-۲۳۴-)۰۱۶/۰۱-۰/۰۲۸
	235HCFC)CL5F2H3C
	HCFC)4FCL3H3C۲۴۱(-)۰۱۲/۰۰۴-۰/۰۹
	HCFC)3CL2F3H3C۲۴۲(-)۰۱۸/۰۰۵-۰/۰۱۳
HCFC)2CL3F3H3C	14/0-009/012(-۲۴۳-)۰۱۸/۰۰۷-۰/۰۱۲
	244HCFC)CL4F3H3C
	HCFC)3FCL4H3C۲۵۱(-)۰۱۲/۰۰۱-۰/۰۱
	توانایی کاهش از تعداد
	ozone Depleting)یزومرها ماده گروه (۱)
	(Potential
	HCFC)2CL2F4H3C۲۵۲(-)۰۱۶/۰۰۵-۰/۰۴
	HCFC)CL3F4H3C۲۵۳(-)۰۱۲/۰۰۳-۰/۰۳
	HCFC)2FCL5H3C۲۶۱(-)۰۹/۰۰۲-۰/۰۲
HCFC)CL2F5H3C	03/0-001/05(-۲۶۲-)۰۹/۰۰۲-۰/۰۲
	271HCFC)FCL6H3C

CHBr_{112/00}

B-22HCFC)Br₂CHF₁)_{01/74}

FBr₂CH_{014/73}

HFBr₂C_{024/3-0/8}

Br₂HF₂C_{033/5-1/8}

Br₃HF₂C_{032/4-1/6}

Br₄HF₂C_{02/7-1/2}

Br₂H₂C_{033/1-1/1}

Br₂F₂H₂C_{042/2-1/5}

Br₃F₂H₂C_{03/7-1/6}

FBr₃H₂C_{032/1-1/7}

Br₂F₃H₂C_{03/2-1/1}

FBr₄H₂C_{02/07-0/1}

HEBr₃C_{056/3-1/5}

Br₂HF₃C_{095/2-1/9}

Br₃HF₃C_{0124/3-1/8}

Br₄HF₃C_{0123/5-2/2}

Br₅HF₃C_{092/9-2/0}

Br₆HF₃C_{05/7-3/3}

FBr₂H₃C_{095/1-1/9}

FBr₂H₃C_{0164/2-2/1}

توانایی کاهش ازتعداد

ozone Depleting)ایزومرها ماده گروه (۱)

(Potential

Br3F2H3C^{۰۱۸۳/۲-۵/۶}Br4F2H3C^{۰۱۶۲/۳-۷/۵}Br5F2H3C^{۰۸/۹-۱۴}FBr3H3C^{۰۱۲۴/۰۸-۱/۹}Br2F3H3C^{۰۱۸۳/۱-۳/۱}Br3F3H3C^{۰۱۸۲/۱-۲/۵}Br4F3H3C^{۰۱۲/۳-۴/۴}FBr4H3C^{۰۱۲۳/۰۳-۰/۳}Br2F4H3C^{۰۱۶۲/۱-۱/۰}Br3F4H3C^{۰۱۶/۰۷-۰/۸}FBr5H3C^{۰۹۲/۰۴-۰/۴}Br2F5H3C^{۰۹/۰۷-۰/۸}FBr6H3C^{۰۵/۰۲-۰/۷}

۲- پیوست (ث)

پیوست زیر به پروتکل افزوده می شود:

پیوست (ث)

مواد تحت کنترل

توانایی کاهش از نمداه گروه

۰/۷ متیل برومید گروه B3CH_۱

ماده (۲)- ارتباط با اصلاحیه ۱۹۹۰ میلادی برابر با ۱۳۶۹ هجری شمسی.

هیچ کشوری یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه ای نمی تواند سندی دال بر تنفیذ،

پذیرش، تصویب یا الحاق به این اصلاحیه تودیع نماید، مگر آنکه پیش از این یا

همزمان سند مشابهی را برای اصلاحیه پذیرفته شده در دومین نشست اعضاء در تاریخ بیست و نهم ژوئن ۱۹۹۰ میلادی برابر با نهم تیرماه سال ۱۳۶۹ هجری شمسی در لندن، تودیع کرده باشد.

ماده (۳) - لازم الاجرا شدن

۱- این اصلاحیه از اول ژانویه ۱۹۹۴ برابر با یازدهم دی ماه سال ۱۳۷۲ هجری شمسی لازم الاجرا خواهد بود، مشروط به آنکه حداقل (۲) سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب اصلاحیه توسط دولت‌ها یا سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای عضو پروتکل مونترآل تا آن تاریخ تودیع نموده باشند. در صورتی که این شرط تا تاریخ یاد شده احراز نگردد، اصلاحیه در نودمین روز پس از تاریخ احراز شرط بالا لازم الاجرا خواهد بود.

۲- از نظر بند (۱) بالا، سندی که توسط یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای تودیع شده باشد به عنوان سندی اضافه بر اسنادی که توسط اعضای آن سازمان صادر گردیده، محسوب نخواهد شد.

۳- پس از لازم الاجرا شدن این اصلاحیه، آن‌گونه که در بند (۱) آمده است، این اصلاحیه نود روز پس از تاریخ صدور سند تنفیذ، پذیرش، یا تصویب این اصلاحیه توسط هر یک از اعضای پروتکل، نسبت به آن عضو لازم الاجرا خواهد بود.

(لندن- ۱۹۹۷)

ماده ۱- اصلاحیه

الف- بندهای مقدماتی

۱- بند زیر جایگزین ششمین بند مقدماتی پروتکل خواهد شد:

«با عزم حفظ لایه ازن از طریق اتخاذ تدابیر لازم مبتنی بر کنترل مجموعه مواد منتشره در دنیا که باعث تخریب لایه ازن می‌گردد، با هدف نهایی محو آنها بر مبنای توسعه دانش علمی با مد نظر قرار دادن ملاحظات فنی و اقتصادی و با در نظر داشتن نیازهای روزافزون کشورهای در حال توسعه،

۲- بند زیر جایگزین هفتمین بند مقدماتی پروتکل خواهد شد:

«با اذعان به این که تدارکات خاصی برای برآوردن نیازهای کشورهای در حال توسعه مورد لزوم می‌باشد، از جمله تدارک منابع مالی اضافی و دستیابی به تکنولوژی‌های مربوط با مدنظر قرار دادن این که میزان این مبالغ قابل پیش‌بینی بوده و می‌تواند انتظار داشت این مبالغ تفاوت چشمگیری در توانایی بشر جهت هدایت مسائل مربوط به تخریب لایه ازن و اثرات زیانبار ناشی از دیدگاهی که بر مبنای علمی بنا نهاده شده ایجاد نمایند.»

۳- بند زیر جایگزین نهمین بند مقدماتی پروتکل خواهد شد:

«با توجه به اهمیت ترویج همکاری‌های بین‌المللی در امر تحقیق، توسعه و انتقال تکنولوژی‌های جانشین در ارتباط با کنترل و کاهش مواد منتشره تخریب کننده لایه ازن با در نظر داشتن کشورهای در حال توسعه به طور اخص.»

ب- ماده ۱- تعاریف

۱- بند زیر جایگزین بند (۴) ماده (۱) پروتکل خواهد شد:

«۴- ماده تحت کنترل» یعنی ماده‌ای که در پیوست «الف» یا پیوست «ب» این

پروتکل آمده

است چه این ماده به صورت مجزا چه به صورت ترکیب موجود باشد، که شامل ایزومرهای ماده یاد شده، به جز آنهایی که در پیوست مربوطه مشخص شده‌اند بوده اما شامل هر ماده تحت کنترل یا مخلوطی که در تولید فرآورده‌ای غیر از ظرفی که برای حمل یا انبار کردن آن ماده به کار رود نمی‌باشند.»

۲- بند زیر جایگزین بند «۵» ماده «۱» پروتکل خواهد شد:

«۵- تولید یعنی مقدار مواد تولید شده تحت کنترل، منهای مقداری که به وسیله تکنولوژی‌هایی که قرار است مورد تأیید اعضاء قرار گیرد از بین رفته و منهای مقدار کل مصرف شده به صورت ماده اولیه در تولید سایر مواد شیمیایی. مقدار موادی که بازیابی شده و مورد استفاده مجدد قرار گرفته جزو «تولید» منظور نمی‌شوند.»

۳- بند زیر باید به ماده (۱) پروتکل اضافه گردد:

۹- «ماده انتقالی» یعنی ماده‌ای که در پیوست (پ) پروتکل آمده است، چه این ماده به صورت مجزا چه به صورت ترکیب موجود باشد، که شامل ایزومرهای این چنین ماده‌ای بوده، به جز آنهایی که ممکن است در پیوست (پ) مشخص شده باشند اما شامل هر ماده انتقالی یا ترکیبی که در تولید فرآورده‌ای غیر از ظرفی که برای حمل یا انبار کردن آن ماده به کار رود نمی‌باشند.»

پ- بند ۵ ماده (۲)

بند زیر جایگزین بند (۵) ماده (۲) پروتکل خواهد شد:

«۵- هر عضو می‌تواند در هر مقطع یا مقاطع کنترل، مقداری از میزان مشخص تولید خود را که در ماده (۲ الف) تا (۲ ث) آورده شده به عضو دیگری انتقال دهد مشروط بر این که مجموعه میزان مشخص متشکل تولیدی که برای هر گروه مواد تحت کنترل در نظر گرفته شده از حدود تولیدی که در آن مواد برای آن گروه ذکر گردیده است فراتر نرود. انتقال تولید مزبور توسط هر یک از اعضای مربوط با بیان شرایط انتقال مزبور و مدت آن به دبیرخانه اعلام خواهد شد.»

ت- بند (۶) ماده (۲) عبارت زیر باید در بند (۶) ماده (۲) قبل از عبارت «مواد تحت کنترل» جایی که برای اولین بار ذکر می‌شوند گنجانده شوند:

«پیوست (الف) یا پیوست (ب)».

ث- جزو (الف) بند (۸) ماده (۲)

عبارت زیر باید بعد از عبارت «این ماده» هرکجا که در جزو (الف) بند (۸) ماده (۲) پروتکل ذکر شده اضافه گردد.

«و ماده‌های (۲ الف) تا (۲ ث)».

ج- ردیف (۱) جزو (الف) بند (۹) ماده (۲)

عبارت زیر باید بعد از «پیوست الف» در ردیف (۱) جزو (الف) بند (۹) ماده (۲) پروتکل اضافه می‌گردد:

«و/ یا پیوست ب».

چ- ردیف (۲) جزو (الف) بند (۹) ماده (۲)

عبارت زیر باید از ردیف (۲) جزو (الف) بند (۹) ماده (۲) پروتکل حذف گردد:
«نسبت به سطوح سال ۱۹۸۶».

ح- جزو «پ» بند (۹) ماده (۲)

عبارت زیر باید از جزو «پ» بند (۹) ماده (۲) پروتکل حذف گردد:
«نمایانگر لااقل (۵) درصد مصرف مواد تحت کنترل اعضاء باشند».

و عبارت زیر جایگزین آن گردد:

«نشان‌دهنده هم اکثریت اعضایی است که به موجب بند (۱) ماده (۵)، حاضر شده و رأی می‌دهند و هم اکثریت اعضایی است که حاضر نشده و رأی نمی‌دهند».

خ- جزو (ب) بند (â1) ماده (۲)

جزو (ب) بند (۱۰) ماده (۲) پروتکل باید حذف شود و جزو الف بند (â1) ماده (۲) باید به صورت بند (â1) بشود.

د- بند (۱۱) ماده (۲)

عبارت زیر باید بعد از عبارت «این ماده» هر جایی که در بند (۱۱) ماده (۲) پروتکل ذکر شده اضافه شود:

«و ماده‌های (۲الف) تا (۲ث)».

ذ- ماده ۲ پ- سایر CFCSهایی که به طور کامل با هالوژن ترکیب شده‌اند:

بندهای زیر باید به عنوان صورت ماده (۲پ) به پروتکل اضافه گردد:

ماده ۲ پ- سایر CFCهایی که به طور کامل با هالوژن ترکیب شده‌اند:

۱- هر عضوی موظف خواهد بود که به مدت (۱۲) ماه، از اول ژانویه ۱۹۹۳ برابر با یازدهم دی ماه سال ۱۳۷۱ و همچنین در هر دوره (۱۲) ماهه بعد از آن اطمینان حاصل نماید که میزان مصرف سالانه محاسبه شده مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (ب) بیش از ۸۰ (درصد) میزان محاسبه شده مصرف این مواد در سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباشد. هر عضوی که تولیدکننده یک یا چند نوع از این مواد باشد موظف خواهد بود، در همان مدت زمان، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه شده تولید سالانه این مواد بیش از (۸) درصد میزان محاسبه شده تولیدشان در سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباشد.

با اینحال برای تأمین نیازهای اولیه داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می‌نمایند، میزان محاسبه شده تولیدشان می‌تواند تا ۱۰ (درصد) میزان محاسبه شده تولید سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

۲- هر عضو موظف خواهد بود که به مدت (۱۲) ماه از ژانویه ۱۹۹۷ برابر با یازدهم دی ماه سال ۱۳۷۵ و همچنین در هر دوره (۱۲) ماهه بعد از آن، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه شده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (ب) متجاوز از (۱۵) درصد محاسبه شده مصرف این مواد در سال ۱۹۸۹ برابر با سال ۱۳۶۷ نباشد. هر عضوی که تولیدکننده یک یا چند نوع از این مواد باشد موظف خواهد بود، در همان مدت زمان، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه شده تولید سالانه این مواد بیش از (۱۵) درصد میزان محاسبه شده تولید سال ۱۹۸۹ برابر با ۱۳۶۷ نباشد. با این

حال، برای تأمین نیازهای اولیه داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می‌نمایند، میزان محاسبه شده تولیدشان می‌تواند تا (۱۱ درصد) از میزان محاسبه شده سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

۳- هر عضوی موظف خواهد بود که به مدت (۱۲) ماه از اول ژانویه ۲۰۰۰ برابر با یازدهم دی ماه سال ۱۳۷۸ و همچنین در هر دوره (۱۲) ماهه بعد از آن، اطمینان حاصل نمایند که میزان محاسبه شده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (الف) متجاوز از صفر نباشد. هر عضوی که تولیدکننده یک یا چند نوع از این مواد باشد موظف خواهد بود، در همان مدت زمان، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه شده تولید این مواد متجاوز از صفر نگردد. با این حال برای تأمین نیازهای اولیه داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می‌نمایند، میزان محاسبه شده تولیدشان می‌تواند تا ۱۵ (درصد) از میزان محاسبه شده تولید سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

ر- ماده ۲ ب- تتراکلراید کربن

بندهای زیر باید به عنوان ماده (۲ ت) به پروتکل اضافه گردد:

ماده ۲ ت- تتراکلراید کربن

۱- هر عضوی موظف خواهد بود که به مدت ۱۲ ماهه بعد از آن، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه شده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در گروه (۲) پیوست (ب) متجاوز از ۱۵ (درصد) میزان محاسبه شده مصرف این مواد در سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباشد. هر عضوی که تولیدکننده این مواد می‌باشد، باید اطمینان حاصل نماید که در همان مدت زمان میزان محاسبه شده تولید سالانه این مواد متجاوز از پانزده درصد (۱۵٪) میزان محاسبه شده این مواد

در سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباشد. با این حال برای تأمین نیازهای داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می‌کنند، میزان محاسبه شده تولیدشان می‌تواند تا ده درصد (۱۰٪) از میزان سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

۲- هر عضوی موظف خواهد بود که به مدت ۱۲ ماه از اول ژانویه ۱۹۹۵، برابر با یازدهم دی ماه ۱۳۷۳ و همچنین در هر دوره ۱۲ ماهه بعد از آن، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه شده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در گروه (۳) پیوست (ب) از هفتاد درصد (۷۰٪) میزان محاسبه شده مصرف این مواد در سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباشد. هر عضوی که تولیدکننده این مواد می‌باشد باید اطمینان حاصل نماید که در همان مدت زمان محاسبه شده تولید سالانه این مواد متجاوز از هفتاد درصد (۷۰٪) میزان محاسبه شده تولید در سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباشد. با این حال هر عضوی که تولیدکننده این مواد می‌باشد باید اطمینان حاصل نماید که در همان مدت زمان میزان محاسبه شده تولید سالانه این مواد متجاوز از صفر نباشد. با این حال برای تأمین نیازهای داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می‌نمایند، میزان محاسبه شده تولیدشان می‌تواند تا ۱۰ درصد (۱۰٪) از میزان محاسبه شده تولید سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

۳- هر عضوی موظف خواهد بود که به مدت (۱۲) ماه از اول ژانویه ۲۰۰۰ برابر با یازدهم دی ماه سال ۱۳۷۸ و همچنین در هر دوره (۱۲) ماهه بعد از آن، اطمینان حاصل نمایند که میزان محاسبه شده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (الف) متجاوز از صفر نباشد. هر عضوی که تولیدکننده یک یا چند نوع از این مواد باشد موظف خواهد بود، در همان مدت زمان، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه شده تولید این مواد متجاوز از صفر نگردد. با این حال برای تأمین نیازهای اولیه داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می‌نمایند، میزان محاسبه شده تولیدشان می‌تواند تا ۱۵ (درصد) از میزان محاسبه شده تولید سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

ر- ماده ۲ ت- تراکلراید کربن

بندهای زیر باید به عنوان ماده (۲ت) به پروتکل اضافه گردد:

ماده ۲ت- تراکلراید کربن

۱- هر عضوی موظف خواهد بود که به مدت ۱۲ ماه از اول ژانویه ۱۹۹۵ برابر یازدهم دی ماه سال ۱۳۷۳ و همچنین در هر دوره ۱۲ ماهه بعد از آن، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه شده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در گروه (۲) پیوست (ب) متجاوز از ۱۵ (درصد) میزان محاسبه شده مصرف این مواد در سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباشد. هر عضوی که

تولیدکننده این مواد می‌باشد، باید اطمینان حاصل نماید که در همان مدت زمان میزان محاسبه شده تولید سالانه این مواد متجاوز از پانزده درصد (۱۵٪) میزان محاسبه شده این مواد در سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباشد. با این حال برای تأمین نیازهای داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می‌کنند، میزان محاسبه شده تولیدشان می‌تواند تا ده درصد (۱۰٪) از میزان سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

۲- هر عضوی موظف خواهد بود که به مدت ۱۲ ماه از اول ژانویه ۲۰۰۰ برابر یازدهم دی ماه ۱۳۷۸ و همچنین در هر دوره ۱۲ ماهه بعد از آن، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه شده تولید سالانه این مواد متجاوز از صفر نباشد با این حال برای تأمین نیازهای داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می‌نمایند، میزان محاسبه شده تولیدشان می‌تواند تا (۱۵) درصد از میزان تولید سال ۱۹۸۹ برابر با سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

ز- ماده ۲-ث- ۱، ۱، ۱-تری کلرواتان (متیل کلروفرم)

بندهای زیر باید به عنوان ماده (۲ث) به پروتکل اضافه گردد:

ماده ۲-ث- ۱، ۱، ۱-تری کلرواتان (متیل کلروفرم)

۱- هر عضوی موظف خواهد بود که به مدت ۱۲ ماه از اول ژانویه ۱۹۹۳ برابر با یازدهم دی ماه سال ۱۳۷۱ و همچنین در هر دوره ۱۲ ماهه بعد از آن، اطمینان حاصل نماید که میزان مصرف سالانه مواد تحت کنترل در گروه (۳) پیوست (ب) متجاوز از میزان مصرف این مواد در سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباشد. هر عضوی که تولیدکننده

این مواد می‌باشد باید اطمینان حاصل نماید که در همان مدت زمان، میزان محاسبه شده تولید سالانه این مواد متجاوز از میزان سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباشد با این حال، برای تأمین نیازهای داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می‌نمایند، میزان محاسبه شده تولیدشان می‌تواند تا ده درصد (۱۰٪) از میزان محاسبه شده تولید سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

۲- هر عضوی موظف خواهد بود که به مدت ۱۲ ماه از اول ژانویه ۱۹۹۵، برابر با یازدهم دی ماه ۱۳۷۳ و همچنین در هر دوره ۱۲ ماه بعد از آن، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه شده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در گروه (۳) پیوست (ب) از هفتاد درصد (۷۰٪) میزان محاسبه شده مصرف این مواد در سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباشد. هر عضوی که تولیدکننده این مواد می‌باشد باید اطمینان حاصل نماید که در همان مدت زمان میزان محاسبه شده تولیدشان می‌تواند تا ده درصد (۱۰٪) از میزان محاسبه شده تولید سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

۳- هر عضوی موظف خواهد بود که به مدت ۱۲ ماه از اول ژانویه ۲۰۰۰ برابر با یازدهم دی

ماه سال ۱۳۷۸ و همچنین در هر دوره ۱۲ ماهه بعد از آن، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه ده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در گروه (۳) پیوست (ب) متجاوز از سی درصد (۳۰٪) میزان محاسبه شده مصرف این مواد در سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ نباید هر عضوی که تولیدکننده این مواد می‌باشد باید اطمینان حاصل نماید که در همان مدت زمان، میزان محاسبه شده تولید سالانه این مواد متجاوز از سی درصد (۳۰٪) میزان محاسبه شده در سال ۱۹۸۹ برابر با سال ۱۳۶۷ نباشد با این حال برای تأمین نیازهای داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می‌نمایند، میزان محاسبه شده تولیدشان می‌تواند تا ده درصد (۱۰٪) از میزان محاسبه شده تولید سال ۱۹۸۹ برابر سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

۴- هر عضو موظف خواهد بود که به مدت ۱۲ ماه از اول ژانویه ۲۰۰۵ برابر با یازدهم دی ماه ۱۳۸۳ و همچنین در هر دوره ۱۲ ماهه بعد از آن، اطمینان حاصل نماید که میزان محاسبه شده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در گروه (۳) پیوست (ب) متجاوز از صفر نباشد. هر عضوی که تولیدکننده این مواد می باشد باید اطمینان حاصل نماید که در همان مدت زمان میزان محاسبه شده تولید سالانه این مواد متجاوز از صفر نباشد. با این حال، برای تأمین نیازهای داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می نمایند. میزان محاسبه شده تولیدشان می تواند تا پانزده درصد (۱۵٪) از میزان محاسبه شده تولید سال ۱۹۸۹ برابر با سال ۱۳۶۷ تجاوز نماید.

۵- اعضاء باید در سال ۱۹۹۲ برابر با ۱۳۷۰ امکان عملی بودن برنامه کاهش را سریع تر نسبت به آنچه که طبق این ماده تنظیم شده مورد بررسی قرار دهند.

ژ- ماده ۳- برآورد میزان کنترل

۱- عبارت زیر باید بعد از «مواد ۲» در ماده ۳ پروتکل اضافه شود:

«الف تا ث»

۲- عبارت زیر باید بعد از «پیوست الف» هر بار که در ماده (۳) پروتکل ذکر

می شود اضافه گردد:

«یا پیوست ب» س- ماده ۴- کنترل تجارت با غیر اعضاء

۱- بند (۱) تا (۵) ماده (۴) با بندهای زیر جایگزین می گردد:

«۱- از اول ژانویه ۱۹۹۰ برابر یازدهم دی ماه سال ۱۳۶۸ هر یک از اعضاء باید

واردات مواد تحت کنترل در پیوست (الف) را از هر کشوری که عضو این پروتکل نمی باشد تحریم نماید.

۲- از اول ژانویه ۱۹۹۳ برابر با یازدهم دی ماه سال ۱۳۷۱ هر یک از اعضاء باید

صادرات هر یک از مواد تحت کنترل در پیوست (ب) را به هر کشوری که عضو این پروتکل نمی باشد تحریم

نماید.

۳- تا اول ژانویه ۱۹۹۲ برابر با یازدهم دی ماه سال ۱۳۷۰ اعضا باید برابر تشریفات ماده (۱۰) کنوانسیون، در یک پیوست، فهرستی از فرآورده هایی را که شامل مواد تحت کنترل در پیوست (الف) می باشند تهیه نمایند. اعضای که براساس آن تشریفات اعتراضی به این پیوست ندارند در ظرف مدت یکسال از قابل اجراء شدن پیوست، باید واردات آن فرآورده ها را از هر کشوری که عضو این پروتکل نمی باشد تحریم نمایند.

(۳) مکرر- در ظرف مدت سه سال از تاریخ به اجرا در آمدن این بند اعضا باید در یک پیوست برابر تشریفات ماده (â1) کنوانسیون، فهرستی از فرآورده هایی را که شامل مواد تحت پیوست ندارند در ظرف مدت یکسال از قابل اجرا شدن پیوست، باید واردات آن فرآورده ها را از هر کشوری که عضو این پروتکل نیست تحریم نمایند.

۴- تا اول ژانویه ۱۹۹۴ برابر با یازدهم دی ماه سال ۱۳۷۲ اعضا باید امکان تحریم یا محدود کردن ورود فرآورده های را که با مواد تحت کنترل در پیوست (الف) تهیه شده اما خود محتوی آن نمی باشند از کشورهایی که عضو این پروتکل نمی باشند مشخص نمایند. اگر این امکان مشخص شد، اعضا باید تشریفات ماده (۱۰) کنوانسیون در یک پیوست، فهرستی از این فرآورده ها را تهیه نمایند. اعضای که براساس آن تشریفات اعتراضی به این پیوست ندارند، ظرف مدت یک سال از قابل اجرا شدن پیوست، باید واردات آن فرآورده ها را از هر کشوری که عضو این پروتکل نیست تحریم نمایند.

(۴) مکرر- در ظرف مدت (۵) سال از تاریخ به اجراء درآمدن این بند اعضا باید امکان تحریم یا محدود کردن ورود فرآورده هایی را که با مواد تحت کنترل در پیوست (ب) تهیه شده اما خود محتوی آن نمی باشند از کشورهایی که عضو این پروتکل نمی باشند را مشخص نمایند. اگر این امکان مشخص شد، اعضا باید برابر تشریفات ماده (۱۰) کنوانسیون در یک پیوست، فهرستی از این فرآورده ها را تهیه نمایند.

اعضایی که براساس آن تشریفات اعتراضی به این پیوست ندارند، ظرف مدت یکسال از قابل اجراء شدن پیوست، باید واردات آن فراورده‌ها را از هر کشوری که عضو این پروتکل نیست تحریم یا محدود نمایند.

۵- هر عضو متعهد می‌شود، از صدور تکنولوژی تولید و بکارگیری مواد تحت کنترل را به هر کشوری که عضو این پروتکل نمی‌باشد تا عملی‌ترین حد جلوگیری به عمل آورد.

۲- بند (۸) ماده (۴) پروتکل باید با بند زیر جایگزین گردد:

«۸- با وجود مقررات این ماده، واردات موضوع بندهای (۱)، (۱) مکرر، (۳)، (۳) مکرر،

مکرر، (۴)

و (۴) مکرر از هر کشوری که عضو این پروتکل نیست و صادرات موضوع بندهای (۲) و (۲) مکرر، به کشور مزبور در صورتی می‌تواند مجاز باشد که آن کشور توسط نشست اعضاء به عنوان کشور مشخص شود که به طور کامل ماده (۲)، ماده‌های (۲الف) تا (۲ث) و این ماده را رعایت می‌کند و بدین منظور اطلاعات را همان‌طور که در ماده (۷) مشخص شده است ارائه داده است».

۳- بند زیر باید به عنوان بند (۹) به ماده (۴) پروتکل اضافه گردد:

«۹- از نظر این ماده، اصطلاح «کشوری که عضو این پروتکل نیست»، در رابطه با یک ماده مخصوص تحت کنترل، شامل یک کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای است که با محدود شدن به وسیله اقدامات کنترلی معیارهای به کار گرفته شده برای آن ماده موافقت نکرده است».

ش- ماده ۵- موقعیت خاص کشورهای در حال توسعه.

ماده (۵) پروتکل باید به شرح زیر جایگزین گردد:

۱- هر یک از اعضاء که جزو کشورهای در حال توسعه می‌باشد و میزان محاسبه شده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در پیوست (الف) آن کشور، در تاریخ به اجرا در آمدن پروتکل برای آن کشور یا هر زمانی بعد از آن تاریخ تا اول ژانویه ۱۹۹۹ برابر ۱۱

دی ماه سال ۱۳۷۷ هجری شمسی کمتر از ۰/۳ کیلوگرم در سال باشد، برای برآورد نیازهای داخلی خود می‌تواند در مورد خود، رعایت اقدامات کنترل مقرر در مواد (۲) الف) تا (۲ث) را به مدت ۱۰ سال به تأخیر بیاورد.

۲- به هر حال هر عضوی که برابر بند(۱) این ماده عمل می‌نماید نباید میزان محاسبه شده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در پیوست (الف) آن از ۰/۳ کیلوگرم سرانه و میزان محاسبه شده مصرف سالانه مواد تحت کنترل در پیوست (ب) آن از ۰/۲ کیلوگرم سرانه تجاوز نمایند.

۳- هنگام اجرای اقدامات کنترلی مقرر شده در ماده‌های (۲الف) تا (۲ث) هر عضوی که برابر بند (۱) این ماده عمل می‌نماید مجاز است که موارد زیر را به کار بندد: الف) برای مواد تحت کنترل در پیوست (الف) یا میانگین میزان محاسبه شده مصرف سالانه آنها طی کل سال‌های ۱۹۹۵ تا ۱۹۹۷ برابر با سال ۱۳۷۳ تا ۱۳۷۵ یا میزان محاسبه شده مصرف ۰/۳ کیلوگرم سرانه، هر کدام کمتر است، به عنوان مبنای تعیین رعایت اقدامات کنترلی توسط آن.

ب) برای مواد تحت کنترل در پیوست (ب)، یا میانگین میزان محاسبه شده مصرف سالانه آنها طی کل سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۰ برابر سال ۱۳۷۶ تا ۱۳۷۸ یا میزان محاسبه شده مصرف

۰/۲ کیلوگرم سرانه هر کدام کمتر است، به عنوان مبنای تعیین رعایت اقدامات کنترلی توسط آن.

۴- اگر عضوی که برابر بند (۱) این ماده عمل می‌نماید، هر زمان قبل از آن‌که تعهدات مربوط به اقدامات کنترلی موضوع ماده‌های (۲الف) تا (۲ث) شامل آن عضو گردد، دریابد که قادر به تهیه مواد تحت کنترل به حد کافی نمی‌باشد، می‌تواند مراتب را به دبیرخانه اطلاع دهد. دبیرخانه فوری یک کپی از این اطلاعیه را برای اعضاء خواهد مطرح و در مورد اقدام مناسبی که قرار است به عمل آید تصمیم‌گیری خواهد شد.

۵- توسعه توانایی‌ها جهت انجام تعهدات اعضایی که برابر بند (۱) این ماده عمل می‌نمایند به منظور رعایت اقدامات کنترلی مقرر شده در ماده‌های (۲الف) تا (۲ث) و اجرای آنها به وسیله همان اعضاء بستگی به اجرای مؤثر همکاری‌های مالی به صورتی که در ماده (۱۰) مقرر شده و انتقال تکنولوژی به صورتی که در ماده (۱۰ الف) مقرر شده خواهد داشت.

۶- هر عضوی که برابر بند (۱) این ماده عمل می‌نماید می‌تواند در هر زمانی به طور کتبی به اطلاع دبیرخانه برساند که با در نظر گرفتن همه مراحل عملی قادر به اجرای هر کدام یا تمامی تعهدات وضع شده در ماده‌های (۲الف) تا (۲ث) به دلیل عدم اجرای دقیق ماده‌های (۱۰) و (۱۰الف) نمی‌باشد دبیرخانه فوری یک کپی از این اطلاعیه را برای اعضاء خواهد فرستاد و موضوع در نشست بعدی اعضاء مطرح و با در نظر گرفتن بند(۵) این ماده در مورد اقدام مناسبی که قرار است به عمل آید تصمیم‌گیری خواهد شد.

۷- در خلال مدت بین ارسال اطلاعیه به دبیرخانه و نشست اعضاء که اقدام مناسب موضوع بند(۶) بالا قرار است در آن تصمیم‌گیری شود، یا در صورت تصمیم نشست اعضاء برای مدت طولانی‌تر، تشریفات عدم رعایت موضوع ماده (۸) علیه عضو اعلام‌کننده به کار گرفته نخواهد شد.

۸- در نشست اعضاء که نباید دیرتر از سال ۱۹۹۵ برابر با ۱۳۷۴ باشد، موقعیت اعضایی که برابر بند (۱) این ماده عمل می‌نمایند از جمله اجرای مؤثر همکاری‌های مالی و انتقال تکنولوژی به آنها را بررسی و اصلاحاتی را که ممکن است در خصوص جدول زمانی اقدامات کنترلی قابل اعمال در مورد اعضای مذکور لازم باشد، تصویب خواهد نمود.

۹- تصمیمات اعضاء موضوع بندهای (۴) و (۶) و (۷) این ماده باید برابر همان تشریفات که در مورد تصمیم‌گیری برابر ماده (۱۰) قابل اجراست اتخاذ گردد».

ص- ماده ۶- ارزیابی و بررسی اقدامات کنترلی

عبارت زیر باید بعد از «ماده ۲» در ماده (۶) پروتکل اضافه گردد:

«ماده‌های (۲ الف) تا (۲ ث)، و وضعیت تولید، صادرات و واردات مواد انتقالی در گروه (۱) پیوست (پ)».

۱- ماده (۷) پروتکل باید به صورت زیر جایگزین گردد.

۱- هر عضوی طی سه ماه پس از به عضویت درآمدن، می‌بایست اطلاعات آماری مربوط به تولید، واردات و صادرات هر یک از مواد تحت کنترل در پیوست (الف) مربوط به سال ۱۹۸۶ برابر با سال ۱۳۶۴ را به دبیرخانه ارسال نماید، یا در صورتی که اطلاعات دقیقی در دست نباشد بهترین برآوردهای احتمالی اطلاعات مزبور را ارسال دارد.

۲- هر عضوی باید اطلاعات آماری مربوط به تولید، واردات و صادرات هر یک از مواد تحت کنترل در پیوست (ب) و هر یک از مواد انتقالی در گروه (۱) پیوست (ب) مربوط به سال ۱۹۸۹ برابر با سال ۱۳۶۷ را به طور دقیق یا در صورتی که اطلاعات دقیقی در دست نباشد بهترین برآوردهای ممکن اطلاعاتی مزبور را حداکثر سه ماه پس از تاریخی که مقررات تدوین شده در پروتکل در خصوص مواد پیوست (ب) نسبت به آن عضو به اجراء در می‌آید به دبیرخانه ارسال نماید.

۳- هر عضوی باید اطلاعات آماری مربوط به تولید سالانه خود را (همان‌طور که در بند (۵) ماده (۱) تعریف شده است) و به طور جداگانه:

- مقادیر مورد مصرف به عنوان ماده اولیه در صنایع
- مقادیر از بین رفته به وسیله تکنولوژی‌های مورد تأیید اعضا
- واردات و صادرات اعضا و غیراعضا به ترتیب

هر یک از مواد تحت کنترل در پیوست‌های (الف)، (ب) همچنین مواد انتقالی در گروه (۱) پیوست (پ) را برای سالی که در خلال آن مقررات مربوط به مواد پیوست (ب) برای آن عضو به اجراء در می‌آید و برای هر سال بعد از آن را به دبیرخانه ارسال

نماید. اطلاعات باید حداکثر (۹) ماه بعد از اتمام سالی که اطلاعات مربوط به آن سال می‌باشد ارسال گردد.

۴- الزامات بندهای (۱)، (۲) و (۳) این ماده در مورد اطلاعات آماری مربوط به صادرات و واردات برای اعضایی که برابر جزو (الف) بند ۸ ماده (۲) عمل می‌نمایند در صورتی ایفا می‌گردد که سازمان وحدت منطقه‌ای اقتصادی مربوط اطلاعات مربوط به واردات و صادرات بین آن سازمان و کشورهایی که عضو آن سازمان نیستند را فراهم نماید.

ط- ماده: ۹ تحقیق، توسعه، آگاهی عمومی و تبادل اطلاعات

جزو (الف) بند (۱) ماده (۹) پروتکل باید به صورت زیر جایگزین گردد:

«الف) بهترین تکنولوژی‌ها به منظور بهبود نفوذناپذیری، استفاده مجدد، بازیابی یا معدوم نمودن مواد تحت کنترل و انتقالی یا در غیر این صورت کاهش پخش و انتشار آنها.

ظ- ماده -۱۰ مکانیزم مالی

ماده (۱۰) پروتکل باید به صورت زیر جایگزین گردد:

ماده (۱۰): مکانیزم مالی

«۱- اعضاء باید به منظور تدارک همکاری‌های مالی و فنی، از جمله انتقال تکنولوژی‌ها به اعضایی که برابر بند (۱) ماده (۵) این پروتکل عمل می‌نمایند، مکانیزمی را مشخص نمایند تا آنها بتوانند اقدامات کنترلی مقرر در مواد (الف) تا (ث) پروتکل را رعایت نمایند. این مکانیزم که کمک بدان بایستی علاوه بر دیگر انتقالات مالی به اعضایی که برابر این بند عمل نمایند باشد، همه هزینه‌های اضافی مورد قبول اعضای مزبور را تأمین نموده تا آنها را قادر سازد که اقدامات کنترلی پروتکل را رعایت نمایند. فهرست طبقه‌بندی هزینه‌های اضافی در نشست اعضا باید مشخص گردد.

۲- مکانیزم مقرر شده در بند (۱) باید شامل یک بودجه چند جانبه باشد. این مکانیزم می‌تواند شامل سایر راه‌های همکاری‌های چندجانبه، منطقه‌ای و دوجانبه نیز باشد.

۳- بودجه چندجانبه باید:

(الف) هزینه‌های اجرایی موافقت شده را در صورت اقتضاء براساس کمک بالاعوض یا امتیاز و طبق معیار مورد نظر اعضاء تأمین نماید.

(ب) مرکز رسیدگی به امور مالی موظف است هزینه‌های وظایف مربوط اتاق پایاپای را به منظور زیر تأمین نماید:

۱- کمک به اعضایی که برابر بند (۱) ماده (۵) عمل می‌نمایند، از طریق مطالعات خاص کشوری سایر همکاری‌های فنی برای مشخص کردن نیازهای آنها برای همکاری.

۲- تسهیل همکاری‌های فنی جهت رفع نیازهای مشخص شده مزبور.

۳- همان‌طور که در ماده (۹) مقرر گردیده، توزیع اطلاعات و مطالب مربوط، و برگزاری کارگاه‌های آموزشی، جلسات آموزشی، سایر فعالیت‌های مربوطه برای استفاده اعضایی که جزو کشورهای در حال توسعه هستند.

۴- فراهم نمودن تسهیلات و نظارت بر سایر همکاری‌های چندجانبه، منطقه‌ای و دوجانبه در مورد اعضایی که جزو کشورهای در حال توسعه می‌باشند.

پ- تأمین هزینه خدمات دبیرخانه‌ای بودجه چندجانبه و هزینه‌های پشتیبانی مربوط.

۴- بودجه چندجانبه باید زیر نظر اعضایی که در مورد خط‌مشی کلی آن تصمیم‌گیری می‌نمایند قرار گیرد.

۵- اعضا بایستی به منظور بهبود و نظارت بر اجرای سیاست‌های خاص عملیاتی، ضوابط و

ترتیبات اداری که شامل پرداخت منابعی جهت دستیابی به اهداف بودجه چندجانبه می‌باشد یک کمیته اجرایی تأسیس نمایند. کمیته اجرایی باید وظایف و مسئولیت‌هایش را که در شرح وظایف آن مشخص و به تأیید اعضاء رسیده، با همکاری و مشارکت بانک بین‌المللی عمران و توسعه (بانک جهانی)، برنامه محیط‌زیست سازمان ملل، برنامه توسعه سازمان ملل یا سایر مؤسسات مناسب با اتکا بر حوزه‌های مربوط به تخصص آنها انجام دهد. اعضای کمیته اجرایی که براساس توازن حضور اعضایی که برابر بند (۱) ماده (۵) عمل می‌نمایند و اعضایی که عمل نمی‌نمایند انتخاب خواهند شد به وسیله اعضاء مورد تأیید قرار خواهد گرفت.

۶- بودجه چندجانبه باید به وسیله کمک‌های اعضایی که برابر بند (۱) ماده (۵) عمل نمی‌نمایند، به صورت پول قابل تبدیل یا در شرایط خاص به صورت جنسی و یا به صورت پول ملی براساس مقیاس ارزیابی سازمان ملل تأمین گردد. کمک‌های سایر اعضا باید مورد تشویق قرار گیرد. همکاری دوجانبه و در مواردی خاص به شرط آن که توسط اعضاء مورد توافق قرار گیرد، همکاری منطقه‌ای تا حدود درصد معینی برابر با هر معیاری که با تصمیم اعضا مشخص شده باشد، می‌تواند به عنوان کمک به بودجه چندجانبه محسوب شود، مشروط بر این که همکاری مزبور:

الف- به طور مشخص مربوط به رعایت مقررات این پروتکل باشد.

ب- منابع اضافی را تأمین نماید، و

پ- هزینه‌های اجرایی مورد توافق را تأمین نماید.

۷- اعضاء باید در مورد بودجه مربوط به برنامه‌ریزی بودجه چندجانبه برای هر دوره مالی و همچنین در مورد درصد کمک مالی هر یک از اعضا به آن تصمیم بگیرند.

۸- منابع موجود در بودجه چندجانبه با موافقت عضو ذی‌نفع پرداخت گردد.

۹- در هر زمان که امکان داشته باشد، اتخاذ تصمیم اعضاء به موجب این ماده به اتفاق آراء خواهد بود. اگر کلیه کوشش‌های انجام شده به وسیله کل اعضاء منجر به اتفاق نظر نگردد، و توافقی حاصل نشد تصمیمات باید با رأی اکثریت دوسوم اعضای

حاضر و رأی‌دهنده اتخاذ گردد، که مبین هم اکثریت اعضای حاضر و رأی‌دهنده‌ای است که بدان طریق عمل نمی‌کنند.

۱۰- مکانیزم مالی مقرر شده در این ماده به ترتیبات آتی که ممکن است در مورد سایر مسائل محیطی تنظیم شود لطمه‌ای نخواهد زد.

ع- ماده ۱۰ الف- انتقال تکنولوژی

ماده زیر باید به صورت ماده (۱۰ الف) به پروتکل اضافه گردد:

ماده ۱۰ الف: انتقال تکنولوژی

«هر عضوی باید هرگاه اقدام عملی را برابر برنامه‌های حمایت شده از طریق مکانیزم مالی انجام دهد، تا اطمینان یابد:

الف- بهترین مواد جانشین موجود بدون خطر برای محیط‌زیست و تکنولوژی مربوط را در اسرع وقت به اعضای که برابر بند (۱) ماده (۵) عمل می‌نمایند انتقال می‌یابند، و

(ب) این انتقالات که در جزو (الف) بدان اشاره شد در مساعدترین شرایط و درست انجام می‌گیرد.»

غ- ماده ۱۱- نشست‌های اعضا

جزو (ج) بند (۴) ماده (۱۱) پروتکل باید به صورت زیر جایگزین شود:

«(چ) ارزیابی اقدامات کنترلی و وضعیت مربوط به مواد انتقالی برابر ماده (۶)».

ف- ماده ۱۷: اعضای که بعد از لازم‌الاجرا شدن به پروتکل می‌پیوندند.

عبارت زیر باید بعد از «و نیز» در ماده ۱۷ اضافه شوند:

«ماده‌های (۲ الف) تا (۲ ث)، و»

ق- ماده ۱۹: کناره‌گیری

ماده (۱۹) پروتکل با بند زیر جایگزین می‌شود:

«هر عضوی در هر زمان بعد از (۴) سال، با ارسال اطلاعیه به امین اسناد می‌تواند از

تعهدات مطرح در بند (۱) ماده (۲ الف) این پروتکل کناره‌گیری کند.

کناره‌گیری یک‌سال پس از تاریخ دریافت آن توسط امین اسناد یا هرزمانی طولانی‌تر، در صورتی که در اطلاعیه مربوط به کناره‌گیری تصریح شده باشد، نافذ خواهد شد.»

ک- پیوست‌ها

پیوست‌های زیر باید به پروتکل اضافه شود:

پیوست (ب)

مواد تحت کنترل

تونایی کاهش از نمادهای گروه

گروه ۱

CFC)CL3FC(۱۳-)۱/۰

CFC)5FCL2C(۱۱۱-)۱/۰

CFC)4CL2F2C(۱۱۲-)۱/۰

CFC)7FCL3C(۲۱۱-)۱/۰

CFC)6CL2F3C(۲۱۲-)۱/۰

CFC)5CL3F3C(۲۱۳-)۱/۰

CFC)4CL4F3C(۲۱۴-)۱/۰

CFC)3CL5F3C(۲۱۵-)۱/۰

CFC)2CL6F3C(۲۱۶-)۱/۰

CFC)CL7F3C(۲۱۷-)۱/۰

۱/۱ تتراکلراید کربن‌گروه ۲

CCL۴

۳ تری کلرواتان‌گروه ۱، ۱، ۱، ۱

(متیل کلروفرم) *CL3H2C۳

*این فرمول به ۱،۱،تری کلرواتان اشاره‌ای ندارد.

پیوست «پ»

مواد انتقالی

ماده‌گروه

HCFC)2CHFCL۲۱(-)

HCFC)CL2CHF۲۲(-)

HCFC)FCL2CH۳۱(-)

HCFC)4HFCL2C۱۲۱(-)

HCFC)3CL2HF2C۱۲۲(-)

HCFC)2CL3HF2C۱۲۳(-)

HCFC)CL4HF2C۱۲۴(-)

HCFC)3FCL2H2C۱۳۱(-)

HCFC)2CL2F2H2C۱۳۲(-)

HCFC)CL3F2H2C۱۳۳(-)

HCFC)2FCL3H2C۱۴۱(-)

HCFC)CL2F3H2C۱۴۲(-)

HCFC)FCL4H2C۱۵۱(-)

HCFC)6HFCL3C۲۲۱(-)

HCFC)5CL2HF3C۲۲۲(-)

HCFC)4CL3HF3C۲۲۳(-)

HCFC)3CL4HF3C۲۲۴(-)

HCFC)2CL5HF3C۲۲۵(-)

HCFC)CL6HF3C۲۲۶(-)

- HCFC)5FCL2H3C۲۳۱-)
- HCFC)4CL2F2H3C۲۳۲-)
- HCFC)3CL3F2H3C۲۳۳-)
- HCFC)2CL4F2H3C۲۳۴-)
- HCFC)CL5F2H3C۲۳۵-)
- HCFC)4FCL3H3C۲۴۱-)
- HCFC)3CL2F3H3C۲۴۲-)
- HCFC)2CL3F3H3C۲۴۳-)
- HCFC)CL4F3H3C (-251HCFC)3FCL4H3C۲۴۴-)
- HCFC)2CL2F4H3C۲۵۲-)
- HCFC)CL3F4H3C۲۵۳-)
- HCFC)2FCL5H3C۲۶۱-)
- HCFC)CL2F5H3C۲۶۲-)
- HCFC)FCL6H3C۲۷۱-)

ماده ۲- لازم الاجرا شدن

۱- این اصلاحیه از اول ژانویه یک هزار و نهصد و نود و دو میلادی برابر با یازدهم دی ماه سال یک هزار و سیصد و هفتاد هجری شمسی لازم الاجرا خواهد شد، مشروط بر آن که حداقل (۲) سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب اصلاحیه توسط کشورها با سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای که از اعضای پروتکل مونترآل در مورد مواد کاهنده لایه ازن می‌باشند تودیع گردد. هرگاه تا این تاریخ این شرط محقق نشده باشد، اصلاحیه (۹۰) روز بعد از تاریخ محقق شدن این شرط لازم الاجرا خواهد شد.

۲- از نظر بند (۱) هر نوع سندی که به وسیله یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای سپرده می‌شود، به عنوان سندی اضافه بر آنچه که به وسیله کشورهای عضو چنین سازمانی سپرده می‌شود محسوب نخواهد شد.

۳- بعد از لازم‌الاجرا شدن این اصلاحیه آن‌گونه که در بند (۱) مقرر شده، اصلاحیه برای سایر اعضای پروتکل در نودمین روز بعد از تاریخ سپردن سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب آنها، لازم‌الاجرا خواهد شد.

اصلاحیه اجلاس لندن مشتمل بر دو ماده و اصلاحیه اجلاس کپنهاگ مشتمل بر سه ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و هشتم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱۰- لایحه اصلاحیه پروتکل مونترال در مورد مواد کاهنده لایه ازن مصوب یازدهمین اجلاس اعضاء پکن (۱۳۷۸/۹/۱۲)

بسمه تعالی

مقدمه توجیهی:

نظر به عضویت جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون وین در خصوص حفاظت از لایه ازن و پروتکل مونترال در مورد مواد کاهنده لایه ازن و تصویب اصلاحیه‌های

کپنهاک لندف مونترال و باتوجه به آثار مثبت اصلاحیه پکن مورخ ۱۳۷۸ (۱۹۹۹) در تحکیم الزامات حفاظت از لایه ازن و کاهش مواد کاهنده آن توسط یکصد و بیست و شش کشور عضو کنوانسیون وین، لایحه زیر برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود:

لایحه اصلاحیه پروتکل مونترال در مورد مواد کاهنده لایه ازن مصوب یازدهمین اجلاس اعضاء - پکن، (۱۲-۸ آذرماه ۱۳۷۸ هجری شمسی برابر با ۲۹ نوامبر تا ۳ دسامبر) ۱۹۹۹

ماده واحده - اصلاحیه پروتکل مونترال در مورد مواد کاهنده لایه ازن مصوب یازدهمین اجلاس اعضاء در پکن (به تاریخ ۱۲-۸ آذر ۱۳۷۸ هجری شمسی برابر با ۲۹ نوامبر تا ۳ دسامبر ۱۹۹۹) مشتمل بر (۳) بند به شرح زیر تصویب و اجازه تودیع اسناد آن داده می‌شود.

۱- پروتکل یاد شده به شرح زیر اصلاح می‌شود:

الف - در بند (۵) ماده (۲) پروتکل، عبارت مواد (۲ الف) تا (ج۲)، جایگزین عبارت «ماده‌های (۲ الف) تا (۲ ث)، می‌گردد.

ب - در جزء (الف) بند (۸) و بند (۱۱) ماده (۲) عبارت «مواد (۲ الف) تا (ج۲)»، جایگزین عبارت، «مواد (۲ الف) تا (ج۲)» می‌گردد.

پ - متن زیر پس از بند (۷) ماده (ج۲) پروتکل اضافه می‌گردد:

«هریک از اعضای پروتکل که تولید کننده یک یا چند ماده از مواد مزبور است، باید اطمینان یابد که سطح محاسبه شده تولید مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (پ) آن، به صورت سالانه برای دوره (۱۲) ماهه‌ای که از اول ژانویه ۲۰۰۴ (۱۱ دی ماه ۱۳۸۲) شروع می‌شود و در هر دوره دوازده ماهه پس از آن از متوسط مقادیر زیر فراتر نرود:

الف - مجموع سطح محاسبه شده مصرف مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (پ) در سال ۱۹۸۹ میلادی (۱۳۶۸ هجری شمسی) و دو ممیز هشت دهم درصد سطح

محاسبه شده مصرف مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (الف) در سال ۱۹۸۹ میلادی (۱۳۶۸ هجری شمسی).

ب - مجموع سطح محاسبه شده تولید مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (پ) در سال ۱۹۸۹ میلادی (۱۳۶۸ هجری شمسی) و دو ممیز هشت‌دهم درصد سطح محاسبه شده تولید مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (الف) در سال ۱۹۸۹ میلادی (۱۳۶۸ هجری شمسی) با این حال، به منظور تأمین نیازهای اساسی داخلی اعضایی که به موجب بند (۱) ماده (۵) عمل می‌کنند، سطح محاسبه شده تولید ممکن است از حد مزبور تا پانزده درصد سطح محاسبه شده تولید مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (پ) به شرح فوق فراتر رود.

ت - متن زیر بعد از ماده (۲ ح) اضافه می‌گردد:

«ماده (۲) خ: هریک از اعضا باید اطمینان یابد که سطح محاسبه شده مصرف و تولید مواد تحت کنترل در گروه (۳) پیوست (پ) آن برای دوره ۱۲ ماهه‌ای که از اول ژانویه ۲۰۰۲ (۱۱ دی ماه ۱۳۸۴) شروع می‌شود و در هر دوره دوازده ماهه بعد از آن از حد صفر فراتر نرود. جز در مورد مقداری که اعضا تصمیم بگیرند سطح تولید یا مصرفی را مجاز کنند که برای برآورده کردن مصارفی که در مورد ضروری بودنشان توافق کرده‌اند، لازم است، این بند اعمال خواهد شد.»

ث - در ماده (۳) پروتکل، عبارت «مواد (۲)، (۲ الف) تا (۲ خ)، جایگزین عبارت «مواد (۲)، (۲ الف) تا (۲ خ)» می‌گردد.

ج - بندهای زیر بعد از بند (۱) مکرر سوم ماده (۴) اضافه می‌گردد:

بند (۱) مکرر چهارم: هر عضو باید تا اول ژانویه ۲۰۰۴ میلادی (۱۱ دی ۱۳۸۲) واردات مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (پ) را از هر کشور غیر عضو این پروتکل ممنوع سازد.

چ - بندهای زیر بعد از بند (۲) مکرر سوم ماده (۴) اضافه می‌گردد:

بند (۲) مکرر چهارم: هر عضو باید تا اول ژانویه ۲۰۰۴ میلادی (۱۱ دی ۱۳۸۲) صادرات مواد تحت کنترل در گروه (۱) پیوست (پ) خود را به هر کشور غیر عضو این پروتکل ممنوع سازد.

بند (۲) مکرر پنجم: هر یک از اعضا ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این بند باید صادرات مواد تحت کنترل در گروه (۳) پیوست (پ) را به هر کشور غیر عضو این پروتکل ممنوع سازد.

ح - در بندهای (۵) تا (۷) ماده (۴) عبارت «پیوست‌های (الف)، (ب)، (پ) و (ث)، جایگزین عبارت «پیوست‌های (الف) و (ب)، گروه (۲) پیوست (پ) و پیوست (ث)» می‌گردد.

خ - در بند (۸) ماده (۴) پروتکل، عبارت «مواد (الف۲) تا (خ۲)» جایگزین عبارت «مواد (الف ۲) تا (ت۲)، مواد (ج۲) و (ح۲)» می‌گردد.

د - در بند (۴) ماده (۵) پروتکل، عبارت «مواد (الف۲) تا (خ۲)» جایگزین عبارت «مواد (الف۲) تا (ح۲)» می‌گردد.

ذ - در بندهای (۵) و (۶) ماده (۵) پروتکل، عبارت «مواد (الف ۲) تا (ح۲) و ماده (خ۲)» جایگزین عبارت «مواد (الف۲) تا (ح۲)» می‌گردد.

ر - جمله زیر به انتهای جزء (الف) بند (۸) مکرر دوم ماده (۵) پروتکل اضافه می‌گردد.

«هر عضوی که به موجب بند (۱) این ماده عمل می‌نماید، باید تا اول ژانویه ۲۰۱۶ (۱۱ دی ماه ۱۳۹۴) اقدامات کنترلی مشخص شده در بند (۸) ماده (ج۲) را رعایت نماید و به عنوان مبنای خود برای رعایت اقدامات کنترلی مزبور، متوسط سطوح محاسبه شده تولید و مصرف خود در سال ۲۰۱۵ (۱۳۹۴ هجر شمسی) را مصرف نماید.»

ز - در ماده (۶) پروتکل، عبارت «مواد (الف ۲) تا (خ۲)» جایگزین عبارت «مواد (الف۲) تا (ح۲)» می‌گردد.

- ژ - در بند (۲) ماده (۷) پروتکل، عبارت «پیوست (ب) و گروه‌های (â) و (â۲) پیوست (پ)» جایگزین عبارت «پیوست‌ای (ب) و (پ)» می‌گردد.
- س - جمله زیر بعد از اولین جمله بند (۳) ماده (۷) پروتکل اضافه می‌گردد:
«هریک از اعضاء باید داده‌های آماری مربوط به مقدار سالانه مواد تحت کنترل فهرست شده در پیوست (ث) را که برای کاربردهای قرنطینه‌ای و قبل از بارگیری مصرف شده است، در اختیار دبیرخانه قرار دهد»
- ش - در بند (۱) ماده (۱۰) پروتکل، عبارت «مواد (الف۲) تا (۲ ث) و ماده (۲خ)» جایگزین عبارت «مواد (الف۲) تا (۲ ث)» می‌گردد.
- ص - در ماده (۱۷) پروتکل، عبارت «مواد (الف۲) تا (۲خ)» جایگزین عبارت «مواد (الف۲) تا (۲ح)» می‌گردد.
- ض - گروه زیر به پیوست (پ) پروتکل اضافه می‌گردد.

گروه

ماده

تعداد ایزومرها

توان کاهش لایه ازن

گروه

BRCL2CH۳

پروموکلرومتان

۱

۰/۱۲

۲- هیچ کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای نمی‌تواند سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این اصلاحیه را تودیع نماید مگر آنکه سند مشابهی را در مورد اصلاحیه مصوب اجلاس نهم اعضاء در مونترال به تاریخ ۱۷ سپتامبر ۱۹۹۷ میلادی (۲۶ شهریور ۱۳۷۶ هجری شمسی) قبلا تودیع نموده باشد یا همزمان تودیع نماید.

۳-

الف - این اصلاحیه از اول ژانویه ۲۰۰۱ میلادی (یازدهم دی ماه ۱۳۷۹ هجری شمسی) لازم‌الاجرا خواهد شد مشروط بر اینکه حداقل بیست سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب اصلاحیه توسط کشورها یا سازمانهای وحدت اقتصادی منطقه‌ای که عضو پروتکل مونترال در زمینه مواد کاهنده لایه ازن می‌باشند، تودیع شده باشد در صورتی که این شرط تا تاریخ مزبور تحقق نیابد، اصلاحیه در نودمین روز پس از تاریخ تحقق این شرط لازم‌الاجرا خواهد شد.

ب - از نظر بند (۱)، هر سندی که توسط سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای تودیع شده باشد، به عنوان سندی اضافه براسنادی که کشورهای عضو چنین سازمانی تودیع کرده‌اند، تلقی نخواهد شد.

ج - این اصلاحیه پس از لازم‌الاجرا شدن آن به گونه‌ای که در بند (۱) پیش‌بینی شده است، برای هر عضو دیگر پروتکل در نودمین روز پس از تاریخ تودیع سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب آن لازم‌الاجرا خواهد شد.

وزیر امور خارجه

رئیس‌جمهور

۱۱- قانون اجازه عضویت جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید زیان بخش و دفع آنها

ماده واحده- به دولت اجازه داده می شود به عضویت کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید زیان بخش و دفع آنها مصوب ۲۲ مارس ۱۹۸۹ سوئیس درآید و اسناد آن را تسلیم نماید.

این قانون که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سی و یکم شهریور ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۱/۷/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

کنفرانس نمایندگان تام‌الاختیار درباره کنوانسیون جهانی مربوط به کنترل انتقالات برون مرزی زباله‌های مضر
بازل، ۲۰-۲۰ مارس ۱۹۸۹

کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون مرزی زباله‌های مضر و دفع آنها
بازل - ۱۹۸۰ (۱۳۶۸ هـ.ش)

مقدمه

اعضاء این کنوانسیون

با علم به زیان احتمالی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله و انتقال برون مرزی آنها برای سلامت انسان؛

با توجه به تهدید روزافزون سلامت انسان و محیط‌زیست از ایجاد و پیچیدگی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله و انتقال برون مرزی آنها؛

و نیز با توجه به این نکته که مؤثرترین طریق حفظ سلامت انسان و محیط‌زیست در خطرات عارض از این‌گونه زباله‌ها، تقلیل ایجاد آنها به حداقل از لحاظ کمی و کیفی و نتیجتاً کاهش خطر بالقوه آنها می‌باشد؛

با اعتقاد به این‌که دولت‌ها باید تدابیر لازم را اتخاذ نمایند که در اداره زباله‌های مضر و سایر انواع زباله، از جمله انتقال و دفع برون‌مرزی آنها حفظ سلامت انسان و محیط زیست، در هر جا که دفع شود، مدنظر باشد؛

با در نظر داشتن این نکته که دولت‌ها باید اطمینان حاصل کنند که عوامل ایجاد زباله‌های مضر و سایه انواع زباله، وظایف خود را به نحوی انجام دهند که حفظ محیط‌زیست، در هر جا که زباله‌ها دفع می‌شود، مورد توجه باشد؛

با علم کامل به این‌که هر دولتی این حق مطلق را دارد که از ورود و دفع زباله‌های مضر و سایر انواع زباله در سرزمین خود جلوگیری نماید؛

و نیز با توجه به تمایل روزافزون دولت‌ها، به ویژه کشورهای در حال رشد، به جلوگیری از انتقالات برون‌مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله بر سرزمین خود؛

با اعتقاد به این‌که زباله‌های مضر و سایر انواع زباله باید، تا جایی که حفظ محیط‌زیست ایجاب می‌کند، در همان کشوری دفع شود که زباله‌ها در آنجا ایجاد شده است.

با اطلاع از این‌که انتقالات برون مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله، از کشور محل ایجاد آنها به کشوری دیگر باید فقط تحت شرایطی مجاز دانسته شود که سلامت انسان و محیط‌زیست آنجا را به خطر نیندازد و نیز این انتقالات با مفاد این کنوانسیون مطابقت داشته باشد؛

با توجه به این که تشدید نظارت در انتقالات برون مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله موجب اداره صحیح آنها از لحاظ زیست محیطی و نیز تقلیل حجم این گونه انتقالات برون مرزی خواهد گردید؛

با اعتقاد به این که دولت‌ها باید برای مبادله صحیح اطلاعات درباره کنترل انتقال برون مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله به سرزمین‌های دیگر تدابیری اتخاذ نمایند،

با در نظر گرفتن این که برخی از موافقت‌نامه‌های منطقه‌ای و نیز بین‌المللی، متعرض مسأله حفظ و حمایت محیط‌زیست در رابطه با انتقال کالاهای خطرناک شده‌اند؛

با توجه به اعلامیه کنفرانس سازمان درباره محیط‌زیست انسان (استکهلم ۱۹۷۲)، رهنمودها و اصول برای اداره صحیح زباله‌های مضر جهت حفظ محیط‌زیست، (قاهره) - مصوب شورای سرپرستی برنامه محیط‌زیست سازمان ملل (UNEP) طی قطعنامه شماره ۱۴/۳۰ مورخ ۱۷ ژوئن ۱۹۸۷، توصیه کمیته کارشناسان سازمان ملل درباره انتقال کالاهای مضر (که در سال ۱۹۵۷ تدوین شده و هر دو سال یکبار آن را به روز درمی‌آورند)، توصیه‌ها، اعلامیه‌ها، مدارک و مقررات مربوط که در سیستم سازمان ملل تنظیم و تصویب گردیده و کارها و مطالعات انجام شده در سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، نظر به روح اصول، اهداف و وظایف منشور جهانی برای طبیعت، مصوب مجمع عمومی سازمان ملل در، سی‌وهفتمین اجلاس خود (۱۹۸۲) به عنوان نظام اخلاقی مربوط به حفظ محیط زیست انسان و حفاظت از منابع طبیعی؛

با تأیید این که دولت‌ها مسئول ایفای تعهدات بین‌المللی خود در رابطه با حمایت از سلامت انسان و حفظ و حمایت محیط‌زیست هستند و به موجب حقوق بین‌المللی مسئولیت دارند؛

با علم این که در صورت نقض عملی مفاد این کنوانسیون یا هر پروتکل مربوط به آن حقوق بین‌الملل مربوط به معاهدات قابل اجراء خواهد بود؛

با آگاهی از نیاز به ادامه توسعه و استفاده از تکنولوژی‌هایی که از لحاظ سلامت محیط‌زیست زباله کمتری تولید می‌کنند و اتخاذ شیوه‌های صحیح بازپروری، خانه‌داری، مناسب و سیستم‌های مطلوب اداره زباله‌های مضر و سایر انواع زباله به منظور کاهش ایجاد آنها به حداقل؛

و نیز با علم به توجه فزاینده جهانی به لزوم کنترل شدید انتقال برون‌مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله و نیاز به کاهش این‌گونه انتقالات، در حد امکان، به حداقل؛
با نگرانی از مسأله انتقالات غیرقانونی برون‌مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله، و نیز با در نظر گرفتن امکانات محدود کشورهای در حال رشد برای اداره زباله‌های مضر و سایر انواع زباله؛

با آگاهی از لزوم ترغیب انتقال تکنولوژی برای اداره صحیح زباله‌های مضر و سایر انواع زباله‌ای که در محل ایجاد می‌شود خاصه به کشورهای در حال رشد طبق روح رهنمودهای قاهره و قطعنامه شماره ۱۴/۱۶ شورای سرپرستی (UNEP) درباره ترغیب انتقال تکنولوژی مربوط به حمایت از محیط‌زیست و نیز با علم به این‌که زباله‌های مضر و سایر انواع زباله باید طبق کنوانسیون‌های بین‌المللی و توصیه‌های مربوط انتقال یابد؛
و نیز با اعتقاد به این‌که انتقال برون‌مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله باید فقط هنگامی مجاز دانسته شود که انتقال و نهایتاً دفع این‌گونه زباله‌ها از لحاظ زیست‌محیطی بی‌ضرر است، و با تصمیم به محافظت از سلامت انسان و محیط‌زیست از طریق کنترل شدید در مقابل اثرات زیانباری که ممکن است از ایجاد و اداره زباله‌های مضر و سایر انواع زباله حادث شود، به نحو
ذیل توافق نمودند.

ماده ۱- حدود کنوانسیون

۱- زباله‌های ذیل که مورد انتقال برون‌مرزی قرار می‌گیرند برای منظوره‌های این

کنوانسیون «زباله‌های مضر» محسوب می‌شوند:

الف- زباله‌هایی که جزء گروه مندرج در ضمیمه ۱ می‌باشد، مگر آنکه دارای خصوصیات مذکور در ضمیمه ۳ نباشند، و

ب- زباله‌هایی که مشمول بند (الف) نیستند، ولی طبق مقررات محلی کشورهای عضو، صادرکننده و واردکننده یا عبور زباله‌های مضر محسوب می‌شوند.

۲- زباله‌هایی که جزء گروه مندرج در ضمیمه ۲ هستند و مورد انتقال برون مرزی قرار می‌گیرند، برای منظوره‌های این کنوانسیون «سایر انواع زباله» به شمار می‌آیند.

۳- زباله‌هایی که به علت رادیو اکتیو بودن مشمول سیستم‌های دیگر بین‌المللی کنترل، از جمله اسناد بین‌المللی مشخصاً قابل اجراء در مورد مواد رادیو اکتیو می‌باشند، در چهارچوب این کنوانسیون قرار نمی‌گیرند.

۴- زباله‌های ناشی از عملیات عادی کشتی‌ها، که دفع آنها مشمول سند بین‌المللی دیگری می‌باشد، در چهارچوب این کنوانسیون قرار نمی‌گیرند.

ماده ۲- تعریف‌ها

برای منظوره‌های این کنوانسیون:

۱- «زباله‌ها» اجسام یا اشیایی است که طبق مقررات قانونی ملی دفع می‌شوند یا باید دفع شوند.

۲- «اداره» به معنی جمع‌آوری، انتقال و دفع زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله، از جمله مراقبت بعدی از محل‌های دفع می‌باشد.

۳- «انتقال برون مرزی» به معنی انتقال زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله است از ناحیه‌ای تحت حاکمیت ملی یک دولت به ناحیه‌ای تحت حاکمیت ملی یک دولت دیگر یا از طریق آن، یا به ناحیه‌ای یا از طریق ناحیه‌ای که تحت حاکمیت ملی دولت دیگری نباشد، مشروط به آن که لااقل دو دولت در این انتقال ذیمدخل باشند.

۴- «دفع» به معنی هر عملی است که در ضمیمه ۴ این کنوانسیون مشخص شده است.

۵- «محل یا وسایل مجاز» به معنی محل یا وسایل دفع زباله‌های مضر و سایر انواع زباله است که مرجع مربوط کشوری که محل یا وسایل در آن قرار دارد، آن را مجاز دانسته است.

۶- «مرجع ذیصلاح» به معنی یک مرجع دولتی است که یک کشور عضو در نواحی که خود

صلاح می‌داند، تعیین می‌نماید تا مسئول دریافت اطلاعات مربوط به انتقال برون مرزی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله، اطلاعات مربوط به آن، و جوابگویی به آن اطلاعات طبق ماده ۶، باشد.

۷- «مرکز» به معنی واحد کشور عضوی است که در ماده ۵ بدان اشاره شده و مسئول دریافت یا ارائه اطلاعات پیش‌بینی شده در مواد ۱۳ و ۱۵ می‌باشد.

۸- «اداره زباله‌های مضر و سایر انواع زباله» به نحو صحیح از لحاظ زیست‌محیطی به معنی انجام اقدامات عملی است به منظور اداره زباله‌های مضر و سایر انواع زباله به نحوی که سلامت انسان و محیط‌زیست در برابر اثرات زیان‌بار احتمالی این‌گونه زباله‌ها حفظ گردد.

۹- «ناحیه تحت حاکمیت ملی یک دولت»، به معنی هرگونه اراضی، ناحیه دریایی یا هوایی است که در داخل آن، یک دولت طبق حقوق بین‌المللی در رابطه با سلامت انسان و محیط‌زیست مسئولیت اداری و انضباطی اعمال می‌نماید.

۱۰- «کشور صدور» به معنی کشور عضوی است که قرار است انتقال برون‌مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله از آنجا آغاز شود.

۱۱- «کشور ورود» به معنی کشور عضوی است که انتقال برون‌مرزی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله به منظور دفع آنها در آنجا یا به منظور بارگیری آن قبل از دفع در ناحیه‌ای که تحت حاکمیت ملی هیچ دولتی نیست، انجام می‌گیرد.

۱۲- «کشورهای ذیربط» به معنی کشورهای صدور، ورود یا کشور ورود است که انتقال زباله‌های مضر و سایر انواع زباله از طریق آن انجام می‌شود، یا قرار است انجام شود.

۱۳- «کشورهای ذیربط» به معنی کشورهای صدور، ورود یا عبور می‌باشند، خواه عضو کنوانسیون باشند خواه نباشند.

۱۴- «شخص» به معنی شخص حقیقی یا حقوقی است.

۱۵- «صادرکننده» به معنی شخصی است که تحت حاکمیت دولت کشور صدور می‌باشد که ترتیب صدور زباله‌های مضر و سایر انواع زباله را می‌دهد.

۱۶- «واردکننده» به معنی شخصی است که تحت حاکمیت دولت کشور ورودی می‌باشد که ترتیب ورود زباله‌های مضر و سایر انواع زباله را می‌دهد.

۱۷- «انتقال‌دهنده» به معنی شخصی است که انتقال زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله‌ها را انجام می‌دهد.

۱۸- «ایجادکننده» به معنی شخصی است که فعالیتش زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله ایجاد می‌کند، یا هر گاه شخص ایجادکننده معلوم نباشد، شخصی است که آن زباله‌ها را در اختیار دارد یا آن را کنترل می‌کند.

۱۹- «دفع‌کننده» به معنی شخصی است که زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله برای او حمل می‌شود تا آنها را دفع نماید.

۲۰- «سازمان یک پارچه سازی سیاسی و یا اقتصادی» به معنی سازمانی است که توسط دولت‌های دارای حاکمیت ملی تشکیل شده است و دولت‌های عضو آن سازمان صلاحیت مربوط به امور تحت این کنوانسیون را به آن سازمان واگذار نموده‌اند و دارای اختیارات تام طبق مقررات داخلی خود می‌باشد تا کنوانسیون را امضاء کند، تصویب نماید، بپذیرد. با آن موافقت نماید و رسماً آن را تأیید کند یا بدان ملحق گردد.

۲۱- «انتقال غیرقانونی» به معنی هرگونه انتقال برون مرزی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله می‌باشد که در ماده ۹ مشخص گردیده است.

ماده ۳- تعریف‌های ملی از زباله‌های مضر

۱- هر عضو کنوانسیون باید ظرف مدت شش ماه از تاریخ امضاء این کنوانسیون دبیرخانه کنوانسیون را از موضوع زباله‌هایی (غیر از زباله‌هایی که در ضمیمه‌های او ۲ ذکر شده است) که طبق قوانین ملی خود به عنوان زباله‌های مضر در نظر گرفته یا تعریف کرده است، آگاه سازد و نیز شرایط مربوط به شیوه‌های انتقال برون‌مرزی قابل اجراء در مورد اینگونه زباله‌ها را به اطلاع دبیرخانه برساند.

۲- هر عضو کنوانسیون باید دبیرخانه را متعاقباً از تغییرات عمده در اطلاعاتی که طبق بند ۱ ارائه داده است مطلع سازد.

۳- دبیرخانه باید فوراً اطلاعاتی را که به موجب بندهای او ۲ دریافت داشته است به آگاهی همه اعضاء کنوانسیون برساند.

۴- اعضاء کنوانسیون باید اطلاعاتی را که دبیرخانه به آنها داده است در اختیار صادرکنندگان خود بگذارند.

ماده ۴- تعهدات عمومی

۱- الف: اعضایی که از حق خود در منع ورود زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله برای دفع استفاده می‌کنند، باید اعضای دیگر را از تصمیم خود طبق ماده ۱۳ آگاه سازند.

ب- اعضاء کنوانسیون می‌توانند صدور زباله‌های مضر و سایر انواع زباله را به کشور اعضایی که ورود اینگونه زباله‌ها را منع کرده‌اند، هنگامی که به موجب بند فرعی (الف) فوق مطلع شده‌اند، منع نمایند یا، صدور آن را اجازه ندهند.

پ- اعضاء کنوانسیون می‌توانند صدور زباله‌های مضر و سایر انواع زباله را، هر گاه کشور واردکننده کتباً در مورد خاصی از ورود زباله موافقت نکرده باشد، و در صورتی که کشور

واردکننده ورود اینگونه زباله را منع ننموده باشد، منع کنند، یا اجازه ندهند.

۲- هر عضو کنوانسیون باید تدابیر مناسب را جهت موارد ذیل اتخاذ نماید:

الف- حصول اطمینان از این که زباله‌های مضر و سایر انواع زباله در کشور خود به حداقل کاهش یابد، در این مورد باید جنبه‌های اجتماعی تکنولوژیکی و اقتصادی مدنظر باشد.

ب- حصول اطمینان از داشتن امکانات کافی دفع زباله، برای اداره زباله‌های مضر و سایر انواع زباله به نحو صحیح از لحاظ زیست‌محیطی، به منظور این که در حد امکان این زباله‌ها در همان سرزمین دفع شوند.

پ- حصول اطمینان از این که اشخاص دست‌اندرکار اداره زباله‌های مضر و سایر انواع زباله در داخل آن سرزمین اقدامات لازم را جهت پیشگیری از آلودگی ناشی از اداره این گونه زباله‌های مضر و سایر انواع زباله به عمل آورند و هر گاه آلودگی پیش آمد عواقب آن را به سلامت انسان و محیط‌زیست به حداقل برسانند.

ت- حصول اطمینان از این که انتقال برون مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله به حداقل تقلیل یابد و با اداره زباله‌های مضر و سایر انواع زباله و نحو صحیح از لحاظ زیست‌محیطی مطابقت داشته باشد و این عمل به طرز انجام شود که سلامت انسان و محیط‌زیست در برابر اثرات سوء ناشی از این گونه انتقالات حفظ شود.

ث- جلوگیری از صدور زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله به کشور یا گروه کشورهای عضو این کنوانسیون، که به یک سازمان یک‌پارچه‌سازی اقتصادی و یا سیاسی تعلق دارند، خاصه کشورهای در حال رشد، که طبق قوانین خود هرگونه ورود زباله را ممنوع کرده‌اند، و نیز هرگاه این کشورها تشخیص دهند که زباله‌های مورد بحث طبق ضوابطی که اعضای کنوانسیون در اولین نشست خود درباره آنها تصمیم می‌گیرند، به نحو صحیحی از لحاظ زیست‌محیطی اداره نخواهد شد.

ج- درخواست ارائه اطلاعات مربوط به انتقال برون‌مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله طبق مفاد الحاقیه شماره ۵- الف به کشورهای ذیربط، با تبیین اثرات انتقال مورد نظر بر سلامت انسان و محیط زیست.

چ- جلوگیری از ورود زباله‌های مضر و سایر انواع زباله، در صورتی که تشخیص دهند که زباله‌های مورد بحث و نحو صحیح از لحاظ زیست‌محیطی اداره نخواهند شد.

ح- همکاری در فعالیت‌های اعضای دیگر کنوانسیون و سازمان‌های ذینفع به طور مستقیم و از طریق دبیرخانه، از جمله، توزیع اطلاعات درباره انتقال برون مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله، به منظور بهبود اداره صحیح این‌گونه زباله‌ها از لحاظ زیست‌محیطی و نیز جلوگیری از انتقالات غیرقانونی آن.

۳- اعضای کنوانسیون اعلام می‌دارند که انتقال غیرقانونی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله عملی جنایتکارانه است.

۴- هر عضو کنوانسیون باید تدابیر مناسب اداری یا قانونی و غیره را جهت اجرای مفاد این کنوانسیون، از جمله تدابیری به منظور جلوگیری و تنبیه اعمال مغایر این کنوانسیون، اتخاذ نماید.

۵- هیچ یک از اعضای کنوانسیون نباید اجازه دهد که زباله‌های مضر و سایر انواع زباله به کشوری که عضو کنوانسیون نیست صادر شود یا از کشوری که عضو کنوانسیون نیست وارد گردد.

۶- اعضای کنوانسیون موافقت می‌نمایند که اجازه ندهند که زباله‌های مضر و سایر انواع زباله برای دفع در داخل ناحیه‌ای در جنوب ۶۰ درجه عرض جنوبی صادر گردد، خواه این‌گونه زباله‌ها مورد انتقالات برون‌مرزی قرار گیرند و خواه نگیرند.

۷- علاوه بر این، هر عضو کنوانسیون باید:

الف- اجازه ندهد که اشخاص تحت حاکمیت ملی خود زباله‌های مضر و سایر انواع زباله را منتقل یا دفع کنند، مگر آن که این اشخاص مختار یا مجاز باشند که این‌گونه عملیات را انجام دهند.

ب- مقرر دارد که زباله‌های مضر و سایر انواع زباله‌ای که مورد انتقالات برون‌مرزی قرار می‌گیرند، و طبق مقررات و ضوابطی که از لحاظ بین‌المللی در زمینه بسته‌بندی و

برچسب‌زنی و حمل و نقل مورد قبول همگان است، بسته‌بندی، برچسب‌زنی و حمل و نقل گردد و این که به سایر شیوه‌های مربوطه شناخته شده بین‌المللی توجه لازم مبذول گردد.

پ- مقرر داد که زباله‌های مضر و سایر انواع زباله، دارای سند انتقال از نقطه آغاز انتقال تا نقطه دفع آن باشد.

۸- هر عضو کنوانسیون باید بخواهد که زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله‌ای که قرار است صادر گردد به نحوی در کشور صدور یا هر جای دیگر اداره شود که از لحاظ زیست‌محیطی سالم باشد. رهنمودهای فنی برای اداره زباله‌های مشمول این کنوانسیون طبق ضوابط صحیح زیست‌محیطی توسط اعضای کنوانسیون در نخستین اجلاس‌شان تعیین خواهد گردید.

۹- اعضای کنوانسیون باید تدابیر مناسب اتخاذ نمایند تا انتقال برون مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله فقط در مواردی مجاز دانسته شود که:

الف- کشور صدور، توانایی فنی و وسایل لازم، محل‌های دفع مناسب و ظرفیت کافی برای دفع زباله‌های مورد بحث به نحو مؤثر و از لحاظ زیست‌محیطی صحیح نداشته باشد، یا

ب- زباله‌های مورد بحث به عنوان مواد اولیه برای (Recycling) بازپروری یا صنایع بازسازی در کشور ورود لازم باشد، یا

پ- انتقال برون مرزی مورد بحث مطابق ضوابط دیگری باشد که اعضای کنوانسیون تعیین خواهند کرد، مشروط به این که آن ضوابط مغایر با اهداف این کنوانسیون نباشد.

۱۰- تعهد کشورهایی که زباله‌های مضر و سایر انواع زباله در آن‌جا ایجاد می‌شود مبنی بر این که این زباله‌ها باید به نحو سالم از لحاظ زیست‌محیطی اداره شود، نباید تحت هیچ شرایطی به کشورهای ورود یا عبور منتقل گردد.

۱۱- هیچ چیز در این کنوانسیون نباید مانع شود که یک کشور عضو کنوانسیون، مقررات اضافی، که با مفاد این کنوانسیون و مقررات حقوق بین‌الملل مطابقت داشته باشد، به منظور حفظ بهتر سلامت انسان، و محیط‌زیست وضع کند.

۱۲- هیچ چیز در این کنوانسیون نباید به هیچ‌وجه حاکمیت ملی دولت‌ها بر دریای ساحلی آنها طبق قوانین بین‌الملل و حقوق حاکمه و حاکمیتی که دولت‌ها در مناطق اقتصادی انحصاری و فلات قاره خود طبق قوانین بین‌الملل و نیز به اعمال حقوق و آزادی‌های دریانوردی یا هوانوردی کشتی‌ها و هواپیماها، که به موجب حقوق بین‌الملل پیش‌بینی شده در اسناد مربوطه منعکس است، لطمه وارد آورد.

۱۳- اعضای کنوانسیون باید تعهد کنند که در فواصل معین امکانات تقلیل مقدار آلودگی احتمالی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله‌ای را که به کشورهای دیگر، به ویژه کشورهای در حال رشد، صادر می‌شود، مورد تجدید نظر قرار دهند.

ماده ۵- تعیین مراجع و مرکز صالح

به منظور اجرای این کنوانسیون اعضای کنوانسیون باید:

۱- یک یا چند مرجع صالح و مرکز تعیین یا تأسیس نمایند. در مورد کشور عبور یک مرجع صالح باید جهت دریافت اطلاعاتیه تعیین شود.

۲- ظرف سه ماه از تاریخ به اجراء درآمدن این کنوانسیون برای آنها، به دبیرخانه اطلاع دهند که چه سازمان‌هایی را به عنوان مراجع صالح و مرکز خود تعیین کرده‌اند.

۳- ظرف یک ماه از تاریخ تصمیم خود، دبیرخانه را از تغییرات مربوط به تعیین مراجع صالح و مرکز خود، طبق بند فوق، آگاه سازند.

ماده ۶- انتقال برون مرزی بین اعضای کنوانسیون

۱- کشور صدور باید کتباً و از طریق مرجع صالح کشور صدور، مرجع صالح کشورهای ذینفع را از هرگونه انتقال برون مرزی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله که در نظر دارد انجام دهد

مطلع سازد، یا از ایجادکننده یا صادرکننده زباله بخواهد که چنین اقدامی را به عمل آورد. این گونه اطلاعیه باید محتوی مطالب و اطلاعات مذکور در الحاقیه ۵ الف و به زبان قابل قبول کشور ورود باشد. فقط یک اطلاعیه باید به هر کشور ذینفع ارسال گردد.

۲- کشور ورود باید کتباً به کشور اطلاع‌دهنده پاسخ دهد و موافقت خود را تحت شرایطی یا بدون قید و شرط اعلام دارد، از اجازه انتقال امتناع ورزد یا اطلاعات بیشتری درخواست نماید. یک نسخه از پاسخ نهایی کشور ورود باید به جای مراجع صالح کشورهای ذینفع که اعضای کنوانسیون هستند ارسال گردد.

۳- تا زمانی که کشور صدور تأیید کتبی مبنی بر موارد ذیل را دریافت نکرده است نباید به ایجادکننده یا صادرکننده زباله اجازه شروع انتقال برون‌مرزی را بدهد.

الف- اطلاع‌دهنده، موافقت کتبی کشور ورود را دریافت کرده است و
ب- اطلاع‌دهنده تأییدیه وجود قرارداد بین صادرکننده و دفع‌کننده، را که طی آن اداره صحیح زیست‌محیطی زباله‌های مورد نظر تصریح گردیده است، دریافت نموده است.

۴- هر کشور عبور عضو کنوانسیون باید فوراً وصول اطلاعیه را به طرف اطلاع‌دهنده اعلام دارد. این کشور می‌تواند متعاقباً ظرف شصت روز موافقت خود را با انتقال زباله تحت شرایطی یا بدون قید و شرط کتباً به آگاهی طرف اطلاع‌دهنده برساند یا از دادن اجازه امتناع ورزد و یا درخواست اطلاعات اضافی بنماید. کشور صدور نباید تا موافقت کتبی کشور عبور را دریافت نکرده است اجازه انتقال برون‌مرزی را بدهد، ولی هر گاه در هر زمان یک عضو کنوانسیون تشخیص دهد که موافقت کتبی قبلی یا به طور کلی و یا در موارد خاص، برای عبور زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله ضرورت ندارد، یا هرگاه شرایط را تغییر دهد، باید طبق ماده ۱۳ فوراً اعضای دیگر کنوانسیون را از تصمیم خود مطلع سازد. در این صورت اگر ظرف مدت شصت روز از تاریخ وصول اطلاعیه‌ای که توسط کشور عبور داده شده است، کشور صدور پاسخی دریافت

نکند، کشور صدور می‌تواند اجازه شروع صدور زباله را از طریق کشور عبور صادر نماید.

۵- در موردی که انتقال برون‌مرزی زباله فقط طبق قوانین کشور صدور مضر شناخته شده باشد:

الف- الزامات بند ۹ این ماده که شامل حال واردکننده یا دفع‌کننده و کشور واردکننده می‌شود، و با اعمال تغییرات لازم در مورد صادرکننده و کشور صدور نیز قابل اجراء می‌باشد.

ب- در صورتی که کشور ورود یا کشورهای ورود و عبور که اعضای کنوانسیون هستند، زباله را مضر تشخیص داده باشند، الزامات بندهای ۴، ۳، ۱ و ۶ این ماده که شامل حال صادرکننده

و کشور صدور می‌باشد، با اعمال تغییرات لازم در مورد واردکننده یا دفع‌کننده و کشور ورود نیز قابل اجراء خواهد بود، یا

پ- هرگاه فقط کشور عبور این زباله‌ها را مضر تشخیص داده باشد. مفاد بند ۴ شامل حال آن کشور خواهد بود،

۶- کشور صدور می‌تواند، در صورتی موافقت کتبی کشورهای ذیربط، در موارد زیر به ایجادکننده یا صادرکننده اجازه دهد که از یک اطلاعیه کلی استفاده کند. در موردی که زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله‌های که خصوصیات فیزیکی و شیمیایی آنها تغییر نمی‌کند، زباله‌ها به طور مرتب از طریق گمرک خروج معین و واحد کشور صدور، از طریق گمرک ورود معین و واحد کشور ورود و در مورد عبور از طریق گمرک ورود و خروج معین و واحد کشور یا کشورهای عبور برای دفع‌کننده معین و واحد ارسال گردد.

۷- کشورهای ذیربط می‌توانند موافقت کتبی خود را مبنی بر استفاده از یک اطلاعیه کلی مذکور در بند ۶، در صورت ارائه برخی اطلاعات مانند مقادیر دقیق یا لیست ادواری زباله‌های مضر و سایر انواع زباله‌ای که ارسال خواهد شد، اعلام دارند.

۸- ممکن است اطلاعیه کلی و موافقت کتبی مورد اشاره در بندهای ۶ و ۷ شامل محموله‌های متعدد زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله طی یک دوره حداکثر ۱۲ ماه باشد.

۹- اعضای کنوانسیون باید بخواهند که هر شخصی که مسئول انتقال برون‌مرزی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله است مدرک انتقال را به محض تحویل یا دریافت زباله‌های مورد نظر امضاء نماید. آنها همچنین باید بخواهند که دفع‌کننده دریافت زباله‌ها را توسط دفع‌کننده و در زمان مناسب و تاریخ خاتمه دفع را، همان‌گونه که در اطلاعیه مشخص شده است، به اطلاع صادرکننده و مرجع صالح کشور صدور برسانند. هرگاه این امر به اطلاع کشور صدور نرسیده باشد مرجع صالح کشور صدور یا صادرکننده باید کشور ورود را مطلع سازد.

۱۰- اطلاعیه و پاسخ مندرج در این ماده باید به مرجع صالح اعضای ذیربط، یا در مورد کشورهای غیر عضو هر مرجع دولتی مناسب، تسلیم شود.

۱۱- هر انتقال برون‌مرزی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله باید تحت پوشش بیمه، یا هرگونه ضمانت‌نامه‌ای قرار گیرد که کشور ورود یا کشور عبور که عضو کنوانسیون هستند مناسب تشخیص دهند.

ماده ۷- انتقال برون‌مرزی از یک کشور عضو کنوانسیون از طریق کشورهایی که عضو کنوانسیون نیستند.

بند ۲ ماده ۶ کنوانسیون با تغییرات لازم حسب مورد، شامل انتقال برون‌مرزی زباله‌های

مضر یا سایر انواع زباله از یک کشور عضو کنوانسیون از طریق یک کشور یا کشورهایی که عضو کنوانسیون نیستند، خواهد بود.

ماده ۸- وظیفه ورود مجدد، در صورتی که انتقال برون‌مرزی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله، که کشورهای ذیربط در مورد آن موافقت نموده‌اند، نتواند با توجه به مفاد این کنوانسیون، طبق شرایط قرارداد به طور کامل انجام گیرد، کشور صدور باید

زباله‌های مورد نظر را توسط صادرکننده ظرف نود روز از تاریخی که کشور واردکننده کشور صدور و دبیرخانه را مطلع ساخته است یا طی مدت زمان دیگری که کشورهای ذیربط توافق نمایند به کشور صدور بازگرداند. بدین منظور، کشور صدور و هر کشور طرف عبور زباله نباید از اعاده آن زباله‌ها به کشور صدور مخالفت نماید.

ماده ۹- انتقال غیرقانونی

۱- برای منظور این کنوانسیون، در موارد ذیل انتقال برون‌مرزی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله غیرقانونی محسوب می‌شود.

الف- انتقال بدون اطلاع به کشورهای ذیربط طبق مقررات این کنوانسیون، یا

ب- انتقال بدون موافقت کشور ذیربط طبق مقررات این کنوانسیون، یا

پ- انتقال با موافقت کشورهای ذیربط از طریق جعل، قلب واقعیت یا تقلب، یا

ت- در صورتی که نحوه انتقال عملاً با مدارک مغایر باشد، یا

ث- در صورتی که انتقال منجر به دفع عمدی (مانند دامپینگ) زباله‌های مضر یا

سایر انواع زباله برخلاف مقررات این کنوانسیون و اصول کلی قوانین بین‌المللی گردد.

۲- در مورد انتقال برون‌مرزی غیرقانونی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله در نتیجه

رفتار صادرکننده یا ایجادکننده، کشور صدور باید اقداماتی انجام دهد تا زباله‌های مورد نظر:

الف- توسط صادرکننده یا ایجادکننده، یا در صورت لزوم توسط خود او به کشور

صدور بازگردانده شود، یا هرگاه این کار عملی نباشد.

ب- به نحو دیگری که با مقررات این کنوانسیون مطابقت داشته باشد، ظرف مدت

۳۰ روز از تاریخی که مورد انتقال غیرقانونی به کشور صدور اطلاع داده شده است، یا

طی مدت زمانی که طرف‌های ذیربط توافق کنند، خود آنها را دفع نماید.

بدین منظور طرف‌های ذیربط نباید با اعاده زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله‌ای که

در اثر عمل واردکننده یا دفع‌کننده، غیرقانونی شناخته شده است، کشور ورود باید

مطمئن گردد که زباله‌های مورد بحث توسط واردکننده یا دفع‌کننده، به نحوی دفع

می‌شود که از لحاظ زیست محیطی سالم است، یا در صورت لزوم ظرف ۳۰ روز در تاریخی که کشور ورود از انتقال

غیرقانونی مطلع شده است، یا طی مدت زمان دیگری که مورد توافق کشورهای ذیربط قرار گیرد، توسط خود کشور وارد کننده دفع گردد. بدین منظور، طرف‌های ذیربط باید حسب ضرورت در مورد دفع زباله‌ها به نحو صحیح و سالم از لحاظ زیست‌محیطی با یکدیگر همکاری نمایند.

۴- در مواردی که مسئولیت انتقال غیرقانونی را نتوان به صادرکننده یا ایجاد کننده یا واردکننده یا دفع کننده منتسب دانست، طرف‌های ذیربط یا سایر اعضای کنوانسیون حسب ضرورت باید از طریق همکاری اقداماتی نمایند تا زباله‌های مورد نظر در اسرع وقت به نحوی سالم از لحاظ زیست محیطی یا در کشور صدور یا در کشور ورود یا به مناسبت در هر جای دیگر دفع گردد.

۵- هر عضو کنوانسیون باید مقررات ملی مناسبی به منظور جلوگیری از انتقال غیرقانونی زباله یا مجازات این عمل وضع نماید، اعضای کنوانسیون باید جهت تحقق اهداف این ماده با یکدیگر همکاری نمایند.

ماده ۱۰- همکاری بین‌المللی

۱- اعضای این کنوانسیون باید به منظور بهبود و اداره صحیح و سالم زباله‌های مضر و سایر انواع زباله از لحاظ زیست‌محیطی با یکدیگر همکاری نمایند.

۲- بدین منظور اعضای کنوانسیون باید:

الف- در صورت تقاضا اطلاعاتی، خواه به طور دوجانبه و خواه چندجانبه، با توجه به ترغیب اداره صحیح و سالم زباله‌های مضر و سایر انواع زباله از لحاظ زیست‌محیطی از جمله با در نظر گرفتن هماهنگی در ضوابط و رویه‌های فنی بر این اداره مناسب زباله‌های مضر و یا سایر انواع زباله، در اختیار بگذارند.

ب- در نظارت بر اثرات اداره زباله‌های مضر بر سلامت انسان و محیط‌زیست با یکدیگر همکاری کنند.

پ- با توجه به قوانین مقررات و سیاست‌های داخلی خود در زمینه توسعه و استفاده از تکنولوژی‌های جدید و سالم از لحاظ زیست محیطی و مولد حداقل زیاله و بهبود تکنولوژی‌های موجود به منظور در حد امکان حذف تولید زیاله‌های مضر و سایر انواع زیاله و دستیابی به روش‌های مؤثر اداره صحیح آنها به طریقی سالم از نظر زیست محیطی، از جمله بررسی اثرات اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی استفاده از این تکنولوژی‌های جدید یا تکامل یافته همکاری نمایند

ت- با توجه به قوانین، مقررات و سیاست‌های داخلی خود در زمینه انتقال تکنولوژی و

سیستم‌های اداره مربوط به اداره صحیح زیاله‌های مضر و سایر انواع زیاله از لحاظ زیست محیطی، فعالانه همکاری کنند. آنها باید همچنین در مورد توسعه ظرفیت فنی بین اعضای کنوانسیون، به ویژه اعضایی که ممکن است به مساعدت فنی در این زمینه نیاز داشته باشند یا درخواست مساعدت فنی نمایند، همکاری کنند.

ث- در زمینه تهیه رهنمودها و یا شیوه‌های عمل مناسب فنی همکاری نمایند.

۳- اعضای کنوانسیون باید طرق و وسایل مناسب را به منظور مساعدت به کشورهای در حال رشد در اجرای بندهای فرعی (الف)، (ب) و (پ)، بند ۲، ماده ۴، به کار گیرند.

۴- با در نظر گرفتن نیازهای کشورهای در حال رشد، همکاری بین اعضای کنوانسیون و سازمان‌های ذیصلاح بین‌المللی به منظور آگاهی عمومی، توسعه تکنولوژی‌های مناسب اداره صحیح زیاله‌های مضر و سایر انواع زیاله از لحاظ زیست محیطی و استفاده از تکنولوژی‌های مناسب اداره صحیح زیاله‌های مضر و سایر انواع زیاله از لحاظ زیست محیطی و استفاده از تکنولوژی‌هایی که حداقل زیاله را تولید می‌نماید، ترغیب می‌گردد.

ماده ۱۱- موافقت‌نامه‌های دوجانبه، چند جانبه و منطقه‌ای

۱- با وجود مقررات ماده ۴، بند ۵، اعضای کنوانسیون می‌توانند به انعقاد موافقت‌نامه‌های دوجانبه، چند جانبه و منطقه‌ای یا اتخاذ ترتیباتی مربوط به انتقال برون‌مرزی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله، با اعضای کنوانسیون یا کشورهای غیرعضو کنوانسیون مبادرت نمایند، مشروط به این‌که این موافقت‌نامه‌ها یا ترتیبات از اداره صحیح زباله‌های مضر و سایر انواع زباله، طبق شرایط این کنوانسیون، عدول ننماید. این موافقت‌نامه‌ها یا ترتیبات باید حاوی مقرراتی باشد که در مقایسه با مقررات این کنوانسیون در ارتباط با اداره سالم زباله‌ها از لحاظ زیست محیطی کاستی نداشته باشد، به ویژه باید مصالح و منافع کشورهای در حال رشد در آنها ملحوظ گردد.

۲- اعضای کنوانسیون باید دبیرخانه را از موافقت‌نامه‌ها یا ترتیبات دوجانبه، چندجانبه یا منطقه‌ای مذکور در بند ۱ یا آنهایی که قبل از به اجراء درآمدن این کنوانسیون برای آنها، به منظور کنترل انتقالات برون‌مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله بین طرف‌های آن موافقت‌نامه، منعقد نموده‌اند، آگاه سازند. مقررات این کنوانسیون نباید بر انتقالات برون‌مرزی که طبق این‌گونه موافقت‌نامه‌ها انجام می‌گیرد، اثر بگذارد مشروط به آن که موافقت‌نامه‌ها به اداره صحیح زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله طبق مقررات این کنوانسیون خلی وارد ننماید.

ماده ۱۲- مشاوره در مورد مسئولیت‌ها

اعضای کنوانسیون باید جهت تهیه یک پروتکل، در اسرع وقت، به منظور وضع مقررات و

اتخاذ شیوه‌های مربوط به مسئولیت و جبران زاید خسارات ناشی از انتقال و دفع برون‌مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله، با یکدیگر همکاری نمایند.

ماده ۱۳- انتقال اطلاعات

۱- اعضای کنوانسیون باید در صورت اطلاع از بروز حادثه‌ای در جریان انتقال برون‌مرزی یا دفع زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله، که احتمالاً ممکن است موجب

خطراتی برای سلامت انسان یا محیط‌زیست در کشورهای دیگر باشد. آن کشورها را فوراً مطلع سازند.

۲- اعضای کنوانسیون باید یکدیگر را از طریق دبیرخانه در موارد ذیل آگاه سازند:

الف- تغییرات مربوط به تعیین مراجعه ذیصلاح یا مراکز، طبق ماده ۵.

ب- تغییرات مربوط به تعریف مقامات کشور خود از زباله‌های مضر، طبق ماده ۳، و در اسرع وقت.

پ- تصمیمات اتخاذ شده توسط آنها مربوط به عدم موافقت کلی یا جزئی یا ورود زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله جهت دفع در داخل منطقه تحت حاکمیت ملی خود.

ت- تصمیمات اتخاذ شده توسط آنها به منظور محدود یا منع کردن حدود زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله.

ث- هرگونه اطلاعات دیگری که طبق بند ۴ این ماده لازم باشد.

۳- اعضای کنوانسیون باید با در نظر گرفتن قوانین و مقررات ملی خود گزارش درباره سال قبل حاوی اطلاعات ذیل، از طریق دبیرخانه، قبل از پایان هر سال به کنفرانس اعضای کنوانسیون که به موجب ماده ۱۵ تشکیل می‌گردد، تسلیم نمایند.

الف- مراجع ذیصلاح و مراکز که توسط آنها طبق ماده ۵ تعیین گردیده‌اند.

ب- اطلاعات مربوط به انتقالات برون‌مرزی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله‌ای که در آنها دخالت داشته‌اند، شامل:

۱- مقدار زباله‌های مضر یا سایر زباله صادر شده، نوع، خصوصیات، مقصد، هر کشور محل عبور و شیوه دفع آنها همان‌گونه که در پاسخ اطلاعاتیها اعلام گردیده است.

۲- مقدار زباله‌های مضر و سایر انواع زباله وارد شده، نوع، خصوصیات، مبدأ و شیوه‌های دفع آنها.

۳- موارد دفع که طبق شیوه‌های مورد نظر انجام نگردیده است.

۴- اقدامات لازم جهت کاهش مقدار زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله مورد انتقال برون مرزی.

- پ- اطلاعات مربوط به تدابیر اتخاذ شده توسط آنها در اجرای این کنوانسیون.
- ت- اطلاعات درباره آمار رسمی گردآوری شده درباره اثرات ایجاد، نقل مکان و دفع زباله‌های مضر، سایر انواع زباله بر سلامت انسان و محیط‌زیست.
- ث- اطلاعات درباره موافقت‌نامه‌ها و ترتیبات دوجانبه، چندجانبه و منطقه‌ای منعقد و اتخاذ شده طبق ماده ۱۱ این کنوانسیون.
- ج- اطاعات درباره حوادث پیش‌آمده طی انتقال و دفع برون مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله و مربوط به تدابیر اتخاذ شده جهت اجرای آن.
- چ- اطلاعات مربوط به طرق دفع در محدوده حاکمیت ملی آنها.
- ح- اطلاعات درباره تدابیر انجام شده برای اتخاذ تکنولوژی‌هایی جهت کاهش و یا پیش‌گیری از ایجاد زباله‌های مضر و سایر انواع زباله، و
- خ- امور دیگری که کنفرانس اعضای کنوانسیون مناسب تشخیص دهد.
- ۴- اعضای کنوانسیون باید، با توجه به قوانین و مقررات ملی خود اطمینان حاصل کنند که نسخه‌هایی از اطلاعاتیه مربوط به هر انتقال برون‌مرزی زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله و پاسخ آن، هنگامی که یک عضو کنوانسیون که تشخیص داده است که آن انتقال برون‌مرزی برای محیط‌زیستش زیان‌آور بوده است، چنین درخواستی کرده باشد- به دبیرخانه ارسال گردد.

ماده ۱۴- جنبه‌های مالی

۱- اعضای کنوانسیون موافقت می‌نمایند که حسب نیازهای خاص مناطق و مناطق فرعی مختلف، مراکز منطقه‌ای و زیر منطقه‌ای برای آموزش و انتقال تکنولوژی مربوط به اداره زباله‌های مضر و سایر انواع زباله و به حداقل رساندن ایجاد آنها تأسیس گردد. اعضای کنوانسیون باید در مورد برقراری یک تنخواه گردان را به منظور مساعدت موقت در موارد اضطراری جهت به حداقل رساندن خسارات مربوط به حوادث ناشی

از انتقال برون مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله یا هنگام دفع آن زباله‌ها، مدنظر قرار دهند.

ماده ۱۵- کنفرانس اعضاء

- ۱- یک کنفرانس اعضاء کنوانسیون بدین وسیله تشکیل می‌گردد.
نخستین جلسه کنفرانس اعضاء باید توسط مدیر اجرایی UNEP قبل از پایان یک سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون تشکیل شود.
پس از آن جلسات عادی کنفرانس اعضاء باید در فواصل زمانی که کنفرانس در نخستین نشست خود تعیین می‌نماید، برگزار گردد.
 - ۲- جلسات فوق‌العاده کنفرانس اعضاء باید در هر زمانی که کنفرانس لازم بداند، یا به درخواست هر یک از اعضاء کنوانسیون تشکیل شود مشروط به آن که ظرف شش ماه از تاریخی که چنین درخواستی از طرف دبیرخانه به آنها ابلاغ می‌شود، مورد تأیید لاقبل یک سوم اعضاء کنوانسیون قرار گرفته باشد.
 - ۳- کنفرانس اعضاء باید به اتفاق آراء آیین‌نامه خود یا آیین‌نامه هر ارگان فرعی را که ممکن است تأمین نماید، و نیز مقررات مالی برای بالاخص تعیین مشارکت مالی اعضاء این کنوانسیون را، تصویب کند.
 - ۴- اعضاء کنوانسیون باید در نخستین جلسه خود هرگونه تدابیر دیگری را که برای مساعدت در ایفای مسئولیت‌های خود در ارتباط با حفظ و حمایت محیط‌زیست دریایی در چارچوب این کنوانسیون ضروری تشخیص داده شود، اتخاذ نمایند.
 - ۵- کنفرانس اعضاء باید اجرای مؤثر این کنوانسیون را به طور مستمر مورد بررسی و ارزیابی قرار دهند، علاه بر این باید:
- الف- هماهنگ‌سازی سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و تدابیر مناسب جهت به حداقل رساندن زیان زباله‌های مضر و سایر انواع زباله را برای سلامت انسان ترغیب نمایند.

ب- در صورت لزوم اصلاحیه‌ها و ضمانتی برای این کنوانسیون، با توجه به - از جمله- اطلاعات علمی، فنی، اقتصادی و زیست‌محیطی تهیه و تصویب کنند.

پ- هرگونه اقدام دیگری را که براساس تجربه‌های حاصل از عملکرد کنوانسیون و عملکرد موافقت‌نامه‌ها و ترتیبات پیش‌بینی شده در ماده ۱۱، برای نیل به اهداف این کنوانسیون لازم بدانند، مورد توجه و عمل قرار دهند.

ت- حسب ضرورت پروتکل‌هایی را مورد توجه و تصویب قرار دهند و

ث- حسب نیاز ارگان‌های فرعی به منظور اجرای این کنوانسیون تأسیس کنند.

۶- سازمان ملل، ارگان‌های تخصصی آن، و به همچنین هر کشوری که عضو این کنوانسیون نیست، می‌توانند به عنوان ناظر در جلسات کنفرانس اعضاء کنوانسیون نماینده اعزام دارند. هر ارگان یا سازمان دیگری، خواه ملی، خواه بین‌المللی دولتی یا غیردولتی، که در زمینه‌های مربوط به زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله واجد شرایط باشد و تمایل خود را به اعزام نماینده به عنوان ناظر به جلسات کنفرانس اعضاء کنوانسیون به اطلاع دبیرخانه رسانده باشد، می‌تواند در جلسات شرکت کند مگر آن‌که لاقلاً یک سوم اعضاء حاضر با این امر مخالفت نمایند. پذیرش و شرکت ناظران مشمول آیین‌نامه‌ای خواهد بود که کنفرانس اعضاء تصویب می‌نماید.

۷- کنفرانس اعضاء باید سه سال بعد از به اجرا درآمدن این کنوانسیون و پس از آن حداقل هر شش سال یکبار، مؤثر بودن کنوانسیون را مورد ارزیابی قرار دهد، و در صورت لزوم منع کامل یا جزئی انتقالات برون مرزی زباله‌های مضر و سایر انواع زباله را با توجه به آخرین اطلاعات

علمی، زیست‌محیطی، فنی و اقتصادی اعمال نماید.

ماده ۱۶- دبیرخانه

۱- وظایف دبیرخانه از این قرار است:

الف- ترتیب دادن و ارائه خدمات به جلسات پیش‌بینی شده در موارد ۱۵ و ۱۷.

ب- تهیه و ارسال گزارش هایی براساس اطلاعات کسب شده طبق مواد ۳، ۴، ۶، ۱۱ و ۱۳ و همچنین براساس اطلاعات حاصل از جلسات ارگان های فرعی تأسیس یافته به موجب ماده ۱۵، و نیز براساس اطلاعات مناسب ارائه شده توسط سازمان های بین الدول و غیردولتی مربوط.

پ- تهیه گزارش هایی درباره فعالیت انجام شده خود در ایفای وظایفش به موجب این کنوانسیون و ارائه آن گزارش ها به کنفرانس اعضاء.

ت- انجام هماهنگی لازم با ارگان های بین المللی مربوط به ویژه اتخاذ ترتیبات زائد حسب ضرورت برای ایفای مؤثر وظایف خود.

ث- برقراری تماس با مراکز و مراجع ذیصلاحی که طبق ماده ۵ این کنوانسیون تأسیس شده اند.

ج- گردآوری اطلاعات مربوط به محل ها و امکانات موجود اعضاء که برای دفع زباله های مضر و سایر انواع زباله آنها فراهم آمده است و ارائه این اطلاعات به اعضاء کنوانسیون.

چ- دریافت اطلاعات درباره موارد ذیل از اعضاء کنوانسیون و انتشار آن بین آنها:

- منابع مساعدت و آموزش فنی
- دانش فنی و علمی موجود
- منابع نظرات و مشاوره های کارشناسی کسب شده
- نحوه دسترسی به منابع
- به منظور مساعدت، در صورت تقاضا، در زمینه های:
- اجرای سیستم انتشار اطلاعات مربوط به این کنوانسیون
- اداره زباله های مناسب زیست محیطی مربوط به زباله های مضر و سایر انواع زباله، از قبیل تکنولوژی هایی که فضولات کمی تولید می کنند یا هیچ.
- ارزیابی امکانات و محل های دفع
- کنترل زباله های مضر و سایر انواع زباله، و

- اقدامات اضطراری

ح- حسب تقاضای اعضاء تأمین اطلاعات درباره مشاوران و مؤسسات مشاوره‌ای که دارای

صلاحیت فنی لازم برای ارائه مساعدت به اعضاء برای منظوره‌های ذیل می‌باشد بررسی اخطار مربوط به انتقال برون‌مرزی، مقارنه حمل زباله‌های مضر یا سایر انواع زباله با اعلام اخطار مربوط به آن و حصول اطمینان از این‌که وسایل و شیوه‌های دفع زباله‌های مضر و سایر انواع زباله از لحاظ زیست محیطی بی‌خطر است. هزینه انجام این‌گونه بررسی‌ها برعهده دبیرخانه نخواهد بود.

خ- مساعدت به اعضاء در صورت تقاضای آنها، در تعیین موارد حمل و نقل غیرقانونی زباله و در جریان گذاردن فوری اعضاء ذیربط از انتقالات غیرقانونی که در شرف انجام یافتن است.

د- همکاری با اعضاء و سازمان‌های ذیصلاح مربوط بین‌المللی در تأمین کارشناسی و تجهیزات به منظور مساعدت فوری به کشورها در صورت بروز شرایط اضطراری و
ذ- ایفای وظایف دیگری که ممکن است کنفرانس اعضاء برای منظوره‌های این کنوانسیون در نظر بگیرند.

۲- وظایف دبیرخانه تا پایان نخستین جلسه کنفرانس اعضاء، که طبق ماده ۱۵ تشکیل گردد، موقتاً توسط UNEP انجام گیرد.

۳- کنفرانس اعضاء در نخستین اجلاس خود دبیرخانه را از سازمان‌های صالح بین‌الدول موجود که ابزار تمایل به ایفای وظایف دبیرخانه به موجب این کنوانسیون نموده‌اند، تعیین خواهد کرد. کنفرانس اعضاء در این اجلاس همچنین ایفای وظایف محول به ویژه وظایف تعیین شده طبق بند ۱ فوق توسط دبیرخانه موقت را مورد ارزیابی قرار خواهد داد، و دوباره ساختارهای مناسب برای انجام آن وظایف تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۱۷- اصلاح کنوانسیون

۱- هر عضو کنوانسیون می‌تواند اصلاحیه‌هایی برای این کنوانسیون پیشنهاد نماید و هر عضو پروتکل می‌تواند پیشنهادهایی جهت اصلاح آن پروتکل بدهد. در این اصلاحیه‌ها باید ملاحظات علمی و فنی مربوطه مورد توجه قرار گیرد.

۲- اصلاحیه‌های این کنوانسیون باید در یکی از جلسات کنفرانس اعضا تصویب گردد. اصلاحیه‌های هر پروتکل باید توسط اعضای پروتکل مربوط در یکی از جلسات خود تصویب شود. متن هر اصلاحیه پیشنهادی کنوانسیون یا هر پروتکل، هرگاه به نحو دیگری در پروتکل پیش‌بینی نشده باشد، باید لااقل شش ماه قبل از جلسه‌ای که قرار است آن را تصویب نماید توسط دبیرخانه به اطلاع اعضاء برسد. دبیرخانه همچنین باید اصلاحیه‌های پیشنهادی را برای آگاهی امضاءکنندگان این کنوانسیون به آنها ابلاغ نماید.

۳- اعضاء کنوانسیون باید مساعی ممکن را برای نیل به توافق با اتفاق آراء درباره

هر

اصلاحیه پیشنهادی این کنوانسیون به عمل آورند. در صورتی که مساعی برای نیل به توافق با اتفاق آراء به نتیجه نرسد و توافق حاصل نگردد، به عنوان آخرین راه‌حل اصلاحیه توسط سه چهارم رأی اکثریت اعضاء حاضر و صاحب رأی در جلسه تصویب خواهد شد و بدین وسیله مرجع امانت‌دار برای تصویب موافقت، تأیید یا پذیرش رسمی اعضاء برای آنها ارسال خواهد گردید.

۴- شیوه عمل مذکور در بند ۳ فوق در مورد اصلاحیه‌های آن پروتکل انجام خواهد شد، به استثناء این که دوسوم آراء اکثریت اعضاء آن پروتکل که در جلسه حضور دارند و دارای حق رأی هستند، برای تصویب آن اصلاحیه‌ها کافی است.

۵- اسناد تصویب، موافقت و تأیید و پذیرش رسمی اصلاحیه‌ها باید نزد مرجع امانت‌دار سپرده شود. اصلاحیه‌های مصوب طبق بندهای ۳ و ۴ فوق برای اعضاء که آنها را پذیرفته‌اند از نهمین روز دریافت اسناد تصویب، موافقت و تأیید و پذیرش رسمی آنها وسیله لااقل سه چهارم اعضای که اصلاحیه پروتکل مربوطه را پذیرفته‌اند، در صورتی که به نحو دیگری در پروتکل قیدنشده باشد، لازم‌الاجرا خواهد بود.

اصلاحیه‌ها در مورد هر عضو دیگر از نهمین روز بعد از آن که آن عضو اسناد تصویب، موافقت و تأیید و پذیرش رسمی اصلاحیه‌ها را سپرده است، لازم‌الاجرا خواهد بود.

۶- به منظور این ماده «اعضاء حاضر و صاحب رأی» یعنی اعضای که حضور دارند و رأی مثبت یا منفی می‌دهند.

ماده ۱۸- انتخاب و اصلاح الحاقیه‌ها

۱- الحاقیه‌های این کنوانسیون یا الحاقیه‌های هر پروتکل جزء لاینفک این کنوانسیون یا پروتکل‌ها خواهند بود، مگر آن که به نحو دیگری پیش‌بینی شده باشد، و اشاره به این کنوانسیون یا پروتکل‌های آن اشاره به الحاقیه‌های آنها نیز خواهد بود. این الحاقیه‌ها منحصر به امور علمی، فنی و اداری خواهند بود.

۲- هرگاه در پروتکل‌ها پیش‌بینی‌های دیگری در خصوص الحاقیه‌های آنها نشده باشد شیوه‌های ذیل در مورد پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجراء شدن الحاقیه‌های اضافی بر این کنوانسیون یا پروتکل‌ها، اعمال می‌گردد.

الف- الحاقیه‌های این کنوانسیون و پروتکل‌های آن طبق روش مذکور در ماده ۱۷ بندهای ۲، ۳ و ۴ پیشنهاد و تصویب می‌گردد.

ب- هر عضو که قادر نباشد الحاقیه این کنوانسیون یا الحاقیه پروتکلی را که عضو آن است بپذیرد باید ظرف شش ماه از تاریخ اعلام تصویب توسط مرجع امانت‌دار، این مرجع را از

موضوع آگاه سازد. مرجع امانت‌دار باید بلافاصله همه اعضاء را از این اعلام مطلع سازد. هر عضو می‌تواند در هر زمان اعلام مخالفت قبلی خود را پس بگیرد و در نتیجه الحاقیه‌های مورد بحث برای آن عضو قابل اجراء خواهند گردید.

پ- پس از انقضای شش ماه از تاریخ ابلاغ امر از طرف مرجع امانت‌دار، الحاقیه برای کلیه آن اعضای کنوانسیون یا پروتکل مربوط که طبق مقررات بند فرعی (ب) فوق اطلاعیه نداده‌اند، لازم‌الاجراء می‌گردد.

۳- پیشنهاد، تصویب و به اجراء درآمدن الحاقیه‌های این کنوانسیون یا هر پروتکل آن مشمول همان شیوه عملی می‌شود که در مورد پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجرا شدن الحاقیه‌های این کنوانسیون یا الحاقیه‌های شروتکل ملحوظ می‌گردد. در الحاقیه‌ها و اصلاحیه‌های آنها باید ملاحظات مربوطه علمی و فنی نیز مورد توجه قرار گیرد.

۴- هرگاه الحاقیه اضافی یا اصلاحیه یک الحاقیه مستلزم اصلاحیه‌ای بر این کنوانسیون یا پروتکل‌ها باشد، الحاقیه اضافی یا الحاقیه اصلاح شده نباید تا زمانی که اصلاحیه این کنوانسیون یا اصلاحیه پروتکل‌ها لازم‌الاجرا نشده‌اند، به مرحله اجراء در آیند.

ماده ۱۹- رسیدگی

هر عضوی که تصور می‌کند که عضوی دیگر به تعهدات خود به موجب این کنوانسیون عمل نکرده یا عمل نمی‌کند، می‌تواند موضوع را به اطلاع دبیرخانه برساند و در این صورت باید فوراً و همزمان عضوی را که این ادعا علیه او شده است، مستقیماً یا از طریق دبیرخانه از جریان امر آگاه سازد. کلیه اطلاعات مربوطه باید به وسیله دبیرخانه در اختیار اعضاء قرار گیرد.

ماده ۲۰- حل و فصل اختلافات

۱- در صورت بروز اختلاف بین اعضاء در خصوص، تفسیر، رعایت و اجراء مقررات این کنوانسیون یا پروتکل‌های مربوطه، باید اعضاء از طریق مذاکره یا هر طریق مسالمت‌آمیز دیگر به انتخاب خود اختلافات را حل و فصل نمایند.

۲- هرگاه اعضاء ذیربط نتوانند از طرف مذکور در بند قبل اختلاف خود را تسویه کنند، در صورت توافق طرف‌های اختلاف، اختلاف باید در دادگاه بین‌المللی عدالت یا نزد هیأت

داوری، که طبق شرایط مندرج در الحاقیه ۶ راجع به داوری پیش‌بینی شده است، مطرح گردد. ولی عدم حصول توافق در مورد طرح اختلاف در دادگاه بین‌المللی عدالت یا در هیأت داوری،

اصحاب دعوی را از مسئولیت ادامه یافتن راه‌حل از طرق مذکور در بند ۱ آزاد نمی‌سازد.

۳- هنگام تصویب، پذیرش، موافقت و تأیید رسمی یا الحاق به این کنوانسیون یا هر زمان بعد از آن، یک دولت و یا سازمان یک‌پارچه‌سازی سیاسی یا اقتصادی می‌تواند اعلام نماید که رسماً و بدون توافق خاصی تعهد (الف) طرح اختلاف در دادگاه بین‌المللی عدالت و یا (ب) رجوع به حکمیت طبق شیوه عمل پیش‌بینی شده در الحاقیه شماره ۶، را بالقوه اجباری شناخته است. این اعلام باید کتباً به اطلاع دبیرخانه برسد و دبیرخانه هم باید آن را به اعضاء کنوانسیون ابلاغ کند.

ماده ۲۱- امضاء

این کنوانسیون برای امضاء دولت‌ها، و نامیبیا، به نمایندگی شورای سازمان ملل برای نامیبیا، و سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی، در شهر بال در تاریخ ۲۲ مارس ۱۹۸۹، و در وزارت امور خارجه سوئیس فدرال در برن از تاریخ ۲۳ مارس ۱۹۸۹ تا ۳۰ ژوئن ۱۹۸۹، و در دفتر مرکزی سازمان ملل در نیویورک از ۱ ژوئیه ۱۹۸۹ تا ۲۲ مارس ۱۹۹۰، مفتوح خواهد بود.

ماده ۲۲- تصویب، پذیرش، تأیید و موافقت رسمی

۱- این کنوانسیون مشمول تصویب، پذیرش، تأیید و موافقت دولت‌ها و نیز نامیبیا، به نمایندگی شورای سازمان ملل برای نامیبیا و مشمول تأیید و موافقت رسمی سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی خواهد بود.

اسناد تصویب، پذیرش تأیید یا موافقت رسمی باید نزد مرجع امانت‌دار سپرده شود.

۲- هر سازمان مذکور در بند ۱ فوق بدون این که دولت‌های عضو آن طرف این کنوانسیون باشند، ملزم به تعهدات تحت این کنوانسیون خواهد بود

در مورد سازمان‌هایی که یک یا چند دولت عضو طرف کنوانسیون است، سازمان و دولت‌های عضو آن باید در مورد مسئولیت‌های مربوطه خود برای اجرای

تعهدات‌شان به موجب این کنوانسیون تصمیم بگیرند. در این‌گونه موارد سازمان و دولت‌های عضو حق نخواهند داشت مستقلاً حقوق تحت کنوانسیون را اعمال نمایند.

۳- سازمان‌های مذکور در بند ۱ فوق، در اسناد تأیید یا موافقت رسمی خود باید حدود صلاحیت خود را نسبت به امور تحت حاکمیت کنوانسیون اعلام نمایند. این سازمان‌ها باید همچنین مرجع امانت‌دار را از تغییرات اساسی در حدود صلاحیت خود آگاه سازند و مرجع مزبور نیز باید اعضاء کنوانسیون را از این امر مطلع نماید.

ماده ۲۳- الحاق

۱- این کنوانسیون پس از انقضای مهلت امضاء، برای الحاق دولت‌ها و نامیبیا به نمایندگی شورای سازمان ملل برای نامیبیا و سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی مفتوح خواهد بود.

۲- سازمان‌های مذکور در بند ۱ فوق، بایستی در اسناد الحاق، حدود صلاحیت خود را نسبت به انجام امور مربوط به موضوعات کنوانسیون اعلام نمایند. این سازمان‌ها همچنین باید مرجع امانت‌دار را از هرگونه تغییرات عمده در حدود صلاحیت خویش آگاه سازند.

۳- مقررات بند ۲ ماده ۲۲، نسبت به سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی که به این کنوانسیون ملحق می‌شوند، اعمال خواهد گردید.

ماده ۲۴- حق رأی

۱- جز در مواردی که در بند ۲ ذیل پیش‌بینی شده است، هر طرف متعاقد این کنوانسیون حق یک رأی خواهد داشت.

۲- سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی در مورد امور مربوط به حوزه صلاحیت‌شان طبق ماده ۲۲، بند ۳ و ماده ۲۳، بند ۲، حق رأی خود را با مقدار آراء مساوی تعداد دولت‌های عضو خود، که عضو کنوانسیون یا پروتکل مربوط به آن هستند، اعمال خواهند کرد.

در صورتی که دولت‌های عضو این سازمان‌ها از حق خود استفاده می‌کنند، خود سازمان‌ها نباید حق رأی خود را اعمال نمایند، و بالعکس.

ماده ۲۵- مجری شدن

۱- این کنوانسیون در نودمین روز پس از تاریخ ایداع رسمی اسناد، تصویب، پذیرش، تأیید و موافقت رسمی و الحاق لازم‌الاجراء می‌گردد.

۲- در مورد هر دولت یا سازمان یک‌پارچه‌سازی و یا اقتصادی که این کنوانسیون را رسماً تصویب می‌کند، می‌پذیرد با آن موافقت می‌نماید یا تأیید می‌کند، یا بعد از تاریخ ایداع بیستمین سند تصویب، پذیرش، موافقت و تأیید و الحاق رسمی بدان ملحق می‌گردد، در نودمین روز بعد از تاریخ سپردن اسناد تصویب، پذیرش، موافقت، تأیید یا الحاق رسمی توسط این‌گونه دولت یا سازمان یک‌پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی، این کنوانسیون لازم‌الاجراء می‌گردد.

۳- برای اهداف بندهای ۱ و ۲ فوق هیچ سند سپرده شده توسط سازمان یک‌پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی به عنوان اسناد اضافه بر آنچه دولت‌های عضو آن سازمان ایداع کرده‌اند، محسوب نخواهد شد.

ماده ۲۶- تشریط و بیانیه‌ها

۱- هیچ‌گونه تشریط یا قیدی نسبت به این کنوانسیون نباید اعمال گردد.

۲- بند ۱ این ماده مانع از این نمی‌شود که یک دولت یا سازمان‌های یک‌پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی، در هنگام امضاء، تصویب، پذیرش، موافقت و تأیید کنوانسیون و الحاق سیاسی

و یا اقتصادی، در هنگام امضاء، تصویب، پذیرش، موافقت و تأیید کنوانسیون و الحاق رسمی به آن، اظهارات و بیاناتی برای از جمله هماهنگ ساختن قوانین و مقررات با مفاد این کنوانسیون بنماید، مشروط بر این‌که، این‌گونه اظهارات و بیانات به منظور حفظ یا تغییر اثرات حقوقی مفاد کنوانسیون در ارتباط با آن دولت نبوده باشد.

ماده ۲۷- انصراف

۱- در هر زمان سه سال پس از تاریخ مجری شدن کنوانسیون برای هر عضو، آن عضو می‌تواند با تسلیم اطلاعیه کتبی به مرجع امانت‌دار از کنوانسیون انصراف حاصل نماید.

۲- انصراف پس از یک‌سال از تاریخ دریافت اطلاعیه توسط مرجع امانت‌دار، یا هر تاریخ بعد از ممکن است در اطلاعیه قید شده باشد، قابل اجراء خواهد بود.

ماده ۲۸- مرجع امانت‌دار

دبیرکل سازمان ملل مرجع امانت‌دار این کنوانسیون و پروتکل‌های مربوطه آن خواهد بود.

ماده ۲۹- متون معتبر

متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی این کنوانسیون دارای اعتبار یکسان‌اند.

الحاقیه شماره ۱

طبقه‌بندی مواد زائدی که باید تحت کنترل قرار گیرند

انواع مواد زائد

۱- مواد زائد حاصل از مراقبت‌های پزشکی در بیمارستان‌ها.

۲- مواد زائد حاصل از تولید و تهیه فرآورده‌های داروئی.

۳- داروهای زائد.

۴- مواد زائد حاصل از تولید، فرمولاسیون و کاربرد داروهای گیاهی و مواد کشنده

میکروارگانسیم‌ها.

۵- مواد زائد حاصل از ساخت، فرمولاسیون و کاربرد مواد شیمیایی و مواد کشنده

میکروارگانسیم‌ها.

۶- مواد زائد حاصل از تولید، فرمولاسیون و کاربرد حلال‌های آبی.

- ۷- مواد زائد حاصل از تصفیه حرارتی و آبکاری فلزات به وسیله سیانیدها.
- ۸- ضایعات روغن‌های معدنی که برای استفاده‌های رایج مناسب نیستند.
- ۹- آمولسیون‌های زائد مخلوط روغن‌های آب و هیدروکربن‌های آب.
- ۱۰- مواد زائد و ذرات آلوده شده با بی‌فنیل‌های پلی کلرینه شده PCB و یا ترفنیل‌های پلی کلرینه PCT و یا بی‌فنیل‌های پلی برومینه شده PBB
- ۱۱- بقایای قیر حاصل از پالایش، تقطیر و تصفیه حرارتی.
- ۱۲- مواد زائد حاصل از تولید، فرمولاسیون و کاربرد جوهرها، رنگ‌ها، مواد رنگی، لاک الکل و روغن‌های جلا.
- ۱۳- مواد زائد حاصل از تولید، فرمولاسیون و کاربرد رزین‌ها (صمغ کاج)، لاتکس (شیره گیاهی)، چسب‌ها و نرم‌کننده‌ها.
- ۱۴- مواد زائد شیمیایی حاصل از فعالیت‌های تحقیقاتی، عمرانی یا آموزشی که ماهیت شناخته شده‌ای ندارند و یا جدید بوده و اثرات‌شان بر روی انسان یا محیط ناشناخته است.
- ۱۵- ضایعاتی که ماهیت انفجاری دارند و تابع سایر قوانین نیستند.
- ۱۶- مواد زائد حاصل از تولید، فرمولاسیون و کاربرد مواد شیمیایی مورد استفاده در عکاسی.
- ۱۷- مواد زائد حاصل از پرداخت سطحی فلزات و پلاستیک‌ها.
- ۱۸- بقایای حاصل از عملیات دفع مواد زائد صنعتی.
- ضایعاتی که دارای مواد متشکله زیر می‌باشند:
- ۱۹- کربنیل‌های فلزی
- ۲۰- برلیوم، ترکیبات برلیوم
- ۲۱- ترکیبات کرم شش ظرفیتی
- ۲۲- ترکیبات مس
- ۲۳- ترکیبات روی

- ۲۴- آرسنیک، ترکیبات آرسنیکی
- ۲۵- سلنیوم، ترکیبات سلنیوم
- ۲۶- کادمیوم، ترکیبات کادمیوم
- ۲۷- آنتی موان، ترکیبات آنتی موان
- ۲۸- تلوریوم، ترکیبات تلوریوم
- ۲۹- جیوه، ترکیبات جیوه
- ۳۰- تالیوم، ترکیبات تالیوم
- ۳۱- سرب، ترکیبات سرب
- ۳۲- ترکیبات فلوراین غیر آلی به استثنای کلسیم فلوراید.
- ۳۳- سیانیدهای غیر آلی
- ۳۴- اسیدها به فرم حلالی یا جامد
- ۳۵- بازها به فرم حلال یا جامد (BASIC) با بازهای به صورت جامد
- ۳۶- پنبه نسوز (پودر یا الیاف).
- ۳۷- ترکیبات آلی فسفره
- ۳۸- سیانیدهای آلی
- ۳۹- فنلها، ترکیبات فنل از جمله کلروفنلها.
- ۴۰- اترها
- ۴۱- حلالهای آلی هالوژن
- ۴۲- حلالهای آلی غیر از حلالهای هالوژن
- ۴۳- هرگونه خانواده Cognor دبی و فوران پلی کلره
- ۴۴- هرگونه خانواده بنز و پی دایو کسین پلی کلره
- ۴۵- ترکیبات ارگانو هالوژن غیر از موادی که در این الحاقیه به آنها اشاره شده (مثلاً شماره‌های ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۳۹ و ۴۴)

الحاقیه ۲

طبقه‌بندی ضایعاتی که نیاز به توجه خاص دارند

۴۶- مواد زائد خانگی

۴۷- بقایای حاصل از سوزاندن مواد زائد خانگی

الحاقیه ۳

لیست مشخصات خیرناک برای مواد زائد

گروه سازمان ملل کدمشخصات

*H11 مواد منفجره

یک ماده منفجره یا ماده زائد منفجره عبارت از یک ماده مایع، جامد، یا زائیدیست (یا مخلوطی از مواد زائد) که در یک درجه حرارت، فشار و سرعت معین قادر است به وسیله واکنش‌های شیمیایی که منجر به تولید گاز می‌شود به محیط اطراف خود خسارت وارد نماید.

H33 مایعات قابل اشتعال

مایعات قابل اشتعال عبارتند از مایعات یا مخلوط مایعات، یا مایعات حاوی جامدات به صورت تعلیق (مانند رنگ‌ها، روغن‌های جلا، لاک‌الکل و غیره...) که شامل مواد یا مواد زائدی که از جهات دیگر جزء مواد خطرناک طبقه‌بندی شده‌اند، نمی‌باشند که در آزمایش Closedcup در درجه حرارتی که بیش از ۶۰/۵ درجه سانتیگراد نباشد و در آزمایش Open-cup در درجه حرارتی که بیش از ۶۵/۶ درجه سانتیگراد نباشد بخارهای قابل اشتعال از خود بیرون می‌دهند. (چون نتایج

آزمایش‌های فوق دقیقاً با هم قابل مقایسه نبوده و حتی نتایج جداگانه‌ای به وسیله همان آزمایش نیز اغلب تغییر می‌کند لذا مقررات نیز در این موارد قابل تغییر بوده و اجازه می‌دهد که این چنین تغییرات در متن تعاریف گنجانده شوند).

گروه سازمان ملل کدمشخصات

H۴/۴۱/۱ مواد جامد قابل اشتعال

شامل مواد جامد یا مواد جامد زائد، جز آنهایی که تحت عنوان مواد قابل انفجار طبقه‌بندی شده‌اند می‌باشند که تحت شرایطی در حال حمل و نقل به آسانی قابل احتراق هستند، ممکن است در اثر اصطکاک موجب آتش‌سوزی گردند.

H2/4۴/۲ مواد یا مواد زائد که قابلیت احتراق خودبه‌خود دارند

مواد یا مواد زائدی که در شرایط عادی هنگام حمل و نقل اگر با مشکلی مواجه شدند خود به خود ایجاد حرارت می‌کنند، یا در تماس با هوا به شدت گرم شده و قابلیت احتراق دارند.

H۴/۴۳/۳ مواد یا مواد زائدی که در تماس با آب گازهای قابل اشتعال متصاعد

می‌کنند.

مواد یا مواد زائدی که در فعل و انفعال با آب قابلیت اشتعال خود بخود دارند یا گازهای قابل اشتعال به مقدار خطرناک متصاعد می‌کنند.

H۵/۵۱/۱ ترکیب با اکسیژن

مواد یا مواد زائدی که بالقوه قابل احتراق نیستند ولی ممکن است در اثر ترکیب با اکسیژن موجب احتراق سایر مواد شده یا به احتراق سایر مواد کمک کنند.

H۵/۵۲/۲ پروکسیدهای آلی

شامل آن دسته از مواد یا مواد زائدی می‌باشند که حاوی ساختمان اکسیژن دو ظرفیتی بوده که نسبت به حرارت ناپایدارند و ممکن است تحت تأثیر حرارت محیط خارج سریعاً تجزیه شوند.

H۶/۶۱/۱ سموم (حاد)

مواد یا مواد زائدی هستند که اگر خورده شوند، استنشاق شوند و یا از طریق تماس با پوست جذب گردند موجب مرگ شده یا سلامت انسان را به طور جدی به خطر می‌اندازند.

گروه سازمان ملل کدمشخصات

H۶/۶۲/۲ مواد عفونت‌زا

مواد یا مواد زائدی که حاوی میکروارگانیسم‌های فعال و یا زهر آنها بوده و به طور مشخص یا مشکوک موجب بیماری در حیوان یا انسان می‌گردند.

H۸۸ مواد خورنده

مواد یا مواد زائدی که با فعل و افعالات شیمیایی هنگامی که با بافت‌های زنده تماس حاصل می‌کنند موجب صدمات شدید می‌شوند، یا در صورت نشت کردن به اشیاء دیگر یا وسایط حمل‌ونقل لطمه می‌زنند، یا آنها را از بین می‌برند. ممکن است خطرات دیگری نیز در برداشته باشند.

H۹۱۰ متصاعد شدن گازهای سمی در تماس با آب یا هوا

مواد یا مواد زایدی که در فعل و انفعالات با هوا یا آب ممکن است گازهای سمی به مقدار خطرناک متصاعد کنند.

H۹۱۱ سموم (مزمن)

مواد یا مواد زائدی که اگر استنشاق شده، خورده شوند، یا از طریق تماس با پوست جذب گردند اثرات مزمن دربرداشته از جمله خواص سرطان‌زایی.

H۹۱۲ مواد اکوتوکسیک (مسموم‌کننده محیط‌زیست)

مواد یا مواد زائدی که اگر در محیط رها شوند یا از طریق تجمع در بافت‌های زنده اثرات سوء داشته باشند.

H۹۱۳ مشکلاتی که بعد از عملیات دفع روی می‌دهد از جمله نشست کردن

می‌تواند در برگیرند هر یک از مشخصات لیست شده در بالا باشد.

آزمایش‌ها

زیان‌های احتمالی برخی از انواع مواد زائد هنوز کاملاً مشخص نگردیده است.

هیچ‌گونه

آزمایشی برای تعیین این زیان‌ها از لحاظ کمی هنوز به وجود نیامده است. برای یافتن طرقی جهت مشخص نمودن خطرات احتمالی این مواد زائد برای انسان و محیط‌زیست لازم است تحقیقات بیشتری به عمل آید. درمورد ترکیبات و مواد خالص آزمایش‌های استاندارد در نظر گرفته شده است. بسیاری از کشورها آزمایش‌های استاندارد را به کار می‌برند که می‌تواند در مورد مواد مذکور در الحاقیه شماره ۱ جهت تصمیم‌گیری در خصوص این‌که آیا این مواد دارای ویژگی‌های مورد اشاره در این الحاقیه می‌باشند، از آنها استفاده کرد.

الحاقیه شماره ۴

عملیات دفع

- الف- عملیاتی که شامل هیچ کدام از روش های متداول مانند بازیابی، استفاده مجدد، احیاء، استفاده مجدد مستقیم یا هر نوع روش دیگری نمی گردد.
- بخش الف- شامل کلیه عملیات دفع است که به طور عملی به کار برده می شود.
- ۱- دفع در زمین یا روی زمین (مانند دفع در زمین و غیره).
 - ۲- اصلاح زمین (مانند تجزیه بیولوژیکی مواد زائد مایع یا لجن در خاک ها و غیره).
 - ۳- تزریق در اعماق زمین (مانند؛ تزریق در چاه ها، غارهای نمکی یا اماکن طبیعی)
 - ۴- دفن سطحی (مانند دفع مایعات یا لجن های زائد در گودال ها، استخرها، حوضچه ها و غیره).
 - ۵- دفن با تکنیک خاص (مانند قرار دادن مواد زائد در کپسول های در بسته و ایزوله از یکدیگر و از محیط و غیره).
 - ۶- دفع مواد زائد در منابع آب غیر از دریاها و اقیانوس ها
 - ۷- دفع در اقیانوس یا دریا از جمله در بستر دریا.
 - ۸- تصفیه بیولوژیکی که در جای دیگر این الحاقیه مشخص نشده اند و شامل مواد یا مخلوطی از مواد زائد منتج از این روش می باشد که عملیات بخش الف مطرح می گردد.
 - ۹- اصلاح فیزیکی، شیمیایی که در جای دیگر این الحاقیه مشخص نشده اند شامل مواد یا مخلوطی از مواد زائد منتج از این روش می باشند که در عملیات بخش اول مطرح می شوند (مانند تبخیر، خشک کردن، آهکی کردن، خنثی کردن، ترسیب و غیره).
 - ۱۰- سوزاندن در خشکی.
 - ۱۱- سوزاندن در دریا.
 - ۱۲- انباشتن دائمی (مانند قرار دادن ظروف حاوی مواد زائد در معدن و غیره).
 - ۱۳- مخلوط کردن قبل از هر یک از عملیات مذکور در بخش الف.
 - ۱۴- بسته بندی قبل از هر یک از عملیات مذکور در بخش الف.

۱۵- انبار کردن موقت جهت انجام هر یک از عملیات مذکور در بخش الف.
 (ب)- عملیاتی که شامل روش‌های متداول بازیابی، استفاده مجدد، احیاء استفاده مجدد مستقیم یا هر نوع روش دیگری می‌باشد.
 بخش (ب)- شامل هرگونه عملیات مربوط به موادی می‌شود که از لحاظ قانونی به عنوان مواد زائد خطرناک تعیین گردیده و همچنین عملیاتی مذکور در بخش (الف) شامل حال آنها می‌شود.

۱- استفاده مواد زائد به عنوان سوخت (غیر از روش سوزاندن به طریق مستقیم) با تولید انرژی.

۲- احیاء و تولید مجدد حلال‌ها.

۳- احیاء و استفاده مجدد از مواد آلی که به عنوان حلال به کار نمی‌روند.

۴- احیاء و استفاده مجدد از فلزات و ترکیبات فلزی.

۵- احیاء و استفاده مجدد از سایر مواد غیرآلی

۶- تولید مجدد اسیدها و بازها.

۷- بازیابی ترکیبات مورد استفاده برای کاهش آلودگی

۸- بازیابی کاتالیزورها.

۹- استفاده مجدد از روغن‌هایی که در پالایش و یا موارد دیگر به کار می‌روند.

۱۰- استفاده برای اصلاح زمین به منظور استفاده از آن در کشاورزی یا توسعه

اکولوژیکی.

۱۱- استفاده از مواد باقی‌مانده حاصل از هر یک از عملیات مذکور در شماره‌های ۱

تا ۱۰.

۱۲- تغییر مواد زائد برای هر یک از عملیات مذکور در شماره‌های ۱ تا ۱۱.

۱۳- جمع‌آوری مواد به منظور استفاده از آنها در عملیات مربوط به بخش (ب).

اطلاعاتی که باید هنگام تسلیم اطلاعیه ارائه گردد.

- ۱- دلالتی برای صدور ماده زائد.
- ۲- صادرکننده ماده زائد(۱).
- ۳- تولیدکننده (یا تولیدکنندگان) ماده زائد و محل تولید (۱).
- ۴- دفع کننده ماده زائد و محل دفع (۱).
- ۵- حمل کننده (یا حمل کنندگان) ماده زائد و عوامل آنها، در صورت معلوم بودن
(۱)
- ۶- کشور صدور ماده زائد.
- مرجع صلاحیت دار(۲).
- ۷- کشورهای ترانزیت
- مرجع صلاحیت دار(۲).
- ۸- کشور واردکننده ماده زائد.
- مرجع صلاحیت دار(۲).
- ۹- اطلاعیه کلی یا اطلاعیه واحد
- ۱۰- تاریخ (یا تاریخ‌های) موردنظر حمل و مدتی که طی آن ماده زائد قرار است صادر بشود و مسیر مورد نظر از (جمله نقاط مبدأ یا مقصد)(۳)
- ۱۱- طرف حمل و نقل مورد نظر (جاده، راه آهن، خط دریایی، خط هوایی، آبهای داخلی)
- ۱۲- اطلاعات مربوط به بیمه (۴)
- ۱۳- تعیین مواد زائد و شرح فیزیکی آن از جمله شماره r و شماره UN و ترکیب آن (۵) و اطلاعات مربوط به شرایط عمل با آنها، از جمله شرایط اضطراری مانند حوادث احتمالی.
- ۱۴- نوع بسته‌بندی مورد نظر (مانند بدون ظرف، تانکر، بشکه، و...)

- ۱۵- وزن یا حجم تقریبی بار (۶).
- ۱۶- مراحل طی که طی آن ماده زائد تولید شده است (۷).
- ۱۷- در مورد مواد زائد مندرج در الحاقیه شماره ۱، طبقه‌بندی الحاقیه شماره ۲، ویژگی‌های خطر، شماره II و گروه UN
- ۱۸- روش دفع طبق الحاقیه شماره ۳
- ۱۹- اعلام صحت اطلاعات توسط تولیدکننده یا صادرکننده ماده زائد.
- ۲۰- اطلاعات ارائه شده توسط دفع‌کننده (از جمله مشخصات فنی حمل دفع) به صادرکننده یا تولیدکننده ماده زائد مبنی بر این که طبق قوانین و مقررات کشور واردکننده و با رعایت ضوابط و معیارهای طبیست محیطی دلیلی برای عدم قبول ماده زائد برایدفع وجود ندارد.
- ۲۱- اطلاعات مربوط به نحوه انعقاد قرارداد بین صادرکننده و دفع‌کننده ماده زائد.

توضیحات

- ۱- اسم کامل و نشانی، شماره تلفن، تلکس یا پست تصویری و نام، نشانی، شماره تلفن، تلکس، تلفاکس، شخص که می‌توان با او تماس گرفت.
- ۲- نام کامل و نشانی شماره تلفن، تلکس و تلفاکس
- ۳- هرگاه یک اطلاعات کلی در مورد بارگیری‌ها به طور جداگانه صادر می‌شود، چه تاریخ هر بارگیری مشخص شده باشد یا نشده باشد باید تعداد بارگیری‌های پیش‌بینی شده مشخص گردد.
- ۴- تهیه اطلاعاتی در مورد چگونگی بیمه محموله و نحوه رعایت این شرایط توسط صادرکننده، حمل‌کننده و دفع‌کننده ماده زائد.
- ۵- ماهیت و غلظت ترکیبات خلی خطرناک از نظر سمیت و سایر خطراتی که در زمان حمل و نقل یا در موقع دفع ماده زائد ممکن است روی دهد.

- ۶- در مورد اطلاعات کلی مربوط به چند محموله هم کل مقدار مورد نظر و نیز مقادیر مورد نظر برای هر یک از محموله‌ها ضروری است.
- ۷- تا آن جا که لازم است پس از خاتمه عملیات دفع، خطرناک ناشی از دفع مواد زائد ارزیابی و مشخص گردد.

الحاقیه شماره ۵ (ب)

اطلاعاتی که باید در مورد سند نقل و انتقال ارائه گردد.

- ۱- صادرکننده مواد زائد(۱)
- ۲- تولیدکننده (یا تولیدکنندگان) ماده زائد و محل تولید(۱)
- ۳- دفع‌کننده ماده زائد و محل دفع آن(۱)
- ۴- حمل‌کننده (یا حمل‌کنندگان) زباله (۱) یا عامل (یا عوامل) آنها.
- ۵- موضوع اطلاعات کلی یا اطلاعات واحد.
- ۶- تاریخ شروع حرکت از مرز و دریافت رسید توسط هر شخصی که تحویل‌گیرنده ماده زائد است.
- ۷- طرق مختلف حمل و نقل (جاده، راه‌آهن، راه‌های آبی داخلی، راه‌دریایی، راه هوایی) شامل کشورهای صادرکننده، ترانزیت و واردکننده ماده زائد، در صورتی که محل ورود و خروج محموله مشخص شده باشد.
- ۸- مشخصات کاملی از ماده زائد (خواص فیزیکی، نام و گروه بارگیری UN شماره H شماره و شماره حسب مورد).
- ۹- اطلاعاتی در مورد نیازهای ضروری برای حمل و نقل ماده زائد از جمله پیش‌بینی شرایط اضطراری مانند حوادث احتمالی.
- ۱۰- نوع و شماره بسته‌ها.
- ۱۱- وزن و یا حجم بار.

۱۲- صدور اظهارنامه توسط تولیدکننده یا صادرکننده مبنی بر صحت اطلاعات داده شده.

۱۳- صدور اظهارنامه توسط تولیدکننده یا صادرکننده مبنی بر عدم مخالفت مراجع ذیصلاح همه کشورهای ذیربط که اعضاء کنوانسیون هستند.

۱۴- صدور گواهی توسط دفع‌کننده ماده زاید مبنی بر مشخص نمودن روش دفع و تاریخ تقریبی دفع.
یادداشت‌ها

اطلاعات لازم مربوط به سند انتقال باید در صورت امکان با سند مربوط طبق مقررات حمل در یک سند باشد. در صوتی که چنین کاری میسر نباشد، اطلاعات باید اطلاعات ارائه شده به موجب حمل و مقررات حمل را تکمیل کند، و نه تکرار آن باشد. سند انتقال باید دستورالعمل‌های مربوط به این‌که چه شخص باید اطلاعات را ارائه دهد یا چه فرم‌هایی را پر کند، دربرداشته باشد.

(۱) اسم کامل و نشانی، شماره تلفن، شماره تلکس یا تلفاکس، و نام، نشانی شماره تلفن، تلکس، تلفاکس شخصی که می‌توان در موارد اضطراری با او تماس گرفت.

الحاقیه شماره ۶

داوری

ماده ۱- هرگاه موافقتنامه مذکور در ماده ۲۰ کنوانسیون به نحو دیگری پیش‌بینی نکرده باشد، داوری طبق مفاد مواد ۲ تا 11 ذیل باید انجام شود.

ماده ۲- طرف مدعی باید به دبیرخانه اطلاع دهد که طرف‌ها توافق نموده‌اند که اختلاف طبق بند ۲ یا بند ۳ ماده ۲ به داوری ارجاع شود. و به خصوص مواد کنوانسیون را که تفسیر یا اجرای آنها مورد اختلاف است ذکر کند. دبیرخانه باید اطلاعات واصله را به آگاهی کلیه اعضاء کنوانسیون برساند.

ماده ۳- هیأت داورى مرکب از سه عضو خواهد بود. هر یک از اصحاب دعوى باید یک داور تعیین کند و دو داورى که بدین نحو منصوب می‌گردند باید با توافق داور ثالث را تعیین کنند، و این داور رئیس هیأت داورى خواهد بود. سرداور نباید تبعه هیچ یک از طرف‌های دعوا، یا مقیم در سرزمین یکی از طرف‌ها یا در سمت دیگری در دعوى ذی‌مدخل بوده باشد.

ماده ۴-

۱- هرگاه رئیس دیوان داورى تا دو ماه بعد از انتصاب داور دوم تعیین نگردد، دبیرکل سازمان ملل به درخواست هر یک از دو طرف دعوى ظرف دو ماه دیگر او را منصوب خواهد کرد.

۲- هرگاه یکی از دو طرف دعوى ظرف دو ماه بعد از دریافت درخواست، داور خود را تعیین نکند، طرف دیگر می‌تواند موضوع را به اطلاع دبیرکل سازمان ملل برساند تا وی رئیس دیوان را ظرف دو ماه دیگر منصوب نماید. رئیس دیوان پس از نصب باید از طرفی که داور خود را تعیین نکرده است بخواهد که یک داور ظرف دو ماه تعیین کند. بعد از این مدت او باید موضوع را به اطلاع دبیرکل سازمان ملل برساند و او طی دو ماه دیگر این انتصاب را انجام خواهد داد.

ماده ۵-

۱- دیوان داورى تصمیم خود را طبق قوانین بین‌الملل و براساس مقررات این کنوانسیون اتخاذ خواهد کرد.

۲- هر دیوان داورى که به موجب مقررات این الحاقیه تشکیل می‌شود آیین‌نامه خود را تدوین خواهد نمود.

ماده ۶-

۱- تصمیمات دیوان داورى خواه درمورد مسائل شکلی و خواه در مورد موضوعات

ماهوی

باید با اکثریت آراء اعضاء اتخاذ گردد.

۲- دیوان داوری باید اقدامات لازم را جهت احراز حقایق به عمل آورد.

۳- طرف‌های دعوا باید هرگونه امکانات لازم را برای انجام مؤثر دادرسی در اختیار بگذارند.

۴- غیبت یا قصور هر یک از طرفین دعوا نباید مانع جریان دادرسی گردد.

ماده ۷- دیوان دعاوی متقابلی را که مستقیماً از موضوع اختلاف ناشی می‌گردد استماع خواهد کرد و درباره آنها تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۸- جز در مواردی که دیوان داوری تحت شرایط خاص دعوا به گونه‌ای دیگر مقرر می‌دارد، هزینه‌های داوری، از جمله دستمزد داوران، باید به طور مساوی توسط طرفین دعوا تقبل گردد. دادگاه صورت هزینه‌ها را در پرونده ضبط و صورت حساب قطعی مربوطه را به طرفین تسلیم خواهد نمود.

ماده ۹- هر یک از امضاءکنندگان کنوانسیون، که دارای منافی در موضوع دعواست که جنبه حقوقی دارد و ممکن است تصمیم در مورد دعوا بر آن منافع اثر بگذارد، می‌تواند با موافقت دیوان در دادرسی مداخله نماید.

ماده ۱۰-

۱- دیوان باید ظرف پنج‌ماه از تاریخ تشکیل رأی خود را صادر نماید، مگر آن‌که لازم تشخیص دهد که مهلت را تمدید کند مشروط به این‌که از پنج‌ماه تجاوز نماید.

۲- رأی دیوان باید مستند و مستدل باشد. این رأی قطعی و نسبت به طرفین دعوا الزام‌آور خواهد بود.

۳- کلیه اختلافات طرفین مربوط به تفسیر یا اجرای رأی باید توسط یکی از طرفین به اطلاع دیوانی که رأی صادر کرده است برسد و هرگاه این دیوان نتواند به آن رسیدگی کند، اختلاف باید در دیوان دیگری که بدین منظور مانند دیوان نخست تشکیل می‌شود مطرح گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و بیست و نه ماده و شش الحاقیه در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ سی‌ویکم شهریور ماه یک‌هزار

و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۱/۷/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۲۲ مارس ۱۹۸۹

تاریخ لازم‌الاجرا شدن - ۵ مه ۱۹۹۲

تاریخ عضویت ایران - ۵ ژانویه ۱۹۹۳

محل انعقاد - بازل، سوئیس

محل دبیرخانه - ژنو، سوئیس

مرجع نگهدارنده اسناد - دبیر کل سازمان ملل متحد

زبان‌های رسمی کنوانسیون - انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی، چینی، عربی

مرجع ملی کنوانسیون در ایران - سازمان حفاظت محیط‌زیست

۱۲- قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران

به کنوانسیون بین‌المللی نجات دریایی

۱۳۷۳(۲/۱۱)

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود به کنوانسیون بین‌المللی نجات دریایی مصوب ۱۳۶۸ مطابق با ۱۹۸۹ میلادی مشتمل بر یک مقدمه و سی و چهار ماده به شرح

پیوست ملحق و اسناد آن را مبادله نماید مشروط بر آن که در موارد مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (د) ماده (۸۳) آن، مقررات کنوانسیون توسط جمهوری اسلامی ایران لازم‌الرعایه نباشد.

کنوانسیون بین‌المللی نجات دریایی

لندن - ۱۹۸۹ (۱۳۶۸ هـ ش)

کشورهای متعهد به کنوانسیون حاضر، با درک مطلوبیت تدوین مقررات متحدالشکل بین‌المللی درباره عملیات نجات به صورت توافق جمعی، با توجه به این که تحولات اساسی، به ویژه علاقه روزافزون به حفظ محیط‌زیست، ضرورت تجدید نظر در مقررات بین‌المللی موجود در «کنوانسیون یکسان کردن پاره‌ای از مقررات قانونی مربوط به کمک و نجات در دریا» مصوب ۲۳ سپتامبر ۱۹۱۰ (اول مهرماه ۱۲۸۹) در بروکسل را تأیید نموده‌اند.

با علم به نقش ارزنده‌ای که عملیات نجات کارآمد و به موقع می‌تواند برای ایمنی شناورها و سایر اموال در خطر و برای حفظ محیط‌زیست داشته باشد، و با اعتقاد به ضرورت انگیزه‌های کافی برای افرادی که عملیات نجات نسبت به شناورها یا سایر اموال در خطر را به عهده می‌گیرند، به قرار زیر توافق نموده‌اند:

فصل اول - مقررات عمومی

ماده ۱ - تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

الف- عملیات نجات عبارت است از هر عمل یا فعالیت تعهد شده جهت کمک به یک شناور یا دیگر اموال مواجه با خطر در آب‌های قابل دریانوردی یا سایر آب‌های از هر قبیل،

ب- شناور عبارت است از هر کشتی یا کرجی، یا هر ساختار قادر به دریانوردی.

ج- اموال عبارت است از هر مالی که از روی عمد و به طور دائم به کنار ساحل متصل نباشد و شامل کرایه مورد تعهد نیز می‌باشد.

د- صدمه به محیط زیست عبارت است از هر صدمه مادی اساسی به سلامتی انسان و یا حیات یا منابع دریایی در آب‌های ساحلی یا آب‌های درون سرزمینی یا مناطق مجاور آنها، که در نتیجه آلودگی، لوث‌شدگی، آتش‌سوزی، انفجار یا حوادث مهم مشابه ایجاد شده باشد.

ه- پرداخت عبارت است از هرگونه پاداش، اجرت یا غرامت واجب‌الاداء براساس

این کنوانسیون

و- سازمان یعنی سازمان بین‌المللی دریانوردی.

ز- دبیرکل یعنی دبیر کل سازمان.

ماده ۲- اعمال کنوانسیون:

این کنوانسیون هنگامی که جریانات قضایی یا داوری مرتبط با موضوعات تحت پوشش این کنوانسیون در یک کشور عضو اقامه گردد، اعمال خواهد شد.

ماده ۳- سکوها و واحدهای حفاری:

این کنوانسیون شامل سکوهای ثابت و یا شناور یا واحدهای متحرک حفاری برون ساحلی هنگامی که چنین سکوها یا واحدهایی در محل مشغول عملیات اکتشاف، استخراج یا تولید منابع مدنی بستر دریا هستند، نمی‌گردد.

ماده ۴- شناورهای متعلق به دولت:

۱- بدون تعارض با ماده پنج، این کنوانسیون شامل کشتی‌های جنگی یا سایر شناورهای غیرتجاری که تحت مالکیت یا بهره‌برداری یک دولت بوده و در زمان عملیات نجات از مصونیت مطلق طبق اصول شناخته شده حقوق بین‌الملل بهره‌مند هستند، نمی‌گردد، مگر این که آن دولت تصمیم دیگری بگیرد.

۲- در صورتی که کشور متعهد تصمیم بگیرد که این کنوانسیون در مورد کشتی‌های جنگی‌اش یادگیر شناورهای توصیف شده در بند یک نیز اعمال شود، آن کشور می‌بایست موارد و شرایط مشخص‌کننده چنین اعمالی را به اطلاع دبیرکل برساند.

ماده ۵- عملیات نجات کنترل شده توسط مرجع‌های عمومی:

۱- این کنوانسیون بر هیچ‌یک از مقررات ناظر بر عملیات نجات به وسیله یا تحت کنترل مرجع‌های عمومی در قانونی ملی یا هرگونه کنوانسیون بین‌المللی ناظر بر این‌گونه عملیات، تأثیر نخواهد گذاشت.

۲- معهدا، نجات‌دهندگانی که این‌گونه عملیات نجات را انجام می‌دهند استحقاق استفاده از حقوق و طرق جبران خسارت مندرج در این کنوانسیون را در رابطه با عملیات نجات خواهند داشت.

۳- میزان بهره‌مندی از حقوق و طرق جبران خسارت مندرج در این کنوانسیون توسط یک مرجع عمومی موظف به اجرای عملیات نجات، براساس قانون کشوری که چنین مرجعی در آنجا وجود دارد، معین خواهد.

ماده ۶- قرار دادهای نجات:

۱- این کنوانسیون در مورد هر عملیات نجات اعمال می‌گردد مگر تا حدودی که قراردادی به طور صریح یا ضمنی به نحو دیگری مقرر نموده باشد.

۲- فرمانده مجاز است که قرار دادهایی را به منظور عملیات نجات از طرف مالک شناور منعقد نماید. فرمانده یا مالک شناور مجازند چنین قراردادهایی را از طرف مالک اموال روی شناور منعقد نمایند.

۳- هیچ چیز در این ماده بر اعمال ماده هفت یا وظایف مربوط به جلوگیری، یا به حداقل رساندن صدمه به محیط‌زیست تأثیر نخواهد گذاشت.

ماده ۷- ابطال و اصلاح قراردادها:

یک قرارداد یا هر یک از شرایط مندرج در آن را می‌توان ابطال یا اصلاح نمود اگر:
الف- قرار داد تحت فشار ناروا یا تأثیر خطر، منعقد شده و شرایط آن غیرمنصفانه باشد، یا
ب- پرداخت براساس قرارداد برای خدماتی که عملاً عرضه شده بیش از اندازه زیاد بوده یا بسیار اندک باشد.

فصل دوم- انجام عملیات نجات

ماده ۸- وظایف نجات‌دهنده، مالک و فرمانده:

۱- نجات‌دهنده در قبال مالک شناور یا سایر اموال مواجه با خطر موظف خواهد بود که:

الف- عملیات نجات را با دقت لازم انجام دهد.

ب- در اجرای وظیفه مشخص شده در بند الف، دقت لازم را برای جلوگیری یا به حداقل رساندن صدمه به محیط‌زیست به عمل آورد.

ج- هرگاه اوضاع و احوال به طور موجه اقتضاء می‌کند، از سایر نجات‌دهندگان درخواست کمک نماید.

د- مداخله سایر نجات‌دهندگان را بپذیرد هنگامی که چنین مداخله‌ای بنا به تقاضای موجه مالک یا فرمانده شناور یا اموال در خطر انجام گیرد. در هر صورت چنانچه معلوم شود چنان تقاضایی غیرموجه بوده است، نبایست به مقدار پاداش وی لطمه‌ای وارد آید.
۲- مالک و فرمانده شناور یا مالک سایر اموال مواجه با خطر در قبال نجات‌دهنده موظف هستند که:

الف- با وی در طی عملیات نجات کمال همکاری را بنمایند.

ب- در هنگام انجام همکاری، دقت لازم را برای جلوگیری یا به حداقل رساندن صدمه به محیط زیست به عمل آورند.

ج- وقتی که شناور یا سایر اموال به محل امنی آورده شده باشد، تحویل گیری مجدد آن را در صورت تقاضای موجه نجات دهنده در این مورد، بپذیرد.

ماده ۹- حقوق کشورهای ساحلی:

هیچ چیز در این کنوانسیون بر حق کشور ساحلی ذیربط در انجام اقدامات منطبق با اصول شناخته شده عمومی حقوق بین الملل جهت حفظ خط ساحلی خود یا منافع مربوط به آن در مقابل آلودگی یا تهدید به آلودگی ناشی از یک سانحه دریایی یا اقداماتی در رابطه با آن سانحه ای که منطقیاً انتظار می رود منجر به پیامدهای وخیم شود، از جمله حق کشور ساحلی برای جهت دادن به عملیات نجات، تأثیر نخواهد گذاشت.

ماده ۱۰- وظیفه ارائه کمک:

۱- هر فرمانده ملزم است تا آنجا که بتواند بدون ایجاد خطر برای شناور خود و

افراد روی

آن، به هر کسی که در معرض خطر از بین رفتن در دریاست کمک بنماید.

۲- کشورهای متعهد می بایست اقداماتی را که برای اجرای وظیفه مندرج در بند یک

ضروری است، اتخاذ نمایند.

۳- مالک شناور و مسئولیتی در قبال عدول از انجام وظیفه فرمانده مندرج در بند

یک، نخواهد داشت.

ماده ۱۱- همکاری:

یک کشور متعاقد هرگاه موضوعات مربوط به عملیات نجات نظیر اجازه ورود

شناورهای مواجه با خطر به بنادر، یا فراهم کردن تسهیلات برای نجات دهندگان را

تنظیم یا مورد تصمیم گیری قرار می دهد، می بایست ضرورت همکاری بین

نجات دهندگان، سایر افراد ذینفع و مرجع های عمومی را برای اطمینان از اجرای مؤثر و

موفق عملیات نجات به منظور حفظ جان یا مال در معرض خطر، و همچنین جلوگیری از صدمه محیط زیست مورد توجه قرار دهد.

فصل سوم- حقوق نجات دهندگان

ماده ۱۲- شرایط پاداش:

۱- عملیات نجاتی که نتیجه مفیدی داشته باشد، حق دریافت پاداش را ایجاد می نماید.

۲- به غیر از مواردی که به شکل دیگری مقرر شده است، در صورتی که عملیات نجات نتیجه مفیدی نداشته باشد هیچ گونه پرداختی براساس این کنوانسیون واجب الاداء نخواهد بود.

۳- در مواردی که شناور نجات یافته عهده دار عملیات نجات هر دو متعلق به مالک واحدی باشند نیز، مفاد این فصل اعمال خواهد گردید.

ماده ۱۳- معیارهای تعیین پاداش:

۱- پاداش باید با دید تشویق عملیات نجات و با در نظر گرفتن معیارهای مذکور در ذیل بدون توجه به ترتیبی که در زیر ارائه شده تعیین گردد:

الف- ارزش شناور و سایر اموال نجات یافته،

ب- مهارت و کوشش های نجات دهندگان در جلوگیری یا به حداقل رساندن صدمه به محیط زیست،

ج- میزان موفقیت به دست آمده توسط نجات دهنده،

د- ماهیت و میزان خطر،

ه- مهارت و کوشش های نجات دهندگان در نجات شناور، سایر اموال و جان،

و- زمان به کار رفته و هزینه ها و زیان هایی که نجات دهندگان متحمل شده اند،

ز- خطر مسئولیت و سایر خطرهایی که متوجه نجات‌دهندگان یا تجهیزات آنان است،

ح- فوریت خدمات ارائه شده،

ط- قابلیت دستیابی و استفاده از شناورها یا سایر تجهیزات مورد نظر جهت عملیات نجات،

ی- وضعیت آمادگی و کارایی تجهیزات متعلق به نجات‌دهنده و ارزش آنها.

۲- پرداخت پاداش تعیین شده براساس بند یک باید توسط کلیه کسانی که در شناور و سایر اموال ذینفع هستند به نسبت ارزش نجات‌یافته هر یک، انجام گردد. با این همه یک کشور عضو می‌تواند در قانون ملی خود مقرر کند که پرداخت پاداش توسط یکی از ذینفع‌ها انجام گیرد مشروط بر این‌که حق رجوع این ذینفع به سایر ذینفع‌ها برای مطالبه سهم هر یک از آنان حفظ گردد. هیچ چیز در این ماده نافی هرگونه حق دفاع نخواهد بود.

۳- پاداش‌ها، به‌غیر از هرگونه بهره و هزینه‌های قانونی قابل پرداخت مربوط به آنها از ارزش شناور و سایر اموال نجات‌یافته تجاوز نکند.

ماده ۱۴- غرامت ویژه:

۱- اگر نجات‌دهنده در مورد شناوری عملیات نجات انجام داده باشد که خود یا کالای آن تهدید برای محیط‌زیست بوده‌اند و براساس ماده ۱۳ موفق به دریافت پاداشی حداقل معادل غرامت قابل ارزیابی طبق مفاد این ماده نشده باشد حق این را خواهد داشت که معادل هزینه‌هایش که در این ماده تعریف شده است از صاحب شناور مطالبه غرامت نماید.

۲- در صورتی که در شرایط مندرج در بند، یک، نجات‌دهنده با عملیات نجات خود باعث جلوگیری یا به حداقل رسیدن صدمه به محیط‌زیست باشد. غرامت ویژه قابل پرداخت توسط مالک شناور به نجات‌دهنده طبق بند یک می‌تواند تا حداکثر سی درصد هزینه‌هایی که نجات‌دهنده متحمل شده افزایش یابد و با این وجود محکمه می‌تواند

اگر این کار را درست و عادلانه بدانند، با در نظر داشتن ضابطه مندرج در ماده ۱۳ پاراگراف یک، چنین غرامت ویژه‌ای را باز هم افزایش دهد، لیکن در هیچ حالتی نباید مجموع افزایش از صد درصد هزینه‌هایی که نجات‌دهنده متحمل شده است بیشتر گردد.

۳- هزینه‌های نجات‌دهنده از نظر بندهای یک و دو عبارت است از آن مخارج معقول پرداخت شده از جانب نجات‌دهنده در عملیات نجات به اضافه نرخ عادلانه‌ای برای تجهیزات و پرسنلی که عملاً و به طور موجه در عملیات نجات به کار گرفته شده‌اند، با در نظر گرفتن معیارهای مندرج در بند یک ماده ۱۳، بندهای فرعی (ح)، (ط) و (ی).

۴- کل غرامت ویژه تحت این ماده فقط در صورتی و تا میزانی پرداخت خواهد شد که میزان چنین غرامتی بالاتر از هرگونه پاداش قابل دریافت توسط نجات‌دهنده طبق ماده ۱۳ باشد.

۵- در صورتی که نجات‌دهنده مسامحه نموده و در نتیجه نتوانسته باشد از ورود صدمه به محیط‌زیست جلوگیری کرده یا آن را به حداقل برساند ممکن است از تمام یا بخشی از هر غرامت ویژه‌ای که براساس این ماده واجب‌الاداء می‌گردد، محروم شود.

۶- هیچ چیز در این ماده بر حق رجوع مالک کشتی (به مرجع ثالث) تأثیر نخواهد داشت.

ماده ۱۵- تسهیم بین نجات‌دهندگان:

۱- تسهیم پاداش مطرح شده در ماده ۱۳، بین نجات‌دهندگان باید بر پایه معیارهای مندرج در آن ماده، انجام شود.

۲- تسهیم پاداش بین مالک، فرمانده و سایر افراد در خدمت شناور نجات‌دهنده، توسط قانون پرچم آن شناور تعیین خواهد شد. چنانچه نجات از روی یک شناور انجام نشده باشد، تسهیم طبق قانونی که حاکم بر قرارداد فیما بین نجات‌دهنده و کارگزاران وی می‌باشد، تعیین خواهد شد.

ماده ۱۶- نجات اشخاص:

۱- اشخاصی که جانشان نجات داده شده ملزم به پرداخت هیچ‌گونه اجرتی نخواهند بود، با این حال هیچ چیز در این ماده تأثیری بر مقررات قانون ملی در این باره نخواهد داشت.

۲- یک نجات‌دهنده جان انسان که در خدمات ارائه شده به مناسبت سانحه‌ای که منجر به عملیات نجات گشته، سهمیم بوده است، مستحق دریافت سهم عادلانه‌ای از مبلغ مورد حکم به نجات‌دهنده برای نجات شناور یا سایر اموال یا جلوگیری یا به حداقل رساندن صدمه به محیط‌زیست می‌گردد.

ماده ۱۷- خدمات عرضه شده تحت قرار دادهای موجود:

هیچ پرداختی براساس مقررات این کنوانسیون واجب‌الاداء نیست مگر این که خدمات ارائه شده بیش از آن باشد که منطقاً می‌توان آن را به عنوان اجرای لازم قراردادی که قبل از بروز خطر منعقد شده است، تلقی نمود.

ماده ۱۸- تأثیر رفتار نادرست نجات‌دهنده:

یک نجات‌دهنده ممکن است از کل یا بخشی از پرداختی که براساس این کنوانسیون به وی واجب‌الاداء می‌گردد تا آن میزان که به خاطر تقصیر یا غفلت وی عملیات نجات لازم یا مشکل‌تر شده باشد یا این که نجات‌دهنده از جهت کلاهبرداری یا سایر کارهای ناشایست مقصر بوده باشد، محروم شود.

ماده ۱۹- ممنوعیت عملیات نجات:

خدماتی که علیرغم منع صریح و موجه مالک یا فرمانده شناور یا مالک هرگونه اموال دیگر در معرض خطر که روی شناور نیست و نبوده است، انجام شده باشد موجب پرداخت تحت این کنوانسیون نخواهد بود.

فصل چهارم- دعاوی و اقدامات

ماده ۲۰- حق ممتاز دریاپی:

۱- هیچ چیز در این کنوانسیون بر حق ممتازه دریایی نجات‌دهنده تحت هر کنوانسیون بین‌المللی یا قانون ملی تأثیر نخواهد داشت.

۲- نجات‌دهنده در صورتی که وثیقه رضایت‌بخشی برای مورد ادعای خود، که شامل بهره و هزینه‌ها هم می‌باشد، به نحو مقتضی به وی ارائه یا برایش تأمین شده باشد، می‌تواند حق ممتازه دریایی خود را به اجرا نگذارد.

ماده ۲۱- وظیفه تأمین وثیقه:

۱- شخصی که تحت این کنوانسیون مسئول پرداخت می‌باشد باید بنا به تقاضای نجات‌دهنده، وثیقه قابل قبولی برای مورد ادعا، منجمله بهره و هزینه‌های نجات‌دهنده تأمین نماید.

۲- بدون تعارض با بند یک، مالک شناور نجات یافته حداکثر سعی خود را خواهد نمود تا اطمینان یابد که مالکان محموله قبل از آزاد شدن محموله، وثیقه قابل قبولی را جهت مطالبات علیه ایشان، منجمله بهره و هزینه‌های متعلقه، تأمین خواهند نمود.

۳- مادامی که وثیقه قابل قبولی برای مطالبات نجات‌دهنده علیه شناور یا اموال ذریبط تأمین نشده است نباید از اتمام عملیات نجات به آنجا آورده‌اند، بدون رضایت نجات‌دهنده تغییر محل داد.

ماده ۲۲- پرداخت موقت:

۱- محکمه‌ای که صلاحیت رسیدگی قضایی بر ادعای نجات‌دهنده را دارا می‌باشد، می‌تواند از طریق دستور موقت حکم دهد که به نجات‌دهنده باید آن مبلغی را که عادلانه و درست به نظر می‌رسد به صورت علی‌الحساب پرداخت گردد، و بر حسب همین ضوابط در جایی که شرایط به طور درست و عادلانه اقتضاء کند، تضمین لازمه داده شود.

۲- در صورت انجام پرداخت موقت تحت این ماده، وثیقه سپرده شده تحت ماده

۲۱ به

همان نسبت کاهش خواهد یافت.

ماده ۲۳- محدوده زمانی اقامه دعوی:

۱- هرگونه دعوی مربوط به پرداخت تحت این کنوانسیون در صورتی که مراحل قضایی یا داوری در ظرف مدت دو سال به جریان نیفتاده باشد مشمول مرور زمان خواهد گردید. دوره محدود زمانی (برای اقامه دعوی) از روزی آغاز می‌شود که عملیات نجات به پایان رسیده است.

۲- کسی که علیه وی دعوایی اقامه می‌شود می‌تواند در هر زمان در طول جریان آن دوره محدود زمانی با تسلیم اعلامیه‌ای به مدعی آن دوره را تمدید کند. این دوره را به همین ترتیب می‌تواند مجدداً تمدید کرد.

۳- دعوی برای غرامت توسط شخص مدیون می‌توان حتی پس از انقضاء دوره محدود ذکر شده در بندهای قبلی اقامه شود، به شرطی که ظرف مدت مجاز طبق قانون کشوری که رسیدگی‌های قضایی در آنجا جریان یافته است، اقامه شود.

ماده ۲۴- بهره:

استحقاق نجات‌دهنده برای دریافت بهره‌وری هرگونه پرداخت واجب‌الاداء تحت این کنوانسیون، مطابق قانون کشوری که محکمه مربوط به آن پرونده در آنجا واقع است، معین خواهد شد.

ماده ۲۵- کالاهای متعلق به دولت:

از هیچ یک از مقررات این کنوانسیون نباید، نه وسیله رسیدگی حقوقی و نه وسیله هیچ‌گونه طرح دعوی عینی، به عنوان مبنایی برای ضبط توقیف یا بازداشت علیه کالاهای غیرتجاری متعلق به دولت که در زمان عملیات نجات مشمول مصونیت ناشی از حاکمیت تجت اصول شناخته شده همگانی حقوق بین‌المللی بوده‌اند استفاده گردد، مگر این که دولت صاحب کالا موافقت داشته باشد.

ماده ۲۶- کالاهای انسان‌دوستانه:

هیچ یک از مقررات این کنوانسیون نباید به عنوان مبنایی برای ضبط، توقیف یا بازداشت کالاهای انسان‌دوستانه اهداء شده توسط یک کشور مورد استفاده قرار گیرد،

اگر آن کشور موافقت کرده باشد که هزینه خدمات نجات ارائه شده در ارتباطی با چنان کالاهای انسان‌دوستانه‌ای را بپردازد.

ماده ۲۷- انتشار احکام داوری:

کشورهای متعهد باید انتشار احکام داوری صادره در دعوی نجات را، تا آنجا که مقدور است و با کسب رضایت طرفین، تشویق نمایند.

فصل پنجم- مواد نهایی

ماده ۲۸- امضاء تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق:

۱- این کنوانسیون از دهم تیرماه ۱۳۶۸ مطابق با اول ژانویه ۱۹۸۹ میلادی تا ژوئن ۱۹۹۰ (خرداد ۱۳۶۹) در مقر سازمان جهت امضاء و از آن پس جهت الحاق مفتوح خواهد ماند.

۲- کشورها می‌توانند رضایت خود مبنی بر ملزم بودن به این کنوانسیون را به طرق ذیل ابراز نمایند:

الف- امضاء بدون شرط تصویب، پذیرش، تأیید، یا

ب- امضاء منوط به تصویب، پذیرش یا تأیید به دنبال تصویب، پذیرش، یا تأیید، یا ج- الحاق.

۳- تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق با تودیع سندی به همین مضمون به دبیرکل رسمیت خواهد یافت.

ماده ۲۹- لازم‌الاجرا شدن:

۱- این کنوانسیون یک سال پس از تاریخی که پانزده کشور رضایت خود را مبنی بر ملزم بودن به آن اظهار نموده باشند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- برای هر کشوری که رضایت خود مبنی بر ملزم بودن به این کنوانسیون را پس از این که شرایط لازم الاجرا شدن آن فراهم شده باشد، اظهار نمایند، چنین رضایتی یک سال پس از تاریخ اظهار این رضایت مؤثر خواهد بود.
ماده ۳۰- حق شرط:

۱- هر کشوری در هنگام تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق می‌تواند حق خود برای اعمال نکردن مفاد این کنوانسیون در حالت‌های زیر را حفظ نماید:

الف- وقتی که عملیات نجات در آب‌های درون سرزمینی انجام می‌شود و تمام شناورهای درگیر از نوع دریانوردی درون سرزمینی هستند.

ب- وقتی که عملیات نجات در آب‌های درون سرزمینی انجام می‌شود و هیچ‌گونه شناوری درگیر نیست.

ج- وقتی که کلیه طرف‌های ذیربط تبعه آن کشور هستند.

د- وقتی که اموال موضوع نجات از نوع اموال فرهنگی دریایی و دارای ارزش‌های ماقبل تاریخی، باستان‌شناسی یا تاریخی هستند و روی بستر دریا قرار دارند.

۲- حق شرط‌های به عمل آمده در هنگام امضاء منوط به تسجیل در موقع تصویب، پذیرش یا تأیید هستند.

۳- هر کشوری که از حق شرط نسبت به این کنوانسیون استفاده کرده است می‌تواند در هر زمانی به وسیله یادداشتی خطاب به دبیرکل آن را پس بگیرد. چنین پس‌گرفتنی در روز دریافت یادداشت مؤثر خواهد شد. اگر یادداشت عنوان کند پس‌گرفتن حق شرط در تاریخی که در یادداشت مشخص شده مؤثر گردد و آن تاریخ پسین‌تر از تاریخ دریافت یادداشت توسط دبیرکل باشد آن پس‌گرفتن در آن تاریخ پسین مؤثر خواهد شد.

ماده ۳۱- انصراف:

۱- هر کشور عضوی می‌تواند در هر زمانی پس از سپری شدن یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون برای آن کشور، از این کنوانسیون اعلام انصراف نماید.

۲- انصراف، به وسیله تودیع سند انصراف نزد دبیرکل مؤثر خواهد شد.

۳- انصراف یکسال پس از دریافت سند انصراف توسط دبیرکل، یا پس از سپری شدن دوره طولانی تری که ممکن است در سند انصراف مشخص شده باشد، مؤثر خواهد شد.

ماده ۳۲- تجدید نظر و اصلاح:

۱- سازمان می تواند کنفرانسی به منظور تجدید نظر یا اصلاح در این کنوانسیون تشکیل دهد.

۲- دبیرکل براساس درخواست هشت کشور عضو، یا یک چهارم کشورهای عضو، هر کدام که عدد بزرگ تری باشد، کنفرانسی متشکل از کشورهای عضو این کنوانسیون را برای تجدید نظر یا اصلاح کنوانسیون تشکیل خواهد داد.

۳- هرگونه رضایت مبنی بر ملزم شدن به این کنوانسیون که پس از تاریخ لازم الاجرا شدن اصلاحیه ای به این کنوانسیون ابراز گردد، به منزله الزام به کنوانسیون اصلاح شده تلقی خواهد شد.

ماده ۳۳- امین:

۱- این کنوانسیون نزد دبیرکل تودیع خواهد شد.

۲- دبیرکل باید:

الف- تمام کشورهایی که این کنوانسیون را امضاء کرده اند یا به آن ملحق شده اند، و تمام اعضاء سازمان را از موارد زیر مطلع نماید:

۱- هر امضاء یا تودیع سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق جدید به همراه تاریخ

آن،

۲- تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون،

۳- تودیع هر سند انصراف از این کنوانسیون به همراه تاریخ دریافت آن سند و

تاریخی که انصراف مؤثر می شود.

۴- هر اصلاحیه تصویب شده طبق ماده سی و دو،

۵- دریافت هرگونه حق شرط، اعلامیه یا یادداشت صادره تحت این کنوانسیون.
 ب- نسخ اصل گواهی شده این کنوانسیون را به تمام کشورهایایی که این کنوانسیون را امضاء کرده‌اند یا به آن ملحق شده‌اند ارسال نماید.
 ۳- به محض لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون، یک نسخه اصلی گواهی شده آن باید توسط امین جهت دبیرکل سازمان ملل متحد برای ثبت و انتشار طبق ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد ارسال شود.

ماده ۳۴- زبان‌ها:

این کنوانسیون در یک نسخه اصل واحد به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی صادر شده که هر یک از متون دارای اعتبار یکسان می‌باشند.

با احراز مراتب فوق، امضاءکنندگان ذیل که برای این منظور به نحو لازم توسط کشورهای متبوعه خود مجاز شده‌اند، این کنوانسیون را امضاء نموده‌اند.

انجام شده در لندن به تاریخ ۱۳۶۸/۲/۸ مطابق با بیست و هشتم آوریل یکهزار و نهصد و هشتاد و نه میلادی.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و ۳۴ ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سی‌ام فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۳/۲/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۲۸ آوریل ۱۹۸۹

تاریخ لازم‌الاجرا شدن - هنوز لازم‌الاجرا نشده است

تاریخ عضویت ایران - یکم اوت ۱۹۹۴

محل انعقاد - لندن، انگلیس

محل دبیرخانه - لندن

مرجع نگهدارنده اسناد - دبیر کل سازمان بین‌المللی دریانوردی (ایمو)

زبان‌های رسمی کنوانسیون - انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی، چینی، عربی
مرجع ملی کنوانسیون در ایران - سازمان بنادر و کشتیرانی

۱۳- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی
آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون
بین‌المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی- مصوب سال
یکهزار و سیصد و شصت و نه هجری شمسی، برابر با سال یکهزار و نهصد و نود میلادی،
مشمول بر یک مقدمه نوزده (۱۹) ماده و یک (۱) الحاقیه ملحق شود و اسناد مربوط را
تسلیم نماید.

کنوانسیون بین‌المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی
مصوب ۱۳۶۹ هجری شمسی برابر با ۱۹۹۰ میلادی

اعضای کنوانسیون حاضر،

با آگاهی نسبت به ضرورت حفظ محیط‌زیست انسانی به طور اعم و محیط‌زیست دریایی به طور اخص.

با شناسایی خطرات جدی که از طریق سوانح آلودگی نفتی از سوی کشتی‌ها، واحدهای دور از ساحل، بنادر دریایی و تجهیزات حمل‌ونقل نفت به محیط‌زیست دریایی تحمیل می‌شود،

با در نظر گرفتن اهمیت اقدامات احتیاطی و باز دارنده در جلوگیری از آلودگی نفتی در وهله اول و ضرورت به کارگیری جدی اسناد بین‌المللی موجود در ارتباط با ایمنی دریایی و جلوگیری از آلودگی دریایی، به ویژه کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان افراد در دریا مصوب ۱۳۵۳ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۴ میلادی با اصلاحات بعدی و کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی توسط کشتی‌ها، مصوب ۱۳۵۲ هجری شمسی برابر ۱۹۷۳ میلادی تعدیل شده توسط

پروتکل مربوط به آن مصوب ۱۳۵۷ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۸ میلادی با اصلاحات بعدی، و همچنین توسعه سریع استانداردهای رو به رشد مربوط به طرح، عملیات و نگهداری کشتی‌های حامل نفت و واحدهای دور از ساحل، همچنین با در نظر گرفتن این که، در صورت وقوع سانحه آلودگی نفتی، اقدام سریع و مؤثر جهت به حداقل رساندن خسارتی که ممکن است از چنین سانحه‌ای ناشی شود، حیاتی می‌باشد،

با تأکید بر اهمیت آمادگی مؤثر برای مبارزه با سوانح آلودگی نفتی و نقش مهمی که صنایع نفت و کشتیرانی در این خصوص دارند،

با شناسایی مجدد اهمیت کمک‌های دوجانبه و همکاری بین‌المللی در زمینه موضوعاتی از جمله مبادله اطلاعات مربوط به قابلیت‌های کشورهای مقابله با سوانح آلودگی نفتی، تهیه طرح‌های موارد پیش‌بینی نشده آلودگی نفتی، مبادله گزارش‌های سوانح مهمی که ممکن است محیط‌زیست دریایی یا خطوط ساحلی و منافع مربوطه

کشورها را تحت تأثیر قرار دهد، و تحقیق و توسعه در ارتباط با وسایل مبارزه با آلودگی نفتی در محیط زیست دریایی.

و با توجه به اصل «آلوده‌کننده مسئول پرداخت است» به عنوان یک اصل کلی حقوق بین‌الملل محیط‌زیست،

همچنین با توجه به اهمیت اسناد بین‌المللی در مورد مسئولیت و جبران خسارات ناشی از آلودگی نفتی، از جمله کنوانسیون بین‌المللی مصوب ۱۳۴۸ هجری شمسی برابر با ۱۹۶۹ میلادی در مورد مسئولیت مدنی خسارات آلودگی نفتی، کنوانسیون بین‌المللی مصوب ۱۳۵۰ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۱ میلادی در مورد تأسیس صندوق بین‌المللی برای جبران خسارات ناشی از آلودگی نفتی، و نیاز مبرم با لازم‌الاجرا شدن هر چه سریع‌تر پروتکل‌های مصوب ۱۳۶۳ هجری شمسی برابر با ۱۹۸۴ میلادی مربوط به کنوانسیون‌های فوق‌الذکر،

با توجه بیشتر به اهمیت موافقت‌نامه‌ها و ترتیبات دوجانبه و چندجانبه از قبیل کنوانسیون‌ها و موافقت‌نامه‌های منطقه‌ای،
با در نظر داشتن مقررات مربوط به کنوانسیون ملل متحد در مورد حقوق دریاها به ویژه بخش ۱۲ آن،

با آگاهی از ضرورت گسترش همکاری‌های بین‌المللی و افزایش قابلیت‌های موجود ملی، منطقه‌ای و جهانی در زمینه آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی و با توجه به نیاز ویژه کشورهای در

حال توسعه و به خصوص کشورهای جزیره‌ای کوچک،
با ملاحظه این که بهترین راه حصول این اهداف، انعقاد یک کنوانسیون بین‌المللی در زمینه آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی می‌باشد،
به ترتیب ذیل موافقت نمودند:

ماده ۱- کلیات

۱- اعضاء به طور انفرادی یا مشترک تعهد می نمایند که تمامی اقدامات لازم را طبق مفاد این کنوانسیون و الحاقیه آن برای آمادگی و مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی انجام دهند.

۲- الحاقیه این کنوانسیون جزء لاینفک کنوانسیون را تشکیل داده و اشاره به کنوانسیون در عین حال اشاره به الحاقیه تلقی خواهد شد.

۳- این کنوانسیون در مورد هیچ کشتی جنگی، شناور پشتیبانی نیروی دریایی یا دیگر کشتی‌هایی که تحت مالکیت یا بهره‌برداری یک کشور بوده و فی الحال صرفاً در اعمال غیرتجاری مورد استفاده قرار می‌گیرد، اعمال نخواهد گردید اما هر عضو با اتخاذ تدابیر لازمی که در عملیات یا قابلیت‌های عملیاتی این‌گونه کشتی‌های تحت تملک یا بهره‌برداری آن عضو اختلال ایجاد ننماید، تضمین خواهد نمود که چنین کشتی‌هایی تا آنجا که معقول و عملی باشد مطابق این کنوانسیون عمل نمایند.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

۱- «نفت» یعنی مواد نفتی به هر شکل از جمله نفت خام، مواد سوختی، لخته‌های نفتی، مواد زائد نفتی و فرآورده‌های پالایش شده،

۲- «سوانح آلودگی نفتی» یعنی اتفاق یا مجموعه‌ای از اتفاقات که دارای منشاء یکسان بوده که منجر به ریزش نفت شده یا ممکن است بشود و محیط‌زیست دریایی یا خطوط ساحلی یا منافع مربوط به یک یا چند کشور را مورد تهدید قرار داده و یا ممکن است مورد تهدید قرار دهد و مستلزم اقدام اضطراری یا واکنش فوری دیگری باشد.

۳- «کشتی» یعنی شناور از هر نوع که در محیط‌زیست دریایی فعالیت می‌کند و شامل قایق‌های هایدرو و فویل، هاور کرافت‌ها، زیردریایی‌ها یا قایق‌های سیار از هر نوع می‌گردد.

۴- «واحد دریایی» یعنی تأسیسات یا سازه‌های ثابت یا شناوری که برای اکتشاف و استخراج یا تولید نفت یا گاز یا تخلیه و بارگیری نفت به کار گرفته می‌شود.

۵- «بنادر و تأسیسات حمل و نقل نفت» یعنی آن تأسیساتی که خطر سانحه آلودگی نفتی را دربرداشته و از جمله شامل بنادر، پایانه‌های نفتی، خطوط لوله و دیگر تأسیسات تخلیه و

بارگیری نفت می‌گردد.

۶- «سازمان» یعنی سازمان بین‌المللی دریانوردی.

۷- «دبیرکل» یعنی دبیرکل سازمان.

ماده ۳- طرح‌های اضطراری آلودگی نفتی

۱- الف- هر عضو کشتی‌هایی را که محق به برافراشتن پرچم آن هستند ملزم خواهد نمود که طرح اضطراری آلودگی نفتی در کشتی را که مقررات مصوب سازمان برای این منظور مقرر کرده، طبق مقررات مزبور داشته باشند.

ب- کشتی که ملزم به داشتن طرح اضطراری آلودگی در کشتی بر طبق جزء (الف) می‌باشد، هنگام حضور در یک بندر یا یک پایانه دریایی تحت حاکمیت یکی از اعضاء طبق روش‌های مندرج در موافقتنامه‌های بین‌المللی موجود یا قوانین ملی آن عضو مشمول بازرسی مأمورانی که توسط عضو مزبور به طور مقتضی اختیار یافته‌اند، خواهد بود.

۲- هر کشور عضو باید گردانندگان واحدهای دریایی تحت حاکمیت خود را ملزم به داشتن طرح‌های اضطراری آلودگی نفتی کند که هماهنگ سیستم ملی ایجاد شده طبق ماده (۶) بوده و طبق روش‌های وضع شده توسط مقامات ملی ذیصلاح به تصویب رسیده باشد.

۳- هر کشور عضو باید مقامات یا گردانندگان بنادر دریایی یا تأسیسات تخلیه و بارگیری نفتی تحت حاکمیت خود را به‌گونه‌ای که مناسب می‌داند به داشتن طرح‌های اضطراری آلودگی نفتی یا ترتیبات مشابهی که هماهنگ با سیستم ملی ایجاد شده که

طبق ماده (۶) بوده و طبق روش‌های وضع شده توسط مقامات ملی ذیصلاح به تصویب سیده باشد، ملزم نماید.

ماده ۴- تشریفات گزارش آلودگی نفتی

۱- هر عضو باید:

الف- فرماندهان کشتی‌ها یا سایر افراد مسئول کشتی‌های تحت پرچم خود و افراد مسئول واحدهای دریایی تحت صلاحیت خود را ملزم نماید که بدون هیچ تأخیری هرگونه اتفاق در کشتی یا واحدهای دریایی خود را که متضمن ریزش نفتی یا احتمال ریزش نفتی هستند، به مراجع زیر گزارش نمایند:

۱- در مورد کشتی، به نزدیک‌ترین کشور ساحلی،

۲- در مورد واحدهای دریایی، به کشور ساحلی که واحد، تحت صلاحیت آن

است.

ب- فرماندهان یادیگر افراد مسئول کشتی‌های تحت پرچم و افراد مسئول واحدهای دریایی تحت صلاحیت خود را ملزم نماید که بدون هیچ تأخیری هرگونه اتفاق مورد مشاهده در دریا را که متضمن ریزش یا وجود نفت باشد، به مراجع زیر گزارش نمایند:

۱- در مورد کشتی، به نزدیک‌ترین کشور ساحلی،

۲- در مورد واحد دریایی، به کشور ساحلی که واحد، تحت صلاحیت آن است.

ج- افراد مسئول بنادر و تأسیسات تخلیه و بارگیری نفت تحت صلاحیت خود را ملزم نماید بدون تأخیر هرگونه اتفاقی که متضمن ریزش یا احتمال ریزش نفت یا وجود نفت باشد را به مقامات ملی ذیصلاح، گزارش نمایند.

د- به شناورها یا هواپیماهای بازرسی دریایی و دیگر سرویس‌های خدماتی ذیربط یا مقامات خود دستور دهد بدون تأخیر هرگونه حادثه مورد مشاهده در دریا یا در بندر یا تأسیسات تخلیه و بارگیری نفت که متضمن ریزش نفت یا وجود نفت باشد را به مقامات ملی ذیصلاح یا بنا به مورد به نزدیک‌ترین کشور ساحلی گزارش نمایند.

ه- از خلبانان هواپیماهای کشوری که بخواهند که بدون تأخیر هرگونه حادثه مورد مشاهده در دریا که متضمن ریزش نفت یا وجود نفت باشد را به نزدیک‌ترین کشور ساحلی گزارش نمایند.

۲- گزارش‌های تهیه شده به موجب ردیف (۱) جزء (الف) بند (۱) باید مطابق الزامات تدوین شده توسط سازمان تهیه گردیده و براساس دستورالعمل‌ها و اصول کلی مصوب سازمان باشند گزارش‌های تهیه شده به موجب ردیف (۲) جزء (الف) و جزءهای (ب)، (ج) و (د) بند (۱) باید تا جایی که لازم است مطابق دستورالعمل‌ها و اصول کلی مصوب سازمان، تدوین گردد.

ماده ۵- اقدام در صورت دریافت گزارش آلودگی نفتی

۱- هرگاه عضوی گزارشی را که در ماده (۴) به آن اشاره شده یا اطلاعات مربوط به آلودگی که توسط دیگر منابع تهیه گردیده است، دریافت نماید باید:

الف- حادثه را به منظور تعیین این‌که سانحه، آلودگی نفتی است یا خیر مورد ارزیابی قرار دهد.

ب- ماهیت، وسعت و عواقب احتمالی سانحه آلودگی نفتی را مورد ارزیابی قرار دهد و

ج- سپس بدون تأخیر تمامی کشورهای را که منافع آنها به وسیله چنین سانحه آلودگی نفتی تحت تأثیر یا احتمالاً تحت تأثیر قرار می‌گیرد، همراه با موارد زیر تا زمان خاتمه اقدامات به عمل آمده برای مقابله با سانحه یا تصمیم کشورهای مزبور برای اقدام مشترک مطلع سازد.

۱- جزئیات ارزیابی‌های خود و هر اقدامی را که جهت مقابله با حادثه آلودگی نفتی انجام داده یا قصد انجام آن را دارد، و

۲- اطلاعات اضافی در صورت اقتضاء،

۳- در صورتی که شدت چنین سانحه آلودگی نفتی ایجاب کند آن عضو باید

مستقیم یا در

صورت اقتضاء از طریق سازمان یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط اطلاعات مورد اشاره در جزءهای (ب) و (ج) بند (۱) را در اختیار سازمان قرار دهد.

۴- در صورتی که شدت چنین سانحه نفتی ایجاب کند از سایر کشورهای متأثر از این سانحه درخواست می‌شود به طور مستقیم یا در صورت اقتضاء، از طریق سازمان یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط ارزیابی خود را از میزان تهدید منافعشان و هرگونه اقدام به عمل آمده و اقدامات مورد نظر را به اطلاع سازمان برسانند.

۵- اعضا تا آنجا که عملی باشد، باید سیستم گزارش دهی تدوین شده توسط سازمان را هنگام مبادله اطلاعات و ارتباط با دیگر کشورها و سازمان، مورد استفاده قرار دهند.

ماده ۶- سیستم‌های ملی و منطقه‌ای برای آمادگی و مقابله

۱- هر عضو باید یک سیستم ملی جهت مقابله سریع و مؤثر با سوانح آلودگی نفتی ایجاد نماید. این سیستم حداقل باید شامل موارد ذیل باشد:

الف- تعیین موارد زیر:

۱- مقام یا مقامات ذیصلاح ملی با مسئولیت آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی،

۲- نقطه یا نقاط تماس عملیاتی ملی که مسئول دریافت و انتقال گزارشات آلودگی نفتی مندرج در ماده (۴) باشد، و

۳- مقامی که مجاز باشد از طرف آن کشور، درخواست کمک نموده یا در مورد ارائه کمک درخواست شده تصمیم‌گیری نماید.

ب- طرح ملی مقابله با موارد پیش‌بینی نشده برای آمادگی و مقابله که شامل روابط سازمانی نهادهای مختلف درگیر (اعم از عمومی یا خصوصی) با مد نظر قرار دادن دستورالعمل‌های تدوین شده توسط سازمان.

۲- به علاوه، هر عضو در چارچوب توانایی‌های خود به طور انفرادی یا از طریق همکاری دوجانبه یا چندجانبه و در صورت اقتضاء، با همکاری صنایع نفت و کشتیرانی، مقامات بندری و سایر مؤسسات مربوط، باید موارد ذیل را ایجاد نماید:

الف- حداقل سطح تجهیزات از قبل مستقر شده جهت مقابله با ریزش نفت، متناسب با خطر احتمالی، و برنامه‌هایی برای استفاده از آنها،

ب- برنامه تمرینات برای سازمان‌های مقابله با آلودگی نفتی و آموزش پرسنل مربوط،

ج- طرح‌های تفصیلی و قابلیت‌های ارتباطی برای مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی، چنین قابلیت‌هایی به طور مداوم باید قابل دسترسی باشند، و

د- نظام و ترتیبی جهت هماهنگ کردن مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی، در صورت

اقتضاء، با قابلیت‌های بسیج منابع مورد لزوم،

۳- هر عضو باید تضمین نماید که اطلاعات جاری به طور مستقیم یا از طریق سازمان یا تشکیلات منطقه‌ای مربوط در رابطه با موارد ذیل به سازمان ارائه شده است:

الف- موقعیت، داده‌های مخابراتی و در صورت عملی بودن، محدوده مسئولیت مقامات و مؤسسات ذکر شده در جزء (الف) بند (۱)،

ب- اطلاعات مربوط به تجهیزات مقابله با آلودگی و نظر تخصصی در رشته‌های مربوط به مقابله با آلودگی نفتی و نجات دریایی که در صورت درخواست سایر کشورها می‌تواند قابل دسترسی باشد،

ج- طرح ملی عضو برای مقابله با موارد پیش‌بینی نشده.

ماده ۷- همکاری بین‌المللی جهت مقابله با آلودگی

۱- اعضاء موافقت می‌نمایند که، با توجه به توانایی‌ها و موجود بودن منابع مربوط خود، بنا به تقاضای هر عضوی که از سانحه آلودگی نفتی متأثر شده یا احتمال دارد تحت تأثیر قرار گیرد با آن عضو همکاری نموده و خدمات مشورتی، پشتیبانی و تجهیزات فنی به منظور مقابله با سانحه آلودگی نفتی، در صورتی که شدت چنین حادثه‌ای اقتضاء کند به آن ارائه نمایند، تأمین هزینه‌های چنین کمکی نموده است

می‌تواند از سازمان بخواهد تا جهت مشخص نمودن منابع مالی موقت برای هزینه‌های مندرج در بند (۱)، کمک نماید.

۳- طبق موافقتنامه‌های قابل اعمال بین‌المللی، هر عضو باید اقدامات حقوقی یا اداری لازم را جهت تسهیل موارد ذیل به عمل آورد:

الف- ورود و خروج کشتی‌ها، هواپیماها و سایر وسایل حمل و نقل مورد استفاده برای مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی و بهره‌برداری از آنها در سرزمین خود یا حمل کارکنان، کالا، مواد و تجهیزات لازم جهت مقابله با یک چنین سانحه‌ای، و

ب- نقل و انتقال سریع افراد، کالاها، مواد و تجهیزات مندرج در جزء (الف) به داخل، در داخل و به خارج از سرزمین خود.

ماده ۸- تحقیق و توسعه

۱- اعضاء موافقت می‌نمایند تا به طور مستقیم یا در صورت اقتضاء از طریق سازمان یا سازمان‌ها یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط جهت ارتقاء و مبادله نتایج برنامه‌های تحقیق و توسعه مربوط به گسترش آخرین پیشرفت‌ها در زمینه آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی، از جمله فن‌آوری‌ها و فنون بازرسی، بازدارندگی، جمع‌آوری، متفرق‌سازی، پاکسازی و راه‌های دیگر کاهش یا تعدیل اثرات آلودگی نفتی و جهت اعاده وضع سابق، همکاری نمایند.

۲- برای این منظور، اعضاء تعهد می‌نمایند که به طور مستقیم یا در صورت اقتضاء از طریق سازمان یا سازمان‌های یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط، ارتباط لازم را بین مؤسسات تحقیقاتی اعضاء برقرار نمایند.

۳- اعضاء موافقت می‌نمایند که به طور مستقیم یا از طریق سازمان یا سازمان‌ها و یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط در صورت اقتضاء جهت ترغیب برگزاری مرتب سمپوزیوم‌های بین‌المللی در موضوعات مربوط از جمله پیشرفت‌های فن‌آوری در زمینه تجهیزات و فنون مبارزه با آلودگی نفتی همکاری نمایند.

۴- اعضاء موافقت می نمایند که از طریق سازمان یا سازمان های بین المللی ذیصلاح توسعه استانداردهای مربوط به تجهیزات و فنون سازگار مقابله با آلودگی نفتی را تشویق نمایند.

ماده ۹- همکاری فنی

۱- اعضاء تعهد می نمایند که به طور مستقیم یا از طریق سازمان و سایر نهادهای بین المللی در صورت اقتضاء در رابطه با آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی در موارد زیر به اعضایی که تقاضای کمک فنی می نمایند، کمک نمایند:

الف- آموزش کارکنان،

ب- اطمینان از موجود بودن فن آوری، تجهیزات و تأسیسات مربوط،

ج- تسهیل سایر اقدامات و ترتیبات جهت آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی نفتی،

و

د- انجام برنامه های مشترک تحقیق و توسعه

۲- اعضاء تعهد می نمایند که با توجه به قوانین، مقررات و سیاست های ملی خود به طور فعال در زمینه انتقال فن آوری در رابطه با آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی همکاری نمایند.

ماده ۱۰- ترغیب همکاری های دوجانبه و چندجانبه در زمینه آلودگی و مقابله اعضاء باید مساعی خود را جهت انعقاد موافقتنامه های دوجانبه یا چندجانبه برای آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی به کار گیرند، نسخه های موافقتنامه های مزبور باید به سازمان ارائه گردد تا در صورت تقاضا در اختیار اعضاء قرار گیرد.

ماده ۱۱- ارتباط با سایر کنوانسیون ها و موافقتنامه های بین المللی

هیچ یک از مفاد این کنوانسیون نباید به نحوی تفسیر گردد که منجر به تغییر حقوق یا تعهدات هر یک از اعضاء به موجب سایر کنوانسیون ها یا موافقتنامه های بین المللی شود.

ماده ۱۲- ترتیبات نهادی

- ۱- اعضاء «سازمان» را مشروط بر موافقت آن و موجود بودن منابع كافی جهت اداره فعاليت، برای انجام وظايف و فعاليت‌های زیربرمی‌گزینند:
- الف- خدمات اطلاعاتی:
- ۱- دریافت، مقایسه و انتشار اطلاعات تهیه شده توسط اعضاء و اطلاعات مربوط ارائه شده توسط دیگر منابع، و
- ۲- ارائه کمک جهت مشخص نمودن منابع مالی موقت هزینه‌ها.
- ب- تعليم و آموزش:
- ۱- ترغیب آموزش در زمینه آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی،
- ۲- ترغیب برگزاری سمپوزیوم‌های بین‌المللی.
- ج- خدمات فنی:
- ۱- تسهیل همکاری در زمینه تحقیق و توسعه
- ۲- ارائه طریق به کشورهای که در صدد ایجاد قابلیت‌های مقابله ملی یا منطقه‌ای هستند، و
- ۳- تجزیه و تحلیل اطلاعات تهیه شده توسط اعضاء و اطلاعات مربوط تهیه شده توسط دیگر منابع و ارائه طریق یا اطلاعات به کشورها.
- د- کمک‌های فنی:
- ۱- تسهیل تهیه کمک‌های فنی به کشورهای که در صدد ایجاد قابلیت‌های مقابله ملی یا منطقه‌ای هستند،
- ۲- تسهیل تأمین کمک و مشاوره فنی بنا به تقاضای کشورهای که با سوانح عمده آلودگی نفتی مواجه شده‌اند.
- ۳- در اجرای فعاليت‌های مشخص شده در این ماده، سازمان تلاش خواهد نمود تا قابلیت کشورها را به طور انفرادی از طریق ترتیبات منطقه‌ای جهت آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی نفتی، با استفاده از تجارب کشورها، موافقت‌نامه‌های منطقه‌ای و ترتیبات صنعتی و با امعان نظر ویژه به نیازهای کشورهای در حال توسعه، تقویت نماید.

۴- مفاد این ماده مطابق با برنامه‌ای که توسط سازمان تهیه و مرتباً مورد تجدیدنظر قرار می‌گیرد به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده ۱۳- ارزیابی کنوانسیون

اعضاء در چارچوب سازمان مؤثر بودن کنوانسیون را در پرتو اهداف آن، به خصوص با توجه به اصول مربوط به همکاری و کمک مورد ارزیابی قرار خواهند داد.

ماده ۱۴- اصلاحات

۱- این کنوانسیون طبق یکی از روش‌های مشخص شده در ذیل می‌تواند اصلاح گردد.

۲- اصلاح بعد از بررسی توسط سازمان:

الف- هر اصلاحیه پیشنهادی توسط یکی از اعضای کنوانسیون باید به سازمان تسلیم و توسط دبیرکل بین تمامی اعضای سازمان و تمامی اعضاء حداقل شش ماه قبل از بررسی آن، توزیع گردد.

ب- هر اصلاحیه‌ای که به شکل فوق پیشنهاد و توزیع گردیده بایستی به کمیته حفاظت از محیط‌زیست دریایی سازمان جهت بررسی تسلیم گردد.

ج- اعضای کنوانسیون اعم از عضو یا غیرعضو سازمان اجازه خواهند داشت که در جریان رسیدگی کمیته حفاظت از محیط‌زیست دریایی شرکت نمایند.

د- اصلاحیه‌ها فقط با اکثریت دوسوم اعضای حاضر و رأی‌دهنده کنوانسیون به تصویب خواهد رسید.

ه- اگر اصلاحیه‌ها طبق جزء (د) به تصویب برسند، توسط دبیرکل به تمامی اعضای کنوانسیون جهت پذیرش ارسال خواهند شد.

و- ۱- اصلاحیه یک ماده یا الحاقیه کنوانسیون در تاریخی پذیرفته شده تلقی خواهد شد که توسط دوسوم اعضاء پذیرفته شود.

۲- اصلاحیه به ضمیمه در پایان دوره‌ای که در زمان تصویب آن توسط کمیته حفاظت از محیط‌زیست دریایی تعیین شده، و کمتر از ده ماه نیز نمی‌تواند باشد،

پذیرفته شده تلقی خواهد شد. مگر این که در طول این مدت، مخالفت حداقل یک سوم اعضا به دبیرکل اعلام شده باشد.

ز- ۱- اصلاحیه یک ماده، یا الحاقیه کنوانسیون که طبق ردیف (۱) جزء (و) بند (۱) پذیرفته شده باشد شش ماه، پس از تاریخی که در این تاریخ پذیرفته شده تلقی می‌گردد نسبت به اعضای که دبیرکل را از پذیرش آن توسط خود مطلع ساخته‌اند لازم‌الاجرا خواهد گردید.

۲- اصلاحیه یک ضمیمه که طبق ردیف (۲) جزء (و) پذیرفته شده است شش ماه بعد از تاریخی که در آن تاریخ پذیرفته شده تلقی می‌گردد، نسبت به تمامی اعضا به استثنای اعضای که پیش از این تاریخ مخالفت خود را اعلام نموده‌اند لازم‌الاجرا خواهد شد. هر عضو در هر زمان می‌تواند مخالفت اعلام شده قبلی خود را با تسلیم اعلامیه‌ای دال بر این موضوع به دبیرکل، پس بگیرد.

۳- اصلاح توسط یک کنفرانس:

الف- بنا به تقاضای یکی از اعضا، که حداقل مورد تأیید یک سوم اعضا باشد، دبیرکل کنفرانسی از اعضای کنوانسیون را جهت بررسی اصلاحات کنوانسیون برگزار خواهد کرد.

ب- اصلاحیه‌ای که توسط اکثریت دوسوم اعضای حاضر و رأی‌دهنده چنین کنفرانسی تصویب شود، توسط دبیرکل جهت پذیرش به تمامی اعضا ارسال خواهد شد.

ج- به جز هنگامی که کنفرانس طور دیگری تصمیم‌گیری نماید، اصلاحیه طبق مراحل مشخص شده در جزءهای (و) و (ز) بند (۲) پذیرفته شده تلقی شده و لازم‌الاجرا خواهد شد.

۴- تصویب و لازم‌الاجرا شدن یک اصلاحیه که منجر به اضافه نمودن یک الحاقیه یا یک ضمیمه می‌شود تابع روش قابل اعمال در مورد اصلاحیه الحاقیه خواهد بود.

۵- هر عضوی که اصلاحیه یک ماده یا الحاقیه را به موجب ردیف (۱) جزء (و) بند (۲) یا اصلاحیه‌ای که منجر به اضافه کردن یک الحاقیه یا یک ضمیمه به موجب بند (۴) را نپذیرفته است یا مخالفت خود در مورد اصلاحیه یک ضمیمه را به موجب ردیف (۲) جزء (و) بند (۲) ارسال داشته است، با آن به عنوان غیرعضو فقط از نظر به کارگیری چنین اصلاحیه‌ای رفتار خواهد شد. چنین رفتاری با تسلیم اطلاعیه پذیرش طبق ردیف (۱) جزء (و) بند (۲) یا استرداد مخالفت طبق ردیف (۲) جزء (ز) بند (۲)، خاتمه خواهد یافت.

۶- دبیرکل تمامی اعضاء را از هر اصلاحیه‌ای که طبق این ماده لازم‌الاجرا می‌شود به علاوه تاریخی که در آن اصلاحیه لازم‌الاجرا می‌گردد مطلع خواهد ساخت.
۷- هر اطلاعیه پذیرش، مخالفت، استرداد مخالفت به یک اصلاحیه به موجب این ماده باید به طور کتبی به دبیرکل اطلاع داده شود، وی اعضاء را از اطلاعیه مزبور و تاریخ وصول آن مطلع خواهد ساخت.

۸- ضمیمه کنوانسیون فقط باید حاوی مقررات باشد که ماهیت فنی دارند.

ماده ۱۵- امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب و الحاق

۱- این کنوانسیون جهت امضاء در مقر سازمان از تاریخ ۹ آذر ماه ۱۳۶۹ هجری شمسی برابر با ۳۰ نوامبر ۱۹۹۰ میلادی تا ۱۸ آذرماه ۱۳۷۰ هجری شمسی برابر با ۲۹ نوامبر ۱۹۹۱ میلادی مفتوح می‌باشد و بعد از آن جهت الحاق مفتوح خواهد ماند. هرکشوری می‌تواند از یکی از راه‌های زیر عضو این کنوانسیون گردد:

الف- امضاء بدون حق شرط در مورد تنفیذ، پذیرش یا تصویب یا

ب- امضاء به شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب که متعاقب آن تنفیذ، پذیرش یا

تصویب صورت بگیرد.

ج- الحاق.

۲- تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق با تودیع سندی دال بر آن به دبیرکل، نافذ

خواهد شد.

ماده ۱۶- لازم الاجرا شدن

۱- کنوانسیون (۱۲) ماه بعد از تاریخی که حداقل (۱۵) کشور بدون حق شرط در مورد تنفیذ، پذیرش یا تصویب آن را امضاء کرده باشند یا اسناد لازم برای تنفیذ، پذیرش، تصویب یا

الحاق را طبق ماده (۵۹) تودیع کرده باشند، لازم الاجرا خواهد شد.

۲- برای کشورهایی که سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق مربوط به این کنوانسیون را بعد از انجام الزامات لازم الاجرا شدن آن ولی قبل از تاریخ لازم الاجرا شدن تودیع کرده باشند، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق در تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون یا سه ماه بعد از تاریخ تودیع سند، هر کدام که دیرتر باشد نافذ خواهد شد.

۳- برای کشورهایی که سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را بعد از تاریخی که در آن کنوانسیون لازم الاجرا شده تودیع نموده‌اند، این کنوانسیون سه ماه بعد از تاریخ تودیع سند نافذ خواهد شد.

۴- بعد از تاریخی که اصلاحیه این کنوانسیون به موجب ماده (۱۴) پذیرفته شده تلقی گردید. هر سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق تودیع شده به منزله پیوستن به کنوانسیون اصلاح شده تلقی خواهد گردید.

ماده ۱۷- انصراف

۱- این کنوانسیون برای هرعضوی بعد از گذشت پنج سال از تاریخی که این کنوانسیون برای آن عضو لازم الاجرا شده است می‌تواند مورد انصراف قرار گیرد.

۲- انصراف با اعلام کتبی به دبیرکل نافذ خواهد شد.

۳- انصراف (۱۲) ماه بعد از دریافت اعلامیه انصراف توسط دبیرکل یا بعد از گذشت هر مدت طولانی‌تری که ممکن است در اعلامیه مشخص شده باشد، نافذ خواهد شد.

ماده ۱۸- امین اسناد

۱- این کنوانسیون نزد دبیرکل تودیع می‌گردد.

۲- دبیرکل باید:

الف- تمامی کشورهای که این کنوانسیون را امضاء نموده یا به آن ملحق شده‌اند از موارد زیر مطلع نمایند:

۱- هر امضاء جدید یا تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق، همراه تاریخ مربوط به آن،

۲- تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون، و

۳- تودیع هر سند انصراف از این کنوانسیون همراه با تاریخ دریافت و تاریخی که انصراف نافذ خواهد شد.

ب- نسخه‌های اصلی مصدق این کنوانسیون را به دولت‌های تمامی کشورهای که این کنوانسیون را امضاء نموده یا به آن ملحق شده‌اند ارسال نماید.

۳- به محض لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون یک نسخه اصل مصدق آن توسط امین اسناد طبق ماده (۱۰۲) منشور ملل متحد به دبیرکل سازمان ملل متحد جهت ثبت و انتشار ارسال خواهد گردید.

ماده ۱۹- زبان‌ها

این کنوانسیون در یک نسخه اصلی به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی تهیه شده و هر متن از اعتبار یکسان برخوردار است.

در تأیید مراتب فوق، امضاءکنندگان ذیل که از طرف دولت‌های متبوع خود برای این منظور مجاز شده‌اند، این کنوانسیون را امضاء می‌نمایند.

تنظیم شده در لندن به تاریخ نهم آذرماه یکهزار و سیصد و شصت و نه هجری شمسی برابر با سی‌ام نوامبر یکهزار و نهصد و نود میلادی.

الحاقیه

تأمین هزینه‌های کمک

۱- الف- چنانچه موافقتنامه‌ای مربوط به ترتیبات مالی حاکم بر اقدامات اعضاء در برخورد با سوانح آلودگی نفتی، قبل از سانحه آلودگی نفتی به صورت دوجانبه منعقد نشده باشد، اعضاء هزینه‌های اقدامات مربوط خود را در برخورد با آلودگی بر طبق ردیف (۱) یا (۲) زیر به عهده خواهند گرفت:

۱- اگر اقدام توسط یک عضو بنا به درخواست صریح عضو دیگر صورت گرفته باشد، عضو درخواست کننده هزینه اقدام عضو کمک‌کننده را تأمین خواهد کرد. عضو درخواست کننده می‌تواند تقاضای خود را در هر زمانی ملغی سازد، اما در چنین موردی که عضو باید هزینه‌هایی را که عضو کمک‌کننده پیش از این متحمل یا تعهد نموده است، به عهده بگیرد.

۲- اگر اقدام بنا به ابتکار خود یک عضو صورت گرفته باشد، آن عضو هزینه‌های اقدام خود را به عهده خواهد گرفت.

ب- اصول وضع شده در جزء (الف) مجری خواهد بود مگر آن که اعضای مربوط در هر مورد خاصی طور دیگر موافقت کرده باشند.

۲- اگر طور دیگری موافقت نشده باشد، هزینه‌های اقدام صورت گرفته توسط یک عضو بنا به درخواست عضو دیگر بر طبق قوانین و رویه جاری عضو کمک‌کننده در رابطه با تأمین این گونه هزینه‌ها به طور کامل محاسبه خواهد شد.

۳- عضو درخواست کننده کمک و عضو کمک‌کننده در صورت انقضای جهت انجام هر اقدامی برای پاسخگویی به ادعای جبران خسارت همکاری خواهند کرد. برای این منظور، آنها توجه کافی به رژیم‌های حقوقی موجود معطوف خواهند داشت، هرگاه اقدامی که بدین صورت انجام گرفته اجازه جبران کامل هزینه صرف شده در عملیات کمک‌رسانی را ندهد، عضو درخواست کننده کمک می‌تواند از عضو کمک‌کننده بخواهد که از تأمین هزینه‌هایی که از مبالغ جبران شده تجاوز می‌نماید صرف نظر کند یا هزینه‌هایی که طبق بند (۲) محاسبه شده‌اند را کاهش دهد. آن عضو همچنین می‌تواند تقاضای تعویق تأمین چنین هزینه‌هایی را بنماید. در هنگام بررسی چنین تقاضایی،

اعضای کمک‌کننده باید توجه کافی به نیازهای کشورهای در حال توسعه معطوف نمایند.

۴- مفاد این کنوانسیون نباید به هیچ وجه به عنوان ضایع‌کننده حقوق اعضاء در تأمین

هزینه‌های اقدامات مربوط به مقابله با آلودگی یا تهدید ناشی از آلودگی به موجب دیگر مقررات و قواعد قابل اعمال و حقوق داخلی و بین‌المللی از طرف‌های ثالث تفسیر شود. کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی مصوب ۱۳۴۸ هجری شمسی برابر با ۱۹۶۹ میلادی و کنوانسیون بین‌المللی مربوط به ایجاد صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی یا هر اصلاحیه بعدی این کنوانسیون‌ها باید مورد توجه قرار گیرند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منظم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و نوزده ماده و یک الحاقیه در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست‌ونهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۶/۵/۸ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۲۹ نوامبر ۱۹۶۹

تاریخ لازم‌الاجرا شدن - ۶ مه ۱۹۷۵

تاریخ عضویت ایران - ۱۹۹۵

محل انعقاد - بروکسل، بلژیک

محل دبیرخانه - لندن

مرجع نگهدارنده اسناد - سازمان بین‌المللی دریانوردی (ایمو)

زبان‌های رسمی کنوانسیون - انگلیسی، فرانسه

مرجع ملی کنوانسیون در ایران - سازمان بنادر و کشتیرانی

۱۴- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از دفع مواد زائد و دیگر مواد

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از دفع مواد زائد و دیگر مواد، مصوب سال یکهزار و سیصد و پنجاه و یک هجری شمسی برابر با سال یکهزار و سیصد و هفتاد و دو میلادی، مشتمل بر یک مقدمه، (۲۲) ماده (۳) پیوست ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی از طریق دفع
مواد زائد و دیگر مواد
لندن - ۱۹۷۲ (۱۳۵۱ ه.ش)

اعضای کنوانسیون متعاهد این کنوانسیون

با تصدیق این که محیط‌زیست دریایی و موجودات زنده آن برای بشر دارای اهمیت حیاتی می‌باشند، و همه مردم در تضمین این که به گونه‌ای از آنها نگهداری می‌شود که به کیفیت و منابع دریایی آسیبی وارد نمی‌گردد دارای منافع هستند.

باتصدیق این که قابلیت دریا برای جذب مواد زائد و بی‌ضرر نمودن آنها و توانایی آن به منظور احیاء مجدد منابع طبیعی دریاها محدود می‌باشد.

با تصدیق این که دولت‌ها براساس منشور ملل متحد و اصول حقوق بین‌الملل دارای حق حاکمیت جهت بهره‌برداری از منابع دریایی خویش بر طبق خط‌مشی‌های زیست محیطی خود

می‌باشند و وظیفه دارند اطمینان حاصل کنند که این فعالیت‌ها در قلمرو یا کنترل آنها، آسیبی به محیط‌زیست سایر کشورها یا مناطق فراتر از حدود حاکمیت ملی آنها وارد نمی‌نماید.

با یادآوری قطعنامه ۲۷۴۹ (۲۵) مجمع عمومی ملل متحد در مورد اصول ناظر بر بستر دریاها و کف اقیانوس‌ها و زیر بستر متعلق به آنها که فراتر از حدود قلمرو حاکمیت ملی می‌باشند. با خاطر نشان ساختن این که آلودگی دریایی از بسیاری از منابع مانند دفع و تخلیه از طریق هوا، رودخانه‌ها، خورها، (مصب‌ها) ریزش گاه‌های درون رودخانه‌ها و خطوط لوله نشأت می‌گیرد و از این رو حائز اهمیت است که دولت‌ها بهترین شیوه‌های عملی را جهت جلوگیری از چنین آلودگی‌هایی به کار بسته، و محصولات و فرآیندهایی را توسعه دهند که میزان مواد زائد مضر در دریاها را کاهش می‌دهند.

با اعتقاد به این که اقدام بین‌المللی جهت کنترل آلودگی دریا به واسطه دفع مواد زائد می‌تواند و باید بدون تأخیر صورت پذیرد اما این عمل نباید خدشه‌ای بر بحث اقداماتی جهت کنترل دیگر منابع آلوده‌کننده دریا، در آینده نزدیک وارد نماید.

با آرزوی توسعه حفاظت از محیط‌زیست دریایی از طریق تشویق کشورهای دارای منافع مشترک در مناطق جغرافیایی خاص، به منظور انعقاد توافقنامه‌های مناسب مکمل این کنوانسیون به قرار ذیل موافقت نمودند:

ماده ۱- اعضای متعاقد باید به صورت فردی و جمعی کنترل مؤثر همه منابع آلودگی محیط‌زیست دریایی را ترغیب نمایند و به ویژه خود متعهد شوند تا به منظور جلوگیری از آلودگی دریاها، از طریق دفع مواد زائد و سایر موادی که برای سلامت بشر ایجاد خطر می‌کنند و منابع زیستی و حیات موجودات دریایی را مخاطره‌آمیز می‌نمایند، و به امکانات رفاهی دریا آسیب می‌رسانند و یا با دیگر استفاده‌های قانونی از دریا تداخل پیدا می‌کنند، همه روش‌های عملی را به کار بندند.

ماده ۲- اعضای متعاقد همان‌گونه که در مواد بعدی خواهد آمد، باید براساس توانایی‌های علمی، فنی و اقتصادی به طور فردی اقدامات مؤثری را به عمل آورند و به صورت جمعی به منظور جلوگیری از آلودگی دریایی در اثر دفع مواد زائد، خط مشی‌های خود را در این خصوص هماهنگ نمایند.

ماده ۳- از نظر این کنوانسیون:

(الف) «دفع» یعنی:

(۱) ریختن عمدی هرگونه زواید یا سایر مواد به دریا از کشتی‌ها، هواپیماها، سکوها یا دیگر سازه‌های ساخت دست بشر در دریا.

(۲) دفع عمدی مواد کشتی‌ها، هواپیماها، سکوها یا دیگر سازه‌های ساخت دست بشر در دریا به دریا.

(ب) «دفع» شامل موارد ذیل نمی‌شود:

(۱) ریختن مواد زائد یا سایر مواد در دریا به طور اتفاقی یا در پی عملیات عادی کشتی‌ها، هواپیماها، سکوها یا دیگر سازه‌های ساخت دست بشر در دریا و تجهیزات آنها به غیر از مواد زائد یا دیگر موادی که به وسیله یا با کشتی‌ها، هواپیماها یا دیگر سازه‌های ساخته دست بشر در دریا که به قصد دفع مواد مزبور فعالیت می‌کنند، حمل

می‌شود یا از به‌عمل آوری چنین مواد زائندی یا سایر مواد در کشتی‌ها، هواپیماها، سکوها یا سازه‌های مزبور ناشی می‌شود.

(۲) به‌جا نهادن مواد با هدفی غیر از دفع صرف چنین مواد زائندی مشروط بر این که ریختن چنین مواد زائندی با اهداف این کنوانسیون مغایرت نداشته باشد.

(ج) مفاد این کنوانسیون، دفع مواد زائد با دیگر موادی را که به طور مستقیم ناشی از اکتساب، بهره‌برداری و شرکت در انجام عملیات ساحلی منابع کانی بستر دریا بوده یا مربوط آنها می‌باشد، در بر نمی‌گیرد.

(۲) - «هواپیماها و کشتی‌ها» به معنی حمل‌کننده‌های دریایی یا هوایی از هر نوعی که باشند تلقی می‌شوند این اصطلاح، هاور کرافت و دوبه‌ها را اعم از خودکشتی یا کشتی شامل می‌شود.

(۳) - «دریا» به معنی کلیه آب‌های دریایی به جز آب‌های داخلی کشورها است.

(۴) - «مواد زائد و یا دیگر مواد» به معنی ماده یا شیئی از هر نوع، شکل یا جنس است.

(۵) - «اجازه خاص» اجازه‌ای است که به طور مشخص بنابر تقاضای قبلی و طبق ضوابط (۳ و ۲) اعطا می‌شود.

(۶) - «اجازه عام» به معنی اجازه قبلی و براساس ضمیمه ۳ است.

(۷) - «سازمان» به معنی سازمانی است که توسط اعضای متعاقد تعیین شده است.

ماده ۴- اعضای متعاقد طبق مفاد این کنوانسیون باید از دفع مواد زائد یا دیگر مواد به هر شکل یا صورتی به استثنای موارد مشخصی که در ذیل می‌آید ممانعت به‌عمل آورند:

الف- دفع مواد یا مواد دیگری که در ضمیمه (۱) آمده ممنوع می‌باشد.

ب- دفع مواد زائد یا مواد دیگری که در ضمیمه (۲) آمده، منوط به اجازه خاص قبلی می‌باشد.

ج- دفع کلیه مواد زائد یا مواد دیگر مستلزم اجازه عام قبلی می‌باشد.

(۲) - هر مجوزی تنها بعد از ملاحظه دقیق کلیه عوامل موضوع ضمیمه (۳) از جمله

آگاهی

قبلی از ویژگی‌های منطقه دفع مواد زائد همانگونه که در بخش (ب) و (ج) ضمیمه مزبور درج گردیده صادر خواهد شد.

(۳) - هیچ یک از مواد این کنوانسیون به گونه‌ای تفسیر نخواهد شد که یک عضو متعهد را تا جایی که به آن عضو مربوط است از دفع مواد زائد یا سایر مواد ذکر نشده در ضمیمه (۱) منع نماید. عضو مزبور اینگونه اقدامات را به اطلاع سازمان خواهد رساند.

ماده ۵

۱- در صورتی که حفظ ایمنی جان اشخاص یا کشتی‌ها، هواپیماها، سکوها و یا دیگر سازه‌های ساخت دست بشر در دریا در موارد بسیار ضروری ناشی از شرایط نامطلوب آب و هوایی یا در موردی که جان انسان را به مخاطره افکند و یا تهدیدی جدی برای کشتی‌ها، هواپیماها سکوها و دیگر سازه‌های ساخته دست بشر در دریا باشد، ضرورت داشته باشد، اگر دفع مواد زائد تنها راه جلوگیری (رفع) از تهدید باشد و اگر احتمال کمی داشته باشد که در نتیجه دفع مواد زائد خسارت کمتر از زمانی بشود که در غیر از آن صورت اتفاق خواهد افتاد مفاد ماده (۴) اعمال نخواهد شد. دفع مزبور به منظور به حداقل رساندن احتمال آسیب و ضرر به انسان یا حیات آبریان انجام خواهد شد و بدون فوت وقت به سازمان گزارش خواهد شد.

۲- یک عضو متعهد می‌تواند به صورت استثنا برای جزء (الف) بند (۱) ماده (۴)، در مواقع اضطراری که خطرات غیرقابل قبولی در ارتباط با سلامتی انسان ایجاد می‌کند و با قبول این که راه حل معقول دیگری درباره آنها وجود ندارد، اجازه خاص صادر کند. عضو مزبور قبل از انجام چنین عملی باید با کشور یا کشورهای که ممکن است تحت تأثیر قرار گیرند، و نیز با سازمان که بعد از مشاوره با دیگر اعضا و در صورت اقتضا سازمان‌های بین‌المللی، براساس ماده (۱۴)، بدون فوت وقت مناسب‌ترین روش‌ها

را برای اتخاذ به عضو متعاقد توصیه خواهد کرد، مشورت نماید. عضو متعاقد این پیشنهادها را تا عملی‌ترین حد متناسب با زمانی که عمل باید در محدوده آن صورت می‌گیرد و منطبق با تعهد کلی پرهیز از خسارت وارد آوردن به محیط‌زیست دریایی، انجام داده و سازمان را از عمل انجام شده مطلع خواهد کرد. متعهد می‌شوند در چنین شرایطی به یکدیگر مساعدت نمایند.

۳- هر عضو متعاقدی می‌تواند در زمان یا بعد از تصویب یا الحاق به کنوانسیون از حقوق خود در مورد بند (۲) صرف‌نظر نماید.

ماده ۶

۱- هر عضو متعاقد باید مقام یا مقام‌های صلاحیت‌داری را برای موارد زیر تعیین نماید:

الف- صدور اجازه‌های خاصی که از قبل و برای دفع مواد زائد فهرست شده در ضمیمه (۲)

و در شرایطی که در بند (۲) ماده (۵) منظور شده است، لازم می‌باشد.

ب- صدور اجازه عامی که از قبل و برای دفع کلیه مواد دیگر ضروری می‌باشد.

ج- ثبت نوع و مقدار همه موادی که اجازه دفع آنها داده شده و محل، زمان و روش دفع آنها.

د- نظارت فردی و یا همکاری با سایر اعضای متعهد و سازمان‌های ذیصلاح بین‌المللی در خصوص وضعیت دریاها به منظور تحقق اهداف این کنوانسیون.

۲- مقام یا مقام‌هایی صلاحیت‌دار عضو، متعاقد در موارد زیر اجازه خاص یا عام قبلی براساس بند (۱) در مورد ماده مورد نظر جهت دفع صادر خواهند کرد:

الف- بارگیری در قلمرو آن عضو انجام شده باشد.

ب- زمانی که بارگیری در قلمرو کشوری که عضو کنوانسیون نیست توسط کشتی یا هواپیمایی که در قلمرو آن عضو ثبت شده یا با پرچم آن تردد می‌کند، انجام شده باشد.

۳- در صدور مجوز دفع طبق جزء (الف) و (ب) بند (۱) فوق، مقام یا مقام‌های صلاحیت‌دار، ضمیمه (۳) را به همراه معیارها، اقدامات و الزامات دیگری که مقتضی تشخیص دهند رعایت خواهند نمود.

۴- هر عضو متعهدی به طور مستقیم و یا از طریق دبیرخانه‌ای که به موجب موافقتنامه منطقه‌ای ایجاد شده، اطلاعات مندرج در جزء (ج) و (د) بند (۱) بالا و معیارها و اقدامات و الزاماتی را که طبق بند (۳) فوق‌الذکر اتخاذ می‌کند به سازمان و در صورت اقتضا به اعضای دیگر گزارش خواهد کرد. روش اجرا و ماهیت گزارش‌های مزبور با مشورت اعضای متعهد مورد توافق قرار خواهد گرفت.

ماده ۷

۱- هر عضو متعهد اقدامات لازم را در خصوص اجرای این کنوانسیون برای کلیه موارد زیر به کار خواهد گرفت:

الف- کشتی‌ها و هواپیماهایی که در قلمرو آن عضویت ثبت شده و با پرچم آن حرکت می‌کنند.

ب- کشتی‌ها و هواپیماهایی که در قلمرو آن عضو یا دریاهای سرزمینی آن، موادی را بارگیری می‌کنند که قرار است دفع گردد.

ج- کشتی‌ها، هواپیماها و سکوه‌های ثابت یا شناور تحت حاکمیت آنها با این باور که در امر دفع مواد زائد دخیل می‌باشند.

۲- هر عضو در قلمرو خود باید اقدامات مناسب را به منظور جلوگیری و مجازات هر عملی که مغایر با مفاد این کنوانسیون باشد، اتخاذ نماید.

۳- اعضاء موافقت نمودند در تعمیم و گسترش روش‌های اجرای مؤثر این کنوانسیون به‌ویژه در دریاهای آزاد، از جمله روش‌های گزارش دادن در مورد کشتی‌ها و هواپیماهایی که برخلاف کنوانسیون در حال دفع مواد زائد مشاهده شوند، همکاری نمایند.

۴- این کنوانسیون در مورد آن دسته از کشتی‌ها و هواپیماهایی که طبق حقوق بین‌الملل از مصونیت دولتی برخوردارند. اعمال نمی‌شود با این وجود هر عضوی با اتخاذ اقدامات مناسبی اطمینان حاصل خواهد کرد که چنین کشتی‌ها و هواپیماهایی که به آن تعلق دارند یا توسط آن مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد به گونه‌ای عمل خواهند کرد که با موضوع و هدف این کنوانسیون مطابقت و سازگاری داشته باشند و مراتب را به سازمان اطلاع خواهد داد.

۵- هیچ یک از مفاد این کنوانسیون بر حقوق هر عضو متعاهدی جهت اتخاذ اقدامات دیگری براساس اصول حقوق بین‌الملل در مورد جلوگیری از دفع مواد زائد در دریاها تأثیر نمی‌گذارد.

ماده ۸- به منظور پیشبرد اهداف این کنوانسیون، اعضای متعهد دارای منافع مشترک به منظور حمایت از محیط‌زیست دریایی در یک منطقه جغرافیایی معین با در نظر گرفتن ترکیب ویژگی‌های منطقه‌ای، به منظور انعقاد توافقنامه منطقه‌ای مطابق این کنوانسیون برای جلوگیری از آلودگی به ویژه از طریق دفع مواد زائد تلاش خواهند کرد. اعضای متعهد این کنوانسیون کوشش خواهند کرد مطابق با اهداف و مفاد توافقنامه‌های منطقه‌ای مزبور، که از طرف سازمان به آنان اعلام می‌شود عمل نمایند.

اعضای متعهد سعی خواهند نمود با طرف‌های توافقنامه‌های منطقه‌ای به منظور توسعه روش‌های هماهنگی که قرار است توسط اعضای کنوانسیون‌های مختلف مربوط پیگیری شود، همکاری نمایند. توجه خاصی به همکاری در زمینه کنترل و تحقیق علمی به عمل خواهد آمد.

ماده ۹- اعضای متعهد باتشریک مساعی با سازمان و نهادهای بین‌المللی دیگر، حمایت آن دسته از اعضای متعاهدی که تقاضای موارد زیر را دارند، ترجیحاً در کشورهای مربوط به گونه‌ای که اهداف و مقاصد این کنوانسیون را به پیش برد ترغیب خواهند کرد.

الف- آموزش فنی و علمی پرسنل.

- ب- تأمین تجهیزات و ابزارهای مورد نیاز در امر تحقیق و کنترل.
- ج- دفع و تصفیه مواد زائد و اقدامات دیگر به منظور جلوگیری یا کاهش آلودگی بر اثر دفع.
- ماده - ۱۰- اعضای متعهد، متعهد می‌شوند طبق اصول حقوق بین‌الملل در خصوص مسئولیت دولت‌ها در زمینه خسارت وارد کردن به محیط‌زیست دیگر کشورها و یا به هر ناحیه زیست‌محیطی دیگر در نتیجه دفع مواد زائد و دیگر مواد از هر نوع که باشد، در زمینه گسترش روش‌های تعیین مسئولیت و حل و فصل اختلاف‌های مربوط به دفع مواد زائد، اقدام نمایند.
- ماده - ۱۱- اعضای متعهد در اولین نشست مشورتی خود شیوه‌های حل و فصل مناقشات مربوط به تفسیر و اجرای این کنوانسیون را مورد بررسی قرار می‌دهند.
- ماده - ۱۲- اعضای متعهد خود را ملزم می‌نمایند تا از طریق سازمان‌های تخصصی صلاحیت‌دار و نهادهای بین‌المللی دیگر اقدام‌هایی به منظور ارتقاء دادن حفاظت از محیط‌زیست دریایی در مقابل آلودگی ناشی از مواد زیر را ترغیب نمایند:
- الف- هیدروکربن‌ها، از جمله نفت و مواد زائد آنها.
- ب- سایر مواد مضر و خطرناکی که به وسیله کشتی‌ها با هدفی غیر از دفع حمل می‌شوند.
- ج- مواد زائد ایجاد شده در جریان عملیات کشتی‌ها، هواپیماها، سکوها و دیگر سازه‌های ساخته دست بشر در دریا.
- د- آلودگی‌های رادیواکتیویته از همه منابع، از جمله کشتی‌ها.
- ه- عوامل جنگ شیمیایی و بیولوژیکی.
- و- مواد زائد و دیگر موادی که به طور مستقیم در نتیجه یا در در ارتباط با اکتشاف بهره‌برداری پردازش ساحلی مربوط به منابع معدنی بستر دریا به وجود می‌آید.

اعضای متعاهد همچنین از طریق سازمان‌های صلاحیت‌دار بین‌المللی، تدوین علائم مورد استفاده کشتی‌هایی را که در امر دفع مواد زائد شرکت دارند، ترغیب خواهند کرد. ماده ۱۳- هیچ یک از مفاد این کنوانسیون به تدوین و توسعه حقوق دریاها به وسیله کنفرانس سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاها که به موجب قطعنامه (۲۴) ج ۲۷۵۰ مجمع عمومی سازمان ملل متحد برگزار گردید و نیز دعاوی حال و آینده و دیدگاه‌های حقوقی هر کشوری در ارتباط با حقوق دریاها و ویژگی و دامنه حاکمیت ساحلی کشور صاحب پرچم لطمه‌ای نخواهد زد. اعضای متعهد موافقت کردند تا در جلسه‌ای که توسط سازمان بعد از کنفرانس حقوق دریاها تشکیل می‌شود و در هر صورت بعد از سال ۱۳۵۵ هجری شمسی مطابق با ۱۹۷۶ میلادی نخواهد بود به منظور تعریف ویژگی و دامنه حقوق و مسئولیت کشور ساحلی در به اجرا درآوردن کنوانسیون در منطقه‌ای مجاور ساحل خود مشورت نمایند.

ماده ۱۴

۱- دولت بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی به عنوان امین، به منظور تصمیم‌گیری در خصوص موضوعات سازمانی حداکثر (۳) ماه بعد از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون اجلاس اعضای متعاهد را تشکیل خواهند داد.

۲- اعضای متعاهد سازمان صلاحیت‌داری را که در زمان تشکیل آن اجلاس وجود دارد، مسئول وظایف دبیرخانه در ارتباط با این کنوانسیون می‌کنند، هر عضو متعاهد این کنوانسیون که عضو این سازمان نباشد، باید سهم مناسبی برای هزینه‌هایی که توسط سازمان در اجرای این وظایف صرف شده است، در نظر بگیرد.

۳- وظایف دبیرخانه‌ای سازمان مذکور شامل موارد زیر است:

الف- برپایی نشست‌های مشورتی اعضای متعاهد غالباً کمتر از دو سال یکبار و جلسات ویژه اعضا در هر زمان بنا به تقاضای دوسوم اعضا.

ب- همکاری و آمادگی در مشورت با اعضای متعاقد و سازمان‌های بین‌المللی مربوط در خصوص توسعه و اجرای روش‌هایی که جزء (ه) بند (۴) این ماده به آن اشاره شده است.

ج- بررسی تحقیقات انجام شده از سوی اعضای متعاقد و اطلاعات دریافتی از آنان، مشورت با آنها و سازمان‌های بین‌المللی مربوط و ارائه پیشنهادهای به اعضاء درباره مسائل مربوط به این کنوانسیون که به طور مشخص در کنوانسیون عنوان نشده است.

د- انتقال تمام اطلاعاتی که طبق بند (۳) ماده (۴)، بند (۱) و (۲) ماده (۵)، بند (۴) ماده (۶) و مواد (۱۵)، (۲) و (۲۱) توسط سازمان دریافت شده به اعضای مربوط. قبل از تعیین سازمان این وظایف در صورت لزوم توسط کشورهای امین دولت‌های بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی می‌باشند، انجام خواهد شد.

۴- در جلسات مشورتی یا ویژه اعضای متعاقد، اجرای این کنوانسیون و از جمله موارد زیر مورد بررسی مستمر قرار خواهد گرفت.

الف- بررسی و تصویب اصلاحیه‌های این کنوانسیون و ضمایم آن طبق ماده (۱۵).

ب- دعوت نهاد یا نهادهای علمی مربوط جهت همکاری و مشاوره با اعضا یا سازمان، در مورد هر جنبه فنی یا علمی مرتبط با کنوانسیون، به ویژه مفاد ضمایم.

ج- دریافت و بررسی گزارش‌های تهیه شده براساس بند (۴) ماده (۶)

د- ارتقاء در سطح همکاری با، و بین، سازمان‌های منطقه‌ای که در ارتباط با جلوگیری از آلودگی دریایی هستند.

ه- توسعه یا تصویب روش‌های موضوع بند (۲) ماده (۵) از جمله معیارهای اساسی برای تعیین و تشخیص وضعیت‌های فوق‌العاده و استثنایی و روش‌هایی جهت راهنمایی‌های مشورتی و دفع صحیح و اصول مواد در چنین شرایطی، از جمله تعیین مناطق مناسب دفع و پیشنهاد آن با مشورت سازمان‌های بین‌المللی مربوط.

و- بررسی هر نوع اقدام دیگری که ممکن است مورد نیاز باشد.

۵- اعضای متعاهد در اولین نشست مشورتی خود آیین کار را در صورت لزوم وضع خواهند کرد.

ماده ۱۵

۱- (الف) اصلاحات کنوانسیون در جلسات اعضای متعهد که طبق ماده (۱۴) تشکیل می‌شود توسط دوسوم اکثریت اعضای حاضر تصویب می‌گردد. یک اصلاحیه برای اعضای که آن را پذیرفته‌اند در شصتمین روز پس از آن که دوسوم اعضا سند پذیرش اصلاحیه را نزد سازمان تودیع نمایند لازم‌الاجرا خواهد گردید.

پس از این تاریخ اصلاحیه برای هر عضو دیگر، سی روز پس از تاریخی که سند پذیرش اصلاحیه را تودیع نماید لازم‌الاجرا خواهد گردید.

(ب) سازمان، تمامی اعضای متعاهد را از هرگونه درخواست مطرح شده برای تشکیل جلسه ویژه به موجب ماده (۱۴) و هرگونه اصلاحات تصویب شده در جلسات اعضای متعاهد و تاریخی که این اصلاحات برای هر عضوی لازم‌الاجرا می‌گردد مطلع خواهد ساخت.

۲- اصلاحات ضمایم براساس ملاحظات فنی و علمی خواهد بود. اصلاحات ضمایم که به تصویب دوسوم اکثریت اعضا حاضر در جلسه‌ای که بر طبق ماده (۱۴) تشکیل می‌شود برسد، در مورد هر عضو متعاهد بلافاصله از تاریخ اصلاحیه پذیرش آن عضو به سازمان و در مورد کلیه اعضای دیگر یکصد روز بعد از تصویب اصلاحیه به وسیله جلسه، به جز آنهایی که قبل از پایان یکصد روز اعلام می‌نمایند که قادر نیستند اصلاحیه‌ها را در آن زمان بپذیرند، لازم‌الاجرا خواهد شد. اعضا باید تلاش کنند پذیرش اصلاحیه را از جانب خود در اسرع وقت بعد از تصویب در جلسه، به سازمان اعلام نمایند. هر عضو متعاهدی در هر زمانی می‌تواند پذیرش را جایگزین اعلامیه قبلی اعتراض نماید و بر این اساس اصلاحیه‌ای که قبلاً مورد اعتراض واقع شده، برای آن عضو لازم‌الاجرا خواهد شد.

۳- پذیرش یا اعلام اعتراض طبق این ماده با ارائه سند به سازمان انجام خواهد گرفت سازمان همه اعضای متعاقد را از دریافت چنین اسنادی مطلع خواهد ساخت.

۴- پیش از تعیین و انتخاب سازمان، وظایف دبیرخانه‌ای مختص آن به طور موقت به وسیله کشورهای بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی به عنوان یکی از امنای این کنوانسیون صورت می‌پذیرد.

ماده ۱۶- این کنوانسیون جهت امضاء توسط هر کشوری در لندن، مکزیکوسیتی، مسکو و واشنگتن از ۸ دی ۱۳۵۱ تا ۱۳۵۲ هجری شمسی برابر با ۲۹ دسامبر ۱۹۷۲ تا ۳۱

دسامبر ۱۹۷۳ میلادی، مفتوح خواهد بود.

ماده ۱۷- این کنوانسیون منوط به تصویب خواهد بود. اسناد تصویب نزد کشورهای مکزیک، اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی، بریتانیای کبیر، ایالات متحده آمریکا و ایرلند شمالی، تودیع خواهد شد.

ماده ۱۸- بعد از ۱۰ دی ۱۳۵۲ هجری شمسی برابر با ۳۱ دسامبر ۱۹۷۳ میلادی این کنوانسیون جهت الحاق هر کشوری مفتوح خواهد بود. اسناد الحاق نزد دولت‌های مکزیک، اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی، ایالات متحده آمریکا، بریتانیای کبیر و ایرلند تودیع خواهد شد.

ماده ۱۹

۱- این کنوانسیون درسی امین روز بعد از تاریخ ارائه پانزدهمین سند تصویب یا الحاق لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- این کنوانسیون برای هر عضو متعاهدی که بعد از ارائه پانزدهمین سند تصویب یا پذیرش، این کنوانسیون را تصویب نموده یا به آن ملحق می‌شود در سی‌امین روز بعد از ارائه اسناد تصویب یا الحاق توسط عضو متعهد مزبور لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۲۰- کشورهای امین موارد ذیل را به اطلاع اعضای متعهد خواهند رساند.

الف- امضای این کنوانسیون و تودیع اسناد تصویب، الحاق یا انصراف طبق مواد (۱۸، ۱۷، ۱۶، ۲۱) و

ب- تاریخی که این کنوانسیون طبق ماده (۱۹) لازم‌الاجرا می‌شود.

ماده ۲۱- هر عضو متعاهدی می‌تواند با اعلام کتبی ۶ ماهه به کشورهای امین کنوانسیون، انصراف خود را از این کنوانسیون اعزام نماید، اعلام مزبور سریعاً به اطلاع کلیه اعضای متعهد خواهد رسید.

ماده ۲۲- نسخه اصلی این کنوانسیون که به زبان‌های انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی است به یک اندازه معتبر می‌باشد و نزد دولت‌های مکزیک، اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی، بریتانیای کبیر، ایرلند شمالی و ایالات متحده آمریکا تودیع خواهد شد و دولت‌های مذکور نسخه‌های مصدق آن را به کلیه کشورها ارسال خواهند نمود.

بنا به مراتب فوق امضاکنندگان زیر که از طرف دولت‌های متبوع خود، برای این منظور مجاز شناخته شده‌اند این کنوانسیون را امضاء نمودند.

این کنوانسیون در چهار نسخه در هشتم دی ماه ۱۳۵۱ هجری شمسی برابر با بیست و نهم دسامبر ۱۹۷۲ میلادی در لندن، مکزیکوسیتی، مسکو و واشنگتن تنظیم گردید.

ضمیمه (۱)

۱- ترکیبات ارگانوهالوژن‌ها

۲- جیوه و ترکیبات آن

۳- کادمیوم و ترکیبات آن

۴- پلاستیک‌های پایدار و دیگر مواد ترکیبی پایا، به طور نمونه، تور ماهیگیری و طناب‌هایی که ممکن است به صورت شناور یا معلق در دریا باقی بمانند به طوری که با کشتیرانی و ماهیگیری و دیگر استفاده‌های قانونی در دریا تداخل پیداکنند.

۵- نفت خام، نفت سیاه، نفت سنگین دیزل و روغن‌های روان‌کننده، مایعات هیدرولیکی و هرگونه مخلوطی که دارای چنین موادی بوده و با هدف دفع، بارگیری شده باشند.

۶- مواد زاید دارای رادیواکتیویته، بسیار قوی یا سایر مواد رادیوکتیویته قوی که به وسیله نهاد بین‌المللی ذیصلاح در این زمینه، که در حال حاضر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی می‌باشد، در زمینه‌های بهداشت عمومی، زیست‌شناسی و دیگر زمینه‌ها به عنوان مواد نامناسب برای دفع در دریا تعریف شده‌اند.

۷- هرگونه مواد به هر شکل (به عنوان مثال جامد، مایع، نیمه مایع، گازها یا در حالت زنده) که برای جنگل‌های بیولوژیکی و شیمیایی تولید شده است.

۸- بندهای بالای این ضمیمه موادی را که به سرعت از طریق روش‌های فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی در دریا به مواد بی‌ضرر تبدیل می‌شوند دربر نمی‌گیرد، به شرط آن که :

الف- جانداران دریایی خوراکی را نامطبوع ننماید،

ب- موجبات تهدید سلامتی بشر یا حیوانات اهلی را فراهم ننمایند.

اگر تردیدی در بی‌ضرر بودن مواد موجود داشته باشد، روش مشورتی موضوع ماده (۱۴) توسط اعضای متعهد رعایت خواهد شد.

۹- این ضمیمه، آن دسته از مواد دیگری (نظیر لجن‌های فاضلاب و مواد حاصل از لایروبی) را که دارای موادی باشند که در بندهای (۱) تا (۵) فوق به عنوان آلوده‌کننده جزئی به آنها اشاره شده است، شامل نمی‌شود. چنین مواد زائدی در صورت اقتضا مشمول مفاد مندرج در ضمایم (۲) و (۳) می‌شود.

موادی که در زیر جهت اهداف جزء (الف) بند (۱) ماده ۶ می‌آیند نیاز به مراقبت ویژه دارند.

الف- زوایدی که دارای مقادیر مشخصی از موادی هستند که به صورت زیر فهرست شده‌اند:

- آرسنیک

- سرب

- مس و ترکیبات آنها

- روی

- ترکیبات از گانوسیلیکن‌ها

- سیانیدها

- فلوراید‌ها

- حشره‌کش‌ها و مشتقات آنها که در ضمیمه (۱) آورده نشده‌اند.

ب- در خصوص صدور مجوز جهت دفع مواد اسیدی و قلیایی به مقدار فراوان، وجود احتمالی چنین موادی در بند (الف) بالا و مواد اضافه شده زیر مورد بررسی و توجه قرار خواهد گرفت.

- بریلیوم کرومیوم

- نیکل و ترکیبات آنها

- وانادیوم

ج- کانتینرها، تراشه‌های فلزات، و دیگر زوایدی که به صورت انبوه قابلیت غرق شدن در دریا را دارند و می‌توانند به طور جدی مانعی برای ماهیگیری یا دریا نوردی باشند.

د- زواید رادیو اکتیو یا سایر مواد رادیواکتیو که در ضمیمه (۱) آورده نشده‌اند.

اعضای متعهد باید در صدور مجوزها برای دفع این مواد توصیه‌های نهادهای بین‌المللی

ذیصلاح را در این زمینه، که در حال حاضر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی می‌باشد، مدنظر قرار دهند.

ضمیمه (۳)

مقرراتی که در ایجاد معیارهای راجع به صدور مجوزها برای دفع مواد زاید در دریا مورد توجه قرار می‌گیرند، با در نظر گرفتن بند (۲) ماده (۴) شامل موارد ذیل می‌باشد:

الف- مشخصات و ترکیبات مواد:

- ۱- مجموع مقادیر و میزان متوسط ترکیب مواد دفع شده (به طور نمونه در هر سال)
- ۲- شکل مواد (برای مثال مواد جامد، لجن، مایع یا گازی)
- ۳- خواص: فیزیکی (برای مثال حلال بودن و وزن مخصوص مواد) شیمیایی و بیوشیمیایی (برای نمونه: اکسیژن‌خواهی، مغذی‌ها) و از نظر بیولوژیکی (برای مثال وجود ویروس‌ها، باکتری‌ها، انگل‌ها و مخمرها)
- ۴- میزان سمی بودن،

۵- پایداری، از نظر فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی،

۶- ذخیره و تغییر شکل زیستی در مواد بیولوژیکی یا رسوبات،

۷- حساسیت در مقابل تغییرات فیزیکی، شیمیایی و بیوشیمیایی و واکنش در محیط آبی با دیگر مواد آلی و غیرآلی قابل حل.

۸- احتمال ایجاد آلودگی‌ها یا دیگر تغییراتی که باعث کاهش در قابلیت فروش منابع (ماهی، صدف و غیره) می‌شود.

ب- ویژگی‌های محل دفع و روش ریختن مواد زاید:

- ۱- محل (برای مثال هماهنگی منطقه دفع، عمق و مقدار فاصله از ساحل)، محل آن در رابطه با دیگر محل‌ها (برای مثال مطلوبیت محل‌ها، محل تخم‌ریزی و پرورش ماهی و محل‌های ماهیگیری و منابع قابل بهره‌برداری).

۲- شاخص ریختن مواد زائد در هر مرحله خاص (برای مثال، مقدار مواد در هر روز، هفته و ماه).

۳- روش‌های بسته‌بندی در صورت لزوم.

۴- رقیق‌سازی اولیه حاصل از روش پیشنهادی آزادسازی مواد.

۵- ویژگی‌های پراکنده‌سازی مواد (مانند تأثیر جریان‌ات آبی، جزرومد، بادبر جابجایی عمودی و ترکیب افقی مواد).

۶- ویژگی‌های آبی (مانند درجه حرارت، PH، میزان شوری، طبقه‌بندی شاخص‌های اکسیژن در آلودگی، اکسیژن محلول، اکسیژن‌خواهی شیمیایی، اکسیژن‌خواهی بیوشیمیایی، نیتروژن موجود به شکل آلی و معدنی از جمله آمونیاک، مواد معلق و دیگر مغذی‌ها و باروری).

۷- ویژگی‌های بستر و کف (مانند نقشه‌برداری، ویژگی‌های ژئولوژیکی و ژئوشیمیایی و باروری بیولوژیکی).

۸- وجود و اثرات دفع‌های دیگری که در منطقه دفع انجام شده است (مانند

مطالعات

زمینه‌ای فلزات سنگین و عناصر محتوی کربن آلی)،

۹- اعضای متعاهد باید در خصوص صدور مجوز دفع، با در نظر گرفتن تنوع فصل‌ها وجود یک ماخذ علمی مناسب را جهت ارزیابی نتایج چنین دفعی همان‌طوری که در ضمیمه (۱) آمده است، مورد بررسی قرار دهند.

ج- ملاحظات و شرایط کلی:

۱- اثرات احتمالی بر مطلوبیت محیط (مانند وجود ماده به هم تابیده یا شناور، تیرگی، بدبویی، بیرنگی و کف).

۲- اثرات احتمالی بر زندگی جانوران دریایی، رشد ماهی‌ها و ماهی‌های صدف‌دار (خرچنگ و میگو)، انبارهای ماهی و شیلات، کاشت و برداشت جلبک دریایی.

۳- اثرات احتمالی بر دیگر استفاده‌های از دریا (آسیب وارد کردن بر کیفیت آب به دلیل استفاده صنعتی، خوردگی سازه‌ها در زیر آب، اختلال در عملیات کشتی‌ناشی از مواد شناور در آب، اختلال در ماهیگیری و کشتیرانی از طریق ریختن زواید یا مواد جامد در کف دریا و حفاظت از مناطق دارای اهمیت ویژه برای مقاصد علمی یا حفاظتی).

۴- فراهم بودن عملی روش‌های جایگزین ساحلی تصفیه، دفع از میان بردن یا تصفیه به منظور کاهش خطر مواد برای دفع در دریا.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و بیست و دو ماه و سه ضمیمه در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و پنجم شهریورماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۷/۱ به تأیید نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۲۹ دسامبر ۱۹۷۲

تاریخ لازم‌الاجرا شدن - ۳۰ اوت ۱۹۷۵

تاریخ عضویت ایران - ۲۳ ژانویه ۱۹۹۷

محل انعقاد - مکزیکوسیتی، واشنگتن

مرجع نگهدارنده اسناد - دولت‌های مکزیک، انگلستان، روسیه، آمریکا

۱۵- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی مشتمل بر یک مقدمه، (۱۷) ماده و یک پیوست و پروتکل مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز آلودگی ناشی از مواد غیرنفتی مشتمل بر یک مقدمه و (۱۱) ماده به شرح پیوست ملحق شود و اسناد الحاق را تسلیم نماید.

تبصره: ارجاع اختلاف‌های ناشی از اجرای این کنوانسیون به مصالحه یا داوری با تصویب مراجع ذیصلاح قانونی خواهد بود.

کنوانسیون بین‌المللی مربوط به مداخله در دریا‌های آزاد
در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی
بروکسل - ۱۹۶۹ (۱۳۴۸ هـ.ش)

کشورها عضوی این کنوانسیون:

با آگاهی از نیاز به حمایت از منافع ملت‌های خود در مقابل پیامدهای شدید سانحه دریایی ناشی از خطر آلودگی نفتی در دریا و خطوط ساحلی.

با اعتقاد به این‌که تحت این شرایط ممکن است اقداماتی با خصوصیات استثنایی برای حمایت از چنین منافع در دریا‌های آزاد ضروری باشد و این‌که این‌گونه اقدامات تأثیری بر

اصل آزادی دریاهای آزاد نخواهد داشت، به قرار زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱

۱- اعضای این کنوانسیون می‌توانند در صورت لزوم به دنبال بروز سانحه دریایی و یا عملیات متعاقب آن به منظور جلوگیری، کاهش یا رفع خطرات شدید و قریب‌الوقوع از خطوط ساحلی یا منافع ذیربط خو در اثر آلودگی یا تهدید آلودگی دریا به وسیله نفت که منطقی‌تر منجر شدن آن به پیامدهای زیان‌بار بزرگ قابل انتظار می‌باشد، اقداماتی را در دریاهای آزاد به عمل آورند.

۲- با این حال براساس این کنوانسیون هیچ‌گونه اقدامی علیه کشتی‌هایی که تحت مالکیت یا بهره‌برداری یک کشور قرار داشته و در آن زمان تنها در ارتباط با ارائه خدمات غیرتجاری دولتی به کارگرفته شده‌اند نباید انجام پذیرد.

ماده ۲- از نظر این کنوانسیون:

۱- سانحه «دریایی» به معنی تصادم کشتی‌ها به گل نشستن یا دیگر حوادث دریانوردی یا دیگر اتفاقات بر روی یککشتی یا خارج از آن که منجر به ورود خسارت‌های عمده یا تهدید قریب‌الوقوع از جهت ورود خسارات عمده به کشتی یا کالا می‌شود، می‌باشد.

۲- «کشتی» عبارت است از:

الف- هرگونه شناور اقیانوس‌پیما از هر نوع که باشد.

ب- هرگونه وسیله متحرک شناور در آب، به استثنای تأسیسات یا وسایل مربوط به اکتشاف و بهره‌برداری منابع بستر دریا، کف اقیانوس و زیر آن.

۳- «نفت» به معنی نفت خام، نفت سوخت، نفت دیزل و روغن روان‌کننده می‌باشد.

۴- «منافع ذیربط» عبارت است از منافع کشور ساحلی که به طور مستقیم تحت تأثیر سانحه دریایی یا تهدید ناشی از آن قرار گرفته، مانند:

الف- فعالیت‌های ساحلی دریایی، بندری یا داخل خور، از جمله فعالیت‌های ماهیگیری که به وسیله اصلی امرار معاش اشخاص ذیربط می‌باشد.

ب- جاذبه‌های توریستی منطقه مربوط.

ج- سلامت مردم ساحل نشین و سالم ماندن منطقه مربوط، از جمله حفظ منابع زنده دریایی و حیات وحش.

۵- «سازمان» به معنی سازمان مشورتی بین‌الدولی دریانوردی می‌باشد.

ماده ۳- هنگامی که کشور ساحلی در اعمال حقوق خود اقداماتی را برابر ماده (۱) به عمل می‌آورد، مقررات زیر اعمال می‌شود:

الف- قبل از انجام هرگونه اقدامی، کشور ساحلی باید با دیگر کشورهایی که متأثر از سانحه دریایی بوده‌اند، به ویژه کشور یا کشورهای صاحب پرچم، مشورت نماید.

ب- کشور ساحلی باید بدون تأخیر اقدامات مورد نظرش را به هر شخص حقیقی یا حقوقی که برای آن کشور مشخص بوده یا در حین مشورت مشخص شود که دارای منافعی هستند که منطقاً ممکن است تحت تأثیر آن اقدامات قرار گیرند، اطلاع دهد. کشور ساحلی باید هر نقطه‌نظری را که ممکن است آنها عنوان نمایند، مورد توجه قرار دهد.

ج- کشور ساحلی می‌تواند قبل از انجام هر اقدامی با کارشناسان مستقل مشورت نماید. اسامی اینگونه کارشناسان باید از فهرستی که نزد سازمان نگهداری می‌شود انتخاب شود.

د- در وضعیت‌های فوق‌العاده اضطراری که اقدامات لازم برای فوری انجام پذیرد، کشور ساحلی می‌تواند بدون اطلاع قبلی یا مشورت یا ادامه مشورتی که از پیش آغاز شده است، به علت شرایط اضطراری اقدامات لازم را به عمل آورد.

ه- کشور ساحلی باید قبل از انجام اینگونه اقدامات و همچنین در خلال انجام آن، حداکثر تلاش خود را به منظور اجتناب از به خطر انداختن جان افراد به کاربرده و در ارائه هرگونه کمک به اشخاصی که در معرض خطر قرار داشته و نیازمند به اینگونه کمک‌ها می‌باشند، اهتمام نماید و در موارد مقتضی موجبات مراجعت کارکنان کشتی به کشورشان را تسهیل نموده و هیچ‌گونه مانعی در این مورد ایجاد ننماید.

و- اقدامات انجام شده در اعمال ماده (۱) باید بدون تأخیر به کشورها و اشخاص حقیقی و حقوقی شناخته شده ذیربط، همچنین به دبیرکل سازمان اطلاع داده شود.

ماده ۴

۱- تحت نظارت سازمان باید فهرستی از اسامی کارشناسان که به موجب ماده (۳) این کنوانسیون مورد پیش‌بینی قرار گرفته‌اند، تهیه و تنظیم و نگهداری شود و سازمان باید مقررات لازم و مناسب را در ان ارتباط از جمله در مورد تعیین صلاحیت‌های لازم، تدوین نماید.

۲- معرفی افراد برای درج در فهرست می‌تواند به وسیله کشورهای عضو سازمان و یا اعضای این کنوانسیون صورت پذیرد. دستمزد کارشناسان براساس خدمات ارائه شده، توسط کشورهای استفاده‌کننده از این گونه خدمات پرداخت خواهد شد.

ماده ۵

۱- اقدامات به عمل آمده توسط کشور ساحلی براساس ماده (۱) باید به میزان خسارت واقعی یا خسارت‌هایی که آن کشور را تهدید می‌کند، متناسب باشد.

۲- چنین اقداماتی نباید از آنچه به صورت منطقی برای رسیدن به اهداف مذکور در

ماده (۱)

لازم است، فراتر باشد و باید به محض دستیابی به آن اهداف متوقف شود. اقدامات مذکور نباید به‌گونه‌ای غیرضروری با حقوق و منافع کشور صاحب پرچم، کشورهای دیگر و یا هر شخص حقیقی و حقوقی ذیربط، برخورد داشته باشد.

۳- در ارزیابی این که آیا اقدامات متناسب با میزان خسارت می‌باشد مراتب زیر باید در نظر گرفته باشد:

الف- میزان و احتمال خسارت قریب‌الوقوع در صورت عدم اجرای آن اقدامات.

ب- احتمال مؤثر بودن آن اقدامات، و

ث- میزان خساراتی که ممکن است بر اثر انجام اقدامات مزبور ایجاد شود.

ماده ۶

هر عضوی که در جهت خلاف مقررات کنوانسیون حاضر اقداماتی را انجام داده که موجب ورود خسارت به دیگران شده باشد، به پرداخت غرامت به میزان خسارات ناشی از اقداماتی که به طور منطقی از آنچه برای نیل به اهداف مذکور در ماده (۱) لازم است فراتر می‌باشد، ملزم می‌شود.

ماده ۷

هیچ یک از مفاد این کنوانسیون هرگونه حق، وظیفه، امتیاز و مصونیتی که به‌گونه دیگری قابل اعمال بوده را تزییع نکرده و یا هر یک از اعضاء و یا هر شخص حقیقی یا حقوقی ذینفع را از هرگونه وسیله جبران خسارتی که به نحو دیگری قابل اعمال است محروم نخواهد کرد مگر این که به صورت صریح قید شده باشد.

ماده ۸

۱- هرگونه اختلاف بین اعضاء از نظر مغایرت اقدامات انجام شده براساس ماده (۱) با مفاد این کنوانسیون، لزوم پرداخت غرامت به موجب ماده (۶) و میزان چنین غرامتی، اگر با انجام گفت‌وگو بین اعضای درگیر، یا بین عضوی که آن اقدامات را انجام داده و خواهان‌های حقیقی یا حقوقی، حل و فصل نشده باشد، چنانچه طرف‌ها به صورت دیگری نیز توافق ننمایند، به درخواست هر یک از طرف‌های ذیربط به مصالحه ارجاع و چنانچه مصالحه به موافقت همراه نباشد، به داوری به صورتی که در پیوست این کنوانسیون در نظر گرفته شده، ارجاع می‌شود.

۲- عضوی که اقداماتی انجام داده حق ندارد تنها بر این اساس که توسل به همه طرق جبران خسارت به موجب قوانین داخلی در دادگاه‌هایش به عمل نیامده، در مقابل درخواست مصالحه یا داوری برابر مفاد بند پیشین خودداری نماید.

ماده ۹

۱- این کنوانسیون برای امضا تا دهم دی ماه یکهزار و سیصد و چهل و نه هجری شمسی برابر با سوم دسامبر سال یکهزار و نهصد و هفتاد میلادی و از آن پس برای الحاق مفتوح می‌باشد.

۲- کشورهای عضو سازمان ملل متحد یا هر نمایندگی تخصصی مربوط به آن یا آژانس بین‌المللی انرژی اتمی یا اعضای اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری می‌توانند به صورت‌های زیر عضو این کنوانسیون شوند.

الف- امضای بدون شرط تصویب، پذیرش یا تأیید.

ب- امضای منوط به تصویب، پذیرش یا تأیید که به دنبال آن تصویب، پذیرش یا تأیید، انجام گیرد.

ج- الحاق

ماده ۱۰

۱- تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق با تسلیم سند رسمی به همین مضمون به دبیرکل سازمان، رسمیت خواهد یافت.

۲- تسلیم هر سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق پس از لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه این کنوانسیون در ارتباط با کلیه اعضای موجود یا پس از انجام کلیه اقدامات لازم برای لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه در ارتباط با اعضای فوق، شامل کنوانسیون تغییر یافته توسط اصلاحیه تلقی خواهد شد.

ماده ۱۱

۱- این کنوانسیون در نودمین روز پس از تاریخ امضای دولت‌های پانزده کشور به صورت امضای بدون شرط تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به دبیرکل سازمان، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- برای هر کشوری که بعداً این کنوانسیون را تصویب، پذیرش، یا تأیید نموده یا به آن ملحق می‌شود، زمان لازم‌الاجرا شدن آن در نودمین روز پس از تسلیم سند مربوط توسط آن کشور می‌باشد.

ماده ۱۲

- ۱- این کنوانسیون می‌تواند توسط هر عضوی در هر زمان پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون برای آن کشور، مورد انصراف قرار گیرد.
- ۲- انصراف با تسلیم یک سند به دبیرکل سازمان نافذ می‌شود.
- ۳- انصراف یک سال یا مدت طولانی‌تری که در سند انصراف بدان تصریح شده پس از تسلیم سند یک انصراف به دبیرکل سازمان، نافذ می‌شود.

ماده ۱۳

- ۱- در مواردی که مسئولیت اداره امور سرزمین به عهده سازمان ملل متحد بوده یا مسئولیت روابط بین‌المللی یک سرزمین به عهده هر کشور عضو این کنوانسیون می‌باشد، اشخاص یاد شده باید در کمترین زمان ممکن با مقامات صلاحیت‌دار در آن سرزمین مشورت نموده یا با انجام اقدامات مناسب دیگر موجبات شمول این کنوانسیون را نسبت به آن سرزمین فراهم نمایند و می‌توانند در هر زمانی به وسیله یک اطلاعیه کتبی به دبیرکل سازمان اعلام نمایند که حیظه شمول این کنوانسیون نسبت به آن سرزمین نیز گسترش می‌یابد.
- ۲- حیظه شمول این کنوانسیون از تاریخ دریافت آن اطلاعیه و یا از هر تاریخ دیگری که در آن اطلاعیه قید شده، به سرزمین یاد شده در آن، گسترش می‌یابد.
- ۳- سازمان ملل متحد یا هر عضوی که به موجب بند (۱) این ماده اطلاعیه‌ای صادر نموده می‌تواند در هر زمان، پس از تاریخی که شمول کنوانسیون به یک سرزمین به ترتیب فوق گسترش یافته، از طریق اطلاعیه کتبی به دبیرکل سازمان اعلام نماید که شمول این کنوانسیون در مورد سرزمین یاد شده در اطلاعیه، متوقف می‌شود.
- ۴- شمول این کنوانسیون نسبت به هر سرزمین یاد شده در اطلاعیه یکسال یا مدت بیشتری که در آن قید شده، پس از تاریخ دریافت اطلاعیه توسط دبیرکل سازمان، متوقف می‌شود.

ماده ۱۴

۱- سازمان می‌تواند به منظور تجدید نظر یا اصلاح این کنوانسیون کنفرانسی برگزار نماید.

۲- سازمان در صورت درخواست حداقل یک‌سوم اعضا کنفرانسی متشکل از کشورهای عضو این کنوانسیون به منظور تجدیدنظر یا اصلاح این کنوانسیون برگزار خواهد نمود.

ماده ۱۵

۱- این کنوانسیون برای نگهداری به دبیرکل سازمان تودیع می‌شود.

۲- دبیرکل سازمان می‌باید:

الف- به کلیه کشورهایایی که این کنوانسیون را امضا نموده یا به آن پیوسته‌اند مراتب زیر را اطلاع بدهد:

الف ۱- هر امضا یا سپردن سند جدید به همراه تاریخ آن.

الف ۲- سپردن هرگونه سند انصراف از این کنوانسیون به همراه تاریخی تودیع آن.

الف ۳- گسترش حیطه شمول این کنوانسیون هب هر سرزمین براساس بند (۱) ماده ۱۳- و توقف شمول آن براساس مفاد بند (۴) آن ماده به همراه تاریخی که به ترتیب حقوق حیطه شمول این کنوانسیون گسترش یافته یا متوقف خواهد شد.

ب- ارسال نسخ مصدق این کنوانسیون به کلیه کشورهای امضاکننده و همچنین کلیه کشورهایایی که به این کنوانسیون می‌پیوندند.

ماده ۱۶

به محض لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون متن آن توسط دبیرکل سازمان به دبیرخانه سازمان ملل متحد برای ثبت و انتشار براساس ماده (۱۲) منشور سازمان ملل متحد، فرستاده خواهد شد.

ماده ۱۷

این کنوانسیون در یک نسخه به زبان‌های انگلیسی و فرانسه تنظیم شده و هر دو متن به طور یکسان معتبر می‌باشد. ترجمه رسمی به زبان‌های روسی و اسپانیولی نیز آماده شده و همراه با نسخه اصلی امضا شده نگهداری خواهد شد.

در تأیید مراتب فوق، امضاکنندگان زیر که به طور رسمی، توسط دولت متبوع خود برای این منظور اختیار یافته‌اند. این کنوانسیون را امضاء نموده‌اند.

هشتم آذرماه سال یکهزار و سیصد و چهل و هشت هجری شمسی برابر با بیست و نهم نوامبر سال یکهزار و نهمصد و شصت و نه - بروکسل.

پیوست

فصل اول - مصالحه

ماده ۱

تشریفات مصالحه باید برابر مقررات مندرج در این فصل باشد مشروط بر این که دو طرف مربوط تصمیم دیگری نگرفته باشند.

ماده ۲

۱- در اجرای ماده (۸) این کنوانسیون یک کمیسیون مصالحه بنا به درخواست یک عضو از عضو دیگر، تشکیل می‌شود.

۲- تسلیم درخواست مصالحه توسط یک عضو باید شامل شرحی از موضوع به همراه هرگونه مدارک تأییدکننده دیگر باشد.

۳- چنانچه تشریفات رسیدگی بین دو طرف به جریان افتاده باشد هر عضو دیگری مه اتباع یا اموال او تحت تأثیر همان اقدامات واقع شده یا کشور ساحلی عضو که اقدامات مشابهی انجام داده، می‌تواند با دادن اطلاعیه کتبی به دو طرف که در ابتدا جریان رسیدگی را آغاز نموده‌اند، به جریان مصالحه ملحق گردد، مگر این که یکی از دو طرف اخیرالذکر به چنین الحاقی معترض باشد.

ماده ۳

۱- کمیسیون مصالحه از سه عضو تشکیل می‌یابد: یک عضو توسط کشور ساحلی که اقدامات را انجام داده معرفی شده، یک عضو توسط کشوری که اتباع یا اموال آن تحت تأثیر آن اقدامات واقع شده معرفی می‌شود و عضو سوم که ریاست کمیسیون را برعهده خواهد داشت با توافق دو عضو اصلی تعیین می‌شود.

۲- مصالحه‌دهندگان باید از میان فهرستی که قبلاً برابر تشریفات مندرج در ماده (۴) زیر تنظیم شده، انتخاب شوند.

۳- اگر در خلال یک دوره زمانی (۶۰) روزه از تاریخ دریافت درخواست مصالحه، طرفی که چنین درخواستی از او به عمل آمده اطلاعیه‌ای به طرف دیگر در خصوص مخالفت با معرفی مصالحه‌دهنده‌ای که وی مسئول انتخابش می‌باشد، نداده باشد، یا چنانچه در طول یک دوره زمانی (۳۰) روزه از تاریخ معرفی دومین نفر از اعضا کمیسیون که باید توسط دو طرف تعیین شود، دو مصالحه‌دهنده اول از طریق توافق قادر به تعیین رئیس کمیسیون نشده باشند، دبیرکل سازمان باید بنا به درخواست هر کدام از دو طرف، انتخاب مورد لزوم را در خلال مدت (۳۰) روز به انجام رساند.

اعضای کمیسیون که بدین ترتیب تعیین می‌شوند باید از فهرست یاد شده در بند پیشین انتخاب شوند.

۴- رئیس کمیسیون به هر روی که تعیین شود، در هیچ موردی نباید دارای ملیت یکی از کشورهای دو طرف اصلی مصالحه بوده یا باشد.

ماده ۴

۱- فهرست یاد شده در ماده (۳) فوق باید شامل اشخاص صلاحیت‌داری که به وسیله اعضا تعیین شده‌اند بوده و همچنین به وسیله سازمان به صورت به هنگام نگهداری شود.

۲- در صورت فوق یا استعفای یکی از افراد مندرج در فهرست، عضوی که چنین شخصی را معرفی نموده می‌تواند جانشینی را برای مدت باقیمانده معرفی نماید.

ماده ۵

۱- کمیسیون مصالحه آیین کار خود را که براساس آن در کلیه موارد رسیدگی عادلانه امکان‌پذیر است تنظیم خواهد نمود، مگر در صورتی که دو طرف به‌گونه دیگری توافق کنند. کمیسیون در ارتباط با امر تحقیق و رسیدگی باید برابر مفاد فصل سوم کنوانسیون لاهه در مورد حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی مصوب بیست‌وششم مهرماه سال یکهزار و دویست و هشتاد و شش هجری شمسی برابر با هجدهم اکتبر سال یکهزار و نهصد و هفت میلادی، عمل نماید مگر آن که به اتفاق آراء به‌گونه دیگری تصمیم‌گیری نماید.

۲- نمایندگی دو طرف نزد کمیسیون مصالحه توسط نمایندگان خواهد بود که وظیفه‌شان عمل به عنوان میانجی بین دولت و کمیسیون می‌باشد. همچنین هر کدام از دو طرف می‌توانند از خدمات مشاوران و کارشناسانی که به وسیله دو طرف بدین منظور معرفی شده‌اند بهره‌جویی نموده و استماع و رسیدگی به شهادت همه کسانی را که شهادت آنها به نظر آن طرف مفید می‌باشد را درخواست نمایند.

۳- کمیسیون دارای این حق می‌باشد که از نمایندگان، مشاوران و کارشناسان دو طرف و همچنین از اشخاص دیگر با رضایت دولت‌هایشان، در صورتی که فراخوانی آنها را مفید تشخیص دهد درخواست ادای توضیحات نماید.

ماده ۶

تصمیمات کمیسیون مصالحه باید با اکثریت آرا گرفته شود و کمیسیون حکمی در مورد موضع اصلی اختلاف جز با حضور همه اعضا صادر نخواهد کرد مگر در صورتی که دو طرف به

گونه دیگری توافق کنند.

ماده ۷

دو طرف باید موجبات تسهیل کار کمیسیون مصالحه را فراهم آورده و به ویژه برابر قانون خود و با به کارگیری کلیه امکاناتی که در اختیار دارند:

الف- اطلاعات و مدارک لازم را به کمیسیون ارائه نمایند.

ب- امکان ورود کمیسیون به قلمرو سرزمین‌شان برای استماع شهادت شهود یا کارشناسان و دیدن صحنه را فراهم سازند.

ماده ۸

وظیفه کمیسیون مصالحه روشن نمودن موضوعات مورد اختلاف، گردآوری کلیه اطلاعات مربوط بدین منظور، از طریق انجام رسیدگی یا طرق دیگر و کوشش برای ایجاد مصالحه بین دو طرف می‌باشد. پس از رسیدگی دعوا، کمیسیون باید توصیه خود را که در ارتباط با موضوع بحث مناسب تشخیص داده با تعیین مدتی که بیشتر از (۹) روز نمی‌شود به دو طرف اعلام نماید و از دو طرف عضو خواسته شود که در خلال این مدت نظر خود را در مورد پذیرش یا عدم پذیرش توصیه یاد شده، اظهار نمایند.

ماده ۹

توصیه باید با بیان دلایل همراه باشد. چنانچه این توصیه‌ها به صورت کلی یا جزئی مبین نظر همه اعضای کمیسیون نباشد هر کدام از مصالحه‌دهندگان محق خواهد بود که نظریه جداگانه‌ای ارائه و تسلیم نماید.

ماده ۱۰

چنانچه تا (۹) روز پس از اعلام توصیه دو طرف هیچ کدام از آنها پاسخ موافق خود را به طرف دیگر در خصوص پذیرش آن توصیه اعلام ننموده باشند. مصالحه ناموفق تلقی می‌شود. همچنین اگر کمیسیون در ظرف مدت تعیین شده در بند (۳) ماده (۳) فوق تشکیل نشده باشد، یا در صورتی که دو طرف به‌گونه دیگری توافق نکرده باشند یا، کمیسیون نتوانسته باشد توصیه خود را ظرف مدت یک سال از زمان تعیین رییس کمیسیون، صادر نماید، مصالحه موفقیت‌آمیزی تلقی نخواهد شد.

ماده ۱۱

۱- هر عضو کمیسیون برای کار خود اجرت دریافت خواهد نمود. چنین اجرتی براساس توافق دو طرف تعیین می‌شود که مشارکت هر کدام در پرداخت اجرت به نسبت مساوی خواهد بود.

۲- هزینه‌های متفرقه ناشی از انجام کار کمیسیون به همین روش بین دو طرف تسلیم می‌شود.

ماده ۱۲

دو طرف اختلاف در هر زمان در طول روند مصالحه می‌توانند با توافق یکدیگر در مورد مراجعه به یک روش رسیدگی متفاوت برای حل و فصل اختلافات تصمیم‌گیری نمایند.

فصل دوم- داوری

ماده ۱۳

۱- تشریفات داوری باید برابر مقررات مندرج در این فصل باشد، مگر آن‌که دو طرف به‌گونه دیگری تصمیم‌گیری نمایند.

۲- در صورت عدم موفقیت مصالحه، درخواست داوری تنها ظرف مدت (۱۸۰) روز پس از شکست مصالحه انجام‌پذیرد می‌باشد.

ماده ۱۴

دیوان داوری شامل سه عضو خواهد بود: یک داور توسط کشور ساحلی که اقدامات را انجام داده معرفی می‌شود، یک داور توسط کشوری که اتباع یا اموالش تحت تأثیر آن اقدامات واقع شده معرفی می‌شود و داوری دیگر براساس توافق بین دوداور اخیرالذکر انتخاب و به عنوان رییس دیوان داوری عمل خواهد نمود.

ماده ۱۵

۱- چنانچه پس از سپری شدن مدت (۶۰) روز از معرفی داور دوم، رییس دیوان انتخاب نشده باشد، دبیرکل سازمان بنا به درخواست هر کدام از دو طرف باید ظرف

مدت (۶۰) روز بعدی چنین انتخابی را از فهرست اشخاص واجد شرایطی که از قبل برابر مفاد ماده (۴) فوق تعیین شده‌اند، به عمل آورد. این فهرست جدای از فهرست کارشناسان پیش‌بینی شده در ماده (۴) کنوانسیون و همچنین فهرست مصالحه‌دهندگان موضوع ماده (۴) پیوست حاضر می‌باشد، هر چند نام یک شخص می‌تواند هم در فهرست مصالحه‌دهندگان و هم در فهرست داوران، آمده باشند. با این حال شخصی که به عنوان مصالحه‌دهنده در اختلاف عمل نموده نمی‌تواند برای همان موضوع برای عمل به عنوان داور انتخاب شود.

۲- چنانچه ظرف مدت (۶) روز از زمان دریافت درخواست، یکی از دو طرف، عضو دیوان را که مسئولیت تعیین آن را دارد، معرفی ننماید. ظرف دیگر می‌تواند مراتب را به طور مستقیم به اطلاع دبیرکل سازمان رسانده و او باید رییس دیوان را ظرف مدت (۶) روز از

فهرست موضوع بند (۱) این ماده، انتخاب نماید.

۳- رییس دیوان باید پس از معرفی شدن، از طرفی که داور را تعیین ننموده، درخواست نماید که به همان روش و تحت همان شرایط مبادرت به انجام این کار بنماید.

چنانچه طرف یاد شده اقدام به انتخاب مورد لزوم ننماید، رییس دیوان باید از دبیرکل سازمان درخواست نماید که این انتخاب را برابر شرایط و ترتیب مطروح در بند پیشین به عمل آورد.

۴- چنانچه رییس دیوان برابر مفاد این ماده انتخاب شود، جز در صورت رضایت طرف یا طرف‌های دیگر نباید ملیت یکی از دو طرف مربوط را دارا بوده داشته باشد.

۵- در صورت فوت یا عدم حضور دآوری که یکی از دو طرف مسئولیت انتخاب وی را داشته است، طرف یاد شده باید ظرف مدت (۶۰) روز از تاریخ فوت یا عدم حضور نسبت به معرفی جایگزین وی اقدام نماید. اگر طرف یاد شده درمورد معرفی داور اقدامی ننماید، دآوری با حضور داوران باقی مانده به کار خود ادامه خواهد داد.

در صورت فوت یا عدم حضور رییس دیوان، داوری با حضور داوران باقی مانده به کار خود ادامه خواهد داد. در صورت فوت یا عدم حضور رییس دیوان، جانشین وی برابر مفاد ماده (۱۴) فوق تعیین شده و در صورت عدم توافق بین اعضای دیوان ظرف مدت (۶) روز پس از فوت یا عدم حضور، برابر مفاد این ماده تعیین خواهد شد.

ماده ۱۶

چنانچه رسیدگی بین دو طرف شروع شده باشد، هر عضو دیگری که اتباع یا اموال آن تحت تأثیر همان اقدامات واقع شده باشد، یا هر کشوری ساحلی عضو که اقدامات مشابهی را انجام داده، می تواند با دادن اطلاعیه کتبی به طرف هایی که در ابتدا رسیدگی را آغاز نموده اند، به جریان رسیدگی داوری وارد شود مگر آنکه یکی از دو طرف اخیرالذکر به چنین ورود و الحاقی معترض باشد.

ماده ۱۷

هر دیوان داوری که برابر مقررات این پیوست تشکیل می شود، در مورد آیین رسیدگی خود تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۱۸

۱- تصمیمات دیوان در مورد آیین رسیدگی و محل تشکیل جلسات آن، و همچنین در مورد هرگونه اختلاف مطروح نزد آن باید با رأی اکثریت اعضای دیوان اتخاذ گردد. غیبت یا امتناع از دادن رأی توسط یکی از اعضای دیوان که دو طرف مسئولیت انتخاب آن را داشته اند، مانعی در

امر تصمیم گیری دیوان ایجاد نخواهد کرد. در صورت تساوی رأی نهایی با رییس خواهد بود.

۲- دو طرف باید موجبات تسهیل کار دیوان را فراهم آورده، و به ویژه برابر قوانین خود و با به کارگیری کلیه امکاناتی که در اختیار دارند:

الف- اطلاعات و مدارک لازم را به دیوان ارائه نمایند.

ب- امکان ورود دیوان به قلمرو سرزمین‌شان برای استماع شهادت شهود یا کارشناسان و دیدن صحنه را فراهم سازند.

۳- غیبت یا کوتاهی در حضور توسط یک طرف مانعی بر سر راه رسیدگی ایجاد نخواهد کرد.

ماده ۱۹

۱- حکم دیوان باید با شرح دلایل همراه باشد. حکم دیوان نهایی و غیر قابل پژوهش خواهد بود. دو طرف باید فوری حکم دیوان را اجرا نمایند.

۲- هر اختلافی که در ارتباط با تفسیر و اجرای حکم دیوان بین دو طرف ایجاد شود می‌تواند توسط هر کدام از دو طرف برای قضاوت به دیوانی که حکم را صادر نموده و در صورت عدم امکان چنین امری، به دیوان دیگری که بدین منظور و به همان روش دیوان اولیه تشکیل می‌شود، ارجاع شود.

پروتکل مربوط به مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز آلودگی ناشی از موادی غیر از نفت

(مصوب ۱۳۵۲ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۳ میلادی)

کشورهای عضو پروتکل حاضر،

که عضو کنوانسیون بین‌المللی مربوط به «مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی» انعقاد یافته در بروکسل به تاریخ هشتم آذرماه سال یکهزار و سیصد و چهل و هشت هجری شمسی برابر با بیست و نهم نوامبر سال یکهزار و نهصد و شصت و نه میلادی، می‌باشند.

با در نظر گرفتن قطعنامه همکاری‌های بین‌المللی در مورد مواد آلوده‌کننده غیر از نفت مصوب کنفرانس حقوقی بین‌المللی در خصوص خسارت آلودگی دریایی (۱۳۴۸) برابر با (۱۹۶۹).

و با امعان نظر به این که متعاقب قطعنامه فوق، سازمان مشورتی بین‌الدولی دریانوردی اقدامات خود را در مورد کلیه جنبه‌های آلودگی ناشی از موادی غیر از نفت تشدید نموده است، به قرار زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱

۱- اعضای این پروتکل می‌توانند به دنبال بروز یک سانحه دریایی و یا اعمال مرتبط با چنین سانحه‌ای که به صورت منطقی می‌تواند انتظار داشت به پیامدهای زیانبار عمده‌ای منجر شود، در صورت لزوم به منظور جلوگیری، کاهش یا رفع خطرات شدید و قریب‌الوقوع نسبت به خط ساحلی یا منافع مربوط به خود ناشی از آلودگی تهدید به آلودگی به وسیله موادی غیر از نفت، اقداماتی را در دریاهای آزاد به عمل آورند.

۲- «موادی غیر از نفت» مورد اشاره در بند (۱) عبارتند از:

الف- موادی که در فهرست تعیین شده توسط یک نهاد صلاحیت‌دار برگزیده به وسیله سازمان نام برده شده‌اند که فهرست مزبور به این پروتکل پیوست خواهد شد.

ب- سایر موادی که احتمال ایجاد خطر برای سلامت انسان، آسیب رساندن به منابع زنده و حیات دریایی، صدمه زدن به تسهیلات رفاهی و یا ایجاد اختلال در سایر بهره‌برداران دریایی مشرووع از دریا را دارا می‌باشد.

۳- هرگاه یک کشور عضو مداخله‌کننده در ارتباط با یکی از مواد مورد اشاره در جزو (ب) بند (۲) فوق اقدامی را به عمل آورد. آن عضو موظف است ثابت نماید که آن ماده تحت شرایط موجود در زمان مداخله منطقیاً می‌توانسته خطر شدید و قریب‌الوقوعی ایجاد نماید که مشابه خطر ایجاد شده توسط هر یک از مواد یاد شده در فهرست مورد اشاره در جزو (الف) بند (۲)

فوق می‌باشد.

ماده ۲

۱- مفاد بند (۲) ماده (۱) و مواد (۲) تا (۸) کنوانسیون مربوط به مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی مصوب ۱۳۴۸ هجری شمسی برابر

با ۱۹۶۹ میلادی و پیوست آن که مربوط به نفت می‌شود. نسبت به موارد مورد اشاره در ماده (۱) پروتکل حاضر نیز قابل اعمال می‌باشد.

۲- از نظر پروتکل حاضر، فهرست کارشناسان مورد اشاره در بند (ج) مواد (۳) و (۴) کنوانسیون به گونه‌ای بسط خواهد یافت که کارشناسان صلاحیت‌دار برای ارائه مشاوره در ارتباط با موادی غیر از نفت را نیز، شامل شود، معرفی اسامی نامزدهای این فهرست می‌تواند توسط کشورهای عضو سازمان و کشورهای عضو پروتکل حاضر به عمل آید.

ماده ۳

۱- فهرست مورد اشاره در جزو (الف) بند (۲) ماده (۱) به وسیله نهاد صلاحیت‌دار تعیین شده از طرف سازمان، نگهداری خواهد شد.

۲- هرگونه اصلاحیه فهرست پروتکل حاضر که توسط یک عضو پیشنهاد شده باشد، به سازمان تسلیم خواهد و به وسیله سازمان، حداقل سه ماه قبل از رسیدگی توسط نهاد صلاحیت‌دار، در میان کلیه اعضای سازمان و اعضای پروتکل حاضر پخش می‌شود.

۳- اعضای پروتکل حاضر اعم از این که عضو سازمان می‌باشند استحقاق شرکت در جریان بررسی توسط نهاد صلاحیت‌دار را خواهد داشت.

۴- اصلاحیه‌ها تنها توسط اکثریت دوسوم اعضای حاضر و رأی‌دهنده این پروتکل به تصویب خواهد رسید.

۵- چنانچه اصلاحیه‌ای برابر بند (۴) فوق تصویب شود این اصلاحیه توسط سازمان برای پذیرش به کلیه اعضای پروتکل حاضر، ابلاغ خواهد شد.

۶- اصلاحیه مزبور در پایان مدت شش ماه پس از ابلاغ آن، پذیرفته شده تلقی خواهد شد مگر آن که در خلال آن مدت توسط حداقل یک‌سوم از اعضای پروتکل حاضر اعتراضی در مورد این اصلاحیه به سازمان اعلام شده باشد.

۷- اصلاحیه‌ای که طبق بند (۶) فوق پذیرفته شده تلقی گردیده است سه ماه پس از پذیرش آن برای کلیه اعضاء پروتکل حاضر، به استثنای اعضایی که اطلاعیه‌ای مبنی بر عدم پذیرش اصلاحیه مزبور صادر نموده‌اند، لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۴

۱- پروتکل حاضر برای امضاء توسط کشورهای که کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) را امضاء نموده یا به آن پیوسته‌اند همچنین برای هر کشوری که به حضور در کنفرانس بین‌المللی در مورد آلودگی دریایی ۱۳۵۲ برابر با ۱۹۷۳ دعوت شده، مفتوح می‌باشد.

پروتکل از تاریخ ۱۳۵۲/۱۰/۲۵ تا ۱۳۵۳/۱۰/۱۰ هجری شمسی، برابر با ۱۵ ژانویه ۱۹۷۴ میلادی تا ۳۱ دسامبر ۱۹۷۴ در مقر سازمان برای امضاء مفتوح خواهد ماند.

۲- با رعایت بند (۴) این ماده پروتکل حاضر منوط به تصویب، پذیرش یا تأیید کشورهای امضاءکننده آن خواهد بود.

۳- با رعایت بند (۴) این پروتکل برای الحاق توسط کشورهای که آن را امضاء ننموده‌اند، مفتوح خواهد بود.

۴- پروتکل حاضر تنها توسط کشورهای که کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) را تصویب، پذیرش یا تأیید نموده و یا به آن پیوسته‌اند می‌تواند مورد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق قرار گیرد.

ماده ۵

۱- تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق با سپردن سند رسمی به همین مضمون به دبیرکل سازمان، رسمیت خواهد یافت.

۲- هرگونه سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق، که پس از لازم‌الاجرا شدن هر اصلاحیه پروتکل حاضر در ارتباط با کلیه کشورهای متعاهد موجود یا پس از تکمیل

کلیه اقدامات ضروری برای لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه در ارتباط با کلیه کشورهای عضو موجود، سپرده شده، شامل پروتکل تغییر یافته توسط اصلاحیه تلقی خواهد شد.

ماده ۶

۱- پروتکل حاضر در نودمین روز پس از تاریخی که در آن پانزده کشور، اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق را به دبیرکل سازمان سپرده باشند، لازم‌الاجرا خواهد شد، اگر چه پروتکل حاضر تا قبل از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) لازم‌الاجرا نخواهد شد.

۲- برای کشوری که بعداً پروتکل را مورد تصویب، پذیرش یا تأیید قرارداد و یا بدان ملحق شود، پروتکل حاضر در نودمین روز پس از سپردن سند مقتضی توسط چنین کشوری، لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۷

۱- پروتکل حاضر می‌تواند توسط هر عضو در هر زمان پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن پروتکل برای آن متعاهد مورد انصراف قرار گیرد.

۲- «انصراف» با تسلیم سندی بدین مضمون به دبیر کل سازمان، رسمیت خواهد یافت.

۳- «انصراف» پس از یک سال یا مدت طولانی‌تری که در سند انصراف بدان تصریح شده، از زمان تسلیم سند انصراف به دبیر کل سازمان، رسمیت خواهد یافت.

۴- انصراف از کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) توسط یک عضو به معنی انصراف از پروتکل حاضر توسط آن عضو تلقی خواهد شد. چنین انصرافی در همان روز رسمیت یافت انصراف از کنوانسیون برابر بند (۳) ماده (۱۲) آن کنوانسیون رسمیت خواهد یافت.

ماده ۸

۱- کنفرانسی به منظور تجدیدنظر یا اصلاح پروتکل حاضر می‌تواند توسط سازمان برگزار شود.

۲- سازمان بنا به تقاضای حداقل یک سوم کشورهای متعاقد به پروتکل حاضر، به کنفرانسی از کشورهای عضو را برای تجدیدنظر یا اصلاح آن تشکیل خواهد داد.

ماده ۹

۱- پروتکل حاضر به دبیر سازمان سپرده خواهد شد.

۲- دبیر کل سازمان باید:

الف- به کلیه کشورهایی که پروتکل حاضر را امضاء نموده یا به آن ملحق شده‌اند مراتب را اطلاع بدهند:

۱- هر امضاء یا سپردن سن جدید به همراه تاریخ آن.

۲- تاریخ لازم‌الاجرا شدن پروتکل حاضر.

۳- سپردن هرگونه سند انصراف از پروتکل حاضر به همراه تاریخی که در آن انصراف رسمیت خواهد یافت.

۴- هرگونه اصلاحیه پروتکل حاضر یا پیوست آن و هرگونه اعتراض یا اعلام عدم پذیرش اصلاحیه‌های یاد شده.

ب- نسخ برابر با اصل پروتکل حاضر را به کلیه کشورهایی که پروتکل حاضر را امضاء نموده یا به آن ملحق شده‌اند، ارسال نماید.

ماده ۱۰

به محض اینکه پروتکل حاضر لازم‌الاجرا خواهد شد، یک نسخه برابر با اصل آن توسط دبیر

کل سازمان برای ثبت و انتشار برابر ماده (۱۰۲) منشور سازمان ملل متحد، به دبیرخانه سازمان ملل متحد ارسال خواهد شد.

ماده ۱۱

پروتکل حاضر در یک نسخه اصلی زبان‌های انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی تنظیم شده است که هر چهار متن به طور یکسان معتبر می‌باشد.

در تأیید مراتب فوق، امضاءکنندگان زیر که به‌گونه مقتضی برای این منظور اختیار یافته‌اند، پروتکل حاضر را امضاء نموده‌اند.

لندن به تاریخ یازدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و دو هجری شمسی برابر با دوم نوامبر یکهزار و نهصد و هفتاد و سه.

ضمیمه

فهرست مواد تعیین شده توسط کمیته حفاظت از محیط زیست دریایی سازمان طبق جز الف بند ۲ ماده ۱ پروتکل

۱- نفت (هنگام حمل به صورت فله)

- محلول‌های آسفالتی
- مواد ترکیبی
- پس مانده‌های پودری
- اضافات گازوئیل با نقطه جوش متوسط
- نفت
- تصفیه شده
- ترکیبات حاوی نفت خام
- نفت سنگین
- روغن خوشبوکننده (به جز روغن نباتی)
- مواد ترکیبی
- روغن معدنی
- روغن نفوذکننده
- روغن دوک

- روغن توربین
- مواد حاصل از تقطیر
- گازوئیل با نقطه جوش متوسط
- ترکیبات فلشدفید
- گازوئیل
- رقیق شده
- بنزین‌های ترکیبی
- سوخت الکیلی
- سوخت‌های با کیفیت بهبود یافته
- سوخت پلیمری
- بنزین‌ها
- روغن سرسیلندر (طبیعی)
- اتوموتیو (نوعی بنزین)
- سوخت هواپیما
- با نقطه جوش متوسط
- انواع سوخت جت
- سوخت جت ۱، (نفت سفید)
- سوخت جت ۳،
- سوخت جت ۴،
- سوخت جت ۵، (نفت سفید، سنگین)
- سوخت جت با درجه اکتان بالا
- حال معدنی
- نفت
- حلال

- حلال‌های حاصل از پالایش
- برش‌های حاصل از تقطیر
- ۲- مواد مضر
- استیک انیدرید
- استن
- استون اسیانو هیدرین
- اکرولین
- اکریلونیتریل
- آلدین
- آلیل ایزوتیوسیانات
- فسفید آلومینیوم
- آمونیاک (مایع ۲۸٪)
- فسفات آمونیوم
- امیل مرکاپتان
- آنیلین هیدروکلراید
- ترکیبات آنتی موآن
- ترکیبات آرسنیک
- آترازین
- متیل آزین فسفات (گوتین)
- آزید باریم
- سیانید باریم
- اکسید باریم
- بنزن
- ایزومرهای هگزاکلرید بنزن (لیندن)

- بنزیدین
- بریلیم (به صورت پودر)
- برم
- سیانید برموبنزیل
- نرمال بوتیل اکریلات
- اسید بوتیریک
- اسید کاکودیلک
- ترکیبات کادمیوم
- کاربایل (سوین)
- دی سولفید کربن
- تتراکلرید کربن
- کلردان
- کلرواستن
- کلرواستوفنون
- کلرودی نیتروبنزن
- کلروفرم
- کلروهیدرین‌ها (خام)
- کلروپیکرین
- اسید کرومیک (تری اکسید کروم)
- کوکولوس (جامد)
- ترکیبات مس
- کرزول‌ها
- دی آمین اتیلن مس
- ترکیبات سیانید

- برمید سیانوژن
- د.د.ت
- دی کلروانیلین ها
- دی کلروبنزن
- دی آلدین
- دی متوات (سیگون)
- دی متیل آمین (۰.۴۰٪)
- دی نیتروانیلین ها
- ۴ و ۶ دی نیتروارتوکروزل
- دی نیتروفل ها
- اندوسولفان (تیودان)
- اندرین
- اپی کلروهیدرین
- اتیل برمواستیت
- اتیلن کلروهیدرین (۲، کلرو، اتانول)
- اتیلن دی کلراید
- اتات فنتین (خشک)
- اسید فلئوسیکلیک
- هپتاکلر
- هگزاکلروبنزن
- هگزااتیل تترافسفات
- اسید هیروسیانیک
- اسید هیدروفلیوریک (مایع ۰.۴۰٪)
- ایزوپرون

- ترکیبات سرب
- لیدن (مگامگزان BHC)
- مالاتون
- ترکیبات جیزه
- متیل الکل
- متیل کلراید
- مولاس‌ها
- نفتالین (حل شده)
- نفتیل تیوره
- اسید نیتیک (۹۰٪)
- روغن
- پاراتون
- پاراکوت
- فنل
- اسید فسفریک
- فسفروس (طبیعی)
- پلی هالوژنت بی فنیل‌ها
- سدیم پنتاکلوروفنات
- سدیم پنتاکلوروفنات
- استیرن مونومر
- تولوئن
- دی ایزوسیانات تولوئن
- توگرافن
- فسفات تری تولیل (تری کرزیل فسفات)

- ۲، ۴، ۵- تی
- ۳- گازهای مایع (هنگام حمل به صورت فله)
- استالدئید
- آمونیاک آنیدروس
- بوتادین
- بوتان
- ترکیب بوتان و پروپان
- بوتیلن‌ها
- کلرین
- دی متیل آمین
- اتیل کلراید
- اتان
- اتیلن
- اکسیداتیلن
- متان (LNC)
- ترکیب متیل استیلن پروپادین
- متیل برمید
- متیل کلرید
- پروپان
- پروپیلن
- وینیل کلرید مونومر
- انیدروس هیدروژن کلرید
- انیدروس هیدروژن فلیورید
- دی اکسید سولفور

۴- مواد رادیواکتیو

مواد رادیواکتیو شامل عناصر و ترکیب‌هایی می‌شوند که ایزوتوپ‌های آنها مشمول الزامات بخش ۸۳۵ مقررات حمل بی خطر مواد رادیواکتیو، نسخه جدید نظر شده ۱۹۷۳، منتشره

توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، می‌باشند ولی محدود به این مواد نیستند و می‌توان آنها را در بسته‌های نوع A و نوع B همچون مواد قابل فیزیون یا مواد حمل شده طبق ترتیبات خاص مانند مواد زیر نگهداری یا حمل نمود:

اورانیوم ۲۳۵ پلوتونیم ۲۳۹ رادیوم ۲۲۶ سزیم ۱۳۷ کبالت ۶۰

قانون فوق مشتمل بر ماده واحد منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه، هفده، ماده و یک پیوست و پروتکل مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز الودگی غیرنفتی مشتمل بر یک مقدمه و یازده ماده و یک ضمیمه در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۲۹ نوامبر ۱۹۶۹

تاریخ لازم‌الاجرا شدن - ۶ مه ۱۹۷۵

تاریخ عضویت ایران - ۱۹۹۵

محل انعقاد - بروکسل، بلژیک

محل دبیرخانه - لندن

مرجع نگهدارنده اسناد - سازمان دریانوردی بین‌المللی (ایمو)

زبان‌های رسمی کنوانسیون - انگلیسی، فرانسه

مرجع ملی کنوانسیون در ایران - سازمان بنادر و کشتیرانی

۱۶- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای بیابان‌زدایی در کشورهایی که به طور جدی با خشکسالی و یا بیابان‌زایی مواجه می‌باشند - به ویژه در آفریقا

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای بیابان‌زدایی در کشورهایی که به طور جدی با خشکسالی و یا با بیابان‌زایی مواجه می‌باشند به ویژه در آفریقا مشتمل بر یک مقدمه و چهل ماده و چهار الحاقیه به شرح پیوست ملحق شده و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

تبصره- دولت جمهوری اسلامی ایران در صورتی مجاز به استفاده از روش‌های موضوع بند (۲) ماده (۲۸) کنوانسیون در مورد حل اختلاف می‌باشد که مراتب حسب مورد به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با بیابان‌زایی در کشورهایی که به طور جدی با خشکسالی و یا بیابان‌زایی مواجه می‌باشند - به ویژه در آفریقا
پاریس - ۱۹۹۴ (۱۳۷۳ هـ.ش)

اعضای این کنوانسیون:

با تأیید بر این که انسان‌ها در مناطق آسیب‌دیده با در معرض تهدید، محور فعالیت‌های بیابان‌زایی و کاهش اثرات خشکسالی می‌باشند،

با انعکاس نگرانی فوری جامعه بین‌المللی، از جمله کشورها و سازمان‌های بین‌المللی درباره اثرات منفی بیابان‌زایی و خشکسالی،

با آگاهی از این‌که مناطق خشک، نیمه‌خشک، نیمه مرطوب جمعاً بخش قابل توجهی از وسعت اراضی کره زمین را تشکیل داده و سکونتگاه و منبع معیشت بخش بزرگی از جمعیت خود می‌باشد،

با علم به این‌که بیابان‌زایی و خشکسالی مسائلی در مقیاس جهانی می‌باشند که تمام نواحی دنیا را تحت تأثیر قرار می‌دهند و اقدام مشترک جامعه بین‌المللی برای بیابان‌زدایی و یا کاهش اثرات خشکسالی ضروری می‌باشد.

با توجه به تمرکز بالای کشورهای در حال توسعه، به خصوص کشورهای کمتر توسعه یافته در میان کشورهایی که خشکسالی جدی و یا بیابان‌زایی را تجربه کرده‌اند و به ویژه آمار تأسف بار این پدیده‌ها در آفریقا،

همچنین با توجه به این‌که بیابان‌زایی ناشی از واکنش متقابل پیچیده عوامل فیزیکی، زیست‌شناسی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی می‌باشد،

با در نظر گرفتن اثر تجارت و جنبه‌های مرتبط روابط اقتصادی بین‌المللی بر روی توانایی کشورهای مبتلا به برای بیابان‌زدایی،

با این آگاهی که رشد اقتصادی پایدار، توسعه اجتماعی و فقرزدایی، اولویت‌های کشورهای مبتلا به در حال توسعه، به خصوص در آفریقا بوده و برای رسیدن به اهداف به صورت پایدار ضروری می‌باشد، با این تفاهم که بیابان‌زایی و خشکسالی از طریق ارتباطات متقابل خود با مسائل مهم اجتماعی مانند فقر، بهداشت و تغذیه ناکافی، عدم امنیت غذایی و مسائل ناشی از مهاجرت، جابه‌جایی افراد و فعل و انفعالات جمعیتی روی توسعه پایدار اثر می‌گذارد،

با قدردانی از اهمیت کوشش‌ها و تجارت گذشته کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی، به خصوص در اجرای طرح عمل بیابان‌زدایی ملل متحد که در کنفرانس بیابان‌زدایی ملل متحد در سال ۱۹۷۷ برابر با سال ۱۳۵۶ هجری شمسی به تصویب رسید،

با آگاهی از این‌که، علی‌رغم کوشش‌های به عمل آمده در گذشته، پیشرفت در بیابان‌زدایی و کاهش و اثرات خشکسالی در حد انتظار نبوده است و اینک یک برخورد جدید و مؤثر در تمام سطوح در چارچوب توسعه پایدار مورد نیاز می‌باشد، با شناسایی اعتبار و ارتباط تصمیمات متخذه در کنفرانس سازمان ملل برای توسعه و محیط‌زیست، به خصوص دستور کار (۲۱) و فصل (۱۲) آن، که پایه‌ای را برای مبارزه با بیابان‌زدایی فراهم می‌کنند.

با تأکید مجدد در این راه بر تعهدات کشورهای پیشرفته بدان صورت که در بند

(۱۳) فصل

(۳۳) دستور کار (۲۱) ملحوظ است،

با یادآوری قطعنامه شماره ۴۷/۱۸۸ مجمع عمومی، به خصوص اولویت مندرج در آن برای آفریقا و تمامی سایر قطعنامه‌های ذریبط ملل متحد، تصمیمات و برنامه‌های مربوط به خشکسالی و بیابان‌زدایی، همچنین اعلامیه‌های مربوط توسط کشورهای آفریقایی و سایر مناطق،

با تأکید مجدد بر «اعلامیه ریو» در مورد محیط‌زیست و توسعه که در فصل (۲) خود بیان می‌دارد که دولت‌ها، بر طبق منشور ملل متحد و اصول حقوق بین‌الملل، نسبت به اقدام برای استحصال منابع خود در راستای سیاست‌های زیست‌محیطی و توسعه‌ای خود حق حاکمیت دارند و همچنین مسئولیت دارند تا اطمینان یابند که فعالیت‌های داخل در حوزه قضایی و یا کنترل آنها سبب خسارت به محیط‌زیست سایر دول و مناطق خارج از محدوده حوزه قضایی ملی آنها نگردد،

با تشخیص این که کشورها نقش حساسی در بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی داشته و این که پیشرفت در این زمینه به اجرای محلی برنامه‌های عمل در مناطق آسیب‌دیده بستگی دارد،

همچنین با تشخیص اهمیت و ضرورت همکاری‌های بین‌المللی و مشارکت در بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی،

با تشخیص مجدد اهمیت ارایه وسایل مؤثر به کشورهای در حال توسعه مبتلا به، به ویژه در آفریقا، از جمله در منابع مالی اساسی، شامل منابع مالی جدید و اضافی و دسترسی به فن‌آوری که بدون آن انجام تعهدات آنها در رابطه با کنوانسیون حاضر مشکل خواهد بود.

با ابراز نگرانی در مورد تأثیر بیابان‌زدایی بر روی کشورهای مبتلا به در آسیای مرکزی و در ماوراء قفقاز، با تأکید بر نقش مهم زنان در مناطق آسیب‌دیده از بیابان‌زدایی و خشکسالی، مخصوصاً در نواحی روستایی کشورهای در حال توسعه و اهمیت اطمینان از مشارکت هم مردان و هم زنان در تمامی سطوح در برنامه‌های بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی،

با تأکید بر نقش ویژه سازمان‌های غیردولتی و سایر گروه‌های عمده در برنامه‌های بیابان‌زدایی و خشکسالی و کاهش اثرات خشکسالی،

با در نظر گرفتن ارتباط بین بیابان‌زدایی و سایر مسائل زیست محیطی در ابعاد جهانی که جوامع ملی و بین‌المللی با آن روبرو می‌باشند،

همچنین با در نظر گرفتن کمکی که بیابان‌زدایی می‌تواند به دستیابی به اهداف کنوانسیون

ملل متحد برای تغییرات آب و هوا و کنوانسیون تنوع زیستی و سایر کنوانسیون‌های زیست محیطی‌ی ربط بنماید،

با اعتقاد به این که استراتژی‌های بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی در صورتی که بر نظارت سیستماتیک سالم و دانش علمی دقیق و ارزیابی مجدد مداوم استوار باشند مؤثرتر خواهند بود،

با تشخیص نیاز، فوری به بهبود کارآیی و هماهنگی همکاری‌های بین‌المللی برای تسهیل اجرای طرح‌ها و الویت‌های ملی،

با عزم راسخ به اتخاذ اقدام لازم برای بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی به سود نسل حاضر و آینده،

به شرح زیر توافق نمودند:

بخش اول

مقدمه:

ماده ۱- اصطلاحات و تعاریف

از نظر کنوانسیون:

الف- «بیابان‌زدایی (Desertification)»، به معنی تخریب سرزمین در مناطق خشک، نیمه خشک، و خشک نیمه مرطوب ناشی از عوامل مختلف از جمله تغییرات آب و هوا و فعالیت‌های انسانی می‌باشد،

ب- «بیابان‌زدایی (Combating Desertification)» فعالیت‌هایی را شامل می‌شود که بخشی از توسعه جامع سرزمین در مناطق خشک، نیمه‌خشک و خشک نیمه مرطوب در راستای توسعه پایدار در بر گرفته و هدف آن عبارت است:

۱- جلوگیری و یا کاهش تخریب سرزمین،

۲- احیای زمین‌های جزئا تخریب شده،

۳- احیای زمین‌های جزئا بیابانی شده.

پ- «خشکسالی (Drought)» به معنی پدیده‌ای است که به صورت طبیعی در هنگامی که میزان بارندگی به مراتب کمتر از سطوح ثبت شده عادی بوده اتفاق افتاده و

باعث عدم تعادل شدید آب‌شناسی می‌شود که اثر منفی بر روی سیستم‌های تولید منابع زمینی می‌گذارد.

ت- «کاهش اثرات خشکسالی (Mitigating The Effects Of Drought)» به معنی فعالیت‌های مربوط به پیش‌بینی خشکالی می‌باشند که برای کاهش آسیب‌پذیری جامعه و

سیستم‌های طبیعی در مقابل خشکسالی می‌باشند که برای کاهش آسیب‌پذیری جامعه و سیستم‌های طبیعی در مقابل خشکسال به نحوی که به بیابان‌زدایی مرطوب می‌شود در نظر گرفته شده‌اند،

ث- «سرزمین (Land)» به معنی سیستم زمینی تولید بیولوژیکی می‌باشد که متشکل از خاک، پوشش گیاهی و سایر موجودات زنده و فرآیندهای محیط‌شناسی و آب‌شناسی بوده و در داخل سیستم عمل می‌کنند.

ج- «تخریب سرزمین (Land Dsgradation)» به معنی کاهش یا از دست رفتن توان تولید زیست‌شناسی یا اقتصادی و ترکیب اراضی دیم، آبی، مرتع، چراگاه، جنگل، بوته‌زار، در مناطق خشک، نیمه‌خشک و خشک نیمه مرطوب ناشی از بهره‌برداری از سرزمین یا از یک فرآیند یا ترکیبی از فرآیندها از جمله فرآیندهای ناشی از فعالیت‌های انسانی و شیوه‌های سکونت می‌باشد، مانند:

۱- «فرسایش خاک» (Soil Erosion) ناشی از باد و یا آب.

۲- زوال خصوصیات فیزیکی، شیمیایی و زیست‌شناسی و یا اقتصادی خاک، و

۳- نابودی دراز مدت پوشش گیاهی طبیعی.

ج- نواحی «خشک (Arid)، نیمه خشک (Semi arid) و خشک نیمه مرطوب (humid Dry sub)» به معنی مناطقی به جز مناطق قطبی و نیمه قطبی می‌باشد که در آن نسبت میزان بارندگی به تبخیر بالقوه در محدوده ۰/۰۵ تا ۰/۶۵ قرار دارد.

ح- «مناطق مبتلا به (Affected Area)» به معنی مناطق خشک یا نیمه خشک و یا خشک نیمه مرطوب می‌باشد که از بیابان‌زایی آسیب دیده‌اند و یا در معرض تهدید هستند.

خ- «کشورهای مبتلا به (Affected Countries)» به معنی کشورهایی است که سرزمین آنها، تماماً یا بخشی، مناطق آسیب‌دیده را دربرمی‌گیرد.

ی- «سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای (Organization Regional Economic Imigration)» به معنی سازمانی است که توسط دولت‌های دارای حاکمیت یک منطقه تشکیل و در رابطه با موضوعات تحت پوشش این کنوانسیون دارای اختیار بوده و براساس مقررات داخلی خود مجاز شده است که این کنوانسیون را امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب نموده و یا به عضویت آن درآید.

ذ- «کشور پیشرفته عضو (Decelpoued Conutry Party)» یعنی کشورهای پیشرفته عضو و سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای که توسط کشورهای پیشرفته تشکیل شده‌اند.

ماده ۲- هدف

۱- هدف این کنوانسیون، بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی در کشورهای است که به

طور جدی با خشکسالی و بیابان‌زدایی، به خصوص در آفریقا، مواجه هستند، از طریق اقدام مؤثر در تمام سطوح، با حمایت همکاری‌های بین‌المللی و ترتیبات مشارکت، در چارچوب یک رویه جامع همسو با دستور کار (۲۱) و به منظور کمک به دستاوردهای توسعه پایدار در مناطق آسیب‌دیده صورت می‌گیرد.

۲- دستیابی به این هدف شامل استراتژی‌های جامع دراز مدت می‌باشد که همزمان روی بهبود محصول‌دهی زمین، احیاء، حفاظت و مدیریت پایدار منابع آب و خاک متمرکز شده و در نهایت به بهبود شرایط زندگی مردم به خصوص در سطح جامعه بیانجامد.

ماده ۳- اصول

برای دستیابی به اهداف این کنوانسیون و اجرای مفاد آن، اعضاء باید از جمله بر طبق موارد زیر هدایت شوند:

الف- طرف‌ها باید اطمینان یابند که تصمیمات آنها در طراحی و اجرای برنامه‌های بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی با مشارکت مردم و جوامع محلی صورت گرفته و همچنین در سطوح بالاتر محیط مناسبی ایجاد گردد تا اقدام در سطوح ملی و محلی را تسهیل نماید.

ب- طرف‌ها باید با روح همبستگی بین‌المللی و مشارکت، همکاری هماهنگی را در سطوح منطقه‌ای، زیر منطقه‌ای و بین‌المللی بهبود بخشیده و منابع مالی، انسانی، تشکیلاتی و فنی را در جایی که ضرورت دارد متمرکز نمایند.

پ- طرف‌ها باید با روح مشارکت، همکاری‌ها را در بین تمام سطوح دولتی، جوامع، سازمان‌های غیردولتی و مالکین به منظور ایجاد درک بهتر از ماهیت و ارزش زمین و منابع محدود آبی در مناطق آسیب‌دیده توسعه دهند و جهت به‌کارگیری پایدار آنها تلاش نمایند.

ت- طرف‌ها باید به نیازهای ویژه و شرایط کشورهای در حال توسعه آسیب‌دیده به خصوص آنها که کمتر توسعه یافته‌اند توجه کامل مبذول دارند.

بخش دوم

شرایط عمومی

ماده ۴- تعهدات عمومی

۱- اعضا باید تعهدات خود را به موجب این کنوانسیون به صورت انفرادی یا جمعی، از طریق ترتیبات موجود و یا به نحو مقتضی از طریق ترتیبات دوجانبه و چندجانبه آتی یا ترکیبی از آنها، به نحو مقتضی، با تأکید بر ضرورت هماهنگی اقدامات و توسعه یک استراتژی

بلندمدت یکنواخت در کلیه سطوح به اجرا درآورند.

۲- اعضاء در تحقق این کنوانسیون باید:

الف- یک شیوه جامع که پاسخگویی جنبه‌های فیزیکی، زیست‌شناسی و اجتماعی - اقتصادی روند بیابان‌زدایی و خشکالی باشد اتخاذ نمایند.

ب- در چارچوب تشکیلات جهانی و منطقه‌ای به وضعیت کشورهای مبتلا به در حال توسعه در رابطه با تجارت بین‌المللی، ترتیبات بازاریابی و قروض با نگرش به ایجاد یک محیط اقتصادی بین‌المللی پویا که منجر به اعتلای توسعه‌پایدار گردد، توجه کافی مبذول دارند.

پ- استراتژی‌های فقرزدایی را در اقدامات مربوط به بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی ادغام نمایند.

ت- همکاری بین‌کشورهای مبتلا به در زمینه‌های حمایت محیط‌زیست و حفاظت منابع آب و خاک، در حالی که مربوط به بیابان‌زدایی و خشکسالی می‌شوند، توسعه دهند.

ث- همکاری زیر منطقه‌ای، منطقه‌ای و بین‌المللی را تقویت نمایند.

ج- در چارچوب سازمان‌های بین‌الدولی ذریبط همکاری نمایند.

چ- در صورت اقتضا، روش‌های سازمانی با در نظر گرفتن نیاز به اجتناب از دوباره‌کاری تعیین نمایند.

ح- استفاده از روش‌ها و ترتیبات دوجانبه و چندجامعه ملی موجود را که منابع مالی را تجهیز و به سوی کشورهای مبتلا به در حال توسعه در برنامه‌های بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی آنها هدایت می‌کنند، توسعه دهند.

۳- اعضاء متعهد مبتلا به در حال توسعه در کمک به اجرای این کنوانسیون مجاز می‌باشد.

ماده ۵- تعهدات اعضاء متعهد مبتلا به

اعضای متعهد مبتلا به، علاوه بر تعهدات مندرج در ماده (۴) باید:

الف- به بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی اولویت داده و طبق شرایط و توانایی‌های‌شان منابع کفی به این امر تخصیص دهند.

ب- استراتژی‌ها و اولویت‌ها را در چارچوب طرح‌ها و یا سیاست‌های توسعه پایدار، برای بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی ایجاد نمایند.

پ- عوامل اصلی بیابان‌زدایی را شناسایی و به عوامل اجتماعی- اقتصادی مؤثر در روند بیابان‌زدایی توجه خاص معمول دارند.

ت- آگاهی را ارتقا داده و مشارکت جوامع محلی، به‌ویژه زنان و جوانان، را با حمایت سازمانده‌ای غیردولتی، در کوشش‌های‌شان برای بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی تسهیل

نمایند، و

موافقتنامه‌های مربوط بین‌المللی را، چنان‌چه عضو آن باشند، مخصوصاً کنوانسیون ملل متحد در مورد تغییرات آب و هوا و کنوانسیون تنوع زیستی را به جهت کسب حداکثر بهره‌گیری از فعالیت‌های انجام شده به موجب هر موافقتنامه و در عین حال اجتناب از دوباره‌کاری، تشویق خواهند نمود. طرف‌ها اجرای برنامه‌های مشترک به خصوص در زمینه‌های پژوهش، آموزش، مشاهده سیستماتیک جمع‌آوری و مبادله اطلاعات تا حدودی که چنین فعالیت‌هایی ممکن است به دستیابی اهداف و موافقتنامه‌های مربوطه کمک کند، تشویق خواهند نمود.

۲- مفاد این کنوانسیون بر حقوق و تعهدات هیچ عضوی که از یک موافقتنامه دوجانبه، منطقه‌ای یا بین‌المللی که قبل از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون ناشی شده است تأثیر نخواهد داشت.

بخش سوم

برنامه‌های عمل، همکاری‌های عملی و فنی و اقدامات حمایتی

قسمت ۱- برنامه‌های عمل

ماده ۹- دیدگاه‌های اساسی

۱- طرف‌های متعهد در حال توسعه مبتلا به و یا هر طرف عضو مبتلا به دیگر در اجرای تعهدات خود مندرج در ماده (۵) و همچنین در چارچوب ضمیمه مربوط به اجرای منطقه‌ای یا، به صورت دیگر، که دبیرخانه دائمی را به صورت کتبی از قصد خود برای تهیه یک برنامه عمل ملی آگه نموده است، برنامه‌های عمل ملی را به نحو مطلوب تهیه، منتشر و اجراء نموده تا حد امکان براساس برنامه‌ها و طرح‌های موفق موجود مربوطه و برنامه‌های عمل زیر منطقه‌ای و منطقه‌ای به عنوان عنصر مرکزی استراتژی مبارزه با بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی، اقدام نمایند. این برنامه‌ها باید از طریق فرآیند مشارکت مداوم و براساس درس‌هایی که از عملیات صحرائی آموخته شده و نیز نتایج تحقیقات، به روز درآیند. فرآیند تهیه برنامه عمل ملی باید با سایر اقدامات برای تدوین سیاست‌های ملی برای توسعه پایدار به طور متقابل مربوط باشد.

۲- در ارایه انواع مختلف کمک‌های طرف‌های متعهد پیشرفته به موجب ماده (۶)، اولویت باید بر حسب توافق به برنامه‌های عمل ملی، زیر منطقه‌ای و منطقه‌ای اعضای متعهد مبتلا به در حال توسعه، به خصوص در آفریقا، چه به صورت مستقیم و چه از طریق سازمان‌های چندجانبه و یا هر دو داده شود.

۳- طرف‌ها باید سازمان‌ها، صندوق‌ها و برنامه‌ها سیستم ملل متحد و سایر سازمان‌های بین‌المللی ذی‌ربط، مؤسسات آکادمیک، جامعه عملی و سازمان‌های غیردولتی را که می‌توانند براساس شرح وظایف و توانایی‌های‌شان همکاری نمایند، به حمایت از تهیه و اجراء و ادامه برنامه‌های عمل تشویق کنند.

ماده ۱۰- برنامه‌های عمل ملی

۱- هدف برنامه‌های عمل ملی شناسایی عوامل مؤثر بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی می‌باشد.

۲- برنامه‌های عمل ملی باید نقش مربوط به دولت، جوامع محلی و بهره‌برداران از زمین و همچنین منابع موجود و مورد نیاز را معین کند. این برنامه‌ها همچنین باید:

الف- همراه با استراتژی‌های بلندمدت بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی بوده، بر اجراء تأکید داشته و با سیاست‌های ملی برای توسعه پایدار ادغام گردند.

ب- اصلاحات متناسب با تغییر شرایط را اجازه داده و در سطح محلی برای تطبیق با شرایط مختلف اجتماعی، اقتصادی، زیست‌شناسی، ژئوفیزیکی به اندازه کافی انعطاف‌پذیر باشد.

پ- به اجرای روش‌های پیشگیری از تخریب زمین‌هایی که هنوز تخریب نشده‌اند یا مختصری فرسایش یافته‌اند توجه مخصوص نماید،

ت- توانایی‌های هواشناسی، آب‌شناسی، آب‌وهوایی در سطح ملی و سیستم‌های هشداردهنده خشکسالی را تقویت نماید،

ث- سیاست‌ها و چارچوب‌های سازمانی قانونی را که سبب توسعه همکاری و هماهنگی با روح، بین جوامع کمک کنند، دولت‌ها در تمام سطوح، جمعیت‌های محلی و گروه‌های اجتماعی می‌شود و دستیابی جمعیت‌های محلی به اطلاعات و فن‌آوری مناسب را تسهیل می‌نماید، اعتلا بخشیده و تقویت نمایند،

ج- تمهیدات لازم برای مشارکت مؤثر در سطوح محلی، ملی و منطقه‌ای توسط سازمان‌های غیردولتی و جمعیت‌های محلی اعم از مردان و زنان، به خصوص استفاده‌کنندگان از منابع شامل زارعین، دامداران و سازمان‌های نماینده آنان، در سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و اجرا و بررسی برنامه‌های عمل ملی را فراهم ساخته، و
چ- بازنگری مرتب و تهیه گزارش پیشرفته در مورد اجرای آنها را لازم بدانند.

۳- برنامه‌های عمل ملی ممکن است از جمله، همراه با سایر اقدامات، یک یا تمامی اقدام‌های زیر را برای آمادگی و کاهش اثرات خشکسالی شامل شوند:

الف- تأسیس و یا تقویت سیستم هشداردهنده به نحو متناسب، شامل تسهیلات محلی و ملی و سیستم‌های مشترک در سطوح زیر منطقه‌ای و روش‌هایی برای کمک به افرادی که در اثر شرایط محیطی جابجا می‌شوند،

ب- تقویت آمادگی در مقابله با خشکسالی و مدیریت شامل طرح‌های پیش‌بینی خشکسالی در سطوح محلی، ملی، زیر منطقه‌ای و منطقه‌ای، که پیش‌بینی‌های هواشناسی و فصلی سالانه را در نظر می‌گیرند.

پ- تأسیس و یا تقویت سیستم‌های امنیت غذایی، به نحو مناسب، شامل تسهیلات ذخیره‌سازی و بازاریابی، به خصوص در مناطق روستایی،

ت- تأسیس سایر پروژه‌های معیشتی جایگزین که می‌تواند منبع درآمدی برای مناطق در معرض خشکسالی باشد، و

ث- توسعه برنامه‌های آبیاری پایدار هم برای کشاورزی و هم برای احشام.

۴- با در نظر گرفتن شرایط و نیازهای خاص هر طرف متعهد مبتلا به، برنامه عمل ملی باید به نحو مناسب، در میان سایر موارد، موارد زیر را در پاره‌ای و یا در همه زمینه‌های اولویتی به نحوی که مرتبط با بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی در مناطق آسیب‌دیده و مرتبط به مردم آنها باشند در نظر بگیرند: اعتلای شیوه‌های معیشتی جایگزین و بهبود محیط‌های اقتصاد ملی به منظور تقویت برنامه‌هایی که در راستای فقرزدایی و تضمین امنیت غذایی اجرا شود، تحرکات جمعیتی، مدیریت پایدار چارچوب‌های سازمانی و قانونی، تقویت توانایی‌ها برای ارزیابی و نظارت سیستماتیک شامل خدمات آب‌شناسی و هواشناسی، ظرفیت‌سازی، آموزش و آگاهی عموم.

ماده ۱۱- برنامه‌های عمل زیر منطقه‌ای و منطقه‌ای

اعضای متعهد مبتلا به، بر طبق الحاقیه‌های اجرایی منطقه‌ای، به منظور تهیه، برنامه‌های عمل، زیر منطقه‌ای و یا منطقه‌ای به نحو مناسب، برای هماهنگی و تکمیل برنامه‌های ملی و افزایش کارایی برنامه‌های ملی مشورت و همکاری خواهند نمود.

مفاد ماده (â1) باید با جرح و تعدیل‌های مورد نیاز، به برنامه‌های عمل زیر منطقه‌ای و منطقه‌ای نیز تسری داده شود. این همکاری‌ها ممکن است شامل برنامه‌های مشترک مورد توافق برای مدیریت پایدار منابع مشترک فرامرزی، همکاری‌های عملی و فنی و تقویت نهادهای مربوطه باشد.

ماده ۱۲- همکاری بین‌المللی

طرف‌های مبتلا به متعهد با معاضدت با سایر طرف‌ها و جامعه بین‌المللی، باید همکاری

نمایند تا از اعتلای یک محیط بین‌المللی جهت اجرای مفاد این کنوانسیون اطمینان یابند. یک چنین همکاری باید زمینه‌های انتقال فن‌آوری و همچنین تحقیقات و توسعه علمی، جمع‌آوری و توزیع اطلاعات و منابع مالی را نیز تحت پوشش قرار دهد.

ماده ۱۳- حمایت از تهیه و اجرای برنامه‌های عمل

۱- اقداماتی که برای حمایت از برنامه‌های عمل بر طبق مفاد ماده (۹) آماده است، و در میان موارد، شامل موارد زیر می‌باشد:

الف- همکاری مالی جهت تأمین قابلیت پیش‌بینی برای برنامه عمل به طوری که برنامه‌ریزی درازمدت مورد نیاز را ممکن سازد.

ب- تهیه و کاربرد روش‌های همکاری که حمایت بهتری را در سطح فعالیت‌های محلی، از جمله از طریق سازمان‌های غیردولتی، به منظور افزایش قابلیت تکرار فعالیت‌های برنامه آزمایشی موفق در موارد مربوط امکان‌پذیر سازد.

پ- افزایش انعطاف‌پذیری در طراحی پروژه، تأمین اعتبار و اجرا، در راستای روش تجربی و قابل تکرار برای اقدام مشارکتی در سطح جامعه محلی،

ت- روش‌های اداری و مالی، به نحو مناسب که کارآیی برنامه‌های حمایتی و همکاری را افزایش دهد.

۲- در ارایه این حمایت‌ها به طرف‌های متعهد در حال توسعه مبتلا به، باید به قاره آفریقا و طرف‌های متعهد کمتر توسعه یافته اولویت داده شود.

ماده ۱۴- هماهنگی در تهیه و اجرای برنامه‌های عمل

۱- اعضا باید به صورت مستقیم یا از طریق سازمان‌های بین‌المللی مربوط، برای تهیه و اجرای برنامه‌های عمل همکاری نزدیک نمایند.

۲- طرف‌ها باید روش‌های اجرایی را، به خصوص در سطوح ملی و محلی توسعه دهند تا اطمینان حاصل گردد که حداکثر هماهنگی ممکن بین اعضای متعهد پیشرفت، طرف‌های متعهد در حال توسعه و سازمان‌های بین‌المللی و غیردولتی مربوطه وجود داشته، تا از عملیات تکراری جلوگیری شده و روش‌ها و ملاحظات هماهنگ گردیده و اثرات کمک به حداکثر برسد. در کشورهای طرف‌های متعهد در حال توسعه مبتلا به اولویت به فعالیت‌های هماهنگ شده مربوط به همکاری‌های بین‌المللی داده خواهد شد تا کاربرد مؤثر منابع به حداکثر رسیده، از کمک مؤثر اطمینان حاصل شده و اجرای برنامه‌های عملی ملی و ارجحیت‌های به موجب این کنوانسیون را تسهیل نماید.

ماده ۱۵- الحاقیه‌های اجرایی منطقه‌ای

عناصر لازم برای منظور نمودن در برنامه‌های عمل باید براساس عوامل اجتماعی، اقتصادی، جغرافیایی و آب و هوایی که در کشور یا منطقه مبتلا به کاربرد دارند و همچنین براساس سطح توسعه یافتگی، انتخاب و سازگار شود. خطوط راهنمایی تهیه برنامه‌های عمل و حوزه یا توجه به مفاد آن برای یک زیر منطقه یا منطقه خاص در الحاقیه‌های اجرایی منطقه‌ای تدوین گردیده است.

قست ۲- همکاری‌های فنی و علمی

ماده ۱۶- جمع‌آوری، تحلیل و مبادله اطلاعات

اعضاء براساس توانایی‌های خود موافقت می‌نمایند که جمع‌آوری، و آمار کوتاه‌مدت و بلندمدت مربوطه را هماهنگ و یکسان سازند تا از مشاهده سیستماتیک تخریب

اراضی در مناطق مبتلا به اطمینان یابند، فرآیند و اثرات خشکسالی و بیابانزایی را بهتر درک کرده و ارزیابی نمایند.

این امر کمک می‌کند تا در میان سایر موارد، مواردی مثل هشدار سریع و برنامه‌ریزی قبلی برای دوره‌های بد تغییر آب و هوا به شکل مناسب برای کاربرد عملی توسط استفاده‌کنندگان در همه سطوح، از جمله جمعیت‌های محلی انجام شود. برای رسیدن به این هدف آنها به نحو مطلوب:

الف- انجام وظیفه شبکه جهانی مؤسسات و تسهیلات برای جمع‌آوری، تحلیل و تبادل اطلاعات و همچنین برای نظارت سیستماتیک در تمام سطوح را تقویت و تسهیل نمایند که باید علاوه بر سایر موارد.

۱- به استفاده از سیستم‌ها و استانداردهای سازگار توجه داشته باشند.

۲- اطلاعات و ایستگاه‌های ذیربط، از جمله در نواحی دوردست را در برگیرند.

۳- فن‌آوری جدید برای جمع‌آوری، انتقال و ارزیابی اطلاعات در زمینه تخریب اراضی را به کارگرفته و منتشر نماید.

۴- مراکز آمار و اطلاعات ملی، زیر منطقه‌ای و منطقه‌ای را به صورت خیلی نزدیک با منابع اطلاعات جهانی مرتبط سازند.

ب- اطمینان یابند که جمع‌آوری، تحلیل و مبادله اطلاعات جوابگوی نیازهای جوامع محلی و نیازهای تصمیم‌گیرندگان، با هدف حل مسائل خاص و این‌که جوامع محلی را این فعالیت‌ها مشارکت دارند، می‌باشد.

پ- برنامه‌ها و پروژه‌های دوجانبه و چندجانبه را که هدف آن تعیین هدایت، ارزیابی و تأمین اعتبار برای جمع‌آوری تحلیل و تبادل و تهیه اطلاعات و آمار، از جمله شاخص‌های فیزیکی، زیست‌شناسی، اجتماعی اقتصادی می‌باشد، حمایت نموده و توسعه دهند.

ت- به جمع‌آوری، تحلیل و مبادله اطلاعات اجتماعی، اقتصادی، ادغام آنها با آمار فیزیکی و زیستی اهمیت کامل بدهند.

ج- اطلاعات قابل دسترسی از کلیه منابع عمومی در رابطه با بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی را مبادله نموده و به صورت کامل، آشکار و صریح در دسترسی قرار دهند.

چ- به شرط تصویب مراجع قانونگذاری ملی و یا سیاست‌های خود اطلاعات مربوط به دانش سنتی و محلی را مبادله نموده از حفاظت کافی از آنها و تأمین سود مناسب از منابع حاصله از آنها براساس تساوی و یا شرایط مورد توافق دوجانبه به جمعیت محلی مربوطه اطمینان حاصل نماید.

ماده ۱۷- تحقیق و توسعه

۱- اعضای متعهد براساس توانایی‌های خودشان تعهد می‌نمایند تا همکاری‌های فنی و علمی را در زمینه‌های بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی از طریق نهادهای مناسب ملی، زیر حمایت خواهند کرد:

الف- مشارکت در روندهای علمی توسعه‌یافته مربوط به بیابان‌زدایی و خشکسالی و اثرات آن و تمایز بین عوامل ملی اعم از طبیعی و انسانی با توجه به بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی و نیل به بهره‌وری توسعه یافته و همچنین مدیریت و استفاده پایدار از منابع.

ب- پاسخ به اهداف مشخص، برآورد ساختن نیازهای ویژه جمعیت‌های محلی و نیل به تعریف و اجرای راه‌حلهایی که استانداردهای زندگی مردم در مناطق مبتلا به را توسعه بخشند.

پ- حفظ، انسجام، ارتقا و ارزش بخشیدن به آگاهی، دانش فنی، عرف سنتی و محلی و تضمین این که با توجه به قوانین و سیاست‌های ملی مربوطشان صاحبان این‌گونه تجربیات براساس اصول مساوات و مفاد موافقت شده دوجانبه مستقیماً از منابع آن اعم از آن‌که به صورت تجارتي استفاده شود و یا از آن برای توسعه فن‌آوری‌های دیگر بهره گرفته شود سود خواهند برد.

ت- توسعه و تقویت توانایی‌های پژوهشی ملی و زیر منطقه‌ای و منطقه‌ای در کشورهای عضو در حال توسعه به خصوص در آفریقا از جمله توسعه مهارت‌های بومی، تقویت ظرفیت‌های مناسب به‌ویژه در کشورهایی با زیربنایی پژوهشی ضعیف و توجه ویژه به تحقیقات چند منظوره و مشارکتی اقتصادی، اجتماعی.

ث- توجه به رابطه بین فقر و مهاجرت ناشی از عوامل زیست‌محیطی و بیابان‌زدایی در موارد مربوط.

ج- توسعه و ارتقای ارتباط برنامه‌های مشترک پژوهشی بین سازمان‌های تحقیقاتی ملی، زیر منطقه‌ای و منطقه‌ای و بین‌المللی اعم از بخش خصوصی و عمومی، به نظر توسعه فن‌آوری‌های پیشرفته قابل دسترسی و در حد استطاعت برای توسعه پایدار از طریق مشارکت مؤثر گروه‌ها و جمعیت‌های محلی.

چ- افزایش امکان دستیابی به منابع آب در مناطق مبتلا به از طرق مختلف از جمله باروری ابرها.

۲- اولویت‌های پژوهشی برای مناطق و زیر مناطق خاص که بازتاب شرایط مختلف منطقه‌ای است باید در برنامه‌های عمل گنجانده شود. کنفرانس طرف‌ها باید به صورت زمان‌بندی شده و براساس توصیه شورای مشورتی علمی و فنی، اولویت‌ها را مورد بررسی قرار دهد.

ماده ۱۸- انتقال، اکتساب، تعدیل و توسعه فن‌آوری

۱- اعضای متعهد می‌نمایند که اعتبار یا تسهیلات اعتباری لازم را برای انتقال، اکتساب، خودشان تعهد می‌نمایند که اعتبار یا تسهیلات اعتباری لازم را برای انتقال، اکتساب، انطباق و توسعه فن‌آوری‌های سالم به لحاظ زیست محیطی و قابل اجراء به لحاظ اقتصادی و قابل پذیرش به لحاظ اجتماعی و مربوط به بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی باشد فراهم سازند. این‌گونه همکاری‌ها باید به صورت دوجانبه و یا چندجانبه بوده و در صورت لزوم از تجارب کارشناسی سازمان‌های بین‌الدولی و

غیردولتی حداکثر استفاده را بنماید. طرف‌ها باید به خصوص موارد زیر را رعایت نمایند:

الف- از سیستم‌های اطلاعاتی موجود در سطح ملی، زیر منطقه‌ای، منطقه‌ای و بین‌المللی استفاده کامل نموده و از آنها برای مبادله و توزیع اطلاعات در زمینه فن‌آوری‌های وجود و منابع آنها، خطرات زیست‌محیطی و شرایط گسترده‌ای که ممکن است به موجب آن تحصیل گردند استفاده کنند.

ب- دستیابی را به خصوص برای کشورهای مبتلا به در حال توسعه، براساس اصول مناسب شامل مقررات ترجیحی و امتیازی که به صورت دوجانبه توافق شده، با توجه به ضرورت حفظ حقوق مالکیت معنوی برای فن‌آوری‌هایی که برای اجرای عملی نیازهای ویژه به اثرات زیست‌محیطی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، چنین فن‌آوری تسهیل نمایند.

پ- همکاری‌های فنی بین کشورهای در حال توسعه مبتلا به را از طریق کمک‌های مالی و یا

دیگر ابزار مناسب تسهیل بخشند.

ت- توسعه همکاری‌های فنی با کشورهای متعهد در حال توسعه مبتلا به از جمله بخش‌هایی که سیستم‌های معیشتی جایگزین را ترویج می‌کنند.

ث- انجام اقدامات مناسب به منظور ایجاد شرایط بازار محلی و انگیزه مالی و غیره که موجب توسعه، تبادل اکتساب و سازگار نمودن فن‌آوریها و فنون می‌شود از جمله معیارهای حفظ مالکیت معنوی.

۲- اعضای متعهد باید بر مبنای توانمندی‌ها و با توجه به سیاست‌ها و قوانین ملی مربوطشان اقدام به حفظ، ارتقا و استفاده از فن‌آوری‌های محلی و سنتی نمایند تا در نهایت تعهدات زیر را به عهده گیرند:

الف- فهرستی از این گونه علوم و فنون را با ظرفیت‌ها و استعداد‌های مربوط در رابطه با جمعیت‌های محلی تهیه و از طریق سازمان‌های بین‌الدولی و غیردولتی توزیع و منتشر نمایند.

ب- تضمین نمایند که این گونه فن‌آوری‌ها و علوم و فنون را حمایت نموده و نیز جوامع محلی براساس تساوی و توافقات چندجانبه متداول به‌طور مستقیم از این فن‌آوری‌ها و علوم و فنون را حمایت نموده و نیز جوامع محلی براساس تساوی و توافقات چند جانبه متداول به طور مستقیم از این فن‌آوری‌ها و با کاربرد آن در سایر فن‌آوری‌ها بهره‌مند خواهند شد.

ج- توسعه و توزیع و انتشار این گونه علوم و فنون و یا فن‌آوری‌هایی را که از آن گرفته می‌شود تشویق و از آن فعالانه حمایت نمایند.

ت- تسهیلات لازم را برای سازگار نمودن این گونه علوم و فنون و دانسته را برای کاربرد وسیع آن و همراه کردن آنها با فن‌آوری‌های مدرن فراهم سازند.

قسمت ۳- اقدامات حمایتی

ماده ۱۹- ظرفیت‌سازی، آموزش و آگاهی عمومی

۱- اعضای متعهد اهمیت ظرفیت‌سازی را که شامل ایجاد مقررات نهادینه‌سازی، آموزش و توسعه ظرفیت‌های محلی و ملی ذیربط می‌باشد و به منظور تلاش برای بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی است به خوب درک می‌نمایند. اعضا در توسعه ظرفیت‌سازی موارد زیر را باید لحاظ نمایند:

الف- ساختن و توسعه ظرفیت‌های در تمام سطوح به‌خصوص در سطح محلی از طریق مشارکت کامل مردم محلی و بومی به ویژه زنان و نوجوانان با همکاری سازمان‌های غیردولتی و محلی.

ب- تقویت ظرفیت آموزشی و تحقیقاتی در سطح ملی در زمینه بیابان‌زدایی و خشکسالی،

پ- برقرار و یا تقویت حمایت‌ها و گسترش خدمات به منظور ترویج روش‌های فنی مربوط به صورت مؤثرتر از طریق آموزش عوامل و اعضای سازمان‌های روستایی در فرآیند مشارکتی برای حفظ و بهره‌برداری پایدار از منابع طبیعی.

ت- ترویج استفاده و توسعه علوم و دانش فنی و عرف محلی و بومی در برنامه‌های همکاری‌های فنی در هر جایی که امکان دارد.

ث- سازگار کردن فن‌آوری‌های سالم به لحاظ زیست‌محیطی و روش‌های سنتی کشاورزی و دامداری سنتی با شرایط مدرن اجتماعی، اقتصادی،

ج- تأمین آموزش‌ها و فن‌آوری لازم مناسب در استفاده از منابع جایگزین انرژی خصوصاً منابع انرژی تجدید شونده با هدف کاهش وابستگی به چوب به‌عنوان سوخت.

چ- همکاری‌های مورد توافق به منظور تقویت ظرفیت کشورهای مبتلا به در حال توسعه برای توسعه و اجرای برنامه‌های جمع‌آوری، تحلیل و مبادله اطلاعات مطابق با ماده (۱۶).

ح- یافتن راه‌های ابداعی ارتقای روش‌های معیشتی جایگزین شامل آموزش در مهارت‌های جدید.

خ- آموزش تصمیم‌گیران، مدیران و افرادی که مسئول جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات و آمار هستند با هدف استفاده از سیستم هشدار سریع در زمینه شرایط خشکسالی و تولید مواد غذایی،

د- از طریق به کارگیری مؤثر نهادها و چارچوب‌های حقوقی ملی موجود و در موارد ضروری ایجاد چارچوب‌های نهادهای جدید همراه با تقویت مدیریت و برنامه‌ریزی استراتژیک

ذ- ایجاد برنامه‌ای مبادله بازدیدکنندگان به منظور افزایش ظرفیت‌سازی در کشورهای مبتلا به از طریق یک برنامه آموزش و مطالعه.

۲- کشورهای درحال توسعه مبتلا به باید با همکاری سایر طرف‌ها و سازمان‌های غیردولتی و بین‌الدولی ذیربط بازننگری که جنبه‌ای از ظرفیت‌ها و تسهیلات موجود در سطح ملی و محلی انجام داده و امکان تقویت آنها را به نحو مقتضی بررسی نمایند.

۳- اعضاء باید با یکدیگر و از طریق سازمان‌های بین‌المللی و بین‌الدولی و غیردولتی ذیصلاح متعهد شوند که دربرنامه‌های آموزشی و آگاهی عمومی در کشورهای مبتلا به سایر کشورهایی که مبتلا نشده‌اند با هدف آشنا ساختن مردم به علل و عواقب بیابان‌زایی و خشکسالی و نشان دادن اهمیت انجام اهداف این کنوانسیون همکاری نمایند. برای رسیدن به این منظور متعهدین باید موارد زیر را رعایت کنند:

الف- سازمان‌دهی برنامه‌های ارتقای دانش عمومی در سطح وسیع برای عموم.
ب- ارتقای دسترسی دائمی مردم به اطلاعات ذیربط و همچنین مشارکت وسیله مردم در فعالیت‌های آموزشی و آگاهی‌بخشی،

پ- ترغیب تأسیس انجمن‌هایی که بتواند به افزایش آگاهی مردم کمک کند.
ت- توسعه و مبادله کارشناس برای آموزش پرسنل کشورهای متعهد در حال توسعه مبتلا به برای برنامه‌های آموزشی و آگاهی دادن و استفاده کامل ازمواد آموزشی موجود در تشکیلات و سازمان‌های بین‌المللی ذیصلاح.

ث- ارزیابی نیازهای آموزشی در مناطق مبتلا به، تدوین متون درسی مناسب و توسعه برنامه‌های آموزی موجود در تشکیلات و سازمان‌های بین‌المللی ذیصلاح.

ج- ارزیابی نیازهای آموزشی در مناطق مبتلا به، تدوین متون درسی مناسب برای توسعه برنامه‌های آموزشی بزرگسالان و ایجاد فرصت‌های آموزشی برای آنان و به خصوص برای دختران، زنان، با هدف شناخت، حفاظت و استفاده پایدار مدیریت منابع طبیعی مناطق مبتلا به.

چ- توسعه برنامه‌های چند منظوره مشارکتی که دانش بیابان‌زایی و خشکسالی را رد سیستم‌های آموزشی و به صورت غیررسمی و برای بزرگسالان در نواحی دور دست و همچنین در برنامه‌های آموزشی علمی مرتبط گرداند.

۴- کنفرانس اعضای متعهد باید شبکه‌های منطقه‌ای مرکز آموزشی و کارورزی برای بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی را تأسیس، یا در صورت وجود تقویت نماید. این شبکه‌ها باید توسط یک مؤسسه‌ای که ایجاد می‌شود و یا برای این منظور مأمور می‌شود، با هدف آموزشی فنی، علمی و مدیریتی پرسنل و همچنین به منظور تقویت نهادهای موجود و مسئول آموزشی در کشورهای مبتلا به و در جایی که مناسب باشد با نگرشی به هماهنگی برنامه‌ها و سازماندهی مبادله تجارب میان آنها، هماهنگ شود. این شبکه‌ها باید با سازمان‌های بین‌الدولی و غیردولتی مربوطه به منظور جلوگیری از دوباره‌کاری، همکاری نزدیک داشته باشند.

ماده ۲۰- منابع مالی

۱- نظر به اهمیت محوری تأمین اعتبار برای نیل به هدف کنوانسیون، اعضاء با توجه به ظرفیت‌های خود باید از هر کوششی فروگذار نکرده تا این اطمینان حاصل گردد که منابع مالی برای برنامه‌های بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی تأمین شده است.

۲- کشورهای پیشرفته عضو باید در این رابطه با رعایت اولویت کشورهای متعهد مبتلا به در آفریقا و همچنین در نظر داشتن سایر کشورهای متعهد در حال توسعه مبتلا به براساس ماده (۷) به شرح زیرتعهد نمایند:

الف- منابع مالی لازم از جمله اعانات و وام‌های سهل‌الشرایط را برای حمایت از اجرای برنامه‌های بیابان‌زدایی، کاهش اثرات خشکسالی بسیج نمایند.

ب- بسیج به موقع منابع مالی کافی قابل پیش‌بینی شامل منابع مالی جدید و اضافی از تسهیلات محیط‌زیست جهانی مربوط به هزینه‌های اضافی آن دسته از فعالیت‌های مرتبط با بیابان‌زدایی که با چهار زمینه اصلی آن ارتباط پیدا کرده و همچنین با مقررات و تسهیلات تسهیلات محیط‌زیست جهانی مربوط می‌شود.

پ- تسهیل در امر انتقال فن‌آوری و دانش فنی و کاربردها از طریق همکاری‌های

ت- با همکاری کشورهای مبتلا به متعهد در حال توسعه، روش‌ها و محرک‌های جدیدی برای بسیج و جهت‌دهی منابع مالی از قبیل بنیادها، سازمان‌ها غیردولتی و دیگر بخش‌های خصوص کشف و ارائه نمایند. به خصوص روش‌های تبدیل قروض و ابزارها، ابداعی دیگر که سبب افزایش اعتبارات و کاهش بدهی‌های خارجی کشورهای در حال توسعه مبتلا به به‌ویژه در آفریقا را موجب گردد.

۳- کشورهای متعهد در حال توسعه مبتلا به با توجه به توانایی‌های‌شان باید به بسیج منابع مالی کافی برای اجرای برنامه‌های عمل ملی خود متعهد گردند.

۴- در بسیج منابع مالی، طرف‌های متعهد باید در جست‌وجوی استفاده کامل و بهبود کیفی دائمی تمامی روش‌ها و منابع مالی ملی و دوجانبه و چندجانبه بوده و از برنامه‌های مشترک جمعی و موازی مالی استفاده کنند و همچنین باید درصدد استفاده از منابع مالی بخش خصوصی از جمله سازمان‌های غیردولتی نیز باشند.

بدین‌منظور طرف‌های عضو باید روش‌های اجرایی منطبق با ماده (۱۴) را به طور کامل به کارگیرند.

۵- برای بسیج منابع مالی لازم‌مورد نیاز کشورهای متعهد در حال توسعه مبتلا به جهت بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی طرف‌های عضو باید:

الف- مدیریت منابع تخصیص یافته برای بیابان‌زدایی و همچنین کاهش اثرات خشکسالی را از طریق به کارگیری این منابع به طور مؤثر و کارا تقویت و منطبق نمایند، ارزیابی موفقیت‌ها و کاستی‌ها و رفع موانع تا حد امکان و در صورت نیاز، تغییراساسی برنامه‌ها در قالب روش‌های دراز مدت منطبق با اهداف این کنوانسیون باید صورت گیرد.

ب- هیأت مدیره‌های سازمان‌های مالی چندجانبه و تسهیلات اعتباری و صندوق‌ها شامل صندوق‌ها و بانک‌های توسعه‌ای منطقه‌ای، باید توجه کافی را جهت حمایت از کشورهای در حال توسعه متعهد مبتلا به، به خصوص آفریقایی در فعالیت‌هایی که منجر به تسریع اجرای

این کنوانسیون، به‌ویژه برنامه‌های عمل که آن‌ها در چهارچوب الحاقیه‌های اجرایی منطقه‌ای پذیرفته‌اند مبذول داشته و به آن اولویت مناسب دهند.

پ- راه‌هایی که همکاری‌های منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای را تقویت و باعث حمایت از اقدامات ملی می‌گردد، بررسی شود.

۶- سایر اعضا تشویق می‌گردند تا به صورت داوطلبانه دانش فنی، کاربردی و فن‌آوری‌های مرتبط با بیابان‌زایی و منابع مالی را به کشورهای در حال توسعه متعهد مبتلا به ارائه داده و یا منابع مالی را در اختیار آنان قرار دهند.

۷- اجرای کامل تعهدات کشورهای در حال توسعه متعهد مبتلا به (مندرج در کنوانسیون به‌ویژه کشورهای آفریقایی قویاً با کمک کشورهای توسعه‌یافته متعهد از طریق انجام تعهدات‌شان در کنوانسیون شامل تعهدات مالی و انتقال فن‌آوری، عملی می‌گردد. کشورهای توسعه‌یافته برای ایفای تعهدات‌شان بایستی به طور کامل در نظر داشته باشند که توسعه اجتماعی و اقتصادی و فقرزدایی اولویت‌های نخست را در کشورهای در حال توسعه متعهد به‌ویژه کشورهای آفریقایی دارا می‌باشند.

ماده ۲۱- روش‌های مالی

۱- کنفرانس اعضا باید امکان دسترسی به روش‌های مالی را افزایش داده و روش‌ها به‌گونه‌ای باشد که حداکثر منابع مالی را در دسترس کشورهای در حال توسعه مبتلا به به‌خصوص در آفریقا قرار دهند تا بتوانند به تعهدات خود براساس این کنوانسیون عمل نمایند. بدین منظور، کنفرانس اعضای بایستی برای پذیرش، از جمله سیاست‌ها و روش‌های زیر را مورد توجه قرار دهد:

الف- تأمین اعتبارات مورد نیاز در سطح ملی، منطقه‌ای، زیرمنطقه‌ای و جهانی برای فعالیت‌های منطبق با مواد این کنوانسیون را تسهیل نمایند.

ب- روش‌های تأمین اعتبار از منابع گوناگون، روش‌ها، ترتیبات و ارزیابی آنها را براساس ماده (۲۰) ارتقا دهند.

پ- به صورت منظم اطلاعات لازم را در مورد منابع مالی موجود و روش‌های کسب آن با هدف تسهیل همکاری‌ها در اختیار طرف‌های ذینفع و سازمان‌های بین‌الدولی و غیردولتی مربوط قرار دهد.

ت- چنانچه لازم باشد تأسیس روش‌های مالی مانند صندوق‌های ملی بیابان‌زدایی از جمله صندوق‌هایی که سازمان‌ها غیردولتی را نیز دربرمی‌گیرد، تسهیل نماید تا از آن طریق منابع اعتباری به سرعت و به صورت مؤثر در اختیار جوامع محلی در کشورهای در حال توسعه مبتلا به قرار گیرند.

ث- روش‌های مالی و صندوق‌های موجود در سطح زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای به‌خصوص در آفریقا را تقویت نموده تا به طور مؤثرتر به اجرای کنوانسیون کمک نمایند.

۲- کنفرانس اعضاء باید از طریق روش‌های مختلف موجود در سیستم سازمان ملل متحد و یا از طریق مؤسسات مالی چندجانبه تمهیدات لازم را در سطح ملی، منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای به عمل آورد تا کشورهای در حال توسعه متعهد بتوانند به تعهدات خود در این کنوانسیون عمل نمایند.

۳- کشورهای در حال توسعه متعهد مبتلا به باید از روش‌های همکاری‌های ملی هماهنگ با برنامه‌های توسعه ملی خود استفاده کامل نموده و یا در صورت لزوم آن را ایجاد یا تقویت نمایند تا بدین‌وسیله از کاربرد تماس منابع مالی موجود اطمینان حاصل گردد. آنها همچنین باید از فرآیند مشارکت که دربرگیرنده سازمان‌های غیردولتی، گروه‌های محلی و بخش خصوصی باشد برای جلب اعتبار و تهیه و اجرای برنامه‌ها و رساندن اعتبارات مالی به گروه‌های در سطح محلی استفاده نمایند. این اقدامات را می‌توان با هماهنگی بهتر و برنامه‌ریزی انعطاف‌پذیرتر از سوی کمک‌دهنده‌ها به انجام رسانید.

۴- به منظور افزایش کارآیی و بازده روش‌های موجود مالی بدین وسیله یک روش جهانی تأسیس می‌گردد. هدف این روش جهانی تشویق فعالیت‌هایی است که باعث بسیج و جهت‌دهی منابع مالی اساسی به کشورهای در حال توسعه مبتلا به می‌گردد. این منابع شامل منابع برای انتقال فن‌آوری به صورت اعطاء، کمک و یا با شرایط سهل و ویژه و یا سایر اشکال مشابه نیز خواهد بود. این روش جهانی تحت مدیریت و ارشاد کنفرانس اعضاء انجام وظیفه کرده و در مقابل آن مسئول خواهد بود.

۵- کنفرانس اعضا در اولین اجلاس عادی باید یکی تشکیلات را به عنوان مقر این روش مشخص نماید. کنفرانس طرف‌ها و سازمان مربوطه باید روی مقررات خاص این روش طوری توافق نمایند که اهداف زیر تأمین گردد:

الف- فهرستی از برنامه‌های همکاری دو یا چندجانبه‌ای را که برای اجرای کنوانسیون مهیا می‌باشد تهیه نمایند.

ب- در صورت تقاضا طرف‌ها را بر حسب شیوه‌های ابداعی تأمین اعتبار و منابع کمک‌های اعتباری و همچنین درباره بهبود هماهنگی همکاری‌ها در سطح ملی ارشاد نماید.

پ- اطلاعات لازم را درباره منابع مالی موجود و شیوه‌های تأمین اعتبار در اختیار طرف‌ها و سازمان‌های غیردولتی و بین‌الدولی مربوطه قرار دهد تا از آن طریق هماهنگی بین آنها را

تسهیل نماید، و

ت- اقدامات خود را به اولین کنفرانس طرف‌های متعهد در آغاز دومین نشست عادی گزارش نماید.

۶- کنفرانس اعضاء باید در اولین اجلاس خود ترتیبات شایسته را در ارتباط با سازمانی که به عنوان مقر مکانیسم جهانی شناسایی گردیده جهت انجام وظایف اداری در چارچوب بودجه و منابع انسانی موجود اتخاذ نمایند.

۷- کنفرانس طرف‌ها در سومین اجلاس عادی خود باید سیاست‌ها، روش‌ها عملیاتی و فعالیت‌های روش جهانی در رابطه با مفاد بند (۴) و ماده (۷) را مورد بررسی قرار دهد و بر اساس این بررسی اقدامات لازم را معمول نمایند.

بخش چهارم

تشکیلات

ماده ۲۲- کنفرانس اعضا

۱- کنفرانس اعضای متعهد بدین وسیله تأسیس می‌گردد.

۲- کنفرانس اعضای متعهد بالاترین مرجع تشکیلاتی کنوانسیون است.

کنفرانس طرف‌های باید در چارچوب وظایفش تصمیمات لازم را برای تقویت اجرای موثر خود اخذ نماید.

این تشکیلات باید:

الف- به طور مرتب اجرای کنوانسیون و عملکرد ترتیبات نهادی خود را براساس تجاربی که در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی و همچنین براساس پیشرفت دانش فنی و علمی کسب نموده بررسی نماید.

ب- تبادل اطلاعات در زمینه اقدامات متخذه توسط اعضا و تعیین شکل و جدول زمانی انتقال اطلاعات را براساس ماده (۲۶) تشویق نموده و همچنین گزارشات را بررسی و توصیه‌های لازم را ارائه نماید.

پ- تأسیس تشکیلات وابسته‌ای که برای اجرای کنوانسیون ضروری تشخیص داده می‌شود.

ت- بررسی گزارش‌هایی که از تشکیلات وابسته می‌رسد و ارائه پیشنهاد و رهنمود.

ث- موافقت و پذیرش آیین‌نامه کار و ضوابط مالی برای خود و تشکیلات وابسته براساس اتفاق آرا.

ح- پذیرش اصلاحات کنوانسیون براساس ماده (۳۰) و (۳۱)،

- خ- تصویب‌نامه و بودجه فعالیت‌ها، شامل فعالیت‌های تشکیلات وابسته و همچنین اتخاذ ترتیبات لازم برای تأمین اعتبار،
- د- جلب همکاری‌ها و استفاده از خدمات و اطلاعات ارائه شده توسط سازمان‌های ملی، بین‌المللی، بین‌الدولی و غیردولتی ذیصلاح در صورت اقتضا،
- ذ- تشویق و تقویت ارتباط با سایر کنوانسیون‌های ذیربط و در عین حال جلوگیری از دوباره کاری و تکرار برنامه‌ها.
- ر- انجام سایر وظایفی که ممکن است برای رسیدن به اهداف این کنوانسیون ضروری باشد.
- ۳- کنفرانس اعضا باید در اولین اجلاس، مقررات آیین‌نامه‌ای خود را به اتفاق آراء اتخاذ نماید. این مقررات شامل رویه‌های تصمیم‌گیری در زمینه مواردی خواهد بود که تا به حال تحت پوشش رویه‌های تصمیم‌گیری مقرر در کنفرانسیون قرار نگرفته است. این آیین‌نامه می‌تواند شامل تعیین اکثریت معین مورد نیاز برای بعضی از تصمیمات خاص باشد.
- ۴- اولین اجلاس کنفرانس اعضا توسط دبیرخانه موقت که در ماده (۲۵) آمده است منعقد خواهد شد و حداکثر یک سال بعد از مجری شدن کنوانسیون تشکیل می‌گردد. جلسات عادی دوم و سوم و چهارم کنفرانس باید سالانه و جلسات عادی بعدی هر دو سال یک‌بار برگزار گردد مگر آن که ترتیبات دیگری اعضا اتخاذ گردد.
- ۵- جلسات فوق‌العاده کنفرانس اعضا در زمان‌هایی که توسط اعضا در جریان اجلاس عادی تعیین می‌شود و یا بنا به درخواست کتبی یکی از اعضا برگزار خواهد شد، مشروط بر این که درخواست مذکور سه ماه پس از ارسال آن توسط دبیرخانه دائم جهت اعضا توسط یک‌سوم اعضای حمایت شده باشد.
- ۶- در هر اجلاس عادی، کنفرانس اعضا باید یک هیأت ریسه انتخاب کنند. ساختار و وظیفه هیأت ریسه در آیین‌نامه‌های ذیربط مشخص خواهند گردید. در انتخاب هیأت ریسه توجه کافی به ضرورت تضمین توزیع عادلانه و برابر جغرافیایی

اعضا و حضور کافی و مناسب کشورهای متعهد مبتلا به، به ویژه کشورهای آفریقایی مبذول خواهد شد.

۷- سازمان ملل متحد، سازمان‌های تخصصی آن و هر کشور عضو و یا ناظر در آنها که در کنوانسیون عضویت ندارد می‌توانند به عنوان ناظر در جلسات کنفرانس شرکت کنند مگر آن‌که یک‌سوم از طرف‌های حاضر به حضور وی اعتراض نمایند. هر عضو یا سازمان اعم از این‌که ملی، بین‌المللی، دولتی و یا غیردولتی باشد در صورتی که در ارتباط با موضوعات مندرج در کنوانسیون، واجد صلاحیت بوده و دبیرخانه را از تمایل خود مطلع نموده باشد می‌تواند به عنوان عضو ناظر شرکت نماید مگر آنکه یک‌سوم از طرف‌های حاضر به حضور وی اعتراض

نمایند. پذیرش و شرکت ناظرین تابع آیین‌نامه پذیرفته شده توسط کنفرانس اعضا خواهد بود.

۸- کنفرانس طرف‌های متعهد می‌تواند از سازمان‌های ملی و بین‌المللی ذیصلاح که دارای تخصص‌های ذیربط هستند بخواهد تا اطلاعات لازم را در زمینه قسمت (ز) ماده (۱۶) قسمت (پ) بند (۱) ماده (۱۷) و قسمت (ب) بند (۲) ماده (۱۸) جمع‌آوری و ارائه نماید.

ماده ۲۳- دبیرخانه دائم

۱- یک دبیرخانه دائم بدین وسیله تأسیس می‌گردد.

۲- وظایف دبیرخانه دائم به شرح زیر است:

الف- ترتیب تشکیل جلسات کنفرانس و سازمان‌های وابسته به آن که براساس کنوانسیون تأسیس گردیده و تأمین خدمات مورد نیاز آن.

ب- جمع‌آوری و توزیع گزارشاتی که به آن تسلیم می‌گردد.

پ- فراهم کردن تسهیلات لازم حسب درخواست، برای کشورهای در حال توسعه مبتلا به، بخصوص در آفریقا در امر گردآوری و ارائه اطلاعات لازم براساس پیش‌بینی‌های کنوانسیون.

ت- هماهنگی فعالیت‌های خود با دبیرخانه‌های سایر نهادهای بین‌المللی و کنوانسیون‌ها.

ث- انجام ترتیبات اداری و قراردادی، تحت ارشاد کنفرانس اعضاء که برای انجام وظایف خود ممکن است نیاز داشته باشد.

ج- تهیه گزارش اجرای وظایفی که براساس کنوانسیون به‌عهده آن گذاشته شده است و ارائه آن به کنفرانس اعضاء.

چ- انجام سایر وظایف مربوط به حوزه دبیرخانه که ممکن است توسط کنفرانس اعضاء به آن محول شود.

۳- کنفرانس اعضاء باید در اولین اجلاس خود یک دبیرخانه دائم را تعیین نموده و ترتیبات لازم جهت کارکرد آن را اتخاذ نماید.

ماده ۲۴- کمیته علمی و فنی

۱- یک کمیته علمی و فنی به عنوان تشکیلات وابسته به کنفرانس اعضاء بدین‌وسیله تشکیل می‌گردد. وظیفه این کمیته تهیه و ارائه اطلاعات و راهنمایی‌های علمی و فنی مربوط به بیابان‌زایی و کاهش اثرات خشکسالی است. این کمیته در ارتباط با تشکیل اجلاس عادی کنفرانس اعضاء تشکیل جلسه خواهد داد. این کمیته شامل شاخه‌های تخصصی ذیصلاح کشورهای در زمینه تخصصی تشکیل خواهد کرد.

۲- کنفرانس باید یک هیأت کارشناسی متشکل از کارشناسان ذیربط تشکیل دهد. اعضای این هیأت توسط اعضا کتباً با در نظر گرفتن نیازهای مختلف تخصصی و توزیع جغرافیایی وسیع

معرفی خواهند شد.

۳- کنفرانس اعضاء می‌تواند در صورت نیاز، از طریق کمیته، یک گروه کاری موقت را مأمور نماید تا در زمینه‌های خاص مربوط به بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی اطلاعات و توسعه‌های لازم را تهیه نمایند. اعضای این گروه باید از بین افرادی که نام‌شان در هیأت کارشناسی قبلی آمده است انتخاب و موضوع تنوع تخصص‌ها و

توزیع جغرافیایی نیز رعایت گردد. این کارشناسان باید دارای پشتوانه‌ای علمی و تجارب صحرائی بوده و انتصاب آنها از سوی کنفرانس اعضاء با معرفی کمیته صورت می‌گیرد. کنفرانس اعضاء درباره شرح وظایف و برنامه کار آنان تصمیم‌گیری خواهد کرد.

ماده ۲۵- شبکه‌ای نمودن تشکیلات، نهادها و آژانس‌ها

۱- کمیته علمی و فنی تحت نظارت کنفرانس اعضاء تمهیدات لازم را برای بررسی و ارزیابی شبکه، تشکیلات، آژانس‌ها و نهادهای ذیربط موجود که مایل به عضویت در شبکه هستند، به عمل خواهد آورد. این شبکه باید اجرای کنوانسیون را حمایت نماید.

۲- براساس نتایج تحقیقات و ارزیابی مندرج در بند (۱)، کمیته علمی و فنی توصیه‌هایی را در ارتباط با طرق و وسایل تقویت و تسهیل شبکه‌ای شدن در سطح محلی، ملی و دیگر سطوح ارائه خواهد نمود. این توصیه‌ها باید با در نظر گرفتن تأمین نیازهای مندرج در مواد (۱۶) تا (۱۹) باشد.

۳- با ملحوظ نمودن این توصیه‌ها، کنفرانس اعضاء باید:

- الف- مناسب‌ترین واحدهای ذیربط ملی، زیر منطقه‌ای، منطقه‌ای و بین‌المللی جهت شبکه‌ای شدن از شناسایی و رویه‌های کار و چارچوب زمان آن را پیشنهاد نماید.
- ب- واحدهایی را که برای تسهیل و تقویت تشکیل شبکه مناسب‌ترین هستند در کلیه سطوح شناسایی نماید.

بخش پنجم

شیوه‌های عمل

ماده ۲۶- انتقال اطلاعات

۱- هر کشور عضو، از طریق دبیرخانه دائمی باید اقداماتی را که برای اجرای این کنوانسیون انجام داده است برای بررسی در جلسات عادی به کنفرانس اعضا گزارش نماید. کنفرانس اعضا باید تقویم زمان ارائه گزارش و چارچوب آنها را مشخص کند.

۲- کشورهای متعهد مبتلا به، بنا بر ماده (۵) باید استراتژی‌ها و همچنین سایر اطلاعات

مربوط به اقدام‌های خود را تهیه نمایند.

۳- کشورهای متعهد مبتلا به، که براساس مواد (۹) تا (۱۵) اقدام به اجرای برنامه عمل می‌نمایند، باید جزئیات برنامه‌ها و اقدامات خود را گزارش دهند.

۴- هر گروه از کشورهای متعهد مبتلا به می‌توانند در مورد اقداماتی که در سطح زیرمنطقه‌ای و یا منطقه‌ای و در چارچوب برنامه‌های عمل انجام می‌دهند، ارتباط مشترک ایجاد نمایند.

۵- طرف‌های متعهد توسعه یافته باید اقداماتی را که برای کمک در تهیه و اجرای برنامه‌های عمل انجام داده‌اند از جمله اطلاعات مربوط به منابع مالی که براساس کنوانسیون تهیه کرده‌اند یا در حال تهیه آن هستند گزارش نمایند.

۶- اطلاعاتی که براساس بندهای (۱) تا (۴) واصل می‌شود باید توسط دبیرخانه دائم هر چه سریع‌تر به کنفرانس اعضا و نهادهای ذیربط وابسته انتقال داده شود.

۷- کنفرانس اعضا بایستی حسب تقاضای کشورهای در حال توسعه مبتلا به، به خصوص کشورهای آفریقایی، تسهیلاتی را رد خصوص ارائه خدمات مالی و فنی به منظور جمع‌آوری و انتقال اطلاعات براساس این ماده و همچنین تشخیص نیازهای مالی و فنی و مربوط به برنامه‌های عمل برای آنان فراهم سازد.

ماده ۲۷- اقداماتی برای حل مشکلات اجرایی برنامه

کنفرانس اعضا باید آیین‌نامه‌ها و روش‌های نهادی جهت حل مشکلاتی که ممکن است در زمینه اجرای این کنفرانس پیش آید ملحوظ داشته و آنها را تصویب نماید.

ماده ۲۸- حل اختلافات

۱- اعضا باید هر نوع اختلاف بین خود را در رابطه با تفسیر یا کاربرد این کنوانسیون از طریق مذاکره، یا سایر روش‌های صلح‌آمیز انتخابی خودشان رفع نمایند.

۲- در زمان تنفیذ، قبول، تصویب و یا پیوست به این کنوانسیون و یا بعد از آن دولت عضوی که عضو سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای نباشد، می‌تواند اختلاف خود را راجع به تفسیر یا کاربرد این کنوانسیون به صورت مکتوب به امین اعلام نماید. در این رابطه برای رفع اختلاف با هر طرف دیگری که چنین تعهدی را پذیرفته است. اجباراً از یک یا هر دو روش ذیل استفاده می‌نماید:

الف- داوری براساس روشی که به صورت الحاقیه در اسرع وقت به صورت کنفرانس اعضا خواهد رسید، صورت خواهد گرفت.

ب- ارجاع اختلافات به دیوان دادگستری بین‌المللی.

۳- در صورتی که یک طرف متعهد عضو سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای باشد می‌تواند

اظهارنامه خود را در خصوص داوری مطابق با روشی که در قسمت (الف) بند (۲) آمده است تقدیم نماید.

۴- اظهارنامه‌ای که براساس بند (۲) ارائه می‌شود تا زمانی که اعتبار دارد و یا تا سه ماه بعد از وصول یادداشت فسخ آن به امین به قوت خود باقی است.

۵- انقضای مهلت یک اظهارنامه، یادداشت فسخ و یا اظهارنامه جدید نباید به هیچ نحوی روی جریان رسیدگی که در نزد دیوان دادگستری بین‌المللی یا دادگاه داوری مطرح است اثر بگذارد، مگر آن‌که طرف‌های دعوا به شکل دیگر توافق کرده باشند.

۶- چنانچه طرف‌های دعوا روش مندرج در بند (۲) یا هر روش مطابق با بند (۲) را قبول نداشته باشند و اگر بعد از گذشت ۱۲ ماه از اعلام اختلاف توسط یکی از طرف‌ها به دیگری قادر به رفع اختلاف نشدند، موضوع بنا به درخواست یکی از طرف دعوی براساس روش مورد قبول کنفرانس اعضا که به محض آماده شدن به صورت الحاقیه آورده خواهد شد به کمیسیون حل اختلاف ارجاع خواهد شد.

ماده ۲۹- وضعیت الحاقیه‌ها

۱- الحاقیه‌ها جزو لاینفک این کنوانسیون بوده مگر این‌که به‌گونه‌ای دیگر عنوان شده باشد و هر استنادی به این کنوانسیون استناد به الحاقیه‌ها نیز می‌باشد.

۲- طرف‌ها باید مفاد این الحاقیه‌ها را به‌گونه‌ای که مطابق با حقوق و تعهدات خود به موجب عنوان مواد این کنوانسیون باشد، تفسیر و تعبیر نمایند.

ماده ۳۰- اصلاحات در کنوانسیون

۱- هر کدام از طرف‌ها می‌توانند اصلاحاتی را در خصوص کنوانسیون پیشنهاد کنند.
 ۲- تغییرات و اصلاحات در کنوانسیون باید در جلسات عادی کنفرانس اعضا تصویب شود. متن هرگونه تغییر پیشنهادی باید از طریق دبیرخانه و حداقل ۶ ماه قبل از تشکیل اجلاسی که باید در آن جهت تصویب مطرح شود به اعضا ابلاغ شده باشد. دبیرخانه دائم همچنین باید اصلاحات پیشنهادی را به امضاءکنندگان کنوانسیون اعلام نماید.

۳- اعضا باید کوشش نمایند تا اصلاحات پیشنهادی به اتفاق آراء به تصویب برسد. این اصلاحات به عنوان آخرین راه‌حل می‌تواند به رأی گذارده شده به تصویب دو سوم اعضای حاضر رأی دهنده در اجلاس برسد. اصلاحاتی که تصویب می‌شود باید از سوی دبیرخانه به امین اعلام گردد و امین آن را به اطلاع اعضا برای تنفیذ، پذیرش تصویب یا پیوستن برساند.

۴- اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا پیوست مربوط به اصلاحات پیشنهادی باید به امین سپرده شود. اسنادی که براساس بند (۳) مورد قبول واقع می‌شود در نودمین روز پس از تاریخ

وصول اسناد مورد تنفیذ پذیرش، تصویب یا پیوستن حداقل دو سوم اعضا کنوانسیون که در زمان پذیرش اصلاحات پیشنهادی حضور داشته‌اند توسط امین از قوت قانونی برخوردار می‌گردد.

۵- اصلاحات برای سایر طرف‌ها در نودمین روز بعد از وصول سند قبولی، پذیرش یا تصویب یا تراضی آنها به دفتر امین، قوت قانونی خواهد یافت.

۶- در این ماده و ماده (۳۱) منظور از اعضای حاضر و رأی‌دهنده، حضور اعضا و دادن رأی مثبت و منفی است.

ماده ۳۱- تصویب و اصلاح الحاقیه

۱- هر الحاقیه جدید به کنوانسیون و یا هر اصلاحی در الحاقیه‌ها به جز الحاقیه‌های ناحیه‌ای باید برابر روشی که در ماده (۳۰) گفته شد انجام شود. در مورد الحاقیه‌های جدید ناحیه‌ای یا اصلاح آنها باید اکثریتی که در بالا گرفته شد شامل دوسوم اعضای حاضر شرکت کننده در رأی‌گیری از همان ناحیه نیز باشد. تصویب یا اصلاح الحاقیه باید توسط امین به همه طرف‌ها ابلاغ شود.

۲- یک الحاقیه اجرایی جدید منطقه‌ای یا یک اصلاحیه در یک الحاقیه به جز اصلاحیه هر الحاقیه اجرای منطقه‌ای که براساس بند (۱) تصویب شده باشد (۶) ماه بعد از ابلاغ آن به طرف‌هایی که همان الحاقیه یا اصلاحیه را پذیرفته‌اند صورت قانونی خواهد گرفت مگر برای اعضایی که کتباً عدم موافقت خود را با چنین الحاقیه یا اصلاحیه‌ای ظرف همین مدت به امین اعلام نموده باشند. چنین الحاقیه یا اصلاحیه‌ای برای کشورهای که عدم موافقت خود را به پس‌بگیرد و از روز نودم وصول این عدم موافقت توسط امین، قانونی خواهد بود.

۳- هر الحاقیه جدید منطقه‌ای و یا اصلاحیه‌های مربوط به الحاقیه‌های اجرایی منطقه‌ای که براساس بند (۱) تصویب شده (۶) ماه پس از ابلاغ توسط امین به طرف‌های تصویب‌کننده قوت قانونی می‌یابد، مگر در موارد ذیل:

الف- طرف متعهدی که کتباً در طول این (۶) ماه عدم موافقت خود را با الحاقیه جدید اجرایی منطقه‌ای یا اصلاحیه آن به امین اعلام نموده باشد از روز نودم وصول عدم موافقت آن کشور توسط امین، برای آن کشور قوت قانونی خواهد یافت.

ب- هر طرفی که براساس بند (۴) ماده (۲۴) اظهارنامه خود را در رابطه با یک الحاقیه اجرایی جدید ناحیه‌ای یا اصلاح آن، ارسال نماید از روز نودم وصول سند

تنفیذ، پذیرش، تصویب و یا پیوستن به این الحاقیه برای آن طرف قوت قانونی خواهد یافت.

۴- در صورتی که تصویب یک الحاقیه یا اصلاحیه یک الحاقیه مستلزم اصلاح کنوانسیون

باشد آن الحاقیه یا اصلاحیه یک الحاقیه، تا زمان اصلاح کنوانسیون قانونی نخواهد بود.

ماده ۳۲- حق رأی

۱- به جز موردی که در بند (۲) گفته خواهد شد هر عضو کنوانسیون حق یک رأی دارد.

۲- سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای در موارد مربوط به خود به تعداد اعضای خود که متعهد به کنوانسیون هستند دارای حق رأی می‌باشند در صورتی که کشورهای عضو این‌گونه سازمان‌ها از حق خود برای رأی دادن استفاده کنند، سازمان نباید از حق و مجدداً استفاده کند و بالعکس.

بخش ششم

مقررات نهایی

ماده ۳۳- امضاء

کنوانسیون برای امضاء در تاریخ (۱۴) الی (۱۵) اکتبر ۱۹۹۴ برابر با (۲۳) مهرماه سال ۱۳۷۳ هجری شمسی توسط دول عضو سازمان ملل متحد یا سازمان تخصصی وابسته به آن یا اعضای که اساسنامه دیوان دادگستری بین‌المللی را پذیرفته‌اند و همچنین سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای در پاریس مفتوح می‌باشد. همچنین کنوانسیون برای امضاء در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک تا تاریخ (۱۳) اکتبر ۱۹۹۵ برابر با (۲۱) مهرماه سال ۱۳۷۴ هجری شمسی مفتوح خواهد ماند.

ماده ۳۴- تنفیذ، پذیرش، تصویب و پیوستن به کنوانسیون

۱- کنوانسیون باید به تنفیذ، پذیرش، تصویب یا پیوستن دولت‌ها و سازمان‌ها و وحدت اقتصادی منطقه‌ای برسد، کنوانسیون یک روز بعد از آن‌که برای امضاء بسته شد برای پیوستن سایرین به آن باز خواهد بود. اسناد اعلام تنفیذ، پذیرش، تصویب یا پیوستن باید به امین سپرده شود.

۲- چنان‌چه یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای که اعضای آن عضو کنوانسیون نیستند، به کنوانسیون به پیوندند ملزم به رعایت تعهدات مندرج در کنوانسیون خواهد بود. در صورتی که یک یا چند کشور از اعضای این‌گونه سازمان‌ها طرف کنوانسیون باشند باید سازمان مزبور و اعضای آن درباره مسئولیت‌های مربوطه خودشان برای انجام تعهدات خود در قبال کنوانسیون تصمیم‌گیری کنند. در چنین مواردی این سازمان و دول عضو آن نمی‌توانند همزمان از حق خود در کنوانسیون استفاده نمایند.

۳- سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای در سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا پیوستن به

کنوانسیون باید میزان صلاحیت خود را در رابطه با موارد حاکم بر کنوانسیون اظهار نمایند. آنها همچنین باید فوراً امین را در مورد هرگونه تغییری که در میزان صلاحیت آنها داده می‌شود. آگاه سازنده و امین نیز باید این تغییرات را به طرف‌ها ابلاغ نماید.

۴- هر کشور در سند، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا پیوستن خود می‌تواند اعلام نماید که الحاقیه اجرایی منطقه‌ای جدید یا هر نوع اصلاحات مربوط به آن فقط زمانی قابل اجرا خواهد بود که آن کشور سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا پیوستن را به امین تحویل داده باشد.

ماده ۳۵- ترتیبات موقتی

وظایف دبیرخانه که در ماده (۲۳) آمده است تا پایان اولین اجلاس کنفرانس طرف‌ها به صورت موقت به عهده دبیرخانه است که در قطعنامه شماره ۴۷/۱۸۸ مورخ بیست و دوم دسامبر ۱۹۹۲ برابر با اول دی ماه سال ۱۳۷۱ هجری شمسی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد تعیین شده است.

ماده ۳۶- اعتبار قانونی یافتن

۱- کنوانسیون در نودمین روز پس از سپردن پنجاهمین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا پیوستن، قوت قانونی خواهد یافت.

۲- برای هر دولت یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای که کنوانسیون را تنفیذ، پذیرش، تصویب نموده یا بدان پیوسته است این کنوانسیون در نودمین روز پس از سپردن پنجاهمین فقره سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا پیوستن به کنوانسیون، صورت قانونی به خود خواهد گرفت.

۳- برای اجرای مفاد بندها (۱) و (۲) سندی که توسط یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای تسلیم می‌شود نباید به عنوان سند جدید علاوه بر آنچه اعضای آن سازمان سپرده‌اند محسوب شود.

ماده ۳۷- ملاحظات

هیچ‌گونه حق شرطی در این کنوانسیون مجاز نمی‌باشد.

ماده ۳۸- کناره‌گیری

۱- سه سال پس از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون عضو متعهد می‌تواند با اعلام کتبی به امین از کنوانسیون کناره‌گیری کند.

۲- هرگونه کناره‌گیری یک سال بعد از وصول درخواست به امین قانونی شده مگر این‌که در درخواست کناره‌گیری تاریخ دیرتری اعلام شده باشد.

ماده ۳۹- امین

دبیرکل سازمان ملل متحد امین این کنوانسیون خواهد بود.

ماده ۴۰- متون موثق

نسخه اصلی کنوانسیون حاضر که متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی آن دارای اعتبار یکسان هستند نزد دبیرکل سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد.

بنا به مراتب بالا امضاء کنندگان زیر با دارا بودن اختیارات کافی، کنوانسیون حاضر را امضاء نمودند.

در تاریخ هفدهم ماه ژوئن سال یکهزار و نهصد و نود و چهار میلادی برابر با بیست و هفتم خرداد ماده سال یک هزار و سیصد و هفتاد و سه هجری شمسی در پاریس تنظیم گردید.

الحاقیه ۱

الحاقیه اجرایی منطقه‌ای آسیا

ماده ۱- حیطه شمول (SCOPE)

این الحاقیه مربوط به آفریقا و در ارتباط با هر یک از کشورهای متعهد بوده و منطبق با کنوانسیون به ویژه ماده (۷)، با هدف بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی در مناطق خشک و نیمه‌خشک و خشک نیمه مرطوب می‌باشد.

ماده ۲- هدف

هدف از این الحاقیه، در سطوح ملی، منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای آفریقا و با توجه به شرایط خاص آن عبارت است از:

الف- شناسایی اقدامات و ترتیبات شامل نوع و مراحل مساعدت کشورهای توسعه‌یافته بر طبق مفاد مربوطه با کنوانسیون.

ب- اجرای مؤثر و عملی کنوانسیون با در نظر گرفتن شرایط خاص کشورهای آفریقایی

پ- توسعه فعالیت‌ها و فرآیندهای مربوط به بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی در مناطق خشک، نیمه‌خشک و خشک نیمه مرطوب آفریقا.

ماده ۳- شرایط خاص منطقه آفریقا

کشورهای منطقه برای انجام تعهدات خود در چارچوب کنوانسیون، در اجرای الحاقیه آفریقا باید راهبردهایی که مطابق با شرایط ویژه آفریقا می‌باشد به شرح زیر مدنظر قرار بدهند:

- الف- نسبت به بالای مناطق خشک، نیمه‌خشک و خشک نیمه‌مرطوب،
- ب- شمار قابل توجه کشورها و جمعیت‌هایی که بیابان‌زایی و وقوع مکرر خشکسالی جدی فصلی اثرات منفی بر آنها می‌گذارد،
- پ- تعداد زیاد کشورهای مبتلا به محصور در خشکی،
- ت- فقر وسیع در اکثر کشورهای مبتلا به، تعداد کشورهای کمتر توسعه‌یافته در میان آنها و نیاز آنها در مقادیر زیادی مساعدت خارجی، به صورت کمک بلاعوض و وام‌های با شرایط ترجیحی به منظور تعقیب اهداف توسعه‌ای خودشان،
- ث- شرایط سخت اقتصادی، اجتماعی که با شرایط سخت و ناپایداری تجاری بدتر شده، قروض خارجی و عدم ثبات سیاسی که تمام این‌ها منجر به مهاجرت داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی می‌شود،
- ج- اتکای زیاد مردم به منابع طبیعی برای بقای همراه با اثرات عوامل جمعیتی، ضعف فن‌آوری و اقدامات تولیدی ناپدار که منجر به تخریب جدی منابع شده است.
- چ- عدم وجود چارچوب تشکیلاتی و قانونی، ضعف اساسی، زیربنایی و ظرفیت غیرکافی علمی، فن‌آوری و آموزشی و در نتیجه احتیاج مبرم به ظرفیت سازی.
- ح- نقش اول فعالیت‌های بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی در اولویت‌های توسعه ملی کشورهای مبتلا به، آفریقایی.

ماده ۴- وظایف و تعهدات کشورهای مبتلا به آفریقا

۱- کشورهای آفریقایی عضو، متناسب با توانایی‌های خود موارد ذیل را تقبل می‌نمایند:

الف- پذیرش، بیابان‌زدایی و یا کاهش اثرات خشکسالی به عنوان استراتژی اصلی آنها در تلاش برای از بین بردن فقر.

ب- توسعه همکاری‌ها و همگرایی منطقه‌ای، با روح همبستگی و مشارکت براساس تمایلات متقابل در برنامه‌ها و فعالیت‌های مرتبط با بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی

پ- تقویت و منطقی نمودن مؤسسات موجود مرتبط با بیابان‌زایی و خشکسالی و در صورت لزوم به‌کارگیری سایر مؤسسات موجود به منظور فعالیت کردن آنها و تضمین بهره‌وری بیشتر از منابع،

ت- ارتقای تبادل اطلاعات فن‌آوری و دانش فنی و همچنین اقداماتی در این زمینه بین کشورهای منطقه، و

ث- توسعه برنامه‌هایی برای کاهش اثرات خشکسالی در مناطق تخریب شده در اثر بیابان‌زایی و یا خشکسالی.

۲- براساس تعهدات عمومی مندرج در مواد (۴) و (۵) کنوانسیون، کشورهای آفریقایی عضو بایستی سعی نمایند تا:

الف- نسبت به تخصیص مقادیر مالی لازم از بودجه‌های ملی خود، متناسب با شرایط و توانایی‌های ملی، اقدام نمایند به‌گونه‌ای که منعکس‌کننده اولویت جدید که آفریقا برای پدیده

بیابان‌زایی و یا خشکسالی قائل است، باشد.

ب- اصلاحاتی که فعلاً در راستای تمرکززدایی با تملک منابع و همچنین تقویت مشارکت جمعیت و جوامع ملی در حال انجام می‌باشد را حفظ و تقویت نمایند.

پ- منابع مالی اضافی و جدید را شناسایی، توانایی‌های ملی موجود با اولویت را گسترش داده و بسیج منابع مالی داخلی را تسهیل نمایند.

ماده ۵- تعهدات و وظایف کشورهای توسعه یافته

۱- کشورهای توسعه یافته عضو کنوانسیون در راستای اجرای وظایف خود مطابق با مواد (۴)، (۶) و (۷) کنوانسیون بایستی به کشورهای آفریقایی مبتلا به عضو اولویت

داده و در این راستا بایند:

الف- آنها را در بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی از طریق اقداماتی نظیر تأمین تسهیل دسترسی به منابع مالی و دیگر منابع و ارتقای تأمین مالی و یا تسهیل تأمین مالی، سازگاری و دسترسی به فن‌آوری و فنون زیست محیطی مناسب یاری کنند و سیاست‌های فقرزدایی آنها را به عنوان استراتژی مرکزیشان مدنظر قرار دهند.

ب- اختصاص منابع قابل توجه و یا افزایش منابع برای بیابان‌زدایی و یا کاهش اثرات خشکسالی‌زا ادامه دهند.

پ- آنها را در تقویت ظرفیت‌ها به منظور قادر ساختن‌شان در تدوین چارچوب‌های نهادی و همچنین توانایی‌های علمی و فنی جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات و توسعه و تحقیق در جهت بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی یاری دهند.

۲- سایر کشورهای عضو می‌توانند به صورت داوطلبانه، فن‌آوری، دانش فنی مربوط به بیابان‌زدایی و یا منابع مالی برای کشورهای مبتلا به آفریقایی را فراهم نمایند. انتقال چنین دانش فنون و تکنیک‌هایی از طریق همکاری بین‌المللی تسهیل می‌شود.

ماده ۶- چارچوب برنامه‌ریزی استراتژیک برای توسعه پایدار

۱- برنامه‌های عمل ملی در کشورهای مبتلا به آفریقایی باید به عنوان یک جزو اصلی و مکمل تدوین سیاست‌های ملی برای توسعه پایدار محسوب شود.

۲- یک روند مشورتی و مشارکتی که دربرگیرنده سطوح متناسبی از دولت، مردم محلی، جمعیت‌های و سازمان‌های غیردولتی باشد، وظیفه ارائه رهنمود از طریق یک برنامه‌ریزی منعطف، در خصوص یک استراتژی را به‌عهده گیرد تا امکان حداکثر مشارکت اقشار و جمعیت‌های بومی را فراهم نماید. در صورت لزوم و بنا به درخواست کشور آفریقایی مبتلا به عضو کنوانسیون، آژانس‌های کمک‌دهنده چندجانبه و دوجانبه می‌توانند در این روند مشارکت داشته باشند.

ماده ۷- جدول زمانی برای تهیه برنامه‌های عمل در صورت لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون، کشورهای آفریقایی عضو به طور مقتضی با همکاری سایر اعضای جامعه

بین‌المللی بایستی تا حد امکان موقتاً نسبت به اجرای مفاد از کنوانسیون که مربوط به آماده‌سازی برنامه‌های عمل زیر منطقه‌ای و منطقه‌ای می‌باشد، اقدام نمایند.

ماده ۸- مفاد برنامه‌های عمل ملی

۱- مطابق با ماده (۱۰) کنوانسیون، استراتژی کلی برنامه‌های عمل ملی بایستی با تکیه بر روش‌های مشارکتی و ترکیب استراتژی‌های فقرزدایی با اقدامات بیابان‌زدایی در جهت کاهش اثرات خشکسالی، با برنامه‌های توسعه منسجم محلی تأکید نماید. این برنامه بایستی سعی در تقویت توانایی مسئولین محلی داشته و نسبت به حضور فعال جمعیت‌ها، قشرها و گروه‌های محلی اطمینان حاصل نموده و آموزش و پرورش بسیج سازمان‌های غیردولتی غیرمتخصص و تقویت ساختاری غیرمتمرکز دولتی تأکید نماید.

۲- برنامه‌های عمل ملی باید متناسب با شرایط، عوامل ملی زیر را دربرداشته باشد:

الف- استفاده از تجارب قبلی در زمینه بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی در تدوین و اجرای برنامه‌های عمل ملی با مدنظر قراردادن شرایط اقتصادی، اجتماعی و محیط‌شناسی.

ب- شناسایی عوامل بیابان‌زایی و یا خشکسالی و منابع و ظرفیت‌های در دسترس و مورد نیاز و اتخاذ سیاست‌ها و اقدامات نهادی و سایر اقدامات واکنشی و اقدامات لازم به منظور مبارزه با پدیده‌های مذکور و یا کاهش اثرات خشکسالی.

پ- گسترش مشارکت اقشار و اجتماعات محلی شامل زنان، کشاورزان، دامپروران و واگذاری مسئولیت‌های بیشتری به آنها در مدیریت.

۳- برنامه‌های عمل ملی همچنین باید متناسب با شرایط، حاوی موارد ذیل باشد:

الف- اقداماتی به منظور بهبود محیط‌زیست اقتصادی با نگرش فقرزدایی:

(۱)- افزایش درآمدها و فرصت‌های شغلی مخصوصاً برای فقیرترین مردم جامعه از

طریق:

- ایجاد بازاریابی برای محصولات کشاورزی و دامی

- ایجاد ابزارهای مالی و مطلوب برای نیازهای محلی

- تشویق تنوع در کشاورزی و تشکیل شرکت‌های کشاورزی، و
- توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشاورزی و غیرکشاورزی.
- (۲)- توسعه بلندمدت چشم‌اندازهای اقتصادی روستایی از طریق ایجاد:
 - محرک‌هایی برای سرمایه‌گذاری سودمند و دسترسی به وسایل تولید، و
 - سیاست‌های مالیاتی و پولی و اقدامات بازرگانی که باعث ارتقا شود.
- (۳)- تبیین و کاربرد سیاست‌های جمعیتی و مهاجرتی به منظور کاهش فشار جمعیت روی زمین، و
- (۴)- توسعه استفاده از محصولات مقام به خشکی و به کارگیری سیستم‌های کشاورزی منسجم در زمین‌های خشک برای تأمین اهداف امنیت غذایی.
 - ب- اقدامات مربوط به حفظ منابع طبیعی:
 - (۱)- حصول اطمینان از مدیریت پایداری و منسجم منابع طبیعی شامل:
 - زمین کشاورزی و مرتع
 - پوشش گیاهی و حیات وحش
 - جنگل‌ها
 - منابع آب
 - تنوع زیستی
 - (۲)- آموزش، تقویت آگاهی عمومی و محافل آموزشی محیط‌زیستی و ترویج دانش روش‌های مربوط به مدیریت پایدار منابع طبیعی، و
 - ۳- حصول اطمینان از استفاده مؤثر از منابع متنوع انرژی، ارتقای منابع دیگر انرژی خورشیدی، انرژی باد، بیوگاز و ترتیبات لازم برای انتقال و پذیرش فن‌آوری مرتبط به منظور کاهش فشار بر منابع طبیعی حساس (شکننده).
 - پ- اقداماتی برای بهبود برنامه‌ریزی نهادی:
 - (۱)- تقویت نقش‌ها و مسئولیت‌های دولت مرکزی و مقامات محلی در چارچوب سیاست برنامه‌ریزی استفاده از زمین.

(۲) - تشویق سیاست تمرکززدایی فعال، واگذار مسئولیت مدیریت و تصمیم‌گیری به مقامات محلی و تشویق ابتکارات و قبول مسئولیت توسط جوامع محلی و ساختارهای محلی،

(۳) - تنظیم چارچوب، منظم و نهادی مدیریت منابع طبیعی به نحو مطلوب به منظور تأمین مالکیت اراضی برای جمعیت‌های محلی.

ت- اقدامات برای بهبود دانش بیابان‌زدایی:

(۱) - ارتقای تحقیقات و جمع‌آوری، تکمیل و مبادله اطلاعات علمی، فنی و اجتماعی- اقتصادی بیابان‌زایی.

(۲) - توسعه قابلیت‌های ملی در تحقیق و جمع‌آوری، مرحله‌بندی، تبادل و تحلیل اطلاعات تا این که فهم بیابان‌زایی افزایش یافته و از نتایج تحلیل‌ها در ابهاد اجرایی استفاده شود.

(۳) - نظارت و ارزیابی تخریب‌های محیط‌شناسی (زیستی) به منظور تهیه اطلاعات مطمئن و به موقع درخصوص روند مراحل تخریب منابع به منظور تسهیل بهتر سیاست‌گذاری و واکنش‌ها.

ماده ۹- تهیه برنامه‌های عمل ملی و شاخص‌های اجرا و ارزیابی

هرکدام از کشورهای آفریقایی مبتلا به عضو، بایستی یک رکن هماهنگ‌کننده ملی که به عنوان تسریع‌کننده در آماده‌سازی، اجرا و ارزیابی برنامه، عمل ملی عمل می‌کند معرفی نماید. رکن هماهنگ‌کننده باید با توجه به ماده (۳) کنوانسیون در صورت اقتضا به شرح زیر عمل نماید:

الف- شناسایی و بررسی فعالیت‌هایی را به عهده گیرد و ابتدائاً بر روند مشورت‌های محلی شامل جمعیت‌ها و اقشار محلی توجه نماید و در این راه از همکاری مقامات دولتی محلی کشورهای توسعه یافته عضو سازمان‌های بین‌الدولی و غیردولتی در مشورت‌های اولیه در زمینه نگرانی‌های مذکور در سطح محلی استفاده نماید.

ب- شناسایی و تجزیه و تحلیل مشکلات، نیازها و شکاف هایی که توسعه و استفاده پایدار از زمین را تحت تأثیر قرار می‌دهد و اقدامات توصیه شده به منظور اجتناب از دوباره کاری از طریق استفاده کامل از تلاش‌های در حال انجام و ارتقای اجرای نتایج.

پ- تسهیل، طراحی و تنظیم فعالیت‌های پروژه‌ها بر پایه روش‌های منعطف به منظور حصول اطمینان از مشارکت فعال اقشار مناطق مبتلا به برای به حداقل رساندن جنبه‌های منفی چنین فعالیت‌هایی و شناسایی و اولویت بخشیدن شرایط لازم برای کمک لازم و همکاری تکنیکی،

ت- تدوین شاخص‌هایی به منظور حصول اطمینان و ارزیابی برنامه‌های عمل ملی که دربرگیرنده اقدامات کوتاه‌مدت، میان‌مدت، بلندمدت، و اجرای چنین برنامه‌هایی باشد، و

ث- تهیه گزارش پیشرفت کار اجرایی برنامه‌های عمل ملی.

ماده ۱۰- چارچوب سازمانی برنامه‌های عمل زیرمنطقه‌ای

۱- بر طبق ماده (۴) کنوانسیون کشورهای آفریقایی عضو باید در تهیه و اجرای برنامه‌های عمل زیرمنطقه‌ای در مناطق آفریقای غربی، جنوبی، شمالی، شرقی و مرکزی همکاری نمایند در این ارتباط می‌توان مسئولیت‌های ذیل را به سازمان‌های بین‌الدولی مربوطه زیرمنطقه‌ای واگذار نمود:

الف- اقدام به عنوان نقطه تماس برای فعالیت‌های مقدماتی و هماهنگی اجرای برنامه‌های عمل زیر منطقه‌ای.

ب- حمایت در تهیه و اجرای برنامه‌های عمل ملی، و

پ- تسهیل تبادل اطلاعات تجارب، و دانش همچنین فراهم کردن نصایح در خصوص بازنگری قانونگذاری ملی (قوانین ملی) و

ت- سایر مسئولیت هماهنگی فعالیت‌های مربوطه در حوزه‌های کاری خودشان را به عهده بگیرند.

ماده ۱۱- تهیه برنامه‌های عمل زیرمنطقه‌ای و محتوای آنها

برنامه‌های عمل زیرمنطقه‌ای بایستی به نحوی تهیه شوند که مسائل زیرمنطقه را بهتر مورد توجه قرار دهند. این برنامه‌ها در موارد مورد نیاز باید روش‌هایی برای مدیریت مشترک منابع طبیعی ایجاد کنند. چنین روش‌هایی بایستی به طور مؤثر مشکلات فرامرزی همراه با بیابان‌زایی و یا خشکسالی را رفع نموده و از اجرای هماهنگ برنامه‌های عمل ملی حمایت نمایند. زمینه‌های دارای اولویت برای برنامه‌های عمل ملی زیر منطقه‌ای باید به‌طور مقتضی بر موارد ذیل تأکید نماید:

ب- هماهنگی برنامه‌ها برای ایجاد منابع انرژی جایگزینی

پ- همکاری در مدیریت و کنترل آفات و همچنین امراض گیاهی و حیوانی

ت- ظرفیت‌سازی، آموزش و برنامه‌های آگاهی عمومی که در سطح زیرمنطقه‌ای بهتر هماهنگ و حمایت می‌شوند.

ث- همکاری فنی و علمی بالانحص در زمینه‌های آب و هواشناسی و آب‌شناسی شامل شبکه‌ای برای جمع‌آوری اطلاعات و ارزیابی تسهیم اطلاعات و نظارت بر پروژه و هماهنگی و اولویت‌بندی کردن فعالیت‌های توسعه‌ای و تحقیقی.

ج- شناسایی راه‌های تسهیم تجارب به ویژه درخصوص مشارکت جمعیت‌ها و اقشار محلی و ایجاد یک محیط قادرسازی برای مدیریت پیشرفته استفاده از زمین و استفاده از زمین و استفاده از فن‌آوری مناسب.

ح- تقویت ظرفیت سازمان‌های زیرمنطقه‌ای به منظور ایجاد هماهنگی و فراهم نمودن خدمات فنی و همچنین ایجاد و تقویت مراکز و مؤسسات زیرمنطقه‌ای.

خ- توسعه سیاست‌هایی در زمینه‌هایی مانند تجارب که دارای اثراتی بر مناطق مبتلا به می‌باشد شامل سیاست‌هایی برای هماهنگی رژیم‌های تجاری منطقه‌ای و برای زیربنای مشترک

ماده ۱۲- چارچوب سازمانی برنامه عمل منطقه‌ای

۱- بر طبق ماده (۱۱) کنوانسیون کشورهای آفریقایی عضو باید به طور مشترک روند تهیه و اجرای برنامه‌های عمل منطقه‌ای را تعیین کنند.

۲- این کشورها می‌توانند از سازمان‌ها و مؤسسات منطقه‌ای مرتبط آفریقایی حمایت نموده تا آنها را نسبت به انجام مسئولیت‌های‌شان در قبال کنوانسیون توانا سازند.

ماده ۱۳- مندرجات برنامه عمل منطقه‌ای

برنامه عمل منطقه‌ای شامل مواد مربوط به بیابان‌زدایی و یا از بین بردن اثرات خشکسالی و اولویت‌های مشروحه زیر می‌باشد:

الف- توسعه همکاری منطقه‌ای و هماهنگی برنامه‌های عمل زیرمنطقه‌ای برای به وجود آوردن توافق منطقه‌ای بر روی زمینه‌های سیاست‌های کلیدی از طریق مشورت‌های سازمان‌های زیرمنطقه‌ای

ب- ارتقای ظرفیت‌های برای فعالیت‌هایی که در سطح منطقه بهتر اجرا می‌شوند.

پ- با در نظر گرفتن جزو (ب) بند (۲) از ماده (۴) کنوانسیون، پیدا کردن راه‌حل‌های مناسب همکاری جوامع بین‌المللی برای اهداف اقتصادی، اجتماعی جهانی که بر روی اراضی مبتلا به اثر می‌گذارد.

ت- ارتقای مبادله اطلاعات و تجربیات فنی و همکاری علمی و فنی به خصوص در زمینه‌های هواشناسی، اقلیم، آب‌شناسی، توسعه منابع آب و منابع انرژی جایگزین، همکاری فعالیت‌های تحقیقاتی زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای، مشخص نموده اولویت‌های منطقه‌ای تحقیقات و توسعه بین کشورهای منطقه و زیرمنطقه‌ای آفریقایی مبتلا به.

ث- هماهنگی در برنامه سیستماتیک ارزیابی و مبادله اطلاعات و همسو کردن آنها با برنامه‌های جهانی.

ج- همکاری در تقویت سیستم هشداردهنده فوری و وقوع خشکسالی زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای.

ماده ۱۴- منابع مالی

۱- با توجه به ماده (2) و بند (۲) ماده (۴) کنوانسیون، کشورهای مبتلا به آفریقا، باید با ارائه یک برنامه کلان اقتصادی مفید، منابع مالی را بسیج نموده و سیاست‌های خود را توسعه داده و منابع مالی را به طرف توسعه برنامه‌های محلی و در صورت لزوم از طریق سازمان‌های غیردولتی هدایت نمایند.

۲- با توجه به بندهای (۴) و (۵) ماده (۲۱) کنوانسیون و برای سهولت اجرای برنامه‌های عمل، کشورها موافقت کردند تا نسبت به مشخص نمودن منابع مالی در سطح ملی، زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای و بین‌المللی و همچنین کمبودهای منابع مالی اقدام نمایند. بدیهی است آمار و اطلاعات مورد نظر مرتباً تجدیدنظر و به روز خواهد شد.

۳- براساس ماده (۷) کنوانسیون، کشورهای پیشرفته باید بر مبنای موافقت‌های مشارکتی و ترتیبی مورد لزوم با توجه به ماده (۱۸) در کشورهای مبتلا به آفریقا سرمایه‌گذاری کلان نمودن یا منابع مالی اختصاص داده شده قبلی را افزایش دهند البته با عنایت به موارد دیگر و توجه به بررسی‌های مربوط، تجارت جهانی بازاریابی در ارتباط با جزء (ب) بند (۲) ماده (۴) کنوانسیون.

ماده ۱۵- روش مالی

۱- با در نظر گرفتن ماده (۷) کنوانسیون و تأکید بر اولویت به کشورهای آفریقایی مبتلا به و توجه به موقعیت خاص این منطقه، کشورها باید با عنایت به جزوه‌های (ت) و (ث) بند ۱(۱) ماده (۲۱) کنوانسیون و از طریق موارد زیر، توجه ویژه به اجرای کنوانسیون در آفریقا داشته باشند:

الف- تسهیل ایجاد روش‌هایی نظیر اعتبارات ملی برای بیابان‌زدایی و سوق دادن منابع مالی در سطح محلی.

ب- تقویت صندوق‌های موجود و روش‌های مالی در سطوح زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای.

۲- با در نظر گرفتن مواد (۲۰) و (۲۱) کنوانسیون، کشورهای که اعضای سازمان‌های مالی زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای مربوط نظیر بانک توسعه آفریقا و صندوق

توسعه آفریقا می‌باشند باید کوشش‌های خود را در جهت این که این مؤسسات و سازمان‌ها به اجرای الحاقیه آفریقا اولویت و افزایش بدهند.

۳- کشورها در حد امکان در سوق دادن اعتبارات به طرف کشورهای آفریقایی مبتلا به اقدام نمایند.

ماده ۱۶- همکاری‌ها و کمک‌های فنی

کشورها با توجه به فعالیت‌های خود متقبل می‌شوند که برای افزایش تأثیر پروژه‌ها و برنامه‌ها و همکاری‌ها و کمک‌های فنی به کشورهای آفریقایی از طریق زیر اقدام نمایند:

الف- محدود کردن هزینه‌ها به خصوص هزینه‌های بالاسری، این هزینه‌ها فقط باید برای حداکثر بهره‌وری از پروژه‌ها در صورت لزوم فقط درصد پابینی از کلیه هزینه‌ها باشد.

ب- استفاده از کارشناسان ذیصلاح ملی و در صورت لزوم از کارشناسان ذیصلاح زیرمنطقه یا منطقه برای طراحی، تهیه و اجرای پروژه و همچنین به وجود آوردن چنین تخصصی در جایی که وجود ندارد.

پ- ارائه کمک‌های فنی برای مدیریت و هماهنگی مؤثر و همچنین بهره‌برداری بهتر در اجرای ماده (۱۸) کنوانسیون و در ارتباط با انتقال، اکتساب، تطبیق و توسعه فن‌آوری، طرف‌ها متقبل می‌شوند که جهت مدل‌های جدید مشارکت و همکاری برای تقویت ظرفیت‌سازی در

زمینه‌های تحقیقات علمی و جمع‌آوری آمار و اطلاعات و توزیع آنها و این‌که قادر به اجرای استراتژی‌ها و کوشش‌های آنها برای بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی باشند، اولویت قایل می‌شوند.

ماده ۱۸- موافقت‌نامه‌های همکاری و مشارکت

۱- کشورهای آفریقایی عضو در مورد تهیه، مذاکره و اجرای برنامه‌های عمل ملی، زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای هماهنگی خواهند کرد. در صورت لزوم ممکن است در این روند سایر طرف‌ها و سازمان‌های دولتی غیردولتی را درگیر نمایند.

۲- اهداف این هماهنگی، اطمینان یافتن از همکاری‌های فنی مالی براساس کنوانسیون برای ارائه استفاده مستمر و اداره منابع می‌باشد.

۳- طرف‌های آفریقایی باید در سطح ملی، زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای روند مشاوره‌ای را سازماندهی نمایند. روندهای مشاوره‌ای می‌تواند:

الف- به عنوان محلی برای مذاکره و تصمیم‌گیری براساس برنامه‌های عمل ملی، زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای مورد استفاده قرار گیرد.

ب- همکاری طرف‌های آفریقایی و سایر اعضای گروه‌های مشاوره‌ای در برنامه‌ها و تعیین اولویت‌ها و موافقتنامه‌های اجرایی و مشخصات ارزیابی همچنین ترتیبات مالی برای اجرا را مشخص نماید.

۴- بنابه تقاضای طرف‌های آفریقایی براساس ماده (۲۳) کنوانسیون، دبیرخانه دائمی ممکن است تسهیلاتی را به شرح زیر برای روند جلسات مشاوره‌ای فراهم آورد:

الف- ارائه مشورت برای استفاده مؤثرتر از ترتیبات مشاوره‌ای با استفاده تجربیات مشاوره‌ای مشابه.

ب- ارائه اطلاعات به آژانس‌های دو یا چندجانبه مربوط در ارتباط با اجلاس‌های مشاوره‌ای و تشویق برای درگیری فعال آنها

پ- ارائه سایر اطلاعات که ممکن است به استقرار یا ارتقای ترتیبات مشاوره‌ای ارتباط داشته باشد.

۵- اعضای هماهنگی زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای باید:

الف- در صورت لزوم باری اصلاح موافقتنامه‌های مشارکتی پیشنهاد بدهند.

ب- در مورد اجرای برنامه‌های زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای موافقت شده، نظارت، ارزیابی و گزارش نمایند.

پ- از ارتباط و هماهنگی مؤثر بین اعضای آفریقایی مطمئن شوند.

۶- مشارکت در گروه‌های مشاوره‌ای در صورت لزوم باید، برای دولت‌ها، گروه‌های علاقه‌مند، و کمک‌کنندگان، ارگان‌های مرتبط، سیستم برنامه‌ای و اعتباری ملل متحد، سازمان‌های زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای مرتبط و به سازمان‌های غیردولتی مربوط، آزاد باشد. شرکت‌کنندگان از هر گروه مشاوره‌ای باید در مورد چگونگی اداره و عملیات گروه تصمیم‌گیری کنند.

۷- در ارتباط با ماده (۱۴) کنوانسیون، طرف‌های کشورهای پیشرفته در یک روند غیرمعمولی مشورت و هماهنگی بین خودشان براساس درخواست کشورهای آفریقایی یا سازمان‌های زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای و برای کمک‌های مورد نیاز و ارزشمند جهت سهولت در اجرای برنامه‌ها در صورت لزوم در روند مشورت‌های ملی زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای مشارکت خواهند کرد.

ماده ۱۹- پیگیری اجرا

پیگیری اجرای این الحاقیه توسط طرف‌های آفریقایی براساس کنوانسیون به شرح زیر انجام خواهد شد:

الف- در سطحی ملی، توسط یک روش که مرکب خواهد بود از هر یک از طرف‌های آفریقایی و نمایندگان مجامع ملی و تحت نظارت و هماهنگ‌کننده ملی براساس ماده (۹).

ب- در سطح زیر منطقه‌ای، توسط کمیته چندمنظور مشورتی علمی و فنی که ترکیب و چگونگی اجرای آن توسط طرف‌های آفریقایی زیرمنطقه‌ای مربوط مشخص خواهد شد.

پ- در سطح منطقه، روشی که شرایط آن در یک معاهده مؤسس جامعه اقتصادی آفریقا و به وسیله کمیته چندمنظوره مشورتی فنی و علمی مشخص خواهد شد.

الحاقیه اجرایی منطقه‌ای برای آسیا

ماده ۱- هدف

هدف از این الحاقیه ارائه خطوط و ترتیباتی برای اجرای مؤثر کنوانسیون در کشورهای مبتلا به، منطقه آسیا با عنایت به شرایط خاص آنها می‌باشد.

ماده ۲- شرایط مخصوص منطقه آسیا

اعضای متعاقد در انجام تعهدات خود مندرج در کنوانسیون باید به گونه‌ای مناسب، شرایط ویژه‌ای که به شرح زیر در کشورهای مبتلا به با درجات متفاوت موجود می‌باشد را در نظر داشته باشند:

الف- نسبت بالای اراضی که مبتلا به یا در معرض بیابان‌زایی و خشکسالی هستند و تنوع گسترده این مناطق با توجه به آب و هوا، پستی و بلندی، سیستم اقتصادی، اجتماعی و بهره‌برداری از زمین.

ب- فشار زیاد بر روی منابع طبیعی برای امرار معاش،

پ- سیستم‌های موجود تولید که مستقیماً در ارتباط با فقر گسترده بوده و نهایتاً منجر به تخریب اراضی و فشار بر روی منابع محدود آب می‌گردد.

ت- تأثیر شدید شرایط موجود در اقتصاد جهانی و مشکلات اجتماعی نظیر فقر، ضعف بهداشت و سوء تغذیه، فقدان امنیت غذایی، مهاجرت، جابه‌جایی اجتماعات انسانی و تغییر ترکیب جمعیتی،

ث- توسعه ظرفیت‌ها و چارچوب‌های تشکیلاتی هرچند ناکافی برای مقابله با مسائل ملی بیابان‌زایی و خشکسالی،

ج- نیاز آنها به همکاری بین‌المللی برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار در ارتباط با بیابان‌زایی و خشکسالی،

ماده ۳- چارچوب برنامه عمل ملی

۱- برنامه عمل ملی، باید قسمتی از سیاست‌های جامع ملی برای توسعه پایدار در کشورهای مبتلا به منطقه باشد.

۲- کشورهای مبتلا به باید برنامه عمل ملی را مطابق مواد(۹) تا (۱۱) کنوانسیون به گونه‌ای مناسب آماده نموده و به جزو (و) بند (۲) ماده (۱) توجه خاص مبذول دارند، بر اساس تقاضای کشورهای مبتلا به می‌توان از آژانس‌های همکاری دوجانبه و چندجانبه به نحو مقتضی استفاده نمود.

ماده ۴- برنامه عمل ملی

۱- کشورهای مبتلا به متعهد منطقه متناسب با شرایط و سیاست‌های خود در راستای تهیه و اجرای برنامه عمل ملی، همراه با سایر فعالیت‌های می‌توانند، اقدامات زیر را انجام دهند:

الف- تشکیلات و نهادهای مناسبی را مأمور تهیه، هماهنگی و اجرای برنامه عمل ملی خود نمایند.

ب- جمعیت‌ها و گروه‌های مبتلا به از جمله جوامع محلی را در تدوین، هماهنگی و اجرای برنامه عمل ملی از طریق مشاوره‌های محلی و با همکاری مسئولین محلی و سازمان‌های ذیربط ملی و غیردولتی، مشارکت دهند.

پ- وضعیت زیست محیطی در مناطق مبتلا به را شناسایی تا علل و عواقب بیابانزایی را

مشخص و مناطق دارای اولویت‌های اجرایی را تعیین نمایند.

ت- با مشارکت گروه‌های مبتلا به برنامه‌های گذشته و جاری بیابانزدایی و کاهش اثرات خشکسالی را ارزیابی نموده و بر آن اساس استراتژی و فعالیت‌های برنامه‌های عمل را طراحی و تدوین نمایند.

ث- برنامه‌های فنی و مالی را براساس اطلاعات بندهای (الف) تا (ت) تهیه نمایند.

ج- روش‌ها و مبانی ارزیابی اجرای برنامه عمل را تهیه و مورد استفاده قرار دهند.

چ- مدیریت جامع حوزه‌های آبخیز حفاظت منابع خاک و تقویت استفاده از اصلح از منابع آب را ارتقاء بخشند.

ح- با رعایت عوامل هواشناسی، آب و هوایی، آب شناسی، زیست شناسی و دیگر عوامل مؤثر، سیستم های هشدار سریع را در مناطقی که در خطر بروز خشکسالی هستند تأسیس یا تقویت نمایند.

خ- در جایی که همکاری های بین المللی و از جمله منابع مالی و فنی ایجاب نماید با احساس روح همکاری ترتیبات لازم را جهت حمایت از برنامه های عمل خود ایجاد نمایند.

۲- در راستای ماده (۱۱) کنوانسیون، استراتژی عمل برنامه های عمل ملی باید با تأکید بر برنامه های جامع توسعه محلی برای نقاط مبتلا به و مبتنی بر روش های مشارکتی و همگام نمودن استراتژی های فقرزدایی با برنامه های بیابان زدایی و کاهش اثرات نواحی مبتلا به و مندرجات بند (الف) ماده (۲) گروه بندی و اولویت گردد.

ماده ۵- برنامه های عمل زیر منطقه ای و مشترک

۱- براساس ماده (۱۱) این کنوانسیون، کشورهای مبتلا به آسیایی می توانند با سایر اعضای متعهد در تهیه و اجرای برنامه عمل زیرمنطقه ای و مشترک مشورت و همکاری نموده و به تکمیل اقداماتی که کارآیی بیشتر در اجرای برنامه های عمل ملی دارد، بپردازد. در هر صورت اعضای ذیربط می توانند از سازمان ها و نهادهای زیرمنطقه ای از جمله دوجانبه و ملی و تخصصی برای تهیه، هماهنگی و اجرای برنامه ها استفاده نمایند. این گونه سازمان ها و نهادها همچنین می توانند به عنوان مرکز ارتباط برای ارتقاء و هماهنگی برنامه ها و اقدامات براساس مواد (۱۶) تا (۱۸) کنوانسیون عمل نمایند.

۲- طرف های مبتلا به منطقه آسیا در تهیه و اجرای برنامه های عمل زیرمنطقه ای و یا مشترک در میان سایر فعالیت ها، اقدامات ذیل را به عمل آورند.

الف- با هماهنگی نهادهای ملی، اولویت های مربوط به بیابان زدایی و کاهش اثرات خشکسالی را تعیین نمایند تا برنامه های و یا فعالیت هایی که می توانند به نحو مؤثرتری انجام

پذیرد به شکل بهتری انجام شود.

ب- ظرفیت‌ها و توانایی‌های اجرایی نهادهای منطقه‌ای، زیرمنطقه‌ای و ملی مربوطه را ارزیابی نمایند.

پ- برنامه‌های موجود مرتبط با بیابان‌زدایی و خشکسالی تمام یا تعدادی از کشورهای متعهد منطقه یا زیرمنطقه و همچنین ارتباط آن با برنامه‌های عمل ملی را ارزیابی نمایند.

ت- در برنامه‌هایی که همکاری‌های بین‌المللی شامل منابع مالی و فنی می‌گردد با توجه به روح همکاری، ترتیبات مناسب دو یا چند حمایت از برنامه‌ها تدوین نمایند.

۳- برنامه‌های عمل زیرمنطقه‌ای و یا مشترک، ممکن است شامل برنامه‌های مشترک توافق شده برای مدیریت پایدار منابع طبیعی مشارکت مرزی مرتبط با بیابان‌زایی، اولویت‌های همکاری و سایر اقدامات مربوط به ظرفیت‌سازی، همکاری‌های علمی و فنی به خصوص مشارکت در اطلاع‌رسانی و برقراری سیستم هشدار سریع و روش‌های تقویت سازمان‌ها و نهادهای زیرمنطقه‌ای باشد.

ماده ۶- فعالیت‌های منطقه‌ای

فعالیت‌های منطقه‌ای برای تقویت و افزایش برنامه‌های عمل زیرمنطقه‌ای یا مشترک می‌تواند همراه سایر اقدامات شامل تقویت مؤسسات و روش‌های برای هماهنگی و همکاری در سطح ملی، زیرمنطقه‌ای و روش‌هایی برای هماهنگی و همکاری در سطح ملی، زیرمنطقه‌ای بوده و نیز ارتقای اجرای مواد (۱۶) تا (۱۹) کنوانسیون باشد. این فعالیت‌ها ممکن است موارد زیر را نیز شامل گردد:

الف- افزایش و تقویت شبکه‌های همکاری‌های فنی

ب- تهیه و شناسایی فن‌آوری، معلومات و دانش فنی و تجارب و همچنین فن‌آوری‌های سنتی و محلی و دانش فنی آنها، انتشار و استفاده از آنها.

پ- ارزیابی و تعیین نیازهای انتقال فن‌آوری و ارتقای انطباق و استفاده از این گونه فن‌آوری‌ها،

ت- تشویق برنامه‌های آگاهی عمومی و ارتقای ظرفیت‌سازی در تمام سطوح تقویت آموزش، تحقیق و توسعه و ایجاد سیستم‌هایی برای توسعه منابع انسانی.

ماده ۷- منابع مالی و روش‌های آن

۱- با توجه به اهمیت بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی در منطقه آسیا، اعضای متعهد باید با توجه به مواد (2) و (21) کنوانسیون، در بسیج منابع ملی، اساسی و دسترسی به روش‌های مالی مربوط تلاش نمایند.

۲- کشورهای مبتلا به منطقه منفرداً یا مشترکاً براساس کنوانسیون و بر مبنای روش هماهنگی ارائه شده در ماده (8) آن و همچنین براساس سیاست‌های توسعه ملی بایستی:

الف- روش‌هایی اتخاذ کنند که موجب منطقی شدن و تقویت روش‌های تأمین اعتبارات مالی از طریق سرمایه‌گذاری دولتی و خصوصی به منظور رسیدن به نتایج مطلوب در جهت بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی گردد.

ب- تعیین نیازهای همکاری‌های بین‌المللی در جهت حمایت از کوشش‌های ملی به خصوص در زمینه فنی و فن‌آوری و مالی را تعیین و تعریف نمایند.

پ- ارتقای مشارکت دوجانبه و یا چندجانبه نهادها برای همکاری مالی جهت اطمینان از اجرای کنوانسیون را تشویق نمایند.

۳- اعضای متعهد باید تا حد امکان روند سوق دادن اعتبارات به طرف کشورهای مبتلا به را در منطقه تسهیل نمایند.

ماده ۸- مکانیسم‌های همکاری و هماهنگی

۱- کشورهای مبتلا به می‌توانند از طریق تشکیلات مناسبی که براساس جزو (الف) بند (1) ماده (4) کنوانسیون تعیین نموده‌اند و همچنین سایر اعضای متعهد منطقه‌ای به صلاحدید خویش برای اهداف زیر روش‌هایی را به کار ببرند:

الف- مبادله اطلاعات، تجربیات، معلومات و دانش فنی،

ب- همکاری و هماهنگی فعالیت‌ها شامل ترتیبات دویا چندجانبه در سطوح در منطقه‌ای و منطقه‌ای،

پ- افزایش همکاری‌های علمی، فنی و فن‌آوری براساس مواد (۵) تا (۷) کنوانسیون،

ت- پیگیری و ارزیابی اجرای برنامه‌های عمل

۲- کشورهای مبتلا به می‌توانند از طریق تشکیلات مناسبی که براساس جزو (الف) بند (۱) ماده (۴) کنوانسیون تعیین نموده‌اند و یا با همکاری سایر اعضای متعهد در منطقه راجع به برنامه‌های عمل ملی، زیرمنطقه‌ای و مشترک، مشاوره و هماهنگی نمایند. سایر اعضا و سازمان‌های دولتی و غیردولتی را نیز می‌توانند در این امر مشارکت دهند. این گونه همکاری‌ها بایستی همراه با سایر اقدامات در جلب اطمینان و اعتماد در زمینه فرصت‌های همکاری‌های فنی بین‌المللی براساس مواد (۲) و (۲۱) کنوانسیون بوده و همکاری‌های فنی را تقویت و منابع را به سوی استفاده مؤثر و کارا سوق دهد.

۳- کشورهای مبتلا به منطقه بایستی اجلاس‌های هماهنگی دوره‌ای تشکیل دهند و دبیرخانه کنوانسیون در صورت تقاضا و براساس ماده (۲۳) برگزاری این اجلاس‌ها را به شرح

ذیل تسهیل نماید:

الف- ارائه ارشاد در خصوص سازماندهی ترتیبات همکاری مؤثر و یا استفاده از تجربه‌های حاصله ناشی از این گونه ترتیبات،

ب- ارائه اطلاعات به سازمان‌های دو یا چندجانبه در زمینه همکاری‌ها و تشویق آنها برای مشارکت.

پ- ارائه سایر اطلاعاتی که می‌تواند در راه‌اندازی و یا بهبود روند همکاری‌ها کمک کند.

الحاقیه اجرای منطقه‌ای برای آمریکای لاتین و کارائیب

ماده ۱- هدف

هدف از این الحاقیه ارائه رهنمودهایی برای اجرای کنوانسیون در منطقه آمریکای لاتین و کارائیب و در راستای شرایط ویژه آن منطقه می‌باشد.

ماده ۲- شرایط ویژه منطقه آمریکای لاتین و کارائیب

اعضای متعهد در راستای شروط کنوانسیون باید شرایط ویژه منطقه را به شرح زیر مورد عنایت قرار دهند:

الف- وجود مناطق وسیعی که یا در معرض و یا به شدت تحت تأثیر بیابان‌زایی و خشکسالی بوده و در آنها بسته به موقعیت می‌توان خصوصياتی منفی را مشاهده نمود این فرآیند تشدید شوند و تجمعی روی یکی از مناطقی که دارای بزرگ‌ترین منابع تنوع زیستی در جهان است اثرات منفی جدی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، و زیست محیطی دارد.

ب- اقدامات عمرانی فراوان غیرپایدار در مناطق تحت تأثیر در نتیجه اثرات متقابل و پیچیده فیزیکی، زیست‌شناسی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و عوامل اقتصادی منجمله عوامل اقتصادی بین‌المللی مانند بدهکاری‌های خارجی، روند فرمایشی مناسبات تجاری و اقدامات تجاری که روی بازار محصولات کشاورزی، ماهیگیری و جنگلی اثر می‌گذارد به شکل کاهش بازدهی کشاورزی، دامداری و جنگلی و نیز نابودی تنوع گونه‌های زیستی که از دیدگاه اجتماعی دارای اثرات فقرزدایی، مهاجرت، جابه‌جایی‌های جمعیت در یک محدوده و تضعیف کیفیت زندگی می‌باشد. بنابراین منطقه مجبور است روش‌ها و راه‌های جامعی را برای مشکل بیابان‌زایی و خشکسالی بپیرد از جمله تشویق مدل‌های توسعه پایدار متناسب با شرایط زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی هر کشور،

ماده ۳- برنامه‌های عمل

۱- کشورهای متعهد مبتلا به باید در راستای کنوانسیون و به ویژه در رابطه با مواد (۹) تا (۱۱) و همچنین براساس سیاست‌های عمرانی ملی خود و به صورت مناسب و به عنوان یک بخش پیوسته از سیاست‌های ملی توسعه پایدار خود برنامه‌های عمل ملی بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی را تهیه و اجرای نمایند.

برنامه‌های زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای را نیز می‌توان برابر با نیازهای منطقه تهیه و اجرا نمود.

۲- در تهیه برنامه عمل ملی کشورهای متعهد مبتلا به منطقه باید به جزو (و) بند (۲) ماده (â1) عنایت ویژه مبذول دارند.

ماده ۴- محتوای برنامه‌های عمل ملی کشورهای متعهد مبتلا به منطقه می‌توانند متناسب با شرایط خود و همراه با سایر موارد مطالب موضوعی زیرا را در تهیه استراتژی‌های ملی خود برای اقدامات مربوط به بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی، مطابق با ماده (۵) کنوانسیون مورد توجه قرار دهند:

الف- افزایش ظرفیت‌ها، آموزش و آگاهی عموم، همکاری‌های فنی، علمی و فن‌آوری و منابع و روش‌های مالی،

ب- فقرزدایی و بهبود کیفیت زندگی انسانی،

پ- دستیابی به امنیت غذایی، توسعه و مدیریت پایدار فعالیت‌های کشاورزی دامداری، جنگلداری و فعالیت‌های چندمنظوره،

ت- مدیریت پایدار منابع طبیعی به ویژه مدیریت عادلانه حوزه‌های آبخیز.

ث- مدیریت پایدار منابع طبیعی در مناطق مرتع

ج- مدیریت منطقی و حفاظت از منابع خاک و استحصال و بهره‌برداری مؤثر از منابع آب،

چ- تهیه و کاربرد طرح‌های فوریتی برای کاهش اثرات خشکسالی

ح- تأسیس یا تقویت سیستم‌های هشدار سریع، اطلاعاتی، ارزیابی و پیگیری امور در مناطقی که در معرض تهدید بیابان‌زایی و خشکسالی بوده و با در نظر گرفتن عوامل آب و هوایی اقلیمی، آب‌شناسی، زیست‌شناسی، خاک، اجتماعی و اقتصادی.

خ- توسعه، مدیریت و استفاده مؤثر از منابع گوناگون انرژی از جمله تشویق منابع جایگزین

د- حفاظت و بهره‌برداری پایدار از تنوع گونه‌های زیستی مطابق با تمهیدات کنوانسیون تنوع‌زیستی،

ذ- توجه به جنبه‌های جمعیتی در رابطه با بیابان‌زایی و خشکسالی،

ر- تقویت یا ایجاد چارچوب‌های تشکیلاتی و قانونی برای اجرای کنوانسیون و به نظر

تمرکز زدایی ساختار اداری و وظیفه‌ای مربوط به بیابان‌زدایی و خشکسالی با مشارکت جوامع و اجتماعات مبتلا به صورت عام.

ماده ۵- همکاری فنی، علمی و فن‌آوری

مطابق با کنوانسیون و به ویژه مواد (۱۶) تا (۱۸) و براساس روش هماهنگی توصیه شده در ماده (۷)، کشورهای متعهد مبتلا به منطقه باید مشترکاً یا منفرداً اقدامات زیر را انجام دهند:

الف- تقویت شبکه‌های همکاری‌های فنی و سیستم‌های اطلاعات ملی، زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای و به همین ترتیب در صورت لزوم، ادغام در سیستم منابع جهانی اطلاعات.

ب- تهیه آمار از فن‌آوری‌ها و دانش فنی موجود و تشویق انتشار و ترویج آنها.

پ- تشویق استفاده از فن‌آوری، دانش، دانش فنی و اقدامات پیش‌بینی شده در جزو (ب) بند (۲) ماده (۱۸) کنوانسیون،

ت- تعریف نیازهای انتقال فن‌آوری،

ث- تشویق، توسعه و سازگار نمودن، پذیرش و انتقال فن‌آوری‌های موجود که از نظر زیست محیطی سالم هستند.

ماده ۶- منابع روش‌های مالی

مطابق با کنوانسیون و به ویژه مواد (2) و (۲۱) آن و بر اساس روش هماهنگی توصیه شده در ماده (۷) و برابر با سیاست‌های توسعه ملی، کشورهای متعهد مبتلا به منطقه باید مشترکاً و منفرداً اقدامات زیر را انجام دهند:

الف- اتخاذ معیارهایی برای توزیع منطقی و تقویت روش‌های تأمین اعتبار از طریق سرمایه‌گذاری‌های عمومی و خصوصی و با نگرشی به حصول نتایج مشخص در اقدامات مربوط به بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی

ب- تعریف نیازهای همکاری‌های بین‌المللی در حمایت از تلاش‌های مالی

پ- تشویق مشارکت تشکیلات همکاری مالی دو یا چندجانبه برای تضمین اجرای

کنوانسیون.

ماده ۷- چارچوب تشکیلاتی

۱- به منظور ترتیب اثر دادن به این الحاقیه، کشورهای متعهد مبتلا به منطقه باید موارد زیر را انجام دهد:

الف- تأسیس و یا تقویت مراکز ارتباطی ملی برای هماهنگی در اقدام به بیابان‌زدایی و کاهش اثرات خشکسالی

ب- تشکیل روشی برای هماهنگی بین مراکز ارتباط ملی با اهداف زیر:

۱- مبادله اطلاعات و تجربه

۲- هماهنگی فعالیت‌های در سطح زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای

۳- تشویق همکاری فنی، علمی، فن‌آوری و مالی.

۴- تعریف و تعیین نیازهای همکاری خارجی.

۵- پیگیری و ارزیابی اجرای برنامه‌های عمل

۲- کشورهای متعهد مبتلا به منطقه باید نشست‌های هماهنگی منظمی داشته و

دبیرخانه دائمی در صورت درخواست و براساس ماده (۲۳) کنوانسیون می‌تواند تشکیل

این جلسات هماهنگی را از طریق زیر تسهیل نماید:

- الف- توصیه و راهنمایی در مورد سازماندهی ترتیبات هماهنگی مؤثر و تجربه‌آموزی از این‌گونه ترتیبات.
- ب- دادن اطلاعات به نمایندگی‌های سازمان‌های دویاچندجانبه درباره جلسات هماهنگی و تشویق مشارکت فعال آنان.
- پ- دادن سایر اطلاعاتی که می‌تواند به فرآیند بهبود و یا برقراری هماهنگی مربوط باشد.

الحاقیه ۴

الحاقیه اجرایی منطقه‌ای برای شمالی مدیترانه

ماده ۱- هدف

هدف از این الحاقیه ارائه خطوط و رهنمودهای مورد لزوم برای اجرای مؤثر کنوانسیون در کشورهای مبتلا به منطقه شمال مدیترانه با توجه به شرایط خاص آنها می‌باشد.

ماده ۲- شرایط مخصوص منطقه شمال مدیترانه

شرایط خاص منطقه شمال مدیترانه در ارتباط با ماده یک به شرح زیر است:

الف- شرایط آب و هوایی نیمه خشک قسمت اعظم این منطقه را تحت تأثیر قرار می‌دهد که شامل خشکی‌های فعلی، تنوع بارندگی‌های بسیار زیاد و بارندگی‌های شدید و ناگهانی است.

ب- خاکی‌های بی حاصل و قابل فرسایش و متمایل به فرسایش سطحی.

پ- برجستگی‌های ناهموار همراه با شیب‌های زیاد و پستی و بلندی‌های متنوع

ت- از دست رفتن زیاد پوشش جنگلی بر اثر آتش‌سوزی‌های مهیب

ث- شرایط بحرانی در کشاورزی سنتی همراه با رهاسازی زمین‌ها و تخریب خاک

و آب

ج- بهره‌برداری ناپایدار از منابع آب که منجر به تخریب جدی محیط‌زیست می‌گردد شامل آلودگی شیمیایی، شور شدن و از بین رفتن آب‌خیزها و...

چ- تجمع فعالیت‌های اقتصادی در اراضی ساحلی به دلیل رشد شهرها، فعالیت‌های صنعتی، توریستی و زراعت آبی.

ماده ۳- چارچوب برنامه‌ریزی استراتژیک برای توسعه پایدار

۱- برنامه‌های عمل ملی بخش اصلی و جامع چارچوب برنامه‌ریزی استراتژیک برای توسعه پایدار کشورهای مبتلا به شمال مدیترانه خواهد بود.

۲- روش مشاوره‌ای و مشارکتی و درگیر کردن سطوح مختلف دولتی، انجمن‌های محلی و سازمان‌های غیردولتی می‌تواند برای ارائه خطوط یک استراتژی با برنامه‌ریزی انعطاف‌پذیر که در ارتباط با جزو (و) بند (۲) ماده (۱۰) کنوانسیون اجازه می‌دهد که مردم محلی بیشتر مشارکت داشته باشند، مدنظر قرار گیرد.

ماده ۴- تعهد تهیه برنامه‌های عمل ملی یا جدول زمانی مربوطه

کشورهای مبتلا به منطقه شمال مدیترانه باید برنامه عمل ملی زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و مشترک تهیه نمایند. این برنامه‌ها باید هرچه زودتر تهیه، نهایی و قابل اجرا گردد.

ماده ۵- تهیه و اجرای برنامه‌های عمل ملی

هر کشور مبتلا به براساس مواد (۹) و (۱۰) کنوانسیون برای تهیه و اجرای برنامه عمل ملی باید موارد زیر را رعایت نماید:

الف- معرفی تشکیلات واجد شرایط برای مسئولیت تهیه، هماهنگی و اجرای برنامه
ب- درگیر نمودن جمعیت‌های مبتلا به نظیر جوامع محلی برای تهیه، هماهنگی و اجرای برنامه از طریق مشورت‌های محلی با همکاری مسئولین محلی و سازمان‌های غیردولتی مربوطه.

پ- مطالعه در مورد چگونگی محیط‌زیست در اراضی مبتلا به برای ارزیابی دلایل تأثیرات بیابان‌زایی و مشخص کردن اولویت مناطق برای اجرای برنامه

ت- با مشارکت جمعیت‌های مبتلا به برنامه‌های گذشته و جاری به منظور طراحی استراژی و همچنین مشخص نمودن فعالیت‌های برنامه عمل ارزیابی گردد.

ث- تهیه برنامه‌های فنی و مالی براساس اطلاعات به دست آمده از طریق فعالیت‌های مندرج در بندهای (الف) ت (د)، (و)

ج- تهیه و استفاده از روندی برای نظارت و ارزیابی اجرای برنامه

ماده ۶- محتوای برنامه‌های عمل ملی

کشورهای مبتلا به منطقه اقداماتی به شرح زیر را در برنامه‌های عمل ملی می‌بایستی مدنظر قرار بدهند:

الف- موارد قانونی، تشکیلاتی و اداری

ب- استفاده‌کنندگان از زمین، مدیریت منابع آب، حفاظت خاک، جنگلداری،

فعالیت‌های کشاورزی و مرتع و همچنین مدیریت مراتع

پ- مدیریت و حفاظت حیات وحش و سایر اشکال تنوع زیستی

ت- حفاظت از آتش‌سوزی‌های جنگل

ث- ارتقای معیشت‌های جایگزین و

ج- تحقیق، آموزش و آگاهی عمومی

ماده ۷- برنامه‌های عمل زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و مشترک

۱- کشورهای مبتلا به منطقه در ارتباط با ماده (۱۱) کنوانسیون و برای بالا بردن

کارایی برنامه عمل ملی ممکن است برنامه‌های مشترک منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای تهیه نمایند.

دو یا چند کشور مبتلا به منطقه ممکن است برای تهیه برنامه مشترک به توافق

برسند.

۲- موارد مندرج در مواد (۵) و (۶) می‌بایستی با جرح و تعدیل مناسب در تهیه و

اجرای برنامه‌های مشترک منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای مدنظر قرار گیرد. به علاوه این

برنامه‌ها ممکن است شامل فعالیت‌های توسعه‌ای و تحقیقاتی اکوسیستم‌های انتخاب شده در سرزمین‌های مبتلا به باشد.

۳- در تهیه و اجرای برنامه‌های عمل زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و مشترک، کشورهای مبتلا به منطقه باید موارد زیر را رعایت نمایند:

الف- با همکاری مؤسسات ملی باید اهداف ملی مربوط به بیابان‌زایی را به نحوی مشخص نمایند که چنین برنامه‌ها و فعالیت‌های مرتبط با آنها بتواند از این طریق به طور مؤثر اجرا گردد،

ب- ارزیابی ظرفیت‌های عملی و فعالیت‌های، منطقه‌ای، زیرمنطقه‌ای و مؤسسات ملی مربوط:

پ- ارزیابی برنامه‌های موجود مربوط به بیابان‌زایی در کشورهای منطقه و ارتباط آنها با برنامه عمل ملی،

ماده ۸- هماهنگی برنامه‌های زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و مشترک.

براساس مواد (۱۶) تا (۱۹) کنوانسیون کشورها برای تهیه برنامه عمل زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و یا مشترک ممکن است کمیته هماهنگی متشکل از نمایندگان هر کشور مبتلا به را برای بازنگری پیشرفت بیابان‌زدایی، یکنواخت کردن برنامه‌های عمل ملی، پیشنهاداتی در مراحل مختلف تهیه و اجرای برنامه عمل زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و مشترک و به عنوان مرکزی برای ارتقا و هماهنگی و همکاری‌های فنی تشکیل بدهند.

ماده ۹- واجد شرایط نبودن برای دریافت کمک‌های مالی

برای اجرای برنامه‌های ملی، زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای و مشترک، کشورهای پیشرفته مبتلا به، براساس این کنوانسیون واجد شرایط برای دریافت کمک‌های مالی نیستند.

ماده ۱۰- همکاری با سایر زیر مناطق و مناطق

برنامه زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و مشترک در منطقه شمال مدیترانه ممکن است با همکاری سایر زیرمناطق و مناطق به خصوص با کشورهای شمال آفریقا تهیه و اجرا شوند. قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و چهل

ماده و چهارالحاقیه در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ یازدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۱۷ ژوئن ۱۹۹۴

تاریخ لازم‌الاجرا شدن -

تاریخ عضویت ایران - ۱۹۹۶

محل انعقاد - پاریس، فرانسه

مرجع نگهدارنده اسناد - دبیر کل سازمان ملل متحد

زبان‌های رسمی کنوانسیون - انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی، چینی، عربی

مرجع ملی کنوانسیون در ایران - وزارت جهاد کشاورزی

۱۷- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران

به کنوانسیون تنوع زیستی

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود به کنوانسیون تنوع زیستی منعقد شده در کنوانسیون اجلاس زمین به سال ۱۳۷۱ هجری شمسی برابر با سال ۱۹۹۲ میلادی در شهر ریودوژانیرو مشتمل به یک مقدمه، (۴۲) ماده و (۲) پیوست ملحق شود و اسناد

مربوطه را مبادله نماید. دولت جمهوری اسلامی ایران در صورتی مجاز به استفاده از بند ۳ ماده ۲۷ کنوانسیون می‌باشد که مراتب در این مورد قبلاً به تصویر مجلس شورای اسلامی برسد.

کنوانسیون تنوع زیستی

ریودوژانیرو - ۱۹۹۲ (۱۳۷۱ هـ.ش)

مقدمه:

کشورهای عضو؛

- با آگاهی از ارزش ذاتی تنوع زیستی و ارزش‌های اکولوژیکی، ژنتیکی، اجتماعی، اقتصادی، علمی، آموزشی، فرهنگی، بازآفرینی و زیبایی‌شناسانه تنوع زیستی و اجرای آن،

- و نیز با آگاهی از اهمیت تنوع زیستی برای تکامل و حفاظت از سیستم‌های حفظ حیات‌زیست،

- با تأیید این که حفظ تنوع زیستی مساله تمامی بشریت است.

- با تأکید مجدد بر این که کشورهای جهان از حق حاکمیت بر منابع زیستی خود برخوردارند،

- با تأکید مجدد بر این که دولت‌ها مسئول حفظ تنوع زیستی کشورهای خود و استفاده پایدار از منابع زیستی‌شان می‌باشند.

- با ابراز نگرانی از این‌که برخی از فعالیت‌های انسان باعث کاهش قابل ملاحظه تنوع زیستی شده است.

- با آگاهی از فقدان کلی اطلاعات و دانش مربوط به تنوع زیستی و نیاز مبرم به توسعه ظرفیت‌های علمی، فنی و نهادی برای ایجاد آگاهی اولیه نسبت به برنامه‌ریزی و انجام اقدامات مناسب،
- با توجه به این که پیش‌بینی، جلوگیری و مقابله با علل کاهش یا نابودی اساسی تنوع زیستی در منشاء آنها امری حیاتی است،
- همچنین با توجه به این که هر جا خطر جدی کاهش یا نابودی تنوع زیستی وجود دارد، نمی‌توان عدم قطعیت علمی کامل را به عنوان دلیل به تعویق انداختن اقدامات لازم برای جلوگیری یا کاهش چنان خطری مطرح کرد
- نیز با توجه به این که شرط اصلی حفظ تنوع زیستی، حفاظت از اکوسیستم‌ها و زیستگاه‌های طبیعی و نگهداری و احیای جمعیت‌های مانای گونه‌ها در محیط‌های طبیعی خود می‌باشد.
- با آگاهی از این که اقدامات بیرونی، ترجیحاً در کشور بومی نیز نقش مهمی را ایفا می‌کند،
- با شناخت این واقعیت که بسیاری از جوامع بومی و محلی که تجسم نوع زندگی سنتی می‌باشند، وابستگی نزدیک و سنتی به منابع زیستی دارند و مطلوبیت سهمین شدن عادلانه در مزایای حاصل از کاربرد دانش، ابتکارات و اقدامات سنتی مربوط به حفاظت از تنوع زیستی و استفاده پایدار از گونه‌ها،
- نیز شناخت نقش حیاتی زنان در حفظ و کاربرد صحیح تنوع زیستی و تأکید بر نیاز به مشارکت کامل زنان در کلیه سطوح سیاست‌گذاری و اجرایی برای حفاظت از تنوع زیستی،
- با تأکید بر اهمیت و نیاز به تشویق همکاری بین‌المللی، منطقه‌ای و جهانی بین دولت‌ها و سازمان‌های بین دولتی و بخش غیردولتی برای حفظ تنوع زیستی و استفاده پایدار از گونه‌ها،

- با تأیید این نکته که با ایجاد منابع مالی جدید و اضافی و دسترسی مناسب به تکنولوژی‌های مربوط می‌توان تغییر قابل ملاحظه‌ای در توانایی جهان برای مقابله با فقدان تنوع زیستی ایجاد کرد.
- نیز با تأیید این نکته که برای رفع نیازهای کشورهای در حال توسعه، تمهید خاصی باید اندیشید که شامل ایجاد منابع مالی جدید و اضافی و دسترسی متناسب به تکنولوژی‌های مربوط می‌شود،
- با توجه به شرایط خاص کشورهایی که از حداقل توسعه برخوردارند و نیز دولت‌های جزیره‌ای کوچک،
- با تأیید این نکته که حفظ تنوع زیستی مستلزم سرمایه‌گذاری‌های عمده می‌باشد و این سرمایه‌گذاری‌ها مزایای فراوان محیط‌زیستی، اقتصادی و اجتماعی در برخواهد داشت.
- با تشخیص این‌که توسعه اقتصادی و اجتماعی و فقرزدایی اولین و مهم‌ترین اولویت کشورهای در حال توسعه می‌باشد،
- با آگاهی از این‌که برای رفع نیازهای غذایی، بهداشتی و سایر نیازهای جمعیتی رو به رشد جهان، حفاظت از تنوع زیستی و کاربرد صحیح آن از اهمیت کلیدی برخوردار می‌باشد که بدان منظور دسترسی به منابع و استفاده مشترک از آنها و نیز تکنولوژی‌های ژنتیکی امری حیاتی است.
- با توجه به این‌که حفظ و نیز استفاده صحیح از تنوع زیستی نهایتاً باعث تحکیم و تقویت روابط دوستانه بین کشورها شده و به ایجاد صلح در جامعه بشری کمک می‌کند،
- با آرزوی توسعه و تکمیل ترتیبات بین‌المللی موجود برای حفاظت از تنوع زیستی و استفاده پایدار از گونه‌ها،

- با عزم به حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی در راستای منافع نسل‌های کنونی و آینده به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱- اهداف

اهداف این کنوانسیون، که باید برابر مقررات مربوط آن دنبال شود، عبارتند از حفظ تنوع زیستی، استفاده پایدار از گونه‌ها و سهم شدن عادلانه و برابر در مزایای حاصل از کاربرد منابع ژنتیکی، از جمله از طریق دسترسی مناسب به منابع ژنتیکی و انتقال صحیح تکنولوژی‌های مربوط، با در نظر گرفتن کلیه حقوق مربوط به آن منابع و تکنولوژی‌ها، همچنین از طریق تأمین مالی لازم.

ماده ۲- کاربرد اصطلاحات

در این کنوانسیون:

«تنوع زیستی» به معنای قابلیت تمایز بین ارگانسیم‌های زنده از هر منبع که شامل اکوسیستم‌های زمینی، دریایی و دیگر اکوسیستم‌های آبی، همچنین شامل ترکیبات اکولوژی که بخشی از اکوسیستم‌ها را تشکیل می‌دهند، می‌باشد. این مفهوم شامل تنوع در درون گونه‌ها، بین گونه‌ها و تنوع اکوسیستم‌ها می‌باشد.

«منابع زیستی» مشتمل است بر منابع ژنتیکی، ارگانسیم‌ها یا بخش‌هایی از آن، جمعیت‌ها، یا هر بخش زیستی دیگر اکوسیستم‌ها که دارای استفاده یا ارزش بالفعل یا بالقوه برای نوع بشر باشد.

«بیوتکنولوژی» به معنی هر کاربرد تکنولوژی است که از سیستم‌های زیستی، ارگانسیم‌های زنده یا مشتقات آنها استفاده می‌کند تا محصولات یا فرآیندهایی را برای استفاده‌های ویژه به وجود بیاورد یا اصلاح کند.

«کشور مبدأ منابع ژنتیکی» به معنی کشوری است که منابع ژنتیکی را از منابع درونی خود مشتمل بر گونه‌های وحشی یا اهلی، و نیز منابع بیرونی، اعم از آن‌که مبدأ آن در آن کشور باشد یا خارج از آن، تأمین می‌کند.

«گونه اهلی یا اصلاح شده» به معنی گونه‌ای است که روند تکاملی آن تحت تأثیر اقدامات انسانها برای رفع نیازهایشان تغییر کرده است.

«اکوسیستم» به معنی مجموعه پویایی از گیاه حیوان و موجودات ذره‌بینی و محیط پیرامون آنها است که به عنوان یک واحد کارکردی بر یکدیگر اثر می‌گذارند.

«حفاظت بیرونی» به معنی حفاظت از اجزای تشکیل‌دهنده تنوع زیستی خارج از محیط زندگی طبیعی‌شان می‌باشد.

«مواد ژنتیکی» به معنی هر ماده‌ای است که دارای منشأ گیاهی، حیوانی، میکروبی یا غیر آن بوده و دارای واحدهایی با کارکرد توارثی باشد.

«منابع ژنتیکی» به معنی مواد ژنتیکی است که از ارزش واقعی یا بالقوه برخوردار باشد.

«زیستگاه» به معنی مکان و یا نوعی محل است که یک ارگانیسم یا جمعیت به طور طبیعی در آن پدید می‌آید.

«شرایط درونی» به معنی شرایطی است که منابع ژنتیکی در اکوسیستم‌ها و زیستگاه‌های طبیعی می‌زیند. و درمورد گونه‌های اهلی یا اصلاح شده، منظور شرایطی است که منابع ژنتیکی در محیط‌هایی که خصوصیات ویژه خود را در آن توسعه بخشیده‌اند، زیست می‌کنند.

«حفاظت درونی» به معنی حفاظت از اکوسیستم‌ها و زیستگاه‌های طبیعی و نگهداری و احیای جمعیت‌های مانای گونه‌ها در محیط طبیعی‌شان، و در مورد گونه‌های اهلی یا اصلاح شده، در محیط‌هایی است که خصوصیات ویژه خود را در آن توسعه بخشیده‌اند.

«منطقه حفاظت شده» به معنی یک منطقه تعریف شده جغرافیایی است که برای حصول اهداف خاص حفاظت گونه‌ها تعیین، سازماندهی و اداره می‌شود.

«سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای» به معنی سازمانی است که دول مستقل یک

معین تأسیس کرده و اعضای آن در رابطه با موضوعات این کنوانسیون اختیاراتی را به آن تفویض کنند و مجاز باشد که برابر آیین‌نامه داخلی خود کنوانسیون را امضاء، تأیید، پذیرش یا تصویب کرده و یا به آن ملحق شود.

«استفاده پایدار» به معنی استفاده از اجزای تشکیل‌دهنده زیستی به اندازه و به گونه‌ای است که در درازمدت باعث کاهش تنوع زیستی نشده و لذا توانایی آن را برای رفع نیازها و آمال نسل‌های کنونی و آینده حفظ نماید.

«تکنولوژی» شامل بیوتکنولوژی می‌شود.

ماده ۳- اصل

دولت‌ها براساس منشور ملل متحد و اصول حقوق بین‌المللی، دارای حق حاکمیت بر استفاده از منابع خود برابر سیاست‌های زیست‌محیطی خود می‌باشند و موظفند یقین حاصل نمایند که فعالیت‌های انجام شده در قلمرو یا در مناطقی که در کنترل ایشان است موجب صدمه به محیط‌زیست سایر کشورها یا مناطقی که خارج از قلمرو ملی ایشان است، نمی‌شود.

ماده ۴- قلمرو صلاحیت قانونی

مفاد این کنوانسیون، با رعایت حقوق سایر دولت‌ها و جز مواردی که در این کنوانسیون به صراحت به گونه دیگری ذکر شده باشد، در رابطه با هر یک از کشورهای طرف قرارداد در موارد زیر اعمال می‌شود:

الف- در مورد اجزای تشکیل‌دهنده تنوع زیستی، در مناطق واقع در قلمرو صلاحیت ملی آن کشور،

ب- در مورد فرآیندها و فعالیت‌هایی که صرف‌نظر از محل تأثیر آنها، تحت صلاحیت و یا در کنترل آن کشور انجام می‌گیرند، اعم از آن که در محدوده قوانین داخلی یا خارجی از آن قرار داشته باشند.

ماده ۵- همکاری

هر یک از کشورهای عضو، باید تا حد امکان و به گونه‌ای مناسب با سایر کشورهای عضو، به طور مستقیم و یا در موارد لازم، به واسطه سازمان‌های بین‌المللی مربوط، در رابطه با مناطق خارج از حوزه قانونی خود و یا سایر موضوعات مورد علاقه دو طرف برای حفظ و استفاده پایدار از تنوع‌زیستی همکاری کنند.

ماده ۶- اقدامات کلی برای حفاظت و بهره‌گیری پایدار

هر یک از کشورهای عضو، برابر شرایط و توانایی‌های خاص خویش، باید:

الف- استراتژی‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های ملی را برای حفاظت و بهره‌گیری پایدار از تنوع‌زیستی تنظیم نموده و یا استراتژی‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های موجود را به گونه‌ای اصلاح کند که منعکس‌کننده اقدامات تعیین شده در این کنوانسیون در رابطه با کشورهای عضو باشد.

ب- تا حد امکان و به نحو مقتضی، حفاظت و بهره‌گیری پایدار از تنوع‌زیستی را در طرح‌ها، برنامه‌ها، و سیاست‌های بخشی یا میان‌بخشی مربوط به خود، بگنجانند.

ماده ۷- تشخیص و نظارت

هر یک از کشورهای عضو، تا حد امکان و به‌ویژه در راستای اهداف مربوط به مواد (۸) تا (۱۱) باید:

الف- اجرای تشکیل‌دهنده تنوع‌زیستی را که به منظور حفاظت و استفاده پایدار از آن مهم هستند با توجه به فهرست راهنمای طبقات، موضوع پیوست (۱) مشخص کند.

ب- از طریق نمونه‌گیری و سایر فنون، اجزای تنوع زیستی مشخص شده در بند (الف) را مورد نظارت قرار داده و به آنهایی که نیازمند اقدامات حفاظتی ویژه می‌باشند و نیز به آنهایی که از توانایی بالقوه بیشتر جهت استفاده پایدار برخوردارند، توجه خاصی داشته باشد.

پ- فرآیند و فهرست فعالیت‌هایی که از اثرات مهمی بر حفاظت و استفاده پایدار از تنوع‌زیستی برخوردارند مشخص کند و از طریق نمونه‌گیری و سایر فنون میزان تأثیر آنها را مورد بررسی قرار دهد.

ت- اطلاعاتی را که از فعالیتهای مربوط به تشخیص و نظارت ذکر شده در بندهای (الف)، (ب) و (پ) بالا به دست آمده باشد به هر تدبیری حفظ و منظم نماید.

ماده ۸- حفاظت درونی

هر یک از کشورهای عضو، تا حد امکان و به گونه‌ای مناسب، باید:

الف- نظامی از مناطق حفاظت شده، یا مناطقی را که از اقدامات ویژه‌ای برای حفاظت از تنوع‌زیستی باید در آنها انجام شود، ایجاد نماید.

ب- در صورت لزوم، رهنمودهایی را جهت انتخاب، ایجاد و اداره مناطق حفاظت شده یا مناطقی که اقدامات خاصی برای حفظ تنوع‌زیستی باید در آنها اتخاذ شود، تدوین کند.

پ- منابع زیستی را که برای حفاظت از تنوع‌زیستی، چه در داخل و چه در خارج از مناطق حفاظت شده، اهمیت دارند با هدف تأمین حفاظت و استفاده پایدار از آنها تنظیم و مدیریت نماید.

ت- حمایت از اکوسیستم‌ها، زیستگاه‌های طبیعی و حفظ جمعیت‌های مانای گونه‌ها را در محیط‌های طبیعی‌شان توسعه بخشند.

ث- توسعه پایدار و سازگار با محیط‌زیست نزدیک به مناطق حفاظت شده، را با هدف

حفاظت بیشتر از این مناطق، ارتقاء بخشند.

ج- اکوسیستم‌های آسیب دیده و تخریب شده را احیاء و بازسازی کند و احیای گونه‌های در معرض تهدید و خطر را از راه‌های مختلف مانند تنظیم و اجرای طرح‌ها یا با استراتژی‌های دیگر مدیریتی تشویق کند.

چ- ابزار لازم برای تنظیم، اداره یا کنترل خطرهای نهفته در استفاده از ارگانسیم‌های زنده تغییر شکل یافته ناشی از بیوتکنولوژی و رها نمودن آنها که احتمالاً اثرات سوءزیست‌محیطی رادربردارد و می‌تواند بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع‌زیستی تأثیر

بگذارد را نیز با توجه به خطرات تهدیدکننده سلامت انسان، ایجاد کرده یا به استفاده از آن تداوم بخشد.

ح- از ورود گونه‌های بیگانه‌ای که اکوسیستم‌ها، زیستگاه‌های گونه‌های دیگر را به خطر می‌اندازد، جلوگیری کند و آنها را تحت کنترل درآورده یا نابود سازد.

خ- برای فراهم ساختن شرایط لازم برای سازگاری بین کاربردهای فعلی و حفاظت از تنوع‌زیستی و استفاده پایدار از اجزای تشکیل‌دهنده آن تلاش کند.

د- با عنایت به قوانین داخلی خود، به دانش، ابتکار و آداب و رسوم جوامع بومی و محلی که دربرگیرنده شیوه‌های زندگی سنتی مناسب برای حفاظت و استفاده صحیح از تنوع‌زیستی می‌باشند، احترام گذاشته و آن را حفظ کند و با تأیید و شرکت دادن دارندگان این دانش، ابتکار و آداب و رسوم، کاربرد وسیع‌تر آن را توسعه بخشد و سهم شدن عادلانه درمزایای حاصل از بهره‌برداری از این دانش، ابتکار، آداب و رسوم را تشویق نمایند.

ذ- قوانین و یا مقررات لازم برای حفاظت از گونه‌ها و جمعیت‌های در معرض خطر نابودی را تنظیم یا حفظ نماید.

ر- هر جا وجود تأثیرات زیانبار مهمی بر تنوع‌زیستی، مطابق با ماده (۷) آشکار شد، فرآیندها یا انواع فعالیت‌های مربوط را قانونمند کرده یا مدیریت نماید.

ز- در زمینه همکاری برای تأمین منابع مالی و یا سایر حمایت‌ها برای حفاظت درونی که در بندهای (الف) تا (ر) بالا مطرح شده، به‌ویژه در مورد کشورهای در حال توسعه، مشارکت جوید.

ماده ۹- حفاظت بیرونی

هر یک از کشورهای عضو، تا حد امکان و به گونه‌ای مناسب و در درجه اول به منظور تکمیل اقدامات مربوط به حفاظت درونی، باید:

الف- اقداماتی را برای حفاظت بیرونی از اجزای تشکیل‌دهنده تنوع‌زیستی، ترجیحاً در کشور مبدأ آن اجزاء انجام دهد،

ب- تسهیلاتی را برای حفاظت بیرونی، و انجام تحقیقات پیرامون گیاهان، حیوانات

و

موجودات ذره‌بینی، ترجیحاً در کشور مبدأ منابع ژنتیکی فراهم آورده و حفظ نماید،
پ- اقداماتی را برای بهبود و احیای گونه‌های در معرض خطر انجام دهد و تلاش
کند تا آنان به زیستگاه‌های طبیعی خویش تحت شرایط مناسب بازآورده شوند.

ت- گردآوری منابع زیستی از زیستگاه‌های طبیعی‌شان را به منظور اهداف حفاظت
بیرونی تنظیم و اداره کند، به گونه‌ای که اکوسیستم‌ها و جمعیت‌های درونی گونه‌های
طبیعی را به خطر نیاندازد، به استثنای مواردی که برابر بند (پ) بالا اقدامات ویژه
موقت بیرونی ضروری باشند.

ث- جهت تأمین منابع مالی و سایر اقدامات حمایتی برای حفاظت بیرونی مندرج
در بندهای (الف) و (ت) همچنین برای ایجاد و حفظ تسهیلات مربوط به حفاظت
بیرونی در کشورهای در حال توسعه همکاری نماید.

ماده -۱۰ استفاده پایدار از اجزای تشکیل‌دهنده تنوع‌زیستی هر یک از کشورهای
عضو، تا حد امکان و به نحو مقتضی باید:

الف- ملاحظات مربوط به حفاظت و استفاده پایدار از منابع زیستی را در
سیاست‌گذاری‌های داخلی خود مدنظر قرار دهند.

ب- برای جلوگیری از تأثیرات زیانبار بر تنوع‌زیستی یا به حداقل رساندن آن
اقدامات مقتضی انجام دهد.

پ- استفاده مرسوم از منابع زیستی موافق آداب و رسوم فرهنگی سنتی را که با
شرایط حفاظت یا استفاده پایدار از آنها سازگار باشند، حمایت و تشویق کند.

ت- از جمعیت‌های محلی برای توسعه و انجام اقدامات بهینه‌سازی در مناطق
آسیب دیده‌ای که تنوع‌زیستی‌شان کاهش یافته، حمایت کند.

ح- همکاری بین مقام‌های دولتی و بخش خصوصی خود را به منظور توسعه
شیوه‌هایی برای استفاده پایدار از منابع زیستی تشویق کنند.

ماده ۱۱- اقدامات تشویقی

هر یک از کشورهای عضو، تا حد امکان و به گونه‌ای مناسب، باید از اقدامات اقتصادی و اجتماعی معقولی را که انگیزه‌ای برای حفاظت و استفاده پایدار از تنوع‌زیستی به شمار می‌آیند، انجام دهد.

ماده ۱۲- پژوهش و آموزش

کشورهای عضو، با در نظر گرفتن نیازهای ویژه کشورهای در حال توسعه باید:
الف- برنامه‌هایی را برای آموزش و تعلیم علمی و فنی در زمینه اقدامات مربوط به تشخیص، حفاظت و استفاده پایدار از تنوع‌زیستی و اجزای تشکیل‌دهنده آن ایجاد کرده و تداوم

دهند و از اقدامات مربوط به آموزش و تعلیم برای رفع نیازهای ویژه کشورهای در حال توسعه حمایت کنند.

ب- انجام پژوهش‌هایی را که به حفاظت و استفاده پایدار از تنوع‌زیستی به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه کمک برساند برابر تصمیمات کنفرانس کشورهای عضو که در نتیجه توصیه‌های هیأت فرعی (مشاوره علمی، فنی و تکنولوژی) اتخاذ شده، حمایت و تشویق کنند.

پ- برابر مفاد مواد (۱۶)، (۱۸) و (۲)، در زمینه استفاده از پیشرفت‌های علمی در تحقیقات مربوط به تنوع‌زیستی به‌منظور توسعه شیوه‌های حفاظت و استفاده پایدار از منابع زیستی همکاری کرده و آن را تشویق کنند.

ماده ۱۳- آگاه‌سازی و آموزش عمومی

کشورهای عضو باید:

الف- به ارتقای درک بیشتر اهمیت حفاظت از تنوع‌زیستی و اقدامات ضروری برای تحقق آن کمک کرده و آن را تشویق کنند و از طریق رسانه‌ها برای آن تبلیغ کرده و این موضوعات را در برنامه‌های آموزشی خود بگنجانند.

ب- در زمینه توسعه برنامه‌های آموزشی و گسترش آگاهی عمومی در رابطه با حفاظت و استفاده پایدار از تنوع‌زیستی با سایر کشورها و سازمان‌های بین‌المللی به‌گونه مناسب همکاری کنند.

ماده ۱۴- ارزیابی تأثیرات و کاهش اثرات زیانبار

۱- هر یک از کشورهای عضو در حد امکان و به‌گونه مناسب، باید:

الف- روش‌های مناسب در زمینه لزوم ارزیابی اثرات محیط‌زیستی پروژه‌های خود را که ممکن است اثرات زیانبار قابل توجهی بر تنوع‌زیستی داشته باشند با هدف اجتناب از ایجاد چنان تأثیراتی در پیش گرفته و مشارکت مردمی را آن‌گونه که باید در این روش‌ها در نظر بگیرد.

ب- اقدامات لازمی را انجام دهد تا تضمین نماید که پیامدهای محیط‌زیستی آن دسته از برنامه‌ها و سیاست‌های آن که اثرات زیانباری بر تنوع‌زیستی دارند، مدنظر قرار می‌گیرند،

پ- در زمینه فعالیت‌های تحت صلاحیت یا کنترل خود که احتمالاً اثرات زیانبار قابل ملاحظه‌ای بر تنوع‌زیستی سایر کشورها یا مناطق ماورای قلمرو داخلی آن دارند براساس رفتار متقابل، با عقد قراردادهای دوجانبه، منطقه‌ای یا چندجانبه مناسب، ارائه و تبادل اطلاعات و مشاوره را تشویق کند،

ت- در صورت بروز خطر یا خسارتی آنی یا کشنده برای تنوع‌زیستی در منطقه تحت صلاحیت یا کنترل سایر دولت‌ها یا مناطق خارج از محدوده صلاحیت ملی خود فوری

دولت‌هایی را که به طور بالقوه در معرض خطر قرار می‌گیرند، آگاه کرده و اقدامات لازم برای جلوگیری یا کاهش خطرات و خسارت یاد شده را آغاز کند.

ث- ترتیبات ملی برای عکس‌العمل‌های فوری در قبال اقدامات یا وقایعی را که به علل طبیعی یا غیر آن حادث شده و مبین خطر مهلک و آنی برای تنوع‌زیستی باشند، ارتقاء داده و همکاری بین‌المللی برای تکمیل تلاش‌های ملی یاد شده را که مورد

موافقت دولت‌ها یا سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای ذریبط باشد، برای ایجاد طرح‌های مشترک احتیاطی ترغیب نماید.

۲- کنفرانس اعضاء باید براساس مطالعاتی که صورت می‌گیرد، مسأله پذیرش خسارات و جبران از جمله احياء و پرداخت غرامت برای خسارت وارد شده به تنوع‌زیستی را، به جزء در مواردی که پذیرش خسارت به طور کامل مسأله داخلی است بررسی کند.

ماده ۱۵- دسترسی به منابع ژنتیکی

۱- با عنایت به حق حاکمیت دولت‌ها بر منابع طبیعی خود، اختیار تصمیم‌گیری در مورد دسترسی به منابع ژنتیکی با دولت‌های ملی بوده و تابع قوانین داخلی می‌باشد.

۲- هر یک از اعضاء باید تلاش کند تا شرایطی را ایجاد نماید که دسترسی به منابع ژنتیکی را برای استفاده سایر کشورهای عضو به‌گونه‌ای که از لحاظ محیط‌زیست مناسب باشد، تسهیل کرده و هیچ محدودیتی را که خلاف اهداف این کنوانسیون باشد وضع نکند.

۳- در این کنوانسیون، منابع ژنتیکی فراهم شده توسط یک کشور عضو، حسب این ماده و مواد (۱۶) و (۱۹)، صرفاً منابعی هستند که توسط کشورهای تأمین شده باشند که مبدأ آن منابع بوده و یا برابر مفاد این کنوانسیون به آنها دسترسی پیدا کرده باشند.

۴- دسترسی به منابع ژنتیکی، در صورت اعطاء باید براساس شرایط مورد توافق دو طرف صورت گرفته و تابع شروط این ماده باشد.

۵- دسترسی به منابع ژنتیکی باید به موجب اطلاع و توافق پیشین کشور عضو تأمین کننده آن منابع باشد، مگر آن کشور عضو طریق دیگری را تعیین کرده باشد.

۶- هر یک از کشورهای عضو باید برای انجام پژوهش‌های علمی بر پایه منابع ژنتیکی تهیه شده توسط سایر کشورهای عضو، با مشارکت کامل آن کشورها و در صورت امکان در آن کشورها تلاش کند.

۷- هر یک از کشورهای عضو باید حسب مورد اقدامات تقنینی، اجرایی و یا سیاستگذاری را برابر مواد (۱۶) و (۱۹) و در صورت لزوم از طریق ترتیبات مالی تعیین شده در مواد (2) و (۲۱) با این هدف که در بهره‌برداری از نتایج پژوهش و توسعه و مزایای حاصل از کاربرد تجاری

و سایر استفاده‌های منابع ژنتیکی، با کشورهای تأمین‌کننده آن منابع به طور برابر و عادلانه سهیم شوند انجام دهد. چنین مشارکتی باید براساس توافق دو طرف صورت گیرد.

ماده ۱۶- دسترسی به تکنولوژی و انتقال آن

۱- هر یک از کشورهای عضو، با تأیید این که تکنولوژی شامل بیوتکنولوژی می‌باشد و این که دسترسی به تکنولوژی و انتقال آن بین کشورهای عضو، عناصر اساسی برای نیل به اهداف این کنوانسیون می‌باشند، براساس مفاد این ماده موظف است که تسهیلات لازم را برای دسترسی و انتقال تکنولوژی‌هایی که مربوط به حفاظت و استفاده پایدار از تنوع زیستی یا استفاده از منابع ژنتیکی بوده و خسارت قابل ملاحظه‌ای به محیط زیست وارد نمی‌نمایند برای سایر کشورهای عضو تأمین و یا تسهیل کند.

۲- دسترسی به تکنولوژی یاد شده در بند (۱) بالا و انتقال آن به کشورهای در حال توسعه باید تحت شرایط عادلانه و بسیار مطلوب، از جمله شرایط اعطایی و ترجیحی مورد توافق دو طرف و در صورت لزوم، برابر ترتیبات مالی تعیین شده در مواد (2) و (۲۱) فراهم شده و یا تسهیل شود. در مواردی که تکنولوژی تحت امتیاز یا سایر حقوق مالکیت معنوی باشد دسترسی و انتقال برابر شرایطی خواهد بود که موافق با حمایت مناسب مؤثر از حقوق مالکیت معنوی یاد شده و مطابق با آن باشد، اعمال این بند سازگار با بندهای (۳)، (۴) و (۵) زیر خواهد بود.

۳- هر یک از کشورهای عضو به نحو مقتضی باید تدابیر تقنینی، اجرایی یا سیاستگذاری را با این هدف اتخاذ کند که کشورهای عضو به ویژه کشورهای در حال توسعه که تأمین‌کننده منابع ژنتیکی می‌باشند، براساس شرایط مورد توافق دو طرف از

جمله این که تکنولوژی باید به موجب حق الامتیاز و دیگر حقوق مالکیت معنوی و یا، در صورت لزوم از طریق اعمال مقررات مواد (۲۰) و (۲۱) و برابر حقوق بین‌المللی و موافق با بندهای (۴) و (۵) زیر، مورد حمایت قرار گیرد، به تکنولوژی و انتقال آن دسترسی پیدا کنند.

۴- هر یک از کشورهای عضو باید، به گونه‌ای مناسب، اقدامات تقنینی، اجرایی و سیاستگذاری را با این هدف اتخاذ کند که بخش خصوصی دسترسی به تکنولوژی ذکر شده در بند (۱) بالا را به سود مؤسسات دولتی و بخش خصوصی کشورهای در حال توسعه تسهیل نماید. در این مورد باید از الزامات بندهای (۱)، (۲) و (۳) بالا پیروی نماید.

۵- کشورهای عضو با تأیید این که حق الامتیاز و سایر حقوق مالکیت معنوی می‌تواند بر اجرای این کنوانسیون تأثیر بگذارد، باید در این مورد برابر قوانین داخلی و حقوق بین‌المللی به منظور حصول اطمینان از این که چنین حقوقی حامی این کنوانسیون بوده و مغایر با اهداف آن نخواهد بود، همکاری کنند.

ماده ۱۷- تبادل اطلاعات

۱- کشورهای عضو باید تبادل اطلاعات را از کلیه منابع موجود عمومی مربوط به حفاظت و استفاده پایدار از تنوع زیستی با در نظر گرفتن نیازهای ویژه کشورهای در حال توسعه تسهیل کنند.

۲- تبادل اطلاعات باید مبادله نتایج پژوهش‌های فنی، علمی، اجتماعی و اقتصادی و نیز اطلاعات مربوط به برنامه‌های آموزشی و بررسی ارزیابی، دانش‌های تخصصی، دانش‌های بومی و سنتی و همچنین در ترکیب با تکنولوژی‌های یاد شده در بند (۱) ماده (۱۶)، را شامل شود. تبادل اطلاعات همچنین باید در صورت امکان شامل بازگرداندن اطلاعات به مبدأ نخست خود باشد.

ماده ۱۸- همکاری فنی و علمی

۱- کشورهای عضو باید همکاری فنی و علمی بین‌المللی در زمینه حفاظت و استفاده پایدار از تنوع زیستی را در صورت لزوم از طریق مؤسسات ملی و بین‌المللی مناسب تشویق کنند.

۲- هر یک از کشورهای عضو باید در اجرای این کنوانسیون همکاری فنی و علمی با سایر کشورهای عضو، به ویژه کشورهای در حال توسعه را، از راه‌های مختلف از جمله تدوین و اجرای سیاست‌های ملی ترغیب کند. در این همکاری با استفاده از توسعه منابع انسانی و ایجاد نهادها باید به توسعه و تقویت توانایی‌های ملی توجه خاص مبذول شود.

۳- کنفرانس اعضاء در نخستین اجلاس خود، باید چگونگی ایجاد ترتیبات مرکز تهاتر را برای تشویق و تسهیل همکاری فنی و علمی مشخص کند.

۴- کشورهای عضو باید برابر قوانین و سیاست‌های ملی، شیوه‌های همکاری برای این کنوانسیون ترغیب کرده و توسعه دهند. همچنین بدین منظور، کشورهای عضو باید همکاری در زمینه آموزش نیروی انسانی و تبادل متخصصان را تشویق نمایند.

۵- کشورهای عضو، به موجب توافق‌های دوجانبه باید ایجاد برنامه‌های پژوهشی مشترک و مشارکت‌هایی برای توسعه تکنولوژی‌های مربوط به اهداف این کنوانسیون را تشویق کنند.

ماده ۱۹- استفاده از بیوتکنولوژی و توزیع مزایای آن

۱- هر یک از کشورهای عضو باید به گونه‌ای مناسب اقدامات تقنینی، اجرایی یا سیاست‌گذاری را برای تأمین مشارکت مؤثر در فعالیت‌های پژوهشی مربوط به بیوتکنولوژی توسعه آن دسته از کشورهای عضو، به ویژه کشورهای در حال توسعه که تأمین‌کننده منابع ژنتیکی برای این پژوهش‌ها هستند، و در صورت امکان در خود آن کشورها، مبذول دارند.

۲- هر یک از کشورهای عضو، به ویژه کشورهای در حال توسعه، به نتایج و مزایای

حاصل از

بیوتکنولوژی‌های مبتنی بر منابع ژنتیکی که توسط کشورهای عضو فراهم شده باشد، مبذول نمایند. این دستیابی باید براساس شرایط مورد توافق دوطرف صورت پذیرد.

۳- کشورهای عضو باید نیاز به پروتکل و شکل آن را مورد بررسی قرار دهند که اقدامات و روش‌های مناسب انتقال و کاربرد و بهره‌برداری سالم و ایمن هرگونه ارگانیسم زنده تغییر شکل یافته‌ای که ناشی از بیوتکنولوژی بوده و احتمالاً اثر نامطلوبی بر حفاظت و استفاده پایدار از تنوع زیستی داشته باشد، به ویژه توافق‌هایی مقدماتی مبتنی بر اطلاعات را مشخص نماید.

۴- هر یک از کشورهای عضو به طور مستقیم یا با الزام هر شخص حقیقی یا حقوقی تحت صلاحیت خود ارگانیسم‌های مورد اشاره در بند (۳) بالا را ارائه می‌کند برای هرگونه اطلاعات موجود درباره استفاده از آن ارگانیسم‌ها و مقررات ایمنی لازم برای کاربرد آنها توسط کشورهای عضو را ارائه کند و نیز هرگونه اطلاعات موجود درباره اثرات مضر بالقوه‌ای را که ارگانیسم‌های ویژه‌ای می‌توانند در رابطه با کشور عضو وارد کننده آن ارگانیسم‌ها داشته باشند ارائه نماید.

ماده ۲۰- منابع مالی

۱- هر یک از کشورهای عضو، براساس توانایی‌ها و طبق طرح‌ها، اولویت‌ها و برنامه‌های ملی خود، موظف به تأمین حمایت مالی و ایجاد انگیزه در مورد آن دسته از فعالیت‌های ملی است که هدف از آن نیل به اهداف این کنوانسیون می‌باشد.

۲- کشورهای توسعه یافته عضو باید منابع مالی جدید و اضافی را فراهم کنند تا کشورهای در حال توسعه بتوانند کل هزینه‌های افزوده مورد توافق، مربوط به انجام اقدامات لازم که ایفاگر تعهدات این کنوانسیون می‌باشد را برآورده سازند و از مفاد آن منتفع شوند و هرگونه هزینه‌هایی که مطابق سیاست، استراتژی و اولویت‌های برنامه‌ای و معیارهای مطلوبیت و فهرست راهنمای هزینه‌های افزوده و تعیین شده توسط کنفرانس کشورهای عضو میان یک کشور در حال توسعه و ساختار سازمان مذکور

در ماده (۲۱) مورد توافق قرار خواهد گرفت، بپذیرند. سایر کشورهای عضو از جمله کشورهایایی که روند انتقال به اقتصاد بازار را طی می‌کنند، می‌توانند به طور داوطلبانه وظایف کشورهای پیشرفته را متقبل شوند. در راستای اجرای این ماده کنفرانس اعضا باید در نخستین اجلاس خویش فهرستی از کشورهای پیشرفته و سایر کشورهای عضو را که مایلند تعهدات کشورهای پیشرفته را بررسی کرده و در صورت لزوم اصلاحاتی در آن به عمل آورد. در این زمینه کمک داوطلبانه سایر کشورها و منابع تشویق می‌شود. در انجام این تعهدات باید نیاز به پیش‌بینی صحیح تأمین کافی و به موقع وجوه مالی و اهمیت این که کشورهای عضو موضوع فهرست بالا باید بار تأمین این وجوه را به طور مشترک برعهده بگیرند در نظر گرفته شود.

۳- کشورهای پیشرفته عضو، همچنین می‌توانند منابع مالی مربوط به اجرای این کنوانسیون را از طریق مجاری دوجانبه، منطقه‌ای و چند جانبه تأمین نموده و کشورهای در حال توسعه از این منابع مالی استفاده نمایند.

۴- میزان اقدام مؤثر کشورهای در حال توسعه عضو در ایفای تعهدات خود برابر این کنوانسیون، بستگی به ایفای مؤثر تعهدات مالی کشورهای پیشرفته عضو و نیز انتقال تکنولوژی از سوی ایشان و توجه به این واقعیت دارد که توسعه اقتصادی و اجتماعی و فقرزدایی، نخستین و مهم‌ترین اولویت کشورهای در حال توسعه عضو است.

۵- کشورهای عضو در اقدامات خود در مورد تأمین مالی و انتقال تکنولوژی، باید نیازهای خاص و شرایط ویژه کشورهای را که از کمترین توسعه برخوردارند در نظر بگیرند.

۶- همچنین کشورهای عضو باید شرایط ویژه ناشی از میزان وابستگی به تنوع‌زیستی و پراکندگی و مکان تنوع زیستی در داخل کشورهای در حال توسعه عضو، به خصوص جزایر کوچک را در نظر بگیرند.

۷- در عین حال باید شرایط ویژه کشورهای در حال توسعه، از جمله آنهایی که از لحاظ محیط زیست از همه ضربه پذیرترند، نظیر کشورهای خشک و نیمه خشک ساحلی و کوهستانی مورد توجه قرار گیرد.

ماده ۲۱- ترتیبات مالی

۱- برای ارائه منابع مالی به کشورهای در حال توسعه، به منظور تحقق اهداف این کنوانسیون، باید ترتیباتی براساس اعطای کمک بلاعوض یا شرایط اعطایی ایجاد شود که عناصر اساسی آن در این ماده توصیف شده‌اند. این ترتیبات تحت اختیار و هدایت کنفرانس اعضاء بوده و به منظور اجرای اهداف این کنوانسیون در مقابل آن پاسخگو خواهد بود. کارکرد این ترتیبات از طریق نهادهایی که توسط کنفرانس اعضاء در نخستین اجلاس آن تعیین می‌شوند، به مورد اجرا گذارده خواهد شد. کنفرانس اعضاء در راستای اهداف این کنوانسیون باید سیاست، استراتژی، و اولویت‌های برنامه‌ای و معیارهای مناسب مربوط به دستیابی به آن منابع و کاربرد آنها را تعیین کند. کمک‌های مالی باید به گونه‌ای باشد که نیاز به کفایت و قابل پیش‌بینی بودن و گردش به موقع وجوه مالی مورد اشاره در ماده (۲) را براساس میزان منابع مورد لزوم که توسط کنفرانس اعضاء به صورت ادواری مشخص شده و اهمیت این نکته را که کشورهای عضو موضوع فهرست یاد شده در بند (۲) ماده (۲) باید به طور مشترک بار مالی را برعهده بگیرند، در نظر گیرد، در عین حال کشورهای توسعه یافته عضو و سایر کشورها و منابع نیز می‌توانند کمک‌های داوطلبانه خود را ارائه کنند.

ترتیبات یاد شده باید تحت یک نظام نظارتی آزاد و آشکار اداره شود.

۲- در راستای اهداف این کنوانسیون، کنفرانس اعضاء باید در نخستین اجلاس خود، سیاست، استراتژی و اولویت‌های برنامه‌ای و نیز جزئیات معیارها و رهنمودهای مناسب برای دستیابی به منابع مالی و کاربرد آن را از جمله روش‌های پیگیری و ارزیابی منظم، تعیین کند. کنفرانس اعضاء باید پس از مشورت با ساختار نهادی که عملکرد

مکانیزم مالی به آن واگذار شده است در مورد ترتیبات اجرای بند(۱) بالا، اتخاذ تصمیم کند.

۳- کنفرانس اعضاء باید میزان کارآیی، ترتیبات برقرار شده طبق این ماده مشتمل بر معیارها و رهنمودهای مورد اشاره در بند (۲) را ظرف کمتر از دو سال پس از لازم الاجرا شدن این کنوانسیون بررسی نموده و از آن پس باید بررسی به طور منظم صورت بگیرد. براساس بررسی مزبور باید در صورت لزوم اقدامات مناسب برای بهبود کارآیی ترتیبات انجام شود.

۴- کشورهای عضو باید تقویت نهادها مالی موجود را در نظر بگیرند و منابع مالی را برای حفاظت و استفاده پایدار از تنوع زیستی فراهم سازند.

ماده ۲۲- ارتباط با سایر کنوانسیون‌های بین‌المللی

۱- مفاد این کنوانسیون بر حقوق و تعداد هیچ یک از کشورهای عضو ناشی از کنوانسیون‌های موجود بین‌المللی مؤثر نخواهد بود، به جز مواردی که اعمال آن حقوق و تعهدات موجب آسیب و خطرات جدی به تنوع زیستی می‌شوند.

۲- کشورهای عضو باید مفاد این کنوانسیون را در مورد محیط‌زیست دریایی سازگار باحقوق و تعهدات دولت‌ها موافق حقوق دریاها اعمال نمایند.

ماده ۲۳- کنفرانس اعضاء

۱- بدین وسیله کنفرانس اعضاء تأسیس می‌شود. نخستین اجلاس کنفرانس اعضاء باید توسط مدیر اجرایی «برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد» ظرف کمتر از یک سال پس از لازم الاجرا شدن این کنوانسیون تشکیل شود. سپس، جلسات عادی کنفرانس عادی اعضاء باید در فواصل منظمی که توسط نخستین اجلاس کنفرانس تعیین می‌شود برگزار شود.

۲- جلسات فوق‌العاده کنفرانس اعضاء باید در مواقعی که توسط کنفرانس ضروری تشخیص داده می‌شود یا بنا به درخواست کتبی هر یک از کشورها تشکیل شود، به

شرطی که طی ۶ ماه پس از ارسال درخواست توسط دبیرخانه به اعضاء حداقل یک سوم کشورهای عضو از آن پشتیبانی کنند.

۳- کنفرانس اعضاء باید به اتفاق آرا مقررات این کنوانسیون و هر هیأت فرعی دیگری که توسط آن ایجاد می شود و مقررات مالی حاکم بر بودجه دبیرخانه را معین نماید در هر یک از

جلسات عادی، باید بودجه ای برای دوره مالی تا جلسه عادی بعد تصویب شود.

۴- کنفرانس اعضاء باید اجرای این کنوانسیون را تحت بررسی داشته، و بدین منظور باید:

الف- شکل و زمانبندی تهیه و تسلیم اطلاعاتی که باید برابر ماده (۲۶) تسلیم شود را معین نموده و آن اطلاعات و نیز گزارش هایی را که هر هیأت فرعی ارائه می کند، مورد توجه قرار دهد.

ب- رهنمودهای علمی، فنی و تکنولوژیکی در مورد تنوع زیستی را که برابر ماده (۲۵) تهیه می شود، بررسی کند.

پ- برابر ماده (۲۸) پروتکل ها را حسب لزوم بررسی و تصویب کند.

ت- برابر مواد (۲۹) و (۳۳)، این کنوانسیون و پیوست های آنرا در صورت لزوم بررسی و تصویب کند.

ث- اصلاحیه های پروتکل ها و نیز هر پیوست مربوط را مورد بررسی قرار دهد و در صورت تأیید، تصویب آنها را به طرف های مورد نظر پروتکل توصیه نماید.

ج- برابر ماده (۳۰) در صورت لزوم، الحاق پیوست های دیگر به کنوانسیون بررسی و آنها را تصویب کند.

چ- هیأت های فرعی را برای ارائه مشاوره علمی و فنی، چنان که برای اجرای این کنوانسیون ضروری تشخیص داده شود، ایجاد کند.

ح- با نهادهای اجرای کنوانسیون‌های مربوط به موضوعات تحت پوشش این کنوانسیون با هدف برقرار همکاری مناسب با ایشان از طریق دبیرخانه تماس برقرار کند.

خ- هر اقدام دیگری را که در پرتو تجارب حاصل از عملیات خویش برای نیل به اهداف این کنوانسیون ضروری تشخیص دهد، مورد بررسی قرار داده، و به مورد اجرا در آورد.

۵- سازمان ملل متحد، سازمان‌های تخصصی آن و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و نیز هر کشوری که عضو این کنوانسیون نباشد، می‌تواند به عنوان ناظر در جلسات کنفرانس کشورهای عضو شرکت کنند. هر نهاد یا سازمان دیگری اعم از دولتی و غیردولتی، که در حوزه‌های مربوط به حفاظت و استفاده پایدار از تنوع‌زیستی دارای صلاحیت باشد، و خواست خود را برای شرکت در جلسه کنفرانس کشورهای عضو به عنوان ناظر به اطلاع دبیرخانه رسانده باشد، می‌توان پذیرفته شود، مگر این که حداقل یک سوم کشورهای مصوب کنفرانس کشورهای عضو باشد.

ماده ۲۴- دبیرخانه

۱- بدین وسیله دبیرخانه تأسیس می‌شود که وظایف آن به شرح زیر خواهد بود:
الف- ترتیب دادن جلسات کنفرانس کشورهای عضو مطروح در ماده (۲۳) و ارائه خدمات به آنها.

ب- انجام وظایف محول شده به آن به موجب هر پروتکل.

پ- تهیه گزارش‌های مربوط به انجام وظایف دبیرخانه برابر این کنوانسیون و ارائه آنها به کنفرانس کشورهای عضو

ت- هماهنگی با سایر نهادهای بین‌المللی مربوط و به‌خصوص انعقاد ترتیبات اجرایی و قراردادی که ممکن است برای اجرای مؤثر وظایف دبیرخانه لازم باشد.

ث- انجام وظایف دیگری که کنفرانس کشورهای عضو تعیین کند.

۲- کنفرانس کشورهای عضو، در نخستین اجلاس خود، باید از میان آن دسته از سازمان‌های بین‌المللی صلاحیتدار موجود که تمایل خویش را برای اجرای وظایف دبیرخانه‌ای برابر این کنوانسیون اعلام داشته‌اند، دبیرخانه را انتخاب نماید.

ماده ۲۵- هیأت فرعی مشاوره علمی، فنی و تکنولوژیکی

۱- بدین وسیله یک هیأت فرعی برای ارائه مشاوره علمی، فنی و تکنولوژیکی تأسیس می‌شود تا به کنفرانس کشورهای عضو و سایر هیأت‌های فرعی آن در موقع لزوم و به‌گونه مناسب، در مورد اجرای مفاد این کنوانسیون مشاوره لازم را ارائه دهد. مشارکت در این هیأت چند تخصصی باید برای تمامی کشورهای عضو، آزاد باشد. این هیأت باید به‌طور مرتب در مورد کلیه جوانب کار خویش به کنفرانس کشورهای عضو گزارش بدهد.

۲- این هیأت، تحت اختیارات و بنا به درخواست کنفرانس کشورهای عضو و برابر رهنمودهای بیان شده توسط آن باید:

الف- در مورد وضعیت تنوع‌زیستی، ارزیابی‌های علمی و فنی ارائه نماید.

ب- در مورد تأثیر انواع اقدامات اتخاذ شده برابر مفاد این کنوانسیون ارزیابی‌های علمی و فنی انجام دهد.

پ- تکنولوژی‌های ابتکاری، کارآمد و پیشرفته مربوط به حفاظت و استفاده پایدار از تنوع‌زیستی را مشخص نموده و در مورد راه‌ها و ابزار ترغیب توسعه و یا انتقال تکنولوژی، مشاوره ارائه دهد.

ت- در مورد برنامه‌های علمی و همکاری بین‌المللی در زمینه پژوهش و توسعه مربوط به حفاظت و استفاده پایدار از تنوع‌زیستی، مشاوره ارائه دهد، و

ث- به مسائل علمی، فنی، تکنولوژیکی و روش‌شناسانه‌ای که کنفرانس کشورهای عضو ساختاری‌های جنبی طرح می‌نمایند، پاسخ گوید.

۳- کنفرانس کشورهای عضو می‌تواند وظایف، دستور کار، سازماندهی و عملیات

هیأت را بیش از پیش گسترش دهد.

ماده ۲۶- گزارش‌ها

هر یک از کشورهای عضو، باید در فواصل زمانی که توسط کنفرانس کشورهای عضو معین می‌شود، گزارش‌هایی را درباره اقداماتی که باید به منظور اجرای مفاد این کنوانسیون و کارآمد بودنشان در نیل به اهداف این کنوانسیون انجام شود، به کنفرانس کشورهای عضو ارائه کند.

ماده ۲۷- حل اختلافات

۱- در صورت بروز اختلاف بین کشورهای عضو در مورد تفسیر یا اجرای این کنوانسیون، کشورهای مربوط باید از راه مذاکره به حل اختلاف پردازند.

۲- اگر کشورهای مربوط نتوانند از راه مذاکره به توافق برسند، می‌توانند به طور مشترک خواستار مشورت یا میانجی‌گری شخص ثالث شوند.

۳- هنگام تأیید، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون یا در هر زمان دیگر پس از آن، یک کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای می‌تواند به‌طور کتبی به امین اسناد اعلام نماید که در مورد اختلافی که برابر بند (۱) یا (۲) بالا حل و فصل نشده است. به طور اجباری یکی از راه‌های زیر و یا هر دو راه را برای حل اختلاف می‌پذیرد:

الف- داوری برابر مقررات تعیین شده در بخش (۱) پیوست (۲).

ب- ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری

۴- در صورتی که طرف‌های اختلاف برابر بند (۳) بالا روش یکسان یا هرگونه روشی را نپذیرفتند، اختلاف براساس بخش (۲) پیوست (۲) مصالحه خواهد شد مگر این‌که دو طرف به ترتیب دیگری توافق نمایند.

۵- مفاد این ماده ناظر بر تمامی پروتکل‌ها خواهد بود، مگر این‌که در پروتکل مربوط به گونه دیگری شرط شود.

ماده ۲۸- پذیرش پروتکل‌ها

۱- کشورهای عضو باید در زمینه تنظیم و پذیرش پروتکل‌های این کنوانسیون همکاری کنند.

۲- پروتکل‌ها در جلسه کنفرانس کشورهای عضو پذیرفته خواهند شد.

۳- متن هر پروتکل پیشنهادی باید توسط دبیرخانه و حداقل ۶ ماه پس از برگزاری جلسه مربوط برای کشورهای عضو ارسال شود.

ماده ۲۹- اصلاح کنوانسیون یا پروتکل‌ها

۱- هر یک از کشورهای عضو می‌تواند، اصلاحاتی در کنوانسیون را پیشنهاد دهد.

اصلاحات

در هر پروتکلی را هر یک از کشورهای عضو پروتکل می‌تواند پیشنهاد کند.

۲- اصلاحیه‌های این کنوانسیون باید در جلسه‌ای از کنفرانس کشورهای عضو پذیرفته شود. اصلاحیه‌های هر پروتکلی باید در اجلاسی از کشورهای عضو پروتکل مربوط مورد پذیرش قرار گیرد. متن هر پیشنهاد اصلاح کنوانسیون یا هر پروتکل، باید توسط دبیرخانه و حداقل ۶ ماه پیش از برگزاری اجلاس مربوط برای دو طرف فرستاده شود، مگر در مواردی که در آن پروتکل به‌گونه دیگری عنوان شده باشد.

دبیرخانه باید اصلاحات پیشنهادی را برای اطلاع امضاءکنندگان این کنوانسیون نیز بفرستد.

۳- کشورهای عضو باید برای کسب اتفاق آراء پیرامون اصلاحات این کنوانسیون یا هر پروتکلی تلاش کنند. اگر همه تلاش‌ها برای کسب اتفاق آراء به نتیجه نرسید و توافق حاصل نشد، درنهایت اصلاحیه یاد شده باید دوسوم آرای کشورهای طرف سند مربوط حاضر و شرکت‌کننده در رأی‌گیری در جلسه را به دست بیاورد و توسط امین اسناد برای تأیید، پذیرش یا تصویب به کلیه کشورهای عضو تسلیم شود.

۴- امین اسناد باید به طور کتبی از تأیید، پذیرش یا تصویب اصلاحات آگاه شود. اصلاحاتی که برابر بند (۳) بالا پذیرفته شده‌اند، ظرف ۹۰ روز پس از تسلیم اسناد تأیید، پذیرش یا تصویب حداقل به امین اسناد در مورد ایشان نافذ خواهد شد، مگر

این که روال دیگری در پروتکل مربوط در نظر گرفته شده باشد. پس از آن، اصلاحات در مورد کشورهای دیگر پس از پایان ۹۰ روز از تاریخ تسلیم مربوط به تأیید پذیرش یا تصویب آن اصلاحات از سوی آن کشور به امین اسناد نافذ خواهد شد.

۵- در این ماده، منظور از «کشورهای عضو حاضر و رأی دهنده» کشورهایی است که در جلسه حضور دارند و رأی اعم از مثبت یا منفی می دهند.

ماده ۳۰- پذیرش و اصلاح پیوست‌ها

۱- پیوست‌های این کنوانسیون یا هر پروتکل آن جزء جدانشدنی کنوانسیون یا آن پروتکل بوده و به غیر از مواردی که به گونه دیگری عنوان شده باشد، رجوع به این کنوانسیون یا پروتکل‌های آن در عین حال رجوع به پیوست‌های آن نیز به شمار می آید.

۲- جز در مواردی که به پروتکلی به گونه دیگری در مورد ضمائ آن مشخص شده باشد، روش آتی ناظر بر پیشنهاد، پذیرش و لازم‌الاجرا شدن پیوست‌های جدید به این کنوانسیون یا پروتکل‌ها اعمال خواهد شد:

الف- پیوست‌های این کنوانسیون یا هر پروتکلی باید برابر روال تعیین شده در ماده ۲۹(۲) پیشنهاد پذیرفته شود.

ب- هر یک از کشورهای عضو که نمی‌تواند پیوست جدید این کنوانسیون یا پیوست هر پروتکلی را که عضو آن است تصویب نماید، باید به طور کتبی و طی یک سال پس از تاریخ اعلام پذیرش آن توسط امین اسناد، این امر را به اطلاع امین اسناد برساند. امین اسناد باید دریافت این اطلاعیه را بدون فوت وقت به اطلاع کلیه کشورهای عضو برساند. هر کشوری می‌تواند در هر زمان اطلاعیه قبلی خود مبنی بر مخالفت با پیوست‌ها را پس بگیرد و از آن پس پیوست‌های مزبور در رابطه با آن کشور برابر بند (پ) زیر لازم‌الاجرا می‌شوند.

پ- یک سال پس از تاریخ اعلام پذیرش پیوست‌ها توسط امین اسناد، این پیوست‌ها برای تمامی کشورهای عضو این کنوانسیون یا هر پروتکلی که برابر مفاد بند (ب) بالا اطلاعیه‌ای تسلیم نکرده، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۳- پیشنهاد، پذیرش و لازم‌الاجرا شدن اصلاحات در پیوست‌های این کنوانسیون یا در هر پروتکلی روال پیشنهادی، پذیرش، لازم‌الاجرا شدن پیوست‌ها به کنوانسیون یا به پروتکل خواهد بود.

۴- اگر یک پیوست جدید یا اصلاح در یک پیوست مربوط به اصلاح در این کنوانسیون یا در پروتکل‌های آن باشد، پیوست جدید یا اصلاحات جدید تا زمانی که اصلاح مربوط به کنوانسیون یا پروتکل لازم‌الاجرا نشوند، نافذ نخواهد بود.
ماده ۳۱- حق رأی

۱- به جز مواردی که در بند (۲) زیرآمده، هر یک از کشورهای عضو این کنوانسیون یا پروتکل‌ها یک رأی خواهند داشت.

۲- سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای، در موارد تحت صلاحیت خود، باید حق رأی خود را با تعداد آرای مساوی با تعداد کشورهای عضو آن که عضو این کنوانسیون یا پروتکل مربوط هستند، اعمال کنند. اگر کشورهای عضو این سازمان حق رأی خود را اعمال می‌کنند، این سازمان نباید حق رأی خود را اعمال کنند و برعکس

ماده ۳۲- رابطه بین کنوانسیون و پروتکل‌های آن

۱- یک کشور یا یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای نمی‌تواند عضو یک پروتکل شود مگر این‌که عضو این کنوانسیون بوده و یا در همان زمان عضو آن شود.
۲- تصمیمات اتخاذی برابر هر پروتکلی را تأیید، پذیرش، یا تصویب نکرده باشد، می‌تواند به عنوان ناظر در هر جلسه‌ای از کشورهای عضو آن پروتکل شرکت کند.

ماده ۳۳- امضاء

این کنوانسیون از تاریخ (۱۵) خرداد (۱۳۷۱) برابر با (۵) ژوئن (۱۹۹۲) تا (۲۴) خرداد

(۱۳۷۱) برابر با (۱۴) ژوئن (۱۹۹۲) در ریودوژانیرو، و از تاریخ (۲۵) خرداد (۱۳۷۱) برابر با (۱۵) ژوئن (۱۹۹۲) تا (۱۴) خرداد (۱۳۷۲) برابر با (۴) ژوئن (۱۹۹۳)

در دفاتر سازمان ملل متحد در نیویورک برای امضای کلیه کشورها و هر سازمان و حدت اقتصادی منطقه‌ای مفتوح خواهد بود.

ماده ۳۴- تأیید، پذیرش یا تصویب

۱- این کنوانسیون یا هر پروتکل آن منوط به تأیید، پذیرش یا تصویب کشورها و سازمان‌های و حدت اقتصادی منطقه‌ای خواهد بود. اسناد مربوط به تأیید، پذیرش یا تصویب تسلیم امین اسناد خواهد شد.

۲- هر سازمان موضوع بند (۱) بالا که جزء اعضای این کنوانسیون یا پروتکل‌های آن شود، بدون این‌که هیچ یک از کشورهای عضو آن جزء کشورهای عضو باشند، باید از تمامی تعهدات کنوانسیون یا پروتکل، حسب مورد پیروی نماید. در صورتی که در این سازمان‌ها، یک یا تعداد بیشتر از کشورهای عضو سازمان عضو این کنوانسیون یا پروتکل مربوط به آن نیز باشند، آن سازمان و کشورهای عضو مربوط آن باید در مورد مسئولیت‌های محول شده به آنها برای انجام وظایف خود در رابطه با کنوانسیون یا پروتکل، تصمیم‌گیری نمایند. در چنین مواردی، سازمان و کشورهای عضو مربوط آن نباید به طور همزمان حقوق ناشی از کنوانسیون یا پروتکل مربوط را اعمال کنند.

سازمان‌های مورد نظر در بند (۱) بالا، هنگام تقدیم اسناد مربوط به تأیید، پذیرش یا تصویب باید میزان اختیارات خود در رابطه با امور مربوط به کنوانسیون یا پروتکل مربوط را اعلام کنند. همچنین این سازمان‌ها باید هر تغییری در حدود اختیارات خود را به اطلاع امین اسناد برسانند.

ماده ۳۵- الحاق

۱- این کنوانسیون و هر پروتکل آن از تاریخ پایان مهلت امضای کنوانسیون یا پروتکل مربوط، برای الحاق به آن توسط کشورها و سازمان‌های و حدت اقتصادی منطقه‌ای مفتوح خواهد بود. اسناد الحاق، تقدیم امین اسناد خواهد شد.

۲- سازمان‌های موضوع بند (۱) بالا، هنگام تقدیم اسناد الحاق باید میزان اختیارات خود را در رابطه با امور مربوط به کنوانسیون یا پروتکل مربوط اعلام نمایند و همچنین این سازمان‌ها باید هر تغییری در میزان اختیارات خود را به آگاهی امین اسناد برسانند.

۳- مفاد بند (۲) ماده (۳۴) در مورد سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای که به این کنوانسیون یا هر پروتکل آن ملحق می‌شوند، اعمال خواهد شد.

ماده ۳۶- لازم‌الاجرا شدن

۱- این کنوانسیون در نودمین روز پس از تاریخ تقدیم سی‌امین سند ناظر بر تأیید، پذیرش یا الحاق به تعدادی که در آن پروتکل تعیین شده لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- هر پروتکلی در نودمین روز پس از تاریخ تقدیم اسناد ناظر بر تأیید، پذیرش یا الحاق به تعدادی که در آن پروتکل تعیین شده لازم‌الاجرا خواهد شد.

۳- برای هر یک از کشورهای عضو که این کنوانسیون را پس از تقدیم سی‌امین سند ناظر بر تأیید، پذیرش، تصویب یا الحاق، مورد تأیید، پذیرش، تصویب قرار داده یا به آن ملحق شود کنوانسیون از نودمین روز پس از تقدیم سند ناظر بر تأیید، پذیرش، تصویب یا الحاق لازم‌الاجرا خواهد شد.

۴- جز در مواردی که به‌گونه دیگری در پروتکل مشخص شده باشد، لازم‌الاجرا شدن هر پروتکل در مورد کشوری که آن پروتکل را پس از لازم‌الاجرا شدن آن برابر بند (۲) بالا مورد تأیید، پذیرش یا تصویب قرار داده یا به آن ملحق بشود در پایان نودمین روز از تاریخ تسلیم سند ناظر بر این امر یا تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون برای آن کشور هر کدام که دیرتر باشد خواهد بود.

۵- در رابطه با بندهای (۱) و (۲) بالا، هر سند تقدیمی توسط یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای نباید بر بندهای تقدیمی کشورهای عضو آن سازمان تلقی شود.

ماده ۳۷- حق شرط

در رابطه با این کنوانسیون هیچ شرطی مورد پذیرش نخواهد بود.

ماده ۳۸- خروج از کنوانسیون

۱- در هر زمان پس از گذشت دو سال از تاریخی که کنوانسیون برای یک کشور عضو لازم‌الاجرا شده، آن کشور عضو می‌تواند با ارسال اطلاعیه کتبی به امین اسناد، از کنوانسیون خارج شود.

۲- این خروج یک سال پس از دریافت اعلام توسط امین اسناد، یا در تاریخ دیرتری که در اطلاعیه مربوط به خروج ذکر شده باشد، صورت خواهد گرفت.

۳- هر یک از کشورهای عضو که از کنوانسیون خارج می‌شود، از هر پروتکلی که عضو آن محسوب می‌شود نیز خارج شده تلقی خواهد شد.

ماده ۳۹- ترتیبات موقت مالی

در دوره زمانی بین لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون و برگزاری نخستین اجلاس کنفرانس کشورهای عضو یا تا زمانی که کنفرانس یاد شده برابر مفاد ماده (۲۱) پیرامون ساختار نهادین

اجرای کنوانسیون تصمیم لازم را بگیرند، ساختار تسهیلات محیط‌زیست جهانی برنامه عمران سازمان ملل متحد، برنامه محیط‌زیست سازمان ملل و بانک جهانی ترمیم و توسعه برابر مفاد ماده (۲۱) به طور موقت این امر را برعهده خواهند داشت مشروط بر آن که مطابق همان ماده به طور کامل تجدید سازمان یافته باشند.

ماده ۴۰- ترتیبات موقتی دبیرخانه

دبیرخانه‌ای که توسط مدیر اجرایی «برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد» تدارک دیده می‌شود به طور موقت در دروه بین لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون و برگزاری نخستین اجلاس کنفرانس کشورهای عضو، دبیرخانه مطرح در بند (۲) ماده (۲۴) خواهد بود.

ماده ۴۱- امین اسناد

دبیرکل سازمان ملل متحد وظیفه امین اسناد این کنوانسیون و پروتکل‌های آن را برعهده خواهد گرفت.

ماده ۴۲- متون معتبر

متن اصلی این کنوانسیون، که نسخه‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیولی آن به طور یکسان معتبر می‌باشد، نزد دبیرکل سازمان ملل متحد به امانت سپرده خواهد شد.

امضاءکنندگان زیر، با برخورداری از اختیار قانونی لازم، این کنوانسیون را امضاء کرده‌اند. منعقد شده در ریودوژانیرو و در تاریخ پانزدهم خرداد یکهزار و سیصد و هفتاد و یک هجری شمسی برابر با پنجم ژوئن سال یکهزار و نهصد و نود و دو.

پیوست (۱)

تشخیص و نظارت

۱- اکوسیستم‌ها و زیستگاه‌ها: شامل تنوع فراوان، تعداد کثیر گونه‌های بومی یا در معرض خطر نابودی یا بیابان‌هایی می‌شود که مورد نیاز گونه‌های مهاجر که از اهمیت اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی یا علمی برخوردار بوده و الگو، منحصر به فرد، یا به همراه فرآیند تکاملی کلیدی و دیگر فرآیندهای زیستی هستند، می‌باشند.

۲- گونه‌ها و جوامع عبارتند از آنهایی که در معرض خط نابودی قرار دارند هم‌نوعان وحشی گونه‌های اهلی شده یا اصلاح شده، آنهایی که از ارزش پزشکی، کشاورزی یا ارزش‌های اقتصادی دیگر برخوردار باشند، یا اهمیت اجتماعی، علمی یا فرهنگی داشته باشند، یا برای تحقیقات در زمینه حفاظت و استفاده پایدار از تنوع زیستی، نظیر انواع شاخص، مهم باشند و

۳- ژنوم‌ها و ژن‌های حائز اهمیت اجتماعی، علمی یا اقتصادی.

پیوست (۲)

بخش ۱- داوری

ماده ۱- کشور مدعی باید بنابر ماده (۲۷) دبیرخانه را از ارجاع دعوا برای داوری مطلع کند. در این اطلاعیه باید موضوع مورد داوری ذکر شده و به خصوص مواد کنوانسیون یا پروتکل را که تفسیر یا کاربردشان مطرح می‌باشد، مشخص نماید. اگر دوطرف پیش از تعیین رئیس دیوان بر سر مشخص نمودن موضوع مورد اختلاف به توافق نرسند، دیوان باید موضوع را تعیین کند. دبیرخانه باید اطلاعات دریافتی را در اختیار کلیه کشورهای عضو این کنوانسیون یا پروتکل مربوط بگذارد.

ماده ۲-

۱- در اختلافات بین دو کشور عضو، دیوان باید از سه عضو تشکیل شود. هر یک از دو طرف باید یک داور منصوب کند، و داور مربوط باید با توافق مشترک یکدیگر سومین داور را که رئیس دیوان خواهد بود، انتخاب کنند. رئیس دیوان نباید از ملیت دو طرف دعوا باشد، محل زندگی‌شان نباید در قلمرو یکی از طرف‌های دعوا باشد، تحت استخدام هیچ‌کدام از آنها نباشد، و در هیچ مقام دیگری نیز این اختلاف را بررسی نکرده باشد.

۲- در اختلافاتی که بیش از دو طرف داشته باشد، طرف‌های دعوا باید با برخورداری از منافع واحد به صورت مشترک و با توافق یکدیگر یک داور انتخاب کنند.

۳- هر پست بلا تصدی در دیوان باید به گونه‌ای که برای انتصاب اولیه تعیین شده، پر شود.

ماده ۳-

۱- اگر تا دو ماه پس از انتصاب داور دوم هنوز رئیس دیوان تعیین نشده باشد، دبیرکل سازمان ملل متحد باید در پاسخ به تقاضای یکی از دو طرف، ظرف دو ماه آتی وی را انتخاب کند.

۲- اگر یکی از دو طرف اختلاف تا دوماه از زمان دریافت درخواست، داوری را انتخاب نکند، طرف دیگر می‌تواند دبیرکل را آگاه گرداند، و وی باید ظرف یک دوره دو ماهه این انتخاب را انجام دهد.

ماده ۴- دیوان داوری باید تصمیمات خود را برابر مفاد این کنوانسیون، هر پروتکل مربوط به آن و قوانین بین‌المللی بگیرد.

ماده ۵- دیوان داوری باید مقررات و روال کارش را خود تعیین کند، مگر این‌که دو طرف

اختلاف به‌گونه دیگری توافق کنند.

ماده ۶- دیوان داوری می‌تواند بنا به درخواست یکی از دو طرف، اقدامات موقتی و لازم حمایتی را توصیه کند.

ماده ۷- دو طرف باید کار دیوان داوری را تسهیل کرده و به ویژه با استفاده از کلیه وسایلی که در اختیار دارند باید:

الف- کلیه اسناد، اطلاعات و تسهیلات مربوط را در اختیار دیوان قرار دهند.

ب- در موقع لازم اجازه دهند که دیوان شهود یا متخصصانی را فرا خواند و شهادت آنان را بپذیرد.

ماده ۸- دو طرف اختلاف و داوران موظفند محرمانه بودن کلیه اطلاعاتی را که طی جریان داوری دریافت می‌کنند، حفظ کنند.

ماده ۹- هزینه‌های داوری، تا زمانی که دیوان به خاطر وجود شرایط خاص طریق دیگری را تعیین نکرده باشد، باید به طور متساوی به‌عهده دو طرف اختلاف باشد. دیوان باید کلیه هزینه‌های آن را ثبت کرده، و سپس طی یک صورتحساب نهایی برای دو طرف دعوا بفرستد.

ماده ۱۰- هر کشور عضوی که در خصوص موضوع مورد اختلاف ذینفع باشد و منفعت مزبور ممکن است در اثر رأی صادره تحت تأثیر قرار گیرد، می‌تواند با رضایت دیوان وارد جریان رسیدگی شود.

ماده ۱۱- دیوان می‌تواند ادعاهای متقابلی را که به طور مستقیم از موضوع اختلاف ناشی می‌شود، استماع و در مورد آن‌ها تصمیم‌گیری کند.

ماده ۱۲- تصمیمات مربوط به آیین رسیدگی و ماهیت دیوان داوری باید با رأی اکثریت اعضای آن گرفته شود.

ماده ۱۳- اگر یکی از دو طرف اختلاف در دیوان حاضر نشود یا نتواند از ادعای خود دفاع کند، طرف دیگر می‌تواند از دیوان بخواهد تا جریان کار را ادامه داده و رأی خود را صادر کند. غیبت یک طرف یا ناتوانی یکی از دو طرف در دفاع از ادعای خویش، نباید مانع جریان رسیدگی شود. دیوان داوری پیش از گرفتن تصمیم نهایی خود، باید قانع شده باشد که ادعا از حیث وقایع و قانون کاملاً معتبر می‌باشد.

ماده ۱۴- دیوان باید ظرف پنج ماه از تاریخی که به‌طور کامل تشکیل شده، تصمیم نهایی خود را بگیرد، مگر این‌که تمدید مهلتی را برای مدتی که از (۵) ماه تجاوز نخواهد کرد ضروری تشخیص دهد.

ماده ۱۵- تصمیم نهایی دیوان باید محدود به موضوع مورد اختلاف باشد و دلایلی را که بر

مبنای آن‌ها تصمیم‌گیری شده، بیان کند. این تصمیم نام اعضای را که شرکت داشته‌اند و نیز تاریخ اتخاذ تصمیم نهایی را شامل می‌شود. هر یک از اعضای دیوان می‌تواند عقیده مجزا یا مخالفت خود را به تصمیم نهایی پیوست کند.

ماده ۱۶- رأی صادره نسبت به طرفین اختلاف لازم‌الاجرا خواهد بود. رأی قابل تجدید نظر نیست. مگر این‌که دو طرف اختلاف از پیش در خصوص تشریفات تجدید نظر خواهد توافق کرده باشند.

ماده ۱۷- هر یک از دو طرف اختلاف می‌تواند هر اختلافی را در رابطه با تفسیر یا شیوه اجرای تصمیم نهایی دیوان برای تصمیم‌گیری به دیوانی که آن را صادر کرده ارجاع کند.

بخش ۲- مصالحه

ماده ۱- یک کمیسیون مصالحه براساس درخواست یکی از دو طرف اختلاف ایجاد خواهد شد. غیر از مواردی که دو طرف اختلاف به گونه دیگری توافق کند، کمیسیون باید مرکز از پنج عضو باشد که دو تن از آنها توسط هر یک از دو طرف مربوط منصوب می‌شوند و اعضاء به طور مشترک رئیس آن را انتخاب می‌کنند.

ماده ۲- در اختلافاتی که دو طرف در آن مطرح می‌باشند، طرف‌هایی که دارای منافع واحد هستند، باید به طور مشترک و با توافق یکدیگر اعضای خود را در کمیسیون خود انتخاب کنند. هرگاه دو یا چند طرف منافع مجزایی دارند یا در مورد وجوه منافع یکسان دچار اختلاف هستند، می‌توانند اعضای‌شان را به طور مجزا انتخاب کنند.

ماده ۳- اگر طرف‌های اختلاف نتوانند ظرف دو ماه از تاریخ درخواست ایجاد یک کمیسیون مصالحه اعضای آن را انتخاب کنند، دبیرکل سازمان ملل متحد، در صورتی که طرف درخواست کننده بخواهد، باید در مدت دو ماه آتی این انتخاب را انجام دهد.

ماده ۴- اگر ظرف دو ماه از تاریخ انتخاب آخرین عضو کمیسیون هنوز رئیس آن منصوب نشده باشد، در صورت درخواست یکی از دو طرف، دبیرکل سازمان ملل متحد، باید طی یک دوره دو ماهه وی را انتخاب کند.

ماده ۵- کمیسیون مصالحه تصمیمات خود را باید با رأی اکثریت اعضاء بگیرد. کمیسیون تشریفات رسیدگی را باید خود تعیین کند، مگر این‌که دو طرف توافق دیگری به عمل آورده باشند. کمیسیون باید پیشنهادی را در برای حل و فصل اختلاف ارائه نماید، و دو طرف اختلاف با حسن نیت آن را مورد ملاحظه قرار دهند.

ماده ۶- اختلاف در مورد صلاحیت کمیسیون مصالحه باید توسط کمیسیون مصالحه مورد

بررسی و تصمیم‌گیری قرار گیرد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و چهل و دو ماده و ضمیمه آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ششم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳/۳/۱۳۷۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۵ ژوئن ۱۹۹۲

تاریخ لازم الاجرا شدن - ۲۹ دسامبر ۱۹۹۳

تاریخ عضویت ایران - ۶ اوت ۱۹۹۶

محل انعقاد - ریودوژانیرو، برزیل

محل دبیرخانه - ژنو، سوئیس

مرجع نگهدارنده اسناد - دبیر کل سازمان ملل متحد

زبان‌های رسمی کنوانسیون - انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی، چینی، عربی

مرجع ملی کنوانسیون در ایران - سازمان حفاظت محیط زیست

۱۸- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تغییرات آب و هوا

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود به کنوانسیون تغییرات آب و هوا مشتمل بر یک مقدمه و بیست و شش ماده و دو ضمیمه به طرح پیوست ملحق شود و اسناد

مربوط به آن را تسلیم کند. دولت جمهوری اسلامی ایران در صورتی مجاز به استفاده از ماده ۱۴ کنوانسیون در مورد حل اختلاف می‌باشد که در این مورد مراتب به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد تغییرات آب‌وهوا (تغییرات اقلیمی)
نیویورک - ۱۹۹۲ (۱۳۷۱ هـ.ش)

اعضاء این کنوانسیون:

با تصدیق این امر که تغییرات در آب‌وهوا کره زمین و اثرات سوء آن نگرانی مشترک بشر می‌باشد .

با ابراز نگرانی در مورد این که فعالیت‌های بشری باعث افزایش قابل توجه تراکم گازهای گلخانه‌ای در جو شده و این که این افزایش باعث تشدید اثر طبیعی گلخانه‌ای می‌شود که این خود به طور متوسط باعث افزایش گرمای سطح زمین و جو شده و می‌تواند اثرات سوء، بر اکوسیستم‌های طبیعی و نوع بشر داشته باشد،

با توجه به این که سهم عمده‌ای از گازهای قبلی و فعلی گلخانه‌ای در کشورهای پیشرفته تولید شده و میزان گازهای سرانه در کشورهای در حال توسعه هنوز در سطح نسبتاً پایین قرار دارد و سهم جهانی گازهای حاصله در این کشورها جهت جوا‌بگویی به نیازهای اجتماعی و

توسعه آنها رو به افزایش خواهد بود،

و با آگاهی از نقش و اهمیت منابع گازهای گلخانه‌ای در اکوسیستم‌های زمینی و

دریایی،

و با توجه به این که در مورد پیش بینی تغییرات آب و هوایی مخصوصاً در ارتباط با زمان، میزان نو الگوهای منطقه‌ای عدم قطعیت زیادی وجود دارد.

و با علم به این که این تغییرات جهانی آب و هوایی نیاز به گسترده‌ترین نوع همکاری توسط تمامی کشورها و شرکت آنها در یک واکنش مناسب و مؤثر بین‌المللی دارد که بر مبنای مسئولیت‌ها و توانایی‌های مشترک ولی متفاوت و شرایط اجتماعی و اقتصادی آنها تعیین می‌گردد.

و با یادآوری موارد مذکور در اعلامیه کنفرانس سازمان ملل متحد در مورد محیط‌زیست بشر که در استکهلم در تاریخ ۱۳۵۱/۳/۱۶ هجری شمسی مطابق با ژوئن ۱۹۷۲ میلادی به تصویب رسیده است.

و همچنین با یادآوری این که کشورها بر مبنای منشور ملل متحد و اصول حقوق بین‌الملل دارای حق حاکمیت بهره‌برداری از منابع خود براساس سیاست‌های داخلی زیست محیطی و توسعه‌ای خود می‌باشند و دارای این مسئولیت می‌باشند که اطمینان حاصل نمایند که این فعالیت‌ها در حیطه صلاحیت و کنترل آنها باعث بروز آسیب و خسارت به محیط‌زیست سایر کشورها یا نواحی ماورای حیطه حقوق ملی آنها نگردد.

و با تأکید مجدد بر اصول حاکمیت ملی کشورها در همکاری بین‌المللی جهت بررسی تغییرات آب‌وهوایی

و با قبول این امر که کشورها می‌بایستی اقدام به قانونگذاری مؤثر برای محیط‌زیست نمایند و این که استانداردهای زیست‌محیطی و اهداف و اولویت‌های مدیریتی می‌بایست بیانگر موارد زیست‌محیطی و توسعه‌ای باشند و این که استانداردهای به کار گرفته شده توسط برخی از کشورها می‌تواند برای سایر کشورها، مخصوصاً کشورهای در حال توسعه، نامناسب بوده یا بار اقتصادی یا اجتماعی سنگینی را در برداشته باشد.

و با یادآوری مفاد قطعنامه شماره ۴۴/۲۲۸ مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۱ (۲۲ دسامبر ۱۹۸۹) مجمع عمومی در مورد کنفرانس سازمان ملل متحد برای محیط‌زیست و توسعه و

قطعه‌نامه‌های شماره ۴۳/۵۳ مورخ ۱۳۶۷/۹/۱۵ (۶ دسامبر ۱۹۸۸) و ۴۴/۲۰۷ مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۱ (۲۲ دسامبر ۱۹۸۹) و ۴۵/۲۱۲ مورخ ۱۳۶۹/۹/۳۰ (۲۱ دسامبر ۱۹۹۰) و ۴۶/۱۶۹ مورخ ۱۳۷۰/۹/۲۸

(۱۹ دسامبر ۱۹۹۱) در مورد حفاظت از آب‌وهوای جهانی برای نسل‌های فعلی و

آتی بشر

و همچنین با یادآوری بندهای قطعنامه شماره ۴۴/۲۰۶ مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۱ (۲۲ دسامبر ۱۹۸۹) مجمع عمومی در مورد اثرات سوء محتمل ناشی از افزایش سطح دریاها بر جزیره‌ها و نواحی ساحلی، مخصوصاً نواحی پست ساحلی و موارد مربوط قطعنامه شماره ۴۴/۱۷۲ مورخ ۱۳۶۸/۹/۲۸ (۱۹ دسامبر ۱۹۸۹) مجمع عمومی در مورد اجرای برنامه عملیاتی مبارزه با پیشروی صحراها و بیابان‌زایی، و همچنین با یادآوری کنوانسیون ۱۳۶۴ (۱۹۸۵) وین در مورد حمایت از لایه ازن و پروتکل ۱۳۶۶ (۱۹۸۷) مونترال در مورد موادی که باعث کاهش لایه ازن می‌گردند که در تاریخ ۱۳۶۹/۴/۸ (۲۹ ژوئن ۱۹۹۰) مورد اصلاح قرار گرفت

و با توجه به اعلامیه وزرای شرکت‌کننده در دومین کنفرانس جهانی آب‌وهوا در

۱۳۶۹/۸/۱۶ (۷ نوامبر) ۱۹۹۰

و با آگاهی که کارهای تحلیلی ارزشمندی که توسط بسیاری از کشورها در مورد تغییرات آب و هوایی در جریان می‌باشد و کمک‌های شایان سازمان هواشناسی جهانی، برنامه زیست‌محیطی سازمان ملل متحد و سایر ارگان‌ها و سازمان‌های سیستم سازمان ملل متحد و همچنین مؤسسات بین‌المللی و بین‌الدولی برای تبادل نتایج تحقیقات علمی و هماهنگی تحقیقات،

و با شناخت این امر که اقداماتی که برای درک و مقابله با تغییرات آب و هوایی

مورد نیاز می‌باشند در صورتی حداکثر تأثیر زیست‌محیطی و اجتماعی و اقتصادی را

خواهند داشت که بر مبنای ملاحظات مربوطه علمی، فنی و اقتصادی استوار باشند و با دستیابی به یافته‌های جدید در این زمینه‌ها مورد ارزیابی مجدد و مکرر قرار گیرند و با تصدیق این‌که فعالیت‌های مختلف برای مقابله با تغییرات آب‌وهوایی را می‌توان به صورت اقتصادی توجیه و برای حل سایر مشکلات زیست محیطی نیز به کار برد. همچنین با تصدیق نیاز کشورهای پیشرفته به انجام واکنش فوری به صورت انعطاف‌پذیر و بر مبنای اولویت‌های کاملاً معین به عنوان اولین گام به سوی استراتژی‌های جامع جهانی و ملی و در صورت توافق، منطقه‌ای، که تمامی گازهای گلخانه‌ای را در نظر گیرند و میزان افزایش اثر گلخانه‌ای را نیز مورد نظر قرار دهند. و همچنین با تصدیق این‌که کشورهای که در زمینه‌های پست قرار دارند و کشورهای جزیره‌ای کوچک و آنهایی که دارای سواحل پست می‌باشند یا دارای نواحی خشک و نیمه

خشک یا مناطقی باشند که احتمال بروز سیل، خشکسالی یا پیشروی صحرا و بیابانزایی در آنها وجود دارد و کشورهای در حال توسعه با اکوسیستم‌های طبیعی کوهستانی احتمال آسیب‌پذیری زیادی را در مورد اثرات سوء تغییرات آب‌وهوایی دارند.

و با تصدیق دشواریهای خاص این‌گونه کشورها، مخصوصاً کشورهای در حال توسعه که اقتصاد آنها به ویژه مبتنی بر تولید، استفاده و صادرات سوخت‌های فسیلی می‌باشد در نتیجه اقدامات معموله به منظور محدود نمودن گازهای گلخانه‌ای.

و با تأیید این‌که واکنش نسبت به تغییرات آب‌وهوایی می‌بایست هماهنگ با توسعه اقتصادی و اجتماعی به صورت جامع باشد تا از بروز حوادث سوء بر توسعه اقتصادی و اجتماعی آنها جلوگیری نماید و نیازهای مشروع اولویت‌دار کشورهای در حال توسعه برای حصول به رشد اقتصادی و فقرزدایی کاملاً مورد نظر قرار گیرد.

و با تصدیق این‌که تمامی کشورها مخصوصاً کشورهای در حال توسعه نیاز به دسترسی به منابعی دارند که برای حصول به توسعه پایدار اجتماعی و اقتصادی مورد

نیاز می‌باشند و این که پیشرفت کشورهای در حال توسعه برای نیل به هدف مذکور، مصرف سوخت آنها افزایش خواهد یافت، و با در نظر گرفتن امکان حصول بازدهی بیشتر انرژی و برای کنترل گازهای گلخانه‌ای با استفاده از تکنولوژی‌های جدید برمبنای شرایطی که کاربرد اقتصادی و اجتماعی آنها را سودمند سازد.

و با عزم حفاظت از سیستم آب‌وهوا برای نسل حاضر و نسل‌های آتی، موارد زیر را مورد

موافقت قرار دادند:

ماده ۱- تعاریف

در این کنوانسیون:

۱- «اثرات سوء تغییرات آب‌وهوا» به معنی تغییرات در محیط فیزیکی یا زندگی گیاهی و جانوری ناشی از تغییرات آب و هواست که دارای اثرات زیان‌آور بر ترکیب جهندگی یا بهره‌برداری اکوسیستم‌های طبیعی یا تحت کنترل یا بر عملکرد سیستم‌های اقتصادی، اجتماعی یا سلامت و رفاه بشر می‌باشد.

۲- «تغییر آب و هوا» به معنی تغییری در آب‌وهواست که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم ناشی از فعالیت‌های بشری است که باعث متغیر نمودن ترکیب جو جهان شده و جدا از تغییرات طبیعی آب و هواست که در دوره‌های زمانی مختلف پدید می‌آید.

۳- «سیستم آب و هوا» به مجموعه اتمسفر، هیدروسفر، بیوسفر و ژئوسفر و تداخل آنها اطلاق می‌شود.

۴- «گازهای منتشره» به معنی آزاد نمودن گازهای گلخانه‌ای یا مواد متشکله آنها به اتمسفر در یک ناحیه معین و دوره زمانی خاص می‌باشد.

۵- «گازهای گلخانه‌ای» به معنی آن قسمت از اجزاء گازی اتمسفر است که طبیعی و ناشی از فعالیت بشر بوده و تشعشع مادون قرمز را جذب و دوباره منتشر می‌نمایند.

۶- «سازمان منطقه‌ای همبستگی اقتصادی» به معنی سازمانی است که توسط کشورهای حاکم بر یک منطقه تأسیس شده و دارای حق تصمیم‌گیری در مورد مواد این کنوانسیون یا پروتکل‌های آن بوده و بر مبنای اساسنامه خود دارای مجوز امضاء، تصویب، پذیرش، تأیید و الحاق به اسناد مربوطه می‌باشد.

۷- «مخزن» به معنی قسمت یا قسمت‌هایی از سیستم آب و هوایی است که گاز گلخانه‌ای یا مواد متشکله آن را انبار می‌نماید.

۸- «حفره» به معنی هر روند یا فعالیتی است که یک گاز گلخانه‌ای، یا مایع گاز شده یا مواد متشکله گاز گلخانه‌ای را از اتمسفر بیرون می‌برد.

۹- «منبع به معنی هر روند یا فعالیتی است که یک گاز گلخانه‌ای، مایع گاز شده یا مواد متشکله گاز گلخانه‌ای را وارد اتمسفر می‌نماید.

ماده ۲- هدف:

هدف نهایی این کنوانسیون و هرگونه اسناد حقوقی مربوطه که ممکن است توسط کنفرانس اعضاء مورد تصویب قرار گیرد، دستیابی به ثبات در تراکم گاز گلخانه‌ای در اتمسفر مطابق مفاد مربوطه کنوانسیون در سطحی است که از تداخل خطرناک فعالیت‌های بشر با سیستم آب و هوایی جلوگیری نماید. این سطح می‌بایست در آن‌چنان چهارچوب زمانی حاصل گردد که اکوسیستم‌ها بتوانند به صورت طبیعی با تغییرات آب‌وهوایی تطابق یابند و اطمینان حاصل شود که تولید مواد غذایی با تهدید روبرو نبوده و توسعه اقتصادی بتواند به صورتی پایدار ادامه یابد.

ماده ۳- اصول:

اعضاء کنوانسیون در فعالیت‌های خود برای دستیابی به اهداف کنوانسیون و اجرای مفاد آن از جمله توسط موارد زیر مورد راهنمایی قرار خواهند گرفت:

۱- اعضاء می‌بایست سیستم آب‌وهوا را به نفع نسل‌های فعلی و آتی بشر بر مبنای تساوی و بر طبق مسئولیت‌های مشترک ولی متفاوت و قابلیت‌های خود مورد حمایت قرار دهند. بنابراین

کشورهای پیشرفته می‌بایست پیشرو مبارزه با تغییرات آب‌وهوا و اثرات سوء آن باشند.

۲- نیازهای خاص و شرایط ویژه کشورهای در حال توسعه به‌ویژه آنهایی که در مقابل اثرات سوء تغییرات آب‌وهوا آسیب‌پذیر می‌باشند و مخصوصاً کشورهای در حال توسعه‌ای که توسط این کنوانسیون تحت بار مسئولیت غیرعادی یا نامناسب قرار می‌گیرند و می‌بایست مورد توجه کامل قرار گیرند.

۳- اعضاء کنوانسیون می‌بایست اقدامات پیشگیرانه‌ای جهت پیش‌بینی، جلوگیری یا به حداقل رساندن دلایل تغییرات آب و هوا و کاهش سوء آن را به کار گیرند. در مواردی که احتمال بروز آسیب‌های جدی یا برگشت‌ناپذیر وجود داشته باشد نمی‌بایست از فقدان قطعیت علمی به عنوان دلیلی برای به تعویق انداختن این‌گونه اقدامات استفاده نمود و این نکته را باید در نظر داشت که سیاست‌ها و اقداماتی که در رابطه با تغییرات آب‌وهوا وجود دارند می‌بایست از لحاظ مالی قابل توجیه باشند تا منافع جهانی را با حداقل هزینه ممکن تضمین نمایند. برای دستیابی به این امر این‌گونه سیاست‌ها و اقدامات می‌بایست زمینه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی را در نظر گرفته و به صورت جامع بوده و تمامی منابع و حفره‌ها و مخازن مربوطه گازهای گلخانه‌ای و تنظیم آنها را پوشش داده و تمامی بخش‌های اقتصادی را دربرگیرند. تلاش‌ها جهت رویارویی با تغییرات آب‌وهوایی می‌توانند به صورت همکاری بین اعضاء ذینفع انجام پذیرند.

۴- اعضاء محق بوده و باید توسعه مداوم را تشویق نمایند. سیاست‌ها و اقدامات به منظور حفاظت از سیستم آب‌وهوا در مقابل تغییرات ناشی از فعالیت‌های بشر می‌بایست متناسب با شرایط خاص هر عضو بوده و هماهنگ با برنامه‌های توسعه ملی باشند و این نکته را در نظر گیرند که توسعه اقتصادی برای به کارگیری سیاست‌های مقابله با تغییرات آب‌وهوا امری ضروری می‌باشد.

۵- اعضاء می‌بایست برای ایجاد یک سیستم باز اقتصاد بین‌المللی که منجر به رشد اقتصادی پایدار و توسعه در تمامی اعضاء مخصوصاً کشورهای در حال توسعه گردیده و بتواند با مشکلات تغییرات آب‌وهوا بهتر روبرو شود همکاری نمایند.

اقداماتی که برای مبارزه با تغییرات آب‌وهوا معمول می‌گردد، منجمله اقدامات یکجانبه نباید در تجارت بین‌المللی باعث ایجاد ابزار تعیین غیرقابل توجیه یا عمدی یا محدودیت‌های پنهان گردد.

ماده ۴- تعهدات

۱- تمامی اعضاء با در نظر گرفتن مسئولیت‌های مشترک ولی متمایز خود و اولویت‌های

خاص ملی و منطقه‌ای برای توسعه و شرایط خود باید:

الف- آمار ملی گازهای حاصله از فعالیت‌های بشری به وسیله منابع و نحوه حذف آنها به وسیله حفره‌های کلیه گازهای گلخانه‌ای که تحت کنترل پروتکل مونترال نمی‌باشند را توسعه، مورد بازنگری دوره‌ای، منتشر و در دسترس کنفرانس اعضاء قرار دهند این امر طبق ماده (۱۲) و با استفاده از روش‌هایی انجام خواهد گرفت که توسط کنفرانس اعضاء مورد توافق قرار می‌گیرد.

ب- برنامه‌های ملی و در صورت نیاز برنامه‌های منطقه‌ای که شامل اقداماتی برای تعدیل تغییرات آب‌وهوایی در اثر گازهای ناشی از فعالیت‌های بشری به وسیله منابع و رفع آنها توسط حفره‌های علیه گازهای گلخانه‌ای که تحت کنترل پروتکل مونترال نیستند و اقدامات لازم برای تسهیل انطباق آنها با تغییرات آب‌وهوا می‌باشند را تدوین، اجرا، منتشر و مورد بازنگری منظم قرار دهند.

پ- توسعه، اجرا، انتشار و انتقال تکنولوژی‌ها، عملیات تجربی و روندهایی که گازهای گلخانه‌ای ناشی از فعالیت‌های بشری که تحت کنترل پروتکل مونترال نمی‌باشند را کنترل نموده یا کاهش داده یا از ایجاد آنها جلوگیری نماید را ترویج و در

موارد مزبور همکاری نمایند. این امر در کلیه بخش‌ها شامل بخش انرژی، حمل و نقل، صنعت کشاورزی، جنگلداری و دفع زباله صادق می‌باشد.

ت- مدیریت مستمر را ترویج داده و در صورت اقتضاء حفظ و افزایش حفره‌ها و منابعی از گازهای گلخانه‌ای که تحت کنترل پروتکل مونترال نمی‌باشند از جمله موجودات زنده، جنگل‌ها و اقیانوس‌ها و سایر اکوسیستم‌های دریایی، ساحلی یا زمینی را تشویق و در موارد مزبور همکاری نمایند.

ث- برای آمادگی جهت تطابق با اثرات تغییرات آب‌وهوا، ایجاد و بسط برنامه‌های جامع برای مدیریت نواحی ساحلی، منابع آب و کشاورزی و حمایت و بازسازی مناطق، مخصوصاً در آفریقا که تحت تأثیر خشکسالی و پیشروی صحرا یا سیل قرار گرفته‌اند همکاری نمایند.

ج- ملاحظات تغییرات آب‌وهوا را تا حد امکان در سیاست‌ها و اعمال اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی خود در نظر گرفته و روش‌های مناسبی نظیر ارزیابی اثرات تنظیم و تعیین شده در سطح ملی را از نظر کاهش اثرات سوء پروژه‌ها یا اقدامات انجام شده برای کاهش تغییرات آب‌وهوا یا تطابق با آن، بر اقتصاد و بهداشت عمومی و کیفیت محیط‌زیست در نظر بگیرند.

چ- تحقیقات علمی، تکنولوژیکی، فنی، اقتصادی، اجتماعی و غیره و نظارت منظم و ایجاد آرشیوهای اطلاعاتی مربوط به سیستم آب‌وهوا به منظور درک بیشتر و کاهش یا حذف عدم قطعیت‌های موجود در مورد دلایل، اثرات میزان و زمان‌بندی تغییرات آب‌وهوا و پیامدهای اقتصادی و اجتماعی استراتژی‌های واکنشی را تشویق و در موارد مزبور همکاری نمایند.

ح- تبادل کامل، آزاد و فوری اطلاعات مربوطه علمی، تکنولوژیکی، فنی، اقتصادی- اجتماعی و حقوقی مربوط به سیستم آب‌وهوا، تغییرات آب‌وهوا و پیامدهای اقتصادی و اجتماعی استراتژی‌های واکنش مختلف را تشویق و در موارد مزبور همکاری نمایند.

خ- آموزش، تربیت و افزایش آگاهی‌های عمومی در مورد تغییرات آب‌وهوا را تشویق و نسبت به آن همکاری نموده و شرکت گسترده در این امر، از جمله شرکت سازمان‌های غیردولتی را ترغیب نمایند.

د- مطابق ماده (۱۲) اطلاعات مربوط به اجرا را به کنفرانس اعضاء انتقال دهند.

۲- کشورهای عضو که در زمره کشورهای پیشرفته می‌باشند و سایر اعضاء مذکور در ضمیمه (۱) مشخصاً تعهد می‌نمایند که موارد زیر را به انجام رسانند.

الف- هر یک از این اعضاء برای کند کردن روال تغییرات آب‌وهوا با محدود نمودن گازهای گلخانه‌ای ناشی از فعالیت‌های بشری خود و حفاظت و ارتقاء حفره‌ها و مخازن گازهای گلخانه‌ای سیاست‌های ملی را اتخاذ و اقداماتی را به کار خواهند گرفت. این سیاست‌ها و اقدامات نشان خواهند داد که کشورهای پیشرفته در اصلاح روندهای بلندمدت خود در مورد گازهای حاصله از فعالیت‌های بشری به صورت هماهنگ با اهداف کنوانسیون عمل نموده و این نکته که در پایان این دهه بازگشت به سطوح قبلی گازهای ناشی از فعالیت‌های بشری شامل دی‌اکسید کربن و سایر گازهای گلخانه‌ای که تحت کنترل پروتکل مونترال نمی‌باشند به انجام این‌گونه اصلاحات کمک خواهند نمود را تصدیق نموده و تفاوت موجود در دیدگاه‌ها و نقطه آغاز عملیات و ساختارهای اقتصادی و منابع کشورهای عضو و نیاز به حفظ رشد اقتصادی قوی و پایدار، تکنولوژی‌های موجود و سایر شرایط فردی و نیز لزوم سهم شدن منصفانه و مقتضی هر یک از این اعضاء در تلاش جهانی در خصوص هدف مذکور را مدنظر قرار می‌دهند. این اعضاء می‌توانند اقدام به اجرای این‌گونه سیاست‌ها و اقدامات به صورت مشترک با اعضاء دیگر نموده یا دیگر اعضاء را در رسیدن به اهداف کنوانسیون مخصوصاً موارد مذکور در این جزء یاری نمایند.

ب- برای رسیدن به این هدف هر یک از این اعضاء طی ۶ ماه از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون در مورد عضو مزبور و پس از آن به صورت دوره‌ای و طبق ماده (۱۲) اطلاعات دقیقی در مورد

سیاست‌ها و اقدامات خود در ارتباط با جزء (الف) فوق و همچنین نتایج حاصله از عملیات مربوط به گازهای ناشی از فعالیت بشری به وسیله منابع و حذف آنها توسط حفره‌های گازهای گلخانه‌ای که تحت کنترل پروتکل مونترال نمی‌باشند را برای دوره مذکور در جزء (الف) را با هدف رساندن سطوح گاز دی‌اکسید و سایر گازهای گلخانه‌ای که تحت کنترل پروتکل مونترال نمی‌باشند به سطوح سال ۱۹۹۰ مبادله خواهند نمود. این اطلاعات توسط کنفرانس اعضاء در اولین نشست و سپس به صورت دوره‌ای طبق ماده (۷) مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

پ- محاسبه میزان تولید گازهای گلخانه‌ای به وسیله منابع و حذف آنها به وسیله حفره‌ها برای اهداف جزء (ب) فوق می‌بایست با استفاده از بهترین آگاهی‌های علمی انجام پذیرد که شامل ظرفیت مؤثر حفره‌ها و اثرات این‌گونه گازها بر تغییرات آب‌وهوا باشد. کنفرانس اعضاء روش‌های انجام این محاسبات را در اولین نشست خود مورد بررسی و توافق و سپس به صورت دوره‌ای مورد بازنگری قرار خواهد داد.

ت- کنفرانس اعضاء در اولین نشست خود تناسب جزء‌های (الف) و (ب) فوق را بررسی خواهند نمود. این بازنگری در پرتو بهترین اطلاعات موجود علمی و ارزیابی تغییرات آب‌وهوا و اثرات آن و نیز اطلاعات مربوط فنی، اقتصادی و اجتماعی انجام خواهند پذیرفت. کنفرانس اعضاء بر مبنای این بازنگری اقدام به انجام واکنش مناسب خواهد نمود که ممکن است شامل تصویب اصلاحات تعهدات موضوع جزء‌های (الف) و (ب) فوق باشد. کنفرانس اعضاء در اولین نشست خود همچنین اقدام به تصمیم‌گیری در مورد ضوابط اجرای مشترک کار بر مبنای جزء «الف» فوق خواهد نمود. دومین بازنگری جزء‌های (الف) و (ب) حداکثر تا ۱۰/۱۰/۱۳۷۷ (۳۱ دسامبر ۱۹۹۸) و سپس به صورت دوره‌ای انجام خواهد گرفت که طول این دوره توسط کنفرانس اعضاء تا زمان دستیابی به اهداف کنوانسیون تعیین خواهد گردید.

ث- هر یک از اعضاء اقدام به موارد زیر خواهند نمود:

- ۱- هماهنگی اسناد تهیه شده اقتصادی و سازمانی برای رسیدن به اهداف کنوانسیون با سایر اعضاء در صورت اقتضاء
- ۲- تعیین بازنگری دوره‌ای سیاست‌ها و تجارب خود که مشوق عملیاتی است که منجر به سطوح بالاتری از گازهای گلخانه‌ای ناشی از فعالیت بشر می‌گردد که تحت کنترل پروتکل مونترال نبوده و در غیر این صورت پدید خواهد آمد.
- ج- کنفرانس اعضاء در صورت انقضاء حداکثر تا ۱۰/۱۰/۱۳۷۷ (۳۱ دسامبر ۱۹۹۸) اقدام به بازنگری اطلاعات موجود از نظر اخذ تصمیماتی در مورد اصلاحیه‌های لیست‌های ضمیمه‌های (۱) و (۲) با تصویب عضو مربوطه خواهد نمود.
- چ- هر یک از اعضایی که در ضمیمه شماره (۱) قید نشده باشد در سند تأیید پذیرش، تصویب یا الحاق و یا هر زمان بعد از آن می‌تواند قصد خود برای متعهد شدن به جزءهای (الف) و (ب) را به امین اسناد کتباً اعلام نماید این امر توسط امین اسناد به اطلاع سایر اعضاء و امضاءکنندگان خواهد رسید.
- ۳- کشورهای پیشرفته عضو و سایر کشورهای پیشرفته مذکور در ضمیمه (۲) اقدام به تأمین منابع جدید و مضاعف ملی برای پرداخت هزینه‌هایی خواهند نمود که کشورهای در حال توسعه عضو کنوانسیون بر مبنای تعهدات خود به موجب بند (۱) ماده (۱۲) صرف نموده‌اند. این کشورها همچنین برای پرداخت هزینه‌های افزوده کامل اجرای اقدامات موضوع بند (۱) این ماده که بین یک کشور در حال توسعه عضو و یک مؤسسه یا مؤسسات بین‌المللی مذکور در ماده (۱۱) طبق ماده مذکور مورد توافق قرار گرفته‌اند اقدام به تأمین منابع مالی مورد نیاز کشورهای در حال توسعه منجمله برای انتقال تکنولوژی خواهند نمود. اجرای این تعهدات با در نظر گرفتن نیاز به کفایت و قابلیت پیش‌بینی در واریز اعتبارات و اهمیت مشارکت مناسب کشورهای پیشرفته در تحمل بار مالی مربوطه انجام می‌پذیرد.

۴- کشورهای پیشرفته عضو و سایر کشورهای پیشرفته مذکور در ضمیمه (۲) به کشورهای در حال توسعه که به ویژه در مقابل اثرات سوء تغییرات آب‌وهوا آسیب‌پذیر می‌باشند در پرداخت هزینه‌های انطباق با اثرات سوء مذکور کمک خواهند نمود.

۵- کشورهای پیشرفته عضو و سایر کشورهای پیشرفته مذکور در ضمیمه (۲) در صورت اقتضاء تمامی اقدامات لازم برای ترغیب، تسهیل و تأمین اعتبار انتقال یا دسترسی به آگاهی‌ها و تکنولوژی‌های کامل و معقول زیست‌محیطی به سایر اعضا، مخصوصاً به کشورهای در حال توسعه جهت ساختن آنها به اجرای مفاد این کنوانسیون را انجام خواهند داد. در این روند، کشورهای پیشرفته عضو از توسعه و ارتقاء تکنولوژی‌ها و قابلی‌های کشورهای در حال توسعه حمایت خواهند نمود. سایر اعضا یا سازمان‌هایی که در موقعیت انجام کاری می‌باشند نیز می‌توانند اقدام به تسهیل انتقال این‌گونه تکنولوژی‌ها نمایند.

۶- در اجرای تعهدات موضوع بند (۲) فوق می‌بایست درجه‌ای از انعطاف‌پذیری توسط کنفرانس اعضا برای اعضا مذکور در ضمیمه (۱) که در حال گذر از مراحل انتقال به اقتصاد بازار می‌باشند در نظر گرفته شود تا این‌گونه اعضا بتوانند به تعهدات خود در مقابله با تغییرات آب‌وهوا از جمله در خصوص سطح تاریخی گازهای گلخانه‌ای ناشی از فعالیت بشری که تحت کنترل پروتکل مونترال نمی‌باشند عمل نمایند.

۷- میزان انجام مؤثر تعهدات کشورهای در حال توسعه به موجب این کنوانسیون به اجرای

مؤثر تعهدات مالی و انتقال تکنولوژی کشورهای پیشرفته به موجب کنوانسیون بستگی خواهد داشت و این امر را کاملاً در نظر خواهند گرفت که توسعه اقتصادی و اجتماعی و فقرزدایی از اولویت‌های مهم کشورهای در حال توسعه می‌باشند.

۸- در اجرای تعهدات موضوع این ماده، اعضا به نوع اقداماتی که به موجب این کنوانسیون مورد نیاز می‌باشند از جمله اقدامات مربوط به تأمین اعتبار، بیمه و انتقال

تکنولوژی برای جوابگویی به نیازهای خاص کشورهای عضو در حال توسعه که ناشی از اثرات سوء تغییرات آب و هوای یا اثرات اجرای اقدامات واکنشی مخصوصاً در موارد زیر می‌باشد، توجه کامل خواهند داشت:

الف- کشورهایی که جزیره‌ای و کوچک می‌باشند.

ب- کشورهایی با نواحی خشک، نیمه‌خشک، نواحی جنگلی و نواحی در معرض نابودی جنگل‌ها.

ت- کشورهایی که دارای مناطقی می‌باشند که در معرض بلایای طبیعی قرار دارند.

ث- کشورهایی با مناطقی که در معرض خشکسالی و پیشروی صحرا قرار دارند.

ج- کشورهایی با نواحی شهری که از آلودگی جوی بالاتری برخوردارند.

چ- کشورهایی با مناطقی که دارای اکوسیستم‌های شکننده می‌باشند، منجمله اکوسیستم‌های کوهستانی.

ح- کشورهایی که اقتصاد آنها وابستگی زیادی به درآمد ناشی از تولید، به عمل آوری و صادرات و یا مصرف سوخت‌های فسیلی و تولیدات کالاهای مربوطه انرژی‌زا دارد.

خ- کشورهای ترانزیت و آنها که با خشکی احاطه شده‌اند.

همچنین کنفرانس اعضاء می‌تواند در صورتی اقتضاء در ارتباط با این بند اقداماتی به عمل آورد.

۹- اعضاء نیازهای خاص و شرایط ویژه کشورهای که از کمترین میزان توسعه برخوردارند را در اقدامات خود در رابطه با تأمین اعتبار و در انتقال تکنولوژی در نظر خواهند گرفت.

۱۰- اعضاء براساس ماده ۱۰ در اجرای تعهدات خود در این کنوانسیون وضعیت اعضای دیگر مخصوصاً کشورهای در حال توسعه که دارای اقتصادهای آسیب‌پذیر در مقابل اثرات سوء اجرای اقدامات مقابله با تغییرات آب‌وهوایی می‌باشند را در نظر خواهند گرفت. این امر مخصوصاً در مورد کشورهای عضوی که دارای اقتصادهای

متکی به درآمد حاصله از تولید، به عمل آوری و صادرات و یامصرف سوخت‌های فسیلی و سایر تولیدات مربوطه انرژی‌زا و یا استفاده از سوخت‌های فسیلی هستند که تغییر آنها برای اعضاء مذکور دشواری‌های جدی دربردارد، اعمال می‌گردد.

ماده ۵- تحقیقات و مشاهده منظم:

اعضاء در اجرای تعهدات خود به موجب جزء (چ) بند(۱) ماده (۴) اقدام به موارد زیر خواهند نمود.

الف- حمایت و پیشبرد بیشتر برنامه‌ها و شبکه‌ها یا سازمان‌های بین‌المللی و بین‌الدولی به منظور تعیین، هدایت، ارزیابی و تأمین هزینه‌های تحقیقاتی، جمع‌آوری اطلاعات و مشاهده منظم با در نظر گرفتن نیاز برای به حداقل رساندن دوباره کاری.

ب- حمایت از تلاش‌های بین‌المللی و بین‌الدولی به منظور تقویت مشاهده منظم و ظرفیت‌ها و توانایی‌های تحقیقات علمی و فنی ملی مخصوصاً در کشورهای در حال توسعه و ترغیب دسترسی و تبادل اطلاعات و تحلیل‌های مربوطه که از ورای قلمرو صلاحیت ملی به دست آمده‌اند.

پ- در نظر گرفتن نیازها و امور ویژه کشورهای در حال توسعه و همکاری در پیشبرد ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها و قابلیت‌های درونی آنها برای شرکت در امور مذکور در بندهای (الف) و (ب) فوق.

ماده ۶- آموزش، تربیت، آگاهی‌های عمومی:

اعضاء در اجرای تعهدات خود به موجب جزء (خ)، بند (۱) ماده (۴) اقدام به موارد زیر خواهند نمود:

الف- ترغیب و تسهیل موارد زیر در سطح ملی و در صورت اقتضاء در سطح منطقه‌ای ناحیه‌ای طبق قوانین و مقررات ملی و در چارچوب ظرفیت‌های مربوطه:

۱- توسعه و اجرای برنامه‌هایی برای آموزش و آگاهی به عموم در مورد تغییرات آب‌وهوا و اثرات آن.

- ۲- دسترسی عمومی به اطلاعات در مورد تغییرات آب و هوا و اثرات آن.
- ۳- شرکت عموم مردم در مقابله با تغییرات آب و هوا و اثرات آن و توسعه واکنش‌های مناسب.
- ۴- آموزش پرسنل علمی، فنی و مدیریتی
- ب- همکاری و ترویج در سطح بین‌المللی و در صورت نیاز توسط هیأت‌های موجود در مورد:
- ۱- توسعه و تبادل برنامه‌های تهیه شده برای آموزش و آگاهی عموم در مورد تغییرات آب و هوا و اثرات آن.
- ۲- کنفرانس اعضاء به عنوان بالاترین مقام این کنوانسیون بر اجرای کنوانسیون و هر نوع سند حقوقی مربوط که ممکن است کنفرانس اعضاء به تصویب برساند نظارت مستمر داشته و در حدود اختیارات خود تصمیم‌های لازم برای پیشبرد اجرای مؤثر کنوانسیون را اخذ خواهد نمود. بدین منظور کنفرانس موارد زیر را به انجام خواهد رساند:
- الف- بررسی دوره‌ای تعهدات اعضاء و ترتیبات سازمانی طبق کنوانسیون، در راستای اهداف کنوانسیون، تجارب حاصله در اجرای آن و تکامل آگاهی‌های علمی و تکنولوژیکی.
- ب- ارتقاء و تسهیل تبادل اطلاعات در مورد اقدامات انجام شده توسط اعضاء برای مقابله با تغییرات آب و هوا و اثرات آن با در نظر گرفتن شرایط و مسئولیت‌ها و توانایی‌های متفاوت اعضاء و تعهدات مربوطه آنها طبق کنوانسیون.
- پ- تسهیل هماهنگی اقدامات انجام شده توسط اعضاء در مقابله با تغییرات آب و هوا و اثرات آن بنا به تقاضای دو یا چند عضو با در نظر گرفتن شرایط، مسئولیت‌ها و توانایی‌های متفاوت اعضاء و تعهدات مربوطه آنها طبق کنوانسیون.
- ت- ارتقاء و هدایت توسعه و اصلاح دوره‌ای روش‌های مقایسه‌ای طبق اهداف و مفاد کنوانسیون که در کنفرانس اعضاء مورد توافق می‌گیرند از جمله به منظور

آماده‌سازی فهرست منابع انتشار گازهای گلخانه‌ای و حذف آنها به وسیله حفره‌ها و ارزیابی تأثیر اقدامات جهت محدود نمودن میزان تولید گازها و افزایش روند حذف آنها.

ث- ارزیابی اجرای کنوانسیون توسط اعضا، اثرات کلی اقدامات انجام گرفته طبق کنوانسیون مخصوصاً اثرات زیست‌محیطی، اقتصادی و اجتماعی و نیز تأثیر مضاعف آنها و میزان پیشرفت برای دستیابی به اهداف کنوانسیون بر مبنای کلیه اطلاعاتی که طبق مفاد کنوانسیون در دسترس کنفرانس قرار می‌گیرد.

ج- بررسی و تصویب گزارش‌های منظم در مورد اجرای کنوانسیون و اطمینان از انتشار آنها.

چ- ارائه توصیه‌ها در مورد موضوعات لازم برای اجرای کنوانسیون.

ح- تلاش برای بسیج منابع مالی طبق بندهای (۳)، (۴) و (۵) ماده (۴) و ماده (۱۱).

خ- تأسیس هیأت‌های فرعی که برای اجرای کنوانسیون لازم به نظر می‌رسند.

د- بررسی گزارش‌های دریافتی از این هیأت‌ها و ارائه رهنمود به آنها.

ذ- موافقت با قواعد اجرایی و مالی برای خود و هر هیأت فرعی و تصویب آنها به

اتفاق آراء.

ر- جست‌وجو و استفاده از خدمات و همکاری و اطلاعات ارائه شده توسط

سازمان‌های بین‌المللی و هیأت‌های بین‌الدولی و غیردولتی ذیصلاح در صورت اقتضاء.

ز- اجرای وظایف دیگری که برای دستیابی به اهداف کنوانسیون مورد نیاز

می‌باشند و نیز تمامی وظایفی که به موجب کنوانسیون به آن واگذار شده است.

۳- کنفرانس اعضا در اولین نشست خود اقدام به تعیین آیین رسیدگی خود و

هیأت‌های فرعی تأسیس شده به موجب کنوانسیون خواهد نمود که شامل تشریفات

تصمیم‌گیری برای اموری است که در تشریفات تصمیم‌گیری در کنوانسیون تصریح

نشده است. این‌گونه تشریفات می‌تواند شامل اکثریت تعیین شده لازم برای اتخاذ

تصمیم‌های خاص باشد.

۴- اولین نشست کنفرانس اعضاء توسط دبیرخانه موقتی موضوع ماده (۲۱) برگزار می‌گردد و تاریخ برگزاری آن حداکثر تا یک سال پس از زمان لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون خواهد بود. پس از آن نشست‌های عادی کنفرانس اعضاء هر سال یکبار برگزار می‌گردد مگر این که کنفرانس اعضاء به نحو دیگری اتخاذ تصمیم نماید.

۵- نشست‌های فوق‌العاده کنفرانس اعضاء در مواقعی که توسط کنفرانس ضروری به نظر رسد یا بنابر تقاضای کتبی هر یک از اعضاء به شرطی که در ظرف شش ماه پس از ارسال تقاضا به اعضاء توسط دبیرخانه حداقل یک‌سوم اعضاء از آن پشتیبانی نمایند، برگزار می‌گردد.

۶- سازمان ملل متحد، آژانس‌های تخصصی و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و نیز هر یک از کشورهای عضو یا کشورهایی که عضو کنوانسیون نبوده و ناظر می‌باشند و می‌توانند به عنوان ناظر در نشست‌های کنفرانس اعضاء شرکت نمایند. هر هیأت یا آژانس اعم از ملی یا بین‌المللی، دولتی یا غیردولتی، که در امور مربوط به این کنوانسیون واجد شرایط باشند و تمایل خود را مبنی بر شرکت در نشست کنفرانس اعضاء به عنوان ناظر به دبیرخانه اعلام نموده باشد می‌تواند مجوز مربوطه را دریافت نماید مگر این که حداقل یک سوم از اعضاء موجود به این امر اعتراض نمایند. پذیرش و شرکت ناظرین منوط به آیین رسیدگی است که توسط کنفرانس اعضاء به تصویب می‌رسد.

ماده ۸- دبیرخانه

۱- بدین وسیله دبیرخانه کنوانسیون ایجاد می‌گردد.

۲- وظایف دبیرخانه عبارتند از:

الف- ترتیب دادن نشست‌های کنفرانس اعضاء و هیأت‌های فرعی آن به موجب کنوانسیون و ارائه خدمات لازم به آنها.

ب- گردآوری و انتقال گزارش‌هایی که به دبیرخانه تسلیم می‌شوند.

پ- تسهیل مساعدت به اعضاء مخصوصاً کشورهای عضو در حال توسعه در صورت تقاضا برای گردآوری و تبادل اطلاعات مورد نیاز براساس مفاد کنوانسیون.
 ت- تهیه گزارش‌هایی در مورد فعالیت‌های خود و ارائه آنها به کنفرانس اعضاء
 ث- حصول اطمینان از هماهنگی لازم با دبیرخانه‌های سایر هیأت‌های بین‌المللی مربوطه.

ج- ورود به هر گونه ترتیب قرار دادی یا سازمانی مورد نیاز برای انجام مؤثر وظایف دبیرخانه براساس راهنمایی کلی کنفرانس اعضاء.

چ- انجام سایر وظایف دبیرخانه‌ای که در کنوانسیون یا هر یک از پروتکل‌های آن مشخص شده و هرگونه وظایف دیگری که ممکن است توسط کنفرانس اعضاء تعیین گردد.

۳- کنفرانس اعضاء در اولین نشست خود یک دبیرخانه دائم را معین نموده و ترتیبات و تحوه انجام وظیفه آن را مشخص خواهد نمود.

ماده ۹- هیأت فرعی برای مشاوره علمی و تکنولوژیکی:

۱- بدین وسیله «هیأت فرعی مشاوره علمی و تکنولوژیکی» برای ارائه به موقع اطلاعات و مشاوره راجع به موضوعات علمی و تکنولوژیکی مربوط به کنوانسیون به کنفرانس اعضاء یا در صورت اقتضاء به سایر هیأت‌های فرعی آن تأسیس می‌گردد. شرکت در این هیأت برای تمامی اعضاء آزاد بوده و به صورت چند نظامه اداره خواهد شد. این هیأت متشکل از نمایندگان دولتی است که از تخصص‌های مربوطه برخوردار می‌باشند. این هیأت در مورد تمامی جنبه‌های کار خود به صورت منظم به کنفرانس اعضاء گزارش ارائه خواهد داد.

۲- این هیأت تحت هدایت کنفرانس اعضاء و با کمک هیأت‌های ذیصلاح بین‌المللی موجود اقدام به موارد زیر خواهد نمود:

الف- ارزیابی وضعیت دانش علمی در مورد تغییرات آب‌وهوا و اثرات آن.

ب- تهیه ارزیابی علمی در مورد اثرات اقدامات به عمل آمده در اجرای کنوانسیون.

پ- تعیین تکنولوژی‌های ابداعی مؤثر و پیشرفته و ارائه معلومات خاص و مشاوره در مورد روش‌ها و ابزار ترویج توسعه و انتقال این‌گونه تکنولوژی‌ها.

ت- ارائه مشاوره در مورد برنامه‌های علمی، همکاری بین‌المللی در تحقیقات و توسعه مربوط به تغییرات آب‌وهوا و نیز در مورد روش‌ها و ابزار پشتیبانی از افزایش ظرفیت بالقوه در کشورهای در حال توسعه.

ث- جوابگویی به سؤال‌های علمی، تکنولوژیکی و اصولی که ممکن است از طرف کنفرانس اعضاء یا هیأت‌های فرعی به هیأت ارائه گردد.

۳- کنفرانس اعضاء می‌تواند شرح وظایف و حدود اختیارات این هیأت را مورد تشریح بیشتر قرار دهد.

ماده ۱۰- هیأت فرعی برای اجرا:

۱- بدین‌وسیله «هیأت فرعی برای اجرا» به منظور کمک به کنفرانس اعضاء در ارزیابی و بررسی اجرای مؤثر کنوانسیون تأسیس می‌گردد. شرکت در این هیأت برای تمام اعضاء آزاد بوده و از نمایندگان دولتی که در امور مربوط به تغییرات آب‌وهوا تخصص دارند تشکیل می‌شود. این هیأت در مورد تمامی جنبه‌های کار خود به کنفرانس اعضاء گزارش ارائه خواهد نمود.

۲- این هیأت تحت هدایت کنفرانس اعضاء اقدام به موارد زیر خواهد نمود:

الف- بررسی اطلاعات مبادله شده براساس بند (۱) ماده (۱۲) جهت ارزیابی اثرات کلی اقدامات انجام شده توسط اعضاء در پرتو آخرین ارزیابی‌های علمی در مورد تغییرات آب‌وهوا.

ب- بررسی اطلاعات مبادله شده براساس بند (۲) ماده (۱۲) جهت کمک به کنفرانس اعضاء در انجام بازنگری‌های موضوع جزء (ت) بند (۲) ماده (۴).

پ- در صورت اقتضاء کمک به کنفرانس اعضاء در تهیه و اجرای تصمیم‌های خود.

ماده ۱۱- ترتیبات مالی

۱- بدین وسیله ترتیباتی برای تدارک منابع مالی به صورت اعطایی یا واگذاری من جمله برای انتقال تکنولوژی تعیین می‌گردد. این ترتیبات تحت راهنمایی کنفرانس اعضاء عمل کرده و در مقابل آن مسئول و پاسخگو خواهد بود. کنفرانس در مورد سیاست‌ها، اولویت‌های برنامه‌ای و معیارهای مطلوبیت کنوانسیون مربوط هستند تصمیم خواهد گرفت. عملیات این ترتیبات به یک یا چند مؤسسه موجود بین‌المللی محول خواهد شد.

۲- تمامی اعضاء به صورت یکسان و متعادل در این ترتیبات شرکت داشته و سیستم مدیریت آن به صورت باز خواهد بود.

۳- کنفرانس اعضاء و مؤسسه یا مؤسساتی که عملیات ترتیبات مالی را برعهده دارند در مورد ترتیبات لازم جهت اجرای بندهای فوق به توافق خواهند رسید که این ترتیبات شامل موارد زیر می‌باشند.

الف- شروطی برای تضمین این که پروژه‌های تأمین شده جهت مقابله با تغییرات آب‌وهوا با سیاست‌ها، اولویت‌های برنامه‌ای و معیارهای مطلوبیت تعیین شده توسط کنفرانس اعضاء هماهنگی دارند.

ب- شروطی که به وسیله آنها می‌توان تصمیم تأمین اعتبار ویژه را بر مبنای این سیاست‌ها، اولویت‌های برنامه‌ای و معیارهای مطلوبیت مورد بازنگری قرار داد.

پ- ارائه گزارش‌های منظم توسط مؤسسه یا مؤسسات به کنفرانس اعضاء در مورد عملیات تأمین اعتبار که هماهنگ با مسؤلیت پاسخگویی مذکور در بند (۱) فوق باشند.

ت- تعیین میزان اعتبار موجود و مورد نیاز برای اجرای کنوانسیون به صورت مشخص و

قابل پیش‌بینی و شرایطی که میزان مذکور براساس آن به صورت دوره‌ای مورد بازنگری قرار خواهد گرفت.

۴- کنفرانس اعضاء در اولین نشست خود با بازنگری و مدنظر قرار دادن ترتیبات موقت مذکور در بند (۳) ماده (۲۱) ترتیبات لازم را برای اجرای موارد فوق‌الذکر اتخاذ

نموده و در مورد ابقاء این ترتیبات موقت تصمیم‌گیری خواهد نمود. در طی چهار سال پس از آن، کنفرانس اعضاء ترتیبات مالی را مورد بازنگری قرار داده و اقدامات لازم را به عمل خواهد آورد.

۵- کشورهای پیشرفته عضو همچنین می‌توانند منابع مالی مربوط به کنوانسیون را فراهم و کشورهای در حال توسعه از این منابع از طریق مجاری دوجانبه، منطقه‌ای یا چندجانبه بهره‌جویند.

ماده ۱۲- تبادل اطلاعات مربوط به اجرای کنوانسیون

۱- هر یک از اعضاء طبق بند (۱) ماده (۴) از طریق دبیرخانه کنوانسیون اطلاعات ذیل را به کنفرانس اعضاء ارائه خواهد نمود:

الف- آمار ملی کلیه گازهای گلخانه‌ای خارج از کنترل پروتکل مونترال ناشی از فعالیت بشری با ذکر منابع و حذف آنها توسط حفره‌ها در حدود امکانات خود و با استفاده از روش‌هایی که توسط کنفرانس اعضاء مورد توافق قرار می‌گیرند.

ب- شرح کلی از اقدامات انجام شده یا آتی آن عضو برای اجرای کنوانسیون.

پ- هرگونه اطلاعات دیگری که عضو مربوط آن را در ارتباط با حصول به اهداف کنوانسیون و قابل ذکر در تبادل اطلاعاتی بدانند از جمله در صورت امکان مطالب مربوط به محاسبه روند گازهای منتشره در سطح جهان.

۲- هر یک از کشورهای پیشرفته عضو و هر عضو دیگر مذکور در ضمیمه (۱) عناصر اطلاعاتی ذیل را مشمول مبادله اطلاعاتی خود خواهد نمود:

الف- شرح دقیق سیاست‌ها و اقداماتی که به منظور انجام تعهدات موضوع جزءهای (الف) و (ب) بند (۲) ماده (۴) اتخاذ نموده است.

ب- برآورد دقیق در مورد اثر سیاست‌ها و اقدامات مذکور در جزء (الف) فوق‌الذکر بر گازهای گلخانه‌ای ناشی از فعالیت بشری به وسیله منابع و حذف آنها از طریق حفره‌ها در طی دوره مذکور در جزء (الف) بند (۲) ماده (۴)

۳- همچنین هر یک از کشورهای پیشرفته عضو و هر کشور پیشرفته عضو مذکور در ضمیمه (۲) جزئیات اقدامات انجام شده براساس بندهای (۵،۴،۳) ماده (۴) را در اطلاعات خود وارد خواهد ساخت.

۴- کشورهای عضو در حال توسعه می‌توانند به صورت داوطلبانه پروژه‌هایی را برای تأمین اعتبار مالی با در نظر گرفتن تکنولوژی‌های خاص، مواد، تجهیزات، فنون یا شیوه‌هایی که برای اجرای آن پروژه‌ها مورد نیاز می‌باشند را پیشنهاد داده و در صورت امکان به همراه آن برآوردی از افزایش هزینه‌ها و کاهش انتشار و افزایش میزان حذف گازهای گلخانه‌ای و نیز فواید حاصله را ارائه نمایند.

۵- هر یک از کشورهای پیشرفته عضو و هر عضو دیگر مذکور در ضمیمه (۱) اقدام به برقراری اولین تماس در طی ۶ ماه اول پس از لازم‌الاجرا گردیدن کنوانسیون برای آن عضو اقدام به اولین مبادله اطلاعاتی خود خواهد نمود. هر عضوی که نام آن در ضمیمه مذکور درج نگردیده می‌تواند اولین مبادله اطلاعاتی را ظرف ۳ سال پس از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون برای آن عضو یا فراهم شدن منابع مالی طبق بند (۳) ماده (۴) انجام دهد. کشورهای عضوی که از توسعه بسیار کمی برخوردارند می‌توانند اولین مبادله اطلاعاتی خود را بنا بر صلاحدید خود انجام دهند. کنفرانس اعضاء با در نظر گرفتن جدول زمانبندی مذکور در این بند اقدام به تعیین جدول زمانی برای مبادله اطلاعاتی بعدی اعضاء خواهد نمود.

۶- اطلاعاتی که برمبنای این بند توسط اعضاء مبادله می‌شود می‌بایست در اولین فرصت توسط دبیرخانه کنوانسیون در اختیار کنفرانس اعضاء و هر هیأت فرعی دیگر قرار گیرد. کنفرانس اعضاء می‌تواند در صورت نیاز روال تبادل اطلاعات را مورد بررسی مجدد قرار دهد.

۷- کنفرانس اعضاء از اولین نشست خود اقدام به ترتیبات لازم برای پشتیبانی فنی و مالی از کشورهای در حال توسعه در صورت درخواست و همچنین گردآوری و تبادل اطلاعات برمبنای این ماده نموده و نیازهای مالی و فنی لازم برای پروژه‌های پیشنهادی

و اقدامات مقابله‌ای را طبق ماده ۴ تعیین خواهد کرد. چنین حمایتی می‌تواند به شکل مناسب توسط سایر اعضا، سازمان‌های ذیصلاح بین‌المللی و یا دبیرخانه کنوانسیون انجام پذیرد.

۸- هر یک از گروه‌های اعضا می‌توانند بر مبنای ضوابط تعیین شده توسط کنفرانس اعضا و با اعلام قبلی موضوع به کنفرانس اعضا در زمینه انجام تعهدات خود بر طبق این ماده اقدام به تبادل اطلاعاتی مشترک نمایند مشروط به این که مبادلات شامل اطلاعاتی در مورد انجام تعهدات انفرادی هر یک از اعضا مزبور در این کنوانسیون باشند.

۹- اطلاعات واصله به دبیرخانه که توسط عضو مربوطه بر اساس ضوابط تعیین شده از سوی کنفرانس اعضا محرمانه تلقی می‌گردد قبل از این که در اختیار هیأت‌های ذیربط مبادله و بازنگری اطلاعات قرار گیرد توسط دبیرخانه جمع‌آوری می‌گردد تا جنبه «محرمانه» بودن آنها حفظ شود.

۱۰- طبق بند (۹) فوق و بدون این که خدشه‌ای به توانایی هر یک از اعضا برای افشاء مبادلات اطلاعات خود در هر زمان وارد آید، دبیرخانه کنوانسیون مبادلات اطلاعاتی اعضا بر مبنای این ماده را در زمانی که به کنفرانس اعضا ارائه می‌شوند در اختیار عمومی قرار خواهد داد.

ماده ۱۳- حل مسائل مربوط به اجرای کنوانسیون

کنفرانس اعضا در اولین نشست خود ایجاد یک روند چندجانبه و مشورتی برای حل مسائل مربوط به اجرای کنوانسیون را مورد بررسی قرار خواهد داد. این روند در صورتی درخواست اعضا در دسترس آنها قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۴- حل اختلافات

۱- در صورت بروز اختلاف بین دو یا چند عضو در مورد تفسیر یا اجرای کنوانسیون، اعضا مذکور برای حل اختلاف، از طریق مذاکره یا هرگونه روش دوستانه دیگر اقدام خواهند نمود.

۲- هنگام تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به کنوانسیون یا هر زمان بعد از آن، هر عضوی که یک سازمان منطقه‌ای همبستگی اقتصادی نباشد می‌تواند به صورت کتبی به امین اسناد اعلام نماید که در رابطه با اختلاف مربوط به تفسیر یا اجرای کنوانسیون، بالفعل و بدون نیاز به توافق خاص، نسبت به هر عضو دیگری که تعهد یکسانی را پذیرفته باشد، عملاً موارد ذیل را مورد قبول قرار می‌دهد:

الف- ارجاع اختلاف به دیوان دادگستری بین‌المللی و/ یا

ب- داوری براساس تشریفات که کنفرانس اعضاء در اولین فرصت به صورت یک ضمیمه در مورد داوری تدوین می‌کند.

هر عضوی که یک سازمان همبستگی اقتصادی منطقه‌ای باشد می‌تواند بیانیه‌ای با اثر مشابه در ارتباط با داوری و طبق تشریفات مذکور در بند (ب) فوق صادر نماید.

۳- بیانیه صادره طبق بند (۲) فوق تا زمانی که طبق شرایط خود منقضی گردد یا تا سه ماه پس از وصول بیانیه کتبی فسخ آن توسط امین اسناد معتبر خواهد بود.

۴- بیانیه جدید، اعلامیه فسخ یا انقضاء یک بیانیه به هیچ عنوان تأثیری بر جریان رسیدگی مطروحه نزد دیوان دادگستری بین‌المللی یا دادگاه داوری نخواهد داشت مگر این که طرفین اختلاف به نحو دیگری توافق نمایند.

۵- با رعایت عملکرد بند (۲) فوق، اگر ظرف (۱۲) ماه پس از اعلام یکی از اعضاء به دیگری دال بر وجود اختلاف بین آنها، اعضاء ذیربط موفق به حل اختلاف از طرق مذکور در بند (۱) فوق نشده باشند. بنابر تقاضای هر یک از طرفین، اختلاف به کمیسیون مصالحه ارجاع خواهد شد.

۶- کمیسیون مصالحه براساس تقاضای هر یک از طرفین اختلاف تشکیل خواهد شد. این کمیسیون شامل تعداد یکسانی از افراد منتخب هر طرف ذیربط و یک رئیس است که به صورت مشترک توسط اعضاء منتخب هر طرف تعیین می‌شود این کمیسیون اقدام به صدور رأی توصیه‌ای خواهد نمود که توسط طرفین با حسن نیت مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۷- مراحل دیگر مربوط به مصالحه توسط کنفرانس اعضاء در اولین فرصت ممکن به صورت ضمیمه‌ای برای مصالحه تصویب خواهد شد.

۸- مفاد این ماده برای هر سند حقوقی که کنفرانس اعضاء در نظر می‌گیرد اطلاق خواهد داشت مگر این که سند مذکور به نحو دیگری پیش‌بینی نموده باشد.

ماده ۱۵- اصلاحیه‌های کنوانسیون:

۱- هر یک از اعضاء می‌توانند اصلاحیه‌هایی را برای کنوانسیون پیشنهاد نمایند.

۲- اصلاحیه‌های کنوانسیون در نشست عادی کنفرانس اعضاء تصویب خواهند شد. متن پیشنهادی اصلاح کنوانسیون می‌بایست حداقل ۶ ماه قبل از نشستی که اصلاحیه برای تصویب ارائه می‌شود توسط دبیرخانه به اطلاع اعضاء برسد.

۳- اعضاء تمامی تلاش خود را به کار خواهند گرفت تا به اتفاق آراء در مورد اصلاحیه‌های پیشنهادی کنوانسیون به توافق برسند. اگر اتفاق آراء حاصل نشود و توافقی به دست نیاید اصلاحیه با رأی اکثریت سه چهارم اعضاء حاضر و رأی دهنده در جلسه به تصویب خواهد رسید. اصلاحیه مصوب توسط دبیرخانه به اطلاع امین اسناد خواهد رسید که وی آن را برای پذیرش به تمامی اعضاء اعلام خواهد نمود.

۴- اسناد پذیرش هر اصلاحیه نزد امین اسناد کنوانسیون سپرده خواهد شد. اصلاحیه‌هایی که طبق بند (۳) فوق به تصویب می‌رسند در روز نودم پس از تاریخ دریافت سند اعلام پذیرش حداقل سه چهارم اعضاء کنوانسیون برای اعضایی که آن را پذیرفته‌اند لازم‌الاجرا خواهد شد.

۵- اصلاحیه برای هر عضو دیگر در روز نودم پس از تاریخ تقدیم سند پذیرش اصلاحیه مذکور توسط آن عضو به امین اسناد لازم‌الاجرا خواهد شد.

۶- در این ماده «اعضاء حاضر و رأی‌دهنده» به معنی اعضایی است که حاضر بوده و رأی مثبت یا منفی می‌دهند.

ماده ۱۶- تصویب و اصلاح ضوابط کنوانسیون

۱- ضمائم کنوانسیون یکی از قسمت‌های لاینفک آن می‌باشد، مگر این‌که به نحو دیگری صریحاً پیش‌بینی شده باشد. ارجاع به کنوانسیون به معنی ارجاع به هر یک از ضمائم آن نیز می‌باشد. بدون خدشه به موارد مذکور در جزء (ب) بند (۲) و بند (۷) ماده (۱۴) این ضمائم

محدود به لیست‌ها و فرم‌ها و هر نوع برگه تشریحی دیگر با ماهیت علمی، فنی، تشریفاتی یا سازمانی می‌باشند.

۲- ضمائم کنوانسیون می‌بایست طبق تشریفات مذکور در بندهای (۲)، (۳) و (۴) ماده (۱۵) پیشنهاد شده و به تصویب برسند.

۳- ضمیمه‌ای که طبق بند (۲) فوق تصویب شده ۶ ماه پس از اعلام تصویب آن به اعضاء توسط امین اسناد برای تمام اعضاء به جزء اعضایی که در طی این دوره عدم پذیرش ضمیمه از سوی خود را به صورت کتبی به امین اعلام نموده باشند لازم‌الاجرا خواهد شد. این ضمیمه برای اعضایی که اعلامیه عدم پذیرش خود را پس می‌گیرند در روز نودم پس از تاریخ وصول اعلامیه پس گرفتن اعلامیه عدم پذیرش توسط امین اسناد لازم‌الاجرا خواهد شد.

۴- پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه‌های ضمایم کنوانسیون مشمول همان تشریفات است که برای پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجرا شدن ضمایم طبق بندهای (۲) و (۳) فوق به کار گرفته می‌شود.

۵- چنانچه تصویب یک ضمیمه یا اصلاحیه یک ضمیمه متضمن اصلاح کنوانسیون باشد آن ضمیمه یا اصلاحیه ضمیمه تا زمانی که اصلاحیه کنوانسیون لازم‌الاجرا نشده باشد معتبر نخواهد بود.

ماده ۱۷- پروتکل‌ها

۱- کنفرانس اعضاء می‌تواند در هر یک از نشست‌های عادی خود پروتکل‌هایی را برای کنوانسیون تصویب نماید.

۲- متن هر پروتکل پیشنهادی حداقل ۶ ماه قبل از برگزاری نشست مربوطه توسط دبیرخانه به اطلاع اعضاء خواهد رسید.

۳- شرایط لازم الاجرا شدن هر پروتکل در همان سند تعیین خواهند شد.

۴- فقط اعضاء کنوانسیون می‌توانند عضو پروتکل‌ها گردند.

۵- تصمیم‌ها طبق هر پروتکل فقط توسط اعضاء پروتکل مربوطه اخذ می‌شوند.

ماده ۱۸- حق رأی

۱- هر عضو کنوانسیون دارای یک رأی می‌باشد مگر در مواردی که در بند (۲) زیر عنوان شده است.

۲- سازمان‌های منطقه‌ای همبستگی اقتصادی در امور مربوطه خود تعداد رأی برابر با تعداد کشورهای عضو خود که عضو کنوانسیون نیز هستند خواهند داشت.

چنین سازمانی در صورتی که هر یک از کشورهای عضو آن از حق رأی خود استفاده نماید

اقدام به استفاده از حق رأی خود نخواهد نمود، عکس این امر نیز صادق است.

ماده ۱۹- امین اسناد

دبیرکل سازمان ملل متحد امین اسناد کنوانسیون و پروتکل‌هایی است که طبق ماده ۱۷(۱) تصویب می‌شوند.

ماده ۲۰- امضاء

این کنوانسیون جهت امضاء کشورهای عضو سازمان ملل متحد یا هر یک از آژانس‌های تخصصی آن یا کشورهای عضو اساسنامه دیوان دادگستری بین‌المللی و سازمان‌های منطقه‌ای همبستگی اقتصادی در طول کنفرانس سازمان ملل متحد در مورد محیط‌زیست و توسعه که در ریودوژانیرو برگزار می‌گردد و سپس در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک از ۱۳۷۱/۳/۳۰ الی ۱۳۷۲/۳/۲۹ (۲۰ ژوئن ۱۹۹۲ الی ۱۹ ژوئن ۱۹۹۳) مفتوح خواهد شد.

ماده ۲۱- ترتیبات موقت

۱- وظایف دبیرخانه که در ماده (۸) عنوان گردیده است به صورت موقت توسط دبیرخانه‌ای که طی قطعنامه شماره ۴۵/۲۱۲ مورخ ۱۳۶۹/۹/۳۰ (۲۱ دسامبر ۱۹۹۰) مجمع عمومی سازمان ملل متحد ایجاد شده است به اجرا در خواهند آمد که این امر تا پایان اولین نشست کنفرانس اعضاء به طول خواهد انجامید.

۲- ریاست دبیرخانه موقت مذکور در بند (۱) فوق همکاری نزدیکی با هیأت بین‌الدولی تغییرات آب و هوا خواهد داشت تا اطمینان حاصل شود که می‌تواند جوابگوی مشاوره‌های علمی و فنی موردنظر باشد. مشاوره مذکور را می‌توان از سایر مؤسسات علمی مربوطه نیز دریافت نمود.

۳- تشکیلات زیست محیطی جهانی برنامه توسعه سازمان ملل متحد، برنامه سازمان ملل متحد و بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه به صورت موقت انجام عملیات ترتیبات مالی مذکور در بند (۱۱) را برعهده خواهند داشت. در این رابطه تشکیلات زیست محیطی جهانی باید مورد بازسازی ساختاری مناسب قرار گرفته و عضویت آن به صورت جهانی در آید تا بتواند پاسخگوی الزامات ماده (۱۱) باشد.

ماده ۲۲- تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق

۱- کنوانسیون منوط به تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق کشورها و سازمان‌های منطقه‌ای همبستگی اقتصادی خواهد بود. کنوانسیون از روز بعد از امضاء برای الحاق مفتوح خواهد بود. اسناد مربوط به تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق نزد امین اسناد کنوانسیون سپرده خواهند شد.

۲- هر سازمان منطقه‌ای همبستگی اقتصادی که عضو کنوانسیون شود و هیچ یک از کشورهای آن عضو کنوانسیون نباشد متعهد به انجام کلیه تعهدات کنوانسیون خواهد بود. در صورتی که یک یا چند کشور عضو آن در مورد مسئولیت‌های خود برای انجام تعهدات موضوع این کنوانسیون تصمیم خواهند گرفت. در چنین مواردی، سازمان مربوطه و کشورهای عضو آن نمی‌توانند مشترکاً اقدام به استفاده از حقوق خود در این کنوانسیون نمایند.

۳- سازمان‌های منطقه‌ای همبستگی اقتصادی در اسناد مربوط به تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق خود اقدام به اعلام حدود صلاحیت خود در رابطه با امور تحت نظارت کنوانسیون خواهند نمود. این سازمان‌ها همچنین هرگونه اصلاح قابل توجه در حدود صلاحیت خود را به امین اسناد کنوانسیون اطلاع خواهند داد که متعاقباً توسط وی به اطلاع اعضاء خواهد رسید.

ماده ۲۳- لازم‌الاجرا شدن

۱- کنوانسیون در روز نودم پس از دریافت پنجاهمین سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- برای هر کشور یا سازمان منطقه‌ای همکاری اقتصادی که پس از دریافت پنجاهمین سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق اقدام به تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به کنوانسیون نماید لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون از روز نودم پس از ارائه سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق آن سازمان یا کشور آغاز خواهد شد.

۳- در بندهای (۱) و (۲) فوق، هر یک از اسنادی که توسط سازمان‌های منطقه‌ای همبستگی اقتصادی ارائه شود علاوه بر اسناد ارائه شده از سوی کشورهای عضو آن سازمان در نظر گرفته نخواهد شد.

ماده ۲۴- حق شرط

هیچ‌گونه حق شرطی را نمی‌توان برای کنوانسیون قائل شد.

ماده ۲۵- کناره‌گیری

۱- در هر زمان پس از سه سال از تاریخی که کنوانسیون برای یک عضو لازم‌الاجرا گردیده، آن عضو می‌تواند با اعلام کتبی به امین اسناد کنوانسیون از کنوانسیون کناره‌گیری نماید.

۲- این‌گونه کناره‌گیری یک سال پس از دریافت اعلام کناره‌گیری عضو توسط امین اسناد کنوانسیون یا هر زمان بعدی که در اعلامیه کناره‌گیری عنوان شده باشد لازم‌الاجرا خواهد شد.

۳- هر عضوی که از کنوانسیون کناره‌گیری نماید، چنین تلقی خواهد شد از پروتکل‌های کنوانسیون نیز که عضو آنها می‌باشد کناره‌گیری نموده است.

ماده ۲۶- متون معتبر

نسخه‌های اصلی این کنوانسیون به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی،

روسی و

اسپانیایی از اعتبار یکسان برخوردار بوده و نزد دبیرکل سازمان ملل سپرده خواهند

شد.

ما امضاءکنندگان زیر که دارای اختیار مجاز می‌باشیم با رویت موارد فوق اقدام به

امضاء این کنوانسیون نموده‌ایم.

انجام شده در نیویورک، نوزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و یک هجری

شمسی مطابق با نهم ماه مه یکهزار و نهصد و نود و دو میلادی.

ضمیمه ۱

استرالیا- اتریش- * بیلوروسی- بلژیک- * بلغارستان - کانادا- * کانادا- *

چک و اسلواکی- دانمارک- جامعه اقتصاد اروپا- * استونی- فنلاند - فرانسه - آلمان-

یونان - * مجارستان - ایسلند- ایرلند- ایتالیا - ژاپن- * لیتوانی- لوکزامبورگ- هلند-

زلاندنو- نروژ- * لهستان- پرتغال- * رومانی- * فدراسیون روسیه- اسپانیا- سوئد-

سوئیس- ترکیه- * اوکراین- بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی- ایالات متحده آمریکا.

* کشورهای بی که فرآیند حرکت به سمت اقتصاد بازار را طی می‌کنند.

ضمیمه ۲

استرالیا- اتریش- بلژیک- کانادا- دانمارک- جامعه اقتصادی اروپا- فنلاند-

فرانسه- آلمان- یونان - ایسلند- ایرلند- ایتالیا- ژاپن- لوکزامبورگ- هلند- زلاندنو-

نروژ- پرتغال- اسپانیا- سوئد- سوئیس- ترکیه- بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی- ایالات

متحده آمریکا.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و بیست و شش ماده و ضمایم آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ششم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۳/۱۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد - ۵ ژوئن ۱۹۹۲

تاریخ لازم الاجرا شدن - ۲۹ دسامبر ۱۹۹۳

تاریخ عضویت ایران - ۶ اوت ۱۹۹۶

محل انعقاد - ریودوژانیرو، برزیل

محل دبیرخانه - ژنو، سوئیس

مرجع نگهدارنده اسناد - دبیر کل سازمان ملل متحد

زبان‌های رسمی کنوانسیون - انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی، چینی، عربی

مرجع ملی کنوانسیون در ایران - سازمان حفاظت محیط زیست

۱۹- قانون موافقتنامه مربوط به اجرای مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در زمینه حقوق دریاها مصوب ۱۹ آذر ۱۳۶۱ هجری شمسی برابر با ۱۰ دسامبر ۱۹۸۲ میلادی راجع به حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و دو کاشانه‌ای ۱۳۷۶/۷/۲۳

ماده واحده- موافقتنامه مربوط به اجرای مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در زمینه حقوق دریاها مصوب نوزدهم آذرماه سال یکهزار و سیصد و شصت و یک هجری شمسی برابر با دهم دسامبر سال یکهزار و نهصد و هشتاد و دو میلادی راجع به حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و دو کاشانه‌ای، مشتمل بر یک مقدمه، (5) ماده و (2) ضمیمه، به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه مربوط به اجرای مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در زمینه حقوق دریاها مصوب ۱۰ دسامبر ۱۹۸۲ راجع به حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و دو کاشانه‌ای کشورهای عضو این موافقتنامه با یادآوری مفاد مربوط کنوانسیون سازمان ملل متحد در زمینه حقوق دریاها مصوب ۱۰ دسامبر ۱۹۸۲ ،

- با عزم ضمانت حفظ درازمدت و بهره‌برداری پایدار از ذخایر ماهیان مهاجر و دو کاشانه‌ای،

- با تصمیم بر بهبود همکاری بین کشورها بدین منظور،

- با درخواست اعمال مؤثرتر اقدامات مدیریت و حفظ ذخایر مصوب در مورد

این گونه

ذخایر از سوی کشورهای صاحب پرچم، بندر و کشورهای ساحلی،

- با توجه خاص به مسائل معین شده در دستور کار شماره ۲۱، فصل ۱۷ برنامه

(پ) مصوب کنوانسیون ملل متحد در زمینه توسعه و محیط‌زیست به عنوان مثال

مدیریت شیلات آبهای آزاد در اغلب مناطق چندان کارآمد نبوده و برخی از ذخایر آماج

بهره‌برداری بی‌رویه قرار گرفته، با توجه به این که مشکلات چندی مربوط به صید

غیرقانونی، سرمایه‌گذاری بی‌رویه، حجم بیش از حد ناوگان، شناورهای که برای فرار از کنترل پرچم دیگری را برافراشته می‌کنند، ابزار و ادوات انتخابی نامتناسب، بانک اطلاعاتی نه‌چندان معتبر و فقدان همکاری کافی بین کشورها وجود دارد.

- با التزام خود به ماهیگیری مسئولانه،

- با آگاهی به ضرورت جلوگیری از اثرات نامطلوب بر محیط‌زیست دریایی، حفظ تنوع‌زیستی، حفظ انسجام و یکپارچگی اکوسیستم‌های دریایی و به حداقل رساندن خطرات احتمالی درازمدت یا اثرات جبران‌ناپذیر عملیات صیادی،

- با تصدیق ضرورت کمک‌های خاص از قبیل مساعدت‌های مالی، علمی و فن‌آوری در راستای این هدف که کشورهای در حال توسعه بتوانند در امر حفظ، مدیریت و بهره‌برداری پایدار از ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای مشارکت مؤثر داشته باشند،

- با اعتقاد به این که موافقتنامه مربوط به اجرای مفاد مربوط کنوانسیون به بهترین نحو اهداف مزبور را تأمین خواهد کرد و کمکی خواهد بود در راستای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی.

- با تأیید این که مسائلی که از سوی کنوانسیون یا این موافقتنامه قانونمند نشده باشد کماکان مشمول قواعد و اصول بین‌المللی عمومی خواهد بود.
در موارد زیر توافق نموده‌اند:

بخش ۱- مقررات کلی

ماده ۱- کاربرد اصطلاحات و حیثه شمول

۱- از نظر این موافقتنامه:

الف- «کنوانسیون» به معنای کنوانسیون سازمان ملل متحد در زمینه حقوق دریاها

مصوب ۱۰ دسامبر ۱۹۸۲ می‌باشد.

ب- «اقدامات حفظ و مدیریت» به معنای اقدامات مربوط به حفظ یا مدیریت یک گونه یا بیش از یک گونه از ذخایر زنده دریایی است که مورد تصویب قرار گرفته و مطابق قواعد مربوط

حقوق بین‌الملل به گونه‌ای که در کنوانسیون و این موافقتنامه قید شده، به اجرا درآمده است.

پ- «ماهی» شامل نرم‌تنان و سخت‌پوستان به استثنای گونه‌هایی است که به خانواده غیرمهاجر تعلق دارند و طبق ماده ۷۷ کنوانسیون تعریف شده‌اند، و

ت- «اقدام» به معنای مکانیزم همکاری می‌باشد که مطابق کنوانسیون و این موافقتنامه از سوی دو کشور یا بیشتر از جمله به منظور وضع اقدامات حفاظتی و مدیریتی، در سطح منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای در زمینه یک گونه یا چندین گونه از ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای اتخاذ شده است.

۲-

الف- «کشورهای عضو» به معنای کشورهایایی است که موافقت نموده‌اند تا به این موافقتنامه و آنچه به موجب آن به اجرا در می‌آید متعهد باشند.

ب- این موافقتنامه با اعمال تغییرات مقتضی در موارد زیر اعمال می‌گردد:

(۱) در مورد هر مؤسسه موضوع جزءهای (پ)، (ت) و (ث) بند (۱) ماده (۳۵)â

کنوانسیون، و

(۲) با رعایت ماده (۴۷) در مورد هر مؤسسه‌ای که در ماده (۱) پیوست (۹)

کنوانسیون تحت عنوان «سازمان بین‌المللی» قلمداد شده است.

که عضو این موافقتنامه می‌شود و تا حدی که اصطلاح «کشورهای عضو» آنها هم

می‌گردد.

۳- این موافقتنامه با اعمال تغییرات مقتضی در مورد سایر مؤسسات ماهیگیری که

شناورهای آنها در آبهای آزاد به عملیات صیادی می‌پردازند، اعمال می‌گردد.

ماده ۲- هدف

هدف این موافقتنامه ضمانت حفظ درازمدت و بهره‌برداری پایدار از ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای از طریق اجرای مؤثر مفاد مربوط کنوانسیون است.

ماده ۳- موارد شمول

۱- بجز در مواردی که به گونه دیگر قید شده باشد، این موافقتنامه با رعایت رژیم‌های حقوقی متفاوتی که در مناطق تحت صلاحیت ملی و همچنین مناطق فراتر از صلاحیت ملی مندرج در کنوانسیون اعمال می‌شود، در مورد حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و دو کاشانه‌ای فراتر از مناطق تحت صلاحیت ملی اعمال می‌گردد، به استثنای مواد (۶) و (۷) که در مورد حفظ و مدیریت ذخایر مذکور در مناطق تحت صلاحیت ملی نیز اعمال می‌گردد.

۲- کشورهای ساحلی در راستای اعمال حقوق حاکمیتی خود به منظور شناسایی، بهره‌برداری و حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای در مناطق تحت صلاحیت

ملی، اصول کلی مندرج در ماده ۵ را با اعمال تغییرات لازم اعمال خواهند کرد.
۳- کشورها توانایی‌های مربوط کشورهای در حال توسعه را در خصوص اعمال مفاد مواد ۵ و ۶ و ۷ در مناطق تحت صلاحیت ملی خودشان و نیز آنها به کمک‌های پیش‌بینی شده در این موافقتنامه را مورد امعان نظر قرار خواهند داد. در این راستا، بخش (۷) در خصوص مناطق تحت صلاحیت ملی با اعمال تغییرات لازم اعمال می‌شود.

ماده ۴- رابطه این موافقتنامه با کنوانسیون

هیچ یک از مفاد این موافقتنامه لطمه‌ای به حقوق، صلاحیت و وظایف کشورها به موجب کنوانسیون نخواهد زد. این موافقتنامه در قالب و مطابق کنوانسیون تفسیر و به اجرا درخواهد آمد.

بخش ۲- حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای

ماده ۵- اصول کلی

به منظور حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای، کشورهای ساحلی و کشورهای بی‌ساحلی که در آبهای آزاد به صید می‌پردازند، در راستای عمل به مسئولیت خود مبنی بر همکاری براساس مفاد کنوانسیون:

الف- به اتخاذ اقداماتی مبنی بر تضمین پایداری درازمدت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای مبادرت ورزیده و هدف حداکثر بهره‌برداری خود را دنبال خواهند کرد.

ب- اطمینان حاصل خواهند کرد که اقدامات مزبور براساس بهترین شواهد علمی موجود وضع شده و هدف از وضع آنها حفظ یا احیای ذخایر تا سطوح تأمین حداکثر بهره‌پروری پایدار، همان‌طوری که براساس عوامل اقتصادی و زیست محیطی مربوط شامل نیازهای خاص کشورهای در حال توسعه و با توجه به الگوهای صیادی، ارتباط درونی ذخایر و هرگونه حداقل استانداردهای بین‌المللی که به طور عمومی توصیه شده اعم از زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای یا جهانی می‌باشد.

پ- راهبرد احتیاطی را براساس ماده ۶ به کار خواهند بست،

ت- اثرات صید و سایر فعالیت‌های انسانی و عوامل زیست محیطی را بر ذخایر مورد نظر و گونه‌های متعلق به اکوسیستم مذکور یا آنچه به ذخایر مورد نظر وابسته و یا به آنها مربوط است ارزیابی خواهند کرد.

ث- در صورت لزوم اقدامات مربوط به حفظ و مدیریت گونه‌های متعلق به اکوسیستم مذکور یا آنچه به ذخایر مورد نظر وابسته و یا به آنها مربوط است را از نظر حفظ و احیاء

جمعیت گونه‌های مذکور در حد بالاتر از سطوحی که ممکن است باز تولید آنها شدیداً تهدید گردد، بکار خواهند بست.

ج- آلودگی، مواد زائد، صید دور ریختنی، صید با استفاده از ادوات غیرمجاز و یا از رده‌خارج، صید گونه‌های غیرهدف اعم از ماهی یا گونه‌های غیراز ماهی (که از این پس گونه‌های غیرهدف نامیده می‌شود) و اثرات برگونه‌های مربوط یا وابسته به‌ویژه

گونه‌های آسیب‌پذیر را از طریق اقداماتی نظیر توسعه و استفاده از ابزار و ادوات و فنون صیادی انتخاب، بی‌ضرر از نظر زیست‌محیطی و مقرون به صرفه به حداقل خواهند رساند.

چ- از تنوع‌زیستی در محیط‌زیست دریا حفاظت خواهید کرد.

ح- به منظور جلوگیری یا از بین بردن صید بی‌رویه و صید بیش از ظرفیت صیادی اقدامات لازم را اتخاذ و اطمینان حاصل خواهند کرد که تلاش صید بیش از حجم بهره‌برداری پایدار از منابع ماهیگیری نمی‌باشد.

خ- منابع صیادان حرفه‌ای و صیادانی که جهت تأمین امرار معاش به صید می‌پردازند را مورد توجه قرار خواهند داد،

د- اطلاعات کامل و دقیق مربوط به فعالیت‌های صیادی، از جمله در زمینه موقعیت شناور، صید گونه‌های هدف و غیرهدف و تلاش صید را همان‌طوری که در پیوست (۱) آمده و همچنین اطلاعات حاصل از برنامه‌های تحقیقاتی ملی و بین‌المللی را به موقع گردآوری و از آن بهره‌برداری مشترک خواهند کرد،

ذ- تحقیقات علمی را توسعه و پیش خواهند برد و تکنولوژی‌های مناسب را در راستای تقویت حفظ و مدیریت (ذخایر) توسعه خواهند داد، و
ر- اقدامات مربوط به حفظ و مدیریت را از طریق نظارت، کنترل و حراست مؤثر اجرا خواهند کرد.

ماده ۶- موارد شمول راهبرد احتیاطی

۱- کشورها راهبرد احتیاطی را در سطح گسترده‌ای در زمینه حفظ، مدیریت و بهره‌برداری از ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای به منظور حفظ ذخایر زنده آبری و حفظ محیط‌زیست دریایی بکار خواهند بست.

۲- در صورتی که اطلاعات، غیرموثق، غیرمعتبر یا ناکافی باشند کشورها با احتیاط بیشتر عمل خواهند کرد. فقدان اطلاعات علمی کافی به عنوان دلیل تعویق انداختن یا عدم اتخاذ اقدامات حفاظتی و مدیریتی تلقی نخواهد گردید.

۳- در راستای بکارگیری راهبرد احتیاطی، کشورها:

الف- تصمیم‌گیری در خصوص حفظ و مدیریت منابع ماهیگیری را از طریق دستیابی و تشریک بهترین اطلاعات علمی موجود و بکارگیری فنون پیشرفته مقابله با خطرات احتمالی و غیرقابل پیش‌بینی بهبود خواهند بخشید.

ب- دستورالعمل‌های مندرج در پیوست (۲) را بکار خواهند بست و براساس بهترین اطلاعات علمی موجود نقاط مرجع ذخایر خاص و اقداماتی که در صورت متعدد بودن آنها قرار است اتخاذ شوند را مشخص خواهند کرد.

پ- از جمله، عدم تطبیق مربوط به حجم و بهره‌وری ذخایر، نقاط مرجع، شرایط ذخایر در ارتباط با نقاط مرجع مزبور، سطوح و پراکنندگی مرگ و میرناشی از صید و پی‌آمدهای فعالیت‌های صیادی برگونه‌های غیرهدف و گونه‌های مربوط یا وابسته به آنها و همچنین شرایط کنونی و پیش‌بینی شده اقیانوسی، زیست‌محیطی و اقتصادی-اجتماعی را مورد نظر قرار خواهند داد و

ت- برنامه‌های تحقیقی و گردآوری اطلاعات به منظور ارزیابی پی‌آمدهای صید و صیادی برگونه‌های غیرهدف و گونه‌های مربوط یا وابسته به گونه‌های مذکور و محیط‌زیست آنها را تنظیم و طرح‌هایی را تصویب خواهند کرد که لازمه تضمین حفظ گونه‌های مذکور و حفظ زیستگاه‌های خاص می‌باشند.

۴- کشورها اقداماتی را اتخاذ خواهند کرد تا تضمین نمایند که وقتی به نقاط مرجع نزدیک می‌شوند تعداد آنها متعدد نخواهد بود. در صورتی که تعداد نقاط مرجع فراتر از حد باشد، کشورها بدون هیچ‌گونه تعللی اقدام مشخص شده به موجب جزء (ب) بند (۳) را به منظور احیاء ذخایر اتخاذ خواهند کرد.

۵- در صورتی که وضعیت ذخایر هدف یا غیرهدف یا گونه‌های مربوط یا وابسته مورد نظر باشد، کشورها ذخایر و گونه‌های مذکور را مشمول نظارت بیشتر به منظور بررسی وضعیت آنها و کارآمد بودن اقدامات مدیریتی و حفاظتی قرار خواهند داد.

آنها اقدامات مزبور را با کمک اطلاعات جدید به طور مرتب مورد تجدیدنظر قرار خواهند داد.

۶- در زمینه شیلات جدید و تازه شناخته شده کشورها در اسرع وقت اقدامات حفاظتی و مدیریتی از جمله محدودیت‌های صید و محدودیت‌های تلاش صید را اتخاذ خواهند کرد. اقدامات مزبور تا زمانی که اطلاعات کافی به منظور میسر ساختن ارزیابی اثرات شیلاتی برپایداری درازمدت ذخایر وجود دارد به مورد اجرا گذاشته خواهند شد که در نتیجه آن اقدامات مدیریتی و حفاظتی براساس ارزیابی مذکور اجرا خواهند شد. در صورت اقتضاء اقدامات اخیر

توسعه تدریجی شیلات را امکان‌پذیر خواهند ساخت.

۷- اگر یک پدیده طبیعی اثرات نامطلوب حائزاهمیتی بر وضعیت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای داشته باشد کشورها به تدوین و اتخاذ اقدامات حفاظتی و مدیریتی اضطراری مبادرت خواهند کرد تا بدین طریق اطمینان حاصل کنند که فعالیت ماهیگیری اثرات نامطلوب مزبور را تشدید نمی‌کنند. همچنین در صورتی که فعالیت‌های صیادی تهدید جدی را بر پایداری ذخایر مذکور در پی داشته باشند کشورها اقدامات اضطراری مذکور را اتخاذ خواهد کرد. اقداماتی که به صورت اضطراری صورت می‌پذیرد موقتی، و بر مبنای بهترین شواهد علمی موجود خواهند بود.

ماده ۷- مطابقت اقدامات مربوط به حفاظت و مدیریت

۱- بدون لطمه به حقوق حاکمیت کشورهای ساحلی از نظر شناسایی و بهره‌برداری، حفظ و مدیریت منابع زنده دریا در محدوده مناطق تحت صلاحیت ملی همان‌طوری که در کنوانسیون آمده است و همچنین حق تمامی کشورها در خصوص اشتغال اتباع آنها به صیادی در آبهای آزاد طبق کنوانسیون:

الف- در ارتباط با ذخایر ماهیان دوکاشانه‌ای، کشورهای ساحلی ذیربط و کشورهایی که اتباع آنها در مناطق مجاور آبهای آزاد به صید گونه‌های مزبور می‌پردازند

بر آن خواهند شد تا به صورت مستقیم یا از طریق اعمال مکانیزم‌های مناسب همکاری مندرج در بخش (۳) در خصوص اقدامات لازم برای حفظ ذخایر مذکور در مناطق مجاور آب‌های آزاد توافق کنند.

ب- در ارتباط با ذخایر ماهیان مهاجر، کشورهای ساحلی ذیربط و کشورهایی که اتباع آنها در منطقه به صید ذخایر مزبور می‌پردازند به صورت مستقیم یا از طریق اعمال مکانیزم‌های مناسب همکاری مندرج در بخش (۳) از نظر تضمین حفاظت و پیشبرد هدف بهره‌برداری حداکثر از ذخایر مذکور در کل منطقه تحت صلاحیت ملی و فراتر از آن همکاری خواهند نمود.

۲- اقدامات حفاظتی و مدیریتی اتخاذ شده در مورد آب‌های آزاد و اقدامات متخذه در مورد مناطق تحت صلاحیت ملی به منظور تضمین حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای به طور کلی با یکدیگر مطابقت خواهند داشت. در این راستا، کشورهای ساحلی و کشورهایی که در آب‌های آزاد به صید می‌پردازند مسئولیت دارند تا در زمینه اتخاذ اقدامات هماهنگ در رابطه با ذخایر مذکور همکاری کنند. در راستای تعیین اقدامات حفاظتی و مدیریتی هماهنگ کشورها:

الف- اقدامات حفاظتی و مدیریتی مصوب و بکار بسته شده مطابق ماده (۶۱) کنوانسیون در زمینه ذخایر مذکور از سوی کشورهای ساحلی در محدوده مناطق تحت صلاحیت ملی را

موردتوجه قرار داده و اطمینان حاصل خواهند کرد که اقدامات مذکور که در ارتباط با ذخایر مذکور در آب‌های آزاد وضع گردیده کارائی اقدامات مزبور را کاهش نمی‌دهد.

ب- اقدامات مورد توافق قبلی مربوط به آب‌های آزاد را که به موجب کنوانسیون در خصوص همان ذخایر از سوی کشورهای ساحلی ذیربط و کشورهایی که در آب‌های آزاد به صید می‌پردازند وضع و اعمال شده را مورد توجه قرار خواهند داد.

پ- اقدامات مورد توافق قبلی مربوط را که مطابق کنوانسیون در خصوص همان ذخایر به وسیله سازمان یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات وضع و اعمال شده را مورد توجه قرار خواهند داد.

ت- انسجام زیستی و سایر ویژگی‌های زیستی ذخایر و روابط بین توزیع ذخایر، ویژگی‌های شیلاتی و جغرافیایی منطقه مورد نظر شامل محدوده‌ای که ذخایر در آن زندگی می‌کنند و در محدوده مناطق تحت صلاحیت ملی صید می‌شوند را در نظر خواهند گرفت.

ث- وابستگی و ارتباط کشورهای ساحلی و کشورهایی که در آب‌های آزاد ذخایر مذکور را صید می‌کنند مورد توجه قرار خواهند داد و

ج- اطمینان حاصل خواهند کرد که اقدامات مزبور در مجموع پی‌آمدهای زیانباری را برای منابع زنده دریا دربرنخواهد داشت.

۳- کشورها در انجام مسئولیت خود مبنی بر همکاری، تمامی مساعی خود را به منظور توافق در زمینه اتخاذ اقدامات هماهنگی حفاظتی و مدیریتی در مقطع زمانی مناسب کار خواهند بست.

۴- اگر در خلال یک مقطع زمانی مناسب توافق حاصل نگردد، هر یک از کشورهای ذیربط می‌تواند به تشریفات حل و فصل اختلافات مندرج در بخش (۸) استناد کند.

۵- در ضمن توافق در زمینه اقدامات هماهنگ حفظ و مدیریت، کشورهای ذیربط در جوی از تفاهم و همکاری تمامی مساعی خود را بکار خواهند بست تا ترتیبات عملی موقتی را منعقد نمایند. در صورتی که امکان توافق در مورد ترتیبات مزبور میسر نگردد، هر یک از کشورهای ذیربط می‌تواند از نظر اتخاذ اقدامات موقتی، اختلاف را مطابق تشریفات حل و فصل اختلافات مندرج در بخش (۸) ارجاع نماید.

۶- اقدامات یا ترتیبات موقتی منعقد شده یا توصیف شده در بند (۵)، مفاد این قسمت را نیز مطمح نظر قرار خواهند داد و به حقوق و تعهدات تمامی کشورهای

ذیربط توجه لازم را داشته و نیل به توافق نهایی در زمینه اقدامات هماهنگ حفاظتی و مدیریتی رابه مخاطره نینداخته و مانع آن نخواهد شد و هیچ‌گونه لطمه‌ای به دستاورد نهایی هرگونه تشریفات حل‌وفصل اختلاف نخواهد زد.

۷- کشورهای ساحلی به طور مرتب کشورهایی را که در آب‌های آزاد منطقه یا زیرمنطقه خواه به صورت مستقیم یا از طریق سازمان‌ها یا ترتیبات ذیربط منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات یا به طرق مقتضی از هرگونه اقدام متخذه در خصوص ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای در محدوده مناطق تحت صلاحیت ملی خود مطلع خواهند ساخت.

۸- کشورهای که در آب‌های آزاد به عملیات صید می‌پردازند به طور مرتب سایر کشورهای ذینفع را به صورت مستقیم یا از طریق سازمان‌ها یا ترتیبات ذیربط منطقه‌ای یا منطقه‌ای مدیریت شیلات یا به طرق مقتضی از هرگونه اقدام متخذه در خصوص قانونمند کردن فعالیت‌های شناورهایی که تحت پرچم آنها در آب‌های آزاد از ذخایر مذکور بهره‌برداری می‌کنند آگاه خواهند ساخت.

بخش ۳- مکانیزم همکاری‌های بین‌المللی در زمینه ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای

ماده ۸- همکاری در زمینه حفظ و مدیریت

۱- کشورهای ساحلی و کشورهایی که در آب‌های آزاد به صید می‌پردازند مطابق مفاد کنوانسیون همکاری در زمینه ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای را به طور مستقیم یا از طریق سازمان‌ها یا ترتیبات ذیربط منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات با امعان نظر در ویژگی‌های خاص منطقه یا زیرمنطقه مورد نظر به منظور حصول اطمینان در زمینه حفظ و مدیریت مؤثر ذخایر مذکور دنبال خواهند کرد.

۲- کشورها با حسن نیت و بی‌وقفه به‌ویژه در مواردی که مدارکی دال بر مورد تهدید یا آماج صید بی‌رویه قرار گرفتن ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای وجود دارد و یا در مواردی که شیوه صید جدیدی در مورد ذخایر مزبور بکار بسته می‌شود وارد شور و مشورت خواهند شد. در این راستا، مشورت‌های مربوط ممکن است بنا به درخواست هر یک از کشورهای ذینفع از نظر ایجاد ترتیبات مناسب به منظور تضمین حفظ و مدیریت ذخایر مذکور صورت پذیرد. کشورها در هنگام توافق در زمینه ترتیبات مزبور، مفاد این موافقتنامه را رعایت کرده و با حسن نیت و توجه شایسته به حقوق، منافع و مسئولیت‌های سایر کشورها، اقدام خواهند نمود.

۳- در صورتی که سازمان یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات صلاحیت اتخاذ اقدامات حفاظتی و مدیریتی در خصوص ذخایر خاص ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای را داشته باشد کشورهایی که در آب‌های آزاد به صید ذخایر مذکور می‌پردازند و همچنین کشورهای ساحلی ذیربط، به وظیفه خود مبنی بر همکاری از طریق عضویت در چنین سازمانی یا شرکت

در چنین ترتیباتی یا از طریق توافق در خصوص اعمال اقدامات مدیریتی و محافظتی اتخاذ شده از سوی چنین سازمان یا ترتیباتی جامه عمل خواهند پوشاند. کشورهایی که در شیلات مورد نظر دارای منافع واقعی هستند می‌توانند عضو سازمان‌های مذکور شده یا در ترتیبات مزبور شرکت نمایند. شرایط مشارکت در چنین سازمان‌ها یا ترتیباتی مانع عضویت یا مشارکت کشورهای مزبور نخواهد بود و همچنین شرایط مذکور به نحوی اعمال نخواهد شد که بین هر کشور یا گروهی از کشورها که از نفع واقعی در شیلات مورد نظر برخوردار هستند تمایز قائل گردد.

۴- تنها کشورهایی که عضو سازمان‌های مذکور هستند یا در ترتیبات مزبور شرکت می‌جویند یا توافق می‌کنند تا اقدامات حفاظتی و مدیریتی اتخاذ شده از سوی سازمان یا ترتیبات مذکور را بکار بندند به منابع شیلاتی مذکور که مشمول اقدامات مزبور می‌گردد امکان دسترسی خواهند داشت.

۵- در مواردی که هیچ‌گونه سازمان یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای به منظور اتخاذ اقدامات حفاظتی و مدیریتی در خصوص گونه‌های خاصی از ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای وجود ندارد، کشورهای ساحلی ذیربط و کشورهای می‌کنند در زمینه ایجاد آب‌های آزاد از ذخایر مذکور در منطقه یا زیرمنطقه بهره‌برداری می‌کنند در زمینه ایجاد سازمان مزبور یا انعقاد دیگر ترتیبات مناسب برای حصول اطمینان از حفظ و مدیریت ذخایر مزبور همکاری کرده و در فعالیت‌های سازمان یا ترتیبات مشارکت خواهد داشت.

۶- هر کشوری که تمایل به پیشنهاد اتخاذ اقدام مذکور توسط یک سازمان بین دولتی که در زمینه منابع زنده دارای صلاحیت است، داشته باشد باید در صورتی که اقدام مزبور اثرات قابل توجهی بر اقدامات مربوط به حفظ و مدیریت که قبلاً از سوی سازمان یا ترتیبات ذیصلاح منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات اتخاذ شده است از خود برجای گذارد، از طریق سازمان یا ترتیبات مزبور با کشورهای عضو یا شرکت‌کننده‌های در آن به مشورت پردازد. مشورت‌های مزبور باید تا حد امکان قبل از ارائه پیشنهاد به سازمان بین دولتی صورت گرفته باشد.

ماده ۹- سازمان‌ها و ترتیبات منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات

۱- در راستای ایجاد سازمان‌های منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات یا انعقاد ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات در زمینه ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای، کشورها از جمله در زمینه موارد زیر توافق خواهند نمود:

- الف- ذخایری که مشمول اعمال اقدامات حفاظتی و مدیریتی می‌شوند، با توجه به ویژگی‌های زیستی ذخایر مزبور و ماهیت شیلات مورد نظر،
- ب- حیطه شمول، با توجه به بند (۱) ماده (۷) و ویژگی‌های منطقه یا زیرمنطقه شامل عوامل اجتماعی-اقتصادی، جغرافیایی و زیست محیطی.
- پ- رابطه بین عملکرد سازمان یا ترتیبات جدید و نقش، اهداف و عملیات هرگونه سازمان‌ها یا ترتیبات ذیربط مدیریت شیلات موجود، و

ت- مکانیزم‌هایی که طی آنها سازمان یا ترتیبات قادر به دستیابی به توصیه‌های علمی و بررسی وضعیت ذخایر از جمله در صورت اقتضا ایجاد هیأت مشورتی علمی خواهد نمود.

۲- کشورهای که در زمینه ایجاد سازمان و یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات همکاری می‌کنند سایر کشورهایی را که از برخوردار بودن منافع واقعی در عملکرد سازمان یا ترتیبات پیشنهادی آگاه هستند از همکاری مذکور آگاه خواهد ساخت.

ماده ۱۰- وظایف سازمان‌ها و ترتیبات منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات کشورها در راستای عمل به تعهد و مسئولیت خود مبنی بر همکاری از طریق سازمان‌ها یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات:

الف- با اقدامات مدیریتی و حفاظتی به منظور تضمین پایداری درازمدت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای موافقت کرده و از آنها پیروی خواهند کرد.

ب- در صورت اقتضا با حقوق مشارکتی از قبیل تخصیص صید مجاز یا میزان تلاش‌های صید موافقت خواهند کرد.

پ- هرگونه استانداردهای حداقل بین‌المللی را که به طور عمومی برای رفتار مسئولانه عملیات ماهیگیری توصیه گردیده است، اتخاذ و اعمال خواهند کرد.

ت- توصیه‌های علمی را کسب و آنها را ارزیابی کرده، وضعیت ذخایر را مورد مطالعه قرار داده و اثرات ماهیگیری را بر ذخایر غیرهدف و گونه‌های مربوط یا وابسته به آنها ارزیابی خواهند کرد.

ث- موافقت خود را نسبت به معیارهای گردآوری، ارائه گزارش، تایید و تبادل داده‌ها در خصوص شیلات ذخایر ابراز خواهند داشت،

ج- داده‌های آماری دقیق و کامل را همان طوری که در پیوست (۱) آماده است به منظور حصول اطمینان از دسترسی به بهترین شواهد علمی موجود، در صورت اقتضا ضمن رعایت محرمانه بودن آنها، گردآوری و انتشار خواهند داد،

چ- ارزیابی علمی ذخایر و تحقیقات مربوط را گسترش داده و آن را پیش خواهند برد و نتایج حاصله را منتشر خواهند نمود،

ح- مکانیزم‌های متناسب همکاری را در راستای نظارت، کنترل، حراست و اجرای مؤثر ایجاد خواهند کرد،

خ- در خصوص شیوه‌هایی که بدان طریق منافع ماهیگیری اعضای جدید یا شرکت‌کنندگان در سازمان یا ترتیبات تأمین خواهد شد توافق خواهند نمود،

د- توافق خود را در زمینه روش‌های تصمیم‌گیری که اتخاذ اقدامات حفاظتی و مدیریتی را به موقع و به صورت مؤثر تسهیل می‌کند اعلام خواهند داشت،

ذ- حل مسالمت‌آمیز اختلاف‌ها را طبق بخش (۸) ترغیب خواهند نمود،

ر- همکاری کامل صنایع و مؤسسات ملی مربوط خود را در اجرای توصیه‌ها و تصمیمات، ترتیبات یا سازمان‌های منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات تضمین خواهند کرد و

ز- توجه شایسته‌ای را نسبت به اقدامات حفاظتی و مدیریتی اتخاذ شده از سوی سازمان یا ترتیبات نشان خواهد داد.

ماده ۱۱- اعضاء یا شرکت‌کنندگان جدید

در تعیین ماهیت و دامنه حقوق مشارکتی برای اعضای جدید سازمان منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات یا برای شرکت‌کنندگان جدید در ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات، کشورها از جمله موارد زیر را نیز مورد توجه قرار خواهند داد:

الف- وضعیت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای و حجم کنونی تلاش صید در شیلات،

ب- منافع مربوط، الگوهای صیادی و عملیاتی اعضاء یا شرکت‌کنندگان جدید و کنونی،

پ- نقش و مساعدت اعضاء یا شرکت کنندگان جدید و کنونی در مسائل حفظ و مدیریت ذخایر، گردآوری و تأمین داده‌های دقیق و پیشبرد تحقیقات علمی در زمینه ذخایر مذکور،

ت- نیازهای جوامع صیاد ساحلی که به طور عمده وابسته به صید ذخایر مذکور هستند،

ث- نیازهای کشورهای ساحلی که اقتصاد آنها به طور کلی بهره‌برداری از منابع زنده دریا استوار است،

ج- منافع کشورهای در حال توسعه منطقه یا زیرمنطقه که در مناطق تحت صلاحیت ملی آنها ذخایر مذکور زندگی می‌کنند.

ماده -۱۲ آشکار بودن فعالیت‌های سازمان‌ها و ترتیبات منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات

۱- کشورها آشکار بودن فرآیند تصمیم‌گیری و سایر فعالیت‌های سازمان‌ها و ترتیبات منطقه‌ای مدیریت شیلات را پیش‌بینی خواهند نمود.

۲- به نمایندگی سایر سازمان‌های بین دولتی و نمایندگان سازمان‌های غیردولتی ذینفع در

ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای فرصت داده خواهد شد تا در اجلاس‌های سازمان‌ها و ترتیبات منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات، به عنوان ناظر یا در صورت اقتضاء به عنوان دیگری طبق تشریفات سازمان یا ترتیبات مربوط شرکت کنند. تشریفات مزبور در این خصوص نباید بیش از اندازه محدودکننده باشد. سازمان‌های بین دولتی و غیردولتی مزبور امکان دسترسی به موقع را به اسناد و گزارش‌های سازمان‌ها و ترتیبات مزبور با رعایت آیین‌نامه راجع به دسترسی به آنها خواهند داشت.

ماده -۱۳ تقویت سازمان‌ها و ترتیبات کنونی

کشورها به منظور تقویت سازمان‌ها و ترتیبات منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات همکاری خواهند کرد تا این که کارایی آنها را در اتخاذ و اعمال اقدامات حفاظتی و مدیریتی ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای بهبود بخشند.

ماده ۱۴- گردآوری و تأمین اطلاعات و همکاری در تحقیقات علمی

۱- کشورها تضمین خواهند نمود که شناورهای صیادی حامل پرچم آنها آن دسته از اطلاعاتی را که به منظور عمل به تعهدات و مسئولیت‌های آنها به موجب این موافقتنامه ممکن است لازم باشد، ارائه خواهند نمود. بدین منظور کشورها طبق پیوست (۱):

الف- مبادرت به گردآوری و تبادل داده‌های علمی، فنی و آماری مربوط به شیلات ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای خواهند نمود،

ب- اطمینان حاصل خواهند کرد که داده‌های گردآوری شده از جزئیات کافی به منظور تسهیل ارزیابی مؤثر ذخایر برخوردار بوده و به منظور تأمین نیازهای سازمان‌ها یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات به موقع ارائه می‌شوند، و

پ- اقدامات مناسب به منظور تأیید صحت و دقت داده‌های مذکور را اتخاذ خواهند نمود.

۲- کشورها به صورت مستقیم یا از طریق سازمان‌ها یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات همکاری خواهند کرد تا این که:

الف- در زمینه ویژگی‌های داده‌ها و نحوه ارائه آنها به سازمان‌ها یا ترتیبات مزبور با توجه به ماهیت ذخایر و شیلات آنها، توافق نمایند، و

ب- فنون تحلیلی و شیوه‌های ارزیابی ذخایر را به منظور بهبود اقدامات مربوط به مدیریت و حفظ ذخایر مهاجر و دوکاشانه‌ای تدوین و به اشتراک گذارند.

۳- مطابق بخش (۱۳) کنوانسیون، کشورها به طور مستقیم یا از طریق سازمان‌های بین‌المللی ذیصلاح همکاری خواهند کرد تا این که توان تحقیقات علمی را در زمینه

شیلات تقویت کرده و تحقیقات علمی مربوط به مدیریت و حفاظت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای را در راستای

منافع همه ترغیب کنند. در این راستا، یک کشور یا سازمان بین‌المللی ذیصلاح که فراتر از محدوده تحت صلاحیت خود به تحقیقات مذکور می‌پردازد به طور فعال انتشار و توزیع نتایج تحقیقات مزبور و اطلاعات مربوط به روش‌ها و اهداف خود را در بین کشورهای ذینفع ترغیب کرده و حتی‌الامکان مشارکت دانشمندان کشورهای مزبور را در انجام این تحقیقات تسهیل خواهد کرد.

ماده ۱۵- دریا‌های محصور و نیمه محصور

کشورها در اجرای این موافقتنامه در خصوص دریا‌های محصور یا نیمه محصور، ویژگی‌های طبیعی دریای مزبور را مورد توجه قرار داده و همچنین مطابق مفاد بخش (۹) کنوانسیون و سایر مفاد مربوط به آن عمل خواهند کرد.

ماده ۱۶- مناطقی از آب‌های آزاد که به طور کامل از سوی یک منطقه تحت صلاحیت ملی یک کشور واحد احاطه شده است.

۱- کشورهایی که در منطقه‌ای از آب‌های آزاد که به طور کامل از سوی یک منطقه تحت صلاحیت ملی یک کشور واحد احاطه شده است به صید ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای می‌پردازند و کشور مزبور به منظور اتخاذ اقدامات حفاظتی و مدیریتی مربوط به ذخایر مذکور در منطقه آب‌های آزاد همکاری خواهند کرد. کشورها با توجه به ویژگی‌های طبیعی منطقه مذکور، توجه خاصی را به اتخاذ اقدامات مدیریتی و حفاظتی هماهنگ در زمینه ذخایر مزبور به موجب ماده (۷) مبذول خواهند داشت. اقداماتی که در خصوص آب‌های آزاد اتخاذ شده، حقوق، مسئولیت‌ها و منافع کشور ساحلی به موجب کنوانسیون را مورد توجه قرار داده و براساس بهترین شواهد علمی موجود بوده و همچنین هرگونه اقدامات مدیریتی و حفاظتی اتخاذ و به کار گرفته شده مربوط به همان ذخایر مطابق ماده (۶۱) کنوانسیون که از سوی کشور ساحلی واقع در منطقه تحت صلاحیت ملی را مورد توجه قرار خواهد داد. کشورها همچنین در زمینه

اقدامات مربوط به نظارت، کنترل، حراست و اجرا به منظور حصول اطمینان از رعایت اقدامات حفاظتی و مدیریتی راجع به آب‌های آزاد توافق خواهند کرد.

۲- کشورها به موجب ماده (۸) به منظور توافق بدون تأخیر در زمینه اقدامات مدیریتی و حفاظتی که قرار است در انجام عملیات صیادی در منطقه مذکور در بند (۱) اعمال گردد، با حسن نیت رفتار کرده و تمام مساعی خود را به کار خواهند بست.

اگر در خلال مقطع زمانی مناسب کشورهای صیدکننده ذریبط و کشور ساحلی نتوانند در مورد اقدامات مذکور توافق کنند، با توجه به بند (۱) این ماده، بندهای (۵، ۶ و ۷) در خصوص ترتیبات یا اقدامات موقتی را اعمال خواهند کرد. به هنگام مبادرت به اتخاذ ترتیبات

یا اقدامات موقتی مذکور، کشورهای ذریبط در خصوص شناورهای حامل پرچم آنها به منظور جلوگیری از پرداختن به صید ذخایری که ممکن است بر ذخایر مورد نظر آسیب برساند اقداماتی را اتخاذ خواهند نمود.

بخش ۴- غیراعضا و غیرشرکت‌کننده‌ها

ماده ۱۷- غیرعضو سازمان‌ها و غیرشرکت‌کنندگان در ترتیبات

۱- کشوری که عضو سازمان منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات نمی‌باشد و یا این که در ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات مشارکت نمی‌کند و نسبت به اجرای اقدامات اتخاذ شده مدیریتی و حفاظتی از سوی چنین سازمان و ترتیباتی به‌گونه دیگری موافقت خود را ابراز نمی‌کند، از تعهد همکاری طبق کنوانسیون و این موافقتنامه در زمینه حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر دوکاشانه‌ای مربوط مبری شمرده نمی‌شود.

۲- کشور مزبور به شناورهای حامل پرچم خود اجازه نخواهد داد تا به عملیات صید ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای که مشمول اقدامات و مقررات مصوب سازمان یا ترتیبات مربوط هستند، پردازند.

۳- کشورهایی که در سازمان‌های منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات عضویت دارند یا در ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات شرکت می‌جویند، به صورت فردی یا مشترک از نهادهای ماهیگیری مندرج در بند (۳) ماده (۱)، که دارای شناورهای ماهیگیری در منطقه مورد نظر هستند درخواست خواهند کرد تا به طور کامل با سازمان یا ترتیبات مذکور در اجرای اقدامات حفاظتی و مدیریتی مصوب آن از نظر اجرای عملی هرچه جامع‌تر فعالیت‌های صیادی در منطقه مورد نظر همکاری کنند. نهادهای ماهیگیری مزبور از مشارکت در عملیات ماهیگیری مطابق تعهد رعایت اقدامات حفاظتی و مدیریتی مربوط به ذخایر مزبور سود خواهند جست.

۴- کشورهایی که عضو سازمان‌های مزبور بوده یا در ترتیبات مزبور شرکت می‌کنند به تبادل اطلاعات مربوط به فعالیت‌های ماهیگیری شناورهای حامل پرچم کشورهایی که نه عضو سازمان بوده و نه در ترتیبات شرکت می‌کنند و به عملیات ماهیگیری از ذخایر مزبور می‌پردازند، خواهند پرداخت. آنها در راستای این موافقتنامه و حقوق بین‌الملل به منظور جلوگیری از عملیات شناورهای مذکور که کارایی اقدامات مدیریت و حفاظت منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای را کاهش می‌دهند، اقداماتی را اتخاذ خواهند کرد.

بخش ۵- وظایف کشور صاحب پرچم

ماده ۱۸- وظایف کشور صاحب پرچم

۱- کشوری که شناورهای متعلق به آن در آب‌های آزاد به صید می‌پردازند اقدامات لازم را اتخاذ خواهد نمود تا اطمینان حاصل کند که شناورهای حامل پرچم آن اقدامات مدیریت و حفاظت منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای را رعایت کرده و به فعالیتی نمی‌پردازند که کارایی اقدامات مذکور را کاهش دهد.

۲- یک کشور فقط در صورتی به شناورهای حامل پرچم خود اجازه صید در آب‌های آزاد را خواهد داد که قادر به انجام مسئولیت‌های خود درخصوص شناورهای مذکور به موجب کنوانسیون و این موافقتنامه به طور مؤثر باشد.

۳- اقداماتی که قرار است از جانب یک کشور در خصوص شناورهای حامل پرچم آن کشور اتخاذ شود شامل موارد زیر خواهد بود:

الف- کنترل شناورهای مذکور در آب‌های آزاد از طریق صدور مجوزها، اجازه‌نامه‌ها یا پروانه‌ها براساس هرگونه رویه‌های حاکم مورد توافق در سطح زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای یا جهانی
ب- وضع مقررات به منظور:

(۱) اعمال اصول و شرایط در مورد مجوز، اجازه‌نامه یا پروانه به اندازه‌ای که برای ایفای تعهدات زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای یا جهانی کشور صاحب پرچم کافی باشد،
(۲) جلوگیری از عملیات صیادی در آب‌های آزاد توسط شناورهایی که مجوز یا پروانه لازم برای صید ندارند یا جلوگیری از صیادی در آب‌های آزاد توسط شناورهایی که مغایر با اصول شرایط مجوز، اجازه‌نامه یا پروانه صید می‌کنند،
(۳) ملزم کردن شناورهایی که در آب‌های آزاد صیادی می‌کنند به همراه داشتن دائمی مجوز، اجازه‌نامه یا پروانه در عرشه شناور به منظور ارائه آن به هنگام تقاضای بازرسی از سوی شخصی که به نحو مقتضی مجاز است، و
(۴) حصول اطمینان از این که شناورهای حامل پرچم آن کشور در محدوده مناطق تحت صلاحیت ملی سایر کشورها به صید غیرقانونی نمی‌پردازند.

پ- ایجاد آرشیو ملی شناورهای صیادی که مجاز به صید در آب‌های آزاد بوده و ایجاد امکان دسترسی به اطلاعات مندرج در آن بنا به درخواست مستقیم کشورهای ذینفع با توجه به قوانین ملی کشور صاحب پرچم در خصوص ارائه اطلاعات مذکور،
ت- الزامات تعیین شناورهای صیادی و ادوات صید به منظور شناسایی آنها طبق نظام‌های واحد و معتبر بین‌المللی تعیین شناور و ادوات صید از قبیل مشخصات استاندارد مربوط تعیین

و شناسایی شناورهای صیادی سازمان خواروبار و کشاورزی سازمان ملل متحد.

ث- الزامات ثبت و ارائه به موقع وضعیت شناور، صید گونه‌های هدف و غیرهدف، تلاش صید و سایر اطلاعات شیلات مربوط طبق معیارهای زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و جهانی گردآوری اطلاعات مزبور.

ج- الزامات تأیید صید گونه‌های هدف و غیرهدف از طریق روش‌هایی نظیر برنامه‌های نظارتی، طرح‌های بازرسی، گزارش‌های تخلیه، سرپرستی عملیات انتقال از یک کشتی به کشتی دیگر و نظارت بر صید تخلیه شده و آمارهای بازار.

چ- نظارت، کنترل و حراست از شناورهای مذکور، عملیات ماهیگیری و سایر فعالیت‌های مربوط آنها از جمله از راه‌های زیر:

(۱) اجرای طرح‌های ملی بازرسی و طرح‌های زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای همکاری دراجرا به موجب مواد (۲۱ و ۲۲) شامل الزاماتی برای شناورهای مذکور به منظور فراهم ساختن امکان حضور برای بازرسان سایر کشورها که به نحو مقتضی مجاز می‌باشند.

(۲) اجرای برنامه‌های نظارت ملی و برنامه‌های نظارت زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای که کشور صاحب پرچم در آن مشارکت دارد از جمله الزاماتی برای شناورهای مذکور به منظور فراهم ساختن زمینه حضور ناظران سایر کشورها جهت ایفای وظایف مورد توافق براساس برنامه و

(۳) تهیه و اجرای نظارت بر شناورها از جمله در صورت اقتضاء، سیستم‌های فرستنده ماهواره‌ای طبق هرگونه برنامه‌های ملی و برنامه‌هایی که به صورت زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای یا جهانی مورد توافق کشورهای ذیربط قرار گرفته است.

ح- تنظیم عملیات انتقال از یک کشتی به کشتی دیگر در آب‌های آزاد به منظور حصول اطمینان از این که کارایی تدابیر حفاظتی، مدیریتی کاهش نیافته است، و

(۱) تنظیم فعالیت‌های ماهیگیری به منظور حصول اطمینان از رعایت اقدامات زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای یا جهانی از جمله اقداماتی که هدف آنها به حداقل رساندن صید گونه‌های غیرهدف است.

۴- در صورتی که سیستم زیرمنطقه، منطقه‌ای یا جهانی مورد توافق در زمینه نظارت، کنترل و حراست در حال اعمال باشد کشورها اطمینان حاصل خواهند کرد که اقداماتی را که آنها در مورد شناورهای حامل پرچم خود وضع می‌کنند با سیستم مذکور مغایرتی نداشته باشد.

بخش ۶- رعایت و اجرا

ماده ۱۹- رعایت و اجرا توسط کشور صاحب پرچم

۱- یک کشور اطمینان حاصل خواهد کرد که اقدامات حفظ و مدیریت زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای مربوط به ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای از سوی شناورهای حامل پرچم آن کشور رعایت می‌گردد. در این راستا کشور مزبور:

الف- اقدامات مزبور را صرف‌نظر از مکان وقوع تخلفات به اجرا درخواهد آورد.
ب- فوراً و به‌طور کامل هرگونه تخلف ادعائی از اقدامات حافظ و مدیریت منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای را مورد بررسی قرار خواهد داد و این بررسی می‌تواند شامل بازرسی فیزیکی شناورهای مربوط باشد و در اسرع وقت پیشرفت کار و نتیجه بازرسی را به کشور مدعی وقوع تخلف، سازمان یا زیرمنطقه‌ای یا منطقه‌ای گزارش خواهد داد،
پ- از شناور حامل پرچم خود خواهد خواست تا اطلاعاتی را در زمینه وضعیت شناور، صید، ابزار ادوات صید، عملیات صیادی و فعالیت‌های مربوط در منطقه وقوع تخلف ادعائی به اطلاع مقام بازرسی کننده برساند.

ت- اگر قانع شده باشد که مدارک کافی در خصوص تخلف ادعائی شده در دسترس است، در آن صورت موضوع را بدون هیچ‌گونه تعللی به مقامات خود به منظور اقامه دعوی طبق قوانین خود ارجاع داده و در صورت اقتضاء شناور مربوط را توقیف خواهد کرد، و

ث- در صورتی که طبق قوانین آن کشور اثبات گردد که شناور مرتکب تخلف جدی از اقدامات مزبور گردیده، اطمینان حاصل نمود که تا زمانی کشور صاحب پرچم

کلیه مجازات‌های پابرجایی را که در خصوص تخلف وضع نموده، اجرا نکرده است، شناور به عملیات ماهیگیری در آب‌های آزاد نمی‌پردازد.

۲- تمامی تحقیقات و مراحل رسیدگی قضایی در اسرع وقت صورت خواهد گرفت. مجازات‌های قابل اعمال در خصوص تخلفات برای تضمین رعایت اقدامات و جلوگیری از وقوع تخلفات در هر محل از شدت لازم برخوردار خواهد بود و افراد خطاکار را از دستیابی به منافع حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی آنها برحذر خواهد داشت. اقدامات قابل اعمال در خصوص ناخدا، سایر افسران شناورهای صیادی، از جمله شامل مردود دانستن، پس گرفتن یا تعلیق مجوزهای خدمت به عنوان ناخدا یا افسر در شناورهای مزبور خواهد بود.

ماده ۲۰- همکاری بین‌المللی در زمینه اجرا

۱- کشورها به صورت مستقیم یا از طریق سازمان‌ها یا ترتیبات زیرمنطقه‌ای یا منطقه‌ای مدیریت شیلات به منظور حصول اطمینان از رعایت و اجرای اقدامات زیرمنطقه‌ای یا منطقه‌ای مدیریت و حفاظت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای همکاری خواهند کرد.

۲- کشور صاحب پرچمی که به انجام تحقیق در زمینه ادعای تخلف از اقدامات حفظ و

مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای می‌پردازد، می‌تواند از هر کشور دیگری که همکاری آن در زمینه انجام تحقیق مذکور مفید به نظر می‌رسد، درخواست کمک نماید. تمامی کشورها تلاش خواهند نمود تا به درخواست‌های اصولی که از سوی کشور صاحب پرچم در ارتباط با تحقیقات مزبور مطرح می‌گردد جامه عمل بپوشاند.

۳- کشور صاحب پرچم می‌تواند تحقیقات مزبور را به طور مستقیم، با همکاری سایر کشورهای ذینفع یا از طریق سازمان یا ترتیبات ذیربط زیرمنطقه‌ای یا منطقه‌ای مدیریت شیلات انجام دهد. اطلاعات مربوط به پیشرفت و دستاورد تحقیقات مزبور به اطلاع تمامی کشورهای ذینفع یا متأثر از تخلف ادعائی خواهد رسید.

۴- کشورها همدیگر را در امر شناسایی شناورهایی که گزارش شده به فعالیت هایی پرداخته‌اند که کارائی اقدامات زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای یا جهانی حفظ و مدیریت را کاهش داده یاری خواهند کرد.

۵- کشورها تا بدان حد که قوانین و مقررات ملی اجازه می‌دهد ترتیباتی را ایجاد خواهند کرد تا اسناد و مدارک مربوط به تخلف ادعائی از اقدامات مزبور در دسترس مقامات قضایی سایر کشورها قرار گیرد.

۶- اگر دلایل معقولی برای پذیرش این مسئله که شناوری در آب‌های آزاد به عملیات صید غیرمجاز در محدوده تحت صلاحیت یک کشور ساحلی پرداخته است. وجود داشته باشد، کشور صاحب پرچم شناور مذکور بنا به درخواست کشور ساحلی ذیربط در اسرع وقت و به صورت جامع موضوع را مورد بررسی قرار خواهد داد. کشور صاحب پرچم با کشور ساحلی در اتخاذ اقدامات اجرایی مناسب در چنین مواردی همکاری خواهد کرد و می‌تواند به مقامات ذیربط کشور ساحلی اجازه دهد تا وارد عرشه شناور در آب‌های آزاد شده و آن را بازرسی کنند. این بند لطمه‌ای به ماده (۱۱۱) کنوانسیون نمی‌زند.

۷- کشورهای عضوی که عضو سازمان زیرمنطقه‌ای یا منطقه‌ای مدیریت شیلات یا شرکت‌کننده در ترتیبات زیرمنطقه‌ای یا منطقه‌ای مدیریت شیلات می‌باشند، می‌توانند طبق حقوق بین‌الملل از جمله از طریق توسل به تشریفات زیرمنطقه‌ای یا منطقه‌ای که در این راستا ایجاد گردیده در مورد جلوگیری از ادامه فعالیت شناوری که به فعالیت هایی اشتغال دارد که کارائی اقدامات مربوط به مدیریت و حفظ ذخایر مصوب سازمان یا ترتیبات مربوط به ماهیگیری در آب‌های آزاد واقع در زیرمنطقه یا منطقه را کاهش داده یا به گونه دیگری از آنها تخلف می‌کند تا زمان اتخاذ اقدام مقتضی از سوی کشور صاحب پرچم اقدامی را اتخاذ کنند.

۱- در هر منطقه آبهای آزاد تحت پوشش سازمان یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات، کشور عضوی که عضو یا شرکت‌کننده در چنین سازمان یا ترتیباتی می‌باشد می‌تواند از نظر حصول اطمینان از رعایت اقدامات حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکاشانه‌ای از طریق بازرسان خود که به طور مقتضی مجاز هستند طبق بند (۲) وارد عرشه شناور ماهیگیری حامل پرچم عضو دیگر شده و آن را بازرسی کند، اعم از این که عضو مزبور عضو یا شرکت‌کننده در سازمان یا ترتیبات باشد یا نه.

۲- کشورها از طریق سازمان‌ها یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات تشریفات را برای ورود به عرشه شناور و بازرسی آن به موجب بند (۱۹) و همچنین تشریفات را برای اجرای سایر مفاد این ماده مقرر خواهند کرد. تشریفات مزبور مطابق این ماده و تشریفات اساسی مقرر در ماده (۲۲) بوده و بین کشورهای غیرعضو سازمان یا غیرشرکت‌کننده در ترتیبات تمایزی قایل نخواهد شد. ورود به عرشه و بازرسی و همچنین اقدامات اجرائی بعدی طبق تشریفات مزبور صورت خواهند گرفت. کشورها توجه شایانی را نسبت به تشریفات مصوب به موجب این بند مبذول خواهند داشت.

۳- اگر در طول دو سال از زمان تصویب این موافقتنامه هر سازمان یا ترتیباتی، تشریفات مزبور را مقرر نکرده باشد، ورود به عرشه شناور و بازرسی آن مطابق بند (۱) و همچنین اقدامات اجرائی بعدی تا زمان مقرر کردن تشریفات مزبور، طبق مفاد این ماده و تشریفات اساسی مقرر در ماده (۲۲) انجام خواهد گرفت.

۴- قبل از هرگونه اقدام به موجب این ماده، کشور بازرسی کننده به صورت مستقیم یا از طریق سازمان یا ترتیبات ذیربط منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات، کلیه کشورهایی را که شناورهای آنها در آب‌های آزاد منطقه یا زیرمنطقه به صید می‌پردازند از نحوه شناورهایی که برای ورود به عرشه و بازرسی مورد استفاده قرار می‌گیرند علامت مشخص داشته و به عنوان شناوری که در خدمت دولت است شناخته خواهند شد. کشورها در زمانی که عضو این موافقتنامه می‌شوند، مرجع مناسبی را برای دریافت

اطلاعیه‌های موضوع این ماده تعیین خواهند کرد و از طریق سازمان یا ترتیبات زیربط منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات انتصاب مذکور را به نحو مقتضی به اطلاع سایرین خواهند رساند.

۵- در صورتی که پس از ورود به عرشه شناور و بازرسی، مدارک متقن دال بر مبادرت شناور به هرگونه فعالیت مغایر با اقدامات حفظ و مدیریت موضوع بند(۱) وجود داشته باشد، کشور بازرسی‌کننده در صورت اقتضاء اسناد و مدارک را تضمین و در اسرع وقت تخلف ادعائی را به

اطلاع کشور صاحب پرچم خواهد رساند.

۶- کشور صاحب پرچم ظرف سه روز کاری از تاریخ دریافت اطلاعیه موضوع بند(۵) یا ظرف مدت زمان دیگری که ممکن است که تشریفات مقرر شده طبق بند(۳) تعیین کرده باشد به آن پاسخ خواهد داد و:

الف- بدون تأخیر به تعهدات خود به موجب ماده(۱۹) مبنی بر تحقیق عملکرده و اگر اسناد و مدارک دال بر وقوع تخلف باشد، اقدامات اجرایی را در رابطه با شناور مورد نظر به مورد اجرا خواهد گذاشت که در آن صورت کشور بازرسی‌کننده را در اسرع وقت از نتایج تحقیق و هرگونه اقدام اجرایی به عمل آمده، مطلع خواهد ساخت، یا این که

ب- به کشور بازرسی‌کننده اختیار و اجازه تحقیق خواهد داد.

۷- در صورتی که کشور صاحب پرچم به کشور بازرسی‌کننده اجازه دهد تا در خصوص تخلف ادعائی تحقیق کند، کشور بازرسی‌کننده بدون درنگ نتایج تحقیق را به اطلاع کشور صاحب پرچم خواهد رساند. اگر اسناد و مدارک دال بر صحت تخلف باشد در آن صورت کشور صاحب پرچم تعهدات خود را در مورد اتخاذ اقدام اجرائی در رابطه با شناور مورد نظر انجام خواهد داد. یا این که کشور صاحب پرچم می‌تواند به کشور بازرسی‌کننده اجازه دهد تا اقدامات اجرایی را به طوری که کشور صاحب

پرچم ممکن است در خصوص شناور مورد نظر معین کند در راستای حقوق و تعهدات کشور صاحب پرچم به موجب این موافقتنامه اتخاذ نماید.

۸- در صورتی که پس از ورود به عرشه و بازرسی، دلایل متقنی مبنی بر تخلف جدی از سوی شناور وجود داشته باشد و کشور صاحب پرچم پاسخ نداده باشد و یا این که اقدام اجرائی را به موجب بندهای (۶ و ۷) انجام نداده باشد، در آن صورت بازرسان می‌توانند بر روی عرشه شناور باقی مانده و اسناد و مدارک را تضمین کنند و از ناخدا بخواهند تا در ادامه تحقیقات بیشتر در صورت اقتضا آن‌ها را از جمله از طریق انتقال بدون درنگ شناور به نزدیک‌ترین بندر مربوط یا بندر دیگری که در تشریفات مقرر شده طبق بند (۲) معین شده است، یاری کند. کشور بازرسی کننده نام بندری را که شناور قرار است بدان انتقال داده شود به اطلاع کشور صاحب پرچم خواهد رساند. کشور بازرسی کننده و کشور صاحب پرچم و در صورت اقتضا کشور صاحب بندر تمامی اقدامات لازم را برای تأمین رفاه خدمه بدون توجه به ملیت آنها، اتخاذ خواهند نمود.

۹- کشور بازرسی کننده، کشور صاحب پرچم و سازمان یا شرکت کنندگان در ترتیبات مربوط را از نتایج هرگونه تحقیقات بیشتر مطلع خواهد نمود.

۱۰- کشور بازرسی کننده از بازرسان خود خواهد خواست تا قواعد بین‌المللی و رویه‌ها و

تشریفات مربوط به امنیت شناور و خدمه‌ها را که به طور عمومی پذیرفته شده رعایت، دخالت در عملیات ماهیگیری را به حداقل برسانند و حتی‌الامکان از مبادرت به اقداماتی که ممکن است بر کیفیت صید موجود بر روی عرشه اثر نامطلوب گذارد امتناع ورزند. کشورهای بازرسی کننده اطمینان حاصل خواهند کرد که ورود به عرشه و بازرسی به نحوی صورت نخواهد گرفت که به عنوان عملیات ایذائی در مورد شناور ماهیگیری تلقی گردد.

۱۱- از نظر این ماده تخلف جدی عبارت است از:

- الف- صیدبدون مجوز، اجازه‌نامه یا پروانه صادره از سوی کشور صاحب پرچم طبق جزء (الف) بند (۳) ماده (۱۸)
- ب- عدم نگهداری سوابق دقیق از صید و داده‌های مربوط به صید به گونه‌ای که سازمان یا ترتیبات ذیربط منطقه‌ای یا منطقه‌ای مدیریت شیلات مقرر کرده یا ارائه گزارش نادرست از صید برخلاف الزامات ارائه گزارش صید سازمان یا ترتیبات مزبور.
- پ- صید در منطقه محصور، صید در طول فصل ممنوع یا صید بدون دریافت سهمیه معین شده از سوی سازمان یا ترتیبات ذیربط زیرمنطقه‌ای یا منطقه‌ای مدیریت شیلات یا صید بعد از دریافت سهمیه مزبور.
- ت- صید مستقیم از ذخایری که مشمول ممنوعیت موقتی صید بوده یا این که صید آنها ممنوع شده است.
- ث- بکارگیری ابزار و ادوات غیرمجاز صید،
- ج- جعل یا پنهان کردن علامت‌گذاری‌ها، شناسایی یا ثبت شناور صیادی،
- چ- پنهان کردن، جعل یا تغییر مدارک مربوط به تحقیقات،
- ح- تخلفات مکرری که در مجموع به عدم رعایت آشکار اقدامات حفظ و مدیریت منجر می‌گردد، یا،
- خ- تخلفات دیگری که ممکن است در تشریفات مقرر شده از سوی سازمان یا ترتیبات ذیربط منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات مشخص شده باشد.
- ۱۲- با وجود سایر مفاد این ماده، کشور صاحب پرچم در هر موقع می‌تواند برای انجام تعهدات خود به موجب ماده (۱۹) در خصوص تخلف ادعائی اقدام نماید. در صورتی که شناور تحت نظارت کشور بازرسی کننده باشد، این کشور بنا به درخواست کشور صاحب پرچم، شناور مزبور را به همراه اطلاعات کاملی در مورد پیشرفت و دستاورد تحقیقات خود به کشور صاحب پرچم تحویل خواهد داد.
- ۱۳- این ماده لطمه‌ای به حق پرچم کشور صاحب پرچم مبنی بر اتخاذ هرگونه اقدامات از

جمله اقامه دعوی به منظور وضع مجازات‌ها طبق قوانین آن نخواهد زد.

۱۴- این ماده با اعمال تغییرات لازم در مورد ورود به عرشه و بازرسی از سوی عضوی که عضو سازمان زیرمنطقه‌ای یا منطقه‌ای مدیریت شیلات یا شرکت‌کننده در ترتیبات زیرمنطقه‌ای و منطقه‌ای مدیریت شیلات می‌باشد و مدارک متقنی در اختیار دارد مبنی بر این که شناور صیادی حامل پرچم عضو دیگر برخلاف اقدامات مربوط، پرداخته و در نتیجه شناور مذکور در طول عملیات ماهیگیری مذکور به محدوده تحت صلاحیت ملی کشور بازرسی‌کننده وارد شده است، اعمال می‌گردد.

۱۵- در صورتی که یک سازمان یا ترتیبات زیرمنطقه‌ای یا منطقه‌ای مدیریت شیلات مکانیزم دیگری را ایجاد کرده است که تعهدات اعضای سازمان مزبور یا شرکت‌کنندگان در چنین ترتیباتی به موجب این موافقتنامه را مبنی بر حصول اطمینان از رعایت اقدامات حفظ و مدیریت مقرر شده از سوی سازمان یا ترتیبات، به طور مؤثر نقض می‌کند، در آن صورت اعضاء سازمان مزبور یا شرکت‌کنندگان در چنین ترتیباتی می‌توانند توافق کنند تا اعمال بند (۱) را بین خود در زمینه اقدامات حفظ و مدیریتی که در منطقه آب‌های آزاد ذریبط وضع شده است محدود کنند.

۱۶- اقداماتی که از سوی کشورهای غیر از کشور صاحب پرچم در مورد شناورهایی که برخلاف اقدامات زیرمنطقه‌ای یا منطقه‌ای حفظ و مدیریت به صید پرداخته‌اند اتخاذ شده، متناسب با شدت تخلف خواهد بود.

۱۷- اگر دلایل کافی برای سوءظن در مورد این که شناور ماهیگیری فعال در آب‌های آزاد، فاقد ملیت است، وجود داشته باشد، در آن صورت یک کشور می‌تواند وارد عرشه شناور مذکور شده و آن را مورد بازرسی قرار دهد. اگر اسناد و مدارک موارد را تأیید کنند، آن کشور می‌تواند طبق حقوق بین‌المللی اقدام مناسب را اتخاذ نماید.

۱۸- کشورها، هنگامی مسئول هرگونه ضرر و زیان منتسب به آنها ناشی از اقدام به عمل آمده در اجرای این ماده خواهند بود که اقدام مزبور غیرقانونی یا فراتر از آنچه به طور منطقی در پرتو اطلاعات موجود برای اجرای مفاد این بند لازم بوده، باشد.

ماده ۲۲- تشریفات اساسی برای ورود به عرشه و بازرسی در اجرای ماده ۲۱. ۱- کشور بازرسی کننده تضمین خواهد کرد که بازرسان آن که به طور مقتضی مجاز هستند موارد زیر را انجام خواهد داد:

الف- ارائه گواهینامه به ناخدای شناور و ارائه نسخه‌ای از متن مقررات، قواعد یا اقدامات لازم‌الاجرای مربوط به حفظ و مدیریت در آب‌های آزاد مورد نظر طبق اقدامات مذکور،

ب- ارسال یادداشت به کشور صاحب پرچم هنگام ورود به عرشه شناور و بازرسی آن،

پ- عدم ایجاد مزاحمت برای ناخدا به منظور برقراری تماس با مقامات کشور صاحب پرچم در جریان ورود به عرشه شناور و بازرسی آن،

ت- ارائه نسخه‌ای از گزارش ورود به عرشه و بازرسی به ناخدا و مقامات کشور صاحب پرچم در جریان ورود به عرشه شناور و بازرسی آن.

ث- ارائه نسخه‌ای از گزارش ورود به عرشه و بازرسی به ناخدا و مقامات کشور صاحب پرچم با متذکر شدن این مطلب بر روی آن که هرگونه اعتراض و اظهاراتی را که ناخدا در نظر دارد در گزارش گنجانده شود نیز ملحوظ شده است.

ج- ترک سریع شناور پس از خاتمه بازرسی در صورتی که مدرکی دال بر تخلف جدی وجود نداشته باشد، و

چ- امتناع از بکارگیری قوه قهریه جز در مواردی که آن هم به حدی که تأمین امنیت بازرسان مطمئن نظر بوده و در صورتی که بازرسان در انجام وظایف خود با مانع مواجه شوند. میزان قوه قهریه نباید فراتر از آنچه شرایط به صورت منطقی اقتضاء می‌کند، باشد.

۲- بازرسان کشور بازرسی کننده که به طور مقتضی مجاز می‌باشند از اختیار بازرسی شناور، ادوات، تجهیزات، بررسی اسناد و مدارک، مجوز، بازرسی تأسیسات، ماهی،

فرآورده‌های آبی و هرگونه اسناد و مدارک مربوط که برای اثبات رعایت اقدامات مربوط حفظ و مدیریت لازم است، برخوردار خواهد بود.

۳- کشور صاحب پرچم تضمین خواهد کرد که ناخدای شناور اقدامات زیر را انجام خواهد داد:

الف- پذیرش و تسهیل فوری و بی‌خطر ورود بازرسان به عرشه شناور،

ب- همکاری و مساعدت در جریان بازرسی شناور که به موجب این تشریفات انجام می‌گیرد.

پ- عدم ایجاد مانع، تهدید یا برخورد پیدا کردن با بازرسان در انجام وظایفشان،

ت- اجازه به بازرسان برای تماس با مقامات کشور صاحب پرچم و کشور بازرسی‌کننده در جریان ورود به عرشه شناور و بازرسی آن،

ث- فراهم کردن تسهیلات مطلوب برای بازرسان از جمله در صورت اقتضاء غذا و محل اقامت،

ج- تسهیل ترک بی‌خطر شناور از سوی بازرسان.

۴- در مواقعی که ناخدای یک شناور از پذیرش ورود به عرشه و بازرسی شناور

طبق این

ماده و ماده (۲۱) امتناع می‌ورزد، کشور صاحب پرچم، بجز در شرایطی که براساس مقررات، تشریفات و عرف بین‌المللی در مورد امنیت در دریا که به طور عمومی پذیرفته شده ضرورت پیدا می‌کند که ورود به عرشه و بازرسی به تعویق بیافتد، به ناخدای شناور دستور خواهد داد تا بدون درنگ در مورد ورود به عرشه و بازرسی تسلیم شود و اگر ناخدا از اجرای دستور امتناع ورزد مجوز صید شناور مذکور را به حالت تعلیق درآورده و به شناور مذکور دستور خواهد داد تا فوری به بندر مراجعت کند. کشور صاحب پرچم اقدامات به عمل آمده را در صورت وقوع شرایط مذکور در این بند به اطلاع کشور بازرسی‌کننده خواهد رساند.

ماده ۲۳- اقدامات اتخاذ شده از سوی کشور صاحب بندر

- ۱- کشور صاحب بندر حق و وظیفه دارد اقداماتی را طبق حقوق بین‌الملل به منظور ترغیب کارایی اقدامات زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و جهانی حفظ و مدیریت اتخاذ نماید. به هنگام مبادرت به اتخاذ چنین اقداماتی کشور صاحب بندر در مورد شناورهای هیچ کشوری در ظاهر یا در واقع تمایز قائل نخواهد شد.
- ۲- کشور صاحب بندر از جمله می‌تواند اسناد، ادوات صید و محصول صید شده بر روی عرشه شناورهای ماهیگیری را به هنگامی که شناورها آزادانه در بنادر یا در پایه‌های دور از ساحل آن هستند، بازرسی نماید.
- ۳- کشورها می‌توانند در صورت اثبات این‌که صید به نحوی صورت گرفته که کارایی اقدامات زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای یا جهانی حفظ و مدیریت در آب‌های آزاد را کاهش داده است مقرراتی را وضع کنند که مقامات ملی ذیربط را مجاز به جلوگیری از تخلیه صید یا انتقال محموله از یک کشتی به کشتی دیگر نماید.
- ۴- هیچ یک از مفاد این ماده، اعمال حق حاکمیت کشورها را بر بنادر واقع در سرزمین آنها، طبق حقوق بین‌الملل تحت تأثیر قرار نمی‌دهد.

بخش ۷- نیازهای کشورهای در حال توسعه

ماده ۲۴- به رسمیت شناختن نیازهای ویژه کشورهای در حال توسعه

- ۱- کشورها، در رابطه با حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان دوکاشانه‌ای و ذخایر ماهیان مهاجر و توسعه شیلات برای این‌گونه از ذخایر، نیازهای ویژه کشورهای در حال توسعه را کاملاً به رسمیت خواهند شناخت. در این راستا، کشورها، به طور مستقیم یا از طریق برنامه توسعه سازمان ملل متحد و سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد و دیگر سازمان‌های تخصصی، سازمان محیط‌زیست جهانی، کمیسیون توسعه پایدار و دیگر نهادها و سازمان‌های بین‌المللی

و منطقه‌ای ذیربط کمک‌های لازم را در اختیار کشورهای در حال توسعه قرار خواهند داد.

۲- کشورها در راستای اجرای وظایف مربوط به همکاری در زمینه بنیانگذاری اقدامات حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان دوکاشانه‌ای و ماهیان مهاجر، نیازهای ویژه کشورهای در حال توسعه، به ویژه موارد زیر را مدنظر قرار خواهند داد:

الف- آسیب‌پذیری کشورهای در حال توسعه‌ای که وابسته به بهره‌برداری از ذخایر زنده دریایی از جمله برای تأمین نیازهای غذایی مردمان خود و یا بخشی از آنها هستند.
ب- ضرورت اجتناب از اثرات سوء بر شیلات و تضمین دسترسی به آن از جهت امرار معاش صیادان خرده‌پا، صیادان صید صنعتی و زنان شاغل در امور مربوط به صید و همچنین ساکنین بومی در کشورهای در حال توسعه، به ویژه کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه، و

پ- ضرورت تضمین این نکته که اقداماتی از این نوع به انتقال مستقیم یا غیرمستقیم بخش نامتناسبی از مسؤلیت خطیر اقدامات حفاظتی، به کشورهای در حال توسعه منجر نمی‌گردد.

ماده ۲۵- انواع همکاری با کشورهای در حال توسعه

۱- کشورها به طور مستقیم یا از طریق سازمان‌های زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و جهانی در موارد زیر همکاری خواهند کرد.

الف- بالا بردن توان کشورهای در حال توسعه، به ویژه کمتر توسعه یافته‌ترین آنها و کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه در جهت حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان دوکاشانه‌ای و ماهیان مهاجر و توسعه شیلات خاص آنها برای این قبیل از ذخایر.

ب- کمک به کشورهای در حال توسعه، به ویژه کمتر توسعه یافته‌ترین آنها و کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه برای قادر ساختن آنها در مشارکت در شیلات دریاهای آزاد برای این قبیل از ذخایر، از جمله تسهیل دسترسی به شیلات مذکور با رعایت مواد (۵ و ۱۱)، و

پ- تسهیل مشارکت کشورهای در حال توسعه در سازمان‌ها و ترتیبات منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات.

۲- همکاری با کشورهای در حال توسعه برای مقاصد مقرر در این ماده شامل ارائه کمک‌های مالی، کمک در زمینه توسعه مناسب انسانی، کمک‌های فنی، و انتقال تکنولوژی از جمله از طریق ترتیبات سرمایه‌گذاری مشترک و خدمات مشاوره‌ای خواهد بود.

۳- این کمک‌ها از جمله به طور مشخص در جهت موارد زیر هدایت خواهند شد:
الف- مدیریت و حفظ بهتر ذخایر ماهیان دوکاشانه‌ای و ذخایر ماهیان مهاجر، از طریق جمع‌آوری، ارائه گزارش، تأیید، تبادل و تجزیه و تحلیل داده‌های شیلاتی و اطلاعات مربوط،

ب- ارزیابی ذخایر و پژوهش علمی و

پ- نظارت، کنترل، مراقبت، رعایت و اجراء شامل آموزش و ایجاد امکانات در سطح محلی، توسعه و تأمین هزینه‌های مالی برنامه‌های نظارت منطقه‌ای و ملی و دسترسی به تکنولوژی و تجهیزات

ماده ۲۶- کمک ویژه در اجرای این موافقتنامه

۱- کشورها برای تأمین بودجه ویژه برای کمک به کشورهای در حال توسعه در اجرای این موافقتنامه از جمله کمک به کشورهای در حال توسعه برای تأمین مخارج مربوط به جریان رسیدگی برای حل و فصل اختلافاتی که ممکن است آنها از طرفین آن باشند، همکاری خواهند نمود.

۲- کشورها و سازمان‌های بین‌المللی باید به کشورهای در حال توسعه در ایجاد سازمان‌ها یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات یا تقویت سازمان‌ها یا ترتیبات کنونی برای حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان دوکاشانه‌ای و ماهیان مهاجر، کمک نمایند.

بخش ۸- حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات

ماده ۲۷- تعهد حل و فصل اختلافات از راه‌های مسالمت‌آمیز

کشورها متعهدند اختلافات خود را از طریق مذاکره، استفسار، میانجی‌گری، مصالحه، داوری، رسیدگی قضایی، توسل به ترتیبات یا مؤسسات منطقه‌ای یا راه‌های صلح‌آمیز دیگر به انتخاب خود، حل و فصل نمایند.

ماده ۲۸- جلوگیری از اختلافات

کشورها به منظور جلوگیری از اختلافات همکاری خواهند کرد. در این راستا کشورها، در خصوص شیوه‌های تصمیم‌گیری سریع و کارآمد در درون سازمان‌ها و ترتیبات منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات توافق کرده و در صورت لزوم شیوه‌های تصمیم‌گیری موجود را تقویت خواهند نمود.

ماده ۲۹- اختلافات دارای ماهیت فنی

در صورتی که اختلافات دارای ماهیت فنی باشد، کشورهای ذیربط می‌توانند موضوع را به یک هیأت ویژه کارشناسی که توسط آنها تشکیل شده، ارجاع نمایند. این هیأت با کشورهای ذیربط مذاکره و در جهت حل و فصل سریع اختلافات، بدون توسل به شیوه‌های الزام‌آور حل و فصل اختلافات تلاش خواهد کرد.

ماده ۳۰- شیوه‌های حل و فصل اختلافات

۱- مفاد مربوط به حل و فصل اختلافات مقرر در بخش (۱۵) کنوانسیون، با اعمال تغییرات لازم در مورد اختلافات بین کشورهای عضو این موافقتنامه در زمینه تفسیر یا اجرای این موافقتنامه اعم از این که آنها عضو کنوانسیون نیز باشند یا خیر اعمال می‌گردد.

۲- مفاد مربوط به حل و فصل اختلافات مقرر در بخش (۱۵) کنوانسیون، با اعمال تغییرات لازم در مورد اختلافات بین کشورهای عضو این موافقتنامه، در زمینه تفسیر یا اجرای موافقتنامه شیلات منطقه‌ای، زیرمنطقه‌ای یا جهانی مربوط به ماهیان مهاجر و ماهیان دوکاشانه‌ای که آنها عضو موافقتنامه مزبور هستند از جمله اختلافات راجع به

حفظ و مدیریت ذخایر مزبور اعم از این که آنها عضو کنوانسیون نیز باشند یا خیر اعمال می‌گردد.

۳- هر یک از شیوه‌های مورد پذیرش یک کشور عضو این موافقتنامه و کنوانسیون به موجب ماده (۲۸۷) کنوانسیون، در مورد حل و فصل اختلافات به موجب این بخش اعمال خواهد شد، مگر آن که کشور در هنگام امضاء تصویب یا الحاق به این موافقتنامه، یا در هر زمان پس از آن، شیوه دیگری را به موجب ماده (۲۸۷) برای حل و فصل اختلافات به موجب این بخش بپذیرد.

۴- کشور عضو این موافقتنامه که عضو کنوانسیون نیست، در هنگام امضاء تصویب یا الحاق به این موافقتنامه یا هر زمان پس از آن مجاز خواهد بود از طریق اعلامیه کتبی یک و یا بیش از یکی از راه‌های مقرر در بند (۱) در ماده (۲۸۷) کنوانسیون را برای حل و فصل اختلافات به موجب این بخش انتخاب نماید. ماده (۲۸۷) در مورد اعلامیه مزبور و نیز هر اختلافی که کشور مزبور یک طرف آن است و اعلامیه جاری شامل آن نمی‌شود اعمال خواهد شد. به منظور مصالحه و داوری طبق پیوست‌های (۵)، (۷)، (۸) کنوانسیون کشور مزبور مجاز به تعیین میانجی‌ها، داوران و کارشناسان برای درج نام آنها در فهرست‌های موضوع ماده (۲) پیوست (۵)، ماده (۲) پیوست (۷) و ماده (۲) پیوست (۸)، برای حل و فصل اختلافات به موجب این بخش می‌باشد.

۵- هر دادگاه و یا دیوانی که اختلاف، به موجب این بخش به آن ارجاع شده است، مفاد مربوط کنوانسیون، این موافقتنامه و هر موافقتنامه شیلات زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای یا جهانی، و همچنین هر یک از معیارهای مورد موافقت عمومی مربوط به حفظ و مدیریت ذخایر زنده دریایی و دیگر قواعد حقوق بین‌الملل که منافات با این کنوانسیون نداشته باشد را از نظر تضمین حفظ ذخایر ماهیان دوکاشانه‌ای و مهاجر، اعمال خواهد کرد.

ماده ۳۱- اقدامات موقتی

۱- طرف‌های اختلاف، به هنگام حل و فصل اختلاف طبق این بخش، تمامی تلاش خود را

برای انعقاد ترتیبات عملی موقتی بکارخواهند گرفت.

۲- بدون هیچ‌گونه خدشه‌ای بر ماده (۲۹۰) کنوانسیون، دادگاه یا دیوانی که اختلاف، به موجب این بخش به آن ارجاع شده است، می‌تواند اقدامات موقتی را که تحت شرایطی، مناسب تشخیص می‌دهد برای حفظ حقوق مربوط طرف‌های اختلاف یا به منظور جلوگیری از ایراد خسارت به ذخایر مورد نظر و نیز در شرایط موضوع بند (۵) ماده (۷)، و بند (۲) ماده (۱۶) تجویز نماید.

۳- کشور عضو این موافقتنامه که عضو کنوانسیون نیست، می‌تواند اعلام نماید که با وجود بند (۵) ماده (۲۹۰) کنوانسیون، دیوان بین‌المللی برای حقوق دریاها، مجاز به تجویز، اصلاح یا فسخ اقدامات موقتی بدون موافقت کشور مزبور نمی‌باشد.

ماده ۳۲- محدودیت‌های کاربرد شیوه‌های حل و فصل اختلافات

بند (۳) ماده (۲۹۷)، کنوانسیون، در مورد این موافقتنامه نیز قابل اجرا خواهد بود.

بخش ۹- کشورهای غیرعضو این موافقتنامه

ماده ۳۳- کشورهای غیرعضو این موافقتنامه

۱- کشورهای عضو این موافقتنامه، کشورهایی را که عضو این موافقتنامه نیستند ترغیب خواهند کرد تا عضو این موافقتنامه گردیده و قوانین و مقرراتی هماهنگ با این موافقتنامه وضع نمایند.

۲- کشورهای عضو در راستای این موافقتنامه و حقوق بین‌الملل اقداماتی را برای جلوگیری از فعالیت شناورهای تحت پرچم کشورهای غیرعضو که محل اجرای مؤثر این موافقتنامه هستند، اتخاذ خواهند کرد.

بخش ۱۰- حسن نیت و سوءاستفاده از حقوق

ماده ۳۴- حسن نیت و سوءاستفاده از حقوق

کشورهای عضو تعهداتی را که به موجب این موافقتنامه عهده‌دار شده‌اند با حسن نیت انجام خواهند داد و از حقوق به رسمیت شناخته شده در این موافقتنامه به گونه‌ای بهره خواهند گرفت که سوءاستفاده از حق را موجب نگردد.

بخش ۱۱- مسئولیت و تعهد

ماده ۳۵- مسئولیت و تعهد

کشورهای عضو طبق حقوق بین‌الملل، مسئول خسارت‌ها و صدمات وارده توسط آنها در رابطه با این موافقتنامه، هستند .

بخش ۱۲- کنوانسیون بازرنگری

ماده ۳۶- کنوانسیون بازرنگری

۱- دبیرکل سازمان ملل متحد چهار سال پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه از نظر ارزیابی کارایی این موافقتنامه در تضمین حفظ مدیریت ذخایر ماهیان دوکاشانه‌ای و ماهیان مهاجر، اقدام به برگزاری کنفرانسی خواهند نمود. دبیرکل تمامی کشورهای عضو و آن دسته از کشورها و مؤسساتی که مجاز به عضویت در این موافقتنامه هستند، و همچنین آن دسته از سازمان‌های غیردولتی و بین‌الدولی که مجاز به شرکت به عنوان ناظر هستند را دعوت خواهد کرد تا در این کنفرانس حضور یابند.

۲- کنفرانس مناسب و درستی این موافقتنامه را مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد داد و در صورت لزوم به منظور برخورد بهتر با مشکلات مستمر مربوط به مدیریت و حفظ ذخایر ماهیان دوکاشانه‌ای و ماهیان مهاجر، روش‌هایی را برای تقویت محتوا و شیوه اجرای مفاد مذکور، ارائه خواهد داد.

بخش ۱۳- مفاد نهایی

ماده ۳۷- امضاء

این موافقتنامه برای امضاء تمامی کشورها و دیگر مؤسسات موضوع جزء (ب) بند (۲) ماده (۱) مفتوح خواهد بود و به مدت ۱۲ ماده در مقر سازمان ملل متحد از تاریخ ۴ دسامبر ۱۹۹۵ میلادی (۱۳۷۴، ۹، ۱۳ هجری شمسی) برای امضاء مفتوح باقی خواهد بود.

ماده ۳۸- تصویب

این موافقتنامه منوط به تصویب کشورها و دیگر مؤسسات موضوع جزء (ب) بند (۲) ماده (۱) خواهد بود. اسناد تصویب نزد دبیرکل سازمان ملل متحد، سپرده خواهد بود.

ماده ۳۹- الحاق

این موافقتنامه، برای الحاق کشورها و دیگر مؤسسات موضوع جزء (ب) بند (۲) ماده (۱) مفتوح خواهد بود. اسناد الحاق نزد دبیرکل سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد.

ماده ۴۰- لازم الاجرا شدن

۱- این موافقتنامه، سی روز پس از تاریخ سپردن سی‌امین سند تصویب یا الحاق لازم الاجرا خواهد شد.

۲- این موافقتنامه برای هر کشور یا به آن ملحق می‌گردد، در سی‌امین سند تصویب یا الحاق، این موافقتنامه را تصویب کرده یا مؤسسه‌ای که پس از سپردن سی‌امین روز پس از سپردن سند تصویب یا الحاق آن کشور لازم الاجرا خواهد شد.

ماده ۴۱- اجرای موقتی

۱- این موافقتنامه به طور موقت توسط کشوریا مؤسسه‌ای که موافقت خود را با اجرای موقتی این موافقتنامه به طور کتبی به امین اسناد اعلام کرده باشد، اعمال خواهد شد. اجرای موقتی از تاریخ دریافت اطلاعیه نافذ خواهد شد.

۲- اجرای موقتی توسط یک کشور یا مؤسسه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه در مورد آن کشور یا مؤسسه یا از تاریخ اطلاعیه کتبی آن کشور یا مؤسسه به امین اسناد مبنی بر تصمیم به خاتمه اجرای موقتی، خاتمه خواهد یافت.

ماده ۴۲- حق شرط و استثنائات

لحاظ هیچ‌گونه حق شرط یا استثنائی نسبت به این موافقتنامه مجاز نخواهد بود.

ماده ۴۳- اعلامیه‌ها و بیانیه‌ها

ماده ۴۲، هیچ کشور یا مؤسسه‌ای را در هنگام امضاء، تصویب یا الحاق به این موافقتنامه مانع از آن نمی‌سازد که بیانیه و یا اعلامیه‌ای تحت هر عنوان از جمله از نظر ایجاد هماهنگی بین قوانین و مقررات خود با مفاد این موافقتنامه، ارائه نماید، مشروط این که چنین بیانیه و یا اعلامیه‌هایی دلالت بر حذف یا اصلاح اثر حقوقی مفاد این موافقتنامه در اعمال آنها در مورد آن کشور یا مؤسسه نداشته باشد.

ماده ۴۴- ارتباط با موافقتنامه‌های دیگر

۱- این موافقتنامه بر حقوق و تعهدات کشورهای عضو که از دیگر موافقتنامه‌های منطبق با این موافقتنامه نشأت می‌گیرد، هیچ‌گونه تأثیری نخواهد داشت و بهره‌مندی دیگر کشورهای عضو از حقوق خود یا اجرای تعهدات آنها به موجب این موافقتنامه را تحت تأثیر قرار نخواهد داد.

۲- دو یا تعداد بیشتری از کشورهای عضو می‌توانند موافقتنامه‌هایی را منعقد کنند که عملکرد مفاد این موافقتنامه را اصلاح یا به حالت تعلیق درآورد و صرفاً در روابط بین آنها قابل

اجرا باشد، مشروط این که موافقتنامه‌های مزبور مربوط به مفادی نباشد که دول از آن با اجرای مؤثر مقاصد و اهداف این موافقتنامه ناسازگار باشد و همچنین مشروط به

این که این قبیل موافقتنامه‌ها اعمال اصول اساسی مندرج در موافقتنامه را تحت تأثیر قرار ندهد و موافقتنامه‌های مزبور بهره‌مندی دیگر کشورهای عضو از حقوق خود یا اجرای تعهدات آنها به موجب این موافقتنامه را تحت تأثیر قرار ندهد.

۳- کشورهای عضوی که قصد انعقاد موافقتنامه موضوع بند(۲) را دارند دیگر کشورهای عضو را از طریق امین اسناد از قصد خود برای انعقاد موافقتنامه و موارد اصلاح یا تعلیقی که موافقتنامه مزبور پیش‌بینی می‌کند، آگاه خواهند نمود.

ماده ۴۵- اصلاح

۱- یک کشور عضو می‌تواند، اصلاح این موافقتنامه را به طور کتبی و خطاب به دبیرکل سازمان ملل متحد پیشنهاد نماید و درخواست نماید کنفرانسی برای بررسی اصلاح پیشنهادی برگزار گردد. دبیرکل مکاتبه مزبور را در میان تمامی کشورهای عضو توزیع خواهد کرد. اگر ظرف مدت شش ماه از تاریخ توزیع مکاتبه مزبور بیش از نیمی از کشورهای عضو جواب مساعد به درخواست بدهند دبیرکل اقدام به برگزاری کنفرانس خواهد کرد.

۲- شیوه تصمیم‌گیری قابل اجرا در کنفرانس اصلاحی که به موجب بند (۱)، برگزار می‌شود، همان شیوه جاری در کنفرانس سازمان ملل متحد درخصوص ذخایر ماهیان مهاجر و ماهیان دو کاشانه‌ای خواهد بود مگر آن که کنفرانس به‌گونه دیگری تصمیم‌گیری کند. کنفرانس باید تمامی تلاش خود را بکار گیرد تا به اتفاق آراء، در مورد هر یک از اصلاحات توافق حاصل کند و تا مادامی که تمامی تلاش‌ها برای نیل به اتفاق آراء به اتمام نرسیده باشد، هیچ‌گونه رأی‌گیری نباید به عمل آید.

۳- اصلاحیه‌های این موافقتنامه در صورت تصویب، برای مدت (۱۲) ماه از تاریخ تصویب در مقر سازمان ملل متحد، برای امضاء کشورهای عضو مفتوح خواهد بود، مگر این‌که در اصلاحیه به‌گونه دیگری پیش‌بینی شده باشد.

۴- مواد (۳۸)، (۳۹)، (۴۷) و (۵۰) در مورد تمامی اصلاحات این موافقتنامه، اعمال

می‌گردد.

۵- اصلاحیه این موافقتنامه برای کشورهای عضوی که موافقت خود را با متعهد شدن نسبت به آن اعلام نمایند، و در سی‌امین روز پس از سپردن سند تصویب یا الحاق دوسوم کشورهای عضو لازم‌الاجرا خواهد شد. پس از آن اصلاحیه برای هر کشور عضوی که اصلاحیه را پس از سپردن تعداد مقرر شده اسناد تصویب یا الحاق، تصویب کرده یا به آن ملحق گردد از سی‌امین روز پس از سپردن سند تصویب یا الحاق آن لازم‌الاجرا خواهد شد.

۶- اصلاحیه ممکن است برای لازم‌الاجرا شدن آن، تعداد سندهای الحاق یا تصویب کمتر یا بیشتر نسبت به آنچه در این ماده مقرر شده، پیش‌بینی نماید.

۷- کشوری که پس از لازم‌الاجرا شدن اصلاحات، طبق بند (۵)، عضو این موافقتنامه می‌گردد، در صورت عدم اعلام قصد مغایر از طرف آن کشور:

الف- به عنوان عضو این موافقتنامه به گونه‌ای که اصلاح شده تلقی می‌گردد، و

ب- به عنوان عضو موافقتنامه اصلاح نشده، در رابطه با هر کشور عضوی که به اصلاحیه متعهد نگردیده، تلقی می‌گردد.

ماده ۴۶- فسخ

۱- یک کشور عضو می‌تواند از طریق اطلاعیه کتبی خطاب به دبیرکل سازمان ملل متحد، فسخ عضویت خود را از این موافقتنامه اعلام نموده و می‌تواند دلایل خود را مشخص سازد. قصور در مشخص ساختن دلایل، اعتبار فسخ عضویت را تحت تأثیر قرار نخواهد داد. فسخ عضویت پس از تاریخ دریافت اطلاعیه نافذ خواهد شد، مگر آن‌که در اطلاعیه تاریخ دیگری قید شده باشد.

۲- فسخ عضویت به هیچ وجه تأثیری بر وظیفه هر کشور عضو برای انجام تعهدات مندرج در این موافقتنامه که نسبت به آنها به موجب حقوق بین‌الملل جدای از این موافقتنامه متعهد است، نخواهد داشت.

ماده ۴۷- مشارکت سازمان‌های بین‌المللی

۱- در مواردی که مشارکت سازمان‌های بین‌المللی موضوع ماده (۱) پیوست (۹) کنوانسیون، در مورد تمام موضوعات تحت پوشش این موافقتنامه صلاحیت ندارد، پیوست (۹) کنوانسیون، با اعمال تغییرات لازم در مورد مشارکت سازمان بین‌المللی مزبور در این موافقتنامه بجز مفاد زیراز پیوست مزبور، اعمال خواهد شد.

الف- جمله اول ماده (۲) و

ب- بند (۱) ماده (۳).

۲- در مواردی که سازمان بین‌المللی موضوع ماده (۱) پیوست (۹) در مورد تمامی موضوعات تحت پوشش این موافقتنامه صلاحیت داشته باشد، مفاد زیر درمورد مشارکت سازمان بین‌المللی مزبور در این موافقتنامه اعمال خواهد شد.

الف- در هنگام امضا یا الحاق، سازمان بین‌المللی مزبور طی اعلامیه‌ای موارد زیر را بیان خواهد کرد.

(۱) دارا بودن صلاحیت درمورد تمامی موضوعات تحت پوشش این موافقتنامه،

(۲) به این دلیل، کشورهای عضو آن، عضو موافقتنامه نخواهند شد، جز در

خصوص سرزمین‌های آنها که سازمان بین‌المللی، مسئولیتی در قبال آن ندارد، و

(۳) پذیرش حقوق و تعهدات کشورها به موجب این موافقتنامه.

ب- مشارکت سازمان بین‌المللی مزبور به هیچ وجه موجب اعطای حقوقی به

موجب این موافقتنامه به کشورهای عضو سازمان بین‌المللی نخواهد بود.

پ- در صورت بروز تعارض بین تعهدات سازمان بین‌المللی به موجب این

موافقتنامه و تعهدات آن به موجب موافقتنامه تأسیس سازمان بین‌المللی و یا هر سند

مربوط به آن، تعهدات به موجب این موافقتنامه حاکم خواهد بود.

ماده ۴۸- پیوست‌ها

۱- پیوست‌ها جزء لاینفک این موافقتنامه را تشکیل می‌دهد و جز در مواردی که به

طور صریح به گونه دیگر پیش‌بینی شده باشد اشاره به این موافقتنامه یا یکی از

بخش‌های آن شامل اشاره به پیوست‌های مربوط به آن می‌باشد.

۲- کشورهای عضو می‌توانند هر از چند گاهی، پیوست‌ها را مورد تجدید نظر قرار دهند. چنین تجدیدنظرهایی، براساس ملاحظات علمی و فنی صورت خواهد گرفت. با وجود مفاد ماده ۴۵، چنانچه تجدید نظر در پیوستی به اتفاق آراء در اجلاس کشورهای عضو به تصویب برسد، ضمیمه این موافقتنامه گردیده و از تاریخ تصویب آن یا تاریخ دیگری که ممکن است در تجدیدنظر مشخص شده باشد نافذ خواهد شد. اگر تجدیدنظر در پیوستی به اتفاق آراء در اجلاس مزبور تصویب نشود در آن صورت روش‌های اصلاح مقرر در ماده (۴۵) اعمال خواهد شد.

ماده ۴۹- امین اسناد

دبیرکل سازمان ملل متحد، امین اسناد این موافقتنامه و اصلاحات یا تجدیدنظرهای آن خواهد بود.

ماده ۵۰- متون موثق

متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی و روسی و اسپانیایی این موافقتنامه دارای اعتبار یکسان خواهد بود.

در تأیید مراتب فوق نمایندگان تام‌الاختیار امضاءکننده زیر که به نحو مقتضی مجازبه انجام این کار می‌باشند این موافقتنامه را امضاء نموده‌اند.

مفتوح برای امضا در نیویورک در تاریخ ۱۳ آذر ۱۳۷۴ هجری شمسی برابر با ۴ دسامبر ۱۹۹۵ میلادی در یک نسخه اصلی واحد به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی.

پیوست (۱)

نیازمندی‌های استاندارد برای گردآوری و تشریح داده‌ها

ماده ۱- اصول کلی

۱- گردآوری، تدوین و تجزیه و تحلیل به موقع داده‌ها، در امر حفظ و مدیریت مؤثر ذخایر ماهیان مهاجر و ماهیان دوکاشانه‌ای حائز اهمیت اساسی است. در این

راستا، اطلاعات حاصل از شیلات این گونه از ذخایر در دریاهاى آزاد و نواحى تحت صلاحیت ملی مورد نیاز می باشد و باید به گونه ای گردآوری و تدوین شوند که امکان تجزیه و تحلیل هدف مند آماری را از نظر حفظ و مدیریت ذخایر شیلاتی، میسر سازد. این داده ها در بردارنده آمار میزان صید و تلاش صیادی و دیگر اطلاعات مربوط شیلاتی از قبیل داده های مربوط به شناور و دیگر داده ها برای استاندارد کردن تلاش صیادی است. داده های گردآوری شده باید حاوی اطلاعاتی در خصوص گونه های غیرهدف و گونه های مربوط و وابسته نیز باشد. تمامی داده ها باید از نظر صحت مطالب، مورد تأیید قرار گیرند. محرمانه بودن داده های طبقه بندی نشده حفظ خواهد شد. انتشار این قبیل از داده ها منوط به شرایطی خواهد بود که داده ها براساس آنها تهیه شده است.

۲- به منظور ایجاد توانایی در زمینه حفظ و مدیریت ذخایر زنده دریایی، کمک، از جمله کمک آموزشی، فنی و مالی در اختیار کشورهای در حال توسعه قرار خواهد گرفت. کمک باید در جهت بالابردن توان اجرائی در امر گردآوری و تأیید اطلاعات، برنامه های نظارتی، تجزیه و تحلیل داده ها و انجام پروژه های پژوهشی پشتیبانی کننده ارزیابی ذخایر، متمرکز شود. بیشترین میزان مشارکت دانشمندان و مدیران کشورهای در حال توسعه در امر حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان دوکاشانه ای و ماهیان مهاجر مورد ترغیب قرار خواهد گرفت.

ماده ۲- اصول گردآوری، تدوین و تبادل داده ها

اصول کلی زیر باید در تعیین معیارهای مربوط به گردآوری، تدوین، و تبادل داده های حاصل از عملیات ماهیگیری ذخایر ماهیان دوکاشانه ای و ماهیان مهاجر، در نظر گرفته شود.

الف- کشورها باید اطمینان حاصل نمایند که داده ها از شناورهایی که در فعالیت های ماهیگیری تحت پرچم آنها هستند طبق ویژگی های عملیاتی مربوط به هر روش (برای مثال صید ترال، لانگ لاین، پرساین و هر گروه از ماهیان صید شده توسط

دام و طناب در هر روز) و با جزئیات کافی برای تسهیل ارزیابی مؤثر ذخایر گردآوری شده است.

ب- کشورها باید اطمینان حاصل نمایند که داده‌های شیلاتی از طریق نظام صحیحی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

پ- کشورها باید داده‌های مربوط به شیلات و دیگر داده‌های علمی پشتیبانی‌کننده را تدوین و آنها را به شکل مورد توافق و به موقع در اختیار ترتیبات یا سازمان‌های ذیربط منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات (در صورتیکه وجود داشته باشند) قرار دهند. در غیراین صورت کشورها باید در زمینه تبادل داده‌ها به‌طور مستقیم یا از طریق هر مکانیزم دیگر همکاری، که ممکن است بین آنها مورد توافق قرار گیرد همکاری نمایند.

ت- کشورها باید در چهارچوب سازمان‌ها یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات یا به‌گونه دیگری، در خصوص مشخصات داده‌ها و شکل ارائه آن، طبق این پیوست به توافق برسند و ماهیت ذخایر و شیلات ذخایر مزبور در منطقه را مدنظر قرار دهند. این قبیل سازمان‌ها یا ترتیبات باید از کشورهای غیرعضو و غیرشرکت‌کننده درخواست کنند تا داده‌های مربوط به فعالیت‌های صیادی مربوط توسط شناورهای ماهیگیری تحت پرچم کشور آنها را تهیه کنند.

ج- این قبیل سازمان‌ها یا ترتیبات داده‌ها را تدوین و آنها را به موقع و به شکل پذیرفته شده در اختیار تمامی کشورهای ذینفع براساس شرایط و ضوابط مقرر شده توسط سازمان یا ترتیبات قرار خواهند داد.

چ- دانشمندان کشور صاحب پرچم و سازمان‌ها یا ترتیبات ذیربط منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات باید داده‌ها را به‌طور جداگانه یا در صورت اقتضاء به‌طور مشترک مورد ارزیابی قرار دهند.

ماده ۳- داده‌های اساسی شیلاتی

۱- کشورها انواع داده‌های زیر را با جزئیات کافی، جهت تسهیل در امر ارزیابی مؤثر ذخایر و طبق روش‌های پذیرفته شده، در اختیار سازمان‌ها یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات قرار خواهند داد:

الف- آمارهای توالی زمانی صید و تلاش صیادی به وسیله گروه‌های ماهیگیری و ناوگان ماهیگیری

ب- کل میزان صید بر حسب تعداد، وزن اسمی یا هر دو، از نظر گونه‌ها (شامل گونه‌های هدف و غیرهدف) مربوط به هر دسته از گروه‌های صیادی. (وزن اسمی، توسط سازمان خواروبار و کشاورزی سازمان ملل متحد تعریف شده است و برابر با وزن زنده محصولات صید شده است.)

پ- آمار مربوط به صید دور ریخته شده، در صورت لزوم شامل برآوردهایی که به عنوان تعداد یا وزن اسمی گونه‌های مربوط به هر دسته از گروه‌های صیادی گزارش شده است.

ت- آمار مربوط به تلاش صیادی بر حسب هر شیوه صیادی و

ج- مکان ماهیگیری، تاریخ و هنگام صید و در صورت اقتضاء دیگر آمارهای مربوط به عملیات ماهیگیری.

۲- کشورها در صورت اقتضاء اطلاعاتی شامل موارد زیر را جهت تقویت ارزیابی ذخایر، در اختیار سازمان‌ها یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات قرار خواهند داد:

الف- ترکیب صید بر حسب طول، وزن و جنسیت.

ب- دیگر اطلاعات زیست‌شناختی پشتیبانی کننده ارزیابی ذخایر، مانند اطلاعات مربوط به سن، جنس، میزان رشد، توزیع و هویت ذخایر.

پ- دیگر پژوهش‌های مربوط از جمله بررسی فراوانی، حجم توده زنده، مطالعات صوت‌شناسی آبی (هیدروآکوستیک)، پژوهش‌های مربوط به عوامل زیست‌محیطی مؤثر بر فراوانی ذخایر و مطالعات اقیانوس‌شناسی و بوم‌شناسی.

ماده ۴- داده‌ها و اطلاعات مربوط به شناور

۱- کشورها باید به منظور استاندارد کردن ترکیب ناوگان صیادی و توان شناورهای ماهیگیری و تعدیل بین اقدامات گوناگون در تجزیه و تحلیل داده‌های صید و تلاش‌های صیادی، انواع داده‌های مربوط به شناور را به شرح زیر گردآوری نمایند:

الف- مشخصات شناور، پرچم و بندر ثبت

ب- نوع شناور

پ- مشخصات شناور (برای مثال مواد مورد استفاده در ساخت، تاریخ ساخت، طول به ثبت رسیده، ظرفیت بارگیری ناخالص ثبت شده، قدرت‌های موتور اصلی، گنجایش نگهداری، شیوه‌های نگهداری محصول صید) و

ت- شرح آلات ماهیگیری (برای مثال نوع، مشخصات وسیله صید و مقدار آن)

۲- کشور صاحب پرچم اطلاعات زیر را گردآوری خواهد کرد.

الف- دستگاه‌های کمک ناوبری و تثبیت‌کننده موقعیت

ب- تجهیزات ارتباطی و علامت اعلام رادیویی بین‌المللی و

پ- تعداد خدمه.

ماده ۵- ارائه گزارش

هر کشور اطمینان حاصل خواهد کرد که شناورهای تحت پرچم آن داده‌ها مربوط به میزان صید و تلاش‌های صیادی از جمله داده‌های مربوط به عملیات صیادی در آب‌های آزاد را در فواصل زمانی منظم به منظور برآوردن نیازهای ملی و تعهدات منطقه‌ای و بین‌المللی به اداره

شیلات ملی و در صورت توافق به سازمان‌ها یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات ارسال می‌کنند. این قبیل داده‌ها در موقع لزوم از طریق بی‌سیم، تلکس، نمابر یا ارسال ماهواره‌ای ارسال خواهد شد.

ماده ۶- تأیید داده‌ها

کشورها یا در صورت اقتضاء، سازمان‌ها یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات باید مکانیزمی برای تأیید داده‌های شیلاتی از قبیل موارد زیر ایجاد کنند:

- الف- تأیید وضعیت از طریق سیستم‌های نظارت بر شناور
- ب- برنامه‌های نظارت علمی جهت نظارت بر صید، تلاش ماهیگیری و ترکیب صید (گونه‌های هدف و غیرهدف) و دیگر جزئیات مربوط به عملیات ماهیگیری
- پ- گزارش‌های سفر شناورهای ماهیگیری، به ساحل‌آوری و انتقال از یک کشتی به کشتی دیگر، و

ت- نمونه‌برداری بندری

ماده ۷- تبادل داده‌ها

۱- داده‌های گردآوری شده توسط کشور صاحب پرچم باید با دیگر کشورهای صاحب پرچم و کشورهای ساحلی ذیربط از طریق سازمان‌ها یا ترتیبات ذیربط منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات به اشتراک گذاشته شود. سازمان‌ها یا ترتیبات مزبور داده‌ها را تدوین و آنها را ضمن حفظ محرمانه ماندن داده‌های طبقه‌بندی نشده، به موقع و به شکل پذیرفته شده و براساس شرایط و ضوابط مقرر گردیده توسط سازمان‌ها یا ترتیبات در اختیار تمامی کشورهای ذینفع قرار خواهند داد و تا سرحد امکان سیستم‌های پایگاه داده‌ها را که دسترسی کارآمد به داده‌ها را میسر می‌سازد، توسعه خواهند داد.

۲- گردآوری و انتشار داده‌ها در سطح جهانی باید از طریق سازمان خواروبار و کشاورزی سازمان ملل متحد انجام شود. در صورت عدم وجود سازمان یا ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای مدیریت شیلات سازمان مذکور می‌تواند، در سطح منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای از طریق ترتیباتی با کشورهای ذیربط اقدام به این کار نماید.

رهنمودهای مربوط به کاربرد نقاط مرجع احتیاطی در امر حفظ و مدیریت ذخایر

ماهیان

مهاجر و ماهیان دوکاشانه‌ای

۱- نقاط مرجع احتیاطی یک ارزش برآوردی است که حاصل فرآیند علمی مورد

توافق است

که در حکم کشور صاحب ذخایر و شیلات است که می‌تواند به عنوان راهنمایی برای مدیریت شیلات مورد استفاده قرار گیرد.

۲- دو نوع از نقاط مرجع احتیاطی باید مورد استفاده قرار گیرد.

نقاط مرجع محدود به تعیین حد و مرز می‌پردازد که هدف از آن محدود کردن میزان برداشت در محدوده زیستی امن است که براساس آن ذخایر می‌توانند بالاترین میزان بازدهی پایدار را ایجاد کنند.

هدف از نقاط مرجع هدف، تحقق اهداف مدیریتی است.

۳- نقاط مرجع احتیاطی باید شامل گونه‌های خاص باشد تا از جمله توان تولیدمثل، میزان انعطاف‌پذیری هر یک از ذخایر و ویژگی‌های بهره‌برداری شیلاتی از ذخایر و نیز دیگر منابع مرگ‌ومیر و عوامل ناشناخته باشد.

۴- هدف خط مشی‌های مدیریتی، حفظ، یا بازسازی ذخایر ماهیان بهره‌برداری شده، و در مواقع ضروری، گونه‌های وابسته یا مربوط و در سطحی مطابق با نقاط مرجع احتیاطی پیشین می‌باشد. این قبیل از نقاط مرجع برای شروع اقدام مدیریت و حفظ ذخایر مورد توافق، بکار می‌رود. خط‌مشی‌های مدیریتی باید در بردارنده اقداماتی باشد که قابل اجرا در هنگام اتخاذ شیوه نقاط مرجع احتیاط‌آمیز باشد.

۵- خط مشی‌های مدیریت شیلاتی باید تضمین نماید که خطر فرارفتن از حد نقاط مرجع بسیار اندک است. اگر میزان ذخایری پایین‌تر از حد نقطه مرجع باشد یا در معرض خطر سقوط به پایین‌تر از نقطه مرجع باشد، اقدام حفظ و مدیریت باید تضمین نماید که نقاط مرجع هدف از حد متوسط فراتر نرود.

۶- هنگامی که اطلاعات برای تعیین نقاط مرجع برای شیلات کم و یا موجود نباشد، نقاط مرجع موقتی می‌بایست ایجاد گردد. نقاط مرجع موقت را می‌توان از طریق قیاس با ذخایر مشابه و شناخته شده‌تر ایجاد کرد. در چنین مواردی، شیلات مشمول نظارت بیشتر قرار خواهد گرفت تا امکان انجام تجدیدنظر را در نقاط مرجع موقتی به‌گونه‌ای که اطلاعات بهتری در دسترس قرار گیرد، فراهم آورد.

۷- نرخ استهلاک صیادی که حداکثر بازدهی پایدار را به وجود می‌آورد باید به عنوان معیار حداقل برای نقاط مرجع محدود در نظر گرفته شود. در مورد ذخایری که در معرض صید بی‌رویه قرار نداشته‌اند، خط مشی‌های مدیریت شیلات باید تضمین نمایند که میزان استهلاک صیادی از حد حداکثر بازده پایدار فراتر نرود و کل حجم توده ماهیان زنده از حد از پیش تعیین شده نیز پایین نرود در مورد ذخایر بیش از حد بهره‌برداری شده حجم موجودات زنده که حداکثر بازدهی پایدار را تولید می‌کند، می‌تواند در بازسازی مجدد گونه‌های مورد نظر مفید واقع شود.

۲۰- کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی

ناشی از کشتی‌ها (MARPOL)

مارپل - ۷۸ - ۱۹۷۳ (۱۳۰۱ هـ.ش)

متعهدان کنوانسیون،

با آگاهی از لزوم حفظ محیط زیست بشر به طور عام و محیط زیست دریایی به طور خاص، با ادغام به این که تخلیه عمدی، سهوی یا اتفاقی نفت و دیگر مواد مضر از کشتی ها یک عامل مهم آلودگی به شمار می رود،

همچنین با اذعان به اهمیت کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از نفت، ۱۹۵۴، به عنوان اولین سند چندجانبه که با هدف اولیه حفظ محیط زیست منعقد گردیده است، و آگاهی از سهم به سزایی که آن کنوانسیون در حفظ دریاها و محیط زیست ساحلی از آلودگی داشته است،

با میل به دستیابی به برطرف سازی کامل آلودگی عمدی محیط زیست دریایی ناشی از نفت و دیگر مواد مضر و به حداقل رساندن تخلیه اتفاقی این مواد، با توجه به این که این هدف می تواند به بهترین نحو با وضع قواعدی که محدود به آلودگی نفت نمی باشند و جهان شمول هستند، بدست آید.

به شرح ذیل موافقت نموده اند:

ماده ۱- تعهدات کلی ناشی از کنوانسیون

۱- متعهدان کنوانسیون موظفند مفاد کنوانسیون حاضر و ضوابط مربوط به آن را که بدان متعهد می شوند در جهت جلوگیری از آلودگی محیط زیست دریایی ناشی از تخلیه مواد مضر یا ترکیبات حاوی چنین موادی که ناقض این کنوانسیون می باشد، به مرحله اجرا درآورند.

۲- مگر در صورتی که صریحاً به شکل دیگر مطرح گردد، اشاره به کنوانسیون حاضر درعین حال اشاره به پروتکل و ضوابط آن می باشد.

ماده ۲- تعاریف

در کنوانسیون حاضر، چنانچه صریحاً به نحو دیگری مقرر گردیده باشد:

- ۱- «ماده» یعنی مفاد درج گردیده در ضmann کنوانسیون حاضر
- ۲- «ماده مضر» عبارتست از هر ماده‌ای که اگر به دریا وارد شود و احتمالاً باعث خطراتی برای سلامت بشر، آسیب رساندن به منابع زنده و زیست دریایی، خسارت وارد کردن به امکانات رفاهی و یا ایجاد مزاحمت نسبت به سایر منابع مشروع دریا شود و یا هر ماده‌ای را که توسط کنوانسیون حاضر مشمول کنترل می‌باشد، دربرگیرد.
- ۳- الف- «تخلیه» در ارتباط با مواد مضر یا ترکیبات حاوی این مواد یعنی هرگونه راهسازی ناشی از کشتی به هر شکل و شامل هرگونه ریزش غیرعمدی، دفع، پخش نشست، تخلیه مواد توسط تلمبه، خارج کردن یا خالی کردن مواد می‌باشند.
ب- تخلیه شامل موارد ذیل نمی‌باشد:
- ۱- دفع در مفهوم کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از دفع مواد زاید و سایر مواد مصوب ۱۳ نوامبر ۱۹۷۲ لندن، یا
- ۲- رهاسازی مواد مضر که مستقیماً ناشی از اکتشاف و بهره‌برداری و پردازش دریایی منابع معدنی بستر دریا در رابطه با اکتشاف و بهره‌برداری باشد، یا
- ۳- رهاسازی مواد مضر به منظور تحقیقات مجاز علمی در زمینه کاهش یا کنترل آلودگی
- ۴- «کشتی» یعنی هر نوع شناوری که در محیط‌زیست دریایی فعالیت داشته باشد مانند قایق‌های هیدروفیل، شناورهای هاور کرافت، شناورهای هیدروفیل، کرجی شناور و سکوهای ثابت یا شناور می‌باشد.
- ۵- «دستگاه اداری» یعنی دولت کشوری که کشتی تحت اختیار آن عمل می‌کند. در مورد یک کشتی که حق برافراشتن پرچم کشوری را دارد، دستگاه دارای دولت همان کشور پرچم است. در مورد سکوهای ثابت و شناور که به اکتشاف و بهره‌برداری بستر و زیر بستر دریا در مجاورت ساحل کشور ساحلی حقوق حاکمه را به منظور اکتشاف و بهره‌برداری از منابع طبیعی آن اعمال می‌نماید. دستگاه اداری، دولت کشور ساحلی مربوط می‌باشد.

۶- «سانحه» یعنی واقعه مربوط به تخلیه بالفعل یا احتمالی مواد مضر یا ترکیبات حاوی این مواد در دریا.

۷- «سازمان» یعنی سازمان مشورتی دریایی بین‌الدول.

ماده ۳- کاربرد

۱- کنوانسیون حاضر نسبت به موارد ذیل اجرا خواهد شد:

الف- کشتی‌هایی که حق برافراشتن پرچم یکی از متعهدان کنوانسیون را دارند، و
ب- کشتی‌هایی که برافراشتن پرچم یکی از متعهدین را ندارد اما تحت اختیار آن عمل می‌کنند.

۲- هیچ یک از مندرجات ماده حاضر نباید به گونه‌ای تفسیر شود که از حقوق حاکمه متعهدان نسبت به بسترو زیر بستر دریا در مجاورت سواحل آنها به موجب حقوق بین‌الملل برای منظور اکتشاف و بهره‌برداری از منابع طبیعی انحراف حاصل نماید یا این حقوق را گسترش دهد.

۳- کنوانسیون حاضر نباید نسبت به هیچ کشتی جنگی، ناو پشتیبانی یا سایر کشتی‌ها که تحت مالکیت یا بهره‌برداری یک کشور هستند و در زمان مورد نظر در خدمت دولتی غیرتجاری بکار برده می‌شدند، اجرا گردد. اما هر متعاهدی باید با اتخاذ تدابیر مناسب بدون لطمه وارد کردن به عملیات یا قابلیت‌های اجرایی کشتی‌های فوق که تحت مالکیت یا بهره‌برداری آن متعهد هستند تضمین نماید که این کشتی‌ها به طریقی هماهنگ تا جایی که مطابق با کنوانسیون حاضر معقول و عملی است، عمل می‌کنند.

ماده ۴- تخلف

۱- هر نوع تخلف نسبت به ضوابط مقرر در کنوانسیون حاضر باید ممنوع گردد و ضمانت اجرای مربوط به آن تحت قوانین دستگاه اداری کشتی مربوطه در جایی که تخلف صورت می‌گیرد، وضع گردند، در صورتی که دستگاه اداری از چنین تخلفی مطلع گردد و قانع شود ادله کافی برای شروع دادرسی علیه تخلف ادعا شده موجود

است، باید دادرسی مذکور را تا جایی که ممکن است طبق قوانین دستگاه اداری به جریان اندازد.

۲- هر نوع تخلفی نسبت به ضوابط مقرر در کنوانسیون حاضر در حوزه صلاحیت هر یک از متعاهدان کنوانسیون می‌باید ممنوع گردند و ضمانت اجرای مربوط به آن تحت قوانین آن متعاقد وضع گردد و هر زمانی که چنین تخلفی اتفاق می‌افتد متعاقد مذکور موظف است:

الف- دادرسی را بر طبق قوانین خود به جریان اندازد، یا

ب- اطلاعات و ادله را که مبنی بر وقوع تخلفی در اختیار دارد، در اختیار مرجع اداری کشتی قرار دهد.

۳- در جایی که اطلاعات یا ادله با توجه به هر تخلفی نسبت به کنوانسیون حاضر توسط

کشتی در اختیار مرجع اداری کشتی مذکور قرار می‌گیرد، مرجع یاد شده موظف است سریعاً متعاهدی را که اطلاعات یا ادله را تهیه نموده است و همچنین سازمان را از اقدامات انجام شده مطلع سازد.

۴- مجازات‌های تصریح شده به موجب قانون یک کشور متعاقد متعاقب ماده حاضر باید به اندازه کافی جهت منع تخلف از کنوانسیون حاضر شدید باشد و باید قطع نظر از مکان وقوع تخلف از شدت مساوی برخوردار باشد.

ماده ۵- گواهینامه‌ها و قواعد ویژه بازرسی کشتی‌ها

۱- با رعایت مفاد بند ۲ این ماده گواهینامه صادر تحت اختیارات یک متعاقد کنوانسیون مطابق با مفاد مقررات آن باید توسط دیگر متعاهدین پذیرفته شوند و به منظور تمامی مقاصد تحت پوشش کنوانسیون حاضر دارای همان اعتبار گواهینامه‌های صادره توسط خود آنها تلقی گردند.

۲- کشتی که ملزم به داشتن گواهینامه طبق مفاد مقررات کنوانسیون می‌باشد زمانی که در بنادر و پایانه‌های دریایی آن متعهد قرار دارد مشمول بازرسی توسط مأموران دارای اختیارات قانونی خواهد بود.

این بازرسی باید محدود به تحقیق بر اینکه گواهینامه معتبری بر روی کشتی وجود دارد، باشد مگر در صورتی که دلایل مشخص برای تصور اینکه شرایط کشتی یا تجهیزات آنها اختلاف قابل توجهی با مشخصات آن گواهینامه دارد، وجود داشته باشد. در آن مورد یا اگر کشتی گواهینامه معتبری با خود نداشته باشد کشور متعهد انجام دهنده بازرسی موظف است اقداماتی را اتخاذ کند و تضمین نماید کشتی بندر را ترک نخواهد کرد، مگر تا زمانی که بتواند بدون ایجاد تهدید غیرمعقول ورود خسارت به محیط‌زیست دریایی، وارد دریا شود. اما این متعهد می‌تواند به این کشتی اجازه دهد بندر یا پایانه دریایی را به منظور عزیمت به نزدیک‌ترین حوضچه تعمیراتی مناسب موجود ترک نماید.

۳- در صورتی که متعهدی مانع ورود یک کشتی خارجی به بنادر و پایانه‌های دریایی تحت صلاحیت خود باشد یا اقداماتی علیه چنین کشتی به دلیل آن که کشتی مفاد کنوانسیون حاضر را رعایت نمی‌نماید صورت دهد، متعهد موظف است سریعاً به کنسول یا نماینده دیپلماتیک کشور متعهدی که کشتی حق برافراشتن پرچم آن کشور را دارد و یا در صورتی که ممکن نباشد به مرجع اداری کشتی مربوطه اعلام نماید. قبل از ممانعت از ورود یا اقدام کردن متعهد ممکن است تقاضای مشورت با مرجع اداری مربوطه را نماید. اطلاعات باید همچنین به مرجع اداری زمانی که کشتی یک گواهینامه معتبر مطابق با مفاد مواد را همراه ندارد ارائه گردد.

۴- در مورد کشتی‌های متعلق به غیرمتعهدین به کنوانسیون، متعهدین موظف به اجرای الزامات کنوانسیون حاضر می‌باشند که می‌تواند برای حصول اطمینان از این‌که هیچ‌گونه رفتار تبعیض‌آمیزی به نفع این چنین کشتی‌هایی معمول نگردد لازم باشد.

ماده ۶- کشف تخلفات و اجرای کنوانسیون

۱- متعهدان کنوانسیون موظفند جهت کشف تخلفات و اجرای مفاد کنوانسیون حاضر با بکارگیری از تمامی تدابیر مناسب و عملی، کشف و کنترل محیطی، روش‌های مناسب ارائه گزارش و جمع‌آوری ادله همکاری نمایند.

۲- کشتی که در مورد آن کنوانسیون حاضر اعمال می‌گردد ممکن است در هر بندر یا پایانه دریایی که کشور متعاهد مشمول بازرسی توسط مأمورانی قرار گیرند که به منظور تحقیق در مورد کشتی که آیا مواد مضر را برخلاف مفاد مقررات تخلیه نموده است یا خیر انتخاب شده‌اند. در صورتی که یک بازرسی تخلف از کنوانسیون را اعلام نماید، گزارش باید به مرجع اداری جهت اقدام مناسب ارسال گردد.

۳- متعاهد باید ادله را در صورتی که کشتی مواد مضر یا ترکیبات شامل چنین موادی را برخلاف مفاد مقررات تخلیه نموده است، جهت مرجع اداری فراهم نماید. اگر چنین کاری عملی باشد مقامات ذیصلاح متعاهد قبلی باید به فرمانده کشتی، تخلف ادعا شده را اعلام نماید.

۴- به محض دریافت چنین ادله‌ای مرجع اداری مطلع موظف است موضوع را بررسی کند و ممکن است از متعاهد دیگری تقاضا نماید تا ادله بهتری یا بیشتری را از نقض ادعا شده، فراهم کند.

در صورتی که مرجع اداری قانع شود که ادله کافی برای شروع دادرسی علیه تخلف ادعا شده موجود است باید دادرسی مذکور را تا جایی که ممکن است مطابق با قوانین مرجع اداری به جریان اندازد. مرجع اداری موظف است سریعاً متعاهدی که گزارش مربوط به تخلف ادعا شده را تهیه نموده است و همچنین سازمان را از عمل انجام شده، مطلع سازد.

۵- یک متعاهد همچنین ممکن است کشتی که در مورد آن کنوانسیون حاضر اعمال می‌گردد، زمانی که به بندر یا پایانه‌های دریایی در حوزه صلاحیت خود وارد می‌شود در صورت دریافت تقاضایی از هر متعاهد با ادله کافی که کشتی مواد مضر یا ترکیبات حاوی چنین موادی را در هر جایی تخلیه نموده است، بازرسی نمایند.

گزارش چنین تحقیقی باید به متعهد درخواست کننده آن و به مرجع اداری که ممکن است اقدام مناسب تحت کنوانسیون حاضر اتخاذ نماید، ارسال گردد.

ماده ۷- تأخیر غیر ضروری برای کشتی‌ها

۱- تمامی تلاش‌های ممکنه باید اتخاذ گردد تا از توقف یا تأخیر غیر ضروری کشتی به موجب ماده ۴، ۵ یا ۶ کنوانسیون حاضر جلوگیری گردد. زمانی که کشتی به طور غیر ضروری متوقف شود یا حرکت آن به تأخیر بیفتد محقق جبران هرگونه خسارت یا ضرر متحمل شده از طرف خواهد بود.

ماده ۸- گزارشات مربوط به سوانح ناشی از مواد مضر

۱- گزارش مربوط به یک سانحه باید بدون تأخیر و تا جایی که ممکن است طبق مفاد پروتکل ۱ کنوانسیون حاضر تهیه گردد.

۲- هر متعهد کنوانسیون موظف است:

الف- اقدامات لازم برای یک مأمور یا نمایندگی خاص به منظور دریافت و پردازش تمامی گزارشات مربوط به سوانح را معمول دارد.

ب- سازمان را از جزئیات کامل اقدامات مذکور جهت انتقال به سایر متعهدان و کشورهای عضو سازمان مطلع سازد.

۳- هر زمانی که متعهده‌ی گزارشی به موجب مفاد ماده حاضر دریافت می‌کند متعهد باید گزارش را بدون تأخیر به مراکز ذیل انتقال دهد:

الف- مرجع اداری کشتی مربوطه، و

ب- هر کشور دیگری که ممکن است متأثر از این امر شده باشد.

۴- هر متعهد کنوانسیون، متعهد به صدور دستورات به شناورها و هواپیمای بازرسی دریانوردی خود و دیگر خدمات ویژه برای گزارش به مقامات در خصوص سانحه اشاره شده در پروتکل یک کنوانسیون حاضر می‌باشد. متعهد مذکور باید در صورتی که مورد را مناسب بداند، بر طبق آن به سازمان و دیگر متعهد مربوطه گزارش نماید.

ماده ۹- سایر معاهدات و تفسیر

۱- به محض لازم الاجرا گردیدن کنوانسیون حاضر، کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا توسط نفت مصوب، ۱۹۵۴ که اصلاح شده بین متعهدان کنوانسیون می‌باشد فسخ شود.

۲- هیچ موردی در کنوانسیون حاضر نباید به تدوین حقوق و توسعه حقوق دریاها توسط کنفرانس ملل متحده، در مورد حقوق دریاها منعقد پیرو قطعنامه (C) XXV 2750 مجمع عمومی سازمان ملل متحد تأثیر بگذارد و نباید بر ادعاهای حاضر یا آینده و نقطه نظرات حقوقی هر کشوری مربوط به حقوق دریاها و ماهیت و محدوده ساحلی و حوزه صلاحیت پرچم کشور تأثیر گذارد.

۳- اصطلاح «حوزه صلاحیت» در کنوانسیون حاضر باید از لحاظ حقوق بین‌المللی لازم الاجرا در زمان تطبیق عملی یا شرح کنوانسیون حاضر تفسیر گردند.

ماده ۱۰- حل اختلاف

هر اختلافی میان دو یا تعداد بیشتری از متعهدان کنوانسیون در ارتباط با شرح یا تطبیق عملی کنوانسیون حاضر در صورتی که حل مشکل از طریق مذاکره میان متعهدان مربوطه امکان‌پذیر نباشد و متعهدان به توافق نرسند به محض درخواست هر یک از آنها مسئله باید به داوری مشخص شده در پروتکل ۲ کنوانسیون حاضر گذاشته شود.

ماده ۱۱- ابلاغ اطلاعات

۱- متعهدان کنوانسیون متعهد به ابلاغ موارد ذیل به سازمان می‌باشند:
الف- متن قوانین، سفارشات، دستورات و مفاد و دیگر اسنادی که در مورد موضوعات گوناگونی در چارچوب کنوانسیون حاضر اعلام شده است.

ب- فهرستی از نمایندگی‌های غیردولتی که مجازند از طرف آنها در مورد موضوعات مربوط به طراحی، ساختمان و تجهیزات کشتی‌های حامل مواد مضر طبق مفاد کنوانسیون عمل کند.

پ- تعداد کافی از نمونه‌های مدارک آنها که تحت مفاد کنوانسیون صادر گردیده است.

ت- فهرستی از امکانات دریافتی شامل موقعیت، ظرفیت و امکانات موجود و دیگر مشخصات،

ث- گزارش‌های رسمی یا خلاصه‌ای از گزارشات تا جایی که نتایج تطبیق عملی کنوانسیون حاضر را نشان دهد، و

ج- یک گزارش آماری سالیانه در یک فرم استاندارد شده توسط سازمان، مجازات‌های واقعی تحمیل شده به جهت تخلف از کنوانسیون حاضر،

۲- سازمان موظف است متعاهدان را از دریافت هر ابلاغی به موجب ماده حاضر مطلع سازد و به تمامی متعاهدان اطلاعات ابلاغ شده به سازمان را تحت بند فرعی ۱(ب) تا ۱(ج) ماده حاضر منتشر نماید.

ماده ۱۲- خسارت‌های وارد به کشتی‌ها

۱- هر مرجع اداری متعهد است تحقیقات مربوط به خسارت وارده بر هر یک از کشتی‌های خود را به موجب مفاد این کنوانسیون در صورتی که چنین خسارتی زیان‌های عمده‌ای را به محیط‌زیست دریایی وارد آورده است، اداره کند.

۲- هر متعهد کنوانسیون متعهد است اطلاعات مربوط به یافته‌های حاصل از تحقیقات

مذکور را برای سازمان فراهم نماید این زمانی است که اقتضاء دارد اطلاعات مذکور در تعیین این که چه تغییراتی در کنوانسیون حاضر ممکن است مطلوب باشد، مورد توجه قرار گیرد.

ماده ۱۳- امضاء، تصویب، قبول، تأیید و الحاق

۱- کنوانسیون حاضر برای امضاء در مقر سازمان از تاریخ ۱۵ ژانویه ۱۹۷۴ تا ۳۱ دسامبر ۱۹۷۴ و پس از آن برای الحاق مفتوح خواهد بود. کشورها ممکن است به کنوانسیون حاضر به طریق ذیل متعهد گردند:

الف- امضاء بدون نیاز به تصویب، قبول یا تأیید، یا

ب- امضاء نیازمند تصویب، قبول یا تأیید که با تصویب، قبول یا تأیید همراه شده

است، یا

ج- الحاق

۲- تصویب، قبول، تأیید یا الحاقیه از طریق ابداع اسناد نزد دبیرکل سازمان صورت تحقیق خواهد پذیرفت.

۳- دبیرکل سازمان تمامی دولت‌هایی که کنوانسیون حاضر را امضاء کرده یا به آن ملحق شده‌اند را از هر امضاء و تصحیح سند جدید تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق و همچنین تاریخ تصحیح سند مطلع خواهد نمود.

ماده ۱۴- ضمیمه‌های اختیاری

۱- هر دولتی ممکن است به هنگام امضاء، تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به کنوانسیون حاضر اعلام نماید که یک یا تمامی ضمیمه‌های سوم، چهارم و پنجم (که از این پس به عنوان ضمیمه‌های اختیاری نام برده می‌شوند) کنوانسیون حاضر را نمی‌پذیرد. به موجب موارد فوق متعاهدان کنوانسیون باید به هر ضمیمه به طور کامل متعهد باشند.

۲- دولتی که اعلام نموده است که متعهد به یک ضمیمه اختیاری نمی‌باشد ممکن است در هر زمانی چنین ضمیمه‌ای را با ابداع اسناد به سازمان اشاره شده در ماده (۲) ۱۳ به سازمان بپذیرد.

۳- دولتی که به موجب بند یک این ماده اعلامیه‌ای در خصوص ضمیمه اختیاری صادر می‌نماید و متعاقباً نیز آن ضمیمه را طبق بند ۲ این ماده مورد پذیرش قرار

نمی‌دهد متعهد به امری نخواهد بود همچنین نخواهد توانست امتیازات مذکور در این کنوانسیون را در خصوص مسائل مرتبط با چنین ضمیمه‌ای مطالبه نماید.

۴- سازمان، دولت‌هایی که کنوانسیون حاضر را امضاء کرده یا به آن ملحق شده‌اند را از هر اعلامیه‌ای که به موجب این صادر شده و همچنین از دریافت اسناد تودیع شده وفق مقررات بند ۲ این ماده، مطلع خواهد نمود.

ماده ۱۵- لازم‌الاجرا شدن

۱- کنوانسیون حاضر باید ۱۲ ماه پس از تاریخی لازم‌الاجرا خواهد گردید که در آن تاریخ حداقل ۱۵ دولتی که ظرفیت ناوگان تجاری آنها بیشتر از ۵ درصد ظرفیت خالص کشتیرانی تجاری دنیا را تشکیل می‌دهد طبق ماده ۱۳ جزء متعاهدان قرار گرفته باشند.

۲- یک ضمیمه اختیاری ۱۲ ماه پس از تاریخی لازم‌الاجرا خواهد شد که شرایط قید شده در بند ۱ ماده حاضر در ارتباط با آن ضمیمه حاصل شده باشد.

۳- سازمان، دولت‌هایی که کنوانسیون حاضر را امضاء کرده یا به آن ملحق شده‌اند را از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن و تاریخی که ضمیمه اختیاری طبق بند ۲ این ماده لازم‌الاجرا می‌شود مطلع خواهد نمود.

۴- برای دولت‌هایی که اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق را در ارتباط با این کنوانسیون با هرگونه ضمیمه اختیاری را بعد از تحقق شرایط لازم‌الاجرا شدن آن، اما قبل از تاریخ لازم‌الاجرا شدن، تودیع نموده باشند. تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق در تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون یا چنین الحاقیه‌ای یا سه ماه بعد از تاریخ تصحیح سند (هر کدام که تاریخ آن دیرتر باشد) پایدار خواهد گردید.

۵- برای دولت‌هایی که سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق را پس از تاریخی که کنوانسیون یا ضمیمه اختیاری لازم‌الاجرا می‌گردد، تودیع نموده باشد، کنوانسیون یا ضمیمه اختیاری سه ماه پس از تاریخ تودیع سند لازم‌الاجرا خواهد گردید.

۶- بعد از تاریخی که طی آن تمامی شرایط لازم به موجب ماده ۱۶ جهت لازم الاجرا کردن اصلاحیه‌ای به این کنوانسیون یا ضمیمه اختیاری فراهم شده باشد، هر سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق تودیع شده، به کنوانسیون و ضمیمه به همان نحوی که اصلاح شده، تسریع خواهد یافت.

ماده ۱۶- اصلاحات

۱- کنوانسیون حاضر ممکن است توسط روش‌های ذکر شده در بندهای ذیل اصلاح شود.

۲- اصلاحات پس از رسیدگی توسط سازمان:

الف- هر اصلاحیه پیشنهاد شده توسط یک متعهد کنوانسیون باید به سازمان تسلیم گردد و از طریق دبیرکل سازمان به کلیه اعضای سازمان و تمامی متعاهدان حداقل ۶ ماه قبل از رسیدگی آن انتقال یابد،

ب- هر اصلاحیه پیشنهاد و انتقال شده به شرح فوق باید به یک مرجع ذیصلاح توسط سازمان جهت رسیدگی تسلیم گردد،

پ- متعاهدان کنوانسیون، چه اعضای سازمان باشند و چه نباشند، محق به شرکت در مذاکرات مرجع ذیصلاح می‌باشند.

ت- اصلاحات باید توسط دو سوم اکثریت آراء متعاهدان کنوانسیون حاضر پذیرفته شود،

ث- در صورت قبول طبق بند فرعی (ت) فوق اصلاحات باید توسط دبیرکل سازمان به کلیه متعاهدان کنوانسیون جهت پذیرش ارسال گردد.

ج- یک اصلاحیه باید اینطور تلقی شود که طبق شرایط ذیل پذیرفته شده است.

۱- اصلاحیه به یک ماده کنوانسیون چنین تلقی خواهد شده که در تاریخی پذیرفته شده را توسط دو سوم متعاهدانی که ناوگان تجاری آنها کمتر از ۵ درصد ظرفیت خالص ناوگان تجاری دنیا نباشد مورد پذیرش قرار گرفته است.

۲- اصلاحیه به یک ضمیمه کنوانسیون اینطور تلقی خواهد شد که طبق روش ذکر شده در بند فرعی ج (۳) پذیرفته شده است مگر زمانی که مرجع ذیصلاح در زمان پذیرش آن تعیین نماید که اصلاحیه باید در تاریخی که توسط دو سوم متعاهدانی که ناوگان تجاری آنها کمتر از ۵ درصد ظرفیت خالص ناوگان تجاری دنیا نباشد، مورد پذیرش قرار گیرد. با این وجود هر زمان قبل از لازم الاجرا شدن اصلاحیه به ضمیمه کنوانسیون، یک متعاقد ممکن است به دبیرکل سازمان اطلاع دهد که تأیید صریح آن دولت قبل از لازم الاجرا شدن اصلاحیه ضروری خواهد بود. دبیرکل اطلاعیه مذکور و تاریخ دریافت آن را جهت اطلاع متعاهدان به کنوانسیون اعلام خواهد نمود.

۳- اصلاحیه برای پیوست ضمیمه کنوانسیون باید اینطور تلقی شود که در پایان هر دوره تعیین شده توسط مرجع ذیصلاح در زمان قبول آن پذیرفته شده است. این دوره نباید کمتر از ۱ ماه باشد مگر اینکه ظرف مدت مذکور اعتراضی به سازمان که توسط متعاهدانی که کمتر از یک سوم نباشد یا توسط متعاهدانی که ناوگان تجاری آنها کمتر از ۵ درصد ظرفیت خالص ناوگان تجاری دنیا نباشد اعتراض شده باشد (هر کدام از شرایط که محقق شده باشد).

۴- یک اصلاحیه برای پروتکل یک کنوانسیون مشمول همان روش‌هایی خواهد بود که برای اصلاحیه‌های ضمایم کنوانسیون ذکر شده در بند فرعی ج (۲) یا ج (۳) بالا وجود دارد،

۵- اصلاحیه پروتکل ۲ کنوانسیون مشمول همان روش‌هایی خواهد بود که برای اصلاحیه‌های یک ماده کنوانسیون ذکر شده در بند فرعی ج (۱) بالا وجود دارد،

چ- اصلاحیه باید تحت شرایط ذیل لازم‌الاجرا گردد:

۱- در مورد اصلاحیه یک ماده کنوانسیون برای پروتکل یک یا برای یک ضمیمه کنوانسیون که مشمول روش تعیین شده در بند فرعی ج (۳) نباشد، اصلاحیه قبول شده بر حسب مفاد قبلی

۶ ماه بعد از تاریخ پذیرفتن آن در مورد متعاهدانی که اعلام کرده‌اند آن را پذیرفته‌اند لازم‌الاجرا خواهد گردید.

۲- در مورد اصلاحیه پروتکل یک برای پیوست ضمیمه یا برای یک ضمیمه کنوانسیون تحت روش تعیین شده در بند فرعی ج (۳) اصلاحیه، بنظر می‌رسد که طبق شرایط قبلی قبول شده است و باید ظرف ۶ ماه پس از پذیرش آن برای تمامی متعاهدان به استثنای آنهایی که قبل از آن تاریخ اعلامیه‌ای را ارسال داشته مبنی بر اینکه اصلاحیه را قبول ندارند یا یک اصلاحیه تحت بند فرعی ج (۲) که اظهار تأیید آنها ضروری است، لازم‌الاجرا گردد.

۳- اصلاحیه توسط کنفرانس:

الف- به محض درخواست متعاهدی که حداقل توسط یک سوم متعاهدان موافقت شده است سازمان باید کنفرانسی متشکل از متعاهدان کنوانسیون تشکیل دهد تا اصلاحات کنوانسیون حاضر را بررسی نماید.

ب- هر اصلاحیه قبول شده از سوی چنین کنفرانسی به وسیله‌ی دو سومی که اکثریت آنها حاضرند و رأی داده‌اند باید توسط دبیرکل سازمان به اطلاع کلیه طرفین متعاهدین جهت پذیرش رسانده شود.

ج- مگر در صورتی که کنفرانس به طریق دیگری تصمیم بگیرد اصلاحیه اینطور تلقی خواهد شد که پذیرفته شده و طبق روش‌های تعیین شده در بند ۲ (ج) و (چ) بالا لازم‌الاجرا گردیده است.

۴- الف- در مورد یک اصلاحیه ضمیمه اختیاری رجوع به ماده‌ی حاضر برای یک «متعهد کنوانسیون» باید به منزله ارجاع به دولت متعهد به آن ضمیمه تلقی شود.

ب- هر متعاهدی که از قبول اصلاحیه یک ضمیمه سرباز زند تنها در راستای اجرای آن اصلاحیه غیرمتعهد تلقی خواهد شد.

۵- قبول و لازم‌الاجرا شدن یک ضمیمه جدید مشمول همان روشی خواهد بود که برای قبول و لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه برای یک ماده کنوانسیون وجود دارد.

۶- چنانچه صریحاً به طریق دیگری بیان شده باشد یک اصلاحیه کنوانسیون حاضر که تحت این ماده ایجاد می‌شود و به ساختمان کشتی مربوط می‌شود، تنها برای کشتی‌هایی که قرارداد ساخت آنها منعقد شده یا در صورت عدم وجود قرارداد ساخت، اسکلت کشتی بنا شده یا پس از تاریخی که اصلاحیه لازم‌الاجرا شده، باید قابل اجرا باشد.

۷- هر اصلاحیه پروتکل یا ضمیمه باید با مفهوم پروتکل مذکور یا ضمیمه در ارتباط بوده و با مواد کنوانسیون متناسب شود.

۸- دبیرکل سازمان باید تمامی متعهدان راز اصلاحاتی که تحت ماده‌ی حاضر لازم‌الاجرا می‌گردند توأم با تاریخی که چنین اصلاحیه‌ای لازم‌الاجرا می‌گردد، مطلع سازد.

۹- هر اعلامیه حاکی از قبول یا مخالفت با یک اصلاحیه تحت ماده‌ی حاضر کتباً به دبیرکل سازمان اطلاع داده خواهد شد و دبیرکل سازمان این اعلامیه و تاریخ دریافت آن را به اطلاع متعهدان کنوانسیون خواهد رساند.

ماده ۱۷- ارتقاء همکاری‌های فنی

متعهدان کنوانسیون باید با مشاوره با سازمان و دیگر اعضای بین‌المللی جهت ارتقاء کمک و همکاری از طریق مدیر اجرایی برنامه‌ی محیط زیست سازمان ملل متحد متعهدینی را که کمک فنی تقاضا می‌نمایند برای مواد ذیل حمایت کنند:

الف- آموزش پرسنل فنی و علمی،

ب- فراهم کردن تجهیزات لازم و امکانات دریافت و کنترل،

پ- تسهیل سایر تدابیر و اقدامات جلوگیری یا تخفیف آلودگی محیط زیست دریایی ناشی از کشتی‌ها، و

ت- تشویق برای تحقیق،

ترجیحاً در کشورهای مورد بحث، جهت پیشبرد هرچه بیشتر اهداف و مقاصد

کنوانسیون حاضر.

ماده ۱۸- انقضاء

۱- کنوانسیون حاضر یا هر ضمیمه اختیاری ممکن است توسط هریک از متعهدین کنوانسیون در زمانی پس از گذشت ۵ سال از تاریخی که کنوانسیون یا ضمیمه مذکور برای آن متعهد لازم‌الاجرا می‌گردد، فسخ شود.

۲- فسخ به موجب اعلامیه کتبی به دبیرکل سازمان که تمامی متعهدان دیگر را از چنین اعلامیه دریافتی و تاریخ دریافت آن و همچنین تاریخی که چنین فسخی به عمل آمده، مطلع می‌سازد صورت تحقق به خود خواهد گرفت.

۳- فسخ باید ۹۰ روز پیش از دریافت اعلامیه‌ی فسخ توسط دبیرکل سازمان یا پس از اتمام دوره‌ی طولانی‌تر دیگری که ممکن است در اعلامیه ذکر شود، اجرا گردد،

ماده ۱۹- تودیع و ثبت

۱- کنوانسیون حاضر نزد دبیرکل سازمان که رونوشت‌های تأیید شده مطابق باصل مربوط به آن را به تمامی دولت‌هایی که کنوانسیون حاضر را امضاء یا به آن ملحق شده‌اند، سپرده خواهد شد.

۲- به محض لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون حاضر، متن باید توسط دبیرکل سازمان به دبیرکل سازمان ملل متحد برای ثبت و انتشار طبق ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد فرستاده شود.

ماده ۲۰- زبان‌ها

کنوانسیون حاضر باید در یک سند به زبان‌های انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی که از اعتبار برابر برخوردار هستند تهیه شود. ترجمه‌های رسمی به زبان‌های عربی، آلمانی، ایتالیایی و ژاپنی تهیه و همراه با نسخه اصلی امضاء شده تودیع خواهد شد.

گواهی می‌شود که امضاءکنندگان ذیل به منظور امضاء پروتکل حاضر دارای اختیار تام از طرف دولت‌های متبوع‌شان می‌باشند.

مصوب لندن روز دوم نوامبر یکهزار و نهصد و هفتاد و سه.

۲۱- قانون الحاق جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (MARPOL 78/1973)

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (مارچ ۱۹۷۳/۷۸) و ضمیمه‌های (۱)، (۲) و (۵) پروتکل مزبور به شرح پیوست ملحق شود و اسناد آن را مبادله نماید.

تبصره ۱- اجازه الحاق مزبور شامل ضمیمه سوم و چهارم پروتکل نمی‌باشد و این امر هنگام ابلاغ الحاق توسط دولت به طور صریح اعلام خواهد شد.

تبصره ۲- ارجاع اختلاف‌های ناشی از اجرای این پروتکل به مصالحه یادآوری با تصویب مراجع ذیصلاح قانونی خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره منضم به متن پروتکل و ضمیمه شماره‌های (۱)، (۲) و (۵) آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست‌وششم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و مجلس شورای اسلامی تصویب و نظر شورای نگهبان در مهلت مقرر موضوع اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران واصل نگردید.

پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی‌ها، ۱۹۷۳

متعهدان به پروتکل حاضر،

با تشخیص این‌که کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی‌ها، ۱۹۷۳، کمک

قابل توجهی جهت حفظ محیط‌زیست دریایی آلودگی ناشی از کشتی‌ها نموده است،

همچنین با تشخیص نیاز به پیشرفت بیشتر جهت جلوگیری و کنترل آلودگی محیط زیست دریایی ناشی از کشتی‌ها خصوصاً تانکرهای نفتی با تشخیص بیشتر نیاز به اجرای مقررات جلوگیری از آلودگی ناشی از نفت گنجانده شده در ضمیمه اول کنوانسیون مذکور که تا سرحد امکان سریع و وسیع باشد،

اما با تأیید نیاز به تغییر در عملکرد ضمیمه دوم کنوانسیون مذکور تا زمانی که مسائل مسلم فنی به طور رضایت‌بخشی حل شده باشد،

بادر نظر گرفتن این‌که این اهداف ممکن است به بهترین نحو با انعقاد پروتکلی مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی‌ها، ۱۹۷۳، حاصل آید،

به شرح ذیل موافقت نموده‌اند:

ماده ۱- تعهدات کلی

۱- متعهدان پروتکل حاضر متعهد اجرای مفاد:

الف- پروتکل حاضر و ضمیمه مربوط به آن را که جزء لاینفک پروتکل حاضر را

تشکیل می‌دهد، و

ب- کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی‌ها، ۱۹۷۳ (از این پس به عنوان «کنوانسیون» به آن اشاره می‌شود) با عنایت به اصلاحات و اضافات مندرج در پروتکل حاضر.

۲- مفاد کنوانسیون و پروتکل حاضر باید به عنوان یک سند واحد خوانده و تفسیر گردند.

۳- هر ارجاع به پروتکل حاضر همزمان ارجاع به ضمیمه مربوط به آن را شامل می‌شود.

ماده ۲- اجرای ضمیمه ۲ کنوانسیون

۱- با وجود مفاد ماده ۱۴(۱) کنوانسیون، متعهدان پروتکل حاضر موافقت می‌کنند که متعهد به مفاد ضمیمه دوم کنوانسیون برای یک دوره سه ساله از تاریخ لازم‌الاجرا شدن پروتکل حاضر یا برای دوره طولانی‌تر که ممکن است توسط دوسوم اکثریت متعهدان پروتکل حاضر در کمیته حفاظت محیط‌زیست دریایی (از این پس به آن کمیته اشاره می‌شود) سازمان مشورتی بین‌الدول دریانوردی (از این پس به آن «سازمان» اشاره می‌شود) تصمیم‌گیری می‌شود، نخواهند بود.

۲- در طی دوره تعیین شده در بند یک این ماده، متعهدان پروتکل حاضر تحت هیچ تعهدی یا محق ادعای هیچ امتیازی به موجب کنوانسیون نخواهند بود. هرگونه ارجاعی به متعهدان در کنوانسیون نباید شامل متعهدان پروتکل حاضر تا جایی که به موضوعات مربوط به ضمیمه مذکور ارتباط دارد، باشد.

ماده ۳- تبادل اطلاعات

متن ماده ۱۱ (۱) (ب) کنوانسیون با موارد ذیل جایگزین شده است:

«فهرستی از بازرسان منتخب یا سازمان‌های به رسمیت شناخته شده‌ای مجاز بوده تا از طرف آنها در دستگاه اجرایی موضوعات مربوط به طراحی، ساخت، تجهیزات و عملیات کشتی‌های حامل مواد مضر طبق مفاد مقررات برای انتقال به متعهدان جهت اطلاع مأموران‌شان عمل کنند. بنابراین دستگاه اداری سازمان را از مسئولیت‌ها و شرایط

ویژه مراجع که نماینده شده‌اند تا بازرسان و سازمان‌های به رسمیت شناخته‌ای را انتخاب نمایند، مطلع خواهد ساخت.»

ماده ۴- امضاء، تصویب، قبول، تأیید و الحاق

۱- پروتکل حاضر باید برای امضاء در مقر سازمان از اول ژوئن ۱۹۷۸ تا ۳۱ می ۱۹۷۹ و پس از آن برای الحاق مفتوح خواهد بود، دولت‌ها ممکن است به طریق ذیل متعاهدان پروتکل حاضر شوند:

الف- امضاء بدون نیاز به تصویب، قبول یا تأیید یا

ب- امضاء نیازمند به تصویب، قبول یا تأیید متعاقب تصویب، قبول یا تأیید،

ج- الحاقیه

ماده ۵- لازم‌الاجرا شدن

۱- پروتکل حاضر ۱۲ ماه پس از تاریخی لازم‌الاجرا خواهد گردید که در آن تاریخ حداقل ۱۵ دولتی که ظرفیت ناوگان تجاری آنها کمتر از ۵ درصد ظرفیت خالص کشتیرانی تجاری دنیا را تشکیل دهد، طبق ماده ۴ این پروتکل جزء متعاهدان قرار گرفته باشند.

۲- هر سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق تودیع شده پس از تاریخی که پروتکل حاضر لازم‌الاجرا می‌گردد سه ماه پس از تاریخ تودیع قابل اجرا بود.

۳- بعد از تاریخی که طی آن اصلاحیه وارد به پروتکل حاضر بر طبق ماده ۱۶ کنوانسیون پذیرفته شده تلقی می‌شود هر سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق تودیع شده به همان نحوی که اصلاح شده در خصوص پروتکل حاضر نیز اعمال خواهد شد.

ماده ۶- اصلاحات

روش‌های مندرج در ماده ۱۶ کنوانسیون در خصوص اصلاحیه‌هایی به مواد، ضمیمه و پیوست یک ضمیمه کنوانسیون به اصلاحات وارد به مواد، ضمیمه و پیوست ضمیمه پروتکل حاضر نیز قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۷- فسخ

۱- پروتکل حاضر ممکن است توسط هر متعاقد به پروتکل حاضر در هر زمانی پس از

گذشت ۵ سال از تاریخی که پروتکل برای آن متعاقد لازم‌الاجرا است، فسخ شود.

۲- فسخ از طریق سپردن یک سند فسخ نزد دبیرکل سازمان صورت خواهد پذیرفت.

۳- یک فسخ ۱۲ ماه پس از دریافت اعلامیه توسط دبیرکل سازمان یا پس از گذشت هر دوره طولانی‌تری که ممکن است در اعلامیه مشخص شود، مؤثر خواهد بود.

ماده ۸- مرجع تودیع

۱- پروتکل حاضر نزد دبیرکل سازمان تودیع خواهد شد (از این پس به آن به عنوان مرجع تودیع اشاره می‌شود).

۲- مرجع تودیع باید:

الف- به تمامی دولت‌هایی که پروتکل حاضر را امضاء یا به آن ملحق شده‌اند موارد ذیل را اطلاع دهد:

۱- هر امضاء جدید یا تودیع یک سند تصویب، قبول، تأیید یا الحاق همراه با تاریخ آن.

۲- تاریخ لازم‌الاجرا شدن پروتکل حاضر،

۳- تودیع هر سند فسخ پروتکل حاضر همراه با تاریخ دریافت آن و تاریخی که فسخ صورت گرفته است،

۴- هر تصمیم اتخاذ شده طبق ماده ۲ (۱) پروتکل حاضر،

ب- ارسال رونوشت‌های مصد پروتکل حاضر به تمامی دولت‌هایی که پروتکل حاضر را امضاء یا به آن ملحق شده‌اند.

۳- به محض لازم الاجرا شدن پروتکل حاضر یک رونوشت مصد آن توسط مرجع تودیع به دبیرخانه سازمان ملل متحد جهت ثبت و انتشار طبق ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد انتقال خواهد یافت.

ماده ۹- زبانها

پروتکل حاضر در یک نسخه اصلی به زبانهای انگلیسی، فرانسه، روسی، اسپانیایی که از اعتبار برابر برخوردار هستند تهیه می شود، ترجمه های رسمی به زبانهای عربی، آلمان، ایتالیایی و ژاپنی تهیه شده و با نسخه اصلی امضاء شده، تودیع خواهد شد. گواهی می شود که امضاءکنندگان ذیل به منظور امضای پروتکل حاضر دارای اختیار تام از طرف دولت های متبوعشان می باشند. مصوب لندن روز هفدهم فوریه یک هزار و نه صد و هفتاد و هشت.

۲۲- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون بین المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۶۹) و پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون تأسیس یک صندوق بین المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱)

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون بین المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی

۱۹۶۹ مشتمل بر مقدمه، هجده ماده یک ضمیمه و نکات توضیحی و پروتکل (۱۹۹۲) جهت اصلاح کنوانسیون تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱) مشتمل بر مقدمه و سی‌ونه ماده به شرح پیوست ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

بسم الله الرحمن الرحيم

پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱) طرف‌های متعهد به پروتکل حاضر با در نظر داشتن کنوانسیون بین‌المللی تأسیس صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱) و پروتکل (۱۹۸۴) مربوط به آن. با توجه به این‌که پروتکل (۱۹۸۴) مربوط به این کمیسیون که دامنه شمول را افزایش و میزان غرامت را بهبود می‌بخشد لازم‌الاجراء نگردیده است. با تأیید اهمیت حفظ استمرار نظام بین‌المللی مسئولیت و جبران خسارت آلودگی نفتی.

با آگاهی از نیاز به تضمین لازم‌الاجرا شدن هر چه سریع‌تر مفاد پروتکل (۱۹۸۴). با اذعان به این‌که اتخاذ ترتیباتی جهت اجراء همزمان و مکمل کنوانسیون اصلاح شده و

کنوانسیون اصلی برای یک دوره انتقالی، برای دولت‌های متعهد واجد مزیت است. با قانع شدن نسبت به این‌که تبعات اقتصادی خسارت آلودگی ناشی از حمل نفت به صورت فله در دریا توسط کشتی‌ها کماکان باید مشترکاً توسط صنعت کشتیرانی و صاحبان کالاهای نفتی تحمل گردد.

با در نظر داشتن تصویب پروتکل (۱۹۹۲) جهت اصلاح کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۶۹) به شرح ذیل توافق نمودند:

ماده ۱- کنوانسیونی که توسط مفاد این پروتکل اصلاح می‌شود عبارت است از کنوانسیون بین‌المللی تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱) که از این پس با عنوان کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) مورد اشاره قرار خواهد گرفت.

برای دولت‌های متعاقد به پروتکل (۱۹۷۶) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) اشاره به عنوان مزبور، به منزله اشاره به کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط آن پروتکل تلقی خواهد شد.

ماده ۲- ماده (۱) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌شود:

۱- متن ذیل جایگزین بند (۱) می‌شود:

۱- کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) به معنای کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از آلودگی نفتی (۱۹۹۲) می‌باشد.

۲- پس از بند (۱) بند جدیدی به صورت ذیل اضافه می‌گردد:

(۱) مکرر - کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به معنای کنوانسیون بین‌المللی تأسیس صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱) می‌باشد. برای دولت‌های متعاقد به پروتکل (۱۹۷۶) مربوط به آن کنوانسیون، این عبارت به منزله اشاره به کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط آن پروتکل تلقی خواهد شد.

۳- متن ذیل جایگزین بند (۲) می‌شود:

۲- کشتی، شخص، مالک، نفت، خسارت آلودگی، اقدامات پیشگیرانه، سانحه و سازمان دارای همان معانی مندرج در ماده (۱) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) می‌باشد.

۴- متن ذیل جایگزین بند (۴) می‌شود:

۴- واحد محاسبه دارای همان معنی مندرج در بند (۹) ماده (۵) کنوانسیون

مسئولیت (۱۹۹۲) می‌باشد.

۵- متن ذیل جایگزین بند (۵) می‌شود:

ظرفیت کشتی دارای همان معنی مندرج در بند (â1) ماده (۵) کنوانسیون مسئولیت

(۱۹۹۲)

می‌باشد.

۶- متن ذیل جایگزین بند (۷) می‌شود:

۷- ضامن به معنای هر شخصی است که به منظور تحت پوشش قرار دادن

مسئولیت مالک مطابق بند (۱) ماده (۷) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) بیمه یا تضمین مالی دیگری ارائه می‌کند.

ماده ۳- ماده (۲) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌شود:

متن ذیل جایگزین بند (۱) می‌شود:

۱- بدین وسیله یک صندوق بین‌المللی جهت جبران خسارت آلودگی تحت عنوان

صندوق بین‌المللی جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۹۲) که از این پس صندوق نامیده خواهد شد با اهداف ذیل تأسیس می‌گردد:

الف- پرداخت غرامت در ازای خسارت آلودگی به میزانی که پوشش حمایتی ارائه

شده توسط کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) ناکافی نیست.

ب- به اجراء درآوردن مقاصد مذکور در این کنوانسیون.

ماده ۴- متن ذیل جایگزین ماده (۳) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) می‌شود:

این کنوانسیون منحصراً شامل موارد ذیل خواهد بود:

الف- خسارت آلودگی ایجاد شده:

(۱) در سرزمین، شامل دارای سرزمینی یک دولت متعهد، و

(۲) در منطقه انحصاری اقتصادی که یک دولت متعهد که بر اساس حقوق

بین‌المللی ایجاد شده است، یا اگر یک دولت متعهد چنین منطقه‌ای را ایجاد ننموده

است، در منطقه‌ای فراتر و مجاور با دریای سرزمینی آن دولت که براساس حقوق

بین‌الملل توسط دولت مزبور تعیین شده است، که این منطقه نباید بیش از ۲۰۰ مایل دریایی از خط مبدایی که عرض دریای سرزمینی از اندازه گرفته خواهد شد امتداد یابد.

ب- اقدامات پیشگیرانه جهت پیشگیری یا به حداقل رساندن خسارت مزبور، در هر محلی که انجام شود.

ماده ۵- عنوان مواد (۴) تا (۹) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) با حذف عبارت «و تادیه خسارت» اصلاح می‌گردد.

ماده ۶- ماده (۴) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌گردد:

۱- در بند (۱) پنج مورد اشاره به کنوانسیون مسئولیت جای خود را به کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) خواهد داد.

۲- متن ذیل جایگزین بند (۳) می‌شود:

۳- در صورتی که صندوق ثابت کند که خسارت آلودگی کلاً یا جزئاً ناشی از فعل یک ترک فعل توأم با قصد ایراد خسارت توسط شخصی که متحمل خسارت شده یا ناشی از قصور شخص مزبور بوده است، صندوق می‌تواند کلاً جزئاً از تعهد خود مبنی بر پرداخت غرامت به چنین شخصی معاف گردد. صندوق در هر صورت به میزانی که مالک کشتی می‌توانسته طبق بند (۳) ماده (۳) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) معاف گردد، از مسئولیت معاف خواهد شد. با این حال چنین معافیتی در خصوص اقدامات پیشگیرانه شامل حال صندوق نخواهد شد.

۳- متن ذیل جایگزین متن (۴) خواهد شد:

۴- الف- به غیر از مواردی که در بندهای فرعی (ب) و (ج) این بند به گونه دیگری مقرر شده است، کل میزان غرامت قابل پرداخت توسط صندوق طبق این ماده رابطه با هر سانحه واحد، بگونه‌ای محدود خواهد شد، که کل این مقدار و مقدار غرامتی که عملاً طبق کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) در ازای خسارت آلودگی مشمول کنوانسیون حاضر، بر طبق تعریف ماده (۳) پرداخت گردیده است، از (۱۳۵) میلیون واحد محاسبه تجاوز نکند.

ب- به غیر از موردی که در بند فرعی (ج) به گونه دیگری مقرر شده است، کل مقدار غرامت قابل پرداخت توسط صندوق طبق این ماده در ازای خسارت آلودگی ناشی از یک پدیده طبیعی دارای ماهیت استثنایی، اجتناب‌ناپذیر و غیرقابل مقاومت، از ۱۳۵) میلیون واحد محاسبه تجاوز نخواهد نمود.

ج- حداکثر مقدار غرامت مورد اشاره در بندهای فرعی (الف) و (ب) در ازای هر سانحه واقع شده در طی مدتی که سه دولت متعاقد به این کنوانسیون وجود دارند که مجموع میزان نفت مشمول حق عضویت دریافت شده توسط اشخاص واقع در سرزمین این دولت‌های متعهد در طول سال تقدیمی قبل، معادل یا بیش از ۶۰۰ میلیون تن بوده است، معادل ۲۰۰ میلیون واحد محاسبه خواهد بود.

د- بهره‌انباشته در صندوقی که مطابق بند (۳) ماده (۵) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) افتتاح شده است، اگر چنین بهره‌ای موجود باشد، جهت محاسبه حداکثر غرامت قابل پرداخت توسط صندوق مطابق این ماده در نظر گرفته خواهد شد.

ه- مقادیر مورد اشاره در این ماده بر مبنای ارزش پول مالی در مقابل حق برداشت ویژه در تاریخ صدور رأی مجمع صندوق در خصوص اولین تاریخ پرداخت غرامت، به پول ملی تبدیل خواهد شد.

۴- متن ذیل جایگزین بند (۵) می‌شود:

۵- هنگامی که میزان خواسته‌دعای اثبات شده علیه صندوق بیش از کل میزان

غرامت

قابل پرداخت طبق بند (۴) است،

مقدار موجودی قابل پرداخت به‌گونه‌ای توزیع خواهد شد که نسبت میان هر یک از دعوی اثبات شده و مقدار غرامتی که عملاً توسط خواهان مطابق این کنوانسیون کسب شده است، برای تمامی خواهانها یکسان باشد.

۵- متن ذیل جایگزین بند (۶) می‌شود:

۶- مجمع صندوق می‌تواند در موارد استثنایی حکم نماید که غرامت از طریق این کنوانسیون، حتی در صورتی هم که مالک کشتی صندوقی را طبق بند (۳) ماده (۵) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) افتتاح نکرده است، قابل پرداخت می‌باشد. در چنین موردی، بند (۴هـ) این ماده نیز مجری خواهد.

ماده ۷- ماده (۵) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) حذف می‌گردد.

ماده ۸- ماده (۶) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌شود:

۱- در بند (۱) شماره بند و عبارت «یا تادیه خسارت طبق ماده (۵)» حذف می‌گردد.

۲- بند (۲) حذف می‌گردد.

ماده ۹- ماده (۷) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌شود:

۱- در بندهای (۱)، (۳)، (۴) و (۶) و (۷) مورد اشاره به «کنوانسیون مسئولیت» جای خود را به «کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲)» می‌دهند.

۲- در بند (۱)، عبارت «یا تادیه خسارت طبق ماده (۵)» حذف می‌گردد.

۳- در جمله اول بند (۳) عبارات «یا تادیه خسارت» و «یا (۵)» حذف می‌گردد.

۴- در جمله دوم بند (۳)، عبارت «یا طبق بند (۱) ماده (۵)» حذف می‌گردد.

ماده ۱۰- در ماده (۸) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) اشاره به «کنوانسیون مسئولیت» جای خود را به «کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲)» می‌دهد.

ماده ۱۱- ماده (۹) کنوانسیون صندوق ۱۹۷۱ به صورت ذیل اصلاح می‌شود:

۱- متن ذیل جایگزین بند (۱) می‌گردد:

«۱- صندوق در ازای پرداخت هر مقدار غرامت برای خسارت آلودگی که مطابق

بند (۱) ماده (۴) این کنوانسیون توسط صندوق پرداخت می‌گردد، به عنوان جانشین،

مالک تمامی حقوق خواهد شد که شخص دریافت‌کننده غرامت ممکن است مطابق

کنوانسیون مسئولیت ۱۹۹۲ در مقابل مالک یا ضامن وی بدست آورد.»

- ۲- در بند (۲)، عبارت «یا تادیه خسارت» حذف می‌گردد.
- ماده ۱۲- ماده (â1) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌شود:
متن ذیل جایگزین عبارت صدر بند (۱) می‌شود:
«حق‌السهم پرداختی سالانه به صندوق در خصوص هر یک از دولت‌های متعاقد، توسط اشخاصی پرداخت خواهد شد که در سال تقویمی مورد اشاره در بندهای (۲) (الف) یا (ب) ماده (۱۲) مجموعاً مقداری متجاوز از ۱۵۰/۰۰۰ تن از موارد ذیل را دریافت نموده است.»
- ماده ۱۳- ماده (۱۱) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) حذف می‌گردد.
- ماده ۱۴- ماده (۱۲) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌شود:
۱- در عبارت صدر بند (۱)، عبارت «برای هر یک از اشخاص مورد اشاره در ماده (۱۰)» حذف می‌گردد.
- ۲- در بندهای فرعی (ب) و (ج) بند ۱(۱)، عبارت «یا ۵» حذف می‌گردد و عبارت «۱۵ میلیون فرانک» نیز جای خود را به «چهارمیلیون واحد محاسبه» می‌دهد.
- ۳- بند فرعی ۱ (۲) (ب) حذف می‌گردد.
- ۴- در بند ۱ (۲)، بند فرعی (ج) به (ب) و بند فرعی (د) به (ج) تبدیل خواهد شد.
- ۵- متن ذیل جایگزین عبارت صدر بند (۲) خواهد شد:
«مجمع، کل میزان حق عضویتی را که باید دریافت شود تعیین خواهد نمود. بر مبنای این تصمیم، مدیر در رابطه با هر یک از دولت‌های متعهد، میزان حق عضویت سالانه هر یک از اشخاص مورد اشاره در ماده (â1) را محاسبه خواهد نمود.»
- ۶- متن ذیل جایگزین بند (۴) می‌شود:
- ۴- تاریخ سررسید پرداخت حق عضویت سالانه تاریخی است که در آیین‌نامه داخلی صندوق مشخص خواهد شد. مجمع می‌تواند تاریخ دیگری را برای پرداخت معین کند.
- ۷- متن ذیل جایگزین بند (۵) می‌شود:

«۵- مجمع می‌تواند تحت شرایطی که در آیین‌نامه مالی صندوق مشخص خواهد شد، تصمیم به انتقال وجوه بین مبالغ دریافت طبق ماده (۱۲/۲) (الف) و مبالغ دریافتی طبق ماده (۱۲/۲) (ب) بگیرد».

۸- بند (۶) حذف می‌گردد.

ماده-۱۵ ماده (۱۳) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌شود:

۱- متن ذیل جایگزین بند (۱) می‌شود:

«۱- مبلغ عضویت لازم‌التأدیه طبق ماده (۱۲) که در سر موعد پرداخت نگردد مشمول تعلق بهره قرار خواهد گرفت که نرخ آن مطابق آیین‌نامه داخلی صندوق معین خواهد شد، هر چند که در شرایط متفاوت می‌توان نرخ‌های متفاوتی را تعیین نمود».

۲- در بند (۳) عبارت «مواد (۱۰) و (۱۱)» جای خود را به عبارت «مواد (۱۰) و (۱۱)» خواهد داد و عبارت «(۱۲)» حذف می‌شود.

ماده ۱۶- بند جدیدی با متن ذیل به عنوان بند (۴) به ماده (۱۵) کنوانسیون صندوق

(۱۹۷۱) اضافه می‌گردد:

«۴- هرگاه یکی از دولت‌های متعاقد تعهدات خود را مبنی بر تسلیم اطلاعات مذکور در بند (۲) به مدیر ایفا ننماید و این امر منجر به زیان مالی صندوق شود، دولت متعاقد مزبور مسئول جبران خسارت وارد بر صندوق خواهد بود. مجمع، بنا به توصیه مدیر، تعیین خواهد نمود که آیا دولت متعاقد مزبور باید غرامت بپردازد یا خیر؟»

ماده ۱۷- متن ذیل جایگزین ماده (۱۶) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) می‌شود:

صندوق دارای یک مجمع و یک دبیرخانه تحت سرپرستی مدیر خواهد بود.

ماده ۱۸- ماده (۱۸) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌شود:

۱- در جمله صدر ماده، عبارت «ضمن رعایت مفاد ماده (۲۶)» حذف می‌گردد.

۲- بند (۸) حذف می‌گردد.

۳- متن ذیل جایگزین بند (۹) می‌شود:

«۹- ایجاد هر ارگان فرعی موقت یا دائمی که ضروری تشخیص داده شود، تعریف حیطه اختیارات آن و اعطاء اختیارات لازم به آن جهت اجراء وظایف محوله، مجمع به هنگام انتصاب اعضاء چنین ارگانی تلاش خواهد نمود که توزیع جغرافیایی عادلانه‌ای را میان اعضاء حفظ کند تا اطمینان حاصل کند که دولت‌های متعاهدی که بیشترین مقادیر نفت مشمول حق عضویت در رابطه با آنها دریافت شده است به نحو مقتضی در ارگان مزبور دارای نماینده باشند، آیین کار مجمع می‌تواند پس از اعمال تغییرات لازم، بر کار این ارگان فرعی نیز حاکم باشد.»

۴- در بند (۱۰)، عبارت «کار گروه اجرایی» حذف می‌گردد.

۵- در بند (۱۱)، عبارت «کار گروه اجرایی» حذف می‌گردد.

۶- بند (۱۲) حذف می‌گردد.

ماده ۱۹- ماده (۱۹) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌شود:

۱- متن ذیل جایگزین بند (۱) می‌شود.

«۱- جلسات عادی مجمع در هر سال تقویمی یک نوبت به متعاقب دعوت مدیر

تشکیل خواهد شد.»

۲- در بند (۲) عبارت «کار گروه اجرائی یا» حذف می‌گردد.

ماده ۲۰- مواد (۲۱) تا (۲۷) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) و عنوان این مواد حذف

میگردد.

ماده ۲۱- ماده (۲۹) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

۱- متن ذیل جایگزین بند (۱) می‌شود:

۱- مدیر، عالی‌ترین مقام اجرایی صندوق خواهد بود. ضمن رعایت

دستورالعمل‌های ارائه شده به مدیر توسط مجمع، باید وظایفی را که طبق این

کنوانسیون، آیین‌نامه داخلی صندوق و توسط مجمع به وی محول گردیده است، به

انجام برساند.

۲- در بند (۲) (ه) عبارت «یا کار گروه اجرایی» حذف می‌گردد.

- ۳- در بند (۲) (و)، عبارت یا به کار گروه اجرایی، بر حسب اقتضاء حذف می‌گردد.
- ۴- متن ذیل جایگزین بند (۲) (ز) خواهد شد:
- (ز)- گزارشی از فعالیت‌های صندوق در سال تقویمی قبل از ضمن مشورت با رئیس مجمع تهیه نموده، منتشر خواهد کرد.
- ۵- در بند (۲) (ح) عبارت «کار گروه اجرایی» حذف می‌گردد.
- ماده ۲۲- در بند (۱) ماده (۳۱) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) عبارت «کار گروه اجرایی و» حذف می‌گردد.
- ماده ۲۳- ماده (۳۲) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌گردد:
- ۱- در صدور ماده، عبارت «و کار گروه اجرایی» حذف می‌گردد.
- ۲- در بند فرعی (ب) عبارت و «کار گروه اجرایی» حذف می‌گردد.
- ماده ۲۴- ماده (۳۳) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت ذیل اصلاح می‌شود:
- ۱- بند (۱) حذف می‌گردد.
- ۲- در بند (۲) شماره بند حذف می‌گردد.
- ۳- متن ذیل جایگزین بند فرعی (ج) خواهد شد:
- ج- ایجاد ارگان‌های فرعی طبق بند (۹) ماده (۱۸) و مسائل مربوط به ایجاد این ارگان‌ها.
- ماده ۲۵- متن ذیل جایگزین ماده (۳۵) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) می‌شود:
- دعاوی جبران خسارت طبق ماده (۴) ناشی از سوانح واقع شده پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون، قبل از یکصدویستمین روز پس از آن تاریخ قابل طرح نزد صندوق نمی‌باشد.
- ماده ۲۶- پس از ماده (۳۶) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) چهار ماده جدید به شرح ذیل اضافه می‌گردند:

ماده ۳۶ مکرر (اول) - مقررات انتقال ذیل در مدتی اجراء خواهد شد که از این پس با عنوان دوره انتقال مورد اشاره قرار می‌گیرد و آغاز آن تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون و خاتمه آن

تاریخی خواهد بود که موارد انصراف پیش‌بینی شده در

ماده (۳۱) پروتکل (۱۹۹۲) جهت اصلاح کنوانسیون، اشاره به کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) متضمن اشاره به کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۶۹) به صورت اصلی یا به صورت اصلاح شده توسط پروتکل (۱۹۷۶) آن کنوانسیون (که در این ماده به عنوان کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) بدان اشاره شده است) و همچنین کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) می‌باشد.

ب- هرگاه سانحه‌ای موجب بروز خسارت آلودگی مشمول این کنوانسیون گردد، صندوق به هر شخصی که متحمل خسارت آلودگی شده است، فقط در صورتی و تا میزانی که این شخص قادر به دریافت غرامت کامل و کافی در ازاء خسارت به موجب کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) و کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) نشده است،

غرامت پرداخت خواهد نمود، مشروط بر این که در خصوص خسارت آلودگی مشمول این کنوانسیون در رابطه با دولتی که متعهد به این کنوانسیون می‌باشد ولی متعهد به کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) نیست، صندوق فقط در صورتی و تا میزانی به اشخاص متحمل خسارت آلودگی غرامت پرداخت خواهد کرد که این اشخاص در صورت متعهد بودن دولت مزبور به هر یک از کنوانسیون‌های فوق‌الذکر قادر به دریافت غرامت کامل و کافی نباشند.

ج- در اجراء ماده (۴) این کنوانسیون کل میزان غرامت قابل پرداخت توسط صندوق شامل میزان غرامتی که عملاً طبق کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) پرداخت شده است، در صورتی که چنین غرامتی پرداخت شده باشد و همچنین غرامتی که طبق

کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) عملاً پرداخت شده یا پرداخت آن مفروض تلقی گردیده است نیز خواهد بود.

د- بند (۱) ماده ۹- این کنوانسیون شامل حقوق تعلق گرفته به موجب کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) نیز می‌باشد.

ماده ۳۶ مکرر (دوم)

۱- ضمن رعایت بند (۴) این ماده، کل میزان حق عضویت‌های سالانه قابل پرداخت در رابطه با نفت، مشمول حق عضویت دریافت شده در یک دولت متعاقد واحد در طی یک سال تقویمی، نباید از بیست و هفتم و نیم درصد (۲۷/۵٪) کل مقدار حق عضویت‌های سالانه براساس پروتکل (۱۹۹۲) جهت اصلاح کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) در رابطه با آن سال تقویمی تجاوز نماید.

۲- در صورتی که اجراء مفاد بندهای (۲) و (۳) ماده (۱۲) منجر به آن شود که کل میزان حق عضویت قابل پرداخت توسط پرداخت‌کنندگان حق عضویت در یک دولت متعاقد واحد در

رابطه با یک سال تقویمی معین از بیست و هفتم و نیم درصد (۲۷/۵٪) کل حق عضویت‌های سالانه پرداختی به صندوق در رابطه با آن سال شود.

۳- در صورتی که حق عضویت‌های قابل پرداخت توسط اشخاص در یک دولت متعاقد معین براساس بند (۲) این ماده کاهش یابد، حق عضویت‌های قابل پرداخت توسط اشخاص در سایر دولتهای متعاقد به نسبت سهم آنها افزایش داده خواهد شد تا تضمین گردد که کل میزان حق عضویت قابل پرداخت توسط کلیه اشخاص موظف به پرداخت حق عضویت به صندوق در رابطه با سال تقویمی مورد نظر به مقدار کل حق عضویت‌های تعیین شده توسط مجمع برسد.

۴- مفاد بندهای (۱) تا (۳) این ماده تا زمانی مجری خواهد بود که کل حجم نفت مشمول حق عضویت دریافت شده در تمامی دولت‌های متعهد ظرف یک سال تقویمی به هفتصد و پنجاه میلیون تن برسد یا مدت پنج سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن پروتکل

(۱۹۹۲) مذکور سپری شود و از میان این دو موعد، هر کدام زودتر باشد ملاک خواهد بود.

ماده ۳۶ مکرر (سوم) - قطع نظر از مفاد این کنوانسیون، مفاد ذیل نیز در طی دوره‌ای که هم کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) و هم این کنوانسیون لازم‌الاجرا می‌باشند، در خصوص اداره صندوق قابل اجرا خواهد بود:

الف - دبیرخانه صندوق به موجب کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) تأسیس گردیده است (و از این پس با عنوان «صندوق (۱۹۷۱)» مورد اشاره قرار خواهد گرفت و تحت ریاست مدیر می‌باشد، می‌تواند به عنوان دبیرخانه و مدیر صندوق نیز فعالیت کند.

ب - در صورتی که براساس بند فرعی (الف)، دبیرخانه و مدیر صندوق (۱۹۷۱) به عنوان دبیرخانه و مدیر صندوق نیز فعالیت نمایند، در موارد بروز تعارض منافع میان صندوق (۱۹۷۱) و صندوق، نمایندگی صندوق برعهده رئیس مجمع صندوق خواهد بود.

ج - مدیر و پرسنل و کارشناسان منصوب از جانب وی، که وظایف خود را به موجب این کنوانسیون و کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به انجام می‌رسانند، تا هنگامی که وظایف خود را طبق این ماده انجام می‌دهند، ناقص مفاد ماده (۳) این کنوانسیون به حساب نخواهند آمد.

د - مجمع صندوق تلاش خواهد نمود تصمیماتی را که مغایر با تصمیمات متخذه توسط مجمع صندوق (۱۹۷۱) باشد اتخاذ نکند. در صورت بروز اختلاف نظر در رابطه با موضوعات اداری مشترک، مجمع صندوق تلاش خواهد نمود که با همکاری متقابل و توجه به اهداف مشترک هر دو سازمان، به اتفاق نظر با مجمع صندوق (۱۹۷۱) دست پیدا کند.

ه - در صورت تصمیم مجمع صندوق (۱۹۷۱) مطابق بند (۲) ماده (۴۴) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱)، صندوق می‌تواند جانشین حقوق، تعهدات و دارایی‌های صندوق

شود.

و- صندوق کلیه هزینه‌ها و مخارج ناشی از خدمات اداری انجام شده توسط صندوق (۱۹۷۱) به نیابت از صندوق را به صندوق مذکور (۱۹۷۱) بازپرداخت خواهد نمود.

ماده ۳۶ مکرر (چهارم) - مواد نهایی، مقررات نهایی این کنوانسیون از مواد (۲۸) تا (۳۹) پروتکل (۱۹۹۲) جهت اصلاح کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) اشارات به عمل آمده در این کنوانسیون به دولت‌های متعهد به معنای اشاره به دولت‌های متعهد آن پروتکل تلقی خواهد شد.

ماده -۲۷

۱- کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) و این پروتکل، در روابط میان طرف‌های متعهد به این پروتکل، در کنار یکدیگر هر دو به عنوان یک سند واحد قرائت و تفسیر خواهند شد.

۲- مواد (۱) تا (۳۶) مکرر (چهارم) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل به عنوان کنوانسیون بین‌المللی تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت ناشی از آلودگی نفتی، (۱۹۹۲) شناخته خواهد شد. (کنوانسیون صندوق ۱۹۹۲).

مقررات نهایی

ماده ۲۸- امضاء تصویب، پذیرش، تأیید و الحاق

۱- این پروتکل از ۱۵ ژانویه (۱۹۹۳) برابر با ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ لغایت ۱۴ ژانویه (۱۹۹۴) برابر با ۱۳۷۳/۱۰/۲۴ جهت امضاء توسط هر دولتی که کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) را امضاء نموده است، در لندن مفتوح خواهد بود.

۲- ضمن رعایت بند (۴)، این پروتکل توسط دولت‌هایی که آن را امضاء نموده‌اند مورد تصویب، پذیرش یا تأیید قرار خواهد گرفت.

۳- ضمن رعایت بند (۴)، این پروتکل برای الحاق توسط کشورهای که آن را امضاء نکرده‌اند مفتوح خواهد بود.

۴- این پروتکل فقط می‌تواند موضوع تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق دولت‌هایی قرار بگیرد که کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) را مورد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق قرار داده‌اند.

۵- تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق از طریق تودیع یک سند رسمی بدین مضمون نزد دبیرکل سازمان اثر خواهد یافت.

۶- دولتی که به این پروتکل متعهد است اما از طرف‌های متعهد به کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) نمی‌باشد، در رابطه با سایر طرف‌های متعهد این پروتکل مقید به مفاد کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل خواهد بود، اما در رابطه با

طرف‌های متعهد به کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) مقید به مفاد آن کنوانسیون نخواهد بود.

۷- هرگونه سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق که پس از لازم‌الاجرا شدن هر یک از اصلاحیه‌های کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل تودیع گردد، مربوطه به کنوانسیون اصلاح شده مزبور توسط اصلاحیه مورد نظر تلقی خواهد شد.

ماده ۲۹- اطلاعات مربوط به نفت مشمول پرداخت حق‌السهم

۱- پیش از آن که این پروتکل برای یک دولت لازم‌الاجرا شود، دولت مزبور باید به هنگام تودیع سند مورد اشاره در بند (۵) ماده (۲۸) و پس از آن به طور سالانه در تاریخی که توسط دبیرکل سازمان تعیین خواهد شد، نام و نشانی هر شخصی را که در رابطه با آن دولت، مسئول پرداخت حق‌السهم به صندوق مطابق ماده (۱۰) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل می‌باشد، به همراه اطلاعات

مربوط به مقادیر نفت مشمول پرداخت حق‌السهم دریافت شده توسط هر یک از این اشخاص در سرزمین آن دولت در طی سال تقویمی قبل، به دبیرکل اعلام نماید.

۲- در طول دوره انتقالی، مدیر به جای دولت‌های متعهد، به طور سالانه اطلاعات مربوط به مقادیر نفت مشمول پرداخت حق‌السهم دریافت شده توسط اشخاص مسئول پرداخت حق‌السهم به صندوق وفق ماده (۱۰) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل را به دبیرکل سازمان اعلام خواهد نمود.

ماده ۳۰- لازم‌الاجرا شدن

۱- این پروتکل دوازده ماه پس از تاریخی که در آن شرایط ذیل تأمین شوند لازم‌الاجرا خواهد شد:

الف- حداقل هشت دولت اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق خود را نزد دبیرکل سازمان تودیع نموده باشند، و

ب- دبیرکل سازمان، اطلاعاتی را مطابق ماده (۲۹) دریافت نموده باشد مبنی بر این که اشخاص مسئول پرداخت حق عضویت به موجب ماده (۱۰) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل طی سال تقویمی قبل مجموعاً مقدار حداقل چهارصد و پنجاه میلیون تن نفت مشمول حق عضویت دریافت نموده‌اند.

۲- با این حال، این پروتکل پیش از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) لازم‌الاجرا نخواهد شد.

۳- برای هر دولتی که پس از حصول شرایط مذکور در بند (۱) برای لازم‌الاجراء شدن، این پروتکل را مورد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق قرار دهد، پروتکل دوازده ماه پس از تاریخ

تودیع سند مربوطه توسط دولت مزبور لازم‌الاجرا خواهد گردید.

۴- هر دولتی می‌تواند در زمان تودیع سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق خود در رابطه با این پروتکل اعلام نماید که سند مزبور برای منظور این ماده تا انقضاء مدت شش ماه مذکور در ماده (۳۱) اثر نخواهد یافت.

۵- هر دولتی که مطابق بند قبل اعلامیه‌ای را صادر نموده است می‌تواند در هر زمان اعلامیه مزبور را از طریق صدور یک اصلاحیه خطاب به دبیرکل سازمان پس بگیرد. پس گرفتن اعلامیه در تاریخی که اطلاعیه مزبور دریافت شود، اثر خواهد یافت و فرض بر آن است که هر دولتی که چنین عملی را انجام می‌دهد، سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق خود را در رابطه با این پروتکل را در همان تاریخ تودیع نموده است.

۶- هر دولتی که مطابق بند (۲) ماده (۱۳) پروتکل (۱۹۹۲) جهت اصلاح کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) اعلامیه‌ای صادر نموده است، صادرکننده اعلامیه به موجب بند (۴) این ماده نیز تلقی خواهد شد. پس گرفتن اعلامیه صادره، طبق بند (۲) ماده (۱۳) فوق‌الذکر، به منزله پس گرفتن اعلامیه مطابق بند (۵) این ماده نیز محسوب خواهد شد.

ماده ۳۱- خروج از کنوانسیون‌های (۱۹۶۹) و (۱۹۷۱)

ضمن رعایت ماده (۳۰)، ظرف شش ماه از تاریخی که در آن، شرایط ذیل تأمین

گردد:

الف- حداقل هشت دولت به این پروتکل متعهد گردند یا اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق خود را نزد دبیرکل سازمان تودیع نمایند، اعم از آن که این امر مشمول بند (۴) ماده (۳۰) باشد یا خیر، و

ب- دبیرکل سازمان اطلاعاتی را مطابق ماده (۲۹) دریافت کند مبنی بر این که اشخاص مسئول پرداخت حق‌السهم در حال یا آینده به موجب ماده (۱۰) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل، ظرف سال تقویمی قبل، جمعاً مقدار حداقل هفتصد و پنجاه میلیون تن نفت مشمول حق عضویت دریافت نموده‌اند.

هر یک از طرف‌های متعهد به این پروتکل و هر دولتی که سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق از تودیع نموده است، اعم از آن که مشمول بند (۴) ماده (۳۰) باشد یا خیر، باید در صورت متعهد بودن به کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) و کنوانسیون مسئولیت

(۱۹۶۹)، از این دو کنوانسیون خارج شود که از این خروج دوازده ماه پس از انقضاء مهلت شش ماهه مذکور در فوق اثر خواهد یافت.

ماده ۳۲- بازنگری و اصلاح

۱- سازمان می‌تواند به منظور بازنگری یا اصلاح کنوانسیون صندوق (۱۹۹۲) کنفرانسی را برگزار نماید.

۲- سازمان، بنا به درخواست حداقل یک‌سوم تمامی دولت‌های متعهد، کنفرانسی از دولت‌های متعهد را جهت بازنگری و اصلاح کنوانسیون صندوق (۱۹۹۲) برگزار خواهد نمود.

ماده ۳۳- اصلاح سقف‌های پرداخت غرامت

۱- هرگونه پیشنهاد اصلاح سقف‌های پرداخت غرامت وضع شده در بند (۴) ماده (۴) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل، بنا به درخواست حداقل یک چهارم دولت‌های متعهد، توسط دبیرکل بین کلیه اعضای سازمان و کلیه دولت‌های متعهد توزیع خواهد شد.

۲- هر گونه اصلاحیه‌ای که مطابق بند فوق پیشنهاد و توزیع شده باشد، حداقل شش ماه پس از تاریخ توزیع، جهت بررسی به کار گروه حقوقی سازمان تسلیم خواهد شد.

۳- کلیه دولت‌های متعهد به کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل، اعم از آن که عضو سازمان باشند یا خیر، از حق مشارکت در جلسات کار گروه حقوقی جهت بررسی و تصویب اصلاحات برخوردار خواهند بود.

۴- اصلاحات با رأی موافق اکثریت دوسوم دولت‌های متعهد حاضر و رأی‌دهنده در کار گروه حقوقی گسترش یافته طبق بند (۳) به تصویب خواهد رسید، مشروط بر آن که حداقل نیمی از دولت‌های متعهد در زمان رأی‌گیری حاضر باشند.

۵- کار گروه حقوقی به هنگام کار بر روی پیشنهاد اصلاح سقف‌ها، باید تجربه سوانح گذشته، به ویژه میزان خسارت حاصل از آنها و تغییرات ارزش پول را مورد توجه قرار دهد.

کار گروه حقوقی همچنین باید رابطه میان سقف‌های مندرج در بند (۴) ماده (۴) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل و سقف‌های مذکور در بند (۱) ماده (۵) کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۹۲) را در نظر بگیرد.

۶- الف- هیچ‌گونه اصلاحیه‌ای در رابطه با مقادیر سقف پرداخت غرامت را طبق این ماده نمی‌توان قبل از پانزدهم ژانویه (۱۹۹۸) و همچنین قبل از انقضاء مدت پنج سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن اصلاحیه قبلی مطابق این ماده، مورد بررسی قرار داد. هیچ‌گونه اصلاحیه‌ای به موجب این ماده قبل از لازم‌الاجراء شدن این پروتکل قابل بررسی نیست.

ب- هیچ‌یک از سقف‌های پرداخت غرامت را نمی‌توان به میزانی افزایش داد که از مقدار سقف وضع شده در کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل به علاوه شش درصد (۶٪) در سال که از پانزدهم ژانویه (۱۹۹۳) به صورت بهره مرکب محاسبه می‌گردد تجاوز نماید.

ج- هیچ‌یک از سقف‌های پرداخت غرامت را نمی‌توان به میزانی افزایش داد که از مقدار سقف وضع شده در کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل به علاوه شش درصد (۶٪) در سال که از پانزدهم ژانویه (۱۹۹۳) به صورت بهره مرکب محاسبه می‌گردد تجاوز نماید.

ج- هیچ‌یک از سقف‌های پرداخت غرامت را نمی‌توان به میزانی افزایش داد که از مقدار سقف وضع شده در کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل ضرب در سه تجاوز نماید.

۷- هرگونه اصلاحاتی که طبق بند(۴) به تصویب می‌رسد باید توسط سازمان به تمامی دولت‌های متعهد ابلاغ گردد.

اصلاحات مورد نظر پس از انقضاء مدت هجده ماه از تاریخ ابلاغ، پذیرفته شده تلقی خواهد شد مگر آن که ظرف این مدت، دست‌کم یک‌چهارم دولت‌هایی که در زمان تصویب اصلاحات توسط کارگروه حقوقی جزو دولت‌های متعهد محسوب می‌شده‌اند، به سازمان اعلام نمایند که اصلاحات را نمی‌پذیرند که در این صورت اصلاحیه مردود شمرده شده، بلا اثر خواهد بود.

۸- اصلاحیه‌ای که وفق بند (۷) پذیرفته شده تلقی گردد، هجده ماه پس از تاریخ پذیرش لازم‌الاجرا خواهد شد.

۹- تمامی دولت‌های متعهد مقید به اصلاحیه خواهند بود. مگر آن که مطابق بندهای (۱) و (۲) ماده (۳۴) دست‌کم شش ماه قبل از لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه، مؤثر خواهد شد.

۱۰- هنگامی که اصلاحیه‌ای توسط کارگروه حقوقی به تصویب می‌رسد ولی مهلت هجده ماهه پذیرش آن هنوز منقضی نگردیده است، دولتی که طی این مهلت جزو دولت‌های متعهد می‌گردد، در صورت لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه بدان مقید خواهد بود.

دولتی که پس از این مهلت جزو دولت‌های متعهد خواهد شد، مقید به اصلاحیه‌ای که طبق بند (۷) پذیرفته شده است، خواهد بود. در موارد مذکور در این بند، یک دولت در تاریخ لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه یا در تاریخی که این پروتکل برای دولت مزبور لازم‌الاجرا می‌گردد، اگر تاریخ اخیر بعد از تاریخ لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه فرا برسد، مقید به اصلاحیه خواهد بود.

ماده ۳۴- انصراف

۱- هر یک از طرف‌های متعهد می‌تواند در هر زمان پس از تاریخی که این پروتکل برای آن دولت متعهد لازم‌الاجرا می‌گردد از آن انصراف دهد.

- ۲- انصراف از طریق تودیع سندی نزد دبیرکل سازمان اعتبار خواهد یافت.
- ۳- انصراف پس از انقضاء مدت دوازده ماه یا هر مدت طولانی‌تری که در خود سند قید شده باشد، از تاریخ تودیع سند نزد دبیرکل سازمان مؤثر خواهد بود.
- ۴- انصراف از کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) به منزله انصراف از این پروتکل تلقی خواهد شد. انصراف از این پروتکل از تاریخ مؤثر خواهد بود که در آن انصراف از پروتکل (۱۹۹۲) جهت اصلاح کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) مطابق ماده (۱۶) آن پروتکل اثر می‌یابد.
- ۵- هر یک از دولت‌های متعهد به این پروتکل که از کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) و کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) مطابق مقررات ماده (۳۱) انصراف نداده باشد، پس از انقضاء دوازده ماه از انقضاء مهلت شش ماهه مذکور در آن ماده خارج شده از این پروتکل محسوب خواهد شد. از تاریخی که در آن، موارد انصراف پیش‌بینی شده در ماده (۳۱) اثر پیدا می‌کند، هر یک از دولت‌های متعهد به این پروتکل که سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) را تودیع کند، از تاریخ اثر پیدا کردن سند مزبور، خارج شده از این پروتکل تلقی خواهد گردید.
- ۶- در روابط میان دولت‌های متعهد به این پروتکل، انصراف هر یک از آنها به کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) طبق ماده (۴۱) آن کنوانسیون تحت هیچ شرایطی به عنوان انصراف آنها از کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل تفسیر نخواهد شد.
- ۷- قطع نظر از انصراف هر یک از دولت‌های متعهد از این پروتکل به موجب ماده، هر یک از مفاد این پروتکل در رابطه با تعهد به پرداخت حق عضویت طبق ماده (۱۰) کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل در خصوص سانحه‌ای که مشمول بند (ب) ماده (۱۲) آن کنوانسیون اصلاح شده می‌باشد و پیش از اثر پیدا کردن انصراف از پروتکل اتفاق می‌افتد، کماکان مجری خواهد بود.
- ماده ۳۵- جلسات اضطراری مجمع

۱- هر یک از دولت‌های متعهد می‌تواند ظرف نود روز از تاریخ تودیع یک سند انصراف که به عقیده آن دولت متعهد، افزایش قابل توجهی در سطح حق‌السهم پرداختی توسط سایر دولت‌های متعهد را موجب خواهد شد، از مدیر درخواست نماید که جلسه اضطراری مجمع را برگزار نماید. مدیر جلسه مجمع را حداکثر تا شصت روز پس از دریافت درخواست تشکیل خواهد داد.

۲- مدیر می‌تواند به ابتکار خود اقدام به تشکیل جلسه اضطراری مجمع ظرف شصت روز پس از تودیع یک سند خروج نماید، در صورتی که تشخیص دهد این خروج منجر به افزایش قابل توجه سطح حق‌السهم پرداختی دولت‌های متعهد باقیمانده می‌گردد.

۳- چنانچه مجمع در جلسه اضطراری برگزار شده مطابق بند (۱) یا (۲)، حکم، نماید که خروج مزبور منجر به افزایش قابل توجه سطح حق‌السهم پرداختی توسط دولت‌های متعهد باقیمانده می‌گردد، هر یک از این دولت‌ها می‌تواند حداکثر تا یکصد و بیست روز قبل از تاریخی که این خروج اثر می‌یابد، خروج خود از این پروتکل را که از همان تاریخ مؤثر خواهد بود، اعلام نماید.

ماده ۳۶- خاتمه اجراء پروتکل

۱- این پروتکل در تاریخی که تعداد دولت‌های متعهد به کمتر از سه دولت تنزل پیدا کند، قدرت اجرایی خود را از دست خواهد داد.

۲- دولت‌هایی که در روز قبل از تاریخ خاتمه قدرت اجرایی این پروتکل، بدان متعهد می‌باشند، باید امکان این امر را فراهم آورند که صندوق وظایف خود را طبق شرح مندرج در ماده (۳۷) این پروتکل ایفاء نماید و صرفاً برای همین منظور، مقید به پروتکل باقی خواهند ماند.

ماده ۳۷- انحلال صندوق

۱- در صورتی که این پروتکل قدرت اجرایی خود را از دست بدهد، صندوق

کماکان؛

الف- تعهدات خود را در خصوص سانحه‌ای که قبل از خاتمه قدرت اجرایی پروتکل اتفاق افتاده است، ایفاء خواهد نمود.

ب- حق خواهد داشت که حقوق خود را نسبت به حق‌السهم پرداختی تا میزانی که این حق‌السهم‌ها برای ایفاء تعهدات مذکور در بند فرعی (الف) و از جمله برای تأمین مخارج اداره صندوق جهت نیل به این منظور ضروری هستند، اعمال نماید.

۲- مجمع کلیه تدابیر مقتضی را برای تکمیل مراحل انحلال صندوق و از جمله توزیع هر گونه دارایی باقیمانده به صورت عادلانه میان اشخاصی که به صندوق حق‌السهم پرداخته‌اند، اتخاذ خواهد نمود.

۳- از لحاظ این ماده، صندوق کماکان شخصیت حقوقی خود را حفظ خواهد نمود.
ماده ۳۸- تودیع ۱- این پروتکل و هرگونه اصلاحاتی که طبق ماده (۳۳) به تصویب می‌رسد، نزد دبیرکل سازمان تودیع خواهد شد.

۲- دبیرکل سازمان باید:

الف- موارد ذیل را به اطلاع تمامی دولت‌های امضاءکننده یا ملحق شده به این پروتکل برساند:

۱- هر امضاء یا تودیع سند جدید به همراه تاریخ آن.

۲- هرگونه اعلامیه و اطلاعیه طبق ماده (۳۰) شامل اعلامیه‌ها و اعلام انصرافاتی که طبق ماده مذکور صادر شده تلقی می‌گردند.

۳- تاریخ لازم‌الاجرا شدن این پروتکل

۴- تاریخی که طبق موارد پیش‌بینی شده در ماده (۳۱) انصراف اثر خواهد یافت.

۵- هرگونه پیشنهاد جهت اصلاح سقف‌های پرداخت غرامت که طبق بند (۱) ماده (۳۳) به عمل آمده است.

۶- هرگونه اصلاحیه‌ای که به موجب بند (۴) ماده (۳۳) به عمل آمده است.

۷- هرگونه اصلاحیه‌ای که طبق بند (۷) ماده (۳۳) تصویب شده تلقی می‌گردد، به همراه تاریخی که اصلاحیه مزبور براساس بندهای (۸) و (۹) آن ماده لازم‌الاجرا می‌گردد.

۸- تودیع هرگونه سندانصراف از این پروتکل به همراه تاریخ تودیع و تاریخی که انصراف اثر خواهد یافت.

۹- مواردی که طبق بند (۵) ماده (۳۴)، انصراف باید مفروض تلقی شود.

۱۰- هرگونه ابلاغیه‌ای که در هر یک از مواد این پروتکل مقتضی دانسته شده است.
ب- نسخ مصدق این پروتکل را برای تمامی دولت‌های امضاء کننده و تمامی دولت‌هایی که به این پروتکل ملحق می‌شوند، ارسال نماید.

۳- در اسرع وقت پس از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل، متن آن باید جهت ثبت و انتشار طبق ماده (۱۰۲) منشور ملل متحد، توسط دبیرکل سازمان برای دبیرخانه ملل متحد ارسال گردد.

ماده ۳۹- زبان‌ها

این پروتکل در یک نسخه اصلی به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی تنظیم شده است که تمامی این متون از اعتبار یکسان برخوردارند.
لندن، ۲۷ نوامبر ۱۹۹۲ میلادی برابر ۶ آذرماه ۱۳۷۱ هجری شمسی در تأیید مراتب فوق، امضاءکنندگان ذیل که برای این منظور صحیحاً اختیار یافته‌اند، این پروتکل را به امضاء رسانده‌اند.

پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی ۱۹۶۹

طرف‌های متعاقد به پروتکل حاضر؛

با بررسی کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی، (۱۹۶۹) و پروتکل (۱۹۸۴) آن.

با توجه به این که پروتکل (۱۹۸۴) کنوانسیون مزبور که اصلاح دامنه شمول کنوانسیون و

بهبود جبران خسارت را پیش‌بینی می‌نماید، لازم‌الاجرا نگردیده است. با تأیید اهمیت حفظ استمرار نظام بین‌المللی مسئولیت و جبران خسارت آلودگی نفتی.

با آگاهی از نیاز به تضمین لازم‌الاجراء شدن هر چه سریع‌تر مفاد پروتکل (۱۹۸۴) با اذعان به این که مقررات ویژه‌ای جهت انجام اصلاحات متناظر در کنوانسیون بین‌المللی مربوط به تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی، (۱۹۷۱)، نیز مورد نیاز می‌باشد.

به شرح ذیل توافق نمودند:

ماده ۱- کنوانسیون که توسط مفاد این پروتکل اصلاح می‌شود عبارت است از «کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی، (۱۹۶۹)». که از این پس با عنوان «کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹)» مورد اشاره قرار خواهد گرفت، برای دولت‌های متعهد به پروتکل (۱۹۷۶) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) اشاره به عنوان مزبور، به منزله اشاره به کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) اصلاح شده توسط آن پروتکل، خواهد بود. به منزله اشاره به کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

ماده ۲- ماده (۱) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

۱- متن ذیل جایگزین بند (۱) خواهد شد:

۱- «کشتی» به معنای هر کشتی اقیانوس پیما و هرگونه شناور دریایمابیی می‌باشد که به منظور حمل نفت فله به عنوان کالا، ساخته شده یا تغییراتی بدین منظور در آن ایجاد شده باشد، مشروط بر آن که کشتی قادر به حمل نفت و سایر کالاها، فقط هنگامی که عملاً در حال حمل نفت فله به عنوان کالا می‌باشد و همچنین در طی سفر

بعد از حمل این محموله نفت، مشمول عنوان کشتی شناخته شود، مگر آن که ثابت شود هیچ‌گونه رسوبی از نفت فله حمل شده در کشتی باقی نمانده است.

۲- متن ذیل جایگزین بند (۵) خواهد شد:

۵- «نفت» به معنای هرگونه نفت پایدار هیدروکربن معدنی همچون نفت خام، نفت سیاه، نفت دیزل سنگین و روغن می‌باشد. اعم از آن که به عنوان کالا در کشتی حمل گردد یا در مخازن سوخت کشتی موجود باشد.

۳- متن ذیل جایگزین بند (۶) خواهد شد:

۶- «خسارت آلودگی» عبارت است از:

الف- تلف یا زیان به بارآمده در خارج از کشتی در اثر آلودگی ناشی از خروج یا تخلیه نفت از کشتی، قطع نظر از محل وقوع این خروج یا تخلیه، مشروط بر آن که پرداخت غرامت در ازای

آسیب وارده بر محیط زیست به استثنای عدم النفع حاصل از آسیب مزبور، محدود به هزینه اقدامات معقولی شود که عملاً برای اصلاح وضعیت انجام پذیرفته است یا باید انجام پذیرد.

ب- هزینه‌های اقدامات پیشگیرانه و تلف یا زیان ناشی از این اقدامات پیشگیرانه

۴- متن ذیل جایگزین بند (۸) خواهد شد:

۸- «سانحه» به معنای هر واقعه یا مجموعه‌ای از وقایع ناشی از منشأ واحد می‌باشد که باعث خسارت آلودگی شود یا تهدید شدید و قریب‌الوقوع بروز چنین خساراتی را موجب شود.

۵- متن ذیل جایگزین بند (۹) خواهد شد:

۹- «سازمان» عبارت است از سازمان بین‌المللی دریانوردی

۶- پس از بند (۹)، بند جدیدی با متن ذیل درج می‌گردد:

۱۰- «کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹)» عبارت است از کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت

مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی، (۱۹۶۹). برای دولت‌های متعهد به پروتکل

(۱۹۷۶) آن کنوانسیون، عبارت مزبور به معنای کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) اصلاح شده توسط آن پروتکل خواهد بود.

ماده ۳- متن ذیل جایگزین ماده (۲) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) خواهد شد:

این کنوانسیون منحصراً شامل موارد ذیل خواهد بود:

الف- خسارت آلودگی ایجاد شده:

۱- در سرزمین، و همچنین دریای سرزمینی یک دولت متعهد و

۲- در منطقه انحصاری اقتصادی یک دولت متعهد که براساس حقوق بین‌المللی

تعیین شده است، یا اگر یک دولت متعهد چنین منطقه‌ای را تعیین ننموده است، در

منطقه‌ای فراتر و مجاور با دریای سرزمینی آن دولت که براساس حقوق بین‌المللی

تعیین شده است که این منطقه نباید بیش از ۲۰۰ مایل دریایی از خط مبدایی که عرض

دریای سرزمینی از آن اندازه‌گیری می‌شود امتداد یابد.

ب- اقدامات پیشگیرانه جهت پیشگیری یا به حداقل رساندن خسارت مزبور، در هر

محلی که انجام شوند.

ماده ۴- ماده (۳) کنوانسیون (۱۹۶۹) به صورت ذیل اصلاح می‌گردد:

۱- متن ذیل جایگزین بند (۱) خواهد شد:

۱- به استثناء مواد پیش‌بینی شده در بندهای (۲) و (۳) این ماده، مالک کشتی در

زمان سانحه، یا در موردی که سانحه متشکل از مجموع چند واقعه است، مالک کشتی

در زمان اولین واقعه، مسئول هرگونه خسارت آلودگی خواهد بود که در نتیجه سانحه

توسط کشتی به بار آید.

۲- متن ذیل جایگزین بند (۴) خواهد شد:

۴- هیچ‌گونه ادعایی برای جبران خسارت ناشی از آلودگی علیه مالک، مسموع

نخواهد بود مگر مطابق با مقررات این کنوانسیون منوط به رعایت مفاد بند (۵) این

ماده، هیچ‌گونه ادعایی برای جبران خسارت ناشی از آلودگی بر مبنای این کنوانسیون یا

هر مبنای دیگر علیه اشخاص ذیل مسموع نخواهد بود:

- الف- مستخدمان یا نمایندگان مالک یا خدومه کشتی.
- ب- راهنما یا هر شخص دیگری که عضو خدومه کشتی نیست و خدماتی را برای کشتی انجام می‌دهد.
- ج- اجاره‌کننده (به هر شکل که تعریف شود و شامل اجاره‌کننده در بست کشتی هم خواهد بود) مدیر یا بهره‌بردار کشتی.
- د- هر شخصی که با رضایت مالک یا براساس دستورالعمل یک مقام ذی‌صلاح دولتی عملیات نجات انجام می‌دهد.
- و- تمامی مستخدمان یا نمایندگان اشخاصی که در بندهای (ج)، (د) و (ه) ذکر شده‌اند؛ مگر آن که خسارت به وجود آمده ناشی از فعل یا ترک فعل شخص آنها باشد که با قصد ایراد خسارت یا با بی‌مبالاتی اما با علم به احتمال وقوع چنین خسارتی صورت گرفته باشد.
- ماده ۵- متن ذیل جایگزین ماده (۴) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) می‌گردد:
- هنگامی که سانحه‌ای بین دو یا چند کشتی اتفاق می‌افتد و در نتیجه آن خسارت آلودگی ایجاد می‌شود، مالکان کلیه کشتی‌های مربوطه، مگر آن که طبق ماده (۳) از مسئولیت معاف شوند، مشترکاً و منفرداً مسئول تمامی خسارتی خواهند بود که به نحو معقول قابل تفکیک نیست.
- ماده ۶- ماده (۵) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) به صورت ذیل اصلاح می‌گردد:
- ۱- متن ذیل جایگزین بند (۱) خواهد شد:
- ۱- مالک کشتی حق دارد مسئولیت خود را به موجب این کنوانسیون در خصوص هر سانحه واحد تا سقفی که به صورت ذیل محاسبه می‌گردد تجدید نماید:
- الف- سه میلیون واحد محاسبه برای یک کشتی که ظرفیت آن از ۵۰۰۰ واحد ظرفیت تجاوز نکند.
- ب- برای یک کشتی با ظرفیتی بیش از مقدار فوق، در ازای هر واحد ظرفیت اضافه، ۴۲۰ واحد محاسبه علاوه بر مقدار مذکور در بند فرعی (الف).

مشروط بر آن که کل میزان این سقف در هیچ حالتی از «۵۹/۷» میلیون واحد محاسبه تجاوز ننماید.

۲- متن ذیل جایگزین بند (۲) خواهد شد:

۲- در صورتی که ثابت شود خسارت آلودگی ناشی از فعل یا ترک فعل شخصی مالک بوده است، که با قصد ایراد این خسارت و یا با بی‌مبالاتی و با علم به احتمال وقوع چنین خسارتی صورت گرفته است، مالک از حق تحدید مسئولیت خود به موجب این کنوانسیون محروم خواهد بود.

۳- متن ذیل جایگزین بند (۳) خواهد شد:

۳- مالک به منظور برخورداری از مزایای تحدید بر اساس بند (۱) این ماده باید صندوقی معادل کل مبالغ نمایانگر سقف مسئولیت خود، نزد دادگاه یا دیگر مقام ذی‌صلاح هر یک از دولت‌های متعاهدی که دعوی مطابق ماده (۹) در آن دولت‌ها اقامه می‌شود، یا در صورتی که دعوی اقامه نشود، نزد دادگاه یا دیگر مقام ذی‌صلاح هر یک از دولت‌های متعاهدی که طبق ماده (۹) می‌توان دعوائی در آن دولت اقامه نمود، افتتاح نماید. افتتاح صندوق می‌تواند از طریق تودیع وجه یا ارائه ضمانت بانکی یا دیگر اقسام ضمانت قابل قبول طبق قانون دولت متعهد محل افتتاح صندوق صورت گیرد که میزان آن باید از نظر دادگاه یا دیگر مقام ذی‌صلاح کافی باشد.

۴- متن ذیل جایگزین بند (۹) خواهد شد:

۹ (الف)- «واحد محاسبه» مورد اشاره در بند (۱) این ماده عبارت است از حق برداشت ویژه مطابق تعریف صندوق بین‌المللی پول، مقادیر مورد اشاره در بند (۱) بر مبنای ارزش پول ملی در مقایسه با حق برداشت ویژه در تاریخ تأسیس صندوق مذکور در بند (۳) به پول ملی تبدیل خواهد شد. ارزش پول ملی هر دولت متعاهدی که عضو صندوق بین‌المللی پول می‌باشد، در مقایسه با حق برداشت ویژه، طبق روش ارزیابی مورد استفاده صندوق بین‌المللی پول که در تاریخ مورد نظر برای عملیات و معاملات

آن معمول است، محاسبه خواهد شد. ارزش پول ملی هر دولت متعاهدی که عضو صندوق بین‌المللی پول نیست در مقایسه با حق برداشت ویژه، مطابق روش تعیین شده توسط آن دولت محاسبه خواهد شد.

۹ (ب)- با این وجود، دولت متعهدی که عضو صندوق بین‌المللی پول نیست و قانون آن اجراء مفاد «بند ۹(الف)» را اجازه نمی‌دهد، می‌تواند در زمان تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به این کنوانسیون یا در هر زمانی پس از آن، اعلام کند که واحد محاسبه مذکور در بند ۹ (الف) معادل پانزده فرانک طلا خواهد بود. فرانک طلای مورد اشاره در این بند معادل است با شصت و پنج و نیم میلی‌گرم طلا با عیار نهمصد در هزار تبدیل فرانک به طلا به پولی ملی طبق قانون دولت مربوطه انجام خواهد گرفت.

۹ (ج)- محاسبه مورد اشاره در آخرین جمله بند ۹(الف) و تبدیل مورد اشاره در بند ۹ (ب) به گونه‌ای انجام خواهد شد که تا حد امکان نشانگر ارزش واقعی مقادیر مذکور در بند(۱) براساس پول ملی دولت متعهد زیربط باشد که در نتیجه اجراء سه جمله اول بند ۹(الف) به دست می‌آید. دولت‌های متعهد، حسب مورد، نحوه محاسبه براساس بند ۹(الف) یا نتیجه تبدیل براساس بند ۹ (ب) و یا هر گونه تغییری در هر یک از این موارد را به هنگام تودیع سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به این کنوانسیون به امانتدار اسناد، اطلاع خواهند داد.

۵- متن ذیل جایگزین بند(۱۰) خواهد شد:

۱۰- از نظر این ماده، ظرفیت کشتی عبارت است از ظرفیت ناخالص محاسبه شده براساس مقررات اندازه‌گیری ظرفیت مندرج در ضمیمه (۱) کنوانسیون بین‌المللی اندازه‌گیری ظرفیت کشتی‌ها، (۱۹۶۹)

۶- متن ذیل جایگزین جمله دوم بند(۱۱) خواهد شد:

چنین صندوقی می‌تواند حتی هنگامی که طبق مفاد بند (۲)، مالک حق تحدید مسئولیت ندارد، ایجاد شود ولی ایجاد آن در چنین موردی محل حقوق هر یک از مدعیان در مقابل مالک نخواهد بود.

ماده ۷- ماده (۷) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) به صورت ذیل اصلاح خواهد شد:

۱- متن ذیل جایگزین دو جمله اول بند (۲) می‌گردد:

گواهینامه‌ای مبنی بر این که بیمه یا تضمین مالی دیگری مطابق مفاد این کنوانسیون موجود می‌باشد، پس از آن که مقام ذیصلاح دولت متعهد احراز نمود که الزامات بند (۱) رعایت گردیده است، برای هر کشتی صادر خواهد شد. در مورد یک کشتی که در یک کشور متعهد به ثبت رسیده است، گواهینامه مزبور توسط مقام ذیصلاح دولت محل ثبت کشتی صادر یا تصدیق خواهد شد؛ در رابطه با یک کشتی که در یکی از دولت‌های متعهد به ثبت نرسیده است، گواهینامه مزبور می‌تواند توسط مقام ذیصلاح هر یک از دولت‌های متعهد، صادر یا تصدیق گردد.

۲- متن ذیل جایگزین بند (۴) خواهد شد:

۴- گواهینامه مزبور در کشتی نگهداری خواهد شد و رونوشتی از آن نزد مقاماتی که سوابق ثبت کشتی را نگهداری می‌کنند، یا چنانچه کشتی در یک دولت متعهد به ثبت نرسیده است، نزد مقامات دولتی که گواهینامه را صادر یا تصدیق نموده است، به امانت سپرده خواهد شد.

۳- متن ذیل جایگزین جمله اول بند (۷) خواهد شد:

گواهینامه‌های صادر شده یا تصدیق شده توسط یک دولت متعهد مطابق بند (۲)، توسط سایر دولت‌های متعهد برای منظور این کنوانسیون مورد قبول قرار خواهد گرفت و از سوی دیگر دولت‌های متعهد دارای همان میزان اعتبار تلقی خواهند شد که گواهینامه‌های صادره یا تصدیق توسط خود آنها از آن برخوردار می‌باشند، حتی اگر برای کشتی‌ای صادر یا تصدیق شده باشد که در یک دولت متعهد به ثبت نرسیده است.

۴- در جمله دوم بند (۷)، کلمات «با دولت محل ثبت کشتی» جای خود را به «با دولت صادرکننده یا تصدیق‌کننده» خواهد داد.

۵- متن ذیل جایگزین جمله دوم بند (۸) خواهد شد:

در چنین موردی خواننده می‌تواند، حتی در صورتی که مالک از حق تحدید مسئولیت خود به موجب بند (۲) ماده (۵) برخوردار باشد، از مزایای سقف مسئولیت‌های مذکور در بند (۱) ماده (۵) بهره‌مند گردد.

ماده ۸- ماده (۹) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

- متن ذیل جایگزین بند (۱) خواهد شد.

۱- هنگامی که یک سانحه موجب بروز خسارت آلودگی در سرزمین یک یا چند دولت متعهد و از جمله دریای سرزمینی یا منطقه مورد اشاره در ماده (۲) می‌گردد، یا در سرزمین دریایی سرزمینی و یا منطقه مزبور، اقدامات پیشگیرانه جهت پیشگیری یا به حداقل رساندن خسارت آلودگی انجام می‌پذیرد، طرح دعاوی پرداخت غرامت فقط می‌تواند در دادگاه‌های این دولت یا دولت‌های متعهد اقامه گردد. خواننده باید در مهلت معقول، از این دعوی مطلع گردد.

ماده ۹- پس از ماده (۱۲) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) دو ماده جدید به شرح ذیل اضافه می‌گردد:

ماده ۱۲ مکرر (اول) - مقررات موقتی

مقررات موقتی ذیل در مورد دولتی مجری خواهد بود که در زمان بروز سانحه هم متعهد به این کنوانسیون است و هم متعهد به کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹):

الف- هرگاه سانحه‌ای موجب بروز خسارت آلودگی در حوزه شمول این کنوانسیون گردد، در صورتی و تا حدودی که مسئولیتی بر اساس کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) پدید آید، مسئولیت ناشی از این کنوانسیون مرتفع می‌گردد.

ب- هرگاه سانحه‌ای موجب بروز خسارت آلودگی در حوزه شمول این کنوانسیون گردد، و دولت مورد نظر هم متعهد به این کنوانسیون و هم متعهد به کنوانسیون

بین‌المللی تأسیس صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی، (۱۹۷۱) باشد، مسئولیت باقیمانده پس

از اعمال بند فرعی (الف) این ماده فقط تا میزانی مطابق این کنوانسیون به قوت خود باقی خواهد بود که خسارت آلودگی پس از اعمال کنوانسیون (۱۹۷۱) مزبور، همچنان جبران نشده باقی بماند.

ج- در اجراء بند (۴) ماده (۳) این کنوانسیون، عبارت «این کنوانسیون» باید به گونه‌ای تفسیر شود که حسب مورد به این کنوانسیون یا به کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) اشاره نماید.

د- در اجراء بند (۳) ماده (۵) این کنوانسیون، کل مبلغ موجودی صندوقی که باید افتتاح شود به میزان مسئولیتی که طبق بند فرعی (الف) این ماده رفع شده تلقی می‌گردد، کاهش خواهد یافت.

ماده ۱۲ مکرر (دوم) - مقررات نهایی

مقررات نهایی این کنوانسیون عبارتند از مواد (۱۲) تا (۱۸) پروتکل (۱۹۹۲) جهت اصلاح کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹)، اشارات به عمل آمده به دولت‌های متعهد در این کنوانسیون به منزله اشاره به دولت‌های متعهد به آن پروتکل خواهد بود.
ماده - ۱۰ نمونه گواهینامه ضمیمه این پروتکل جایگزین نمونه گواهینامه منضم به کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) خواهد شد.

ماده - ۱۱

۱- کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) و این پروتکل باید میان طرف‌های متعهد به این پروتکل هر دو به عنوان یک سند واحد قرائت و تفسیر شوند.

۲- مواد (۱) تا (۱۲) مکرر دوم کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹)، شامل گواهینامه نمونه، که توسط این پروتکل اصلاح شده‌اند، به عنوان کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی، (۱۹۹۲) (کنوانسیون مسئولیت ۱۹۹۲) شناخته می‌شوند.

مقررات نهایی

ماده ۱۲- امضاء تصویب، پذیرش، تأیید و الحاق

۱- این پروتکل از تاریخ ۱۵ ژانویه ۱۹۹۳ میلادی برابر با ۲۵/۱۰/۱۳۷۲ هجری شمسی لغایت ۱۴ ژانویه ۱۹۹۴ میلادی برابر با ۲۴/۱۰/۱۳۷۳ هجری شمسی برای امضاء توسط تمامی دولت‌ها مفتوح می‌باشد.

۲- ضمن رعایت بند (۴)، هر دولت می‌تواند به طرق ذیل به این پروتکل متعهد

گردد:

الف- امضاء به شرط تصویب، پذیرش یا تأیید و متعاقب آن، تصویب، پذیرش یا

تأیید، یا

ب- الحاق

۳- تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق با تودیع یک سند رسمی بدین مضمون نزد

دبیرکل

سازمان اعتبار خواهد یافت.

۴- هر یک از دولت‌های متعهد به کنوانسیون بین‌المللی تأسیس صندوق بین‌المللی

برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱) که از این پس با عنوان کنوانسیون صندوق

(۱۹۷۱) بدان اشاره خواهد شد، فقط در صورتی می‌تواند این پروتکل را مورد تصویب،

پذیرش، تأیید یا الحاق قرار دهد که در همان زمان پروتکل (۱۹۹۲) جهت اصلاح

کنوانسیون مزبور را نیز مورد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق قرار دهد، مگر آن که

انصراف خود را از کنوانسیون صندوق ۱۹۷۱، از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این پروتکل

برای آن دولت، اعلام دارد.

۵- دولتی که به این پروتکل متعهد است ولی از طرف‌های متعهد کنوانسیون

مسئولیت (۱۹۶۹) نمی‌باشد، در روابط خود با سایر دولت‌های متعهد به این پروتکل،

مقید به مفاد کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹)، اصلاح شده توسط این پروتکل می‌باشد ولی

در رابطه با دولت‌های متعهد به کنوانسیون (۱۹۶۹) مقید به مفاد کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) نیست.

۶- هر سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق که پس از لازم‌الاجرا شدن هرگونه اصلاحیه وارد بر کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) اصلاح شده توسط این پروتکل، تودیع گردد، شامل کنوانسیون اصلاح شده توسط این پروتکل و اصلاحیه مزبور خواهد بود.
ماده ۱۳- لازم‌الاجرا شدن

۱- این پروتکل ۱۲ ماه پس از تاریخی که در آن ۱۰ دولت، شامل چهار دولت که ظرفیت ناخالص ناوگان نفتکش آنها دست‌کم یک میلیون واحد است، اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق خود را نزد دبیرکل سازمان تودیع نمایند، لازم‌الاجرا خواهد شد.
۲- با این حال، هر یک از دولت‌های متعهد کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) می‌تواند در زمان تودیع سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق خود به این پروتکل، اعلام نماید که سند مزبور برای منظور این ماده تا انقضاء مهلت شش ماه مذکور در ماده (۳۱) پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون صندوق ۱۹۷۱، فاقد اثر می‌باشد، دولتی که به کنوانسیون صندوق ۱۹۷۱ متعهد نیست اما سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق خود را به پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون صندوق ۱۹۷۱ تودیع می‌نماید نیز می‌تواند در همین زمان اعلامیه‌ای را مطابق این بند صادر نماید.

۳- هر دولتی که اعلامیه‌ای را مطابق بند قبل صادر نموده است می‌تواند در هر زمان با دادن اطلاعیه‌ای خطاب به دبیرکل سازمان، آن را پس بگیرد. پس گرفتن اعلامیه، از تاریخ دریافت اطلاعیه مؤثر خواهد بود، مشروط بر آن که در این تاریخ، دولت مزبور سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق خود را به این پروتکل تودیع نموده باشد.

۴- برای هر دولتی که پس از تأمین شرایط مندرج در بند (۱) جهت لازم‌الاجرا شدن، این پروتکل را مورد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق قرار می‌دهد، این پروتکل (۱۲) ماه پس از تاریخ تودیع سند مربوطه توسط این دولت لازم‌الاجرا خواهد گردید.

ماده ۱۴- بازنگری و اصلاح

۱- سازمان می‌تواند برای منظور بازنگری یا اصلاح کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) اقدام به تشکیل یک کنفرانس نماید.

۲- سازمان بنا به درخواست حداقل یک سوم دولت‌های متعهد، کنفرانسی از دولت‌های متعهد را به منظور بازنگری یا اصلاح کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲) برگزار خواهد نمود.

ماده ۱۵- اصلاح مقادیر سقف مسئولیت

۱- بنا به درخواست حداقل یک چهارم دولت‌های متعهد، هر گونه پیشنهادی برای اصلاح مقادیر سقف مسئولیت وضع شده

در بند (۱) ماده (۵) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) اصلاح شده توسط این پروتکل، توسط دبیرکل به تمامی اعضاء سازمان و کلیه دولت‌های متعهد ابلاغ خواهد شد.

۲- هرگونه اصلاحیه‌ای که به صورت فوق پیشنهاد و ابلاغ می‌گردد باید حداقل شش ماه پس از تاریخ ابلاغ، به کار گروه (کمیته) حقوقی جهت بررسی تسلیم گردد.

۳- کلیه دولت‌های متعهد کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) اصلاح شده توسط این پروتکل، اعم از آن که اعضای سازمان باشند یا نباشند، از حق مشارکت در جلسات بررسی و تصویب اصلاحات توسط کار گروه (کمیته) حقوقی برخوردار هستند.

۴- اصلاحات با رأی موافق اکثریت دوسوم دولت‌های متعهد حاضر و رأی‌دهنده در کار گروه (کمیته) حقوقی گسترش یافته طبق بند (۳) به تصویب می‌رسد، مشروط بر این که دست‌کم نصف دولت‌های متعهد در زمان رأی حاضر باشند.

۵- کار گروه (کمیته) حقوقی، هنگام کار بر روی پیشنهاد اصلاح مقادیر سقف مسئولیت باید تجارب حاصل از سوانح و به ویژه میزان خسارت حاصل از آنها، تغییرات ارزش‌های پولی و اثر اصلاحیه پیشنهادی بر هزینه بیمه را مورد توجه قرار دهد. این کار گروه (کمیته) همچنین باید رابطه میان سقف‌های مسئولیت در بند (۱) ماده (۵) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) اصلاح شده توسط این پروتکل و سقف‌های

مسئولیت در بند (۴) ماده (۴) کنوانسیون بین‌المللی تأسیس صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۹۲) را در نظر بگیرد.

۶- الف- هیچ‌گونه اصلاحیه‌ای در رابطه با مقادیر سقف مسئولیت را طبق این ماده نمی‌توان قبل از ۱۵ ژانویه (۱۹۹۸) و همچنین قبل از انقضاء مدت پنج سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن

اصلاحیه قبلی مطابق این ماده مورد بررسی قرار داد.

هیچ‌گونه اصلاحیه‌ای به موجب این ماده قبل از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل قابل بررسی نیست.

ب- هیچ یک از سقف‌های مسئولیت را نمی‌توان به میزانی افزایش داد که از مقدار سقف وضع شده در کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹)، اصلاح شده توسط این پروتکل به علاوه شش درصد (۶٪) در سال که از ۱۵ ژانویه (۱۹۹۳) به صورت مرکب محاسبه می‌گردد، تجاوز نماید.

ج- هیچ یک از سقف‌های مسئولیت را نمی‌توان به میزانی افزایش داد که از مقدار سقف وضع شده در کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) اصلاح شده توسط این پروتکل ضرب در سه تجاوز نماید.

۷- هرگونه اصلاحاتی که طبق بند(۴) به تصویب می‌رسد باید توسط سازمان به تمامی دولت‌های متعهد ابلاغ گردد.

اصلاحات مورد نظر پس از انقضاء مدت (۱۸) ماه از تاریخ ابلاغ، پذیرفته شده تلقی خواهد شد مگر آن که ظرف این مدت، دست‌کم یک‌چهارم دولت‌هایی که در زمان تصویب اصلاحات توسط کارگروه (کمیته) حقوقی، جزو دولت‌های متعهد محسوب می‌شده‌اند، به سازمان اعلام نمایند که اصلاحات را نمی‌پذیرند، که در این صورت، اصلاحیه مردود شمرده شده، بلااثر خواهد بود.

۸- اصلاحیه‌ای که مطابق بند(۷) پذیرفته شده تلقی گردد، ۱۸ ماه پس از تاریخ پذیرش لازم‌الاجرا خواهد شد.

۹- تمامی دولت‌های متعهد، مقید به اصلاحیه خواهند بود مگر آن که مطابق بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۶)، حداقل شش ماه قبل از لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه از این پروتکل انصراف دهند. این انصراف، از زمان لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه، مؤثر خواهد شد.

۱۰- هنگامی که اصلاحیه‌ای توسط کارگروه (کمیته) حقوقی به تصویب می‌رسد ولی مهلت ۱۸ ماهه پذیرش آن هنوز منقضی نگردیده است، دولتی که طی این مهلت جزو دولت‌های متعهد می‌گردد، پس از لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه، بدان مقید خواهد بود. دولتی که پس از مهلت جزو دولت‌های متعهد می‌شود، مقید به اصلاحیه‌ای که طبق بند (۷) پذیرفته شده است، خواهد بود، در موارد مذکور در این بند، یک دولت در تاریخ لازم‌الاجرا شدن، اصلاحیه یا در تاریخی که این پروتکل برای دولت مزبور لازم‌الاجرا می‌گردد، اگر تاریخ اخیر بعد از تاریخ لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه فرا برسد، مقید به اصلاحیه خواهد شد.

ماده ۱۶- انصراف

- ۱- هر یک از طرف‌های متعهد می‌تواند در هر زمان پس از تاریخی که این پروتکل برای آن دولت متعهد لازم‌الاجرا می‌گردد از آن انصراف دهد.
- ۲- انصراف از طریق تودیع سندی نزد دبیرکل سازمان اعتبار خواهد یافت.
- ۳- انصراف، پس از انقضای مدت ۱۲ ماه، یا هر مدت طولانی‌تری که در سند انصراف قید شده باشد، از تاریخ تودیع سند نزد دبیرکل سازمان مؤثر خواهد بود.
- ۴- میان طرف‌های متعهد این پروتکل، انصراف هر یک از آنها از کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) طبق ماده (۱۶) آن کنوانسیون تحت هیچ شرایطی به عنوان انصراف آنها از کنوانسیون مسئولیت (۱۹۶۹) به صورت اصلاح شده توسط این پروتکل تعبیر نخواهد شد.

۵- انصراف از پروتکل (۱۹۹۲) جهت اصلاح کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) توسط دولتی که همچنان به کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) متعهد باقی می ماند، به منزله انصراف از این پروتکل تلقی خواهد شد. این انصراف از تاریخی مؤثر خواهد بود که در آن تاریخ، انصراف از پروتکل (۱۹۹۲) جهت اصلاح کنوانسیون صندوق (۱۹۷۱) مطابق ماده (۳۴) آن پروتکل اثر می یابد.

ماده ۱۷- تودیع

۱- این پروتکل و هرگونه اصلاحاتی که طبق ماده (۱۵) به تصویب می رسد، نزد دبیرکل سازمان تودیع خواهد شد.

۲- دبیرکل سازمان باید:

الف- موارد ذیل را به اطلاع تمامی دولت های امضاءکننده یا ملحق شده به این پروتکل برساند:

۱- هر امضاء یا تودیع سند جدید به همراه تاریخ آن.

۲- هر گونه اعلامیه یا اطلاعیه طبق ماده (۱۳) و هرگونه اعلامیه و ابلاغیه مطابق بند (۹) ماده (۵) کنوانسیون مسئولیت (۱۹۹۲).

۳- تاریخ لازم الاجرا شدن این پروتکل

۴- هرگونه پیشنهاد جهت اصلاح مقادیر سقف مسئولیت که طبق بند (۱) ماده (۱۵) مطرح گردیده است.

۵- هرگونه اصلاحیه ای که به موجب بند (۴) ماده (۱۵) به تصویب رسیده است.

۶- هرگونه اصلاحیه ای که طبق بند (۷) ماده (۱۵) تصویب شده تلقی می گردد، به همراه تاریخی که اصلاحیه مزبور براساس بندهای (۸) و (۹) آن ماده لازم الاجرا می گردد.

۷- تودیع هر گونه سند خروج از این پروتکل به همراه تاریخ تودیع و تاریخی که انصراف اثر

خواهد یافت.

- ۸- مواردی که طبق بند (۵) ماده (۱۶)، انصراف باید مقروض تلقی شود.
- ۹- هر گونه ابلاغیه‌ای که در مواد این پروتکل ضروری دانسته شده است.
- ب- نسخ موثق این پروتکل را برای تمامی دولت‌های امضاءکننده و تمامی دولت‌هایی که به این پروتکل ملحق می‌شوند ارسال نماید.
- ۳- در اسرع وقت پس از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل، متن آن باید جهت ثبت و انتشار طبق ماده (۱۰۲) منشور سازمان ملل، توسط دبیرکل سازمان برای دبیرخانه سازمان ملل ارسال گردد.

ماده ۱۸- زبان‌ها

این پروتکل در یک نسخه اصلی به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی تنظیم شده است که تمامی این متون از اعتبار یکسان برخوردارند.

لندن، ۲۷ نوامبر ۱۹۹۲ میلادی برابر با ۶ آذر ۱۳۷۱ هجری شمسی

در تأیید مراتب فوق، امضاءکنندگان ذیل که توسط دولت‌های مربوطه خود برای این منظور طبق موازین اختیار یافته‌اند، این پروتکل را به امضاء می‌رسانند.

ضمیمه

گواهینامه بیمه یا سایر ضمانت‌های مالی در رابطه با مسئولیت مدنی ناشی از خسارت

آلودگی نفتی

صادر شده براساس مفاد ماده (۷) کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی، (۱۹۹۲)

نام کشتی‌شماره یا حروف مشخصه‌بند محل ثبت‌نام و نشانی مالک

بدین وسیله گواهی می‌شود که برای کشتی فوق یک بیمه‌نامه یا ضمانت مالی دیگر وجود دارد که شرایط ماده (۷کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۹۲) را تأمین می‌نماید.

نوع ضمانت:.....

مدت اعتبار:.....

ناو نشانی بیمه‌گر(ها) و / یا ضامن(ها)

نام:.....

نشانی:.....

این گواهی تا تاریخ..... دارای اعتبار است.

صادر شده یا تصدیق شده توسط دولت

.....

(عنوان کامل دولت)

در..... به تاریخ.....

(مکان)

.....

امضاء و عنوان مقام صادرکننده یا تصدیق کننده

نکات توضیحی:

۱- در صورت تمایل، عنوان دولت می‌تواند شامل اشاره به مقام دولتی ذیصلاح کشور محل صدور گواهی‌نامه نیز باشد.

۲- در صورتی که کل مبلغ ضمانت از چند منبع تأمین شده باشد، میزان هر یک از این منابع باید مشخص شود.

تبصره ۱- وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و دریانوردی) مسئول اجراء کنوانسیون خواهد بود که با نظارت و پشتیبانی کارشناسی سازمان حفاظت محیط زیست عمل خواهد نمود و تغییر آن برعهده دولت می باشد.

تبصره ۲- ارجاع به داوری موضوع ماده (۱۴) کنوانسیون توسط دولت جمهوری اسلامی ایران منوط به رعایت قوانین و مقررات مربوط است.

تبصره ۳- دولت موظف است کلیه اصلاحیه‌های موضوع ماده (۱۶) کنوانسیون را در مهلت مناسب و قبل از انقضاء مهلت مورد نظر در ماده مذکور طبق اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی اعلام نماید.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون بین‌المللی کنترل سامانه‌های (سیستم‌های) مضر ضد خزّه بر روی کشتیها
مصوب ۲۰۰۱ میلادی (۱۳۸۰ هجری شمسی)

مقدمه

طرف‌های این کنوانسیون

با در نظر گرفتن این که مطالعات و بررسیهای علمی صورت گرفته توسط دولت‌ها و سازمان‌های صلاحیت‌دار بین‌المللی نشان داده‌اند که بعضی از سامانه‌های (سیستم‌های) ضدخزه

که در کشتی‌ها به کار می‌روند، به طور ذاتی دارای خطر سمیت و سایر اثرات مزمن بر موجودات زنده دریایی با اهمیت زیست‌شناختی و اقتصادی می‌باشد و ممکن است در اثر استفاده از غذاهای دریایی متاثر از چنین موادی، سلامت انسان نیز به مخاطره افتد.

به ویژه باتوجه به نگرانی شدید در مورد سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه‌ای که از ترکیبات آلی حاوی قلع به عنوان زیست‌کش استفاده می‌کنند و با اعتقاد بر این که ورود این ترکیبات آلی حاوی قلع به محیط زیست باید متوقف شود.

با یادآوری این که فصل (۱۷) دستور کالر (۲۱) فراهمایی (کنفرانس) سازمان ملل متحد در خصوص محیط زیست و توسعه، مورخ ۱۹۹۲ میلادی (۱۳۷۱ هجری شمسی)، از کشورها می‌خواهد در جهت کاهش آلودگی ناشی از ترکیبات آلی حاوی قلع به کار رفته در سامانه‌های (سیستم‌های) ضدخزه اقدام نمایند.

همچنین با یادآوری این که قطعنامه شماره (۲۱) ۸۹۵ الف مورخ ۲۵ نوامبر ۱۹۹۹ میلادی (۱۳۷۸/۹/۴ هجری شمسی)، مصوب مجمع سازمان بین‌المللی دریانوردی، کارگروه حفاظت محیط زیست دریایی سازمان (ام.ای.پی.سی) را موظف می‌نماید که کار در خصوص تهیه سریع سند حقوقی جهان شمول به منظور پرداختن به اثرات زیان‌آور سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه به عنوان موضوعی فوری مورد توجه قرار دهد.

با آگاهی از رویکرد احتیاطی مندرج در اصل (۱۵) اعلامیه ریو درباره محیط زیست و توسعه که در قطعنامه شماره (۳۷) ۶۷ (ام.ای.پی.سی) مصوب ۱۵ سپتامبر ۱۹۹۵ میلادی (۱۳۷۴/۶/۲۴) کارگروه حفاظت محیط زیست دریایی مورد استناد قرار گرفته است.

با تصدیق اهمیت حفاظت از محیط زیست دریایی و سلامت انسان در مقابل اثرات نامطلوب سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه، همچنین با علم به این که استفاده از سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه به منظور جلوگیری از تجمع موجودات زنده بر روی سطح کشتیها از اهمیت حیاتی جهت تجارت کارآمد، کشتیرانی و جلوگیری از گسترش موجودات زنده مضر دریایی و عوامل بیماری‌زا برخوردار می‌باشد.

به علاوه با تصدیق ضرورت تداوم توسعه سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه‌ای که مؤثر و از نظر زیست محیطی ایمن باشند و ترغیب جایگزینی سامانه‌های (سیستم‌های)

مضر توسط سامانه‌های (سیستم‌های) دارای ضرر کمتر یا ترجیحاً بدون ضرر، به شرح زیر توافق نموده‌اند.

ماده ۱- تعهدات کلی

۱- هرطرف این کنوانسیون تعهد می‌نماید که به منظور کاهش یا حذف اثرات نامطلوب ناشی از کاربرد سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه بر محیط زیست دریایی و سلامت انسان،

کلیه مفاد آن را به‌طور تمام و کمال اجراء نماید.

۲- پیوسته‌های این کنوانسیون جزء لاینفک آن می‌باشد به جز رد مواردی که به نحو دیگری تصریح شده باشد.

هرگونه اسناد به این کنوانسیون همزمان به منرله استناد به ضمائم آن نیز می‌باشد.

۳- هیچ‌یک از مفاد این کنوانسیون نباید به گونه‌ای تفسیر گردد که کشوری را از انجام اقدامات مشترک یا انفرادی شدیدتر برای حذف یا کاهش اثرات نامطلوب سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه بر محیط زیست که طبق حقوق بین‌المللی می‌باشد باز دارد.

۴- طرفها باید تلاش نمایند تا در جهت اجراء، انطباق و اعمال مؤثر این کنوانسیون همکاری نمایند.

۵- طرفها تعهد می‌نمایند که از توسعه مستمر سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه‌ای که مؤثر و از نظر محیط زیستی ایمن باشد حمایت نمایند.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این کنوانسیون به جز در مواردی که به نحو دیگری تصریح شده باشد.

۱- «دستگاه اجرایی» بهم عنای دولت کشوری است که کشتی تحت اجازه آن فعالیت می‌نماید در رابطه با کشتی که محق به برافراشتن پرچم یک کشور است، دستگاه اجرایی، دولت همان کشور است. در مورد سکوه‌های ثابت یا شناوری که در حال اکتشاف و بهره‌برداری از بستر دریا و زیر بستر آن در مجاورت ساحلی می‌باشند که

کشور ساحلی بر آنها حقوق حاکمیتی را برای اکتشاف و بهره‌برداری از منابع طبیعی آنها اعمال می‌کند، دستگاه اجرایی، دولت کشور ساحلی مربوط خواهد بود.

۲- «سامانه (سیستم) ضد خزه» به معنای پوشش، رنگ پرداخت سطح، سطح یا ابزاری است که به منظور کنترل یا جلوگیری از چسبیدن موجودات زنده ناخواسته بر روی بدنه کشتی بکار برده می‌شود.

۳- «کار گروه» به معنای کار گروه حفاظت محیط زیست دریایی سازمان است.

۴- «ظرفیت ناخالص» به معنای ظرفیت ناخالصی است که طبق مقررات اندازه‌گیری ظرفیت، مندرج در پیوست (۱) کنوانسیون بین‌المللی اندازه‌گیری ظرفیت کشتیها، مصوب ۱۹۶۹ میلادی (۱۳۴۸ هجری شمسی)، یا هر کنوانسیون جایگزین محاسبه شده باشد.

۵- «سفر بین‌المللی» به معنای سفری است که توسط کشتی محق به برافراشتن پرچم یک کشور، به بندر، کارخانه کشتی‌سازی یا پایانه فراساحلی تحت صلاحیت کشور دیگری یا بالعکس انجام می‌پذیرد.

۶- «طول» به معنای طولی است که در کنوانسیون بین‌المللی خط شاهین، مصوب ۱۹۶۶ میلادی (۱۳۴۵ هجری شمسی)، آن‌طور که توسط پروتکل مربوط به آن در سال ۱۹۸۸ میلادی (۱۳۶۷ هجری شمسی) اصلاح شده، یا هر کنوانسیون جایگزین تعریف شده است.

۷- «سازمان» به معنای سازمان بین‌المللی دریانوردی است.

۸- «دبیرکل» به معنای دبیر کل سازمان است.

۹- «کشتی» به معنای شناوری از هر نوع است که در محیط زیست دریایی فعالیت می‌نماید و شامل قایق‌های پرنده (هیدروفویل)، هاورکرافت‌ها، زیردریاییها، واحدهای شناور، سکوه‌های ثابت یا شناور، واحدهای ذخیره‌ساز شناور (اف اس یو) و واحدهای شناور تولید، ذخیره‌سازی و تخلیه (اف پی اس آ) است.

۱۰- «گروه فنی» مجموعه‌ای است متشکل از نمایندگان طرف‌ها، اعضاء سازمان، سازمان ملل متحد و نهادهای تخصصی آن، سازمانهایی بین دولتی که با سازمان

موافقتنامه‌هایی را منعقد نموده‌اند و سازمانهایی غیردولتی که در موقعیت مشاوره‌ای با سازمان هستند و ترجیحاً باید شامل نمایندگان از مؤسسات و آزمایشگاههای فعال در زمینه تجزیه و تحلیل سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه باشند. این نمایندگان باید دارای تخصصی لازم در زمینه تبعات و اثرات زیست محیطی، اثرات سم شناختی، زیست شناسی دریایی، سلامت انسان، تجزیه و تحلیل اقتصادی، مدیریت خطر، کشتیرانی بین‌المللی، فناوری اندود نمودن سامانه‌های (سیستم‌های) ضدخزه یا سایر زمینه‌های تخصصی لازم به منظور بررسی عینی مزایای فنی یک پیشنهاد جامع باشند.

ماده ۳- دامنه شمول

۱- این کنوانسیون جز در مواردی که در این کنوانسیون به گونه‌ای دیگر تصریح شده باشد، در مورد کشتیهای زیر اعمالی گردد:

الف) کشتیهایی که محق به برافراشتن پرچم یک طرف هستند؛

ب) کشتیهایی که محق به برافراشتن پرچم یک طرف نیستند، اما تحت حاکمیت یکی از طرفها فعالیت می‌کنند؛ و

پ) کشتیهایی که وارد یک بندر، کارخانه کشتی‌سازی، یا پایانه فراساحلی یک طرف می‌شوند، اما شامل حزه‌های (الف) یا (ب) نیستند.

۲- این کنوانسیون در مورد کشتیهای جنگی، کشتیهای تدارکاتی یا سایر کشتیهایی که تحت مالکیت یا بهره‌برداری یکپاز طرفها هستند و در حال حاضر صرفاً جهت خدمات دولتی غیر تجاری مورد استفاده قرار می‌گیرند، اعمال نمی‌گردد. با این وجود، هر طرف باید با اتخاذ

اقدامات مناسب بدون وارد کردن خللی بر عملیات یا قابلیت‌های عملیاتی این‌گونه کشتیها که تحت مالکیت یا بهره‌برداری آن طرف می‌باشند، اطمینان حاصل کند که این گونه کشتیها تا حد معارف و عملی، طبق الزامات این کنوانسیون فعالیت می‌نمایند.

۳- طرفها باید در صورت لزوم الزامات این کنوانسیون را در مورد کشتیهای دولتهای غیر طرف این کنوانسیون جهت حصول اطمینان از این که رفتار مطلوبتری در مورد این کشتیها اعمال نمی شود، اعمال نمایند.

ماده ۴- کنترل سامانه های (سیستمهای) ضد خزه

۱- هر طرف باید طبق الزامات مندرج در پیوست (۱) موارد زیر را ممنوع و یا محدود نماید.

الف) استعمال، استعمال مجدد نصب یا استفاده از سامانه های (سیستمهای) مضر ضد خزه بر روی کشتیهای موضوع جزءهای (الف) یا (ب) بند (۱) ماده (۳)، و
ب) استعمال، استعمال مجدد، نصب یا استفاده از چنین سانه هایی (سیستمهایی) بر روی کشتیهای موضوع جزء (ب) بند (۱) ماده (۳)، هنگام حضور کشتی در بندر، کارخانه کشتی سازی، یا پایانه فراساحلی یکی از طرفها و باید برای حصول اطمینان از رعایت الزامات توسط چنین کشتیهایی، اقدامات مؤثری را به عمل آورد.

۲- کشتیهای دارای سامانه (سیستم) ضد خزه که براساس اصلاحیه پیوست (۱)، متعاقب لازم الاجراء شدن این کنوانسیون کنترل می شوند، می توانند سامانه (سیستم) مزبور را تا زمان برنامه ریزی شده تجدید بعدی آن سامانه (سیستم)، حفظ نمایند، اما تحت هیچ شرایطی این زمان نباید از شصت ماه بعد از استعمال این گونه سامانه ها (سیستمها) تجاوز نماید. مگر آن که کار گروه مقرر نماید که شرایط استثنائی وجود دارد که اعمال کنترل زودتر را ایجاب می نماید.

ماده ۵- کنترل مواد زائد پیوست (۱)

یک طرف با در نظر گرفتن قواعد، استانداردها و الزامات بین المللی باید اقدامات مناسبی را در سرزمین خویش اتخاذ نماید تا مقرر کند مواد زائد ناشی از استفاده یا برداشتن یک سامانه (سیستم) ضد خزه کنترل شده در پیوست (۱) به روشی ایمن و مورد قبول از نظر زیست محیطی در جهت حفظ سلامت انسان و محیط زیست، جمع آوری، جابه جا، پردازش و دفع شود.

ماده ۶- فرآیند پیشنهاد اصلاحات کنترل سامانه‌های (سیستمهای) ضد خزه
 ۱- هر طرف می‌تواند اصلاحیه پیوست (۱) را مطابق این ماده پیشنهاد نماید.
 ۲- پیشنهاد اولیه باید حاوی اطلاعات خواسته شده در پیوست (۲) باشد و به
 سازمان تسلیم گردد. سازمان پس از دریافت پیشنهاد، باید آن را به اطلاع طرفها،
 کشورهای عضو سازمان

سازمان ملل متحد و نهادهای تخصصی آن و سازمانهایی بین دولتی که
 موافقتنامه‌هایی را با سازمان منعقد نموده‌اند و سازمانهایی غیردولتی که در موقعیت
 مشاوره‌ای با سازمان هستند، برساند و در اختیار آنها قرار دهد.

۳- کار گروه باید درخصوص نیاز یا عدم نیاز سامانه (سیستم) ضد خزه مورد بحث
 به بررسی دقیق‌تر براساس پیشنهاد اولیه تصمیم‌گیری نماید چنانچه کار گروه مقرر
 نماید که بررسی دقیق‌تری لازم است. باید از طرف پیشنهاددهنده بخواهد پیشنهاد
 جامعی حاوی اطلاعات مورد نیاز پیوست (۳) را به کار گروه تسلیم نماید، مگر آن که
 پیشنهاد اولیه حاوی تمام اطلاعات مورد لزوم پیوست (۳) نیز باشد. در صورتی که کار
 گروه معتقد باشد تهدید خسارت جدی یا برگشت‌ناپذیر وجود دارد، نبود قطعیت کامل
 علمی نباید به عنوان علتی برای جلوگیری از تصمیم‌گیری جهت ادامه ارزیابی پیشنهاد،
 استفاده گردد. کار گروه باید طبق ماده (۷). گروه فنی را تشکیل دهد.

۴- گروه فنی باید پیشنهاد جامع را همراه با هرگونه اطلاعات اضافه‌ای که توسط
 هر یک از واحدهای ذی‌نفع ارائه شده است بررسی کند و ارزیابی و گزارشی را در
 مورد این که آیا این پیشنهاد ثابت می‌کند که امکان وجودخطر غیر متعارف اثرات منفی
 بر سایر موجودات زنده غیر هدف یا سلامت انسان به گونه‌ای است که اصلاح پیوست
 (۱) را ایجاب نماید در این رابطه:

الف) بررسی گروه فنی باید شامل موارد زیر باشد:

۱) ارزیابی رابطه بین سامانه (سیستم) ضد خزه مورد بحث و اثرات منفی مشاهده
 شده مربوط در محیط‌زیست یا بر سلامت انسان که شامل مصرف غذاهای دریایی

تحت تأثیر قرار گرفته می‌بود اما محدود به آن نمی‌گردد یا از طریق مطالعات کنترل شده براساس اطلاعات مشروح در پیوست (۳) و هرگونه اطلاعات مربوط دیگری که آشکار شود؛

(۲) ارزیابی کاهش خطر بالقوه متناسب به اقدامات کنترلی پیشنهادی و هرگونه اقدامات کنترلی دیگر که ممکن است مدنظر گروه فنی باشد؛

(۳) بررسی اطلاعات موجود در مورد امکان سنجی فنی اقدامات کنترلی و مقرون به صرفه بودن آن پیشنهاد؛

(۴) بررسی اطلاعات موجود درباره سایر اثرات ناشی از ارائه این گونه اقدامات کنترلی در ارتباط با:

- محیط‌زیست (شامل هزینه مربوط به عدم فعالیت و تأثیر بر کیفیت هوا اما محدود به آن نمی‌گردد)؛

- مسائل بهداشتی و ایمنی کارخانه کشتی‌سازی (یعنی تأثیر بر روی کارکنان کشتی‌سازی)؛

- هزینه‌ای که برای کشتیرانی بین‌المللی و سایر بخشهای مربوط در بر دارد. و
 (۵) بررسی در دسترس بودن جایگزینهای مناسب، ازجمله بررسی خطرهای بالقوه جایگزینها.

(ب) گزارش گروه فنی باید به صورت مکتوب باشد و هریک از ارزیابی‌ها و ملاحظات موضوع جزء (الف) را لحاظ نماید، مگر آن که گروه فنی پس از ارزیابی موضوع ردیف (۱) جزء (الف) با تشخیص این‌که پیشنهاد مطرح شده نیازمند بررسی بیشتر نیست تصمیم بگیرد ارزیابی‌ها و ملاحظات مشروح در ردیف‌های (۲) تا (۵) جزء (الف) را ادامه ندهد.

(پ) گزارش گروه فنی باید، ازجمله شامل توصیه‌ای باشد که آیا کنترلهای بین‌المللی به موجب این کنوانسیون، در مورد سامانه (سیستم) ضد خزه مورد بحث براساس

تناسب اقدامات کنترلی خاص مطروح در پیشنهاد جامع توجیه دارد یا این که گروه اقدامات کنترلی دیگری را مناسبتر می‌داند.

۶- گزارش گروه فنی باید قبل از بررسی توسط کار گروه، به اطلاع تمام طرفها، اعضاء سازمان، سازمان ملل متحد و نهادهای تخصصی آن، سازمانهایی بین دولتی که با سازمان موافقتنامه‌هایی را منعقد نموده‌اند و سازمانهایی غیردولتی که در موقعیت مشاوره‌ای با سازمان هستند، برسد کار گروه باید با توجه به گزارش گروه فنی در مورد تأیید پیشنهادهای ارائه شده برای اصلاح پیوست (۱) و در صورت اقتضاء هرگونه تغییرات مربوط به آن، تصمیم‌گیری نماید.

در صورتی که گزارش مزبور نشان دهنده تهدید خسارت جدی یا برگشت‌ناپذیر باشد، صرف فقدان قطعیت علمی کامل نباید بهخوید خود به عنوان علتی برای ممانعت از تصمیم در مورد ثبت سامانه (سیستم) ضد خزه در پیوست (۱) استفاده شود. چنانچه کار گروه اصلاحیه‌ها یا پیشنهادی پیوست (۱) را تصویب کند این اصلاحیه‌ها باید طبق جزء (الف) بند (۶) ماده (۱۶) منتشر شوند. تصمیم به عدم تصویب پیشنهاد مزبور نباید مانعی برای ارائه پیشنهاد جدید در مورد یک سامانه (سیستم) ضد خزه خاص با توجه به اطلاعات تازه به دست آمده باشد.

۷- فقط طرفها می‌توانند در تصمیم‌گیریهای کار گروه به شرح مذکور در بندهای (۳) و (۵) شرکت نمایند.

ماده ۷- گروههای فنی

۱- کار گروه پس از دریافت پیشنهاد جامع، اقدام به تشکیل گروه فنی براساس ماده ۶(۱) خواهد نمود. در مواردی که چند پیشنهاد به طور همزمان یا متعاقب هم دریافت شوند، کار گروه می‌تواند در صورت لزوم یک یا چند گروه فنی تشکیل دهد.

۲- هر طرف می‌تواند در مباحث گروههای فنی شرکت نماید و باید از نظرات

تخصصی

کارشناسان مربوط که در اختیار آن طرف است استفاده نماید.

۳- کار گروه باید در مورد شرح وظایف، ساختار و فعالیت گروههای فنی تصمیم‌گیری نماید. چنین مواردی باید در مورد حفظ هر اطلاعات محرمانه‌ایی که ممکن است ارائه شود، پیش‌بینی‌های لازم را به عمل آورد. گروههای فنی می‌توانند جلساتی را در صورت نیاز تشکیل دهند، اما باید تلاش نمایند که فعالیتهای خود را از طریق مکاتبه یا پست الکترونیکی در صورت اقتضاء یا سایر رسانه‌ها، انجام دهند.

۴- فقط نمایندگان طرفها می‌توانند در تنظیم هر توصیه‌ای به کار گروه به موجب ماده (۶) شرکت نمایند. گروه فنی باید تلاش کند بین نمایندگان طرفها اتفاق رأی حاصل گردد. در صورتی که اتفاق رأی حاصل نشود، گروه فنی باید دیدگاههای نمایندگان اقلیت را منعکس کند.

ماده ۸- تحقیقات علمی و فنی و پایش

۱- طرفها باید برای ارتقاء و تسهیل تحقیقات علمی و فنی مربوط به اثرات سامانه‌های سیستمهای) ضد خزه و نیز پایش این اثرات، اقدامات مقتضی را به عمل آورند. به‌ویژه این تحقیقات باید شامل مشاهده، اندازه‌گیری، نمونه‌برداری، ارزیابی و تجزیه و تحلیل اثرات سامانه‌های (سیستمهای) ضد خزه باشد.

۲- هر طرف باید به منظور تحقق اهداف کنوانسیون، دسترسی به اطلاعات مربوط زیر را برای سایر طرفهای درخواست کننده فراهم نماید.

الف) فعالیتهای علمی و فنی انجام شده طبق این کنوانسیون؛

ب) برنامه‌های فناورانه و علمی دریایی و اهداف آنها؛ و

پ) اثرات مشاهده شده از برنامه‌های پایش و ارزیابی برنامه‌های مربوط به سامانه‌های (سیستمهای) ضد خزه.

ماده ۹- ارتباط و تبادل اطلاعات

۱- هریک از طرفها تعهد می‌کند که موارد زیر را به سازمان اطلاع دهد:

الف) فهرستی از بازرسان منتخب یا سازمانهایی شناخته شده را که اختیار یافته‌اند به نمایندگی از آن طرف، اداره امور مربوط به کنترل سامانه‌های (سیستمهای) ضدخزه

دستگاه اجرایی باید سازمان را از مسؤولیت‌های خاص و شرایط اختیارات تفویض شده به بازرسان منتخب یا سازمانهای شناخته شده مطلع نماید، و

ب) اطلاعات مربوط به هرگونه سامانه (سیستم) ضد خزه تأیید شده، محدود شده، یا ممنوع شده به موجب قوانین داخلی خود به صورت سالانه.

۲- سازمان، باید اطلاعاتی را که به موجب بند (۱) دریافت داشته است، به هر طریق مناسب در دسترس قرار دهد.

۳- برای سامانه‌های (سیستمهای) ضد خزه تأیید شده، ثبت شده، یا مجاز شمرده شده توسط یک طرف، چنین طرفی باید در صورت درخواست دیگر طرفها، اطلاعات مربوط را که بر مبنای آنها تصمیم‌گیری کرده است از جمله اطلاعات پیش‌بینی شده در پیوست (۳) یا سایر اطلاعات مورد نیاز برای ارزیابی سامانه (سیستم) ضد خزه را در اختیار آنها قرار دهد، یا از سازندگان این گونه سامانه‌ها (سیستمها) بخواهد این اطلاعات را در اختیار طرفهای درخواست کننده قرار دهند. اطلاعاتی که به موجب قانون تحت حفاظت است، نباید ارائه گردد.

ماده ۱۰- بازرسی و صدور گواهینامه

هریک از طرفها باید اطمینان حاصل نماید که کشتیهایی که محق به برافراشتن پرچم آن طرف هستند یا با اجازه آن فعالیت می‌کنند، طبق مقررات مندرج در پیوست (۴) مورد بازرسی قرار می‌گیرند و برای آنها گواهینامه صادر می‌شود.

ماده ۱۱- بازدید کشتیها و کشف موارد نقض

۱- کشتی که این کنوانسیون در مورد آن اعمال شود می‌تواند در هر بندر، کارخانه کشتی‌سازی یا پایانه فراساحلی به منظور تعیین این که آیا کشتی مزبور با این کنوانسیون مطابق دارد، توسط مأمورین مجاز یک طرف مورد بازرسی قرار گیرد. به جز مواردی که قرائن روشنی مبنی بر نقض این کنوانسیون توسط یک کشتی موجود باشد، چنین بازرسی‌هایی باید محدود به موارد زیر گردد:

(الف) تأیید این که در صورت لزوم، گواهینامه بین‌المللی معتبر سامانه (سیستم) ضد خزه یا اظهارنامه سامانه (سیستم) ضد خزه روی کشتی وجود دارد؛ و یا

(ب) نمونه برداری مختصر از سامانه (سیستم) ضد خزه کشتی به طوری که با در نظر گرفتن دستورالعمل‌های تهیه شده توسط سازمان تأثیری بر یکپارچگی، ساختار یا عملکرد سامانه

(سیستم) ضد خزه نداشته باشد. در هر حال، زمان لازم برای پردازش نتایج نمونه برداریها نباید مبنایی برای جلوگیری از حرکت و عزیمت کشتی تلقی گردد.

۲- اگر قرائنی روشن برای باور این مطلب وجود داشته باشد که کشتی این کنوانسیون را نقض نموده، می‌توان با در نظر گرفتن دستورالعمل‌های تهیه شده توسط سازمان بازرسی کاملی را به عمل آورد

۳- چنانچه کشف گردید که کشتی این کنوانسیون را نقض نموده است، طرفی که بازدید را انجام می‌دهد می‌تواند اقداماتی در جهت اخطار، متوقف نمودن، اخراج یا ممانعت از ورود کشتی به بنادر خود به عمل آورد. طرفی که به علت عدم انطباق کشتی با این کنوانسیون چنین اقدامی را علیه کشتی به عمل می‌آورد، باید بدون درنگ دستگاه اجرائی کشتی مربوط را از این امر مطلع نماید.

۴- طرفها باید در زمینه کشف موارد نقض و اجراء این کنوانسیون با یکدیگر همکاری نمایند. همچنین یک طرف می‌تواند براساس دریافت درخواستی برای بازدید یک کشتی از سوی طرف دیگر که همراه با ادله کافی مبنی بر این باشد که کشتی در مغایرت با این کنوانسیون فعالیت می‌نماید یا فعالیت کرده است، کشتی را در هنگام ورود به بنادر، کارخانه کشتی‌سازی یا پایانه فراساحلی تحت صلاحیت خود، بازدید نماید. گزارش چنین بازدیدی باید برای طرف درخواست کننده و مقام صلاحیتدار دستگاه اجرائی کشتی مذکور ارسال گردد تا اقدام مقتضی براساس این کنوانسیون به عمل آید.

ماده ۱۲- موارد نقض

۱- هرگونه نقض این کنوانسیون ممنوع است و باید به موجب قوانین دستگاه‌های اجرایی کشتی مربوط ضمانت اجراءهائی برای نقض در هرکجا که رخ دهد، وضع شود هنگامی که دستگاه‌های ذی‌ربط از چنین نقضی مطلع گردد، باید موضوع را مورد رسیدگی قرار دهد و می‌تواند از طرف گزارش دهنده درخواست نماید دلایل بیشتری را در رابطه با نقض ادعاء شده ارائه دهد. در صورتی که دستگاه اجرایی متقاعد گردد که دلایل کافی برای پیگیری نقض مورد ادعاء وجود دارد، باید هرچه سریعتر براساس قوانین خود در این زمینه اقدام نماید دستگاه اجرایی باید بدون درنگ طرفی که نقض مورد ادعاء را گزارش کرده و همچنین سازمان را از اقدامات به عمل آمده مطلع سازد در صورتی که دستگاه اجرایی ظرف یک سال پس از دریافت اطلاعات هیچ‌گونه اقدامی را به عمل نیاورد، باید مراتب را به طرف گزارش کننده نقض مورد ادعاء اطلاع دهد.

۲- هرگونه نقض این کنوانسیون در قلمرو صلاحیت هر طرف ممنوع می‌باشد و باید ضمانت اجراءهائی براساس قوانین آن طرف در نظر گرفته شود هرگاه چنین نقضی صورت گیرد، آن طرف باید به یکی از دو صورت زیر عمل کند:

الف) طبق قوانین خود پیگیری را به عمل آورد؛ یا

ب) آن اطلاعات و ادله‌ای را که ممکن است در مورد نقض انجام شده در اختیار داشته باشد به دستگاه اجرایی کشتی ذی‌ربط ارائه دهد.

۳- ضمانت اجراءهائی وضع شده به موجب قوانین یک طرف در اجراء این ماده، باید به اندازه‌ای شدید باشد که انگیزه نقض این کنوانسیون را در هرجا کاهش دهد.

ماده ۱۳- تأخیر یا متوقف کردن ناموجه کشتیها

۱- کلیه تلاش‌های ممکن باید به عمل آید تا از متوقف کردن یا ایجاد تأخیر ناموجه کشتی به موجب مواد (۱۱) یا (۱۲) مواجه گردد، محق به دریافت غرامت برای هرگونه ضرر و زیان وارده خواهد بود.

ماده ۱۴- حل و فصل اختلافات

طرفها باید هرگونه اختلافی در ارتباط با تفسیر یا اجراء این کنوانسیون را از طریق مذاکره، تحقیق، میانجی‌گری مصالحه، داوری، رسیدگی قضائی، رجوع به سازمانها یا ترتیبات منطقه‌ای و یا سایر روش‌های مسالمت‌آمیز به انتخاب خویش بین خود حل و فصل نمایند.

ماده ۱۵- ارتباط با حقوق بین‌الملل دریاها

هیچ چیز در این کنوانسیون نباید به حقوق و تعهدات هرکشور براساس حقوق بین‌الملل عرفی که در کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها ممکن شده است، خللی وارد نماید.

ماده ۱۶- اصلاحات

۱- این کنوانسیون ممکن است به هریک از روشهای ذکر شده در بندهای زیر اصلاح شود.

۲- اصلاحات پس از بررسی در سازمان.

الف) هرطرفی می‌تواند اصلاح این کنوانسیون را پیشنهاد نماید اصلاحیه پیشنهادی باید به دبیر کل تسلیم گردد و دبیرکل باید حداقل شش ماه قبل از بررسی اصلاحیه، آن را به طرفها و اعضاء سازمان ارسال نماید. در صورت ارائه پیشنهادی در مورد اصلاح پیوست (۱). این پیشنهاد باید قبل از بررسی به موجب این ماده، طبق ماده (۶) مورد رسیدگی قرار گیرد.

ب) اصلاحیه‌ای که به شرح فوق پیشنهاد و ارسال شده است، باید جهت بررسی به کار گروه ارجاع داده شود. طرفها اعم از آن که عضو سازمان باشند یا نباشند، محق به شرکت در مراحل بررسی و تصویب اصلاحیه توسط کار گروه خواهند بود.

پ) اصلاحیه‌ها باید با اکثریت دو سوم طرفهای حاضر و رأی‌دهنده در کار گروه مورد تصویب قرار گیرد، مشروط بر آن که حداقل یک سوم طرفها در زمان رأی‌گیری حضور داشته باشند.

ت) اصلاحیه‌های مصوب طبق جزء (ب) باید توسط دبیرکل، جهت پذیرش برای طرفها ارسال گردد.

ث) یک اصلاحیه در شرایط زیر پذیرفته شده تلقی خواهد شد:

- ۱) اصلاحیه یکی از مواد این کنوانسیون در تاریخی پذیرفته شده تلقی می‌گردد که دوسوم طرفها پذیرش خود را به دبیرکل اطلاع داده باشند.
- ۲) اصلاحیه پیوست، دوازده ماه پس از تاریخ تصویب آن یا هر تاریخ دیگری که کار گروه تعیین نماید، پذیرفته شده تلقی می‌گردد. در هر حال چنانچه تا آن تاریخ بیش از یک سوم طرفها اعتراض خود را در مورد آن اصلاحیه به اطلاع دبیرکل برساند، این اصلاحیه پذیرفته شده تلقی نمی‌شود.

ج) اصلاحیه در شرایط زیر لازم‌الاجراء خواهد شد:

- ۱) اصلاحیه یکی از مواد این کنوانسیون، شش ماه پس از تاریخی که در آن طبق ردیف (۱) جزء (ث) پذیرفته شده تلقی شده است. برای طرفهایی که پذیرش آن را اظهار نموده‌اند، لازم‌الاجراء خواهد شد.
- ۲) اصلاحیه پیوست (۱)، شش ماه پس از تاریخی که در آن تاریخ پذیرفته شده تلقی گردیده است برای کلیه طرفها لازم‌الاجراء می‌گردد، به استثنای هر طرفی که دارای شرایط زیر باشد:

- ۱) اعتراض خود را نسبت به اصلاحیه موردنظر، طبق ردیف (۲) جزء (ث) اعلام نموده و از آن صرف‌نظر نکرده باشد؛

- ۲) قبل از لازم‌الاجراء شدن چنین اصلاحیه‌ای به دبیرکل اطلاع داده باشد که اصلاحیه مزبور فقط پس از اطلاعیه متعاقب در مورد پذیرش، برای آن لازم‌الاجراء خواهد گردید؛ یا

- ۳- در زمان سپردن سند تنفیذ پذیرش یا تصویب یا الحاق به کنوانسیون اعلام نموده باشد که اصلاحات پیوست (۱) تنها وقتی برای آن لازم‌الاجراء می‌گردد که به دبیرکل اعلام کند که این اصلاحات را پذیرفته است.

۳) اصلاحیه پیوستی غیر از پیوست (۱)، شش ماه پس از تاریخی که در آن تاریخ پذیرفته شده تلقی گردیده است، برای کلیه طرفها لازم الاجراء می‌گردد، به استثناء طرفهایی که طبق ردیف (۲) جزء (ث) اعتراض خود را نسبت به اصلاحیه اعلام کرده و از آن طرف نظر نکرده باشند؛

(چ)

۱) طرفی که طبق قسمت (۱) ردیف (۲) یا (۳) جزء (ث) اعتراض خود را نسبت به اصلاحیه اعلام نموده باشد، می‌تواند متعاقباً مراتب پذیرش اصلاحیه را به دبیرکل اعلام دارد. چنین اصلاحیه‌ای برای آن طرف شش ماه پس از تاریخ اعلام پذیرش یا در تاریخی که اصلاحیه

لازم الاجراء می‌گردد، هرکدام که دیرتر باشد، لازم الاجراء می‌شود.

۲) اگر طرفی که به ترتیب اطلاعیه یا بیانیه موضوع قسمت (۲) ردیف (۲) یا (۳) جزء (ث) را صادر کرده است پذیرش خود را در مورد اصلاحیه به دبیرکل اطلاع دهد، چنین اصلاحیه‌ای شش ماه پس از تاریخ اطلاعیه پذیرش آن طرف یا در تاریخ لازم الاجراء شدن آن اصلاحیه، هرکدام که دیرتر باشد، برای طرف مزبور لازم الاجراء می‌گردد.

۳) اصلاحیه توسط یک کنفرانس:

الف) در صورت درخواست یک طرف و موافقت حداقل یک سوم طرفها، سازمان باید برای بررسی اصلاحات این کنوانسیون، فراهمایی (کنفرانس) طرفها را تشکیل می‌دهد.

ب) اصلاحیه‌ای که توسط چنین فراهمایی با رأی اکثریت دوسوم طرفهای حاضر و رأی‌دهنده تصویب گردد، توسط دبیرکل جهت پذیرش به همه طرفها ارسال خواهد شد.

پ) اصلاحیه به ترتیب طبق رویه‌های مشروح در جزء‌های (ث) و (ج) بند (۲) این ماده پذیرفته شده تلقی و لازم‌الاجراء خواهد شد، مگر آن که در فراهمایی به گونه دیگری تصمیم‌گیری شده باشد.

۴- هر طرفی که از پذیرش اصلاحیه پیوست امتناع کرده باشد، صرفاً در مورد اعمال آن اصلاحیه به عنوان غیرطرف محسوب می‌شود.

۵- اضافه کردن پیوست جدید باید طبق روش قابل اعمال در مورد اصلاحیه یک ماده کنوانسیون، پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجراء گردد.

۶- هرگونه اطلاعیه یا بیانیه به موجب این ماده باید به صورت کتبی به دبیرکل تسلیم گردد.

۷- دبیرکل باید طرفها و اعضاء سازمان را در موارد زیر مطلع نماید.

الف) هرگونه اصلاحیه‌ای که لازم‌الاجراء می‌گردد و تاریخ لازم‌الاجراء شدن آن به‌طور کلی و برای هریک از طرفها؛ و

ب) هرگونه اطلاعیه یا بیانیه به موجب این ماده.

ماده ۱۷- امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب و الحاق

۱- این کنوانسیون از اول فوریه ۲۰۰۲ میلادی (۱۳۸۰/۱۱/۱۲ هجری شمسی) تا ۲۱ دسامبر ۲۰۰۲ میلادی (۱۳۸۱/۱۰/۱۰ هجری شمسی) جهت امضاء هریک از کشورها در مقر سازمان مفتوح می‌باشد و از آن به بعد نیز جهت الحاق هریک از کشورها مفتوح خواهد ماند.

۲- کشورها می‌توانند از راه‌های زیر طرف این کنوانسیون شوند:

الف) امضاء بدون شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب؛ یا

ب) امضاء به شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب که متعاقب آن تنفیذ پذیرش یا تصویب صورت گیرد، یا

پ) الحاق.

۳- تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق با سپردن سندی به این منظور نزد دبیرکل نافذ خواهد شد.

۴- در صورتی که کشوری از دو یا چند واحد سرزمینی تشکیل می‌شود که نظامهای حقوقی متفاوتی در ارتباط با موضوعات مورد حکم در این کنوانسیون در آنها حاکم است. این کشور می‌تواند در زمان امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق اعلام نماید که این کنوانسیون به کلیه واحدهای سرزمینی یا تنها به یک یا چند واحد سرزمینی آن تعمیم می‌باشد و می‌تواند در هر زمانی این بیانیه را با ارائه بیانیه دیگری اصلاح نماید.

۵- هرگونه بیانیه‌ای از این قبیل باید به اطلاع دبیرکل برسد و باید به طور صریح واحدهای سرزمینی را که این کنوانسیون در مورد آنها اعمال می‌گردد، بیان نماید.

ماده ۱۸- لازم‌الاجراء شدن

۱- این کنوانسیون دوازده ماه بعد از تاریخی لازم‌الاجراء خواهد شد که در آن حداقل بیست و پنج کشور که مجموع ظرفیت ناوگانهای تجاری آنها حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) ظرفیت ناخالص کشتیرانی تجاری جهان را تشکیل دهد، بدون شرط تنفیذ پذیرش یا تصویب، آن را امضاء یا طبق ماده (۱۷)، سند مورد نیاز برای تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را سپرده باشند.

۲- در مورد کشورهایی که سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون را بعد از برآورده شدن الزامات مربوط به لازم‌الاجراء شدن آن و بیش از تاریخ لازم‌الاجراء شدن سپرده‌اند، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به کنوانسیون در تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون یا سه ماه بعد از تاریخ سپردن هرکدام که دیرتر باشد، نافذ خواهد شد.

۳- هرگونه سند تنفیذ پذیرش، تصویب و یا الحاق که بعد از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون سپرده شده باشد، سه ماه بعد از تاریخ سپردن نافذ خواهد شد.

۴- هر سند تنفیذ، پذیرش، تصویب و یا الحاق سپرده شده پس از تاریخی که اصلاحیه گم. تمیب. م. زلف کتئخ (۱۶) پذیرفته شده تلقی می‌گردد، به منزله الحاق به کنوانسیون اصلاح شده تلقی خواهد شد.

ماده ۱۹- انصراف

۱- هر طرفی می‌تواند در هر زمان پس از گذشتن دوسال از تاریخی که کنوانسیون برای آن طرف لازم‌الاجراء می‌شود، از عضویت در این کنوانسیون انصراف دهد.

۲- انصراف از عضویت در کنوانسیون از طریق ارائه اطلاعیه کتبی به دبیرکل صورت خواهد گرفت و یک سال پس از دریافت یا هر مدت طولانی‌تری که ممکن است در آن اطلاعیه ذکر شود، نافذ خواهد شد.

ماده ۲۰- امین اسناد

۱- این کنوانسیون نزد دبیرکل سپرده می‌شود که باید نسخه‌های موثق این کنوانسیون را در اختیار کلیه کشورهای که آن را امضاء کرده‌اند یا به آن ملحق شده‌اند، قرار دهد.

۲- علاوه بر وظایف مقرر در بخشهای دیگر این کنوانسیون دبیرکل باید:

الف) موارد زیر را به اطلاع کلیه کشورهایی که این کنوانسیون را امضاء کرده یا به آن ملحق شده‌اند، برساند.

۱) هر امضاء جدید با سپردن سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق همراه با تاریخ مربوط؛

۲) تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون؛ و

۳) تودیع هرگونه سند انصراف از عضویت در این کنوانسیون همراه با تاریخ دریافت آن و تاریخ نافذ شدن انصراف از عضویت، و

ب) به محض لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون، متن آن را به دبیرخانه سازمان ملل متحد ارسال نماید تا طبق ماده (۱۰۲) منشور سازمان ملل متحد ثبت و منتشر گردد.

ماده ۲۱- زبانها

این کنوانسیون در یک نسخه اصلی به زبانهای عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی تهیه شده است که هر یک از این متون از اعتبار مساوی برخوردار است.

در تأیید مراتب فوق، امضاء کنندگان زیر که از طرف دولتهای متبوع خود بدین منظور به طور مقتضی مجاز می‌باشند، این کنوانسیون را امضاء نموده‌اند.
این کنوانسیون در لندن به تاریخ پنجم اکتبر سال ۲۰۰۱ میلادی (سیزدهم مهر ۱۳۸۰ هجری شمسی) تصویب شد.

پیوست ۱

کنترل سامانه‌های (سیستمهای) ضد خزّه

سامانه (سیستم)

ضد خزّه

اقدامات کنترلی

اعمال

تاریخ اجرائی شدن

ترکیبات آلی قلع دار که به عنوان زیست‌کش در سامانه‌های (سیستمهای) ضد خزّه به کار می‌رود.

کشتیها نباید از این ترکیبات استفاده یا استفاده مجدد نمایند.

کلید کشتیها

اول ژانویه ۲۰۰۳ میلادی (۱۱/۱۰/۱۳۸۱ هجری شمسی)

ترکیبات آلی قلع دار که به عنوان زیست کش در سامانه های (سیستم های) ضدخزه به کار می رود.

کشتیها

۱- نباید از این گونه ترکیبات بر رویدنه را قطعات بیرونی یا سطوح خارجی استفاده کنند؛ یا

۲- باید از روشکیاستفاده کنند تا مانعی در برابر این ترکیبات باشد که از سامانه (سیستم) ضد خزه زیرین که طبق استانداردها وجود نیست جدامی شود.

کلیه کشتیها

(به استثناء سکوه های ثابت و شناور، «اف.اس.یو» ها و «اف.پی.اس.ا» ها که قبل از اول ژانویه ۲۰۰۳ میلادی (۱۳۸۱/۱۰/۱۱ هجری شمسی) ساخته شده اند و در اول ژانویه ۲۰۰۳ میلادی (۱۳۸۱/۱۰/۱۱ هجری شمسی) یا پس از آن به حوضچه خشک گرفته اند.

اول ژانویه ۲۰۰۸ میلادی (۱۳۸۶/۱۰/۱۱ هجری شمسی)

پیوست ۲

عناصر لازم برای پیشنهاد اولیه

۱- پیشنهاد اولیه باید شامل مستندات کافی، حداقل موارد زیر باشد:

الف) معرفی سامانه (سیستم) ضد خزه عنوان شده در پیشنهاد: نام سامانه (سیستم) ضد خزه؛ نام مواد فعال اصلی و شماره ثبت در خدمات چکیده نامه های شیمیایی (شماره سی.ای.اس) چنانچه قابل اعمال باشد؛ اجزاء سامانه (سیستم) که احتمال می رود اثرات زیان بار ایجاد نماید؛

ب) مشخص نمودن اطلاعاتی که نشان می‌دهند سامانه (سیستم) ضدخزه یا فرآورده‌های تغییر یافته آن ممکن است خطراتی را برای سلامت انسان به همراه داشته باشد یا موجب بروز اثرات زیانباری بر روی موجودات زنده غیرهدف در غلظت‌هایی شود که احتمال می‌رود در محیط زیست داشته باشند (مانند نتایج مطالعات مربوط به میزان سمی بودن بر روی گونه‌های نمونه یا اطلاعات مربوط به تجمع این مواد در بدن موجودات زنده).

پ) موارد نشان دهنده امکان تجمع عناصر سمی موجود در سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه یا فرآورده‌های تغییر شکل یافته آن، در غالظتهایی در محیط زیست که اثرات زیانباری بر روی موجودات زنده غیر هدف سلامت انسان و یا کیفیت آب ایجاد می‌نمایند (مانند اطلاعات مربوط به پایداری در ستون آب، رسوبات و موجودات زنده؛ میزان رهاسازی اجزاء سمی از سطوح رنگ شده در مطالعات یا در شرایط استفاده واقعی؛ یا داده‌های پایش، اگر در دسترس باشد).

ت) تجزیه و تحلیل رابطه بین سامانه (سیستم) ضدخزه، اثرات زیانبار مربوط و غلظت‌های مشاهده شده یا قابل پیش‌بینی در محیط‌زیست و
ث) توصیه اولیه در خصوص نوع محدودیت‌هایی که می‌تواند در کاهش خطرات مربوط به سامانه (سیستم) ضد خزه مؤثر واقع شود.

۲- پیشنهاد اولیه باید طبق قواعد و رویه‌های سازمان ارائه گردد.

پیوست ۳

عناصر لازم برای پیشنهاد جامع

۱- پیشنهاد جامع باید شامل مستندات کافی، از جمله موارد زیر باشد:

الف) تغییرات در داده‌های مذکور در پیشنهاد اولیه؛

ب) یافته‌های حاصل از گروه‌های داده‌ها مندرج در جزء‌های (الف)، (ب) و (پ) بند ۳) چنانچه میسر باشد، بسته به موضوع پیشنهاد و تعیین یا تشریح روشهایی که بر اساس آن داده‌ها تغییر یافته است؛

پ) خلاصه‌ای از نتایج مطالعات انجام شده بر روی اثرات زیان‌بار سامانه (سیستم) ضد خزه؛

ت) در صورت انجام پایش، خلاصه‌ای از نتایج این پایش، از جمله اطلاعات مربوط به تردد کشتی و شرح کلی منطقه پایش شده؛

ث) خلاصه‌ای از داده‌های موجود درباره میزان خطری که متوجه زیست بوم یا محیط زیست بوده و نیز هرگونه برآورد غلظت‌های زیست محیطی با استفاده از مدل‌های ریاضی که در آنها کلیه عوامل موجود در خصوص وضعیت آبی در محیط‌زیست، ترجیحاً آنهایی که از طریق تجربی تعیین شده است، همراه با تعیین یا تشریح روش الگوسازی؛

ج) ارزیابی ارتباط بین سامانه (سیستم) ضد خزه مورد نظر، اثرات منفی مربوط و غلظت‌های زیست محیطی مشاهده شده یا پیش‌بینی شده؛

چ) بیان کیفی میزان عدم قطعیت درباره ارزیابی‌های موضوع جزء (ج)؛

ح) توصیه‌ای درباره اقدامات کنترلی خاص جهت کاهش خطرات مربوط به سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه؛ و

خ) خلاصه‌ای از نتایج مطالعات موجود درباره اثرات بالقوه اقدامات کنترلی پیشنهادی در رابطه با کیفیت هوا، شرایط محوطه کشتی‌سازی، کشتیرانی بین‌المللی و سایر بخش‌های مرتبط و نیز در دسترس بودن جایگزین‌های مناسب.

۲- در صورت امکان، پیشنهاد جامع باید شامل اطلاعاتی درباره هریک از خواص فیزیکی و شیمیایی جزء یا اجزاء مورد نظر نیز باشد:

- نقطه ذوب؛

- نقطه جوش؛

- چگالی (چگالی نسبی)؛
- فشار بخار؛
- حلالیت در آب؛ درجه اسیدی (پ.هاش) / ثابت تفکیک یونی (پی.کی.ای)؛
- قابلیت احیاء؛
- جرم مولکولی؛
- ساختار مولکولی؛
- سایر خواص شیمیایی و فیزیکی مشخص شده در پیشنهاد اولیه
- ۳- از نظر جزء (ب) بند (ا) فوق، گروه‌های داده‌ها به شرح زیر است:
- الف) داده‌های مربوط به سرانجام و اثرات ماده در محیط زیست:
- حالات تجزیه / پراکندگی / (نظیر واکنش شیمیایی در مجاورت آب (هیدرولیز)، تجزیه نوری، تجزیه زیستی)؛
- پایداری در محیط مربوط (نظیر ستون آب، رسوبات، موجودات زنده)؛
- جناسازی از رسوبات / آب
- نسبت جدا شدن زیست‌کش‌ها یا مواد فعال؛
- تعادل جرم؛
- هرگونه تجمع زیستی، ضریب تفکیک، ضریب آب / اکتانول؛ و
- هرگونه واکنش جدید به هنگام آزادسازی یا اثرات برهم‌کنشی شناخته شده.
- ب) داده‌های مربوط به اثرات ناخواسته بر روی گیاهان آبی، بی‌مهرگان، ماهیها، پرندگان دریایی، پستانداران دریایی، گونه‌های در معرض خطر، سایر موجودات زنده، کیفیت آب بستر دریا یا زیستگاه موجودات زنده غیر هدف از جمله موجودات حساس و نمونه.
- سمیت حاد؛
- سمیت مزمن؛
- سمیت رشدی و تولید مثلی؛

- اختلال غدد درون‌ریز؛
- سمیت رسوبات؛ ژ
- در دسترس بودن زیستی، بزرگنمایی زیستی، تغلیظ زیستی؛
- اثرات بر روی شبکه غذایی / جمعیت؛
- مشاهده اثرات زیانبار در محل / کشتن ماهیها / به گل نشستن / تجزیه و تحلیل یافته‌ها؛ و

- بقایای موجود در غذاهای دریایی؛

این داده‌ها باید با یک یا چند نوع از موجودات زنده غیر هدف مانند گیاهان آبی، بی‌مهرگان، ماهیها، پرندگان، پستانداران و گونه‌های در معرض خطر در ارتباط باشد. بی‌مهرگان، ماهیها، پرندگان، پستانداران و گونه‌های در معرض خطر در ارتباط باشد. پ) داده‌های مربوط به اثرات بالقوه بر روی سلامت انسان (شامل مصرف غذاهای دریایی آلوده شده اما به این مورد محدود نمی‌شود).

۴- پیشنهاد جامع باید شامل شرحی در مورد روشهای اعمال شده و نیز هرگونه اقدامات اتخاذ شده در زمینه تضمین کیفیت و هرگونه بازمینی مشابه بر روی مطالعات انجام شده باشد.

پیوست ۴

الزامات مربوط به بازرسیها و صدور گواهینامه برای سامانه‌های (سیستمهای) ضد خزه

مقرره ۱- بازرسی‌ها

۱- کشتیهای با ظرفیت ناخالص چهارصدتن و بالاتر مذکور در جزء (الف) بند ۱(â) ماده ۳() که در سفرهای بین‌المللی فعالیت می‌کنند به استثناء سکوهای ثابت و شناور، «اف.اس.یو»ها و «اف.پی.اس.ا.»ها، مشمول بازرسیهایی به شرح زیر خواهد بود.

الف) بازرسی اولیه قبل از آن که کشتی به خدمت گرفته شود یا قبل از آن که گواهینامه بین‌المللی سامانه (سیستم) ضد خزه مورد لزوم به موجب مقرر (۲) یا (۳) (که از این پس «گواهینامه» نامیده می‌شود) برای اولین بار صادر گردد؛ و

ب) بازرسی پس از آن که سامانه‌های (سیستم‌های) ضد خزه تغییر یابد یا جایگزین شود چنین بازرسیهایی باید در گواهینامه صادره طبق مقرر (۲) یا (۳) پشت‌نویسی شود.
۲- بازرسی باید به گونه‌ای باشد که اطمینان حاصل شود که سامانه (سیستم) ضد خزه کشتی به طور کامل با این کنوانسیون مطابقت دارد.

۳- در مورد کشتیهایی که مشمول مفاد بند (۱) این مقرر نمی‌شوند، دستگاه اجرائی باید به منظور حصول اطمینان از رعایت این کنوانسیون تدابیر لازم را به عمل آورد.

۴-

الف) برای اجراء این کنوانسیون، باید با در نظر گرفتن دستورالعمل‌های بازرسی که توسط سازمان تهیه شده است بازرسی کشتیها توسط مأمورین مجاز شناخته شده از طرف دستگاه

اجرائی یا همان‌گونه که در بند (۱) مقرر (۳) معین گردیده است انجام شود.

به عنوان راه دیگر، دستگاه اجرائی می‌تواند بازرسیها را به بازرسان منتخب برای این منظور یا سازمانهایی شناخته شده توسط دستگاه اجرائی محول نماید.

ب) دستگاه اجرائی که بازرسان را معرفی می‌کند یا سازمانهایی را جهت انجام بازرسی به رسمیت می‌شناسد، باید به عنوان حداقل به هر بازرسان منتخب یا سازمان به رسمیت شناخته

شده‌ای اختیار را بدهد که :

(۱) کشتی تحت بازرسی را، ملزم به تطبیق با مفاد پیوست (۱) نماید، و

(۲) در صورت درخواست مقامهای صلاحیت‌دار کشور صاحب بندر طرف این

کنوانسیون، بازرسیهای لازم را بعمل آورد.

پ) در صورتی که دستگاه اجرایی، بازرسی منتخب، یا سازمانی به رسمیت شناخته شد، تشخیص دهد که سامانه (سیستم) ضد خزه کشتی مورد نظر با مشخصه‌های گواهینامه مقرر شده به موجب مقرره (۲) یا (۳)، یا با الزامات این کنوانسیون مطابقت ندارد، دستگاه اجرائی، بازرس یا سازمان باید بدون درنگ از انجام اقدامات اصلاحی جهت تطابق کشتی اطمینان حاصل نماید. بازرس یا سازمان همچنین باید موقع مقتضی دستگاه اجرائی را از چنین تصمیمی مطلع نماید. در صورتی که اقدام اصلاحی لازم صورت نگیرد، دستگاه اجرائی باید بدون درنگ از این امر مطلع شود و دستگاه اجرائی نیز باید اطمینان حاصل نماید که برای کشتی گواهینامه صادر نمی‌شود یا به نحو مقتضی باز پس گرفته می‌شود.

ت) در شرایط مشخص شده در جزء (پ) فوق در صورتی کشتی در بند طرف دیگر باشد، مراتب باید بدون درنگ به اطلاع مقامهای صلاحیتدار کشور صاحب بندر برسد. هنگامی که دستگاه اجرائی، بازرس منتخب یا سازمانی به رسمیت شناخته شده مقامهای صلاحیتدار کشور صاحب بندر را مطلع نموده باشند، دولت کشور صاحب بندر مربوط باید هرگونه کمک لازم جهت اجراء تعهدات بازرس، سازمان یا دستگاه اجرائی به موجب این مقرره، از جمله هرگونه اقدام مندرج در مواد (۱۱) یا (۱۲) را در اختیار آنها قرار دهد.

مقرره ۲- صدور یا پشت‌نویسی گواهینامه بین‌المللی سامانه (سیستم) ضد خزه
 ۱- دستگاه اجرائی باید مقرر کند که برای کشتی که مقرره (۱) در مورد آن اعمال می‌شود گواهینامه‌ای پس از تکمیل موفقیت‌آمیز بازرسی طبق مقرره (۱) صادر شود. گواهینامه‌ای که با اجازه یک طرف صادر می‌گردد، باید مورد قبول سایر طرفها قرار گیرد و در تمام زمینه‌های مورد نظر کنوانسیون به مانند گواهینامه‌ای که خود آنها صادر کرده‌اند، معتبر شناخته شود.

۲- گواهینامه‌ها باید توسط دستگاه اجرایی یا هر شخص یا سازمانی که به وسیله دستگاه اجرایی به طور مقتضی مجاز شده باشد، صادر یا پشت‌نویسی گردد. در هر حال مسؤولیت کامل گواهینامه به عهده دستگاه اجرایی است.

۳- در مورد کشتیهایی که قبل از تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنترلی در مورد سامانه (سیستم) ضد

خزه کنترل شده به موجب پیوست (۱)، از سامانه (سیستم) مزبور استفاده کرده باشند، دستگاه اجرایی باید براساس بندهای (۲) و (۳) این مقرر، حداکثر ظرف مدت دو سال بعد از لازم‌الاجراء شدن کنترل‌های مذکور، گواهینامه‌ای را برای آنها صادر نماید این بند هیچ‌گونه تأثیری بر الزام کشتیها جهت تطابق با پیوست (۱) نخواهد داشت.

۴- گواهینامه مورد نظر باید طبق نمونه ارائه شده در ضمیمه یک این پیوست تنظیم گردد و حداقل به زبانهای انگلیسی، فرانسوی یا اسپانیایی نوشته شود در صورتی که از زبان رسمی کشور صادر کننده نیز استفاده شده باشد، در صورت هرگونه اختلاف یا مغایرتی این زبان حاکم خواهد بود.

مقرر ۳- صدور یا پشت‌نویسی گواهینامه بین‌المللی سامانه (سیستم) ضد خزه توسط طرف دیگر

۱- بنا به درخواست دستگاه اجرایی، طرف دیگر می‌تواند امکان بازرسی کشتی رافراهم نماید و در صورتی که متقاعد گردد که کشتی مفاد کنوانسیون را رعایت می‌نماید. برای کشتی گواهینامه صادر نماید یا اجازه صدور آن را بدهد و در صورت اقتضاء، طبق این کنوانسیون گواهینامه کشتی را پشت‌نویسی نموده یا اجازه پشت‌نویسی آن را بدهد.

۲- نسخه‌ای از گواهیمان و نسخه‌ای از گزارش بازرسی باید در اسرع وقت برای دستگاه اجرایی درخواست کننده ارسال گردد.

۳- گواهینامه‌ای که بدین ترتیب صادر می‌شود، باید حاوی عبارتی به این مضمون باشد که این گواهینامه بنا به درخواست دستگاه اجرایی کشتی موضوع بند (۱) صادر

شده است و از همان قدرت قانونی و رسمیت گواهینامه‌ای که توسط دستگاه اجرایی صادر می‌شود برخوردار است.

۴- برا کشتی که محق به برافراشتن پرچم کشور غیر طرف است، هیچ‌گونه گواهینامه‌ای صادر نمی‌گردد.

مقرره ۴- اعتبار گواهینامه بین‌المللی سامانه (سیستم) ضد خزه

۱- گواهینامه صادره به موجب مقرره (۲) یا (۳) در هریک از موارد زیر از اعتبار ساقط خواهد شد:

الف) در صورتی که سامانه (سیستم) ضد خزه تغییر یابد یا جایگزین شود و گواهینامه طبق مفاد این کنوانسیون پشت‌نویسی نگردد؛ و

ب) در صورت انتقال کشتی به پرچم کشور دیگر تنها در صورتی گواهینامه جدید صادر می‌گردد که طرف صادر کننده گواهینامه جدید کاملاً متقاعد شده باشد که کشتی با الزامات این

کنوانسیون تطابق دارد در صورت انتقال کشتی بین طرفها در صورتی که درخواست ظرف سه ماه پس از عملی شدن این انتقال ارائه شده باشد، طرف صاحب پرچم قبلی باید هرچه سریعتر رونوشتی از گواهینامه‌هایی که قبل از انتقال در کشتی موجود بوده و نیز در صورت امکان رونوشت گزارشهایی بازرسی مربوط را برای دستگاه اجرایی ارسال نماید.

۲- صدور گواهینامه جدید توسط یک طرف برای کشتی انتقالی از طرف دیگر، می‌تواند براساس بازرسی جدید یا براساس گواهینامه معتبر صادره توسط طرف صاحب پرچم قبلی انجام پذیرد.

مقرره ۵- اعلامیه درباره سامانه (سیستم) ضد خزه

۱- دستگاه اجرایی باید کشتی فعال در سفرهای بین‌المللی را که طول آن بیست و چهار متر یا بیشتر ولی ظرفیت ناخالص آن از چهارصد تن کمتر است و مشمول جزء الف) بند (۱) ماده (۳) می‌باشد به استثناء سکوه‌های ثابت و شناور، «اف.اس. یو»ها و

«اف.بی.اس.آ) و ملزم نماید اعلامیه‌ای را به امضاء مالک یا نماینده مورد تأیید مالک کشتی به همراه داشته باشند. این اعلامیه باید با اسناد مربوط (نظیر رسید رنگ یا صورتحساب طرف قرارداد) همراه یا به طور مقتضی پشت‌نویسی شده باشد.

۲- این اعلامیه باید طبق نمونه ارائه شده در ضمیمه (۲) این پیوست تنظیم گردد و حداقل به زبان انگلیسی، فرانسوی یا اسپانیایی نوشته شود چنانچه از زبان رسمی کشوری که کشتی محق به برافراشتن پرچم آن بوده نیز استفاده شده باشد، در صورت وجود اختلاف یا مغایرت، این زبان حاکم خواهد بود.

ضمیمه (۱) پیوست (۴)

فرم نمونه گواهینامه بین‌المللی سامانه (سیستم) ضدخزه

گواهینامه بین‌المللی سامانه (سیستم) ضدخزه

این گواهینامه باید با سند سامانه‌های (سیستم‌های) ضدخزه تکمیل گردد)

(مهر رسمی)(کشور)

صادر شده به موجب

کنوانسیون بین‌المللی کنترل سامانه (سیستم)های مضر ضد خزه بر روی کشتی‌ها

به موجب تفویض اختیار دولت

.....

(نام دولت)

به وسیله

.....

(شخص یا سازمان مجاز)

چنانچه گواهینامه از پیش صادر شده باشد، این گواهینامه جایگزین گواهینامه

مورخ.....می‌شود.

مشخصات کشتی

نام کشتی

شماره یا حروف مشخص
 بندر ثبت

ظرفیت ناخالص

شماره سازمان بین‌المللی دریانوردی

سامانه (سیستم) ضد خزه کنترل شده به موجب پیوست (۱) در طی ساخت این کشتی یا پس از آن به کار برده نشده است. □

سامانه (سیستم) ضد خزه کنترل شده به موجب پیوست (۱) پیش از این در مورد این کشتی به کار برده شده است اما به وسیله..... (نام تسهیلات را درج نمایند) در..... (تاریخ) برداشته شده است. □

سامانه (سیستم) ضد خزه کنترل شده به موجب پیوست (۱) پیش از این مورد این کشتی به کار برده شده است اما با پوشش محافظ به کار برده شده توسط..... (نام تسهیلات را درج نمایید) در..... (تاریخ) پوشیده شده است. □

سامانه (سیستم) ضد خزه کنترل شده به موجب (۱) پیش از..... (تاریخ) در مورد این کشتی به کار برده شد اما باید با پوشش محافظ قبل از..... (تاریخ) برداشته یا پوشانده

شود. □

بدین وسیله تأیید می‌شود که:

۱- این کشتی طبق مقرره (۱) پیوست (۴) این کنوانسیون بازرسی شده است.

۲- بازرسی نشان می‌دهد که سامانه (سیستم) ضد خزه بر روی کشتی، با الزامات حاکم در پیوست (۱) کنوانسیون سازگار است.

صادر شده در.....

(محل صدور گواهینامه)

.....

(تاریخ صدور)(امضاء مأمور مجاز صادر کننده گواهینامه)

تاریخ تکمیل بازرسی که در آن این گواهینامه صادر شده است

فرم نمونه سند سامانه‌های (سیستمهای) ضد خزه

سند سامانه‌های (سیستمهای) ضد خزه

این سند در ابتدا به گواهینامه بین‌المللی سامانه (سیستم) ضد خزه پیوست خواهد شد.

مشخصات کشتی

نام کشتی

شماره یا حروف مشخص

شماره سازمان بین‌المللی دریانوردی

جزئیات سامانه (سیستم)(های) ضد خزه به کار برده شده

نام (نام‌های) شرکت(ها) و تسهیلات / مکان(ها) در صورت به کار برده شدن

.....

نام (نام‌های) و رنگ(های) سامانه (سیستم)(های) ضد خزه.....

جزء (اجراء) فعال و شماره(های) ثبت، ثبت خدمات چکیده نامه‌های شیمیایی

(شماره(های) سی.ای. اس).....

نوع (انواع) پوشش دهنده، در صورت به کار برده شدن
 تاریخ به کار بردن پوشش دهنده
 بدین وسیله گواهی می‌شود که این سند در تمامی زمینه‌ها صحیح است.
 صادر شده در
 (محل صدور سند)

.....
 (تاریخ صدور سند)(امضاء مأمور مجاز صادر کننده سند)
 پشت‌نویسی اسناد

بدین وسیله گواهی می‌شود که بازرسی مقرر شده طبق جزء (ب) بند (۱) مقرر (۱) پیوست (۴) کنوانسیون مشخص نمود که کشتی با کنوانسیون سازگار است.

جزئیات سامانه (سیستم)(های) ضد خزه
 نوع (انواع) سیستم(های) ضد خزه مورد استفاده

 تاریخ(های) به کاربردن سامانه (سیستم)(های)
 ضدخزه.....

نام(های) شرکت(ها) و تسهیلات / مکان(ها) در صورت به کار برده شدن

جزء (اجراء) فعال و شماره(های) ثبت خدمات چکیده نامه‌های شیمیایی
 (شماره(های))
 سی.ای.اس.....

نوع (انواع) پوشش دهنده در صورت به کار برده شدن.....

نام(ها) و رنگ(های) پوشش دهنده در صورت به کار برده شدن.....

تاریخ به کار بردن پوشش دهنده.....

امضاء.....

(امضاء مأمور مجاز صادر کننده سند)

محل.....

تاریخ.....

(مهر یا تمبر مأمور)

(ضمیمه ۳) پیوست (۴)

فرم نمونه اعلامیه سامانه (سیستم) ضد خزه

اعلامیه سامانه (سیستم) ضد خزه

تنظیم شده به موجب کنوانسیون بین‌المللی کنترل سامانه‌های (سیستم‌ها) مضر ضد

خزه بر روی کشتی‌ها

نام کشتی.....

شماره یا حروف مشخص.....

بندر ثبت.....

طول.....

ظرفیت ناخالص.....

شماره سازمان بین‌المللی دریانوردی (در صورت به کار برده شدن) ...
اعلام می‌نمایم که سامانه (سیستم) ضد خزه مورد استفاده در این کشتی با پیوست
(۱) کنوانسیون سازگار است

.....

.....

(تاریخ)(امضاء بانک یا نماینده مجاز مالک)

پشت‌نویسی سامانه (سیستم)(های) ضد خزه به کار برده شده
نوع (انواع) سامانه (سیستم)(های) مورد استفاده و تاریخ(های) به
کارگیری.....

.....

(تاریخ)(امضاء مالک یا نماینده مجاز مالک)

.....

(تاریخ)(امضاء مالک یا نماینده مجاز مالک)

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه، شامل مقدمه و
بیست‌ویک ماده و چهار پیوست در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ چهارم خردادماه
یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۳/۱۹ به
تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

۲۴- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی درباره
مسئولیت مدنی برای خسارت آلودگی نفت سوخت کشتی

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون
بین‌المللی درباره مسئولیت مدنی برای خسارت آلودگی نفت سوخت کشتی مصوب
۲۰۰۱ میلادی (برابر با ۱۳۸۰ هجری شمسی) به شرح پیوست ملحق گردد و اسناد الحاق
را نزد امین اسناد تودیع نماید.

تبصره ۱- وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و دریانوردی) مسئول اجراء کنوانسیون
می‌باشد و تغییر مجری بر عهده دولت است.

تبصره ۲- رعایت اصل هفتادوهفت (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
برای هرگونه بازنگری یا اصلاح کنوانسیون در اجراء ماده (۱۶) آن الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون بین‌المللی درباره مسئولیت مدنی برای خسارت آلودگی نفت سوخت
کشتی مصوب ۲۰۰۱ میلادی (برابر با ۱۳۸۰ هجری شمسی)
مقدمه:

دولتهای عضو این کنوانسیون؛

با یادآوری ماده ۱۹۶) کنوانسیون سازمان ملل درباره حقوق دریاها، مصوب ۱۹۸۲
میلادی (برابر با ۱۳۶۱ هجری شمسی) که مقرر می‌دارد که دولتها باید کلیه اقدامات
لازم را به منظور جلوگیری، کاهش و کنترل آلودگی محیط زیست دریایی به عمل
آوردند.

همچنین با یادآوری ماده (۲۳۵) آن کنوانسیون که مقرر می‌دارد با هدف حصول اطمینان از پرداخت کافی و فوری غرامت در مورد کلیه خسارتهای ناشی از آلودگی محیط زیست دریایی، دولتها باید در توسعه بیشتر قواعد مربوط حقوق بین‌الملل همکاری نمایند.

باتوجه به موقعیت کنوانسیون بین‌المللی مسؤولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی، مصوب ۱۹۹۲ میلادی (برابر با ۱۳۷۱ هجری شمسی) و کنوانسیون بین‌المللی ایجاد صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت ناشی از آلودگی نفتی، مصوب ۱۹۹۲ میلادی (برابر با ۱۳۷۱ هجری شمسی) در جهت اطمینان از این‌که جبران خسارت، در دسترس اشخاصی قرار می‌گیرد که از آلودگی در اثر خروج یا تخلیه نفتی که به صورت فله، توسط کشتی‌ها و از طریق دریا حمل می‌شود، متضرر می‌شوند.

همچنین باتوجه به تصویب کنوانسیون بین‌المللی درباره مسؤولیت و پرداخت غرامت در مورد خسارت ناشی از حمل مواد خطرناک و سمی از طریق دریا، مصوب ۱۹۹۶ میلادی (برابر با ۱۳۷۵ هجری شمسی) به منظور پیش‌بینی جبران کافی، سریع و مؤثر خسارتهایی که از سوانح ناشی از حمل مواد خطرناک و سمی از طریق دریا ایجاد می‌شود.

با تصدیق اهمیت ایجاد مسؤولیت مطلق برای تمام اشکال آلودگی نفتی که با تحدید مناسبی از درجه مسؤولیت مزبور مرتبط باشد.

با درنظر داشتن این‌که اقدامات تکمیلی برای تضمین جبران کافی، سریع و مؤثر خسارت ناشی از آلودگی منتج از خروج یا تخلیه نفت سوخت از کشتی، ضروری است.

با تمایل به تصویب قواعد و رویه‌های بین‌المللی یکسان برای تعیین موضوعات مسؤولیت و پیش‌بینی جبران کافی خسارت در چنین مواردی به شرح زیر توافق نموده‌اند.

از نظر این کنوانسیون:

- ۱- «کشتی» یعنی هر نوع کشتی اقیانوس پیما و شناور دریای پیمان، از هر نوع که باشد.
- ۲- «شخص» یعنی هر فرد یا شرکت یا هر نهاد خصوصی یا عمومی اعم از این که دارای شخصیت حقوقی باشد یا نباشد از جمله یک دولت یا هر کدام از بخشهای تشکیل دهنده آن.
- ۳- «مالک کشتی» یعنی مالک، از جمله مالک ثبت شده، مستأجر کشتی لخت، مدیر و بهره‌بردار کشتی.
- ۴- «مالک ثبت شده» یعنی شخص یا اشخاص ثبت شده به عنوان مالک کشتی، یا در صورت فقدان ثبت، شخص یا اشخاصی که مالک کشتی هستند با این حال، در مورد کشتی تحت مالکیت دولت و مورد بهره‌برداری توسط شرکتی که در آن دولت، به عنوان بهره‌بردار کشتی مزبور ثبت شده، مالک ثبت شده به چنین شرکتی اطلاق خواهد شد.
- ۵- «نفت سوخت» یعنی هرگونه نفت هیدروکربن معدنی، از جمله روغن روان‌کننده‌ای که در امر راهبری یا رانش کشتی مورد استفاده قرار گرفته یا خواهد گرفت و هرگونه رسوبات چنین نفتی.
- ۶- «کنوانسیون مسئولیت مدنی» یعنی کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی، مصوب ۱۹۹۲ میلادی (برابر ۱۳۷۱ هجری شمسی) آن‌طور که اصلاح شده است.
- ۷- «اقدامات پیشگیرانه» یعنی هر اقدام متعارفی که هر شخصی پس از بروز سانحه به منظور جلوگیری یا تقلیل خسارت آلودگی به عمل آورده است.
- ۸- «سانحه» یعنی هر واقعه یا مجموعه‌ای از وقایع دارای منشأ واحد که موجب خسارت آلودگی یا باعث تهدید شدید و قریب‌الوقوع بروز چنین خسارتی شود.
- ۹- «خسارت آلودگی» یعنی:

الف) ضرر یا زیان به بار آمده در خارج از کشتی از طریق آلودگی در اثر خروج یا تخلیه نفت سوخت از کشتی، قطع نظر از محل وقوع این خروج یا تخلیه، مشروط بر آن که جبران خسارت در ازاء آسیب وارده بر محیط زیست به استثناء عدم‌النفع حاصل از آسیب مزبور، محدود به هزینه‌های اقدامات متعارفی شود که عملاً برای اصلاح وضعیت انجام پذیرفته یا قرار است انجام پذیرد؛ و

ب) هزینه‌های اقدامات پیشگیرانه و ضرر یا زیان اضافی ناشی از اقدامات پیشگیرانه.

۱۰- «دولت ثبت کشتی» در ارتباط با کشتی ثبت شده، یعنی دولت ثبت کننده کشتی و در ارتباط با کشتی ثبت نشده یعنی دولتی که کشتی، محق به برافراشتن پرچم آن است.

۱۱- «ظرفیت ناخالص» یعنی ظرفیت ناخالص اندازه‌گیری شده طبق مقررات اندازه‌گیری ظرفیت‌مندرج در پیوست یک کنوانسیون بین‌المللی اندازه‌گیری ظرفیت کشتیها، مصوب ۱۹۶۹ میلادی (برابر با ۱۳۴۸ هجری شمسی)

۱۲- «سازمان» یعنی سازمان بین‌المللی دریانوردی.

۱۳- «دبیرکل» یعنی دبیرکل سازمان.

ماده ۲- دامنه شمول

این کنوانسیون منحصراً در موارد زیر اعمال خواهد شد:

الف - خسارت آلودگی ایجاد شده:

(۱) در سرزمین، از جمله دریای سرزمینی یک دولت عضو، و

(۲) در منطقه انحصاری اقتصادی یک دولت عضو، که طبق حقوق بین‌الملل تعیین شده است یا اگر دولت عضوی چنین منطقه‌ای را تعیین نکرده است یک منطقه فراتر یا مجاور دریای سرزمینی آن دولت که توسط دولت مزبور طبق حقوق بین‌الملل تعیین شده و بیش از دو بیست

مایل دریایی از خطوط مبدئی که از آنها عرض دریای سرزمینی آن اندازه‌گیری می‌شود، امتداد نمی‌یابد.

ب - اقدامات پیشگیرانه به منظور پیشگیری یا تقلیل چنین خسارتی، در هر محلی که انجام شود.

ماده ۳- مسئولیت مالک کشتی

۱- به استثناء موارد پیش‌بینی شده در بندهای (۳) و (۴) این ماده، مالک کشتی در زمان سانحه، مسؤول خسارت آلودگی ناشی از هرنوع نفت سوخت در کشتی یا به وجود آمده از کشتی می‌باشد، مشروط بر آن‌که، اگر سانحه‌ای شامل مجموعه‌ای از وقایع دارای منشأ یکسان باشد، مسئولیت به مالک کشتی در زمان اولین مورد از این وقایع، منتسب خواهد شد.

۲- اگر بیش از یک شخص طبق بند (۱) فوق مسؤول باشد، مسئولیت آنها تضامنی خواهد بود.

۳- در صورت اثبات موارد زیر از سوی مالک کشتی، هیچ‌گونه مسئولیت خسارت آلودگی به وی منتسب نخواهد شد:

الف) بروز خسارت در نتیجه جنگ، عملیات خصمانه، جنگ داخلی، شورش یا پدیده‌ای طبیعی با ویژگی استثنائی، اجتناب‌ناپذیر و غیرقابل دفع بوده است؛ یا
ب) خسارت تماماً ناشی از فعل یا ترک فعل شخص ثالث با قصد ایجاد خسارت بوده است؛ یا

پ) خسارت تماماً ناشی از غفلت یا فعل زیانبار دیگر هر دولت یا مرجع دیگر مسؤول نگهداری چراغها یا سایر وسایل کمک ناوبری در اجراء آن وظیفه بوده است.

۴- چنانچه مالک کشتی ثابت نماید که بروز خسارت آلودگی کلاً یا جزئاً ناشی از فعل یا ترک فعل شخص زیان‌دیده با قصد ایجاد خسارت یا مسامحه وی بوده است، مالک کشتی می‌تواند خود را کلاً یا جزئاً در قبال چنین شخصی از مسئولیت مبری گرداند.

۵- هیچ‌گونه دعوی برای جبران خسارت ناشی از آلودگی علیه مالک کشتی، جز طبق این کنوانسیون اقامه نخواهد شد.

۶- هیچ چیز در این کنوانسیون به حق رجوع مالک کشتی که مستقل از این کنوانسیون وجود داشته باشد، لطمه‌ای وارد نخواهد کرد.

ماده ۴- استثنائات

۱- این کنوانسیون در مورد خسارت آلودگی مذکور در کنوانسیون مسئولیت مدنی اعمال نخواهد شد اعم از این که غرامت به موجب کنوانسیون مزبور قابل پرداخت باشد یا نباشد.

۲- به استثناء موارد پیش‌بینی شده در بند (۳) این ماده، مفاد این کنوانسیون در مورد کشتیهای جنگی، کشتیهای تدارکاتی یا سایر کشتیهای تحت مالکیت یا بهره‌بردارای دولت که در زمان استفاده تنها برای مقاصد غیربازرگانی دولت مورد استفاده قرار می‌گیرد، اعمال نخواهد شد.

۳- یک دولت عضو می‌تواند تصمیم به اعمال این کنوانسیون در مورد کشتیهای جنگی خود با سایر کشتیهای مذکور در بند (۲) فوق بگیرد که در این صورت، آن دولت باید مراتب را با تصریح شرایط چنین اعمالی به آگاهی دبیرکل برساند.

۴- در مورد کشتیهای تحت مالکیت یک دولت عضو که برای مقاصد تجاری مورد استفاده قرار می‌گیرند، هر دولتی در حوزه‌های صلاحیت مقرر در ماده (۹) این کنوانسیون مشمول دعوی قرار دخواهد گرفت و از تمام دفاعیه‌های مبتنی بر وضعیت آن دولت به عنوان یک دولت حاکم، صرف‌نظر خواهد کرد.

ماده ۵- سوانحی که دو یا چند کشتی در آنها دخیل می‌باشند

اگر سانحه‌ای که دو یا چند کشتی در آن دخیل باشند اتفاق افتد و در نتیجه آن خسارت آلودگی ایجاد شود، مالکان تمامی کشتیهای مربوط، جز در صورتی که به موجب ماده (۳) این کنوانسیون از مسئولیت مبری باشند، به صورت تضامنی مسؤول تمام خسارتهایی خواهند بود که به‌طور متعارف قابل تفکیک نباشد.

ماده ۶- تحدید مسئولیت

هیچ چیز در این کنوانسیون بر حق مالک کشتی و شخص یا اشخاص ارائه کننده بیمه یا تضمین مالی دیگر برای تحدید مسؤولیت به موجب هر نظام ملی یا بین‌المللی حاکم، از جمله کنوانسیون تحدید مسؤولیت دعاوی دریای، ۱۹۷۶ میلادی (برابر با ۱۳۵۵ هجری شمسی)، آن‌طور که اصلاح شده، تأثیر نخواهد گذاشت.

ماده ۷- بیمه اجباری یا تضمین مالی

۱- مالک ثبت شده کشتی با ظرفیت ناخالص بالاتر از هزارتن که در دولت عضوی ثبت شده، ملزم است که بیمه یا تضمین مالی دیگری مانند ضمانت‌نامه یک بانک یا موسسه مالی مشابه را برای پوشش مسؤولیت مالک ثبت شده برای خسارت آلودگی به میزانی معادل حدود مسؤولیت به موجب نظام تحدید ملی یا بین‌المللی حاکم، اما در همه موارد، نه بیش از میزان محاسبه شده به موجب کنوانسیون تحدید مسؤولیت دعاوی دریایی، مصوب ۱۹۷۶ میلادی (برابر با ۱۳۵۵ هجری شمسی) آن‌طور که اصلاح شده، به همراه داشته باشد.

۲- پس از این‌که مقام صالح دولت عضو احراز نماید که الزامات بند (۱) این ماده رعایت شده است، گواهینامه‌ای حاکی از آن که بیمه یا تضمین مالی دیگر، طبق مفاد این کنوانسیون دارای اعتبار است برای هر کشتی صادر خواهد شد.

در مورد یک کشتی ثبت شده در دولت عضو، گواهینامه مزبور باید توسط مقام صالح دولت ثبت کشتی صادر یا تصدیق شود.

در مورد کشتی که در دولت عضو ثبت نشده، گواهینامه مزبور می‌تواند توسط مقام صالح هر دولت عضوی، صادر یا تصدیق شود. این گواهینامه باید به شکل نمونه مندرج در پیوست این کنوانسیون و حاوی موارد زیر باشد:

الف) نام کشتی، شماره یا حروف مشخص و بندر ثبت؛

ب) نام و محل اصلی کسب‌وکار مالک ثبت شده؛

پ) شماره شناسایی سازمان بین‌المللی دریانوردی برای کشتی؛

ث) نام و محل اصلی کسب و کار بیمه‌گر یا مشخص دیگر ارائه‌کننده تضمین و در صورت اقتضاء محل کسب و کاری که بیمه یا تضمین در آنجا ایجاد شده است.

ج) مدت اعتبار گواهینامه، که نباید طولانی‌تر از مدت اعتبار بیمه یا تضمین دیگر باشد.

۳- الف) دولت عضو می‌تواند به یک مؤسسه یا سازمان به رسمیت شناخته شده توسط خود اجازه دهد تا گواهینامه موضوع بند (۲) فوق را صادر نماید. مؤسسه یا سازمان مزبور، آن دولت را از صدور هر گواهینامه آگاه خواهد نمود.

در تمام موارد، دولت عضو باید کامل بودن و صحت گواهینامه‌ای را که بدین شکل صادر شده است کاملاً تضمین نماید و متعهد گردد که از اتخاذ ترتیبات لازم برای تحقق این تعهد، اطمینان حاصل نماید.

ب) دولت عضو باید موارد زیر را به دبیرکل اعلام نماید:

۱) مسئولیتها و شرایط خاص اختیار تفویض شده به مؤسسه یا سازمان به رسمیت شناخته شده توسط آن؛

۲) رفع اثر از چنین تفویض اختیاری، و

۳) تاریخی که از آن اختیار مزبور یا رفع اثر از چنین تفویض اختیاری نافذ می‌گردد.

اختیار تفویض شده تا سه ماه قبل از تاریخی که در آن، اطلاعیه‌ای به این منظور به دبیرکل داده شده است، نافذ نخواهد شد.

پ) مؤسسه یا سازمانی که طبق این بند مجاز به صدور گواهینامه است باید، حداقل مجاز شده باشد که اگر شرایطی که به موجب آنها گواهینامه‌ها صادر شده است، حفظ نشود، از این گواهینامه‌ها رفع اثر کند. در تمام موارد، مؤسسه یا سازمان، باید چنین رفع اثرهایی را به دولتی که از طرف آن، گواهینامه را صادر کرده است، گزارش نماید.

۴- گواهینامه باید به زبان یا زبانهای رسمی دولت صادرکننده باشد. اگر زبان به کار

رفته

انگلیسی، فرانسوی یا اسپانیایی نباشد، متن باید شامل ترجمه به یکی از این زبانها باشد و در مواردی که آن دولت چنین تصمیمی بگیرد، زبان رسمی دولت مزبور می‌تواند حذف شود.

۵- گواهینامه باید در کشتی وجود داشته باشد و یک نسخه به مقامهایی که سوابق ثبت کشتی را نگهداری می‌کنند، یا اگر کشتی در یک دولت عضو ثبت نشده باشد، به مقامهایی صادر کننده یا تأیید کننده گواهینامه تسلیم شود.

۶- اگر امکان از بین رفتن بیمه یا تضمین مالی دیگر به عللی غیر از انقضاء مهلت اعتبار بیمه یا تضمین مشخص شده در گواهینامه به موجب بند (۲) این ماده، قبل از سپری شدن سه ماه از تاریخی که در آن، اعلامیه انقضاء آن به مقامهای مذکور در بند (۵) فوق داده شده وجود داشته باشد، بیمه یا تضمین مالی دیگر، الزامات این ماده را تأمین نخواهد کرد، مگر این‌که گواهینامه به این مقامها تسلیم یا گواهینامه جدیدی ظرف مدت مذکور صادر شده باشد.

مفاد اخیرالذکر باید به‌طور مشابه، در مورد هر اصلاحیه‌ای در بیمه یا تضمینی که الزامات این ماده را پوشش نمی‌دهد، اعمال شود.

۷- دولت ثبت کشتی با رعایت مفاد این ماده، شرایط صدور و اعتبار گواهینامه را تعیین خواهد کرد.

۸- هیچ‌چیز در این کنوانسیون نباید به عنوان عامل بازدارنده یک دولت عضو از اعتماد به اطلاعات به دست آمده از سایر دولتها یا سازمانها یا سایر سازمانهای بین‌المللی در رابطه با اعتبار مالی موجود ارائه کنندگان بیمه یا تضمین مالی دیگر از نظر این کنوانسیون تفسیر شود. در چنین مواردی، دولت عضوی که به چنین اطلاعاتی اعتماد کرده از مسؤولیت خود به عنوان دولت صادرکننده گواهینامه‌ای که در بند (۲) این ماده مقرر شده است، مبری نخواهد شد.

۹- گواهینامه‌هایی که به موجب تفویض اختیار دولت عضو صادر یا تأیید شده است باید توسط سایر دولتهای عضو برای مقاصد این کنوانسیون پذیرفته شود و باید

توسط سایر دولتهای عضو دارای همان اعتباری تلقی شود که گواهینامه‌هایی که خود آنها صادر یا تأیید کرده‌اند از آن برخوردار هستند، حتی اگر گواهینامه صادر یا تأیید شده مربوط به کشتی باشد که توسط یک دولت عضو ثبت نشده باشد.

یک دولت عضو اگر اعتقاد داشته باشد که بیمه‌گر یا تضمین کننده مذکور در گواهینامه بیمه، از نظر مالی قادر به تأمین تعهدات مقرر در این کنوانسیون نیست می‌تواند در هر زمانی درخواست مشاوره یا دولت صادر کننده یا تأیید کننده گواهینامه را بنماید.

۱۰- هر ادعایی برای جبران خسارت آلودگی می‌تواند به‌طور مستقیم علیه بیمه‌گر یا شخص دیگر ارائه کننده تضمین مالی برای مسؤولیت مالک ثبت شده، برای خسارت آلودگی اقامه شود.

در چنین موردی خواننده می‌تواند به دفاعیه‌هایی که مالک کشتی محق بوده است که به آنها استناد کند (غیر از ورشکستگی یا انحلال مالک کشتی) از جمله تحدید مسؤولیت به موجب ماده (۶) این کنوانسیون استناد کند. بعلاوه، حتی اگر مالک کشتی محق به تحدید مسؤولیت به موجب ماده (۶) این کنوانسیون نباشد، خواننده می‌تواند مسؤولیت را به میزانی برابر با میزان بیمه یا تضمین مالی دیگری محدود کند که طبق بند (۱) لازم است نگهداری شود. افزون بر آن خواننده می‌تواند به این دفاع استناد کند که خسارت آلودگی ناشی از سوء رفتار عمدی مالک کشتی بوده است، اما خواننده نباید به دفاع دیگری استناد کند که خواننده احیاناً محق بوده در جریان دادرسی که توسط مالک کشتی علیه خواننده اقامه شده، به آن استناد کند. در هر صورت خواننده حق خواهد داشت که مالک کشتی را به جریان دادرسی فراخواند.

۱۱- یک دولت عضو نباید به کشتی تحت پرچم خود که این ماده در مورد آن اعمال می‌شود، اجازه دهد که در هیچ زمانی مورد بهره‌برداری قرار گیرد مگر این‌که گواهینامه‌ای به موجب بند (۲) یا (۱۴) این ماده صادر شده باشد.

۱۲- هردولت عضو با رعایت مفاد این ماده، باید به موجب قانون ملی خود، اطمینان حاصل نماید که بیمه یا تضمین دیگر به میزانی که در بند (۱) این ماده مقرر شده است، در مورد هر کشتی با ظرفیت ناخالص بیشتر از هزارتن - هرکجا که ثبت شده باشد - در زمان ورود یا ترک بندر واقع در قلمرو آن با در زمان ورود یا ترک تسهیلات فراساحلی واقع در دریای سرزمینی آن وجود دارد.

۱۳- صرف نظر از مقررات بند (۵) فوق، دولت عضو می تواند به دبیرکل اعلام نماید که برای مقاصد بند (۱۲) این ماده، کشتی ها ملزم به همراه داشتن یا ارائه گواهینامه مقرر در بند (۲) این ماده در زمان ورود یا ترک بندری در قلمرو آن یا رسیدن یا ترک تسهیلات فراساحلی واقع در آبهای سرزمینی آن نیستند، مشروط بر این که دولت عضوی که گواهینامه مقرر به موجب بند (۲) این ماده را صادر می کند به دبیرکل اعلام کرده باشد که سوابق را به شکل الکترونیکی، قابل دسترس برای کلیه دولتهای عضو، مؤید وجود گواهینامه و قادرکننده دولتهای عضو به ایفاء وظایفشان به موجب بند (۱۲) این ماده، نگهداری می کند.

۱۴- اگر بیمه یا تضمین مالی دیگر در مورد کشتی که متعلق به یک دولت عضو است، نگهداری نشود مفاد این ماده در خصوص کشتی مزبور قابل اعمال نخواهد بود، اما کشتی مزبور باید گواهینامه صادره توسط مقام صلاحیتدار دولت ثبت کشتی را که حاکی از تعلق کشتی به آن دولت است و این که مسئولیت کشتی به میزان مذکور در بند (۱) این ماده تحت پوشش قرار

گرفته است، به همراه داشته باشد. گواهینامه مزبور تا سرحد امکان باید با نمونه مذکور در بند (۲) این ماده هماهنگ باشد.

۱۵- یک دولت می تواند به هنگام تنفیذ، پذیرش، تصویب، یا الحاق به این کنوانسیون یا در هر زمان پس از آن، اعلام نماید که این ماده در مورد کشتیهایی که منحصرأ در منطقه موضوع جزء (۱) بند (الف) ماده (۲) این کنوانسیون در آن دولت مورد بهره برداری قرار می گیرند، اعمال نمی شود.

ماده ۹- صلاحیت

۱- هنگامی که سانحه‌ای، موجب خسارت آلودگی در قلمرو یک یا چند دولت عضو از جمله دریای سرزمینی یا منطقه موضوع جزء (۲) بند (الف) ماده (۲) این کنوانسیون شود یا اقدامات پیشگیرانه جهت پیشگیری یا تقلیل خسارت آلودگی در قلمرو مزبور از جمله دریای سرزمینی یا در منطقه مزبور اتخاذ شده باشد، اقامه دعوی جبران خسارت علیه مالک کشتی، بیمه‌گر یا شخص دیگر ارائه کننده تضمین برای مسئولیت مالک کشتی، فقط می‌تواند در دادگاههای هریک از دولتهای عضو مزبور اقامه گردد.

۲- اختطاریه متعارفی در مورد هر دعوایی که براساس بند (۱) این ماده اقامه شده است باید به هر خواننده داده شود.

۳- هر دولت عضو باید اطمینان نماید که دادگاههای آن جهت رسیدگی به دعوی جبران خسارت به موجب این کنوانسیون، صلاحیت دارند.

ماده ۱۰- شناسایی و اجراء

۱- هر رأی صادره توسط دادگاه دارای صلاحیت طبق ماده (۹) این کنوانسیون که در دولت صادرکننده قابل اجراء است و به طرق عادی نیز قابل تجدیدنظر نباشد، جز در موارد زیر، در هر دولت عضو مورد شناسایی قرار خواهد گرفت:

(الف) چنانچه رأی از طریق تقلب به دست آمده باشد؛ یا

(ب) چنانچه به خواننده اختطاریه متعارف و فرصت عادلانه برای طرح مطلب وی داده نشده باشد.

۲- رأیی که به موجب بند (۱) این ماده شناسایی شده است، در هر دولت عضو به محض انجام تشریفات لازم در آن دولت قابل اجراء خواهد بود. تشریفات نباید مجوزی برای اعاده دادرسی از حیث ماهیت باشد.

ماده ۱۱- شرط جانشینی

این کنوانسیون در تاریخی که برای امضاء مفتوح می‌شود جانشین هر کنوانسیون لازم‌الاجراء

یا مفتوح برای امضاء، تصویب یا الحاق خواهد شد اما فقط تا حدی که کنوانسیون مزبور با این کنوانسیون در تعارض باشد، با این حال، هیچ یک از مفاد این ماده بر تعهدات دولتهای عضو در قبال دولتهای غیرعضو این کنوانسیون که از کنوانسیون مزبور ناشی گردد، تأثیری نخواهد داشت.

ماده ۱۲- امضاء تنفیذ، پذیرش، تصویب و الحاق

۱- این کنوانسیون در مقر سازمان از تاریخ ۱ اکتبر ۲۰۰۱ میلادی تا ۳۰ سپتامبر ۲۰۰۲ میلادی (برابر با ۱۳۸۰/۷/۱۰ هجری شمسی تا ۱۳۸۱/۷/۹ هجری شمسی) جهت امضاء مفتوح خواهد بود و پس از آن برای الحاق مفتوح باقی خواهد ماند.

۲- دولتها می‌توانند رضایت خود برای التزام به این کنوانسیون را به روشهای زیر ابراز دارند؛

الف) امضاء بدون شرط تنفیذ پذیرش یا تصویب؛ یا

ب) امضاء به شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب که متعاقب آن تنفیذ، پذیرش یا تصویب صورت گیرد؛ یا
پ) الحاق.

۳- تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به وسیله سپردن سندی به همین منظور نزد دبیرکل، صورت خواهد گرفت.

۴- هر سند تنفیذی، پذیرش، تصویب یا الحاق سپرده شده پس از لازم‌الاجراء شدن اصلاحیه این کنوانسیون، در مورد همه دولتهای عضو موجود، یا پس از کامل شدن تمام اقدامات لازم برای لازم‌الاجراء شدن اصلاحیه در مورد دولتهای عضو مزبور، چنین تلقی خواهد گردید که شامل این کنوانسیون به گونه اصلاح شده توسط اصلاحیه خواهد بود.

ماده ۱۳- دولتهایی با بیش از یک نظام حقوقی

- ۱- اگر دولتی دارای دو یا چند واحد سرزمینی باشد که در آنها نظامهای مختلف حقوقی در رابطه با موضوعات مورد حکم در این کنوانسیون قابل اعمال است، می تواند در زمان امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق اعلام کند که این کنوانسیون به تمام واحدهای سرزمینی آن یا فقط به یک واحد یا چند واحد از آنها تعمیم خواهد یافت و می تواند در هر زمانی این اعلامیه را با تسلیم اعلامیه دیگری تغییر دهد.
- ۲- هر اعلامیه مزبور به آگاهی دبیر کل خواهد رسید و باید واحدهای سرزمینی را که این کنوانسیون در مورد آنها اعمال می شود، به طور صریح بیان نماید.
- ۳- در رابطه با دولت عضوی که چنین اعلامیه ای را صادر نموده است:
- الف) در تعریف «مالک ثبت شده» در بند (۴) ماده (۱) این کنوانسیون اشاره ها به دولت، اشاره به واحد سرزمینی مزبور، تعبیر خواهد شد.
- ب) اشاره ها به دولت ثبت کشتی، و در رابطه با گواهینامه بیمه اجباری، اشاره ها به دولت صادر کننده یا تأیید کننده، اشاره به واحد سرزمینی تعبیر خواهد شد که به ترتیب در آن، کشتی ثبت شده است و گواهینامه را صادر یا تصدیق می کند.
- پ) اشاره ها در این کنوانسیون به الزامات قانون مدنی، اشاره به الزامات قانون واحد سرزمینی مربوط تعبیر خواهد شد.
- ت) اشاره ها در مواد (۹) و (۱۰) این کنوانسیون به دادگاهها، و آرائی که باید در دولتهای عضو مورد شناسایی قرار گیرند، به ترتیب اشاره به دادگاههای واحد سرزمینی مربوط، و آرائی که باید در آن مورد شناسایی قرار گیرند، تعبیر خواهد شد.
- ماده ۱۴- لازم الاجراء شدن
- ۱- این کنوانسیون یک سال پس از تاریخی لازم الاجراء خواهد شد که در آن تاریخ، هجده دولت، از جمله پنج دولت که مجموع ظرفیت ناخالص کشتیهای هریک از آنها کمتر از یک میلیون تن نباشد، کنوانسیون را بدون شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب امضاء کرده باشند، یا اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را نزد دبیر کل سپرده باشند.

۲- برای هر دولتی که پس از تحقق شرایط مندرج در بند (۱) فوق جهت لازم‌الاجراء شدن، این کنوانسیون را مورد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق قرار دهد، این کنوانسیون سه ماه پس از تاریخ سپردن سند مربوط توسط دولت مزبور لازم‌الاجراء خواهد گردید.

ماده ۱۵- فسخ

۱- هر دولت عضو می‌تواند عضویت خود را در این کنوانسیون در هر زمان پس از تاریخی که در آن، این کنوانسیون برای دولت مزبور لازم‌الاجراء می‌شود، فسخ نماید.

۲- فسخ عضویت از طریق سپردن سندی نزد دبیرکل نافذ خواهد شد.

۳- فسخ عضویت، پس از انقضاء مدت یک سال، یا هر مدت طولانی‌تری که ممکن است در سند فسخ عضویت قید شده باشد، از تاریخ سپردن سند آن نزد دبیرکل نافذ خواهد شد.

ماده ۱۶- بازنگری یا اصلاح

۱- سازمان می‌تواند به منظور بازنگری یا اصلاح این کنوانسیون فراهمایی (کنفرانس) را برگزار نماید.

۲- سازمان بنا به درخواست حداقل یک‌سوم دولتهای عضو، فراهمایی (کنفرانس) دولتهای عضو را به منظور بازنگری یا اصلاح این کنوانسیون برگزار خواهد نمود.

ماده ۱۷- امین اسناد

۱- این کنوانسیون نزد دبیرکل سپرده خواهد شد.

۲- دبیرکل باید:

الف) موارد زیر را به اطلاع تمام دولتهایی که این کنوانسیون را امضاء کرده‌اند یا به آن ملحق شده‌اند، برساند:

(۱) هر امضاء جدید یا سپردن سند به همراه تاریخ آن؛

(۲) تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون؛

(۳) سپردن هرگونه سند فسخ عضویت در این کنوانسیون به همراه تاریخ سپردن سند و تاریخی که در آن، فسخ عضویت نافذ می‌شود؛ و

(۴) سایر اعلامیه‌ها و اطلاعیه صادر شده به موجب این کنوانسیون.

ب) نسخه‌های برابر با اصل این کنوانسیون را به کلیه دولتهایی که این کنوانسیون را امضاء نموده‌اند یا به آن ملحق شده‌اند ارسال نماید.

ماده ۱۸- ارسال به سازمان ملل متحد

به محض لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون متن آن توسط دبیرکل به دبیرخانه سازمان ملل متحد برای ثبت و انتشار طبق ماده (۱۰۲) منشور ملل متحد، ارسال خواهد شد.

ماده ۱۹- زبانها

این کنوانسیون در یک نسخه اصلی به زبانهای عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی تنظیم شده است که هریک از متون دارای اعتبار یکسان هستند.

این کنوانسیون در روز ۲۳ ماه مارس ۲۰۰۱ (برابر با ۴ فروردین ۱۳۸۰ هجری شمسی) در لندن تصویب شد.

در تأیید مراتب فوق، امضاء کنندگان زیر که از طرف دولتهای متبوع خود بدین منظور دارای اختیار کامل هستند این کنوانسیون را امضاء کرده‌اند.

پیوست

گواهینامه بیمه یا تضمین مالی دیگر درباره مسؤولیت مدنی برای خسارت آلودگی نفت سوخت کشتی

صادر شده طبق مفاد ماده (۷) کنوانسیون بین‌المللی درباره مسؤولیت مدنی برای خسارت آلودگی نفت سوخت کشتی، مصوب ۲۰۰۱ میلادی (برابر با ۱۳۸۰ هجری شمسی)

نام کشتی

شماره یا حروف مشخص

شماره شناسایی سازمان بین‌المللی دریانوردی برای کشتی

بندر ثبت

نام و نشانی کامل محل اصلی کسب و کار مالک ثبت شده

بدین وسیله گواهی می‌شود که برای کشتی فوق یک بیمه‌نامه یا تضمین مالی دیگر معتبر وجود دارد که الزامات ماده ۸۷) کنوانسیون بین‌المللی درباره مسئولیت مدنی برای خسارت آلودگی نفت سوخت کشتی، مصوب ۲۰۰۱ میلادی (برابر با ۱۳۸۰ هجری شمسی) را تأمین می‌نماید.

نوع تضمین:

مدت تضمین:

نام و نشانی بیمه‌گر(ها) و / یا تضمین‌کننده(ها)

نام:

نشانی:

.....

.....

این گواهی‌نامه تا تاریخ/...../..... دارای اعتبار است.

صادر شده یا تصدیق شده توسط دولت

.....

.....

(عنوان کامل دولت)

یا

متن زیر باید هنگامی مورد استفاده قرار گیرد که یک دولت عضو، خود را از بند (۳) ماده (۷) بهره‌مند می‌گرداند.

این گواهینامه با تجویز دولت..... (عنوان کامل دولت) توسط..... (نام مؤسسه یا سازمان) در..... صادر گردیده است. (مکان)(تاریخ)

امضاء و عنوان مقام مسؤول صادرکننده یا تصدیق کننده

نکات توضیحی:

۱) در صورت تمایل، عنوان دولت می‌تواند شامل اشاره به مقام دولتی صالح دولت محل صدور گواهینامه نیز باشد.

۲) چنانچه کل میزان تضمین از بیش از یک منبع تأمین شده باشد، میزان هر یک از منابع باید مشخص شود.

۳) اگر تضمین در شکلهای گوناگون ارائه شود، این شکلهای باید برشمرده شوند.

۴) قلم اطلاعاتی «مدت تضمین» باید تاریخی که تضمین مزبور از آن تاریخ نافذ می‌شود را تصریح نماید.

۵) قلم اطلاعاتی «نشانی» بیمه‌گر(ها) و یا تضمین کننده(ها) باید بیانگر محل اصلی کسب‌وکار بیمه‌گر(ها) و یا تضمین کننده(ها) باشد. در صورت اقتضاء باید محل ایجاد کسب‌وکار بیمه یا تضمین دیگر، قید گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منظم به متن کنوانسیون، شامل مقدمه و نوزده ماده و یک پیوست در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۲۸ اردیبهشت‌ماه ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۳/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسید. /ن

علی لاریجانی

۲۵- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی
نایروبی درباره انتقال لاشه کشتیها

ماده واحده-به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون بین‌المللی نایروبی درباره انتقال لاشه کشتیها، مصوب ۲۰۰۷ میلادی (برابر با ۱۳۸۶ هجری شمسی) به شرح پیوست ملحق گردد و با توجه به بند (۴) ماده (۱۵) با انتخاب روش داوری موضوع جزء (پ) بند (۱) ماده (۲۸۷) کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، مصوب ۱۹۸۲ میلادی (برابر با ۱۳۶۱ هجری شمسی) اسناد الحاق را نزد امین اسناد تودیع نماید.

تبصره ۱- وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و دریانوردی) مسئول اجراء کنوانسیون می‌باشد و تغییر مجری برعهده دولت است.

تبصره ۲- ارجاع به داوری موضوع ماده واحده توسط دولت جمهوری اسلامی ایران منوط به رعایت قوانین و مقررات مربوط است.

تبصره ۳- رعایت اصل هفتادوهفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای هرگونه بازنگری یا اصلاح کنوانسیون در اجراء ماده (۱۴) آن الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون بین‌المللی نایروبی درباره انتقال لاشه کشتیها مصوب ۲۰۰۷ میلادی
(برابر با ۱۳۸۶ هجری شمسی)

مقدمه

دولتهای عضو این کنوانسیون؛

با آگاهی از این واقعیت که لاشه کشتیها در صورت عدم انتقال ممکن است سبب

ایجاد

خطری برای دریانوردی یا محیط زیست دریایی شوند؛

با اعتقاد به نیاز به تصویب رویه‌ها و قواعد بین‌المللی یکسان جهت حصول اطمینان

از انتقال فوری و مؤثر لاشه کشتیها و پرداخت غرامت برای هزینه‌های مترتب بر آن؛

باتوجه به این که بسیاری از لاشه کشتیها ممکن است در قلمرو دولتها از جمله

دریای سرزمینی واقع شده باشند؛

با تصدیق منافی که از یکنواختی نظام‌های حقوقی حاکم بر مسئولیت و پاسخویی

(مالی) برای انتقال لاشه کشتیهای موجد خطر حاصل می‌شود؛

با در نظر داشتن اهمیت کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، مصوب

۱۰ دسامبر ۱۹۸۲ میلادی (برابر با ۱۳۶۱/۹/۱۹ هجری شمسی) در خلیج متنگو و

حقوق بین‌المللی عرفی دریاها و نیاز بعدی جهت اجراء این کنوانسیون طبق مفاد

مزبور؛ به شرح زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱- تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

۱- «منطقه کنوانسیون» یعنی منطقه انحصاری اقتصادی یک دولت عضو، که طبق حقوق بین‌الملل تعیین شده است یا اگر دولت عضوی چنین منطقه‌ای را تعیین نکرده است یک منطقه فراتر یا مجاور دریای سرزمینی آن دولت که توسط دولت مزبور طبق حقوق بین‌الملل تعیین شده و بیش از ۲۰۰ مایل دریایی از خطوط مبدائی که از آنها عرض دریای سرزمینی آن اندازه‌گیری می‌شود، امتداد نمی‌یابد.

۲- «کشتی» یعنی شناور دریایی از هر نوع که باشد و شامل قایقهای پرنده، هوا ناوها، زیردریایی‌ها، ناوهای شناور و سکوهای شناور، به استثناء زمانی که سکوهای مزبور در موقعیتی قرار دارند که به امر اکتشاف، استخراج یا استحصال منابع معدنی بستر دریاها مشغول هستند، می‌شود.

۳- «سانحه دریایی» یعنی تصادم کشتیها، به گل نشستن یا حادثه دیگر دریانوردی، یا اتفاق دیگری در کشتی، یا خارج از آن، که منجر به خسارت عمده یا تهدید قریب‌الوقوع بروز خسارت عمده به کشتی یا محموله آن می‌شود.

۴- «لاشه کشتی» در پی یک سانحه دریایی، یعنی:

الف) کشتی مغروق یا به گل نشسته؛ یا

ب) هر بخشی از کشتی مغروق یا به گل نشسته از جمله هر شیئی که در کشتی

مزبور وجود دارد یا وجود داشته است، یا

پ) هر شیئی که در دریا از کشتی جدا شده است و به گل نشسته، غرق شده یا در

دریا در حرکت است؛ یا

ث) کشتی که در آستانه غرق شدن یا به گل نشستن است یا عرفاً انتظار به گل

نشستن یا غرق شدن آن می‌رود چنانچه اقدامات موثر برای کمک به کشتی یا هرگونه

اموال در معرض خطر، قبلاً اتخاذ نشده باشد.

۵- «خطر» یعنی هر وضعیت یا تهدیدی که:

الف) خطر یا مانعی برای دریانوردی ایجاد می‌کند؛ یا

ب) عرفاً انتظار می‌رود که سبب بروز پیامدهای وسیع زیانبار برای محیط زیست دریایی، یا خسارت به خط ساحلی یا منافع مربوط یک یا چند دولت شود.

۶- «منافع مربوط» یعنی منافع دولت ساحلی که به طور مستقیم به وسیله لاشه کشتی تحت تأثیر یا مورد تهدید قرار می‌گیرد، مانند:

الف) فعالیت‌های دریایی در ساحل، بندر و دهانه رود، از جمله فعالیت‌های ماهیگیری که شیوه اصلی امرار معاش اشخاص مربوط را تشکیل می‌دهد؛

ب) جاذبه‌های گردشگری و سایر منافع اقتصادی منطقه مربوط؛

پ) سلامت جمعیت ساحلی و رفاه منطقه مربوط از جمله محافظت از منابع زنده دریایی و حیات وحش، و

ت) زیرساخت فراساحلی و زیرآبی.

۷- «انتقال» یعنی هر شکل پیشگیری، کاهش یا حذف خطر ناشی از لاشه کشتی، «انتقال»، «انتقال یافته» و «در حال انتقال» بر این اساس تفسیر می‌شوند.

۸- «مالک ثبت شده» یعنی شخص یا اشخاص ثبت شده به عنوان مالک کشتی، یا در صورت فقدان ثبت، شخص یا اشخاصی که در زمان سانحه دریایی مالک کشتی می‌باشند. با این حال در مورد کشتی تحت مالکیت دولت و مورد بهره‌برداری توسط شرکتی که در آن دولت به عنوان بهره‌بردار کشتی مزبور ثبت شده، «مالک ثبت شده» به چنین شرکتی اطلاق خواهد شد.

۹- «بهره‌بردار کشتی» یعنی مالک کشتی یا هر سازمان یا شخص دیگری مانند مدیر، یا مستأجر کشتی لخت، که مسئولیت بهره‌برداری از کشتی را از طرف مالک کشتی برعهده گرفته است و با قرض چنین مسئولیتی، موافقت نموده تا همه وظایف و مسئولیت‌های مقرر به موجب مجموعه مقررات بین‌المللی مدیریت ایمنی آن‌طور که اصلاح شده را برعهده گیرد.

۱۰- «دولت تحت تأثیر» یعنی دولتی که لاشه کشتی در منطقه کنوانسیون آن دولت واقع شده است.

۱۱- «دولت ثبت کشتی» در ارتباط با کشتی ثبت شده، یعنی دولت ثبت کشتی و در رابطه با کشتی ثبت نشده، یعنی دولتی که کشتی محق به برافراشتن پرچم آن است.

۱۲- «سازمان» یعنی سازمان بین‌المللی دریانوردی.

۱۳- «دبیر کل» یعنی دبیرکل سازمان.

ماده ۲- اهداف و اصول کلی

۱- یک دولت عضو می‌تواند اقداماتی را طبق این کنوانسیون در رابطه با انتقال لاشه کشتی که در منطقه کنوانسیون موجب خطر می‌شود، اتخاذ نماید.

۲- اقدامات اتخاذ شده توسط دولت تحت تأثیر طبق بند (۱) باید متناسب با خطر باشد.

۳- چنین اقداماتی نباید فراتر از مواردی باشد که به‌طور متعارف برای انتقال لاشه کشتی که خطری را ایجاد می‌کند، ضروری است، و باید به محض انتقال لاشه کشتی متوقف شود. اقدامات مزبور نباید به نحو غیر ضروری به حقوق و منافع سایر دولتها از جمله دولت ثبت کشتی و هر شخص مرتبط اعم از حقیقی یا حقوقی خدشه وارد کند.

۴- اعمال این کنوانسیون در منطقه کنوانسیون، یک دولت عضو را محق به ادعا یا اعمال حاکمیت یا حقوق حاکمیتی بر هر بخش از دریای آزاد نمی‌نماید.

۵- چنانچه تأثیر سانحه دریایی که منجر به ایجاد لاشه کشتی می‌شود، دولتی غیر از دولت تحت تأثیر را شامل شود، دولتهای عضو باید برای همکاری تلاش نمایند.

ماده ۳- دامنه شمول

۱- این کنوانسیون، جز در صورتی که به نحو دیگری در این کنوانسیون مقرر شده باشد، در مورد لاشه کشتی‌ها در منطقه کنوانسیون اعمال خواهد شد.

۲- یک دولت عضو می‌تواند اعمال این کنوانسیون را به لاشه کشتیهای واقع در قلمرو خود، از جمله دریای سرزمینی، با رعایت بند (۴) ماده (۴) این کنوانسیون تعمیم دهد. از این‌رو، در این صورت، دولت عضو باید دبیرکل را در زمان اعلام رضایت خود

به التزام به این کنوانسیون، یا هر زمان بعد از آن، آگاه کند. چنانچه دولت عضوی اطلاعیه‌ای را در مورد اعمال این کنوانسیون به لاشه کشتیهای واقع در قلمرو خود از جمله دریای سرزمینی صادر کرده باشد، این امر هیچ لطمه‌ای به حقوق و تعهدات آن دولت برای اتخاذ اقداماتی در رابطه با لاشه کشتیهای واقع در قلمرو آن از جمله دریای سرزمینی به غیر از جانمایی، علامتگذاری و انتقال آنها طبق این کنوانسیون، وارد نمی‌سازد. مفاد مواد (۱۰)، (۱۱) و (۱۲) این کنوانسیون در مورد هر اقدامی که به این نحو اتخاذ شده باشد، به جز موارد مذکور در مواد (۷)، (۸) و (۹) این کنوانسیون اعمال نخواهد شد.

۳- چنانچه دولت عضوی، اطلاعیه‌ای را به موجب بند (۲) ماده (۳) این کنوانسیون صادر کرده باشد، منطقه کنوانسیون دولت تحت تأثیر شامل قلمرو از جمله دریای سرزمینی آن دولت عضو خواهد بود.

۴- اطلاعیه صادره به موجب بند (۲) ماده (۳) این کنوانسیون، اگر قبل از لازم‌الاجراء شدن، برای آن دولت عضو نافذ خواهد شد. اگر اطلاعیه بعد از لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون برای آن دولت عضو صادر شده باشد، شش ماه پس از دریافت آن توسط دبیرکل نافذ خواهد شد.

۵- دولت عضوی که اطلاعیه را به موجب بند (۲) ماده (۳) این کنوانسیون صادر کرده است می‌تواند از طریق ارسال اطلاعیه انصراف، خطاب به دبیرکل، در هر زمانی از آن صرف نظر نماید.

اطلاعیه انصراف مزبور شش ماه پس از دریافت آن توسط دبیرکل نافذ خواهد شد، مگر این‌که اطلاعیه تاریخ مؤخری را تعیین کرده باشد.

ماده ۴- شمول

۱- این کنوانسیون در مورد اقدامات اتخاذ شده به موجب کنوانسیون بین‌المللی مربوط به مداخله در دریای آزاد در مواقع سوانح آلودگی نفتی، مصوب ۱۹۶۹ میلادی (برابر با ۱۳۴۸ هجری شمسی) آن‌طور که اصلاح شده یا پروتکل مربوط به مداخله در

دریای آزاد در مواقع آلودگی توسط مواد غیرنفتی، مصوب ۱۹۷۳ میلادی (برابر با ۱۳۵۲ هجری شمسی) آن‌طور که اصلاح شده، اعمال نخواهد شد.

۲- این کنوانسیون در مورد هیچ کشتی جنگی با کشتی دیگر تحت مالکیت یا بهره‌برداری یک دولت که در زمان استفاده تنها برای مقاصد غیربازرگانی دولت مورد استفاده قرار می‌گیرد، اعمال نخواهد شد مگر این‌که دولت به نحو دیگری تصمیم بگیرد.

۳- چنانچه دولت عضوی تصمیم به اعمال این کنوانسیون در مورد کشتیهای جنگی خود یا سایر کشتیهای مذکور در بند (۲) ماده (۳) این کنوانسیون بگیرد، باید دبیرکل را از این امر با تصریح شرایط چنین اعمالی آگاه نماید.

۴- الف) چنانچه دولت عضوی به موجب بند (۲) ماده (۳) این کنوانسیون، اطلاعیه‌ای را صادر کرده باشد، مفاد زیرین این کنوانسیون در قلمرو آن از جمله دریای سرزمینی اعمال نخواهد شد:

(۱) بند (۴) ماده (۲) این کنوانسیون

(۲) بندهای (۱)، (۵)، (۷)، (۸)، (۹) و (۱۰) ماده (۹) این کنوانسیون

(۳) ماده (۱۵) این کنوانسیون

ب) بند (۴) ماده (۹) این کنوانسیون، تا حدی که در مورد قلمرو از جمله دریای سرزمینی یک دولت عضو اعمال می‌شود باید به شرح زیر قرائت شود:

با رعایت قانون ملی دولت تحت تأثیر، مالک ثبت شده می‌تواند از طرف مالک با هر نجات دهنده یا شخص دیگری برای انتقال لاشه کشتی که مشخص شده خطری را ایجاد می‌کند، قرار داد منعقد نماید.

قبل از شروع چنین انتقالی، دولت تحت تأثیر می‌تواند فقط تا حد ضروری برای حصول اطمینان از این‌که انتقال به روشی انجام می‌شود که طبق ملاحظات ایمنی و حفاظت از محیط زیست دریایی است، شرایطی را برای چنین انتقالی وضع نماید.

ماده ۵- گزارش دهی در مورد لاشه کشتیها

۱- یک دولت عضو باید فرمانده و بهره‌بردار کشتی را که پرچم آن را برافراشته است ملزم نماید که وقتی آن کشتی دچار سانحه دریایی منجر به ایجاد لاشه کشتی می‌شود، بدون تأخیر مراتب را به دولت تحت تأثیر گزارش دهد. تا حدی که تعهد گزارش‌دهی به موجب این ماده، اعم از این‌که توسط فرمانده یا بهره‌بردار کشتی ایفاء شده باشد، سایرین ملزم به گزارش‌دهی نیستند.

۲- چنین گزارش‌هایی باید حاوی نام و محل اصلی کسب‌وکار مالک ثبت شده و کلیه اطلاعات ضروری مرتبط برای دولت تحت تأثیر، برای تعیین این باشد که آیا لاشه کشتی خطری را طبق ماده (۶) به همراه دارد، از جمله:

الف) محل استقرار دقیق لاشه کشتی؛

ب) نوع، اندازه و ساختار لاشه کشتی؛

پ) ماهیت خسارت وارده به لاشه کشتی و شرایط لاشه کشتی؛

ث) مقدار و انواع نفت، از جمله نفت سوخت و روغن روان‌کننده در کشتی.

ماده ۶- تعیین خطر

به هنگام تعیین این‌که آیا لاشه کشتی خطری ایجاد می‌کند، معیارهای زیر باید توسط دولت تحت تأثیر در نظر گرفته شود:

الف) نوع، اندازه و ساختار لاشه کشتی؛

ب) عمق آب در منطقه؛

پ) میزان جزر و مد و جریانات آب در منطقه؛

ث) مناطق دریایی فوق‌العاده حساس شناسایی شده و در صورت اقتضاء تعیین شده طبق دستورالعمل‌های مصوب سازمان، یا در مواردی که اقدامات اجباری خاص به موجب بند (۶) ماده (۲۱۱) کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، مصوب ۱۹۸۲ میلادی (برابر با

۱۳۶۱) هجری شمسی تصویب شده است، منطقه‌ای که به وضوح منطقه انحصاری

اقتصادی تعریف شده است؛

ث) نزدیک بودن مسیرهای کشتیرانی یا خطوط رفت و آمد ایجاد شده؛

ج) تراکم و تواتر رفت و آمد کشتیها؛

چ) نوع رفت و آمد؛

ح) چستی و مقدار محموله لاشه کشتی، مقدار و انواع نفت (مانند نفت سوخت و روغن روان کننده) موجود در لاشه کشتی و به ویژه خسارت احتمالی در صورت رها شدن محموله یا سوخت در محیط زیست دریایی؛

خ) در معرض آسیب بودن تسهیلات بندری؛

د) شرایط هواشناختی و آب نگاشتی غالب؛

ذ) پستی و بلندی های زیرآبی در منطقه؛

ر) ارتفاع لاشه کشتی در زیر یا بالای سطح آب در پایین ترین حد جزرومد نجومی؛

ز) نزدیک بودن تأسیسات فراساحلی، خطوط لوله، کابل های مخابراتی و سازه های

مشابه؛ و

س) هرگونه شرایط دیگری که ممکن است انتقال لاشه کشتی را ایجاب کند.

ماده ۷- تعیین محل لاشه کشتیها

۱- دولت تحت تأثیر باید به محض آگاهی از وجود یک لاشه کشتی، تمام روشهای عملی از جمله مساعی جمیله دولتها و سازمانها را به کار گیرد تا به عنوان یک امر اضطراری دریاوردان و دولتهای مرتبط را از ماهیت و محل لاشه کشتی آگاه نماید.

۲- اگر دولت تحت تأثیر دلیلی برای اعتقاد به این داشته باشد که لاشه کشتی دارای خطر است، باید اطمینان حاصل نماید که کلیه تمهیدات عملی برای تعیین محل دقیق لاشه کشتی اتخاذ شده است.

ماده ۸- علامتگذاری لاشه کشتیها

۱- اگر دولت تحت تأثیر تشخیص دهد که لاشه کشتی خطری را ایجاد می کند، آن دولت باید اطمینان حاصل نماید که کلیه تمهیدات متعارف برای علامتگذاری لاشه کشتی مزبور صورت پذیرفته است.

۲- در علامتگذاری لاشه کشتی، باید کلیه تمهیدات عملی اتخاذ شود تا اطمینان حاصل گردد که علامتگذاریها طبق نظام پذیرفته شده بین‌المللی برای بویه‌گذاری مورد استفاده در منطقه‌ای که لاشه کشتی در آن واقع شده؛ صورت می‌پذیرد.

۳- دولت تحت تأثیر باید مختصات علامتگذاری لاشه کشتی را با استفاده از کلیه روش‌های

مقتضی، از جمله انتشارات دریایی مناسب، منتشر نماید.

ماده ۹- اقداماتی جهت تسهیل انتقال لاشه کشتیها

۱- اگر دولت تحت تأثیر تشخیص دهد که لاشه کشتی خطری را ایجاد می‌کند، آن دولت باید بدون درنگ:

(الف) به دولت ثبت کشتی و مالک ثبت شده اطلاع دهد؛ و

(ب) با دولت ثبت کشتی و سایر دولتهای تحت تأثیر از لاشه کشتی در مورد اقداماتی که باید در رابطه با لاشه کشتی اتخاذ شود، مشورت نماید.

۲- مالک ثبت شده باید لاشه کشتی را که مشخص شده ایجاد خطر می‌نماید، انتقال دهد.

۳- وقتی تشخیص داده شده باشد که لاشه کشتی ایجاد خطر می‌کند، مالک ثبت شده یا طرف ذی‌نفع دیگر باید دلیل و مدرک بیمه یا تضمین مالی دیگر را به نحو مقرر در ماده (۱۲) این کنوانسیون به مقام صالح دولت تحت تأثیر ارائه نماید.

۴- مالک ثبت شده می‌تواند جهت انتقال لاشه کشتی که مشخص شده خطری ایجاد می‌نماید از طرف مالک با هر نجات دهنده یا شخص دیگر، قرارداد منعقد نماید.

قبل از شروع چنین انتقالی، دولت تحت تأثیر می‌تواند فقط تا حد ضروری برای حصول اطمینان از این‌که انتقال به روشی انجام می‌گیرد که طبق ملاحظات ایمنی و حفاظت از محیط زیست دریایی است، شرایطی را برای چنین انتقالی وضع نماید.

۵- چنانچه انتقال موضوع بندهای (۲) و (۴) ماده (۹) این کنوانسیون آغاز شده باشد، دولت تحت تأثیر می‌تواند فقط تا حد ضروری برای حصول اطمینان از این‌که

انتقال به طور مؤثر به روشی انجام می‌گیرد که طبق ملاحظات ایمنی و حفاظت از محیط زیست دریایی است، در عملیات انتقال مداخله کند.

۶- دولت تحت تأثیر باید:

الف) مهلت متعارفی که طی آن مالک ثبت شده باید لاشه کشتی را با درنظر داشتن ماهیت خطر مشخص شده طبق ماده (۶) این کنوانسیون انتقال دهد، وضع نماید؛
 ب) مالک ثبت شده را به‌طور کتبی از مهلتی که آن دولت درنظر گرفته است، آگاه کند و مشخص نماید که اگر مالک ثبت شده لاشه کشتی را در مهلت مزبور، انتقال ندهد، دولت مزبور می‌تواند مبادرت به انتقال لاشه کشتی به هزینه مالک ثبت شده بنماید، و

پ) به مالک ثبت شده به‌طور کتبی اطلاع دهد که قصد دارد در شرایطی که خطر به طور مشخص تشدید می‌شود، بی‌درنگ مداخله نماید.

۷- اگر مالک ثبت شده لاشه کشتی را ظرف مهلت مقرر طبق جزء الف) بند (۶)

ماده (۹)

این کنوانسیون انتقال ندهد، یا نتوان با مالک ثبت شده تماس داشت، دولت تحت تأثیر می‌تواند لاشه کشتی را از طریق عملی‌ترین و سریع‌ترین روش‌های ممکن سازگار با ملاحظات ایمنی و حفاظت از محیط زیست دریایی انتقال دهد.

۸- در شرایطی که اقدام فوری لازم باشد و بر این اساس دولت تحت تأثیر، دولت ثبت کشتی و مالک ثبت شده را از این موضوع آگاه کرده باشد، دولت تحت تأثیر می‌تواند لاشه کشتی را از طریق عملی‌ترین و سریع‌ترین روش‌های ممکن سازگار با ملاحظات ایمنی و حفاظت از محیط زیست دریایی انتقال دهد.

۹- دولتهای عضو باید اقدامات مناسبی را به موجب قانون ملی خود برای حصول اطمینان از رعایت بندهای (۲) و (۳) ماده (۹) این کنوانسیون توسط مالکان ثبت شده خود اتخاذ کنند.

۱۰- دولتهای عضو، در صورت درخواست، موافقت خود را به دولت تحت تأثیر جهت اقدام به موجب بندهای (۴) تا (۸) ماده (۹) این کنوانسیون اعلام خواهند نمود.

۱۱- اطلاعات موضوع این ماده باید توسط دولت تحت تأثیر به مالک ثبت شده‌ای که در گزارشهای موضوع بند (۲) ماده (۵) این کنوانسیون مشخص شده است، ارائه شود.

ماده ۱۰- مسؤلیت مالک

۱- با رعایت ماده (۱۱) این کنوانسیون، مالک ثبت شده مسؤل هزینه‌های جانمایی، علامتگذاری و انتقال لاشه کشتی به ترتیب به موجب مواد (۷)، (۸)، (۹) این کنوانسیون می‌باشد، مگر این که مالک ثبت شده ثابت کند که سانحه دریایی که موجب ایجاد لاشه کشتی شده است:

الف) ناشی از جنگ، عملیات خصمانه، جنگ داخلی، شورش یا پدیده‌ای طبیعی با ویژگی استثنائی، اجتناب‌ناپذیر و غیرقابل دفع بوده است؛

ب) تماماً ناشی از فعل یا ترک فعل شخص ثالث با قصد ایجاد خسارت بوده است؛

یا

پ) تماماً ناشی از غفلت یا فعل زیانبار دیگر هر دولت یا مرجع دیگر مسؤل نگهداری چراغها یا سایر وسایل کمک ناوبری در اجراء آن وظیفه بوده است.

۲- هیچ چیز در این کنوانسیون بر حق مالک ثبت شده برای تحدید مسؤلیت به موجب هر نظام ملی یا بین‌المللی قابل اعمال، مانند کنوانسیون تحدید مسؤلیت دعاوی دریایی، مصوب ۱۹۷۶ میلادی (برابر با ۱۳۵۵ هجری شمسی) آن‌طور که اصلاح شده، تأثیر نمی‌گذارد.

۳- هیچ دعوایی برای هزینه‌های موضوع بند (۱) ماده (۱۱) این کنوانسیون نمی‌تواند علیه مالک ثبت شده مگر طبق مفاد این کنوانسیون اقامه شود. این امر هیچ خدشه‌ای به حقوق و تعهدات دولت عضوی که اطلاعیه‌ای را به موجب بند (۲) ماده (۳) این

کنوانسیون در رابطه با

لاشه کشتیهای واقع در قلمرو خود از جمله دریای سرزمینی، صادر کرده است به جز در مورد جانمایی، علامتگذاری و انتقال طبق این کنوانسیون، وارد نمی‌سازد.

۴- هیچ چیز در این ماده، خدشه‌ای به هر حقی جهت رجوع به اشخاص ثالث وارد نمی‌کند.

ماده ۱۱- استثنائات مسؤولیت

۱- مالک ثبت شده برای هزینه‌های موضوع بند (۱) ماده (۱۰) این کنوانسیون، اگر و تا میزانی که مسؤولیت چنین هزینه‌هایی معارض با موارد زیر باشد به موجب این کنوانسیون مسؤول نخواهد بود:

الف) کنوانسیون بین‌المللی مسؤولیت مدنی برای خسارت آلودگی نفتی، مصوب ۱۹۶۹ میلادی (برابر با ۱۳۴۸ هجری شمسی) آن‌طور که اصلاح شده.

ب) کنوانسیون بین‌المللی مسؤولیت و پرداخت غرامت در مورد خسارت ناشی از حمل مواد سمی و خطرناک از طریق دریا، مصوب ۱۹۹۶ میلادی (برابر با ۱۳۷۵ هجری شمسی) آن‌طور که اصلاح شده.

پ) کنوانسیون مسؤولیت شخص ثالث در زمینه انرژی هسته‌ای، مصوب ۱۹۶۰ میلادی (برابر با ۱۳۳۹ هجری شمسی) آن‌طور که اصلاح شده یا کنوانسیون وین درباره مسؤولیت مدنی برای خسارت هسته‌ای، مصوب ۱۹۶۳ میلادی (برابر با ۱۳۴۲ هجری شمسی) آن‌طور که اصلاح شده یا قانون ملی حاکم یا ممنوع کننده تحدید مسؤولیت برای خسارت هسته‌ای، یا...

ت) کنوانسیون بین‌المللی درباره مسؤولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفت سوخت کشتی، مصوب ۲۰۰۱ میلادی (برابر با ۱۳۸۰ هجری شمسی) آن‌طور که اصلاح شده، مشروط بر این که کنوانسیون مربوط قابل اعمال و لازم‌الاجراء باشد.

۲- تا حدی که اقدامات اتخاذ شده به موجب این کنوانسیون به موجب قانون ملی یا یک کنوانسیون بین‌المللی قابل اعمال، عملیات نجات تلقی شود، قانون یا کنوانسیون

مزبور در مورد درخواستهای پاداش یا غرامت قابل پرداخت به نجات دهندگان در موارد خارج از قواعد این کنوانسیون، اعمال می‌شود.

ماده ۱۲- بیمه اجباری یا تضمین مالی دیگر

۱- مالک ثبت شده کشتی با ظرفیت ناخالص سیصدتن و بالاتر که پرچم یک دولت عضو را برمی‌افزارد ملزم است که بیمه یا تضمین مالی دیگر مانند ضمانتنامه یک بانک یا مؤسسه مشابه را برای پوشش مسؤولیت به موجب این کنوانسیون به میزانی معادل حدود مسؤولیت به موجب نظام ملی یا بین‌المللی حاکم اما در همه موارد نه پیش از میزان محاسبه شده طبق جزء (ب) بند (۱) ماده (۶) کنوانسیون تحدید مسؤولیت دعوی دریایی، مصوب ۱۹۷۶ میلادی

(برابر با ۱۳۵۵ هجری شمسی) آن‌طور که اصلاح شده به همراه داشته باشد.

۲- پس از این‌که مقام صالح دولت ثبت کشتی احراز نماید که الزامات بند (۱) ماده (۱۲) این کنوانسیون رعایت شده است گواهینامه‌ای حاکی از آن که بیمه با تضمین مالی دیگر طبق مفاد این کنوانسیون دارای اعتبار است برای هر کشتی با ظرفیت ناخالص سیصدتن و بالاتر صادر خواهد شد. در مورد یک کشتی ثبت شده در دولت عضو گواهینامه مزبور باید توسط مقام صالح دولت ثبت کشتی صادر یا تصدیق شود، در مورد کشتی کهدر دولت عضو ثبت نشده، گواهینامه مزبور می‌تواند توسط مقام صالح هر دولت عضوی، صادر یا تصدیق شود. این گواهینامه بیمه اجباری باید به شکل نمونه مندرج در پیوست این کنوانسیون و حاوی موارد زیر باشد:

الف) نام کشتی، شماره یا حروف مشخص و بندر ثبت؛

ب) ظرفیت ناخالص کشتی؛

پ) نام و محل اصلی کسب‌وکار مالک ثبت شده؛

ت) شماره شناسایی سازمان بین‌المللی دریانوردی برای کشتی؛

ث) نوع و مدت تضمین؛

ج) نام و محل اصلی کسب و کار بیمه‌گر یا شخص دیگر ارائه‌کننده تضمین و در صورت اقتضاء محل کسب و کاری که بیمه یا تضمین در آنجا ایجاد شده است؛ و...
 چ) مدت اعتبار گواهینامه، که نباید طولانی‌تر از مدت اعتبار بیمه یا تضمین دیگر باشد.

۳- الف) دولت عضو می‌واند به یک مؤسسه یا سازمان به رسمیت شناخته شده توسط خود اجازه دهد تا گواهینامه موضوع بند (۲) ماده ۱۲ (a) این کنوانسیون را صادر نماید. مؤسسه با سازمان مزبور، آن دولت را از صدور هر گواهینامه آگاه خواهد نمود. در تمام موارد، دولت عضو باید کامل بودن و صحت گواهینامه‌ای را که بدین شکل صادر شده است کاملاً تضمین نماید و متعهد گردد که از اتخاذ ترتیبات لازم برای تحقق این تعهد، اطمینان حاصل نماید.

ب) دولت عضو باید موارد زیر را به دبیر کل اعلام نماید:

(۱) مسؤولیتها و شرایط خاص اختیار تفویض شده به مؤسسه یا سازمان به رسمیت شناخته شده توسط آن؛

(۲) رفع اثر از چنین تفویض اختیاری، و ...

(۳) تاریخی که از آن اختیار مزبور یا رفع اثر از چنین تفویض اختیاری نافذ می‌گردد. اختیار تفویض شده تا سه ماه قبل از تاریخی که در آن، اطلاعیه‌ای به این منظور به دبیر کل داده شده است، نافذ نخواهد شد.

پ) مؤسسه یا سازمانی که طبق این بند مجاز به صدور گواهینامه است باید حداقل مجاز شده باشد که اگر شرایطی که به موجب آنها گواهینامه‌ها صادر شده است، حفظ نشود، از این گواهینامه‌ها رفع اثر کند. در تمام موارد، مؤسسه یا سازمان باید چنین رفع اثرهایی را به دولتی که از طرف آن، گواهینامه را صادر کرده است، گزارش نماید.

۴- گواهینامه باید به زبان یا زبانهای رسمی دولت صادرکننده باشد. اگر زبان به کار رفته، انگلیسی، فرانسوی یا اسپانیایی نباشد، متن باید شامل ترجمه به یکی از این زبانها

باشد و در مواردی که دولت، چنین تصمیمی بگیرد، زبان (زبانهای) رسمی دولت مزبور می‌تواند حذف شود.

۵- گواهینامه باید در کشتی وجود داشته باشد و یک نسخه به مقامهایی که سوابق ثبت کشتی را نگهداری می‌کنند، یا اگر کشتی در یک دولت عضو ثبت نشده باشد، به مقامهای صادرکننده یا تأیید کننده گواهینامه، تسلیم شود.

۶- اگر امکان از بین رفتن بیمه یا تضمین مالی دیگر به عللی غیر از انقضاء مهلت اعتبار بیمه یا تضمین مشخص شده در گواهینامه به موجب بند (۲) ماده (۱۲) این کنوانسیون، قبل از سپری شدن سه ماه از تاریخی که در آن، اعلامیه انقضاء آن به مقامهای مذکور در بند (۵) ماده (۱۲) این کنوانسیون داده شده وجود داشته باشد، بیمه یا تضمین مالی دیگر، الزامات این ماده را تأمین نخواهد کرد، مگر این که گواهینامه به این مقامها تسلیم یا گواهینامه جدیدی ظرف مدت مذکور صادر شده باشد. مفاد اخیرالذکر باید به طور مشابه، در مورد هر اصلاحیه‌ای در بیمه یا تضمینی که الزامات این ماده را پوشش نمی‌دهد، اعمال شود.

۷- دولت ثبت کشتی با رعایت مفاد این ماده و در نظر گرفتن دستورالعملهای مصوب سازمان در مورد مسؤولیت مالی مالکان ثبت شده، شرایط صدور و اعتبار گواهینامه را تعیین خواهد کرد.

۸- هیچ چیز در این کنوانسیون نباید به عنوان عامل بازدارنده یک دولت عضو از اعتماد به اطلاعات به دست آمده از سایر دولتها یا سازمانها یا سایر سازمانهای بین‌المللی در رابطه با اعتبار مالی موجود ارائه کنندگان بیمه یا تضمین مالی دیگر از نظر این کنوانسیون تفسیر شود. در چنین مواردی، دولت عضوی که به چنین اطلاعاتی اعتماد کرده از مسؤولیت خود به عنوان دولت صادرکننده گواهینامه‌ای که در ماده (۲) این کنوانسیون مقرر شده، مبرا نخواهد شد.

۹- گواهینامه‌هایی که به موجب تفویض اختیار دولت عضو صادر و تأیید شده است باید توسط سایر دولتهای عضو برای مقاصد این کنوانسیون پذیرفته شود و باید

توسط سایر دولتهای عضو دارای همان اعتباری تلقی شود که گواهینامه صادره یا تأیید شده مربوط به کشتی باشد که

توسط یک دولت عضو ثبت نشده باشد. یک دولت عضو اگر اعتقاد داشته باشد که بیمه‌گر یا تضمین‌کننده مذکور در گواهینامه از نظر مالی قادر به تأمین تعهدات مقرر در این کنوانسیون نیست می‌تواند در هر زمانی درخواست مشاوره با دولت صادرکننده یا تأییدکننده گواهینامه را بنماید.

۱۰- هر دعوایی برای هزینه‌های به‌وجود آمده به موجب این کنوانسیون می‌تواند به‌طور مستقیم علیه بیمه‌گر یا شخص دیگر ارائه‌کننده تضمین مالی برای مسئولیت مالک ثبت شده اقامه شود. در چنین موردی خواننده می‌تواند به دفاعیه‌هایی که مالک ثبت شده محق بوده است که به آنها استناد کند (غیر از ورشکستگی یا انحلال مالک ثبت شده) از جمله تحدید مسئولیت به موجب هر رژیم ملی یا بین‌المللی قابل اعمال، استناد کند. به‌علاوه حتی اگر مالک ثبت شد، محق به تحدید مسئولیت نباشد، خواننده می‌تواند مسئولیت را به میزانی برابر با میزان بیمه یا تضمین مالی دیگری محدود کند که طبق بند (۱) ماده (۱۲) این کنوانسیون لازم است نگهداری شود. افزون بر آن خواننده می‌تواند به این دفاع استناد کند که سانحه دریایی ناشی از سوء رفتار عمدی مالک ثبت شده بوده است، اما خواننده نباید به دفاع دیگری استناد کند که خواننده احیاناً محق بوده در جریان دادرسی که توسط مالک ثبت شده علیه خواننده اقامه شده، به آن استناد کند. در هر صورت خواننده حق خواهد داشت که مالک ثبت شده را به جریان دادرسی فراخواند.

۱۱- یک دولت عضو نباید به کشتی تحت پرچم خود که این ماده در مورد آن اعمال می‌شود، اجازه دهد که در هیچ زمانی مورد بهره‌برداری قرار گیرد مگر این‌که گواهینامه‌ای به موجب بند (۲) یا (۱۴) ماده (۱۲) این کنوانسیون صادر شده باشد.

۱۲- هر دولت عضو با رعایت مفاد این ماده، باید به موجب قانون ملی خود، اطمینان حاصل نماید که بیمه یا تضمین دیگر به میزانی که در بند (۱) فوق مقرر شده

است، در مورد هر کشتی با ظرفیت ناخالص سیصدتن یا بیشتر - هرکجا که ثبت شده باشد - در زمان ورود یا ترک بندر واقع در قلمرو آن یا در زمان ورود یا ترک تسهیلات فراساحلی واقع در دریای سرزمینی آن، وجود دارد.

۱۳- صرف نظر از مقررات بند (۵) ماده (۱۲) این کنوانسیون، دولت عضو می‌تواند به دبیرکل اعلام نماید که برای مقاصد بند (۱۲) ماده (۱۲) این کنوانسیون، کشتیها ملزم به همراه داشتن یا ارائه گواهینامه مقرر در بند (۲) ماده (۱۲) این کنوانسیون در زمان ورود یا ترک بندری در قلمرو آن با رسیدن یا ترک تسهیلات فراساحلی واقع در آبهای سرزمینی آن نیستند، مشروط بر این که دولت عضوی که گواهینامه مقرر به موجب بند (۲) ماده (۱۲) این کنوانسیون را صادر می‌کند به دبیر کل اعلام کرده باشد که سوابق را به شکل الکترونیکی، قابل دسترس برای کلیه

دولتهای عضو، مؤید وجود گواهینامه و قادر کننده دولتهای عضو به ایفاء وظایفشان به موجب بند (۱۲) ساده (۱۲) این کنوانسیون، نگهداری می‌کند.

۱۴- اگر بیمه یا تضمین مالی دیگر در مورد کشتی که متعلق به یک دولت عضو است، نگهداری نشود مفاد این ماده در خصوص کشتی مزبور قابل اعمال نخواهد بود، اما کشتی مزبور باید گواهینامه صادره توسط مقام صلاحیتدار دولت ثبت کشتی را که حاکی از تعلق کشتی به آن دولت است و این که مسئولیت کشتی به میزان مذکور در بند (۱) ماده (۱۲) این کنوانسیون تحت پوشش قرار گرفته است، به همراه داشته باشد. گواهینامه مزبور تا سرحد امکان باید با نمونه مذکور در بند (۲) ماده (۱۲) این کنوانسیون هماهنگ باشد.

ماده ۱۳- مرور زمان

حقوق مربوط به وصول هزینه‌ها به موجب این کنوانسیون، جز در صورتی که دعوایی تحت شرایط مقرر، ظرف سه سال از تاریخ تعیین خطر طبق این کنوانسیون اقامه شود، از بین خواهد رفت. با این حال، در هیچ موردی یک دعوا پس از شش سال از تاریخ سانحه دریایی منجر به ایجاد لاشه کشتی، نمی‌تواند اقامه شود. چنانچه سانحه

دریایی مرکب از تعدادی از وقایع است، دوره شش ساله از تاریخ نخستین واقعه شروع می‌شود.

ماده ۱۴- مقررات اصلاح

۱- سازمان بنا به درخواست حداقل یک‌سوم دولتهای عضو، فراهمایی (کنفرانسی) را با هدف بازنگری یا اصلاح این کنوانسیون برگزار خواهد نمود.

۲- هر اعلام رضایتی در مورد التزام به این کنوانسیون که پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن اصلاحیه این کنوانسیون ابراز شود، اعلام رضایت نسبت به این کنوانسیون به شکل اصلاح شده، تلقی خواهد شد.

ماده ۱۵- حل و فصل اختلافات

۱- چنانچه اختلافی بین دو یا چند دولت عضو در مورد تفسیر یا اعمال این کنوانسیون بروز کند، آنها در وهله اول باید تلاش کنند که اختلاف خود را از طریق مذاکره تحقیق، میانجی‌گری، حل و فصل قضایی، توسل به ترتیبات با مؤسسات منطقه‌ای یا سایر روش‌های مسالمت‌آمیز به انتخاب خود حل و فصل کنند.

۲- اگر ظرف مدت زمان متعارفی که بیش از دوازده ماه پس از تاریخی نخواهد بود که دولت عضوی به دولت عضو دیگر اعلام نموده که اختلافی بین آنها وجود دارد، حل و فصل ممکن نباشد، مقررات مربوط به حل و فصل اختلافات مقرر در بخش (۱۵) کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، مصوب ۱۹۸۲ میلادی (برابر با ۱۳۶۱ هجری شمسی)، با اعمال

تغییرات لازم، اعمال می‌شود، خواه دولتهای طرف اختلاف، عضو کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، مصوب ۱۹۸۲ میلادی (برابر با ۱۳۶۱ هجری شمسی) نیز باشند یا نباشند.

۳- هر روشی که توسط یک دولت عضو این کنوانسیون و کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، مصوب ۱۹۸۲ میلادی (برابر با ۱۳۶۱۲ هجری شمسی) به موجب ماده (۲۸۷) کنوانسیون اخیر انتخاب شود، در مورد حل و فصل اختلافات به

موجب این ماده اعمال خواهد شد، مگر این که دولت عضو مزبور به هنگام تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون یا هر زمانی پس از آن، روش دیگری را طبق ماده (۲۸۷) به منظور حل و فصل اختلافات ناشی از این کنوانسیون، انتخاب کند.

۴- دولت عضو این کنوانسیون که عضو کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، مصوب ۱۹۸۲ میلادی (برابر با ۱۳۶۱ هجری شمسی) نیست، به هنگام تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون یا هر زمانی پس از آن، مختار خواهد بود که از طریق اعلامیه کتبی، یک یا چند روش مذکور در بند (۱) ماده (۲۸۷) کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، مصوب ۱۹۸۲ میلادی (برابر با ۱۳۶۱ هجری شمسی) را به منظور حل و فصل اختلافات به موجب این ماده انتخاب کند.

ماده (۲۸۷) در مورد اعلامیه مزبور و نیز هر اختلافی که چنین دولتی، طرف آن است و تحت پوشش یک اعلامیه لازم الاجراء قرار نمی گیرد، اعمال خواهد شد. به منظور مصالحه و داوری طبق پیوستهای (۵) و (۷) کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، مصوب ۱۹۸۲ میلادی (برابر با ۱۳۶۱ هجری شمسی)، دولت مزبور محق خواهد بود که سازش دهندگان و داوران خود را جهت ذکر در فهرستهای موضوع ماده (۲) پیوست (۵) و ماده (۲) پیوست (۷) جهت حل و فصل اختلافات ناشی از این کنوانسیون معرفی نماید.

۵- اعلامیه تدوین شده طبق بندهای (۳) و (۴) ماده (۱۵) این کنوانسیون باید به دبیرکل تسلیم شود که او نیز نسخه‌هایی از آن را به دولت‌های عضو ارسال خواهد نمود.

ماده ۱۶- ارتباط با سایر کنوانسیونها و موافقتنامه‌های بین‌المللی

هیچ چیز در این کنوانسیون خدشه‌ای به حقوق و تعهدات هیچ دولتی به موجب کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، مصوب ۱۹۸۲ میلادی (برابر با ۱۳۶۱ هجری شمسی) و حقوق بین‌المللی عرفی دریاها وارد نمی‌کند.

ماده ۱۷- امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب و الحاق

این کنوانسیون در مقر سازمان از تاریخ ۱۹ نوامبر ۲۰۰۷ میلادی تا ۱۸ نوامبر ۲۰۰۸ میلادی (برابر با ۱۳۸۶/۸/۲۸ هجری شمسی تا ۱۳۸۷/۷/۲۷ هجری شمسی) جهت امضاء مفتوح خواهد بود و پس از آن برای الحاق مفتوح باقی خواهد ماند.

الف) دولت‌ها می‌توانند رضایت خود را برای التزام به این کنوانسیون به روشهای زیر ابراز دارند:

(۱) امضاء بدون شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب؛ یا

(۲) امضاء به شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب که متعاقب آن تنفیذ، پذیرش یا

تصویب صورت گیرد، یا

(۳) الحاق.

ب) تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به وسیله سپردن سندی به همین منظور نزد دبیرکل، صورت خواهد گرفت.

ماده ۱۸- لازم الاجراء شدن

۱- این کنوانسیون دوازده ماه پس از تاریخی لازم الاجراء خواهد شد که در آن ده دولت، آن را بدون شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب، امضاء کرده باشند یا سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را نزد دبیر کل سپرده باشند.

۲- برای هر دولتی که پس از تحقق شرایط مندرج بند (۱) ماده (۱۷) این کنوانسیون برای لازم الاجراء شدن، این کنوانسیون را مورد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق قرار دهد، این کنوانسیون سه ماه پس از تاریخ سپردن سند مربوط توسط دولت مزبور اما نه قبل از این که این کنوانسیون طبق بند (۱) ماده (۱۷) این کنوانسیون لازم الاجراء شده باشد، لازم الاجراء خواهد شد.

ماده ۱۹- فسخ

۱- هر دولت عضوی می‌تواند عضویت خود را در این کنوانسیون در هر زمان پس از انقضای یک سال از تاریخی که در آن، این کنوانسیون برای آن دولت لازم الاجراء می‌شود، فسخ نماید.

۲- فسخ عضویت با سپردن سندی به آن منظور نزد دبیرکل صورت خواهد گرفت.
 ۳- فسخ عضویت پس از گذشت یک سال، یا مدت طولانی تری که ممکن است در سند فسخ عضویت مشخص شده باشد، از تاریخ دریافت آن توسط دبیرکل نافذ خواهد شد.

ماده ۲۰- امین اسناد

۱- این کنوانسیون نزد دبیرکل سپرده خواهد شد.

۲- دبیرکل باید:

الف) موارد زیر را به اطلاع تمام دولتهایی که این کنوانسیون را امضاء نموده‌اند یا به آن ملحق

شده‌اند برساند:

(۱) هر امضاء جدید یا سپردن سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق با ذکر تاریخ

آن؛

(۲) تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون؛

(۳) سپردن هر سند فسخ عضویت در این کنوانسیون به همراه تاریخ سپردن آن سند

و تاریخی که در آن، فسخ عضویت نافذ می‌شود؛ و

(۴) سایر اعلامیه‌ها و اطلاعیه‌هایی که براساس این کنوانسیون دریافت می‌گردد؛ و

ب) نسخه‌های برابر با اصل این کنوانسیون را به کلیه دولتهایی که این کنوانسیون را

امضاء نموده‌اند یا به آن ملحق شده‌اند ارسال نماید.

۳- به محض لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون یک نسخه برابر با اصل آن توسط

دبیرکل به دبیرکل سازمان ملل متحد به منظور ثبت و انتشار آن طبق ماده (۱۰۲) منشور

ملل متحد ارسال خواهد شد.

ماده ۲۱- زبانها

این کنوانسیون در یک نسخه اصلی واحد به زبانهای عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی تنظیم شده است که هر یک از متون دارای اعتبار یکسان هستند.

در تأیید مراتب فوق امضاء کنندگان زیر که از طرف دولتهای متبوع خود بدین منظور دارای اختیار کامل می‌باشند، این کنوانسیون را امضاء کردند.
این کنوانسیون در شهر نایروبی در روز هجدهم ماه می سال ۲۰۰۷ میلادی (برابر با ۲۸ اردیبهشت ۱۳۸۶ هجری شمسی) تصویب شد.

پیوست

گواهینامه بیمه یا تضمین مالی دیگر در مورد مسئولیت انتقال لاشه کشتیها صادر شده طبق مفاد ماده (۱۲) کنوانسیون بین‌المللی نایروبی درباره انتقال لاشه کشتیها مصوب ۲۰۰۷ میلادی (برابر با ۱۳۸۶ هجری شمسی)

نامکشتی

ظرفیتناخالص

شماره یا حروف مشخص

شماره شناسایی سازمان بین‌المللی دریانوردی کشتی

بندر ثبت

نام و نشانی کامل محل اصلی کسب و کار مالک ثبت شده

بدین وسیله گواهی می‌شود که برای کشتی فوق یک بیمه‌نامه یا تضمین مالی دیگر معتبر وجود دارد که الزامات ماده (۱۲) کنوانسیون بین‌المللی نایروبی درباره انتقال لاشه کشتیها، مصوب ۲۰۰۷ میلادی (برابر با ۱۳۸۶ هجری شمسی) را تأمین می‌نماید.

نوع تضمین:.....

مدت تضمین:.....

نام و نشانی بیمه‌گر(ها) و / یا تضمین‌کننده(ها)

نام:

نشانی:.....

.....

این گواهینامه تا تاریخ دارای اعتبار است.

صادر شده یا تصدیق شده توسط دولت (عنوان کامل دولت) یا متن زیر

باید هنگامی مورد استفاده قرار گیرد که یک دولت عضو، خود را از بند (۳) ماده (۱۲)

بهره‌مند می‌گرداند:

این گواهینامه با تجویز دولت (عنوان کامل دولت) توسط (نام

مؤسسه یا سازمان) در صادر گردیده است.

(مکان)(تاریخ)

.....

(امضاء و عنوان مقام مسؤول صادرکننده یا تصدیق‌کننده)

نکات توضیحی

(۱) در صورت تمایل، عنوان دولت می‌تواند شامل اشاره به مقام دولتی صالح دولت

محل صدور گواهینامه نیز باشد.

(۲) چنانچه کل میزان تضمین از پیش از یک منبع تأمین شده باشد، میزان هریک از

منابع باید مشخص شود.

(۳) اگر تضمین در شکلهای گوناگون ارائه شود، این شکلهای باید برشمرده شود.

(۴) قلم اطلاعاتی «مدت تضمین» باید تاریخی که تضمین مزبور از آن تاریخ نافذ

می‌شود را تصریح نماید.

(۵) قلم اطلاعاتی «نشانی» بیمه‌گر(ها) و یا تضمین کننده(ها) باشد. در صورت اقتضاء باید محل ایجاد کسب‌وکار بیمه یا تضمین دیگر، قید گردد. /ن
قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون، شامل مقدمه و ۲۱ ماده و یک پیوست در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۳/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسید. /ن

علی لاریجانی

شماره ۱۵۸۳۸ / ۳۰۸ ۱۳۸۹/۳/۱۲

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۴۱۳۲۷/۳۳۵۹۴ مورخ ۱۳۸۸/۲/۱۹ در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتیها که با عنوان لایحه به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۸ و تأیید شورای محترم نگهبان به پیوست ابلاغ می‌گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

شماره ۵۷۰۳۹

وزارت راه و ترابری

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتیها که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و هشتم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۳/۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۳۰۸/۱۵۸۲۸

مورخ ۱۳۸۹/۳/۱۲ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.

رئیس جمهور - محمود احمدی نژاد

۲۶- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتیها

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون بین‌المللی کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتیها به شرح پیوست محل گردد و اسناد الحاق را نزد امین اسناد تودیع نماید.

تبصره ۱- وزارت راه‌وترابری (سازمان بنادر و دریانوردی) مسؤول اجراء کنوانسیون می‌باشد و تغییر آن برعهده دولت است.

تبصره ۲- جمهوری اسلامی ایران خود را ملتزم به ترتیبات موضوع ماده (۱۵) کنوانسیون در خصوص ارجاع هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر یا اعمال کنوانسیون به مصالحه و داوری نمی‌داند ارجاع اختلاف به مصالحه و داوری صرفاً در صورت رضایت کلیه طرفهای اختلاف و با رعایت قوانین و مقررات مربوط ممکن می‌باشد.

مراتب فوق باید به هنگام تودیع اسناد تصویب به‌امین اسناد اعلام گردد.

تبصره ۳- دولت موظف است کلیه اصلاحیه‌ها موضوع ماده (۱۱) کنوانسیون را در مهلت مناسب و قبل از انقضاء مهلت‌های موردنظر در ماده یاد شده طبق اصل (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجلس شورای اسلامی اعلام نماید.

چنانچه مجلس شورای اسلامی اصلاحیه‌ها را تصویب ننماید، دولت موظف است مراتب عدم پذیرش اصلاحیه را ظرف مهلت مقرر در کنوانسیون به امین اسناد اعلام نماید. این اصلاحیه‌ها در موارد مذکور برای دولت جمهوری اسلامی ایران لازم‌الاجراء نخواهد بود.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون بین‌المللی کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی‌ها

مورخ ۲۰۰۴ (۱۳۸۲)

مقدمه:

اعضاء این کنوانسیون،

با یادآوری بند (۱) ماده (۱۹۶) کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، ۱۹۸۲ میلادی (۱۳۶۱ هجری شمسی)، که تصریح می‌نماید «کشورها باید کلیه اقدامات لازم را جهت جلوگیری، کاهش و کنترل آلودگی محیط زیست دریایی ناشی از استفاده از فناوری‌های تحت حاکمیت یا تحت کنترل خود، یا ورود عمدی یا اتفاقی گونه‌های خارجی یا جدید به پخش خاصی از محیط زیست دریایی که ممکن است تغییرات عمده و مضری را در آن ایجاد نماید، به عمل آورند».

با توجه به اعضاء کنوانسیون تنوع زیستی مورخ ۱۹۹۲ میلادی (۱۳۷۱ شمسی) و این‌که انتقال و ورود موجودات زنده مضر آبی و بیماریزا از طریق آب توازن کشتی‌ها حفظ و استفاده پایدار تنوع زیستی را تهدید می‌نماید، همچنین تصمیم شماره ۵ پنج فراهمایی اعضاء کنوانسیون تنوع زیستی (فراهمایی چهارم) در سال ۱۹۸۸ میلادی (۱۳۶۷ شمسی) در خصوص

حفظ و استفاده پایدار از زیست بومهای دریایی؛ و ساحلی، همچنین تصمیم شماره

۲۳ شش فراهمایی اعضاء کنوانسیون تنوع زیستی (فراهمایی ششم) در سال ۲۰۰۲

میلادی (۱۳۸۱ شمسی) در خصوص گونه‌های خارجی که زیست بومها، زیستگاهها یا گونه‌ها را تهدید می‌نمایند، از جمله اصول راهنما در خصوص گونه‌های مهاجم. به‌علاوه با توجه به این‌که فراهمایی سال ۱۹۹۲ میلادی (۱۳۷۱ شمسی) سازمان ملل متحد درباره توسعه و محیط زیست از سازمان بین‌المللی دریانوردی (سازمان) درخواست نمود تا تصویب قواعد مناسبی را درباره تخلیه آب توازن مد نظر قرار دهد.

با آگاهی از رویکرد احتیاطی مندرج در اصل (۱۵) بیانیه ریو در خصوص محیط زیست و توسعه که در قطعنامه شماره ام.ای.پی.سی ۶۷ (۲۷)، مصوب کار گروه حفاظت محیط‌زیست دریایی سازمان به تاریخ ۱۵ سپتامبر ۱۹۹۵ میلادی (۱۳۷۴/۶/۲۵ شمسی) نیز به آن اشاره شده است.

همچنین با آگاهی از این‌که اجلاس جهانیسیران در سال ۲۰۰۲ میلادی (۱۳۸۱ شمسی) درباره توسعه پایدار، در جزء (ب) بند (۳۴) اجرائی خود درخواست نمود اقدامات زنده مضر آبی و بیماری‌زا شده است و به محیط زیست، سلامت نوع بشر، اموال و منابع خسارت و صدمه وارد آورده است.

با تصدیق اهمیتی که سازمان برای این موضوع از طریق تصویب قطعنامه‌های مجمع به شماره ۱۷۷۴(۱۸) الف، در سال ۱۹۹۳ میلادی (۱۳۷۲ شمسی) و ۸۶۸ الف در سال ۱۹۹۷ میلادی (۱۳۷۶ شمسی) که به موضوع انتقال عوامل بیماری‌زا و موجودات زنده مضر آبی می‌پردازد قائل شده است.

به علاوه باتصدیق به این‌که کشورهای متعددی اقدامات انفرادی را با هدف جلوگیری، مکاهش و نهایتاً حذف خطرات ورود عوامل بیماری‌زا و موجودات زنده مضر آبی از طریق کشتی‌هایی که به بنادر آنها وارد می‌شوند به عمل آورده‌اند و این‌که این موضوع، یک نگرانی جهانی است و انجام اقداماتی را براساس مقررات قابل اعمال در سطح جهانی همراه با دستورالعملهایی جهت اجراء مؤثر و تفسیر یکسان آن نیاز دارد.

باتمایل به ادامه بسط راههای مدیریت آب توازن به صورت ایمن تر و مؤثرتر که منجر به تداوم جلوگیری، کاهش و نهایتاً حذف انتقال عوامل بیماریزا و موجودات زنده مضر آبی می‌شود.

با عزم به جلوگیری، کاهش و نهایتاً حذف خطرات تهدید کننده محیط زیست، سلامت نوع بشر، اموال و منابع که ناشی از انتقال عوامل بیماریزا و موجودات زنده مضر آبی می‌باشد، از

طریق کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی‌ها و همچنین اجتناب از تأثیرات جانبی ناخواسته ناشی از آن کنترل و حمایت از توسعه و بسط دانش و فناوری مربوط.

با مدنظر قراردادن این که این اهداف با انعقاد کنوانسیون بین‌المللی کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی‌ها به بهترین وجهی حاصل می‌شود، به شرح زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱- تعاریف

از نظر این کنوانسیون، مگر این که به طور صریح به گونه دیگری مقرر شده باشد :

۱- دستگاه اجرایی یعنی دولت کشوری که کشتی تحت صلاحیت آن فعالیت می‌کند. در رابطه با کشتی که محق به برافراشتن پرچم هر کشوری می‌باشد، دستگاه‌های اجرایی، دولت آن کشور است.

در رابطه با سکوهای شناوری که به اکتشاف و استخراج بستر دریا و زیر بستر آن می‌پردازد که در مجاورت ساحلی واقع شده که کشور ساحلی حقوق حاکمیتی خود را جهت اهداف استخراج و اکتشاف صنایع منابع طبیعی خویش از جمله واحدهای ذخیره‌ساز شناور و واحدهای شناور تولید، ذخیره‌سازی و تخلیه اعمال می‌کند دستگاه اجرایی، دولت کشور ساحلی ذی‌ربط می‌باشد.

۲- آب توازن یعنی آب و مواد معلق همراه آن که به منظور کنترل تراز طولی، انحراف جانبی، آب‌خور، پایداری یا تنشهای کشتی به درون آن آورده می‌شود.

۳- مدیریت آب توازن یعنی فرآیندهای مکانیکی، فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی انجام شده به طور منفرد یا مرکب، جهت حذف، خنثی سازی، یا اجتناب از برداشت یا تخلیه عوامل بیماری‌زا و موجودات زنده مضر آبی موجود در آب توازن و رسوبات آن.

۴- گواهینامه یعنی گواهینامه بین‌المللی مدیریت آب توازن.

۵- کار گروه یعنی کار گروه حفاظت محیط زیست دریایی سازمان.

۶- کنوانسیون یعنی کنوانسیون بین‌المللی کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی‌ها.

۷- ظرفیت ناخالص یعنی ظرفیت ناخالص اندازه‌گیری شده طبق مقررات اندازه‌گیری ظرفیت مندرج در ضمیمه یک کنوانسیون بین‌المللی اندازه‌گیری ظرفیت کشتی‌ها، مورخ ۱۹۶۹ میلادی (۱۳۴۸ شمسی) یا هر کنوانسیون بعدی.

۸- عوامل بیماری‌زا و موجودات زنده مضر آبی یعنی عوامل بیماری‌زا و موجودات زنده‌ای که اگر وارد آب دریا، از جمله خورها یا آبهای شیرین شوند. ممکن است خطراتی را برای محیط زیست، سلامت نوع بشر، اموال با منابع ایجاد کنند یا به تنوع زیستی آسیب برسانند یا دیگر استفاده‌های مشروع از چنین مناطقی را مختل نمایند.

۹- سازمان یعنی سازمان بین‌المللی دریانوردی.

۱۰- دبیرکل یعنی دبیرکل سازمان.

۱۱- رسوبات یعنی مواد فرونشسته از آب توازن در کشتی.

۱۲- کشتی یعنی شناوری از هر نوع که در محیط زیست آبی فعالیت می‌کند و زیردریایی‌ها، قایق‌های شناور، سکوها، شناور، واحدهای ذخیره‌ساز شناور، واحدهای شناور تولید ذخیره‌سازی و تخلیه را شامل می‌شود.

ماده ۲- تعهدات کلی

۱- اعضاء تعهد می‌نمایند که مفاد این کنوانسیون و ضمیمه آن را به منظور جلوگیری، کاهش و نهایتاً حذف انتقال عوامل بیماری‌زا و موجودات زنده مضر آبی، با

استفاده از کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی‌ها، به‌طور کامل و دقیق به اجراء درآورند.

۲- ضمیمه، جزء لاینفک این کنوانسیون را تشکیل می‌دهد. ارجاع به کنوانسیون به منزله ارجاع به ضمیمه آن نیز می‌باشد. مگر در مواردی که به‌طور صریح به گونه دیگری پیش‌بینی شده باشد.

۳- هیچ یک از مفاد این کنوانسیون نباید به گونه‌ای تفسیر گردد که مانع از این شود که عضوی به صورت فردی یا به صورت مشترک با دیگر اعضاء اقدامات سختگیرانه‌تری را در رابطه با جلوگیری، کاهش یا حذف انتقال موجودات زنده و عوامل بیماری‌زای مضر آبی از طریق کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی‌ها، طبق حقوق بین‌الملل، به عمل آورد.

۴- اعضاء باید تلاش نمایند در جهت اجراء اثربخش، انطباق و اعمال این کنوانسیون همکاری نمایند.

۵- اعضاء تعهد می‌نمایند تا از توسعه مداوم مدیریت آب توازن و استانداردها حمایت به عمل آورده تا از انتقال عوامل بیماری‌زا و موجودات زنده مضر آبی از طریق کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی‌ها جلوگیری به عمل آورده، آن را به حداقل رسانیده و نهایتاً از آن ممانعت به عمل آورند.

۶- اعضائی که به موجب این کنوانسیون اقداماتی را به عمل می‌آورند، باید تلاش کنند تا به محیط زیست سلامت نوع بشر، اموال یا منابع خودشان یا کشورهای دیگر لطمه یا آسیب وارد نسازند.

۷- اعضاء باید اطمینان حاصل نمایند که رویه‌های مدیریت آب توازن استفاده شده جهت انطباق با این کنوانسیون به جای جلوگیری از صدمه به محیط زیست، سلامت نوع بشر، اموال یا منابع خودشان یا کشورهای متعاقد دیگر، باعث ایجاد صدمه بیشتری نشود.

۸- اعضاء باید کشتی‌هایی را که محق به برافراشتن پرچم آنان می‌باشند و این کنوانسیون در مورد آنها اعمال می‌گردد، ترغیب نمایند تا سرحد امکان از برداشت آب توازن بالقوه حاوی عوامل بیماریزا و موجودات زنده مضر آبی، و نیز رسوباتی که ممکن است حاوی چنین موجودات زنده‌ای باشند، اجتناب نموده و اجراء مناسب توصیه‌های تهیه شده توسط سازمان را ارتقاء دهند.

۹- اعضاء باید تلاش نمایند با کمک سازمان در رابطه با مدیریت آب توازن و به منظور بررسی تهدیدات و خطرات زیست بومهای دریایی حساس، آسیب‌پذیر یا در معرض خطر و تنوع زیستی در مناطقی که فراتر از محدوده تحت صلاحیت ملی آنها می‌باشد، همکاری نمایند.

ماده ۳- دامنه شمول

۱- به جز در مواردی که به‌طور صریح به گونه دیگری در این کنوانسیون پیش‌بینی شده، این کنوانسیون در موارد زیر اعمال می‌گردد:

(الف) کشتی‌هایی که محق به برافراشتن پرچم عضو هستند، و

(ب) کشتی‌هایی که محق به برافراشتن پرچم عضو نیستند، اما با اجازه آن عضو فعالیت می‌کنند.

۲- این کنوانسیون در موارد زیر اعمال نمی‌گردد:

(الف) کشتی‌هایی که جهت حمل آب توازن طراحی یا ساخته نشده‌اند؛

(ب) کشتی‌های عضوی که تنها در آبهای تحت صلاحیت آن عضو فعالیت می‌کنند، مگر این که آن

عضو تشخیص دهد که تخلیه آب توازن از چنین کشتی‌هایی به محیط زیست، سلامت نوع بشر، اموال یا منابع آن عضو با کشورهای همجوار یا دیگر کشورها، آسیب یا لطمه وارد می‌نماید؛

(پ) کشتی‌های عضوی که تنها در آبهای تحت صلاحیت عضو دیگری فعالیت می‌کنند به شرط اجازه عضو اخیر مبنی بر قائل شدن چنین استثنائی اگر اجازه مزبور به

محیط زیست، سلامت نوع بشر، اموال یا منابع آن عضو یا کشورهای همجوار یا دیگر کشورها آسیب یا لطمه وارد نماید هیچ عضو نباید این کار را انجام دهد هر عضو که چنین اجازه‌ای را نمی‌دهد ۷ باید دستگاه‌اجرائی کشتی مربوط که این کنوانسیون در مورد آن اعمال می‌گردد را مطلع سازد؛

(ت) کشتی‌هایی که تنها در آبهای تحت صلاحیت یک عضو و در دریا‌های آزاد فعالیت می‌کنند، به استثناء کشتی‌هایی که به موجب جزء (پ) فوق به آنها اجازه داده نشده، مگر این‌که آن عضو تشخیص دهد که تخلیه آب توازن از چنین کشتی‌هایی به محیط زیست سلامت نوع

بشر، اموال یا منابع آن عضو یا کشورهای

همجوار یا دیگر کشورها آسیب یا لطمه وارد می‌سازد؛

(ث) هر کشتی جنگی، کشتی تدارکاتی نیروی دریایی یا کشتی دیگری که تحت مالکیت یا بهره‌برداری دولت است و در حال حاضر تنها جهت خدمات غیرتجاری دولتی فعالیت می‌کنند با این وجود، هر عضو باید با اتخاذ اقدامات مناسبی که به فعالیتها یا تواناییهای عملیاتی کشتی‌های مزبور که تحت مالکیت یا تحت بهره‌برداری آن هستند لطمه‌ای وارد نسازد اطمینان حاصل نماید که این گونه کشتی‌ها تا حد معقول و عملی طبق این کنوانسیون فعالیت نمایند؛ و

(ح) آب توازن دائمی موجود در مخازن غیرقابل نفوذ که تخلیه نمی‌شود.

۳- اعضاء باید در رابطه با کشتی‌های کشورهای غیرعضو این کنوانسیون، الزامات این کنوانسیون را در صورت لزوم اعمال نمایند به گونه‌ای که اطمینان حاصل نمایند که هیچ‌گونه رفتار مطلوب‌تری با این گونه کشتی‌ها صورت نمی‌گیرد.

ماده ۴- کنترل انتقال عوامل بیماری‌زا و موجودات زنده مضر آبی از طریق آب

توازن و رسوبات کشتی‌ها

۱- هر عضو باید کشتی‌هایی را که این کنوانسیون در مورد آنها اعمال می‌شود و

محقق به برافراشتن پرچم آن عضو هستند یا با مجوز آن فعالیت می‌کنند ملزم نماید

الزامات مندرج در این کنوانسیون، از جمله استانداردها و الزامات قابل اعمال در ضمیمه را رعایت نمایند و باید اقدامات مؤثری به عمل آورد تا اطمینان حاصل نماید که آن کشتی‌ها آن الزامات را رعایت می‌کنند.

۲- هر عضو باید، با توجه به شرایط خاص و تواناییهای خود، خط‌مشی‌ها، استراتژی‌ها یا برنامه‌هایی در سطح ملی برای مدیریت آب توازن در بنادر و آبهای تحت صلاحیت خود تدوین نماید و دستیابی به اهداف این کنوانسیون را ارتقاء دهد.

ماده ۵- تسهیلات دریافت رسوبات

۱- هر عضو تعهد می‌نماید که اطمینان حاصل نماید در بنادر و پایانه‌های تعیین شده توسط آن عضو که در آنها شست‌وشو یا تعمیر مخازن آب توازن صورت می‌گیرد، تسهیلات مناسب دریافت رسوبات، با در نظر گرفتن دستورالعمل‌های تهیه شده توسط سازمان، تدارک دیده شده است. چنین تسهیلات دریافتی باید بدون ایجاد تأخیر بی‌دلیل برای کشتی‌ها فعالیت کند و باید تخلیه ایمن رسوبات را به گونه‌ای تأمین کند که به محیط زیست سلامت نوع بشر، اموال یا منابع آن عضو یا دیگر کشورها آسیب یا لطمه‌ای نزند.

۲- هر عضو باید سازمان را از کلیه مواردی که ادعا می‌شود، تسهیلات فراهم شده

به موجب

بند (۱) فوق ناکافی است جهت ابلاغ به دیگر اعضاء ذی‌ربط مطلع سازد.

ماده ۶- تحقیقات علمی و فنی و پایش

۱- اعضاء باید به صورت انفرادی یا مشترک تلاش نمایند تا:

(الف) تحقیقات علمی و فنی در خصوص مدیریت آب توازن را ترغیب و تسهیل

نمایند، و

(ب) تأثیرات مدیریت آب توازن را در آبهای تحت صلاحیت خود پایش نمایند.

چنین تحقیق و پایشی باید شامل مشاهده، اندازه‌گیری، نمونه‌برداری، ارزیابی و

تحلیل اثربخشی و تأثیرات نامطلوب هر فناوری یا روش و نیز تأثیرات نامطلوب ایجاد

شده توسط چنین موجودات زنده و عوامل بیماریزایی که به عنوان انتقال یافته از آب توازن کشتیها شناسایی شده‌اند بشود.

۲- هر عضو باید به منظور پیشبرد اهداف این کنوانسیون، اطلاعات مربوط به موارد زیر را در دسترس دیگر اعضای که آنها را تقاضا می‌کنند قرار دهد:

(الف) برنامه‌های علمی و فناورانه و اقدامات فنی اتخاذ شده در رابطه با مدیریت آب توازن، و

(ب) اثربخشی مدیریت آب توازن منتج از برنامه‌های ارزیابی و پایش.

ماده ۷- بازرسی و صدور گواهینامه

۱- هر عضو باید اطمینان حاصل کند که کشتی‌هایی که محق به برافراشتن پرچم آن هستند یا تحت اجازه آن فعالیت می‌کنند و مشمول بازرسی و صدور گواهینامه هستند، طبق مفاد مقررات مندرج در ضمیمه، بازرسی و برای آنها گواهینامه صادر می‌شود.

۲- عضوی که اقداماتی را به موجب بند (۳) ماده (۲) و بخش (ب) ضمیمه به عمل می‌آورد، نباید بازرسی اضافه و صدور گواهینامه برای کشتی عضو دیگری را الزام نماید و دستگاه اجرائی کشتی نباید مجبور به بازرسی و اقدامات اضافه‌ای گردد که توسط عضو دیگری تحمیل شده است. تصدیق چنین اقدامات اضافه‌ای برعهده عضوی است که این اقدامات را اجراء می‌نماید و نباید موجب تأخیر ناموجه کشتی شود.

ماده ۸- موارد نقض

۱- هرگونه نقض الزامات این کنوانسیون ممنوع می‌باشد و طبق قوانین دستگاه اجرائی کشتی مورد نظر، هر زمان نقضی صورت می‌پذیرد، ضمانت‌های اجرائی باید در نظر گرفته شود.

اگر دستگاه اجرائی از چنین نقضی مطلع شود، باید موضوع را بررسی نماید و می‌تواند از عضو گزارش‌کننده درخواست نماید تا شواهد اضافه‌تری دال بر نقض ادعا شده را ارائه نماید.

اگر دستگاه‌اجرائی قانع شود که ادله کافی بریا شروع رسیدگی علیه نقض مورد ادعا در

دسترس می‌باشد، باید موجب شود تا این اقدام قانونی هرچه سریعتر طبق قوانین آن کشور انجام پذیرد. دستگاه‌اجرائی بلادرنگ به عضوی که نقض را گزارش نموده و همچنین به سازمان، هرگونه اقدام صورت گرفته را اطلاع دهد. اگر دستگاه اجرائی هیچ اقدامی در خلال یک سال پس از دریافت اطلاعات ننماید، باید مراتب را به عضوی که نقض ادعا شده را گزارش کرده اطلاع دهد.

۲- هرگونه نقض الزامات این کنوانسیون در حوزه صلاحیت هر عضو ممنوع می‌باشد و ضمانت‌های اجرائی باید به موجب قوانین آن عضو پیش‌بینی شود. هرگاه چنین نقضی رخ دهد آن عضو باید با:

(الف) طبق قوانین خود موجب شود رسیدگی به عمل آید، یا

(ب) اطلاعات و شواهدی را که ممکن است در خصوص وقوع نقض در اختیار داشته باشد، به دستگاه اجرائی کشتی ارائه نماید.

۳- ضمانت‌های اجرائی پیش‌بینی شده در قوانین عضو به موجب این ماده باید به گونه‌ای سختگیرانه باشد که از هرگونه نقض این کنوانسیون، صرف‌نظر از مکان وقوع آن، جلوگیری نماید.

ماده ۹- بازرسی کشتی‌ها

۱- کشتی که این کنوانسیون رد مورد آن اعمال می‌گردد، ممکن است در بندر یا پایانه فراساحلی عضو دیگری، توسط مأمورین آن عضو که به منظور تعیین تطابق کشتی مزبور با این کنوانسیون، به نحو مقتضی واجد اختیار هستند مورد بازرسی قرار گیرد. به جز موارد پیش‌بینی شده در بند (۲) این ماده، چنین بازرسی‌هایی، محدود به موارد زیر می‌شود:

(الف) تصدیق این که کشتی دارای گواهینامه معتبر می‌باشد، که اگر چنین باشد، باید

پذیرفته شود؛ و

(ب) بازرسی دفتر ثبت آب توازن، و یا

(پ) نمونه برداری از آب توازن کشتی، طبق دستورالعمل‌هایی که توسط سازمان تهیه خواهد شد. با این حال زمان مورد نیاز جهت تجزیه و تحلیل نمونه‌ها نباید موجب تأخیر ناموجه در عملیات جابه‌جایی یا عزیمت کشتی شود.

۲- هنگامی که کشتی گواهینامه معتبر ندارد یا شواهد روشنی برای باور این مطلب وجود دارد که:

(الف) شرایط کشتی یا تجهیزات آن اساساً با مشخصات مندرج در گواهینامه همخوانی ندارد، یا

(ب) فرمانده یا خدمه کشتی با روشهای اجرائی ضروری روی کشتی مرتبط بامدیریت آب توازن آشنایی ندارند یا چنین روشهای اجرائی را اجراء ننموده‌اند: یک بازرسی دقیق ممکن است انجام شود.

۳- در شرایط مذکور در بند (۳) این ماده، عضوی که بازرسی را انجام می‌دهد باید اقداماتی را به عمل آورد تا اطمینان حاصل نماید که کشتی مزبور، آب توازن خود را تخلیه نمی‌نماید مگر تا زمانی که بتواند این کار را بدون ایجاد خطر یا ضرر برای محیط زیست، سلامت نوع بشر، اموال یا منابع انجام دهد.

ماده ۱۰- شناسایی موارد نقض و کنترل کشتی‌ها

۱- اعضاء باید در شناسایی موارد نقض و اعمال مفاد این کنوانسیون همکاری نمایند.

۲- اگر مشخص شود که کشتی از این کنوانسیون تخطی نموده است، عضوی که کشتی محق به برافراشتن پرچم آن است، و یا عضوی که کشتی در بندر یا پایانه فراساحلی آن فعالیت می‌کند، می‌تواند علاوه بر ضمانت‌های اجرائی مشروح در ماده (۸) این کنوانسیون یا هرگونه اقدام مشروح در ماده (۹) این کنوانسیون، اقداماتی را مبنی بر دادن اخطار، متوقف کردن یا جلوگیری از ورود کشتی به عمل آورد. در هر حال عضوی که کشتی در بنادر یا پایانه‌های فراساحلی را به منظور تخلیه آب توازن یا پیشروی به

سوی نزدیکترین تعمیرگاه کشتی مناسب یا تسهیلات دریافت موجود ترک نماید، مشروط بر این که انجام این کار، تهدید یا صدمه‌ای به محیط زیست سلامت نوع بشر و اموال یا منابع وارد نیاورد.

۳- اگر نمونه‌برداری مشروح در جزء (پ) بند ۱ (â) ماده (۹) این کنوانسیون منجر به نتیجه‌ای شود یا شواهد یا اطلاعات دریافتی از بندر یا پایانه فراساحلی دیگر را تأیید نماید و نشان دهد که کشتی برای محیط زیست، سلامت نوع بشر، اموال یا منابع ایجاد خطر می‌کند، عضوی که کشتی در آبهای آن فعالیت دارد، باید از تخلیه آب توازن توسط چنین کشتی تا زمانیکه خطر رفع شود ممانعت به عمل آورد.

۴- یک عضو می‌تواند ارگ از عضو دیگری درخواست تحقیق دریافت کرده باشد و شواهد کافی داشته باشد که کشتی یکی از مقررات این کنوانسیون را نقض کرده یا می‌کند کشتی که به بنادر یا پایانه‌های فراساحلی تحت صلاحیت آن وارد می‌شود را نیز بازرسی نماید.

گزارش چنین تحقیقی باید به عضو درخواست کننده و نیز به مقامات ذیصلاح دستگاه اجرائی کشتی ذی‌ربط ارسال شود تا اقدام مناسب اتخاذ گردد.

ماده ۱۱- اعلام اقدامات کنترلی

۱- اگر بازرسی انجام گرفته طبق ماده (۹) یا (۱۰) این کنوانسیون، تخطی از این کنوانسیون را

نشان دهد، مراتب باید به کشتی اطلاع داده شود. گزارشی حاوی هرگونه مدارک و شواهد تخطی باید به دستگاه اجرائی ارسال شود.

۲- در مواردی که هرگونه اقدامی به موجب بند ۳ (â) ماده (۹) این کنوانسیون یا بندهای (۲) یا (۳) ماده (۱۰) این کنوانسیون اتخاذ می‌گردد، مأموری که چنین اقدامی را انجام می‌دهد باید بلادرنگ به صورت کتبی دستگاه اجرائی کشتی ذی‌ربط یا اگر این امر میسر نباشد، کنسول یا نماینده دیپلماتیک کشتی ذی‌ربط را از کلیه شرایطی که انجام

آن اقدام را ضروری نمود، مطلع سازد. به علاوه، سازمان شناخته شده مسؤول ضدور گواهینامه نیز باید مطلع گردد.

۳- اگر مرجع مربوط کشور صاحب بندر قادر نباشد اقدامی را آن طور که در بند (۳) ماده (۹) این کنوانسیون یا بندهای (۲) یا (۳) ماده (۱۰) این کنوانسیون توصیف شده انجام دهد یا هر مواردی که به کشتی اجازه داده می شود به طرف بندر بعدی پیشروی نماید، باید علاوه بر اعضاء موضوع بند (۲) این ماده، بندر بعدی که کشتی به آن مراجعه خواهد کرد را از کلیه اطلاعات مربوط به تخطی مطلع نماید.

ماده ۱۲- تأخیر ناموجه برای کشتی ها

۱- کلیه تلاشهای ممکن باید صورت گیرد تا از این که یک کشتی به موجب بند(۹) ماده (۷) یا مواد (۸)، (۹) یا (۱۰) این کنوانسیون، به طور ناموجه متوقف یا دچار تأخیر شود، جلوگیری به عمل آید.

۲- هنگامی که به موجب بند (۲) ماده (۷) یا مواد (۸)، (۹) یا (۱۰) این کنوانسیون کشتی به طور ناموجه متوقف یا دچار تأخیر می شود، آن کشتی برای هر صدمه یا آسیبی که متحمل شده استحقاق جبران خسارت را خواهد داشت.

ماده ۱۳- کمک فنی، مشارکت و همکاری منطقه‌ای

۱- اعضاء تعهد می نمایند به طور مستقیم یا از طریق سازمان و دیگر نهادهای بین المللی، در صورت اقتضاء در رابطه با کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی ها، از اعضاء متقاضی کمک فنی به منظورهای زیر حمایت نمایند:

(الف) آموزش کارکنان؛

(ب) حصول اطمینان از وجود تسهیلات، تجهیزات و فناوری مرتبط؛

(پ) اقدام به انجام برنامه های توسعه و تحقیقات مشترک، و

(ت) انجام اقدامات دیگر یا هدف اجراء مؤثر این کنوانسیون و راهنمای تهیه شده

توسط سازمان در این ارتباط.

۲- اعضاء تعهد می نمایند که با رعایت قوانین، مقررات و سیاست های ملی خود، به

صورت

فعال در انتقال تکنولوژی مربوط به کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی ها همکاری نمایند.

۳- به منظور پیشبرد اهداف این کنوانسیون، اعضائی که دارای منافع مشترک جهت حفاظت محیط زیست سلامت نوع بشر، اموال و منابع در منطقه جغرافیایی معینی می باشند، به ویژه اعضائی که در حاشیه دریاها یا نیمه بسته واقع شده اند باید تلاش نمایند تا با در نظر گرفتن ویژگیهای منطقه، همکاریهای منطقه ای را از جمله از طریق انعقاد موافقتنامه های منطقه ای طبق این کنوانسیون، افزایش دهد اعضاء باید با اعضاء موافقتنامه های منطقه ای در جهت تدوین روش های اجرایی هماهنگ همکاری نمایند.

ماده ۱۴- تبادل اطلاعات

۱- هر عضو باید اطلاعات زیر را به سازمان گزارش دهد و در صورت اقتضاء آنها را در اختیار دیگر اعضاء قرار دهد:

(الف) هرگونه الزامات و روش های اجرایی مربوط به مدیریت آب توازن، از جمله قوانین، مقررات و دستورالعمل های اجرای این کنوانسیون؛

(ب) وجود هرگونه تسهیلات دریافت تخلیه آب توازن و رسوبات به صورت ایمن برای محیط زیست و محل آن؛ و

(پ) هرگونه الزاماتی برای اخذ اطلاعات از کشتی که قادر نیست به دلایل مشروحه در مقرره های ۳- الف و ۴- ب ضمیمه، مفاد این کنوانسیون را رعایت نماید.

۲- سازمان باید وصول هرگونه مکاتبه ای به موجب این ماده را به اعضاء اطلاع دهد و هرگونه اطلاعات ارسال شده به سازمان طبق جزءهای (ب) و (پ) بند (۱) این ماده را بین تمام اعضاء دیگر توزیع نماید.

ماده ۱۵- حل اختلاف

اعضاء باید هرگونه اختلاف بین خود که در رابطه با تفسیر یا اعمال این کنوانسیون به وجود می‌آید را از طریق مذاکره بررسی، میانجی‌گری مصالحه، داوری، حل و فصل قضائی، متوسل شدن به تزییبات یا سازمانهای منطقه‌ای، یا دیگر روشهای صلح‌آمیز به انتخاب خود، حل و فصل نمایند.

ماده ۱۶- ارتباط با حقوق بین‌الملل و دیگر موافقتنامه‌ها

هیچ یک از مفاد این کنوانسیون نباید به حقوق و تعهدات یک کشور، به موجب حقوق بین‌الملل عرفی که در کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها منعکس شده است، خدشه‌ای وارد نماید.

ماده ۱۷- امضاء، تصویب، پذیرش، تصویب و الحاق

۱- این کنوانسیون از تاریخ اول ژوئن ۲۰۰۴ میلادی (مطابق با ۱۲ خرداد سال ۱۳۸۳ شمسی) تا ۳۱ می ۲۰۰۵ میلادی (مطابق با ۱۰ خرداد سال ۱۳۸۴ شمسی) در مقر سازمان جهت امضاء هر کشور و پس از آن تاریخ، جهت الحاق هر کشور مفتوح خواهد بود.

۲- کشورها می‌توانند از طریق راه‌های زیر به عضویت این کنوانسیون درآیند؛

(الف) امضاء بدون شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب؛ یا

(ب) امضاء مشروط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب و پس از آن تنفیذ، پذیرش یا

تصویب؛ یا

(پ) الحاق؛

۳- تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق یا تسلیم سندی به این منظور نزد دبیرکل نافذ

خواهد شد.

۴- اگر کشوری شامل دو یا چند واحد سرزمینی باشد که در آنها نظامهای حقوقی

متفاوتی در رابطه با موضوعات مورد حکم در این کنوانسیون حاکم است، آن کشور

می‌تواند در زمان امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق اعلام نماید. که این کنوانسیون

به کلیه واحدهای سرزمینی یا تنها یک یا چند واحد سرزمینی آن تعمیم می‌یابد و این اطلاعیه را می‌تواند با ارائه اطلاعیه دیگری در هر زمان اصلاح نماید.

۵- هرگونه اطلاعیه‌ای از این قبیل باید به صورت کتبی به امین اسناد اطلاع داده شود و باید صراحتاً واحد یا واحدهای سرزمینی که این کنوانسیون در مورد آنها اعمال می‌گردد را قید نماید.

ماده ۱۸- لازم‌الاجراء شدن

۱- این کنوانسیون دوازده ماه پس از تاریخی لازم‌الاجراء می‌گردد که حداقل سی کشور که مجموع ناوگان تجاری آنها از سی و پنج درصد (۳۵٪) ظرفیت ناخالص کشتیرانی جهانی کمتر نباشد، آن را بدون شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب، امضاء نموده باشند یا سند مورد نیاز جهت تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را طبق ماده (۱۷) این کنوانسیون تودیع نموده باشند.

۲- برای کشورهایی که سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق در رابطه با این کنوانسیون را بعد از زمانی که شرایط لازم‌الاجراء شدن آن تحقق یافته باشد، اما قبل از تاریخ لازم‌الاجراء شدن تودیع نموده‌اند، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق در زمان لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون یا سه ماه پس از تاریخ تودیع سند، هرکدام دیرتر باشد، به مورد اجراء در خواهد آمد.

۳- هر سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق تودیع شده پس از تاریخی که این کنوانسیون لازم‌الاجراء می‌گردد، سه ماه پس از تاریخ تودیع، به مرحله اجراء درمی‌آید.

۴- پس از تاریخی که اصلاحات این کنوانسیون به موجب ماده (۱۹) این کنوانسیون پذیرفته

شده تلقی می‌شود، هر سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق تودیع شده باید در مورد این کنوانسیون، آن‌طور که اصلاح شده اعمال گردد.

ماده ۱۹- اصلاحیه‌ها

۱- این کنوانسیون می‌تواند به وسیله یکی از روشهای اجرائی مشخص شده در بندهای زیر اصلاح شود.

۲- اصلاحات پس از بررسی توسط سازمان:

(الف) هر عضو می‌تواند اصلاحیه این کنوانسیون را پیشنهاد نماید. هرگونه اصلاحیه پیشنهادی باید به دبیرکل سازمان ارائه شود، سپس دبیرکل آن را حداقل شش ماه قبل از بررسی بین اعضاء و اعضاء سازمان توزیع خواهد نمود.

(ب) هرگونه اصلاحیه پیشنهادی و توزیع شده به شرح فوق، باید جهت بررسی به کار گروه ارجاع داده شود اعضاء اعم از این که عضو سازمان باشند یا نباشند، محق هستند که در جلسات کار گروه جهت بررسی و تصویب اصلاحیه شرکت نمایند.

(پ) اصلاحیه‌ها باید توسط دوسوم اکثریت اعضاء حاضر و رأی دهنده در کار گروه و به شرطی تصویب شود که حداقل یک سوم اعضاء به هنگام رأی‌گیری حضور داشته باشند.

(ت) اصلاحیه‌های مصوب طبق جزء (پ) فوق باید توسط دبیرکل به اعضاء جهت پذیرش ارسال گردد.

(ث) اصلاحیه تحت شرایط زیر پذیرفته شده تلقی خواهد شد:

۱- اصلاحیه ماده‌ای از کنوانسیون باید در تاریخی پذیرفته شده تلقی شود که در آن، دو سوم اعضاء پذیرش آن اصلاحیه را به دبیرکل اطلاع داده باشند.

۲- اصلاحیه ضمیمه باید در پایان دوازده ماه پس از تاریخ تصویب یا هر تاریخ دیگری که کار گروه مشخص نموده است، پذیرفته شده تلقی شود. با این وجود، اگر تا آن تاریخ بیش از یک سوم اعضاء به دبیرکل اطلاع دهند که به آن اصلاحیه معترض هستند، آن اصلاحیه پذیرفته شده تلقی نمی‌شود.

(ج) هر اصلاحیه تحت شرایط زیر لازم‌الاجراء خواهد شد.

۱- اصلاحیه ماده‌ای از این کنوانسیون برای آن دسته از اعضائی که اعلام کرده‌اند که آن را پذیرفته‌اند، شش ماه پس از تاریخی که طبق ردیف (۱) جزء (ث) فوق پذیرفته شده تلقی می‌گردد، لازم‌الاجراء خواهد شد.

۲- اصلاحیه ضمیمه در رابطه با کلیه اعضاء شش ماه پس از تاریخی که پذیرفته شده تلقی می‌شود لازم‌الاجراء خواهد شد، مگر در مورد عضوی که:

(۱) اعتراض خود را به آن اصلاحیه طبق ردیف (۲) جزء (ث) فوق اعلام کرده باشند و اعتراض خود را بازپس نگرفته باشد؛ یا

(۲) قبل از لازم‌الاجراء شدن آن اصلاحیه به دبیرکل اطلاع داده باشد که آن اصلاحیه برای آن کشور تنها پس از ارسال اطلاعیه پذیرش بعدی لازم‌الاجراء خواهد شد.

(ج) (۱) عضوی که به موجب قسمت (۱) ردیف (۲) جزء (ج) فوق اعتراض خود را اعلام کرده باشد می‌تواند متعاقباً پذیرش آن اصلاحیه را به دبیرکل اطلاع دهد. چنین اصلاحیه‌ای برای عضو مزبور، شش ماه پس از تاریخ اعلام پذیرش یا تاریخی که اصلاحیه لازم‌الاجراء می‌گردد، هرکدام دیرتر باشد، لازم‌الاجراء خواهد شد.

(۲) اگر عضوی که اطلاعیه موضوع قسمت (۲) ردیف (۲) جزئی (ج) فوق را ارائه ننموده است پذیرش اصلاحیه‌ای را به دبیرکل اطلاع داده باشد، آن اصلاحیه برای عضو مزبور، شش ماه پس از تاریخ اعلام پذیرش یا تاریخی که اصلاحیه لازم‌الاجراء می‌شود، هرکدام دیرتر باشد، لازم‌الاجراء خواهد شد.

۳- اصلاحیه توسط فراهمایی اعضاء

(الف) بنا به درخواست یک عضو و تصدیق حداقل یک سوم اعضاء سازمان بایداجلاس فراهمایی اعضاء را برای بررسی اصلاحیه‌های این کنوانسیون برگزار نماید.

(ب) اصلاحیه مصوب فراهمایی مزبور که توسط دوسوم اکثریت اعضاء حاضر و رأی‌دهنده تصویب شود، باید توسط دبیرکل برای کلیه اعضاء جهت پذیرش ارسال شود.

(پ) جز در صورتی که فراهمایی به گونه دیگری تصمیم‌گیری نماید، اصلاحیه باید پذیرفته شده تلقی شود و به ترتیب طبق تشریفات مشخص شده در جزء‌های (ث) و (ج) بند (۲) فوق لازم‌الاجراء گردد.

۴- با هر عضوی که از پذیرش اصلاحیه ضمیمه خودداری نماید، تنها از نظر اعمال آن اصلاحیه به عنوان غیرعضو رفتار خواهد شد.

۵- هرگونه اطلاعیه به موجب این ماده باید به صورت کتبی به دبیرکل اعلام شود.

۶- دبیرکل باید کلیه اعضاء و اعضاء سازمان را از موارد زیر مطلع سازد.

(الف) هرگونه اصلاحیه‌ای که لازم‌الاجراء می‌شود و تاریخ لازم‌الاجراء شدن آن به

صورت عمومی و برای هر عضو؛ و

(ب) هرگونه اطلاعیه صادره به موجب این ماده

ماده ۲۰- انصراف از عضویت

۱- هر عضوی می‌تواند در هر زمان پس از سپری شدن دو سال از تاریخی که این

کنوانسیون

برای آن عضو لازم‌الاجراء می‌گردد. از عضویت در این کنوانسیون انصراف دهد.

۲- انصراف با تسلیم اطلاعیه کتبی به امین اسناد و یک سال پس از دریافت یا پس

از سپری شدن دوره طولانی‌تری که ممکن است در اطلاعیه مشخص شده باشد، نافذ خواهد شد.

ماده ۲۱- امین اسناد

۱- این کنوانسیون باید نزد دبیرکل تودیع شود. دبیرکل نسخ مصدق این کنوانسیون

را به کلیه کشورهای که این کنوانسیون را امضاء نمودند یا به آن ملحق شده‌اند، ارسال می‌نماید.

۲- علاوه بر وظایف مشخص شده در دیگر بخش‌های این کنوانسیون، دبیرکل باید:

(الف) کلیه کشورهای که این کنوانسیون را امضاء نموده‌اند یا به آن ملحق شده‌اند

را از موارد زیر مطلع نماید:

۱- هر امضاء جدید با تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یاالحاق، به همراه تاریخ آن؛

۲- تایخ لازم الاجراء شدن این کنوانسیون؛ و

۳- تودیع هر سند انصراف از عضویت در کنوانسیون به همراه تاریخ دریافت سند و تاریخی که انصراف از عضویت نافذ خواهد شد.

(ب) به محض این که این کنوانسیون لازم الاجراء شد، متن آن را به دبیرخانه سازمان ملل متحد جهت ثبت و انتشار طبق ماده ۱۰۲ (â) منشور ملل متحد ارسال نماید.

ماده ۲۲- زبانها

این کنوانسیون در یک نسخه اصلی به زبان های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی تهیه گردید که هر یک از متون آن به طور مساوی معتبر می باشند. این کنوانسیون در روز ۱۳ فوریه سال ۲۰۰۴ میلادی (مطابق یا ۲۴ بهمن ۱۳۸۲ هجری شمسی) در لندن به تصویب رسید.

در تأیید مراتب فوق، امضاء کنندگان زیر، که از طرف دولتهای متبوع خود بدین منظور

به طور مقتضی مجاز می باشند، این کنوانسیون را امضاء نموده اند.

ضمیمه

مقررات کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی ها

بخش الف - مقررات عمومی

مقررہ ۱- الف

تعاریف

از نظر این ضمیمه:

۱- تاریخ سالگرد یعنی روز و ماهی از هر سال که مقارن است با تاریخ انقضاء

گواهینامه

۲- ظرفیت آب توازن یعنی کل ظرفیت حجمی مخازن، فضاها یا محفظه‌های روی کشتی که برای حمل، بارگیری یا تخلیه آب توازن استفاده می‌شود از جمله مخازن، فضاها یا محفظه‌های چند منظوره تخصیص یافته جهت حمل آب توازن.

۳- شرکت یعنی مالک کشتی یا هر سازمان یا شخص دیگر مثل مدیر یا اجاره کننده لخت کشتی، که مسئولیت بهره‌برداری از کشتی مزبور را از مالک کشتی به عهده گرفته است و براساس پذیرش چنین مسئولیتی موافقت نموده تا کلیه وظایف و مسئولیتهای مقرر در آئین‌نامه بین‌المللی مدیریت ایمنی را به عهده بگیرد.

۴- ساخته شده در رابطه با یک کشتی یعنی مرحله‌ای از ساخت که:

۱- تیر حمال آن گذاشته شده است؛ یا

۲- ساخت قابل تشخیص کشتی خاصی شروع می‌شود؛ یا

۳- نصب قطعات کشتی شامل حداقل پنجاه تن یا یک درصد (۱٪) از جرم برآورد

شده تمامی مواد ساختمانی کشتی، هرکدام که کمتر باشد، شروع شده باشد، یا

۴- کشتی تحت تغییر عمده‌ای قرار می‌گیرد.

۵- تغییر عمده یعنی تغییرت در کشتی که:

(۱) ظرفیت حمل آب توازن آن را تا پانزده درصد (۱۵٪) یا بیشتر تغییر می‌دهد، یا

(۳) نوع کشتی را تغییر می‌دهد، یا ۳

(۳) کشتی بنا به نظر دستگاه اجرائی برنامه‌ریزی می‌شود تا ده سال یا بیشتر به عمر

آن اضافه شود، یا

(۴) منجر به تغییراتی در سیستم آب توازن آن شود به غیر تعویض اجزاء تغییر یک

کشتی جهت مطابقت با مفاد مقرر ۱- ت نباید به عنوان تغییر عمده مورد نظر این ضمیمه تلقی شود.

۶- «از نزدیکترین خشکی» یعنی از خط مبدئی که از آن آبهای سرزمینی سرزمین

مورد بحث طبق حقوق بین‌المللی ایجاد می‌شود؛ به جز در مواقعی که در راستای

اهداف این کنوانسیون، از نزدیکترین خشکی خارج از ساحل شمال شرقی استرالیا یعنی خطی که از نقطه‌ای روی ساحل استرالیا کشیده می‌شود به عرض جغرافیایی ۱۱۵۰۰ جنوبی، طول جغرافیایی '۰۸ ۱۴۲' درجه شرقی به نقطه‌ای به عرض جغرافیایی '۳۵، ۱۰' درجه جنوبی، طول جغرافیایی '۵۵ ۱۴۱' درجه شرقی، سپس به نقطه‌ای به عرض جغرافیایی '۰۰ ۱۰' جنوبی، طول جغرافیایی '۰۰ ۱۴۲' شرقی، سپس به نقطه‌ای به عرض جغرافیایی '۱۰ ۹' جنوبی، طول جغرافیایی '۵۲ ۱۴۳' شرقی.

سپس به نقطه‌ای به عرض جغرافیایی '۰۰ ۹' جنوبی، طول جغرافیایی '۳۰ ۱۴۴' شرقی.

سپس به نقطه‌ای به عرض جغرافیایی '۰۱ ۱۰' جنوبی، طول جغرافیایی '۰۰ ۱۴۵' شرقی.

سپس به نقطه‌ای به عرض جغرافیایی '۰۰ ۱۳' جنوبی، طول جغرافیایی '۰۰ ۱۴۵' شرقی.

سپس به نقطه‌ای به عرض جغرافیایی '۰۰ ۱۵' جنوبی طول جغرافیایی '۰۰ ۱۴۶' شرقی.

سپس به نقطه‌ای به عرض جغرافیایی '۳۰ ۱۷' جنوبی طول جغرافیایی '۰۰ ۱۴۷' شرقی.

سپس به نقطه‌ای به عرض جغرافیایی '۰۰ ۲۱' جنوبی طول جغرافیایی '۵۵ ۱۵۲' شرقی.

سپس به نقطه‌ای به عرض جغرافیایی '۴۰ ۲۴' جنوبی طول جغرافیایی '۰۰ ۱۵۴' شرقی.

سپس به نقطه‌ای روی ساحل استرالیا به عرض جغرافیایی '۴۲ ۲۴' جنوبی طول جغرافیایی '۱۵ ۱۵۳' شرقی.

۷- ماده فعال یعنی یک ماده یا موجود زنده از جمله ویروس یا قارچ که تأثیر عمومی یا خاصی روی موجودات زنده مضر آبی و بیماری‌زا یا علیه آنها دارد.

مقرره ۲- الف قابلیت شمول کلی، به جز در مواردی که به طور صریح به گونه دیگری مقرر شده، تخلیه آب توازن باید تنها از طریق مدیریت آب توازن و طبق مفاد این ضمیمه انجام شود.

مقرره ۳- الف استثنائات الزامات مقرره ۳- ب این ضمیمه، یا هر اقدام اتخاذ شده توسط یک عضو به موجب بند (۳) ماده (۴) و بخش (پ) در موارد زیر اعمال نمی‌شود:

- ۱- برداشت یا تخلیه آب توازن و رسوبات لازم جهت حصول اطمینان از ایمنی کشتی در شرایط اضطراری یا نجات جان افراد در دریا؛ یا
- ۲- تخلیه اتفاقی یا ورود آب توازن و رسوبات، ناشی از صدمه به یک کشتی یا تجهیزات آن:

- ۱- مشروط بر این که کلیه احتیاطات معقول قبل و بعد از وقوع خسارت یا کشف صدمه یا تخلیه به منظور جلوگیری یا کاهش تخلیه به عمل آمده باشد؛ و
- ۲- مگر این که مالک، شرکت یا افسر مسئول، عمداً یا از روی بی‌مبالاتی موجب ایجاد خسارت شده باشد.

- ۳- برداشت و تخلیه آب توازن و رسوبات به منظور اجتناب یا کاهش سوانح آلودگی ناشی از کشتی‌ها، یا

- ۴- برداشت و تخلیه بعدی همان آب توازن و رسوبات، در آبهای آزاد؛ یا
- ۵- تخلیه آب توازن و رسوبات از یک کشتی در همان محلی که کل آب توازن و رسوبات آنها منشأ گرفته صورت گیرد و مشروط بر این که با آب توازن و رسوبات مدیریت نشده مناطق دیگر مخلوط نشده باشد.

اگر مخلوط شدن اتفاق افتاده باشد، آب توازن برداشت شده از مناطق دیگر باید طبق این ضمیمه تحت مدیریت آب توازن قرار گیرد.

مقرره ۴- الف

معافیتها

۱- عضو یا اعضاء در آبهای تحت صلاحیت خود، می‌توانند معافیهایی را در مورد هر یک از الزامات جهت اعمال مقرره‌های ۳- ب یا ۱- پ این ضمیمه علاوه بر فعالیتهای مندرج در قسمت‌های دیگر این کنوانسیون اعطاء نمایند، اما تنها وقتی که این معافیتها:

(۱) به کشتی یا کشتی‌ها برای سفر یا سفرهای بین بنادر یا مکانهای مشخص اعطاء شود یا به کشتی که منحصراً بین بنادر یا در محل‌های مشخص فعالیت می‌کند.
 (۲) برای مدتی که از پنج سال تجاوز نخواهد کرد منوط به بازنگری میان دوره‌ای معتبر باشد؛

(۳) به کشتی‌هایی اعطاء شود که آب توازن یا رسوبات را مخلوط نمی‌کنند مگر در بین بنادر و مکانهای مشخص شده در جزء (۱) بند (۱) فوق؛ و
 (۴) براساس دستورالعمل‌های ارزیابی خطر که توسط سازمان تهیه شده اعطاء شود.
 ۲- معافیهای اعطاء شده به موجب بند (۱)، پیش از ارسال آنها به سازمان و توزیع اطلاعات مربوط در میان اعضاء، نافذ نخواهد بود.

۳- هر معافیت اعطاء شده به موجب این مقرره نباید به محیط زیست سلامت نوع بشر، اصول یا منابع کشورهای همجوار با دیگر کشورها لطمه یا خسارتی وارد کند با کشوری که عضو تشخیص دهد ممکن است از اعطاء این معافیت متأثر شود، باید با هدف برطرف کردن هرگونه نگرانی‌های شناسایی شده، مشورت نمود.

۴- هر معافیت صادره به موجب این مقرره باید در دفتر ثبت آب توازن ثبت گردد.

مقرره ۵- الف

رعایت یکسان

رعایت یکسان این ضمیمه برای شناورهای تفریحی که صرفاً برای تفریح یا مسابقه

استفاده

می‌شوند یا شناورهایی که در درجه اول برای تجسس و نجات مورد استفاده قرار می‌گیرند و دارای طول کلی کمتر از پنجاه متر و حداکثر ظرفیت آب توازن هشت متر

مکعب می‌باشند، باید توسط دستگاه اجرائی، یا مدنظر قرار دادن دستورالعملهای تهیه شده توسط سازمان مشخص شود.

بخش ب - الزامات مدیریتی و کنترلی کشتی‌ها

مقرر ۱- ب

طرح مدیریت آب توازن

هر کشتی باید یک طرح مدیریت آب توازن به همراه داشته و آن را اجراء نماید. چنین طرحی باید با درنظر گرفتن دستورالعمل‌های تهیه شده به وسیله سازمان، توسط دستگاههای اجرایی تأیید شود. طرح مدیریت آب توازن باید خاص به وسیله هر کشتی تهیه شود و باید حداقل:

۱- روش‌های اجرایی ایمنی برای کشتی و خدمه آن در ارتباط با مدیریت آب توازن را، آن‌طور که در این کنوانسیون مشخص شده است، به تفصیل شرح دهد؛

۲- شرح تفصیلی از اقداماتی که در جهت اجراء الزامات مدیریت آب توازن اتخاذ خواهد شد و فعالیتهای تکمیلی مدیریت آب توازن آن‌طور که در این کنوانسیون بیان شده است، ارائه نماید،

۳- روش‌های اجرائی دفع رسوبات را برای موارد زیر به تفصیل شرح دهد:

(۱) در دریا؛ و

(۲) در ساحل؛

۴- روش‌های اجرایی برای ایجاد هماهنگی مدیریت آب توازن بر روی کشتی در خصوص تخلیه به دریا با مقامات کشوری که تخلیه در آبهای آن انجام خواهد پذیرفت، را در بر بگیرد؛

۵- افسر مسؤول حصول اطمینان از اجراء صحیح طرح بر روی کشتی را تعیین

نماید؛

۶- الزامات گزارش‌دهی که طبق این کنوانسیون برای کشتی‌ها پیش‌بینی شده است

را شامل شود؛ و

۷- به زبان کاری کشتی نوشته شود. اگر زبان استفاده شده انگلیسی، فرانسوی، یا اسپانیایی نباشد، ترجمه‌ای به یکی از این زبانها نیز باید همراه طرح باشد.

مقرر ۲- ب

دفتر ثبت آب توازن

۱- هر کشتی باید دارای یک دفتر ثبت آب توازن باشد که ممکن است یک سیستم ثبت الکترونیکی باشد یا ممکن است بادفتر ثبت یا سیستم دیگری ادغام شود و باید حداقل مشتمل

بر اطلاعات مندرج در پیوست (۲) باشد.

۲- اطلاعات دفتر ثبت آب توازن باید پس از این که آخرین اطلاعات وارد دفتر شد برای حداقل دو سال روی کشتی و پس از آن تحت مراقبت شرکت به مدت حداقل سه سال نگهداری شود.

۳- در صورت تخلیه آب توازن به موجب مقرره‌های ۲- الف یا ۶ ۳- ب این ضمیمه یا در صورت تخلیه اتفاقی یا استثنائی آب توازن که در این کنوانسیون به گونه دیگری مستثنی نشده است، اطلاعات باید در دفتر ثبت آب توازن با ذکر شرایط و علت تخلیه، شرح داده شود.

۴- دفتر ثبت آب توازن باید به گونه‌ای نگهداری شود که جهت بازرسی در هر زمان معقولی به اسانی در دسترس باشد و، درخصوص کشتی بدون سرنشین تحت یدک‌کشی، می‌تواند در روی کشتی یدک‌کش نگهداری شود.

۵- هر عملیات مربوط به آب توازن باید به صورت کامل و بدون تأخیر در دفتر ثبت آب توازن یادداشت شود هر قلم اطلاعات ثبت شده باید توسط افسر مسؤول عملیات مربوط و هر صفحه تکمیل شده باید توسط فرمانده امضاء شود. اطلاعات دفتر ثبت آب توازن باید به زبان کاری کشتی باشد. اگر زبان مربوط انگلیسی، فرانسوی یا اسپانیایی نباشد، اقلام اطلاعاتی باید به همراه ترجمه به یکی از این زبانها باشد.

اگر در درج ارقام اطلاعاتی از زبان ملی رسمی کشوری که کشتی محق به برافراشتن پرچم آن است نیز استفاده شده باشد، در موارد اختلاف یا مغایرت، این ارقام اطلاعاتی معتبر خواهد بود.

۶- مأموریتی که به طور مقتضی توسط یک عضو مجاز شده‌اند می‌توانند دفتر ثبت آب توازن هر کشتی را که این مقرره در مورد آن اعمال می‌گردد. در زمان حضور کشتی در بندر یا پایانه فراساحلی آن کشور بازرسی نمایند، و از هر قلم اطلاعاتی یک رونوشت بگیرند و فرمانده را ملزم نمایند که تصدیق نماید آن رونوشت، براصل می‌باشد.

هر رونوشتی که این‌گونه تصدیق می‌شود باید در هر رسیدگی قضایی به عنوان مدرک واقعیات بیان شده در اطلاعات پذیرفته شود.

بازرسی دفتر ثبت آب توازن و گرفتن رونوشت مصدق باید در کوتاهترین زمان ممکن و بدون ایجاد تأخیر ناموجه برای کشتی انجام شود.

مقرره ۳- ب

مدیریت آب توازن کشتی‌ها

۱- کشتی ساخته شده قبل از سال ۲۰۰۹ میلادی (۱۳۸۸ شمسی)

الف) با ظرفیت آب توازن بین ۱۵۰۰ لغایت ۵۰۰۰ متر مکعب، باید مدیریت آب توازن را به

گونه‌ای اجراء نماید که حداقل با استانداردهای مشروح در مقرره ۱- ت یا مقرره ۲- ت تا سال ۲۰۱۴ میلادی (۱۳۹۳ شمسی) مطابقت نماید و پس از آن باید حداقل با استانداردهای مشروح در مقرره ۲- ت مطابقت نماید؛

ب) با ظرفیت آب توازن کمتر از ۱۵۰۰ یا بیشتر از ۵۰۰۰ متر مکعب باید مدیریت آب توازن را به گونه‌ای اجراء نماید که حداقل با استانداردهای مشروح در مقرره ۱- ت یا مقرره ۲- ت تا سال ۲۰۱۶ میلادی (۱۳۹۵ شمسی) مطابقت نماید و پس از آن آن باید یا استاندارد مشروح در مقرره ۲- ت مطابقت نماید.

۲- کشتی که بند (۱) در مورد آن اعمال می‌گردد، باید بند (۱) را تا قبل از اولین بازرسی میان دوره‌ای یا مجدد، هرکدام زودتر باشد، پس از تاریخ سالگرد تحویل کشتی در سال مطابقت با استاندارد قابل اعمال بر کشتی، رعایت نماید.

۳- هر کشتی ساخته شده در سال ۲۰۰۹ میلادی (۱۳۸۸ شمسی) یا پس از آن با ظرفیت آب توازن کمتر از ۵۰۰۰ متر مکعب، باید مدیریت آب توازن را به گونه‌ای اجراء نماید که حداقل با استانداردهای مشروح در مقرر ۲-ت مطابقت نماید.

۴- کشتی ساخته شده در سال ۲۰۰۹ میلادی (۱۳۸۸ شمسی) یا پس از آن، اما قبل از سال ۲۰۱۲ میلادی (۱۳۹۱ شمسی)، با ظرفیت آب توازن ۵۰۰۰ متر مکعب یا بیشتر باید مدیریت آب توازنی را طبق جزء (ب) بند (۱) فوق اجراء نماید.

۵- کشتی ساخته شده در سال ۲۰۱۲ میلادی (۱۳۹۱ شمسی) یا پس از آن، با ظرفیت آب توازن ۵۰۰۰ متر مکعب یا بیشتر باید مدیریت آب توازن را به گونه‌ای اجراء نماید که حداقل با استانداردهای مشروح در مقرر ۲-ت مطابقت نماید.

۶- الزامات این مقرر نباید در مورد کشتی‌هایی اعمال گردد که آب توازن خود را در تسهیلات دریافتی تخلیه می‌نمایند که طبق دستورالعمل‌های تهیه شده توسط سازمان برای این تسهیلات طراحی شده‌اند.

۷- دیگر روشهای مدیریت آب توازن نیز می‌تواند به عنوان جایگزین الزامات مشروح در بندهای (۱) تا (۵) مورد پذیرش واقع شود، مشروط بر این که چنین روشهایی تضمین نماید که حداقل از همان سطح حفاظت از محیط زیست، سلامت نوع بشر، اموال یا منابع برخوردار هستند و به صورت اصولی توسط کار گروه تصویب شده باشد.

مقرر ۴- ب

تعویض آب توازن

۱- هر کشتی که برای مطابقت با استاندارد مندرج در مقرر ۱- ت تعویض آب

توازن را

انجام می‌دهد، باید:

(۱) در زمان ممکن، این تعویض آب توازن را در فاصله حداقل ۲۰۰ مایل دریایی از نزدیکترین خشکی و در آبی به عمق حداقل ۲۰۰ متر با در نظر داشتن دستورالعمل‌های تهیه شده توسط سازمان انجام دهد.

(۲) در مواردی که کشتی قادر نیست تعویض آب توازن را طبق جزء (â) بند (۱) انجام دهد، تعویض را باید با در نظر گرفتن دستورالعمل‌های مورد اشاره در بند ۱۰۱ و در دورترین فاصله ممکن از نزدیکترین خشکی و در کلیه موارد در فاصله حداقل پنجاه مایل دریایی از نزدیکترین خشکی و در آبی به عمق حداقل ۲۰۰ متر انجام دهد.

۲- در مناطق دریایی که فاصله نزدیکترین خشک یا عمق با شاخص‌های مشروح در جزءهای (â) یا (۲) بند (۱) مطابقت ندارد، کشور صاحب بندر می‌تواند با مشاوره با کشورهای همجوار یا در صورت اقتضاء با دیگر کشورها، مناطقی را تعیین نماید که کشتی بتواند با مدنظر قراردادان دستورالعمل‌های مشروح در جزء (۱) بند (۱) در آنجا تعویض آب توازن را انجام دهد.

۳- به منظور مطابقت با هریک از الزامات خاص بند (۱)، کشتی نباید ملزم شود تا از مسیر سفر موردنظر منحرف شده یا سفر آن به تأخیر بیافتد.

۴- اگر فرمانده به گونه معقولی به این نتیجه برسد که چنین تعویضی، ایمنی با توازن کشتی مورد نظر، خدمه یا مسافری آن را به دلیل شرایط بد آب‌وهوایی، طراحی یا فشار وارد به کشتی، نقض تجهیزات یا هرگونه شرایط غیرعادی دیگر به مخاطره می‌اندازد، کشتی که تعویض آب توازن را انجام می‌دهد ملزم نیست در صورت اقتضاء بندهای (۱) و (۲) را رعایت نماید.

۵- هنگامی که یک کشتی ملزم است آب توازن خود را تعویض کند و این کار را طبق مفاد این مقررہ انجام نمی‌دهد، علل آن باید در دفتر ثبت آب توازن درج گردد.

مقررہ ۵- ب

مدیریت رسوبات کشتی‌ها

۱- کلیه کشتی‌ها باید رسوبات به وجود آمده در فضاهای تخصیص یافته جهت حمل آب توازن طبق مفاد طرح مدیریت آب توازن را خارج و دفع نمایند.

۲- کشتی‌های مشروحه در مقرر ۳.۳- ب تا ۳.۵- ب باید، تا حدی که به ایمنی یا کارایی عملیاتی آنها لطمه وارد نشود، با هدف تقلیل برداشت و ایجاد ناخواسته رسوبات، تسهیل خارج سازی رسوبات و تأمین دسترسی ایمن جهت خارج سازی و نمونه برداری از رسوبات، با در نظر گرفتن دستورالعمل‌های تهیه شده توسط سازمان، طراحی و ساخته شوند. کشتی‌های مورد اشاره در مقرر ۳.۱- ب باید تا حد امکان بند را رعایت نمایند.

مقرر ۶- ب

وظایف افسران و خدمه

افسران و خدمه باید با وظایف خود برای اجراء مدیریت آب توازن مختص کشتی که در آن خدمت می‌کنند آشنایی داشته و متناسب با نوع وظایفشان با طرح مدیریت آب توازن کشتی نیز آشنا باشند.

۱- اگر عضوی، به طور انفرادی یا مشترک با دیگر اعضاء، تشخیص دهد که اقداماتی علاوه بر آنچه در بخش (ب) گفته شده است جهت جلوگیری، کاهش یا از بین بردن انتقال عوامل بیماریزا و موجودات زنده مضر آبی از طریق آب توازن و رسوبات کشتی‌ها لازم است عضو یا اعضاء مزبور می‌توانند طبق حقوق بین‌الملل، کشتی‌ها را ملزم به رعایت یک استاندارد یا الزام مشخص نمایند.

۲- قبل از ایجاد استانداردها یا الزامات به موجب بند (۱) عضو یا اعضاء باید با کشورهای همجوار یا دیگر کشورهای که ممکن است از تدوین چنین استانداردها یا الزاماتی متأثر شوند، مشورت نمایند.

۳- عضو یا اعضائی که قصد دارند طبق بند (۱) اقدامات اضافه‌تری را اتخاذ نمایند

باید:

(۱) دستورالعمل‌های تهیه شده توسط سازمان را مدنظر قرار دهند.

(۲) قصد خود مبنی بر اتخاذ اقدام (اقدامات) اضافی را - در غیر از وضعیتهای اضطراری یا وضعیتهای شیوع بیماریهای همه گیر - حداقل شش ماه قبل از تاریخ پیش‌بینی شده برای اجراء اقدام (اقدامات) به سازمان اطلاع دهند. چنین اطلاعی شامل موارد زیر می‌باشد:

(۱) مختصات دقیق محلی که اقدام (اقدامات) اضافی قابل اعمال می‌باشد؛

(۲) لزوم و چرایی به کارگیری اقدام (اقدامات) اضافی از جمله حتی‌الامکان منافع حاصله؛

(۳) شرحی از اقدام (اقدامات) اضافی؛ و

(۴) هرگونه ترتیباتی که به منظور تسهیل انطباق کشتی با اقدام (اقدامات) اضافی ممکن است مقرر شده باشد.

(۵) تا حدی که طبق حقوق بین‌الملل عرفی که در کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها منعکس شده، در صورت اقتضاء تأیید سازمان را اخذ نمایند.

۴- عضو یا اعضاء در اتخاذ چنین اقدامات اضافه‌ای، باید حداکثر تلاش خود را نمایند تا کلیه خدمات لازم، که شامل اطلاع به دریانوردان شاغل در منطقه، مسیرها یا بنادر قابل دسترس یا جایگزین بوده اما به آنها محدود نمی‌شود را حتی‌الامکان در دسترس قرار دهد تا بار کاری کشتی را سهل نمایند.

۵- هرگونه اقدامات اضافی مصوب توسط عضو یا اعضاء، نباید ایمنی و امنیت کشتی مورد نظر را به مخاطره بیندازد و تحت هیچ شرایطی نباید در تعارض یا دیگر کنوانسیونهایی باشد که کشتی ملزم به رعایت آنهاست.

۶- عضو یا اعضائی که اقدامات اضافی را اتخاذ نموده‌اند، می‌توانند از انجام این اقدامات برای دوره‌ای از زمان یا تحت شرایط خاص، چنانچه مناسب بدانند، صرف‌نظر نمایند.

هشدارهای مربوط به برداشت آب توازن در مناطق معین و اقدامات مربوط کشورهای صاحب پرچم.

۱- هر عضو باید تلاش کند تا دریانوردان را از مناطق تحت صلاحیت خود که کشتی‌ها بنا به دلایل شناخته شده‌ای در آن مناطق مجاز به گرفتن آب توازن نمی‌باشند، مطلع نماید عضو مزبور باید در این اطلاعیه‌ها مختصات دقیق این منطقه یا مناطق و در صورت امکان، مکان منطقه یا مناطق جایگزین جهت برداشت آب توازن را درج نماید. هشدارها را می‌توان برای نواحی زیر صادر نمود:

(۱) مناطق شناخته شده به عنوان مناطق شیوع بیماریهای واگیردار، انگلی یا تجمع عوامل بیماریزا و موجودات زنده مضر آبی (مانند: گل‌های جلبک‌های سمی) که محتمل است با برداشت یا تخلیه آب توازن مرتبط باشد.

(۲) محل‌های نزدیک دهانه فاضلاب؛ یا

(۳) محل‌هایی که قدرت شویندگی جزرومدی ضعیف است یا مواقعی که معلوم شده است در اثناء آن جریان جزرومدی کدرتر می‌باشد.

۲- علاوه بر اطلاع به دریانوردان شاغل در این مناطق طبق مفاد بند (۱)، عضو باید سازمان و هرکشور ساحلی را که بالقوه از مناطق تعیین شده در بند (۱) متأثر شده‌اند و دوره زمانی که چنین هشدارهایی محتمل است که نافذ باشد، مطلع نماید.

این اطلاعیه به سازمان و کشورهای ساحلی بالقوه متأثر باید حاوی مختصات دقیق منطقه یا مناطق و حتی الامکان مکان منطقه یا مناطق جایگزین جهت برداشت آب توازن باشد.

این اطلاعیه باید حاوی توصیه‌هایی به کشتی‌هایی که نیاز به برداشت آب توازن در منطقه دارند و شرح ترتیبات فراهم شده برای امکانات جایگزین باشد. عضو همچنین باید وقتی که هشدار داده شده دیگر قابل اعمال نیست، مراتب را به دریانوردان، سازمان و هر کشور ساحلی بالقوه متأثر اطلاع دهد.

مقرره ۳- پ

تبادل اطلاعات

سازمان باید با هر وسیله مناسب، اطلاعات ارسال شده به آن به موجب مقرره‌های ۱- پ و ۲- پ را در دسترس قرار دهد.

بخش ت - استانداردهای مدیریت آب توازن

مقرره ۱- ت

استاندارد تعویض آب توازن

۱- کشتی‌هایی که طبق این مقرره تعویض آب توازن را انجام می‌دهند این عمل را باید با کارایی حداقل نودوپنج درصد (۹۵٪) تعویض حجمی آب توازن انجام دهند.

۲- برای کشتی‌هایی که تعویض آب توازن را از طریق روش «پمپاژ از میان» انجام می‌دهند، پمپاژ سه برابر حجم هر تانکر آب توازن باید مدنظر قرار گیرد تا با استانداردهای مشروح در بند (۱) مطابقت نماید. پمپاژ کمتر از سه برابر ظرفیت حجمی نیز ممکن است مورد پذیرش واقع شود، مشروط بر این که کشتی بتواند ثابت کند که تعویض حداقل نودوپنج درصد (۹۵٪) حجمی انجام شده است.

مقرره ۲- ت

استاندارد عملکردی آب توازن

۱- کشتی‌هایی که طبق این مقرره مدیریت آب توازن انجام می‌دهند، باید کمتر از ده موجود زنده قابل رشد در هر متر مکعب برابر با بزرگتر از پنجاه میکرون در حداقل ابعاد و کمتر از ده موجود زنده قابل رشد در هر میلی‌لیتر کمتر از پنجاه میکرون در حداقل ابعاد و بزرگتر یا برابر ده میکرون در حداقل ابعاد تخلیه نماید و تخلیه میکروبهای شاخص نباید از چگالی‌های مشخص شده در بند (۲) بیشتر شود.

۲- میکروبهای شاخص، به عنوان استاندارد سلامت نوع بشر حاوی

۱- باکتری بیماریزای وبا (1) (*Toxicogenic Vibrio cholerae*) و $O1 = 1$ ، او ۱۳۹ = ۱۳۹ (O) با کمتر از یک واحد کلنی در هر یکصد میلی لیتر یا کمتر از یک واحد کلنی در یک گرم (وزن خالص) نمونه‌های زئوپلانکتون.

۲- باکتری اشرشیا کلی (*Escherichia coli*) کمتر از دویست و پنجاه واحد کلنی در هر یکصد میلی لیتر؛

۳- باکتری انتروککسی روده‌ای (*Intestinal Enterococci*) کمتر از یکصد واحد کلنی در هر یکصد میلی لیتر می‌باشد.

مقرره ۳- ت

الزامات تأیید سیستم‌های مدیریت آب توازن

۱- به جز در مواردی که در بند (۲) ذیل مشخص شده، سیستم‌های مدیریت آب توازن استفاده شده جهت رعایت این کنوانسیون باید توسط دستگاه اجرایی با مدنظر قراردادان دستورالعمل‌های تهیه شده توسط سازمان تأیید شوند.

۲- سیستم‌های مدیریت آب توازن که از مواد فعال یا ترکیبات حاوی یک ماده فعال یا بیشتر جهت رعایت با این کنوانسیون استفاده می‌کنند، باید توسط سازمان براساس روش اجرایی تهیه شده توسط سازمان تأیید شوند. این روش اجرایی باید تأیید و بازپس‌گیری تأیید مواد فعال و روش پیشنهادی استعمال آن را شرح دهد در زمان بازپس‌گیری تأیید، استفاده از ماده یا مواد فعال مربوط ظرف یک سال پس از تاریخ چنین بازپس‌گیری باید ممنوع شود.

۳- سیستم‌های مدیریت آب توازن استفاده شده جهت رعایت این کنوانسیون باید برای کشتی‌ها، تجهیزات و خدمه آن ایمنی باشد.

مقرره ۴- ت

فناوریهای نمونه تصفیه آب توازن

۱- برای هر کشتی که، قبل از تاریخ نافذ شدن استاندارد موجود در مقرره (۲- ت) برای آن، در برنامه تأیید شده دستگاه اجرایی برای آزمایش و ارزیابی فناوریهای تصفیه

آب توازن شرکت می‌کند، استاندارد مندرج در مقرر (۲-ت) تا پنج سال پس از تاریخی که کشتی در غیر این صورت ملزم می‌شد چنین استانداردی را رعایت نماید، قابل اعمال نخواهد بود.

۲- برای هر کشتی که، پس از تاریخ نافذ شدن استاندارد مقرر (۲-ب) برای آن، در برنامه تأیید شده توسط دستگاه اجرایی شرکت می‌کند، با مدنظر داشتن دستورالعمل‌های تهیه شده توسط سازمان در خصوص آزمایش و ارزیابی فناوری آب توازن که توان بالقوه این را دارند که با استفاده از فناوریهای تصفیه به استاندارد بالاتر از استاندارد مندرج در مقرر (۲-ت) دست یابند، استاندارد مندرج در مقرر (۲-ت) در مورد آن کشتی تا پنج سال پس از تاریخ نصب چنین فناوری اعمال نخواهد شد.

۳- در ایجاد و انجام هر برنامه‌ای به منظور آزمایش و ارزیابی فناوریهای آب توازن،
اعضاء باید:

(۱) دستورالعمل‌های تهیه شده توسط سازمان را مدنظر قرار دهند، و

(۲) تنها به حداقل تعداد کشتیهای لازم جهت آزمایش مؤثر چنین فناوریهای اجازه شرکت دهد.

۴- در خلال دوره آزمایش و ارزیابی، سیستم تصفیه باید به‌طور منظم و آن‌طور که طراحی شده فعالیت کند.

مقرر ۵- ت

بازنگری استانداردها توسط سازمان

۱- در اجلاس کار گروه که در فاصله زمانی حداکثر سه سال قبل از اولین تاریخ مؤثر شدن استاندارد مندرج در مقرر (۲-ت) برگزار می‌شود، کار گروه تعهد می‌نماید که بررسی را که شامل تعیین مناسب بودن فناوری موجود جهت حصول به استاندارد ارزیابی شاخص بند (۲)، ارزیابی تأثیر (تأثیرات) اقتصادی - اجتماعی به‌ویژه در رابطه با نیازهای رو به رشد کشورهای در حال توسعه به‌ویژه کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه به عمل آورد. کار گروه همچنین باید بازنگری‌های ادواری را در صورت

اقتضاء به عمل آورد تا الزامات قابل اعمال کشتی‌ها که در مقررہ (۱. ۳- ب) توصیف شده و نیز دیگر جوانب مدیریت آب توازن مورد توجه در این ضمیمه، از جمله هرگونه دستورات عمل تهیه شده توسط سازمان را مورد سنجش قرار دهد.

۲- این گونه بازنگریها در فناوریهای مناسب باید موارد زیر را نیز مدنظر قرار دهد:

(۱) ملاحظات ایمنی مربوط به کشتی و خدمه؛

(۲) قابلیت پذیرش زیست‌محیطی، یعنی موجب مشکلات زیست‌محیطی بیشتر یا

وسیع‌تر نسبت به آنچه حل می‌کند، نشود؛

(۳) قابلیت اجرایی آن یعنی سازگاری با طراحی کشتی و عملیات آن؛

(۴) مقرون به صرفه بودن یعنی اقتصادی بودن؛ و

(۵) اثربخشی بیولوژیکی در جهت حذف یا خنثی‌سازی موجودات زنده و عوامل

بیماری‌ای مضر آبی در آب توازن.

۳- کار گروه می‌تواند گروه یا گروههایی را برای انجام بازنگری(های) مشروح در

بند(۱) تشکیل دهد، کار گروه باید ترکیب، شرح وظایف و مسائل خاصی را که توسط

چنین گروه تشکیل شده‌ای مورد بررسی قرار گیرد تعیین نماید. چنین گروههایی

می‌توانند پیشنهادهایی را برای اصلاح این ضمیمه جهت بررسی توسط اعضاء تهیه

و توصیه نمایند. تنها اعضاء می‌توانند در جریان تهیه توصیه‌ها و تصمیمات اصلاحی

اتخاذ شده توسط کار گروه شرکت نمایند.

۴- اگر، براساس بازنگری‌های مشروح در این مقررہ، اعضاء بر آن شوند که

اصلاحاتی را در مورد این ضمیمه تصویب نمایند، چنین اصلاحاتی باید طبق روش

اجرائی مندرج در ماده (۱۹) این کنوانسیون تصویب و لازم‌الاجراء شود.

بخش ث - الزامات بازرسی و صدور گواهینامه جهت مدیریت آب توازن

مقررہ ۱- ت

بازرسی‌ها

۱- کشتی‌های با ظرفیت ناخالص ۴۰۰ تن و بیشتر که این کنوانسیون در مورد آنها اعمال می‌شود، به استثناء سکوهای شناور، واحدهای ذخیره‌ساز شناور واحدهای شناور تولید، ذخیره‌سازی و تخلیه مشمول بازرسی‌های مشخص شده زیر می‌باشد:

۱- یک بازرسی اولیه، قبل از این که کشتی به خدمت گرفته شود یا قبل از این که گواهینامه مورد لزوم طبق مقرر (۲-ت) برای اولین بار صادر شود. این بازرسی باید تصدیق نماید که طرح مدیریت آب توازن مورد لزوم به موجب مقرر (۱-ب) و هرگونه سازه، تجهیزات، سیستم‌ها، قطعات، ترتیبات و مواد یا فرآیندهای مرتبط کاملاً با الزامات این کنوانسیون مطابقت دارد.

۲- یک بازرسی مجدد در فواصل مشخص شده توسط دستگاه اجرایی که از پنج سال تجاوز نخواهد کرد، به جز در مواقعی که مقرر (۲-ث) و (۵.۵-ث)، (۶.۵-ث) یا (۷.۵-ث) قابل اعمال است.

این بازرسی باید تصدیق نماید که طرح مدیریت آب توازن مورد لزوم به موجب مقرر (۱-ب) و هرگونه سازه، تجهیزات، سیستم‌ها، قطعات ترتیبات و مواد یا فرآیندهای مرتبط کاملاً با الزامات قابل اعمال این کنوانسیون مطابقت دارد.

۳- یک بازرسی میان دوره‌ای در خلال سه ماه قبل یا بعد از تاریخ دومین سالگرد یا طی سه ماه قبل یا بعد از سومین سالگرد گواهینامه، که باید جایگزین یکی از بازرسی‌های سالانه مندرج در جزء (۴) بند (۱) شود. بازرسی‌های میان دوره‌ای باید تضمین نماید که تجهیزات، سیستم‌ها و فرآیندهای مرتبط به مدیریت آب توازن کاملاً با الزامات قابل اعمال این ضمیمه مطابقت دارند و به خوبی کار می‌کنند. چنین بازرسی‌های میان دوره‌ای باید در گواهینامه صادره تحت مقرر (۲-ث) یا (۳-ث) با پشت‌نویسی تأیید شود.

۴- یک بازرسی سالانه در طی سه ماه قبل یا بعد از تاریخ سالگرد. از جمله یک بازدید کلی از سازه هریک از تجهیزات سیستم‌ها، قطعات، ترتیبات و مواد یا فرآیندهای مرتبط با طرح مدیریت آب توازن مورد لزوم به موجب مقرر (۱-ب) جهت حصول

اطمینان از این که طبق بند (۹) حفظ و نگهداری می‌شوند و برای خدمتی که کشتی برای آن در نظر گرفته شده است به‌طور رضایت‌بخش باقی می‌ماند چنین بازرسی‌های سالانه باید در گواهینامه صادره به موجب مقرر (۲-ث) یا (۳-ث) با پشت‌نویسی تأیید شود.

۵- یک بازرسی اضافی، به صورت کلی یا جزئی، طبق شرایط باید پس از تغییر، جایگزینی

یا تعمیر مهم سازه، تجهیزات، سیستم‌ها، قطعات، ترتیبات و مواد لازم جهت مطابقت کامل با این کنوانسیون انجام شود.

این بازرسی باید چنان باشد که تضمین نماید که هرگونه تغییر، جایگزینی یا تعمیر اساسی به صورت موثر صورت گرفته به گونه‌ای که کشتی با الزامات این کنوانسیون مطابقت می‌نماید. چنین بازرسی‌هایی باید در گواهینامه صادره به موجب مقرر (۲-ث) با پشت‌نویسی تأیید شود.

۲- دستگاه اجرایی باید اقدامات مناسبی جهت کشتی‌هایی که مشمول مفاد بند (۱) نیستند اتخاذ نماید تا اطمینان حاصل نماید که مفاد قابل اعمال این کنوانسیون رعایت می‌شود.

۳- بازرسی کشتی‌ها به منظور اعمال مفاد این کنوانسیون باید توسط مأمورین دستگاه اجرایی انجام شود با این حال دستگاه‌های اجرایی می‌تواند، این بازرسی‌ها را به بازرسین منتخب برای این کار یا سازمان‌هایی که خود به رسمیت شناخته، واگذار نماید.

۴- دستگاه اجرایی که بازرسین یا سازمان‌های شناخته شده را آن‌طور که در بند (۳) شرح داده شده منصوب می‌نماید، باید حداقل به چنین بازرسین منتخب یا سازمان‌های به رسمیت شناخته شده اختیار دهد تا:

(۱) کشتی را که بازرسی می‌نمایند، ملزم نمایند تا مفاد این کنوانسیون را رعایت

نماید؛ و

(۲) بازرسی‌ها و بازدیدها را در صورت درخواست مقامات ذی‌صلاح کشور صاحب بندری که عضو کنوانسیون است به عمل آورد.

۵- دستگاه اجرائی باید به سازمان، مسؤولیت‌ها و شرایط خاص اختیار تفویض شده به بازرسی منتخب یا سازمانهای شناخته شده را جهت انتشار بین اعضاء جهت اطلاع به مأموریتشان، اطلاع دهد.

۶- هنگامی که دستگاه اجرائی، بازرس منتخب، با یک سازمان به رسمیت شناخته شده تشخیص می‌دهد که مدیریت آب توازن کشتی با مشخصات گواهینامه مورد لزوم به وجه مقرر (۲-ث) مطابقت ندارد یا به صورتی است که کشتی برای رفتن به دریا بدون ایجاد لطمه یا صدمه به محیط زیست، سلامت نوع بشر اموال یا منابع، مناسب نمی‌باشد، چنین بازرس یا سازمان به رسمیت شناخته شده‌ای باید بلادرنگ اطمینان حاصل نماید که اقدام اصلاحی جهت تطابق کشتی صورت می‌گیرد. به بازرس یا سازمان مزبور باید بلادرنگ اطلاع داده شود و باید اطمینان حاصل نماید که گواهینامه صادر نمی‌شود یا در صورت اقتضاء بازپس گرفته می‌شود.

اگر کشتی در بندر عضو دیگری قرار دارد، باید به مقامات ذی‌صلاح کشور صاحب بندر بلادرنگ اطلاع داده شود. وقتی مأمور دستگاه اجرایی، بازرس منتخب یا سازمان به رسمیت شناخته شده به مقامات ذی‌صلاح کشور صاحب بندر اطلاع داده باشد، دولت کشور صاحب بندر ذی‌ربط، باید به چنین مأمور، بازرس یا سازمان شناخته شده‌ای جهت انجام وظایفشان به موجب این مقرر از جمله هرگونه اقدام مشروح در ماده (۹) کمک‌های لازم را بنماید.

۷- هر زمان که سانحه‌ای برای یک کشتی رخ می‌دهد یا نقصی یافت می‌شود که بر توانایی کشتی به طور اساسی جهت اعمال مدیریت آب توازن طبق این کنوانسیون تأثیر می‌گذارد، مالک، بهره‌بردار یا شخص دیگری که مسؤول کشتی است باید در اولین فرصت به دستگاه اجرائی، سازمان به رسمیت شناخته شده یا بازرس منتخب مسؤول

صدور گواهینامه مربوط گزارش دهد تا موجبات شروع بررسی‌ها برای تعیین این که بازرسی طبق بند (۱) لازم است یا خبر را فراهم آورند.

گرد کشتی در بندر عضو دیگری باشد، مالک، بهره‌بردار یا شخص دیگر مسؤول باید بلادرنگ به مقامات ذی‌صلاح کشور صاحب بندر گزارش نماید و بازرس منتخب یا سازمان شناخته شده باید تصدیق نماید که چنین گزارشی انجام شده است.

۸- در هر مورد، دستگاه اجرائی ذی‌ربط باید کاملاً جامعیت و کارایی بازرسی را تضمین نماید و متعهد گردد که از ترتیبات لازم جهت برآورده ساختن این وظیفه اطمینان حاصل نماید.

۹- شرایط کشتی و تجهیزات، سیستمها و فرایندهای آن باید به گونه‌ای حفظ و نگهداری شود که با مفاد این کنوانسیون مطابق داشته باشد و اطمینان حاصل شود که کشتی از تمامی جهات برای رفتن به دریا بدون احتمال ایجاد لطمه یا صدمه به محیط زیست، سلامت نوع بشر، اموال یا منابع مناسب می‌باشد.

۱۰- پس از این که بازرسی کشتی طبق بند (۱) تکمیل شد، هیچ تغییری نباید در سازه، هریک از تجهیزات، قطعات، ترتیبات یا مواد مرتبط با طرح مدیریت آب توازن مورد لزوم به وجب مقرر (۱-ب) و مورد بازرسی قرار گرفته بدون تأیید دستگاه اجرایی داده شود به جز مواردی که تعویض مستقیم چنین تجهیزات یا قطعاتی اتفاق افتاده باشد.

مقرره ۲- ث

صدور یا پشت‌نویسی گواهینامه

۱- دستگاه اجرایی باید اطمینان حاصل نماید که برای کشتی که مقرره (۱-ث) در مورد آن اعمال می‌شود، گواهینامه‌ای پس از تکمیل موفقیت‌آمیز بازرسی انجام شده طبق مقرره (۱-ث) صادر می‌شود. گواهینامه صادره به موجب اختیار یک عضو باید توسط اعضاء دیگر پذیرفته

شده و برای کلیه اهداف تحت پوشش این کنوانسیون، از همان اعتبار گواهینامه‌های صادره توسط آنها برخوردار باشد.

۲- گواهینامه‌ها باید توسط دستگاه اجرائی یا هر شخص یا سازمانی که به طور مقتضی از طرف آن مجاز شده است، صادر یا با پشت‌نویسی تأیید شود. در هر حالت، دستگاه اجرائی، مسؤولیت کامل گواهینامه‌ها را به عهده دارد.

مقرره ۳- ث

صدور یا پشت‌نویسی گواهینامه توسط عضو دیگر

۱- بنا به درخواست دستگاه اجرائی ۷ عضو دیگر می‌تواند موجب گردد که کشتی بازرسی شود، و اگر قانع شد که با مفاد کنوانسیون رعایت می‌شود، باید گواهینامه را صادر یا اجازه صدور آن را برای کشتی بدهد و در صورت اقتضاء، آن گواهینامه را پشت‌نویسی نماید یا اجازه پشت‌نویسی آن را طبق این ضمیمه بدهد.

۲- یک رونوشت از گواهینامه و یک رونوشت از گزارش بازرسی باید هرچه سریعتر برای دستگاه اجرایی درخواست کننده ارسال شود.

۳- گواهینامه‌ای که به این صورت صادر می‌شود باید حاوی عبارتی به این مضمون باشد که بنا به درخواست دستگاه اجرائی صادر شده است و باید از همان قوت و رسمیت گواهینامه‌های صادره توسط دستگاه اجرائی برخوردار باشد.

۴- هیچ گواهینامه‌ای نباید برای کشتی که محق به برافراشتن پرچم کشور غیر عضو می‌باشد، صادر شود.

مقرره ۴- ث

شکل گواهینامه

گواهینامه باید به زبان رسمی عضو صادرکننده آن و طبق نمونه ارائه شده در پیوست (۱) تهیه شود. اگر زبان استفاده شده انگلیسی، فرانسوی یا اسپانیایی نباشد، متن باید حاوی ترجمه‌ای به یکی از این زبانها باشد.

مقرره ۵- ث

مدت و اعتبار گواهینامه

۱- گواهینامه باید برای مدت مشخص شده توسط دستگاه اجرایی که نباید از پنج سال تجاوز نماید، صادر شود.

۲- برای بازرسی‌های مجدد:

(۱) صرف نظر از الزامات بندر (۱)، هنگامی که بازرسی مجدد، سه ماه قبل از تاریخ انقضاء گواهینامه موجود کامل می‌شود، گواهینامه جدید باید از تاریخ اتمام بازرسی مجدد تا تاریخی که بیش از پنج سال از تاریخ انقضاء گواهینامه موجود نخواهد بود، معتبر باقی بماند.

(۲) هنگامی که بازرسی مجدد پس از تاریخ انقضاء گواهینامه موجود کامل می‌شود، گواهینامه جدید باید از تاریخ اتمام بازرسی مجدد تا تاریخی که بیش از پنج سال از تاریخ انقضاء گواهینامه موجود نخواهد بود، معتبر باقی بماند.

(۳) هنگامی که بازرسی مجدد بیش از سه ماه قبل از تاریخ انقضاء گواهینامه موجود کامل می‌شود، گواهینامه جدید، باید از تاریخ اتمام بازرسی مجدد تا تاریخی که بیش از پنج سال از تاریخ اتمام بازرسی مجدد نخواهد بود، معتبر باقی بماند.

۳- چنانچه گواهینامه‌ای برای مدت کمتر از پنج سال صادر شود، دستگاه اجرایی می‌تواند اعتبار گواهینامه را تا پس از تاریخ انقضاء گواهینامه که حداکثر زمان آن در بند (۱) مشخص شده تمدید نماید، به شرطی که بازرسی‌های اشاره شده در مقرره (۱)، ۳، ۱- ث) هنگامی که یک گواهینامه برای مدت پنج سال صادر می‌شود در صورت اقتضاء قابل اجراء باشد.

۴- اگر پس از اتمام بازرسی مجدد، نتوان گواهینامه جدیدی برای کشتی قبل از تاریخ انقضاء گواهینامه موجود صادر کرد یا به کشتی داد، شخص یا سازمان مجاز توسط دستگاه اجرایی می‌تواند گواهینامه موجود را پشت‌نویسی کند و چنین

گواهینامه‌ای باید برای مدتی که نباید از پنج ماه از تاریخ انقضاء تجاوز کند، معتبر تلقی شود.

۵- اگر یک کشتی به هنگامی که گواهینامه آن منقضی می‌گردد، در بندری که باید مورد بازرسی قرار گیرد نباشد، دستگاه‌اجرائی می‌تواند مدت اعتبار گواهینامه را تمدید نماید، اما این تمدید فقط به این منظور اعطاء می‌شود که کشتی اجازه داشته باشد سفر خود را تا بندری که باید مورد بازرسی قرار گیرد کامل نماید، و تنها در مواردی صورت می‌گیرد که به نظر برسد که این تمدید صحیح و معقول است.

هیچ گواهینامه‌ای نباید برای مدتی بیش از سه ماه تمدید شود و کشتی که چنین تمدیدی به آن اعطاء می‌شود نباید، هنگامی که به بندری می‌رسد که باید مورد بازرسی قرار بگیرد، با اتکاء به چنین تمدیدی بندر را بدون داشتن گواهینامه جدید ترک کند. هنگامی که بازرسی مجدد کامل می‌شود، گواهینامه جدید باید تا تاریخی که بیش از پنج سال از تاریخ انقضاء گواهینامه موجود قبل از اعطاء تمدید نخواهد بود، اعتبار داشته باشد.

۶- گواهینامه صادره برای کشتی که به سفرهای کوتاه مشغول است و طبق مفاد فوق‌الذکر در این مقرر تمدید نشده است، می‌تواند توسط دستگاه اجرائی با اعطاء یک فرجه حداکثر یک

ماهه از تاریخ انقضاء موجود در آن تمدید شود.

هنگامی که بازرسی مجدد کامل می‌شود، گواهینامه جدید باید تا تاریخی که بیش از پنج سال از تاریخ انقضاء گواهینامه موجود قبل از اعطاء تمدید نخواهد بود، اعتبار داشته باشد.

۷- در شرایط خاص، آن‌طور که توسط دستگاه اجرایی تعیین می‌گردد، گواهینامه جدید نیازی به تاریخ‌گذاری از تاریخ انقضاء گواهینامه موجود بر طبق بند (۲، ۵، ۲) یا ۶ این مقرر ندارد. در این شرایط خاص، گواهینامه جدید باید تا تاریخی که بیش از پنج سال از تاریخ اتمام بازرسی مجدد نخواهد بود، اعتبار داشته باشد.

۸- اگر یک بازرسی سالانه قبل از مدت مشخص شده در مقرره (۱-ث) کامل شود، سپس:

(۱) تاریخ سالگرد گواهینامه که روی آن قید شده باید از طریق پشت‌نویسی گواهینامه به تاریخی که نباید بیش از سه ماه دیرتر از تاریخ اتمام بازرسی باشد، اصلاح شود؛

(۲) بازرسی سالانه یا میان دوره‌ای بعدی مورد لزوم در مقرره (۱-ث) باید در فواصل تجویز شده در آن مقرره با استفاده از تاریخ سالگرد جدید، به اتمام برسد؛

(۳) تاریخ انقضاء ممکن است بدون تغییر باقی بماند، به شرطی که یک یا چند بازرسی سالانه به گونه‌ای انجام شده باشد که حداکثر فواصل میان بازرسی‌ها از میزان تجویز شده در مقرره (۱-ث) تجاوز ننماید.

۹- گواهینامه صادره به موجب مقرره (۲-ث) یا (۳-ث) در صورتی که یکی از شرایط زیر وجود داشته باشد از درجه اعتبار ساقط خواهد شد:

(۱) اگر سازه، تجهیزات، سیستمها، قطعات، ترتیبات و مواد لازم جهت مطابقت کامل با این کنوانسیون تغییر کرده باشد، تعویض یا تعمیر اساسی شده باشد و گواهینامه طبق این ضمیمه پشت‌نویسی نشده باشد؛

(۲) به محض انتقال کشتی به پرچم کشور دیگر گواهینامه جدید تنها وقتی صادر می‌شود که عضو صادرکننده گواهینامه جدید کاملاً از تطابق کشتی با الزامات مقرره (۱-ث) رضایت حاصل نماید. در صورت انتقال میان اعضاء، عضوی که قبلاً کشتی رسماً حق برافراشتن پرچم آن را داشته، در صورتی که در طی سه ماه پس از انتقال از وی درخواست شود، باید هرچه سریعتر رونوشت گواهینامه‌هایی که کشتی قبل از انتقال با خود داشته و در صورت موجود بودن، رونوشت گزارشهای مربوط بازرسی را به آن دستگاه اجرائی ارسال نماید.

(۳) اگر بازرسیهای مربوط در مدتی که تحت مقرره (۱. ۱-ث) مشخص شده کامل

نشده باشد؛ یا

(۴) اگر گواهینامه طبق مقررہ 11-â-ث) با پشت‌نویسی تأیید نشده باشد.

پیوست ۱

شکل گواهینامه بین‌المللی مدیریت آب توازن

گواهینامه بین‌المللی مدیریت آب توازن

صادرہ بہ موجب مفاد کنوانسیون بین‌المللی کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات
کشتی‌ها (کہ از این پس «کنوانسیون» نامیدہ می‌شود) تحت صلاحیت دولت
.....

.....

(عنوان کامل کشور)

توسط

.....

.....

....

(عنوان کامل شخص یا سازمان ذی‌صلاح مجاز طبق مفاد کنوانسیون)

مشخصات کشتی

..... نام کشتی

..... شماره یا حروف مشخصہ

..... بندر ثبت

..... ظرفیت ناخالص

..... شماره سازمان بین‌المللی دریانوردی

تاریخ ساخت
 ظرفیت آب توازن (به متر مکعب)
 جزئیات روش (روشهای) مدیریت آب توازن استفاده شده
 روش مدیریت آب توازن استفاده شده.....
 تاریخ نصب (در صورت امکان).....
 نام سازنده در صورت امکان
 روش (روشهای) کاصلی مدیریت آب توازن به کار گرفته شده در این کشتی
 عبارتند از:

طبق مقرر ۱- ت

طبق مقرر ۲- ت

..... (شرح داده شود).

کشتی مشمول مقرر ۴- ت می باشد.

بدینوسیله گواهی می شود:

۱- که کشتی طبق مقرر ۱- ت ضمیمه کنوانسیون بازرسی شده است؛ و
 ۲- این بازرسی نشان می دهد که مدیریت آب توازن کشتی با ضمیمه این کنوانسیون
 مطابقت دارد.

۳- این گواهینامه تا تاریخ منوط به بازرسی های طبق
 مقرر ۱- ت ضمیمه کنوانسیون اعتبار دارد.

تاریخ تکمیل بازرسی که این گواهینامه بر مبنای آن صادر شده است: روز / ماه / سال
 صادره از

..... (محل صدور گواهینامه).

..... تاریخ صدور

..... (امضاء مقام مجاز صادر کننده گواهینامه).

(مهر یا علامت مقام، در صورت اقتضاء).....

پشت‌نویسی بازرسی (های) سالانه و میان‌دوره‌ای

بدینوسیله گواهی می‌شود که در بازرسی مقرر طبق مقرره ۱- ت ضمیمه کنوانسیون،

تشخیص داده شد که کشتی با مفاد مربوط کنوانسیون مطابقت دارد.

بازرسی سالانه:

امضاء.....

(امضاء مقامی که به‌طور مقتضی مجاز شده است)

مکان:

تاریخ:

(مهر یا علامت مقام، در صورت اقتضاء)

بازرسی سالانه میان‌دوره‌ای

امضاء.....

(امضاء مقامی که به‌طور مقتضی مجاز شده است)

مکان:

تاریخ:

(مهر یا علامت مقام، در صورت اقتضاء)

بازرسی سالانه میان‌دوره‌ای

امضاء.....

(امضاء مقامی که به‌طور مقتضی مجاز شده است)

مکان:

تاریخ:

(مهر یا علامت مقام، در صورت اقتضاء)

بازرسی سالانه

امضاء.....

(امضاء مقامی که به طور مقتضی مجاز شده است)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا علامت مقام، در صورت اقتضاء)

بازرسی سالانه میان دوره‌ای

طبق مقررہ ۳.۸.۵ - ث

گواهی می‌شود که در بازرسی سالانه / میان دوره‌ای انجام شده بر طبق مقررہ ۳.

۸,۵- ث

ضمیمه کنوانسیون، تشخیص داده شد که کشتی با مفاد مربوط کنوانسیون مطابقت

دارد.

امضاء.....

(امضاء مقامی که به طور مقتضی مجاز شده است)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا علامت مقام، در صورت اقتضاء)

پشت نویسی جهت تمدید گواهینامه‌ای که کمتر از پنج سال اعتبار دارد، هنگامی که

مقررہ (۳.۵ - ث) اعمال می‌گردد.

کشتی با مفاد مربوط کنوانسیون مطابقت دارد و این گواهینامه باید طبق مقررہ (۳).

۵- ث) ضمیمه کنوانسیون، به عنوان گواهینامه معتبر تا تاریخ..... پذیرفته

شود.

امضاء.....

(امضاء مقامی که به طور مقتضی مجاز شده است)

مکان:

تاریخ:

(مهر یا علامت مقام، در صورت اقتضاء)

پشت‌نویسی هنگامی که بازرسی مجدد اتمام یافته و مقررہ (۴. ۵-ث) اعمال می‌گردد.

کشتی با مفاد مربوط کنوانسیون مطابقت داشته و این گواهینامه باید بر طبق مقررہ (۴. ۵-ث) ضمیمه کنوانسیون به عنوان گواهینامه معتبر تا تاریخ..... پذیرفته شود.

امضاء.....

(امضاء مقامی که به طور مقتضی مجاز شده است)

مکان:

تاریخ:

(مهر یا علامت مقام، در صورت اقتضاء)

پشت‌نویسی جهت تمدید اعتبار گواهینامه تا رسیدن به بندر بازرسی و یا دادن فرجه، هنگامی که مقررہ (۵. ۵-ث) یا (۶. ۵-ث) اعمال می‌شود.

این گواهینامه باید بر طبق مقررہ (۵. ۵-ث) یا (۶. ۵-ث) ضمیمه کنوانسیون، به عنوان

گواهینامه معتبر تا تاریخ..... پذیرفته شود.

امضاء.....

(امضاء مقامی که به طور مقتضی مجاز شده است)

مکان:

تاریخ:

(مهر یا علامت مقام، در صورت اقتضاء)

پشت‌نویسی جهت جلوانداختن تاریخ سالگرد هنگامی که مقرر (۸. ۵-ث) اعمال می‌گردد.

طبق مقرر (۸. ۵-ث) کنوانسیون تاریخ جدید سالگرد..... می‌باشد.
امضاء.....

(امضاء مقامی که به‌طور مقتضی مجاز شده است)
..... مکان:

..... تاریخ:
(مهر یا علامت مقام، در صورت اقتضاء)

طبق مقرر (۸. ۵-ث) کنوانسیون تاریخ جدید سالگرد..... می‌باشد.
امضاء.....

(امضاء مقامی که به‌طور مقتضی مجاز شده است)
..... مکان:

..... تاریخ:
(مهر یا علامت مقام، در صورت اقتضاء)

پیوست ۲

فرم دفتر ثبت آب توازن

کنوانسیون بین‌المللی کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی‌ها
شروع دوره از تا

..... نام کشتی

..... شماره سازمان بین‌المللی دریانوردی:

..... ظرفیت ناخالص:

..... پرچم:

ظرفیت کلی آب توازن (به متر مکعب).....

- کشتی دارای طرح مدیریت آب توازن می باشد.
- نقشه کشتی که تانکرهای آب توازن را نشان می دهد.

۱- مقدمه

طبق مقرره ۲- ب ضمیمه کنوانسیون بین المللی کنترل و مدیریت آب توازن و رسوبات کشتی ها، برای هر عملیات آب توازن سابقه ای باید نگهداری شود. این سابقه، شامل تخلیه های انجام شده به دریا و به تسهیلات دریافت می شود.

۲- آب توازن و مدیریت آب توازن

آب توازن یعنی آب و مواد معلق در آن که به کشتی آورده می شود تا تعادل، کج شدگی، آبخور، پایداری یا فشارهای کشتی را کنترل نماید مدیریت آب توازن باید طبق طرح تأیید شده مدیریت آب توازن بوده و دستورالعمل های تهیه شده توسط سازمان را مدنظر قرار دهد.

۳- اقلام اطلاعاتی دفتر ۳ب آب توازن

در هریک از موقعیت های زیر، اقلام اطلاعاتی باید در دفتر ثبت آب توازن درج شود:

۱،۳- زمانی که آب توازن به کشتی آورده می شود:

۱- تاریخ، زمان و محل بندر یا تسهیلات برداشت آب توازن (بندر یا عرض / طول جغرافیایی)، عمق محل اگر خارج از بندر باشد.

۲- حجم تخمینی برداشت به متر مکعب

۳- امضاء مأمور مسئول عملیات

۲،۳- هنگامی که آب توازن به گردش در می آید یا به منظور مدیریت آب توازن

تصفیه می شود:

- ۱- تاریخ و زمان عملیات
 - ۲- حجم تخمینی آب توازن در حال گردش یا تصفیه شده (به متر مکعب ۹
 - ۳- این که آیا طبق طرح مدیریت آب توازن انجام شده است.
 - ۴- امضاء مأمور مسئول عملیات
 - ۳،۳- هنگامیکه آب توازن به دریا تخلیه می شود.
 - ۱- تاریخ، زمان و محل بندر یا تسهیلات تخلیه (بندر یا عرض / طول جغرافیایی)
 - ۲- حجم تخمینی آب توازن تخلیه شده به متر مکعب به اضافه حجم باقیمانده به
- متر مکعب
- ۳- اینکه آیا طرح تأیید شده مدیریت آب توازن قبل از تخلیه اجراء شده است.
 - ۴- امضاء مأمور مسئول عملیات
 - ۵،۳- برداشت یا تخلیه اتفاقی یا استثنایی آب توازن
 - ۱- تاریخ و زمان وقوع
 - ۲- بندر یا موقعیت کشتی در زمان وقوع
 - ۳- حجم تخمینی آب توازن تخلیه شده
 - ۴- شرایط برداشت، تخلیه نشسته یا هدر رفتن، علت مربوط به آن و ملاحظات کلی
 - ۵- این که آیا طرح تأیید شده مدیریت آب توازن قبل از تخلیه اجراء شده است.
 - ۶- امضاء مأمور مسئول عملیات
 - ۶،۳- روش های عملیاتی اضافی و ملاحظات کلی
 - ۴- حجم آب توازن
- حجم آب توازن کشتی باید به متر مکعب برآورده شود. دفتر ثبت آب توازن حاوی ارجاعات متعددی به حجم تخمینی آب توازن است. تصدیق می شود که صحت حجم های تخمین زده شده آب توازن به تفسیر آن بستگی دارد.

ثبت عملیات آب توازن

نمونه صفحه دفتر ثبت آب توازن

نام کشتی:

شماره یا حروف مشخصه:

تاریخ

اقلام (تعداد)

ثبت عملیات / امضاء مأمور مسئول

امضاء فرمانده

سوابق مشتمل بر:

۱- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تنوع زیستی

مصوب ۱۳۷۵/۳/۶

۲- قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون بین‌المللی اندازه‌گیری ظرفیت کشتیها

مصوب ۱۳۵۲/۹/۵

در پرونده مربوطه در اداره کل قوانین موجود می‌باشد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون، شامل مقدمه و بیست و دوم ماده و

یک ضمیمه و دو پیوست در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و هشتم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۳/۵ به تأیید شورای نگهبان رسید.
رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

شماره ۳۵۹۷۹ ۱۳۸۹/۳/۲

وزارت راه و ترابری

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل (تشریفات) آمادگی، مقابله و همکاری در برابر سوانح آلودگی ناشی از مواد خطرناک و سمی مصوب ۲۰۰۰ میلادی (برابر با ۱۳۷۹ هجری شمسی) که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۲۵ فروردین ماه ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۲/۱۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۳۶۳/۸۴۸۳ مورخ ۱۳۸۹/۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.
رئیس جمهور - محمود احمدی‌نژاد

۲۷- قانون الحاق جمهوری اسلامی ایران به پروتکل (تشریفات) آمادگی، مقابله و همکاری در برابر سوانح آلودگی ناشی از مواد خطرناک و سمی مصوب ۲۰۰۰ میلادی (برابر با ۱۳۷۹ هجری شمسی)

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به پروتکل (تشریفات) آمادگی، مقابله و همکاری در برابر سوانح آلودگی ناشی از مواد خطرناک و سمی مصوب ۲۰۰۰ میلادی (برابر با ۱۳۷۹ هجری شمسی به شرح پیوست ملحق گردد و اسناد الحاق را نزد امین اسناد تودیع نماید.

تبصره ۱- وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و دریانوردی) مسؤول اجراء کنوانسیون می‌باشد و تغییر آن برعهده دولت است.

تبصره ۲- دولت موظف است کلیه اصلاحیه‌های پروتکل (تشریفات) و پیوستهای آن موضوع ماده (۱۲) را در مهلت مناسب قبل از انقضاء مهلت‌های موردنظر در ماده مذکور طبق اصل هفتادوهفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجلس شورای اسلامی حسب مورد اعلام نماید.

در صورتی که مجلس شورای اسلامی اصلاحیه‌ها را تصویب ننماید دولت موظف است مراتب را مبنی بر عدم پذیرش اصلاحیه‌ها، در ظرف مهلت مقرر در موافقتنامه به مراجع ذی‌ربط (موضوع ماده مذکور) اعلام و این اصلاحیه‌ها در این موارد برای دولت جمهوری اسلامی ایران لازم‌الاجراء نخواهد بود.

تبصره ۳- رعایت اصل هفتادوهفت (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای هرگونه

بازنگری یا اصلاح کنوانسیون در اجراء ماده (۱۶) آن، الزامی است.

بسم‌الله الرحمن الرحيم

پروتکل (تشریفات) آمادگی، مقابله و همکاری در برابر سوانح آلودگی ناشی از مواد خطرناک و سمی مصوب ۲۰۰۰ میلادی (برابر ۱۳۷۹ هجری شمسی)

مقدمه:

اعضاء این پروتکل (تشریفات)، که اعضاء کنوانسیون بین‌المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی، مصوب ۳۰ نوامبر ۱۹۹۰ میلادی (برابر با ۱۰ آذر ۱۳۶۹ هجری شمسی) در لندن هستند.

با در نظر گرفتن قطعنامه شماره ۱۰ مصوب فراهمایی (کنفرانس) همکاری بین‌المللی در مورد آمادگی و مقابله در برابر آلودگی نفتی، مورخ ۱۹۹۰ میلادی (برابر با ۱۳۶۹ هجری شمسی) در مورد توسعه حیطه شمول کنوانسیون بین‌المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی، مصوب ۱۹۹۰ میلادی (برابر با ۱۳۶۹ هجری شمسی)، برای دربرگرفتن مواد سمی و خطرناک.

همچنین با در نظر گرفتن این‌که براساس قطعنامه شماره ۱۰ فراهمایی (کنفرانس) همکاری بین‌المللی در مورد آمادگی و مقابله در برابر آلودگی نفتی، مصوب ۱۹۹۰ میلادی (برابر با ۱۳۶۹ هجری شمسی)، سازمان بین‌المللی دریانوردی کار خود را در همیاری با تمام سازمانهای بین‌المللی ذی‌نفع در همه جوانب آمادگی، مقابله و همکاری در برابر سوانح آلودگی ناشی از مواد خطرناک و سمی افزایش داده است.

با در نظر گرفتن اصل «آلوده کننده، مسؤول پرداخت است» به عنوان یک اصل کلی حقوق بین‌الملل محیط زیست.

با آگاهی از تدوین راهبردی به منظور یکپارچه کردن رویکرد احتیاطی در خط مش‌های سازمان بین‌المللی دریانوردی، همچنین با آگاهی از این‌که در صورت سانحه آلودگی ناشی از مواد خطرناک و سمی، اقدام مؤثر و سریع به منظور کاهش خسارتی که ممکن است از چنین سانحه‌ای ناشی شود، ضروری است به شرح زیر موافقت نموده‌اند.

ماده ۱- مقررات کلی

۱- اعضاء تعهد می‌نمایند که به‌طور انفرادی یا مشترک تمام اقدامات مناسب را طبق مفاد این پروتکل (تشریفات) و پیوست آن، برای آمادگی و مقابله با سانح آلودگی ناشی

از مواد

خطرناک و سمی انجام دهند.

۲- پیوست این پروتکل (تشریفات) جزء لاینفک پروتکل (تشریفات) را تشکیل می‌دهد و ارجاع به این پروتکل (تشریفات)، همزمان ارجاع به پیوست می‌باشد.

۳- این پروتکل (تشریفات)، در مورد هیچ کشتی جنگی، کشتی تدارکاتی یا کشتی دیگر تحت مالکیت یا بهره‌برداری یک دولت که در زمان استفاده صرفاً در امور غیرتجاری دولت مورد استفاده قرار می‌گیرد. اعمال نمی‌گردد. با این حال هر عضو با تصویب اقدامات مناسبی که در بهره‌برداری با قابلیت‌های بهره‌برداری چنین کشتی‌های تحت مالکیت یا بهره‌برداری آن، اختلال ایجاد ننماید. اطمینان حاصل خواهند نمود که چنین کشتی‌هایی تا حد معارف و عملی، به گونه‌ای سازگارانه با این پروتکل (تشریفات) عمل کنند.

ماده ۲- تعاریف

از نظر کنوانسیون:

۱- «سانحه آلودگی ناشی از مواد خطرناک و سمی» (که از این پس «سانحه آلودگی» نامیده می‌شود) یعنی هر اتفاق یا مجموعه‌ای از اتفاق‌ها با منشأ یکسان از جمله آتش‌سوزی یا انفجار که منجر به تخلیه، بیرون‌ریزی یا پخش مواد خطرناک و سمی شود یا بتواند منجر به آن شود یا موجب تهدیدی برای محیط زیست دریایی، یا خط ساحلی یا منافع مربوط به یک یا چند دولت شود یا بتواند بشود و مستلزم اقدام اضطراری یا مقابله فوری باشد.

۲- مواد خطرناک و سمی یعنی هر ماده‌ای غیراز نفت که اگر وارد محیط زیست دریایی شود، محتمل است که خطراتی را برای سلامت انسان ایجاد کند، به منابع زنده و حیات دریایی لطمه وارد آورد، به موارد استفاده از دریا صدمه وارد کند یا دیگر استفاده‌های مشروع از دریا را مختل نماید.

۳- «بنادر دریایی و امکانات جابه‌جایی مواد خطرناک و سمی» یعنی بنادر یا امکاناتی که چنین موادی در آنجا از کشتیها تخلیه یا بارگیری می‌شوند.

۴- «سازمان» یعنی سازمان بین‌المللی دریانوردی

۵- «دبیرکل» یعنی دبیرکل سازمان

۶- کنوانسیون ا.بی.آر.سی یعنی کنوانسیون بین‌المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی، موصوب ۱۹۹۰ میلادی (برابر با ۱۳۶۹ هجری شمسی)

ماده ۳- طرح‌های اضطراری و گزارش‌دهی

۱- هر عضو باید کشتی‌هایی را که محق به برافراشتن پرچم آن هستند، ملزم نماید طرح اضطراری سانحه آلودگی را بر روی کشتی داشته باشد و باید فرماندهان کشتی‌ها یا سایر

اشخاص مسؤول چنین کشتی‌هایی را ملزم نماید که از روشهای گزارش‌دهی تا حدی که الزامی شده‌اند، تبعیت کنند. الزامات طراحی و روشهای گزارش‌دهی هر دو باید با مفاد قفل اعمال کنوانسیونهای تدوین شده توسط سازمان که برای آن عضو لازم‌الاجراء شده‌اند باشد. طرحهای اضطراری سانحه آلودگی در کشتی برای واحدهای فراساحلی، از جمله تأسیسات شناور تولید ذخیره و تخلیه و واحدهای شناور ذخیره باید به موجب مقررات ملی و یا نظامهای مدیریتهای زیست محیطی رسیدگی شوند و از شمول لاین ماده مستثنی هستند.

۲- هر عضو باید به نحوی که مقتضی می‌داند مقامها یا بهره‌برداران مسؤول بنادر دریایی و امکانات جابه‌جایی مواد خطرناک و سمی تحت صلاحیت خود را به داشتن طرحهای اضطراری سانحه آلودگی یا ترتیبات مشابهت که برای مواد خطرناک و سمی و هماهنگ با نظام ملی ایجاد شده طبق ماده (۴) این قانون و تصویب شده طبق وشهای وضع شده توسط مقام ملی صالح باشد، ملزم نماید.

۳- هنگامی که مقامهای مجاز یک عضو از سانحه آلودگی اطلاع یابند باید سایر دولتهایی را که متحمل است منافع آنها توسط سانحه مزبور تحت تأثیر قرار گیرد، آگاه نمایند.

ماده ۴- نظامهای منطقه‌ای و ملی آمادگی و مقابله

۱- هر عضو باید نظام ملی مقابله سریع و مؤثر با سوانح آلودگی را ایجاد نماید این نظام حداقل باید شامل موارد زیر باشد:

الف) تعیین موارد زیر:

- (۱) مقام یا مقامهای صالح ملی با مسئولیت آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی،
- (۲) مرکز یا مراکز ارتباطی عملیاتی ملی، و
- (۳) مقامی که مجاز باشد از طرف آن دولت، درخواست کمک کند یا در مورد ارائه کمک درخواست شده تصمیم‌گیری نماید.

ب) طرح احتیاطی ملی آمادگی و مقابله شامل رابطه سازمانی نهادهای مختلف دخیل اعم از عمومی یا خصوصی، با در نظر گرفتن دستورالعملهای تدوین شده توسط سازمان.

۲- همچنین هر عضو در چهارچوب تواناییهای خود به‌طور انفرادی یا از طریق همکاری دوجانبه یا چند جانبه و در صورت اقتضاء با همکاری صنایع کشتیرانی، صنایع مربوط به مواد خطرناک و سمی، مقامهای بندری و سایر مؤسسات مربوط باید موارد زیر را ایجاد نماید:

الف) حداقل سطح تجهیزات از قبل مستقر شده جهت مقابله با سوانح آلودگی، متناسب با خطر احتمالی و برنامه‌هایی برای استفاده از آن تجهیزات،

ب) برنامه تمرینهایی برای سازمانهای مقابله با سانحه آلودگی و آموزش کارکنان مربوط؛

پ) طرحهای تفصیلی و قابلیت‌های ارتباطی برای مقابله با سانحه آلودگی چنین قابلیت‌هایی باید به‌طور مداوم در دسترس باشد؛ و

ت) سازو کار یا ترتیبی جهت هماهنگ کردن مقابله با سانحه آلودگی، در صورت اقتضاء با قابلیت‌های بسیج منابع لازم.

۳- هر عضو باید اطمینان حاصل نماید که اطلاعات جاری به‌طور مستقیم یا از طریق سازمان یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط در رابطه با موارد زیر به سازمان ارائه شده است:

الف) موقعی، داده‌های مخابراتی و در صورت عملی بودن، مناطق تحت مسئولیت مقامها و مؤسسات موضوع جزء الف) بند (۱)؛

ب) اطلاعات مربوط به تجهیزات مقابله با آلودگی و نظر تخصصی در رشته‌های مربوط به مقابله با سانح آلودگی و نجات دریایی که در صورت درخواست می‌تواند در اختیار سایر دولتها گذاشته شود؛ و
پ) طرح احتیاطی ملی خود.

ماده ۵- همکاری بین‌المللی جهت مقابله با آلودگی

۱- اعضاء موافقت می‌نمایند که باتوجه به تواناییها و در دسترس بودن منابع مربوط خود، بنا به درخواست هر عضوی که از سانحه آلودگی تحت تأثیر قرار گرفته یا احتمال دارد تحت تأثیر قرار گیرد با آن عضو همکاری کنند و خدمات مشورتی، تجهیزات و پشتیبانی فنی را به منظور مقابله با سانحه آلودگی، در صورتی که شدت سانحه مزبور اقتضاء کند، ارائه نمایند تأمین هزینه‌های چنین کمکی براساس مفاد مندرج در پیوست این پروتکل (تشریفات) انجام خواهد شد.

۲- عضوی که درخواست کمک نموده است می‌تواند از سازمان بخواهد که در مشخص نمودن منابع تأمین مالی موقت هزینه‌ها مندرج در بند (۱) فوق، کمک نماید.

۳- هر عضو طبق موافقتنامه‌های قابل اعمال بین‌المللی باید اقدامات حقوقی یا اداری لازم را جهت تسهیل موارد زیر به عمل آورد:

الف) ورود و خروج کشتیها، هواپیماها و سایر وسایل حمل‌ونقل مورد استفاده برای مقابله با سانحه آلودگی و بهره‌برداری از آنها در سرزمین خود یا حمل‌کارکنان، کالاها، مواد و تجهیزات لازم جهت مقابله با سانحه مزبور؛ و

ب) نقل‌وانتقال سریع کارکنان، کالاها، مواد و تجهیزات موضوع جزء الف) فوق به سرزمین خود، از طریق آن به خارج از آن.

ماده ۶- تحقیق و توسعه

۱- اعضاء موافقت می نمایند که به طور مستقیم یا در صورت اقتضاء از طریق سازمان

یا

سازمانها یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط جهت ارتقاء و مبادله نتایج برنامه‌های تحقیق و توسعه مربوط به ارتقای آخرین پیشرفته‌ها در زمینه آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی، از جمله فناوریها و فنون بازرسی، بازدارندگی، بازیافت، متفرق‌سازی، پاکسازی و راههای دیگر کاهش یا تعدیل اثرات سوانح آلودگی و در جهت اعاده وضع سابق، همکاری نمایند.

۲- به این منظور، اعضاء تعهد می نمایند که به طور مستقیم یا در صورت اقتضاء از طریق سازمان یا سازمانها یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط ارتباط لازم را بین مؤسسات اعضاء برقرار نمایند.

۳- اعضاء موافقت می نمایند که به طور مستقیم یا از طریق سازمان یا سازمانها یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط، در صورت اقتضاء جهت ترغیب برگزاری مرتب همایش‌های بین‌المللی در مورد موضوعات مربوط از جمله پیشرفته‌های فناوری در زمینه تجهیزات و فنون مقابله با سوانح آلودگی همکاری نمایند.

۴- اعضاء موافقت می نمایند که از طریق سازمان یا سایر سازمانهای بین‌المللی صالح، توسعه استانداردهای مربوط به فنون و تجهیزات سازگار مقابله با الودگی مواد خطرناک و سمی را تشویق نمایند.

ماده ۷- همکاری فنی

۱- اعضاء تعهد می نمایند که به طور مستقیم یا از طریق سازمان و سایر نهادهای بین‌المللی در صورت اقتضاء در رابطه با آمادگی و مقابله با سوانح الودگی، در موارد زیر به اعضاء که درخواست کمک فنی می نمایند، کمک کنند:

الف) آموزش کارکنان،

ب) اطمینان از در دسترس بودن فناوری، تجهیزات و تأسیسات مربوط؛

پ) تسهیل سایر اقدامات و ترتیبات جهت آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی؛ و

ث) انجام برنامه‌های مشترک تحقیق و توسعه؛

۲- اعضا تعهد می‌نمایند که با رعایت قوانین، مقررات و سیاست‌های ملی خود به‌طور فعال در زمینه انتقال فناوری در رابطه با آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی همکاری نمایند.

ماده ۸- ترغیب همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه در زمینه آمادگی و مقابله اعضا باید تلاش نمایند تا موافقتنامه‌های دوجانبه یا چندجانبه را برای آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی منعقد نمایند. نسخه‌های موافقتنامه‌های مزبور باید به سازمان ارسال گردد تا آنها را بنا به درخواست اعضا، در دسترس قرار دهد.

ماده ۹- ارتباط با سایر کنوانسیونها و سایر موافقتنامه‌ها
هیچ چیز در این پروتکل (تشریفات) نباید به عنوان تغییردهنده حقوق یا تعهدات هر عضو به موجب کنوانسیون یا موافقتنامه بین‌المللی دیگر تفسیر شود.

ماده ۱۰- ترتیبات نهادی

۱- اعضا سازمان را به شرط موافقت آن و در دسترس بودن منابع کافی جهت ادامه فعالیت، برای انجام وظایف و فعالیتهای زیر تعیین می‌نمایند:
الف) خدمات اطلاعاتی:

۱- دریافت، مقایسه و انتشار اطلاعات تهیه شده توسط اعضا و اطلاعات مربوط ارائه شده توسط منابع دیگر در صورت درخواست؛ و

۲- ارائه کمک جهت مشخص نمودن منابع تأمین مالی موقت هزینه‌ها؛

ب) آموزش و کارآموزی:

۱- ترغیب کارآموزی در زمینه آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی؛

۲- ترغیب برگزاری همایش‌های بین‌المللی؛

پ) خدمات فنی؛

۱- تسهیل همکاری در زمینه تحقیق و توسعه؛

۲- ارائه طریق به دولتهایی که در صدد ایجاد قابلیت‌های مقابله ملی یا منطقه‌ای هستند؛ و

۳- تجزیه و تحلیل اطلاعات تهیه شده توسط اعضاء و اطلاعات مربوط تهیه شده توسط منابع دیگر و ارائه طریق یا اطلاعات به دولتها.

ث) کمک‌های فنی؛

۱- تسهیل ارائه کمک‌های فنی به دولتهایی که در صدد ایجاد قابلیت‌های مقابله ملی یا منطقه‌ای هستند؛ و

۲- تسهیل تأمین کمک و مشاوره فنی، بنا به درخواست دولتهایی که با سوانح عمده آلودگی مواجه شده‌اند.

۳- در اجراء فعالیتهای مشخص شده در این ماده، سازمان تلاش خواهد نمود تا توانمندی دولتها را به‌طور انفرادی یا از طریق ترتیبات منطقه‌ای جهت آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی، با استفاده از تجارب دولتها، موافقتنامه‌های منطقه‌ای و ترتیبات صنعتی و با امعان نظر ویژه به نیازهای کشورهای در حال توسعه، تقویت نماید.

۴- مفاد این ماده باید طبق برنامه‌ای که توسط سازمان تهیه و تحت بازنگری قرار می‌گیرد، اعمال شود.

ماده ۱۱- ارزیابی پروتکل (تشریفات)

اعضاء باید در چهارچوب سازمان، اثربخشی پروتکل (تشریفات) را در پرتو اهداف آن، به‌ویژه با توجه به اصول بنیادین همکاری و کمک، مورد ارزیابی قرار دهند.

ماده ۱۲- اصلاحات

۱- این پروتکل (تشریفات) طبق یکی از روشهای مشخص شده در بندهای زیر می‌تواند اصلاح گردد.

۲- اصلاح بعد از بررسی توسط سازمان:

الف) هر اصلاحیه پیشنهادی پروتکل (تشریفات) توسط یک عضو باید به سازمان تسلیم و حداقل شش ماه قبل از بررسی آن، توسط دبیرکل بین تمام اعضاء سازمان و تمام اعضاء توزیع گردد.

ب) هر اصلاحیه‌ای که به شکل فوق پیشنهاد و توزیع گردیده است باید جهت بررسی به کار گروه حفاظت از محیط زیست دریایی سازمان تسلیم گردد.

پ) اعضاء پروتکل (تشریفات)، خواه عضو سازمان باشد یا نباشند، حق دارند که در جریان رسیدگی کار گروه حفاظت از محیط زیست دریایی شرکت نمایند.

ت) اصلاحیه‌ها با اکثریت دوسوم صرفاً اعضاء پروتکل (تشریفات) حاضر و رأی‌دهنده به تصویب خواهد رسید.

ث) اگر اصلاحیه‌ها طبق جزء (ث) فوق به تصویب برسد توسط دبیرکل به تمام اعضاء پروتکل (تشریفات) جهت پذیرش ارسال خواهد شد.

ج)

۱- اصلاحیه یک ماده بلا پیوست پروتکل (تشریفات) در تاریخی پذیرفته شده تلقی خواهد شد که در آن تاریخ دوسوم اعضاء به دبیرکل اعلام نموده باشند که آنها، اصلاحیه را پذیرفته‌اند.

۲- اصلاحیه یک الحاقیه در پایان دوره‌ای که در زمان تصویب آن، توسط کار گروه حفاظت از محیط زیست دریایی مطابق جزء (ت) فوق تعیین شده است، و این دوره کمتر از ده ماه نخواهد بود، پذیرفته شده تلقی خواهد شد، مگر این‌که در طول این دوره، مخالفت دست‌کم یک سوم اعضاء به دبیرکل اعلام شده باشد.

چ)

۱- اصلاحیه یک ماده یا پیوست پروتکل (تشریفات) که طبق ردیف (۱) جزء (ج) فوق پذیرفته شده باشد. شش ماه پس از تاریخی که در آن تاریخ پذیرفته شده تلقی گردیده، برای

اعضائی که به دبیرکل اعلام کرده‌اند که آنها اصلاحیه را پذیرفته‌اند، لازم‌الاجراء خواهد گردید.

۲- اصلاحیه یک الحاقیه که طبق ردیف (۲) جزء (ج) فوق پذیرفته شده است، شش ماه بعد از تاریخی که در آن تاریخ، پذیرفته شده تلقی گردیده، برای تمام اعضاء لازم‌الاجراء خواهد گردید به استثناء آنهایی که پیش از این تاریخ، با آن مخالفت نموده باشند، یک عضو در هر زمان می‌تواند از مخالفت اعلام شده قبلی خود با تسلیم یادداشتی دال بر این موضوع به دبیرکل، صرف‌نظر نماید.

۳- اصلاح توسط یک فراهمایی (کنفرانس).

الف) بنا به درخواست یک عضو که مورد تأیید حداقل یک‌سوم اعضاء قرار بگیرد، دبیرکل، فراهمایی (کنفرانس) اعضاء پروتکل (تشریفات) را جهت بررسی اصلاحات پروتکل (تشریفات) برگزار خواهد کرد.

ب) اصلاحیه‌ای که در فراهمایی مزبور توسط اکثریت دوسوم اعضاء حاضر و رأی‌دهنده تصویب شود، توسط دبیرکل به تمام اعضاء جهت پذیرش آنها، ارسال خواهد شد.

پ) جز در صورتی که فراهمایی تصمیم دیگری اتخاذ نماید، اصلاحیه، پذیرفته شده تلقی و طبق تشریفات مشخص شده در جزء‌های (ج) بند (۲) این ماده لازم‌الاجراء خواهد شد.

۴- تصویب و لازم‌الاجراء شدن اصلاحیه‌ای که منجر به اضافه نمودن پیوست یا الحاقیه می‌شود تابع روشی است که در مورد اصلاحیه پیوست اعمال می‌شود.

۵- با هر عضوی که:

الف) اصلاحیه یک ماده یا پیوست به موجب ردیف (۱) جزء (ج) بند (۲) این ماده را نپذیرفته باشد؛ یا

ب) اصلاحیه‌ای را که منجر به اضافه نمودن پیوست یا الحاقیه به موجب بند (۴) این ماده می‌شود، نپذیرفته باشد؛ یا

پ) مخالفت با اصلاحیه یک الحاقیه به موجب ردیف (۲) جزء (ج) بند (۲) این ماده را ارسال داشته باشد؛

تنها به منظور اعمال اصلاحیه مزبور، به عنوان غیرعضو رفتار می‌شود. چنین رفتاری با تسلیم اطلاعیه پذیرش به موجب ردیف (۲) جزء (ج) بند (۲) این ماده یا صرف نظر کردن از مخالفت به موجب ردیف (۲) جزء (چ) بند (۲) این ماده خاتمه خواهد یافت.

۶- دبیرکل تمام اعضاء را از هر اصلاحیه‌ای که به موجب این ماده لازم‌الاجراء می‌شود، به همراه تاریخی که در آن تاریخ، اصلاحیه لازم‌الاجراء می‌شود، آگاه خواهد کرد.

۷- هر اطلاعیه پذیرش، مخالفت یا صرف نظر کردن از مخالفت در خصوص یک اصلاحیه

به موجب این ماده، باید به طور کتبی به دبیرکل ارسال شود و او اعضاء را از اطلاعیه مزبور و تاریخ وصول آن، آگاه خواهد کرد.

۸- الحاقیه پروتکل (تشریفات) فقط حاوی مقرراتی خواهد بود که ماهیت فنی دارند.

ماده ۱۳- امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب و الحاق

۱- این پروتکل (تشریفات) جهت امضاء در مقر سازمان از تاریخ ۱۵ مارس ۲۰۰۰ تا ۱۴ مارس ۲۰۰۱ میلادی (برابر با ۱۳۷۹/۱۲/۲۵ تا ۱۳۸۰/۱۲/۲۴ هجری شمسی) مفتوح می‌باشد و بعد از آن جهت الحاق مفتوح می‌ماند. هردولت عضو کنوانسیون اُبی.آر.سی می‌تواند به یکی از روشهای زیر عضو این پروتکل تشریفات گردد.

الف) امضاء بدون حق شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب یا

ب) امضاء مشروط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب که متعاقب آن تنفیذ، پذیرش یا

تصویب صورت گیرد، یا

پ) الحاق.

۲- تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به وسیله سپردن سندی به همین منظور نزد دبیرکل، صورت خواهد گرفت.

ماده ۱۴- دولتهایی با بیش از یک نظام حقوقی

۱- اگر یک دولت عضو کنوانسیون اُ.بی.آر.سی دارای دو یا چند واحد سرزمینی باشد که در آنها نظامهای مختلف حقوقی در رابطه با موضوعات مورد حکم در این پروتکل (تشریفات)، قابل اعمال است، می تواند در زمان امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق اعلام کند که این پروتکل (تشریفات) به تمام واحدهای سرزمینی آن یا فقط به یک واحد یا چند از آنها که کنوانسیون اُ.بی.آر.سی در مورد آنها اعمال شده است، تعمیم خواهد یافت و می تواند در هر زمانی این اعلامیه را با تسلیم اعلامیه دیگری تغییر دهد.

۲- هر تعداد از چنین اعلامیه‌هایی به طور کتبی به امین اسناد اعلام خواهد شد باید به طور صریح در آن، واحدهای سرزمینی که پروتکل (تشریفات) در مورد آنها اعمال می شود، ذکر گردد در صورت تغییر، اعلامیه باید به طور صریح واحد یا واحدهای سرزمینی که اعمال پروتکل (تشریفات) در مورد آنها بعضاً تعمیم خواهد یافت و تاریخی که در آن تاریخ، این تعمیم نافذ می شود، ذکر گردد.

ماده ۱۵- لازم الاجراء شدن

۱- این پروتکل (تشریفات) دوازده ماه پس از تاریخی که در آن تاریخ، حداقل پانزده دولت، آن را بدون شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب امضاء کرده باشند یا اسناد لازم جهت تنفیذ، پذیرش،

تصویب یا الحاق را طبق ماده (۱۳) این قانون سپرده باشند، لازم الاجرا خواهد شد.

۲- برای دولتهایی که سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این پروتکل (تشریفات) را بعد از انان الزامات لازم الاجراء شدن آن ولی قبل از تاریخ لازم الاجرا شدن سپرده باشند، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق در تاریخ لازم الاجراء شدن این

پروتکل (تشریفات) یا سه ماه بعد از تاریخ سپردن سند، هرکدام که دیرتر باشد نافذ خواهد شد.

۳- برای دولتهایی که پس از تاریخی که در آن تاریخ، پروتکل (تشریفات) لازم الاجراء شده است، سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را سپرده اند، این پروتکل (تشریفات) سه ماه بعد از تاریخ سپردن سند نافذ خواهد شد.

۴- بعد از تاریخی که در آن تاریخ، اصلاحیه این پروتکل (تشریفات) به موجب ماده (۱۲) پذیرفته شده تلقی گردیده است، هر سند، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق سپرده شده در مورد این پروتکل (تشریفات) به نحو اصلاح شده، اعمال خواهد شد.
ماده ۱۶- فسخ

۱- هر عضو می تواند عضویت خود را در این پروتکل (تشریفات) در هر زمان بعد از انقضای پنج سال از تاریخی که در آن تاریخ، این پروتکل (تشریفات) برای آن عضو لازم الاجراء می شود، فسخ نماید.

۲- فسخ عضویت یا اعلام کتبی به دبیرکل صورت خواهد گرفت.

۳- فسخ عضویت دوازده ماه بعد از دریافت اطلاعیه فسخ عضویت توسط دبیرکل یا بعد از گذشت مدت طولانی تری که ممکن است در اطلاعیه مشخص شود، نافذ خواهد شد.

۴- عضوی که عضویت خود را در کنوانسیون آی.آر.سی فسخ می کند، خودبه خود عضویت در پروتکل (تشریفات) را نیز فسخ می نماید.

ماده ۱۷- امین اسناد

۱- این پروتکل (تشریفات) نزد دبیرکل سپرده خواهد شد.

۲- دبیرکل باید:

الف) تمام دولتهایی را که این پروتکل (تشریفات) را امضاء نموده اند یا به آن ملحق شده اند از موارد زیر آگاه نماید:

(۱) هر امضاء جدید یا سپردن سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به همراه تاریخ

آن

(۲) هر اعلامیه صادره موضوع ماده (۱۴) این پروتکل (تشریفات)؛

(۳) تاریخ لازم الاجراء شدن این پروتکل (تشریفات)؛ و

(۴) سپردن هر سند فسخ عضویت در این پروتکل (تشریفات) همراه با تاریخی که

دریافت

شده و تاریخی که فسخ عضویت نافذ می شود.

ب) نسخه های برابر اصل مصدق این پروتکل (تشریفات) را به دولتهای تمام کشورهایی که این پروتکل (تشریفات) را امضاء نموده یا به آن ملحق شده اند ارسال نماید.

۳- به محض لازم الاجراء شدن این پروتکل (تشریفات)، نسخه اصلی مصدق آن توسط امین اسناد برای ثبت و انتشار طبق ماده ۲۰۲ (a) منشور ملل متحد، به دبیرکل سازمان ملل متحد ارسال خواهد شد.

ماده ۱۸- زبانها

این پروتکل (تشریفات) در یک نسخه اصلی به زبانهای عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی تنظیم شده است و هریک از متون دارای اعتبار یکسان است.

در تأیید مراتب فوق، امضاء کنندگان زیر که از طرف دولتهای متبوع خود برای این منظور اختیار دارند، این پروتکل (تشریفات) را امضاء نموده اند.

این پروتکل (تشریفات) در لندن به تاریخ پانزدهم مارس سال ۲۰۰۰ میلادی (برابر بیست و پنجم اسفند ۱۳۷۹ هجری شمسی) تصویب شد.

پیوست

بازپرداخت هزینه های کمک

۱- الف) چنانچه موافقتنامه‌ای در مورد ترتیبات مالی حاکم بر اقدامات اعضاء در برخورد با سوانح آلودگی، قبل از سانحه آلودگی به صورت دوجانبه یا چندجانبه منعقد نشده باشد، اعضاء هزینه‌های اقدامات مربوط به خود را در برخورد با آلودگی طبق ردیفهای (۱) یا (۲) زیر به عهده خواهند گرفت.

(۱) اگر اقدام توسط یک عضو بنا به درخواست صریح عضو دیگر صورت گرفته باشد، عضو درخواست کننده، هزینه اقدام عضو کمک کننده را پرداخت خواهد کرد. عضو درخواست کننده می‌تواند درخواست خود را در هر زمانی لغو کند، اما در این صورت، هزینه‌هایی را که عضو کمک کننده قبلاً متحمل شده یا تعهد نموده است، به عهده خواهد گرفت.

(۲) اصول ذکر شده در جزء (الف) جز در صورتی که اعضاء مربوط، در هر مورد خاص به گونه دیگری موافقت کرده باشند، اعمال خواهد شد.

ب) اصول ذکر شده در جزء (الف) جز در صورتی که اعضاء مربوط، در هر مورد خاص به گونه دیگری موافقت کرده باشند، اعمال خواهد شد.

۲- هزینه‌های اقدام صورت گرفته توسط یک عضو بنا به درخواست عضو دیگر، جز در صورتی که به گونه دیگری موافقت نشده باشد طبق قانون و رویه جاری عضو کمک کننده در رابطه با بازپرداخت این گونه هزینه‌ها، به صورت عادلانه محاسبه خواهد شد.

۳- عضو درخواست کننده کمک و عضو کمک کننده، در صورت اقتضاء، جهت انجام هر عملی برای پاسخگویی به ادعایی غرامت، همکاری خواهند کرد. بدین منظور، آنها توجه کافی را به نظامهای حقوقی موجود معطوف خواهند داشت. هرگاه اقدامی که بدین صورت انجام گرفته است اجازه جبران کامل هزینه‌های محتمل شده در عملیات کمک‌رسانی را ندهد، عضو درخواست کننده کمک می‌تواند از عضو کمک کننده بخواهد که از بازپرداخت هزینه‌هایی که مبلغ جبران شده را افزایش می‌دهد صرف‌نظر

کند یا هزینه‌هایی را که طبق بند ۲) محاسبه شده‌اند، کاهش دهد عضو مزبور همچنین می‌تواند درخواست تأخیر در بازپرداخت چنین هزینه‌هایی را بنماید. در بررسی چنین درخواستی، اعضاء کمک کننده باید توجه کافی را به نیازهای کشورهای درحال توسعه معطوف دارند.

۴- مفاد این پروتکل (تشریفات) به هیچ نحو به گونه‌ای تفسیر نخواهد شد که به حقوق اعضاء، جهت دریافت هزینه‌های اقداماتی که به موجب سایر مقررات و قواعد حاکم حقوق داخلی و بین‌المللی برای مقابله با آلودگی با تهدید آلودگی، متحمل می‌شوند، از اشخاص ثالث، لطمه‌ای وارد آورد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن پروتکل (تشریفات)، شامل مقدمه و هجده ماده و یک پیوست در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و پنجم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۲/۱۵ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلام - علی لاریجانی

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود پروتکل ایمنی زیستی ملحق شود و اسناد مربوط را مبادله نماید.

پروتکل ایمنی زیستی مربوط به کنوانسیون تنوع زیستی

مقدمه:

اعضای پروتکل

که عضو کنوانسیون تنوع زیستی می‌باشند که از این پس «کنوانسیون» نامیده می‌شود؛

با توجه به بندهای (۳) و (۴) ماده (۱۹) و بند (ز) ماده (۸) و ماده (۱۷) کنوانسیون، با عنایت به تصمیم ۱۱/۵ مورخ ۱۷ نوامبر ۱۹۹۵ (۱۳۷۴/۸/۲۶) فراهمایی اعضای کنوانسیون درباره تهیه پروتکل ایمنی زیستی به خصوص درباره نقل و انتقال برون مرزی موجودات زنده تغییر شکل یافته که حاصل فناوری زیستی جدید هستند و ممکن است اثرات زیان‌آوری بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی داشته باشند و تدوین دستورالعمل‌های مناسبی برای بررسی توافق از قبل اطلاع داده شده، با تأکید مجدد بر رویکرد احتیاطی اصل (۱۵) اعلامیه ریو در خصوص محیط‌زیست و توسعه، با آگاهی از گسترش سریع فناوری زیستی جدید و توجه

روزافزون افکار عمومی به اثرات بالقوه زیان‌آور آن بر تنوع زیستی و نیز در نظر گرفتن خطراتی که برای سلامت انسان دربر دارد، با تصدیق این که اگر فناوری زیستی جدید با معیارهای ایمنی مناسب برای سلامت انسان و محیط‌زیست توسعه یافته و مورد استفاده قرار گیرد، توان بالقوه

زیادی برای تأمین رفاه بشر دارد، با درک اهمیت حیاتی مراکز مبدأ و مراکز تنوع ژنتیکی برای انسان، با در نظر گرفتن قابلیت‌های محدود بسیاری از کشورها به ویژه

کشورهای در حال توسعه برای مقابله با ماهیت و میزان خطرات بالقوه و شناخت شده مرتبط با موجود زنده تغییر شکل یافته، با تشخیص این که موافقتنامه‌های تجاری و زیست‌محیطی باید برای رسیدن به توسعه پایدار به طور متقابل از یکدیگر حمایت کنند، با تأکید بر این که پروتکل به گونه‌ای تفسیر نخواهد شد که به عنوان تغییر در حقوق و تعهدات یک عضو به موجب موافقتنامه‌های بین‌المللی موجود بکار رود و با درک این که هدف از موارد فوق این نیست که این پروتکل را تابع دیگر موافقتنامه‌های بین‌المللی قرار دهد، در موارد زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱- هدف

مطابق با رویکرد احتیاطی مندرج در اصل (۱۵) اعلامیه ریو در خصوص محیط‌زیست و توسعه، هدف این پروتکل کمک و همیاری در جهت تضمین سطح مناسب حفاظت در زمینه انتقال، جابه‌جایی و استفاده ایمن از موجودات زنده تغییر شکل یافته است که حاصل فناوری زیستی جدید هستند و ممکن است با در نظر گرفتن مخاطرات آنها برای سلامت انسان به ویژه نقل و انتقالات برون مرزی اثرات زیان‌آوری بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی داشته باشد.

ماده ۲- مقررات عمومی

۱- هر عضو باید اقدامات حقوقی، اداری و دیگر معیارهای لازم و مناسب برای اجرای تعهدات خود براساس این پروتکل را اتخاذ نماید.

۲- اعضاء باید تضمین کنند که توسعه، جابه‌جایی، حمل و نقل، کاربرد و رهاسازی موجودات زنده تغییر شکل یافته به گونه‌ای انجام می‌شود که با در نظر گرفتن مخابرات آن برای سلامت انسان، از خطرات آن برای تنوع زیستی جلوگیری می‌کند یا آنها را کاهش می‌دهد.

۳- هیچ چیز در این پروتکل به هیچ وجه بر حاکمیت دولت‌ها بر آب‌های ساحلی‌شان که طبق قوانین بین‌المللی تعیین شده است و حقوق حاکمیت و صلاحیت که کشورها در مناطق انحصاری اقتصادی خود و فلات‌های قاره‌ای‌شان مطابق با حقوق

بین‌المللی دارا هستند و اعمال حقوق و آزادی‌های کشتیرانی و هوانوردی توسط کشتی‌ها و هواپیماهای کلیه کشورها که در حقوق بین‌الملل پیش‌بینی شده و به گونه‌ای که در اسناد بین‌المللی مربوطه انعکاس یافته است تأثیر نخواهد گذاشت.

۴- هیچ چیز در این پروتکل نباید به گونه‌ای تفسیر گردد که محدودکننده حق یک عضو برای اتخاذ اقدامی در مورد حفاظت بیشتر در جهت حفظ و استفاده مداوم از تنوع زیستی نسبت به آن

چه در این پروتکل درخواست شده باشد، مشروط بر این که این اقدام با اهداف و مقررات این پروتکل و همچنین با سایر تعهدات آن به موجب حقوق بین‌الملل سازگار باشد.

۵- اعضاء ترغیب می‌گردند تا تخصص‌ها و ابزارهای موجود و کار انجام شده در مراجع رسیدگی بین‌المللی با صلاحیت در زمینه خطرات، نسبت سلامت انسان را به طور مقتضی مورد توجه قرار دهند.

ماده ۳- استفاده از اصطلاحات

از لحاظ این پروتکل:

الف- «فراهمایی اعضاء» به معنای فراهمایی اعضاء کنوانسیون می‌باشد.

ب- «کاربرد محصور شده» به معنای هرگونه عملیات در یک مکان، تأسیسات یا سایر ساختارهای فیزیکی است که با موجودات زنده تغییر شکل یافته سروکار دارند و به وسیله اقدامات ویژه‌ای که به طور مؤثر تماس یا تأثیر آنها را بر محیط‌زیست بیرونی محدود می‌سازد، کنترل می‌شوند.

پ- «صادرات» به معنای جابه‌جایی برون مرزی تعمدی از کشور یک عضو به

کشور عضوی دیگر است.

ت- «صادرکننده» به معنای شخص حقیقی یا حقوقی است که تحت صلاحیت عضو صادرکننده، اقدام به صادر نمودن موجود زنده تغییر شکل یافته می‌کند.

ث- «واردات» به معنای جابه‌جایی برون مرزی تعمدی به داخل کشور عضو از کشور عضو دیگر است.

ج- «واردکننده» به معنای شخص حقیقی یا حقوقی است که تحت صلاحیت عضو واردکننده اقدام به وارد کردن موجود زنده تغییر شکل یافته می‌کند.

چ- «موجود زنده تغییر شکل یافته» به معنای هرگونه موجود زنده‌ای است که دارای ترکیب جدید مواد ژنتیکی است که از طریق استفاده از فناوری زیستی جدید به دست می‌آید.

ح- «موجود زنده» هر ماهیت زیستی که قابلیت تکثیر یا انتقال ماده ژنتیکی خود را داشته باشد از قبیل سازواره‌های سترون، ویروس‌ها، شبه ویروس‌ها و...

خ- «فناوری زیستی جدید» به معنای اعمال:

۱- روش‌های آزمایشگاهی کار با اسیدهای نوکلئیک از جمله اسیددی‌اکسی ریبونوکلئیک نو ترکیب و تزریق مستقیم اسیدهای نوکلئیک به داخل سلول‌ها یا اندامک‌ها یا...

۲- تلفیق سلول‌هایی که در یک خانواده طبقه‌بندی نمی‌شوند از طریق غلبه بر موانع تکثیر فیزیولوژیک طبیعی یا سطوح نو ترکیبی که در روش‌های سنتی انتخاب و تولید مثل مورد استفاده قرار نمی‌گیرند.

د- «سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای» به معنای سازمانی است که به وسیله دولت‌های حاکم در یک منطقه معین تشکیل شده و کشورهای عضو آن صلاحیت در خصوص موضوعاتی که در این پروتکل مورد حکم قرار گرفته را به آن تفویض کرده باشند و طبق تشریفات داخلی خود به طور مقتضی مجاز به امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به آن باشد.

ذ- «نقل و انتقالات برون مرزی» به معنای نقل و انتقال موجودات زنده تغییر شکل یافته از یک عضو به عضو دیگر است، جز از نظر مواد (۱۷) و (۲۴) که نقل و انتقال برون مرزی را به نقل و انتقال بین اعضا و غیراعضا تعمیم می‌دهد.

ماده ۴- حیطه شمول

این پروتکل در مورد نقل و انتقال برون مرزی، عبور، جابه‌جایی و استفاده از کلیه موجودات زنده تغییر شکل یافته، که ممکن است با در نظر گرفتن خطرات برای سلامتی بشر اثرات زیان‌باری بر حفظ و نگهداری و استفاده پایدار از تنوع زیستی داشته باشد، اعمال خواهد شد.

ماده ۵- داروها

علی‌رغم ماده (۴) و بدون خدشه به حق یک عضو در رابطه با ارزیابی خطرات تمامی موجودات زنده تغییر شکل یافته، قبل از تصمیم‌گیری راجع به واردات آنها، این پروتکل در نقل و انتقال برون مرزی موجودات زنده تغییر شکل یافته است که جنبه دارویی برای انسان دارند و در سایر سازمان‌ها یا موافقتنامه‌های بین‌المللی مربوط در نظر گرفته می‌شوند، اعمال نمی‌شود.

ماده ۶- انتقال عبوری و استفاده محصور

۱- علی‌رغم ماده (۴) و بدون خدشه به حق هر عضو در رابطه با انتقال عبوری جهت تنظیم نقل و انتقال موجودات زنده تغییر شکل یافته از قلمرو آن و ارائه هر تصمیم آن عضو به اتاق تهاتر ایمنی زیستی با رعایت بند (۳) ماده (۲) این پروتکل در خصوص انتقال عبوری موجود زنده تغییر شکل یافته خاص از قلمرو آن، مفاد این پروتکل در مورد روش‌های توافقی از قبل

اطلاع داده شده، در رابطه با انتقال عبوری موجودات زنده تغییر شکل یافته اعمال نمی‌شود.

ماده ۷- کاربرد روش‌های توافقی از قبل اطلاع داده شده

۱- با رعایت مواد (۵) و (۶)، روش‌های توافقی از قبل اطلاع داده شده در مواد (۸) تا (۱۱) و (۱۲) از اولین نقل و انتقال برون مرزی تعمدی موجودات زنده تغییر شکل یافته جهت ارائه تعمدی به محیط‌زیست عضو واردکننده اعمال خواهد شد.

۲- «ارائه تعمدی به محیط‌زیست» در بند (۱) بالا به موجودات زنده تغییر شکل یافته که به طور مستقیم به مصرف غذای انسان یا دام می‌رسند و یا نیاز به پردازش دارند، مربوط نمی‌باشد.

۳- ماده (۱۱) قبل از اولین نقل و انتقال برون مرزی موجودات زنده تغییر شکل یافته جهت استفاده مستقیم به صورت غذا یا علوفه یا جهت پردازش اعمال می‌شود.

۴- روش‌های توافقی از قبل اطلاع داده شده در رابطه با نقل و انتقال برون مرزی عمدی موجودات زنده تغییر شکل یافته تعیین شده در تصمیم فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضاء این پروتکل فعالیت می‌کند و احتمالاً اثرات زیانباری بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی ندارند با توجه به خطرات تهدیدکننده سلامت انسان اعمال نخواهد شد.

ماده ۸- اعلامیه

۱- عضو صادرکننده می‌بایستی مرجع ملی صالح عضو واردکننده را قبل از هرگونه نقل و انتقال برون مرزی تعمدی موجودات تغییر شکل یافته که در حیطه شمول بند (۱) ماده (۷) قرار می‌گیرد آگاه سازد یا از صادرکننده بخواهد از ارسال اعلامیه کتبی اطمینان حاصل نماید. این اعلامیه حداقل می‌بایستی دارای اطلاعات تعیین شده در پیوست (۱) باشد.

۲- عضو صادرکننده می‌بایستی تضمین کند که الزام قانونی برای صحت اطلاعات فراهم شده توسط صادرکننده وجود دارد.

ماده ۹- اعلام وصول اعلامیه

۱- عضو واردکننده می‌بایستی وصول اعلامیه را کتباً ظرف نود روز پس از دریافت به آگاه سازنده اعلام کند.

۲- اعلام وصول می‌بایستی حاوی بخش‌های زیر باشد:

الف- تاریخ دریافت اعلامیه؛

ب- این که آیا اعلامیه علی‌الظاهر حاوی اطلاعات مندرج در ماده (۸) هست یا خیر؛

پ- این که آیا اقدام براساس چارچوب مقررات داخلی عضو واردکننده یا طبق روند تصریح شده در ماده (۱۰) این پروتکل انجام می‌شود یا خیر؟

۳- چارچوب مقررات داخلی موضوع جزء (پ) بند (۲) فوق بایستی با این پروتکل سازگار باشد.

۴- عدم اعلام وصول اعلامیه توسط واردکننده دال بر رضایت آن از نقل و انتقالات برون مرزی عمدی نخواهد بود.

ماده ۱۰- روند تصمیم‌گیری

۱- تصمیمات اتخاذ شده از سوی عضو واردکننده بایستی مطابق با ماده (۱۵) این پروتکل باشد.

۲- عضو واردکننده در مدت زمان تعیین شده در ماده (۹)، به آگاه سازنده به طور مکتوب اطلاع خواهد داد که نقل و انتقال بین مرزی عمدی می‌تواند در موارد زیر انجام شود یا خیر:

الف- فقط پس از این که عضو واردکننده رضایت کتبی‌اش را ارائه داده؛ یا

ب- حداقل پس از نود روز بدون ارائه رضایت کتبی بعدی

۳- ظرف دوپست‌وهفتاد روز از تاریخ دریافت اعلامیه، عضو واردکننده به طور مکتوب به آگاه سازنده و اتاق تهاتر ایمنی زیستی، تصمیم موضوع جزء (الف) بند (۲) را که شامل موارد زیر است، اطلاع خواهد داد:

الف- تصویب واردات، با یا بدون شرایط از جمله این که چگونه تصمیم مزبور برای واردات بعدی همان موجود زنده تغییر شکل یافته به کار گرفته خواهد شد؛

ب- ممنوعیت واردات؛

پ- درخواست اطلاعات اضافی مربوط، مطابق با چارچوب مقررات داخلی یا پیوست (۱)، در محاسبه زمانی که طی آن عضو واردکننده بایستی پاسخ دهد، تعداد روزهایی که واردکننده برای اخذ اطلاعات اضافی مربوط بایستی منتظر باشد، در نظر گرفته نخواهد شد؛

ت- آگاه ساختن آگاه سازنده در مورد این که مدت تعیین شده در این بند طی دوره مشخص زمانی تمدید می‌شود.

۴- به استثنای موردی که در آن رضایت بدون قید و شرط اعلام می‌شود، هر تصمیم به موجب بند (۳) فوق باید متضمن دلالتی باشد که براساس آنها اتخاذ شده است.

۵- قصور عضو واردکننده در اعلام تصمیم خود در مدت دوست و هفتاد روز از تاریخ دریافت اعلامیه، به منزله موافقت با نقل و انتقال برون مرزی عمدی نخواهد بود.

۶- عدم قطعیت علمی به دلیل کافی نبودن اطلاعات علمی مربوط و آگاهی از میزان تأثیرات بالقوه زیانبخش موجودات زنده تغییر شکل یافته بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی در کشور عضو واردکننده، همچنین با در نظر گرفتن مخاطرات مربوط به سلامتی انسان، مانع تصمیم‌گیری آن عضو، در صورت اقتضاء در خصوص واردات موجودات زنده تغییر شکل یافته

یافته مورد بحث مندرج در بند (۳) فوق به منظور جلوگیری یا به حداقل رسانیدن اثرات بالقوه زیانبار مزبور نخواهد شد.

۷- فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود در مورد راهکارها و روش‌های مناسب جهت تسهیل نمودن تصمیم‌گیری از سوی اعضاء واردکننده، تصمیم‌گیری خواهد نمود.

ماده - ۱۱ مراحل کار در مورد موجودات زنده تغییر شکل یافته با هدف استفاده مستقیم به عنوان غذا یا علوفه یا پردازش

۱- عضوی که تصمیم نهایی در خصوص استفاده داخلی از جمله قرارداد در بازار، یک موجود زنده تغییرشکل یافته را اتخاذ می کند که ممکن است مشمول نقل و انتقال برون مرزی جهت استفاده مستقیم به عنوان غذا یا علوفه یا پردازش قرار گیرد، باید طی پانزده روز پس از تصمیم گیری مزبور مراتب را از طریق «اتاق تهاتر ایمنی زیستی» به اعضاء اطلاع دهد. این اطلاعات حداقل می بایستی شامل اطلاعات تصریح شده در پیوست (۲) باشد. عضو می بایستی یک نسخه کتبی از اطلاعات را به کانون ملی هر عضوی که از قبل به دبیرخانه اطلاع داده که دسترسی به اتاق تهاتر ایمنی زیستی ندارد، ارائه نماید. این مقررات در مورد تصمیمات مربوط به آزمایشات میدانی اعمال نمی شود.

۲- عضوی که به موجب بند (۱) فوق تصمیمی را اتخاذ می کند باید اطمینان حاصل کند که الزام قانونی برای دقت و صحت اطلاعات تهیه شده از سوی متقاضی وجود دارد.

۳- هر عضو می تواند اطلاعات اضافی را از مقام مسئول تعیین شده در بند (ب) پیوست (۲) درخواست کند.

۴- یک عضو می تواند در چارچوب مقررات داخلی خود که با اهداف این پروتکل سازگار است، در مورد واردات موجودات زنده تغییر شکل یافته با اهداف استفاده مستقیم به عنوان غذا یا علوفه یا پردازش تصمیم گیری کند.

۵- هر عضو باید نسخه هایی از قوانین، مقررات و رهنمودهای ملی جاری مربوط به واردات موجودات زنده تغییر شکل یافته با اهداف استفاده مستقیم به عنوان غذا، علوفه یا پردازش را در صورت وجود در اختیار اتاق تهاتر ایمنی زیستی قرار دهد.

۶- کشور عضو در حال توسعه یا عضو با اقتصاد در حال گذر می تواند در صورت فقدان چارچوب مقررات داخلی موضوع بند (۴) فوق و در اعمال صلاحیت داخلی خود از طریق اتاق تهاتر ایمنی زیستی اعلام کند که تصمیم آن قبل از اولین واردات

یک موجود زنده تغییر شکل یافته با هدف استفاده مستقیم به عنوان غذا، علوفه یا پردازش که درباره آن به موجب

بند (۱) فوق اطلاعاتی فراهم شده مطابق موارد زیر اتخاذ خواهد شد؛

الف- برآورد و ارزیابی خطر که مطابق با پیوست (۳) صورت گرفته است؛

ب- تصمیم‌گیری در قالب زمانی قابل پیش‌بینی که از دویست و هفتاد روز تجاوز نکند، اتخاذ شده است.

۷- قصور عضو در اعلام تصمیم خود طبق بند (۶) فوق به منزله رضایت یا امتناع آن از واردات موجود زنده تغییر شکل یافته با هدف استفاده مستقیم به عنوان غذا یا علوفه یا پردازش نخواهد بود، مگر این که به نحو دیگری توسط عضو تعیین شده باشد.

۸- عدم قطعیت علمی به دلیل کافی نبودن اطلاعات علمی مربوط و آگاهی از تأثیرات بالقوه زیانبار موجودات زنده تغییر شکل یافته بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی در کشور عضو واردکننده با در نظر گرفتن خطراتی برای سلامتی انسان مانع تصمیم‌گیری آن عضو، در صورت اقتضاء، در خصوص واردات موجودات زنده تغییر شکل یافته با هدف استفاده مستقیم به عنوان غذا، علوفه یا پردازش به منظور جلوگیری یا به حداقل رسانیدن اثرات بالقوه زیانبار مزبور نخواهد شد.

۹- عضو می‌تواند نیازهای خود را برای کمک‌های فنی و مالی و ایجاد ظرفیت در خصوص موجودات زنده تغییر شکل یافته با هدف استفاده مستقیم به عنوان غذا، علوفه یا پردازش بیان نماید. اعضاء برای رفع این نیازها مطابق با مواد (۲۲) و (۲۸) همکاری خواهند کرد.

ماده ۱۲- تجدید نظر در تصمیمات

۱- عضو واردکننده در هر زمان، در پرتو اطلاعات علمی جدید در مورد اثرات بالقوه زیان‌آور بر حفظ و استفاده مداوم تنوع زیستی با در نظر گرفتن خطراتی که متوجه سلامت انسان است می‌تواند تصمیم راجع به نقل و انتقال برون مرزی عمدی را

مورد تجدیدنظر قرار داده و آن را تغییر دهد. در این صورت عضو مزبور ظرف سی روز آگاه سازنده‌ای را که قبلاً نقل و انتقال موجودات زنده تغییر شکل یافته موضوع تصمیم مزبور را اطلاع داده و نیز «اتاق تهاتر ایمنی زیستی» را مطلع خواهد نمود و دلایل تصمیم خود را شرح خواهد داد.

۲- هر عضو صادرکننده یا آگاه سازنده می‌تواند در صورت تشخیص موارد زیر از عضو واردکننده بخواهد در تصمیمی که به موجب ماده (۱۰) اتخاذ نموده است تجدید نظر نماید:

الف- وقوع تغییر در شرایطی که بتواند نتیجه ارزیابی خطر را که بر اساس آن تصمیم گرفته شده، تحت تأثیر قرار دهد.

ب- اطلاعات علمی یا فنی اضافی مربوط در دسترس قرار گرفته باشد.

۳- عضو واردکننده موظف است در ظرف نود روز به چنین درخواستی پاسخی کتبی ارائه

داده و دلایل اتخاذ تصمیم خود را شرح دهد.

۴- عضو واردکننده می‌تواند بنا به صلاحدید خود برای واردات آتی درخواست ارزیابی خطر بنماید.

ماده ۱۳- روش ساده

۱- هر عضو واردکننده می‌تواند موارد زیر را از قبل برای اتاق تهاتر ایمنی زیستی مشخص نماید، مشروط بر این که اقدامات مناسب را در جهت تأمین نقل و انتقال برون مرزی بی‌خطر و تعمدی موجودات زنده تغییر شکل یافته مطابق با هدف این پروتکل انجام دهد.

الف- مواردی را که در آن نقل و انتقال بین مرزی عمدی همزمان با اعلام انتقال به عضو واردکننده صورت می‌گیرد:

چنین اعلام‌هایی ممکن است برای نقل و انتقال مشابه بعدی برای همان عضو به کار رود.

ب- واردات موجودات زنده تغییر شکل یافته‌ای که از روش توافقی از قبل اطلاع داده شده معاف می‌باشند.

۲- اطلاعات مربوط به نقل و انتقال برون‌مرزی عمدی که باید در اعلام‌های موضوع جزء (الف) بند (۱) ارائه شود، اطلاعات تعیین شده در پیوست (۱) خواهد بود.

ماده ۱۴- ترتیبات و موافقتنامه‌های دوجانبه، منطقه‌ای و چندجانبه

۱- اعضاء می‌توانند مطابق با اهداف این پروتکل موافقتنامه‌ها و ترتیبات دوجانبه، منطقه‌ای و چندجانبه‌ای را برای نقل و انتقال برون‌مرزی عمدی موجودات زنده تغییر شکل یافته منعقد سازنده مشروط بر این‌که موافقتنامه‌ها و ترتیبات مزبور منجر به سطح حفاظت پایین‌تری نسبت به آنچه در این پروتکل پیش‌بینی نشود.

۲- اعضاء موظفند از طریق اتاق تهاتر ایمنی زیستی هرگونه موافقتنامه و ترتیبات دوجانبه، منطقه‌ای و چندجانبه‌ای را که قبل یا بعد از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل منعقد ساخته‌ای به اطلاع یکدیگر برسانند.

۳- مفاد این پروتکل، نقل و انتقال برون‌مرزی عمدی را که به موجب موافقتنامه‌ها و ترتیبات مزبور بین اعضاء آن موافقتنامه‌ها یا ترتیبات صورت می‌گیرد. تحت تأثیر قرار نخواهد داد.

۴- هر عضو می‌تواند معین نماید که برای واردات خاص، مقررات داخلی آن اعمال شود و موظف است تصمیم خود را به اطلاع «اتاق تهاتر ایمنی زیستی» برساند.

ماده ۱۵- ارزیابی خطر

۱- تقبل ارزیابی خطر به موجب این پروتکل براساس روش صحیح علمی و مطابق

با

پیوست (۳) و با در نظر گرفتن روش‌های شناخته شده ارزیابی خطر انجام خواهد شد. به منظور شناسایی و ارزیابی اثرات زیان‌آور احتمالی موجودات زنده تغییر شکل یافته بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی و نیز با در نظر گرفتن مخاطرات آن برای

سلامت انسان، چنین ارزیابی‌هایی حداقل باید بر پایه اطلاعات به دست آمده، طبق ماده (۸) و دیگر مدارک و شواهد علمی قابل دسترس باشد.

۲- عضو واردکننده باید اطمینان حاصل کند که ارزیابی‌های خطر برای تصمیمات اتخاذ شده به موجب ماده (۱۱) صورت می‌گیرد و می‌تواند از صادرکننده بخواهد ارزیابی‌های خطر را انجام دهد.

۳- در صورت درخواست عضو واردکننده، هزینه انجام ارزیابی خطر برعهده آگاه سازنده می‌باشد.

ماده ۱۶- کنترل خط

۱- اعضاء موظفند با در نظر گرفتن بند(ز) ماده (۸) کنوانسیون، راهکارها، اقدامات و استراتژی‌های مناسبی را برای تنظیم، مدیریت و کنترل خطرهای مشخص شده در مقررات ارزیابی خطر این پروتکل در ارتباط با استفاده، جابه‌جایی و نقل و انتقال برون‌مرزی موجودات زنده تغییر شکل یافته وضع و اجرا نمایند.

۲- انجام اقدامات بر اساس ارزیابی خطر باید تا حدی که برای جلوگیری از اثرات زیان‌آور موجود زنده تغییر شکل یافته بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی، با در نظر گرفتن میزان خطر برای سلامت انسان در قلمرو عضو واردکننده ضروری است، صورت گیرد.

۳- هر عضو موظف است اقدامات مناسب را به منظور جلوگیری از نقل و انتقال برون مرزی غیرعمدی موجودات زنده تغییر شکل یافته انجام دهد از جمله، اقداماتی که مستلزم انجام ارزیابی خطر پیش از نخستین رهاسازی یک موجود زنده تغییر شکل یافته است.

۴- بدون خدشه به بند (۲) فوق، هر عضو باید تلاش نماید که هر موجود زنده تغییر شکل یافته، اعم از وارد شده و یا در داخل پرورش داده شده، دوره نظارتی مناسبی را بگذارند که متناسب با چرخه زندگی یا زمان تکثیر آن قبل از این که مورد استفاده قرار گیرد، باشد.

۵- اعضاء موظف به همکاری در موارد زیر می‌باشند:

الف- شناسایی موجودات زنده تغییر شکل یافته یا صفات خاص موجودات زنده تغییر شکل یافته که ممکن است اثرات زیانبار بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی و نیز با در نظر گرفتن خطراتی که ممکن است برای سلامت انسان داشته باشد.

ب- اتخاذ اقدامات مناسب در خصوص رفتار چنین موجودات زنده تغییر شکل یافته یا

صفات خاص آنها.

ماده ۱۷- نقل و انتقالات برون مرزی غیرعمدی و اقدامات اضطراری

۱- هر عضو چنانچه اطلاع حاصل کند که در حوزه صلاحیت آن رخداد ناشی از رهاسازی اتفاق افتاده که منجر به نقل و انتقال برون مرزی غیرعمدی یک موجود زنده تغییر شکل یافته شده یا ممکن است منجر به این اتفاق شود و احتمال می‌رود که اثرات زیانبار قابل توجهی بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی بگذارد، اقدامات لازم را در جهت مطلع کردن کشورهای که تحت تأثیر واقع شده‌اند یا به طور بالقوه تحت تأثیر قرار گرفته‌اند، اتاق تهاتر ایمنی زیستی و در صورت اقتضاء سازمان‌های بین‌المللی مربوط با در نظر گرفتن خطراتی که متوجه سلامت انسان در کشورهای مزبور است، انجام خواهد داد. اطلاع‌رسانی باید در اسرع وقت و به محض حصول اطلاع عضو از موقعیت فوق انجام گیرد.

۲- هر عضو می‌بایستی جزئیات مربوط به کانون تماس خود به منظور دریافت اطلاعات به موجب این ماده را حداکثر تا تاریخ لازم‌الاجرا شدن این پروتکل در مورد خود در اختیار اتاق تهاتر ایمنی زیستی قرار دهد.

۳- تمامی اطلاعات ناشی از بند(۱) فوق می‌بایستی شامل موارد زیر باشد؛

الف- اطلاعات مربوط قابل دسترسی در مورد کمیت‌های برآورد شده و مشخصات و یا صفات مربوط موجود زنده تغییر شکل یافته؛

ب- اطلاعات مربوط به شرایط و تاریخ تخمینی رهاسازی و استفاده از موجودات زنده تغییر یافته در عضو مبدأ؛

پ- تمامی اطلاعات موجود در مورد اثرات زیانبار احتمالی بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی، با در نظر گرفتن خطراتی که متوجه سلامت انسان است و نیز اطلاعات در دسترس در مورد اقدامات احتمالی مدیریت خطر؛

ت- تمامی اطلاعات مربوط دیگر؛ ث- کانون تماس برای اطلاعات بیشتر.

۴- به منظور به حداقل رساندن اثرات زیانبار قابل توجه به حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی، با در نظر گرفتن میزان خطر برای سلامت انسان هر عضو که در حوزه صلاحیت آن رها شدن موجود زنده تغییر شکل یافته موضوع بند (۱) اتفاق افتاده است، می‌بایستی بلافاصله با کشورهای که تحت تأثیر واقع شده‌اند یا به طور بالقوه تحت تأثیر قرار گرفته‌اند، مشورت کند تا آنها بتوانند واکنش‌های مناسب را تعیین و اقدامات لازم از جمله اقدامات اضطراری را اتخاذ کنند.

ماده ۱۸- جابه‌جایی، حمل و نقل، بسته‌بندی و شناسایی

۱- به منظور اجتناب از اثرات زیانبار بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی و با در نظر

گرفتن میزان خطر برای سلامت انسان، هر عضو اقدامات لازم را اتخاذ خواهد کرد با مقرر کند موجودات زنده تغییر شکل یافته‌ای که حمل و نقل برون‌مرزی عمدی آنها در دامنه شمول این پروتکل قرار می‌گیرد با در نظر گرفتن قواعد و معیارهای بین‌المللی مربوط تحت شرایط ایمنی، جابه‌جا، بسته‌بندی و حمل و نقل شوند.

۲- هر عضو اقداماتی را اتخاذ خواهد کرد تا مقرر کند حداقل اسناد و مدارک همراه:

الف- موجودات زنده تغییر شکل یافته با هدف استفاده مستقیم به عنوان غذا یا علوفه یا پردازش، باشد و به روشنی مشخص کند که «ممکن است محتوی» موجودات زنده تغییر شکل یافته باشد و به منظور رهاسازی عمدی در محیط زیست نمی‌باشد و

نیز کانون تماسی برای اطلاعات بیشتر را مشخص کند. فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضاء این پروتکل فعالیت می‌کند حداکثر دوسال پس از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل، در مورد الزامات تفضیلی برای این منظور، از جمله تصریح هویت و هر نوع مشخصه منحصر به فرد آنها اتخاذ تصمیم خواهد نمود.

ب- موجودات زنده تغییر شکل یافته که برای استفاده محصور معین شده‌اند، باشد و به روشنی مشخص کند که آنها موجودات زنده تغییر شکل یافته هستند و هر گونه الزامات جابه‌جایی، انبار کردن، نقل و انتقال و استفاده امن آنها، کانون تماس برای اطلاعات بیشتر از جمله نام و نشانی فرد یا مؤسسه‌ای که موجود زنده تغییر شکل یافته برای آنها ارسال شده را مشخص کند؛

پ- موجودات زنده تغییر شکل یافته با هدف عرضه عمدی در محیط‌زیست کشور عضو واردکننده و هر موجود زنده تغییر شکل یافته دیگر که مشمول این پروتکل است، باشد و به روشنی مشخص کند که آنها موجودات زنده تغییر شکل یافته هستند و هویت و صفات و یا مشخصات مربوط آنها و هرگونه الزامات جابه‌جایی، انبار کردن، نقل و انتقال و استفاده امن آنها و کانون تماسی برای اطلاعات بیشتر و در صورت اقتضاء نام و نشانی واردکننده و صادرکننده را مشخص کند و متضمن بیانیه‌ای باشد که نشان دهد انتقال مطابق با شرایط این پروتکل که در مورد صادرکننده قابل اجراست، انجام می‌شود.

۳- فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضاء این پروتکل فعالیت می‌کند، ضرورت و چگونگی معیارهای توسعه را با توجه به روش‌های معمول تشخیص هویت، جابه‌جایی، بسته‌بندی و نقل و انتقال با مشورت دیگر نهادهای بین‌المللی مربوط، مورد بررسی قرار خواهد داد.

۱- هر عضو می‌بایستی که کانون ملی تعیین کند که مسئول ارتباط با دبیرخانه از طرف آن باشد. هر عضو می‌بایستی یک یا چند مقام صالح ملی را نیز تعیین کند که مسئول اجرای امور اداری مقرر در این پروتکل باشند و مجاز باشند از طرف آن وظایف مزبور را انجام دهند. یک عضو می‌تواند یک واحد را جهت انجام وظایف کانون ملی و مقام صالح ملی تعیین کند.

۲- هر عضو می‌بایستی حداکثر تاریخ لازم‌الاجرا شدن این پروتکل در مورد آن، اسامی و نشانی کانون ملی و مقام یا مقامات صالح ملی خود را به دبیرخانه اعلام کند. در صورتی که یک عضو بیش از یک مقام صالح ملی را تعیین کند، می‌بایستی اطلاعات مربوط در مورد مسئولیت‌های مقام مزبور را همراه اطلاعیه خود به دبیرخانه ارسال کند. در صورتی که قابل اجرا باشد این اطلاعات می‌بایستی حداقل مشخص کند که کدام مقام صالح مسئول چه نوع موجود زنده تغییر شکل یافته است. هر عضو بایستی هر نوع تغییر در تعیین کانون ملی خود یا نام و نشانی یا مسئولیت‌های مقام یا مقامات صالح ملی خود را بلافاصله به دبیرخانه اطلاع دهد.

۳- دبیرخانه بلافاصله اعضاء را از اطلاعاتی که به موجب بند (۲) فوق دریافت می‌کند، مطلع ساخته و چنین اطلاعاتی را از طریق اتاق تهاتر ایمنی زیستی نیز قابل دسترس می‌سازد.

ماده ۲۰- مشارکت در اطلاعات و اتاق تهاتر ایمنی زیستی

۱- بدین وسیله اتاق تهاتر ایمنی زیستی به عنوان بخشی از راهکار اتاق تهاتر موضوع بند (۳) ماده (۱۸) کنوانسیون به منظور زیر، تأسیس می‌شود:

الف- تسهیل تبادل اطلاعات و تجارب در زمینه‌های علمی، فنی، محیط‌زیست و حقوقی در خصوص موجودات زنده تغییر شکل یافته.

ب- کمک به اعضاء در زمینه اجرای پروتکل با در نظر گرفتن نیازهای خاص کشورهای عضو در حال توسعه به خصوص کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای

جزیره‌ای کوچک در حال توسعه و کشورهای دارای اقتصاد در حال انتقال و نیز کشورهایی که مراکز مبدأ و مراکز تنوع ژنتیکی هستند.

۲- اتاق تهاتر ایمنی زیستی باید ابزاری باشد که از طریق آن اطلاعات برای مقاصد بند(۱) فوق در دسترس قرار بگیرد. اتاق می‌بایستی اطلاعات مربوط به اجرای پروتکل را در دسترس اعضاء قرار دهد. علاوه بر این در صورت امکان باید دستیابی به سایر راهکارهای تبادل اطلاعات ایمنی زیستی بین‌المللی را فراهم کند.

۳- بدون خدشه به حفظ اطلاعات محرمانه، هر عضو می‌بایستی تمامی اطلاعات مورد نیاز را که طبق این پروتکل باید در اختیار اتاق تهاتر ایمنی زیستی قرار گیرد و نیز موارد زیر را در

اختیار اتاق تهاتر ایمنی زیستی قرار دهد.

الف- تمامی قوانین، مقررات و رهنمودهای موجود این اجرای پروتکل و نیز اطلاعات مورد نیاز اعضاء در مورد روش توافقی از قبل اطلاع داده شده؛

ب- تمامی موافقتنامه‌ها و ترتیبات دوجانبه، منطقه‌ای و چندجانبه؛

پ- خلاصه‌ای از ارزیابی خطر یا بررسی زیست‌محیطی موجودات زنده تغییر شکل یافته که از طریق فرآیندهای مقرراتی آن تولید شده و مطابق ماده (۱۵) انجام شده‌اند. از جمله در صورت اقتضاء اطلاعات مربوط راجع به محصولات آن یعنی نام، مواد پردازش شده‌ای که از منشاء موجود زنده تغییر شکل یافته می‌باشند و شامل ترکیبات جدید قابل شناسایی از مواد ژنتیکی قابل تکثیر حاصل از استفاده از فناوری زیستی جدید هستند؛

ت- تصمیمات نهایی خود در خصوص واردات یا رهاسازی موجودات زنده تغییر شکل یافته.

ث- گزارشات ارائه شده توسط آن بر اساس ماده (۳۳)، از جمله گزارش مربوط به اجرای روش توافقی از قبل اطلاع داده شده.

۴- چگونگی عملکرد اتاق تهاتر ایمنی زیستی، از جمله گزارشات مربوط به فعالیت‌های آن توسط فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضاء این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه آن بررسی شده و مورد تصمیم‌گیری قرار می‌گیرد و پس از آن مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۱- اطلاعات محرمانه

۱- عضو واردکننده باید به آگاه‌سازنده اجازه دهد اطلاعات تسلیم شده به موجب روش‌های این پروتکل یا اطلاعات مورد نیاز عضو واردکننده به عنوان بخشی از روش توافقی از قبل اطلاع داده شده که قرار است محرمانه تلقی شود را مشخص کند. دلایل توجیهی در چنین مواردی بر حسب تقاضا ارائه خواهد شد.

۲- عضو واردکننده در صورتی که تصمیم بگیرد اطلاعاتی که توسط آگاه‌سازنده محرمانه تلقی شده، واجد چنین خصوصیتی نیست می‌بایستی با آگاه‌سازنده مشورت کند و قبل از هر نوع افشاء مطلب، آگاه‌سازنده را از تصمیم خود مطلع کند و بر حسب تقاضا دلایل آن را ارائه نماید و نیز فرصتی را جهت مشاوره و مرور داخلی تصمیمات قبل از افشاءسازی در نظر بگیرد.

۳- هر عضو باید اطلاعات محرمانه‌ای که به موجب این پروتکل دریافت کرده از جمله اطلاعات محرمانه دریافتی در زمینه محتوای روش توافقی از قبیل اطلاع داده شده این پروتکل را حفظ کند. هر عضو می‌بایستی تضمین کند که روش‌های حراست از چنین اطلاعاتی را دارا

می‌باشد و محرمانه بودن چنین اطلاعاتی را حفظ می‌کند به گونه‌ای که نامساعدتر از رفتار آن با اطلاعات محرمانه در رابطه با موجودات زنده تغییر شکل یافته تولید شده داخلی نباشد.

۴- عضو واردکننده نبایستی از چنین اطلاعاتی در جهت اهداف تجاری استفاده کند، مگر این‌که رضایت کتبی آگاه‌سازنده را داشته باشد.

۵- چنانچه آگاه سازنده از اطلاعاتی صرف نظر کند یا کرده باشد، عضو واردکننده باید محرمانه بودن اطلاعات تجاری و صنعتی از جمله اطلاعات تحقیقی و توسعه‌ای و نیز اطلاعاتی که عضو و آگاه‌سازنده در محرمانه بودن آن توافق ندارند، را محترم بشمارد.

۶- بدون خدشه به بند(۵) فوق، اطلاعات زیر محرمانه تلقی نخواهند شد:

الف- نام و نشانی آگاه سازنده.

ب- توصیف کلی از موجود یا موجودات زنده تغییر شکل یافته.

پ- خلاصه‌ای از ارزیابی خطر اثرات بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی با در نظر گرفتن میزان خطر برای سلامت انسان و؛

ث- تمامی روش‌ها و طرح‌ها برای واکنش اضطراری.

ماده ۲۲- ایجاد ظرفیت

۱- اعضاء می‌بایستی در توسعه و یا تقویت منابع انسانی و قابلیت‌های سازمانی در ایمنی زیستی از جمله در زمینه فناوری زیستی تا حد مورد نیاز ایمنی زیستی، به منظور اجرای مؤثر این پروتکل در کشورهای در حال توسعه، به خصوص کشورهای کمتر توسعه یافته یا کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه و اعضایی که دارای اقتصاد در حال انتقال هستند از جمله از طریق مؤسسات و سازمان‌های جهانی، منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای و ملی موجود و در صورت اقتضاء از طریق تسهیل مشارکت بخش خصوصی همکاری نمایند.

۲- از نظر اجرای بند(۱) فوق در مورد اشتراک مساعی، نیازهای کشورهای عضو در حال توسعه به خصوص کشورهای کمتر توسعه یافته یا کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه، برای منابع مالی و دستیابی و انتقال فناوری و دانش فنی مطابق با مفاد مربوط کنوانسیون، باید کاملاً در ایجاد ظرفیت ایمنی زیستی مورد توجه قرار گیرد. همکاری در زمینه ایجاد ظرفیت باید تابع شرایط، قابلیت‌ها و نیازهای مختلف هر عضو، از جمله آموزش‌های فنی و علمی در مدیریت امن و مناسب فناوری زیستی و

استفاده از ارزیابی خطر و مدیریت خطر برای ایمنی زیستی و افزایش قابلیت‌های سازمانی و فناوری در ایمنی زیستی باشد. نیازهای اعضای دارای اقتصاد در حال انتقال نیز می‌بایستی در ایجاد ظرفیت در ایمنی زیستی به طور کامل در نظر گرفته شود.

ماده ۲۳- آگاهی و مشارکت عمومی

۱- اعضاء باید:

الف- آگاهی، آموزش و مشارکت عمومی در زمینه انتقال، جابه‌جایی و استفاده امن از موجودات زنده تغییر شکل یافته را در رابطه با حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی با در نظر گرفتن میزان خطر برای سلامت انسان ارتقاء داده و تسهیل کنند. در انجام این کارها، در موارد مقتضی اعضاء باید با سایر کشورها و نهادهای بین‌المللی همکاری کنند.

ب- برای تضمین این که آگاهی و آموزش عمومی دربردارنده دستیابی به اطلاعاتی در مورد موجودات زنده تغییر شکل یافته‌ای است که مطابق این پروتکل مشخص شده‌اند و ممکن است وارد شوند، تلاش کنند.

۲- اعضاء بایستی مطابق قوانین و مقررات مربوط خود، در فرآیند تصمیم‌گیری در خصوص موجودات زنده تغییر شکل یافته یا عموم مردم مشورت کنند و نتایج چنین تصمیماتی را در اختیار عموم بگذارند، در عین حال به اطلاعات محرمانه مطابق ماده (۲۱) نیز توجه مبذول دارند.

۳- هر عضو باید در مطلع کردن عموم مردم در مورد ابزارهای دستیابی عموم به اتاق تهاتر ایمنی زیستی تلاش کند.

ماده ۲۴- کشورهای غیرعضو

۱- انتقال برون مرزی موجودات زنده تغییر شکل یافته بین کشورهای عضو و غیرعضو می‌بایستی منطبق با اهداف این پروتکل باشد. اعضاء می‌توانند موافقتنامه‌ها و ترتیبات دوجانبه، منطقه‌ای و چندجانبه درخصوص چنین انتقالات برون مرزی با غیراعضاء منعقد کنند.

۲- اعضاء باید غيراعضاء را تشويق کنند که به این پروتکل بپیوندند و در مورد اطلاعات مناسب برای اتاق تهاتر ایمنی زیستی در خصوص وارد کردن، خارج کردن و رهاسازی موجودات زنده تغییر شکل یافته در قلمرو قضایی ملی شان همکاری کنند.

ماده ۲۵- نقل و انتقالات برون مرزی غیرقانونی

۱- هر عضو باید اقدامات داخلی مناسبی را با هدف جلوگیری و در صورت اقتضاء تعیین مجازات برای نقل و انتقال برون مرزی موجودات زنده تغییر شکل یافته که برخلاف اقدامات داخلی آن جهت اجرای این پروتکل صورت گرفته است، اتخاذ کند. نقل و انتقالات مزبور، نقل و انتقالات برون مرزی غیرقانونی تلقی می‌شوند.

۲- در مورد نقل و انتقال برون مرزی غیرقانونی، عضو تحت تأثیر قرار گرفته می‌تواند از عضو مبدأ بخواهد تا به هزینه خود موضوع موجودزنده تغییر شکل یافته مورد نظر را در

صورت اقتضاء از طریق عودت یا انهدام حل و فصل کند.

۳- هر عضو باید اطلاعات مربوط به موارد نقل و انتقال برون مرزی غیرقانونی مربوط به خود را در اختیار اتاق تهاتر ایمنی زیستی قرار دهد.

ماده ۲۶- ملاحظات اجتماعی- اقتصادی

۱- اعضاء در اتخاذ تصمیم در زمینه واردات به موجب این پروتکل یا به موجب اقدامات داخلی در انجام این پروتکل می‌توانند مطابق با تعهدات بین‌المللی خود، ملاحظات اجتماعی- اقتصادی ناشی از اثر موجودات زنده تغییر شکل یافته بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی را به ویژه در خصوص ارزش تنوع زیستی برای اجتماعات بومی و محلی در نظر بگیرند.

۲- اعضاء تشويق می‌شوند در زمینه تبادل اطلاعات تحقیقات درباره تمامی اثرات اجتماعی- اقتصادی موجودات زنده تغییر شکل یافته، به خصوص در جوامع بومی و محلی همکاری کنند.

ماده ۲۷- تعهد و جبران خسارت

فراهمایی اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند باید در اولین اجلاس خود فرآیندی را در خصوص جزئیات مناسب قواعد و روش‌های بین‌المللی در زمینه تعهد و جبران خسارت ناشی از نقل و انتقالات برون مرزی موجودات زنده تغییر شکل یافته تجزیه و تحلیل نموده و توجه لازم به فرآیندهای در حال توسعه در حقوق بین‌الملل در خصوص این مطالب اتخاذ کرده و در جهت تکمیل این فرآیند ظرف مدت چهار سال، تلاش خواهد کرد.

ماده ۲۸- راهکارها و منابع مالی

۱- در بررسی منابع مالی برای اجرای این پروتکل، اعضا باید مفاد ماده (۲۰) کنوانسیون را در نظر بگیرند.

مسئولیت اجرای آن را به عهده دارد، راهکار مالی این پروتکل خواهد بود.

۳- در خصوص ایجاد ظرفیت موضوع ماده (۲۲) این پروتکل، فراهمایی اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند، باید در ارائه رهنمود راجع به راهکار مالی موضوع بند (۲) فوق جهت بررسی توسط فراهمایی اعضا نیاز به منابع مالی توسط کشورهای عضو در حال توسعه به خصوص کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه را در نظر بگیرد.

۴- طبق محتوای بند (۱) بالا، اعضا بایستی نیازهای کشورهای عضو در حال توسعه به خصوص کشورهای کمتر توسعه یافته یا کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه و اعضا دارای اقتصاد را نیز در تلاش‌های خود برای شناسایی و اجرای الزامات ایجاد ظرفیت به منظور اجرای این پروتکل در نظر بگیرند.

۵- رهنمود راهکار مالی کنوانسیون در تصمیم‌های مربوط فراهمایی اعضا از جمله مواردی که پیش از پذیرش این پروتکل مورد توافق قرار گرفته با اعمال تغییرات لازم در مورد مفاد این ماده به کار گرفته خواهد شد.

۶- کشورهای عضو توسعه یافته، می‌توانند منابع فناوری و مالی را برای اجرای مفاد این پروتکل از طریق مجاری دوجانبه، منطقه‌ای و چندجانبه فراهم کنند و کشورهای عضو در حال توسعه و اعضای دارای اقتصاد در حال انتقال می‌توانند را از منابع مزبور به طریق یاد شده بهره‌مند سازند.

ماده ۲۹- فراهماییی اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند.

۱- فراهماییی اعضا به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت خواهد کرد.

۲- اعضا کنوانسیون که عضو این پروتکل نمی‌باشند می‌توانند به صورت ناظر در مراحل هر جلسه فراهماییی اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند شرکت نمایند. زمانی که فراهماییی اعضا به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند، اتخاذ تصمیمات به موجب این پروتکل باید فقط به وسیله اعضا این پروتکل انجام شود.

۳- زمانی که فراهماییی اعضا به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند، هر یک، از اعضای دفتر فراهماییی اعضا که نماینده یکی از اعضای کنوانسیون است اما در آن زمان عضو این پروتکل نیست باید با عضوی که از میان اعضای این پروتکل و به وسیله اعضا انتخاب می‌شود جایگزین شود.

۴- فراهماییی اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند، باید بازبینی منظمی برای اجرای این پروتکل داشته باشد و در حوزه اختیارات خود تصمیمات لازم را برای ترغیب اجرای مؤثر آن اتخاذ نماید.

فراهماییی مذکور وظایفی را که طبق این پروتکل به آن محول شده، انجام خواهد داد و باید:

الف- هر مطلبی را که برای اجرای این پروتکل ضروری است توصیه بنماید.

ب- نهادهای فرعی را که برای اجرای این پروتکل ضروری به نظر می‌رسند تأسیس

نماید.

پ- در صورت اقتضاء به جست‌وجوی خدمات و همکاری‌ها و اطلاعات ارائه شده توسط سازمان‌های بین‌المللی و نهادهای دولتی و غیردولتی صلاحیتدار پرداخته و آنها را به کار گیرد.

ت- شکل و فواصلی را برای انتقال اطلاعاتی که مطابق ماده (۳۳) این پروتکل ارائه می‌شوند تعیین نماید و این اطلاعات و نیز گزارش‌هایی را که به وسیله هر نهاد فرعی تسلیم می‌شود مورد بررسی قرار دهد.

ث- در صورت نیاز، اصلاحات این پروتکل، پیوست‌های آن و نیز هرگونه پیوست‌های اضافی این پروتکل را که برای اجرای این پروتکل ضروری به نظر می‌رسند مورد بررسی قرار داده و تصویب نماید.

ج- هر نوع وظایف دیگری را که برای اجرای این پروتکل لازم باشند انجام دهد.

۵- آیین کار فراهمایی اعضاء و قواعد مالی کنوانسیون با اعمال تغییرات لازم به موجب این پروتکل اعمال خواهد شد مگر این که با توافق جمعی فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، به نحو دیگری تصمیم‌گیری شود.

۶- اولین گردهمایی فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند توسط دبیرخانه و در ارتباط با اولین گردهمایی فراهمایی اعضاء که پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این پروتکل برنامه‌ریزی شده برگزار خواهد شد. گردهمایی‌های عادی بعدی فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضاء این پروتکل فعالیت می‌کند در ارتباط با گردهمایی‌های عادی فراهمایی اعضاء برگزار خواهد شد، مگر آن که فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضاء این پروتکل فعالیت می‌کند، به نحو دیگری تصمیم‌گیری کند.

۷- گردهمایی‌های فوق‌العاده فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضاء این پروتکل فعالیت می‌کند باید زمان‌های دیگری که فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضاء این پروتکل فعالیت می‌کند ضروری تشخیص داده یا بنا به درخواست کتبی یکی

از اعضاء برگزار شود، مشروط بر این که ظرف شش ماه از تاریخ ارسال درخواست به اعضاء توسط دبیرخانه حداقل یک سوم اعضاء از آن پشتیبانی کرده باشند.

۸- سازمان ملل متحد و آژانس های تخصصی آن و آژانس بین المللی انرژی اتمی و همچنین هر کشور عضو یا ناظر آن که عضو کنوانسیون نیست می تواند به عنوان ناظر در اجلاس فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضاء این پروتکل فعالیت می کند حضور داشته باشد. هر نهاد یا آژانسی اعم از ملی یا بین المللی، دولتی یا غیردولتی که در موضوعات تحت پوشش این پروتکل دارای صلاحیت تشخیص داده شده است و علاقمندی به حضور به عنوان ناظر در گردهمایی فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضاء این پروتکل فعالیت می کند را به دبیرخانه اعلام کرده، می تواند مورد پذیرش قرار گیرند، مگر این که حداقل یک سوم اعضاء حاضر اعتراض خود را اعلام کنند. جز در مواردی که به نحو دیگری در این ماه پیش بینی شده،

پذیرش و شرکت ناظران بایستی تابع آیین کار موضوع بند (۵) فوق باشد.

ماده ۳۰- نهادهای فرعی

۱- هر نهاد فرعی که توسط کنوانسیون یا به موجب کنوانسیون ایجاد شده باشد براساس تصمیم فراهمایی اعضاء که به عنوان اجلاس اعضاء این پروتکل فعالیت می کند در موردی که گردهمایی اعضاء مشخص کند چه وظیفه ای را آن سازمان باید انجام دهد، می تواند پروتکل را انجام دهد.

۲- اعضاء کنوانسیون که عضو پروتکل نیستند می توانند به عنوان ناظر در جریان برگزاری هر گردهمایی هر نهاد مزبور شرکت کنند. در صورتی که یک نهاد فرعی کنوانسیون به عنوان نهاد فرعی این پروتکل فعالیت می کند، اتخاذ تصمیمات به موجب این پروتکل صرفاً توسط اعضای پروتکل اتخاذ می شود.

۳- در صورتی که یک نهاد فرعی کنوانسیون وظایف خود را در خصوص موضوعات مربوط به این پروتکل انجام دهد، هر یک از اعضای دفتر آن نهاد فرعی که به عنوان عضو کنوانسیون محسوب می شود ولی در آن زمان عضو پروتکل نمی باشد

باید با عضوی که از میان اعضای این پروتکل و به وسیله اعضای انتخاب می‌شود، جایگزین شود.

ماده ۳۱- دبیرخانه

۱- دبیرخانه‌ای که بر اساس ماده (۲۴) کنوانسیون تأسیس شده است به عنوان دبیرخانه این پروتکل انجام وظیفه خواهد کرد.

۲- بند (۱) ماده (۲۴) کنوانسیون در مورد وظایف دبیرخانه با اعمال تغییرات لازم در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

۳- هزینه‌های خدمات دبیرخانه‌ای این پروتکل تا حدی که مشخص است، توسط اعضا تأمین خواهد شد. فراهمایی اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین گردهمایی خود در مورد ترتیبات تأمین بودجه مورد نظر نیز تصمیم‌گیری خواهد نمود.

ماده ۳۲- ارتباط با کنوانسیون

مفاد این کنوانسیون در رابطه با پروتکل‌های آن در مورد این پروتکل به کار گرفته خواهد شد مگر این که به نحو دیگری در این پروتکل پیش‌بینی شده باشد.

ماده ۳۳- نظارت و گزارش

هر عضو باید بر اجرای تعهدات خود به موجب این پروتکل نظارت کند، و در فواصل تعیین شده به وسیله فراهمایی اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند، در مورد اقداماتی که برای اجرای این پروتکل انجام داده است به فراهمایی فوق‌الذکر گزارش دهد.

ماده ۳۴- رعایت

فراهمایی اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند، باید در اولین گردهمایی خود تشریف همکاری و راهکارهای سازمانی را به منظور ترغیب رعایت مفاد این پروتکل مورد بررسی قرار داده و تصویب نماید و موارد عدم رعایت را عنوان نماید. این تشریفات و راهکارها در صورت اقتضا شامل مفادی در خصوص ارائه

مشورت یا همکاری خواهد بود. این تشریفات و راهکارها بدون خدشه به تشریفات و راهکارهای حل و فصل اختلافات که در ماده (۲۷) کنوانسیون مقرر شده و مجزا از آنها می‌باشد.

ماده ۳۵- ارزیابی و بازنگری

فراهمی اعضای که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل و حداقل هر پنج سال پس از آن، ارزیابی در مورد کارایی پروتکل، از جمله ارزیابی و پیوست‌های آن را بررسی کند.

ماده ۳۶- امضاء

این پروتکل از تاریخ ۱۵ تا ۲۶ ماه مه سال ۲۰۰۰ (مطابق با ۲۶ اردیبهشت تا ۶ خرداد سال ۱۳۷۹) برای امضاء کشورها و سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای در دفتر سازمان ملل متحد در نایروبی و از تاریخ ۵ ژوئن سال ۲۰۰۰ تا ۴ ژوئن سال ۲۰۰۱ (مطابق با ۱۶ خرداد سال ۱۳۷۹ تا ۱۴ خرداد سال ۱۳۸۰) در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک آماده، برای امضاء مفتوح می‌باشد.

ماده ۳۷- لازم‌الاجرا شدن

۱- این پروتکل از روز نوزدهم بعد از تاریخ سپردن پانزدهمین سند ۷ تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق توسط کشورها یا سازمان‌ها یا سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای که عضو کنوانسیون هستند، لازم‌الاجرا می‌گردد.

۲- این پروتکل برای کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای که این پروتکل را پس از لازم‌الاجرا شدن به موجب بند (۱) فوق تنفیذ کرده، می‌پذیرد یا تصویب می‌کند یا به آن ملحق می‌شود از روز نوزدهم بعد از تاریخی که کشور مزبور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق خود را می‌سپرد، یا در تاریخی که کنوانسیون برای آن کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای لازم‌الاجرا می‌شود، هر کدام دیرتر باشد لازم‌الاجرا خواهد شد.

۳- از نظر بندهای (۱) و (۲) فوق، هر سندی که به وسیله سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای سپرده شود به عنوان سندی اضافه بر اسناد سپرده شده به وسیله کشورهای عضو چنین سازمانی به حساب نخواهد آمد.

ماده ۳۸- حق شرط

هیچ حق شرطی را نمی‌توان برای این پروتکل قائل شد.

ماده ۳۹- کناره‌گیری

۱- یک عضو می‌تواند در هر زمان پس از دو سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این پروتکل برای آن عضو، با ارایه اطلاعیه کتبی به امین اسناد از پروتکل کناره‌گیری نماید.
۲- چنین کناره‌گیری‌هایی با گذشت یک سال از تاریخ دریافت آن به وسیله امین اسناد یا در تاریخ دیرتری که ممکن است در اطلاعیه کناره‌گیری مشخص شود، انجام خواهد شد.

ماده ۴۰- متون معتبر

نسخه اصلی این پروتکل که متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی آن از اعتبار یکسان برخوردار می‌باشد به دبیرکل سازمان ملل سپرده خواهد شد.

در تأیید مراتب فوق، امضاءکنندگان زیر که بدین منظور به طور مقتضی اختیار یافته‌اند این پروتکل را امضاء کرده‌اند.

این پروتکل در روز بیست و نهم ژانویه سال دوهزار میلادی (برابر با نهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت هجری شمسی) در مونترال تنظیم شد.

پیوست ۱- اطلاعات مورد نیاز در اطلاعیه‌ها به موجب مواد (۸)، (۱۰) و (۱۳)

الف) نام، نشانی و جزئیات تماس صادرکننده.

ب) نام، نشانی و جزئیات تماس واردکننده.

پ) نام و هویت موجود زنده تغییر شکل یافته و نیز طبقه‌بندی بومی - و در صورت وجود - سطح ایمنی زیستی موجود زنده تغییر شکل یافته در کشور صادرکننده.

ت) تاریخ یا تاریخ‌های معین نقل و انتقالات برون مرزی، در صورت مشخص بودن
ث) وضعیت طبقه‌بندی، نام عمومی، نقطه و کانون جمع‌آوری یا اکتساب و ویژگی‌های موجود گیرنده یا موجودات والد مرتبط با ایمنی زیستی.
ج) مراکز اصلی و مراکز تنوع ژنتیکی (در صورت مشخص بودن) موجود گیرنده و یا موجودات والد و توصیف محل‌های اصلی که موجودات می‌توانند مقاومت کرده یا تکثیر شوند.

چ) وضعیت طبقه‌بندی، نام عمومی، کانون جمع‌آوری یا اکتساب و ویژگی‌های موجود دهنده یا موجودات مرتبط با ایمنی زیستی.

ح) توصیف اسیدنوکلیک یا تغییر ارائه شده، فنون به کار رفته و ویژگی‌های ایجاد شده در

موجودزنده تغییر شکل یافته.

خ - استفاده مورد نظر از موجود زنده تغییر شکل یافته یا محصولات ناشی از آن، یعنی مواد پردازش شده‌ای که ناشی از اصل موجود زنده تغییر شکل یافته هستند و شامل ترکیبات جدید قابل شناسایی مواد ژنتیکی می‌باشند که با استفاده از فناوری زیستی جدید به دست آمده است.

د) مقدار یا حجم موجود زنده تغییر شکل یافته که انتقال می‌یابد.

ذ) گزارش قبلی و موجود ارزیابی خطر طبق پیوست (۳).

ر) روش‌های پیشنهادی برای جابه‌جایی، ذخیره، حمل و نقل و کاربرد ایمن از جمله بسته‌بندی، برچسب زدن ارائه اسناد و مدارک، روش‌های انهدام و واگذاری، در صورت اقتضاء.

ز) وضعیت کنترل و نظارت بر موجود زنده تغییر شکل یافته در کشور صادرکننده (برای مثال، آیا در کشور صادرکننده، ممنوع است و آیا محدودیت‌های دیگری وجود

دارد و آیا برای رهاسازی عمومی تصویب شده) و اگر موجود زنده تغییرشکل یافته در کشور صادرکننده ممنوعیت دارد، دلیل یا دلایل ممنوعیت.
 (س) نتیجه و هدف هر نوع اطلاعیه صادرکننده به سایر کشورها در مورد موجود زنده تغییرشکل یافته‌ای که قرار است حمل و نقل شود.
 (ش) اعلام این که اطلاعات فوق الذکر صحت کامل دارد.

پیوست ۲- اطلاعات مورد نیاز در مورد موجودات زنده تغییرشکل یافته جهت استفاده مستقیم به عنوان غذا یا علوفه، یا پردازش به موجب ماده (۱۱) الف) نام و جزئیات تماس متقاضی جهت تصمیم‌گیری برای استفاده داخلی.
 ب) نام و جزئیات تماس مقام مسئول جهت تصمیم‌گیری.
 پ) نام و هویت موجود زنده تغییرشکل یافته.
 ت) تشریح تغییر و ژن، فنون مورد استفاده و ویژگی‌های ناشی از موجود زنده تغییر شکل یافته.

ث) هر گونه هویت منحصر به فرد موجود زنده تغییرشکل یافته.
 ج) وضعیت طبقه‌بندی، نام عمومی، کانون جمع‌آوری یا اکتساب و ویژگی‌های موجود گیرنده یا موجودات والد مرتبط با ایمنی زیستی.
 چ) مراکز اصلی و مراکز تنوع ژنتیکی (در صورت مشخص بودن) موجود گیرنده و یا موجودات والد و توصیف محل‌های اصلی که موجودات می‌توانند مقاومت کرده یا تکثیر شوند.

ح) وضعیت طبقه‌بندی - نام عمومی، کانون جمع‌آوری یا اکتساب و ویژگی‌های موجوددهنده یا موجودات مرتبط با ایمنی زیستی.
 خ) کاربردهای تصویب شده موجود زنده تغییرشکل یافته.
 د) گزارش ارزیابی خطر طبق پیوست (۳)

ذ) روش‌های پیشنهادی برای جابه‌جایی، ذخیره، حمل و نقل و کاربرد ایمن از جمله بسته‌بندی، برچسب زدن، ارائه اسناد و مدارک، روش‌های انهدام و واگذاری، در صورت اقتضاء.

پیوست ۳- ارزیابی خطر

هدف:

۱- هدف از ارزیابی خطر به موجب این پروتکل، شناسایی و ارزیابی تأثیرات بالقوه زیانبار موجودات زنده تغییرشکل یافته بر حفظ و استفاده پایدار از تنوع زیستی در محیط‌زیست دریافت‌کننده بالقوه مساعد با توجه به خطرات آن برای سلامت انسان می‌باشد.

استفاده از ارزیابی خطر:

۲- ارزیابی خطر از جمله به وسیله مقامات صالح برای اتخاذ تصمیمات اطلاع داده شده در مورد موجودات زنده تغییرشکل یافته به کار گرفته می‌شود.

اصول کلی:

۳- ارزیابی خطر باید به روش علمی صحیح و شفاف انجام گیرد و می‌توان توصیه‌های کارشناسان و رهنمودهای ارایه شده از سوی سازمان‌های بین‌المللی مربوط را مورد توجه قرار داد.

۴- عدم دانش علمی یا توافق علمی نباید لزوماً به عنوان شاخص سطح خاص خطر، فقدان خطر یا خطری قابل پذیرش تفسیر گردد.

۵- خطرات مرتبط با موجود زنده تغییرشکل یافته و یا محصولات ناشی از آن، یعنی مواد پردازش شده‌ای که ناشی از اصل موجود زنده تغییرشکل یافته هستند از جمله ترکیبات جدید قابل شناسایی مواد ژنتیکی قابل تکثیر که با استفاده از فناوری زیستی جدید به دست آمده، باید در زمینه خطرات مطرح شده از سوی گیرندگان

موجودات تغییرشکل نیافته یا والد و در محیط‌زیست دریافت‌کننده بالقوه مساعد، مورد بررسی قرار گیرند.

۶- ارزیابی خطر باید بر مبنای مورد به مورد انجام پذیرد. اطلاعات مورد نیاز می‌تواند در ماهیت و سطح جزئیات از موردی به موردی بسته به موجود زنده تغییرشکل یافته مربوط، کاربرد مورد نظر آن و محیط‌زیست دریافت‌کننده بالقوه مساعد تفاوت نماید.

روش‌شناسی:

۷- فرآیند ارزیابی خطر می‌توان از یک سو موجب طرح نیاز به اطلاعات بیشتر در خصوص موضوعات خاص گردد که ممکن است که در طول فرآیند ارزیابی مشخص و درخواست شود، حال آن که از سوی دیگر اطلاعات پیرامون سایر موضوعات ممکن است در برخی موارد و شرایط مرتبط نباشد.

۸- ارزیابی خطر برای نیل به هدف خود در صورت اقتضاء شامل مراحل زیر می‌باشد:

الف) شناسایی ویژگی‌های نوین فنوتیپ و ژنوتیپ در ارتباط با موجود زنده تغییرشکل یافته که ممکن است دارای تأثیرات زیانباری بر تنوع‌زیستی در محیط‌زیست دریافت‌کننده بالقوه مساعد داشته باشد با توجه به خطرات تهدیدکننده بهداشت انسانی.

ب) ارزیابی احتمالی این آثار زیانبار محقق شده با توجه به سطح و نوع ارائه شدن به محیط‌زیست دریافت‌کننده بالقوه مساعد موجود زنده تغییرشکل یافته.

پ) ارزیابی پیامدهای مزبور در صورتی که تأثیرات زیانبار محقق شود.

ت) برآورد کلی خطر به وجود آمده به وسیله موجود زنده تغییرشکل یافته بر اساس ارزیابی احتمالی و نتایج اثرات زیانباری که محقق شده است.

ث) توصیه در مورد این که آیا خطرات قابل قبول یا قابل مدیریت است یا خیر از جمله در صورت ضرورت شناسایی راهبردهایی برای مدیریت این خطرات، و

ج) در صورتی که عدم یقین نسبت به سطح خطر وجود داشته باشد، از طریق درخواست اطلاعات بیشتر در خصوص موارد خاص موردنظر یا اجرای راهبردهای مناسب مدیریت خطر و یا نظارت بر موجود زنده تغییرشکل یافته در محیط زیست دریافت کننده می توان به موضوع پرداخت.

نکات قابل توجه:

۹- ارزیابی خطر، بسته به مورد، جزئیات علمی و فنی مربوط در خصوص خصوصیات مطلب زیر را مورد توجه قرار می دهد:

الف) موجود گیرنده یا موجودات والد. خصوصیات زیستی موجود گیرنده یا موجودات والد شامل اطلاعات راجع به طبقه بندی، نام عمومی، اصل، مراکز اصلی و مراکز تنوع ژنتیکی- در صورت مشخص بودن- و توصیف محل های اصلی که موجودات می توانند مقاومت کنند و تکثیر شوند.

ب) موجود یا موجودات دهنده. وضعیت طبقه بندی، نام عمومی، منبع و خصوصیات زیستی مرتبط با موجودات دهنده.

پ) حامل. خصوصیات حامل، شامل هویت آن، در صورت وجود، منبع یا منشأ و گستره میزبان آن.

ت) مورد یا موارد اضافه شده و یا خصوصیات تغییرشکل یافته. خصوصیات ژنتیکی اسید نوکلئیک اضافه شده و فعالیتی که مشخص می کند و یا خصوصیات تغییر شکل یافته عرضه شده.

ث) موجود زنده تغییرشکل یافته. هویت موجودزنده تغییرشکل یافته و اختلافات بین خصوصیات زیستی موجود زنده تغییرشکل یافته و موجود گیرنده یا موجودات والد مزبور.

ج) کشف و شناسایی موجود زنده تغییر شکل یافته. روش های کشف و شناسایی پیشنهاد شده و ویژگی ها، حساسیت و قابلیت اطمینان آنها.

چ) اطلاعات مرتبط با کاربرد مورد نظر. اطلاعات مربوط به کاربرد مورد نظر موجود زنده تغییرشکل یافته شامل کاربرد جدید یا تغییر یافته در مقایسه با موجود گیرنده یا موجودات والد، و

ح) محیط زیست دریافت کننده. اطلاعات در مورد محل. خصوصیات جغرافیایی، آب و هوایی و بوم‌شناسی، شامل اطلاعات مربوط در مورد تنوع زیستی و مراکز اصلی در محیط زیست دریافت کننده بالقوه مساعد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن پروتکل شامل مقدمه و چهل ماده و سه پیوست در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و نهم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/۶/۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۲۹- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بین‌المللی ذخایر

ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به معاهده ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی مصوب ۱۳۸۰/۸/۱۲ هجری شمسی برابر با سوم نوامبر ۲۰۰۱ میلادی سی‌ویکمین کنفرانس سازمان کشاورزی و خواروبار جهانی سازمان ملل متحد در شهر رم مشتمل بر یک مقدمه و سی‌وپنج ماده و دو پیوست (به

شرح پیوست) ملحق شود و اسناد مربوط را مبادله نماید. وزارت جهاد کشاورزی به عنوان مرجع ملی این معاهده تعیین می‌شود.

تبصره- در اجرای بند ۳ ماده (۲۲) معاهده فوق‌الذکر، در مورد اختلافی که طبق بند (۱) یا (۲) ماده (۲۲) حل نشود، هر دو راه حل اختلاف زیر با رعایت اصل یکصدوسی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به عنوان صلاحیت الزامی پذیرفته می‌شود:

- الف- داوری طبق تشریفات مندرج در بخش (۱) پیوست (۲) این معاهده.
ب- ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری.

بسم الله الرحمن الرحيم

معاهده بین‌المللی منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی

(مصوب سوم نوامبر ۲۰۰۱ برابر ۱۳۸۰/۸/۱۲)

مقدمه

طرف‌های متعهد؛

با اعتقاد به این که منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی ماهیت خاصی دارند و خصوصیات و مسائل خاص آنها نیازمند راهکارهای ویژه می‌باشد؛

با نگرانی از فرسایش مداوم این منابع؛

با توجه به این که منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی نگرانی مشترک همه

کشورها

است و در همه کشورها به میزان زیادی بستگی به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و

کشاورزی دارد که مبدأ آنها جای دیگریست؛

با قبول این که حفاظت، اکتشاف، جمع‌آوری، شناسایی، ارزیابی و ثبت منابع

ژنتیکی گیاهی و برای غذا و کشاورزی در نیل به اهداف اعلامیه رم در مورد امنیت

جهانی غذایی و برنامه اقدام اجلاس جهانی غذا و برای دستیابی به توسعه پایدار کشاورزی برای نسل حاضر و نسل آینده، امری حیاتی است و این که توان کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد گذرا برای به عهده گرفتن این چنین مسئولیت‌هایی نیازمند تقویت فوری می‌باشد؛

با توجه به این که «برنامه اقدام جهانی برای حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی» چارچوب مورد توافق بین‌المللی برای این گونه فعالیت‌هاست؛

همچنین با قبول این که منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی، ماده اولیه و ضروری اصلاح گیاهان زراعی از طریق انتخاب کشاورزان، اصلاح کلاسیک نباتات یا فناوری زیستی نوین می‌باشد و در سازگاری با تغییرات غیرقابل پیش‌بینی زیست‌محیطی و نیازهای آتی بشر ضروری است؛

با تأیید این که نقش کشاورزان در گذشته، حال و آینده در تمام مناطق جهان به ویژه در مراکز پیدایش و تنوع، در زمینه حفاظت، اصلاح و در دسترس قرار دادن این منابع، اساس حقوق کشاورزان می‌باشد؛

همچنین با تأکید بر حقوق شناخته شده در این معاهده برای حفظ، استفاده، تبادل و فروش بذر و دیگر مواد تکثیر شونده تولید شده توسط کشاورزان و مشارکت در اتخاذ تصمیم و تسهیم منصفانه و عادلانه منافع حاصل از بهره‌برداری از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی، اساس تحقق حقوق کشاورزان و نیز ارتقاء حقوق کشاورزان در سطح ملی و بین‌المللی می‌باشد؛

با تشخیص این که این معاهده و دیگر موافقتنامه‌های بین‌المللی مربوط به این معاهده، بایستی از نظر امنیت غذایی و کشاورزی پایدار مؤید همدیگر باشند، با قبول این که هیچ چیزی در این معاهده نباید به گونه‌ای تفسیر شود که به معنی تغییر تعهدات و حقوق طرف‌های متعهد به موجب سایر موافقتنامه‌های بین‌المللی باشد؛

با درک این که منظور از عبارت فوق این نیست که سلسله مراتبی بین این معاهده و دیگر موافقتنامه‌های بین‌المللی ایجاد کند؛

با آگاهی از این که مسئله مدیریت منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی نقطه تلاقی کشاورزی، محیط‌زیست و تجارت می‌باشد و با اعتقاد بر این که بایستی بین این بخش‌ها هم‌افزایی وجود داشته باشد؛

با آگاهی از مسئولیت خود در قبال نسل‌های گذشته و آینده برای حفاظت از تنوع جهانی منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی؛

باتشخیص این که کشورها در اعمال حقوق حاکمیتی خود بر منابع ژنتیکی گیاهی خود برای غذا و کشاورزی می‌توانند به صورت متقابل از ایجاد نظام چندجانبه مؤثر برای دسترسی آسان به تعداد مشخص و توافق شده‌ای از این منابع و تسهیم منصفانه و عادلانه منافع حاصل از بهره‌برداری آنها منتفع گردند؛

با تمایل به انعقاد موافقتنامه‌ای بین‌المللی به موجب ماده (۱۴) اساسنامه فائو، در چارچوب سازمان خواروبار و کشاورزی سازمان ملل متحد که از این پس فائو (FAO) نامیده می‌شود.

به شرح زیر توافق نموده‌اند:

بخش ۱- مقدمه

ماده ۱- اهداف

۱- اهداف این معاهده عبارتند از حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی و تسهیم منصفانه و عادلانه منافع حاصل از استفاده از آنها، هماهنگ با کنوانسیون تنوع‌زیستی برای امنیت غذایی و کشاورزی پایدار.

۲- این اهداف از طریق ارتباط تنگاتنگ این معاهده با سازمان خواروبار و کشاورزی سازمان ملل متحد و کنوانسیون تنوع‌زیستی حاصل خواهد شد.

ماده ۲- کاربرد اصطلاحات

از نظر این معاهده، اصطلاحات زیر دارای همان معانی خواهند بود که به شرح زیر برای آنها در نظر گرفته شده است. هدف از این تعاریف تحت پوشش قرار دادن تجارت کالا نمی‌باشد.

«حفاظت در رویشگاه طبیعی» به حفاظت اکوسیستم‌ها و رویشگاه‌های طبیعی، نگهداری و احیاء جمعیت‌های زنده، گونه‌ها در محیط طبیعی رویش آنها و در خصوص گونه‌های گیاهی یا زراعی، به ناحیه‌ای که در آن خصوصیات ویژه خود را پیدا کرده‌اند، اطلاق می‌شود.

«حفاظت در رویشگاه طبیعی» به حفاظت منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در خارج از رویشگاه طبیعی آنها اطلاق می‌شود.

«منابع ژنتیکی» به هر ماده‌ای با منشأ گیاهی، از جمله مواد زایشی و تکثیر شونده

رویشی

اطلاق می‌شود که دارای واحدهای وراثتی مفید باشند.

«نوع» به یک دسته گیاهی داخل یک رده گیاه‌شناسی در پایین‌ترین سطح شناخته شده اطلاق می‌شود که با تظاهر قابل تکرار خصوصیات متمایز و ویژگی‌های ژنتیکی دیگر توصیف شده است.

«مجموعه خارج از رویشگاه طبیعی» به نگهداری یک مجموعه منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی خارج از رویشگاه طبیعی آن اطلاق می‌شود.

«مرکز پیدایش» به ناحیه جغرافیایی اطلاق می‌شود که گونه‌های گیاهی، اعم از اهلی یا وحشی، ویژگی‌های خاص خود را برای اولین بار در آن‌جا پیدا کرده است.

«مرکز تنوع گیاهی» به ناحیه جغرافیایی اطلاق می‌شود که دارای تنوع ژنتیکی زیادی برای گونه‌های گیاه زراعی در شرایط رویشگاه طبیعی باشد.

ماده ۳- حیطه مشمول

این معاهده مربوط به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی می‌باشد.

بخش ۲- مقررات کلی

ماده ۴- تعهدات کلی

هر یک از طرف‌های متعهد از مطابقت قوانین، مقررات و رویه‌های خود با تعهدات خویش به‌گونه‌ای که در این معاهده مقرر شده است، اطمینان حاصل خواهد نمود.

ماده ۵- حفاظت اکتشاف، جمع‌آوری، شناسایی، ارزیابی و مستندسازی منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی

۱- هر طرف متعهد با رعایت چارچوب قوانین ملی و با همکاری طرف‌های متعهد دیگر، در صورت اقتضاء اتخاذ روش یکپارچه‌ای را برای اکتشاف، حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی ترغیب خواهد کرد و به ویژه در صورت اقتضاء موارد زیر را انجام خواهد داد:

(الف)- بررسی و تهیه فهرست منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی با در نظر گرفتن وضعیت و درجه تنوع در جمعیت‌های موجود از جمله آنهایی که دارای استفاده بالقوه هستند و در صورت امکان، ارزیابی تهدیدهایی که متوجه آنهاست؛

(ب)- ترغیب جمع‌آوری منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی و اطلاعات مربوط به آن دسته از منابع ژنتیکی گیاهی که در معرض تهدید قرار دارند یا دارای استفاده بالقوه هستند؛

(ج)- در صورت اقتضاء ترغیب یا حمایت از تلاش زارعین و جوامع محلی برای مدیریت و

حفاظت منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی خود در مزرعه؛

(د)- ترغیب حفاظت در رویشگاه طبیعی خویشاوندان وحشی گیاهان زراعی و گیاهان وحشی برای تولید غذا از جمله در مناطق حفاظت شده از جمله و به‌ویژه از طریق حمایت از تلاش‌های جوامع بومی و محلی.

(ه)- همکاری در ترغیب توسعه نظام کارآمد و پایدار حفاظت در خارج از رویشگاه طبیعی، با توجه لازم به ضرورت مستندسازی، شناسایی، احیاء و ارزیابی

به گونه‌ای مناسب و ترغیب توسعه و انتقال فناوری‌های مناسب برای این منظور از نظر اصلاح استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی؛

(و) - پایش قوه نامیه، درجه تنوع و پایداری ژنتیکی مجموعه‌های منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی.

۲- طرفهای متعهد در صورت اقتضاء در مورد به حداقل رساندن یا در صورت امکان حذف تهدیدهایی که متوجه منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی است، اقدام خواهند نمود.

ماده ۶- استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی

۱- طرفهای متعهد سیاست‌ها و اقدامات قانونی مناسب را در جهت ترغیب استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی توسعه داده و تداوم خواهند بخشید.

۲- استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی می‌تواند موارد زیر را شامل شود:

(الف) - اتخاذ سیاست‌های عادلانه کشاورزی که به طور مناسب توسعه و نگهداری سیستم‌های متنوع زراعی را که استفاده پایدار از تنوع کشاورزی و زیستی و منابع طبیعی دیگر را بهبود می‌بخشد، ترغیب می‌کند؛

(ب) - تقویت تحقیقاتی که تنوع زیستی را در جهت منافع کشاورزان یا به حداکثر رساندن تنوع داخل و بین گونه‌ای خاص بهبود بخشیده و حفاظت می‌کند، به ویژه کشاورزانی که انواع خود را ایجاد و استفاده می‌کنند و اصول اکولوژیک را در حفاظت حاصلخیزی خاک و مبارزه با بیماری‌ها، علف‌های هرز و آفات به کار می‌بندند؛

(ج) - در صورت اقتضاء توسعه تلاش‌های اصلاح نباتات با مشارکت کشاورزان به ویژه در کشورهای در حال توسعه، که توان ایجاد انواع سازگار با شرایط اجتماعی، اقتصادی و اکولوژیکی از جمله مناطق کم‌بازده، را تقویت می‌کند؛

(د) - در صورت اقتضاء ترغیب استفاده گسترده از گیاهان زراعی بومی و سازگار با محل، انواع و گونه‌های کم بهره‌برداری شده؛
 (و) - در صورت اقتضاء حمایت از استفاده گسترده‌تر از تنوع انواع و گونه‌ها در مدیریت مزرعه‌ای، حفاظت و استفاده پایدار از گیاهان زراعی و ایجاد ارتباط قوی با اصلاح نباتات و توسعه کشاورزی به منظور کاهش آسیب‌پذیری زراعی و فرسایش ژنتیکی و ترغیب افزایش تولید غذا در جهان متناسب با توسعه پایدار؛ و
 (ز) - بازنگری و در صورت اقتضاء متناسب نمودن شیوه‌های به نژادی و مقررات معرفی نوع و توزیع بذر.

ماده ۷- تعهدات ملی و همکاری بین‌المللی

۱- هر طرف متعهد در صورت اقتضاء فعالیت‌های موضوع مواد (۵) و (۶) را در سیاست‌ها و برنامه‌های کشاورزی و توسعه روستایی خود وارد نموده و با طرف‌های متعهد دیگر به طور مستقیم یا از طریق فائو و سایر سازمان‌های بین‌المللی مربوط، در حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی همکاری خواهد نمود.

۲- همکاری بین‌المللی به‌ویژه در جهت موارد زیر خواهد بود:

(الف) - ایجاد یا تقویت توانایی‌های کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر، درخصوص حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی؛

(ب) - ارتقاء سطح فعالیت‌های بین‌المللی برای ترغیب حفاظت، ارزیابی، مستندسازی، بهبود ژنتیکی، اصلاح نباتات، تکثیر بذر و تسهیم، در دسترسی قرار دادن و تبادل منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی و اطلاعات و فن‌آوری مناسب آن، مطابق بخش (۴)؛

(ج) - نگهداری و تقویت ترتیبات سازمانی پیش‌بینی شده در بخش (۵)؛

(د) - اجرای راهبرد مالی موضوع ماده ۱۸.

ماده ۸- کمک فنی

طرف‌های متعاقد موافقت می‌کنند که تأمین کمک فنی به طرف‌های متعاقد به ویژه کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر را با هدف تسهیل اجرای این معاهده به صورت دوجانبه یا از طریق سازمان‌های بین‌المللی مربوط ارتقاء دهند.

بخش ۳- حقوق کشاورزان

ماده ۹- حقوق کشاورزان

۱- طرف‌های متعاقد تصدیق می‌نمایند که جوامع بومی و محلی و کشاورزان تمام مناطق دنیا به ویژه در مراکز پیدایش و تنوع گیاهان زراعی مشارکت فوق‌العاده‌ای در خصوص حفاظت و توسعه منابع ژنتیکی گیاهی که اساس تولیدات کشاورزی و غذایی در جهان را تشکیل می‌دهند، داشته و خواهند داشت.

۲- طرف‌های متعاقد موافقت می‌کنند که مسئولیت شناسایی حقوق کشاورزان در رابطه با منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی، با دولت‌های متبوع آنهاست. هر طرف متعاقد باید با توجه به نیازها و اولویت‌های خود و در صورت اقتضاء و با رعایت قوانین ملی خود برای صیانت و اشاعه حقوق کشاورزان اقداماتی از جمله موارد زیر را به عمل آورند:

(الف)- صیانت از دانش سنتی مربوط به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی؛

(ب)- حق مشارکت برابر در تسهیم منافع حاصل از بهره‌برداری از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی؛ و

(ج) حق مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها در سطح ملی در زمینه مواردی که به حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی مربوط می‌شود.

۳- هیچ چیزی در این ماده نباید به گونه‌ای تفسیر شود که حقوق کشاورزان را در نگهداری، استفاده، مبادله و فروش بذر یا مواد تکثیر شونده برداشت شده از مزرعه کشاورزی در چارچوب قوانین ملی و در جایی که مصداق دارد محدود نماید.

بخش ۴- نظام چند جانبه دسترسی و تسهیم منافع

ماده ۱۰- نظام چندجانبه دسترسی و تسهیم منافع

۱- طرف‌های متعاقد در روابط خود با سایر کشورها، حقوق حاکمیت کشورها را بر منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی خود، از جمله اختیار تعیین چگونگی دسترسی به آن منابع توسط دولت‌های متبوع و با رعایت قوانین ملی، به رسمیت می‌شناسند.

۲- طرف‌های متعاقد در اعمال حقوق حاکمیتی خود، موافقت می‌کنند که نظام چندجانبه مؤثر، کارآمد و شفاف را هم برای تسهیل دسترسی به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی و هم برای تسهیم منصفانه و عادلانه منافع حاصل از بهره‌برداری از این منابع براساس تقویت متقابل و تکمیلی به وجود آورند.

ماده ۱۱- حیطه شمول نظام چندجانبه

۱- در پیشبرد اهداف حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی و تسهیم منصفانه و عادلانه منافع حاصل از استفاده از آنها به گونه‌ای که در ماده (۱) ذکر شده است، نظام چندجانبه شامل آن دسته از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی خواهد شد که در پیوست (۱) براساس معیارهای امنیت غذایی و وابستگی متقابل تعیین شده است.

۲- نظام چندجانبه، آن‌گونه که در بند (۱) مشخص شده، تمام منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا

و کشاورزی فهرست شده در پیوست (۱) را که تحت مدیریت و کنترل طرف‌های متعاقد هستند و در معرض دسترسی عمومی باشد، دربرمی‌گیرد. به منظور دستیابی به

بالاترین حد ممکن از شمول نظام چندجانبه، طرف‌های متعاقد همه دارندگان منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی فهرست شده در پیوست (۱) را دعوت می‌نمایند که این منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را در نظام چندجانبه قرار دهند.

۳- طرف‌های متعاقد همچنین موافقت می‌کنند که اقدامات مناسبی را اتخاذ نمایند تا افراد حقیقی و حقوقی که در قلمرو قضایی آنها دارای منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی فهرست شده در پیوست (۱) می‌باشند، برای قرار دادن این‌گونه منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در نظام چندجانبه ترغیب شوند.

۴- ظرف مدت دو سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این معاهده، هیأت رئیسه روند پیشرفت قرارداد منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی مذکور در بند (۳)، در نظام چندجانبه را ارزیابی خواهند نمود. به دنبال این ارزیابی هیأت رئیسه تصمیم خواهد گرفت که آیا دسترسی آسان به آن دسته از افراد حقیقی و حقوقی موضوع بند (۳) که منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را در نظام چندجانبه قرار نداده‌اند ادامه یابد، یا ترتیبات دیگری که مقتضی به نظر می‌رسند اتخاذ گردد.

۵- سیستم چندجانبه، منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را که در پیوست (۱) فهرست شده و به گونه‌ای که در جزء (الف) بند (۱) ماده (۱۵) پیش‌بینی شده در مجموعه خارج از رویشگاه طبیعی مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی گروه مشورتی تحقیقات کشاورزی بین‌المللی و طبق بند (۵) ماده (۱۵) در مؤسسات بین‌المللی دیگر نگهداری می‌شوند نیز دربرخواهد گرفت.

ماده ۱۲- دسترسی آسان به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در قالب نظام چندجانبه

۱- طرف‌های متعاقد موافقت می‌کنند که دسترسی آسان به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در قالب نظام چندجانبه به گونه‌ای که در ماده (۱۱) تعریف شده است، طبق مفاد این معاهده خواهد بود.

۲- طرف‌های متعاقد موافقت می‌کنند که اقدامات قانونی و دیگر ترتیبات لازم را برای فراهم نمودن این‌گونه دسترسی به طرف‌های متعاقد دیگر از طریق سیستم چندجانبه اتخاذ کنند. بدین منظور، این‌گونه دسترسی برای افراد حقیقی و حقوقی در قلمرو قضایی هر طرف متعاقد نیز با رعایت مفاد بند(۴) ماده (۱۱) فراهم خواهد داشت.

۳- این دسترسی طبق شرایط زیر فراهم خواهد شد:

(الف)- دسترسی فقط به منظور استفاده و حفاظت از تحقیقات، اصلاح و آموزش برای غذا و کشاورزی فراهم خواهد شد، مشروط به این که هدف مزبور شامل استفاده‌های شیمیایی، دارویی و سایر استفاده‌های صنعتی غیرغذایی / علوفه‌ای نشود. در خصوص گیاهان زراعی چندمنظوره (غذایی و غیرغذایی)، اهمیت آنها برای امنیت غذایی، مبنای وارد کردن آنها در نظام چندجانبه و فراهم نمودن آنها برای دسترسی آسان می‌باشد:

(ب)- دسترسی، به سرعت، بدون نیاز با ردیابی فردی و رایگان خواهد بود یا اگر پولی دریافت شود نباید بیشتر از حداقل هزینه لازم باشد:

(ب)- همه اطلاعات شناسنامه‌ای موجود و با رعایت قوانین حاکم، دیگراطلاعات توصیفی و غیرمحرمانه موجود مربوط، به همراه منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در دسترس قرار خواهد گرفت؛

(د)- دریافت کنندگان، مدعی هیچ‌گونه حق مالکیت معنوی یا حقوق دیگری که موجب محدودیت دسترسی آسان می‌گردد بر منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی، قسمت‌ها یا اجزاء ژنتیکی آنها به صورتی که از نظام چندجانبه دریافت نموده‌اند نخواهند شد.

(ه) دسترسی به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در دست تهیه از جمله مواردی که توسط کشاورزان در حال ایجاد می‌باشد، در طول دوره ایجاد، منوط به صلاحدید ایجادکنندگان آن است.

(و)- دسترسی به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که با حقوق مالکیت معنوی و حقوق دیگر محافظت گردیده‌اند، طبق موافقتنامه‌های بین‌المللی ذیربط و قوانین ملی مربوط صورت خواهد گرفت.

(ز)- منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که در قالب نظام چندجانبه در دسترسی قرار داده شده و محافظت می‌گردند، همچنان توسط دریافت‌کنندگان آن منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در نظام چندجانبه به موجب شرایط این معاهده در دسترس قرار خواهند گرفت؛ و

(ح)- طرف‌های متعاقد موافقت می‌کنند که دسترسی به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در شرایط رویشگاه‌های اولیه، بدون لطمه زدن به دیگر مقررات به موجب این ماده، طبق قوانین ملی یا در نبود این قوانین، طبق استانداردهایی که ممکن است توسط هیأت ریسه تعیین گردد، فراهم شود.

۴- بدین منظور، طبق بندهای (۲) و (۳) فوق و به موجب موافقتنامه انتقال مواد استاندارد که توسط هیأت ریسه تصویب خواهد شد و حاوی مقررات جزءهای (الف)، (د) و (ز) بند(۳)

ماده (۱۲) و همچنین مقررات تسهیم منافع مندرج در ردیف(۲) جزء (د) بند (۲) ماده (۱۳) و دیگر مقررات مربوط دیگر این معاهده و مقرراتی خواهد بود مبنی بر این که دریافت‌کننده منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی باید خواستار اعمال شرایط موافقتنامه انتقال مواد استاندارد در مورد انتقال منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و شخص یا واحد دیگر و نیز انتقالات بعدی آن منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی اعمال شود، دسترسی آسان فراهم خواهد شد.

۵- طرف‌های متعاقد وجود مهلتی را برای رسیدگی به اختلافات قراردادی ناشی از موافقتنامه‌های انتقال مواد استاندارد طبق الزامات قابل الزام مربوط به صلاحیت و به موجب نظام‌های حقوقی خود، با تصدیق این که تعهدات ناشی از موافقتنامه‌های مزبور منحصراً متوجه طرف‌های آن موافقتنامه می‌باشد، تضمین خواهند نمود.

۶- طرف‌های متعاقد موافقت می‌نمایند که در شرایط اضطراری ناشی از حوادث غیرمترقبه، در جهت مشارکت در استقرار مجدد نظام‌های کشاورزی با همکاری دست‌اندارکاران و امدادگران حوادث، دسترسی آسان به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی مناسب را در نظام چندجانبه فراهم نمایند.

ماده ۱۳- تسهیم منافع در نظام چندجانبه

۱- طرف‌های متعاقد تصدیق می‌نمایند که دسترسی آسان به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی گنجانده شده در نظام چندجانبه، خود، منفعت عمده نظام چندجانبه محسوب می‌گردد و موافقت می‌کنند که منافع حاصل از آن باید به صورت منصفانه و عادلانه طبق مفاد این معاهده تقسیم گردد.

۲- طرف‌های متعاقد موافقت می‌کنند که منافع حاصل از استفاده، از جمله استفاده تجاری، از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در قالب نظام چندجانبه به صورت منصفانه و عادلانه از طریق سازوکارهای زیر (تبادل اطلاعات، دسترسی به فناوری و انتقال آن، ظرفیت سازی، تسهیم منافع حاصل از تجاری‌سازی) با در نظر گرفتن اولویت زمینه‌های فعالیت برنامه دوره‌ای اقدام جهانی، تحت نظر هیأت ریسه تقسیم گردد:

الف- تبادل اطلاعات:

طرف‌های متعاقد موافقت می‌کنند که اطلاعات مربوط را که از جمله و ویژه حاوی کالا نماها و فهرست اموال اطلاعات فناوری، نتایج تحقیقات فنی، علمی و اقتصادی - اجتماعی از جمله شناسایی ارزیابی و بهره‌برداری از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در قالب نظام چندجانبه را در دسترس قرار دهند. این‌گونه اطلاعات در صورتی که محرمانه نباشند با رعایت قوانین حاکم و طبق توانایی‌های ملی در دسترس قرار خواهد گرفت. اطلاعات مزبور در دسترس

تمامی طرف‌های متعاقد این معاهده از طریق نظام اطلاعاتی موضوع ماده (۱۷)

قرار خواهد گرفت.

ب- دسترسی به فناوری و انتقال آن:

۱- طرف‌های متعاقد تعهد می‌نمایند که فناوری‌های حفاظت، شناسایی، ارزیابی و استفاده از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را که در قالب نظام چندجانبه قرار دارند مهیا نموده و یا دسترسی به آنها را فراهم نمایند. طرف‌های متعاقد با تصدیق این که بعضی از فناوری‌ها فقط می‌توانند از طریق مواد ژنتیکی منتقل شوند، دسترسی به این‌گونه فناوری‌ها و مواد ژنتیکی را که در قالب نظام چندجانبه قرار دارند و انواع اصلاح شده و مواد ژنتیکی ایجاد شده با استفاده از منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی در قالب نظام چندجانبه را مطابق مفاد ماده (۱۲) فراهم و یا تسهیل نمایند. دسترسی به این‌گونه فناوری‌ها، انواع اصلاح شده و مواد ژنتیکی با رعایت قوانین حاکم در مورد دسترسی و حقوق مالکیت و طبق توانایی‌های ملی صورت خواهد گرفت.

۲- دسترسی به فناوری و انتقال آن به کشورها به ویژه به کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر از طریق مجموعه تمهیداتی نظیر تأسیس و نگهداری و مشارکت در گروه‌هایی با موضوع فعالیت محصول گیاهی به منظور همه‌گونه مشارکت برای تحقیق و توسعه استفاده از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی و فعالیت‌های مشترک تجاری مربوط به مواد دریافت شده، توسعه نیروی انسانی و دسترسی مؤثر به تجهیزات تحقیقاتی صورت خواهد گرفت.

۳- دسترسی و انتقال فناوری موضوع ردیف‌های (۱) و (۲) فوق از جمله فناوری‌هایی که با حقوق مالکیت معنوی حمایت می‌شوند به کشورهای در حال توسعه که طرف متعاقد این کنوانسیون هستند به ویژه کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای با اقتصاد در حال گذر با شرایط منصفانه و کاملاً مطلوب فراهم و یا تسهیل خواهد شد، به ویژه در مورد فناوری‌های مورد استفاده برای حفاظت و همچنین فناوری‌های سودمند برای کشاورزان در کشورهای در حال توسعه به خصوص کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای با اقتصاد در حال گذر از جمله با شرایط اعطایی ممتاز و ترجیحی و مورد توافق متقابل، از جمله و به ویژه از طریق مشارکت در

تحقیقات و توسعه در قالب نظام چندجانبه، این‌گونه دسترسی و انتقال در شرایطی صورت خواهد گرفت که با شناسایی و منطبق بر حمایت کافی و مؤثر از حقوق مالکیت معنوی باشد.

ج- ظرفیت‌سازی:

با توجه به نیازهای کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر، که از طریق اولویتی که آنها برای ظرفیت‌سازی در منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در طرح‌ها و

برنامه‌های خود در نظر می‌گیرند، بیان می‌شود، در صورتی که منابع ژنتیکی گیاهی یادشده برای غذا و کشاورزی مشمول نظام چندجانبه باشد، طرف‌های متعاقد موافقت می‌کنند که موارد زیر را در اولویت قرار بدهند:

۱- ایجاد و یا تقویت برنامه‌هایی برای آموزش علمی و فنی حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی:

۲- ایجاد و تقویت تأسیسات برای حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی به ویژه در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر؛ و

۳- انجام تحقیقات علمی ترجیحاً و در جایی که ممکن باشد، در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر، با همکاری مؤسسات این کشورها و توسعه ظرفیت برای انجام این‌گونه تحقیقات در زمینه‌های مورد نیاز.

د- تسهیم منافع مالی و دیگر منافع تجاری سازی:

۱- طرف‌های متعاقد موافقت می‌نمایند در قالب نظام چندجانبه با دخیل کردن بخش‌های خصوصی و دولتی در فعالیت‌های مشخص شده در این ماده از طریق اشتراک مساعی و همکاری از جمله با بخش خصوصی کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر در تحقیق و توسعه فناوری، اقداماتی را به منظور دستیابی تسهیم منافع ناشی از تجاری‌سازی اتخاذ نمایند.

۲- طرف‌های متعاقد موافقت می‌کنند که موافقتنامه انتقال مواد استاندارد موضوع بند(۴) ماده (۱۲) شامل این الزام باشد که دریافت‌کننده‌ای که محصولی را تجاری می‌کند که از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی بوده و دربردارنده موادی است که از طریق نظام چندجانبه به آن دسترسی یافته، سهم عادلانه‌ای از منافع حاصل از تجاری‌سازی آن محصول را به سازوکار موضع جزء (و) بند(۳) ماده (۱۹) بپردازد، مگر این که محصول مزبور بدون محدودیت برای تحقیق و اصلاح بیشتر در دسترس دیگران باشد، که در این صورت دریافت‌کننده‌ای که تجاری‌سازی می‌کند برای پرداخت چنین سهمی ترغیب خواهد شد.

هیأت رئیسه در اولین جلسه خود میزان، شکل و شیوه پرداخت را در راستای عرف تجاری تعیین خواهد نمود. هیأت رئیسه می‌تواند تصمیم بگیرد برای طبقات مختلف دریافت‌کنندگان که فرآورده‌های مزبور را تجاری‌سازی می‌کنند سطوح متفاوت پرداخت مقرر نماید. همچنین می‌تواند در مورد ضرورت معاف نمودن کشاورزان خرده‌پای کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر از پرداخت‌های مزبور تصمیم بگیرد. هیأت رئیسه می‌تواند هر از گاهی در راستای دستیابی به تسهیم عادلانه منافع، سطوح پرداخت را مورد بازبینی و تجدید

نظر قرار دهد و ظرف یک دوره پنج ساله از لازم‌الاجراء شدن این معاهده لزوم پرداخت اجباری مقرر در موافقتنامه انتقال مواد استاندارد را نیز در مواردی که محصولات تجاری شده مزبور بدون محدودیت برای تحقیق و اصلاح بیشتر در دسترس دیگران قرار می‌گیرد ارزیابی نماید.

۳- طرف‌های متعاقد موافقت می‌کنند که منافع حاصل از استفاده از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که به موجب نظام چندجانبه تقسیم می‌شود، باید ابتدا به صورت مستقیم و غیرمستقیم به سوی کشاورزان تمام کشورها به ویژه در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر که به حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی می‌پردازند، جریان یابد.

- ۴- هیأت ریسه در اولین اجلاس خود، سیاست و معیارهای مربوط به کمک‌های ویژه به موجب راهبرد مالی توافق شده مقرر در ماده (۱۸) برای حفاظت منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر که مشارکت آنها در تنوع منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در نظام چندجانبه قابل توجه بوده و یا نیازهای خاصی دارند، بررسی خواهد کرد.
- ۵- طرف‌های متعاقد تصدیق می‌کنند که توانایی اجرای کامل «برنامه اقدام جهانی» به ویژه در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر به میزان زیادی به اجرای مؤثر این ماده و راهبرد مالی مقرر ماده (۱۸) بستگی خواهد داشت.
- ۶- طرف‌های متعاقد ترتیبات راهبردی مشارکت داوطلبانه در تسهیم منافع را بررسی خواهند کرد تا صنایع فرآوری غذایی که از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی سود می‌برند در نظام چندجانبه، مشارکت مالی نمایند.

بخش ۵- اجزای حمایت‌کننده

ماده ۱۴- برنامه اقدام جهانی

- طرف‌های متعاقد با تصدیق اهمیت برنامه دوره‌ای اقدام جهانی برای حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در این معاهده، باید اجرای مؤثر آن را از جمله از طریق اقدامات ملی و در صورت اقتضاء از طریق همکاری‌های بین‌المللی به منظور ایجاد چارچوب متناسب از جمله و به ویژه برای ظرفیت‌سازی، انتقال فناوری و تبادل اطلاعات، با در نظر گرفتن مفاد ماده (۱۳) ترغیب نمایند.
- ماده ۱۵- مجموعه‌های خارج از رویشگاهی منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که توسط مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی گروه مشورتی تحقیقات کشاورزی بین‌المللی و

دیگر مؤسسات بین‌المللی نگهداری می‌شوند:

۱- طرف‌های متعاقد اهمیت مجموعه‌های خارج از رویشگاهی منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که توسط مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی گروه مشورتی تحقیقات کشاورزی بین‌المللی به صورت امانی نگهداری می‌شوند را برای این معاهده مورد تصدیق قرار می‌دهند. طرف‌های متعاقد از مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی می‌خواهند که موافقتنامه‌هایی را با هیأت ریسه در رابطه با مجموعه‌های خارج از رویشگاهی مزبور طبق قیود و شرایط زیر منعقد نمایند:

(الف) - منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که در پیوست (۱) این معاهده فهرست شده و توسط مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی نگهداری می‌شوند باید طبق مقررات مندرج در بخش (۴) این معاهده در دسترس قرار گیرند.

(ب) - منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی به غیر از آنچه که در پیوست (۱) این معاهده آمده است و قبل از اجرای این معاهده جمع‌آوری شده و توسط مراکز تحقیقات کشاورزی که به موجب موافقتنامه‌های بین مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی و فائو در حال استفاده هستند در دسترس قرار گیرند. موافقتنامه انتقال مواد استاندارد باید توسط هیأت ریسه با مشورت مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی طبق مفاد مربوط به این معاهده به ویژه مواد (۱۲) و (۱۳) و به موجب شرایط زیر حداکثر نشست اجلاس عادی دوم آن مورد بازبینی قرار گیرد:

(۱) - مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی باید طبق برنامه‌ای که هیأت ریسه مقرر می‌نماید به صورت دوره‌ای هیأت ریسه را از موافقتنامه‌های انتقال مواد استاندارد منعقد شده مطلع سازند.

(۲) - نمونه‌هایی از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی بنا به تقاضا و بدون نیاز به موافقتنامه انتقال مواد استاندارد باید در اختیار طرف‌های متعهدی که منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی از سرزمین آنها در شرایط رویشگاه‌های طبیعی جمع‌آوری شده، قرار گیرد.

(۳) - منافع حاصل به موجب موافقتنامه انتقال مواد استاندارد فوق که به سازوکار مذکور در جزء (و) بند (۳) ماده (۱۹) واریز می‌گردد، باید به ویژه در حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی مورد نظر و بخصوص در برنامه‌های ملی و منطقه‌ای در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر به ویژه در مراکز تنوع و کشورهای کمتر توسعه یافته مصرف شود و

(۴) - مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی باید در حد توان خود اقداماتی را اتخاذ

کند تا

شرایط موافقتنامه‌های انتقال مواد استاندارد به طور مؤثر رعایت گردد و در اسرع وقت هیأت ریسه را در جریان موارد عدم رعایت آن قرار دهند.

(ج) - مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی صلاحیت هیأت ریسه را در ارائه سیاست‌های هدایت کننده در خصوص مجموعه‌های خارج از رویشگاه نگهداری شده توسط آنان با رعایت مفاد این معاهده مورد شناسایی قرار خواهند داد.

(د) - تجهیزات علمی و فنی که مجموعه‌های خارج از رویشگاه طبیعی در آن نگهداری می‌شوند به منظور نگهداری و مدیریت این مجموعه‌ها مطابق استانداردهای پذیرفته شده بین‌المللی به ویژه استانداردهای بانک ژن که توسط کمیسیون منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی فائو مورد تأیید قرار گرفته است، همچنان در اختیار مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی باقی خواهند ماند.

(ه) - دبیر، بنا بر تقاضای یکی از مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی تلاش خواهد نمود تاپشتیبانی فنی مناسب را فراهم نماید.

(و) - دبیر، در هر زمانی حق دسترسی به تأسیسات و همچنین حق بازرسی تمام فعالیت‌های انجام شده در آنها را که مستقیماً به حفاظت و تبادل مواد موضوع این ماده مربوط می‌شود، خواهد داشت.

(ز) - در صورت تهدید یا جلوگیری از نگهداری منظم این مجموعه‌های خارج از رویشگاهی حفاظت شده به وسیله مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی توسط هر

عاملی، از جمله وضعیت اضطراری، دبیر با موافقت کشور میزبان به تخلیه یا انتقال آنها تا حد امکان کمک خواهد نمود.

۲- طرف‌های متعهد را در قالب نظام چندجانبه در دسترس مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی گروه مشورتی تحقیقات بین‌المللی کشاورزی، که با هیأت ریسه طبق این معاهده موافقتنامه‌هایی را امضاء کرده‌اند قرار دهند. مراکز مزبور در فهرستی که توسط دبیر نگهداری شده بنا به تقاضا در اختیار طرف‌های متعهد قرار می‌گیرد، اضافه خواهد شد.

۳- موادی غیر از مواد فهرست شده در پیوست (۱) که توسط مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی دریافت و نگهداری می‌شود پس از لازم‌الاجرا شدن این معاهده براساس شرایط موردتوافق مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی دریافت‌کننده مواد و کشور مبدأ این منابع یا کشوری که آنها را طبق کنوانسیون تنوع زیستی یا قوانین حاکم دیگر به دست آورده است، در دسترس قرار خواهند گرفت.

۴- طرف‌های متعهد ترغیب می‌شوند تا دسترسی مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی را که با هیأت ریسه موافقتنامه‌هایی را امضاء نموده‌اند، براساس شرایط توافق شده به آن دسته از

منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که در پیوست (۱) ذکر نشده‌اند، ولی برای فعالیت‌ها و برنامه‌های مراکز مزبور مهم می‌باشند، فراهم نمایند.

۵- هیأت ریسه همچنین مساعی خود را در جهت انعقاد موافقتنامه‌هایی برای مقاصد مذکور در این ماده با دیگر مؤسسات بین‌المللی مربوط بکار خواهد بست.

ماده ۱۶- شبکه‌های بین‌المللی منابع ژنتیکی گیاهی

۱- همکاری‌های موجود در شبکه‌های بین‌المللی منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی براساس ترتیبات فعلی و طبق شرایط این معاهده ترغیب یا توسعه داده خواهد شد تا حداکثر پوشش ممکن منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی به دست آید.

۲- طرف‌های متعاقد به طور مقتضی تمام مؤسسات مربوط از جمله مؤسسات دولتی، خصوصی، غیردولتی، تحقیقاتی، اصلاح و دیگر مؤسسات را برای مشارکت در شبکه‌های بین‌المللی ترغیب خواهد نمود.

ماده ۱۷- نظام جهانی اطلاعات مربوط به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی

۱- طرف‌های متعاقد برای ایجاد و تقویت نظام جهانی اطلاعات براساس نظام‌های اطلاعاتی موجود به منظور تسهیل مبادله اطلاعات در زمینه موضوعات علمی، فنی و زیست‌محیطی مربوط به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی همکاری خواهند نمود. به این امید که این‌گونه مبادله اطلاعات به تسهیم منافع از طریق قرار دادن اطلاعات راجع به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در دسترس تمامی طرف‌های متعاقد، کمک خواهد نمود. در ایجاد نظام جهانی اطلاعات از همکاری «سازوکار تبادل» کنوانسیون تنوع زیستی نیز استفاده خواهد شد.

۲- در صورت اعلام طرف‌های متعاقد، در مورد خطراتی که حفاظت مؤثر منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را تهدید می‌کند در جهت حفاظت از مواد، پیش آگاهی داده خواهد شد.

۳- طرف‌های متعاقد با کمیسیون منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی فائو در ارزیابی دوره‌ای آن از وضعیت جهانی منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی همکاری خواهند نمود تا برنامه دوره‌ای اقدام جهانی موضوع ماده (۱۴) به روز گردد.

بخش ۶- مقررات مالی

ماده ۱۸- منابع مالی

۱- طرف‌های متعاقد، متعهد می‌شوند که راهبرد مالی را برای اجرای این معاهده طبق مفاد

این ماده بکار گیرند.

۲- اهداف راهبرد مالی شامل ارتقاء دسترسی، شفافیت، کارایی و مؤثر بودن تأمین منابع مالی به منظور اجرای فعالیت‌های موضوع این معاهده خواهد بود.

۳- به منظور سوق دادن اعتبارات مالی برای فعالیت‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های اولویت‌دار، به ویژه در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر، و با مد نظر قرار دادن «برنامه اقدام جهانی»، هیأت رئیسه در فواصل زمانی مشخص، میزان اعتبار مالی لازم را تعیین خواهد نمود.

۴- به موجب راهبرد مالی:

(الف)- طرف‌های متعاقد اقدامات لازم و مقتضی را در چهارچوب هیأت‌های ریسه نهادها، صندوق‌ها و سازوکارهای بین‌المللی به عمل خواهند آورد تا از اولویت دان و توجه کافی به تخصیص مؤثر منابع قابل پیش‌بینی و توافق شده برای اجرای طرح‌ها و برنامه‌های موضوع این معاهده اطمینان حاصل نمایند.

(ب)- انجام مؤثر تعهدات موضوع این معاهده توسط طرف‌های متعاقدی که از کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر هستند به میزان تخصیص مؤثر منابع موضوع این ماده، به ویژه توسط کشورهای توسعه یافته بستگی خواهد داشت. طرف‌های متعاقدی که از کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر هستند به طرح‌ها و برنامه‌های خود برای ظرفیت‌سازی در زمینه منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی اولویت کافی خواهند داد.

(ج)- طرف‌های متعاقدی که از کشورهای توسعه یافته هستند نیز منابع مالی برای اجرای این معاهده را فراهم خواهند نمود و کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر نیز از راه‌های دوجانبه، چندجانبه و منطقه‌ای خود را از منابع مزبور بهره‌مند خواهند کرد. این‌گونه راه‌ها شامل سازوکار موضوع جزء (و) بند (۳) ماده (۱۹) خواهد بود.

(د)- هر طرف متعاقد موافقت می‌نماید که منابع مالی برای فعالیت‌های ملی برای حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را در حد منابع

مالی توانایی‌های ملی خود به عهده گرفته و فراهم کند. منابع مالی فراهم شده نبایستی برای منظورهایی که در نهایت مغایر با این معاهده می‌باشد به ویژه در زمینه‌های مرتبط با تجارت بین‌المللی محصولات، استفاده گردد.

(ه)- طرف‌های متعاقد موافقت می‌نمایند که منافع حاصل از جزء (د) بند (۲) ماده ۱۳(و) بخشی از راهبرد مالی باشد.

(و)- مشارکت‌های داوطلبانه نیز می‌تواند توسط طرف‌های متعاقد، بخش خصوصی (با توجه به ماده ۱۳) سازمان‌های غیردولتی و منابع دیگر فراهم گردد. طرف‌های متعاقد موافقت می‌نمایند که هیأت ریسه و ویژگی‌های راهبرد ترغیب چنین مشارکت‌هایی را بررسی نماید.

۵- طرف‌های متعاقد موافقت می‌نمایند که اولویت به اجرای طرح‌ها و برنامه‌های توافق شده برای کشاورزان کشورهای در حال توسعه به ویژه در کشورهای کمتر توسعه یافته و در کشورهای با اقتصاد در حال گذری که از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی محافظت یا استفاده پایدار می‌کنند، داده شود.

بخش ۷- مقررات اجرایی

ماده ۱۹- هیأت ریسه

۱- بدین وسیله هیأت ریسه متشکل از تمامی طرف‌های متعاقد تشکیل می‌گردد.
۲- تمام تصمیمات هیأت ریسه با اتفاق نظر اتخاذ خواهد شد، مگر در مواردی که با اتفاق نظر تصمیم گرفته شود که به روش دیگر عمل شود، به استثنای موارد مربوط به مواد (۲۳) و (۲۴) که همیشه اتفاق نظر ضروری خواهد بود.

۳- وظایف هیأت ریسه، ترغیب اجرای کامل این معاهده با در نظر داشتن اهداف آن و به ویژه موارد زیر خواهد بود:

(الف)- تهیه رهنمود و دستورالعمل سیاستگذاری برای نظارت و بکارگیری توصیه‌های لازم برای اجرای این معاهده و به ویژه عملی شدن نظام چندجانبه.

- (ب)- تصویب طرح‌ها و برنامه‌هایی برای اجرای این معاهده.
- (ج)- تصویب راهبرد مالی برای اجرای این معاهده در اولین جلسه خود و بازنگری آن در فواصل زمانی مشخص طبق مفاد ماده (۱۸).
- (د)- تصویب بودجه این معاهده.
- (ه)- بررسی و ایجاد نهادهای فرعی لازم و تصویب مأموریت‌ها و ترکیب آنها در صورت وجود اعتبارات مالی لازم.
- (و)- در صورت لزوم ایجاد یک سازوکار مناسب مانند حساب امانی برای دریافت و استفاده از منابع مالی که به منظور اجرای آن معاهده تأمین می‌گردد.
- (ز)- ایجاد و حفظ همکاری با ارکان سایر سازمان‌های بین‌المللی و معاهدات ذیربط دیگر، از جمله و به ویژه کنفرانس اعضای کنوانسیون تنوع زیستی در ارتباط با موضوعات مشمول این معاهده از جمله مشارکت آنان در راهبرد مالی.
- (ح)- در صورت لزوم بررسی و تصویب اصلاحیه‌های این معاهده طبق مفاد ماده (۲۳).
- (ط)- در صورت لزوم بررسی و تصویب اصلاحیه‌های پیوست‌های این معاهده طبق مفاد ماده (۲۴).
- (ی)- بررسی شیوه‌های راهبرد تشویق مشارکت‌های داوطلبانه به ویژه در ارتباط با مواد (۱۳) و (۱۸).
- (ک)- انجام وظایف دیگری که ممکن است برای نیل به اهداف این معاهده ضروری باشد.
- (ل)- توجه به تصمیمات مرتبط کنفرانس اعضای کنوانسیون تنوع زیستی و ارکان سایر سازمان‌های بین‌المللی و معاهدات ذیربط.
- (م)- در صورت اقتضاء مطلع نمودن کنفرانس اعضای کنوانسیون تنوع زیستی و ارکان سایر سازمان‌های بین‌المللی و معاهدات ذیربط از موضوعات مربوط به اجرای این معاهده، و

(ن) - تأیید شرایط موافقتنامه‌های بامراکز تحقیقات کشاورزی و بین‌المللی و دیگر مؤسسات بین‌المللی به موجب ماده (۱۵) و تجدید نظر و اصلاح موافقتنامه انتقال مواد استاندارد موضوع ماده (۱۵).

۴- هر طرف متعاقد با رعایت بند (۶) ماده (۱۹) یک رأی دارد و می‌تواند در جلسات هیأت ریسه با یک نماینده که او نیز می‌تواند یک جانشین، مشاوران و کارشناسانی به همراه داشته باشد شرکت کند. جانشین‌ها، کارشناسان و مشاوران می‌توانند در جلسات هیأت ریسه شرکت کنند ولی نمی‌توانند رأی بدهند مگر در مواردی که به طور مقتضی اجازه داشته باشند که به جای نماینده عمل نمایند.

۵- سازمان ملل متحد، آژانس‌های تخصصی آن و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و نیز هر کشوری که طرف متعاقد این معاهده نیست، می‌توانند به عنوان ناظر در جلسات هیأت ریسه شرکت نمایند. هر نهاد یا آژانس دیگری اعم از دولتی یا غیردولتی که در زمینه‌های حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی صاحب صلاحیت باشد و تمایل خود را به شرکت در جلسات هیأت ریسه به عنوان ناظر به دبیر اعلام کرده باشد می‌تواند پذیرفته شود مگر اینکه یک‌سوم طرف‌های متعهد حاضر، اعتراض نمایند. پذیرش و شرکت ناظرین تابع آیین‌نامه مصوب هیأت ریسه خواهد بود.

۶- هر سازمان عضو فائو که طرف متعهد این معاهده باشد و کشورهای عضو آن سازمان که طرف متعاقد این معاهده هستند طبق اساسنامه و مقررات عمومی فائو (با جرح و تعدیل لازم) حق عضویت خود را اعمال و به تعهدات عضویت خود عمل خواهند نمود.

۷- هیأت ریسه در صورت لازم آیین‌نامه داخلی و قواعد مالی خود را که مغایر با

این

معاهده نخواهد بود، تصویب و اصلاح خواهد نمود.

۸- حضور نمایندگان اکثریت طرف‌های متعهد برای رسمی شدن هر جلسه هیأت ریسه ضروری است.

۹- هیأت ریسه حداقل هر دو سال یکبار جلسات عادی تشکیل خواهد داد. این جلسات حتی الامکان بلافاصله پس از جلسات عادی کمیسیون منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی برگزار خواهد شد.

۱۰- در صورتی که هیأت ریسه تشکیل جلسات ویژه‌ای را در زمان‌های دیگری ضروری تشخیص دهد، یا هر طرف متعهد تشکیل آن را به طور کتبی تقاضا کند و یک‌سوم طرف‌های متعهد از درخواست مزبور حمایت کنند، جلسات ویژه هیأت ریسه تشکیل خواهد شد.

۱۱- هیأت ریسه، رییس و معاونین رییس خود را (که جمعاً به آنها «دفتر» اطلاق می‌گردد) مطابق آیین‌نامه خود انتخاب خواهد نمود.

ماده ۲۰- دبیر

۱- دبیر هیأت ریسه توسط مدیرکل فائو و با تأیید هیأت ریسه منصوب می‌گردد. دبیر از کمک کارکنان لازم استفاده خواهد نمود.

۲- دبیر وظایف زیر را انجام خواهد داد:

(الف)- ترتیب برگزاری و ارائه حمایت اداری برای جلسات هیأت ریسه و نهادهای فرعی که ممکن است بوجود آیند؛

(ب)- کمک به هیأت ریسه در انجام وظایف خود از جمله انجام وظایف ویژه‌ای که ممکن است توسط هیأت ریسه به عهده او گذاشته بشود؛

(ج)- گزارش فعالیت‌های خود به هیأت ریسه

۳- دبیر تمام طرف‌های متعهد و مدیرکل فائو را از موارد زیر آگاه خواهد نمود:

(الف)- تصمیمات هیأت ریسه ظرف شصت روز پس از تصویب؛

(ب)- اطلاعات دریافتی از طرف‌های متعهد طبق مفاد این معاهده.

۴- دبیر مدارک لازم برای جلسات هیأت ریسه را به شش زبان سازمان ملل متحد تهیه خواهد نمود.

۵- دبیر با ارکان سازمان‌ها و معاهدات دیگر از جمله و به ویژه دبیرخانه کنوانسیون تنوع زیستی در رسیدن به اهداف این معاهده همکاری خواهد نمود.

ماده ۲۱- رعایت مفاد

هیأت ریسه در اولین اجلاس خود، تشریفات مؤثر و معاضدت‌آمیز و سازوکارهای اجرایی

را برای ترغیب رعایت مفاد این معاهده و برخورد با موضوع عدم رعایت بررسی و تصویب خواهد نمود. این تشریفات و سازوکارها شامل نظارت، ارائه کمک و مشاوره از جمله کمک‌ها و مشاوره‌های حقوقی (در صورت لزوم)، به ویژه به کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر خواهد بود.

ماده ۲۲- حل اختلافات

۱- در صورت بروز اختلاف بین طرف‌های متعاقد در خصوص تفسیر یا اجرای این معاهده، طرف‌های ذیربط از طریق مذاکره راه حل‌ها را جست‌وجو خواهند نمود.

۲- اگر طرف‌های اختلاف نتوانند از طریق مذاکره به توافق برسند، می‌توانند به طور مشترک خواستار مساعی جمیله یا میانجیگری طرف ثالث شوند.

۳- هر طرف متعاقد هنگام تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این معاهده یا هر زمان دیگری بعد از آن، می‌تواند به طور کتبی به امین اسناد اعلام کند که در مورد اختلافی که طبق بند (۱) یا (۲) ماده (۲۲۹) حل نشده، یک یا هر دو راه حل اختلاف زیر را به اجبار می‌پذیرد:

(الف)- داوری طبق تشریفات مندرج در بخش (۱) پیوست (۲) این معاهده:

(ب)- ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری.

۴- اگر طرف‌های اختلاف طبق بند (۳) فوق، تشریفات مذکور یا هیچ تشریفات را

نپذیرفته باشند، اختلاف طبق بخش (۲)

پیوست (۲) این معاهده به مصالحه ارجاع خواهد شد، مگر این که طرف‌ها به گونه دیگری توافق نمایند.

ماده ۲۳- اصلاحات این معاهده

- ۱- اصلاحات این معاهده می‌تواند از سوی هر طرف متعاهدی پیشنهاد شود.
- ۲- اصلاحات این معاهده در جلسه هیأت ریسه تصویب خواهد شد. متن هر اصلاحیه پیشنهادی توسط دبیر حداقل شش ماه قبل از اجلاسی که قرار است پیشنهاد مذکور در آن تصویب شود به طرف‌های متعهد ارسال خواهد شد.
- ۳- تمام اصلاحات این معاهده فقط از طریق اتفاق نظر طرف‌های متعاهد حاضر در جلسه هیأت ریسه انجام شود.

۴- هر اصلاحیه تصویب شده توسط هیأت ریسه برای طرف‌های متعاهدی که آن را تنفیذ، پذیرش یا تصویب نموده‌اند در نودمین روز پس از تودیع سند تنفیذ، پذیرش، یا تصویب دوسوم طرف‌های متعهد لازم‌الاجرا خواهد شد. پس از آن، اصلاحیه برای هر طرف متعهد دیگر در نودمین روز پس از این که طرف متعاهد مذکور سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب خود را تودیع نماید، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۵- از نظر این ماده، سند تودیع شده توسط سازمان عضو فائو، سندی اضافه بر اسنادی که توسط کشورهای عضو آن سازمان تودیع شده است، محسوب نمی‌گردد.

ماده ۲۴- پیوست‌ها

- ۱- پیوست‌های این معاهده جزء لاینفک این معاهده محسوب می‌گردد و هرگونه ارجاع به این معاهده همزمان ارجاع به هر پیوست آن نیز می‌باشد.
- ۲- مفاد ماده (۲۳) در مورد اصلاحات این معاهده، در مورد اصلاح پیوست‌ها نیز اعمال خواهد شد.

ماده ۲۵- امضاء

این معاهده از تاریخ سوم نوامبر ۲۰۰۱ (۱۳۸۰/۸/۱۲) تا چهارم نوامبر ۲۰۰۲ (۱۳۸۰/۸/۱۳) در مقر فائو برای امضاء تمامی اعضاء فائو و هر کشوری که عضو فائو نباشد ولی عضو سازمان ملل متحد یا یکی از آژانس‌های تخصصی یا آژانس بین‌المللی انرژی اتمی

باشد، مفتوح خواهد بود.

ماده ۲۶- تنفیذ، پذیرش یا تصویب

این معاهده منوط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب اعضاء و غیراعضاء فائو موضوع ماده ۲۵ می‌باشد. اسناد تنفیذ، پذیرش یا تصویب نزد امین اسناد تودیع خواهد شد.

ماده ۲۷- الحاق

این معاهده از تاریخی که در آن برای امضاء بسته می‌باشد. برای الحاق تمام اعضاء فائو و کشورهای غیرعضو فائو که عضو سازمان ملل متحد، یا یکی از آژانس‌های تخصصی آن یا آژانس بین‌المللی انرژی اتمی باشند مفتوح خواهد بود. اسناد الحاق نزد امین اسناد تودیع خواهد شد.

ماده ۲۸- لازم‌الاجرا شدن

۱- این معاهده با رعایت مفاد بند (۲) ماده (۲۹) در نودمین روز پس از تودیع چهلمین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به شرطی که حداقل بیست سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق توسط اعضای فائو تودیع شده باشد لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- این معاهده برای هر عضو فائو و هر کشور غیر عضو فائو که عضو سازمان ملل متحد یا یکی از آژانس‌های تخصصی آن یا آژانس بین‌المللی انرژی اتمی باشد و این معاهده را پس از تودیع چهلمین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق طبق بند (۱) تنفیذ کرده، پذیرفته، تصویب

نموده و یا به آن ملحق شود، در نودمین روز پس از تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق آن، لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۲۹- سازمان‌های عضو فائو

۱- تا زمانی که یک سازمان عضو فائو سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این معاهده را تودیع می‌کند، آن سازمان عضو طبق بند (۷) ماده (۲) اساسنامه فائو هرگونه تغییر در تودیع صلاحیت خود نسبت به اعلامیه صلاحیت تودیع شده خود به موجب بند (۵) ماده (۲) اساسنامه فائو را که ممکن است به دنبال پذیرش این معاهده ضروری باشد، اطلاع خواهد داد. هر طرف متعاقد این معاهده می‌تواند در هر زمان از یک سازمان عضو فائو که طرف متعاقد این معاهده شده است، بخواهد تا اطلاعات لازم را درخصوص موضوع خاصی از این معاهده که مسئول اجرای آن شده است، همان‌گونه که برای کشورهای عضو آن سازمان عضو فراهم می‌کند، برای آن نیز فراهم نماید. سازمان عضو این اطلاعات را ظرف مدت معقولی ارائه خواهد نمود.

۲- اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق یا خروج از عضویت تودیع شده توسط یک سازمان عضو فائو به عنوان سندی اضافه بر اسناد تودیع شده توسط کشورهای عضو آن سازمان محسوب نخواهد شد.

ماده ۳۰- حق شرط

هیچ‌گونه حق شرطی را برای این معاهده نمی‌توان در نظر گرفت.

ماده ۳۱- غیر اعضوها

طرف‌های متعهد هر عضو فائو یا کشورهای دیگری را که طرف متعاقد این معاهده نمی‌باشند، تشویق خواهند نمود تا این معاهده را بپذیرند.

ماده ۳۲- انصراف از عضویت

۱- هر طرف متعاقد می‌تواند در هر زمانی بعد از دو سال از تاریخی که این معاهده برای آن لازم‌الاجرا شده است، امین اسناد را به طور کتبی از انصراف از عضویت در این معاهده مطلع سازد. امین اسناد بلافاصله مراتب را به کلیه طرف‌های متعاقد اطلاع خواهد داد.

۲- انصراف از عضویت

۱- هر طرف متعاقد می‌تواند در هر زمانی بعد از دو سال از تاریخی که این معاهده برای آن لازم‌الاجرا شده است، امین اسناد را به طور کتبی از انصراف از عضویت در این معاهده مطلع سازد. امین اسناد بلافاصله مراتب را به کلیه طرف‌های متعاقد اطلاع خواهد داد.

۲- انصراف از عضویت یک سال پس از تاریخ دریافت اطلاعیه نافذ خواهد شد.

ماده ۳۳- انقضاء

۱- این معاهده چنانچه و زمانی که به واسطه انصراف از عضویت در آن، تعداد طرف‌های متعاقد آن به کمتر از چهل برسد خود به خود منقضی می‌گردد، مگر آن که طرف‌های متعاقد باقیمانده به اتفاق به گونه دیگری تصمیم بگیرند.

۲- زمانی که تعداد طرف‌های متعاقد به کمتر از چهل کاهش یابد، امین اسناد کلیه طرف‌های متعاقد باقیمانده را آگاه خواهد ساخت.

۳- در صورت انقضاء این معاهده، مالکیت سرمایه‌های آن تابع قواعد مالی خواهد بود که هیأت ریسه تصویب خواهد کرد.

ماده ۳۴- امین اسناد

مدیرکل فائو امین اسناد این معاهده خواهد بود.

ماده ۳۵- متون معتبر

متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی این معاهده به طور یکسان معتبر می‌باشند.

پیوست (۱)

فهرست گیاهان زراعت تحت پوشش نظام چندجانبه

گیاهان غذايي گیاهجنس‌ملاحظات

میوه نان Artocarpus فقط میوه نان

مارچوبه *Asparagus* یولاف *Avena* چغندر *Beta* مجموعه براسیکا *Brassica et al* شامل

جنس های

Genera include are: *Brassica* *Ammoracia* *Barbarca* *Camelina* (کلزا و کلم ها)

Crambe, *Diplotaxis* *Eruca*, *Isatis*, *Lepidium*. *Raphanobrassica* *Raphanus*, *Rorippa* and *Sinapis*, This comprises oilseed and Vegetable crops Such as cabbage, apesec, mustard, cress, rocket radish, and turnip, The & Pees
lcpidum

meycnii (maca) is excluded خود

Citrus Genera *Poncirus* and *Fortunella* are مرکبات *Cicer* نخود *Caianus* کبوتری

Colocasia *Major arodis* مهم *Cocos* کاکائو *included as root stock*

include taro, coeoyam

Xanthosoma *dashcen* and *tammia*

Elusine انگشتی *Dioscorea* یام *Daucus* هویج اوزن

Fragaria فرنگی *Helianthus* آفتابگردان *Hordcum* سیب زمینی

Manihot *Manihot* شیرین *Ipomoca* گاو دانه *Lathyrus* عدس *Lcns* سیب *Malus* کاساوا

cseulenta only

Musa Except *Musa textilis* موز

Phascolus Except *Phaseolus* لوبیا *Pennisetum* مرواریدی *Oryza* برنج اوزن *مروراریدی*

Solanum Section *Sceale* سیب زمینی *Pisum* فرنگی *Olyanthus* نخود *چاودار*

Tubcrosa included, except

Solanum Phureja

Solanum Section *Melongena* included *بادنجان*

Triticum r l al Including *Triticosca* گندم *sorghum* سورگوم *تریتیکاله*

Agropyron. *Elymus* and *Secale*

Ca Excluding *Zea Peronnis*, *Zea* ذرت *Vigna* چشم بلبلی *ماشک* *Vicia* گروه

diploperennis

and Zea luxurians گیاهان علوفه ای گیاهان علوفه ای لگومینور جنس گونه

Astragalus *Chinensis*, *eieer*, *arcnarius*

Canzvalia *Emsiformis*

CoronillaVaria
 HedysarumCoronarum
 LathyeusCieera, ciliolatus, hirsutus, oshrus, odoratus,sativus
 LespedezaCuncata, strata, Stipulacca
 LotusAlbus, angustifolius. luteus
 MedicagoArborea, falcata, sativa, seutellata, rigidula truncatula
 MclilotusAlbus, officinalis
 OnobrychisViciifolia
 OrnithopusSativus
 ProsopisAffinis, alba, chilcnsis, nigra. pallida
 PuerariaPhascoloides
 TrifoliumAlexandrinum, alpcstre, ambiguum, angustifolium, arvense
 agrocicrum, hybridum, incarnalum, pratense, repens , resupinalum
 ucpellianum, semipilpsum, subterraneum, vesieulosum

گیاهان علوفه‌ای گرامینه

جنسگونه

An_dropogonGayanus
 AgropyronCristalum, desertorum
 AgrostisSlolomifera lenuis
 AlopeurusParaiensis
 ArrhenatherumElatius
 DactylisGlomerata
 FestucaArundinacea, gigantea, helerophylla Ovina, Pratensis, rubara
 LoliumHybridum, multiflorim, Pcrenne, rigidum,temulrntum
 PhalarisAguatica arumdinacea
 PhlcumPratense
 PoaAlpina, annua, Pratensis
 Tripsacumlaxum

گیاهان علوفه‌ای دیگر

جنسگونه

AtriplexHalimus, nummularia
 SalsolaVerniculata

بخش ۱- داوری

ماده ۱- طرف مدعی، دبیر را از این که طرف‌های اختلاف، آن را به موجب ماده (۲۲) به داوری ارجاع می‌کنند آگاه خواهد ساخت. در اطلاعیه باید موضوع مورد داوری ذکر شده و بخصوص موادی از معاهده که تفسیر یا اجرای آنها مطرح می‌باشد، مشخص گردد. اگر طرف‌های اختلاف پیش از تعیین سرداور در خصوص مشخص نمودن موضوع مورد اختلاف به توافق نرسند، دیوان موضوع را تعیین خواهد کرد. دبیر، اطلاعات دریافتی به این طریق را در اختیار کلیه طرف‌های متعاقد این معاهده قرار خواهد داد.

ماده ۲-

۱- در اختلافات بین دو طرف اختلاف، دیوان داوری از سه عضو تشکیل خواهد شد. هر طرف اختلاف یک داور انتخاب خواهد کرد و دو داوری که به این صورت انتخاب شده‌اند با توافق مشترک، داور سوم را که رئیس دیوان داوری خواهد بود، انتخاب خواهند کرد. سرداور نباید از اتباع یکی از دو طرف اختلاف باشد، محل زندگی‌اش نباید در قلمرو یکی از طرف‌های اختلاف باشد، تحت استخدام هیچ‌کدام از آنها نباید باشد و در هیچ مقام دیگری نیز نباید این اختلاف را بررسی کرده باشد.

۲- در اختلافات بین بیش از دو طرف متعاقد، طرف‌های اختلافی که از منافع واحدی برخوردار هستند به صورت مشترک و با توافق یکدیگر یک داور را انتخاب خواهند کرد.

۳- هر پست بلا تصدی به گونه‌ای که برای انتصاب اولیه تعیین شده، پر خواهد شد.

ماده ۳-

۱- اگر سرداور ظرف مدت دومه پس از انتصاب داور دوم، تعیین نشده باشد، مدیرکل فائو بنا به درخواست یک طرف اختلاف، ظرف یک دوره دومه دیگر سرداور را انتخاب خواهد کرد.

۲- اگر یکی از طرف‌های اختلاف ظرف مدت دو ماه از زمان دریافت درخواست، داورى را انتخاب نکند، طرف دیگر می‌تواند مدیرکل فائو را آگاه گرداند و وی ظرف یک دوره دوماهه دیگر این انتخاب را انجام خواهد داد.

ماده ۴- دیوان داورى تصمیمات خود را طبق مفاد این معاهده و حقوق بین‌الملل خواهد گرفت.

ماده ۵- دیوان داورى آیین کار خود را تعیین خواهد کرد، مگر این‌که طرف‌های اختلاف به‌گونه دیگری توافق کنند.

ماده ۶- دیوان داورى می‌تواند بنا به درخواست یکی از طرف‌های اختلاف، اقدامات موقتی و لازم حمایتی را توصیه کند.

ماده ۷- طرف‌های اختلاف، کار دیوان داورى را تسهیل خواهند کرد و به ویژه با استفاده از کلیه وسایلی که در اختیار دارند:

الف- کلیه اسناد، اطلاعات و تسهیلات مربوط را در اختیار دیوان قرار خواهند داد،

و

ب- در موقع لزوم اجازه خواهند داد که دیوان شهود یا کارشناسانی را فراخواند و ادله آنان را دریافت کند.

ماده ۸- طرف‌های اختلاف و داوران موظفند محرمانه بودن کلیه اطلاعاتی را که طی

جریان

داورى دریافت می‌کنند، حفظ کنند.

ماده ۹- هزینه‌های داورى، جز در صورتی که دیوان داورى به خاطر وجود شرایط خاص مورد، طریق دیگری را تعیین نکرده باشد، به طور مساوی برعهده طرف‌های اختلاف خواهد بود. دیوان کلیه هزینه‌های خود را ثبت خواهد کرد و صورتحساب نهایی را برای طرف‌های اختلاف خواهد فرستاد.

ماده ۱۰- هر طرف متعهادی که در خصوص موضوع مورد اختلاف از نظر حقوقی دارای منفعتی باشد که ممکن است به وسیله تصمیم راجع به مورد، تحت تأثیر قرار گیرد، می‌تواند با رضایت دیوان وارد جریان رسیدگی شود.

ماده ۱۱- دیوان می‌تواند دعاوی متقابلی را که به طور مستقیم از موضوع اختلاف ناشی می‌شود، استماع و در مورد آنها تصمیم‌گیری کند.

ماده ۱۲- تصمیمات مربوط به آیین رسیدگی و ماهیت دیوان داوری با رأی اکثریت اعضای آن اتخاذ خواهد شد.

ماده ۱۳- اگر یکی از طرف‌های اختلاف در دیوان داوری حاضر نشود یا نتواند از ادعای خود دفاع کند، طرف دیگر می‌تواند از دیوان بخواهد تا جریان رسیدگی را ادامه دهد و رأی خود را صادر کند. غیبت یا قصور یک طرف اختلاف در دفاع از ادعای خویش، مانع جریان رسیدگی نخواهد شد. دیوان داوری پیش از اتخاذ تصمیم نهایی خود، باید قانع شده باشد که ادعا کاملاً برپایه حقیقت و قانون می‌باشد.

ماده ۱۴- دیوان ظرف پنج ماه از تاریخی که به طور کامل تشکیل شده باشد، تصمیم نهایی خود را اتخاذ خواهد کرد، مگر این که تمدید مهلتی را برای مدتی که از پنج ماه تجاوز نخواهد کرد ضروری تشخیص دهد.

ماده ۱۵- تصمیم نهایی دیوان داوری محدود به موضوع مورد اختلاف خواهد بود و دلایلی را که بر مبنای آنها تصمیم‌گیری شده، بیان خواهد نمود. این تصمیم متضمن نام اعضای که شرکت داشته‌اند و نیز تاریخ اتخاذ تصمیم نهایی خواهد بود. هریک از اعضای دیوان می‌تواند نظریه مجزا یا مخالف خود را به تصمیم نهایی پیوست کند.

ماده ۱۶- رأی صادره برای طرف‌های اختلاف لازم‌الاجرا خواهد بود. این رأی قابل تجدید نظر نخواهد بود، مگر این که طرف‌های اختلاف از پیش درخصوص تشریفات تجدید نظر خواهی توافق کرده باشند.

ماده ۱۷- هر یک از طرف‌های اختلاف می‌تواند هر اختلافی را در رابطه با تفسیر یا شیوه اجرای تصمیم نهایی دیوان، برای تصمیم‌گیری به دیوان داوری که آن را صادر کرده، ارجاع کند.

بخش ۲- مصالحه

ماده ۱- کمیسیون مصالحه بنابه درخواست یکی از طرف‌های اختلاف ایجاد خواهد شد. کمیسیون جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به‌گونه دیگری توافق کنند، متشکل از پنج عضو خواهد بود که دو نفر از آنها توسط هر طرف ذی‌ربط انتخاب می‌شوند و اعضاء مزبور به طور مشترک رییس را انتخاب خواهند کرد.

ماده ۲- در اختلافات بین بیش از دو طرف متعهد، طرف‌هایی که دارای منافع واحد هستند، به طور مشترک و با توافق یکدیگر اعضای خود را در کمیسیون انتخاب خواهند کرد. هرگاه دو یا چند طرف اختلاف، منافع مجزایی داشته باشند یا در مورد وجوه منافع یکسان، دچار اختلاف باشند، می‌توانند اعضای خود را به طور مجزا انتخاب کنند.

ماده ۳- اگر طرف‌های اختلاف نتوانند ظرف دو ماه از تاریخ درخواست ایجاد کمیسیون مصالحه، اعضای آن را انتخاب کنند، مدیرکل فائو در صورتی که طرف اختلاف بخواهد، ظرف یک دوره دوماهه دیگر این انتخاب را انجام خواهد داد.

ماده ۴- اگر ظرف دو ماه از تاریخ انتخاب آخرین عضو کمیسیون، رئیس کمیسیون مصالحه انتخاب نشده باشد، در صورت درخواست یکی از طرف‌های اختلاف، مدیرکل فائو طی یک دوره دوماهه دیگر وی را انتخاب خواهد نمود.

ماده ۵- کمیسیون مصالحه، تصمیمات خود را با رأی اکثریت اعضای خود، اتخاذ خواهد کرد. کمیسیون آیین کار خود را تعیین خواهد کرد، مگر این که طرف‌های اختلاف به‌گونه دیگری توافق کنند. کمیسیون پیشنهادی را برای حل و فصل اختلاف ارائه خواهد نمود و طرف‌های با حسن نیت آن را بررسی خواهند کرد.

ماده ۶- اختلاف در مورد صلاحیت کمیسیون مصالحه توسط کمیسیون مصالحه مورد بررسی و تصمیم‌گیری قرار خواهد گرفت.
 قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن معاهده شامل مقدمه و سی و پنج ماده و دو پیوست در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ پنجم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۱۵ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۳۰- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل کیوتو راجع به کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در مورد تغییر آب و هوا

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت اصول پنجاهم (۵) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نسبت به الحاق به پروتکل کیوتو از ملحقات کنوانسیون تغییر آب و هوا ۱۳۷۱

پروتکل کیوتو راجع به کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد
 در مورد تغییرات آب و هوا
 در مورد کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در مورد تغییر آب و هوا
 کیوتو - ۱۹۹۸ (۱۳۷۶ هـ.ش)

اعضای این پروتکل؛

که عضو کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در مورد تغییر آب و هوا هستند که از این پس با عنوان «کنوانسیون» نامیده خواهند شد؛
در پیگیری هدف نهایی کنوانسیون به گونه‌ای که در ماده (۲) آن بیان شده است؛
با در نظر گرفتن مفاد کنوانسیون؛
با بهره‌جویی از ماده (۳) کنوانسیون؛
پیرو دستورالعمل برلین که براساس تصمیم ۱.پ س/۱ کنفرانس اعضای کنوانسیون در اولین جلسه آن به تصویب رسیده است؛
به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱

از نظر این پروتکل، تعاریف ارائه شده در ماده (۱) کنوانسیون به کاربرده خواهند شد؛ به علاوه:

- ۱- «کنفرانس اعضا» به کنفرانس اعضای کنوانسیون اطلاق می‌شود.
- ۲- «کنوانسیون» به کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد راجع به تغییر آب و هوا که در تاریخ ۹ مه ۱۹۹۲ میلادی (برابر با ۱۳۷۱/۲/۱۹ هجری شمسی) در نیویورک به تصویب رسیده است، اطلاق می‌شود.
- ۳- «هیأت بین‌الدولی تغییر آب و هوا» به هیأت بین‌الدولی تغییر آب و هوا اطلاق می‌شود که در سال ۱۹۸۸ میلادی (۱۳۷۷ هجری شمسی) به طور مشترک به وسیله سازمان هواشناسی جهانی و برنامه زیست‌محیطی سازمان ملل متحد تشکیل شد.
- ۴- «پروتکل مونترال» به پروتکل مونترال در مورد مواد کاهنده لایه ازن اطلاق می‌شود که در ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۷ میلادی (۱۳۶۶/۶/۲۶ هجری شمسی) در مونترال به تصویب رسید و متعاقباً جرح و تعدیل و اصلاح شد.

۵- «اعضای حاضر و رأی‌دهنده» به اعضایی که حاضر هستند و رأی مثبت یا منفی می‌دهند، اطلاق می‌شود.

۶- «عضو» به عضو این پروتکل اطلاق می‌شود، جز در صورتی که متن به گونه دیگری مشخص نماید.

۷- «عضو مندرج در ضمیمه (۱)» به عضوی اطلاق می‌شود که در ضمیمه (۱) کنوانسیون آمده، به گونه‌ای که ممکن است اصلاح شود، یا عضوی به موجب جزء (ج) بند (۲) ماده (۴) کنوانسیون اطلاعیه‌ای را ارائه کرده است.

ماده ۲

(۱) هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) به منظور رسیدن به حد کمی انتشار و تعهدات مربوط به کاهش به موجب ماده (۳) و همچنین ترغیب توسعه پایدار موارد زیر را انجام خواهد داد:

الف) اجرا و یا تشریح بیشتر سیاست‌ها و اقدامات طبق شرایط ملی خود مانند:

(۱) افزایش کارایی انرژی در بخش‌های مربوط اقتصاد ملی؛
 (۲) محافظت و افزایش چاهک‌ها و انباره‌های گازه‌های گلخانه‌ای که به وسیله پروتکل مونترال کنترل نشده‌اند، با توجه به تعهدات خود به موجب موافقتنامه‌های بین‌المللی زیست‌محیطی مربوط؛ ارتقاء فعالیت‌های پایدار مدیریت جنگل‌ها، جنگل‌کاری و ایجاد جنگل‌های جدید؛

(۳) ترغیب اشکال پایدار کشاورزی در پرتو ملاحظات مربوط به تغییر آب‌وهوا؛
 (۴) ترغیب تحقیق، توسعه و گسترش استفاده از انواع جدید و تجدیدپذیر انرژی و فن‌آوری‌های کنترل انتشار دی‌اکسیدکربن و فن‌آوری‌های پیشرفته و جدید بی‌خطر برای محیط‌زیست؛

(۵) کاهش تدریجی یا حذف نقایص بازار، انگیزه‌های مالی، معافیت از عوارض و مالیات و یارانه‌ها در تمام بخش‌های انتشاردهنده گازه‌های گلخانه‌ای که در تضاد با هدف کنوانسیون و اجرای مکانیزم‌های بازار هستند.

(۶) تشویق اصلاحات مناسب در بخش‌های مربوط به هدف ترغیب سیاست‌ها و اقداماتی که نشر گازهای گلخانه‌ای را که به وسیله پروتکل مونترال کنترل نشده است، کاهش داده یا محدود می‌نماید؛

(۷) اقداماتی در بخش حمل و نقل به منظور محدود کردن و یا کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای که به وسیله پروتکل مونترال کنترل نشده است؛

(۸) محدود کردن و یا کاهش گاز متان از طریق بهبود و به‌کارگیری مدیریت مواد زائد و نیز تولید، انتقال و توزیع انرژی.

ب) همکاری با سایر اعضا برای افزایش کارایی فردی و مشترک سیاست‌ها و اقدامات مصوب آنها به موجب این ماده در اجرای ردیف (۱) جزء (ت) بند (۲) ماده (۴) کنوانسیون. به این منظور اعضای مزبور برای مشارکت در تجربیات و تبادل اطلاعات خود در مورد سیاست‌ها و اقدامات مزبور از جمله روش‌های در حال توسعه برای بهبود مقایسه، شفافیت و کارایی آنها اقداماتی را اتخاذ خواهند کرد. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود یا به محض این که پس از آن عملی باشد راه‌های تسهیل همکاری یاد شده را با در نظر گرفتن کلیه اطلاعات مربوط بررسی خواهد کرد.

۲) اعضای مندرج در ضمیمه (۱) محدود کردن یا کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای که به وسیله پروتکل مونترال کنترل نشده‌اند و ناشی از سوخت‌های مخزن هوایی و دریایی هستند را به ترتیب از طریق کار با سازمان بین‌المللی هواپیمایی بین‌المللی کشوری و سازمان بین‌المللی دریانوردی ادامه خواهند داد.

۳) اعضای مندرج در ضمیمه (۱) در جهت اجرای اقدامات و سیاست‌های موضوع این ماده تلاش خواهند کرد به صورتی که اثرات نامطلوب از جمله اثرات نامطلوب تغییر آب و هوا، تأثیر بر تجارت بین‌المللی و تأثیرات اجتماعی، محیطی و اقتصادی بر سایر اعضا به ویژه اعضای در حال توسعه و خصوصاً اعضای که در بندهای (۸) و (۹) ماده (۴) کنوانسیون مشخص شده‌اند را

با توجه به ماده (۳) کنوانسیون به حداقل برسانند. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، می‌تواند در صورت اقتضا برای ترغیب اجرای مفاد این بند اقدامات بیشتری را معمول دارد.

۴) چنانچه کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند تصمیم بگیرد که هماهنگ کردن سیاست‌ها و اقدامات موضوع جزء (الف) بند (۱) بالا با توجه به شرایط بالقوه ملی متفاوت مفید خواهد بود، راه‌ها و روش‌هایی را برای تشریح هماهنگی اقدامات و سیاست‌های مزبور بررسی خواهد نمود.

ماده ۳

۱- اعضای مندرج در ضمیمه (۱) به طور منفرد یا مشترک تضمین خواهند نمود که کل میزان انتشار دی‌اکسیدکربن آنها که ناشی از دخالت انسان در طبیعت است معادل گازهای گلخانه‌ای فهرست شده در ضمیمه (الف) است و از مقدار تعیین شده برای آنها تجاوز نمی‌کند. این مقدار به موجب تعهد مربوط به کاهش و محدودیت کمی انتشار آنها که در ضمیمه (ب) درج شده و طبق مفاد این ماده با دیدگاه کاهش انتشار این گازها در سطح جهان به میزان ۵ درصد زیر میزان انتشار در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) در دوره تعهد ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ میلادی (۱۳۷۸ تا ۱۳۹۱ هجری شمسی) محاسبه می‌شود.

۲- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) باید تا سال ۲۰۰۵ میلادی (۱۳۸۴ هجری شمسی) در نیل به تعهدات خود به موجب این پروتکل پیشرفت قابل اثباتی داشته باشد.

۳- تغییرات خالص در انتشار گازهای گلخانه‌ای از منابع نشر و جابه‌جایی آنها توسط چاهک‌ها که از تغییر بکارگیری زمین توسط دخالت مستقیم انسان و فعالیت‌های مربوط به جنگل‌ها (که محدود به جنگل‌کاری، ایجاد مجدد جنگل و تخریب جنگل‌ها از سال ۱۹۹۰ میلادی - ۱۳۶۹ هجری شمسی - شده است) ناشی می‌شود و به صورت تغییرات اثبات‌پذیر موجودی در هر دوره تعهد اندازه‌گیری شده باید در جهت ایفای

تعهدات هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) به موجب این ماده به کارگرفته شوند. انتشار گازهای گلخانه‌ای از منابع و جابه‌جایی آنها به وسیله چاهک‌ها که با فعالیت‌های مزبور ارتباط دارند باید به صورت شفاف و قابل اثبات گزارش شده و طبق مواد (۷) و (۸) مورد تجدید نظر قرار گیرند.

۴- قبل از اولین اجلاس کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) داده‌هایی را به منظور احراز میزان موجودی کربن خود در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) و امکان برآورد تغییر در موجودی کربن در سال‌های بعدی برای هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی فراهم خواهد نمود. کنفرانس اعضا که به

عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، اولین جلسه خود و به محض امکان پس از آن، با در نظر گرفتن عدم قطعیت، شفافیت گزارش، قابلیت اثبات‌پذیری، روش‌های هیأت بین‌الدولی تغییر آب‌وهوا، مشاوره ارائه شده توسط هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی طبق ماده (۵) و تصمیمات کنفرانس اعضا باید درباره الگوها، قواعد و رهنمودهای مربوط به این که چه‌طور و کدام یک از فعالیت‌های انسانی اضافی مرتبط با تغییرات انتشار و جابه‌جایی گازهای گلخانه‌ای در خاک‌های کشاورزی و تغییر بکارگیری زمین و طبقه‌بندی جنگل‌ها باید به مقدار مشخص شده برای اعضای مندرج در ضمیمه (۱) افزوده شود یا از آن کاسته شود، تصمیم‌گیری کند، این‌گونه تصمیمات باید در دوره دوم و دوره‌های بعدی تعهد به کار گرفته شود یک عضو می‌تواند تصمیمات مربوط به فعالیت‌های انسانی اضافی را در اولین دوره تعهد خود به کار بندد مشروط به این که این فعالیت‌ها از سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) صورت پذیرفته باشد.

۵- اعضای مندرج در ضمیمه (۱) که دشتخوش فرآیند عبور به سوی اقتصاد بازار هستند و سال یا دوره مبنای آنها به موجب تصمیم ۲.پ س/۹ دومین اجلاس کنفرانس اعضای مشخص شده است باید همان سال یا دوره را برای اجرای تعهدات خود به

موجب این ماده استفاده کنند. هر عضو دیگر مندرج در ضمیمه (۱) که دستخوش فرآیند عبور به سوی اقتصاد بازار است و هنوز اولین گزارش ملی خود را به موجب ماده (۱۲) کنوانسیون تسلیم نکرده است نیز می‌تواند کنفرانس اعضا را که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند از قصد خود برای استفاده از سال یا دوره مبنای تاریخی دیگری غیر از سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) برای اجرای تعهدات خود به موجب این ماده مطلع نماید. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در مورد قبول این اطلاعیه تصمیم‌گیری خواهد کرد.

۶- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، با توجه به بند (۶) ماده (۴) کنوانسیون، مقدار معینی قابلیت انعطاف را برای اعضای مندرج در ضمیمه (۱) که دستخوش فرآیند عبور به سوی اقتصاد بازار هستند، در اجرای تعهدات آنها به موجب این پروتکل به غیر از تعهدات مندرج در این ماده، در نظر خواهد گرفت.

۷- مقدار تعیین شده هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) در اولین دوره تعهد مربوط به کاهش و محدودیت کمی انتشار، از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۰۱ میلادی (۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱ هجری شمسی) برابر با درصد مشخص شده برای آن در ضمیمه (ب)، مربوط به کل دی‌اکسیدکربن ناشی از دخالت انسان در طبیعت که معادل انتشار گازهای گلخانه‌ای فهرست شده در ضمیمه (الف) در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) یا سال یا دوره مبنایی است که طبق بند (۵) بالا

مشخص شده ضربدر ۵ خواهد بود. آن دسته از اعضای مندرج در ضمیمه (۱) که در مورد آنها تغییر کاربری زمین و جنگل‌کاری منبع خالص انتشار گازهای گلخانه‌ای در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) می‌باشد، باید کل دی‌اکسیدکربن ناشی از دخالت انسان در طبیعت که معادل انتشار منهای مقدار جابه‌جا شده در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) و ناشی از تغییر کاربری زمین است را برای محاسبه

مقدار تعیین شده خود در سال یا دوره مبنای انتشار ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) خود به حساب آورند.

۸- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) می‌تواند به منظور محاسبه موضوع بند (۷) فوق سال مبنای خود را در مورد هیدروفلورو کربن‌ها، پرفلورو کربن‌ها و هگزا فلورید سولفور، سال ۱۹۹۵ میلادی (۱۳۷۴ هجری شمسی) قرار دهد.

۹- تعهدات مربوط به دوره‌های بعدی برای اعضای مندرج در ضمیمه (۱) در اصلاحیه‌های ضمیمه (ب) این پروتکل که طبق بند (۷) ماده (۲) به تصویب خواهد رسید احراز خواه شد. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، بررسی تعهدات مزبور را حداقل (۷) سال قبل از اتمام دوره اول تعهد مذکور در بند (۷) فوق شروع خواهد کرد.

۱۰- هر واحد کاهش نشر، یا هر بخش از مقدار تعیین شده که عضوی از عضو دیگر طبق ماده (۸) و ماده (۱۶) مکرر کسب می‌کند، باید به مقدار تعیین شده برای آن عضو اضافه شود.

۱۱- هر واحد کاهش نشر، یا هر بخش از مقدار تعیین شده که عضوی به عضو دیگر طبق مفاد ماده (۶) یا (۱۶) مکرر انتقال می‌دهد، باید از مقدار تعیین شده برای آن عضو کسر شود.

۱۲- هرگاه نشر تأیید شده که عضوی از عضو دیگر طبق مفاد ماده (۱۲) کسب می‌کند باید به مقدار تعیین شده برای آن عضو اضافه شود.

۱۳- اگر میزان انتشار عضو مندرج در ضمیمه (۱) در خلال دوره تعهد کمتر از مقدار تعیین شده برای آن به موجب این ماده باشد، این اختلاف به درخواست آن عضو به مقدار تعیین شده برای آن عضو برای دوره‌های بعدی تعهد اضافه خواهد شد.

۱۴- هر عضوی مندرج در ضمیمه (۱) باید تلاش کند که تعهدات اشاره شده در بند (۱) فوق را به‌گونه‌ای اجرا کند که تأثیرات نامطلوب اجتماعی، زیست‌محیطی و اقتصادی بر روی اعضای در حال توسعه به ویژه اعضای که در بندهای (۸) و (۹)

ماده (۴) کنوانسیون مشخص شده‌اند را به حداقل برساند. در راستای تصمیم‌های مربوط کنفرانس اعضا در مورد اجرای بندهای مذکور، کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند باید اقدامات لازم را برای به حداقل رساندن تأثیرات نامطلوب تغییر آب‌وهوا و یا تأثیرات اقدامات واکنشی بر اعضای موضوع بندهای مذکور در اولین جلسه خود بررسی کند. در میان موضوعاتی باید بررسی شوند، تأمین اعتبارات مالی، بیمه و انتقال فن آوری قرار خواهد داشت.

ماده ۴

۱- آن دسته از اعضای مندرج در ضمیمه (۱) که توافق نموده‌اند که تعهدات خود به موجب ماده (۳) را به صورت مشترک اجرا کنند، چنین تلقی خواهد شد که تعهدات مزبور را انجام داده‌اند مشروط به این که مقدار کل دی‌اکسیدکربن ناشی از دخالت انسان در طبیعت که معادل میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای می‌باشد که در ضمیمه (الف) فهرست شده نباید از مقادیر تعیین شده برای آنها که براساس تعهدات مربوط به کاهش و محدودیت مقدار کمی آنها که در ضمیمه (ب) توضیح داده شده و طبق مفاد ماده (۳) محاسبه شده است تجاوز کند. سطح انتشار مربوط که به هر یک از اعضاء موافقتنامه تخصیص داده شده بر آن موافقتنامه درج خواهد شد.

۲- اعضای هرگونه موافقتنامه مزبور، شرایط موافقتنامه را در تاریخ تودیع اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق خود به اطلاع دبیرخانه خواهند رساند. دبیرخانه نیز به نوبه خود، اعضا و امضاکنندگان کنوانسیون را از شرایط موافقتنامه مطلع خواهد کرد.

۳- موافقتنامه در طول دوره تعهدی که در بند (۷) ماده (۳) مشخص شده است. همچنان مورد اجرا خواهد بود.

۴- چنانچه اعضا به‌طور مشترک، در چارچوب و همراه با سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای فعالیت کنند، هر تغییری که در ترکیب سازمان صورت گیرد، بر روی تعهدات موجود به موجب این پروتکل تأثیر نخواهد گذاشت. هر تغییری در ترکیب سازمان

فقط در مورد مقاصد تعهدات مزبور به موجب ماده (۳) که به دنبال تجدیدنظر مزبور تصویب شده، اعمال خواهد شد.

۵- در صورتی که اعضای چنین موافقتنامه‌ای نتوانند به سطح کلی کاهش انتشار در مجموع نائل شوند، هر عضو چنین موافقتنامه‌ای مسئول سطح انتشار مربوط به خود که در موافقتنامه درج شده است، خواهد بود.

۶- چنانچه اعضاء به‌طور مشترک، در چارچوب و همراه با سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای فعالیت کنند که خود عضو این پروتکل است، هر کشور عضو آن سازمان وحدت اقتصادی که به‌طور انفرادی و همراه با سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای طبق ماده (۲۳) فعالیت می‌کند، در صورتی که نتواند به سطح کلی کاهش انتشار در مجموع نائل شود، مسئول سطح انتشار خود به‌گونه‌ای که در این ماده توضیح داده شده است خواهد بود.

ماده ۵

۱- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) باید حداکثر یکسال قبل از شروع اولین دوره تعهد، نظام ملی را برای برآورد میزان انتشار تمامی گازهای گلخانه‌ای از طریق منابع و جابه‌جایی آنها توسط

چاهک‌ها که در اثر دخالت انسان در طبیعت به وجود می‌آیند و به وسیله پروتکل مونترال کنترل نمی‌شوند، در محل داشته باشند.

کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود در مورد رهنمودهایی برای نظام‌های ملی مزبور که باید شامل روش‌های مشخص شده در بند (۲) زیر باشد تصمیم‌گیری خواهد کرد.

۲- روش‌های مربوط به برآورد میزان انتشار تمامی گازهای گلخانه‌ای از منابع و جابه‌جایی آنها توسط چاهک‌ها که در اثر دخالت انسان در طبیعت به وجود می‌آیند و به وسیله پروتکل مونترال کنترل نمی‌شوند باید مورد قبول هیأت بین‌الدولی تغییر آب‌وهوا بوده و در سومین جلسه کنفرانس اعضاء مورد توافق قرار گرفته باشد. در

صورتی که روش‌های مزبور به کار گرفته نشوند باید اصلاحات مناسبی اعمال شود که طبق روش‌هایی هستند که کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود در مورد آنها توافق کرده است. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند باید از جمله براساس کار هیأت بین‌الدولی تغییر آب‌وهوا و مشاوره تخصصی هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی با توجه کامل به تصمیمات مربوط کنفرانس اعضاء به طور منظم روش‌ها و اصلاحات مزبور را بررسی کرده و در صورت اقتضا مورد تجدیدنظر قرار دهد. تجدید نظر در مورد روش‌ها یا اصلاحات باید تنها در جهت تعیین رعایت تعهدات به موجب ماده (۳) در مورد هر دوره تعهد تصویب شده، پس از آن تجدیدنظر به کار گرفته شوند.

۳- توانایی بالقوه در گرم کردن کره زمین مورد استفاده برای محاسبه مقدار دی‌اکسیدکربن که معادل انتشار گازهای گلخانه‌ای از طریق منابع و جابه‌جایی به وسیله چاهک است که در اثر دخالت انسان در طبیعت به وجود می‌آیند و به وسیله پروتکل مونترال کنترل نمی‌شوند و در ضمیمه (الف) فهرست شده‌اند باید مورد قبول هیأت بین‌الدولی تغییر آب‌وهوا بوده و در سومین جلسه کنفرانس اعضا مورد توافق قرار گرفته باشد. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند باید از جمله براساس کار هیأت بین‌الدولی تغییر آب‌وهوا و مشاوره تخصصی هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی، با توجه کامل به تصمیمات مربوط کنفرانس اعضا، توانایی بالقوه گازهای گلخانه‌ای در گرم کردن کره زمین را بررسی کرده و در صورت اقتضا مورد تجدید نظر قرار دهد. تجدید نظر در توانایی بالقوه در گرم کردن زمین تنها نسبت به تعهدات به موجب ماده (۳) در مورد هر دوره تعهد تصویب شده پس از آن تجدید نظر، اعمال خواهد شد.

ماده ۶

۶- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) از نظر ایفای تعهدات خود به موجب ماده (۳) می‌تواند واحدهای کاهش میزان انتشار را که از طرح‌های کاهش انتشار گازهای

گلخانه‌ای از طریق منابع و جابه‌جایی به وسیله چاهک‌ها که در اثر دخالت انسان در طبیعت به وجود آمده‌اند از افزایش مقدار جابه‌جایی این گازها توسط چاهک‌ها در هر یک از بخش‌های اقتصاد به دست می‌آید، به اعضای دیگر انتقال داده یا از اعضاء دیگر بگیرد.

مشروط بر آن‌که:

(الف) هر یک از این طرح‌ها به تصویب اعضای ذیربط رسیده باشد؛

(ب) هر یک از این طرح‌ها، کاهشی در انتشار از منابع یا افزایشی در جابه‌جایی توسط چاهک‌ها را فراهم کند یعنی اضافه بر میزانی که به‌گونه دیگری اتفاق می‌افتد؛
 (پ) هیچ واحد کاهش انتشار را در صورتی که مطابق تعهدات آن به موجب مواد (۵) و (۷) نباشد، دریافت نکند.

(ت) کسب واحدهای کاهش انتشار باید مکمل فعالیت‌های داخلی از نظر ایفای تعهدات به موجب ماده (۳) باشد.

۲- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند می‌تواند در اولین جلسه خود یا در اولین فرصت بعد از آن، رهنمودهای اجرای این ماده را از جمله برای تأیید و گزارش دهی بیشتر شرح دهد.

۳- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) می‌تواند به موجب مسئولیت خودبه اشخاص حقوقی اجازه شرکت در فعالیت‌هایی را که منجر به ایجاد، انتقال یا کسب واحدهای کاهش انتشار به موجب این ماده می‌شود، بدهد.

۴- اگر عضو مندرج در ضمیمه (۱) در مورد اجرای الزامات موضوع این بند طبق مفاد مربوط ماده (۸) سؤالی را مطرح کند، اکتساب و انتقال واحدهای کاهش انتشار ممکن است تا بعد از این که سؤال مطرح شود ادامه یابد، مشروط بر این‌که امکان استفاده از هر یک از واحدهای مزبور به وسیله یک عضو برای ایفای تعهدات خود به موجب ماده (۳) تا وقتی که موضوع موافقت حل و فصل شود، وجود نداشته باشد.

۱- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) باید در گزارش موجودی سالانه خود در مورد انتشار گازهای گلخانه‌ای از منابع و جابه‌جایی به وسیله چاهک‌ها که ناشی از دخالت انسان در طبیعت است و به وسیله پروتکل مونترال کنترل نمی‌شوند، و طبق تصمیمات مربوط کنفرانس اعضا ارائه شده است، اطلاعات تکمیلی لازم را که طبق بند (۴) زیر تعیین خواهد شد، از نظر حصول اطمینان از رعایت ماده (۳) درج کند.

۲- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) باید اطلاعات تکمیلی مورد نیاز جهت اثبات رعایت تعهدات خود به موجب این پروتکل را که طبق بند (۴) زیر تعیین خواهد شد در گزارش ملی خود که به موجب ماده (۱۲) کنوانسیون ارائه شده است، بگنجاند.

۳- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) باید سالیانه اطلاعات مقرر به موجب بند (۱) فوق را ارائه دهد که شروع آن با اولین گزارش موجودی به موجب کنوانسیون برای اولین سال دوره تعهد پس از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل برای آن عضو، صورت خواهد گرفت. هر عضو مزبور باید اطلاعات مقرر به موجب بند (۲) فوق را به عنوان قسمتی از اولین گزارش ملی خود به موجب کنوانسیون پس از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل در مورد آن و پس از تصویب رهنمودهایی که در بند (۴) زیر پیش‌بینی شده است ارائه نماید. دفعات ارائه اطلاعات بعدی مقرر به موجب این ماده توسط کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند با توجه به جدول زمانی برای ارائه گزارش‌های ملی که کنفرانس اعضا در مورد آن تصمیم‌گیری کرده است، تعیین خواهد شد.

۴- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود رهنمود تهیه اطلاعات مقرر به موجب این ماده را تصویب خواهد کرد و پس از آن رهنمودهای تهیه اطلاعات به موجب این ماده را با توجه به رهنمودهای تهیه گزارش ملی توسط اعضای مندرج در ضمیمه (۱) که به تصویب کنفرانس اعضا رسیده است، به طور ادواری مورد تجدیدنظر قرار خواهد داد. همچنین کنفرانس اعضا که به

عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند باید پیش از اولین دوره تعهد در مورد چگونگی محاسبه مقادیر تعیین شده، تصمیم‌گیری نماید.

ماده ۸

۱- اطلاعاتی که به موجب ماده (۷) توسط هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) ارائه می‌شود، به وسیله گروه‌های متخصص بررسی به موجب تصمیمات مربوط کنفرانس اعضا و طبق رهنمودهایی بدین منظور به موجب بند(۴) توسط کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند تصویب شده‌اند مورد بررسی قرار خواهد گرفت. اطلاعاتی که به موجب بند (۱) ماده (۷) توسط هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) ارائه می‌گردد به عنوان بخشی از گردآوری و محاسبه سالانه ذخیره انتشار و مقادیر تعیین شده، مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت. به علاوه اطلاعاتی که به موجب بند (۲) ماده (۷) توسط هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) ارائه می‌گردد به عنوان بخشی از بررسی گزارشات مورد بررسی و تجدید نظر قرار خواهند گرفت.

۲- گروه‌های متخصص بررسی به وسیله دبیرخانه هماهنگ خواهند شد و متشکل از متخصصین خواهند بود که از میان افراد معرفی شده توسط اعضای کنوانسیون یا در صورت اقتضا سازمان‌های بین‌الدولی، طبق رهنمودی که به همین منظور توسط کنفرانس اعضا پیش‌بینی شده است، انتخاب گردیده‌اند.

۳- فرآیند بررسی باید ارزیابی فنی جامع و کاملی از تمام جنبه‌های اجرا توسط عضو این پروتکل باشد. گروه‌های متخصص بررسی باید گزارشی را برای کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند تهیه کنند که اجرای تعهدات را ارزیابی کرده و مسائل بالقوه و عوامل مؤثر در اجرای تعهدات را مشخص کند. این گزارش‌ها توسط دبیرخانه بین کلیه اعضای کنوانسیون توزیع خواهد شد.

دبیرخانه سؤالات مربوط به اجرا را که در این گزارش مشخص شده است برای بررسی بیشتر توسط کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، فهرست خواهد کرد.

۴- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود رهنمودهای بررسی اجرا به وسیله گروه‌های متخصص بررسی را با توجه به تصمیم‌های مربوط کنفرانس اعضا تصویب نموده و پس از آن به صورت ادواری آنها را مورد تجدیدنظر قرار خواهد داد.

۵- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند با کمک هیأت فرعی اجرا و در صورت اقتضاء هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی موارد زیر را بررسی خواهد نمود:

(الف) اطلاعات ارائه شده به موجب ماده (۷) توسط اعضا و گزارش‌های انجام بررسی‌های کارشناسانه بر روی آنها به موجب این ماده و

(ب) سؤالات مربوط به اجرا که توسط دبیرخانه به موجب بند (۳) فوق فهرست شده و همچنین سؤالاتی که توسط اعضا مطرح شده است.

۶- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، پیرو بررسی خود در مورد اطلاعات موضوع بند (۵) فوق در مورد هر یک از موضوعات لازم برای اجرای این پروتکل تصمیم‌گیری خواهد نمود.

ماده ۹

۱- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند، در پرتو بهترین اطلاعات علمی و ارزیابی موجود در مورد تغییر آب‌وهوا و اثرات آن و همچنین اطلاعات فنی،

اجتماعی و اقتصادی مربوط، این پروتکل را به صورت ادواری مورد تجدید نظر قرار خواهد داد.

این تجدید نظرها با تجدیدنظرهای مربوط به موجب کنوانسیون به ویژه موارد مقرر در جزء (ب) بند (۲) ماده (۴) و جزء (الف) بند (۲) ماده (۷) کنوانسیون هماهنگ خواهد شد. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند بر پایه این بررسی‌ها اقدامات مناسبی را اتخاذ خواهد کرد.

۲- اولین تجدیدنظر در دومین اجلاس کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند صورت خواهد گرفت. تجدیدنظرهای بعدی در فاصله‌های منظم و با روشی به موقع انجام خواهد شد.

ماده ۱۰

کلیه اعضا با توجه به مسئولیت‌های مشترک و در عین حال متفاوت خود، اولویت‌های توسعه منطقه‌ای و ملی خاص خود، اهداف و شرایط، بدون عنوان کردن تعهدات جدید برای اعضای که نام آنها در ضمیمه (۱) درج نشده، همچنین تأیید مجدد تعهدات موجود در بند(۱) ماده (۴) کنوانسیون و ادامه روند پیشرفت در اجرای این تعهدات به منظور دستیابی به توسعه پایدار با توجه به بندهای (۳)، (۵) و (۷) و ماده(۴) کنوانسیون:

(الف) در صورتی که مناسب باشد و در حد امکان، به منظور بهبود کیفیت عوامل محلی نشر و داده‌های فعالیت و یا الگوهایی که منعکس کننده شرایط اقتصادی، اجتماعی هر عضو برای تهیه و روزآمد کردن ادواری فهرست‌های ملی انتشار گازهای گلخانه‌ای، از منابع و جابه‌جایی از طریق چاهک‌ها، می‌باشد که به وسیله پروتکل مونترال کنترل نمی‌شوند و ناشی از دخالت انسان در طبیعت می‌باشند، برنامه‌های مقرون به صرفه و در صورت اقتضا منطقه‌ای را با استفاده از روش‌های قابل مقایسه‌ای که کنفرانس اعضا در مورد آنها توافق نموده است و سازگار با رهنمودهای تهیه گزارش ملی مصوب کنفرانس اعضا است، تنظیم خواهند نمود.

(ب) برنامه‌های ملی و در صورت اقتضا منطقه‌ای را که شامل اقداماتی برای تعدیل تغییر آب‌وهوا و اقداماتی برای تسهیل انطباق لازم با تغییر آب و هوا می‌باشد تنظیم، اجرا و منتشر کرده و به طور منظم به روز خواهند کرد:

۱- این برنامه‌ها باید از جمله با بخش‌های انرژی، حمل و نقل، صنعت و نیز کشاورزی، جنگلداری، مدیریت مواد زائد ارتباط داشته باشد به‌علاوه فن‌آوری‌های

انطباق و روش‌های بهبود طرح‌های فضایی باید قابلیت انطباق با تغییر آب‌وهوا را افزایش دهد.

۲- اعضای مندرج در ضمیمه (۱) باید اطلاعات مربوط به اقدامات به موجب این پروتکل از جمله برنامه‌های ملی را طبق رهنمودهای مقرر در ماده (۸) ارائه دهند و سایر اعضا باید تلاش

کنند تا در صورت اقتضا اطلاعات مربوط به برنامه‌هایی که شامل اقداماتی است که هر عضو معتقد است می‌تواند در مورد تغییر آب‌وهوا و اثرات نامطلوب آن انجام دهد از جمله جلوگیری از افزایش نشر گازهای گلخانه‌ای و گسترش جابه‌جایی از طریق چاهک‌ها و ظرفیت‌سازی و اقدامات تطبیق‌پذیری می‌شود در گزارشات ملی خود ملحوظ نمایند.

(پ) در زمینه ارتقای الگوهای مؤثر توسعه، به کارگیری و انتشار و اتخاذ کلیه اقدامات عملی برای ارتقاء؛ تسهیل و در صورت اقتضا تأمین هزینه انتقال یا دستیابی به فن‌آوری‌های بی‌خطر از نظر زیست‌محیطی، دانش فنی، رویه‌ها و فرآیندهای مربوط به تغییر آب‌وهوا خصوصاً در کشورهای در حال توسعه، از جمله تنظیم سیاست‌ها و برنامه‌هایی برای انتقال مؤثر فن‌آوری‌های بی‌خطر از نظر زیست‌محیطی که متعلق به عموم بوده یا در دسترس همگان است و ایجاد محیطی برای بخش خصوصی برای این که بتواند فن‌آوری‌های بی‌خطر از نظر زیست‌محیطی را ترغیب نموده، دسترسی به آنها را ارتقاء بخشیده و انتقال دهد، همکاری خواهند نمود.

(ت) در تحقیقات علمی و فنی همکاری نموده و نگهداری و توسعه نظام‌های نظارتی اصولی و توسعه بایگانی داده‌ها را ارتقاء خواهند بخشید تا عدم قطعیت‌های مرتبط با سیستم آب‌وهوا، تأثیرات نامطلوب ناشی از تغییر آب‌وهوا و نتایج اقتصادی و اجتماعی استراتژی‌های واکنش مختلف را کاهش دهند، و توسعه و تقویت ظرفیت‌های درونی و توانایی‌های آنها را ارتقاء بخشند تا در تلاش‌های بین‌المللی و بین‌الدولی،

برنامه‌ها و شبکه‌های تحقیقاتی و نظارت اصولی با توجه به ماده (۵) کنوانسیون مشارکت داشته باشند.

(ث) در توسعه و اجرای برنامه‌های آموزشی و پرورشی از جمله تقویت ظرفیت‌سازی ملی به ویژه ظرفیت‌های انسانی و سازمانی و تبادل یا مأمور نمودن کارکنان برای آموزش متخصصین در این زمینه به ویژه برای کشورهای در حال توسعه و تسهیل آگاهی عمومی و دسترسی همگان به اطلاعات راجع به تغییر آب‌وهوا در سطح ملی و در صورت اقتضاء با استفاده از هیأت‌های موجود همکاری نموده و آن را ارتقاء خواهند بخشید. الگوهای مناسب برای انجام این فعالیت‌ها از طریق هیأت‌های مربوط کنوانسیون با توجه به ماده (۶) آن توسعه خواهند یافت.

(ج) اطلاعات مربوط به برنامه‌ها و فعالیت‌های متقبل شده به موجب این ماده را طبق تصمیم‌های مربوط کنفرانس اعضا در گزارش ملی خود درج خواهند کرد.

(چ) در اجرای تعهدات موضوع این ماده بند (۸) ماده (۴) کنوانسیون را مورد توجه کامل قرار خواهند داد.

ماده ۱۱

۱- اعضا در اجرای ماده (۱۰) مفاد بندهای (۴)، (۵)، (۷)، (۸) و (۹) ماده (۴) کنوانسیون را مدنظر قرار خواهند داد.

۲- در زمینه اجرای بند (۱) ماده (۴) کنوانسیون، طبق بند (۳) ماده (۴) و ماده (۱۱) کنوانسیون و از طریق واحدهای فعال یا واحدهای مکانیزم مالی کنوانسیون اعضای توسعه یافته و سایر اعضای توسعه یافته مندرج در ضمیمه (۲) کنوانسیون باید:

(الف) منابع مالی جدید و اضافی جهت تأمین کل هزینه‌های مورد توافق که اعضای در حال توسعه در پیشبرد اجرای تعهدات موجود به موجب جزء (الف) بند (۱) ماده (۴) کنوانسیون که در بند (الف) ماده (۱۱) گنجانده شده متحمل می‌شوند را تأمین نمایند.

(ب) همچنین منابع مالی را از جمله برای انتقال فن‌آوری مورد نیاز اعضای در حال توسعه به منظور تأمین کلیه هزینه‌های اضافی پیشبرد اجرای تعهدات موجود در بند (۱) ماده (۴) کنوانسیون که در بند (الف) ماده (۱۰) گنجانده شده و بین یک عضو در حال توسعه و مؤسسه بین‌المللی یا مؤسسات موضوع ماده (۱۱) کنوانسیون طبق آن ماده مورد توافق قرار گرفته است، فراهم خواهند کرد.

در اجرای این تعهدات باید لزوم صحبت و قابل پیش‌بینی بودن جریان سرمایه‌ها و اهمیت مسئولیت مناسب که بین کشورهای توسعه یافته به طور مشترک وجود دارد، در نظر گرفته شود. راهنمایی مکانیزم مالی کنوانسیون در تصمیمات مربوط کنفرانس اعضا از جمله تصمیمات اتخاذ شده قبل از تصویب این پروتکل با اعمال تغییرات لازم در مورد مفاد این بند به کار گرفته خواهد شد.

۳- همچنین اعضای توسعه یافته و دیگر اعضای توسعه یافته مندرج در ضمیمه (۲) کنوانسیون می‌توانند منابع مالی برای اجرای ماده (۱) را از طریق مجاری دوطرفه، منطقه‌ای و سایر مجاری چندجانبه فراهم کنند و اعضای در حال توسعه نیز می‌توانند از این منابع سود ببرند.

ماده ۱۲

۱- بدین وسیله مکانیزم توسعه پاک تعریف می‌شود.
 ۲- هدف از مکانیزم توسعه پاک کمک به اعضای مندرج نشده در ضمیمه (۱) جهت دستیابی به توسعه پایدار و کمک به هدف نهایی کنوانسیون و همچنین مساعدت به اعضای مندرج در ضمیمه (۱) برای نیل به رعایت تعهدات کاهش و محدودیت کمی انتشار به موجب ماده (۳) می‌باشد.

۳-ذ/ به موجب مکانیزم توسعه پاک:

الف- اعضای مندرج نشده در ضمیمه (۱) از فعالیت‌های پروژه که منجر به کاهش نشر تأیید شده می‌شوند، بهره خواهند برد.

ب- اعضای مندرج در ضمیمه (۱) می‌توانند از کاهش نشر تأیید شده که از فعالیت‌های پروژه مزبور حاصل شده است برای کمک به رعایت تعهدات کاهش و محدودیت کمی نشر به موجب ماده (۳) به گونه‌ای که کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند معین کرده است، استفاده نمایند.

۴- مکانیزم توسعه پاک منوط به اختیار و راهنمایی کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، خواهد بود و هیأت اجرایی مکانیزم توسعه پاک بر آن نظارت خواهد کرد.

۵- کاهش نشر که از هر فعالیت پروژه‌ای حاصل می‌شود باید به وسیله مؤسسات عملیاتی که توسط کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند انتخاب می‌گردند براساس موارد زیر تأیید گردد.

الف) مشارکت داوطلبانه که توسط هر عضو مورد بحث پذیرش شده باشد.

ب) منابع واقعی، قابل اندازه‌گیری و درازمدت که با کاهش تغییر آب‌وهوا ارتباط دارد.

پ) کاهش نشر که اضافه بر مقداری است که در غیاب فعالیت‌های پروژه تأیید شده حاصل خواهد شد.

۶- مکانیزم توسعه پاک در صورت لزوم به تأیید وجه فعالیت‌های پروژه‌ای تأیید شده کمک خواهد کرد.

۷- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در نخستین جلسه خود، الگوها و رویه‌هایی را با هدف تضمین شفافیت، کارایی و قابلیت پاسخگویی از طریق ممیزی مستقل و تأیید فعالیت‌های پروژه، تعیین خواهد کرد.

۸- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند تضمین خواهد نمود که بخشی از عایدات فعالیت‌های پروژه تأیید شده برای تأمین هزینه‌های اجرایی و نیز کمک به اعضای در حال توسعه‌ای که به ویژه در برابر تأثیرات نامطلوب تغییر آب‌وهوا از لحاظ تأمین هزینه‌های انطباق آسیب‌پذیر هستند، به کار می‌رود.

۹- مشارکت به موجب مکانیزم توسعه پاک از جمله در فعالیت‌های موضوع جزء (الف) بند (۳) فوق و کسب کاهش نشر تأیید شده، می‌تواند مؤسسات خصوصی و یا دولتی را در برگیرد و تابع هرگونه راهنمایی که ممکن است توسط هیأت اجرایی مکانیزم توسعه پاک ارائه گردد، می‌باشد.

۱۰- کاهش نشر تأیید شده که در طی دوره زمانی از سال ۲۰۰۰ میلادی (۱۳۷۹ هجری شمسی) تا آغاز اولین دوره تعهد به دست آمده است می‌تواند جهت کمک به تحقق رعایت در اولین دوره تعهد به کار رود.

۱۱- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در چهارمین جلسه خود مفاهیم ضمنی بند (a1) فوق را تجزیه و تحلیل خواهد کرد.

ماده ۱۳

۱- کنفرانس اعضا که رکن عالی کنوانسیون است. به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت خواهد کرد.

۲- اعضای کنوانسیون که عضوین پروتکل نیستند، می‌توانند به عنوان ناظر در جریان هر یک از جلسات کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، شرکت داشته باشند. هنگامی که کنفرانس اعضا به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، اتخاذ تصمیمات به موجب این پروتکل تنها توسط آن اعضای انجام خواهد شد که عضو این پروتکل هستند.

۳- زمانی که کنفرانس اعضا به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، هر عضو دفتر کنفرانس اعضا که نماینده یک عضو کنوانسیون می‌باشد که در آن زمان عضو پروتکل نیست، به وسیله عضو دیگری که از میان اعضای این پروتکل و توسط آنها انتخاب می‌گردد، جایگزین خواهد شد.

۴- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند اجرای این پروتکل را به طور منظم بررسی و در حوزه اختیار خود برای ترغیب اجرای مؤثر

آن، تصمیمات لازم را اتخاذ خواهد کرد. کنفرانس وظایفی را که توسط پروتکل به آن محول شده، انجام خواهد داد:

الف- اجرای این پروتکل توسط اعضا، اثرات کلی ناشی از اقدامات انجام شده به موجب این پروتکل به ویژه اثرات زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی و نیز تأثیرات فزاینده و مقدار پیشرفتی که در جهت هدف کنوانسیون حاصل شده را بر پایه کلیه اطلاعات در دسترس آن طبق مفاد این پروتکل ارزیابی خواهد کرد.

ب- با توجه به بررسی‌های مقرر به موجب جزء (ت) بند (۲) ماده (۴) و بند (۲) ماده (۷) کنوانسیون، در پرتو هدف کنوانسیون و تجربیاتی که از اجرای کنوانسیون بدست آمده و تکامل تدریجی آگاهی علمی و فنی، تعهدات اعضا به موجب این پروتکل را به صورت دوره‌ای مورد رسیدگی قرار خواهد داد و در این خصوص گزارشات منظم درباره اجرای این پروتکل را بررسی و تصویب خواهد نمود.

ب- تبادل اطلاعات در مورد اقدامات اتخاذ شده توسط اعضا برای پرداختن به موضوع تغییر آب‌وهوا و تأثیرات آن را با توجه به شرایط، مسئولیت‌ها و توانایی‌های متفاوت اعضا و تعهدات مربوط آنها به موجب این پروتکل ترغیب و تسهیل خواهد نمود.

ت- به درخواست دو یا تعداد بیشتری از اعضا هماهنگی اقدامات اتخاذ شده توسط آنها برای پرداختن به موضوع تغییرات آب‌وهوا و تأثیرات آن را با توجه به شرایط، مسئولیت‌ها و توانایی‌های متفاوت اعضا و تعهدات مربوط آنها به موجب این پروتکل را تسهیل خواهد نمود.

ث- طبق هدف کنوانسیون و مفاد این پروتکل و توجه کامل به تصمیمات مربوط کنفرانس اعضا، توسط و بهبود دوره‌ای روش‌های قابل مقایسه برای اجرای مؤثر این پروتکل اعضا (که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند) با آن موافقت کرده ترغیب و هدایت خواهد نمود.

- ج- موارد ضروری برای اجرای این پروتکل را توصیه خواهد کرد.
- چ- برای بسیج منابع مالی طبق بند (۲) ماده (۱۱) تلاش خواهد کرد.
- ح- هیأت‌های فرعی را که برای اجرای این پروتکل ضروری به نظر می‌رسند تأسیس خواهد نمود.
- خ- در صورت اقتضا خدمات و همکاری و اطلاعات تهیه شده توسط سازمان بین‌المللی ذیصلاح و هیأت‌های بین‌الدولی و غیردولتی را درخواست و مورد استفاده قرار خواهد داد.
- د- وظایفی را که ممکن است برای اجرای این پروتکل لازم باشد، انجام داده و کارهای محوله ناشی از تصمیم کنفرانس اعضا را بررسی خواهند کرد.
- ۵- آیین کار کنفرانس اعضا و تشریفات مالی کنوانسیون با اعمال تغییرات لازم به موجب این پروتکل اعمال خواهد شد مگر در مواردی که کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند به اتفاق آراء به گونه دیگر تصمیم‌گیری کرده باشد.
- ۶- اولین جلسه کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند توسط دبیرخانه به دنبال اولین جلسه کنفرانس اعضا که بعد از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این پروتکل برنامه‌ریزی شده است، تشکیل خواهد شد. جلسات عادی بعدی کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند هر سال و به دنبال جلسات عادی کنفرانس اعضا تشکیل خواهد شد مگر در صورتی که کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند به گونه دیگری تصمیم‌گیری کرده باشد.
- ۷- جلسات فوق‌العاده کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند ضروری در مواقع دیگری تشکیل خواهد شد که به وسیله کنفرانس اعضا که به عنوان اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند تشخیص داده شود یا به درخواست

کتبی هر یک از اعضای مشروط بر این که ظرف شش ماه از زمان ارسال درخواست به اعضا توسط دبیرخانه حداقل یک سوم اعضا از آن حمایت کنند.

۸- سازمان ملل متحد، آژانس‌های تخصصی آن و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و نیز هر کشور عضو آنها یا ناظر در آنها که عضو کنوانسیون نیستند می‌توانند در جلسات کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند به عنوان ناظر نمایندگی داشته باشند. هر هیأت یا آژانس اعم از ملی یا بین‌المللی، دولتی یا غیردولتی که در مورد موضوعات مشمول این پروتکل واجد شرایط هستند و دبیرخانه را از خواسته خود مبنی بر نمایندگی داشتن به عنوان ناظر در جلسه کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند مطلع ساختند نیز می‌توانند به عنوان ناظر پذیرفته شوند، مگر این که حداقل یک سوم اعضای حاضر با آن مخالفت کنند. پذیرش و شرکت ناظرین با رعایت آئین کار موضوع بند ۵(۵) فوق خواهد بود.

ماده ۱۴

۱- دبیرخانه‌ای که به موجب ماده (۸) کنوانسیون تأسیس شده است به عنوان دبیرخانه این پروتکل انجام وظیفه خواهد کرد.

۲- بند (۲) ماده (۸) کنوانسیون در مورد وظایف دبیرخانه و بند (۳) ماده (۸) کنوانسیون درباره ترتیبات ایجاد شده برای وظایف دبیرخانه با اعمال تغییرات لازم، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد. به علاوه دبیرخانه وظایفی را که به موجب این پروتکل به آن محول شده است، انجام خواهد داد.

ماده ۱۵

۱- هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی و هیأت فرعی اجرایی که به موجب مواد (۹) و (۱۱) کنوانسیون تأسیس شده‌اند به ترتیب به عنوان هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی و هیأت فرعی اجرایی این پروتکل فعالیت خواهند کرد. مفاد مربوط به وظایف این دو هیأت به موجب کنوانسیون یا اعمال تغییرات لازم، در مورد پروتکل به ترتیب به دنبال اجلاس هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی و هیأت فرعی اجرایی این پروتکل به ترتیب

به دنبال اجلاس هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی و هیأت فرعی اجرایی کنوانسیون تشکیل خواهد شد.

۲- آن دسته از اعضای کنوانسیون که عضو این پروتکل نمی‌باشند می‌توانند به عنوان ناظر در جریان جلسات هیأت‌های فرعی حضور داشته باشند. هنگامی که هیأت‌های فرعی به عنوان

هیأت‌های فرعی این پروتکل فعالیت می‌کنند اتخاذ تصمیمات به موجب این پروتکل تنها به وسیله اعضای این پروتکل انجام خواهد شد.

۳- هنگامی که هیأت‌های فرعی که به موجب مواد (۹) و (۱۰) کنوانسیون تأسیس شده‌اند، وظایف خود را در مورد موضوعات مربوط به این پروتکل انجام می‌دهند، هر عضو دفاتر هیأت‌های فرعی مزبور که نماینده یک عضو کنوانسیون است که در آن زمان عضو این پروتکل نیست، توسط عضو اضافی که از بین اعضای این پروتکل و توسط خود آنها انتخاب می‌شود جایگزین خواهد شد.

ماده ۱۶

کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند به محض امکان، اعمال این پروتکل را بررسی خواهد نمود و در صورت اقتضا فرآیند شورایی چندجانبه موضوع ماده (۱۳) کنوانسیون را با توجه به تصمیمات مربوطی که ممکن است توسط کنفرانس اعضا گرفته شده باشد، اصلاح خواهد نمود هر فرآیند شورایی چندجانبه که در مورد این پروتکل اعمال می‌شود، بدون لطمه زدن به رویه‌ها و مکانیزم‌هایی که مطابق ماده (۱۷) ایجاد شده، عمل خواهد نمود.

ماده ۱۶ مکرر

کنفرانس اعضا اصول، الگوها، قواعد و رهنمودهای مربوط را به ویژه برای تأیید، گزارش و مسئولیت تجارت نشر تعریف خواهد کرد. اعضای مندرج در ضمیمه (ب) می‌توانند در تجارت نشر در جهت اجرای تعهدات خود به موجب ماده (۳) شرکت

کنند. این تجارت مکمل فعالیت‌های داخلی در جهت ایفای تعهدات کاهش و محدودیت کمی انتشار به موجب ماده مذکور باشد.

ماده ۱۷

کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود، رویه‌ها و مکانیزم‌های مناسب و مؤثری را برای تعیین و مورد بحث قرار دادن موارد عدم رعایت مفاد این پروتکل، از جمله از طریق تهیه فهرست گزارشی از نتایج با توجه به علت، نوع درجه و دفعات عدم رعایت، تصویب خواهد نمود. هر یک از رویه‌ها و مکانیزم‌ها به موجب این ماده که متضمن نتایج الزام‌آور باشد، از طریق اصلاحیه این پروتکل تصویب خواهد شد.

ماده ۱۸

مفاد ماده (۱۴) کنوانسیون در مورد حل و فصل اختلاف‌ها با اعمال تغییرات لازم، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

ماده ۱۹

۱- هر عضو می‌تواند اصلاحیه‌هایی را در مورد این پروتکل پیشنهاد دهد.
 ۲- اصلاحیه‌های این پروتکل در جلسه عادی کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند تصویب خواهد شد. متن هر اصلاحیه پیشنهادی این پروتکل توسط دبیرخانه حداقل (۶) ماه قبل از جلسه‌ای که در آن اصلاحیه جهت تصویب پیشنهاد می‌شود، به کلیه اعضا ارسال خواهد شد. دبیرخانه همچنین متن هر یک از اصلاحیه‌های شده را به اعضا و امضاکنندگان کنوانسیون و جهت اطلاع به امین اسناد ارسال خواهد کرد.

۳- اعضا برای نیل به اتفاق آراء در مورد هر اصلاحیه پیشنهادی این پروتکل همه تلاش خود را به کار خواهند گرفت. اگر تمام تلاش‌ها برای نیل به اتفاق آراء به نتیجه نرسد و توافقی حاصل نشده باشد، به عنوان آخرین راه، اصلاحیه با رأی اکثریت سه‌چهارم حاضر و رأی‌دهنده در جلسه تصویب خواهد شد. اصلاحیه تصویب شده

توسط دبیرخانه به امین اسناد ارسال خواهد شد و وی آن را برای پذیرش به تمامی اعضا ارسال خواهد نمود.

۴- اسناد پذیرش مربوط به اصلاحیه، نزد امین اسناد تودیع خواهد شد. اصلاحیه‌ای که طبق بند (۳) فوق به تصویب رسیده است. در نودمین روز پس از تاریخ دریافت اسناد پذیرش سه چهارم اعضای این پروتکل توسط امین اسناد در مورد اعضایی که آن را پذیرفته‌اند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۵- اصلاحیه برای هر عضو دیگر، در نودمین روز پس از تاریخی که در آن، عضو مزبور اسناد پذیرش اصلاحیه مذکور را نزد امین اسناد تودیع نماید، لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۲۰

۱- ضمیمه‌های این پروتکل بخش تفکیک‌ناپذیر آن را تشکیل خواهند داد و ارجاع به این پروتکل همزمان در حکم ارجاع به ضمائ آن می‌باشد مگر این که به‌گونه دیگری به طور صریح پیش‌بینی شده باشد. هر ضمیمه‌ای که بعد از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل تصویب گردد منحصر به فهرست‌ها، اشکال و دیگر موارد توصیفی خواهد بود که دارای ویژگی علمی، فنی، رویه‌ای یا اجرایی است.

۲- هر عضوی می‌تواند درباره الحاق ضمیمه‌ای به این پروتکل و اصلاح ضمائ این پروتکل پیشنهاداتی را ارائه دهد.

۳- ضمیمه‌های این پروتکل و اصلاحیه‌های ضمیمه‌های آن در جلسه عادی کنفرانس که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند تصویب خواهد شد. متن هر ضمیمه پیشنهادی یا اصلاحیه ضمیمه توسط دبیرخانه حداقل (۶) ماه قبل از جلسه‌ای که در آن موارد

مزبور برای تصویب پیشنهاد شده به اعضا ارسال خواهد شد. دبیرخانه همچنین متن هر ضمیمه پیشنهادی یا اصلاحیه ضمیمه را به اعضا و امضاکنندگان کنوانسیون و جهت اطلاع به امین اسناد ارسال خواهد نمود.

۴- اعضا برای نیل به اتفاق آراء در مورد هر ضمیمه پیشنهادی با اصلاحیه ضمیمه همه تلاش خود را به کار خواهند گرفت. اگر تمام تلاش‌ها برای نیل به اتفاق آراء به نتیجه نرسند و توافقی حاصل شده باشد به عنوان آخرین راه، ضمیمه یا اصلاحیه ضمیمه با رأی اکثریت سه چهارم اعضای حاضر و رأی‌دهنده در جلسه تصویب خواهد شد. ضمیمه یا اصلاحیه تصویب شده، توسط دبیرخانه به امین اسناد ارسال خواهد شد و وی آن را برای پذیرش به تمام اعضا ارسال خواهد کرد.

۵- هر ضمیمه‌ای به جز در مورد تمامی اعضای این پروتکل ۶ ماه بعد از تاریخ مکاتبه امین اسناد با اعضای مزبور ضمیمه‌های (الف) و (ب) که طبق بندهای (۳) و (۴) فوق به تصویب رسیده یا اصلاح شده باشد، در مورد تصویب یا اصلاح ضمیمه، لازم‌الاجرا خواهد شد. جزء در مورد اعضایی که ظرف مدت مزبور عدم پذیرش ضمیمه یا اصلاحیه ضمیمه را به طور کتبی به امین اسناد اعلام کرده باشند. ضمیمه یا اصلاحیه ضمیمه در مورد اعضایی که از اعلام عدم پذیرش خود انصراف داده‌اند در نودمین روز بعد از تاریخ دریافت اعلام انصراف مزبور توسط امین اسناد، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۶- اگر تصویب ضمیمه یا اصلاحیه ضمیمه مستلزم اصلاح این پروتکل باشد، آن ضمیمه یا اصلاحیه ضمیمه تا قبل از این که پروتکل لازم‌الاجرا نشود، لازم‌الاجرا نخواهد شد.

۷- اصلاحیه ضمیمه‌های (الف) و (ب) این پروتکل طبق رویه مذکور در ماده (۱۹) تصویب و لازم‌الاجرا خواهد شد مشروط به این که هر اصلاحیه ضمیمه (ب) تنها با موافقت کتبی عضو مربوط تصویب گردد.

ماده ۲۱

۱- هر عضو یک رأی خواهد داشت مگر در مواردی که در بند (۲) زیر پیش‌بینی شده است.

۲- سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای در موضوعاتی که در حیطه صلاحیت آنها است، از حق رأی خود با تعداد رأی‌هایی معادل تعداد دولت‌های عضو خود که

عضو این پروتکل هستند، استفاده خواهند کرد. در صورتی که هر یک از دولت‌های عضو چنین سازمانی از حق رأی خود استفاده کند، سازمان از حق رأی خود استفاده نخواهد کرد و برعکس

ماده ۲۲

دبیرکل سازمان ملل متحد، امین اسناد این پروتکل خواهد بود.

ماده ۲۳

۱- این پروتکل برای امضاء مفتوح خواهد بود و منوط به تنفیذ پذیرش یا تصویب کشورها و سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای که عضو کنوانسیون هستند، می‌باشد، این پروتکل در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک از تاریخ ۱۶ مارس ۱۹۹۸ الی ۱۵ مارس ۱۹۹۹ (۱۳۷۶/۱۲/۲۵ الی ۱۳۷۷/۱۲/۲۴ هجری شمسی) برای امضا مفتوح خواهد بود. این پروتکل بعد از تاریخ بسته شدن آن برای امضاء برای الحاق مفتوح خواهد بود. اسناد تنفیذ، پذیرش تصویب، تأیید یا الحاق نزد امین اسناد تودیع خواهد شد.

۲- هر سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای که بدون آن که کشورهای عضو آن عضو پروتکل باشند عضو این پروتکل می‌شود، نسبت به کلیه تعهدات به موجب این پروتکل ملزم می‌باشد. در مورد سازمان‌های مزبور که یک یا چند کشور عضو آن، عضو این پروتکل باشند، سازمان و کشورهای عضو آن باید در مورد مسئولیت‌های مربوط خود برای اجرای تعهداتشان به موجب این پروتکل تصمیم‌گیری کنند. در چنین مواردی، سازمان و کشورهای عضو آن مجاز نخواهند بود به طور همزمان حقوق مربوط به این پروتکل را اعمال کنند.

۳- سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای باید حدود صلاحیت خود را در مورد موضوعاتی که در این پروتکل مورد حکم قرار گرفته است، در اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق خود تبیین کنند. این سازمان‌ها همچنین باید امین اسناد را که به نوبه

خود بقیه اعضا را مطلع می‌سازد، در جریان هر تغییر اساسی در حدود صلاحیت خود قرار دهند.

ماده ۲۴

۱- این پروتکل در نودمین روز بعد از تاریخی که حداقل (۵۵) عضو کنوانسیون، که شامل آن دسته اعضای مندرج در ضمیمه (۱) باشند که در مجموع حداقل (۰.۵۵٪) کل میزان انتشار دی‌اکسیدکربن سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) اعضای مندرج در ضمیمه (۱) را تولید کرده‌اند، اسناد مربوطه به تنفیذ، پذیرش، تصویب، یا الحاق خود را ارائه دهند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- از نظر این ماده میزان انتشار کل دی‌اکسیدکربن اعضای مندرج در ضمیمه (۱) در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) به معنای مقداری است که در زمان تصویب این پروتکل یا قبل از آن توسط اعضای مندرج در ضمیمه (۱) در اولین مکاتبات ملی آنها طبق ماده (۱۲) کنوانسیون ارائه کرده‌اند، ذکر شده است.

۳- این پروتکل در مورد هر کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای که بعد از

انجام

شرایط مندرج در مورد هر کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای که بعد از انجام شرایط مندرج در بند فوق، این پروتکل را تنفیذ، قبول یا تصویب کند یا به آن ملحق شود، در نودمین روز پس از تاریخ تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق آن، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۴- از نظر این ماده، هر سندی که توسط سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای تودیع گردیده، علاوه بر اسناد تودیع شده توسط کشورهای عضو این سازمان محاسبه نخواهد شد.

ماده ۲۵

هیچ‌گونه حق شرطی را نمی‌توان برای این پروتکل منظور نمود.

ماده ۲۶

۱- در هر زمان پس از گذشت سه سال از تاریخ لازم‌الاجرا این پروتکل برای یک عضو آن عضو می‌تواند با ارسال اطلاعیه کتبی به امین اسناد از این پروتکل کناره‌گیری نماید.

۲- این کناره‌گیری بعد از خاتمه یکسال از زمان دریافت اطلاعیه کناره‌گیری توسط امین اسناد یا تاریخ مؤخری که ممکن است در اطلاعیه انصراف تعیین شده باشد، قابل اجرا خواهد شد.

۳- اعلام انصراف هر عضو از کنوانسیون به عنوان انصراف از این پروتکل نیز تلقی می‌گردد.

ماده ۲۷

نسخه اصلی این پروتکل که متن‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیولی آن از اعتبار یکسان برخوردار هستند نزد دبیرکل سازمان ملل متحد تودیع خواهد شد.

تنظیم شده در کیوتو در دهمین روز دسامبر هزارونهمصدونودوهفت میلادی (۱۳۷۶/۹/۱۹ هجری شمسی).

ضمیمه (الف)

گازهای گلخانه‌ای

دی‌اکسیدکربن (CO₂)

متان CH₄

اکسید نیتروژن (O₂N)

هیدروفلوروکربن‌ها (HFCs)

پرفلوروکربن‌ها (PFCs)

سولفوروهگزاfluorید (SF₆)

طبقه‌بندی بخش‌ها/ منابع

انرژی

احتراق سوخت

صنایع انرژی

صنایع تولیدی و ساخت

حمل و نقل

سایر بخش‌ها

سایر

انتشار فرار ناشی از سوخت‌ها

سوخت‌های جامد

گازهای طبیعی و نفت

سایر

فرآیندهای صنعتی

فرآورده‌های معدنی

صنایع شیمیایی

تولید فلزات

سایر تولیدات

تولید هالوکربن‌ها و سولفوروهگزاfluorید

مصرف هالوکربن‌ها و سولفوروهگزاfluorید

مصرف حلال‌ها و دیگر محصولات کشاورزی

تخمیر روده‌ای

مدیریت کود

کاشت برنج

خاک‌های کشاورزی

سوزاندن تجویز شده زمین‌های هموار

سوزاندن باقیمانده مواد کشاورزی در مزارع

سایر

ضایعات

دفع ضایعات جامد روی زمین

مدیریت فاضلاب

سوزاندن مواد زائد

سایر

ضمیمه (ب)

اعضاء تعهدات مربوط به حد کمی میزان انتشار یا کاهش (تغییر درصد از سال یا

دوره مبنا)

۱۰۸	استرالیا
۹۲	اتریش
۹۲	بلژیک
۹۲	* بلغارستان
	کانادا ۹۴
	* کرواسی ۹۵
۹۲	* جمهوری چک
	دانمارک ۹۲
	* استونی ۹۲
۲	اتحادیه اروپا (۱)
	فنلاند ۹۲

۹۲	فرانسه
	آلمان ۹۲
	یونان ۹۲
۹۴	* مجارستان
۱۱۰	ایسلند
	ایرلند ۹۲
	ایتالیا ۹۲
	ژاپن ۹۴
۹۲	* لتونی
۹۲	لیختن اشتاین
۹۲	* لیتوانی
۹۲	لوکزامبورگ
۹۲	موناکو
	هلند ۹۲
۱۰۰	نیوزیلند
	نروژ ۱۰۱
۹۴	* لهستان
۹۲	پرتغال
۹۲	* رومانی
۱۰۰	* فدراسیون روسیه
۹۲	* اسلواکی
۲	* اسلونی
۹۲	اسپانیا
	سوئد ۹۲

سوئیس ۹۲

* اکراین ۱۰۰

پادشاهی بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی ۹۲

ایالات متحده آمریکا ۹۳

* کشورهایایی که در حال فرآیند عبور به سوی اقتصاد بازار می‌باشند.

(۱) اتحادیه اروپا و کشورهای عضو آن تعهدات مربوط به خود به موجب بند (۱)

ماده (۳) را طبق مفاد ماده (۴) انجام خواهند داد.

۳۱- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم

در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت اصول

پنجاهم (۵۰) و یکصدوسی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به

کنوانسیون استکهلم

در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار مشتمل بر یک مقدمه، سی ماده و شش ضمیمه

ملحق شده و سند تصویب آن را نزد امین کنوانسیون ارائه نماید.

تبصره- جمهوری اسلامی ایران در اجرای بند (۲) ماده (۱۸)، خود را در ارجاع اختلافات درارتباط با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون به داوری یا دیوان دادگستری بین‌المللی با رعایت قوانین و مقررات داخلی مربوط متعهد می‌داند.

کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار

اعضاء این کنوانسیون:

با شناخت این که آلاینده‌های آلی پایدار دارای خصوصیات سمیت، مقاومت در برابر تجزیه، در بدن موجودات زنده تجمع یافته و از طریق هوا، آب و گونه‌های مهاجر، در بین مرزهای بین‌المللی جابه‌جا شده و در مکان‌های بسیار دورتر از محل رها شدن آنها در اکوسیستم‌های آبی و خشکی انباشته شده و رسوب می‌کنند، با اطلاع از مخاطرات بهداشتی خصوصاً در کشورهای در حال توسعه در اثر تماس مستقیم با آلاینده‌های آلی پایدار به ویژه اثرات آنها روی زنان و متعاقباً روی نسل‌های آینده،

با تصدیق این که زیست بوم اقیانوس‌ها و جوامع بومی به خاطر تأثیرات سوء آلاینده‌های

آلی پایدار در معرض خطر بوده و آلودگی مواد غذایی بومی آنان نیز به عنوان یک موضوع بهداشت عمومی مدنظر می‌باشد.

با اذعان به نیاز به اقدامات جهانی در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار، با توجه خاص به تصمیم‌گیری ۱۳/۱۹ (C) مورخه ۷ فوریه ۱۹۹۷ شورای حکام برنامه محیط‌زیست سازمان ملل در خصوص شروع اقدامات بین‌المللی در جهت حفاظت سلامت عموم مردم مرتبط با خصوصیات مخاطره‌آمیز این مواد شیمیایی، با توجه خاص به لزوم اتخاذ تدابیر لازم برای جلوگیری از اثرات زیانبار ایجاد شده توسط آلاینده‌های آلی پایدار در تمام مراحل چرخه عمر آنها،

با تأکید مجدد بر اصل ۱۶ بیانیه ریو در خصوص محیط‌زیست و توسعه که بیانگر این مطلب است که مقامات ملی بایستی به منظور جهانی شدن هزینه‌های زیست‌محیطی داخلی و استفاده از ابزار اقتصادی (را مدنظر قرار دهند) این نگرش که ایجادکنندگان آلودگی بایستی هزینه‌های آلودگی را بر طبق خواسته‌های عمومی و بدون لطمه زدن به تجارت و سرمایه‌گذاری بین‌المللی تحمل نمایند،

با تشویق، اعضای که دارای مقررات و طرح‌های ارزیابی توسعه‌ای برای آفت‌کش‌ها و مواد شیمیایی صنعتی نمی‌باشند به منظور تدوین چنین طرح‌هایی، با شناخت اهمیت توسعه و کاربرد فرآیندها و مواد شیمیایی جایگزین سازگار با محیط‌زیست و تعیین اهمیت حفاظت از سلامت انسان و محیط‌زیست از اثرات مضر آلاینده‌های آلی پایدار،

به شرح زیر موافقت می‌نمایند که:

ماده ۱- هدف

با توجه به نگرش محتاطانه‌ای که در اصل ۱۵ اجلاس ریو در خصوص محیط‌زیست و توسعه بیان شده هدف این کنوانسیون حفاظت سلامت انسان و محیط‌زیست در مقابل آلاینده‌های آلی پایدار می‌باشد.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

الف) عضو به یک کشور یا یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای اطلاق می‌شود که محدودیت‌های این کنوانسیون و اجرای آن را تقبل نموده است.

ب) سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای به یک سازمان متشکل از کشورهای مستقل از یک منطقه گفته می‌شود که اعضاء آن اختیارات خود در خصوص مسائل ناشی از این کنوانسیون را

بدان تفویض نموده و براساس آن، سازمان اختیار دارد بر طبق مقررات داخلی برای امضاء، تصویب، تقبل یا تأیید یا رضایت این کنوانسیون اقدام نماید.

ج) اعضاء حاضر و رأی دهنده به معنای اعضاء حاضر و دارای یک رای مثبت یا منفی می باشد.

ماده ۳- تدابیر لازم برای کاهش یا حذف انتشار از تولید و استفاده عمدی
۱- هر عضو باید:

الف) فعالیت های زیر را ممنوع و یا تدابیر رسمی و قانونی لازم را برای جلوگیری از موارد زیر انجام دهد:

۱- تولید و استفاده از مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) براساس مقررات آن ضمیمه، و

۲- واردات و صادرات مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) بر طبق مقررات بند ۲،

ب) تولید و استفاده از مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (ب) بر طبق مقررات آن ضمیمه محدود شود.

۲- هر عضو باید اقداماتی انجام دهد تا اطمینان حاصل آید که:

الف) واردات یک ماده شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) انجام شده فقط:

۱- با هدف دفع کاملاً زیست محیطی به نحوی که در جزء ۱ (د) از بند ۶ بیان شده، یا

۲- برای یک کاربرد با منظور خاص که برای عضو مشمول ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) مجاز شمرده شده است.

ب) مواد شیمیایی مشمول ضمیمه (الف) برای هرگونه تولید یا کاربرد به صورت معافیت ویژه یا مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (ب) برای هرگونه تولید یا کاربرد به صورت معافیت ویژه یا منظور قابل قبول که مشمول هرگونه مقررات مرتبط در اسناد موجود در خصوص «آیین اعلان رضایت قبلی بین المللی» می باشد، فقط در صورتی می تواند صادر گردد که:

- ۱- به منظور دفع کاملاً زیست محیطی به نحوی که در بند ۱ (د) بند ۶ بیان شده.
- ۲- به یک عضو که مجاز به کاربرد این مواد شیمیایی بر اساس ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) باشد و یا
- ۳- به یک کشور غیر عضو این کنوانسیون که یک گواهینامه سالیانه برای عضو صادرکننده تهیه کرده است.
- آن گواهینامه باید مشخص کننده کاربرد مورد نظر مواد شیمیایی بوده و شامل شرحی باشد که با توجه به آن ماده شیمیایی، کشور واردکننده متعهد شده است به:
- (الف) حفاظت از سلامت انسان و محیط زیست از طریق اتخاذ تدابیر لازم برای کاهش یا حذف انتشار،
- (ب) انطباق با مقررات بند ۱ ماده ۶ و
- (ج) انطباق در جای مناسب با مقررات بند ۲ از بخش ۲ ضمیمه (ب).
- گواهینامه همچنین باید شامل تمامی مستندات مناسب، نظیر اسناد و قوانین، مقررات یا دستورالعمل‌های مدیریتی یا استراتژیکی باشد. عضو صادرکننده باید گواهینامه را تا ۶۰ روز بعد از صدور به دبیرخانه کنوانسیون تسلیم نماید.
- (د) مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) برای هرگونه تولید و استفاده به صورت معافیت‌های ویژه که برای هیچ‌کدام از اعضاء معتبر نیست برای آن کشور صادر نشده به جز به منظور دفع اصولی زیست محیطی همان طوری که در جزء ۱ (د) ماده ۶ شرح داده شده است.
- (ه) از نظر این بند، اصطلاح کشورهای غیر عضو این کنوانسیون در خصوص یک ماده شیمیایی خاص شامل یک کشور یا یک سازمان وحدت اقتصاد منطقه‌ای می‌شود که با ممنوعیت مواد شیمیایی مطروحه در این کنوانسیون موافقت ننموده است.
- ۳- هر عضو که دارای یک یا بیشتر طرح رسیدگی و ارزیابی برای آفت‌کش‌های جدید یا یک ماده شیمیایی صنعتی جدید باشد، باید تدابیری را برای جلوگیری از تولید و کاربرد آفت‌کش‌ها و مواد شیمیایی صنعتی جدید به منظور قانونمند کردن این مواد

انجام دهد، به نحوی که با توجه به معیار موجود در بند ۱ ضمیمه (د) از بروز خصوصیات مخرب آلاینده‌های آلی پایدار ممانعت به عمل آورد.

۴- هر عضو که دارای یک یا بیشتر طرح رسیدگی و ارزیابی برای آفت‌کش‌ها یا مواد شیمیایی صنعتی می‌باشد باید در جای مناسب با در نظر گرفتن معیار موجود در بند ۱ ضمیمه (د)، ارزیابی آفت‌کش‌ها یا مواد شیمیایی صنعتی که اخیراً مورد استفاده قرار گرفته‌اند را مورد ملاحظه قرار دهد.

۵- به جز مواردی که در این کنوانسیون آورده شده، بندهای ۱ و ۲ نباید برای مقادیری از مواد شیمیایی که در تحقیقات مقیاس آزمایشگاهی یا مواردی که به عنوان استاندارد مرجع مورد استفاده قرار می‌گیرند، رعایت گردد.

۶- هر عضو که دارای معافیت‌های ویژه بر طبق ضمیمه (الف) یا معافیت ویژه یا یک منظور قابل قبول بر طبق ضمیمه (ب) باشد، باید اقدامات مناسب را برای حصول اطمینان از هرگونه تولید و کاربرد بر طبق این معافیت یا منظور که به روشی انجام می‌شود تا از تماس مستقیم با انسان و رها شدن در محیط‌زیست جلوگیری نماید یا آن را کاهش دهد، انجام دهد.

برای کاربردهای خاص یا مقاصد قابل قبول که سبب انتشار عمدی مواد در محیط‌زیست به واسطه استفاده متداول آن می‌گردد، این مواد منتشره باید در حداقل ممکن بوده، یا منطبق با استاندارد و دستورالعمل‌های کاربردی مورد شناسایی قرارگیرد.

ماده ۴- ثبت معافیت ویژه

۱- ثبت اطلاعات به منظور شناسایی اعضایی که معافیت ویژه مندرج در ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) دارند، ایجاد گردیده است. این ثبت اطلاعات، اعضایی که از شروط ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) استفاده می‌کنند را شامل نمی‌شود که می‌تواند توسط تمامی اعضاء اجراء گردد. عمل ثبت باید توسط دبیرخانه کنوانسیون انجام شده و برای عموم قابل دسترسی باشد.

۲- ثبت یا شامل:

الف) فهرستی از انواع معافیت ویژه تهیه شده براساس ضمیمه (الف) و (ب)
 ب) فهرستی از اعضاء که یک معافیت ویژه مندرج در ضمیمه (الف) یا ضمیمه
 (ب) دارند.

ج) فهرستی از تاریخ سررسید برای هر معافیت ویژه ثبت شده.
 ۳- هر کشور می‌تواند از طریق تسلیم یک نامه به دبیرخانه، برای ثبت یک یا انواع
 بیشتر معافیت ویژه مندرج در ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) اقدام نماید.
 ۴- به جز در زمانی که تاریخ زودتر توسط عضو در برگه ثبت مشخص شده، یا یک
 متمم پیرو بند ۷ اعطاء گردد، تمامی معافیت‌های ویژه ثبت شده باید پنج سال پس از
 تاریخ اجرایی شدن کنوانسیون در ارتباط با مواد شیمیایی مذکور باطل گردد.
 ۵- در اولین اجلاس، مجمع اعضاء باید در خصوص روش بازنگری برای
 موارد ثبت تصمیم‌گیری نماید.

۶- قبل از بازنگری در خصوص ثبت، عضو مورد نظر باید یک گزارش توجیهی
 دال بر ادامه نیاز به ثبت آن معافیت به دبیرخانه تسلیم نماید. این گزارش باید توسط
 دبیرخانه به تمامی اعضاء ارائه گردد. بازنگری یک ثبت باید براساس تمامی اطلاعات
 موجود انجام گردد. نهایتاً مجمع اعضاء می‌تواند توصیه‌هایی به عضو مورد نظر به
 صورت راهکارهای مناسب ارائه دهد.

۷- مجمع اعضاء می‌تواند براساس درخواست هر عضو، در خصوص تمدید تاریخ
 سررسید یک معافیت ویژه برای یک دوره حداکثر پنج ساله اقدام نماید. در ارتباط با
 این تصمیم‌گیری، باید شرایط خاص اعضا کشورهای در حال توسعه و اعضاء با اقتصاد
 در حال گذر نیز لحاظ گردد.

۸- یک عضو می‌تواند در هر زمان معافیت ویژه ثبت شده را از طریق تسلیم یک
 نامه به دبیرخانه، پس بگیرد. این بازپس‌گیری باید در تاریخ قید شده در نامه مذکور
 مورد ترتیب اثر قرار گیرد.

۹- در صورتی که هیچ کدام از اعضاء برای نوع خاصی از معافیت‌ها ثبت‌نام نمایند، هیچ‌گونه ثبت جدید نباید انجام شود.

ماده ۵- تدابیر لازم برای کاهش یا حذف انتضار از طریق تولید غیرعمدی هر عضو باید حداقل تدابیر زیر را به منظور کاهش کل انتشار انجام شده از طریق منابع ناشی از فعالیت‌های انسانی برای هر کدام از مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (ج) با هدف کاهش آنها و در صورت امکان جلوگیری نهایی انجام دهد. این تدابیر عبارتند از:

الف) تهیه یک طرح اقدام یا در صورت امکان یک طرح اقدام منطقه‌ای یا بخشی در دو سال پس از اجرایی شدن کنوانسیون که متعاقباً آن را به عنوان بخشی از طرح استقرار تعیین شده و در ماده ۷ اجرا نماید. این طرح به منظور شناسایی، تعیین خصوصیات و محل‌های انتشار مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (ج) و برای تسهیل استقرار زیر جزءهای (ب) الی (ه) طراحی می‌شود. طرح اقدام باید شامل عناصر زیر باشد:

۱- برآوردی از منابع انتشار موجود و قبلی شامل تهیه و نگهداری سیاهه منابع و برآورد مقادیر انتشار که با توجه به دسته‌بندی منابع تعیین شده در ضمیمه (ج) انجام می‌شود.

۲- برآوردی از وضعیت قوانین و استراتژی‌های مرتبط عضو برای مدیریت انتشار این مواد.

۳- تعیین خط‌مشی به منظور رعایت الزامات این بند، که براساس برآوردهای بند (۱) و (۲) انجام می‌شود.

۴- ارتقاء سطح تعلیم و تربیت با توجه به آگاهی از استراتژی‌ها.

۵- انجام بازنگری هر پنج ساله برای این استراتژی‌ها و میزان موفقیت آنها در رعایت الزامات این پاراگراف، که این بازنگری‌ها باید در گزارش‌هایی تسلیم شده مطابق ماده (۱۵) قید گردد.

۶- زمانبندی برای استقرار طرح اقدام، شامل استراتژی‌ها و تدابیری که در آن تعیین شده‌اند.

ب: ترویج به‌کارگیری تدابیر ممکن و عملی موجود که می‌تواند دستیابی به یک سطح واقعی و معنادار برای کاهش انتشار یا جلوگیری منابع را تسریع بخشد.

ج: ترویج توسعه و در جایی که مناسب باشد، الزام به کاربرد مواد جایگزین یا محصولات و فرآیندهای اصلاح شده، به منظور جلوگیری از تشکیل و انتشار مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (ج)، که با توجه به رهنمودهای کلی در خصوص فعالیت‌های جلوگیری و کاهش انتشار در ضمیمه (ج) و راهنماهای فنی که توسط مجمع اعضا تأیید شده است.

د: ترویج و بر طبق زمانبندی استقرار طرح اقدام، الزام به کاربرد بهترین روش‌های موجود برای منابع جدید بر طبق دسته‌بندی منابع که یک عضو به عنوان تضمین آن اقدامات در طرح

اقدام با یک تأکید خاص به چارچوب منابع تعیین شده در قسمت دوم ضمیمه (ج)، تعیین کرده است. در هر صورت، الزام به استفاده از بهترین روش‌های موجود برای منابع جدید در چارچوب مندرج در قسمت دوم آن ضمیمه باید در حداقل زمان ممکن به صورت مرحله‌ای اجرا گردد. اما این موضوع نباید بیش از ۴ سال پس از اجرایی شدن کنوانسیون برای آن عضو طول بکشد. برای چارچوب تعیین شده، اعضا باید کاربرد بهترین اقدامات انجام شده زیست‌محیطی را گسترش دهند. در هنگام اجرای بهترین روش‌های موجود و بهترین تجربیات زیست محیطی، اعضا بایستی به رهنمودهای عمومی در خصوص اقدامات جلوگیری و کاهش انتشار در ضمیمه (ج) توجه نموده و راهنماهای فنی در خصوص بهترین روش‌های موجود و بهترین تجربیات زیست محیطی نیز باید از طریق تصمیم‌گیری مجمع اعضا به روز گردد.

ه) گسترش استفاده از بهترین روش‌های موجود و بهترین تجربیات زیست محیطی

بر طبق طرح اقدام:

۱- برای منابع موجود قید شده در دسته‌بندی منابع مندرج در بخش دوم ضمیمه (ج) و دسته‌بندی منابع نظیر آنهایی که در قسمت سوم همان ضمیمه قید گردیده و

۲- برای منابع جدید با توجه به دسته‌بندی منابع نظیر آنچه که در بخش سوم ضمیمه (ج) قید گردیده در صورتی که یک عضو در زیر جزء (ه) قید نشده باشد.

در هنگام تدارک بهترین روش‌های موجود و بهترین تجربیات زیست محیطی، اعضا بایستی به رهنمودهای کلی مرتبط با اقدامات کاهش و جلوگیری از انتشار قید شده در ضمیمه (ج) توجه نمایند. دستورالعمل‌های فنی در خصوص بهترین روش‌های موجود و بهترین اقدامات انجام شده زیست محیطی باید از طریق تصمیم‌گیری مجمع‌اعضاء به روز گردد.

(و) از نظر این بند و ضمیمه (ج):

۱- «بهترین روش‌های موجود» به معنای مؤثرترین و پیشرفته‌ترین مرحله در توسعه فعالیت‌ها و روش‌های بهره‌برداری از آنها می‌باشد که بیانگر تجربیات مفید به‌دست آمده از برخی روش‌ها برای طراحی اصولی محدودیت‌های انتشار می‌باشد که برای جلوگیری و در جاهایی که مقدور نیست به صورت کلی کاهش انتشارات مواد شیمیایی مندرج در قسمت اول ضمیمه (ج) و اثر آنها روی محیط‌زیست به طور کلی می‌باشد. در این خصوص:

۲- «فنون» که شامل هر دو نوع فناوری استفاده شده و در حال استفاده است که تأسیسات برپایه آن طراحی، ساخته، نگهداری، بهره‌برداری و از رده خارج می‌گردد.

۳- «در دسترس بودن» فن‌آوری‌ها به معنای آن دسته از فن‌آوری‌ها است که برای بهره‌برداری قابل دستیابی بوده و در مقیاسی وسیع وجود داشته که در بخش صنایع مرتبط، تحت شرایط

حیاتی قنی و اقتصادی با در نظر گرفتن هزینه‌ها و مزایا برای اجرا معجاز شمرده می‌شوند و:

۴- «بهترین» به معنای مؤثرترین در دستیابی به یک سطح عمومی بالا برای حفاظت محیط زیست به طور کلی بوده،

۵- «بهترین تجربیات زیست محیطی» به معنای کاربرد ترکیبی از مناسب ترین استراتژی ها و اقدامات کنترلی زیست محیطی می باشد.

۶- «منابع جدید» به معنای هر منبع که به نحو مطلوبی ساخته شده یا جایگزین گردیده اطلاق می شود که حداقل یک سال پس از تاریخ:

الف) اجرایی شدن کنوانسیون برای عضو مورد نظر، یا

ب) اجرایی شدن کنوانسیون برای عضو مورد نظر برای ارائه اصلاحیه به ضمیمه

ج) در جایی که منبع مذکور از شرایط این کنوانسیون فقط به واسطه آن اصلاحیه پیروی می کند.

ز) مقادیر حد انتشار یا استانداردهای اجرایی می تواند توسط یک عضو برای عمل به تعهدات آن جهت دستیابی به «بهترین روش های موجود» تحت این بند استفاده گردد.

ماده ۶- اقدامات لازم برای کاهش یا جلوگیری انتشار آلودگی از وسایل ازکارافتاده و پسماندها

۱- هر عضو به منظور حصول اطمینان از این که وسایل ازکارافتاده تشکیل شده از یا حاوی مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) یا (ب) و پسماندها شامل محصولات و وسایلی که به صورت زائد در می آیند، تشکیل شده، حاوی یا آلوده شده با یکی از مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف)، (ب) یا (ج) می باشند، از طریق یک روش حافظ سلامت انسان و محیط زیست مدیریت می شوند، باید:

الف) خط مشی مناسبی به منظور شناسایی موارد زیر دارا باشد:

۱- وسایل ازکارافتاده تشکیل شده یا حاوی مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف)

یا (ب)،

۲- محصولات و وسایلی که در حال استفاده می‌باشند و پسماندهای تشکیل شده، حاوی یا آلوده شده با یک ماده شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف)، (ب) و (ج).
 (ب) تا حد امکان، وسایل ازکارافتاده تشکیل شده یا حاوی مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) یا (ب) براساس خط‌مشی بیان شده در زیر جزء (الف) را شناسایی نماید.

(ج) وسایل ازکارافتاده به نحو مناسب از طریق یک روش زیست‌محیطی جامع، امن و کارا مدیریت گردد. وسایل ازکارافتاده حاوی مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف)، یا (ب)، پس از این که بر طبق معافیت ویژه تعیین شده در ضمیمه (الف) یا هر معافیت ویژه یا هدف قابل قبول تعیین شده در ضمیمه (ب) مجاز به استفاده نیستند، به جز وسایل ازکارافتاده‌ای که به منظور

صادرات بر طبق جزء ۲ بند ۳ مجاز شمرده شده‌اند، باید به عنوان پسماند به حساب آمده و طبق زیر بند (د) با آنها رفتار شود.

(د) انجام تدابیر مناسب برای آن دسته از پسماندها شامل محصولات و وسایلی که در شرف تبدیل به پسماند می‌باشند، شامل:

۱- پسماندهایی که بر طبق روش‌های صحیح زیست محیطی جابه‌جا، جمع‌آوری، حمل‌ونقل و نگهداری شده‌اند.

۲- پسماندهای دفع شده به روشی که آلاینده‌های آلی پایدار موجود یا تخریب شود و یا به شکل برگشت‌ناپذیر تغییر ماهیت دهد و در نتیجه خصوصیات مواد آلاینده آلی پایدار را از خود نشان ندهد. در غیر این صورت چنانچه این روش‌های دفع انتظارات و اولویت‌های زیست‌محیطی را برآورده نسازد، یا مقدار آلاینده‌های آلی پایدار در حد پایین باشد، بایستی دستورالعمل‌ها، استانداردها و قوانین بین‌المللی شامل مواردی که پیرو بند ۲ می‌تواند تدوین و ایجاد گردد، و نظام‌های مرتبط منطقه‌ای و جهانی حاکم بر مدیریت پسماندهای ویژه مدنظر قرار گیرد.

۳- پسماندهایی که مجاز به انجام عملیات دفع به روش بازیافت، بازیابی، احیاء، استفاده مجدد مستقیم یا کاربردهای دیگر آلاینده‌های پایدار نمی‌باشد، و

۴- پسماندهایی که بدون در نظر گرفتن دستورالعمل‌ها، استانداردها و قوانین بین‌المللی مرتبط نمی‌توان از طریق مرزهای بین‌المللی حمل و نقل نمود.

ه) به منظور تدوین راهکارهای مناسب برای شناسایی مکان‌های آلوده به مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) و (ب) یا (ج) تلاش گردد. در صورتی که پاکسازی این مکان‌ها برعهده گرفته شود، باید این عمل بر طبق اصول صحیح زیست‌محیطی اجرا گردد.

۲- مجمع اعضاء باید با بخش‌های مناسب کنوانسیون بازل در خصوص کنترل نقل و انتقالات برون مرزی پسماندهای ویژه و دفع آنها همکاری نزدیک داشته باشد تا در این میان؛

الف) اندازه یا سطح لازم برای تخریب یا تغییر ماهیت برگشت‌ناپذیر به منظور حصول اطمینان از عدم بروز خصوصیات آلاینده‌های آلی پایدار به شکلی که در بند ۱ ضمیمه (د) مشخص شده، ایجاد گردد.

ب) تعیین گردد منظور از روش‌های دفع صحیح زیست‌محیطی که در بالا به آن اشاره شد، چه می‌باشد و

ج) تلاش گردد تا غلظت مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه‌های (الف)، (ب) و (ج) آن طوری که در شق (۲) جزء (د) بند (۱) از ضمیمه (د) بدان اشاره شده، به نحو مناسب ایجاد گردد.

ماده ۷- طرح‌های استقرار (اجرایی)

۱- هر عضو باید:

الف) طرحی تدوین و تلاش نماید تا در جهت عمل به تلاش در قبال این کنوانسیون آن را اجرا کند.

ب) طرح استقرار خود را ظرف دو سال از تاریخ اجرایی شدن کنوانسیون برای آن کشور، به مجمع اعضاء تسلیم نماید، و

ج) به صورتی مناسب طرح اجرایی خود را براساس جدول زمانی و به شکلی که با تصمیم مجمع اعضاء مشخص خواهد شد مورد بازنگری قرار داده و به روز درآورد.

۲- اعضاء به طور مستقیم یا از طریق سازمان‌های منطقه‌ای، زیرمنطقه‌ای و جهانی در جای مناسب همکاری نموده و با گروه‌های مرتبط و مسئول ملی خود از جمله گروه‌های زنان و گروه‌های درگیر در امر بهداشت کودکان به منظور تسهیل تدوین، استقرار و به روز درآوردن طرح‌های استقرار ملی برای آلاینده‌های آلی پایدار برای تعیین خط‌مشی توسعه پایدار خود تلاش نمایند.

ماده ۸- فهرست‌بندی مواد شیمیایی در ضمائم الف، ب، ج

۱- یک عضو ممکن است پیشنهادی را برای درج یک ماده شیمیایی در ضمائم (الف)، (ب) و یا (ج) به دبیرخانه ارائه دهد. این پیشنهاد شامل اطلاعات مشخص شده در ضمیمه (د) خواهد بود. در تدوین یک پیشنهاد، یک عضو می‌تواند از سوی دیگر اعضاء یا از سوی دبیرخانه مساعدت گردد.

۲- دبیرخانه باید تعیین نماید آیا پیشنهاد شامل اطلاعات مشخص شده در ضمیمه (د) می‌باشد یا خیر. چنانچه دبیرخانه تأیید نماید که پیشنهاد شامل اطلاعات مذکور می‌باشد، باید پیشنهاد را به کمیته تجدیدنظر آلاینده‌های آلی پایدار تسلیم نماید.

۳- کمیته مذکور باید پیشنهاد را بررسی و چارچوب تعیین شده در ضمیمه (د) را به شکلی شفاف و قابل انعطاف بکار برده، همه اطلاعات تهیه شده را به روشی متوازن و منسجم مدنظر قرار دهد.

۴- اگر کمیته تصمیم بگیرد که:

الف) قانع شده که چارچوب تعیین شده رعایت شده باید از طریق دبیرخانه پیشنهاد را ارائه و ارزیابی کمیته را در اختیار همه اعضاء و ناظرین قرار داده و آنان را به ارائه اطلاعات تعیین شده در ضمیمه (ه) دعوت نماید و یا

ب) قانع نشده که چارچوب تعیین شده رعایت شده باید مراتب را از طریق دبیرخانه به همه

اعضاء و ناظرین اطلاع و پیشنهاد را به همراه ارزیابی کمیته در اختیار اعضاء قرار داده و پیشنهاد باید کنار گذارده شود.

۵- هر عضو ممکن است پیشنهاد را مجدداً براساس بند ۴ به کمیته که پیشنهاد را کنار گذاشته، ارائه دهد. این ارائه مجدد می‌تواند شامل هرگونه ابراز نظر عضو و همین‌طور استدلال برای ملاحظات فوق‌العاده کمیته باشد. اگر به دنبال این مرحله کمیته مجدداً پیشنهاد را رد نماید، کشور عضو می‌تواند نسبت به تصمیم کمیته اعتراض و از مجمع اعضاء تقاضا نماید که موضوع را در اجلاس آتی خود بررسی نماید. مجمع اعضاء می‌تواند براساس چارچوب تعیین شده در ضمیمه (د) و با احتساب ارزیابی کمیته و هرگونه اطلاعات اضافی دیگری که از سوی هرکشور عضو یا ناظر ارائه شود، آن پیشنهاد را مورد ارزیابی قرار دهد.

۶- در جایی که کمیته تصمیم گرفته که چارچوب مشخص رعایت شده یا مجمع اعضاء تصمیم بگیرد که پیشنهاد باید مورد ارزیابی قرار گیرد، کمیته پیشنهاد را مورد بررسی دقیق‌تر قرار داده و با در نظر گرفتن دیگر اطلاعات مرتبط دریافت شده، باید یک طرح اولیه نماید خطر براساس ضمیمه (ه) تهیه نموده و پیش‌نویس آن را از طریق دبیرخانه در اختیار همه اعضاء و ناظرین قرار داده، نظرات فنی آنان را جمع‌آوری و با مدنظر قرار دادن آن طرح نمایه خطر را تکمیل نماید.

۷- اگر براساس طرح نمایه خطر که مطابق با ضمیمه (ه) تهیه شده، کمیته تصمیم بگیرد که:

الف) به نظر می‌رسد که آن ماده شیمیایی در نتیجه انتقال درازمدت در محیط‌زیست، اثرات سوء بر سلامت انسان و یا اثرات محیط‌زیست در مقیاس جهانی برجای می‌گذارد، باید پیشنهاد مورد ارزیابی قرار گیرد. فقدان اطمینان علمی کامل، طبعاً پیشنهاد را از پیشرفت باز نخواهد داشت. کمیته از طریق دبیرخانه همه اعضاء و ناظرین را

دعوت خواهد کرد با ملاحظات مشخص شده در ضمیمه (ه)، اطلاعات مربوطه را ارائه نمایند. سپس نتیجه ارزیابی مدیریت خطر که شامل تجزیه و تحلیلی از تدابیر کنترلی احتمالی در خصوص این مواد شیمیایی است را براساس آن ضمیمه تهیه خواهد، یا

ب) اگر قرار است پیشنهاد به پیش برده نشود، کمیته از طریق دبیرخانه طرح اولیه نمایه خطر را در اختیار اعضاء و ناظرین قرار داده و سپس پیشنهاد را کنار خواهد گذاشت.

۸- برای هر پیشنهاد کنارگذاشته شده براساس جزء (ب) بند ۷ فوق یک عضو می‌تواند از مجمع اعضاء درخواست نماید که به کمیته تکلیف نماید که اطلاعات اضافی و فوق‌العاده‌ای از کشور پیشنهاددهنده و دیگر اعضاء در ظرف مدتی که بیش از یک سال طول نخواهد کشید درخواست نماید. پس از این مدت و براساس هرگونه اطلاعات دریافتی، کمیته پیشنهاد را

براساس بند ۶ و یا الویت‌هایی که از سوی مجمع اعضاء تصمیم‌گیری و ارائه خواهد شد، مورد تجدیدنظر قرار می‌گیرد. چنانچه پس از طی این مرحله کمیته مجدداً پیشنهاد را باطل نماید، آن عضو می‌تواند نسبت به تصمیم کمیته اعتراض و مجمع اعضاء مسئله را در جلسه آتی خود مورد بررسی قرار می‌دهد. مجمع اعضاء می‌تواند بر اساس طرح نمایه خطر که براساس ضمیمه (ه) تهیه شده تصمیم‌گیری نموده و با احتساب ارزیابی کمیته و هرگونه اطلاعات فوق‌العاده که از سوی اعضاء و ناظرین ارائه می‌شود، تصمیم بگیرد که پیشنهاد به پیش برود. اگر مجمع اعضاء تصمیم بگیرد که پیشنهاد باید به پیش برود کمیته باید آنگاه طرح برآورد مدیریت خطر را تهیه نماید.

۹- کمیته براساس طرح نمایه خطر با توجه به پاراگراف ۶ و برآورد مدیریت خطر که در پاراگراف ۷ (الف) و پاراگراف ۸ توصیه شده، می‌تواند توصیه نماید که آیا آن ماده شیمیایی توسط مجمع اعضاء در فهرست بندی ضمائیم (الف)، (ب) و یا (ج) مورد توجه قرار گیرد.

مجمع اعضاء با احتساب توصیه‌های کمیته و از جمله هرگونه عدم اطمینان علمی باید به شکلی احتیاط‌آمیز در خصوص در فهرست قرار گرفتن ماده شیمیایی و تعیین تدابیر کنترل مرتبط با آن در ضمایم (الف)، (ب) و یا (ج) تصمیم بگیرد.

ماده ۹- تبادل اطلاعات

۱- هر کشور عضو باید تبادل اطلاعات مرتبط با موارد زیر را تسهیل یا برعهده گیرد:

الف) کاهش و یا حذف تولید، استفاده و یا انتشار آلاینده‌های آلی پایدار.

ب) جایگزین‌های آلاینده‌های آلی پایدار شامل اطلاعات مربوط به خطرات آنها به همراه هزینه‌های اقتصادی و اجتماعی آن.

۲- کشورها باید با توجه به پاراگراف ۱ مستقیماً یا از طریق دبیرخانه اطلاعات را مبادله نمایند.

۳- هر کشور عضو، یک مرجع ملی را برای تبادل این‌گونه اطلاعات تعیین خواهد کرد.

۴- دبیرخانه به عنوان سازوکار شفاف‌سازی اطلاعات در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار از جمله اطلاعات تهیه شده توسط اعضاء، سازمان‌های دولتی و غیردولتی ارائه خدمات نماید.

۵- برای نیل به اهداف این کنوانسیون، اطلاعات موجود در خصوص ایمنی و بهداشت انسان و محیط‌زیست به عنوان اطلاعات محرمانه تلقی نخواهد شد. کشورهای عضو که اطلاعات دیگر مرتبط با این کنوانسیون را مبادله می‌کنند باید براساس توافقنامه دوجانبه، هرگونه اطلاعات محرمانه را حفظ نمایند.

ماده ۱۰- اطلاعات عمومی، آگاهی و آموزش

۱- هر عضو باید در حد توان خود نسبت به تشویق و تسهیل موارد زیر اقدام

نماید:

- الف) ارتقاء آگاهی سیاستگذاران و تصمیم‌گیران مرتبط با آلاینده‌های آلی پایدار
- ب) در اختیار عموم گذاشتن کلیه اطلاعات موجود در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار با ملحوظ نمودن پاراگراف ۵ از ماده ۹.
- ج) تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی و اطلاع‌رسانی عمومی خصوصاً برای زنان، کودکان و طبقه کم‌سواد در مورد آلاینده‌های پایدار و همین‌طور شامل اثرات بهداشتی و محیط‌زیستی و جایگزین‌ها.
- د) مشارکت عموم در رسیدگی به آلاینده‌های آلی پایدار و اثرات بهداشتی و محیط‌زیستی آن و توسعه در چاره‌جویی لازم و از جمله ایجاد موقعیت‌هایی برای تهیه داده‌ها در سطح ملی با توجه به اجرای این کنوانسیون
- ه) تعلیم کارگران، متخصصین علمی، مربیان و کادر فنی و مدیریتی
- و) توسعه و مبادله موارد لازم برای آگاهی عمومی و آموزشی در سطح ملی و بین‌المللی،
- ز) توسعه و اجرای برنامه‌های آموزشی و تعلیماتی در سطوح ملی و بین‌المللی.
- ۲- هر کشور عضو باید در چارچوب توان خود اطمینان حاصل نماید که عموم مردم به اطلاعات عمومی مورد نظر در پاراگراف ۱ دسترسی داشته و این اطلاعات را مرتباً به روز درآورد.
- ۳- هر کشور عضو باید در حد توان خود به تشویق استفاده‌کنندگان در صنعت و حرف مختلف پرداخته تا موجبات و تسهیلات لازم برای تأمین اطلاعات مورد اشاره پاراگراف ۱ را در سطح ملی و به صورتی مناسب در سطوح زیر منطقه‌ای و جهانی، فراهم آورد.
- ۴- در تأمین اطلاعات در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار و جایگزین آنها اعضاء می‌توانند از برگه‌های اطلاعات بهداشتی، گزارشات، رسانه‌های گروهی و دیگر ابزار اطلاع‌رسانی استفاده کرده و مراکزی اطلاعاتی را در سطح ملی و منطقه‌ای ایجاد کنند.

۵- هر کشور عضو باید ملاحظاتی منسجم نسبت به توسعه ساختارهایی چون انتشار مواد آلاینده و ثبت حمل و نقل آنها داشته و نسبت به جمع‌آوری و انتشار اطلاعات در خصوص برآورد مقادیری که در هر سال از مواد مندرج در ضمیمه (الف)، (ب) یا (ج) انتشار و یا در معرض تماس قرار گرفته، داشته باشد.

ماده ۱۱- تحقیق، توسعه و نظارت

۱- کشورهای عضو باید در چارچوب توان خود در سطوح ملی و بین‌المللی به

تشویق

پرداخته و یا تحقیقات مناسب، توسعه، نظارت و همکاری در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار را به عهده گرفته و در جای مناسب نسبت به مواد جایگزین و موادی که بتواند جانشین آلاینده‌های آلی پایدار و از جمله موارد ذیل اقدام نمایند:

(الف) منابع و انتشار مواد در محیط‌زیست

(ب) نحوه حضور، مقادیر و سرنوشت آن در انسان و محیط‌زیست

(ج) جابه‌جایی در محیط‌زیست، سرنوشت و تغییر شکل آن

(د) آثار مواد بر بهداشت و سلامت انسان و محیط‌زیست

(ه) تبعات اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی

(و) کاهش انتشار و یا حذف

(ز) روش‌های هماهنگ برای تهیه سیاهه منابع تولیدکننده و روش‌های تجزیه برای

اندازه‌گیری میزان انتشار.

۲- نسبت به عهده گرفتن اقدامات تحت پاراگراف ۱، هر عضو باید در حد توان

خود به شرح ذیل اقدام نماید:

(الف) حمایت و توسعه بیشتر برنامه‌های بین‌المللی، شبکه‌ها و سازمان‌هایی در

جهت شناسایی، هدایت، تشخیص و تأمین بودجه تحقیقاتی، جمع‌آوری اطلاعات و

نظارت با احتساب نیاز به کاهش تلاش‌های موازی، آن‌طور که مناسب باشد

ب) حمایت از تلاش‌های ملی و بین‌المللی در جهت گسترش توان‌های تحقیقاتی علمی و فنی در جهت تشویق به رسیدگی و مبادله اطلاعات و تجزیه و تحلیل‌ها، خصوصاً در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر

ج) تأمل بر نگرانی‌ها و نیازها خصوصاً در زمینه منابع فنی و مالی در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر و همکاری در بهینه‌سازی توان این کشورها در ایجاد زمینه مشارکت در فعالیت‌های مورد اشاره در زیر پاراگراف‌های (الف) و (ب).

د) به عهده گرفتن امور تحقیقاتی در جهت از بین آثار آلاینده‌های آلی پایدار بر بهداشت تولیدمثل

پاراگراف بدان اشاره شده برای عموم براساس برنامه زمان‌بندی و منظم.

و) تشویق و یا به عهده گرفتن همکاری، با توجه به ذخیره‌سازی و تأمین اطلاعات، ناشی از تحقیق توسعه و نظارت.

ماده ۱۲- کمک‌های فنی

۱- اعضاء معتقدند که کمک‌های به موقع و مناسب در پاسخ به درخواست کشورهای در

حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر، در اجرای موفق این کنوانسیون بسیار حیاتی است.

۲- اعضاء باید برای تأمین کمک مناسب فنی به کشورهای در حال توسعه عضو و کشورهای با اقتصاد در حال گذر همکاری نموده و برای کمک به آنان با احتساب نیاز خاص آنان نسبت به توسعه و گسترش توان اجرایی آنان در اجرای تعهدات ناشی از این کنوانسیون برای آنان اقدام خواهند نمود.

۳- در این زمینه، کمک فنی تأمین شده از سوی کشورهای پیشرفته صنعتی عضو و دیگر اعضاء مطابق توان هر کدام و شامل کمک‌های دوجانبه آن‌طور که مناسب بوده و مورد توافق قرار گرفته و یا به صورت کمک فنی برای توانمندسازی این کشورها در

رابطه با اجرای تعهدات این کنوانسیون می‌باشد. دستورالعمل بیشتر در این زمینه از سوی مجمع اعضاء تهیه و تدوین خواهد شد.

۴- اعضاء باید به طور مناسب ترتیباتی به منظور تأمین کمک‌های فنی و تشویق انتقال دانش فنی و تکنولوژی به کشورهای عضو در حال توسعه و اعضای با اقتصاد در حال گذر، در رابطه با اجرای این کنوانسیون، اتخاذ نمایند. این ترتیبات شامل ایجاد مراکزی در سطح منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای برای توانمندسازی و انتقال دانش فنی و برای کمک به کشورهای عضو در حال توسعه و اعضاء با اقتصاد در حال گذر و در راستای اجرای وظایف آنان تحت این کنوانسیون خواهد بود. رهنمودهای بیشتری نیز در این مورد از سوی مجمع اعضاء فراهم خواهد شد.

۵- اعضاء براساس فهای این ماده و با احتساب کامل نیازهای خاص و شرایط خاص، کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای جزایر کوچک را در اقداماتشان در رابطه با کمک‌های فنی ملحوظ خواهند نمود.

ماده ۱۳- رویه و منابع مالی

۱- هر عضو در سطح توان خود حمایت و تشویق‌های مالی با توجه به فعالیت‌های ملی، که برای حصول اهداف این کنوانسیون بر طبق اولویت‌ها طرح‌های ملی و برنامه‌های آن کشور حاصل آید، را به عهده می‌گیرد.

۲- کشورهای توسعه یافته عضو، منابع جدید و فوق‌العاده‌ای برای توانمندسازی کشورهای در حال توسعه عضو و کشورهای با اقتصاد در حال گذر برای رسیدن به حد تأمین هزینه‌های امحاء و تدابیری اجرایی که بتواند تعهدات این کنوانسیون را بین کشور عضو دریافت‌کننده و نهاد شرکت‌کننده بر طبق سازوکار تشریح شده در پاراگراف ۶ که بین آن دو توافق شده، تأمین خواهند نمود. دیگر اعضاء نیز همچنین به صورت داوطلبانه و مطابق توان خود این‌گونه منابع مالی را

تأمین خواهند نمود. ایجاد مشارکت‌هایی از سوی دیگر منابع نیز باید تشویق گردد. در اجرای این‌گونه تعهدات باید لزوم مناسبت، قابل پیش‌بینی بودن و انتقال به موقع

منابع و اهمیت دادن مشارکت اعضاء در به عهده گرفتن بار این تعهدات در بین کشورهای عضو مدنظر قرار گیرد.

۳- کشورهای توسعه یافته عضو و دیگر اعضاء براساس توان خود و براساس برنامه‌ها اولویت‌های طرح‌های ملی ممکن است همچنین برای اعضاء در حال توسعه و اعضاء با اقتصاد در حال گذر منابع مالی را در جهت کمک به اجرای این کنوانسیون از طریق منابع و یا موافقتنامه‌های دوجانبه منطقه‌ای و چندجانبه دیگر در اختیار قرار دهند.

۴- میزانی که کشورهای عضو در حال توسعه به صورت مؤثر به اجرای تعهداتشان تحت این کنوانسیون خواهند پرداخت بسته به اجرای مؤثر آن از سوی کشورهای توسعه یافته و انجام به تعهدات آنان تحت این کنوانسیون در رابطه با منابع مالی، کمک‌های فنی و انتقال دانش فنی است. واقعیت این است که توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار و امحاء فقر از اولویت‌های اول و بارز کشورهای در حال توسعه است و زمانی به طور کامل به حساب خواهد آمد که نیاز به حفظ سلامت انسان و محیط‌زیست مورد توجه لازم قرار گیرد.

۵- اعضاء با توجه به نیازهای خاص و نیاز به توجه خاصی که باید به کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای جزیره‌ای در راستای اقدام برای تأمین بودجه آنان بشود، اقدام خواهند نمود.

۶- رویه برای تأمین منابع مالی کافی و پایدار در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر به صورت کمک و یا به صورت منابعی براساس تخصیص امتیاز به کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر در جهت اجرای کنوانسیون در اینجا تعریف می‌گردد. این عملکرد با اقتدار، در حد مناسب و به صورتی پاسخگو به مجمع اعضاء عمل خواهد کرد و عملکرد آن بسته به یک واحد و یا بیشتر و از جمله واحدها و ارگان‌های موجود بین‌المللی که تأمین کمک‌های چندجانبه منطقه‌ای و دوجانبه مالی و فنی را به عهده دارند، سپرده خواهد شد.

مشارکت در این رویه نسبت به دیگر عملکردها به صورت پرداخت کمک‌های مالی به اعضا در حال توسعه و اعضا با اقتصاد در حال گذر آن طوری که در پاراگراف ۲ منعکس گردیده بوده انجام شده و بر این اساس به عنوان کمک‌های اضافی محسوب خواهد شد.

۷- به منظور نیل به اهداف این کنوانسیون و پاراگراف ۶، مجمع اعضا در اولین اجلاس خود برای تدوین این رویه دستورالعمل مورد نیاز را تهیه و باید با ارگان‌های مشارکت‌کننده در این سازوکار مالی براساس توافقاتی که جنبه اجرایی خواهد داشت به توافق برسد. این

رهنمودها در این میان به مسائل ذیل خواهد پرداخت:

الف) راسخ بودن سیاست‌ها، استراتژی و اولویت‌های برنامه و همین‌طور چارچوب روشن و مشروح و دستور کار در رابطه با مجاز بودن دسترسی و استفاده از منابع مالی و از جمله نظارت و ارزیابی ادواری از این‌گونه بهره‌برداری‌ها.

ب) از سوی یک یا چند نهاد، گزارش‌های ادواری در مورد کفایت و تداوم و پایداری این تأمین بودجه تهیه و در جهت فعالیت‌های مربوط به اجرای این کنوانسیون، به مجمع اعضا داده خواهد شد،

ج) تشویق و تمهید گرایش به سوی تأمین بودجه چندجانبه،

د) چگونگی تصمیم‌گیری به روش قابل پیش‌بینی و مشخص برای میزان تأمین بودجه لازم و موجود برای اجرای این کنوانسیون، با در نظر گرفتن این‌که امحای آلاینده‌های آلی پایدار ممکن است نیازمند تأمین بودجه مداوم باشد و شرایطی که تحت آن مقدار بودجه باید به صورت ادواری مورد بازنگری قرار گیرد.

ه) چگونگی تأمین کمک به اعضای علاقمند با بررسی نیاز آنها، کسب اطلاعات در مورد منابع تأمین مالی والگوه‌های تأمین بودجه در جهت تسهیل هماهنگی در بین این اعضا.

۸- مجمع اعضاء در کمتر از زمان برگزاری دومین مجمع خود و بنابراین به صورت مرتب مؤثر بودن رویه به وجود آمده تحت این بند را مورد بررسی مجدد قرار داده و توان رسیدگی به نیازهای در حال تغییر کشورهای عضو در حال توسعه و اعضا با اقتصاد در حال گذار را در چارچوب دستورالعمل مورد اشاره در بند ۷، میزان تأمین بودجه و همین طور مؤثر بودن عملکرد نهادهای موجود که در جهت اجرای رویه مالی کار می‌کنند را ارزیابی خواهد نمود. براساس این بازنگری و در صورت لزوم باید نسبت به اتخاذ تدابیر لازم در خصوص ارتقاء کارایی این سازوکار از جمله با ارائه توصیه‌ها و دستورالعمل‌هایی در خصوص تدابیر لازم برای حصول اطمینان از تأمین بودجه کافی و پایدار برای رفع نیاز اعضاء، اقدام نماید.

ماده ۱۴- موافقتنامه‌های مالی در دوران واسط

ساختار نهادی تسهیلات زیست‌محیطی جهانی که مطابق موازین تأسیس تسهیلات زیست‌محیطی جهانی بازسازی شده در دوران گذر، نهادی خواهد بود که اقدامات مربوط به رویه مالی که در ماده ۱۳ بدان اشاره شده را برای دوره ما بین زمان اجرایی شدن این کنوانسیون و برگزاری اولین مجمع اعضاء براساس ماده ۱۳ انجام خواهد داد. ساختار نهادین این تسهیلات زیست‌محیطی جهانی باید تکافوی اقدام از طریق تدابیر اجرایی و عملی مربوط به خصوصاً آلاینده‌های آلی پایدار را نموده و ترتیبات جدیدی که در این ارتباط ممکن است مورد نیاز باشد را مورد ملاحظه قرار دهد.

ماده ۱۵- گزارش‌دهی

۱- هر عضو گزارشی از تدابیر اتخاذ شده در جهت اجرای تدارکات این کنوانسیون و میزان مؤثر بودن این اقدامات در رسیدگی به اهداف این کنوانسیون، ارائه خواهد داد.

۲- هر عضو مطالب ذیل را برای دبیرخانه تهیه خواهد نمود:

الف) اطلاعات آماری در مورد میزان کل تولید، واردات و صادرات هر یک از مواد شیمیایی مندرج در فهرست ضمیمه (الف) و ضمیمه (ب) و یا تخمین معقولی از این گونه اطلاعات،

ب) در حدی که عملی باشد فهرستی از کشورهایی که هر یک از این گونه مواد را وارد کرده و کشوری که هر یک این مواد به آن صادر شده ارائه خواهد شد.

۳- این گونه ارائه گزارش در فاصله زمانی معین و به شکلی که در مجمع اعضاء تصمیم‌گیری خواهد شد، در اولین مجمع ارائه خواهد شد.

ماده ۱۶- برآورد میزان تأثیرگذاری

۱- با شروع چهار سال پس از تاریخ اجرایی شدن این کنوانسیون در فواصل زمانی که مدت آن توسط مجمع اعضاء تصمیم‌گیری خواهد شد مجمع به بررسی مؤثر بودن این کنوانسیون خواهد پرداخت.

۲- به منظور تسهیل این برآورد، مجمع اعضاء باید در اولین نشست خود، ایجاد ترتیباتی که بتواند برای خود اطلاعات پایش مقایسه‌ای در مورد وجود مواد مندرج در ضمیمه ضمام (الف)، (ب) و (ج) و همین‌طور جابه‌جایی و انتقال محیط‌زیستی منطقه‌ای و جهانی را آغاز نماید. تهیه خواهد نمود.

این ترتیبات:

الف) بایستی از سوی اعضاء براساس منطقه‌ای در هنگام مناسب و براساس توان فنی و مالی آنان و با استفاده از برنامه‌ها و سازوکارهای پایشی موجود به منظور بالا بردن امکان و افزایش هماهنگی‌ها در رویه‌ها به اجرا درآید.

ب) در جایی که لازم باشد با احتساب اختلافات بین مناطق و توان آنها برای اجرای فعالیت‌های پایشی ضمیمه گردد.

ج) شامل گزارشات مجمع اعضا در مورد نتایج فعالیت‌های پایش در سطح منطقه و جهانی و در فواصل زمانی تعیین شده توسط مجمع اعضاء می‌گردد.

۳- نوع برآورد که در بند ۱ توصیف شد، باید براساس اطلاعاتی علمی، محیط‌زیستی، فنی و اقتصادی موجود باشد، از جمله:

الف) گزارشات و دیگر اطلاعات پایش تهیه شده پیرو بند ۲.

ب) گزارشات ملی ارائه شده پیرو بند ۱۵.

ج) اطلاعات مبنی بر ناهمخوانی که پیرو مراحل ایجاد شده در ماده ۱۷ تهیه شده است.

ماده ۱۷- ناهمخوانی

مجمع اعضاء در اولین فرصت عملی خود مراحل و روبه‌هایی نهادین را برای مشخص کردن ناهمخوانی‌ها با پیش‌بینی‌ها و تدارکات این کنوانسیون و برای تصحیح عملکرد اعضاء در مواردی که ناهمخوانی اطلاق می‌شود، تدوین و به تصویب خواهد رسانید.

ماده ۱۸- سامان دادن مشاجرات

۱- اعضاء باید هرگونه مشاجره بین آنان در مورد تفسیر و یا اجرای این کنوانسیون را از طریق مذاکره از طرق صلح‌آمیز و به انتخاب خود آنان مسئله را حل و فصل نمایند.

۲- در هنگام تصویب، قبول، تأیید و یا پیوستن به این کنوانسیون و یا در هر زمان بعد از آن یک عضو که عضو یک سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای نباشد، می‌تواند به صورت کتبی و ارائه یادداشت به امانت‌دار این کنوانسیون، در رابطه با هرگونه مشاجره در خصوص تفسیر و یا کاربرد این کنوانسیون، از طریق یک و یا هر دو ابزار ذیل برای حل مشاجره در ارتباط با هر عضو که آن تعهدات را می‌پذیرد، اقدام نماید:

الف) داوری براساس مراحل که از سوی مجمع اعضاء به صورت یک ضمیمه در اولین فرصت عملی به تصویب خواهد رسید:

ب) ارائه مورد مشاجره به دادگاه عدالت بین‌المللی.

۳- یک عضو که متشکل از سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای باشد می‌تواند بیانیه‌ای با محتوای مشابه در رابطه با داوری براساس مراحل که در پاراگراف (الف) ۲ به آن اشاره شده، ایراد نماید.

۴- بیانیه‌ای که پیرو پاراگراف ۲ یا پاراگراف ۳ به قوت خود باقی بماند و تا آن زمان که براساس شرایط و یا تا سه ماه پس از ارائه یادداشت رسمی در خصوص لغو آن به امین سپرده شود جنبه اجرایی خواهد داشت.

۵- سررسید بیانیه/ یادداشت فسخ و یا اظهارنامه جدید، به هیچ وجه نباید در مراحل پیشرفت موضوع مطروحه در یک دادگاه عادل بین‌المللی اثری داشته باشد، مگر این که طرفین دعوی به نحو دیگری موافقت کنند.

۶- چنانچه طرفین یک مشاجره با هیچ راه‌حل و یا همان مرحله پیرو پاراگراف ۲ به توافق نرسند و چنانچه آنها نتوانسته باشند دعوی خود را ظرف ۱۲ ماه پس از تذکر ارائه شده از سوی

یکی از طرفین به دیگری که بین آنها مشاجره وجود دارد سامان ندهند. این دعوی براساس درخواست هر یک از طرفین دعوی به نحوی به کمیسیون ارائه داده خواهد شد. کمیسیون ساماندهی سپس باید نسبت به تهیه یک گزارش به همراه توصیه‌هایی اقدام نماید. دیگر مراحل در رابطه با کمیسیون ساماندهی شامل ضمیمه‌ای خواهد بود که از سوی مجمع اعضاء در زمانی قبل از برگزاری دومین اجلاس به تصویب خواهد رسانید.

ماده ۱۹- مجمع اعضاء

- ۱- به موجب این سند مجمع اعضاء تشکیل گردید.
- ۲- اولین نشست مجمع اعضاء توسط مدیر اجرایی برنامه محیط‌زیست سازمان ملل قبل از اجرایی شدن این کنوانسیون برگزار خواهد شد. سپس جلسات عادی مجمع اعضاء در فواصل منظمی که درمورد آن تصمیم‌گیری خواهد شد برگزار خواهد گردید.

۳- اجلاس‌های فوق‌العاده مجمع اعضاء در زمان‌هایی که لازم به نظر برسد از سوی مجمع و یا به درخواست هر عضو به نحوی که مورد حمایت حداقل یک سوم اعضاء باشد، برگزار خواهد شد.

۴- مجمع اعضاء به اتفاق آرا در اولین اجلاس خود در مورد آیین‌نامه اجرایی و قوانین مالی خود و در مورد هرگونه ارگان فرعی و همین‌طور تدارکات مالی حاکم بر عملکرد دبیرخانه تصمیم‌گیری و اصولی را به تصویب خواهد رسانید.

۵- مجمع اعضاء بررسی مداوم و ارزیابی اجرای این کنوانسیون را تحت نظر خواهد داشت. این مجمع امور واگذار شده از سوی کنوانسیون را انجام و به این منظور،

الف) براساس نیازهای پاراگراف ۶، نهادهای فرعی، آن طور که لازم برای اجرای این کنوانسیون باشد را تشکیل خواهد داد.

ب) در جای مناسب با سازمان‌های بین‌المللی ذیصلاح و ارگان‌های بین‌الدولی و غیردولتی همکاری خواهد نمود.

ج) به صورت دوره‌ای همه اطلاعات پیرو ماده ۱۵ در دسترس اعضاء قرار گرفته و از جمله ملاحظات در مورد میزان مؤثر بودن شماره (۳) جزء (ب) بند (۲) از ماده ۳ را بررسی خواهد نمود.

د) هرگونه اقدام فوق‌العاده که برای حصول اهداف این کنوانسیون ممکن است لازم باشد را مورد توجه قرار داده و به عهده خواهد گرفت.

۶- مجمع اعضاء در اولین نشست خود ارگانی فرعی به عنوان کمیته بررسی آلاینده‌های آلی پایدار را با هدف انجام اقداماتی که آن کمیته از سوی کنوانسیون بدان مکلف شده را به وجود

خواهد آورد و در این رابطه:

الف) اعضاء کمیته بررسی آلاینده‌های آلی پایدار از سوی مجمع اعضاء منصوب خواهند شد. اعضای این کمیته متشکل از متخصصین گمارده شده از سوی دولت‌ها

جهت بررسی و مدیریت شیمیایی خواهد بود و براساس توزیع عادلانه جغرافیایی منصوب خواهند شد.

ب) مجمع اعضاء در مورد نحوه رسیدگی، سازماندهی و عملکرد کمیته تصمیم خواهد گرفت.

ج) کمیته از هرگونه تلاش برای تصویب توصیه‌های خود به اتفاق آرا دریغ خواهد ورزید. چنانچه همه تلاش‌ها انجام و توافق حاصل نشد این توصیه‌ها باید نهایتاً از سوی دوسوم اکثریت اعضاء حاضر و با رأی‌گیری به تصویب برسد.

۷- مجمع اعضاء در سومین نشست خود، نیاز مداوم برای مراحل مشمول در پاراگراف (ب) ۲ از ماده ۳ شامل ملاحظه میزان تأثیرگذاری را ارزیابی خواهد نمود.

۳- سازمان ملل و سازمان‌های تخصصی آن و سازمان بین‌المللی انرژی اتمی و همین‌طور هر حکومت غیر عضو این کنوانسیون می‌تواند در جلسات مجمع اعضاء به عنوان ناظر شرکت نماید. هر نهاد و یا آژانس، اعم از ملی و بین‌المللی، دولتی و یا غیردولتی، با صلاحیت در امور مشمول این کنوانسیون که تمایل خود برای شرکت در یک اجلاس مجمع اعضاء به عنوان ناظر را داشته باشد، می‌تواند مورد پذیرش واقع شود. مگر این که حداقل یک‌سوم از اعضاء حاضر بر این امر مخالفت نمایند. پذیرش و شرکت ناظرین بسته به آیین‌نامه مصوب مجمع اعضاء خواهد بود.

ماده ۲۰- دبیرخانه

۱- به موجب این سند دبیرخانه تشکیل گردید.

۲- وظایف دبیرخانه عبارت خواهد بود از:

الف) ترتیبات لازم برای مجمع اعضاء و ارگان‌های جنبی و تدارک خدمات برای آنها در صورت لزوم.

ب) تسهیل کمک به اعضاء خصوصاً در حال توسعه و اعضاء با اقتصاد در حال گذار بر حسب درخواست برای اجرای کنوانسیون.

ج) اطمینان از هماهنگی لازم با دبیرخانه دیگر نهادهای بین‌المللی مربوط.

د) تهیه و در دسترس گذاشتن گزارشات ادواری مبتنی بر اطلاعات دریافت شده پیرو ماده ۱۵ و دیگر اطلاعات موجود.

ه) برای ورود به ترتیبات اداری و قراردادی آن طور که برای اجرای مؤثر وظایف آن لازم

باشد براساس رهنمون کلی مجمع اعضاء اقدام خواهد نمود.

و) برای انجام امور دیگر دبیرخانه که در کنوانسیون در مورد آن تصریح شده و کارهای دیگر به نحوی که مجمع اعضاء تعیین خواهد کرد.

۳- امور دبیرخانه برای این کنوانسیون توسط مدیر اجرایی برنامه محیط زیست سازمان ملل به اجرا درخواهد آمد مگر این که مجمع اعضاء تصمیم بگیرد که با سه چهارم اکثریت اعضاء حاضر و با رأی گیری کارهای دبیرخانه را به یک یا چند سازمان بین المللی دیگر محول کند.

ماده ۲۱- اصلاحیه کنوانسیون

۱- اصلاحات در مورد این کنوانسیون می تواند از سوی هر عضو پیشنهاد شود.

۲- اصلاحات در مورد این کنوانسیون در نشست مجمع اعضاء به تصویب خواهد رسید.

متن هرگونه اصلاحات پیشنهادی به اعضاء از سوی دبیرخانه حداقل ۶ ماه قبل از نشست که پیشنهاد در آن برای تصویب مطرح می گردد، تسلیم خواهد شد. دبیرخانه نیز همچنین اصلاحات پیشنهادی را جهت اطلاع به امضاء کنندگان این مجمع و به امانت دار این کنوانسیون ارائه خواهد داد.

۳- تمامی اعضاء سعی خود را به کار خواهند بست تا در مورد هر پیشنهاد اصلاحی به این کنوانسیون به اتفاق آرا به توافق برسند. چنانچه تمامی تلاش ها برای اجماع انجام و توافق حاصل نشد، اصلاحیه در آخرین مرحله با سه چهارم اکثریت آرای اعضاء و با رأی گیری به تصویب خواهد رسید.

۴- اصلاحات از سوی امانت‌دار جهت تصویب یا قبول و یا تأیید به همه اعضا فرستاده خواهد شد.

۵- تصویب، قبول یا تأیید یک اصلاحیه به صورت کتبی به اطلاع امانت‌دار کنوانسیون خواهد رسید. اصلاحیه‌ای که براساس پاراگراف ۳ به تصویب برسد موقعی برای اعضا جنبه اجرایی خواهد گرفت که ظرف ۹ روز از تاریخ ارائه آن را تصویب، قبول و یا تأیید و قبولی آن توسط حداقل سه چهارم اعضا مورد تصویب قرار گرفته باشد. سپس اصلاحیه برای هر عضو دیگر پس از روز نودم بعد از تاریخی که آن عضو مراتب تصویب، قبول و یا تأیید آن اصلاحیه را ارائه دهد، جنبه اجرایی خواهد گرفت.

ماده ۲۲- تصویب و اصلاحیه ضمام

۱- ضمام این کنوانسیون به جز مواردی که به نحو دیگری معین شود به عنوان بخشی جدا نشدنی از آن محسوب خواهند شد. اشاره به این کنوانسیون به منزله اشاره به ضمام آن نیز می‌باشد.

۲- هرگونه ضمام اضافی باید به امور عملی، فنی، اداری و یا روند کار محدود شود.

۳- روند ذیل باید در مورد پیشنهاد، تصویب و اجرایی شدن ضمام اضافی این کنوانسیون به کاربرده شود.

الف) ضمام اضافی باید براساس مراحل مندرج در پاراگراف‌های ۱، ۲ و ۳ از ماده ۲۱ پیشنهاد شود.

ب) هر عضوی که قادر به قبول ضمام اضافی نباشد باید عدم قبول خود را کتباً ظرف یک سال از تاریخ تسلیم اطلاعیه تصویب آن ضمیمه اضافی، به اطلاع برساند. امانت‌دار باید این اطلاعیه دریافتی را بدون تأخیر به اطلاع همه اعضا برساند. یک عضو می‌تواند در هر زمان اطلاعیه عدم قبول خود نسبت به ضمیمه اضافی و ضمیمه‌ای که برای آن عضو جنبه اجرایی به خود گرفته و عدم موافقت خود در رابطه با موضوع پاراگراف (ج) را پس بگیرد.

ج) پس از سررسید یک سال از تاریخ مکاتبه امین کنوانسیون در مورد تصویب ضمیمه اضافی، آن ضمیمه باید برای اعضای که اقدام به تسلیم اطلاعیه براساس مفاد پاراگراف فرعی (ب) نکرده باشند جنبه اجرایی به خود بگیرد.

۴- پیشنهاد تصویب و اجرایی شدن اصلاحات نسبت به ضمیمه (الف)، (ب) یا (ج) باید موکول به طی همان مراحل شود که برای پیشنهاد، تصویب و اجرایی شدن ضمایم اضافی به این کنوانسیون وجود دارد، مگر این که اصلاحیه‌ای که نسبت به ضمیمه (الف)، (ب) یا (ج) در رابطه با هر عضوی که اظهارنامه در رابطه با اصلاحیه به آن ضمایم براساس پاراگراف ۴ ماده ۲۵ ارائه داده باشد. در آن صورت، هرگونه اصلاحیه این چنین برای آن عضو، در روز نودم بعد از ارائه همراه با یادداشت تصویب، قبول و با الحاق با توجه به آن اصلاحیه، جنبه اجرایی به خود خواهد گرفت.

۵- مراحل ذیل باید نسبت به پیشنهاد تصویب و اجرایی شدن هر اصلاحیه نسبت به ضمایم (د)، (ه) یا (و) بکار برده شود:

الف) اصلاحیه‌ها باید مطابق مراحل پاراگراف ۱ و ۲ ماده ۲۱ ارائه شود.

ب) اعضاء باید در مورد اصلاحیه نسبت به ضمایم (د)، (ه) یا (و) با اجماع تصمیم بگیرند.

ج) تصمیم‌گیری برای اصلاح ضمایم (د)، (ه) یا (و) باید به دنبال اطلاع اعضاء توسط امانت‌دار کنوانسیون انجام گردد. آن اصلاحیه باید برای تمامی اعضاء در تاریخی که تصمیم‌گیری مشخص می‌شود اجرایی گردد.

۶- چنانچه ضمایم اضافی یا اصلاحیه‌ای نسبت به یک ضمیمه مربوط به اصلاحیه نسبت به این کنوانسیون باشد، ضمیمه اضافی یا اصلاحیه تا زمانی که اصلاحیه نسبت به کنوانسیون

وارد مرحله اجرایی نشود، جنبه اجرایی نخواهد داشت.

ماده ۲۳- حق رأی

۱- هر عضو به این کنوانسیون یک رأی خواهد داشت مگر در مواردی که پاراگراف ۲ پیش‌بینی کرده است.

۲- یک سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای در مورد مسائل مورد صلاحیت خود می‌تواند حق رأی خود معادل رأی تعداد اعضای آن اتحادیه که اعضاء این کنوانسیون باشند، استفاده کند.

ماده ۲۴- امضاء

این کنوانسیون برای امضاء در استکهلم از سوی همه کشورها و سازمان‌های همگرایی اقتصادی منطقه‌ای در تاریخ ۲۲ مه ۲۰۰۱ و در مقر سازمان ملل در نیویورک از ۲۴ مه ۲۰۰۱ لغایت ۲۲ مه ۲۰۰۲ مفتوح خواهد بود.

ماده ۲۵- تصویب، قبول، تأیید یا الحاق

۱- این کنوانسیون موکول به تصویب، قبول، تأیید، کشورها و سازمان‌های همگرایی اقتصادی منطقه‌ای خواهد بود، جهت الحاق کشورها و سازمان‌های همگرایی اقتصادی منطقه‌ای، از روز پس از تاریخی که کنوانسیون برای امضاء گذاشته می‌شود، الحاق به آن آزاد خواهد بود. اعلامیه تصویب، قبول، تأیید و یا الحاق باید به امانت‌گذار سپرده شود.

۲- هر سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای که عضو این کنوانسیون شود بدون این که هیچ کدام از کشورهای عضو، عضو آن شوند، نسبت به تعهدات این کنوانسیون مقید خواهد بود. در صورتی که این‌گونه سازمان‌ها یک و یا تعداد بیشتری از اعضایش به عضویت این کنوانسیون در آیند، سازمان و اعضایش در مورد مسئولیت‌های خود برای اجرای تعهدات تحت این کنوانسیون، تصمیم خواهند گرفت. در این‌گونه موارد، سازمان و اعضایش از حق خود تحت این کنوانسیون توأمأ استفاده خواهند کرد.

۳- در اعلامیه تصویب، پذیرش، تأیید و یا الحاق یک سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای، آن سازمان نسبت به اظهار صلاحیت خود در خصوص مسائل مورد حل و فصل در این کنوانسیون، اقدام خواهد نمود. هر یک از این سازمان‌ها همچنین نسبت به

ارائه اظهارنامه تصویب خود و همچنین در مورد هرگونه تغییر مربوط به میزان صلاحیت مراتب را به اطلاع اعضاء خواهد رسانید.

۴- در اعلامیه تصویب، پذیرش، تأیید و یا الحاق، هر عضو می‌تواند اظهار نماید که در مورد آن عضو، هرگونه اصلاحیه نسبت به ضمیمه (الف)، (ب) و (ج) صرفاً در صورت ارائه اظهارنامه تصویب، پذیرش، تأیید و یا الحاق با توجه به آن کنوانسیون جنبه اجرایی خواهد گرفت.

ماده ۲۶- اجرایی شدن

۱- این کنوانسیون در روز نودم پس از ارائه پنجاهمین اعلامیه تصویب، پذیرش، تأیید و الحاق جنبه اجرایی به خود خواهد گرفت.

۲- برای هر کشور یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای که پس از ارائه پنجاهمین اظهارنامه تصویب، پذیرش، و تأیید، این کنوانسیون را تصویب، پذیرش و تأیید نموده یا بدان ملحق شود، این کنوانسیون در روز نودم پس از تاریخ ارائه اظهارنامه آن کشور یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای، دایر بر تصویب، پذیرش، تأیید و یا الحاق جنبه اجرایی به خود خواهد گرفت.

۳- به منظور نیل به اهداف پاراگراف‌های ۱ و ۲، هرگونه اظهارنامه ارائه شده از سوی یک سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای به عنوان مورد اضافه بر اعضای آن سازمان تلقی نخواهد شد.

ماده ۲۷- تحفظ‌ها

هیچ‌گونه تحفظی نسبت به این کنوانسیون انجام نخواهد گرفت.

ماده ۲۸- بازپس‌گیری

۱- در هر زمان پس از سه سال از تاریخی که این کنوانسیون برای یک عضو جنبه اجرایی به خود می‌گیرد، آن کشور می‌تواند با دادن اعلامیه کتبی به امانت‌دار از کنوانسیون کناره‌گیری کند.

۲- هرگونه کناره‌گیری باید تا مدت یک‌سال از تاریخ دریافت اظهارنامه بازپس‌گیری و یادداشت مربوط به آن، به حساب نیامده و یا در مدتی دیرتر چنانچه در اظهارنامه کناره‌گیری مشخص شده، صورت خواهد گرفت.

ماده ۲۹- امانت

امین و امانت‌دار این کنوانسیون همان دبیرکل سازمان ملل خواهد بود.

ماده ۳۰- سندیت متن

نسخه اصل این کنوانسیون که از آن به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیولی نیز تهیه شده موثق بوده در نزد دبیرکل سازمان ملل به امانت گذارده خواهد شد.

با شهادت امضاءکنندگان ذیل، با کسب صلاحیت قبلی در مورد آن، نسبت به امضای این کنوانسیون اقدام نموده‌اند.

استکهلم ۲۲ مه ۲۰۰۱

ضمیمه (الف)

حذف کردن

بخش یک

ماده شیمیایی‌فعالیت‌معافیت ویژه

آلدین *تولید ندارد

CAS No:309-002 مصرف‌انگل (خارجی کش بومی، حشره‌کش

کلردان *تولید مجاز برای اعضای که در فهرست ثبت

درخواست هستند

CAS No:57-74-9 مصرف‌انگل (خارجی کش بومی، حشره‌کش.

موریانه کش، موریانه کش در ساختمان‌ها و

سدها

- موریانه کش در راه‌ها
افزودنی در چسب تخته چندلا
دلدرین * تولید ندارد
CAS No:60-57-1 مصرف در عملیات کشاورزی
انددرین * تولید ندارد
CAS No:75-20-8 مصرف در
هپتاکلر * تولید ندارد
CAS No:76-44-8 مصرف موریانه کش
موریانه کش در ساختمان خانه‌ها
موریانه کش (زیرزمینی)
تصفیه چوب
در حال استفاده در جعبه‌های کابل زیرزمینی
هگزاکروبنزنتولید مجاز برای اعضای که در فهرست ثبت
CAS No:118-74-1 درخواست هستند.
مصرف ترکیب واسطه
حلال در آفت کش
ترکیب واسطه در سیستم بسته مکان محدود
مایرکس * تولید مجاز برای اعضای که در فهرست ثبت
درخواست هستند.
CAS No:2385-85-5 مصرف موریانه کش
توکسافن * تولید ندارد
CAS No:8001-35-2 مصرف در
بی‌فنیل‌های چند کلره * تولید ندارد
(PCBs) مصرف فوسایل در حال استفاده بر طبق مقررات

بخش دوم این ضمیمه

تذکرات:

۱- بجز در موارد تعیین شده در این کنوانسیون، مقادیری از یک ماده شیمیایی که به صورت غیرعمدی سبب آلودگی جزئی در محصولات و وسایل گردیده، نباید در لیست این ضمیمه قلمداد گردد.

۲- این تذکر نباید در خصوص معافیت ویژه تولید و کاربرد مطروحه در پاراگراف ۲ ماده ۳ مدنظر قرار گیرد مقادیری از مواد شیمیایی که در زمان اجرایی شدن تعهدات مربوطه با توجه به آن ماده شیمیایی یا قبل از آن، به عنوان جزئی از ساختمان وسایل بکار رفته یا قبلاً مورد استفاده قرار گرفته‌اند، نباید به عنوان مواد موجود در فهرست این ضمیمه قرار بگیرند در صورتی که عضو مورد نظر، دبیرخانه را از کاربرد آن نوع خاص وسیله در داخل کشورش مطلع کرده باشد. دبیرخانه نیز باید آن اطلاعیه را در اختیار عموم قرار دهد.

۳- این تذکر که برای یک ماده شیمیایی دارای نشان ستاره در انتهای نام آن در ستون مواد شیمیایی بخش یکم این ضمیمه، به کار نمی‌رود، نباید به عنوان یک معافیت ویژه برای کاربرد یا تولید با اهداف پاراگراف ۲ بند ۳ مورد توجه قرار گیرد. با تعیین این که مقادیر مواد شیمیایی حد واسط در سیستم‌ها یا مکان‌های بسته به بدن انسان و محیط‌زیست وارد شود ناچیز (کمتر از حد استاندارد ملی یا بین‌المللی) باشد، یک عضو با توجه به اطلاعیه‌ای که به دبیرخانه تسلیم نموده است، می‌تواند مجاز به تولید و استفاده مقادیری از یک ماده شیمیایی مندرج در این ضمیمه به عنوان مواد شیمیایی حد واسط در سیستم‌ها یا مکان‌های بسته که به صورت شیمیایی به دیگر فرآورده‌های شیمیایی تغییر ماهیت داده و ضوابط موجود در پاراگراف ۱ از ضمیمه (د) را مورد توجه قرار می‌دهد، باشد. اما این مواد نباید خصوصیات آلاینده‌های آلی پایدار را از خود بروز دهند.

این اطلاعیه باید شامل اطلاعاتی در خصوص کل تولید و استفاده از آن ماده شیمیایی یا یک برآورد مستند از آن اطلاعات و اطلاعات موجود با توجه به طبیعت فرآیندهای سیستم بسته و مکان محدود شامل مقادیر هر کدام از آلودگی‌های تغییر نیافته (تبدیل نشده) و غیرعمدی ناچیز از آلاینده‌های آلی پایدار مواد اولیه در تولید نهایی باشد. این روش بجز برای موارد دیگر که در این ضمیمه مشخص شده بکار می‌رود. دبیرخانه باید آن اطلاعیه را در دسترس کلیه اعضا مجمع قرار دهد. آن تولید یا کاربرد نباید به عنوان یک معافیت ویژه برای تولید یا کاربرد به حساب آید. آن تولید و کاربرد باید پس از یک دوره ده ساله متوقف شده تا هنگامی که عضو مورد نظر یک اطلاعیه جدید به دبیرخانه تسلیم نماید، که در آن صورت دوره زمانی برای ده سال دیگر تمدید شده تا هنگامی که مجمع اعضا پس از بازنگری تولید و کاربرد، تصمیم دیگری اتخاذ نمایند. رویه اعلان اطلاعیه می‌تواند تکرار شود.

۴- تمامی معافیت‌های ویژه در این ضمیمه می‌تواند توسط اعضایی که درخواست معافیت نموده‌اند با توجه به زمان مراجعه آنان و بر طبق بند ۴ به استثناء استفاده از «بی فنیل‌های چند کلره» (PCBs) در وسایل در حال استفاده بر طبق مقررات بخش دوم این ضمیمه که می‌تواند توسط کلیه اعضا اعمال گردد، بکار برده شود.

بخش دوم- بی‌فنیل‌های چند کلره

هر عضو باید:

الف) با توجه به حذف کاربرد بی‌فنیل‌های چند کلره در ابزارآلات (نظیر ترانسفور موتورها، خازن‌ها یا دیگر ظروف حاوی سیالات مستعمل) تا پایان سال ۲۰۲۵ پیرو بازنگری انجام شده توسط مجمع اعضا بر اساس اولویت‌های ذیل اقداماتی انجام دهد:

۱- اقدامات تشخیصی به منظور شناسایی، علامت‌گذاری و حذف کاربرد وسایل حاوی بیش از ۱٪ در صد بی‌فنیل‌های چند کلره در حجم‌های بیش از ۵ لیتر،

- ۲- اقدامات تشخیصی به منظور شناسایی، علامت‌گذاری و حذف کاربرد وسایل حاوی بیش از ۰/۰۵ درصد بی‌فنیل‌های چند کلره در حجم‌های بیش از ۵ لیتر،
- ۳- به منظور شناسایی و حذف کاربرد وسایل حاوی بیش از ۰/۰۰۵ درصد بی‌فنیل‌های چند کلره در حجم‌های بیش از ۰/۰۵ لیتر تلاش نماید.
- ب) همگام با اولویت‌های پاراگراف الف، تدابیر زیر را به منظور کاهش تماس و خطر برای کنترل کاربرد بی‌فنیل‌های چند کلره ترویج نماید:
- ۱- کاربرد این ماده فقط در وسایل صدمه ندیده و بی‌عیب و وسایلی که دارای نشت نمی‌باشند و فقط در فضایی که خطر انتشار زیست‌محیطی در حداقل ممکن باشد و سریعاً بتوان نسبت به رفع آلودگی اقدام نمود.
- ۲- در وسایلی که در مکان‌های مرتبط با تولید و فرآوری مواد غذایی یا خوردنی هستند به کار برده نشود.
- ۳- هنگامی که در مکان‌های پرجمعیت استفاده شده، نظیر مدارس و بیمارستان‌ها، تمامی تدابیر مستدل به منظور حفاظت از خرابی‌های الکتریکی که می‌تواند سبب آتش‌سوزی شود و بازرسی مستمر وسایل به منظور حصول اطمینان از عدم نشست انجام گردد.
- ج) با وجود موارد ذکر شده در پاراگراف ۲ ماده ۳، اطمینان حاصل نماید که وسایل حاوی بی‌فنیل‌های چند کلره، به همان صورتی که در زیر پاراگراف الف توضیح داده شد، نباید وارد یا صادر گردد، به جز با هدف مدیریت جامع زیست‌محیطی پسماندها.
- د) به جز برای فعالیت‌های خدماتی، تغییر و نگهداری، بازیافت سیالات حاوی درصد بی‌فنیل‌های چند کلره بیش از ۰/۰۰۵ درصد با هدف استفاده مجدد در دیگر وسایل مجاز نمی‌باشد.
- ه) طراحی اقدامات تشخیصی به منظور اجرای مدیریت جامع زیست‌محیطی پسماندها برای سیالات حاوی بی‌فنیل‌های چند کلره و وسایل آلوده به بی‌فنیل‌های چند

کلره دارای بیش از ۰/۰۰۵ درصد PCBs بر طبق پاراگراف ۱ ماده ۶ در حداقل زمان ممکن، به نحوی که قبل از سال ۲۰۲۸ با توجه به تجدیدنظر مجمع اعضا باشد. (و) به جای تذکر ۲ در بخش اول این ضمیمه، به منظور شناسایی دیگر وسایل حاوی بیش از ۰/۰۰۵ درصد بی‌فنیل‌های چند کلره (نظیر کابل پوشش‌دار، مواد مصرفی در نقاشی و بتونه‌گیری (صاف‌کاری) و مدیریت آنها بر طبق پاراگراف ۱ ماده ۶، تلاش نماید.

(ز) یک گزارش هر پنج ساله در خصوص پیشرفت در حذف بی‌فنیل‌های چند کلره تهیه و آن را به مجمع اعضا مطابق ماده ۱۵ ارائه نماید.

(ح) گزارشات توضیح داده شده در زیر پاراگراف «ز» باید به نحو مناسب توسط مجمع اعضا در جلسه تجدیدنظر در خصوص بی‌فنیل‌های چند کلره مورد توجه قرار گیرد. مجمع اعضا باید فرآیند پیشرفت در جهت حذف بی‌فنیل‌های چند کلره در خلال هر پنج سال یا دیگر دوره‌های زمانی را با مدنظر قرار دادن این گزارشات مورد بازنگری قرار دهد.

ضمیمه (ب)

ممنوعیت

بخش اول

ماده شیمیایی فعالیت مقاصد قابل قبول یا معافیت ویژه

ددت (DDT) تولید مقاصد قابل قبول

(۱، ۱، ۱) - تری کلروکتترل بیماری‌های بومی که بر طبق بخش ۲

این ضمیمه

۲، ۲ - بس (۴ کلروفنیل) معافیت ویژه:

اتانترکیب واسطه در تولید دیکوفول واسطه

CAS No:50-29-3 کاربرد مقاصد قابل قبول:

کنترل بیماری‌های بومی که بر طبق بخش ۲

این ضمیمه

معافیت ویژه

تولید دیکوفول واسطه

تذکرات:

۱- به جز در موارد تعیین شده در این کنوانسیون، مقادیری از یک ماده شیمیایی که به صورت غیر عمدی سبب آلودگی جزئی در محصولات و وسایل گردیده، نباید در لیست این ضمیمه قلمداد گردد.

۲- این تذکر نباید به عنوان یک هدف قابل قبول برای کاربرد و تولید یا معافیت ویژه با اهداف مورد نظر پاراگراف ۲ از ماده ۳ مورد توجه قرار گیرد. مقادیری از یک ماده شیمیایی به عنوان جزئی از ساختمان وسایل ساخته شده یا وسایلی که قبل یا در تاریخ اجرایی شدن تعهدات مربوط با توجه به آن ماده شیمیایی در حال استفاده بوده‌اند، نباید در فهرست این ضمیمه قرار گیرند، در صورتی که عضو مورد نظر دبیرخانه را از نوع خاصی از وسیله که توسط آن عضو در حال استفاده باقی مانده است، آگاه ساخته باشد، دبیرخانه نیز باید آن اطلاعیه را در دسترس عموم قرار دهد.

۳- این تذکر نباید برای معافیت‌های ویژه استفاده و تولید با اهداف مورد نظر پاراگراف ۲ از ماده ۳ مورد توجه قرار گیرد. در صورتی که مقادیر از آن ماده شیمیایی که انتظار می‌رود در طی تولید و استفاده از یک ترکیب واسطه در سیستم بسته، محل محدود به انسان و محیط زیست برسد، جزیی باشد، یک عضو بسته به اطلاعیه‌ای که به دبیرخانه ارائه می‌نماید، مجاز به تولید و

کاربرد مقادیری از یک ماده شیمیایی مندرج در این ضمیمه به عنوان یک ترکیب واسطه در سیستم بسته، محل محدود می‌باشد که آن ماده به صورت شیمیایی در تولید

دیگر مواد شیمیایی با احتساب ضوابط موجود در پاراگراف ۱ از ضمیمه (د) تغییر ماهیت داده، و خصوصیات آلاینده‌های آلی پایدار را از خود بروز نمی‌دهد.

این اطلاعیه باید حاوی اطلاعات در خصوص کل تولید و کاربرد آن ماده شیمیایی یا یک برآورد مستدل از آن اطلاعات و اطلاعاتی در خصوص طبیعت فرآیند سیستم بسته، محل محدود شامل مقدار هر یک از آلودگی جزئی غیرعمدی یا تغییر ماهیت نداده آن آلاینده آلی پایدار از مواد مصرفی اولیه در محصول نهایی باشد. این روش به جز موارد تعیین شده در این ضمیمه به کار می‌رود. دبیرخانه باید آن اطلاعیه‌ها را در دسترس کلیه اعضاء مجمع و عموم قرار دهد. آن تولید یا کاربرد نباید به عنوان یک معافیت ویژه برای تولید یا کاربرد به حساب آید و باید پس از یک دوره ده ساله متوقف شده تا هنگامی که عضو مورد نظر یک اطلاعیه جدید به دبیرخانه تسلیم نماید، که در آن صورت دوره زمانی برای ده سال دیگر تمدید شده تا هنگامی که مجمع اعضاء پس از بازنگری تولید و کاربرد، تصمیم دیگری اتخاذ نمایند. رویه اعلان اطلاعیه می‌تواند تکرار شود.

۴- تمامی معافیت‌های ویژه در این ضمیمه می‌تواند توسط اعضایی که ثبت درخواست نموده‌اند با توجه به آنها بر طبق ماده ۴ اعمال گردد.

بخش ۲- ددت (۱ا و ۱-تری کلرو- ۲ و ۲- بیس (۴- کلروفنیل) اتان)

۱- از تولید و کاربرد DDT باید جلوگیری شود، به جز برای اعضایی که دبیرخانه را از قصدشان مبنی بر تولید و یا استفاده آن آگاه نموده‌اند. بدین وسیله یک ثبت درخواست DDT ایجاد شده و باید در دسترس همگان قرار گیرد. دبیرخانه باید درخواست ثبت DDT را به پیش ببرد.

۲- هر عضو که DDT تولید و یا مصرف می‌نماید باید آن تولید و یا مصرف را برای کنترل بیماری‌های بومی بر طبق توصیه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان بهداشت

جهانی (WHO) در خصوص استفاده DDT و هنگامی که از نظر محلی گزینه‌های ایمن، مؤثر و قابل تهیه برای عضو مورد نظر در دسترس نباشند، محدود نماید.

۳- در یک پیشامد که یک عضو در فهرست ثبت درخواست برای DDT نمی‌باشد، و نیاز به DDT برای کنترل بیماری‌های بومی باشد، باید در اسرع وقت دبیرخانه را به منظور اضافه کردن فوری نام آن عضو به ثبت درخواست DDT آگاه سازد. همچنین در همان زمان باید سازمان بهداشت جهانی را نیز مطلع نماید.

۴- هر عضو که DDT مصرف می‌نماید، باید هر سه سال یکبار اطلاعاتی در خصوص مقدار استفاده شده، شرایط کاربرد و ارتباط آن با استراتژی مدیریت بیماری‌ها برای آن عضو، در چارچوبی که توسط مجمع اعضاء با مشورت سازمان بهداشت جهانی تنظیم می‌گردد به دبیرخانه و سازمان بهداشت جهانی ارائه نماید.

۵- با هدف کاهش و نهایتاً جلوگیری از مصرف DDT، مجمع اعضا باید تشویق

نماید:

الف) هر عضوی که از DDT استفاده می‌کند را به تدوین و استقرار یک طرح اقدام به عنوان بخشی از طرح استقرار تعیین شده در ماده ۷ آن طرح اقدام باید شامل موارد ذیل باشد:

۱- تدوین مقررات و دیگر رویه‌ها به منظور حصول اطمینان از این که مصرف DDT محدود به کنترل بیماری‌های بومی شده است.

۲- بکارگیری محصولات، روش‌ها، و استراتژی‌های جایگزینی مناسب شامل استراتژی‌های مدیریت پایدار به منظور حصول اطمینان از ادامه تأثیر این جایگزین‌ها.

۳- انجام تدابیر برای تقویت مراقبت‌های بهداشتی و کاهش شیوع بیماری‌ها.

ت) کلیه اعضاء را با توجه به قابلیت‌های موجود، به منظور ارتقاء سطح تحقیق و توسعه برای محصولات شیمیایی و غیرشیمیایی جایگزین و بی‌خطر، روش‌ها و استراتژی‌هایی برای

اعضایی که DDT مصرف می نمایند، مرتبط با شرایط آن کشورها و با هدف کاهش بار اقتصادی و انسانی بیماری‌ها.

فاکتورهایی که در هنگام توجه به جایگزین‌ها مورد توجه قرار می گیرند، باید شامل مخاطرات سلامت انسان و الزامات زیست محیطی آن جایگزین‌ها باشد. مواد جایگزین‌ها سازگار با محیط زیست، باید سبب مخاطرات کمتر برای سلامت انسان و محیط زیست شود، مناسب برای کنترل بیماری‌ها براساس شرایط عضو مورد نظر بوده و با اطلاعات پایش پشتیبانی گردد.

۶- در اولین جلسه، و در حداقل هر سه ساله پس از آن، مجمع اعضاء باید با مشورت سازمان بهداشت جهانی، ادامه نیاز به DDT برای کنترل بیماری‌های بومی براساس اطلاعات اقتصادی، زیست محیطی، فنی و علمی موجود برآورد نماید که شامل موارد ذیل است:

الف) تولید و مصرف DDT و شرایط تنظیم شده در پاراگراف ۲ و

ب) در دسترس بودن، مناسب بودن و اجرایی بودن جایگزین‌ها برای DDT و

ج) پیشرفت در تقویت ظرفیت کشورها برای انتقال ایمن با تکیه بر آن جایگزین‌ها.

۷- یک عضو می تواند در هر زمان، نام خود را از فهرست ثبت درخواست DDT از طریق نوشت یک اطلاعیه به دبیرخانه حذف نماید. حذف نام باید در تاریخ تعیین شده در اطلاعیه صورت پذیرد.

ضمیمه (ج)

تولید غیر عمد

بخش اول- آلاینده‌های آلی پایدار طبق ماده ۵

این ضمیمه زمانی اجرا می شود که آلاینده‌های آلی پایدار ذیل در نتیجه فعالیت‌های

انسانی به طور غیر عمد (ناخواسته) تشکیل و در محیط رها می شود.

مواد شیمیایی

دی زنو پارا دی اکسین ها و دی بنزو فوران های چند کلره (PCDF/P_CDD)

هگزاکلرو بنزن (HCB) CASNo.118-74-1

بی فنیل های چند کلره (PCB)

بخش دوم- دسته بندی منابع

دی بنزو پارادی اکسین ها و دی بنزو فوران های چند کلره، هگزا کلرو بنزن و بی فنیل های چند کلره طی فرآیندهای حرارتی بین مواد آلی و کلر در اثر واکنش شیمیایی یا احتراق ناقص به طور غیر عمد (ناخواسته) تشکیل می شوند. گروه های منابع صنعتی ذیل پتانسیل نسبتاً بالایی در تولید و آزادسازی این مواد شیمیایی در محیط را دارند:

الف) زباله سوزها، شامل زباله سوزهای شهری، خطرناک یا بیمارستانی یا لجن فاضلاب،

ب) کوره های سیمان که پسماندهای خطرناک را می سوزاند؛

ج) صنایع تولید خمیر کاغذ با استفاده از کلر آزاد (عنصر کلر) یا مواد شیمیایی دیگر که کلر آزاد برای سفیدکننده ها تولید می کنند؛

د) فرآیندهای حرارتی ذیل در صنعت متالوژی

۱) تولید ثانویه مس

۲) واحدهای ذوب در صنعت آهن و فولاد

۳) تولید ثانویه آلومینیوم

۴) تولید ثانویه روی

بخش سوم- دسته بندی منابع

دی بنزو پارادی اکسین ها و دی بنزو فوران های چند کلره، هگزا کلرو بنزن و بی فنیل های چند کلره ممکن است در نتیجه فعالیت منابع زیر نیز به طور غیر عمد (ناخواسته) تشکیل و رها گردند:

- (الف) سوزاندن پسماند در فضای باز، شامل سوزاندن زباله در محل های دفن،
- (ب) فرآیندهای حرارتی در صنعت متالوژی که در بخش دوم ذکر نشده است،
- (پ) منابع احتراق دائمی
- (ت) دیگ های جوش صنعتی و دستگاه های سوخت فسیلی مصرف می کنند،
- (ث) دستگاه هایی که هیزم یا سوخت های زیستی (حاصل فعالیت موجودات زنده) مصرف می کنند،
- (ج) فرآیندهای تولید مواد شیمیایی خاص که به طور غیر عمد (ناخواسته) باعث تشکیل آلاینده های آلی پایدار می شوند، به ویژه تولید کلروفنل ها و کلرآئیل.
- (چ) لاشه سوزها (کوره های لاشه سوز)،
- (ح) وسایط نقلیه موتوری، به ویژه آنها که بنزین حاوی سرب می سوزانند،
- (خ) تجزیه لاشه حیوانات،
- (د) نساجی و رنگرزی چرم (با کلرآئیل) و عملیات تکمیلی (با محلول قلیایی)،
- (ذ) واحدهای برش فلزات جهت از رده خارج کردن وسایط نقلیه،
- (ر) سوزاندن کابل های مسی
- (ز) واحدهای تصفیه دوم روغن.
- بخش چهارم - تعاریف
- ۱- از نظر این ضمیمه:

(الف) «بی فنیل های چند کلره» عبارتست از ترکیبات معطر (آروماتیک) تشکیل شده به نحوی که اتم های هیدروژن موجود در ملکول بی فنیل (دو حلقه بندی با اتصال ساده کربن - کربن) می تواند با حداکثر ۱۰ اتم کلر جایگزین شود، و

(ب) «دی بنزو پارادی اکسین های چند کلره» و «دی بنزو فوران های چند کلره» ترکیبات حلقوی هستند که از اتصال دو حلقه بنزنی به دو اتم اکسیژن در دی اکسین ها و اتصال یک اتم اکسیژن و یک اتصال کربن - کربن در فوران ها تشکیل شده و اتم های هیدروژن در هر دو ترکیب با حداکثر هشت اتم کلر جایگزین می شود.

۲- در این ضمیمه، سمیت دی بنزو پارادی اکسین‌های چند کلره و دی بنزو فوران‌های چند کلره براساس مفهوم سمیت معادل بیان شده، بدین ترتیب که سمیت‌زایی سایر همانندهای دی بنزو پارادی اکسین‌ها و دی بنزو فوران‌های چندکلره و همسان‌های بی‌فنیل‌های چند کلره با سمیت‌زایی ۲ و ۳ و ۸.۷ - تترا کلرو دی بنزو پارادی اکسین مقایسه می‌شوند. مقادیر معادل سمیت مورد استفاده در این کنوانسیون برای دی بنزو پارادی اکسین‌ها و دی بنزو فوران‌های

چندکلره و همسان‌های بی‌فنیل‌های چند کلره می‌بایست مطابق با استانداردهای بین‌المللی باشد که در سال ۱۹۹۸ از سوی سازمان بهداشت جهانی برای مقادیر معادل سمیت این مواد مطرح شد. غلظت‌ها بر حسب معادل سمیت بیان می‌شود.

بخش پنجم- راهنمای کلی برای بهترین روش‌های موجود و بهترین اقدامات زیست‌محیطی

این بخش در مورد جلوگیری یا کاهش انتشار مواد شیمیایی فهرست شده در بخش اول رهنمودهای کلی به اعضا می‌دهد.

۱- اقدامات کلی پیشگیرانه در ارتباط با بهترین روش‌های موجود و بهترین اقدامات زیست‌محیطی

رهیافت‌هایی که مانع از تشکیل و انتشار مواد شیمیایی فهرست شده در بخش اول می‌گردد، را باید در اولویت قرار داد. اقدامات مفید عبارتند از:

(الف) بکارگیری تکنولوژی با تولید پسماند کمتر: Wastc technologylow

(ب) مصرف مواد کم‌خطر،

(ج) اقدام به بازیافت و استفاده مجدد پسماند و موادی که در طول فرآیند ایجاد و مصرف می‌شوند،

(د) جایگزینی مواد خامی که آلاینده‌های آلی پایدار هستند یا زمانی که ارتباط مستقیم بین مواد و انتشار آلاینده‌های آلی پایدار وجود دارد،

(ه) مدیریت صحیح در امور داخلی و برنامه‌های نگهداری پیشگیرانه،

(و) بهبود مدیریت پسماند با این هدف که سوزاندن پسماندها در فضای باز و هر نوع سوزاندن کنترل نشده به انضمام سوزاندن محل‌های لندفیل متوقف گردد. هنگامی که ساخت تجهیزات جدید برای دفع پسماند پیشنهاد می‌شود، باید گزینه‌هایی را مدنظر قرارداد مانند اقداماتی جهت کمینه‌سازی زباله شهری و بیمارستانی، همچنین بازیافت، استفاده مجدد، باز چرخش، جداسازی پسماند و تشویق به تولید با پسماند کمتر، در این روش، بهداشت عمومی باید دقیقاً رعایت گردد.

(ز) کمینه‌سازی این مواد شیمیایی به عنوان آلودگی در محصولات،

(ک) پرهیز از مصرف کلر آزاد یا مواد شیمیایی مولد کلر آزاد جهت رنگبری،

۲- بهترین روش‌های موجود

عبارت بهترین روش‌های موجود به مفهوم تجویز هرگونه روش یا تکنولوژی نیست، بلکه عبارتست از منوط کردن خصوصیات فنی تأسیسات مورد نظر، مکان جغرافیایی و شرایط زیست‌محیطی آن محل، روش‌های مناسب کنترل جهت کاهش انتشار مواد شیمیایی موجود در

فهرست بخش اول نیز عموماً به همین مفهوم است. جهت تعیین بهترین روش‌های موجود باید عوامل ذیل به طور کلی یا در موارد خاص مورد توجه قرار گیرند، ضمن این‌که منفعتهای و هزینه‌های مربوط به اقدام و رعایت احتیاط و پیشگیری نیز باید مدنظر قرار گیرند:

(الف) ملاحظات کلی:

(۱) ماهیت، اثرات و میزان انتشار موردنظر روش‌ها بسته به اندازه منبع متغیر هستند،

(۲) تاریخ تأسیس تجهیزات جدید یا موجود،

(۳) زمان مورد نیاز جهت معرفی بهترین روش موجود،

(۴) مصرف و ماهیت مواد خام مصرفی در فرآیند و راندمان انرژی آن

(۵) نیاز به جلوگیری یا کاهش اثرات کلی انتشار در محیط و خطرات مربوطه،

(۶) نیاز به جلوگیری از بروز حوادث و کمینه‌سازی عواقب آن برای محیط‌زیست،

۷) نیاز به تضمین سلامت و امنیت کارکنان در محل کار،
 ۸) روش‌های عملیاتی، امکانات یا فرآیندهای قابل مقایسه که در مقیاس صنعتی با موفقیت انجام شده‌اند:

۹) تغییرات و پیشرفت‌های فنی در اطلاعات و دانش علمی،

ب) اقدامات عمومی جهت کاهش انتشار، هنگامی که پیشنهاد ساخت وسایل جدید یا اصلاح اساس وسایل موجود بررسی می‌شود، باید دقت کرد که اگر فرآیندهای مورد استفاده باعث انتشار مواد شیمیایی اشاره شده در ضمیمه می‌گردد، باید اولویت را به فرآیندها، تکنیک‌ها یا روش‌هایی داد که سودمندی مشابهی دارند اما تشکیل و انتشار چنین موادی صورت نمی‌گیرد در مواردی که چنین وسایلی ساخته یا اصلاح اساسی می‌شود، علاوه بر اقدامات جلوگیری که در قسمت الف بخش پنجم آورده است، اقدامات کاهش ذیل نیز می‌تواند در تعیین بهترین روش‌های موجود منظور شود:

- ۱- استفاده از روش‌های پیشرفته برای تصفیه جریان گاز (خروجی) نظیر اکسیداسیون کاتالیکی یا حرارتی، رسوبدهی گردغبار یا جذب (شیمیایی)،
- ۲- تصفیه مواد باقیمانده، فاضلاب، پسماندها و لجن فاضلاب شهری توسط، به عنوان مثال تصفیه حرارتی یا بی‌تحرك‌سازی آنها یا فرآیندهای شیمیایی که سبب سمیت‌زدای آنها می‌شود،
- ۳- تغییرات فرآیندی که سبب کاهش یا حذف انتشارات نظیر انتقال به سیستم‌های بسته، می‌شود،

۴- اصلاح طراحی‌های فرآیند به منظور بهبود شرایط احتراق و جلوگیری از تشکیل مواد

شیمیایی مندرج در این ضمیمه، از طریق کنترل پارامترهایی نظیر درجه حرارت یا زمان ماند در سیستم‌های زباله سوز،

۳- بهترین تجربیات زیست‌محیطی

مجمع اعضاء می تواند با توجه به بهترین تجربیات زیست محیطی راهنمای فنی تدوین نماید.

ضمیمه (د)

اطلاعات مورد نیاز و معیار تصحیح

۱- یک عضو که پیشنهادی برای در فهرست گذاشتن یک ماده شیمیایی در ضمائم (الف)، (ب) و یا (ج) ارائه می کند، باید آن ماده شیمیایی را براساس زیر پاراگراف (الف) تعریف نموده و اطلاعاتی در خصوص آن ماده شیمیایی تهیه نماید، و در جایی که مرتبط است محصولات تبدیلی آن را با توجه به معیار تصحیح در پاراگراف های (ب) تا (ه) بیان نماید.

الف) شناسایی مواد شیمیایی:

۱- نام های آن ماده شیمیایی شامل نام یا نام های تجاری، بازرگانی و نام یا نام های مترادف، شماره ثبت سرویس کدگذاری مواد شیمیایی (CASNo)، نام مورد استفاده اتحادیه بین المللی شیمی محض و کاربردی (IUPAC) و

۲- ساختار شیمیایی، شامل خصوصیات ایزومرها در جایی که قابل انجام باشد و ساختار گروه شیمیایی آن ماده.

ب) پایداری:

۱- با مدرک ثابت نماید که نیمه عمر آن ماده شیمیایی در آب بیش از دو ماه یا نیمه عمر آن در خاک بیش از شش ماه نیمه عمر آن در رسوبات نیز بیش از ۶ ماه می باشد، یا

۲- با مدرک ثابت نماید این که آن ماده شیمیایی به اندازه ای پایداری دارد که بتوان ملحوظ نمودن آن را در زمره این کنوانسیون توجیه نمود.

ج) تجمع در بافت های زنده:

۱- با مدرک ثابت نماید که فاکتور تجمع بیولوژیکی یا تغلیظ در بافت‌های زنده در گونه‌های محیط آبی برای آن ماده شیمیایی بیش از ۵۰۰۰ یا در صورت نبودن این اطلاعات، تعیین نماید که KOW بیش از ۵ می‌باشد،

۲- با مدرک ثابت نماید که آن ماده شیمیایی دلایل دیگری برای وجود نگرانی نظیر تجمع بیولوژیکی زیاد در دیگر گونه‌ها، سمیت زیاد یا سمیت محیطی از خود نشان دهد.

۳- اطلاعات پایش در خصوص تنوع زیستی که مشخص نماید قابلیت تجمع بیولوژیکی آن ماده شیمیایی برای توجیه ملحوظ نمودن آن ماده در زمره مواد این کنوانسیون کافی می‌باشد.

(د) قابلیت انتقال به محیط‌های زیستی دوردست

۱- مقادیر اندازه‌گیری شده آن ماده شیمیایی در مکان‌های دور از منبع انتشار آن ماده که سبب

ایجاد نگرانی در خصوص قابلیت انتقال آن می‌گردد، یا

۲- اطلاعات پایش که بیانگر انتقال در مسافت‌های طولانی در محیط‌زیست آن ماده شیمیایی با قابلیت انتقال به یک محیط پذیرنده که می‌تواند توسط هوا، آب یا گونه‌های مهاجر اتفاق بیفتد، باشد.

۳- اثرات نهایی حضور آن ماده در محیط‌زیست و یا نتایج مدل‌سازی آن ماده شیمیایی که ثابت می‌کند آن ماده شیمیایی قابلیت انتقال در مسافت‌های طولانی در محیط‌زیست از طریق هوا، آب یا گونه‌های مهاجر با قابلیت انتقال به یک محیط پذیرنده در محلی دور از منبع انتشار آن ماده شیمیایی را دارد.

برای یک ماده شیمیایی که مشخصاً از طریق هوا تغییر مکان می‌دهد، نیمه عمر آن در هوا باید بیش از دو روز باشد، و

(ه) اثرات زیانبار:

- ۱- با مدرک ثابت نماید که اثرات زیانبار بر سلامت انسان یا محیط زیست دارد که ملحوظ نمودن آن را در زمره مواد این کنوانسیون توجیه نماید یا
- ۲- اطلاعات سمیت یا سمیت محیطی که مشخص نماید این ماده شیمیایی قابلیت صدمه زدن به سلامت انسان یا محیط زیست را دارا می باشد.
- ۲- عضو پیشنهاددهنده باید در جایی که ممکن باشند، مطالبی مکتوب برای دلایل ایجاد نگرانی، شامل یک مقایسه اطلاعات سمیت یا سمیت محیطی با مقادیر مشاهده شده یا پیش بینی شده ماده شیمیایی در نتیجه یا این که انتظار می رود در اثر انتقال در مسافت های طولانی در محیط زیست، به همراه خلاصه ای کوتاه بیانگر نیاز به کنترل جهانی آن تهیه نماید.
- ۳- عضو پیشنهاددهنده باید تا اندازه ممکن و با احتساب قابلیت های آن ماده شیمیایی، اطلاعات اضافی برای کمک به بازنگری پیشنهاد با توجه به پاراگراف ۶ بند ۸ تهیه نماید. یک عضو می تواند در تدوین یک پیشنهاد از کارشناسان فنی هر منبع استفاده نماید.

ضمیمه (هـ)

اطلاعات مورد نیاز برای تهیه نمایه خطر

پیشنهاد بازنگری به منظور برآورد احتمال ایجاد و آثار زیانبار شاخص بر سلامت انسان و یا محیط زیست نظیر مواردی که نیاز به انجام اقداماتی در سطح جهانی دارد، در نتیجه انتقال یک ماده شیمیایی در مسافت های طولانی در محیط زیست می باشد.

به این منظور یک نمایه خطر باید به نحوی تدوین شود که اطلاعات مربوط به ضمیمه (د) را برآورد و به طور کامل در برگیرد و در صورت امکان شامل انواع اطلاعات زیر می باشد:

الف) منابع که به نحو مقتضی شامل:

۱- اطلاعات محصول شامل مقدار و محل

۲- کاربردها و

۳- انتشار، نظیر تخلیه، هدر رفتن و پراکنده شدن در محیط زیست می باشد.

ب) ارزیابی خطر برای نقطه یا نقاط نهایی نگرایی شامل ملحوظ نمودن واکنش های

سم شناسی که دربرگیرنده چندین ماده شیمیایی باشد.

ج) سرنوشت ماده شیمیایی در محیط زیست شامل اطلاعاتی در خصوص خصوصیات فیزیکی و شیمیایی آن ماده همچنین پایداری و چگونگی ارتباط آن با نقل و انتقال زیست محیطی در بین بخش های مختلف محیط زیست، تجزیه و تغییر ماهیت به دیگر مواد شیمیایی می یابند. تعیین فاکتور تجمع بیولوژیکی یا تغلیظ در بافت های زنده براساس مقادیر اندازه گیری شده باید به جز مواقعی که اطلاعات پایش این نیاز را برآورده می کنند در دسترس باشد،

د) اطلاعات پایش

ه) در معرض قرار گرفتن در مناطق محلی و مخصوصاً در نتیجه انتقال در مسافت های طولانی در محیط زیست و حاوی اطلاعات با توجه به در دسترس بودن موجودات زنده،

و) برآورد علامت گذاری و طبقه بندی خطر در صورتی که در دسترس باشد و ارزیابی ها یا نمایه های خطر ملی و بین المللی و اطلاعات علامت گذاری و طبقه بندی خطر در صورتی که در دسترس باشد و

ز) وضعیت ماده شیمیایی در قبال کنوانسیون های بین المللی.

ضمیمه (و)

اطلاعات در خصوص ملاحظات اجتماعی - اقتصادی

یک برآورد بایستی با توجه به تدابیر کنترلی ممکن برای مواد شیمیایی مشمول این کنوانسیون، دربرگیرنده بخش‌های گسترده شامل مدیریت و حذف باشد. به این منظور اطلاعات مربوطه بایستی با توجه به ملاحظات اجتماعی - اقتصادی مرتبط با تدابیر کنترلی ممکن به منظور ایجاد امکان تصمیم‌گیری توسط مجمع اعضاء تهیه گردد. این اطلاعات بایستی با توجه به تفاوت توانایی‌ها و شرایط به اعضاء منعکس شده و بایستی شامل ملاحظات موارد فهرستی خبری زیر باشد:

الف) اثرات و کارایی تدابیر کنترلی ممکن در رعایت اهداف کاهش:

۱- امکان سنجی فنی و

۲- هزینه‌ها شامل هزینه‌های بهداشتی و زیست‌محیطی

ب) جایگزین‌ها (محصولات و فرآیندها)

۱- امکان‌سنجی فنی

۲- هزینه‌ها شامل هزینه‌های بهداشتی و زیست‌محیطی

۳- اثرات

۴- خطرات

۵- موجودیت و

۶- قابل دستیابی بودن

ج) اثرات مثبت یا منفی روی جامعه‌ای که تدابیر کنترلی ممکن اجرا می‌شود:

۱- بهداشت، شامل بهداشت حرفه‌ای، محیط و عمومی

۲- کشاورزی شامل کشت آبی و جنگلداری

۳- تنوع زیستی (Biodiversity)

۴- جنبه‌های اقتصادی

۵- حرکت به سمت توسعه پایدار

۶- هزینه‌های اجتماعی

د) مسائل مربوط به دفع و پسماند (مخصوصاً سموم فاسد شده و پاکسازی مکان‌های آلوده)

۱- امکان سنجی فنی و

۲- هزینه‌ها

ه) دسترسی به اطلاعات و آموزش عمومی

و) وضعیت ظرفیت‌های موجود در خصوص پایش و کنترل و

ز) هرگونه اقدامات کنترلی منطقه‌ای و ملی انجام شده شامل اطلاعات در خصوص

جایگزین‌ها و دیگر اطلاعات مدیریت خطر.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و سی ماده

و شش ضمیمه در جلسه علنی مورخ دهم خرداد یکهزار و سیصد و هشتاد و چهار مجلس

شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۴/۳/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - غلامعلی حدادعادل

۳۲- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون روتردام در مورد آیین

اعلام رضایت قبلی برای مواد شیمیایی و آفت‌کش‌های خطرناک خاص در تجارت

بین‌المللی

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون روتردام در مورد آیین اعلام رضایت قبلی برای مواد شیمیایی و آفت‌کش‌های خطرناک خاص در تجارت بین‌المللی ملحق شود و سند تصویب آن را نزد مرجع نگهدارنده تودیع نماید.

کنوانسیون روتردام در مورد آیین اعلام رضایت قبلی برای برخی مواد شیمیایی و سموم دفع آفات خطرناک در تجارت بین‌المللی
روتterdam ۲۰۰۳ (۱۳۸۲هـ.ش)

اعضاء این کنوانسیون:

با آگاهی از تأثیر زیانبار برخی از مواد شیمیایی و سموم دفع آفات خطرناک در تجارت بین‌الملل بر محیط‌زیست و سلامت انسان، با یادآوری مفاد مربوط به اعلامیه ریو در خصوص محیط‌زیست و توسعه و فصل ۱۹ دستور کار ۲۱ در مورد «مدیریت صحیح سازگار با محیط‌زیست و مواد شیمیایی سمی از جمله جلوگیری از نقل و انتقال بین‌المللی محصولات سمی و خطرناک به طور غیرقانونی» با در نظر داشتن وظیفه به عهده گرفته شده از سوی برنامه محیط‌زیست ملل متحد (یونپ) و سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد (فائو) در اجرای آیین اعلام رضایت قبلی داوطلبانه همان‌گونه که در راهنمای اصلاح شده لندن برنامه محیط‌زیست ملل متحد جهت تبادل اطلاعات مربوط به مواد شیمیایی در تجارت بین‌المللی تنظیم شده است (از این پس به عنوان «راهنمای اصلاح شده لندن» نامیده می‌شود) و مقررات

بین‌المللی سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد در زمینه توزیع و کاربرد سموم دفع آفات (از این پس به عنوان مقررات بین‌المللی نامیده می‌شود) با مد نظر قرار دادن شرایط و الزامات ویژه کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر، مخصوصاً ضرورت تحکیم قابلیت‌ها و ظرفیت‌های ملی جهت مدیریت مواد شیمیایی از

جمله انتقال فناوری، تأمین کمک‌های فنی و مالی و ارتقای سطح همکاری‌ها بین اعضا با توجه به نیازهای خاص برخی کشورها به اطلاعات مربوط به نقل و انتقال مواد عبوری، با تصدیق این مطلب که اعمال مدیریت صحیح مواد شیمیایی باید در همه کشورها ارتقا یابد از جمله با مدنظر قراردادن معیارهای داوطلبانه‌ای که در مقررات بین‌المللی و آیین اخلاقی برنامه‌ی محیط‌زیست ملل متحد در زمینه‌ی تجارت بین‌المللی مواد شیمیایی وضع شده است، با تمایل به ابراز اطمینان از اینکه مواد شیمیایی خطرناک که از قلمرو آنها صادر می‌شود مطابق با اصول راهنمای اصلاح شده لندن و مقررات بین‌المللی به نحوی بسته‌بندی و برچسب زده شود که به اندازه‌ی کافی حافظ سلامت انسان و محیط‌زیست باشد، با تصدیق اینکه سیاست‌های تجاری و محیط‌زیستی با هدف دستیابی به توسعه‌ی پایدار باید مورد حمایت متقابل باشد.

با تأکید بر اینکه هیچ چیز در این کنوانسیون نباید به نحوی تفسیر شود که در حقوق و تعهدات یک عضو که از توافقنامه‌های بین‌المللی موجود ناظر بر مواد شیمیایی در تجارت بین‌المللی یا حفظ محیط زیست ناشی می‌شود، تغییر ایجاد نماید، با درک اینکه عبارت فوق به مفهوم ایجاد سلسله مراتب بین این کنوانسیون و سایر توافق‌های بین‌المللی نیست، با تصمیم بر حفظ سلامت انسان از جمله سلامت مصرف‌کنندگان و کارگران و محیط‌زیست در برابر تأثیرات بالقوه‌ی زیانبار برخی مواد شیمیایی و سموم دفع آفات خطرناک در تجارت بین‌الملل، به شرح ذیل توافق نمودند:

ماده ۱- هدف

هدف این کنوانسیون ارتقای مسئولیت مشترک و تلاش‌های مبتنی بر همکاری بین اعضا در تجارت بین‌المللی برخی مواد شیمیایی خطرناک به منظور حفظ سلامت انسان و محیط‌زیست از آسیب‌های بالقوه و مساعدت در جهت استفاده سازگار با محیط‌زیست آنها می‌باشد که از طریق تسهیل نمودن تبادل اطلاعات درخصوص ویژگی‌های مواد شیمیایی با پیش‌بینی فرآیند تصمیم‌گیری ملی در رابطه با واردات و صادرات آنها و اعلام این تصمیمات به اعضا انجام می‌شود.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

الف- «ماده شیمیایی» عبارت از ماده‌ای است که خواه به خودی خود یا به صورت مخلوط یا آماده‌سازی و خواه از طریق تولید یا از طریق طبیعت به دست آمده باشد، اما شامل هیچ نوع موجود زنده نمی‌شود. ماده شیمیایی شامل طبقه‌بندی زیر می‌باشد: سموم دفع آفات (از جمله ترکیبات سموم دفع آفات به شدت خطرناک) و صنعتی.

ب- «ماده شیمیایی منع شده» به معنی ماده شیمیایی است که تمامی کاربردهای آن به منظور حفظ سلامت انسان یا در محیط‌زیست توسط آخرین اقدام قانونی در یک یا چند طبقه‌بندی ممنوع شده است. این اصطلاح شامل ماده شیمیایی می‌شود که جهت اولین استفاده مورد تأیید قرار نگرفته یا توسط صنایع از بازار داخلی جمع‌آوری یا از بررسی‌های بعدی در روند تأیید داخلی خودداری شده است و همچنین شامل مواردی است که در آنها شواهد کافی وجود دارد مبنی بر اینکه اقدام فوق به منظور حفظ سلامت انسان یا محیط‌زیست اتخاذ شده است:

ج- «ماده شیمیایی به شدت محدود شده» به معنی یک ماده شیمیایی است که عملاً به جز برخی کاربردهای خاص، مجاز تمامی موارد مصرف آن در یک یا چند طبقه‌بندی به منظور حفظ سلامت انسان یا محیط‌زیست توسط آخرین اقدام قانونی ممنوع شده است و شامل ماده شیمیایی می‌شود که عملاً تمامی موارد مصرف آن مورد تأیید قرار نگرفته یا توسط صنایع از بازار داخلی جمع‌آوری و یا از بررسی‌های بعدی در روند تصمیم داخلی خودداری شده است و همچنین شامل مواردی است که در آنها شواهد کافی وجود دارد مبنی بر اینکه اقدام فوق به منظور حفظ سلامت انسان یا محیط‌زیست اتخاذ شده است.

د- «ترکیب سموم دفع آفات به شدت خطرناک» به معنی ماده شیمیایی عرضه شده جهت دفع آفاتی است که عوارض زیست محیطی یا بهداشتی شدیدی ایجاد می‌کند که

این عوارض در کوتاه مدت پس از بروز یک یا چند نشانه در هنگام مصرف قابل مشاهده است.

ه- «آخرین اقدام قانونی» به معنی اقدامی است که یک عضو با هدف ممنوع کردن یا ایجاد محدودیت شدید در مورد یک ماده شیمیایی انجام می‌گیرد، به طوری که عضو مذکور از هر گونه اقدام قانونی بعدی بی‌نیاز خواهد بود.

و- «واردات» و «صادرات» در مفاهیم مربوط به معنی نقل و انتقال یک ماده شیمیایی از یک عضو به عضو دیگر بوده ولی عملیات عبوری محض را شامل نمی‌شود.

ز- «عضو» به معنی یک کشور یا یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای است که رضایت خود را برای التزام به این کنوانسیون اعلام کرده است و کنوانسیون در مورد آن لازم‌الاجرا است.

ح- «سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای» به معنی سازمانی است که توسط دول حاکم در یک منطقه مشخصی ایجاد شده است و کشورهای عضو آن در رابطه با مسایل تابع این

کنوانسیون به آن سازمان صلاحیت داده‌اند و به سازمان مذکور اختیار داده شده تا طبق مقررات داخلی خود برای امضاء، تنفیذ، قبول، تصویب یا الحاق به کنوانسیون اقدام نماید.

ت- «کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی» به معنی نهاد فرعی موضوع بند (۶) ماده ۱۸(۱) می‌باشد.

ماده ۳- حیطه شمول کنوانسیون

۱- این کنوانسیون درخصوص موارد زیر قابل اجرا می‌باشد:

الف- مواد شیمیایی ممنوع یا به شدت محدود شده و

ب- ترکیبات سموم دفع آفات به شدت خطرناک

۲- این کنوانسیون درخصوص موارد زیر قابل اجرا نمی‌باشد:

الف- مواد مخدر و روانگردان

ب- مواد رادیواکتیو

ج- ضایعات

د- سلاح‌های شیمیایی

ه- داروها، از جمله داروهای انسانی و دامی

و- مواد شیمیایی استفاده شده به عنوان افزودنی‌های غذایی

ز- مواد غذایی

ح- مواد شیمیایی به اندازه‌ای که احتمال تأثیر بر سلامتی انسان یا محیط‌زیست نداشته باشد مشروط بر اینکه واردات مواد مذکور به شرح زیر باشد:

(۱)- برای اهداف تحقیقاتی یا تجزیه و تحلیل یا

(۲)- توسط یک فرد جهت استفاده شخصی به طوری که مقدار آن برای چنین

مصرفی معقول و توجیه‌پذیر باشد.

ماده ۴- مراجع ملی تعیین شده

۱- هر عضو باید یک یا چند مرجع ملی را که از سوی آن عضو جهت اجرای وظایف اداری مورد درخواست این کنوانسیون دارای اختیار خواهد بود، تعیین نماید.

۲- هر عضو باید برای اطمینان از اینکه چنین مرجع یا مراجعی برای اجرای مؤثر وظایف خود منابع کافی را در اختیار دارند، تلاش نماید.

۳- هر عضو حداکثر تا تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون برای خود، باید نام و نشانی چنین مرجعی یا مراجعی مطلع نماید.

۴- دبیرخانه باید فوراً اعضا را از اطلاعیه‌هایی که به موجب بند (۳) دریافت

می‌کند، مطلع

نماید.

ماده ۵- آیین کار مربوط به مواد شیمیایی منع یا به شدت محدود شده

۱- هر عضو که اقدام به تصویب آخرین اقدام قانونی می‌نماید باید مراتب را کتباً

به دبیرخانه اعلام نماید. چنین اطلاعیه‌ای باید در اسرع وقت و در هر حال حداکثر تا

نود روز از تاریخی که آخرین اقدام قانونی به اجرا درآمده است ارسال شود و باید حاوی اطلاعات مقرر در ضمیمه ۱ در صورت دسترسی به آن باشد.

۲- هر عضو در تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون برای خود، باید آخرین اقدام قانونی خود را که در آن زمان نافذ است کتباً به دبیرخانه اعلام نماید. عضوی که قبلاً اطلاعیه‌های مربوط به آخرین اقدام قانونی نهایی را به موجب راهنمای اصلاح شده لندن یا مقررات بین‌المللی تسلیم نموده است نیازی به ارائه مجدد این اطلاعیه‌ها نخواهد داشت.

۳- دبیرخانه در اسرع وقت و در هر حال حداکثر تا شش ماه بعد از دریافت اطلاعیه به موجب بندهای (۱) و (۲) تأیید خواهد کرد که آیا اطلاعیه حاوی اطلاعات مقرر در ضمیمه (۱) می‌باشد یا خیر و چنانچه اطلاعیه حاوی اطلاعات درخواستی باشد، دبیرخانه باید بلافاصله خلاصه‌ای از اطلاعات دریافتی را برای کلیه اعضا ارسال نماید. اگر اطلاعیه حاوی اطلاعات درخواستی نباشد، دبیرخانه بر همین اساس عضو اطلاعیه‌دهنده را مطلع خواهد نمود.

۴- دبیرخانه هر شش ماه باید خلاصه‌ای از اطلاعات دریافتی به موجب بندهای (۱) و (۲) از جمله اطلاعات مربوط به اطلاعیه‌هایی را که حاوی کلیه اطلاعات درخواستی در ضمیمه (۱) نیستند، به اعضا اعلام نماید.

۵- هرگاه دبیرخانه حداقل یک اطلاعیه از هر یک از دو منطقه اعلام رضایت قبلی درخصوص یک ماده شیمیایی خاص که الزامات مذکور در ضمیمه (۱) را دارا می‌باشد، دریافت نماید، باید آنها را به کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی ارائه نماید. ترکیب مناطق اعلام رضایت قبلی باید در تصمیم مبتنی بر اجماع که در اولین اجلاس فراهمایی (کنفرانس) اعضا اتخاذ می‌شود، مشخص گردد.

۶- کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی باید اطلاعات مندرج در چنین اطلاعیه‌هایی را مطابق با ملاک‌های مذکور در ضمیمه (۲) بررسی نموده و درخصوص تبعیت ماده

شیمیایی مورد نظر از آیین کار اعلام رضایت قبلی و لزوم اضافه شدن به فهرست ضمیمه (۳) توصیه‌های لازم را به کنفرانس اعضا بنماید.

ماده ۶- آیین کار مربوط به ترکیبات سموم دفع آفات به شدت خطرناک

۱- هر عضو که جزء کشورهای در حال توسعه یا کشورهای با اقتصاد در حال گذر باشد و

مشکلات ناشی از یک ترکیب از سموم دفع آفات به شدت خطرناک را به هنگام استفاده از آنها در قلمرو خود تجزیه می‌کند، می‌تواند درج آن ترکیب از سموم دفع آفات به شدت خطرناک را در ضمیمه (۳) به دبیرخانه پیشنهاد دهد. برای ارائه پیشنهاد بهتر عضو مزبور می‌تواند از نظرات فنی تخصصی هر منبع بهره جوید. پیشنهاد مذکور باید حاوی اطلاعات درخواستی در قسمت (۱) ضمیمه (۴) باشد.

۲- دبیرخانه در اسرع وقت در هر حال حداکثر تا شش ماه بعد از دریافت هر پیشنهاد به موجب قسمت اول ضمیمه (۴) نسبت به بررسی و تأیید اینکه آیا پیشنهاد حاوی اطلاعات درخواستی باشد، دبیرخانه باید بلافاصله خلاصه‌ای از اطلاعات دریافتی را برای کلیه اعضا ارسال نماید. اگر پیشنهاد، حاوی اطلاعات درخواستی نباشد، دبیرخانه بر همین اساس عضو اطلاعیه‌دهنده را مطلع خواهد نمود.

۳- دبیرخانه باید اطلاعات اضافی مذکور در قسمت (۲) ضمیمه (۴) درخصوص پیشنهاد ارائه شده به موجب بند (۲) را جمع‌آوری نماید.

۴- هرگاه الزامات بندهای (۲) و (۳) فوق در یک ترکیب خاصی از سموم دفع آفات به شدت خطرناک موجود باشد، دبیرخانه باید پیشنهاد و اطلاعات مربوط را به کارگاه (کمیته) بررسی شیمیایی ارائه دهد.

۵- کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی باید اطلاعات مندرج در پیشنهاد مذکور و اطلاعات اضافی جمع‌آوری شده را مطابق با ملاک‌های مذکور در قسمت (۳) ضمیمه (۴) بررسی نموده و درخصوص تبعیت ترکیب سموم دفع آفات شدیداً خطرناک مورد

بحث از آیین کار اعلام رضایت قبلی و بر این اساس لزوم اضافه شدن به فهرست ضمیمه (۳) توصیه‌های لازم را به کنفرانس اعضا بنماید.

ماده ۷- فهرست کردن مواد شیمیایی در ضمیمه ۳

۱- در مورد هر ماده شیمیایی که کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی تصمیم به توصیه آن برای اضافه شدن به فهرست ضمیمه (۳) بگیرد و پیش‌نویس سند راهنمای تصمیم را آماده خواهد کرد. سند تصمیم باید حداقل بر اساس اطلاعات مشخص شده در ضمیمه (۱) یا برحسب مورد، حاوی اطلاعات مذکور در ضمیمه (۴) باشد و اطلاعات مربوط به کاربردهای ماده شیمیایی مذکور را در یک طبقه‌بندی به غیر از طبقه‌بندی که آخرین اقدام قانونی در مورد آن اجرا می‌شود، شامل گردد.

۲- توصیه مذکور در بند (۱) به همراه پیش‌نویس سند راهنمای تصمیم باید به کنفرانس اعضا ارائه شود. کنفرانس اعضا باید درخصوص تبعیت ماده شیمیایی از مقررات اعلام رضایت

قبلی و بر این اساس لزوم اضافه شدن به فهرست ضمیمه (۳) و نیز درخصوص تصویب پیش‌نویس سند راهنمای تصمیم، تصمیمات لازم را اتخاذ نماید.

۳- هرگاه برای یک ماده شیمیایی در ضمیمه (۳) تصمیمی اتخاذ شده باشد و سند راهنمای تصمیم مربوط نیز توسط کنفرانس اعضا تصویب شده باشد، دبیرخانه باید بلافاصله این اطلاعات را به کلیه اعضا اعلام نماید.

ماده ۸- مواد شیمیایی در آیین کار داوطلبانه اعلام رضایت قبلی

به غیر از ماده شیمیایی که در ضمیمه (۳) درج شده است برای هر ماده شیمیایی که قبل از تاریخ اولین اجلاس کنفرانس اعضا در آیین کار داوطلبانه اعلام رضایت قبلی گنجانده شده باشد، کنفرانس اعضا باید در آن اجلاس در مورد درج آن ماده شیمیایی در ضمیمه (۳) تصمیم‌گیری نماید به شرط آنکه مجاب شود که کلیه الزامات برای درج در آن ضمیمه انجام شده است.

ماده ۹- حذف مواد شیمیایی از ضمیمه (۳)

۱- چنانچه یک عضو، اطلاعاتی را که زمان تصمیم‌گیری برای درج یک ماده شیمیایی در ضمیمه (۳)، قابل دسترسی نبوده به دبیرخانه ارائه دهد و آن اطلاعات نشان دهد که درج آن طبق معیارهای مربوط در ضمیمه (۲) یا بر حسب مورد ضمیمه (۴) دیگر قابل توجیه نیست، دبیرخانه باید اطلاعات مذکور را به کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی ارسال نماید.

۲- کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی باید اطلاعاتی را که طبق بند (۱) دریافت می‌کند بررسی نماید. برای هر ماده شیمیایی که کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی طبق معیارهای مربوط در ضمیمه (۲) یا بر حسب مورد ضمیمه (۴)، تصمیم به توصیه برای حذف از ضمیمه (۳) می‌گیرد باید یک پیش‌نویس تجدیدنظر شده سند راهنمای تصمیم را آماده نماید.

۳- پیشنهاد مورد اشاره در بند (۲) باید به کنفرانس اعضا ارائه و با پیش‌نویس تجدیدنظر شده سند راهنمای تصمیم همراه گردد. کنفرانس اعضا در خصوص حذف ماده شیمیایی مذکور از ضمیمه (۳) و تصویب پیش‌نویس تجدیدنظر شده سند راهنمای تصمیم، تصمیم‌گیری خواهد نمود.

۴- هرگاه برای حذف یک ماده شیمیایی از ضمیمه (۳) تصمیمی گرفته شده و سند تجدیدنظر شده راهنمای تصمیم توسط کنفرانس اعضا تصویب شده باشد، دبیرخانه باید فوراً این اطلاعات را به کلیه اعضا اعلام نماید.

ماده ۱۱-ا - تعهدات مربوط به واردات مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه ۳

۱- هر عضو باید اقدامات قانونی یا اداری مناسب را برای اطمینان از تصمیمات به موقع نسبت به واردات مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (۳) اجرا نماید.

۲- هر عضو در اسرع وقت و در هر حال حداکثر تا نه ماه بعد از تاریخ ارسال سند راهنمای تصمیم مورد اشاره در بند (۳) ماده (۷)، باید پاسخی را در مورد واردات آتی ماده شیمیایی مربوطه به دبیرخانه ارسال نماید. چنانچه یک عضو پاسخ مذکور را جرح و تعدیل نماید باید بلافاصله پاسخ تجدیدنظر شده را به دبیرخانه تسلیم نماید.

۳- دبیرخانه پس از انقضای دوره زمانی مندرج در بند (۲)، بلافاصله طی درخواست کتبی و خطاب به عضوی که چنین پاسخی را ارائه نداده نماید تا این کار را انجام دهد. چنانچه عضو نتواند پاسخی ارائه دهد، دبیرخانه باید به نحو مناسب عضو را کمک نموده تا در دوره زمانی مذکور در آخرین جمله بند (۲)، ماده (۱۱)، پاسخ لازم را ارائه نماید.

۴- هر پاسخ به موجب بند (۲)، باید شامل یکی از دو مورد زیر باشد:

الف- تصمیم نهایی براساس تدابیر قانونی یا اداری:

(۱)- برای اعلام رضایت جهت واردات

(۲)- برای اعلام عدم رضایت جهت واردات یا

(۳)- برای اعلام رضایت جهت واردات فقط با رعایت شرایط مشخص شده

ب- پاسخ موقت که ممکن است شامل موارد ذیل باشد:

(۱)- تصمیم موقت مبنی بر رضایت برای واردات با یا بدون شرایط مشخص، یا

اعلام عدم رضایت برای واردات در طول دوره موقت.

(۲)- بیانیه‌ای مبنی بر اینکه تصمیم نهایی تحت بررسی جدی است.

(۳)- درخواست برای کسب اطلاعات بیشتر از دبیرخانه یا از آن عضوی که آخرین

اقدام قانونی را اعلام کرده است.

(۴)- درخواست از دبیرخانه جهت مساعدت در ارزیابی ماده شیمیایی

۵- پاسخ به موجب جزءهای «الف» یا «ب» بند (۴) باید با طبقه‌بندی یا

طبقه‌بندی‌های مشخص شده برای ماده شیمیایی در ضمیمه (۳) مرتبط باشد.

۶- تصمیم نهایی باید با شرحی از هرگونه اقدامات قانونی یا اداری که بر آن مبتنی

است، همراه باشد.

۷- هر عضو باید حداکثر تا تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون برای خود،

پاسخ‌هایی را در رابطه با هر ماده شیمیایی مندرج در ضمیمه (۳) به دبیرخانه ارسال

نماید. عضوی که چنین پاسخ‌هایی را به موجب راهنمای اصلاح شده لندن یا مقررات بین‌المللی ارائه داده است، نیازی به تسلیم مجدد آنها ندارد.

۸- هر عضو باید پاسخ‌های خود را که به موجب این ماده تهیه نموده است مطابق با اقدامات

قانونی یا اداری خود در دسترس طرف‌های مربوطی که در در حوزه صلاحیتش قرار دارند، بگذارد.

۹- عضوی که به موجب بندهای (۲) و (۴) فوق و بند (۲) ماده (۱۱) تصمیمی مبنی بر عدم رضایت برای ورود یک ماده شیمیایی یا اعلام رضایت برای ورود آن ماده فقط تحت شرایط خاصی اتخاذ می‌نماید باید همزمان موارد زیر را چنانچه قبلاً انجام نداده باشد ممنوع یا منوط به همان شرایط نماید:

الف- ورود ماده شیمیایی از هر منبعی و

ب- تولید داخلی ماده شیمیایی جهت استفاده داخلی

1- دبیرخانه باید هر شش ماه کلیه اعضا را از پاسخ‌هایی که دریافت کرده است مطلع نماید. چنین اطلاعاتی، در صورت در دسترس بودن، باید شامل شرحی از اقدامات قانونی یا اداری باشد که این تصمیمات براساس آن اتخاذ شده است. دبیرخانه، همچنین باید اعضا را از هرگونه قصور در ارسال پاسخ، مطلع نماید.

ماده ۱۱- تعهدات مربوط به صادرات مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (۳)

۱- هر عضو صادر کننده باید :

الف- اقدامات قانونی یا اداری مناسب را جهت اعلام پاسخ‌های ارسالی توسط دبیرخانه براساس بند (1) ماده (1) برای طرف‌های مربوطی که در حوزه صلاحیتش قرار دارند، انجام دهد.

ب- اقدامات قانونی یا اداری مناسب جهت اطمینان از این نکته که صادرکنندگانی که در حوزه صلاحیتش قرار دارند، حداکثر تا شش ماه از تاریخی که دبیرخانه اعضا را

برای نخستین بار از چنین پاسخی مطابق با بند (â1) ماده (â1) مطلع می‌سازد، از تصمیمات مندرج در هر پاسخ تبعیت می‌نمایند.

ج- اعضای وارد کننده را بنابه درخواست و به طور مقتضی در موارد زیر راهنمایی و مساعدت نماید:

(۱)- در به دست آوردن اطلاعات بیشتر برای کمک به آنها جهت اقدام طبق بند (é) ماده (â1) و جزء «ج» بند (۲) زیر و

(۲)- در تقویت ظرفیت‌ها و توانایی‌های خود جهت مدیریت ایمنی مواد شیمیایی در مدت طول عمر آنها.

۲- هر عضو باید اطمینان حاصل نماید که یک ماده شیمیایی مندرج در ضمیمه (۳) از قلمرو خود به هیچ عضو وارد کننده‌ای که تحت شرایط استثنایی، پاسخی ارسال نکرده و یا

پاسخ موقت فاقد یک تصمیم موقت ارسال نموده، صادر نمی‌گردد مگر اینکه:
الف- آن ماده، یک ماده شیمیایی باشد که در زمان واردات به عنوان یک ماده شیمیایی توسط عضو واردکننده به ثبت رسیده باشد یا

ب- آن ماده، یک ماده شیمیایی باشد که برای آن شواهدی مبنی بر اینکه قبلاً توسط عضو وارد کننده استفاده و یا به آن عضو وارد شده است و در رابطه با آن هیچ اقدام قانونی جهت ممنوعیت کاربرد آن اتخاذ نشده است یا

ج- رضایت آشکار جهت واردات توسط صادر کننده از طریق مرجع ملی تعیین شده عضو واردکننده تحصیل و دریافت شده باشد. عضو واردکننده باید به چنین درخواستی ظرف شصت روز پاسخ داده و فوراً دبیرخانه را از تصمیم خود مطلع نماید.

تعهدات اعضای صادرکننده به موجب این بند، در پایان یک دوره شش‌ماهه و از تاریخ اطلاع اولیه به اعضا مطابق با بند (â1) ماده (â1) توسط دبیرخانه مبنی بر اینکه یک عضو در ارسال پاسخ قصور نموده یا پاسخ موقت فاقد تصمیم موقت ارسال نموده، قابل اجرا بوده و به مدت یک سال ادامه خواهد داشت.

ماده ۱۲- اطلاعیه صادرات

۱- چنانچه یک ماده شیمیایی که توسط یک عضو منع یا به شدت محدود شده، از قلمرو آن عضو صادر شود عضو مذکور باید اطلاعیه صادرات به عضو واردکننده ارائه دهد. اطلاعیه صادرات باید شامل اطلاعات مندرج در ضمیمه ۵ باشد.

۲- قبل از اولین صادرات ماده شیمیایی مذکور که پس از تصویب آخرین اقدام قانونی انجام می‌گیرد، باید اطلاعیه صادرات ارائه گردد. پس از آن اطلاعیه صادرات قبل از اولین صادراتی که در هر سال تقویمی انجام می‌گردد، ارائه خواهد شد. مرجع ملی تعیین شده عضو واردکننده می‌تواند از الزام به اطلاع که قبل از صادرات باید انجام شود، صرف‌نظر نماید.

۳- یک عضو صادرکننده پس از تصویب آخرین اقدام قانونی که منجر به بروز تغییرات مهم در رابطه با ممنوعیت یا محدودیت شدید آن ماده شیمیایی خواهد شد، نسبت به ارائه اطلاعیه روزآمد برای صادرات اقدام خواهد کرد.

۴- عضو واردکننده باید وصول اولین اطلاعیه صادرات را که پس از تصویب آخرین اقدام قانونی ارائه می‌گردد، اعلام نماید. چنانچه عضو صادرکننده اعلام وصول را طی ۳ روز پس از ارسال اطلاعیه صادرات دریافت ننماید، باید نسبت به ارائه دومین اطلاعیه اقدام نماید. عضو صادرکننده باید تلاش‌های لازم را برای حصول اطمینان از دریافت دومین اطلاعیه توسط عضو واردکننده به عمل آورد.

۵- تعهدات عضو که در بند (۱) درج شده هنگامی متوقف خواهد شد که:

الف- ماده شیمیایی در ضمیمه (۳) درج شده باشد.

ب- عضو واردکننده، طبق بند (۲) ماده (۱)، پاسخی در مورد آن ماده شیمیایی به

دبیرخانه ارسال نموده باشد و

ج- دبیرخانه طبق بند (۱) ماده (۱) این پاسخ را میان اعضا توزیع کرده باشد.

ماده ۱۳- اطلاعاتی که همراه مواد شیمیایی صادر شده ارائه می‌گردد

۱- کنفرانس اعضا باید سازمان جهانی گمرک را ترغیب نماید تا کدهای گمرکی مشخص نظام هماهنگ شده جهت هر یک از مواد شیمیایی یا گروه‌های مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (۳) را به نحو مناسب تعیین کند. هر عضو باید مقرر کند در مواردی که برای مواد شیمیایی کد تعیین شده است، کد مذکور در هنگام صادرات در بارنامه مربوط ذکر گردد.

۲- بدون خدشه به هر یک از الزامات مربوط به عضو واردکننده، هر عضو باید مقرر کند صادرات هر یک از مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه ۳ و مواد شیمیایی منع یا به شدت محدود شده در قلمرو آن، موکول به الزامات مربوط به الصاق برچسب با توجه به استانداردهای بین‌المللی ذی‌ربط، جهت اطمینان از دسترسی کافی به اطلاعات مربوط به خطرات یا مخاطرات آن مواد نسبت به سلامت انسان یا محیط‌زیست، خواهد بود.

۳- بدون خدشه به هر یک از الزامات عضو واردکننده هر عضو باید مقرر کند صادرات مواد شیمیایی مشمول الزامات الصاق برچسب محیط‌زیستی یا بهداشتی در قلمرو آن می‌تواند موکول به الزامات مربوط به الصاق برچسب با توجه به استانداردهای بین‌المللی ذی‌ربط، جهت اطمینان از دسترسی کافی به اطلاعات مربوط به خطرات و یا مخاطرات آن مواد نسبت به سلامت انسان یا محیط‌زیست، گردد.

۴- هر عضو صادرکننده در رابطه با مواد شیمیایی مذکور در بند (۲) که برای مقاصد حرفه‌ای به کار می‌روند، باید مقرر کند که برگه حاوی اطلاعات قابل دسترس، به هر عضو واردکننده ارسال می‌شود.

۵- اطلاعات مندرج در برچسب الصاق شده و برگه حاوی اطلاعات ایمنی تا حد امکان باید به یک یا بیش از یک زبان رسمی عضو واردکننده ارائه شود.

ماده ۱۴- تبادل اطلاعات

۱- هر عضو باید به نحو مقتضی و مطابق با اهداف این کنوانسیون تسهیلات زیر را فراهم آورد:

الف- تبادل اطلاعات علمی، فنی، اقتصادی و حقوقی مرتبط با مواد شیمیایی در
حیطه

شمول این کنوانسیون از جمله اطلاعات سم‌شناسی، سم‌شناسی بومی و ایمنی.

ب- ارائه اطلاعات قابل دسترسی برای عموم درخصوص اقدامات قانونی داخلی
مربوط به اهداف این کنوانسیون و

ج- در صورت اقتضا ارائه اطلاعات به سایر اعضا به طور مستقیم یا از طریق
دبیرخانه در خصوص اقدامات قانونی داخلی که اساساً یک بار یا بیشتر، استفاده از این
ماده شیمیایی را محدود می‌کند.

۲- اعضای که به موجب این کنوانسیون تبادل اطلاعات می‌نمایند، نسبت به
حفاظت هرگونه اطلاعات محرمانه براساس توافق متقابل اقدام می‌نمایند.

۳- اطلاعات زیر از نظر این کنوانسیون محرمانه تلقی نمی‌شود:

الف- اطلاعات مورد اشاره در ضمیمه (۱) و (۴) که به ترتیب به موجب مواد (۵) و
(۱) ارائه شده است.

ب- اطلاعات مندرج در برگه حاوی اطلاعات ایمنی مورد اشاره در بند (۴) ماده
(۱۳).

ج- تاریخ انقضای ماده شیمیایی

د- اطلاعات مربوط به اقدامات پیشگیرانه از جمله طبقه‌بندی مخاطرات، ماهیت
خطر و توصیه ایمنی مربوط و

ه- خلاصه نتایج آزمایش‌های مربوط به سم‌شناسی و سم‌شناسی بومی.

۴- تاریخ تولید ماده شیمیایی به طور کلی از نظر این کنوانسیون محرمانه تلقی
نخواهد شد.

۵- هر عضو خواهان اطلاعات مربوط به نقل و انتقال عبور مواد شیمیایی مندرج در
ضمیمه (۳) از قلمرو آن می‌تواند نیاز خود را به دبیرخانه گزارش نماید و دبیرخانه باید
بر همین اساس کلیه اعضا را مطلع نماید.

ماده ۱۵- اجرای کنوانسیون

۱- هر عضو باید اقداماتی را که برای ایجاد و تقویت زیر ساخت‌ها و نهادهای ملی خود برای اجرای مؤثر این کنوانسیون می‌تواند ضروری باشد، انجام دهد. این اقدامات ممکن است در صورت لزوم شامل تصویب یا اصلاح اقدامات قانونی یا اداری ملی بوده و همچنین می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

الف- ایجاد ثبت و پایگاه‌های اطلاعاتی ملی از جمله اطلاعات ایمنی مربوط به مواد

شیمیایی

ب- تشویق ابتکارات در بخش صنعت جهت ارتقای ایمنی و شیمیایی و

ج- ترغیب توافقات داوطلبانه با در نظر گرفتن مفاد ماده (۱۶)

۲- هر عضو در حد امکان باید اطمینان یابد که عموم مردم به اطلاعات مربوط به نحوه کاربرد و مدیریت حوادث جایگزین‌هایی که از مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (۳) برای سلامت انسان یا محیط‌زیست ایمن‌تر هستند، دسترسی مناسب داشته باشند.

۳- اعضا توافق می‌نمایند تا به طور مستقیم یا در موارد مقتضی از طریق سازمان‌های بین‌المللی صلاحیت‌دار در اجرای این کنوانسیون در سطوح زیر منطقه‌ای، منطقه‌ای و جهانی همکاری نمایند.

۴- هیچ چیز در این کنوانسیون نباید طوری تقسیم شود که محدودکننده حق اعضا برای اتخاذ اقداماتی که بیشتر از حد مذکور در کنوانسیون نسبت به حفظ محیط‌زیست و سلامت انسان نافع است تعبیر گردد، به شرطی که چنین اقداماتی با مفاد کنوانسیون هماهنگ بوده و مطابق با حقوق بین‌الملل باشد.

ماده ۱۶- کمک فنی

اعضا به ویژه با در نظر گرفتن نیازهای کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر در جهت ارتقای کمک فنی برای توسعه زیر ساخت و ظرفیت لازم برای مدیریت مواد شیمیایی برای ایجاد زمینه جهت اجرای این کنوانسیون با یکدیگر همکاری خواهند کرد. اعضای که دارای برنامه‌های پیشرفته‌تر جهت تنظیم امور مواد

شیمیایی می‌باشند، برای سایر اعضا کمک فنی و از جمله آموزش فراهم خواهند نمود تا امور زیرساخت و ظرفیت‌های آنان در مدیریت مواد شیمیایی در طول چرخه حیات آنها توسعه یابد.

ماده ۱۷- عدم پابندی

کنفرانس اعضا باید در اولین فرصت ممکن مقررات و سازوکارهای نهادی را جهت تعیین عدم پابندی به مفاد این کنوانسیون و برخورد با اعضایی را که عدم پابندی آنها مشخص می‌شود تهیه و تصویب نماید.

ماده ۱۸- کنفرانس اعضا

۱- بدین وسیله کنفرانس اعضا ایجاد می‌شود.

۲- اولین اجلاس کنفرانس اعضا باید حداکثر تا یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون با اداره مشترک مدیر اجرایی یونپ و مدیرکل فائو تشکیل شود. بعد از آن، اجلاس‌های عادی کنفرانس اعضا باید در فواصل منظم که توسط کنفرانس مشخص می‌شود، برگزار گردد.

۳- اجلاس‌های فوق‌العاده کنفرانس اعضا در مواقعی که کنفرانس ممکن است ضروری بداند یا براساس درخواست کتبی هر عضو که حداقل یک‌سوم اعضا از آن حمایت نمایند، برگزار خواهد شد.

۴- کنفرانس اعضا باید در اولین جلسه، درخصوص آیین کار و مقررات مالی خود و هر یک از نهادهای تابع و همچنین مقررات مالی حاکم بر عملکرد دبیرخانه را از طریق اجماع توافق و تصویب نماید.

۵- کنفرانس اعضا باید، اجرای این کنوانسیون را مورد بررسی و ارزیابی مستمر قرار دهد. کنفرانس باید وظایف محوله از سوی کنوانسیون را اجرا نماید و بدین منظور باید:

الف- علاوه بر الزامات بند (۶) زیر، نهادهای تابع را که جهت اجرای کنوانسیون

ضروری تلقی می‌نماید ایجاد کند.

ب- در موارد مقتضی با سازمان‌های بین‌المللی صلاحیتدار و نهادهای بین‌الدولی و غیردولتی همکاری نماید و

ج- هرگونه اقدام دیگری که جهت دستیابی به اهداف این کنوانسیون می‌تواند ضروری باشد، مورد بررسی قرار داده و انجام دهد.

۶- کنفرانس اعضا باید در اولین جلسه خود یک نهاد تابع به نام کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی به منظور اجرای وظایف محوله به آن کار گروه (کمیته) از طرف این کنوانسیون ایجاد نماید در این خصوص:

الف- اعضای کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی باید توسط کنفرانس اعضا تعیین شوند. اعضای این کار گروه (کمیته) باید متشکل از تعداد محدودی از کارشناسان تعیین شده دولتی در زمینه مدیریت مواد شیمیایی باشند. اعضای کار گروه (کمیته) باید، براساس توزیع عادلانه جغرافیایی از جمله با اطمینان از توازن لازم بین اعضای توسعه یافته و در حال توسعه تعیین شوند.

ب- کنفرانس اعضا باید در خصوص شرح وظایف، سازمان و نحوه عمل کار گروه (کمیته) تصمیم بگیرد.

ج- کمیته باید تلاش لازم را به عمل آورد تا پیشنهاداتش براساس اجماع صورت گیرد. چنانچه کلیه تلاش‌ها برای رسیدن به اجماع بی‌نتیجه بماند و هیچ اجماعی حاصل نشود، چنین پیشنهادی باید به عنوان آخرین راه حل با رأی دوسوم اکثریت اعضای حاضر رأی‌دهنده تصویب شود.

۷- سازمان ملل متحد، سازمان‌های تخصصی و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و همچنین هر کشور غیر عضو این کنوانسیون می‌توانند در جلسه‌های کنفرانس اعضا به عنوان ناظر حضور یابند. هر نهاد یا آژانس اعم از ملی یا بین‌المللی، دولتی یا غیردولتی که در مسائل مربوط به

کنوانسیون صاحب‌نظر باشند و دبیرخانه را از علاقه‌مندی خود جهت حضور در یک اجلاس کنفرانس اعضا به عنوان ناظر مطلع نموده باشند، می‌توانند برای حضور در

جلسه پذیرفته شوند مگر اینکه حداقل یک سوم اعضای حاضر مخالفت نمایند. پذیرش و شرکت ناظران باید تابع آیین کار مصوب کنفرانس اعضا باشد.

ماده ۱۹- دبیرخانه

۱- بدین وسیله یک دبیرخانه تأسیس می‌گردد.

۲- وظایف دبیرخانه به شرح ذیل خواهد بود:

الف- برنامه‌ریزی برای اجلاس‌های کنفرانس اعضا و نهادهای تابع آن و ارائه خدمات لازم به آنها.

ب- تسهیل کمک به اعضا در اجرای این کنوانسیون، به ویژه به اعضای در حال توسعه و اعضای با اقتصاد در حال گذر در صورت درخواست آنها.

ج- اطمینان از هماهنگی لازم با دبیرخانه‌های سایر نهادهای بین‌المللی مربوط.

د- به موجب راهنمایی کلی کنفرانس اعضا، ترتیبات اداری و قراردادی که می‌تواند برای انجام وظایف خود مؤثر باشد، را منعقد نماید و

ه- اجرای سایر وظایف دبیرخانه که در این کنوانسیون مشخص شده و سایر وظایفی که ممکن است از سوی کنفرانس اعضا مشخص شود.

۳- وظایف دبیرخانه کنوانسیون مشترکاً از سوی مدیر اجرایی یونپ و مدیر کل فائو مشروط به توافق با این ترتیبات توسط آنها و تصویب از طرف کنفرانس اعضا، اجرا خواهد شد.

۴- چنانچه مشخص شود که دبیرخانه وظایف مورد نظر را انجام نمی‌دهد کنفرانس اعضا با رأی اکثریت سه چهارم اعضای حاضر و رأی‌دهنده ممکن است تصمیم بگیرد که وظایف دبیرخانه را به یک یا چند سازمان بین‌المللی صلاحیت‌دار واگذار نماید.

ماده ۲۰- حل و فصل اختلافات

۱- اعضا باید هرگونه اختلافات بین خود مرتبط با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون را از طریق مذاکره یا سایر طرق مسالمت‌آمیز مورد انتخاب خود حل و فصل نمایند.

۲- هر عضو کنوانسیون به غیر از یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای می‌تواند به هنگام تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون، یا در هر زمان بعد از آن، با تسلیم یا اجرای کنوانسیون یا هر دو طریق حل اختلاف زیر را در رابطه با هر عضو پذیرنده همین تعهد به طور اجباری مورد پذیرش قرار می‌دهد:

الف- داوری مطابق با آیین کاری که در اسرع وقت ممکن و در قالب یک ضمیمه از سوی

کنفرانس اعضا تصویب می‌شود.

ب- ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری.

۳- عضوی که یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای است می‌تواند به همان ترتیب در ارتباط با داوری مطابق با آیین کار مذکور در جزء (الف) بند (۲) اعلامیه ارائه نماید.

۴- اعلامیه ارائه شده مطابق با بند (۲) تا زمان انقضای مدت آن طبق شرایط مندرج در آن یا تا سه ماه پس از تسلیم یادداشت کتبی فسخ آن به امین کنوانسیون، به قوت خود باقی خواهد بود.

۵- انقضای اعلامیه، یادداشت فسخ یا اعلامیه جدید به هیچ نحو نباید بر جریان دعوی مطروح در دیوان داوری یا دیوان بین‌المللی دادگستری تأثیر گذارد مگر آن که طرف‌ها با اختلاف به گونه دیگری توافق نمایند.

۶- چنانچه طرف‌هایی که اختلاف همان روش یا روش دیگر به موجب بند (۲) را نپذیرفته باشند، و چنانچه آنها نتوانند اختلاف خود را طی ۱۲ ماه پس از صدور اطلاعیه یک طرف اختلاف به طرف دیگر مبنی بر وجود اختلاف، حل و فصل نمایند، اختلاف باید بنابه درخواست یکی از طرف‌ها یا اختلاف به کنوانسیون مصالحه ارجاع شود. کمیسیون گزارشی همراه با توصیه‌های مربوط ارائه خواهد نمود. تشریفات دیگر مربوط به کمیسیون مصالحه که به صورت ضمیمه گنجانده خواهد شد، حداکثر تا دومین جلسه کنفرانس اعضا توسط کنفرانس مذکور تصویب می‌شود.

ماده ۲۱- اصلاح کنوانسیون

- ۱- اصلاح این کنوانسیون ممکن است از سوی هر عضو پیشنهاد گردد.
 - ۲- اصلاح این کنوانسیون باید در جلسه کنفرانس اعضا به تصویب برسد. متن هرگونه اصلاحیه پیشنهادی باید حداقل ۶ ماه قبل از جلسه‌ای که اصلاحیه جهت تصویب پیشنهاد می‌شود، توسط دبیرخانه به اعضا ارسال گردد. دبیرخانه همچنین باید اصلاحیه پیشنهادی را به امضاکنندگان این کنوانسیون و جهت اطلاع به امین کنوانسیون ارسال نماید.
 - ۳- اعضا باید هرگونه تلاشی را برای حصول به توافق از طریق اجماع در خصوص هر اصلاحیه پیشنهادی به این کنوانسیون به عمل آورند. چنانچه تلاش‌های لازم برای حصول اجماع به نتیجه نرسد و هیچ‌گونه توافقی حاصل نشود، به عنوان آخرین راه حل، اصلاحیه باید با رأی اکثریت سه چهارم اعضای حاضر و رأی‌دهنده در جلسه تصویب گردد.
 - ۴- اصلاحیه باید به وسیله امین کنوانسیون جهت تنفیذ، پذیرش یا تصویب به کلیه اعضا ارسال شود.
 - ۵- تنفیذ، پذیرش یا تصویب اصلاحیه باید به طور کتبی به اطلاع امین کنوانسیون برسد.
- اصلاحیه تصویب شده مطابق با بند (۳) در نودمین روز پس از تاریخ سپردن اسناد تنفیذ، پذیرش یا تصویب از سوی حداقل سه چهارم اعضا برای اعضای پذیرنده آن لازم‌الاجرا خواهد شد. بعد از آن، اصلاحیه برای هر عضو دیگر در نودمین روز از تاریخی که آن عضو سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب اصلاحیه خود را که به امین کنوانسیون تسلیم می‌کند، لازم‌الاجرا خواهد شد.
- ماده ۲۲- تصویب و اصلاح ضمام
- ۱- ضمام این کنوانسیون جزء لاینفک آن محسوب می‌گردد و بجز آنچه که به گونه دیگری صریحاً قید شده باشد هر اشاره به این کنوانسیون همزمان اشاره‌ای به هر یک از ضمام آن تلقی می‌شود.

- ۲- ضمائیم به موضوعات شکلی، علمی، فنی یا اداری محدود می‌شود.
- ۳- آیین کار ذیل در خصوص پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجرا شدن دیگر ضمائیم این کنوانسیون قابل اعمال خواهد بود:
- الف- ضمائیم دیگر باید طبق آیین کار مندرج در بندهای (۱)، (۲) و (۳) ماده (۲۱)، پیشنهاد و تصویب شود.
- ب- هر عضوی که قادر به پذیرش ضمیمه دیگری نباشد، باید ظرف یک سال از تاریخ مکاتبه مربوط به تصویب ضمیمه دیگری توسط امین کنوانسیون، کتباً امین کنوانسیون را مطلع نماید. امین کنوانسیون بدون تأخیر کلیه اعضا را از دریافت اطلاعیه مزبور مطلع نماید. یک عضو می‌تواند در هر زمانی اطلاعیه قبلی عدم پذیرش در خصوص ضمیمه دیگر را پس بگیرد و آن ضمیمه از آن زمان طبق جزء (ج) زیر برای آن عضو لازم‌الاجرا خواهد شد و
- ج- در انقضای یک سال از تاریخ مکاتبه مربوط به تصویب ضمیمه دیگری توسط امین کنوانسیون، ضمیمه مذکور برای کلیه اعضای که اطلاعیه‌ای مطابق با مفاد جزء (ب) فوق ارائه نکرده‌اند لازم‌الاجرا خواهد شد.
- ۴- جز در مورد ضمیمه (۳) پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه‌های ضمائیم این کنوانسیون باید تابع همان آیین کار مربوط به پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجرا شدن ضمائیم دیگر کنوانسیون باشند.
- ۵- آیین کار ذیل در رابطه با پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه‌های ضمیمه ۳ اعمال خواهد شد:
- الف- اصلاحیه‌های ضمیمه (۳) مطابق با آیین کار مندرج در مواد (۵) تا (۹) و بند (۲) ماده (۲۱) پیشنهاد و تصویب می‌شود.
- ب- کنوانسیون اعضا تصمیمات خود را از طریق تصویب مبتنی بر اجماع اتخاذ می‌نماید.

ج- تصمیم جهت اصلاح ضمیمه (۳) بلافاصله توسط امین کنوانسیون به اعضا اعلام می‌گردد. اصلاحیه از تاریخ مشخص شده در تصمیم برای کلیه اعضا لازم‌الاجرا خواهد شد.

۶- در صورتی که ضمیمه دیگر یا اصلاحیه مربوط به یکی از ضmann با اصلاحیه این کنوانسیون مربوط باشد، در آن صورت ضمیمه دیگر یا اصلاحیه نباید تا زمانی که اصلاحیه کنوانسیون لازم‌الاجرا نشده، لازم‌الاجرا شود.

ماده ۲۳- رأی‌گیری

۱- هر عضو این کنوانسیون جز آن‌چه که در بند (۲) ذیل مقرر شده دارای یک رأی خواهد بود.

۲- یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای در خصوص موضوعات تحت حوزه صلاحیت خود باید حق رأی خود را با تعداد آرای که برابر با تعداد کشورهای عضو آن که اعضای این کنوانسیون می‌باشند، اعمال نماید. چنین سازمانی در صورتی که هر یک از کشورهای عضو آن حق رأی خود را اعمال نماید حق رأی خود را اعمال نخواهد نمود. برعکس حالت مذکور نیز در رأی‌گیری صادق است.

۳- از نظر این کنوانسیون منظور از «اعضای حاضر و رأی‌دهنده» اعضای حاضری است که یک رأی مثبت یا منفی می‌دهند.

ماده ۲۴- امضا

این کنوانسیون جهت امضای تمام کشورها و سازمان‌ها وحدت اقتصادی منطقه‌ای در تاریخ ۱۱ سپتامبر ۱۹۹۸ (۱۳۷۷/۶/۲۰) در روتردام و از تاریخ ۱۲ سپتامبر ۱۹۹۸ (۱۳۷۷/۶/۲۱) تا ۱۰ سپتامبر ۱۹۹۹ (۱۳۷۸/۶/۱۹) در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک مفتوح خواهد بود.

ماده ۲۵- تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق

۱- این کنوانسیون موکول به تنفیذ، پذیرش یا تصویب کشورها و سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای خواهد بود. این کنوانسیون برای الحاق کشورها و

سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای از روز بعد از تاریخی که این کنوانسیون جهت امضا بسته می‌شود، مفتوح خواهد بود. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد امین کنوانسیون سپرده خواهد شد.

۲- هر سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای که عضو این کنوانسیون می‌شود بدون این که هیچ یک از کشورهای عضو آن به عضویت کنوانسیون درآمده باشند، ملزم به اجرای کلیه تعهدات به موجب این کنوانسیون خواهد بود. در مورد چنین سازمان‌هایی که یک یا چند کشور عضو آن، عضو این کنوانسیون باشند، سازمان و کشورهای عضو آن باید براساس مسئولیت‌های مربوط

خود جهت اجرای تعهدات خود به موجب این کنوانسیون تصمیم بگیرند. در چنین مواردی سازمان و کشورهای عضو آن نمی‌توانند حقوق ناشی از این کنوانسیون را به طور همزمان اعمال نمایند.

۳- یک سازمان یکپارچه اقتصادی منطقه‌ای باید در سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق خود، بسط صلاحیت خودش را در خصوص موضوعات تحت پوشش این کنوانسیون اعلام کند. این چنین مواردی، سازمان و کشورهای عضو آن نمی‌توانند حقوق ناشی از این کنوانسیون را به طور همزمان اعمال نمایند.

ماده ۲۶- لازم‌الاجرا شدن

۱- این کنوانسیون در نودمین روز پس از تاریخ تسلیم پنجاهمین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- برای هر کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای که پس از تسلیم پنجاهمین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق، این کنوانسیون را تنفیذ، پذیرفته یا تصویب کند یا به آن ملحق شود، این کنوانسیون در نودمین روز پس از تاریخ تسلیم سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق توسط چنین کشور یا سازمانی لازم‌الاجرا می‌گردد.

۳- از نظر بندهای (۱) و (۲)، هر سند تسلیم شده توسط یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای نباید به عنوان یک سند اضافی علاوه بر اسنادی که به وسیله کشورهای عضو آن سازمان تسلیم شده، محسوب گردد.

ماده ۲۷- حق شرط

هیچ گونه حق شرطی در مورد این کنوانسیون نمی‌توان قائل شد.

ماده ۲۸- خروج از کنوانسیون

۱- در هر زمان، پس از گذشت سه سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون کشور عضو، آن عضو می‌تواند با تسلیم اطلاعیه کتبی به امین کنوانسیون از آن خارج شود.

۲- چنین خروجی پس از پایان یک سال از تاریخ دریافت اطلاعیه خروج توسط امین کنوانسیون یا در تاریخ دیرتر از آن که ممکن است در اطلاعیه مشخص شود، نافذ خواهد شد.

ماده ۲۹- اصل کنوانسیون

دبیر کل سازمان ملل متحد، امین این کنوانسیون خواهد بود.

ماده ۳۰- متون معتبر

متن اصلی این کنوانسیون که به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیولی است دارای اعتبار یکسان بوده و نزد دبیر کل سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد. در

تأیید مراتب فوق امضا کنندگان زیر که بدین منظور دارای اختیار لازم می‌باشند این کنوانسیون را امضا نموده‌اند.

در روز دهم ماه سپتامبر ۱۹۹۸ (۱۳۷۷/۶/۱۹) در روتردام تنظیم شد.

اطلاعات مورد نیاز برای اطلاعیه هایی که به موجب ماده (۵) ارائه می شود
اطلاعیه ها باید شامل موارد زیر باشد:

۱- خواص، شناسایی و کاربردها:

الف- نام عمومی

ب- نام شیمیایی مطابق فهرست اسامی شناخته شده بین المللی در صورتی که چنین
فهرستی وجود داشته باشد (برای مثال اتحادیه بین المللی شیمی محض و کاربردی
(IUPAC))

ج- اسامی تجاری و اسامی فرآورده ها.

د- شماره های کد: شماره CAS، کدهای نظام هماهنگ شده گمرکی و سایر
شماره ها.

ه- اطلاعات مربوط به طبقه بندی مبتنی بر خطر در صورتی که ماده شیمیایی
موکول به الزامات طبقه بندی باشد.

و- کاربرد یا کاربردهای ماده شیمیایی

ز- خواص فیزیکی - شیمیایی، سم شناسی و سم شناسی بومی.

۲- آخرین اقدام قانونی

الف- اطلاعات مختص به آخرین اقدام قانونی:

(۱) - خلاصه آخرین اقدام قانونی.

(۲) - استناد به سند قانونی.

(۳) - تاریخ لازم الاجرا شدن آخرین اقدام قانونی.

(۴) - نشانه هایی دال بر این که آخرین اقدام قانونی بر مبنای ارزیابی خطر یا مخاطره

اتخاذ شده باشد یا نه و در صورت مثبت بودن، اطلاعات مربوط به ارزیابی مذکور
ضمن استناد به سند مربوط.

(۵) - دلایل اتخاذ آخرین اقدام قانونی مربوط به سلامت انسان از جمله سلامت

مصرف کنندگان و کارگران یا محیط زیست.

(۶) - خلاصه‌ای از مخاطرات و خطرات ماده شیمیایی نسبت به سلامت انسان، از جمله سلامت مصرف‌کنندگان و کارگران یا محیط‌زیست و تأثیرات مورد انتظار از آخرین اقدام قانونی.

ب- طبقه‌بندی یا طبقه‌بندی‌ها در مواردی که آخرین اقدام قانونی اتخاذ شده است برای هر طبقه‌بندی.

(۱) - کاربرد یا کاربردهای منع شده توسط آخرین اقدام قانونی.

(۲) - کاربرد یا کاربردهایی که مجاز می‌باشند.

(۳) - در صورت امکان تخمین مقادیر ماده شیمیایی تولید شده، وارد شده، صادر شده و استفاده شده.

ج) در حد امکان وجود نشانه‌ای از ارتباط احتمالی آخرین اقدام قانونی با کشورها و مناطق دیگر.

د) سایر اطلاعات مربوط که می‌تواند شامل موارد زیر گردد:

(۱) - ارزیابی آثار اجتماعی - اقتصادی آخرین اقدام قانونی.

(۲) - اطلاعات در خصوص جایگزین‌ها و خطرات مربوط به آنها در صورتی که در

دسترس باشد از قبیل:

- راهبردهای مدیریت یک پارچه آفات.

- رویه و فرآیندهای صنعتی از جمله فناوری پاک‌کننده.

ضمیمه ۲

معیارهای فهرست کردن مواد شیمیایی منع یا به شدت محدود شده در ضمیمه ۳

کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی در بررسی اطلاعیه‌های ارائه شده توسط

دبیرخانه، به موجب بند (۵) ماده (۵) باید:

الف- تأیید نماید که آخرین اقدام قانونی به منظور اطمینان از سلامت انسان یا محیط زیست اتخاذ شده است.

ب- تأیید نماید که آخرین اقدام قانونی در نتیجه ارزیابی احتمالی خطر اتخاذ شده است. این ارزیابی باید براساس بررسی اطلاعات علمی در چارچوب شرایط حاکم بر عضو مورد بحث باشد. بدین منظور اسناد ارائه شده باید نشان دهد که:

(۱)- اطلاعات طبق روش‌های شناخته شده علمی تهیه شده است.

(۲)- بررسی اطلاعات مطابق با اصول و آیین کار علمی شناخته شده انجام گرفته و به صورت سند درآمده است.

(۳)- آخرین اقدام قانونی براساس ارزیابی خطر بوده که دربرگیرنده شرایط حاکم بر عضو اقدام کننده می باشد.

ج- با در نظر گرفتن موارد ذیل بررسی نماید که آیا آخرین اقدام قانونی مبنای گسترده کافی را که برای درج ماده شیمیایی در ضمیمه (۳) مناسب است، تأمین می نماید:

(۱)- آیا آخرین اقدام قانونی به کاهش قابل توجهی در مقدار ماده شیمیایی استفاده شده یا دفعات استفاده از آن منجر شده یا انتظار می رود که منجر شود.

(۲)- آیا آخرین اقدام قانونی به کاهش واقعی احتمال خطر برای سلامت انسان یا محیط زیست عضوی که اطلاعیه را ارائه داده منجر شده یا انتظار می رود به کاهش قابل ملاحظه آن منجر گردد.

(۳)- آیا ملاحظاتی که به آخرین اقدام قانونی متخذه منجر شده، فقط در یک حوزه جغرافیایی محدود یا در وضعیت‌های محدود دیگر قابل اجرا است.

(۴)- آیا شواهدی مبنی بر تجارت مستمر بین‌المللی ماده شیمیایی وجود دارد.

د- در نظر داشته باشد که سوء استفاده عمدی به خودی خود دلیل کافی جهت درج یک ماده شیمیایی در ضمیمه (۳) نمی باشد.

ضمیمه ۳

مواد شیمیایی مشمول آیین کار اعلام رضایت قبلی

ماده شیمیایی شماره های CAS طبقه بندی

مربوط

T5،4،25-76-93 سموم دفع آفات

آلدرین (Aldrin) 2-0-309 سموم دفع آفات

کاپتافول (Captafol) 0601-2425 سموم دفع آفات

کلردین (Chlordanc) 9-74-57 سموم دفع آفات

کلر دیمیفرم (Chlorcimeform) 3-98-6164 سموم دفع آفات

کلروبنزلیت (Chlorobeu/ilate) 6-15-510 سموم دفع آفات

د.د.ت (D.D.T) 3-29-50 سموم دفع آفات

دیلدترین (Dieldrin) 1-57-60 سموم دفع آفات

دینوسب و نمک های دینوسب (Diniseb) 7-85-88 سموم دفع آفات

فلورواستاماید (Fluoroacelamide) 7-19-640 سموم دفع آفات

اچ سی اچ (ایزومرهای مخلوط) (HCH) 1-73-608 سموم دفع آفات

هپتاکلور (Heptachlor) 8-44-76 سموم دفع آفات

هگزاکلروبنزن (Hexachlorobrnzene) 1-74-118 سموم دفع آفات

لیندان (Lmdane) 9-89-58 سموم دفع آفات

مواد متشکله جیوه شامل مواد سموم دفع آفات

متشکله جیوه غیر آلی، مواد متشکله

جیوه آلکیل و مواد متشکله جیوه

آلکیلوکسیالکیل و آربل سموم دفع آفات

پنتاکلور فنول (Pentachlorophenol) 5-86-87 سموم دفع آفات

مونوکروتوفوس (Monocrotophas) 4-22-6923 ترکیب سموم دفع آفات
ترکیبات مایع محلول ماده‌ای که به شدت خطرناک
اجزای فعال آن بیش از ۶۰۰ گرم در
لیتر باشد

متامیدوفوس (Methmidophos) 6-92-10265 ترکیب سموم دفع
ترکیبات مایع محلول ماده‌ای که آفات به شدت
اجزای فعال آن بیش از ۶۰۰ گرم در خطرناک
لیتر باشد

فوسفامیدون (Phosphamidon) 6-21-13171 ترکیب سموم دفع
ترکیبات مایع محلول ماده‌ای که مخلوط ایزومرها یا آفات به شدت
اجزای فعال آن بیش از ۱۰۰۰ گرم CZE 98-23783 خطرناک
در لیتر باشد (۹۹-۲۹۷) (ایزومر E)

متیل - پاراتیون (Methyl- Parathion) 0-00-298 ترکیب سموم دفع
(کنسانتره‌های امولوسیون CEC) با آفات به شدت
۱۹/۵٪، ۴۰٪، ۵۰٪، ۶۰٪ و خطرناک

ترکیبات فعال و پودرهای حاوی ترکیبات فعال ۱/۵٪، ۲٪، ۳٪
پاراتیون (Parathion) 2-38-56 ترکیب سموم دفع
(کلیه ترکیبات این ماده مواد معلق آفات به شدت
در هوا پودر غبار شدنی (DP)، کنسانتره قابل خطرناک
امولوسیون شدن (EC)، دانه‌ها (GR) و
پودرهای خیس کردنی (WP) به جز
سوسپانسیون‌ها، (CG)

کروسی دولایت (Grocidolite) 4-28-1208 صنعتی
پای فنیل‌های پولی کلرینات (PCB) 3-36-1336 صنعتی

ترفیل‌های پولی کلرینات (PCT)8-23-61788 صنعتی
فسفات سه تایی (دیبروموپروپیل) ۷-۷۲-۲۶ صنعتی

ضمیمه ۴

اطلاعات و معیارهای درج ترکیبات سموم دفع آفات
به شدت خطرناک در ضمیمه ۳

بخش اول- مدارک مورد نیاز که یک عضو پیشنهاددهنده باید ارائه دهد.
پیشنهادات ارائه شده مطابق با بند (۱) ماده (۶) باید شامل مدارک کافی حاوی
اطلاعات زیر باشد:

الف- نام ترکیب سم دفع آفات خطرناک.

ب- نام جزء یا اجزای فعال در ترکیب.

ج- مقدار نسبی هر جزء فعال در ترکیب.

د- نوع ترکیب.

ه- اسامی تجاری و اسامی تولیدکنندگان در صورت در دسترس بودن.

و- الگوهای متعارف و شناخته شده استفاده از ترکیب در عضو پیشنهاددهنده.

ز- تشریح واضح در خصوص سوانح مربوط به مشکل مربوط از جمله آثار مخرب
و روشی که در ترکیب مورد استفاده قرار گرفته است.

ح- هرگونه اقدام قانونی، اداری یا سایر اقدامات متخذه و یا در حال اتخاذ از سوی
عضو پیشنهاددهنده در مقابله با چنین سوانچی.

بخش دوم- اطلاعاتی که باید توسط دبیرخانه جمع‌آوری شود.

طبق بند (۳) ماده (۶)، دبیرخانه باید اطلاعات مناسب مربوط به ترکیب از جمله

موارد زیر را جمع‌آوری نماید:

الف- خواص فیزیکی- شیمیایی، سم‌شناسی و سم‌شناسی بومی ترکیب.

ب- وجود محدودیت‌های استعمال با محدودیت‌های فرد به کارگیرنده ترکیب در سایر کشورها.

ج- اطلاعات در خصوص سوانح مربوط به ترکیب در سایر کشورها.

د- اطلاعات ارائه شده توسط سایر اعضا، سازمان‌های بین‌المللی، سازمان‌های غیردولتی یا سایر منابع مربوط در سطوح ملی یا بین‌المللی.

ه- ارزیابی‌های خطر یا مخاطره در صورت در دسترس بودن.

و- شاخصه‌های مقدار استفاده از ترکیب از قبیل تعداد موارد ثبت شده یا مقادیر تولید یا

فروش در صورت در دسترس بودن.

ز- سایر ترکیبات سموم دفع آفات مورد نظر و سوانح مربوط به این ترکیبات در صورت وجود.

ج- رویه‌های جایگزین برای کنترل آفات.

ط- سایر اطلاعات مربوط به تشخیص کار گروه (کمیته) بررسی شیمیایی.

بخش سوم- معیارهای درج ترکیبات سموم دفع آفات به شدت خطرناک در ضمیمه (۳).

کار گروه (کمیته) بررسی مواد شیمیایی در بررسی پیشنهادات ارائه شده توسط دبیرخانه، به موجب بند (۵) ماده (۶) باید موارد ذیل را مدنظر قرار دهد:

الف- اعتبار مدرکی که نشان می‌دهد کاربرد ترکیب مطابق با کاربرد متعارف یا شناخته شده در کشور عضو پیشنهاددهنده، منجر به سوانح گزارش شده گردیده است.

ب- ارتباط چنین سوانحی با سایر کشورهایی که دارای آب‌وهوا و شرایط یکسان بوده و همچنین دارای الگوهای یکسان کاربرد ترکیب هستند.

ج- وجود محدودیت‌های استعمال یا محدودیت‌های فرد به کارگیرنده ترکیب ناشی از فناوری یا فونونی که به طور منطقی یا گسترده امکان استفاده از آن در کشورهای فاقد زیرساخت لازم وجود ندارد.

د- اهمیت آثار گزارش شده در ارتباط با مقدار ترکیب استفاده شده.
 ه- سوءاستفاده عمدی به خودی خود دلیلی کافی جهت درج یک ترکیب در ضمیمه (۳) نمی‌باشد.

ضمیمه ۵

اطلاعات مورد نیاز برای اطلاعیه صادرات

- ۱- اطلاعیه‌های صادرات باید شامل اطلاعات ذیل باشند:
 - الف- نام و نشانی مراجع ملی تعیین شده عضو صادرکننده و عضو واردکننده؛
 - ب- تاریخ مورد انتظار صادرات به عضو واردکننده؛
 - ج- نام ماده شیمیایی منع یا به شدت محدود شده و خلاصه‌ای از اطلاعات مشخص شده در ضمیمه (۱) که باید مطابق با ماده (۵) در اختیار دبیرخانه قرار گیرد. در صورتی که بیش از یک نوع از چنین ماده شیمیایی در یک مخلوط یا فرآورده گنجانده شده باشد، اطلاعات مزبور باید برای هر ماده شیمیایی ارائه شود؛
 - د- بیانیه‌ای دال بر طبقه‌بندی پیش‌بینی شده برای ماده شیمیایی و کاربرد پیش‌بینی شده آن در طبقه‌بندی مذکور در کشور عضو واردکننده، در صورتی که مشخص باشد؛
 - ه- اطلاعات مربوط به اقدامات پیشگیرانه به منظور کاهش مواجهه با ماده شیمیایی و نشت آن؛
 - و- در رابطه با یک مخلوط یا فرآورده، غلظت ماده یا مواد شیمیایی منع یا به شدت محدوده شده مورد نظر؛
 - ز- نام و نشانی واردکننده؛
 - ح- هرگونه اطلاعاتی تکمیلی که در دسترس مرجع ملی تعیین شده عضو صادرکننده قرار دارد و می‌تواند به مرجع ملی تعیین شده عضو واردکننده کمک نماید.

۲- علاوه بر اطلاعات مورد اشاره در بند(۱)، عضو صادرکننده باید اطلاعات بیشتری را که در ضمیمه (۱) مشخص شده و ممکن است از سوی عضو واردکننده درخواست شود، ارائه نماید.

۳۳- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حفاظت از گونه‌های مهاجر وحشی (۳/۲۰/۱۳۸۶)

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون حفاظت از گونه‌های مهاجر وحشی ملحق شود و اسناد تصویب را به امین اسناد بسپارد.

تبصره- در اجرای بند (۲) ماده(۱۳) کنوانسیون مذکور، اصل یکصدوسی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران رعایت خواهد شد.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون حفاظت از گونه‌های مهاجر وحشی
بن ۱۹۷۹ (۱۳۵۸ هـ.ش)

طرف‌های متعهد؛

با اعتقاد به این که جانوران وحشی در اشکال بی‌شمارشان، بخش غیرقابل جایگزین سیستم طبیعی کره زمین را تشکیل می‌دهند که باید برای سعادت بشریت حفظ شوند؛

با آگاهی از این که تمامی نسل‌های بشری باید منابع کره زمین را برای نسل‌های آینده حفظ کنند و ملزم هستند که از حفظ و بهره‌برداری خردمندانه این میراث در جایی که به کار گرفته می‌شود اطمینان حاصل نمایند؛

با آگاهی از ارزش در حال رشد جانوران وحشی از نقطه نظر زیست‌محیطی، بوم‌شناسی، نسل‌شناسی، علمی، زیبایی‌شناسی، تفریحی، فرهنگی، آموزشی، اجتماعی و اقتصادی؛

با ابراز نگرانی به ویژه در مورد گونه‌های جانوران وحشی که از فراز محدوده قلمرو ملی آنها

و یا به خارج از آن مهاجرت می‌کنند؛

با تصدیق این که دولت‌ها، حامی گونه‌های مهاجر جانوران وحشی که درون محدوده قلمرو ملی آنها زندگی می‌کنند و یا از فراز آنها عبور می‌کنند، هستند و باید باشند؛

با اعتقاد به این که حفاظت و مدیریت کارآمد گونه‌های مهاجر جانوران وحشی که بخشی از دوره زندگی خود را در محدوده قلمرو ملی آنها می‌گذرانند، مستلزم اقدام هماهنگ تمامی دولت‌ها است؛

با یادآوری توصیه سی‌ودو برنامه عمل مصوب کنفرانس محیط انسانی سازمان ملل متحد (استکهلم - ۱۳۵۱ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۲ میلادی) و ذکر آن در بیست‌وهفتمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد، به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱- تفسیر

(۱) از نظر این کنوانسیون:

الف- «گونه‌های مهاجر» به تمام یا هر بخش جغرافیایی جداگانه از جمعیت هر گونه یا زیرگونه جانوران وحشی، بخش قابل توجهی از جمعیت گونه‌هایی که به صورت دوره‌ای و قابل پیش‌بینی از فراز محدوده قلمرو ملی یک یا چند کشور عبور می‌کنند، اطلاق می‌شود.

ب- «وضعیت حفاظتی یک گونه مهاجر» به مجموعه عوامل مؤثر بر گونه‌های مهاجر اطلاق می‌شود که ممکن است بر توزیع و فراوانی درازمدت آنها اثرگذار باشد.

ج- «وضعیت حفاظتی» زمانی مطلوب به حساب خواهد آمد که:

۱- اطلاعات مربوط به پویایی جمعیت گونه‌های مهاجر نشان دهد که آنها خودشان را در درازمدت به عنوان جزئی قابل دوام از زیست بوم (اکوسیستم) حفظ می‌کنند.
 ۲- در درازمدت مسیر مهاجرت گونه‌های مهاجر نه در حال کاهش یافتن باشد و نه احتمال کاهش پیدا کردن داشته باشد.

۳- زیستگاه کافی برای نگهداری جمعیت گونه‌های مهاجر در حال حاضر وجود داشته باشد و در آینده قابل پیش‌بینی و در درازمدت وجود خواهد داشت.

۴- تا اندازه‌ای که به صورت بالقوه زیست بوم‌های (اکوسیستم‌های) مناسب وجود دارد و تا اندازه‌ای که مطابق با مدیریت خردمندانه حیات وحش باشد، توزیع و فراوانی گونه‌های مهاجر به پوشش و سطح تاریخی خود نزدیک شود.

د- «وضعیت حفاظتی» زمانی نامطلوب است که هر کدام از شرایط ذکر شده در جزء (ج) این بند تأمین نشود.

ه- «در خطر» در رابطه با یک گونه مهاجر خاص بدین معنی است که آن گونه مهاجر در

سراسر یا بخش قابل توجهی از مسیر خود در خطر انقراض قرار دارد.

و- «مسیر مهاجرت» به تمامی مناطق خشکی و آبی اطلاق می‌شود که یک گونه مهاجر در آن سکنی گزیده، موقتاً توقف کرده یا از فراز آنها در هر زمانی از مسیر عادی مهاجرتش عبور می‌کند.

ز- «زیستگاه» به هر منطقه‌ای در مسیر مهاجرت یک گونه مهاجر اطلاق می‌شود که دارای شرایط مناسب زیستی برای آن گونه باشد.

ح- «کشور مسیر مهاجرت» برای یک گونه مهاجر خاص به هر کشوری (و در صورت اقتضاء هر طرف متعهد دیگر موضوع جزء (ک) این بند) که بر قسمتی از مسیر مهاجرت یک گونه مهاجر اعمال صلاحیت می‌کند یا کشور صاحب پرچم کشتی‌هایی که خارج از محدوده قلمرو ملی مشغول صید آن گونه مهاجر می‌باشد، اطلاق می‌شود.

ط- «صید» به گرفتن، شکار، صید، اسارت، آزار، کشتن عمدی یا تلاش برای انجام هر عملی از این قبیل اطلاق می‌شود.

ی- واژه «موافقتنامه» به موافقتنامه بین‌المللی که در ارتباط با حفظ یکی یا چندگونه مهاجر می‌باشد، همان‌گونه که در موارد (۴) و (۵) این کنوانسیون پیش‌بینی شده، اطلاق می‌شود، و

ک- «طرف متعهد» به یک کشور یا هر سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای تأسیس شده توسط کشورهای مستقل اطلاق می‌شود که در زمینه مذاکره، انعقاد و اعمال موافقتنامه‌های بین‌المللی در خصوص موضوعات مشمول این کنوانسیون دارای صلاحیت است و این کنوانسیون در مورد آن لازم‌الاجرا است.

(۲) سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای که طرف متعهد این کنوانسیون هستند در مورد موضوعات مشمول صلاحیت خود باید حقوق مربوط را به نام خود استفاده کنند و وظایفی را که این کنوانسیون به کشورهای عضو آن سازمان محول کرده، انجام دهند. در چنین مواردی کشورهای عضو این سازمان‌ها حق ندارند که از این حقوق به صورت انفرادی استفاده کنند.

(۳) هر جا در این کنوانسیون اتخاذ تصمیم‌گیری با اکثریت دو سوم یا اتفاق آراء «طرف‌های متعهد حاضر و رأی‌دهنده» پیش‌بینی شده باشد به معنی «طرف‌های متعهد حاضر» است که رأی مثبت یا منفی می‌دهند. «طرف‌های متعهدی که از رأی‌گیری

امتناع می‌ورزند در شمار «طرف‌های متعهد حاضر و رأی‌دهنده» برای تعیین اکثریت به حساب نمی‌آیند.

ماده ۲- اصول بنیادی

۱- طرف‌های متعهد ضمن تصدیق اهمیت حفاظت از گونه‌های مهاجر و توافق کشورهای مسیر مهاجرت برای اقدام در این خصوص، هر زمان که امکان‌پذیر و مناسب باشد، به گونه‌های

مهاجری که وضعیت حفاظتی آنها نامطلوب است، توجه ویژه خواهند نمود و اقدامات لازم و مقتضی را برای حفاظت این قبیل گونه‌ها و زیستگاه‌های آنان به صورت انفرادی و یا با همکاری دیگران اتخاذ خواهند کرد.

۲- طرف‌های متعهد ضرورت بکارگیری اقداماتی به منظور اجتناب از در معرض خطر افتادن گونه‌های مهاجر را تصدیق می‌نمایند.

۳- طرف‌ها به ویژه:

الف- باید تحقیقات مربوط به گونه‌های مهاجر را ارتقاء داده، در آن همکاری نموده و از آن حمایت نمایند.

ماده ۳- گونه‌های مهاجر در معرض خطر انقراض: پیوست (۱)

۱- پیوست (۱) گونه‌های مهاجری را شامل می‌شود که در معرض خطر انقراض هستند.

۲- یک گونه مهاجر به شرط این که شواهد معتبر، شامل بهترین شواهد علمی در دسترس نشان دهد که گونه موردنظر در معرض خطر انقراض قرار دارد، می‌تواند در فهرست (۱) قرار گیرد.

۳- یک گونه مهاجر زمانی از پیوست (۱) حذف می‌شود که کنفرانس طرف‌های متعهد تعیینی کند که:

الف- شواهد معتبر، شامل بهترین شواهد علمی در دسترس، نشان می‌دهد که گونه مورد نظر بیش از این در معرض خطر انقراض قرار ندارد، و

ب- گونه مورد نظر احتمال ندادن به دلیل حذف از پیوست (۱) و در نتیجه توقف حفاظت آن، مجدداً در معرض خطر انقراض قرار گیرد.

۴- طرف‌های متعهدی که در میان کشورهای مسیر مهاجرت یک گونه فهرست شده در پیوست (۱) قرار دارند در جهت نیل به موارد زیر تلاش خواهند نمود:

الف- حفاظت و جایی که عملی و مناسب است. احیای زیستگاه گونه‌ای که در حذف خطر انقراض گونه، از اهمیت برخوردارند.

ب- در صورت اقتضاء، جلوگیری، حذف یا کاهش تأثیرات منفی فعالیت‌ها یا موانعی که به طور جدی از مهاجرت گونه جلوگیری یا ممانعت به عمل می‌آورند؛ و

ج- تا اندازه‌ای که عملی و مناسب است، جلوگیری، کاهش یا کنترل عواملی که گونه‌ها را در معرض خطر و یا احتمالاً در معرض خطر بیشتر قرار می‌دهند، از جمله نظارت شدید بر معرفی و کنترل یا حذف گونه‌های بیگانه که اخیراً معرفی شده‌اند.

ه- طرف‌های متعهدی که در میان کشورهای مسیر مهاجرت یک گونه فهرست شده در پیوست (۱) قرار دارند صید جانوران متعلق به چنین گونه‌ای را ممنوع خواهند ساخت.

استثنائات این ممنوعیت تنها موارد زیر است:

الف- صید برای مقاصد علمی باشد.

ب- صید برای تقویت تکثیر یا بقای گونه متأثر باشد.

ج- صید برای امرار معاش سنتی استفاده‌کنندگان از این گونه باشد، یا

د- رویدادهای غیرعادی پیش بیاید، به شرط این که این استثنائات در مقدار معین و در زمان و مکان محدود باشند. این قبیل صید کردن نباید به زیان گونه مورد نظر باشد.

۶- کنفرانس طرف‌های متعهد ممکن است به طرف‌های متعهدی که در میان کشورهای مسیر مهاجرت یک گونه فهرست شده در پیوست (۱) قرار دارند توصیه کند که اقدامات بیشتری را در صورت اقتضاء به نفع گونه مورد نظر اتخاذ کنند.

۷- طرف‌ها، دبیرخانه را در اسرع وقت از هرگونه استثناء به کار گرفته شده براساس بند (۵) این ماده آگاه خواهند کرد.

ماده ۴- گونه‌های مهاجر موضوع موافقتنامه‌ها: پیوست (۲)

۱- پیوست (۲) گونه‌های مهاجری را فهرست خواهد کرد که وضعیت حفاظتی نامطلوبی داشته و حفاظت و مدیریت آنها موافقتنامه‌های بین‌المللی را می‌طلبد و همچنین گونه‌هایی که وضعیت حفاظتی آنها به گونه‌ای است که همکاری‌های بین‌المللی حاصل از همکاری بین‌المللی، منفعت قابل توجهی به آن می‌رساند.

۲- در صورت اقتضاء یک گونه مهاجر ممکن است در پیوست (۱) و پیوست (۲) فهرست شود.

۳- طرف‌های متعهدی که در میان کشورهای مسیر مهاجرت گونه‌های فهرست شده در پیوست (۲) قرار دارند باید در انعقاد موافقتنامه‌هایی که به نفع گونه‌ها بوده تلاش نموده و به گونه‌هایی که در وضعیت حفاظتی نامطلوبی قرار دارند، اولویت بدهند.

۴- طرف‌های متعهد تشویق می‌شوند تا اقداماتی را در زمینه انعقاد موافقتنامه‌های مربوط به هر جمعیت یا هر بخش جدای جغرافیایی جمعیت هرگونه یا زیر گونه جانوران وحشی که به صورت دوره‌ای از فراز یک یا چند محدوده قلمرو ملی عبور می‌کنند، به ثمر برسانند.

۵- یک نسخه از هر موافقتنامه منعقد به موجب مفاد این ماده در اختیار دبیرخانه قرار خواهد گرفت.

ماده ۵- راهبردهای موافقتنامه‌ها

۱- هدف هر موافقتنامه احیای گونه مهار مورد نظر در یک وضعیت حفاظتی مطلوب یا حفظ آن در وضعیت موجود خواهد بود. هر موافقتنامه باید با جوانبی از حفاظت و مدیریت

گونه مهاجر سروکار داشته باشد که به منظور نیل به هدف فوق به کار گرفته شده است.

۲- هر موافقتنامه باید تمامی مسیر مهاجرت گونه را پوشش داده و برای الحاق تمامی کشورهای مسیر مهاجرت آن گونه، گرچه عضو این کنوانسیون نباشد، مفتوح باشد.

۳- موافقتنامه باید در صورت امکان با بیش از یک گونه مهاجر سروکار داشته باشد.

۴- هر موافقتنامه باید:

الف- گونه مهاجر تحت پوشش را شناسایی کند.

ب- مسیر مهاجرت گونه مورد نظر را تشریح نماید.

ج- پیش‌بینی نماید که هر طرف متعهد، مرجع ملی مربوط جهت اجرای موافقتنامه را تعیین نماید.

د- در صورت نیاز و برای کمک به اجرای اهداف موافقتنامه، پایش آن و تهیه گزارش‌هایی برای کنفرانس متعهدین تشکیلات مناسبی ایجاد کند.

ه- رویه‌هایی برای حل و فصل دعاوی میان طرف‌های موافقتنامه ایجاد نماید.

و- حداقل هر نوع صید گونه‌های پستانداران دریایی را که در دیگر موافقتنامه‌های چندجانبه اجازه داده نشده ممنوع سازد و امکان الحاق کشورهای را که در مسیر مهاجرت گونه مورد نظر مهاجر قرار ندارند به موافقتنامه، فراهم نماید.

۵- در صورت اقتضاء و امکان، هر موافقتنامه باید موارد زیر را تأمین نماید:

الف- بررسی دوره‌ای وضعیت حفاظتی گونه مهاجر مورد نظر و شناسایی عواملی که ممکن است برای این وضعیت مضر باشند.

ب- طرح‌های حفاظتی و مدیریتی هماهنگ.

ج- تحقیق در زمینه بوم‌شناسی و پویایی جمعیت گونه مهاجر مورد نظر با توجه به ویژه به مهاجرت.

د- تبادل اطلاعات مربوط به گونه مهاجر مورد نظر، با توجه به ویژه به تبادل نتایج تحقیقات و آمارهای مرتبط.

ه- حفاظت و در صورت نیاز و امکان احیای زیستگاه‌های بااهمیت در ابقاء وضعیت حفاظتی مطلوب و حراست از زیستگاه‌ها در مقابل اختلالاتی که برای گونه مهاجر مورد نظر مضر است، از جمله کنترل شدید معرفی گونه‌های بیگانه جدید و یا کنترل گونه‌های بیگانه معرفی شده سابق.

و- نگهداری از زیستگاه‌های مناسب که به نحو مقتضی در مسیرهای مهاجرت قرار گرفته باشند.

ز- جایی که به نظر مناسب می‌آید، ایجاد زیستگاه‌های مطلوب جدید برای گونه مهاجر مورد نظر یا معرفی مجدد گونه مورد نظر در زیستگاه‌های مطلوب/

ح- تا سرحد امکان، حذف یا جبران فعالیت‌ها یا موانعی که از مهاجرت ممانعت به عمل می‌آورند.

ط- جلوگیری، کاهش یا کنترل رهاسازی مواد مضر برای گونه مهاجر در زیستگاه‌های آنها:

ی- اتخاذ اقداماتی مبتنی بر اصول بوم‌شناسی به منظور کنترل و مدیریت صید گونه مهاجر مورد نظر:

ک- تدوین روش‌هایی برای اقدامات هماهنگ جهت ممانعت از صید غیرقانونی.

ل- تبادل اطلاعات در خصوص تهدیدات جدی علیه گونه مهاجر مورد نظر.

م- اتخاذ رویه‌های اضطراری به منظور تقویت سریع و قابل توجه اقدامات حفاظتی در زمانی که وضعیت حفاظتی و نه مهاجر به شدت متأثر می‌شود، و

ن- ارائه آگاهی‌های کلی در خصوص مفاد و اهداف موافقتنامه به عموم.

ماده ۶- کشورهای مسیر مهاجرت

۱- دبیرخانه با استفاده از اطلاعات واصله از طرف‌های متعهد، فهرستی از کشورهای مسیر مهاجرت گونه‌های فهرست شده در پیوست‌های (۱) و (۲) را به صورت روزآمد نگهداری خواهد نمود.

۲- طرف‌های متعهدی که در مسیر مهاجرت گونه‌های فهرست شده در پیوست‌های (۱) و (۲) قرار دارند دبیرخانه را از این موضوع مطلع ساخته و اطلاعات مربوط به کشتی‌های صاحب پرچمی که خارج از محدوده قلمرو ملی آنها مشغول صید گونه مهاجر مورد نظر بوده و در صورت امکان اطلاعات مربوط به طرح‌های آینده در مورد چنین صیدی را تأمین خواهند نمود.

۳- طرف‌های متعهدی که در زمره کشورهای مسیر مهاجرت گونه‌های فهرست شده در پیوست‌های (۱) و (۲) می‌باشند باید کنفرانس طرف‌های متعهد را از طریق دبیرخانه و حداقل شش ماه قبل از برگزاری نشست‌های عادی کنفرانس، از اقداماتی که برای اجرای مواد این کنوانسیون در خصوص این گونه‌ها اتخاذ کرده‌اند، مطلع سازند.

ماده ۷- کنفرانس طرف‌های متعهد

۱- کنفرانس طرف‌های متعهد، رکن تصمیم‌گیرنده این کنوانسیون می‌باشد.

۲- دبیرخانه باید نشست کنفرانس طرف‌های متعهد را در مدت زمان دو سال پس از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون تشکیل دهد.

۳- پس از آن دبیرخانه باید نشست‌های عادی کنفرانس طرف‌های متعهد را در

فواصل

حداقل سه ساله تشکیل دهد مگر این که کنفرانس طرف‌های متعهد تصمیم دیگری اتخاذ نماید و نشست‌های فوق‌العاده در هر زمانی که حداقل یک سوم طرف‌های متعهد به صورت کتبی درخواست نمایند، تشکیل خواهد شد.

۴- کنفرانس طرف‌های متعهد باید مقررات مالی این کنوانسیون را ایجاد و آن را تحت بررسی داشته باشد. کنفرانس طرف‌های متعهد در هر نشست عادی خود، بودجه دوره مالی آتی را تصویب خواهد نمود. هر طرف باید مطابق میزانی که به وسیله کنفرانس توافق می‌شود به این بودجه کمک کند. مقررات مالی، از جمله مقررات مربوط به بودجه و میزان کمک‌ها و نیز تغییر و تعدیل آن با اتفاق آراء طرف‌های متعهد حاضر و رأی‌دهنده تصویب خواهد شد.

۵- در هر نشست، کنفرانس طرف‌های متعهد اجرای کنوانسیون و به ویژه موارد زیر را بررسی خواهد نمود:

الف- بررسی و ارزیابی وضعیت حفاظتی گونه‌های مهاجر.

ب- بررسی پیشرفت حاصله در زمینه حفاظتی گونه‌های مهاجر به ویژه گونه‌های فهرست شده در پیوست‌های (۱) و (۲).

ج- تهیه مقررات و راهبردهایی که در صورت لزوم به شورای علمی و دبیرخانه در انجام وظایف‌شان کمک می‌کند.

د- دریافت و مورد ملاحظه قرار دادن گزارش‌های ارائه شده توسط شورای علمی، دبیرخانه، یکی از طرف‌های متعهد یا رکن دائمی که به موجب یک موافقتنامه ایجاد می‌شود.

ه- ارائه توصیه به طرف‌های متعهد به منظور ارتقاء وضعیت حفاظتی گونه‌های مهاجر و بررسی پیشرفت‌های حاصله طبق موافقتنامه‌ها.

و- در مواردی که هنوز موافقتنامه‌ای منعقد نشده است، ارائه توصیه‌هایی به منظور تشکیل جلسه از سوی طرف‌های متعهدی که در مسیر مهاجرت یک گونه و یا گروهی از آنها قرار گرفته‌اند به منظور بحث در زمینه اقدامات ضروری برای ارتقاء وضعیت حفاظتی گونه‌ها.

ز- ارائه توصیه به طرف‌های متعهد به منظور ارتقاء کارایی این کنوانسیون

ح- تصمیم‌گیری در خصوص دیگر اقداماتی که برای اجرای اهداف این کنوانسیون باید اتخاذ شود.

۶- هر نشست کنفرانس طرف‌های متعهد باید زمان و مکان نشست آینده را تعیین نماید.

۷- هر نشست کنفرانس طرف‌های متعهد آیین‌نامه آن نشست را تعیین و تصویب خواهند نمود. اتخاذ تصمیم در هر نشست کنفرانس طرف‌های متعهد مستلزم اکثریت

دوسوم آراء طرف‌های متعهد حاضر و رأی‌دهنده است، مگر این که به گونه دیگری در این کنوانسیون پیش‌بینی شده باشد.

۸- سازمان ملل متحد، آژانس‌های تخصصی آن، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و نیز هر کشوری که عضو این کنوانسیون نیست و در مورد هر موافقتنامه، نهاد برگزیده شده از سوی اعضای آن موافقتنامه می‌توانند به صورت ناظر در نشست‌های کنفرانس طرف‌های متعهد شرکت نمایند.

۹- هر آژانس یا نهادهای فنی صالح در امر حمایت، حفاظت و مدیریت گونه‌های مهاجر، که دبیرخانه را از تمایل خود مبنی بر شرکت در نشست‌های کنفرانس طرف‌های متعهد به صورت ناظر آگاه سازد، در دسته‌بندی‌های زیر پذیرفته خواهد شد مگر این که حداقل یک سوم طرف‌های متعهد حاضر به آن اعتراض نمایند:

الف- آژانس‌ها یا نهادهای بین‌المللی، دولتی یا غیردولتی و آژانس‌ها و نهادهای ملی دولتی.

ب- آژانس‌ها و نهادهای ملی غیردولتی که توسط دولت محل استقرار خود بدین منظور پذیرفته شده‌اند. زمانی که این ناظران پذیرفته شدند، حق شرکت در نشست‌ها را دارند اما حق رأی نخواهند داشت.

ماده ۸- شورای علمی

۱- کنفرانس طرف‌های متعهد در اولین نشست خود، شورای علمی را به منظور ارائه مشاوره‌های علمی ایجاد خواهد نمود.

۲- هر طرف متعهد می‌تواند یک متخصص واجد شرایط را به عنوان عضو شورای علمی منصوب نماید. علاوه بر آن، شورای علمی شامل متخصصان صلاحیت‌داری خواهد بود که توسط کنفرانس طرف‌های متعهد انتخاب و منصوب می‌شوند، تعداد این متخصصان، معیار انتخاب و دوره مأموریت آنان توسط کنفرانس طرف‌های متعهد تعیین خواهد شد.

۳- شورای علمی با تقاضای دبیرخانه و در صورت لزوم توسط کنفرانس طرف‌های متعهد تشکیل جلسه خواهد داد.

۴- با تصویب کنفرانس طرف‌های متعهد، شورای علمی، آیین‌نامه خود را تدوین خواهد کرد.

۵- وظایف شورای علمی که می‌تواند شامل موارد زیر باشد توسط کنفرانس طرف‌های متعهد تعیین خواهد شد.

الف- تأمین مشاوره علمی به کنفرانس طرف‌های متعهد، دبیرخانه و در صورت تصویب کنفرانس طرف‌های متعهد به هر نهاد ایجاد شده طبق این کنوانسیون، یک موافقتنامه و یا هر طرف این کنوانسیون.

ب- توصیه انجام تحقیقات در زمینه گونه‌های مهاجر و هماهنگی آن، ارزیابی نتایج این تحقیقات به منظور تعیین وضعیت حفاظتی گونه‌های مهاجر و گزارش‌دهی به کنفرانس طرف‌های متعهد در مورد وضعیت‌های حفاظتی و اقدامات مربوط به ارتقاء آنها.

ج- ارائه توصیه به کنفرانس طرف‌های متعهد در خصوص درج یک گونه مهاجر در پیوست‌های (۱) و (۲) به همراه اعلام مسیر مهاجرت آن.

د- ارائه توصیه در زمینه اقدامات مدیریتی و حفاظتی خاص گونه‌های مهاجر به کنفرانس طرف‌های متعهد به منظور درج در موافقتنامه‌ها، و

ه- توصیه به کنفرانس طرف‌های متعهد در زمینه راه‌حل مسائل مرتبط با جنبه‌های علمی اجرای این کنوانسیون به ویژه در ارتباط با زیستگاه گونه‌های مهاجر.

ماده ۹- دبیرخانه

۱- برای نیل به اهداف این کنوانسیون، دبیرخانه‌ای ایجاد خواهد شد.

۲- به محض لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون، دبیرخانه توسط مدیر اجرایی برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد تشکیل خواهد شد. وی با صلاحدید خود ممکن است

از آژانس‌های بین‌الدولی یا غیردولتی، آژانس‌های بین‌المللی یا ملی مناسب و نهادهای فنی صالح در امر حمایت، حفاظت و مدیریت جانوران وحشی کمک بگیرد.

۳- اگر برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد، دیگر قادر به تدوین دبیرخانه نباشد کنفرانس طرف‌های متعهد ترتیبات جایگزین را برای دبیرخانه خواهد اندیشید.

۴- وظایف دبیرخانه به شرح زیر خواهد بود:

الف- برگزاری و ارائه خدمات به نشست‌های:

۱- کنفرانس طرف‌های متعهد و

۲- شورای علمی.

ب- حفظ ارتباط میان طرف‌ها، نهادهای دائمی تشکیل شده طبق موافقتنامه‌ها و دیگر سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با گونه‌های مهاجر و ارتقاء آن.

ج- کسب و انتشار گزارشات و دیگر اطلاعات از هر منبع مناسب که برای پیشبرد اهداف و اجرای این کنوانسیون مؤثر می‌باشد.

د- جلب توجه کنفرانس طرف‌های متعهد به هر موضوعی که مربوط به اهداف این کنوانسیون می‌شود.

ه- ارائه گزارش‌هایی به کنوانسیون طرف‌های متعهد در خصوص کار دبیرخانه و اجرای این کنوانسیون.

و- نگهداری و انتشار فهرست کشورهای مسیر مهاجرت تمامی گونه‌های فهرست شده در پیوست‌های (۱) و (۲).

ز- ترغیب انعقاد موافقتنامه‌ها تحت هدایت کنفرانس طرف‌های متعهد.

ح- نگهداری و قراردادن فهرست موافقتنامه‌ها در دسترس طرف‌ها و در صورت درخواست کنفرانس طرف‌های متعهد، تأمین هرگونه اطلاعاتی درخصوص این موافقتنامه‌ها.

ط- نگهداری و انتشار فهرستی از توصیه‌های ارائه شده توسط کنفرانس طرف‌های متعهد بر اساس جزء‌های (ه)، (و) و (ز) بند (۵) ماده (۷) یا تصمیمات متخذه براساس جزء (ح) همان بند.

ی- تأمین اطلاعات کلی مربوط به این کنوانسیون و اهداف آن برای عموم.

ک- ایفای دیگر وظایفی که طبق این کنوانسیون یا توسط کنفرانس طرف‌های متعهد به آن سپرده می‌شود.

ماده ۱۰- اصلاح کنوانسیون

۱- این کنوانسیون در نشست‌های عادی یا فوق‌العاده کنفرانس طرف‌های متعهد قابل اصلاح می‌باشد.

۲- هر یک از طرف‌های متعهد می‌تواند پیشنهاد اصلاح کنوانسیون را بدهد.

۳- متن هر اصلاحیه پیشنهادی و دلایل آن حداقل یکصدوپنجاه روز قبل از نشستی که قرار است در آن بررسی شود به دبیرکل ارسال خواهد شد و دبیرکل تمامی طرف‌های متعهد را فوری از این موضوع مطلع خواهد ساخت. نظرات طرف‌های متعهد در خصوص متن اصلاحی تا شصت روز قبل از شروع جلسه مورد نظر به دبیرخانه ارسال خواهد شد. دبیرخانه بلافاصله پس از پایان ضرب‌الاجل، تمامی نظرات دریافتی تا آن روز را به اطلاع تمامی طرف‌های متعهد خواهد رساند.

۴- اصلاحات با اکثریت دوسوم آراء طرف‌های متعهد حاضر و رأی‌دهنده به تصویب خواهد رسید.

۵- هر اصلاحیه تصویب شده در مورد طرف‌های متعهدی که آن را پذیرفته‌اند از نخستین روز سومین ماده پس از تاریخی که دوسوم طرف‌های متعهد اسناد پذیرش خود را به امین اسناد تودیع نموده‌اند، لازم‌الاجرا خواهد شد. در مورد هر طرف متعهدی که سند پذیرش خود را پس از تاریخ تودیع اسناد پذیرش را از سوی دوسوم طرف‌های متعهد، تودیع نماید، اصلاحیه از نخستین روز سومین ماه پس از تاریخ تسلیم سند پذیرش آن طرف لازم‌الاجرا خواهد گردید.

ماده ۱۱- اصلاح پیوست‌ها

۱- پیوست‌های (۱) و (۲) در هر نشست عادی یا فوق‌العاده کنفرانس طرف‌های متعهد قابل اصلاح می‌باشد.

۲- هر یک از طرف‌های متعهد می‌تواند پیشنهاد اصلاح پیوست‌ها را بدهد.

۳- متن هر اصلاحیه پیشنهادی و دلایل آن براساس بهترین شواهد علمی در دسترس حداقل یک‌صدوپنجاه روز قبل از نشستی که در آن قرار است بررسی شود به دبیرخانه ارسال خواهد شد و دبیرخانه تمامی طرف‌های متعهد را فوری از این موضوع مطلع خواهد ساخت. نظرات طرف‌های متعهد در خصوص متن اصلاحی تا شصت روز به شروع جلسه مورد نظر به دبیرخانه ارسال خواهد شد. دبیرخانه بلافاصله پس از پایان ضرب‌الاجل، تمامی نظرات دریافتی تا آن روز را به اطلاع تمامی طرف‌های متعهد خواهد رساند.

۴- اصلاحات توسط اکثریت دوسوم طرف‌های متعهد حاضر و رأی‌دهنده به تصویب خواهد رسید.

۵- اصلاحیه پیوست‌ها نود روز پس از نشست کنفرانس طرف‌های متعهد که در آن به تصویب رسیده است برای کلیه طرف‌های متعهد، به جز برای طرف‌های متعهدی که براساس بند (۶) این ماده حق شرط در نظر گرفته‌اند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۶- در خلال نود روز پیش‌بینی شده در بند (۵) این ماده، هر طرف متعهد می‌تواند با دادن اطلاعیه کتبی به امین اسناد، حق شرط خود را نسبت به اصلاحیه مورد نظر اعلام نماید. حق شرط نسبت به اصلاحیه می‌تواند با ارائه اطلاعیه کتبی به امین اسناد پس گرفته شود و در نتیجه اصلاحیه مورد نظر نود روز بعد از پس گرفتن حق شرط، برای آن طرف متعهد لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۱۲- تأثیر بر کنوانسیون‌های بین‌المللی و دیگر قوانین

۱- هیچ یک از مفاد این کنوانسیون بر تدوین و توسعه حقوق دریاها به وسیله کنفرانس سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاها که براساس قطعنامه (۲۵) پ

۲۷۵۰ مجمع عمومی سازمان ملل متحد تشکیل شده و نیز دعاوی و نظرات حقوقی حال و آینده هر کشوری در خصوص حقوق دریاها و ماهیت و حوزه صلاحیت کشور ساحلی و صاحب پرچم تأثیر نخواهد گذاشت.

۲- مفاد این کنوانسیون تحت هیچ شرایطی بر حقوق یا تعهدات هر طرف متعهد که ناشی از هر معاهده، کنوانسیون یا موافقتنامه موجود باشد تأثیر نخواهد گذاشت.

۳- مفاد این کنوانسیون تحت هیچ شرایطی بر حق طرف‌های متعهد جهت اتخاذ اقدامات شدیدتر داخلی به منظور حفظ گونه‌های مهاجر فهرست شده در پیوست‌های (۱) و (۲) یا اتخاذ

اقدامات داخلی جهت حفظ گونه‌ای که در پیوست‌های (۱) و (۲) فهرست نشده، تأثیر نخواهد گذاشت.

ماده ۱۳- حل و فصل اختلافات

۱- هر اختلافی که میان دو یا چند طرف متعهد در مورد تفسیر یا اجرای مفاد این کنوانسیون بروز کند مشمول مذاکره میان طرف‌های متعهد درگیر در اختلاف خواهد بود.

۲- اگر اختلاف مورد نظر مطابق بند (۱) این ماده قابل حل نباشد، طرف‌های متعهد می‌توانند با توافق متقابل، اختلاف را به داوری، به ویژه دیوان دائمی داوری در لاهه، ارجاع دهند و تصمیم داوری برای طرف‌های متعهد ارجاع‌دهنده اختلاف، لازم‌الاتباع خواهد بود.

ماده ۱۴- حق شرط

۱- مفاد این کنوانسیون مشمول حق شرط کلی نخواهد بود. حق شرط‌های خاص را طبق مفاد این ماده و ماده (۱۱) می‌توان در نظر گرفت.

۲- هر کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای، در زمان تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق می‌تواند در خصوص هرگونه مهاجر در پیوست‌های (۱) و (۲) یا هر دو، حق شرط خاص در نظر بگیرد و تا نود روز پس از ارسال اطلاعیه پس

گرفتن این حق شرط به طرف‌های متعهد توسط امین اسناد، به عنوان طرف متعهد نسبت به موضوع آن حق شرط تلقی نخواهد شد.

ماده ۱۵- امضاء

این کنوانسیون تا تاریخ بیست و دوم ژوئن ۱۹۸۰ میلادی (برابر با اول تیرماه ۱۳۵۹ هجری شمسی) برای امضای تمامی کشورها و سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای در بن مفتوح خواهد بود.

ماده ۱۶- تنفیذ، پذیرش و تصویب

این کنوانسیون منوط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب خواهد بود. اسناد تنفیذ، پذیرش یا تصویب نزد دولت جمهوری فدرال آلمان که امین اسناد خواهد بود تودیع خواهد شد.

ماده ۱۷- الحاق

این کنوانسیون پس از روز بیست و دوم ژوئن ۱۹۸۰ میلادی (برابر با اول تیرماه ۱۳۵۹ هجری شمسی) برای الحاق کشورها و سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای که آن را امضاء نکرده‌اند، مفتوح خواهد بود. اسناد الحاق نزد امین اسناد تودیع خواهد شد.

ماده ۱۸- لازم‌الاجرا شدن

۱- این کنوانسیون از نخستین روز ماه سوم پس از تاریخ تودیع پنجاهمین سند تنفیذ،

پذیرش، تصویب یا الحاق نزد امین اسناد لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- این کنوانسیون برای کشورها یا سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای که آن را پس از تودیع پنجاهمین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق مورد تنفیذ، پذیرش یا تصویب قرار می‌دهند یا به آن ملحق می‌شوند در نخستین روز سومین ماه پس از تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق توسط آن کشور یا سازمان لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۱۹- انصراف از عضویت

هر طرف متعهد در هر زمانی می‌تواند به وسیله اطلاعیه کتبی به امین اسناد، انصراف از عضویت در این کنوانسیون را اعلام نماید. این انصراف دوازده ماه پس از دریافت اطلاعیه انصراف از عضویت توسط امین اسناد نافذ خواهد شد.

ماده ۲۰- امین اسناد

۱- نسخه اصلی این کنوانسیون به زبان‌های انگلیسی، فرانسوی، آلمانی، روسی و اسپانیولی که همگی دارای اعتبار یکسان هستند نزد امین اسناد تودیع خواهد شد. امین اسناد نسخ گواهی شده هر یک از این متون را به کلیه کشورها و سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای که این کنوانسیون را امضاء کرده یا سند الحاق به آن را تودیع نموده‌اند، ارسال خواهد کرد.

۲- امین اسناد پس از مشورت با دولت‌های مربوط، نسخه رسمی متن این کنوانسیون را به زبان‌های عربی و چینی تهیه خواهد نمود.

۳- امین اسناد تمامی کشورها و سازمان‌های وحدت اقتصادی منطقه‌ای امضاءکننده و ملحق شده و دبیرخانه کنوانسیون را از امضاءها، تودیع اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق، لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون، اصلاحات، حق شرط‌های خاص و اطلاعیه‌های انصراف از عضویت مطلع خواهد ساخت.

۴- به محض لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون نسخه‌ای گواهی شده از آن توسط امین اسناد به دبیرخانه سازمان ملل متحد به منظور ثبت و انتشار مطابق ماده (۱۰۲) منشور ملل متحد، ارسال خواهد شد.

با تأیید و تصدیق مراتب فوق، امضاءکنندگان زیر که بدین منظور به طور مقتضی مجاز می‌باشند، این کنوانسیون را امضاء نمودند.

تنظیم شده در بن به تاریخ بیست و سوم ژوئن ۱۹۷۹ میلادی (برابر با دوم تیرماه

۱۳۵۸ هجری شمسی)

پیوست (۱) و (۲) کنوانسیون حفاظت از گونه‌های مهاجر وحشی
(به همراه اصلاحاتی که توسط کنفرانس اعضاء در سال‌های
۱۹۸۵، ۱۹۸۸، ۱۹۹۱، ۱۹۹۴، ۱۹۹۷، ۱۹۹۹، ۲۰۰۲، ۲۰۰۵ انجام شده است)
تاریخ اجراء از بیست و سوم فوریه ۲۰۰۶ میلادی برابر با چهارم اسفند ۱۳۸۴
هجری شمسی

پیوست (۱)

تفسیر

- ۱- گونه‌های مهاجر در این پیوست به صورت زیر نشان داده شده‌اند:
الف- با نام گونه یا زیرگونه، یا
ب- شامل کل گونه‌های مهاجر است که در طبقه بالاتر قرار دارند و یا این‌که
متعلق به بخشی از آن شناخته شده‌اند.
- ۲- سایر منابع متعلق به طبقه‌های بالاتر از گونه صرفاً به منظور دستیابی به اطلاعات
و یا طبقه‌بندی می‌باشند.
- ۳- علامت اختصاری «س.ال» مبین نام علمی است که به معنی عام مورد استفاده
قرار می‌گیرد.
- ۴- علامت ستاره (*) در مقابل نام یک گونه قرار داده شده است، مشخص کننده،
آن است که آن گونه یا جمعیت مجزایی از آن گونه و با طبقه بالاتری که آن گونه را
شامل می‌شود در پیوست (۲) گنجانده شده است.

راسته خفاش‌ها پستانداران

خانواده خفاش‌های دم‌آزاد گونه تاداریدا براسیلینسیس خفاش دم‌آزاد برزیلی
(مولوسیده)

- راسته نخستیان (پریمات‌ها)

- خانواده هومونیده ۱ گونه گوریلا گوریلا گوریل مناطق پست غربی -
گوریل کوهستان
- راسته نهنگ‌ها
- خانواده فیستریده گونه فیستر ماکروسفالوس* نهنگ مولد
خانواده پلاتانیستیده زیرگونه پلاتانیستا گنگتیکا دلفین رودخانه گنگ
گنگتیکا*
- خانواده پونتوپوریده گونه پونتوپوریا بلینویلی* دلفین رودخانه لاپلاتا
خانواده دلفین ها گونه دلفینوس دلفیس* دلفین معمولی
(فقط جمعیت‌های مدیترانه)
- خانواده وال ها گونه بالونپترا بورآلیس* نهنگ خاکستری
گونه بالونپترا فیسالوسپشت باله دار نهنگ
گونه بالونپترا موسکولوسنهنگ بزرگ
گونه مگاپترانوا اینگلینهنگ گوزپشت
خانواده بالنیده گونه بالنا میستوسوسوال سربزرگ
گونه اوبالنا گلاشالیس ۲ وال آتلانتیک شمالی
(آتلانتیک شمالی)
- گونه اوبالنا ژاپنیکا ۳ وال اقیانوس آرام شمالی
(اقیانوس آرام شمالی)
- گونه اوبالنا آسترالیس ۴ وال جنوبی
- راسته گوشتخواران
- خانواده راسوها گونه لونترافلینا ۵ شنگ دریایی
گونه لونتراپرواکس ۶ شنگ رودخانه‌ای
خانواده گربه‌سانان گونه اونیکا اونیکا ۷ پلنگ برفی
خانواده فک‌ها ۸ گونه موناکوس موناکوس* سیل (خوک آبی) راهب

مدیترانه‌ای

- راسته گاوهای دریایی

خانواده گارهای دریاییگونه تریچکاس ماناتوس* گاو دریایی

(جمعیت‌های بین هندوراس

و پاناما)

- راسته فردسمان

خانواده اسب و الاگونه اکوس گروییگورخر- گرویی

- راسته زوج سمان

خانواده شترهاگونه کاملوس باکتریانوسشتر دوکوهانه

گونه ویکوگانا ویکوگانا* ویکوگانا

خانواده گوزن‌هازیرگونه سرووس الافوسگوزن قرمز دوکوهانه

باکتریانوس*

زیرگونه سرووس الافوسگوزن قرمز اطلس

بارباروس

گونه هپیوکاملوسگوزن شیلی

بیسولکاس

خانواده گاوسانانگونه باس ساوئلیگا و خاکستری

گونه باس گرونینز گاومیش وحشی

گونه آدکس ناسوماکولاتوسبز کوهی سفید

گونه غزاله کوییریغزال کوییری

گونه غزال داماغزال داما

گونه غزاله دورکاس (فقطجبیر

جمعیت‌های شمال آفریقا)

گونه غزاله لپتوسروسغزال شنی - شاخ قلمی

- گونه اوریکس دامام* اوریکس (غزال آفریقایی)
 شاخ شمشیری - صحرائی
 - راسته پنگوئن سانانپرندگان
 پنگوئن هاگونه اسفنیکسکاس هومبولتینگوئن هومبولتی
 - راسته کبوتر دریایی سانان
 خانواده آلباتروس ها گونه دیومدا آلباتروس آلباتروس دم کوتاه
 گونه دیومدا آمستردامنسیس آلباتروس آمستردام
 خانواده کبوتر دریایی هاگونه پترو دروما آتراتامرغ طوفان هندروسون
 گونه پترو دروما کاهومرغ طوفان برمودا
 گونه پترو دروما فایوی پیجیامرغ طوفان گلاپاگوس
 گونه پترو دروما مرغ طوفان هاووی
 ساندویچنسیس ۹
 گونه پافینوس کریتوپوس کبوتر دریایی پاصورتی
 گونه پافینوس مارتانیکوس کبوتر دریایی بالی آریک
 خانواده مرغان طوفانگونه پله کانویدس گارنوتیمرغ طوفان - غواص پرووی
 شیرجه رو
 - راسته پلیکان سانان
 خانواده پلیکان هاگونه پلکانوس کریسپوس* پلیکان خاکستری
 گونه پلکانوس اونوکروتالوس* پلیکان سفید
 (فقط جمعیت های ناحیه
 پالارکتیک)
 - راسته لک لک سانان
 خانواده حوایلیانگونه آردولایده* حوایلی سفید ماداگاسکار
 گونه اگر تالو لوفوتساگرت چینی

خانواده لک لکیانگونه گورساجیوس گویساجیحواصیل شب ژاپنی
 خانواده اکراسیانگونه سیکونیا بویسیانالک لک آسیایی
 گونه گرونیتیکوس ارهمیتا* لک لک طاس شمالی
 گونه پلتالیا مینورنوک قاشقی صورت سیاه
 - راسته فلامینگوسانان

خانواده فلامینگویانگونه فوانیکوپتروس آندینوسفلامینگواندین

* ۱۰

گونه فوانیکوپتروس جامسیفلامینگو پونا

* ۱۱

- راسته غازسانان

خانواده مرغایانگونه انرسیگنویدس* غاز چینی
 گونه انسراریتوپوس* غاز پیشانی سفید کوچک
 گونه برانتا روفیکولیس* عروس غاز
 گونه چلوفگاروبیدیپس* غاز قرمز
 گونه آناس فورموسا* مرغابی بایکال
 گونهاردک مرمری

مرمروتا آگوستیروستریس*

گونه آیتیانورکا* اردک بلوطی

گونه پولیستیکا استلری* مرغابی استلر

گونه اوکسیورا لوکوسفالا* اردک سرسفید

- راسته شاهین سانان

خانواده قوشیانگونه هالیاییتوس آلیسیلا* عقاب دریایی دم سفید

گونه هالیاییتوسعقاب دریایی پالاس

لوکوریفوس*

گونه هالیاییتوس پلاژیکاس*عقاب دریایی استلر
 گونه آکیولا کلانگا*عقاب تالابی (عقاب خالدار)
 گونه آکیولا هلیکا*شاه باز- (عقاب شاهی)
 گونه آکیولا آدالبرتی* ۱۲شاه باز اسپانیایی
 خانواده شاهینانگونه فالکونایومانی*دلیجه کوچک
 - راسته درناسانان

خانواده درناهاگونه گورس ژاپنسیس*درنای ژاپنی
 گونه گورس لوکوگرانوس*درنای سیبری
 گونه گورس موناچادرنای باشلق دار
 گونه گورس نیگریکولیس*درنای گردن سیاه
 گونه گورس ویپیو*درنای پشت گردن سفید
 خانواده یلوه ییانگونه ساروترورا آیرسیلوه بال سفید
 خانواده هوبرهگونه چلامیدوتیس اوندولاتا*هوبره
 (فقط جمعیت های شمال

غرب آفریقا)

گونه اوتیس تاردا*میش مرغ

(جمعیت های مرکزی اروپا)

- راسته آبچیک (سلیم)

سانان

خانواده سلیمیانگونه ونلوس گرگریوس* ۱۳خروس کولی شکم سیاه
 خانواده آبچکیانگونه کالیدریس کانیتوسنات قرمز
 ریوفا*

گونه نومنیوس بوره آلیس*گیلان شاه اسکیمو

گونه نومنیوسگیلان شاه خالدار

تنیوایرستریس*

گونه ترینگاه گاتیفیر*آبچیلک پاسبز نرماندی

گونه اورینورھینکوستلیله نوک قاشقی

پیگمئوس*

گونه ترینگیتستلیله سینه زرد

سابروفیکولیس*

خانواده کاکاییان گونه لاروس آتلاتیکوسکاکایی اولروگ

گونه لاروس آیودوینی*کاکایی آیودوینی

گونه لاروس لیوکوفتالاموس*کاکایی چشم سفید

گونه لاروس رلیکتوسکاکایی جان سخت

گونه لاروس سایوندرسیکاکایی سایوندرسی

گونه استرنابرنتینییکاکایی - چلچله دریایی

کاکل به سرچینی

خانواده آکهاگونه سینتلیبور آفوسمارولت ژاپنی

ویمیزیسیوم

- راسته طوطی سانان

خانواده طوطیانگونه برتوگریس پیرویتروسطوطی دم دراز گونه

خاکستری

- راسته گنجشک سانان

خانواده مگس گیرهایگونه آلتروروس ریزورا*مگس گیر دم عجیب

دنیاى جدید

گونه آلتروروس تریکالر*مگس گیر دم خروسی

خانواده چلچله ییانگونه هیروندو آتروکاروله*

خانواده مگس گیرانگونه آلروسفالوس گریسچکاوک نیزار

الدیس*»

گونه آکروسفالوسچکاوک آبی

پالئدیگولا*»

گونه زوترا گوتاتا*مگس گیر خاکی خالدار

خانواده زرد پرهیباگونه اسپروفیلا زلیچی*دانه خوار ناروسکی

گونه اسپروفیلا سینامومه*دانه خوار شاه بلوطی

گونه اسپروفیلا هیپوکروما*دانه خوار شاه بلوطی -

خاکستری

گونه اسپروفیلا پالوستریس*دانه خوار مردابی

خانواده سسک های دنیاگونه دندرایکا کایرتلندیسک کایرتلندی

جدید

خانواده پری شاهرخ هایگونه آگلائوس فلاوس*پرنده سیاه - زعفرانی

دنیای جدید

خانواده سهره های معمولیگونه سیرینوس سریاکاسسهره سوریه ای

- راسته لاکپشت سانانخزندگان

خانواده لاکپشت های سبزگونه چلونیا میداس*لاکپشت سبز

گونه کارتاکارتا*لاکپشت سرخ

گونه ارتموچلیسلاکپشت عقابی

ایمیریکی*»

گونه لپیدوچلیس کمپی*لاکپشت کمپی

گونه لپیدوچلیس اولیواسه*لاکپشت زیتونی

خانواده لاکپشت های چرمیگونه در موچلیسلاکپشت چرمی

کوریاسه*»

خانواده پلومدیوسایدگونه پودو کنمیس اکسپانسا*لاکپشت رودخانه آمریکایی

(فقط جمعیت‌های آمازون جنوبی)

(شمالی)

- راسته کروکودیل‌ها

خانواده گاویالیده‌گونه گاویالیس گنگتیکاسگاو یال هندی

رده ماهیان غضروفی

- راسته لامینیفرم‌های

خانواده سیتورینیده‌گونه ستورهینوسکوسه ماهی دهن گشاد

ماکسیموس*

خانواده لامینیده‌گونه کارچارودنکوسه ماهی سفید بزرگ

کارچاریاس*

رده آکتینوپتریجی

(شعاع باله‌ها)

- راسته طاس

ماهی‌سانان

خانواده طاس ماهیان‌گونه آکپنسراستریو* استروژن معمولی

- راسته سیلوریفوم‌ها

خانواده شیلبیده‌گونه پانگاسیانودون گیگاسگربه ماهی غول‌پیکر

پیوست (۲)

۱- گونه‌های مهاجر در این پیوست به صورت زیر نشان داده شده‌اند:

الف- با نام گونه یا زیرگونه، یا

ب- شامل کل گونه‌های مهاجری است که در طبقه بالاتر قرار دارند و یا این که

متعلق به بخشی از آن شناخته شده‌اند. مگر این که درجایی که به یک طبقه بالاتر از

گونه اشاره شده باشد، بدین معنی است که تمامی گونه‌های مهاجر آن طبقه از مفاد موافقتنامه برخوردار هستند.

۲- علامت اختصاری «اس.پی.پی» به دنبال نام خانواده یا جنس آمده است، دلالت بر کل گونه‌های مهاجر آن خانواده یا جنس دارد.

۳- سایر منابع متعلق به طبقه‌های بالاتر از گونه صرفاً به منظور دستیابی به اطلاعات و یا طبقه‌بندی می‌باشند.

۴- علامت اختصاری (اس.ال) مبین نام علمی است که به معنی عام مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۵- علامت ستاره (*) در مقابل نام گونه یا طبقه بالاتر قرار گرفته، مشخص‌کننده آن است که آن گونه یا جمعیت مجزایی از آن گونه و یا یک یا چندگونه از آن طبقه را دربرمی‌گیرد که در پیوست (۱) نیز گنجانده شده است.

- راسته خفاش‌هاپستانداران

خانواده رینولوفیده‌ماس.پی.پی.«فقط»

جمعیت‌های اروپایی)

خانواده و سپرتیلیونیده«اس.پی.پی.»(فقط

جمعیت‌های اروپایی)

گونه مینوپتروس شریبرسیخفاش بال خمیده بزرگ

(فقط جمعیت‌های آفریقایی و

اروپا)

خانواده خفاش‌های دم‌آزادگونه اتوموپس مارتی انسنی

(بدون دم) (مولوسیده)(فقط جمعیت‌های آفریقایی)

گونه تاداریدا تنیوتیسیخفاش دم‌آزاد اروپایی

خانواده پتروپدیده‌گونه ایدلون هلوم (فقطخفاش میوه- حصیررنگ

جمعیت‌های آفریقایی)

- راسته نهنگ‌ها

خانواده فیستریده‌گونه فیسترماکروسفالوس* نهنگ مولد

خانواده پلاتانیستیده‌زیرگونه پلاتانیستا گنگتیکادلفین رودخانه گنگ

خانواده پونتوپوریده‌گنگتیکا ۱۴۸

گونه پونتوپوریا بلینیولی* دلفین رودخانه لاپلاتا

خانواده اینیده‌گونه اینیاگنوفرنسیسدلفین رودخانه آمازون-

دلفین رودخانه صورتی

خانواده مونونتیده‌گونه دلفیناپتروس لئوکاسنهنگ سفید

گونه مونودن مونوسروسنارویل (لاشه مانند نهنگ)

خانواده پورپریزهاگونه فوکوانا فوکواندلفین دماغ گرد کوتاه

(جمعیت‌های شمال و دریای معمولی

بالتیک، جمعیت‌های شمالی

غرب آتلانتیک، جمعیت‌های

دریای سیاه

گونه فوکوانا اسپینیپینیسدلفین دماغ گرد کوتاه بر

میستر

گونه فوکوانا دیوپترکادلفین دماغ گرد کوتاه

عینکی

گونه نئوفوکاانا فووانایدسدلفین دماغ گرد کوتاه

بی‌باله پشتی

گونه فوکاانایدس دالدلفین دماغ گرد کوتاه دال

خانواده دلفین‌هاگونه سوزاچاینسیسدلفین گوژپشت- دلفین

سفید چینی

گونه سوزا تئوسزیدلفین گوژپشت آتلانتیک

گونه سوتالیا فلویاتیلیستوکوشی - دلفین

خاکستری

گونه لاگنورینچوسدلفین پوزه سفید

آلبیروستریس (فقط)

جمعیت‌های شمال و دریای

بالتیک)

گونه لاگنورینچوس اکیوتوسدلفین پهلو سفید آتلانتیک

(فقط جمعیت‌های شمال و

دریای بالتیک)

گونه لاگنورینچوسدلفین تیره

آبسکیورس

گونه لاگنورینچوسدلفین پیله

آسترالیس

گونه گرامپوس گریسئوسدلفین یونس

(فقط جمعیت‌های شمالی و

دریای بالتیک)

گونه تیورسیپوس آدیونکاسدلفین بینی بطری اقیانوس

(جمعیت‌های دریای آرافوراوهند

تیمور)

گونه تیورسیپوسدلفین بینی بطری

تورونکاتوس (جمعیت‌های

شمال و دریای بالتیک،

جمعیت‌های غرب مدیترانه،

- جمعیت‌های دریای سیاه)
گونه استنلا اتئواتا (جمعیت‌دلفین خالدار حاره‌ای
اقیانوس آرام حاره‌ای شرقی،
جمعیت‌های جنوب شرق
آسیا)
گونه استنلایانگپروستریسدلفین فراره
(جمعیت اقیانوس آرام
حاره‌ای شرقی، جمعیت‌های
جنوب شرق آسیا)
گونه استنلا کوئریلئوآلبادلفین راه‌راه
(جمعیت اقیانوس آرام
حاره‌ای شرقی، جمعیت
مدیترانه‌ای)
گونه دلفینوس دلفیس*دلفین معمولی
(جمعیت‌های شمال و دریای
بالتیک، جمعیت مدیترانه،
جمعیت دریای سیاه جمعیت
اقیانوس آرام حاره‌ای شرقی)
گونه لاگنودلفیس هسیدلفین فراسر
(جمعیت‌های آسیای جنوبی
شرقی)
گونه اورسالابروویروستریسدلفین رودخانه ایراودی
گونه سفالورینکاس کامرسونیدلفین کامرسون
(جمعیت آمریکای جنوبی)

- گونه سفالورینکاس اوتروپیدالفین سیاه
 گونه سفالورینکاسدلفین (کابیتان) هاویسید
 هاویسیدی
 گونه اورسینوس اورسانهنگ قاتل - اورسا - غول
 دریا
 گونه گلوپیسفالا ملاس (فقط نهنگ خلبان درازباله
 جمعیت های شمال و دریای
 بالتیک)
 خانواده زیفیدهگونه برادریتوس بایردینهنگ بینی بطری اقیانوس
 آرام شمالی
 گونه هیپروودون آمپولاتوسنهنگ کله بطری
 خانواده والهاگونه بالونپترابونارنسیسنهنگ راسو بوی جنوبگان
 گونه بالونپترا ادینهنگ بروودس معمولی -
 نهنگ مناطق حاره ای
 گونه بالونپترا بورآلیس* نهنگ خاکستری
 گونه بالونپترا فیسالوس* پشت باله دار نهنگ
 خانواده نئوبالنیدهگونه کاپره مارگیناتانهنگ کوتوله
 - راسته گوشتخواران
 خانواده اوتاریدهگونه آرکوسفالوس استرالیسوخوک آبی (سییل) خزدار
 آمریکای جنوبی
 گونه اوتاریافلاوسکنسشیر دریایی آمریکای جنوبی
 خانواده فکهاگونه فوکا ویتئولینافک معمولی
 (فقط جمعیت های بالتیک و دریای
 وادن)

گونه هالیچواروس گریپوسفک خاکستری

(فقط جمعیت‌های دریای

سیاه)

گونه موناکووسسییل (خوک آبی) راهب

مدیترانه‌ای

- راسته پرویسکیده

خانواده الفانتیدهگونه لوکسودونتا آفریکانافیل آفریقایی

- راسته گاوهای دریایی

خانواده دوگانگیدهگونه دوگانگ دوگاندوگانگ (بر گرفته از زبان

مالایابه معنای پری

دریایی)

خانواده گاوهای دریاییگونه تریچکاسماناتوسگاو دریایی

(جمعیت‌های بین هندوراس

و پاناما)

گونه تریچکاس سنگالنسیسگاو دریایی آفریقایی

گونه تریچکاس ایننونگیوس

- راسته فردسمان

خانواده اسب و الاگونه اوس همیونووسگورخر بزر- گرویی

(اس.ال) ۱۵

- راسته زوج سمانخانواده شترهاگونه ویکوگانا ویکوگانا

ویکوگانا

خانواده گوزن‌هازیر گونه سرووسالافوسگوزن قرمز دوکوهانه

باکتریانوس

خانواده گاوسانان

گونه اوریکس داماوریکس (غزال آفریقایی)

شاخ شمشیری - صحرائی

گونه غزاله غزاله (فقط آهوی کوهی

جمعیت‌های آسیایی)

گونه غزاله سابگوتوروزاغزال ایرانی - غزال دوم سیاه

گونه پروکاپرا گوتوروزاغزال مغولی - رزان

زیر گونه سالیگاتاتاریکاتاتاریکا آنتیلوب سالیگا

- راسته پنگوئن سانانپرندگان

پنگوئن هاگونه اسفنیسکاسپنچوئن هومبولتی

دمرسوس

- راسته غواص سانان

خانواده غواصیانگونه گاویاستلاتاغواص گلسرخ

(جمعیت‌های پالارکتیک

غربی)

زیر گونه گاویارکتیکارکتیکاغواص گلوسیاه ارکتیکا

زیر گونه گاویارکتیکاغواص گلوسیاه سوشکینی

سوشکینی

زیر گونه گاویایمیرایمرغواص بزرگ شمالی

(جمعیت شمال غرب اروپا)غواص معمولی

گونه گاویاآدامیغواص منقار سفید

(جمعیت‌های پالارکتیک

غربی)

- راسته کشیم سانان

خانواده کشیمیانزیر گونه پودیپس گیریسجناکشیم گردن سرخ

گیریسجنا

گونه پودیسیپس اوریتوسکشیم شاخدار

(جمعیت‌های پالارکتیک

غربی)

- راسته کبوتر

دریایی سانان

خانواده آلباتروس‌ها گونه دیومدا اکسولانوس‌آلباتروس سرگردان

گونه دیومدا اپوموفورا آلباتروس سلطنتی جنوبی

گونه دیومدا ایروراتا آلباتروس امواج

گونه دیومدا نیگریپسا آلباتروس پاسیاه

گونه دیومدا ایموتابیلیسا آلباتروس لایسان

گونه دیومدا ملانوفریسا آلباتروس پیشانی سیاه

گونه دیومدا بیولریا آلباتروس بیولر

گونه دیومدا کایوتا آلباتروس خجالتی

گونه دیومدا چلورورینچوسا آلباتروس دماغ زرد

آتلانتیک

گونه دیومدا چیریستوما آلباتروس سرخاکستری

گونه فوابتیریا فوسکا آلباتروس دوده‌ای

گونه فوابتیریا پالپیراتا آلباتروس شنل دوده‌ای

خانواده کبوتر دریایی‌ها گونه ماکرونکتس گیگانتوسمرغ طوفان غول‌پیکر

گونه ماکرونکتس هالیمرغ طوفان غول‌پیکر

شمالی (هالی)

گونه پروسلاریا سینرآمرغ طوفان خاکستری

گونه پروسلاریامرغ طوفان چانه سفید

آکوینوکتیالیس ۱۶

گونه پروسلاریا پارکیشونیمرغ طوفان سیاه

گونه پروسلاریا وستلندیکامرغ طوفان سرزمین غربی

- راسته پلیکانسانان

خانواده باکلانیاانگون فالارکوراکوراکسباکلان گلوسیه

نیگروگلاریس

گونه فالاکوراکوراکسباکلان کوچک

پیگمئس ۱۷ خانواده پلیکانها

گونه پلکانوس اونوکروتالوس* پلیکان سفید

(جمعیت‌های ناحیه

پالارکتیک غربی)

گونه پلکانوس کریسپوس* پلیکان خاکستری

- راسته لک‌لک‌سانانخانواده حواصیلیانزیرگونه بوتایوروس استلاریس

بوتیمار

استلاریس (جمعیت‌های

ناحیه پالارکتیک غربی)

زیرگونه ایکسوبریچوسبوتیمار کوچک

میتس میتس (جمعیت‌های

ناحیه پالارکتیک غربی)

گونه ایکسوبریچوس استورمیوتیمار کوتوله

گونه آردولا ریوفیونتریسحواصیل شکم خرمایی

گونه آردولا ایده* حواصیل سفید ماداگاسکار

گونه اگرتا ویناسیگولاگرت سنگی

زیرگونه کاسمرودیوس آلبوساگرت بزرگ

آلبوس (جمعیت‌های ناحیه

پالارکتیک غربی)

زیر گونه آردی پرپوره پرپوره حواصل ارغوانی

(جمعیت‌های زادآور در

پالارکتیک غربی)

گونه میستریا آبیسلک‌لک نوک زرد

گونه سیکانیا نیگرا لک سیاه

زیر گونه سیکانیا ایسکوپوسلک‌لک گردن پشمی

میکروسلیس

گونه سیکانیا سیکانیا لک سفید

خانواده اکراسیان گونه پلگادیس فالسینلوساکراس سیاه

گونه گرونیتیکوس ارا میتا* لک‌لک طاس شمالی

زیر گونه ترسکیورنیسلک‌لک مقدس

آتیوپیکس آتیوپیکس

گونه پلاتالیا آلبا (به جز کفچه نوک آفریقایی

جمعیت ماداگاسکار)

گونه پلاتالیا لئوکورودیا کفچه نوک معمولی

- راسته فلامینگوسانان

خانواده فلامینگویان «اس.پی.پی»

- راسته غازسانان

خانواده مرغابیان «اس.پی.پی»

- راسته شاهین سانان

خانواده لاشخورهای دنیای «اس.پی.پی»

جدید

خانواده عقاب ماهیگیرانگونه پانسیون هالیاییتوسعقاب ماهیگیر

خانواده قوشیان «اس.پی.پی»

خانواده شاهینیان «اس.پی.پی»

- راسته ماکیان سانان

خانواده قرقاول هازیرگونه کورتورنیکسبلدرچین

کورتورنیکس کورتورنیکس

- راسته درناسانان

خانواده یلوه بیانگونه پرزانا پرزانا یلوه خالدار

(جمعیت های زادآور در

پالارکتیک غربی)

زیرگونه پرزانا پاروا پاروایلوه کوچک

زیرگونه پرزانا پسیلا اینترمدیایلوه نوک سبز

زیرگونه فولیکا آترا آتراچنگر

(جمعیت های دریای سیاه و

مدیترانه)

گونه آنیگما تولیمناسیلوه راهراه

ماجینالیس

گونه کراکس کراکسیلوه حنایی

گونه ساروتروآبوهمیدو کرکی سینه راهراه

گونه ساروتروآ آیرس*دم کرکی بال سفید

خانواده درناها «اس.پی.پی»

خانواده هوبرهگونه چلامیدوتیس اوندولارتا*هویره

(فقط جمعیت های شمالی

غرب آفریقا)

گونه اوتیس تاردا*میش مرغ

(جمعیت‌های مرکزی اروپا)

- راسته آبچیلک (سلیم)

سانان

خانواده نوک خنجریان «اس.پی.پی»

خانواده سلی خرچنگ‌گونه دورماس آردئولاسلیم خرچنگ‌خوار

خواریان

خانواده چاخ لقیانگونه بورهینوس ادیسنموسچاخ لق

خانواده گلاریولیانگونه گلارئولاپراتینکولاکلاریول بال سرخ

گونه گلارئولانور ماندیگلادریول بال سیاه

گونه گلارئولا نوچالسیگگلاریول

خانواده سلیمیان «اس.پی.پی»

خانواده آبچیلیکان ۱۹ «اس.پی.پی»

خانواده کاکاییان ۲۰ گونه لاروس همپریچیکاکایی دودی

گونه لاروس لیوکوفتالاموس* کاکایی چشم سفید

گونه لاروس ایچتیاآتوسکاکایی بزرگ

(جمعیت آفریقا و غرب

اوراسیا)

گونه لاروس ملانوسفالوسکاکایی مدیترانه‌ای

گونه لاروس گنیکاکایی صورتی

گونه لاروس آیودوینی* کاکایی آیودوینی

گونه لاروس آرمنیکسکاکایی ارمنی

زیرگونه استرنانیلوپرستوی دریایی نوک

تیکانیلوتیکا (جمعیت‌های کاکایی)

- آفریقا و غرب اوراسیا)
 گونه استرناکاسپیا (جمعیتپرستوی دریای خزر
 آفریقا و غرب ارواسیا)
 گونه استرناکاسپیا (جمعیتپرستوی دریای سلطنتی
 آلبیدورسالیس
 گونه استرنابرجیپرستوی دریایی کاکلی
 بزرگ
 گونه استرنابینگالنسیپرستوی دریایی کاکلی
 (جمعیت آسیای جنوبکوچک
 غربی و آفریقا)
 زیرگونه استرنا سندویسنسیپرستوی دریای نوک زرد
 سندویسنسیس
 گونه استرنا دوگالی (جمعیتپرستوی دریایی گلگون
 آتلانتیک)
 زیرگونه استرناهیرونندوپرستوی دریایی معمولی
 هیرونندو (جمعیت های
 زادآورد در پالارکتیک غربی)
 گونه استرنا پارادایره (جمعیتپرستوی دریایی شمالگان
 آتلانتیک)
 گونه استرنا آلبیفر و نرپرستوی دریایی کوچک
 گونه استرنا ساندرسیپرستوی دریایی ساندرز
 گونه استرنا بالانارومپرستوی دریایی دامارا
 گونه استرنا رپرساپرستوی دریای گونه سفید
 زیرگونه چلیدونیا س نیگرنیگرپرستوی دریایی گونه سیاه

گونه چلیدونیا س لوکوپتروسپرستوی دریایی بال سفید
(جمعیت آفریقا و غرب
اوراسیا)

خانواده فریادکش هاگونه رینچوپسآب شکاف آفریقایی
فلاویروستریس
- راسته کبوترسانان

خانواده کبوتریانزیرگونه استرپتوپلیا تور تورقمری معمولی
تورتور
- راسته طوطی سانان

خانواده طوطیانگونه آمازونا توکوماناطوطی توکومان
- راسته سبزقباسانان

خانواده زنبور خواریانگونه مروپس آپیاسترزنبور خوار
خانواده سبزقبایانگونه کوراسیاس گارولوسسبزقا
- راسته گنجشک سانان

خانواده مگس گیران (اس.ال) «اس.پی.پی» *۲۱*

خانواده چلچله بیانگونه هیروندا آتروکاروله *چلچله آبی
خانواده مگس گیرهای دنیاگونه آلتروروس ریزورا *مگس گیر دم عجیب
جدید

گونه آلتروروس تریکالر *مگس گیر دو خروسی
گونه پزدوکلپتربیکسگنجشک در ادیتو دینلی
دینلیانوس

گونه پلیستیکتوسگنجشک تیرانت ریش دار
پکتورالیس پکتورالیس

خانواده زرد پرهییاگونه اسپروفیلا روفیکولیسدانه خوار گلوسیاه

گونه اسپیروفیلا زلیچی*دانه خوار ناروسکی
 گونه اسپیروفیلا سینامومه*دانه خوار شاه بلوطی
 گونه اسپیروفیلا هیپوکروما*دانه خوار شاه بلوطی -
 خاکستری

گونه اسپیروفیلا پالوستریس*دانه خوار مردابی
 خانواده ی پری شاهرخ هایگونه آگلانیوس فلاوس*پرنده سیاه- زعفرانی
 دنیای جدید

- راسته لاکپشت سانانخزندگان

خانواده لاکپشت های سبز «اس.پی.پی»

خانواده لاکپشت های چرمی «اس.پی.پی»

خانواده پلومدیوسایدگونه پودوکنمیس اکسپانسا*لاکپشت رودخانه آمریکای
 جنوبی

- راسته کروکودیل ها

خانواده کروکودیل هاگونه کروکودیلوس پرووسوسکروکودیل مصبی (آب شور)
 ماهی ها

رده ماهیان غضروفی

- راسته اورکتولویفرم ها

خانواده رینکودونتیدگونه رینکودون تیوسکوسه ماهی نهنگ نما

- راسته لامینیفرم ها

خانواده سیتورینیدگونه ستورهینوسکوسه ماهی دهن گشاد

ماکسیموس*

خانواده لامینیدگونه کارچارودونکوسه ماهی سفید بزرگ

کارچاریاس*

رده آکتینوپتریجس (شعاع)

باله‌ها)

- راسته طاس ماهی سانان

خانواده طاس ماهیانگونه هوسو هوسوفیل ماهی - بلوگا

گونه هوسو داریوکسفیل ماهی روسی - کالوگا

زیرگونه آکپینسر بازیطاس ماهی بری

بایکالنسیر

گونه آکپینسر فولوسکنسطاس ماهی دریاچه

گونه آکپینسر گوئلدنستادتیطاس ماهی روس - چالباش

گونه آکپینسر مدیروسترویسطاس ماهی سبز

گونه آکپینسر میکادوییطاس ماهی ساخالین

گونه آکپینسر ناککاریطاس ماهی دریای

آدریاتیک شیپ

گونه آکپینسر نودیوتریشیپ

گونه آکپینسر پرسیکسطاس ماهی ایرانی - قره

برون

گونه آکپینسر روتنوسطاس ماهی استرالیایی

(جمعیت دانوب)

گونه آکپینسر شرنکیطاس ماهی امور

گونه آکپینسر سینسیرطاس ماهی چینی

گونه آکپینسر استلاتوسازون برون - دراکول - تیرج

گونه آکپینسر استریو*طاس ماهی آلمانی -

استروژن معمولی

گونه بزودوسکافیرینچوسماهی پاروپوزه نمای بزرگ

کافمانیآمودریا

گونه بزودوسکافیرینچوسماهی پاروپوزه نمای کوچک

هرمانی آمودریا

گونه بزودوسکافیرینچوسماهی پاروپوزه نمای

فتشکنویسیردريا

گونه بزفوروس گلا دیوسماهی پارویی چینی

حشرات

- راسته پولک بالان

خانواده دانایدهگونه دانوس پلکسیپوسشاه پروانه

- ۱- بیشتر به عنوان خانواده بونجیده در لیست ثبت می شد.
- ۲- بیشتر در زیرگونه بالنا گلاشیالیس گلاشیالیس قرار می گرفت.
- ۳- بیشتر در زیرگونه بالنا گلاشیالیس گلاشیالیس قرار می گرفت.
- ۴- بیشتر به عنوان زیرگونه بالنا گلاشیالیس آسترالیس در لیست ثبت می شد.
- ۵- بیشتر به عنوان گونه لوترافلینا در لیست ثبت می شد.
- ۶- بیشتر به عنوان گونه لوتراپرووکاکس در لیست ثبت می شد.
- ۷- بیشتر به عنوان گونه پانترآ یونیکا در لیست ثبت می شد.
- ۸- راسته پینید پدیا هم اکنون در راسته گوشت خواران قرار می گیرد.
- ۹- بیشتر در گونه پترودروما فاپویگیا قرار می گرفت (اس.ال)
- ۱۰- بیشتر به عنوان گونه فوانیکوپاروس آندینوس در لیست ثبت می شد.
- ۱۱- بیشتر به عنوان گونه فوانیکوپاروس جامسی در لیست ثبت می شد.
- ۱۲- بیشتر در گونه آکیولا هلیاکاقرار می گرفت. (اس.ال)
- ۱۳- بیشتر به عنوان گونه چتوسیا گرگاریا در لیست ثبت می شد.
- ۱۴- بیشتر به عنوان پلاتانیستا گنگتیکا در لیست ثبت می شد.

- ۱۵- طبقه‌ای که در لیست ثبت شده است مجموعه کامل گونه «اکوس همیونوس» را شامل می‌شود که عبارتند از: ۳ گونه: اکوس همیونوس، اکوس انوگار، اکوس کیانگ.
- ۱۶- که این شامل زیرگونه پروسلاریا آکوینوکتیالیس کانسیپسیلاتا می‌شود که ابتدا صورت پروسلاریا کانسیپسیلاتا در لیست ثبت می‌شد.
- ۱۷- پیشتر به عنوان گونه فالاکوراکورا کس پیگما ائوس در لیست ثبت می‌شد.
- ۱۸- که این شامل گونه گروس ویرگو نیز می‌شود که پیشتر به عنوان خانواده فالاروپودیده در لیست ثبت می‌شد.
- ۲۰- خانواده استرنیده هم‌اکنون در خانواده کاکایی‌ها قرار می‌گیرد.
- ۲۱- که این شامل زیر خانواده سیلوینه می‌شود که پیشتر به عنوان خانواده سیلویده در لیست ثبت می‌شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقنامه، شامل مقدمه و بیست ماده و دو پیوست در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۶/۳/۳۰ به تأیید شورای نگهبان رسید.

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود به کنوانسیون بین‌المللی حفظ نباتات سازمان خواربار و کشاورزی جهان مورخ ۳ آوریل ۱۹۵۲ ملحق گردد و موافقتنامه مزبور را که مشتمل بر یک مقدمه و پانزده ماده و یک پیوست می‌باشد به موقع اجرا بگذارد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن کنوانسیون ضمیمه پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه‌شنبه ۱۳۵۱/۲/۲۶ در جلسه فوق‌العاده روز چهارشنبه هفتم تیرماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد

کنوانسیون بین‌المللی حفظ نباتات ۱۹۵۱

مقدمه:

دولت‌های متعهد با علم به سودمند بودن همکاری‌های بین‌المللی در مهار کردن آفات و بیماری‌های مربوط به نباتات و محصولات نباتی و جلوگیری از ورود و سرایت آنها در کشورهای خود همچنین به منظور ایجاد هماهنگی نزدیک به اقداماتی که برای نیل به این هدف لازم می‌باشد به شرح زیر موافقت می‌نمایند:

ماده ۱- هدف و مسئولیت

۱- به منظور ایجاد اقدامات همگانی و مؤثر در جلوگیری از ورود و شیوع آفات و بیماری‌های مربوط به نباتات و محصولات نباتی و تقویت اقدامات لازم برای مهار کردن آنها دولت‌های متعهد تعهد می‌نمایند که اقدامات قانونی - فنی و اداری را طبق مقررات این کنوانسیون و مقررات تکمیلی که به موجب ماده ۳ مورد توافق دول متعهد قرار گرفته است معمول دارند.

۲- هر دولت متعهد مسئولیت اجرای مقررات این کنوانسیون را در کشور خود

قبول می‌نماید.

ماده ۲- حدود فعالیت

۱- در این کنوانسیون مقصود از کلمه «نباتات» تمام نباتات زنده و قسمت‌های آنها منجمله بذور که دول متعهد نظارت در ورود آنها را طبق مفاد ماده ۶ کنوانسیون با صدور گواهی‌نامه بهداشت نباتی را طبق مفاد مواد ۴ و ۵ لازم تشخیص می‌دهند. همچنین مقصود از کلمات «محصولات نباتی» تمام محصولات غیرمصنوعی و نباتی الاصل است. منجمله بذوری که اصطلاح نباتی بر آنها ناظر نیست.

۲- دولت‌های متعهد می‌توانند مفاد این کنوانسیون را طوری تعمیم بدهند که شامل انبار- ظروف- وسایل حمل‌ونقل- لوازم بسته‌بندی و سایر وسایل مربوط اعم از خاک که در نقل و انتقال بین‌المللی نباتات و محصولات نباتی به کار برده می‌شود نیز گردد/

۳- این کنوانسیون بالاخص به آفات و بیماری‌های مهم که در معاملات بین‌المللی حائز اهمیت می‌باشند ناظر خواهد بود.

ماده ۳- قراردادهای تکمیلی

۱- سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد که از این پس به نام «فائو» نامیده خواهد شد می‌تواند با پیشنهاد هر یک از دولت‌های متعهد یا با صلاحدید خود موافقتنامه‌ها و مقررات تکمیلی را برای منطقه به خصوص و یا برای آفات و بیماری‌های به خصوص و یا برای نباتات و محصولات نباتی به خصوص و یا برای نقل و انتقال بین‌المللی نباتات و محصولات نباتی و یا به منظور تکمیل مفاد کنوانسیون که برای حل مسائل خاص جهت حفظ نباتات مورد احتیاج باشد وضع نماید.

۲- این‌گونه موافقتنامه‌های تکمیلی که بر طبق اساسنامه و مقررات فائو تدوین خواهد گردید از طرف دولت‌های متعهد باید به مورد اجراء گذارده شود.

ماده ۴- سازمان ملی برای حفظ نباتات

الف- دولت متعهد در اسرع وقت ممکن و در حدود توانایی خود باید سازمان رسمی ملی برای حفظ نباتات و انجام وظایف عمده زیر تشکیل دهد:

۱- نظارت بر نباتات زنده در مناطق کشت اعم از مزارع- خزانه‌ها- باغات و گلخانه‌ها و نظارت بر نباتات و محصولات نباتی در انبارها و نظارت در امور حمل‌ونقل به منظور تهیه گزارش در مورد بروز آفات و بیماری‌های نباتی و جلوگیری از سرایت آنها.

۲- معاینه نباتات و محصولات نباتی که مورد معاملات بین‌المللی قرار می‌گیرند و تا حد امکان معاینه کالاهای دیگر که احتمال می‌رود ناقل آفات و بیماری‌های نباتی و محصولات نباتی باشند. همچنین معاینه و نظارت بر هرگونه مؤسسات انبارداری و وسائل حمل‌ونقل نباتات و محصولات نباتی مورد استفاده در معاملات بین‌المللی به منظور جلوگیری از شیوع آفات و بیماری‌های نباتی و محصولات نباتی به خارج از کشور.

۳- ضدعفونی نمودن و سمپاشی نباتات و محصولات نباتی که مورد معاملات بین‌المللی قرار می‌گیرند همچنین ضدعفونی نمودن ظروف- انبارها و هرگونه وسائل نقلیه مربوط.

۴- صدور گواهینامه بهداشتی که از این پس به نام گواهینامه بهداشتی خوانده می‌شود دائر بر سالم بودن نباتات و محصولات نباتی با ذکر مبدأ آنها دائر بر سالم بودن نباتات و محصولات نباتی با ذکر مبدأ آنها.

ب- انتشار اطلاعات مربوط به نباتات و محصولات نباتی در داخل کشور و ارائه طریق مبارزه با آفات و بیماری‌ها برای از بین بردن آنها.

ج- انجام عملیات بررسی و تحقیقات در امور مربوط به حفظ نباتات. هر دولت متعهد موظف است گزارشی مربوط به سازمان ملی خود برای حفظ نباتات با تغییراتی که احتمالاً بعدها در آن داده خواهد شد برای مدیرکل فائو ارسال دارد مشارالیه این اطلاعات را به کلیه کشورهای متعهد تسلیم خواهد نمود.

ماده ۵- گواهینامه بهداشتی

۱- هر دولت متعهد ترتیب صدور گواهینامه بهداشتی را که با آیین‌نامه‌های حفظ نباتات سایر دول متعهد مطابقت داشته باشد به شرح زیر اتخاذ خواهد نمود:

الف- معاینه و صدور گواهینامه توسط یا تحت نظارت مقامات فنی با تجربه که دارای اطلاعات کامل و صحیح باشند به نحوی انجام خواهد شد تا در مورد ورود به کشورهای دیگر گواهینامه بهداشتی صادره مورد قبول و اطمینان مقامات مربوط قرار گیرد.

ب- گواهینامه مربوط به نباتاتی که برای غرس و یا تکثیر مورد احتیاج می‌باشد باید مانند فرم نمونه‌ای که پیوست به کنوانسیون می‌باشد تهیه گردد و متضمن اطلاعات دیگری که مورد تقاضای واردکننده است باشد. این فرم نمونه را نیز می‌توان برای گواهی سایر نباتات و محصولات نباتی به کار برد مگر این که از طرف کشور واردکننده تقاضای دیگری به عمل آمده باشد.

ج- متن گواهینامه نباید مخدوش و یا تغییر داده شده باشد.

۲- دولت‌های متعهدی که نباتات را برای غرس و یا تکثیر وارد می‌نمایند تعهد می‌نمایند تقاضای گواهینامه‌ای که مغایر با نمونه پیوست به کنوانسیون باشد ارائه ندهند.

ماده ۶- مقررات مربوط به واردات

۱- دولت‌های متعهد به منظور جلوگیری از ورود بیماری و آفت در کشور خود اختیارات کامل دارند که ورود نباتات و محصولات نباتی را تحت ضوابطی مجاز نمایند و در انجام این منظور حق خواهند داشت که:

الف- برای ورود نباتات و محصولات نباتی محدودیتی قائل گردند.

ب- از ورود بعضی نباتات و محصولات نباتی و یا قسمتی از آنها جلوگیری به عمل آورند.

ج- از بعضی نباتات و محصولات نباتی وارد شده معاینه به عمل آورده و در صورت لزوم آنها را تحت قرنطینه قرار دهند.

د- ضد عفونی نمودن و یا از بین بردن نباتات و محصولات نباتی مورد حمل و نقل و یا جلوگیری از ورود آنها.

۲- به منظور ممانعت هرچه کمتر از معاملات بین‌المللی کشورهای متعهد تقبل می‌نمایند مندرجات بند ۱ این ماده را با توجه به مقررات مجری دارند:

الف- دولت‌های متعهد نمی‌توانند به موجب مقررات داخلی خود مربوط به حفظ نباتات مبادرت به هیچ یک از اقدامات مندرج در بند ۱ این ماده بنمایند مگر این که اقدام مذکور از نظر بهداشت نباتات ضروری شناخته شود.

ب- اگر دولت متعهد برای ورود نباتات و محصولات نباتی محدودیت‌هایی در نظر بگیرد و یا برای ورود آنها شرایطی قائل گردد لازم است بلافاصله این محدودیت و شرایط را منتشر نموده و آنها را به اطلاعات مراکز حفظ نباتات سایر دولت‌های متعهد و فائو برساند.

ج- اگر دولت متعهدی قانونی برای جلوگیری از ورود پاره‌ای نباتات و محصولات نباتی تدوین نماید لزوماً باید به فوریت تصمیم مدلل خود را منتشر نموده و آن را به اطلاع سایر دولت‌های متعهد و فائو برساند.

د- اگر دولت متعهدی مایل باشد بعضی از نباتات و محصولات نباتی از طریق نقاط معینی وارد کشورش شود باید این نقاط را طوری انتخاب نماید که بدون جهت مانع معاملات بین‌المللی نگردد علاوه بر این دولت متعهد مذکور باید بلافاصله صورتی شامل نقاط مذکور را تهیه و آن را به مراکز حفظ نباتات سایر دولت‌های متعهد و فائو تسلیم نماید. محدودیت‌های مربوط به نقاط تعیین شده ورود فقط موقعی مجاز خواهد بود که نباتات و محصولات نباتی مربوط با گواهینامه بهداشتی همراه بوده و تحت معاینه و یا عملیات مخصوص قرار گیرد.

ه- هر گونه معاینه توسط مراکز حفظ نباتات یک دولت متعهد باید به فوریت و با در نظر گرفتن فسادپذیری نباتات مربوط صورت گیرد و اگر مشاهده شود که کالای

وارداتی در بعضی

جهات با شرایط قانونی کشور وارد کننده مطابقت نماید موضوع باید بلافاصله به استحضار کشور صادر کننده برسد. اگر تمام و یا قسمتی از کالا معدوم گردد بلافاصله یک صورت جلسه رسمی برای مرکز حفظ نباتات کشور صادرکننده ارسال خواهد شد. و- دولت‌های متعهد باید طوری اقدام نمایند که احتیاج به گواهینامه بهداشتی برای آن محصولات نباتی که جهت غرس مورد نیاز می‌باشد به حداقل تقلیل یابد مانند حبوبات- میوه- سبزیجات و انواع گل.

ز- دولت‌های متعهد برای مطالعه و بررسی انواع آفات و بیماری می‌تواند با اتخاذ تدابیر و احتیاط لازم به منظور جلوگیری از اشاعه آفات و بیماری نباتات و محصولات نباتی نباتات بیمار و آفت زده را وارد کشور خود نمایند.

۳- اقداماتی که در این ماده ذکر شده نباید درباره کالایی که به عنوان ترانزیت از کشوری می‌گذرد مورد استفاده قرار گیرد مگر این که این اقدام از نظر حمایت از محصولات داخلی خود آن کشور واجب و ضروری باشد.

ماده ۷- همکاری بین‌المللی

به منظور نیل به اهداف کنوانسیون حاضر- دولت‌های متعهد در حدود توانایی خود با یکدیگر همکاری خواهند نمود به خصوص در موارد زیر:

الف- دولت‌های متعهد، متعهد می‌شوند که به منظور تشکیل مرکز اطلاعات جهانی در کشور خود مربوط به بیماری‌ها و آفات نباتی با حداکثر استفاده از خدمات سازمان‌های موجود در این زمینه با فائو همکاری نمایند و از بدو تأسیس این مرکز اطلاعات زیر را مرتب و در فواصل معین در اختیار فائو قرار دهند:

- ۱- گزارش در مورد آغاز و شیوع آفات و بیماری‌های نباتات و محصولات نباتی که در حال حاضر و یا در آتیه خطرناک به نظر می‌رسند و حائز اهمیت اقتصادی می‌باشند.
- ۲- اطلاعات راجع به کشف طرق مؤثر مبارزه با آفات و بیماری‌های نباتات و محصولات نباتی.

ب- دولت‌های متعهد در حدود امکانات خود موافقت می‌نمایند که در مبارزه با آفات و بیماری‌های مهمی که محصولات نباتی را جدأ تهدید نموده و احتیاج به اقدام بین‌المللی دارد شرکت نمایند.

ماده ۸- سازمان منطقه‌ای حفظ نباتات

۱- دولت‌های متعهد، تعهد می‌نمایند که برای تأسیس سازمان‌های حفظ نباتات در حوزه‌های مناسب با یکدیگر همکاری نمایند.

۲- سازمان منطقه‌ای حفظ نباتات باید وظیفه هماهنگی را در منطقه مربوط انجام داده و برای نیل به اهداف کنوانسیون در فعالیت‌های گوناگون شرکت نماید.

ماده ۹- حل اختلاف

۱- اگر در تفسیر و یا اجرای مفاد کنوانسیون اختلافی بروز نماید و یا اگر دولت متعهدی تشخیص دهد که اقدام دولت متعهد دیگر برخلاف وظایفی است که طبق مفاد مواد ۵ و ۶ کنوانسیون به خصوص در مورد ممانعت و یا محدودیت ورود نباتات و محصولات نباتی به او محول شده است این دولت و یا دولت‌های متعهد ذینفع می‌توانند از مدیر کل فائو تقاضا نمایند که کمیته‌ای را برای رسیدگی به اختلاف موجود تعیین نماید.

۲- مدیرکل فائو پس از مشورت با دولت مربوط کمیته کارشناسی را که نمایندگان دول ذینفع نیز جزء آن خواهند بود تعیین و با توجه به اسناد و مدارکی که دول ذینفع ارائه خواهند داد به موضوع رسیدگی به عمل خواهد آمد. این کمیته نظریات خود را برای مدیرکل فائو ارسال و مشارالیه سپس آن را برای دول ذینفع و سایر دول متعهد ارسال خواهد نمود.

۳- دولت‌های متعهد موافقت می‌نمایند که نظریه کمیته هر چند که نافذ و لازم‌الاجرا نمی‌باشد لیکن در آینده بین دول متعهد مبنای مذاکره برای حل اختلاف موجود قرار خواهد گرفت.

۴- هزینه کمیته کارشناسان برعهده دولت‌های ذینفع خواهد بود.

ماده ۱۰- جانشین سازی موافقتنامه‌های قبلی

این کنوانسیون به کنوانسیون مورخ ۳ نوامبر ۱۸۸۱ به کنوانسیون اضافی که در تاریخ ۱۵ آوریل ۱۸۸۹ در برن به امضاء رسیده و کنوانسیون بین‌المللی حفظ نباتات که در تاریخ ۱۶ آوریل ۱۹۲۹ در رم به امضاء رسیده است خاتمه بخشیده و خود جانشین آنها می‌باشد.

ماده ۱۱- قلمرو اجرایی

۱- هر دولت متعهد می‌تواند در موقع تصویب و یا الحاق به کنوانسیون و یا هر موقع دیگر بعد از آن اظهارنامه‌ای برای مدیرکل فائو بفرستد مبنی بر این که مقررات کنوانسیون در کلیه اراضی و یا قسمتی از آن که دولت مذکور مسئولیت روابط بین‌المللی آن را به عهده دارد قابل اجرا می‌باشد. متن این اظهارنامه ۳۰ روز پس از دریافت توسط مدیرکل فائو نافذ خواهد بود. ۲- هر دولت متعهد که بر طبق بند ۱ این ماده اظهارنامه محدودیت ارضی را برای مدیرکل فائو می‌فرستد می‌تواند هر وقت که لازم بداند اظهارنامه دیگری که طی آن مفاد اظهارنامه قبلی تعدیل شده باشد برای مدیرکل فائو ارسال دارد اظهارنامه تعدیلی نیز ۳۰ روز پس از دریافت توسط مدیرکل فائو نافذ خواهد بود.

۳- مدیرکل فائو وصول این اظهارنامه‌ها را به تمام امضاکنندگان این کنوانسیون اطلاع خواهد داد.

ماده ۱۲- تصویب و الحاق

۱- این کنوانسیون تا اول ماه مه ۱۹۵۲ برای امضای کلیه دولت‌ها مفتوح خواهد بود و در اسرع وقت ممکن به تصویب خواهد رسید. اسناد مربوط به مصوبات نزد مدیرکل فائو نگهداری خواهد شد و مشارالیه تاریخ دریافت اسناد را به اطلاع دولت‌های امضاءکننده خواهد رسانید.

۲- همین که کنوانسیون بر طبق ماده ۱۴ لازم‌الاجرا گردید دولت‌های غیر متعهد نیز می‌توانند تقاضای الحاق به آن را بنمایند.

این عضویت با سپردن اسناد الحاق نزد مدیرکل فائو صورت پذیر می‌باشد و مشارالیه این امر را به اطلاع سایر اعضا امضاکننده خواهد رسانید.

ماده ۱۳- اصلاحات

۲- هر پیشنهاد اصلاحی در مورد کنوانسیون که از دولت متعهدی به مدیرکل فائو واصل می‌گردد در جلسه معمولی و یا در یک کنفرانس خصوصی فائو برای موافقت مطرح خواهد شد و اگر این پیشنهاد حاوی تغییرات مهم فنی و یا تعهدات بیشتری برای دولت‌های متعهد باشد موضوع قبل از طرح در جلسه معمولی و یا کنفرانس خصوصی توسط کمیته مشورتی کارشناسان فائو مورد مطالعه و بررسی قرار خواهد گرفت.

۳- هر پیشنهاد اصلاحی نباید دیرتر از تاریخ ارسال دستور جلسه کنفرانس مربوط به رسیدگی به موضوع توسط دبیرکل فائو در اختیار دولت‌های متعهد قرار گیرد.

۴- هر پیشنهاد اصلاحی باید به تصویب کنفرانس فائو رسیده و ۳۰ روز پس از تصویب آن به وسیله دوسوم دولت‌های متعهد لازم‌الاجرا می‌گردد اصلاحاتی که متضمن تعهدات جدید برای دولت‌های متعهد می‌باشد در مورد هر یک از آن دولت‌ها ۳۰ روز پس از پذیرش اصلاحیه مزبور توسط دولت مربوط لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۱۵- فسخ

۱- هر دولت متعهد می‌تواند هر موقع که بخواهد با تسلیم اخطاریه‌ای که به مدیرکل فائو کنوانسیون حاضر را فسخ نماید.

مدیرکل فائو بلافاصله موضوع را به اطلاع دولت‌های امضاکننده کنوانسیون خواهد رسانید.

۲- فسخ کنوانسیون یک سال پس از دریافت اخطاریه توسط مدیرکل فائو نافذ خواهد بود.

پیوست نمونه فرم گواهینامه بهداشت

خدمات حفظ نباتات

کشور شماره

بدین وسیله گواهی می‌شود که نباتات یا قسمت‌هایی از نباتات و یا محصولات نباتی که ذیلاً نام برده می‌شوند و یا نمونه‌های واقعی آنها در تاریخ. مورد آزمایش کامل توسط آقای.... که کارمند مجاز اداره می‌باشد قرار گرفته و به نظر ایشان عاری از هرگونه بیماری و آفت مضر می‌باشند بنابراین محموله فوق با تمام مقررات بهداشتی کشور وارد کننده که در اطلاعیه‌های مربوط منتشر شده است مطابقت می‌نماید.

تدخین یا ضد عفونی کردن محموله (در صورتی که مقررات کشور واردکننده ایجاب نماید).

در تاریخ.... عملی که انجام شده

مدتی که عمل روی کالا انجام شده.... مواد شیمیایی که به مصرف رسیده است.

عطف به مقررات مربوط.

تاریخ.....۱۳

امضاء.... سمت... مهر اداره

شرح کالای فرستاده شده

نام و نشانی صادرکننده

نام و نشانی تحویل گیرنده

تعداد و مشخصات بسته‌ها

علامت مشخص کننده

مبدأ (اگر مورد تقاضای واردکننده باشد)

وسیله حمل و نقل

مقصد

مقدار و نام محصول

نام علمی گیاه (اگر مورد تقاضای واردکننده باشد)

کنوانسیون فوق مشتمل بر یک مقدمه و پانزده ماده و یک پیوست منضم به قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون بین‌المللی حفظ نباتات می‌باشد.

۳۵- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون کمک‌رسانی به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی و کنوانسیون اعلام فوری حادثه هسته‌ای

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون «کمک‌رسانی به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی» و کنوانسیون «اعلام فوری حادثه هسته‌ای» به شرح پیوست با لحاظ شرایط زیر ملحق گردد و اسناد مربوط را تسلیم نماید:

۱- اعلام مصونیت و معافیت مالیاتی و خودداری از اقامه دعوا و سایر موارد مندرج در بندهای (۲) و (۳) ماده (۸) و بند (۲) ماده (۱) کنوانسیون «کمک‌رسانی به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی» برای جمهوری اسلامی ایران لازم‌الرعایه نمی‌باشد.

هیأت وزیران می‌تواند در صورت صلاحدید به طور موردی، در اعمال بند (۱۰) ماده (۸) و بند (۶) ماده (۱۰)، اعلام انصراف نماید.

۲- حل اختلاف موضوع بند(۲) ماده (۱۳) کنوانسیون «کمک‌رسانی به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی» و بند (۲) ماده (۱۱) کنوانسیون «اعلام فوری حادثه هسته‌ای» برای جمهوری اسلامی ایران لازم‌الرعايه نمی‌باشد.

هیأت دولت می‌تواند در مواردی که به صورت موردی ارجاع به داوری هنگام بروز اختلاف به مصلحت باشد با رعایت مقررات داخلی اقدام نماید.

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

کنوانسیون اعلام فوری حادثه هسته‌ای

دولت‌های عضو این کنوانسیون،

با علم به این‌که فعالیت‌های هسته‌ای در قلمرو تعدادی از دولت‌ها در حال انجام می‌باشد، با توجه به این‌که اقدام گسترده‌ای جهت تضمین ایمنی سطح بالای فعالیت‌های هسته‌ای به منظور پیشگیری از حوادث هسته‌ای و کاهش اثرات چنین حوادثی در صورت وقوع، انجام پذیرفته و همچنان ادامه دارد،

با علاقه به تحکیم همکاری‌های وسیع‌تر بین‌المللی در راستای توسعه و استفاده از انرژی هسته‌ای توأم با ایمنی.

با اعتقاد به ضرورت فراهم نمودن اطلاعات مربوط در خصوص حوادث هسته‌ای برای دولت‌ها در کوتاه‌ترین زمان ممکن به منظور کاهش اثرات رادیولوژیکی در ماورای مرزها، و با توجه به سودمندی توافق‌های دوجانبه و چندجانبه پیرامون تبادل اطلاعات در این زمینه، به شرح زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱- حدود اجراء

۱- این کنوانسیون در صورت وقوع هر حادثه‌ای که دربرگیرنده تأسیسات یا فعالیت‌های یک دولت عضو یا اشخاص حقیقی و حقوقی تحت صلاحیت یا کنترل آن موضوع بند(۲) زیر، که موادرادیواکتیو از آنها منتشر گردد یا احتمال انتشار آن وجود

داشته باشد و چنین حادثه‌ای منجر به انتشار مواد مزبور در ماورای مرزهای بین‌المللی گردیده و یا احتمالاً به آن منجر گردد و این امر برای دولت دیگر از نظر ایمنی رادیولوژیکی حائز اهمیت باشد، اجراء می‌شود.

۲- تأسیسات و فعالیت‌های موضوع بند(۱) به شرح زیر می‌باشند:

الف- هر رآکتور هسته‌ای در هر محل که واقع شده باشد،

ب- هرگونه تأسیسات چرخه سوخت هسته‌ای.

پ- هرگونه تأسیسات پسمانداری مواد رادیواکتیو،

ت- حمل و نقل و نگهداری سوخت‌های هسته‌ای یا پسماندهای رادیواکتیو،

ث- تولید، استفاده، نگهداری، واگذاری و حمل و نقل رادیو ایزوتوپ‌ها برای اهداف

کشاورزی، صنعتی، پزشکی، علمی و تحقیقاتی، و

ج- استفاده از رادیو ایزوتوپ‌ها برای تولید برق جهت اهداف فضایی.

ماده ۲- اعلام و اطلاع

در صورت وقوع حادثه مشروح در ماده (۱)، (که از این پس «حادثه هسته‌ای» نامیده

می‌شود) دولت عضو موضوع ماده مذکور باید:

الف- بی‌درنگ از طریق آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (که از این پس «آژانس»

نامیده می‌شود) یا به طور مستقیم، دولت‌هایی را که از نظر فیزیکی به‌گونه‌ای که در ماده

(۱) مشخص

شده تحت تأثیر قرار گرفته یا احتمالاً تحت تأثیر قرار خواهند گرفت و نیز آژانس

را از حادثه هسته‌ای، ماهیت و زمان وقوع و محل دقیق آن در صورت اقتضاء مطلع

نماید، و

ب- بی‌درنگ دولت‌های موضوع بند (الف) را به طور مستقیم یا از طریق آژانس و

نیز خود آژانس را از اطلاعات موجود در رابطه با کاهش اثرات رادیولوژیکی در آن

کشورها به گونه‌ای که در ماده (۵) مشخص شده، آگاه نماید.

ماده ۳- سایر حوادث هسته‌ای

از نظر کاهش اثرات رادیولوژیکی، دولت‌های عضو می‌توانند وقوع حوادث هسته‌ای غیر از حوادث مشروح در ماده (۱) را نیز اعلام نمایند.

ماده ۴- وظایف آژانس

آژانس باید:

الف- بی‌درنگ دولت‌های عضو و دولت‌های عضو آژانس و سایر دولت‌هایی را که از نظر فیزیکی به گونه‌ای که در ماده (۱) مشخص شده تحت تأثیر قرار گرفته یا احتمالاً تحت تأثیر قرار خواهند گرفت و سازمان‌های بین‌الدولی بین‌المللی ذیربط (که از این پس «سازمان‌های بین‌المللی» نامیده می‌شوند) را به موجب بند (الف) ماده (۲) از دریافت اعلامیه مطلع نماید، و

ب- اطلاعات دریافتی به موجب بند (ب) ماده (۲) را بنا به تقاضای بی‌درنگ در اختیار هر یک از دولت‌های عضو، دولت‌های عضو آژانس یا سازمان بین‌المللی ذیربط قرار دهد.

ماده ۵- اطلاعات قابل ارائه

۱- اطلاعاتی که به موجب بند (ب) ماده (۲) ارائه می‌گردد باید شامل اطلاعات زیر که در آن موقع در دسترس دولت اعلام‌کننده است، باشد:

الف- زمان، محل دقیق در صورت اقتضاء و ماهیت حادثه هسته‌ای،

ب- تأسیسات یا فعالیت مربوط،

پ- علت احتمالی یا حتمی و گسترش قابل پیش‌بینی حادثه هسته‌ای در ارتباط با

انتشار مواد رادیواکتیو در ماورای مرزها،

ت- خصوصیات کلی انتشار رادیواکتیو از جمله، تا حدی که عملی و مقتضی باشد،

ماهیت، حالت احتمالی فیزیکی و شیمیایی و مقدار، ترکیب و ارتفاع مؤثر انتشار رادیواکتیو،

ث- اطلاعات مربوط به شرایط جوی و آبی فعلی و آتی که برای پیش‌بینی انتشار

مواد رادیواکتیو در ماورای مرزها لازم است،

- ج- نتایج کنترل محیطی در رابطه با انتشار مواد رادیواکتیو در ماورای مرزها،
- چ- اقدامات به عمل آمده یا برنامه ریزی شده برای حفاظت محیط خارج از پایگاه
- ح- عملکرد پیش‌بینی شده انتشار رادیواکتیو در طول زمان.
- ۲- اطلاعات مزبور در فواصل مناسب به وسیله اطلاعات بیشتری در مورد روند وضعیت اضطراری از جمله اتمام واقعی یا پیش‌بینی شده آن، تکمیل می‌گردد.
- ۳- اطلاعات دریافتی به موجب بند (ب) ماده (۲) بدون محدودیت قابل استفاده است مگر در مواردی که چنین اطلاعاتی به طور محرمانه از سوی دولت عضو ارائه گردیده باشد.
- ماده ۶- مشاوره
- دولت عضو که اطلاعاتی را به موجب بند (ب) ماده (۲) ارائه می‌نماید، تا حدی که به طور معقول عملی باشد با فوریت به تقاضای مشورت و یا اطلاعات بیشتری که از سوی دولت عضو تحت تأثیر قرار گرفته، درخواست گردیده از نظر کاهش اثرات رادیولوژیکی در دولت مزبور پاسخ خواهد داد.
- ماده ۷- مقام‌های صالح و مراکز تماس
- ۱- هر دولت عضو به طور مستقیم یا از طریق آژانس، مقام‌های صالح خود و مرکز تماسی را که مسئول صدور و دریافت اعلامیه و اطلاعات موضوع ماده (۲) می‌باشند به آژانس و سایر دولت‌های عضو اعلام خواهد نمود. مراکز تماس یاد شده و کانون مرکزی در آژانس به طور پیوسته در دسترس خواهند بود.
- ۲- هر دولت عضو بی‌درنگ آژانس را از هرگونه تغییراتی که ممکن است در اطلاعات موضوع بند (۱) رخ دهد، آگاه خواهد نمود.
- ۳- آژانس فهرست مقام‌های ملی و مراکز تماس مزبور و نیز مراکز تماس سازمان‌های بین‌المللی ذیربط را با جدیدترین تغییرات آن نگاهداری نموده، در اختیار دولت‌های عضو و دولت‌های عضو آژانس و سازمان‌های بین‌المللی ذیربط قرار خواهد داد.

ماده ۸- کمک به دولت‌های عضو

آژانس طبق اساسنامه خود و بنا به درخواست دولت عضوی که خود دارای فعالیت هسته‌ای نبوده لیکن با یک دولت غیرعضو دارای برنامه هسته‌ای فعال هم‌مرز باشد، بررسی‌هایی را پیرامون امکان ایجاد و اجرای نظام کنترل تشعشع به منظور تسهیل دستیابی به اهداف این کنوانسیون انجام خواهد داد.

ماده ۹- موافقتنامه‌های دوجانبه یا چندجانبه

دولت‌های عضو در راه پیشبرد منافع مشترک خود می‌توانند در صورتی که مقتضی بدانند موافقتنامه‌های دوجانبه یا چندجانبه‌ای را در رابطه با موضوع این کنوانسیون منعقد نمایند.

ماده ۱۰- ارتباط با سایر موافقتنامه‌های بین‌المللی

این کنوانسیون به حقوق و تعهدات متقابل دولت‌های عضو به موجب موافقتنامه‌های بین‌المللی موجود که به مسائل تحت پوشش این کنوانسیون مربوط می‌گردد یا به موجب موافقتنامه‌های بین‌المللی آتی که طبق موضوع و هدف این کنوانسیون منعقد خواهد شد، خللی وارد نمی‌سازد.

ماده ۱۱- حل و فصل اختلافات

۱- در صورت بروز اختلاف بین دولت‌های عضو یا بین یک دولت عضو و آژانس در رابطه با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون، طرف‌های اختلاف به منظور حل و فصل آن از طریق مذاکره یا هر طریق مسالمت‌آمیز دیگری که برای حل اختلاف مورد قبول آنها باشد، با یکدیگر مشورت خواهند نمود.

۲- چنانچه اختلافی از این قبیل بین دولت‌های عضو ظرف یک سال از تاریخ تقاضای مشورت به موجب بند (۱) قابل حل و فصل نباشد، بنا به تقاضای هر یک از طرف‌ها، اختلاف مزبور به داوری و یا دیوان بین‌المللی دادگستری برای تصمیم‌گیری ارجاع خواهد گردید، در صورتی که اختلافی به داوری ارجاع گردد اگر ظرف شش ماه

از تاریخ تقاضا، طرف‌های اختلاف قادر به توافق در مورد ترکیب هیأت داوری نگردند، هر یک از آنها می‌تواند از رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری یا دبیرکل سازمان ملل متحد درخواست تعیین یک یا چند داور را بنماید. در مواردی که تقاضای متعارضی از سوی طرف‌های اختلاف ارسال گردد، تقاضایی که به دبیرکل سازمان ملل متحد تقدیم گردیده، دارای اولویت خواهد بود.

۳- هر دولتی می‌تواند به هنگام امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون، اعلام کند که خود را ملزم به رعایت یک یا هر دو روش حل اختلاف که در بند (۲) پیش‌بینی گردیده است، نمی‌داند. سایر دولت‌های عضو ملزم به رعایت تشریفات حل اختلاف پیش‌بینی شده در بند (۲) در ارتباط با دولت عضوی که اعلامیه مزبور برای آن معتبر و مجری است نخواهند بود.

۴- دولت عضوی که اعلامیه‌ای طبق بند (۳) صادر نموده است می‌تواند در هر موقع انصراف از آن را به «امین اسناد» اعلام نماید.

ماده ۱۲- قابلیت اجرا

۱- این کنوانسیون برای امضای کلیه دولت‌ها و نامیبیا به نمایندگی شورای سازمان ملل متحد برای نامیبیا، در دفتر مرکزی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین و دفتر مرکزی سازمان ملل متحد در نیویورک به ترتیب از (۲۶) سپتامبر و (۶) اکتبر ۱۹۸۶ میلادی برابر با (۴) و (۱) مهر ماه ۱۳۶۵ هجری شمسی به مدت دوازده ماه یا تا زمان لازم‌الاجرا شدن آن، هر کدام از

مدت‌ها که طولانی‌تر باشد، مفتوح خواهد بود.

۲- هر یک از دولت‌ها و نامیبیا به نمایندگی شورای سازمان ملل متحد برای نامیبیا، می‌توانند رضایت خود را نسبت به متعهد شدن به این کنوانسیون، از طریق امضاء یا تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب پس از امضای مشروط به تنفیذ، پذیرش، یا تصویب یا از طریق تودیع سند الحاق، اعلام نمایند. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد «امین اسناد» تودیع خواهد گردید.

۳- این کنوانسیون سی روز پس از اعلام رضایت سه دولت نسبت به متعهد شدن به آن، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۴- برای هر دولتی که رضایت خود را نسبت به متعهد شدن به این کنوانسیون بعد از لازم‌الاجرا شدن آن اعلام می‌دارد، این کنوانسیون سی‌روز پس از تاریخ اعلام رضایت، برای آن دولت لازم‌الاجرا خواهد شد.

۵-

الف- این کنوانسیون برای الحاق سازمان‌های بین‌المللی و سازمان‌های اتحاد منطقه‌ای که از سوی دولت‌های حاکم تشکیل گردیده و برای مذاکره، انعقاد و اجرای موافقتنامه‌های بین‌المللی در مورد مسائل تحت پوشش این کنوانسیون ذی‌صلاح می‌باشد، به نحوی که در این ماده مقرر گردیده است، مفتوح خواهد بود.

ب- سازمان‌های مزبور در مواردی که در حیطه صلاحیت آنها می‌باشد، حقوق و تعهداتی را که این کنوانسیون برای دولت‌های عضو قائل گردیده است، از سوی خود اعمال و اجرا خواهند نمود.

پ- سازمان مزبور به هنگام سپردن سند الحاق، یا اعلامیه‌ای حاکی از حدود صلاحیت خود را در مورد مسائل تحت پوشش این کنوانسیون برای «امین اسناد» ارسال نماید.

ت- سازمان یاد شده دارای حق رأی، اضافه بر آنچه دولت‌های عضو از آن برخوردار هستند، نخواهد بود.

ماده ۱۳- اجرای موقت

هر دولتی می‌تواند پس از امضاء یا در تاریخ دیرتری قبل از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون در مورد آن دولت، اعلام نماید که به طور موقت آن را اجرا خواهد نمود.

ماده ۱۴- اصلاحیه‌ها

۱- هر دولت عضو می‌تواند اصلاحیه‌هایی را در مورد این کنوانسیون پیشنهاد نماید. اصلاحیه پیشنهادی به «امین اسناد» تسلیم می‌گردد و او به فوریت آن را بین کلیه دولت‌های عضو

توزیع خواهد نمود.

۲- چنانچه اکثریت دولت‌های عضو تقاضای برگزاری اجلاسی را برای بررسی اصلاحیه‌های پیشنهادی بنمایند، «امین اسناد» همگی دولت‌های عضو را به حضور در چنین اجلاسی که نباید زودتر از سی روز پس از انتشار دعوتنامه برپا گردد، فراخواهد خواند. هرگونه اصلاحیه‌ای که در اجلاس به تصویب اکثریت دوسوم تمام دولت‌های عضو برسد در پروتکلی منعکس می‌گردد که برای امضای همه دولت‌های عضو در وین و نیویورک مفتوح خواهد بود.

۳- پروتکل یاد شده سی روز پس از اعلام رضایت سه دولت نسبت به متعهد شدن به آن لازم‌الاجرا خواهد شد. برای هر دولتی که رضایت نسبت به متعهد شدن به پروتکل را پس از لازم‌الاجرا شدن آن اعلام کند، پروتکل مزبور سی روز پس از تاریخ اعلام رضایت، لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۱۵- کناره‌گیری

۱- هر دولت عضو می‌تواند با اطلاعیه کتبی به «امین اسناد» از این کنوانسیون کناره‌گیری نماید.

۲- کناره‌گیری یک سال پس از تاریخی که «امین اسناد» اطلاعیه مربوط را دریافت نماید قابل اجرا خواهد شد.

ماده ۱۶- امین اسناد

۱- دبیرکل آژانس «امین اسناد» این کنوانسیون خواهد بود.

۲- دبیرکل آژانس تمامی دولت‌های عضو و سایر دولت‌ها را بی‌درنگ از موارد زیر

آگاه خواهد نمود:

الف- امضای این کنوانسیون یا هر پروتکل اصلاحی،

ب- تودیع هر سند تنفيذ، پذیرش، تصویب یا الحاق که مربوط به این کنوانسیون یا هر پروتکل اصلاحی باشد،

پ- هر اعلامیه یا انصراف از آن طبق ماده (۱۱)،

ت- هر اعلامیه اجرای موقت این کنوانسیون طبق ماده (۱۳)،

ث- لازم الاجرا شدن این کنوانسیون و هر اصلاحیه آن، و

ج- هرگونه کناره‌گیری انجام شده به موجب ماده (۱۵)

ماده ۱۷- اعتبار متون و نسخه‌های مصدق

نسخه اصلی این کنوانسیون که اعتبار متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی آن برابر است، نزد دبیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تودیع خواهد شد و او

نسخه‌های مصدق آن را به دولت‌های عضو سایر دولت‌ها ارسال خواهد نمود.

در تأیید مراتب فوق، امضاءکنندگان زیر که به نحو مقتضی مجاز شده‌اند این کنوانسیون را که برای امضاء به گونه پیش‌بینی شده در بند (۱) ماده (۱۲) مفتوح می‌باشد، امضاء نموده‌اند.

این کنوانسیون در اجلاس ویژه کنفرانس عمومی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین به تاریخ بیست و ششم سپتامبر یکهزار و نهصد و هشتاد و شش میلادی (۱۳۶۵/۷/۴ هجری شمسی) به تصویب رسید.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون کمک‌رسانی به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی

دولت‌های عضو این کنوانسیون،

با علم به این که فعالیت‌های هسته‌ای در قلمرو تعدادی از دولت‌ها در حال انجام

است،

با توجه به این که اقدامات گسترده‌ای جهت تضمین ایمنی سطح بالای فعالیت‌های هسته‌ای به منظور پیشگیری از حوادث هسته‌ای و کاهش اثرات آن در صورت وقوع، انجام پذیرفته و همچنان ادامه دارد،

با علاقه به تحکیم همکاری‌های وسیع‌تر بین‌المللی در راستای توسعه و استفاده از انرژی هسته‌ای توأم با ایمنی، با اعتقاد به ضرورت وجود یک چارچوب بین‌المللی جهت تسهیل کمک‌رسانی فوری به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی به منظور کاهش اثرات آن، با توجه به سودمندی توافق‌های دوجانبه یا چند جانبه پیرامون مساعدت‌های متقابل در این زمینه، و با عنایت به فعالیت‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در تنظیم رهنمودهایی برای ترتیبات کمک‌رسانی فوری متقابل در رابطه با حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی، به شرح زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱- مقررات کلی

۱- دولت‌های عضو طبق مفاد این کنوانسیون به منظور تسهیل کمک‌رسانی فوری به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی برای کاهش آثار آن و محافظت از جان و مال و محیط‌زیست در مقابل اثرات انتشار مواد رادیواکتیو، متقابلاً با یکدیگر و با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (که از این پس «آژانس» نامیده می‌شود) همکاری خواهند نمود.

۲- به منظور تسهیل همکاری مزبور، دولت‌های عضو می‌توانند در مورد ترتیبات دوجانبه یا چند جانبه یا در صورت اقتضا تلفیقی از آنها جهت جلوگیری یا کاهش صدمات و خساراتی که

ممکن است به هنگام حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی، به وجود آید، توافق نمایند.

۳- دولت‌های عضو از آژانس درخواست می‌نمایند که در چارچوب اساسنامه خود، حداکثر تلاش خود را طبق مفاد این کنوانسیون به منظور پیشبرد، حمایت و تسهیل

همکاری بین دولت‌های عضو که در این کنوانسیون پیش‌بینی گردیده است، مبذول دارد.

ماده ۲- کمک‌رسانی

۱- چنان‌چه دولت عضوی به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی نیاز به کمک داشته باشد اعم از آن که منشاء چنین حادثه یا فوریتی در حیطه قلمرو، صلاحیت یا کنترل آن دولت باشد یا نباشد، دولت مزبور می‌تواند از هر دولت عضو دیگر به طور مستقیم یا از طریق آژانس و نیز از آژانس یا در صورت اقتضاء از سایر سازمان‌های بین‌الدولی بین‌المللی (که از این پس «سازمان‌های بین‌المللی» نامیده می‌شوند) تقاضای کمک نماید.

۲- دولت عضوی که درخواست کمک می‌کند باید میزان و نوع کمک مورد نیاز را مشخص نموده و در صورت امکان اطلاعات لازم را در اختیار دولت کمک رساننده قرار دهد تا دولت مزبور بتواند میزان توانایی خود را در انجام این تقاضا تعیین نماید. چنان‌چه تعیین میزان و نوع کمک مورد نیاز برای دولت متقاضی مقدور نباشد، دولت کمک رساننده و دولت‌های متقاضی با مشورت یکدیگر در مورد میزان و نوع کمک لازم تصمیم‌گیری خواهند نمود.

۳- هر دولت عضوی که از آن تقاضای کمک می‌شود بی‌درنگ در این مورد اتخاذ تصمیم نموده و به طور مستقیم یا از طریق آژانس موقعیت خود را از نظر امکان کمک‌رسانی لازم و حدود و شرایط ارائه چنین کمکی به دولت متقاضی اعلام خواهد نمود.

۴- دولت‌های عضو در حدود توانایی‌های خود، کارشناسان، تجهیزات و موادی را که قادر به فراهم نمودن آن برای کمک‌رسانی به سایر دولت‌های عضو به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی می‌باشند و همچنین شرایط کمک‌رسانی به ویژه شرایط مالی که تحت آنها کمک‌رسانی امکان‌پذیر است، تعیین و به آژانس اعلام خواهد نمود.

۵- هر دولت عضوی می‌تواند در رابطه با معالجات پزشکی یا اسکان مجدد موقت مردم درگیر در حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی در قلمرو دولت عضو دیگر تقاضای کمک نماید.

۶- آژانس طبق اساسنامه خود و به نحو مقرر در این کنوانسیون به تقاضای کمک‌رسانی دولت عضو یا دولت عضو آژانس به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی از راه‌های زیر پاسخ خواهد داد:

الف- فراهم نمودن و تخصیص منابع مالی مناسب برای این منظور،

ب- ارسال فوری تقاضا به سایر دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی که طبق اطلاعات آژانس ممکن است منابع لازم را در اختیار داشته باشند، و

پ- هماهنگ نمودن کمک در سطح بین‌المللی که ممکن است به این صورت فراهم گردد مشروط بر آن که دولت متقاضی چنین تقاضایی نموده باشد.

ماده ۳- رهبری و کنترل کمک‌رسانی

جز در مواردی که به نحو دیگری توافق شده باشد:

الف- مسئولیت رهبری، کنترل، هماهنگی و نظارت کلی بر کمک‌رسانی به عهده دولت متقاضی در قلمرو خویش می‌باشد، دولت کمک‌رساننده، در مواردی که کمک‌رسانی مستلزم وجود کارکنان باشد، با مشورت دولت متقاضی شخص مسئول را تعیین و فرد مزبور بی‌درنگ، نظارت عملیات خود را بر روی کارکنان و تجهیزات مورد تدارک اعمال می‌نماید. شخص منصوب، نظارت خود را با همکاری مقام‌های ذیربط دولت متقاضی انجام خواهد داد.

ب- دولت متقاضی در حد مقدمات خود، تسهیلات و خدمات محلی را برای اجرای مناسب و مؤثر کمک‌رسانی فراهم خواهد ساخت. همچنین حفاظت کارکنان، تجهیزات و موادی را که به وسیله یا از سوی دولت کمک‌رساننده به این منظور وارد قلمرو آن گردیده است، تضمین خواهد نمود.

پ- مالکیت تجهیزات و موادی که هر یک از طرف‌ها در طول دوره‌های کمک‌رسانی فراهم می‌نمایند به قوت خود باقی خواهد ماند و استرداد آنها تضمین می‌گردد.

ت- دولت عضو کمک رساننده در پاسخ به درخواست موضوع بند (۵) ماده (۲) امر کمک‌رسانی را در قلمرو خود هماهنگ خواهد نمود.

ماده ۴- مقام‌های صالح و مراکز تماس

۱- هر یک از دولت‌های عضو به طور مستقیم یا از طریق آژانس، مقام‌های صالح و مرکز تماسی را که مجاز به ارسال و دریافت تقاضاها و یا قبول پیشنهادهای کمک‌رسانی می‌باشند، به آژانس و سایر دولت‌های عضو اعلام خواهد نمود. مراکز تماس مزبور و کانون مرکزی در آژانس به طور مداوم در دسترس خواهند بود.

۲- هر دولت عضو بی‌درنگ آژانس را از هرگونه تغییراتی که ممکن است در اطلاعات موضوع بند (۱) رخ دهد، آگاه خواهد نمود.

۳- آژانس به طور مرتب و سریع اطلاعات موضوع بندهای (۱) و (۲) را در اختیار دولت‌های عضو، دولت‌های عضو آژانس و سازمان‌های بین‌المللی ذیربط قرار خواهد داد/

ماده ۵- وظایف آژانس

دولت‌های عضو طبق بند (۳) ماده (۱) و بدون آن که به سایر مفاد این کنوانسیون خللی وارد گردد، از آژانس درخواست می‌نمایند که:

الف- اطلاعات مربوط به موارد زیر را جمع‌آوری و بین دولت‌های عضو و دولت‌های عضو آژانس توزیع نماید:

۱- کارشناسان، تجهیزات و موادی را که می‌توان به هنگام وقوع حوادث هسته‌ای یا فوریت‌های رادیولوژیکی فراهم نمود،

۲- روش‌ها و فنون و نتایج به دست آمده از تحقیقات مربوط به مواجهه با حوادث هسته‌ای یا فوریت‌های رادیولوژیکی.

ب- دولت‌های عضو یا دولت عضو سازمان را در صورت تقاضا در هر یک از موارد زیر یا سایر موارد مقتضی یاری نماید:

۱- تنظیم طرح‌های اضطراری در مورد حوادث هسته‌ای و فوریت‌های رادیولوژیکی و قوانین مناسب،

۲- تنظیم برنامه‌های آموزشی مناسب برای کارکنان به منظور رسیدگی به حوادث هسته‌ای و فوریت‌های رادیولوژیکی،

۳- ارسال تقاضاهای کمک‌رسانی و اطلاعات مربوط به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی،

۴- تنظیم برنامه‌ها و روش‌ها و معیارهای مناسب برای کنترل تشعشع،

۵- انجام بررسی در مورد امکان ایجاد نظام‌های مناسب کنترل تشعشع.

پ- فراهم نمودن منابع مناسب تخصیص یافته برای دولت عضو یا دولت عضو سازمان که متقاضی کمک‌رسانی است به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی به منظور انجام ارزیابی مقدماتی حادثه یا فوریت،

ت- عرضه مساعی جمیله خود به دولت‌های عضو و دولت‌های عضو سازمان به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی،

ث- ایجاد و حفظ دفتر رابط نزد سازمان‌های بین‌المللی ذیربط به منظور کسب و تبادل اطلاعات و داده‌های مربوط و تهیه و ارائه فهرست چنین سازمان‌هایی به دولت‌های عضو، دولت‌های عضو سازمان و سازمان‌های یاد شده.

ماده ۶- محرمانه بودن و اعلامیه‌های عمومی

۱- دولت متقاضی و دولت کمک‌رساننده هرگونه اطلاعات محرمانه‌ای را که در رابطه با کمک‌رسانی به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی در اختیار هر یک از آنها قرار

می‌گیرد، محرمانه تلقی خواهند نمود. اطلاعات مزبور منحصراً به منظور کمک مورد توافق، به کار گرفته خواهد شد.

۲- دولت کمک رساننده پیش از آن که اطلاعات راجع به کمک‌رسانی در رابطه با حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی در معرض آگاهی عموم قرار گیرد تمامی کوشش خود را برای هماهنگی با دولت متقاضی مبذول خواهد داشت.

ماده ۷- بازپرداخت هزینه‌ها

۱- دولت کمک رساننده می‌تواند ارائه کمک رایگان را به دولت متقاضی پیشنهاد کند. به هنگام بررسی امکان ارائه پیشنهاد کمک به این اساس، دولت کمک رساننده موارد زیر را مد نظر قرار خواهد داد:

الف- ماهیت حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی،

ب- مکان و منشاء حادثه هسته‌ای یا فوریت رادیولوژیکی،

پ- نیازهای کشورهای در حال توسعه،

ت- نیازهای خاص کشورهای عاری از تأسیسات هسته‌ای، و

ث- سایر عوامل مربوط.

۲- هنگامی که کمک به طور جزئی یا کلی براساس بازپرداخت هزینه‌ها فراهم می‌گردد، دولت متقاضی هزینه‌های خدمات ارائه شده به وسیله اشخاص یا سازمان‌هایی را که از سوی آن عمل نموده و نیز کلیه مخارج مرتبط با کمک‌رسانی را تا حدی که مخارج مزبور به طور مستقیم به وسیله دولت متقاضی پرداخت نشده باشد، بازپرداخت خواهد نمود. جز در مواردی که به نحو دیگری توافق شده باشد، بازپرداخت سریعاً پس از ارائه درخواست بازپرداخت از سوی کمک‌رساننده به دولت متقاضی انجام خواهد شد و هزینه‌هایی به غیر از هزینه‌های محلی، آزادانه قابل انتقال خواهند بود.

۳- صرف نظر از مورد مندرج در بند (۲) دولت کمک‌رساننده در هر زمانی می‌تواند از بازپرداخت قسمتی از هزینه‌ها یا تمامی آن انصراف نموده و یا با تعویق آن انصراف نموده و یا با تعویق آن موافقت نماید. در بررسی انصراف یا تعویق، دولت کمک‌رساننده نیازهای کشورهای در حال توسعه را مطمح نظر قرار خواهد داد.

ماده ۸- امتیازات، مصونیت‌ها و تسهیلات

۱- دولت متقاضی، امتیازات، مصونیت‌ها و تسهیلات لازم برای انجام وظایف کمک‌رسانی را به کارکنان دولت کمک‌رساننده و کارکنانی که از سوی آن عمل می‌کنند، اعطاء خواهد نمود.

۲- دولت متقاضی، امتیازات و مصونیت‌های زیر را به کارکنان دولت کمک‌رساننده یا کارکنانی که از سوی آن عمل می‌کنند و اسامی آنها به طور مقتضی اعلام شده و مورد پذیرش دولت متقاضی قرار گرفته است، اعطاء خواهد نمود:

الف- مصونیت از توقیف، بازداشت و تعقیب قانونی از جمله صلاحیت کیفری، مدنی و اداری دولت متقاضی در مورد فعل یا ترک فعل کارکنان در اجرای وظایف‌شان، و

ب- معافیت از مالیات، عوارض و سایر هزینه‌ها به استثنای آنچه معمولاً جزئی از قیمت کالاها بوده یا در قبال خدمات ارائه شده در مورد انجام وظایف کمک‌رسانی آنها پرداخت می‌گردد.

۳- دولت متقاضی باید:

الف- به دولت کمک‌رساننده در مورد تجهیزات و اموالی که به وسیله دولت کمک‌رساننده به منظور کمک‌رسانی به قلمروی دولت متقاضی وارد می‌گردد، معافیت از مالیات، عوارض یا سایر هزینه‌ها را اعطاء نماید، و

ب- مصونیت تجهیزات و اموال مزبور را از توقیف و ضبط و مصادره فراهم آورد.

۴- دولت متقاضی، بازگرداندن تجهیزات و اموال یاد شده را تضمین خواهد نمود. دولت متقاضی در صورت تقاضای دولت کمک‌رساننده تا آنجا که قادر باشد، ترتیب رفع آلودگی تجهیزات قابل استرداد را که در جریان کمک‌رسانی مورد استفاده قرار گرفته‌اند، قبل از بازگرداندن آنها خواهد داد.

۵- دولت متقاضی، ورود، اقامت و عزیمت کارکنان اعلام شده به موجب بند (۲) و تجهیزات و اموال مورد استفاده در کمک‌رسانی را از قلمرو خود تسهیل خواهد نمود.

- ۶- مفاد این ماده دولت متقاضی را ملزم به فراهم نمودن امتیازات و مصونیت‌های مندرج در بندهای مزبور برای اتباع یا اشخاص مقیم دائمی خود نمی‌نماید.
- ۷- کلیه افرادی که از امتیازات و مصونیت‌های موضوع این ماده بهره‌مند می‌گردند، بدون آن که به امتیازات و مصونیت‌های مزبور خللی وارد آید، مکلف به رعایت قوانین و مقررات دولت متقاضی می‌باشند. آنها حق مداخله در امور داخلی دولت متقاضی را نیز نخواهند داشت.
- ۸- مفاد این ماده به حقوق و تعهداتی که به موجب سایر موافقتنامه‌های بین‌المللی یا قواعد عرفی حقوق بین‌الملل در مورد اعطای امتیازات و مصونیت‌ها پیش‌بینی شده است، لطمه‌ای وارد نمی‌نماید.
- ۹- هر دولتی می‌تواند به هنگام امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون اعلام نماید که خود را ملزم به رعایت تمامی یا قسمتی از بندهای (۲) (۳) نمی‌داند.
- ۱۰- دولت عضوی که اعلامیه‌ای طبق بند (۹) صادر نموده است می‌تواند در هر موقع انصراف از آن را به «امین اسناد» اعلام نماید.
- ماده ۹- عبور کارکنان، تجهیزات و اموال
- هر دولت عضو به تقاضای دولت متقاضی یا دولت کمک‌رساننده تلاش خواهد کرد عبور کارکنان، تجهیزات و اموال اعلام شده و مورد استفاده در جریان کمک‌رسانی به کشور متقاضی یا بالعکس را از طریق قلمرو خود تسهیل کند.
- ماده ۱۰- دعاوی و جبران خسارات
- ۱- دولت‌های عضو به منظور تسهیل حل و فصل دعاوی مندرج در این ماده با یکدیگر همکاری نزدیک خواهند داشت.
- ۲- جز در صورتی که به نحو دیگری توافق شده باشد، دولت متقاضی در مورد فوت یا مصدوم شدن اشخاص، خسارت دیدگی یا از بین رفتن اموال یا لطمه به

محیط زیست که در قلمرو آن و یا سایر مناطق تحت صلاحیت یا کنترل آن در جریان کمک‌رسانی مورد درخواست به وقوع پیوسته باشد، موارد زیر را انجام خواهد داد:

الف- خودداری از اقامه دعوا علیه دولت کمک‌رساننده یا اشخاص حقیقی یا سایر اشخاص حقوقی که به نیابت از سوی آن عمل می‌نمایند،

ب- قبول مسئولیت رسیدگی به دعاوی مطروحه از سوی اشخاص ثالث علیه دولت کمک‌رساننده یا اشخاص حقیقی و یا سایر اشخاص حقوقی که به نیابت از سوی آن عمل می‌نمایند.

پ- مصون نگاهداشتن دولت کمک‌رساننده یا اشخاص حقیقی یا سایر اشخاص حقوقی که به نیابت از سوی آن عمل می‌کنند از دعاوی موضوع جزء (ب)، و

ت- جبران خسارت دولت کمک‌رساننده یا اشخاص حقیقی یا اشخاص حقوقی که به نیابت از سوی آن عمل می‌کنند در موارد زیر، جز در مواردی که سوء رفتار افرادی که موجب مرگ، آسیب، فقدان یا خسارت گردیده باشند:

۱- مرگ یا مصدوم شدن کارکنان دولت کمک‌رساننده یا اشخاصی که از سوی وی عمل می‌کنند،

۲- از بین رفتن یا خسارت وارده بر تجهیزات یا مواد غیرمصرفی مربوط به کمک‌رسانی.

۳- مفاد این ماده مانع جبران خسارت یا غرامت به موجب موافقتنامه‌های بین‌المللی قابل اجراء یا حقوق داخلی هر دولتی نمی‌گردد.

۴- مفاد این ماده دولت متقاضی را ملزم به اجرای تمامی یا قسمتی از بند (۲) در مورد اتباع

یا اشخاص مقیم دائمی خود نمی‌نماید.

۵- هر دولتی می‌تواند به هنگام امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون اعلام کند که:

الف- خود را متعهد به تمام یا قسمتی از بند (۲) تلقی نمی‌کند،

ب- بند (۲) را به طور کلی یا در بعضی قسمت‌ها در مورد غفلت محض افرادی که موجب مرگ، آسیب، فقدان یا خسارت گردیده‌اند اجراء نخواهد نمود.

۶- دولت عضوی که اعلامیه‌ای طبق بند(۵) صادر نموده است می‌تواند در هر موقع انصراف از آن را به «امین اسناد» اعلام کند.

ماده ۱۱- خاتمه کمک‌رسانی

دولت متقاضی یا دولت کمک‌رساننده می‌تواند در هر موقعی بعد از مشورت‌های لازم طی اعلامیه کتبی تقاضای خاتمه کمک‌رسانی را که طبق این کنوانسیون اعطاء و یا دریافت گردیده است، بنماید. پس از ارسال چنین تقاضایی طرف‌های ذیربط در مورد ایجاد ترتیباتی برای اتمام کمک‌رسانی به نحو مناسب با یکدیگر مشورت خواهند نمود.

ماده ۱۲- ارتباط با سایر موافقتنامه‌های بین‌المللی

این کنوانسیون به حقوق و تعهدات متقابل دولت‌های عضو به موجب موافقتنامه‌های بین‌المللی موجود که به مسائل تحت پوشش این کنوانسیون مربوط می‌گردد یا به موجب موافقتنامه‌های بین‌المللی آتی که طبق موضوع و هدف این کنوانسیون منعقد خواهد شد، خللی وارد نمی‌سازد.

ماده ۱۳- حل و فصل اختلافات

۱- در صورت بروز اختلاف بین دولت‌های عضو یا بین یک دولت عضو و آژانس در رابطه با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون، طرف‌های اختلاف به منظور حل و فصل آن از طریق مذاکره یا هر طریق مسالمت‌آمیز دیگری که برای حل اختلاف مورد قبول آنها باشد، با یکدیگر مشورت خواهند نمود.

۲- چنانچه اختلافی از این قبیل بین دولت‌های عضو ظرف یک سال از تاریخ تقاضای مشورت به موجب بند (۱) قابل حل و فصل نباشد، بنا به تقاضای هر یک از طرف‌ها، اختلاف مزبور به داوری و یا دیوان بین‌المللی دادگستری برای تصمیم‌گیری ارجاع خواهد گردید. در صورتی که اختلافی به داوری ارجاع گردد اگر ظرف شش ماه از تاریخ تقاضا، طرف‌های اختلاف قادر به توافق در مورد ترکیب هیأت داوری نگردند،

هر یک از آنها می‌تواند از رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری یا دبیرکل سازمان ملل متحد درخواست تعیین یک یا چند داور را بنماید.

در مواردی که تقاضاهای متعارضی از سوی طرف‌های اختلاف ارسال گردد، تقاضایی که به دبیرکل سازمان ملل متحد تقدیم گردیده، دارای اولویت خواهد بود.

۳- هر دولتی می‌تواند به هنگام امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون، اعلام کند که خود را ملزم به رعایت یک یا هر دو روش حل اختلاف که در بند (۲) پیش‌بینی گردیده است، نمی‌داند، سایر دولت‌های عضو ملزم به رعایت تشریفات حل اختلاف پیش‌بینی شده در بند (۲) در ارتباط با دولت عضوی که اعلامیه مزبور برای آن معتبر و مجری است نخواهند بود.

۴- دولت عضوی که اعلامیه‌ای طبق بند (۳) صادر نموده است می‌تواند در هر موقع انصراف از آن را به «امین اسناد» اعلام نماید.

ماده ۱۴- قابلیت اجراء

۱- این کنوانسیون برای امضای کلیه دولت‌ها و نامیبیا به نمایندگی شورای سازمان ملل متحد برای نامیبیا، در دفتر مرکزی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین و دفتر مرکزی سازمان ملل متحد در نیویورک به ترتیب از (۲۶) سپتامبر و (۶) اکتبر ۱۹۸۶ میلادی برابر با (۴) و (۱۴) مهر ماه ۱۳۶۵ هجری شمسی به مدت دوازده ماه یا تا زمان لازم‌الاجراء شدن آن، هر کدام از مدت‌ها که طولانی‌تر باشد، مفتوح خواهد بود.

۲- هر یک از دولت‌ها و نامیبیا به نمایندگی شورای سازمان ملل متحد برای نامیبیا، می‌توانند رضایت خود را نسبت به متعهد شدن به این کنوانسیون، از طریق امضاء یا تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب پس از امضای مشروط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب یا از طریق تودیع سند الحاق، اعلام نمایند. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد «امین اسناد» تودیع خواهد گردید.

۳- این کنوانسیون سی روز پس از اعلام رضایت سه دولت نسبت به متعهد شدن به آن، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۴- برای هر دولتی که رضایت خود را نسبت به متعهد شدن به این کنوانسیون بعد از لازم الاجرا شدن آن اعلام می‌دارد،

این کنوانسیون سی روز پس از تاریخ اعلام رضایت، برای آن دولت لازم الاجراء خواهد.

۵-

الف- این کنوانسیون برای الحاق سازمان‌های بین‌المللی و سازمان‌های اتحاد منطقه‌ای که از سوی دولت‌های حاکم تشکیل گردیده و برای مذاکره، انعقاد و اجرای موافقتنامه‌های بین‌المللی در مورد مسائل تحت پوشش این کنوانسیون ذی‌صلاح می‌باشند، به نحوی که در این ماده

مقرر گردیده است، مفتوح خواهد بود.

ب- سازمان‌های مزبور در مواردی که در حیطه صلاحیت آنها می‌باشد، حقوق و تعهداتی را که این کنوانسیون برای دولت‌های عضو قائل گردیده است، از سوی خود را اعمال و اجراء خواهند نمود.

پ- سازمان مزبور به هنگام سپردن سند الحاق، باید اعلامیه‌ای حاکی از حدود صلاحیت خود را در مورد مسائل تحت پوشش این کنوانسیون برای «امین اسناد» ارسال نماید.

ت- سازمان یاد شده دارای حق رأی، اضافه بر آنچه که دولت‌های عضو از آن برخوردار هستند، نخواهد بود.

ماده ۱۵- اجراء موقت:

هردولتی می‌تواند پس از امضاء یا در تاریخ دیرتری قبل از لازم الاجرا شدن این کنوانسیون در مورد آن دولت، اعلام نماید که به طور موقت آن را اجرا خواهد نمود.

ماده ۱۶- اصلاحیه‌ها:

۱- هر دولت عضو می‌تواند اصلاحیه‌هایی را در مورد این کنوانسیون پیشنهاد نماید. اصلاحیه پیشنهادی به «امین اسناد» تسلیم می‌گردد و او به فوریت آن را بین کلیه دولت‌های عضو توزیع خواهد نمود.

۲- چنانچه اکثریت دولت‌های عضو تقاضای برگزاری اجلاسی را برای بررسی اصلاحیه‌های پیشنهادی بنمایند، «امین اسناد» همگی دولت‌های عضو را به حضور در چنین اجلاسی که نباید زودتر از سی‌روز پس از انتشار دعوتنامه برپا گردد، فراخواهد خواند. هرگونه اصلاحیه‌ای که در اجلاس به تصویب اکثریت دوسوم تمام دولت‌های عضو برسد در پروتکل منعکس می‌گردد که برای امضاء همه دولت‌های عضو در وین و نیویورک مفتوح خواهد بود.

۳- پروتکل یاد شده سی روز پس از اعلام رضایت سه دولت نسبت به متعهد شدن به آن لازم‌الاجرا خواهد شد. برای هر دولتی که رضایت نسبت به متعهد شدن به پروتکل را پس از لازم‌الاجرا شدن آن اعلام کند، پروتکل مزبور سی روز پس از تاریخ اعلام رضایت، لازم‌الاجراء خواهد شد.

ماده ۱۷- کناره‌گیری:

۱- هر دولت عضو می‌تواند با اطلاعیه کتبی به «امین اسناد» از این کنوانسیون کناره‌گیری نماید.

۲- کناره‌گیری یک سال پس از تاریخی که «امین اسناد» اطلاعیه مربوط را دریافت نماید قابل اجرا خواهد شد.

ماده ۱۸- امین اسناد:

۱- دبیرکل آژانس «امین اسناد» این کنوانسیون خواهد بود.

۲- دبیرکل آژانس تمامی دولت‌های عضو و سایر دولت‌ها را بی‌درنگ از موارد زیر آگاه خواهد نمود:

الف- امضای این کنوانسیون یا هر پروتکل اصلاحی،

ب- تودیع هر سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق که مربوط به این کنوانسیون یا هر پروتکل اصلاحی باشد،

پ- هر اعلامیه یا انصراف از آن طبق مواد (۸)، (۱۰) و (۱۳)،

ت- هر اعلامیه اجرای موقت این کنوانسیون طبق ماده (۱۵)،

ث- لازم الاجرا شدن این کنوانسیون و هر اصلاحیه آن، و

ج- هرگونه کناره‌گیری انجام شده به موجب ماده (۱۷).

ماده ۱۹- اعتبار متون و نسخه‌های مصدق:

نسخه اصلی این کنوانسیون که اعتبار متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی آن برابر است، نزد دبیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تودیع خواهد شد و او نسخه‌های مصدق آن را به دولت‌های عضو و سایر دولت‌های ارسال خواهد نمود.

در تأیید مراتب فوق، امضاءکنندگان زیر که به نحو مقتضی مجاز شده‌اند این کنوانسیون را که برای امضاء به گونه پیش‌بینی شده در بند (۱) ماده (۱۴) مفتوح می‌باشد، امضاء نموده‌اند.

این کنوانسیون در اجلاس ویژه کنفرانس عمومی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین به تاریخ بیست‌وششم سپتامبر یکهزارونصدوهشتادوشش میلادی (۱۳۶۵/۷/۴ هجری شمسی) به تصویب رسید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و یکم اردیبهشت ماه یکهزاروسیصدوهفتادوهفتاونه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹/۲/۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۳۶- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و بکارگیری سلاح‌های شیمیایی و انهدام آنها

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در زمان مناسب به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و بکارگیری سلاح‌های شیمیایی و انهدام آنها مصوب سال ۱۹۹۳ میلادی برابر با ۱۳۷۲ هجری شمسی به شرح پیوست ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

تبصره- وزارت امور خارجه موظف است در تمامی مذاکرات و در چهارچوب سازمان کنوانسیون، اجرای بدون تبعیض و کامل کنوانسیون را به ویژه در زمینه بازرسی و انتقال تکنولوژی و مواد شیمیایی برای مصارف صلح‌آمیز پیگیری نماید. در صورت عدم تحقق شرایط فوق، به پیشنهاد هیأت وزیران و تصویب شورای عالی امنیت ملی، مراحل خروج از کنوانسیون به موقع اجرا گذاشته شود.

کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و بکارگیری

سلاح‌های شیمیایی و انهدام آنها

مقدمه

دولت‌های عضو این کنوانسیون،

با عزم راسخ به اقدام جهت نیل به پیشرفتی مؤثر در راستای خلع سلاح عمومی، کامل از جمله ممنوعیت و انهدام تمام انواع سلاح‌های کشتار جمعی، تحت نظارت دقیق و مؤثر بین‌المللی، با علاقمندی به مساعدت در تحقق اهداف و اصول منشور سازمان ملل متحد،

با یادآوری این که مجمع عمومی سازمان ملل متحد کراراً تمام اقدامات مخالف اصول و اهداف «پروتکل ممنوعیت استفاده از گازهای خفه کننده، سمی یا سایر گازها در جنگ و روش‌های جنگ میکربی» امضاء شده در هفدهم ژوئن ۱۹۲۵ در ژنو (پروتکل ۱۹۲۵ ژنو) برابر با بیست‌وهشتم خرداد سال ۱۳۰۴ هجری شمسی را محکم کرده است،

با قبول این که این کنوانسیون اصول و اهداف و تعهدات مندرج در پروتکل ۱۹۲۵ ژنو برابر ۱۳۰۴ هجری شمسی و کنوانسیون ممنوعیت توسعه تولید و انباشت سلاح‌های باکتریولوژیک (میکربی) و سمی و نابودی آنها امضاء شده در لندن، مسکو و واشنگتن در دهم آوریل ۱۹۷۲ برابر با بیست و دوم فروردین ۱۳۶۱ هجری شمسی را مجدداً تأیید می‌کند.

با در نظر داشتن اهداف مندرج در ماده (۹) «کنوانسیون ممنوعیت توسعه، تولید و انباشت باکتریولوژیک (میکربی) و سمی و نابودی آنها»، باعزم راسخ برای بشریت، جهت حذف کامل احتمال بکارگیری سلاح‌های شیمیایی از طریق اجرای مقررات این کنوانسیون،

در نتیجه تکمیل تعهدات مفروض در پروتکل ۱۹۲۵ ژنو برابر ۱۳۰۴ هجری شمسی،

با قبول ممنوعیت مندرج در توافقنامه‌ها و اصول حقوق بین‌الملل مربوط، در استفاده از علف‌کش‌ها به عنوان یک روش جنگی، با در نظر گرفتن این که دستاوردهای علم شیمی بایستی منحصرأ برای منافع بشریت بکار گرفته شود،

با علاقمندی به تقویت تجارت آزاد مواد شیمیایی علاوه بر همکاری بین‌المللی و تبادل اطلاعات علمی و فنی در زمینه فعالیت‌های شیمیایی برای اهداف ممنوع نشده در این کنوانسیون برای ارتقای توسعه اقتصادی و تکنولوژیکی کلیه دولت‌های عضو، با اعتقاد به این که ممنوعیت کامل و مؤثر توسعه، تولید، اکتساب، انباشت، نگهداری،

انتقال، و استفاده از سلاح‌های شیمیایی و انهدام آنها بیانگر یک مرحله لازم برای رسیدن به این اهداف مشترک می‌باشد، به شرح زیر توافق کرده‌اند که:

ماده ۱- تعهدات عمومی

۱- هر دولت عضو این کنوانسیون متعهد می‌شود که هرگز تحت هیچ شرایطی دست به اقدامات زیر نزند:

الف- توسعه، تولید، اکتساب به هر طریق، انباشت یا نگهداری سلاح‌های شیمیایی، یا انتقال مستقیم یا غیرمستقیم سلاح‌های شیمیایی به دیگران،

ب- استفاده از سلاح‌های شیمیایی،

پ- زمینه‌سازی جهت هر نوع آمادگی‌های نظامی برای کاربرد سلاح‌های شیمیایی،

ت- کمک‌رسانی، تشویق یا ترغیب دیگران، به صورت ممکن برای درگیر شدن در فعالیت‌هایی که به موجب این کنوانسیون برای دولت‌های عضو ممنوع شده است.

۲- هر دولت عضو متعهد می‌شود که سلاح‌های شیمیایی تحت تملک یا در اختیار خود، یا آنچه در هر مکانی که در قلمرو تحت صلاحیت با کنترل وی قرار دارد را طبق مقررات این کنوانسیون نابود سازد.

۳- هر دولت عضو متعهد می‌شود که کلیه سلاح‌های شیمیایی رها کرده در سرزمین دولت عضو دیگر را طبق مقررات این کنوانسیون نابود سازد.

۴- هر دولت عضو متعهد می‌شود که کلیه تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی در مالکیت یا در اختیار خود، یا آنچه در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل وی قرار دارد را، طبق مقررات این کنوانسیون نابود سازد.

۵- هر دولت عضو متعهد می‌شود که از مواد ضد اغتشاش به عنوان یک روش جنگی استفاده ننماید.

ماده ۲- تعاریف و معیارها

از نظر این کنوانسیون:

۱- «سلاح‌های شیمیایی» جمعاً یا به تنهایی عبارتند از:

الف- مواد شیمیایی سمی و پیش‌سازهای آنها، به استثناء مواردی که برای اهداف ممنوع نشده به موجب این کنوانسیون در نظر گرفته شده مادامی که انواع و مقادیر آنها با چنین اهدافی مطابقت داشته باشند،

ب- مهمات و ادوات که اختصاصاً جهت کشتار یا دیگر صدمات از طریق خواص سمی مواد شیمیایی سمی که در قسمت (الف) مشخص گردیده طراحی گردیده‌اند در نتیجه کاربرد این مهمات و ادوات رها می‌شوند،

ش- هر نوع تجهیزاتی که اختصاصاً برای استفاده مستقیم در ارتباط با کاربرد مهمات و ادوات مشخص شده در قسمت (ب) طراحی گردیده‌اند،

۲- «مواد شیمیایی سمی» عبارتند از:

هر نوع ماده شیمیایی که از طریق کنش شیمیایی در روند زندگی بتواند موجب مرگ، ناتوانی موقت یا آسیب دائم انسان‌ها یا حیوانات گردد. این امر شامل تمام مواد شیمیایی مزبور است، بدون در نظر گرفتن منشأ و روش تولید آنها و بدون در نظر گرفتن این‌که آیا در تأسیسات، در مهمات یا در جای دیگری تولید می‌گردند.

(به منظور اجرای این کنوانسیون، مواد شیمیایی سمی که مشمول اقدامات تأیید گردیده‌اند در لیست‌های ضمیمه مواد شیمیایی درج گردیده‌اند).

۳- «پیش‌ساز» عبارتست از:

هر نوع معرف شیمیایی که در هر مرحله از تولید ماده شیمیایی سمی به هر روشی به کار برود. این شامل هرگونه جزء کلیدی یک سیستم دوگانه یا چندجزیی شیمیایی می‌شود.

(به منظور اجرای این کنوانسیون، پیش‌سازهایی که مشمول اقدامات تأیید گردیده‌اند

در

لیست‌های ضمیمه مواد شیمیایی درج گردیده‌اند).

۴- «جزء کلیدی سیستم‌های دویاچند جزئی شیمیایی» که از این به بعد «جزء

کلیدی» نامیده می‌شود عبارتند از:

پیش‌سازی که دارای مهمترین نقش در تعیین خواص سمی محصول نهایی بوده و به سرعت با سایر مواد شیمیایی در سیستم‌های دویا چندجزیی واکنش انجام می‌دهد.

۵- «سلاح‌های شیمیایی قدیمی» عبارتند از:

الف- سلاح‌های شیمیایی که قبل از سال ۱۹۲۵ برابر با سال ۱۳۰۴ هـ ش تولید شدند، یا

ب- سلاح‌های شیمیایی تولید شده بین سال‌های ۱۹۲۵ و ۱۹۴۶ برابر با سال‌های ۱۰۳۴ و ۱۳۲۵ هـ ش که به حدی فاسد شده باشند که دیگر نتوانند به عنوان سلاح شیمیایی مورد استفاده قرار گیرند.

۶- «سلاح‌های شیمیایی رهاشده» عبارتند از:

سلاح‌های شیمیایی، از جمله سلاح‌های شیمیایی قدیمی، که توسط دولتی بعد از اول ژانویه ۱۹۲۵ برابر با دهم دی ماه سال ۱۳۰۴ هـ ش در سرزمین دولت دیگری بدون رضایت دولت اخیر بجا مانده است.

۷- «ماده ضد اغتشاش» عبارتست از:

هر ماده شیمیایی که در لیست‌ها درج نگردیده و بتواند به سرعت در انسان‌ها التهاب حسی یا تأثیر اثرات ناتوان‌کننده جسمی ایجاد کند که با قطع استفاده از آن در مدت زمان کوتاهی این اثرات ناپدید شوند.

۸- «تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی»:

الف- یعنی هر تجهیزات به علاوه ساختمان محل استقرار چنین تجهیزاتی که در هر زمان بعد از اول ژانویه ۱۹۴۶ برابر با یازدهم دی ماه سال ۱۳۲۶ هجری شمسی در موارد زیر طراحی، ساخته، یا مورد استفاده قرار گرفته‌اند:

اول- به عنوان بخشی از مرحله تولید مواد شیمیایی (مرحله نهایی تکنولوژیکی)، تجهیزات در حال کار هستند، چرخه مواد شامل موارد زیر است:

(۱) هر ماده شیمیایی مندرج در لیست (۱) پیوست مواد شیمیایی، یا

(۲) هر ماده شیمیایی دیگری که برای مقاصد غیرممنوعه کنوانسیون در محدوده سرزمینی با قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل یک دولت عضو مصرف بیش از یک تن در سال را نداشته، اما می‌تواند به منظور سلاح شیمیایی مورد استفاده قرار گیرد، یا دوم- برای پرسازی سلاح‌های شیمیایی، از جمله شامل پر کردن مواد شیمیایی جدول (۱)

که داخل مهمات، ابزارآلات و یا کانتینرهای ذخیره انبوه، پرسازی مواد شیمیایی به داخل کانتینرهایی که تشکیل قسمتی از مهمات یا ابزارآلات دوگانه را داده یا پرسازی مواد شیمیایی به داخل مهمات جنس شیمیایی که تشکیل قسمتی از مهمات یا ابزارآلات ساده را می‌دهد و پرسازی کانتینرها و مهمات جنس شیمیایی به داخل مهمات و ابزارآلات مربوطه،

ب- تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی به معنی زیر نمی‌باشد:

اول- هر تأسیساتی که دارای ظرفیت تولیدی مواد شیمیایی مشخص شده در جزء اول قسمت (الف) به میزان کمتر از یک تن باشد،

دوم- هر تأسیساتی که در آن مواد شیمیایی مشخص شده در جزء اول قسمت (الف) به طور اجتناب‌ناپذیر به عنوان محصول جانبی فعالیت‌های مربوط به اهداف ممنوع نشده در این کنوانسیون تولید شده یا می‌شوند، به گونه‌ای که آن مواد بیش از ۳٪ کل محصول نباشد، این چنین تأسیساتی طبق ضمیمه اجرا و تأیید (که از این به بعد ضمیمه «تأیید» (که از این به بعد ضمیمه «تأیید» نامیده می‌شود) تابع اظهارنامه و بازرسی می‌شود، یا

سوم- تأسیسات منفرد و کوچک برای تولید مواد شیمیایی مندرج در جدول (۱) برای مقاصد مجاز در این کنوانسیون موضوع بخش (۶) پیوست بازرسی و تحقیق.

۹- «مقاصد غیرممنوعه در کنوانسیون» عبارتند از:

(الف) مقاصد صنعتی، کشاورزی، تحقیقات، طبی، دارویی یا سایر مقاصد صلح‌آمیز،

(ب) مقاصد حفاظتی، مشخصاً مقاصدی که مستقیماً به حفاظت در مقابل مواد شیمیایی سمی و حفاظت در مقابل سلاح‌های شیمیایی مربوط می‌گردد،
 (پ) مقاصد نظامی که ارتباطی به استفاده از سلاح‌های شیمیایی ندارند و بر استفاده از خواص سمی مواد شیمیایی به عنوان یک روش جنگی متکی نیستند،
 (ت) اعمال قانون از جمله مقاصد ضد اغتشاش داخلی.

۱۰- «ظرفیت تولید» عبارتست از:

استعداد کمی سالیانه برای ساخت یک ماده شیمیایی مشخص بر مبنای روند تکنولوژیکی که واقعاً مورد استفاده قرار گرفته یا، اگر روند هنوز عملیاتی نشده، برای استفاده از تأسیسات طراحی گردیده. این استعداد ضرورتاً باید مساوی با ظرفیت اسمی باشد، یا اگر هنوز ظرفیت اسمی قابل حصول نیست، برابر ظرفیت طراحی شده باشد، ظرفیت اسمی نتیجه تولید در بهترین شرایط با بالاترین مقدار برای تأسیسات تولیدی که با یک یا چند تولید آزمایشی نشان داده می‌شود، می‌باشد.

ظرفیت طراحی شده عبارتست از ظرفیتی که به صورت نظری برای تولید محاسبه شده

است.

۱۱- «سازمان» عبارتست از سازمان ممنوعیت سلاح‌های شیمیایی که طبق ماده (۸) این کنوانسیون تشکیل می‌شود.

۱۲- از نظر ماده (۶):

(الف) «تولید» یک ماده شیمیایی عبارتست از شکل‌گیری آن از طریق واکنش شیمیایی، (ب) «فرآوری» یک ماده شیمیایی عبارتست از یک فرآیند فیزیکی، مثل تهیه، استخراج و تلخیص، به گونه‌ای که ماده شیمیایی به ماده شیمیایی دیگری تبدیل نشود.

(پ) «مصرف» یک ماده شیمیایی عبارتست از تبدیل آن به ماده شیمیایی دیگر از طریق یک واکنش شیمیایی.

ماده ۳- اظهارنامه

۱- هر دولت عضو بایستی در مدت کمتر از (۳۰) روز پس از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون برای آن عضو اظهارنامه‌های زیر را به سازمان کنوانسیون تسلیم نماید:

(الف) در مورد سلاح‌های شیمیایی:

اول- اظهار کند که آیا سلاح شیمیایی در تملک یا در اختیار دارد و یا هر نوع سلاح شیمیایی در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل او قرار دارد.

دوم- محل دقیق، مقادیر کلی و جزئیات ذخایر سلاح‌های شیمیایی که در اختیار و یا در مالکیت دارد، یا در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل او هستند، طبق بندهای (۱) الی (۳) قسمت (الف) بخش (۴) ضمیمه تأیید، به استثناء آن دسته از سلاح‌های شیمیایی مربوط به جز (سوم) را مشخص کند،

سوم- هر سلاح شیمیایی که در سرزمین خود در مالکیت یا در اختیار دولت دیگری است یا در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل دولت دیگری باشد را طبق بند (۴) قسمت (الف) بخش (۴) ضمیمه تأیید گزارش کند

چهارم- اظهار کند که آیا هرگونه سلاح شیمیایی از اول ژانویه ۱۹۴۶ برابر یازدهم اسفندماه سال ۱۳۲۵ هجری شمسی انتقال یا دریافت مستقیم یا غیرمستقیم کرده و نقل و انتقالات چنین سلاح‌هایی را بر طبق بند (۵) قسمت (الف) بخش (۴) ضمیمه تأیید مشخص نماید،

پنجم- طرح کلی انهدام سلاح‌های شیمیایی که در مالکیت یا در اختیار دارد یا در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل او واقع شده است را بر طبق بند (۶) قسمت (الف) بخش (۴) ضمیمه تأیید تهیه کند،

(ب) در مورد سلاح‌های شیمیایی قدیمی و سلاح‌های شیمیایی رهاشده:

اول- اظهار کند که آیا سلاح‌های شیمیایی قدیمی در سرزمین خود دارد و کلیه اطلاعات موجود طبق بند (۳) قسمت (الف) بخش (۴) ضمیمه تأیید را تهیه نماید،

دوم- اظهار کند که آیا سلاح‌های شیمیایی رها شده در سرزمین خود دارد و اطلاعات موجود طبق بند (۸) قسمت (الف) بخش (۴) ضمیمه تأیید را تهیه نماید.

سوم- اظهار کننده آیا سلاح شیمیایی رها شده در سرزمین سایر دولت‌ها را در تملک دارد و کلیه اطلاعات موجود طبق بند (ا1) قسمت (الف) بخش (۴) ضمیمه تأیید را تهیه نماید،

(پ) در مورد تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی:

اول- اظهارکننده تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی که از اول ژانویه ۱۹۴۶ برابر یازدهم اسفند ماه سال ۱۳۲۵ هجری شمسی در مالکیت یا در اختیار یا واقع در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل خود داشته یا دارد،

دوم- تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی که از اول ژانویه ۱۹۴۶ برابر یازدهم اسفند ماه سال ۱۳۲۵ هجری شمسی در مالکیت یا در اختیار یا در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل واقع بوده و یا هست طبق بند (۱) بخش (۵) ضمیمه تأیید به استثناء تأسیساتی که به جزء سوم مربوط می‌گردد را مشخص کند،

سوم- هر تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی در سرزمین خود که در مالکیت یا در اختیار دولت دیگری بوده و یا هست و یا در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل دولت دیگری که از اول ژانویه ۱۹۴۶ برابر با یازدهم اسفند ماه سال ۱۳۲۵ هجری شمسی قرار گیرد و یا دارد را، بر طبق بند (۲) بخش (۵) ضمیمه تأیید گزارش کند.

چهارم- انتقال یا دریافت مستقیم و یا غیرمستقیم هر تجهیزاتی برای تولید سلاح‌های شیمیایی از اول ژانویه ۱۹۴۶ برابر با یازدهم اسفند ماه سال ۱۳۲۵ هجری شمسی را اظهار کرده و انتقال و یا دریافت این تجهیزات را طبق بندهای (۳) الی (۵) بخش (۵) ضمیمه تأیید مشخص کند.

پنجم- طرح کلی انهدام تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی تحت مالکیت یا در اختیار یا واقع در هر مکانی که در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل آن قرار دارد را طبق بند (۶) بخش (۵) ضمیمه تأیید تهیه کند،

شش - اقداماتی که قرار است برای تعطیل تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی تحت مالکیت یا در اختیار یا واقع در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل او اتخاذ شود را طبق قسمت (خ) بند (۱) بخش (۵) ضمیمه تأیید مشخص کند،
هفتم - طرح کلی تبدیل موقت تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی که در مالکیت یا در

اختیار یا واقع در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل او می‌باشد به تأسیسات انهدام سلاح‌های شیمیایی را طبق بند (۷) بخش (۵) ضمیمه تأیید تهیه کند،
(ت) در مورد سایر تأسیسات:

محل دقیق، ماهیت و حدود کلی فعالیت‌های هر تأسیسات یا مؤسسه‌ای که در مالکیت یا در اختیار یا واقع در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل او از اول ژانویه ۱۹۴۶ برابر با یازدهم اسفندماه سال ۱۳۲۵ هجری شمسی بوده و عمدتاً برای توسعه سلاح‌های شیمیایی طراحی، ساخته یا مورد استفاده قرار گرفته است را تعیین نماید. این گونه اظهارنامه از جمله شامل آزمایشگاه‌ها و محل‌های آزمایش و ارزیابی نیز می‌شود،

(ث) در مورد عوامل کنترل اغتشاش: نام ماده شیمیایی، فرمول ساختاری و شماره ثبت خدمات خلاصه تحقیقات شیمیایی هر ماده شیمیایی در صورت وجود که جهت مقاصد اغتشاش در اختیار دارد مشخص نماید. این اظهارنامه بایستی در کمتر از (۳۰) روز پس از هر تغییر به تاریخ روز تنظیم شود.

۲- مقررات مربوطه این ماده و مقررات مندرج در بخش (۴) ضمیمه تأیید بر حسب نظر دولت عضو در مورد سلاح‌های شیمیایی که قبل از اول ژانویه ۱۹۷۷ برابر با یازدهم اسفندماه ۱۳۵۶ هجری شمسی در زیر خاک دفن شده‌اند و همچنان مدفون مانده یا قبل از اول ژانویه ۱۹۸۵ برابر با یازدهم اسفندماه سال ۱۳۶۵ هجری شمسی در دریا انداخته شده‌اند به کار برده نمی‌شود.

ماده ۴- سلاح‌هایی شیمیایی

۱- مقررات این ماده و مشروح روش‌های اجرای آن در مورد کلیه سلاح‌های شیمیایی که یک دولت عضو در مالکیت یا در اختیار یا واقع در هر مکانی در قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل خود دارد اعمال می‌گردد، به استثناء سلاح‌های شیمیایی قدیمی و سلاح‌های شیمیایی ره‌اشده که برای آنها قسمت (ب) بند (۵) پیوست تأیید بکار برده می‌شود.

۲- مشروح روش‌های اجرای این ماده در پیوست تأیید بیان گردیده است.

۳- کلیه محل‌هایی که در آن سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱)، انبار یا منهدم می‌شوند مشمول تأیید منظم از طریق بازرسی در محل و نظارت و مراقبت با دستگاه‌های موجود در محل طبق قسمت (ب) بخش (۴) پیوست تأیید، خواهند بود.

۴- هر دولت عضو، بلافاصله بعد از ارسال اظهارنامه طبق قسمت (الف) بند (۱) ماده (۳)، دستیابی به سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) را به منظور انجام تأیید منظم اظهارنامه‌ها از طریق بازرسی در محل فراهم خواهد کرد. پس از آن، هیچ دولت عضو نبایستی

هیچ کدام از این سلاح‌های شیمیایی را، مگر به محل تأسیسات انهدام سلاح‌های شیمیایی جابه‌جا کند. به منظور انجام تأیید منظم در محل دولت عضو بایستی دستیابی به این سلاح‌های شیمیایی را فراهم نماید.

۵- هر دولت عضو، دستیابی به تأسیسات انهدام سلاح‌های شیمیایی و مناطق ذخیره‌سازی آنها را که در مالکیت یا در اختیار یا واقع در هر محلی از قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل خود دارد را به منظور تأیید منظم از طریق انجام بازرسی در محل و نظارت و مراقبت با ابزارآلات در محل فراهم می‌نماید.

۶- هر دولت عضو، باید کلیه سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) را مطابق با پیوست تأیید و براساس نسبت به ترتیب توافق، توافق شده (که از این به بعد به آن «ترتیب انهدام» گفته می‌شود) منهدم سازد. چنین انهدامی بایستی در کمتر از دو سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون در مورد آن دولت شروع و در مدت (۱۰) سال از

تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون خاتمه یابد. ممانعتی برای دولت برای دولت عضو برای انهدام سریع‌تر چنین سلاح‌های شیمیایی وجود ندارد.

۷- هر دولت عضو باید:

(الف) طرح‌های تفصیلی انهدام سلاح‌های شیمیایی که در بند (۱) مشخص شده را حداکثر ظرف مدت (۶) روز قبل از شروع دوره سالانه انهدام طبق بند (۲۹) قسمت (ب) بخش (۴) پیوست تأیید ارائه نماید، این طرح‌های تفصیلی کلیه ذخایری که در دوره انهدام سال بعد منهدم خواهند شد را باید دربر بگیرد،

(ب) سالانه اظهارنامه‌هایی در ارتباط با اجرای طرح‌های خود برای انهدام سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) در مدت کمتر از (۶) روز بعد از خاتمه هر دوره انهدام سالانه ارائه نماید، و (پ) حداکثر ظرف مدت (۳۰) روز بعد از اتمام مرحله انهدام گواهی نماید که کلیه سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) از میان رفته است.

۸- در صورتی که دولتی بعد از گذشت دوره ده‌ساله انهدام اشاره شده در بند (۶) به این کنوانسیون پیوندد و یا آن را تصویب کند، سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) را باید هرچه زودتر منهدم سازد، ترتیب انهدام و روش‌های دقیق تأیید برای چنین دولت عضوی توسط شورای اجرایی مشخص خواهد شد.

۹- هر سلاح شیمیایی مکشوفه توسط دولت عضو و بعد از ارسال اظهارنامه‌های اولیه سلاح‌های شیمیایی براساس قسمت (ب) بخش (۴) پیوست تأیید باید حفاظت، گزارش و منهدم گردد.

۱۰- هر دولت عضو باید در طول مدت حمل‌ونقل، نمونه‌برداری، ذخیره‌سازی و انهدام سلاح‌های شیمیایی، بیشترین اولویت را برای حصول اطمینان از ایمنی مردم و حفاظت از محیط‌زیست قائل شود. هر دولت عضو، باید حمل‌ونقل، نمونه‌گیری، ذخیره‌سازی و انهدام سلاح‌های شیمیایی را مطابق با استانداردهای ملی ایمنی زیست محیطی انجام دهد.

۱۱- هر دولت عضوی که در قلمرو خود سلاح‌های شیمیایی داشته باشد که در مالکیت یا در اختیار دولت عضو دیگری باشد یا در قلمرو یا هر مکانی که تحت صلاحیت یا کنترل دولت عضو دیگر قرار داشته باشد، باید حداکثر تلاش را به منظور حصول اطمینان از خروج این قبیل سلاح‌های شیمیایی از سرزمین خود حداکثر ظرف مدت یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون درمورد آن دولت انجام دهد، در صورتی که سلاح‌های یاد شده در ظرف یک سال خارج نشوند، دولت عضو می‌تواند تقاضای ارائه کمک در انهدام این سلاح‌های شیمیایی را از سازمان کنوانسیون و سایر دولت‌های عضو نماید.

۱۲- هر دولت عضو متعهد می‌شود که با سایر دولت‌های عضو که درخواست اطلاعات و کمک دارند براساس عمل متقابل یا از طریق دبیرخانه فنی در مورد روش‌ها و تکنولوژی‌های مربوط به انهدام مؤثر و ایمن سلاح‌های شیمیایی همکاری کند.

۱۳- در اجرای فعالیتهای تأیید بر طبق این ماده و قسمت (الف) بخش (۴) پیوست تأیید، سازمان باید اقداماتی را برای اجتناب از تکرار غیرضروری توافقات دویاچندجانبه در خصوص تأیید ذخایر سلاح‌های شیمیایی و انهدام آنها میان دولت‌های عضو در نظر بگیرد.

برای این مقصود، شورای اجرایی تصمیم خواهد گرفت که تأیید را به اقداماتی که مکمل اقداماتی است که به موجب موافقتنامه دویاچندجانبه برعهده گرفته شده محدود سازد، اگر ملاحظه کند که:

(الف) مقررات تأیید چنین توافقی با مقررات تأیید این ماده و قسمت (الف) بخش (۴) پیوست تأیید سازگار باشد،

(ب) اجرای چنین توافقاتی ضمانت کافی برای تطابق با مقررات مربوطه کنوانسیون را فراهم نماید، و

(پ) طرفین توافقات دویاچندجانبه، سازمان کنوانسیون را کاملاً در جریان فعالیت‌های تأیید بگذارند،

۱۴- در صورتی که شورای اجرایی طبق بند (۱۳) تصمیمی اتخاذ نماید، سازمان کنوانسیون حق نظارت بر اجرای توافقات دویاچندجانبه را خواهد داشت.

۱۵- هیچ موردی از بندهای (۱۳) و (۱۴) بر تعهدات دولت عضو نسبت به تهیه اظهارنامه‌ها

بر طبق ماده (۳)، این ماده و قسمت (الف) بخش (۴) پیوست تأیید نباید تأثیر بگذرد.

۱۶- هر دولت عضو، هزینه‌های انهدام سلاح‌های شیمیایی را که متعهد به انهدام آنهاست بایستی به عهده بگیرد، همچنین هزینه‌های تأیید ذخیره‌سازی و انهدام این قبیل سلاح‌های شیمیایی را باید به عهده بگیرد، مگر این که شورای اجرایی به گونه دیگری تصمیم بگیرد. در صورتی که شورای اجرایی برای محدود ساختن اقدامات تأیید سازمان، طبق بند (۱۳) تصمیم بگیرد، هزینه‌های تأیید و نظارت تکمیلی سازمان، طبق معیار ارزیابی سازمان ملل متحد به نحوی که در بند (۷) ماده (۳) مشخص شده باشد پرداخت گردد.

۱۷- مقررات مندرج در این ماده و مقررات مربوطه بخش (۴) در پیوست تأیید برحسب نظر دولت عضو در مورد سلاح‌های شیمیایی دفن شده در خاک خود قبل از اول ژانویه ۱۹۷۷ برابر با یازدهم اسفند ماه سال ۱۳۶۵ هجری شمسی که همچنان مدفون مانده‌اند یا سلاح‌های شیمیایی که از قبل از اول ژانویه ۱۹۸۵ برابر با یازدهم اسفند ماه سال ۱۳۶۵ هجری شمسی در دریا انداخته شده‌اند به کار برده نمی‌شود.

ماده ۵- تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی

۱- مقررات این ماده و مشروح روش‌های آن برای اجرا در مورد هر یک یا کلیه تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی اعمال خواهد گردید که در مالکیت یا در اختیار دولت عضو یا واقع در هر مکانی از قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل او می‌باشد.

۲- آیین کار تفصیلی در مورد اجرای این ماده در پیوست تأیید بیان گردیده است.

۳- کلیه تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی تصریح شده در بند (۱) باید مشمول تأیید دوره‌ای از طریق بازرسی در محل و نظارت با ابزارآلات نصب شده در محل طبق بخش (۵) پیوست تأیید باشند.

۴- هر دولت عضو، کلیه فعالیت‌های تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی که در بند (۱) مشخص شده به استثناء فعالیت مورد نیاز برای تعطیل تأسیسات را فوراً متوقف می‌نماید.

۵- هیچ دولت عضو نباید تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی جدید ایجاد کرده یا تأسیسات موجود را به منظور تولید سلاح‌های شیمیایی یا هر نوع فعالیت ممنوعه دیگر در این کنوانسیون، تغییر و تبدیل دهد.

۶- هر دولت عضو بلافاصله پس از ارسال اظهارنامه‌ها طبق قسمت (پ) بند (۱) ماده (۳)، باید امکان دستیابی به تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱)، به منظور تأیید منظم اظهارنامه‌ها را از طریق بازرسی در محل فراهم سازد.

۷- هر دولت عضو باید:

(الف) حداکثر ظرف مدت (۹۰) روز از زمان لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون در مورد آن، کلیه تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) بر طبق بند (۵) پیوست تأیید را تعطیل و در آن مورد یادداشت کتبی بدهد و،

(ب) پس از تعطیل کردن، امکان دستیابی به تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) به منظور تأیید منظم از طریق بازرسی در محل و نظارت و مراقبت ابزارآلات در محل به منظور حصول اطمینان از تعطیل تأسیسات و متعاقب آن انهدام تأسیسات را فراهم نماید.

۸- هر دولت عضو باید کلیه تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) و تأسیسات و تجهیزات مربوط به آن را طبق پیوست تأیید و مطابق با نسبت و ترتیب انهدام مورد توافق منهدم سازد (از این به بعد "ترتیب انهدام" نامیده می‌شود). چنین انهدامی در ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون در

مورد آن دولت باید شروع و حداکثر در ظرف ده سال بعد از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون خاتمه پذیرد. ممانعتی برای دولت عضو برای انهدام سریع‌تر چنین تأسیساتی وجود ندارد.

هر دولت عضو باید:

(الف) طرح‌های تفضیلی برای انهدام تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) را حداکثر ظرف مدت (۱۸) روز قبل از شروع انهدام و تأسیساتی ارایه نماید.

(ب) به طور سالانه اظهارنامه‌های مربوط به اجرای طرح‌های خود برای انهدام کلیه تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) را حداکثر ظرف مدت (۹) روز بعد از هر دوره سالانه انهدام ارایه نماید، و

(پ) پایان انهدام کلیه تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) را حداکثر ظرف (۳) روز پس از خاتمه مراحل آن گواهی نماید.

۱- چنانچه دولتی بعد از دوره ده ساله انهدام که در بند (۸) این کنوانسیون ذکر شده آن را تصویب یا به آن پیوندد، باید تأسیسات تولیدسلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) را هرچه زودتر منهدم کند. ترتیب انهدام و روش دقیق تأیید برای آن دولت عضو، توسط شورای اجرایی تعیین خواهد شد.

۱۱- هر دولت عضو، باید در طول انهدام تأسیسات سلاح‌های شیمیایی بیش‌ترین اولویت را برای حصول اطمینان از ایمنی مردم و حفاظت از محیط‌زیست قایل شود، هر دولت عضو باید تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی را طبق استانداردهای ملی ایمنی زیست‌محیطی خود منهدم سازد.

۱۲- تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) را می‌توان به طور موقت و بر طبق بندهای (۱۸) الی (۲۵) بخش (۵) پیوست تأیید به تأسیسات انهدام سلاح‌های شیمیایی تبدیل کرد. چنین تأسیسات تبدیل شده هرچه زودتر و به

محض خاتمه استفاده برای انهدام سلاح‌های شیمیایی باید منهدم گردند و به هر حال نباید این امر بیش از (۱ سال) از تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون به طول بیانجامد.

۱۳- دولت عضو می‌تواند در موارد استثنایی نیاز اضطراری، مجوز استفاده از تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی مشخص شده در بند (۱) را برای مقاصد مجاز در این کنوانسیون، درخواست کند. به توصیه شورای اجرایی، کنفرانس دولت‌های عضو در مورد تصویب یا عدم تصویب محتمل خواهد شد را تعیین خواهد کرد.

۱۴- تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی باید به طریق تبدیل شوند که امکان تبدیل مجدد آن به تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی بیش‌تر از امکان تبدیل آن به هر تأسیسات دیگر مورد استفاده در صنعت، کشاورزی، تحقیقات، پزشکی، دارویی یا سایر مقاصد صلح‌آمیزی که مواد شیمیایی مندرج در جدول (۱) سروکار ندارد، باشد.

۱۵- کلیه تأسیسات تبدیل شده باید مشمول تأیید منظم از طریق بازرسی در محل و نظارت و مراقبت با ابزارآلات موجود در محل برطبق قسمت (ت) بخش (۵) پیوست تأیید باشد.

۱۶- به منظور اجرای فعالیت‌های تأیید بر طبق این ماده و بخش (۵) پیوست تأیید، سازمان باید اقداماتی را برای اجتناب از تکرار غیرضروری توافقات دوجانبه و چندجانبه بین دولت‌های عضو در مورد تأیید تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی و انهدام آنها در نظر بگیرد.

برای این منظور شورای اجرایی باید تصمیم بگیرد که تأیید را محدود به اقداماتی که مکمل اقداماتی است به موجب توافقنامه دوجانبه و چندجانبه به عهده گرفته شده نماید، مشروط بر آن که مسائل زیر را در نظر بگیرد:

(الف) مقررات تأیید چنین توافقی با مقررات تأیید این ماده و بخش (۵) پیوست تأیید منطبق باشد،

(ب) اجرای توافقات ضمانت کافی برای انطباق با مقررات مربوطه این کنوانسیون را فراهم نماید و

(پ) طرفین توافقات دوجانبه و چندجانبه، سازمان را از فعالیت‌های تأیید خود، کاملاً آگاه نمایند.

۱۷- در صورتی که شورای اجرایی بر طبق بند (۱۶) تصمیم اتخاذ نماید، سازمان حق

نظارت و مراقبت بر اجرای توافق دویاچندجانبه را خواهد داشت.

۱۸- هیچ مطلبی در بندهای (۱۶) و (۱۷) نباید بر تعهدات دولت عضو در مورد تنظیم اظهارنامه‌ها برطبق ماده (۳) و بخش (۵) پیوست تأیید تأثیر بگذارد.

۱۹- هر دولت عضو، باید هزینه‌های انهدام تأسیسات تولید سلاح‌های شیمیایی خود را که متعهد به انهدام آنهاست به عهده بگیرد. همچنین باید هزینه‌های تأیید مندرج در این ماده را به عهده گرفته، مگر آن که شورای اجرایی تصمیم دیگری بگیرد.

چنانچه شورای اجرایی تصمیم به محدود ساختن اقدامات تأیید سازمان طبق بند (۱۶) بگیرد، هزینه‌های تأیید و نظارت تکمیلی توسط سازمان، باید طبق معیار ارزیابی سازمان ملل متحد همان گونه که در بند (۷) ماده (۸) مشخص شده پرداخت گردد.

ماده ۶- فعالیت‌هایی که توسط این کنوانسیون منع نشده‌اند

۱- هر دولت عضو براساس مقررات این کنوانسیون دارای حق توسعه، تولید در غیر این صورت، اکتساب، نگهداری، انتقال و استفاده از مواد شیمیایی سمی و منحصراً و پیش‌سازهای آنها برای مقاصد منع نشده در این کنوانسیون می‌باشد.

۲- هر دولت عضو، برای حصول اطمینان از توسعه، تولید در غیر این صورت، اکتساب نگهداری، انتقال یا مورد استفاده قرار گرفتن مواد شیمیایی سمی برای مقاصد ممنوع نشده در این کنوانسیون در سرزمین خود یا هر مکان دیگری از قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل خود باید اقدامات ضروری انجام دهد. برای این منظور و جهت تأیید فعالیت‌ها در انطباق با تعهدات کنوانسیون، هر دولت عضو مواد شیمیایی سمی و پیش‌سازهای آنها را که در جداول (۱،۲) و (۳) پیوست مواد شیمیایی درج گردیده‌اند، تأسیسات مربوط به چنین مواد شیمیایی و سایر تأسیسات مشخص شده در پیوست

تأیید در سرزمین خود یا واقع در هر مکانی از قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل خود را تابع اقدامات تأیید پیش‌بینی شده در پیوست تأیید قرار خواهد داد.

۳- هر دولت عضو باید مواد شیمیایی مندرج در جدول (۱) را (که از این پس، «مواد شیمیایی جدول (۱)» نامیده می‌شود) تابع ممنوعیت‌های تولید، اکتساب، انباشت، انتقال و استفاده براساس آنچه در بخش (۶) پیوست تأیید مشخص شده قرار دهد، دولت عضو باید مواد شیمیایی جدول (۱) و تأسیساتی که در بخش (۶) پیوست تأیید مشخص شده‌اند را تابع تأیید منظم از طریق بازرسی در محل و نظارت و مراقبت با ابزارآلات نصب شده در محل مطابق با بخش مربوطه از همان پیوست تأیید قرار دهد.

۴- هر دولت عضو باید مواد شیمیایی مندرج در جدول (۲) که از این پس، «مواد شیمیایی جدول (۲۹)» نامیده می‌شود» و تأسیساتی که در بخش (۷) پیوست تأیید مشخص شده را

مطابق بخش مربوطه پیوست تأیید تابع نظارت و مراقبت بر اطلاعات و تأیید در محل قرار دهد.

۵- هر دولت عضو باید، مواد شیمیایی مندرج در جداول (۳) که از این پس «مواد شیمیایی جدول (۳)» نامیده می‌شود» و تأسیساتی که در بخش (۸) پیوست تأیید مشخص شده را مطابق با همان بخش از پیوست تأیید تابع نظارت و مراقبت بر اطلاعات و تأیید در محل قرار دهد.

۶- هر دولت عضو، باید تأسیسات مشخص شده در بخش (۹) پیوست تأیید را براساس همان بخش از پیوست تأیید تابع نظارت و مراقبت بر اطلاعات و بازرسی نهایی در محل قرار دهد، مگر این‌که کنفرانس دولت‌های عضو براساس بند (۲۲) بخش (۹) پیوست تأیید تصمیم دیگری اتخاذ کند.

۷- هر دولت عضو باید حداکثر ظرف (۳۰) روز پس از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون در مورد آن دولت، اظهارنامه‌های اولیه مربوط به مواد شیمیایی و تأسیسات مربوطه را طبق پیوست تأیید تنظیم کند.

۸- هر دولت عضو باید اظهارنامه‌های سالیانه را در مورد مواد شیمیایی و تأسیسات مربوطه مطابق با پیوست تأیید تنظیم کند.

۹- به منظور بازرسی و تأیید در محل، هر دولت عضو باید به بازرسان اجازه دسترسی به تأسیسات را به گونه‌ای که در پیوست بازرسی و تأیید ذکر شده بدهد.

۱۰- انجام فعالیت‌های بازرسی و تأیید، دبیرخانه فنی باید از مداخله بی‌جا در فعالیت‌های شیمیایی دولت عضو که برای اهداف ممنوع نشده طبق این کنوانسیون انجام می‌گیرد و به ویژه در متابعت از مقررات بیان شده در پیوست حفاظت از اطلاعات محرمانه (که از این پس «پیوست امور محرمانه» نامیده می‌شود) اجتناب ورزد.

۱۱- مقررات این ماده باید به گونه‌ای اجرا گردد که برای توسعه اقتصادی یا تکنولوژیکی دولت‌های عضو، همکاری بین‌المللی در زمینه فعالیت‌های شیمیایی برای اهداف منع نشده در این کنوانسیون از جمله مبادله بین‌المللی اطلاعات علمی و فنی و مواد شیمیایی و تجهیزات مورد نیاز تولید، فرآوری یا استفاده از مواد شیمیایی برای اهداف منع نشده در کنوانسیون مانع ایجاد ننماید.

ماده ۷- اقداماتی اجرایی ملی

تعهدات کلی

۱- هر دولت عضو باید طبق مراحل قانون اساسی خود اقدامات ضروری را برای اجرای تعهدات مربوطه در این کنوانسیون انجام دهد، مشخصاً باید:

(الف) اشخاص حقیقی و حقوقی را در هر جایی از سرزمین خود یا در هر مکانی از قلمرو تحت صلاحیت یا کنترل که براساس حقوق بین‌المللی شناسایی گردیده از ارتکاب اعمال ممنوع شده برای دولت عضو به موجب این کنوانسیون منع نماید، از جمله مجازات قانونی در ارتباط با انجام این فعالیت‌ها را وضع کند.

(ب) در هیچ مکان تحت کنترل خود، اجازه هیچ‌گونه فعالیت ممنوعه برای دولت عضو در این کنوانسیون را ندهد.

- (پ) مجازات قانونی وضع شده به موجب قسمت (الف) به هر نوع فعالیت ممنوعه برای دولت عضو در این کنوانسیون در هر جایی که اشخاص حقیقی مطابق حقوق بین‌الملل دارای تابعیت قانونی آن دولت هستند، گسترش دهد.
- ۲- هر دولت عضو باید با سایر دولت‌های عضو همکاری نموده و برای تسهیل در اجرای تعهدات در بند (۱) کمک قانونی مناسب را تأمین نماید.
- ۳- هر دولت عضو، باید در طول اجرای تعهدات خود در این کنوانسیون، بالاترین اولویت را برای حصول اطمینان از ایمنی مردم و حفاظت از محیط‌زیست قائل شده و با دیگر دولت‌های عضو در این زمینه به طور مناسب همکاری نماید.

۳۷- سند نهایی کنفرانس با قطعنامه‌ها و پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به کنوانسیون ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۷۴

تغییرات و الحاقات به ضمیمه کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا، ۱۹۷۴

فصل یک

مقررات عمومی

بخش (الف) - کاربردها، تعاریف و غیره

مقرره ۲

تعاریف

متن زیر جایگزین متن بند(ک) موجود می شود:

«(ک) کشتی جدید یعنی کشتی که دریا بعد از تاریخ ۲۵ می ۱۹۸۰ (برابر با چهارم خرداد ۱۳۵۹) تیر حمال آن گذاشته شده و یا در مرحله مشابهی از ساخت باشد.»

بند زیر به متن موجود اضافه می شود:

«(ن) تاریخ سالگرد یعنی روز و ماه هر سالی که مطابق با تاریخ انقضای گواهینامه

مربوط خواهد بود.»

بخش (ب) - بازرسی ها و گواهینامه ها

مقرره ۶

بازدید و بازرسی

متن زیر جایگزین متن موجود می شود:

«(الف) بازدید و بازرسی کشتی ها تا جایی که مربوط به اجرای مقررات حاضر و

اعطای

معافیت های آن می شود، توسط مأمورین دستگاه اجرایی انجام خواهد شد. با این همه، دستگاه اجرایی می تواند بازدیدها و بازرسی ها را به بازرسانی که بدین منظور انتخاب شده اند یا به سازمان های مشخص شده محول نماید.

(ب) دستگاه اجرایی که برای بازدیدها و بازرسی ها بازرسانی انتخاب کرده یا سازمان هایی را مشخص نموده همان طور که در بند (الف) آمده باید برای بازرسان منتخب و یا سازمان های مشخص شده حداقل اختیارات زیر را قائل شود:

(۱) تعمیرات یک کشتی را لازم بداند؛

(۲) در صورت تقاضای مسئولین ذیربط کشور بندری، بازدیدها و بازرسی هایی را انجام دهد. دستگاه اجرایی، مسئولیتها و شرایط خاص اختیاراتی که به بازرسان منتخب و یا سازمانهای مشخص شده واگذار شده را باید به اطلاع سازمان برساند.

(ج) چنانچه یک بازرس منتخب یا سازمان مشخص شده تعیین نماید که وضعیت کشتی و یا تجهیزات آن به طور قابل توجهی با جزئیات گواهینامه مغایرت دارد و یا طوری است که کشتی آمادگی رفتن به دریا بدون خطر برای خود و اشخاص روی آن را ندارد، چنین بازرس یا سازمان باید فوراً از انجام اقدامات اصلاحی جهت رفع مشکل اطمینان یابد و دستگاه اجرایی را به موقع مطلع سازد. اگر چنین اقداماتی جهت رفع مشکل صورت نپذیرند، گواهینامه مربوطه باید بازپس گرفته شود و دستگاه اجرایی فوراً مطلع شود؛ و اگر کشتی در بندر یک کشور عضو دیگر است، مسئولین مربوطه آن کشور بندری نیز باید فوراً آگاه شوند. وقتی مأموری از دستگاه اجرایی، بازرس منتخب یا سازمان مشخص شده مسئولین مربوطه کشور بندری را آگاه ساخت، دولت کشور بندری مربوطه باید هر کمک لازم را به مأمور، بازرس یا سازمان ارائه دهد تا وظایف خود را تحت این مقرر انجام دهد. در صورت امکان، دولت کشور بندری مربوطه باید مطمئن شود که کشتی تا زمانی که آمادگی کامل به دست نیآورده به دریا نرود، یا بندر را به مقصد تعمیرگاه مناسب بدون خطر برای خود کشتی و یا پرسنل آن ترک ننماید.

(د) در هر مورد، دستگاه اجرایی باید کاملاً تضمین کند که بازدید و بازرسی به طور کامل و مؤثر انجام گرفته، و باید متعهد گردد که از ترتیبات لازم برای انجام این تعهد اطمینان حاصل نماید.»

مقرره ۷

بازرسی های کشتی های مسافری

متن زیر جایگزین متن موجود می شود:

«الف) کشتی مسافری تابع بازرسی های مشخص شده ذیل خواهد بود:

بازرسی اولیه قبل از این که کشتی بکار گرفته شود؛

بازرسی مجدد هر ۱۲ ماه یکبار مگر در مواردی که بندهای مقرر (ب) ۱۴، (ه)، (و) و (ز) قابل اعمال باشند؛

بازرسی‌های اضافی، در صورتی که ضرورتی پیش آید.

(ب) بازرسی‌های فوق‌الذکر بایستی به ترتیب زیر اجرا گردد:

(۱) بازرسی اولیه باید شامل بازدید کامل ساختار کشتی، ماشین‌آلات و تجهیزات، شامل سطح خارجی ته کشتی و سطح داخلی و خارجی دیگ‌های بخار باشد، این بازرسی باید چنان باشد که تضمین نمای تشکیلات، مواد و اندازه ساختار، دیگ‌های بخار و دیگر مخازن فشار و متعلقات آنها، موتور اصلی و فرعی، تأسیسات برقی و تأسیسات رادیویی شامل آنهایی که در وسایل نجات استفاده می‌شود، حفاظت علیه آتش، سیستم‌ها و وسایل ایمنی علیه آتش، ویال نجات و ملزومات آن، تجهیزات دریانوردی روی کشتی، نشریات دریانوردی، امکانات سوارشدن راهنمایان به کشتی و دیگر تجهیزات کاملاً با الزامات مقررات حاضر و در نتیجه آن قوانین، مصوبات، احکام و مقرراتی که توسط دستگاه اجرایی برای کشتی‌ها به منظور انجام خدمات مورد نظر کشتی منتشر شده مطابقت دارد. بازرسی باید به طریقی باشد که از طرز کار کلیه قسمت‌های کشتی و تجهیزات آن از هر لحاظ اطمینان حاصل شود، و کشتی مجهز به چراغ‌ها، علائم شکلی، و وسایل تولید سیگنال‌های صوتی و سیگنال‌های وضعیت اضطراری آن طور که توسط پیش‌بینی‌های مقررات حاضر و مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا در حال اجرا لازم است، باشد؛

(۲) بازرسی مجدد باید شامل بازدید ساختار کشتی، دیگ‌های بخار و دیگر مخازن فشار، موتور و تجهیزات، شامل سطح خارجی ته کشتی باشد. بازرسی باید به نحوی باشد که تضمین نماید کشتی از نظر ساختار، دیگ‌های بخار و دیگر مخازن فشار و متعلقات آنها، موتور اصلی و فرعی، تأسیسات برقی، تأسیسات رادیویی شامل آنهایی که در وسایل نجات استفاده می‌شود، حفاظت علیه آتش، سیستم‌ها و وسایل ایمنی علیه آتش، وسایل نجات و ملزومات آن، تجهیزات دریانوردی روی کشتی، و دیگر

تجهیزات در شرایط رضایت بخش بوده و برای خدماتی که برای کشتی مصوب است مناسب می‌باشد، و با الزامات مقررات حاضر و در نتیجه آن، قوانین، مصوبات، احکام و مقرراتی که توسط دستگاه اجرایی منتشر شده مطابقت دارد چراغ‌ها، علائم شکلی، وسایل تولید سیگنال‌های رادیویی و سیگنال‌های وضعیت اضطراری که توسط کشتی حمل می‌شود نیز باید مورد بازرسی فوق‌الذکر به منظور حصول اطمینان از مطابقت با الزامات مقررات حاضر و مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا در حال اجرا، قرار گیرد؛

(۳) بازرسی اضافی چه کلی و چه جزئی، بر طبق شرایط، باید پس از تعمیرات ناشی از رسیدگی‌های تجویز شده در مقرر ۱۱، یا هر وقتی که تعمیرات مهم یا بازسازی انجام می‌شود صورت پذیرد. بازرسی باید به نحوی باشد که اطمینان حاصل شود تعمیرات یا بازسازی‌های مورد لزوم به نحو مؤثر انجام شده، به این معنی که مواد و نوع چنین تعمیرات و بازسازی‌ها در کلیه موارد رضایت‌بخش بوده و کشتی از تمام جهات با شرایط مقررات حاضر و مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا در حال اجرا و در نتیجه آن قوانین، مصوبات، احکام و مقرراتی که توسط دستگاه اجرایی منتشر شده مطابقت دارد؛

(ج) (۱) قوانین، مصوبات، احکام و مقررات مورد اشاره در بند (ب) این مقرر از هر لحاظ بایستی تضمین کنند که کشتی از نقطه نظر ایمنی جان اشخاص و خدماتی که برای آن در نظر گرفته شده، مناسب می‌باشد.

(۲) آنها باید در میان سایر چیزها الزاماتی را مقرر نمایند که به عنوان آزمایشات اولیه و ثانویه هیدرولیک یا آزمایشات جایگزین قابل قبول رعایت شود که در آن دیگ‌های اصلی و فرعی بخار، اتصالات، لوله‌های بخار و مخازن فشار قوی و سوخت برای موتورهای احتراق داخلی ارائه شده است، از جمله مراحل آزمایشاتی که باید رعایت شود و فواصل بین دو آزمایش متوالی»

بازرسی‌های وسایل نجات و سایر تجهیزات کشتی‌های باری

متن زیر جایگزین متن موجود می‌شود:

«الف) وسایل نجات و سایر تجهیزات کشتی‌های باری با تناژ ناخالص ۵۰۰ تن به بالا همان طور که در بند (۱) (ب) اشاره شده باید منوط به بازرسی‌های مشخص شده ذیل باشند:

بازرسی اولیه قبل از آن که کشتی به کار گرفته شود؛

بازرسی مجدد در فواصلی که توسط دستگاه اجرایی تعیین می‌شود که نباید از ۵ سال تجاوز کند، بجز در مواردی که مقرره (۱) ۱۴، (ه)، (و) و (ز) قابل اعمال باشد؛
بازرسی ادواری طی سه ماه قبل یا بعد از دومین تاریخ سالگرد یا در طی سه ماه قبل یا بعد از سومین تاریخ سالگرد گواهینامه تجهیزات ایمنی کشتی باری که باید جایگزین یکی از بازرسی‌های سالیانه‌ای که در بند (۴) الف ذکر شده گردد؛
بازرسی سالیانه طی سه ماه قبل یا بعد از هر تاریخ سالگرد گواهینامه تجهیزات ایمنی کشتی باری؛

بازرسی اضافی برای کشتی‌های مسافری همان طور که در مقرره (۳) (ب) ۷ مقرر شده است.

(ب) بازرسی‌هایی که در بند الف) قید شده‌اند باید به صورت ذیل اجرا شوند:

(۱) بازرسی اولیه باید شامل بازدید کامل وسایل و سیستم‌های ایمنی علیه آتش، تشکیلات و وسایل نجات به جز تأسیسات رادیویی، تجهیزات دریانوردی روی کشتی، امکانات سوار شدن راهنمایان به کشتی باشد و دیگر تجهیزاتی که فصول ۱-۲، ۲-۲، ۳ و ۵ در مورد آنها بکار گرفته می‌شود را دربر گیرد، تا از تطابق آنها با الزامات مقررات حاضر و این که آنها در وضعیت رضایت بخشی بوده و مناسب برای انجام خدمات مورد نظر کشتی می‌باشند اطمینان حاصل شود. طرح‌های کنترل حریق، نشریات دریانوردی، چراغ‌ها، علائم شکلی، روش‌های ایجاد سیگنال‌های صوتی و سیگنال‌های وضعیت اضطراری نیز باید مورد بازرسی فوق‌الذکر قرار گیرند تا از تطابق آنها با

الزامات مقررات حاضر و در صورت امکان با مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا در حال اجرا، اطمینان حاصل شود؛

- (۲) بازرسی‌های مجدد و ادواری باید شامل بازدید تجهیزات مندرج در بند (۱) (ب) باشد تا اظهار تطابق آنها با الزامات مربوطه در مقررات حاضر و مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا در حال اجرا و این که در وضعیت رضایت بخشی بوده و مناسب انجام خدمات مورد نظر کشتی می‌باشند اطمینان حاصل شود؛
- (۳) بازرسی سالیانه باید شامل بازدید کلی از تجهیزات مندرج در بند (۱) (ب) بوده تا از ایمنی و نگهداری آنها مطابق مقرره (الف) ۱۱ اطمینان حاصل شود و آمادگی آنها جهت انجام خدمات مورد نظر کشتی مورد رضایت باشد.
- (ج) بازرسی‌های ادواری و سالیانه که در بندهای (۳) (الف) و (۴) (الف) اشاره شده باید در گواهینامه تجهیزات ایمنی کشتی باری پشت‌نویسی گردد.»

مقرره ۹

بازرسی‌های تأسیسات رادیویی و راداری کشتی‌های باری
عنوان زیر جایگزین عنوان فوق می‌گردد:
بازرسی‌های تأسیسات رادیویی کشتی‌های باری
متن زیر جایگزین متن موجود می‌شود:

«الف) تأسیسات رادیویی کشتی‌های باری که فصول ۳ و ۴ در مورد آنها قابل اجراست، شامل آنهایی که در وسایل نجات استفاده می‌شود منوط به بازرسی‌های مشخص شده در ذیل می‌باشند:

بازرسی اولیه قبل از این که کشتی به کار گرفته شود؛

بازرسی مجدد در فواصلی که توسط دستگاه اجرایی مشخص می‌شود که نباید از ۵ سال تجاوز کند مگر در مواردی که بندهای (ب)، (هـ)، (و) و (ز) مقرره ۱۴ قابل اعمال باشند؛

بازرسی ادواری طی ۳ ماه قبل و بعد از هرتاریخ سالگرد گواهینامه ایمنی رادیویی کشتی بازرسی اضافی آن طور که در مقرره (۳) (ب) ۷ برای کشتی‌های مسافری مقرر شده است

(ب) بازرسی‌هایی که در بند (الف) اشاره شده باید به شرح زیر صورت پذیرد:

(۱) بازرسی اولیه باید شامل بازدید کامل تأسیسات رادیویی کشتی‌های باری، از جمله آنهایی که در وسایل نجات مورد استفاده قرار می‌گیرد باشد، تا از مطابقت آنها با الزامات مقررات حاضر اطمینان حاصل گردد؛

(۲) بازرسی مجدد و ادواری شامل بازدید تأسیسات رادیویی کشتی باری، از جمله آنهایی که در وسایل نجات مورد استفاده قرار می‌گیرد باشد، تا از مطابقت آنها با الزامات مقررات حاضر اطمینان حاصل گردد.

(ج) بازرسی ادواری اشاره شده در بند (۳) (الف) باید در گواهینامه ایمنی رادیویی

کشتی باری پشت‌نویسی شود.»

مقرره ۱۰

بازرسی‌های بدنه، ماشین‌آلات و تجهیزات کشتی‌های باری

عنوان زیر جایگزین عنوان موجود می‌شود:

بازرسی‌های ساختاری، ماشین‌آلات و تجهیزات کشتی‌های باری

متن زیر جایگزین متن موجود می‌شود:

«الف) ساختار، ماشین‌آلات و تجهیزات کشتی باری (به‌جز اقلامی که گواهینامه

تجهیزات ایمنی کشتی باری و گواهینامه رادیویی ایمنی کشتی باری در خصوص آنها صادر شده) آن طور که در بند (۱) (ب) قید شده است، باید مورد بازرسی‌ها و بازدیدهایی که ذیلاً مشخص شده واقع گردد:

بازرسی اولیه شامل بازدید سطح خارجی ته کشتی قبل از این که کشتی بکار گرفته

شود؛

بازرسی محدود در فواصلی که توسط دستگاه اجرایی تعیین می‌گردد اما نباید از ۵ سال تجاوز نماید، مگر در هنگامی که مقرر (ب) ۱۴، (ه)، (و) و (ز) اعمال می‌گردد؛
بازرسی سالیانه طی سه ماه قبل یا بعد از هر تاریخ سالگرد گواهینامه تجهیزات ایمنی کشتی باری؛

حداقل دو بازدید از سطح خارجی ته کشتی در طول دوره ۵ ساله، بجز هنگامی که مقرر

(ه) ۱۴ یا (و) قابل اعمال باشد. در جایی که مقرر (ه) ۱۴ یا (و) قابل اعمال است، این دوره ۵ ساله ممکن است تمدید شود تا با دوره تمدید شده اعتبار گواهینامه همزمان شود. در تمام موارد فاصله بین دو بازدید مزبور نباید از ۳۶ ماه تجاوز نماید؛
بازرسی اضافی آن طور که در مقرر (۳) (ب) ۷ برای کشتی‌های مسافری مقرر شده است.

(ب) بازرسی‌ها و بازدیدهایی که در بند (الف) ذکر شده باید به صورت زیر اجرا شوند؛

بازرسی اولیه باید شامل بازدید کامل ساختار، ماشین‌آلات و تجهیزات باشد. این بازرسی باید به نحوی باشد که اطمینان حاصل شود تشکیلات، مواد، ساختمان و کیفیت ساختار، دیگ‌های بخار و دیگر مخازن فشار و ابزار آنها، ماشین‌آلات اصلی و فرعی شامل سکان و سیستم‌های کنترل مربوطه، تأسیسات الکتریکی و دیگر تجهیزات منطبق با الزامات مقررات حاضر، در وضعیت رضایت بخشی بوده و برای خدمت مورد نظر کشتی مناسب هستند و اطلاعات مورد نیاز تعادل فراهم شده است. در مورد تانکرها چنین بازرسی باید شامل بازدید اتاق‌های پمپ، بار، مخازن سوخت، سیستم‌های لوله‌کشی تهویه هوا و ابزار ایمنی مربوطه باشد؛

بازرسی مجدد باید شامل بازدید ساختار، ماشین‌آلات و تجهیزات اشاره شده در بند (ب) ۱(ب) باشد تا از تطابق آن با الزامات مقررات حاضر و رضایت‌بخش بودن وضع آنها و آمادگی آنها برای انجام خدمات مورد نظر کشتی، اطمینان حاصل شود؛

بازرسی میانی باید شامل بازدید ساختار، دیگ‌های بخار و دیگر مخازن فشار، ماشین‌آلات و تجهیزات، سکان و سیستم‌های کنترل مربوطه و تأسیسات الکتریکی باشد تا اطمینان حاصل شود که آنها به نحو رضایت‌بخشی آمادگی انجام خدمات مورد نظر کشتی را دارند. در مورد تانکرها، بازرسی باید شامل بازدید اتاق‌های پمپ، بار، مخازن سوخت و سیستم‌های لوله‌کشی تهویه هوا و ابزار ایمنی مربوطه و آزمایش مقاومت عایق تأسیسات الکتریکی در مناطق خطرناک باشد؛

بازرسی سالیانه باید شامل بازدید کلی ساختار، ماشین‌آلات و تجهیزات مورد اشاره در بند (۱) (ب) برای حصول اطمینان از این امر که بنا بر الزامات مقرر (الف) ۱۱ نگهداری شده‌اند باید طوری باشد که از رضایت‌بخش بودن وضع آنها جهت اجرای خدمت مورد نظر کشتی اطمینان حاصل شود.

(ج) بازرسی‌های سالیانه و میانی و بازدیدهای سطح خارجی ته کشتی مورد اشاره در بندهای (۳) (الف)، و (۵) (الف) باید در گواهینامه ایمنی ساخت کشتی باری پشت‌نویسی شود.»

مقرره ۱۱

حفظ شرایط پس از بازرسی

متن زیر جایگزین متن موجود می‌شود:

«الف) شرایط کشتی و تجهیزات آن باید به نحوی که با پیش‌بینی‌های مقررات حاضر تطابق داشته باشد حفظ شوند تا اطمینان حاصل شود که کشتی در تمام موارد برای رفتن به دریابدون وجود هیچ خطری برای کشتی و یا افراد آن مناسب است.

(ب) بعد از اتمام بازرسی کشتی تحت مقررات ۷، ۸، ۹ تا ۱۱ هیچ تغییری در رابطه با تشکیلات ساختاری، ماشین‌آلات، تجهیزات و دیگر مواردی که تحت بازرسی قرار گرفته بدون تأیید رسمی از دستگاه اجرایی انجام نخواهد شد.

(ج) هر زمان که حادثه‌ای برای کشتی رخ داد یا نقصی یافت شد، که هر کدام از آنها بر ایمنی کشتی و یا کارایی و تکمیل بودن وسایل نجات و دیگر تجهیزات تأثیر

بگذارد، فرمانده یا صاحب کشتی باید در اولین فرصت به دستگاه اجرایی، بازرس منتخب و یا سازمان‌های مشخص شده مسئول صدور گواهینامه مربوطه گزارش دهد، تا بازرسی‌هایی برای تعیین این که آیا بازرسی براساس مقررات ۷، ۸، ۹ یا 11 لازم است یا خیر را آغاز نمایند. اگر کشتی در بندر دیگر دولت‌های متعهد باشد، فرمانده یا صاحب کشتی باید مراتب را فوراً به مسئول ذیربط کشور بندری گزارش دهد و بازرس منتخب یا سازمان مشخص شده باید از اعلام چنین گزارشی مطمئن گردد.»

مقرره ۱۲

صدور گواهینامه‌ها

عنوان زیر، جایگزین عنوان فوق می‌شود:

صدور یا پشت‌نویسی گواهینامه‌ها

متن زیر، جایگزین متن موجود می‌شود:

«الف) (۱) گواهینامه‌ای به نام گواهینامه ایمنی کشتی مسافرتی پس از بازرسی اولیه یا مجدد باید برای کشتی مسافری که با الزامات مربوطه فصول ۱-۲، ۲-۲، ۳، ۴ و ۵ و هرگونه الزامات مربوطه دیگر از مقررات حاضر انطباق دارد صادر شود؛

(۲) گواهینامه‌ای به نام گواهینامه ایمنی ساخت کشتی باری پس از بازرسی اولیه یا مجدد باید برای کشتی باری که با الزامات مربوط در فصول ۱-۲ و ۲-۲ (به غیر از آنهایی که به سیستم‌های ایمنی علیه آتش و تجهیزات و طرح‌های کنترل آتش مربوط می‌شود) و هرگونه الزامات مربوطه دیگر از مقررات حاضر انطباق دارد صادر شود؛

(۳) گواهینامه‌ای به نام گواهینامه ایمنی تجهیزات کشتی باری پس از بازرسی مجدد یا اولیه باید برای کشتی باری که با الزامات مربوطه در فصول ۱-۲، ۲-۲، ۳ و ۵ و هرگونه الزامات مربوطه دیگر از مقررات حاضر انطباق دارد صادر شود؛

(۳) گواهینامه‌ای به نام گواهینامه ایمنی تجهیزات کشتی باری پس از بازرسی مجدد یا اولیه باید برای کشتی باری که با الزامات مربوطه در فصول ۱-۲، ۲-۲، ۳-۵ و هرگونه الزامات مربوطه دیگر از مقررات حاضر انطباق دارد صادر شود؛

(۴) گواهینامه‌ای به نام گواهینامه ایمنی تجهیزات کشتی باری پس از بازرسی مجدد یا اولیه باید برای کشتی باری که با الزامات مربوطه در فصول ۱-۲، ۲-۲، ۳-۵ و هرگونه الزامات مربوطه دیگر از مقررات حاضر انطباق دارد صادر شود:

(۵) (۱) گواهینامه‌ای به نام گواهینامه ایمنی کشتی باری را می‌توان به عنوان جایگزین گواهینامه‌هایی که در بند (۲) (الف)، (۳) (الف) و (۴) (الف) ذکر شده است، برای کشتی باری که با الزامات مربوطه فصول ۱-۲، ۳-۴، ۲ و ۵ و هرگونه الزامات مربوطه دیگر از مقررات حاضر تطابق دارد، پس از بازرسی اولیه یا مجدد صادر نمود؛

(۲) هر ارجاعی در این فصل به گواهینامه رادیوی ایمنی کشتی باری به منزله ارجاع به گواهینامه ایمنی کشتی باری خواهد بود، اگر این گواهینامه به عنوان جایگزین گواهینامه‌های ذکر شده استفاده شود؛

(۶) گواهینامه ایمنی کشتی مسافری، گواهینامه تجهیزات ایمنی کشتی باری، گواهینامه رادیویی، ایمنی کشتی باری گواهینامه ایمنی کشتی باری که در زیر بندهای (۱)، (۳)، (۴) و (۵) ذکر شده‌اند باید با برکه ثبت تجهیزات کامل شود؛

(۷) چنانچه به یک کشتی بنابر و تحت پیش‌بینی‌های مقررات حاضر معافیت داده شود، گواهینامه‌ای به نام گواهینامه معافیت علاوه بر گواهینامه‌های مقرر در این بند باید صادر گردد؛

(۸) گواهینامه‌های اشاره شده در این مقررده باید توسط دستگاه اجرایی یا هر شخص یا سازمان مسئول از جانب آن صادر یا پشت‌نویسی گردد. در هر مورد، دستگاه اجرایی مسئولیت کامل گواهینامه‌ها را برعهده خواهد داشت.

(ب) یک دولت متعهد پس از تاریخی که در آن تاریخ پذیرش کنوانسیون حاضر توسط آن کشور به مورد اجرا در می‌آید، نباید هیچ گواهینامه‌ای را بنابر و مطابق با مقررات کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۶۰، ۱۹۴۸ یا ۱۹۲۹ صادر نماید.

مقرره ۱۳

صدور گواهینامه توسط دولت دیگر

عنوان زیر جایگزین عنوان فوق می شود:

صدور یا پشت‌نویسی گواهینامه‌ها توسط دولت دیگر

متن زیر جایگزین متن موجود می شود:

«یک دولت متعهد ممکن است بنا به درخواست دستگاه اجرایی موجب بازرسی یک کشتی گردد و اگر مطمئن شود که با الزامات مقررات موجود مطابقت دارد باید گواهینامه برای آن کشتی صادر یا مجوز صدور گواهینامه کشتی را بدهد و حسب مورد، گواهینامه‌ها را پشت‌نویسی یا مجوز پشت‌نویسی گواهینامه را بر طبق مقررات موجود بدهد. هر گواهینامه‌ای که بدین صورت صادرشود باید شامل عبارتی به این مضمون باشد که این گواهینامه بنا به درخواست دولتی که آن کشتی محق به برافراشتن پرچم آن کشور بوده صادر شده است و باید از همان قدرت عمل برخوردار و مانند گواهینامه‌های صادره تحت مقرره ۱۲ شناخته شود.»

مقرره ۱۴

مدت گواهینامه

عنوان زیر جایگزین عنوان فوق می شود:

مدت و اعتبار گواهینامه‌ها

متن زیر جایگزین متن موجود می شود:

«الف) گواهینامه ایمنی کشتی مسافری باید برای مدتی که نباید از ۱۲ ماه تجاوز نماید، صادر شود. گواهینامه ایمنی ساخت کشتی باری، گواهینامه تجهیزات ایمنی کشتی باری و گواهینامه رادیوی ایمنی کشتی باری باید برای مدتی که توسط دستگاه

اجرائی تعیین می‌شود و نباید از ۵ سال تجاوز نماید، صادر شود. اعتبار گواهینامه معافیت نباید بیشتر از مدت گواهینامه‌ای باید که به آن رجوع می‌شود.

(ب) (۱) علی‌رغم الزامات بند (الف)، هنگامی که بازرسی مجدد سه ماه قبل از تاریخ انقضای گواهینامه موجود کامل می‌شود، گواهینامه جدید باید از زمان اتمام بازرسی مجدد تا مدت‌های زیر اعتبار داشته باشد.

(۱) برای کشتی مسافری، تاریخی که نباید ۱۲ ماه از تاریخ انقضاء گواهینامه موجود تجاوز نماید؛

(۲) برای کشتی باری، تاریخی که نباید ۵ سال از تاریخ گواهینامه موجود تجاوز نماید؛

(۳) هنگامی که بازرسی مجدد پس از انقضای تاریخ گواهینامه موجود کامل می‌شود، گواهینامه جدید باید از تاریخ اتمام بازرسی مجدد تا مدت‌های زیر اعتبار داشته باشد:

(۱) برای کشتی مسافری، تاریخی که نباید ۱۲ ماه از تاریخ اتمام بازرسی مجدد تجاوز نماید؛

(۲) برای کشتی باری، تاریخی که نباید ۵ سال از تاریخ اتمام بازرسی مجدد تجاوز نماید؛

(ج) اگر گواهینامه‌ای غیر از گواهینامه ایمنی کشتی مسافری برای مدت کمتر از ۵ سال صادر شود، دستگاه اجرایی می‌توان اعتبار گواهینامه را بیش از تاریخ انقضای حداکثر زمان مشخص شده در بند (الف) افزایش دهد، مشروط بر این که هنگامی که گواهینامه‌ای برای مدت ۵ سال صادر می‌شود، بازرسی قابل اعمال اشاره شده در مقررات ۸، ۹ و ۱۱ حسب مورد صورت گرفته باشند.

(د) اگر بازرسی مجدد کامل شده باشد و گواهینامه جدید را نتوان قبل از تاریخ انقضای گواهینامه موجود صادر نمود و یا در کشتی قرار داد، شخص یا سازمان مسئول از جانب دستگاه اجرایی می‌تواند گواهینامه موجود را پشت‌نویسی نماید و چنین

گواهینامه‌ای باید به عنوان گواهینامه معتبر برای مدت بیشتری که نباید ۵ ماه از تاریخ انقضاء تجاوز نماید پذیرفته شود.

(ه) اگر کشتی در زمان انقضای گواهینامه در بندری که قرار است در آن بازرسی شود نباشد، دستگاه اجرایی می‌تواند مدت اعتبار گواهینامه را تمدید کند، اما این تمدید فقط جهت دادن فرجه‌ای به کشتی برای اتمام سفر خود و رسیدن به بندر بازرسی است و فقط در مواردی که صحیح و منطقی بنظر رسد چنین فرجه‌ای داده خواهد شد. هیچ اعطا شده نباید هنگام رسیدن به بندری که باید در آن بازرسی شود با استناد به چنین تمدیدی بدون داشتن گواهینامه جدید، محق به ترک بندر شود. هنگامی که بازرسی مجدد کامل می‌شود، گواهینامه جدید باید تا مدت‌های زیر اعتبار داشته باشد:

(۱) برای کشتی مسافری، تاریخی که نباید ۱۲ ماه از تاریخ انقضای گواهینامه موجود قبل از تمدید اعطا شده تجاوز نماید؛

(۲) برای کشتی باری، تاریخی که نباید ۵ سال از تاریخ انقضای گواهینامه موجود قبل از تمدید اعطا شده تجاوز نماید؛

(و) اگر گواهینامه صادره برای کشتی که در سفرهای کوتاه مدت مشغول است تحت پیش‌بینی‌های قبلی این مقرر تمدید نشده باشد، دستگاه اجرایی می‌تواند گواهینامه مزبور را بازرسی مجدد کامل می‌شود، گواهینامه جدید باید تا مدت‌های زیر اعتبار داشته باشد:

(۱) برای کشتی مسافری، تاریخی که نباید ۱۲ ماه از تاریخ انقضای گواهینامه موجود قبل از

تمدید اعطا شده تجاوز نماید؛

(۲) برای کشتی باری، تاریخی که نباید ۵ سال از تاریخ انقضای گواهینامه موجود قبل از تمدید اعطا شده تجاوز نماید.

(ز) در شرایط خاص، که توسط دستگاه اجرایی تعیین می‌گردد، نیازی به تاریخ‌گذاری گواهینامه جدید پس از تاریخ انقضای گواهینامه موجود آن طور که در

بندهای (۲) (ب)، (ه)، یا (و) قید شده نمی‌باشد. در این شرایط خاص، گواهینامه جدید باید تا مدت‌های زیر اعتبار داشته باشد:

(۱) برای کشتی مسافری، تاریخ از تاریخ اتمام بازرسی مجدد، از ۵ سال تجاوز ننماید.

(۲) برای کشتی باری، تاریخ از تاریخ اتمام بازرسی مجدد، از ۵ سال تجاوز ننماید.

(ح) اگر بازرسی سالیانه، میانی یا ادواری قبل از دوره مشخص شده در مقررات مربوطه اتمام یابد آنگاه:

(۱) تاریخ سالگرد که در گواهینامه مربوطه نشان داده شده است توسط پشت‌نویسی به تاریخی که نباید بیش از سه ماه دیرتر از تاریخی باشد که در آن بازرسی اتمام یافته است، اصلاح شود.

(۲) بازرسی‌های سالیانه، میانی یا ادواری بعدی که طبق مقررات مربوطه لازم شمرده شده باید در فواصلی که در این مقررات تجویز شده و با استفاده از تاریخ سالگرد جدید کامل گردند.

(۳) تاریخ انقضا می‌تواند تغییر نکند، به شرط آن که یک یا چند بازرسی سالیانه، میانی یا ادواری حسب مورد به گونه‌ای اجرا شوند که از حداکثر فواصل میان بازرسی‌هایی که در مقررات مربوطه تجویز شده تجاوز ننماید.

(ط) گواهینامه‌ای که تحت مقرر ۱۲ یا ۱۳ صادر شده باشد در موارد زیر از اعتبار ساقط می‌شود:

(۱) اگر بازرسی‌ها و بازدیدهای مربوطه در مدتی که تحت مقررات (الف) ۷، (الف) ۸، (الف) ۹ و (الف) ۱۰ تعیین شده کامل نشده باشد؛

(۲) اگر گواهینامه طبق مقررات حاضر پشت‌نویسی نشده باشد؛

(۳) در صورت انتقال کشتی به پرچم یک کشور دیگر گواهینامه جدید فقط وقتی می‌توند صادر شود که دولت صادرکننده گواهینامه جدید کاملاً از تطابق کشتی با الزامات مقررات (الف) ۱۱ و (ب) رضایت حاصل نماید. در صورت انتقال کشتی میان

دولت‌های متعهد، دولت کشوری که قبلاً کشتی رسماً حق برافراشتن پرچم آن را داشته، در صورتی که در طی سه ماه پس از انتقال از وی درخواست شود، باید کپی گواهینامه‌هایی که کشتی قبل از انتقال داشته، و در صورت موجود بودن، کپی گزارش‌های مربوطه بازرسی را هر چه سریع‌تر به آن دستگاه اجرایی ارسال نماید.

مقرره ۱۵

فرم گواهینامه

عنوان زیر جایگزین عنوان موجود می‌شود:

فرم‌های گواهینامه‌ها و برگه‌های ثبت تجهیزات

متن زیر جایگزین متن موجود می‌شود:

«گواهینامه‌ها و برگه‌ها ثبت تجهیزات باید مشابه نمونه‌های ذکر شده در پیوست ضمائم کنوانسیون حاضر تنظیم شوند. چنان‌چه زبان استفاده شده فرانسوی یا انگلیسی نباشد، متن باید شامل ترجمه یکی از این زبان‌ها باشد.»

مقرره ۱۶

محل الصاق گواهینامه

عنوان زیر جایگزین عنوان موجود می‌شود:

در دسترسی بودن گواهینامه‌ها

متن زیر جایگزین متن موجود می‌شود:

«گواهینامه‌های صادره تحت مقررات ۱۲ و ۱۳ باید به راحتی در کشتی برای بازرسی در تمام مواقع در دسترس باشند.»

مقرره ۱۹

کنترل

متن زیر جایگزین متن موجود می‌شود:

«الف) هر کشتی هنگامی که در بندر یک دولت متعهد دیگر باشد توسط مأمورین کاملاً مجاز شناخته شده توسط آن دولت تا حدی که این کنترل در جهت تأثیر اعتبار گواهینامه‌های صادره تحت مقررہ ۱۲ یا ۱۳ باشد تحت کنترل قرار می‌گیرد.

(ب) چنین گواهینامه‌هایی، اگر معتبر باشند، باید مورد قبول قرار بگیرند مگر این که زمینه‌های روشنی دال بر این که شرایط کشتی یا تجهیزات آن اساساً با جزئیات هر کدام از گواهینامه‌ها مطابقت نداشته و یا این که کشتی و تجهیزات آن با پیش‌بینی‌های مقررہ (الف) ۱۱ و (ب) مطابقت ندارد وجود داشته باشد.

(ج) تحت شرایطی که در بند (ب) شرح داده شده یا جایی که گواهینامه منقضی شده است یا

اعتبار آن متوقف شده است، مأمور کنترل باید اقداماتی را که به منظور اطمینان از عدم حرکت کشتی مگر زمانی که بتواند عازم دریا شده یا آن بندر را به جهت رسیدن به محل مناسب تعمیر بدون خطر برای کشتی یا افراد آن ترک کند به عمل آورد.

(د) در شرایطی که این کنترل منجر به مداخله‌ای از هر نوع شود، مأمور کنترل‌کننده باید فوراً به صورت کتبی، کنسول و در غیاب وی، نزدیک‌ترین نماینده سیاسی کشوری که کشتی محق به برافراشتن پرچم آن است را از همه شرایطی که در آن مداخله لازم به نظر می‌رسیده با خبر نماید. به علاوه بازرسان منتخب یا سازمان‌های مشخص شده مسئول صدور گواهینامه‌ها نیز باید مطلع گردند. حقایق مربوط به مداخله نیز باید به سازمان گزارش شوند.

(ه) اگر کشور بندری قادر به انجام این عمل آن طور که در بندهای (ج) و (د) مشخص شده نباشد و یا به کشتی اجازه عزیمت به طرف بندر بعدی داده شده باشد، مسئولین کشور بندری مربوطه باید بندر بعدی و نیز طرفین ذکر شده در بند (د) را از کلیه اطلاعات مربوط به کشتی مطلع گردانند.

(و) در زمان انجام کنترل تحت این مقررہ کلیه تلاش‌های ممکن به منظور اجتناب از توقیف و با تأخیر بی‌مورد کشتی می‌بایست صورت پذیرد. اگر کشتی‌ای بر این

اساس بی‌مورد متوقف و یا موجبات تأخیر آن فراهم شود، محق به جبران هر ضرر یا خسارت وارده خواهد بود.»

پیوست

تغییرات و الحاقات به پیوست ضمیمه کنوانسیون بین‌المللی
ایمنی جان اشخاص در دریا، ۱۹۷۴

فرم‌های موجود گواهینامه ایمنی کشتی مسافری، گواهینامه ایمنی ساخت کشتی باری، گواهینامه تجهیزات ایمنی کشتی باری، گواهینامه ایمنی رادیو تلگرافی کشتی باری، گواهینامه ایمنی رادیو تلفنی کشتی باری و گواهینامه و برگه‌های ثبت تجهیزات ذیل جایگزین می‌گردند.

فرم گواهینامه ایمنی کشتی‌های
مسافری گواهینامه ایمنی کشتی مسافری
این گواهینامه باید با برگه ثبت تجهیزات (فرم P) همراه باشد.
(مهر مقام مجاز) (کشور)
یک سفر

به منظور بین‌المللی دریایی
یک سفر کوتاه

صادره تحت مقررات

کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا، ۱۹۷۴

آن طور که به وسیله پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به آن اصلاح شده است
تحت مسئولیت دولت:

.....

(نام کشور)

توسط:.....

(شخص یا سازمان مجاز)

مشخصات کشتی

نام کشتی.....

شماره یا حروف مشخصه.....

بندر ثبت.....

نواحی دریایی که گواهی شده که کشتی در آن می تواند عملیات انجام دهد(مقرره) ۲

از فصل چهار)

.....

شماره IMO.....

تاریخی که در آن تیر حمال نصب گردیده یا در مرحله مشابهی از ساخت قرار دارد
و چنانچه قابل اعمال باشد تاریخی که کار تبدیل یا تعویض یا تغییر یک خصوصیت
عمده شروع شده است:.....

گواهی می شود:

۱- که کشتی بر طبق نیازمندی های مقرره ۷ فصل یک کنوانسیون بازرسی شده

است.

۲- که بازرسی نشانگر این است که:

۱و ۲ کشتی با الزامات کنوانسیون در موارد ذیل مطابقت دارد:

۱. ساختار، ماشین آلات اصلی و فرعی، دیگ های بخار و دیگر مخازن فشار؛

۲. تشکیلات مربوط به بخش فرعی ضدنفوذ آب و جزئیات آنها؛

۳. خطوط شاهین بخش فرعی ذیل:

خطوط شاهین بخش سطح بدنه آزادنگامی که فضاهایی که در آن

فرعی تخصیص یافته و مسافر حمل می‌شود شامل

علامت‌گذاری شده در قسمت‌فضاهای جایگزین ذیل شود، بکار

وسط طرفین کشتی (مقرر گرفته می‌شود).

۱۳- فصل (۱-۱) C.1۲.....

.....C.2

.....C.3

۲۲ کشتی یا الزامات کنوانسیون در رابطه با ساختار حفاظت علیه آتش، سیستم‌های

ایمنی علیه آتش و وسایل آن و طرح‌های کنترل آتش منطبق است؛

۲۳ وسایل نجات و تجهیزات قایق‌های نجات، قایق‌های بادی نجات و قایق‌های

تندرو

نجات بر طبق الزامات کنوانسیون فراهم شده‌اند؛

۲۴ کشتی به وسایل پرتاب طناب و تأسیسات رادیویی که در تجهیزات نجات بر

طبق الزامات کنوانسیون استفاده می‌شود تجهیز شده باشد؛

۲۵ کشتی با الزامات کنوانسیون در رابطه با تأسیسات رادیویی مطابقت دارد؛

۲۶ نحوه کار تأسیسات رادیویی استفاده شده در وسایل نجات با الزامات

کنوانسیون مطابقت دارد؛

۲۷ کشتی در رابطه با تجهیزات دریانوردی روی کشتی، امکانات سوار شدن

راهنمایان به کشتی و نشریات دریانوردی با الزامات کنوانسیون مطابقت دارد؛

۲۰۸ کشتی به وسیله چراغ‌ها، علائم شکلی و وسایل توید سیگنال‌ها صوتی و سیگنال‌های وضعیت اضطراری مطابق با الزامات کنوانسیون و قوانین بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا در حال اجرا مجهز شده است؛

۲۰۹ در کلیه موارد دیگر نیز کشتی با الزامات مربوطه کنوانسیون مطابقت دارد.

۳- که گواهینامه معافیت صادر شده/ صادر نشده است.

این گواهینامه تا تاریخ..... معتبر است.

صادره از.....

(محل صدور گواهینامه)

.....

(تاریخ صدور گواهینامه (امضا مقام مجاز صادرکننده گواهینامه)

(مهر یا امضای مقام صادرکننده، حسب مورد)

پشت‌نویسی هنگامی که بازرسی مجدد اتمام یافته است و مقرر (د) ۱۴ فصل یک

اعمال می‌شود.

کشتی با الزامات مربوطه کنوانسیون مطابقت دارد و این گواهینامه باید طبق مقرر

(د) ۱۴ فصل یک کنوانسیون به عنوان گواهینامه معتبر تا تاریخ..... پذیرفته شود.

امضاء.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

پشت‌نویسی به منظور تمدید اعتبار گواهینامه تا رسیدن به بندر بازرسی و یا دادن

فرجه زمانی که مقرر (ه) ۱۴ یا (و) ۱۴ فصل یک اعمال می‌شود

این گواهینامه مطابق با مقررات (ه) ۱۴ / (و) ۱۴ فصل یک کنوانسیون به عنوان گواهینامه معتبر تا تاریخ..... پذیرفته شود.

امضاء.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

برگه ثبت تجهیزات برای گواهینامه ایمنی کشتی مسافری (فرم P)

این برگه ثبت باید همواره به گواهینامه ایمنی کشتی مسافری ضمیمه شده باشد.

برگه ثبت تجهیزات به جهت مطابقت با کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص

در دریا، ۱۹۷۴ آن طور که به وسیله پروتکل ۱۹۸۸ مربوط اصلاح شده است.

۱- مشخصات کشتی

نام کشتی.....

شماره یا حروف مشخصه.....

حداقل تعداد افراد با صلاحیت‌های لازمه جهت کار با تأسیسات رادیویی.....

۲ جزئیات وسایل نجات

۱- تعداد کل افرادی که برای آنها لوازم نجات تدارک دیده شده است:

.....

سمت چپ کشتیسمت راست کشتی

۲- تعداد کل قایق‌های نجات

۱و ۲- تعداد کل افرادی که در آنها جا داده می‌شود

۲و ۲- تعداد قایق‌های نجات نیمه سرپوشیده (مقرره ۴۲، فصل ۳)

۲و ۳- تعداد قایق‌های خودایستا و نیمه پوشیده (مقرره ۴۳، فصل ۳)

۲و ۴- دیگر قایق‌های نجات کاملاً سرپوشیده (مقرره ۴۴، فصل ۳)

- ۲۰۵- دیگر قایق‌های نجات
- ۲۰۵و۱- تعداد
- ۲۰۵و۲- نوع
- ۳- تعداد قایق‌های نجات موتوری (شامل کل قایق‌های فوق‌الذکر)
- ۳و۱- تعداد قایق‌های نجات مجهز به نورافکن‌های تجسس
- ۴- تعداد قایق‌های تندرو نجات
- ۴و۱- تعداد قایق‌هایی که شامل کل قایق‌های نجات فوق‌الذکر می‌شوند
- ۵- قایق‌های بادی نجات
- ۵و۱- قایق‌های بادی که برای آنها وسایل تأیید شده پرتاب لازم است.
- ۵و۱و۱- تعداد قایق‌های بادی نجات
- ۵و۱و۲- تعداد افرادی که در آنها جا داده می‌شوند
- ۵و۲- قایق‌های بادی نجاتی که برای آنها وسایل تأیید شده پرتاب لازم نمی‌باشد.
- ۵و۲و۱- تعداد قایق‌های بادی نجات
- ۵و۲و۲- تعداد افرادی که در آنها جا داده می‌شوند.
- ۶- تجهیزات شناور
- ۶و۱- تعداد تجهیزات
- ۶و۲- تعداد افرادی که می‌توانند توسط آن مورد حمایت قرار بگیرند
- ۷- تعداد حلقه‌های نجات
- ۸- تعداد جلیقه‌های نجات
- ۹- لباس‌هایی که در زیر آب استفاده می‌شود
- ۹و۱- تعداد کلی
- ۹و۲- تعداد لباس‌های مطابق با الزامات جلیقه‌های نجات
- ۱۰- تعداد وسایل کمکی حفاظت در برابر گرما
- ۱۱- تأسیسات رادیویی استفاده شده در وسایل نجات

۱۱- تعداد دستگاه‌های پاسخگوی راداری

۱۱۲- تعداد دستگاه‌های تلفنی دوطرفه VHF

۳- جزئیات تسهیلات رادیویی

اقلاموجودی

۱- سیستم‌های اصلی

۱و۱- تأسیسات رادیویی VHF1 و ۱و۱- کدکننده DSC.....

۱و۲و۱- گیرنده کشیک DSC.....

۱و۳و۱- رادیو تلفنی.....

۱و۲- تأسیسات رادیویی MF1 و ۱و۲- کدکننده DSC.....

۱و۲و۲- گیرنده کشیک DSC.....

۱و۳و۲- رادیو تلفنی.....

۱و۲- تأسیسات رادیویی MF1 و ۱و۲- کدکننده DSC.....

۱و۳و۲- گیرنده کشیک DSC

۴- روش‌های مورد استفاده به منظور اطمینان از دسترس بودن تسهیلات رادیویی

(مقرره‌های ۱۵و۶ و ۱۵و۷ فصل ۴)

۱و۴- نصب دوسری تجهیزات.....

۱و۴و۲- تعمیر و نگهداری ساحلی.....

۱و۴و۳- توانایی تعمیر و نگهداری در دریا.....

۵- کشتی‌هایی که قبل از تاریخ اول فوریه ۱۹۹۵ (برابر با دوازدهم بهمن ۱۳۷۴)

ساخته شده‌اند و با کلیه الزامات قابل اعمال فصل ۴ کنوانسیون آن طور که در سال

۱۹۹۸ اصلاح شده مطابقت ندارند.

الزامات مقررات موجودی

ساعت‌های گوش دادن اپراتور.....

تعداد اپراتور.....

آیا اخطار اتوماتیک نصب.....

شده.....

آیا تأسیسات اصلی نصب.....

شده.....

آیا تأسیسات یدکی نصب.....

شده آیا فرستنده‌های اصلی و

یدکی به صورت الکتریکی جدا یا، متصل هستند ۶- کشتی‌هایی که قبل از تاریخ اول فوریه ۱۹۹۲ (برابر با دوازدهم بهمن ۱۳۷۱) ساخته شده‌اند و به طور کامل با الزامات قابل اعمال فصل ۳ کنوانسیون آن طور که در سال ۱۹۹۸ اصلاح شده مطابقت ندارند.

موجودی

تأسیسات رادیو تلگرافی قایق نجات

دستگاه‌های رادیویی قابل حمل برای

شناور نجات EPIRB

شناور نجات (243, 5/121MHz)

دستگاه‌های رادیو تلفنی دو طرفه

گواهی می‌شود که این برگه ثبت در همه موارد صحیح است.

صادر از.....

(محل صدور گواهینامه)

.....

(تاریخ صدور گواهینامه) (امضاء مقام مجاز صادرکننده گواهینامه)

(مهر یا امضای مقام صادرکننده، حسب مورد)

فرم گواهینامه ایمنی ساخت کشتی باری

گواهینامه ایمنی ساخت کشتی باری

(مهر مقام مجاز (کشور)

صادره تحت مقررات

کنوانسیون بین‌المللی ایمنی آن اشخاص در دریا، ۱۹۷۴

آن طور که به وسیله پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به آن اصلاح شده است

تحت مسئولیت دولت:

.....

(نام کشور)

..... توسط:

(شخص یا سازمان مجاز)

مشخصات کشتی

..... نام کشتی

..... شماره یا حروف مشخص

..... بندر ثبت

..... تناژ ناخالص

..... ظرفیت بارگیری کشتی (تن متریک).

..... شماره IMO

نوع کشتی

تانکر نفتی

تانکر شیمیایی

گازبر

کشتی باری به جز مواد مذکور

تاریخی که در آن تیر حمل کشتی نصب گردیده یا در مرحله مشابهی از ساخت قرار دارد و چنانچه قابل اعمال باشد تاریخی که کار تبدیل، تعویض یا تغییر یک خصوصیت عمده شروع شده است:.....
گواهی می‌شود:

۱- که کشتی بر طبق نیازهای مقرر ۱۰ فصل یک کنوانسیون بازرسی شده است.
۲- که بازرسی نشانگر این مطلب استکه وضعیت ساختار، ماشین‌الات و تجهیزات که در مقرر فوق‌الذکر تعیین شده رضایتبخش بوده و کشتی با نیازهای مربوطه فصول ۱-۲ و ۲-۲ کنوانسیون مطابقت دارد (به جز موارد مربوط به سیستم‌های ایمنی علیه آتش و دستگاه‌ها و طرح‌های کنترل آتش).

۳- که دو بازرسی اخیر سطح خارجی ته کشتی در تاریخ‌های..... و..... صورت پذیرفته است. (تاریخ‌ها)

۴- که گواهینامه تا تاریخ..... مشروط به بازرسی‌های میانی و سالیانه و بازدیدهای سطح خارجی ته کشتی بر طبق مقرر ۱۰ فصل یک کنوانسیون اعتبار دارد.
صادره از.....

(محل صدور گواهینامه)

.....
(تاریخ صدور گواهینامه) (امضاءمقام مجاز صادرکننده گواهینامه)

(مهر یا امضای مقام صادرکننده، حسب مورد)

پشت‌نویسی به منظور بازرسی‌های سالانه و میانی

گواهی می‌شود که در بازرسی مورد لزوم مقرر ۱۰ فصل یک کنوانسیون تشخیص داده شده که کشتی با الزامات مربوطه کنوانسیون مطابقت دارد.

بازرسی سالیانه:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بازرسی سالیانه / میانی:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بازرسی سالیانه / میانی:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بازرسی سالیانه / میانی:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بازرسی سالیانه / میانه مطابق با مقرره (۳) (ح) ۱۴ فصل یک

گواهی می‌شود که در بازرسی سالیانه / میانی و بر طبق مقرره (۳) (ح) ۱۴ فصل یک

کنوانسیون، تشخیص داده شد که کشتی با الزامات مربوطه کنوانسیون مطابقت دارد.

بازرسی سالیانه / میانی:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

پشت‌نویسی به منظور بازدید سطح خارجی ته کشتی
گواهی می‌شود که در بازدید مورد لزوم مقرر ۱۰ فصل یک کنوانسیون، تشخیص
داده شد که کشتی با کلیه الزامات مربوطه کنوانسیون مطابقت دارد.

بازدید اولیه:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بازدید ثانویه:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

پشت‌نویسی جهت تمدید گواهینامه‌ای که کمتر از ۵ سال اعتبار دارد،

هنگامی که مقرر (ج) ۱۴ فصل یک کنوانسیون اعمال می‌شود
کشتی با الزامات مربوطه کنوانسیون مطابقت داشته و این گواهینامه باید بر طبق
مقرر (ج)

۱۴ فصل یک کنوانسیون تا تاریخ..... به عنوان گواهینامه معتبر پذیرفته شود.

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

نوع کشتی

تانکر نفتی

تانکر مواد شیمیایی

گازبر

کشتی باری غیر از موارد فوق‌الذکر

تاریخی که در آن تیر حمال نصب گردیده یا در شرایط مشابهی از ساخت قرار دارد
و چنانچه قابل اعمال باشد، تاریخی که کار تبدیل یا تعویض یا تغییر یک خصوصیت
عمده شروع شده است:.....

گواهی می‌شود:

۱- که کشتی مطابق با الزامات مقرر ۸ فصل یک کنوانسیون مورد بازرسی قرار

گرفته است.

۲- که بازرسی نشانگر این است:

۱و۲- که کشتی بر طبق الزامات کنوانسیون از نظر سیستم‌های ایمنی علیه آتش و

وسایل و طرح‌های کنترل آتش مطابقت دارد؛

۲۲- که وسایل نجات و تجهیزات قایق‌های نجات قایق‌های بادی نجات و قایق‌های تندرو نجات بر طبق الزامات کنوانسیون فراهم شده‌اند؛

۲۳- که کشتی با وسایل پرتاب طناب و تأسیسات رادیویی مورد استفاده در وسایل نجات بر طبق الزامات کنوانسیون مجهز شده است؛

۲۴- که کشتی با الزامات کنوانسیون در رابطه با تجهیزات دریانوردی روی کشتی، امکانات سوارشدن راهنمایان به کشتی و نشریات دریانوردی مطابقت دارد؛

۲۵- که کشتی توسط چراغ‌ها؛ هاتوک شکلی و وسایل تولید سیگنال‌های صوتی و سیگنال‌های وضعیت اضطراری بر طبق الزامات کنوانسیون و مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا در حال اجرا تجهیز شده است؛

۲۶- که در کلیه موارد دیگر، کشتی با الزامات مربوطه کنوانسیون مطابقت دارد.

۳- که کشتی بر طبق مره ۱۰۱ و ۱۰۲ فصل سه در محدوده منطقه تجاری..... عمل می‌کند.

۴- که گواهینامه معافیت صادر شده / صادر نشده است.

این گواهینامه تا تاریخ..... مشروط به بازرسی‌های سالیانه و ادواری بر طبق مقرر ۸ فصل یک کنوانسیون اعتبار دارد.

صادر از.....

(محل صدور گواهینامه)

.....

(تاریخ صدور گواهینامه) (امضاء مقام مجاز صادر کننده گواهینامه)

(مهر یا امضای مقام صادرکننده، حسب مورد)

پشت‌نویسی به منظور بازرسی‌های سالیانه و ادواری

گواهی می‌شود که در بازرسی مورد نیاز مقرر ۸ فصل یک کنوانسیون، تشخیص

داده شده که کشتی با الزامات مربوطه کنوانسیون مطابقت دارد.

بازرسی سالیانه:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بازرسی سالیانه / ادواری:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بازرسی سالیانه / ادواری:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بر طبق مقررہ (ح) ۱۴ فصل یک کنوانسیون، تاریخ جدید سالگرد..... می باشد.

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

برگه ثبت تجهیزات برای گواهینامه تجهیزات ایمنی کشتی باری (فرم E)

این برگه ثبت باید همواره به گواهینامه تجهیزات ایمنی کشتی باری ضمیمه شده باشد.

برگه ثبت تجهیزات به جهت مطابقت

کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا، ۱۹۷۴
آن طور که به وسیله پروتکل ۱۹۸۸ مربوطه به آن اصلاح شده است /

۱ مشخصات کشتی

نام کشتی

شماره یا حروف مشخصه

۲ جزئیات وسایل نجات

۱- تعداد کل افرادی که برای آنها لوازم نجات تدارک دیده شده است:

.....

سمت چپ کشتیسمت راست کشتی

۲- تعداد کل قایق‌های نجات

۱و۲- تعداد کل افرادی که در آنها جا داده می‌شود

۲و۲- تعداد قایق‌های نجات خود ایستا و نیمه سرپوشیده (مقرره ۴۳، فصل ۳)

۲و۳- تعداد قایق‌های نجات نیمه سرپوشیده (مقرره ۴۲، فصل ۳)

۲و۴- دیگر قایق‌های نجات با سیستم تغذیه هوای سرخود (مقرره ۴۵، فصل ۳)

۲و۵- دیگر قایق‌های نجات حفاظت شده علیه آتش (مقرره ۴۶، فصل ۳)

۲و۶- دیگر قایق‌های نجات

۱و۶و۲- تعداد

۲و۶و۲- نوع

۱- تعداد کل افرادی که برای آنها لوازم نجات تدارک دیده شده است:

-
- ۷ و ۲- تعداد قایق‌های نجات سقوط آزاد
- ۷ و ۲- تعداد قایق‌های نجات سقوط آزاد کاملاً
- سرپوشیده (مقره ۴۴، و فصل ۳)
- ۷ و ۲- تعداد قایق‌های نجات سقوط آزاد حفاظت
- شده علیه آتش (مقره ۴۶، فصل ۳)
- ۷ و ۳- تعداد قایق‌های نجات سقوط آزاد حفاظت
- علیه آتش (مقره ۴۶، فصل ۳)
- ۳- تعداد قایق‌های نجات موتوری (شامل تمام
- قایق‌های نجات فوق‌الذکر)
- ۷ و ۳- تعداد قایق‌های نجات مجهز به نورافکن‌های
- تجسس
- ۴- تعداد قایق‌های نجات تندرو
- ۷ و ۴- تعداد قایق‌های شامل تعداد کل قایق‌های
- نجات و فوق‌الذکر
- ۵- قایق‌های بادی نجات
- ۷ و ۵- تعداد قایق‌های بادی نجات
- ۷ و ۵- تعداد افرادی که در آنها جا داده می‌شود.
- ۷ و ۵- قایق‌های بادی نجات که وسایل تأیید شده
- پرتاب برای آنها لازم نیست
- ۷ و ۵- تعداد قایق‌های بادی نجات مورد نیاز مقرره
- ۴ و ۱- ۲۶ فصل ۳
- ۶- تعداد حلقه‌های نجات
- ۸- تعداد کلی لباس‌های مطابق با الزامات

جلیقه‌های نجات

۹- تعداد وسایل کمکی حفاظت در برابر گرما

۱۰- تجهیزات رادیوی استفاده شده در وسایل

نجات

۱ و ۱۰- تعداد دستگاه‌های پاسخگوی را داری

۲ و ۱۰- تعداد دستگاه‌های رادیو تلفنی دوطرفه

VHF

۳- کشتی‌های ساخته شده قبل از تاریخ اول فوریه ۱۹۹۲ (برابر با دوازدهم بهمن

۱۳۷۱) که به طور کامل بالزامات قابل اعمال فصل ۳ کنوانسیون آن طور که در سال

۱۹۸۸ اصلاح شده مطابقت ندارند.

موجودی

تأسیسات رادیو تلگرافی قایق نجات

دستگاه‌های رادیویی قابل حمل برای شناور نجات

EPIRB

شناور نجات (1275MHz و 243MHz)

دستگاه‌های رادیو تلفنی دوطرفه‌ها

گواهی می‌شود که این برگه ثبت از هر لحاظ صحیح است.

صادره از.....

(محل صدور گواهینامه)

.....

(تاریخ صدور گواهینامه (امضاء مقام مجاز صادر کننده گواهینامه)

(مهر یا امضای مقام صادرکننده، حسب مورد)

گواهینامه رادیویی ایمنی کشتی باری

این گواهینامه با برگه ثبت تجهیزات تسهیلات رادیویی (فرم R) همراه باشد.

(مهر مقام مجاز)(کشور)

صادره تحت مقررات

کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا، ۱۹۷۴

آن طور که توسط پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به آن اصلاح شده است

تحت مسئولیت دولت

.....

(نام کشور)

توسط:.....

(شخص یا سازمان مجاز)

مشخصات کشتی

نام کشتی.....

شماره یا حروف مشخص.....

بندر ثبت.....

تناژ ناخالص.....

نواحی دریایی که گواهی شده کشتی در آن می‌تواند عملیات انجام دهد (مقرره ۲ از

فصل چهارم).....

شماره IMO.....

تاریخی که در آن تیر حمال نصب گردیده یا کشتی در محله مشابهی از ساخت قرار

دارد و چنانچه قابل اعمال شاد، تاریخی که کار تبدیل یا تعویض یا تغییر یک

خصوصیت عمده شروع شده است:.....

گواهی می‌شود:

۱- که این کشتی بر طبق الزامات مقرره ۹ فصل یک کنوانسیون بازرسی شده است.

۲- که این بازرسی مشخص نمود که:

۲و۱- کشتی با الزامات کنوانسیون در رابطه با تأسیسات رادیویی مطابقت دارد؛

۲و۲- نحوه کار تأسیسات رادیویی مورد استفاده در وسایل نجات با الزامات

کنوانسیون مطابقت دارد؛

۳- که گواهینامه معافیت صادر شده/ صادر نشده است

این گواهینامه تا تاریخ..... مشروط به بازرسی ادواری طبق مقرره ۹ فصل یک

کنوانسیون اعتبار دارد.

صادره از.....

(محل صدور گواهینامه)

.....

(تاریخ صدور گواهینامه)(امضاء مقام مجاز صادرکننده گواهینامه)

(مهر یا امضای مقام صادرکننده، حسب مورد)

پشت نویسی جهت تمدید اعتبار گواهینامه تا رسیدن به بندر بازرسی، یا دادن فرجه

هنگامی که مقرره (ه) ۱۴ یا (و) ۱۴ فصل یک اعمال می‌شود.

این گواهینامه باید بر طبق مقرره (ه) ۱۴ / (و) ۱۴ فصل یک کنوانسیون تا

تاریخ..... به عنوان گواهینامه معتبر پذیرفته شود.

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بر طبق مقرره (خ) فصل یک کنوانسیون، تاریخ جدید سالگرد..... می‌باشد.

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

برگه ثبت تجهیزات گواهینامه رادیویی ایمنی کشتی باری (فرم R)
این برگه ثبت باید همواره به گواهینامه رادیویی ایمنی کشتی باری ضمیمه شود.

برگه ثبت تجهیزات تسهیلات رادیویی به جهت مطابقت با کنوانسیون بین‌المللی
ایمنی جان اشخاص در دریا، ۱۹۷۴

آن طور که به واسطه پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به آن اصلاح شده است

۱- مشخصات کشتی

نام کشتی.....

شماره یا حروف مشخصه.....

حداقل تعداد افراد با صلاحیت‌های لازمه جهت کار با تأسیسات

رادیویی.....

۲- جزئیات تسهیلات رادیویی

اقلام موجودی

۱- تأسیسات رادیویی VHF

۱-۱- کدکننده DSC

۱-۲- گیرنده کشیک DSC

۳-۱- رادیو تلفنی

۲-۱- تأسیسات رادیویی MF

۱-۲- کدکننده DSC

۲-۱- گیرنده کشیک DSC

- ۳و۲-۱- رادیو تلفنی
- ۳و۱-۱- تأسیسات رادیویی MF/HF
- ۳و۱-۱- کدکننده DSC
- ۳و۲-۱- گیرنده کشیک DSC
- ۳و۳-۱- رادیو تلفنی
- ۳و۴-۱- چاپ مستقیم تلگراف
- ۴و۱-۱- ایستگاه INMARSAT کشتی
- ۲- وسائل ثانویه اعلام خطر
- ۳- تسهیلات دریافت اطلاعات ایمنی دریانوردی
- ۳و۱-۳- گیرنده NAVTEX
- ۳و۲-۳- گیرنده EGC
- ۳و۳-۳- گیرنده رادیو تلگراف چاپ مستقیم HF
- ۴- ماهواره EPIRB
- ۴و۱-۴- COSPAS-SARSAT
- ۵- VHTPIRB
- ۶- پاسخگوی راداری کشتی
- ۷- گیرنده کشیک فرکانس اضطراری رادیو تلفنی 2182 KHz
- ۸- دستگاه تولی سیگنال‌های اخطار رادیو تلفنی 2182 KHz
- ۳- روش‌های به کار گرفته شده به منظور اطمینان از در دسترس بودن تسهیلات رادیویی (مقررات ۱۵۶ و ۱۵۷ فصل چهارم)

- ۳و۱- نصب دو سری تجهیزات.....
- ۳و۲- تعمیر و نگهداری ساحلی.....
- ۳و۳- قابلیت تعمیر و نگهداری در دریا.....
- ۴- کشتی‌های ساخته شده قبل از اول فوریه ۱۹۹۵ (برابر با دوازدهم بهمن ۱۳۷۴) که مطابق با کلیه الزامات قابل اعمال فصل چهارم کنوانسیون آن طور که در سال ۱۹۸۸ اصلاح گردیده، نمی‌باشد.
- ۴و۱- برای کشتی‌هایی که لازم است به تجهیزات رادیو تلگراف مطابق با کنوانسیون در حال اجراء قبل از اول فوریه ۱۹۹۲ (برابر با دوازدهم بهمن ۱۳۷۱) مجهز شوند.

الزامات مقررات موجودی

- ساعت‌های گوش دادن اپراتور.....
- تعداد اپراتور.....
- آیا اخطار اتوماتیک نصب شده.....
- آیا تأسیسات اصلی نصب شده.....
- آیا فرستنده‌های اصلی و یدکی.....
- به صورت الکتریکی جدا یا متصل.....
- هستند

- ۴و۲- برای کشتی‌هایی که لازم است به تجهیزات رادیو تلفنی مطابق با کنوانسیون در حال اجراء قبل از اول فوریه ۱۹۹۲ (برابر با دوازدهم بهمن ۱۳۷۱) مجهز شوند.

الزامات مقررات موجودی

- ساعت‌های گوش دادن.....
- تعداد اپراتورها.....

گواهی می‌شود که این برگه ثبت در همه موارد صحیح است.

صادره از.....

(محل صدور گواهینامه)

.....

(تاریخ صدور گواهینامه) (امضاء مقام مجاز صادر کننده گواهینامه)

(مهر یا امضای مقام صادرکننده، حسب مورد)

بازرسی ادواری:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بازرسی ادواری:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بازرسی ادواری:

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بازرسی ادواری بر طبق مقرره (۳) (ح) ۱۴ فصل یک
گواهی می‌شود که در بازرسی ادواری مطابق با مقررات ۹ و (۳) (ح) ۱۴ فصل یک
کنوانسیون، تشخیص داده شد که کشتی با الزامات مربوطه کنوانسیون مطابقت دارد.

امضاء:.....

(امضاء مقام‌جاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای امقام مسئول، حسب مورد)

پشت‌نویسی جهت تمدید گواهینامه‌ای که کمتر از ۵ سال اعتبار دارد، هنگامی که
مقره (ج) ۱۴ فصل یک اعمال می‌شود.

این کشتی با الزامات مربوط کنوانسیون مطابقت دارد و این گواهینامه باید طبق
مقرره (ج) ۱۴ فصل یک کنوانسیون تا تاریخ..... به عنوان گواهینامه معتبر پذیرفته
شود.

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

پشت‌نویسی هنگامی که بازرسی مجدد تکمیل شده است و مقرره (د) ۱۴ فصل یک

اعمال می‌شود

این کشتی با الزامات مربوط کنوانسیون مطابقت دارد و این گواهینامه باید طبق مقرر (د) ۱۴ فصل یک کنوانسیون تا تاریخ..... به عنوان گواهینامه معتبر پذیرفته شود.

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

پشت‌نویسی برای تمدید اعتبار گواهینامه تا زمان رسیدن به بندر بازرسی، یا برای دادن فرجه هنگامی که مقرر (ه) ۱۴ یا (و) ۱۴ فصل یک اعمال می‌شود. این گواهینامه باید بر طبق مقررات (ه) ۱۴/۱۴ (و) فصل یک کنوانسیون تا تاریخ..... به عنوان گواهینامه معتبر پذیرفته شود.

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

پشت‌نویسی برای جلو انداختن تاریخ سالگرد هنگامی که مقرر (ح) ۱۴ فصل یک اعمال می‌شود.

بر طبق مقرر (ح) ۱۴ فصل یک کنوانسیون، تاریخ جدید سالگرد..... می‌باشد.

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

بر طبق مقررہ (ح) ۱۴ فصل یک کنوانسیون، تاریخ جدید سالگرد می باشد.

امضاء:.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد)

برگه ثبت تجهیزات برای گواهینامه ایمنی کشتی باری (فرم C)

این برگه ثبت باید همواره به گواهینامه ایمنی کشتی باری ضمیمه شده باشد.

برگه ثبت تجهیزات به جهت مطابقت با کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص

در دریا، ۱۹۷۴

آن طور که به وسیله پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به آن اصلاح شده است.

۱- مشخصات کشتی

نام کشتی.....

شماره یا حروف مشخصه.....

حداقل تعداد افراد با صلاحیت‌های لازم جهت کار با تأسیسات

رادیویی.....

۲- جزئیات وسایل نجات.....

۱- تعداد کل افرادی که برای آنها لوازم نجات تدارک دیده شده است:

.....

سمت چپ کشتیسمت راست کشتی

۲- تعداد کل قایق‌های نجات

۱و۲- تعداد کل افرادی که در آنها جا داده می‌شود

۲و۲- تعداد قایق‌های نجات خود ایستا و نیمه سرپوشیده (مقرره ۴۳، فصل ۳)

۳و۲- تعداد قایق‌های نجات نیمه سرپوشیده (مقرره ۴۲، فصل ۳)

۴و۲- دیگر قایق‌های نجات با سیستم تغذیه هوای سرخود (مقرره ۴۵، فصل ۳)

۵و۲- دیگر قایق‌های نجات حفاظت شده علیه آتش (مقرره ۴۶، فصل ۳)

۶و۲- دیگر قایق‌های نجات

۱و۶و۲- تعداد

۲و۶و۲- نوع

۱- تعداد کل افرادی که برای آنها لوازم نجات تدارک دیده شده است:

.....

۷و۲- تعداد قایق‌های نجات سقوط آزاد

۱و۷و۲- تعداد قایق‌های نجات سقوط آزاد کاملاً سرپوشیده

(مقرره ۴۴، و فصل ۳)

۷و۲و۲- تعداد قایق‌های نجات سقوط آزاد حفاظت شده

علیه آتش (مقرره ۴۶، فصل ۳)

۳و۷و۲- تعداد قایق‌های نجات سقوط آزاد حفاظت علیه

آتش (مقرره ۴۶، فصل ۳)

۳- تعداد قایق‌های نجات موتوری (شامل تمام قایق‌های

نجات فوق‌الذکر)

۳و۱- تعداد قایق‌های نجات مجهز به نورافکن‌های تجسس

۴- تعداد قایق‌های نجات تندرو

۴و۱- تعداد قایق‌های شامل تعداد کل قایق‌های نجات

و فوق‌الذکر

۵- قایق‌های بادی نجات

۱و۵- تعداد قایق‌های بادی نجات

۲و۱و۵- تعداد افرادی که در آنها جا داده می‌شود.

۲و۵- قایق‌های بادی نجات که وسایل تأیید شده پرتاب

برای آنها لازم نیست

۳و۵- تعداد قایق‌های بادی نجات مورد نیاز مقرر

۴و۱- ۲۶ فصل ۳

۶- تعداد حلقه‌های نجات

۸- تعداد کلی لباس‌های مطابق با الزامات جلیقه‌های نجات

۹- تعداد وسایل کمکی حفاظت در برابر گرما

۱۰- تجهیزات رادیویی استفاده شده در وسایل نجات

۱و۱۰- تعداد دستگاه‌های پاسخگویی را داری

۲و۱۰- تعداد دستگاه‌های رادیو تلفنی دوطرفه

۳- جزئیات تسهیلات رادیویی

اقلاموجودی

۱- سیستم‌های اصلی

۱و۱- تأسیسات رادیویی VHF

۱و۱- کدکننده DSC

- ۲و۱- گیرنده کشیک DSC
- ۳و۱- رادیو تلفنی
- ۲و۱- تأسیسات رادیویی MF
- ۱و۲- کدکننده DSC
- ۲و۲- گیرنده کشیک DSC
- ۳و۲- رادیو تلفنی
- ۳و۱- تأسیسات رادیویی MF/HF
- ۱و۳- کدکننده DSC
- ۲و۳- گیرنده کشیک DSC
- ۳و۳- رادیو تلفنی
- ۴و۳- چاپ مستقیم تلگراف
- ۴و۱- ایستگاه INMARSAT کشتی
- ۲- وسائل ثانویه اعلام خطر
- ۳- تسهیلات دریافت اطلاعات ایمنی دریانوردی
- ۱و۳- گیرنده NAVTEX
- ۲و۳- گیرنده EGC
- ۳و۳- گیرنده رادیو تلگراف چاپ مستقیم
- HF
- ۴- ماهواره EPIRB
- ۱و۴- COSPAS-SARSAT
- ۵- VHTEPIRB
- ۶- پاسخگوی راداری کشتی
- ۷- گیرنده کشیک فرکانس اضطراری رادیو

تلفنی KHz2182

۸- دستگاه تولی سیگنال‌های اخطار رادیو

تلفنی KHz2182

۴- روش‌های به کار گرفته شده به منظور از اطمینان از در دسترس بودن تسهیلات رادیویی (مقررات ۶ و ۷ و ۱۵ فصل چهارم)

۴-۱- نصب دوسری تجهیزات.....

۴-۲- تعمیر و نگهداری ساحلی.....

۴-۳- قابلیت تعمیر و نگهداری در دریا.....

۵- کشتی‌های ساخته شده قبل از اول فوریه ۱۹۹۵ (برابر با دوازدهم بهمن ۱۳۷۴) که با کلیه الزامات قابل اعمال فصل چهارم کنوانسیون، آن طور که در سال ۱۹۸۸ اصلاح شده، مطابق نمی‌باشد.

۵-۱- برای کشتی‌هایی که لازم است به تجهیزات رادیو تلگرافی مطابق با کنوانسیون در حال اجرا قبل از اول فوریه ۱۹۹۲ (برابر با دوازدهم بهمن ۱۳۷۱) مجهز شوند.

الزامات مقررات موجودی

ساعت‌های گوش دادن اپراتور.....

تعداد اپراتور.....

آیا اخطار اتوماتیک نصب شده.....

آیا تأسیسات اصلی نصب شده.....

آیا فرستنده‌های اصلی و یدکی.....

به صورت الکتریکی جد یا متصل..... هستند

۵۲- برای کشتی‌هایی که لازم است به تجهیزات رادیو تلفنی مطابق با کنوانسیون در حال اجرا قبل از اول فوریه ۱۹۹۲ (برابر با دوازدهم بهمن ۱۳۷۱) مجهز شوند.

الزامات مقررات موجودی

ساعت‌های گوش دادن.....

تعداد اپراتورها.....

۶- کشتی‌هایی که قبل از تاریخ اول فوریه ۱۹۹۲ (برابر با دوازدهم بهمن ۱۳۷۱) ساخته شده‌اند و به طور کامل با الزامات قابل اعمال فصل سه کنوانسیون، آن طور که در سال ۱۹۸۸ اصلاح شده منطبق نمی‌باشند.

موجودی

تأسیسات رادیو تلگرافی قایق نجات

EPIRB

شناور نجات (۱۲۱/۵MHz و ۲۴۳MHz)

دستگاه‌های رادیو تلفنی دو طرف‌ها

گواهی می‌شود که این برگه ثبت از هر لحاظ صحیح می‌باشد.

صادره از.....

(محل صدور گواهینامه)

.....

(تاریخ صدور گواهینامه) (امضاء مقام مجاز صادر کننده گواهینامه)

(مهر یا امضای مقام صادرکننده، حسب مورد)

فرم گواهینامه معافیت

گواهینامه معافیت

(مهار مقام مجاز)(کشور)

صادره تحت مقررات

کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا، ۱۹۷۴
آن طور که توسط پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به آن اصلاح شده است
تحت مسئولیت دولت

.....

(نام کشور)

توسط:.....

(شخص یا سازمان مجاز)

مشخصات کشتی

نام کشتی.....

شماره یا حروف مشخص.....

بندر ثبت.....

تناژ ناخالص.....

شماره IMO.....

گواهی می‌شود:

که این کشتی تحت مجوز اعطا شده توسط مقرره.....

کنوانسیون الزامات.....

..... این کنوانسیون معاف شده است.

شرایطی، اگر باشد، که تحت آن گواهینامه معافیت اعطاء شده است:

.....

این گواهینامه تا تاریخ..... معتبر است، مشروط بر این که گواهینامه..... که این

گواهینامه معافیت منضم به است، دارای اعتبار باشد.

صادره از.....

(محل صدور گواهینامه)

.....

(تاریخ صدور گواهینامه)(امضاء مقام مجاز صادرکننده گواهینامه)

(مهر یا امضای مقام صادرکننده، حسب مورد)

پشت نویسی به منظور تمدید اعتبار گواهینامه‌ای که کمتر از ۵ سال اعتبار دارد، هنگامی که مقرر (ج) ۱۴ فصل یک اعمال می‌شود.

این گواهینامه، باید بر طبق مقرر (ج) ۱۴ فصل یک کنوانسیون تا تاریخ..... به عنوان گواهینامه معتبر پذیرفته شود، مشروط بر این که گواهینامه..... که به آن این گواهینامه ضمیمه شده، دارای اعتبار باشد.

امضاء.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد).

پشت‌نویسی هنگامی که بازرسی مجدد تکمیل شده و مقرر (د) ۱۴ فصل یک

اعمال

می‌شود.

این گواهینامه، باید بر طبق مقرر (د) ۱۴ فصل یک کنوانسیون تا تاریخ..... به عنوان گواهینامه معتبر پذیرفته شود، مشروط بر این که گواهینامه..... که به آن این گواهینامه ضمیمه شده، دارای اعتبار باشد.

امضاء.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد).

پشت نویسی به منظور تمدید اعتبار گواهینامه تا رسیدن به بندر بازرسی یا دادن فرجه زمانی که مقرره (ه) ۱۴/ (و) ۱۴ فصل یک اعمال می شود.

این گواهینامه، باید بر طبق مقرره (ه) ۱۴/ (و) ۱۴ فصل یک کنوانسیون تا تاریخ..... به عنوان گواهینامه معتبر پذیرفته شود، مشروط بر این که گواهینامه..... که به آن این گواهینامه ضمیمه شده، دارای اعتبار باشد.

امضاء.....

(امضاء مقام مجاز)

مکان:.....

تاریخ:.....

(مهر یا امضای مقام مسئول، حسب مورد).

قطعه نامه ۱

تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا، ۱۹۸۸ و

پروتکل خط شاهین، ۱۹۸۸

فراهمایی،

باتصویب پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در

دریا، ۱۹۷۴ (پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸) و پروتکل ۱۹۸۸ در رابطه با

کنوانسیون

بین‌المللی خط شاهین، ۱۹۶۶ (پروتکل خط شاهین ۱۹۸۸) که در میان سایر امور، سیستم هماهنگ بازرسی و صدور گواهینامه را تحت کنوانسیون بین‌المللی خط شاهین، ۱۹۶۶ (کنوانسیون خط شاهین ۱۹۶۶) معرفی می‌نماید،

با تشخیص این که پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸ و پروتکل خط شاهین ۱۹۸۸ تنها زمانی لازم‌الاجرا می‌شوند که هر دو پروتکل توسط حداقل کشور که مجموع ناوگان‌های تجاری آنها ۵۰ درصد تناژ ناخالص کشتیرانی تجاری جهانی را تشکیل می‌دهد مورد تصویب، پذیرش تأیید یا الحاق به پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸ و پروتکل خط شاهین ۱۹۸۸ را به طور مجزا و مستقل و در زمان‌های مختلف انجام دهند،

با ابزار تمایل به لازم‌الاجرا شدن هر چه سریع‌تر پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸ و پروتکل خط شاهین، ۱۹۸۸، از دولت‌های مصرانه می‌خواهد تا تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به پروتکل اتمی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸ و پروتکل خط شاهین ۱۹۸۸ را هر چه سریع‌تر و در یک زمان انجام دهند.

قطعه‌نامه ۲

به رسمیت شناختن گواهینامه‌های صادره تحت کنوانسیون ایمنی جان اشخاص در دریا

۱۹۷۴ آن طور که توسط پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸ اصلاح شده توسط کشورهای متعهد به کنوانسیون ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۷۴ فراهمایی،

با تصویب پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا، ۱۹۷۴ (پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸) که در میان سایر امور، بازرگری فصل یک کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۷۴ (کنوانسیون

ایمنی جان اشخاص در دریا (۱۹۷۴) را به منظور استاندارد کردن زمان‌های اعتبار گواهینامه‌ها و فواصل میان بازرسی که در کنوانسیون ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۷۴ و کنوانسیون بین‌المللی خط شاهین، ۱۹۶۶ درخواست شده معرفی می‌نماید، با تشخیص این که متعهدین به پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸، گواهینامه‌ها را تحت کنوانسیون ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۷۴ به شکلی که پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸ توصیف شده معرفی می‌نماید،

۱- از دولت‌های متعهد به کنوانسیون ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۷۴ که متعهد به

پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸ نیستند، دعوت می‌نماید تا پس از لازم‌الاجرا شدن پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸، گواهینامه‌های صادره تحت کنوانسیون ۱۹۷۴ که بر طبق فرم ذکر شده در پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸ صادر شده را همانند گواهینامه‌های صادره تحت کنوانسیون جان اشخاص در دریا ۱۹۷۴ به رسمیت بشناسند.

قطعه‌نامه ۳

به رسمیت شناختن گواهینامه‌های صادره تحت کنوانسیون خط شاهین ۱۹۶۶ آن
طور که
توسط پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸ اصلاح شده توسط کشورهای
متعهد به

کنوانسیون خط شاهین ۱۹۶۶

فراهمایی

با تصویب پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی خط شاهین، ۱۹۶۶ (پروتکل خط شاهین ۱۹۸۸) که در در میان سایر امور، بازرگری ماده‌ها و مقررات کنوانسیون بین‌المللی خط شاهین ۱۹۶۶ (کنوانسیون خط شاهین ۱۹۶۶) را به منظور

استاندارد کردن زمان‌های اعتبار گواهینامه‌ها و فواصل میان بازرسی که در کنوانسیون ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۷۴ و کنوانسیون خط شاهین، ۱۹۶۶ معرفی می‌نماید، با تشخیص این که متعهدین به پروتکل خط شاهین ۱۹۸۸، گواهینامه‌ها را تحت کنوانسیون خط شاهین ۱۹۶۶ به نحوی که در پروتکل خط شاهین ۱۹۸۸ مطرح شده صادر می‌نماید،

- ۱- از دولت‌های متعهد به کنوانسیون خط شاهین، ۱۹۶۶ مصرانه می‌خواهد تا در اولین فرصت به پروتکل خط شاهین، ۱۹۸۸ متعهد شوند؛
- ۲- از کشورهای متعهد به کنوانسیون خط شاهین، ۱۹۶۶ که متعهد به پروتکل خط شاهین ۱۹۸۸ نیستند دعوت می‌نماید که پس از لازم‌الاجرا شدن پروتکل خط شاهین، ۱۹۸۸ گواهینامه‌های صادره تحت کنوانسیون خط شاهین، ۱۹۶۶ را که بر طبق فرم ذکر شده در پروتکل خط شاهین ۱۹۸۸ صادر شده را همانند گواهینامه‌های صادره تحت کنوانسیون جان اشخاص در دریا ۱۹۶۶ به رسمیت بشناسند.

قطعه‌نامه ۴

اجرای سیستم هماهنگ بازرسی و صدور گواهینامه طبق مارپل ۷۳/۷۸ آیین‌نامه
IBC، آیین‌نامه BCH و آیین‌نامه ICC

فراهمایی،

با توجه به قطعه‌نامه ۱۰ فراهمایی ایمنی و جلوگیری از آلودگی مربوط به تانکرها، ۱۹۷۸ که توصیه نمود IMO (سازمان بین‌المللی دریانوردی)، اقدامات لازم را جهت اصلاح کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا، ۱۹۷۴ (کنوانسیون ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۷۴)، کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی‌ها، ۱۹۷۳ و اصلاح شده آن در پروتکل ۱۹۷۸ مربوط (مارپل ۷۳/۷۸)، کنوانسیون بین‌المللی خط شاهین، ۱۹۶۶ (کنوانسیون خط شاهین ۱۹۶۶) با هدف استاندارد کردن زمان‌های

اعتبار گواهینامه و نیز فواصل میانی بازرسی‌های مورد لزوم در این کنوانسیون‌ها را به عمل آورد،

با تصویب پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا، ۱۹۷۴ (پروتکل ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۸۸) و پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی خط شاهین، ۱۹۶۶ (پروتکل خط شاهین ۱۹۸۸)، که در میان سایر امور سیستم هماهنگ بازرسی و صدور گواهینامه را تحت کنوانسیون ایمنی جان اشخاص در دریا ۱۹۷۴ و کنوانسیون خط شاهین ۱۹۶۶ معرفی می‌نماید.

بخش دوم

معاهدات منطقه‌ای

بخش دوم: معاهدات منطقه‌ای

- ۱- لایحه قانونی راجع به کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی در برابر آلودگی کویت - ۱۳۵۷ هـ.ش
- ۲- پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری کویت - ۱۳۵۷ هـ.ش
- ۳- قانون اجازه الحاق به پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره کویت - ۱۳۶۸ هـ.ش
- ۴- قانون پروتکل راجع به حمایت محیط‌زیست دریایی درباره منابع آلودگی مستقر در خشکی
- ۵- پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا تهران - ۱۳۷۶ هـ.ش
- ۶- قانون کنوانسیون چارچوب حفاظت از محیط‌زیست دریائی دریای خزر

۱- لایحه قانونی راجع به کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی در برابر آلودگی کویت - ۱۳۵۷ هـ.ش

ماده واحده - کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت و توسعه محیط‌زیست دریایی و نواحی ساحلی مشتمل بر ۳ ماده و «پروتکل مربوط به مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری» مورخ ۲۴ آوریل ۱۹۷۸ (۵۷/۲/۴) تصویب و به وزارت امور خارجه اجازه داده می‌شود که تشریفات تسلیم اسناد تصویب را انجام دهد.

کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره
حمایت از محیط‌زیست دریایی در برابر آلودگی
کویت ۱۹۷۸ (۱۳۵۷ هـ.ش)

حکومت دولت بحرین

دولت ایران

حکومت جمهوری عراق

حکومت دولت کویت

حکومت سلطنت عمان

حکومت دولت قطر

حکومت پادشاهی عربستان سعودی

حکومت دولت امارت متحده عربی

با درک این حقیقت که آلودگی محیط‌زیست دریایی منطقه مشترک بین بحرین،

ایران، عراق،

کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده عربی به نفت و سایر مواد مضره یا سمی ناشی از فعالیت‌های انسان در خشکی یا در دریا به خصوص از طریق تخلیه بی رویه و بدون نظارت این مواد و ایجاد خطر روزافزون برای حیات دریایی و شیلات و سلامت انسان و استفاده‌های تفریحی از سواحل و سایر تسهیلات رفاهی می‌نماید.

با توجه به خصوصیات ویژه هیدروگرافیک و اکولوژیک محیط‌زیست دریایی منطقه و آسیب‌پذیری خاص آن نسبت به آلودگی.

با آگاهی از ضرورت حصول اطمینان از اینکه فعالیت‌های مربوط به توسعه شهر و روستاها و در نتیجه استفاده از زمین باید به نحوی صورت پذیرد که حتی‌الامکان منابع دریایی و تأسیسات و وسایل رفاهی سواحل حفظ شود و این توسعه به محیط‌زیست دریایی لطمه وارد نسازد.

با اعتقاد به حصول اطمینان از این‌که جریان‌ات توسعه صنعتی به هیچ‌وجه به محیط‌زیست دریایی در منطقه آسیب نرساند و منابع زنده در آن و همچنین سلامت انسان را به خطر نیاندازد. با وقوف بر لزوم اتخاذ یک روش مدیریت جامع در مورد استفاده از محیط‌زیست دریایی و نواحی ساحلی که نیل به هدف‌های مربوط به محیط‌زیست و عمران و توسعه را به نحوی هماهنگ امکان‌پذیر سازد.

با آگاهی از نیاز به تنظیم دقیق یک برنامه پژوهشی و مراقبت و ارزیابی با توجه به کمبود اطلاعات علمی در خصوص آلودگی دریا در منطقه.

با توجه به این‌که دولت‌های منطقه مسئولیت خاصی برای حفظ‌زیست دریایی آن به عهده دارند.

با آگاهی از اهمیتی که همکاری و هماهنگی اقدامات اقدامات براساس منطقه‌ای با هدف حمایت از محیط‌زیست دریایی منطقه به سود کلیه طرف‌های ذینفع منجمله نسل‌های آینده دارد.

با در نظر گرفتن کنوانسیون‌های بین‌المللی موجودی که با کنواسیون حاضر ارتباط دارند. به شرح زیر موافقت می‌نمایند:

ماده ۱- تعریفات

از لحاظ کنوانسیون حاضر:

الف- مقصود از «آلودگی دریایی» داخل کردن مواد یا انرژی در محیط‌زیست دریایی به وسیله

انسان به طور مستقیم یا غیرمستقیم می‌باشد که اثرات زیان بخش مانند آسیب به منابع زنده و خطر برای سلامت انسان و ایجاد مانع در فعالیت‌های دریایی از جمله ماهیگیری و لطمه به کیفیت از لحاظ استفاده از آب دریا و کاهش وسایل رفاهی به بار آورد یا احتمال ایجاد این‌گونه خطرات را در برداشته باشد.

ب- مقصود از «مراجع ملی» مرجعی است که هر دولت متعاقد به عنوان مسئول هماهنگ ساختن مساعی ملی برای اجرای این کنوانسیون و پروتکل‌های آن تعیین نموده است.

ج- مقصود از «سازمان» سازمانی است که دول متعاقد طبق بند الف ماده ۱ تأسیس نموده‌اند.

د- مقصود از «دبیرخانه» دبیرخانه سازمان است که طبق ماده ۱۶ تشکیل می‌گردد.

ه- مقصود از «طرح عملیاتی» طرح عملیاتی برای حمایت و توسعه محیط‌زیست دریایی و نواحی ساحلی بین بحرین، ایران، عراق، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات عربی متحده می‌باشد که در کنفرانس منطقه‌ای نمایندگان تام‌الاختیار کویت درباره حمایت و توسعه محیط‌زیست دریایی و نواحی ساحلی که از تاریخ ۱۵ تا ۲۳ آوریل ۱۹۷۸ منعقد گردید به تصویب رسیده است.

ماده ۲- شمول جغرافیایی

الف - کنوانسیون حاضر شامل محدوده دریایی منطقه‌ای است که از جنوب محدود است به خطوطی که نقاط جغرافیایی زیر را به هم وصل می‌کند:

از رأس ضربت علی به مختصات ۱۶ درجه و ۳۹ دقیقه شمالی و ۵۳ درجه و ۳ دقیقه شرقی

به نقطه‌ای با مختصات ۱۶ درجه شمالی و ۵۳ درجه و ۲۵ دقیقه شرقی

به نقطه‌ای با مختصات ۱۷ درجه و شمالی ۵۶ درجه و ۳ دقیقه شرقی

به نقطه‌ای با مختصات ۲ درجه و ۳ دقیقه شمالی و ۶ درجه شرقی

سپس به رأس الفاسته با مختصات ۲۵ درجه و ۴ دقیقه شمالی و ۶۱ درجه و ۲۵

دقیقه شرقی

(که از این پس منطقه دریایی نامیده خواهد شد.)

ب - محدوده دریایی شامل آب‌های داخلی دولت‌های متعهد نخواهد بود مگر در

مواردی

که به نحوی دیگر در کنوانسیون حاضر و یا در هر یک از پروتکل‌های مربوطه

تعیین شده باشد.

ماده ۳- تعهدات عمومی

الف - دولت‌های متعهد، منفرداً و یا مشترکاً کلیه اقدامات لازم را طبق این

کنوانسیون و پروتکل‌های لازم الاجرائی که در آن عضویت دارند برای جلوگیری و یا

کاستن از آلودگی محیط‌زیست در منطقه دریایی و مبارزه با آلودگی اتخاذ خواهند

نمود.

ب - علاوه بر پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و

سایر مواد مضره در موارد اضطراری که همزمان با این کنوانسیون برای امضاء مفتوح

گردیده است، دولت‌های متعهد در تنظیم پروتکل‌های دیگری که متضمن اقدامات و

خط مشی‌ها و ضوابط مورد توافق برای اجرای این کنوانسیون باشد، همکاری خواهند

کرد.

ج - دولت‌های متعهد ضوابط و قوانین و مقررات ملی مورد لزوم برای انجام مؤثر تعهد مقرر در بند الف این ماده را وضع و کوشش خواهند کرد که سیاست‌های ملی خود را از این حیث هماهنگ سازند و برای این منظور یک مرجع ملی تعیین نمایند.

د- دولت‌های متعهد به منظور وضع و اتخاذ ضوابط منطقه‌ای و رویه‌ها و خط‌مشی‌های توصیه شده برای جلوگیری و یا کاستن از آلودگی از کلیه منابع آلودگی و مبارزه با آن موافق با هدف‌های این کنوانسیون، با سازمان‌های صلاحیت‌دار بین‌المللی و منطقه‌ای و ناحیه‌ای همکاری نموده و یک‌دیگر را در انجام تعهدات خود مساعدت خواهند کرد.

ه- دولت‌های متعهد منتهای کوشش خود را به عمل خواهند آورد تا اطمینان حاصل کنند که اجرای این کنوانسیون موجب تبدیل یک نوع آلودگی به نوعی دیگر که ممکن است برای محیط‌زیست زیان‌بخش باشد، نخواهد شد.

ماده ۴- آلودگی از کشتی‌ها

دولت‌های متعهد کلیه اقدامات مناسب را که طبق کنوانسیون و با رعایت مقررات قابل اجرای قوانین بین‌المللی برای جلوگیری از آلودگی و کاهش آن و مبارزه با آلودگی در منطقه دریایی که از تخلیه عمدی یا تصادفی موادی از کشتی‌ها ناشی می‌شود معمول خواهند داشت و مراقبت خواهند کرد که مقررات قابل اجرای بین‌المللی مربوط به کنترل این نوع آلودگی منجمله سربار کردن و آب توازن مجزا و مخازن و روش‌های شستشوی مخازن با نفت خام رعایت گردد.

ماده ۵- آلودگی ناشی از تخلیه مواد زاید از کشتی و وسایط نقلیه هوایی

دولت‌های متعهد کلیه اقدامات مناسب را جهت جلوگیری از آلودگی و کاهش آن و مبارزه با آلودگی در منطقه دریایی که از تخلیه مواد زاید و سایر مواد از کشتی‌ها و وسایط نقلیه هوایی ناشی می‌شود معمول خواهند داشت، و مراقبت به عمل خواهند آورد که مقررات قابل اجرای بین‌المللی مربوط به کنترل این نوع آلودگی طبق آنچه در

کنوانسیون‌های بین‌المللی مربوطه پیش‌بینی شده است و نحو مؤثری در منطقه دریایی رعایت گردد.

ماده ۶- آلودگی ناشی از منابع واقع در خشکی

دولت‌های متعهد کلیه اقدامات لازم را برای جلوگیری و کاستن از آلودگی ناشی از موادی که از خشکی، از راه هوا یا مستقیماً از ساحل به منطقه دریایی داخل می‌شود منجمله مواد زاید و فاضلاب‌ها معمول خواهند داشت.

ماده ۷- آلودگی ناشی از اکتشاف و بهره‌برداری در بستر دریای سرزمینی و زیر بستر

آن و فلات قاره

الف- دولت‌های متعهد کلیه اقدامات لازم را برای جلوگیری و کاستن از آلودگی و مبارزه با آن در منطقه دریایی که از عملیات اکتشافی و بهره‌برداری در بستر دریای سرزمینی، و زیر بستر آن فلات قاره ناشی می‌شود منجمله جلوگیری از حوادث و مقابله با موارد اضطراری آلودگی که موجب صدمه به محیط‌زیست دریایی می‌گردد، به عمل خواهند آورد.

ماده ۸- آلودگی ناشی از سایر فعالیت‌های انسان

دولت‌های متعهد کلیه اقدامات لازم را جهت جلوگیری و کاستن از آلودگی ناشی از احیای اراضی و لایروبی‌های مربوط و لایروبی ساحلی به عمل خواهند آورد و با این‌گونه آلودگی مبارزه خواهند نمود.

ماده ۹- همکاری برای مقابله با موارد اضطراری آلودگی

الف- دولت‌های متعهد منفرداً و یا مشترکاً کلیه اقدامات لازم منجمله اقداماتی را که برای حصول اطمینان از آمادگی تجهیزات و وسایل کافی و پرسنل واجد شرایط به منظور مقابله با موارد اضطراری آلودگی در منطقه دریایی بدون توجه به علت آن و برای کاهش یا رفع خسارت ناشی از آن ضروری است، معمول خواهند داشت.

ب- هر یک از دولت‌های متعهد که از موارد اضطراری آلودگی در منطقه دریایی

مطلع شود باید بدون تأخیر مراتب را به سازمان مذکور در ماده ۱۶ و توسط دبیرخانه

یا مستقیماً به هر دولت متعهدی که ممکن است از چنین مورد اضطراری آسیب‌پذیر اطلاع دهد.

ماده ۱۱-ا1- همکاری‌های علمی و فنی

الف- دولت‌های متعهد مستقیماً یا در لزوم از طریق سازمان‌های ذیصلاح بین‌المللی در زمینه تحقیقات علمی کنترل و ارزیابی مربوط به آلودگی در منطقه دریایی همکاری خواهند نمود، و اطلاعات حاصله و دانستنی‌های علمی را جهت اجرای این کنوانسیون و هر یک از پروتکل‌های آن مبادله خواهند کرد.

ب- دولت‌های متعهد که با همکاری سازمان‌های صلاحیت دار منطقه‌ای یا بین‌المللی به منظور تدوین و ایجاد هماهنگی برنامه‌های ملی تحقیقاتی و مراقبت و ارزیابی مربوط به هر

گونه آلودگی در منطقه دریایی و همچنین ایجاد شبکه منطقه‌ای به منظور حصول اطمینان از هماهنگی این برنامه‌ها با یک‌دیگر همکاری‌های بیشتری خواهند کرد. بدین منظور هر دولت متعهد مرجع ملی مسئول تحقیقات و کنترل آلودگی در قلمرو ملی خود تعیین خواهد نمود و در برنامه‌های بین‌المللی برای تحقیقات و کنترل آلودگی در خارج از قلمرو خود شرکت خواهند نمود.

ماده ۱۱- ارزیابی محیط‌زیست

الف- هر یک از دولت‌های متعهد کوشش خواهد کرد در کلیه فعالیت‌های برنامه‌ریزی که متضمن اجرای پروژه‌هایی در داخل سرزمین خود و به خصوص در مناطق ساحلی که ممکن است خطر ایجاد آلودگی در منطقه دریایی نماید، ارزیابی اثرات بالقوه این فعالیت‌ها را بر محیط‌زیست منظور نماید.

ب- دولت‌های متعهد می‌توانند با مشورت دبیرخانه روش‌هایی برای انتشار اطلاعات مربوط به فعالیت مذکور در بند الف فوق اتخاذ نمایند.

ج- دولت‌های متعهد تقبل می‌کنند که منفرداً یا مشترکاً رهنمودهای فنی و غیره طبق روش‌های فنی معمول به منظور کمک به برنامه‌ریزی پروژه‌های عمرانی خود را به

نحوی تهیه نمایند که اثرات زیان‌بخش آن‌ها بر محیط‌زیست دریایی به حداقل کاهش داده شود. در این مورد در صورت اقتضاء استانداردهای بین‌المللی می‌تواند ملاک عمل قرار گیرد.

ماده ۱۲- کمک‌های فنی و غیره

دولت‌های متعهد مستقیماً یا از طریق سازمان‌های صلاحیت‌دار منطقه‌ای یا بین‌المللی، در تهیه و تنظیم برنامه‌های کمک‌های فنی و غیره در زمینه‌های مربوط به آلودگی دریا و با همکاری سازمان مذکور در ماده ۱۶ با یک‌دیگر همکاری خواهند کرد.

ماده ۱۳- مسئولیت و جبران خسارت

دولت‌های متعهد، متقبل می‌شوند که در تدوین و قبول مقررات و روش‌های مربوط به تعیین موارد زیر با یک‌دیگر همکاری کنند:

الف- مسئولیت‌های مدنی و جبران خسارت ناشی از آلودگی محیط‌زیست دریا، با در نظر گرفتن مقررات بین‌المللی مربوطه، و

ب- مسئولیت و جبران خسارت از نقض تعهدات این کنوانسیون و پروتکل‌های آن.

ماده ۱۴- مصونیت ناشی از حاکمیت دولت

کشتی‌های جنگی یا سایر کشتی‌هایی که در خدمت یا مالکیت دولت بوده و برای خدمات غیر بازرگانی مورد استفاده قرار می‌گیرند مشمول مقررات این کنوانسیون نخواهند بود. هر یک از دولت‌های متعهد حتی‌الامکان کوشش خواهد کرد که کشتی‌های جنگی خود و کشتی‌های دیگر که متعلق به آن دولت بوده یا به وسیله آن اداره و فقط برای بازرگانی دولتی به کار برده می‌شوند مقررات این کنوانسیون را در جلوگیری از آلودگی محیط‌زیست دریایی رعایت کنند.

ماده ۱۵- عدم شمول

هیچ چیز در این کنوانسیون به حقوق یا دعاوی هیچ یک از دولت‌های متعهد نسبت به ماهیت یا حدود قلمرو حاکمیت دریایی آن دولت که ممکن است طبق حقوق بین‌المللی ایجاد گردد، لطمه‌ای وارد نخواهد ساخت.

ماده ۱۶- سازمان منطقه‌ای برای حمایت از محیط‌زیست دریایی

الف- دولت‌های متعهد بدین‌وسیله یک سازمان منطقه‌ای برای حمایت از محیط‌زیست دریایی تأسیس می‌کنند که مقرر دائمی آن در کویت قرار خواهد داشت.

ب- سازمان از ارگان‌های زیر تشکیل خواهد گردید:

(۱) یک شورا متشکل از نمایندگان دولت‌های متعهد که وظایف مندرج در بند (د)

ماده ۱۷ را انجام خواهد داد.

(۲) یک دبیرخانه که وظایف مندرج در بند الف ماده ۱۸ را انجام خواهد داد.

(۳) یک کمیسیون قضایی برای حل اختلاف که ترکیب و حدود اختیارات و

آیین‌نامه آن در اولین اجلاس شورا تعیین خواهد شد.

ماده ۱۷- شورا

الف- جلسات شورا طبق بند الف ماده ۱۸ و بند ب ماده ۱۳ تشکیل خواهد شد.

شورا سالی یکبار جلسات عادی تشکیل خواهد داد. جلسات فوق‌العاده شورا بنا به

تقاضای حداقل یک دولت متعهد با تأیید یک دولت متعهد دیگر یا بنا به تقاضای دبیر

اجرایی با تأیید حداقل دو دولت متعهد تشکیل خواهد گردید. جلسات شورا در مقر

سازمان یا در هر جایی که با مشورت بین دول متعهد مورد توافق قرار گیرد تشکیل

خواهد شد. سه چهارم دول متعهد حد نصاب لازم را تشکیل خواند داد.

ب- ریاست شورا به ترتیب الفبایی نام کشورها به زبان انگلیس به نوبت به هر یک

از آنها محول خواهد گردید. رئیس شورا مدت یک سال در سمت خود انجام وظیفه

خواهد کرد و طی مدت ریاست نمی‌تواند به عنوان نماینده دولت خود خدمت کند.

چنانچه پست ریاست خالی شود دولت متعهدی که عهده‌دار ریاست شورا می‌باشد

جانشین برای احراز این مقام تعیین

خواهد کرد تا پایان نوبت ریاست آن دولت در سمت مذکور باقی بماند.

ج- روش اخذ رأی در شورا به شرح زیر خواهد بود:

(۱) هر دولت متعهد دارای یک رأی خواهد بود.

(۲) تصمیمات مربوط به موضوعات ماهوی با اتفاق آراء دول متعهد حاضر و

شرکت کننده در رأی اتخاذ خواهد گردید.

(۳) تصمیمات مربوط به امور آیین نامه‌ای با اکثریت سه چهارم آراء دول متعهد

حاضر و شرکت کننده در رأی اتخاذ خواهد شد.

د- وظایف شورا به شرح زیر است:

(۱) بررسی مرتب اجرای کنوانسیون و پروتکل‌های آن و برنامه‌های عملیاتی مذکور

در بند

(ه) ماده ۱.

(۲) بررسی و ارزیابی وضع آلودگی دریا و اثرات آن بر منطقه دریایی براساس

گزارش‌هایی که از طرف دولت‌های متعهد و سازمان‌های صلاحیت دار بین‌المللی یا

منطقه‌ای دریافت می‌دارد.

(۳) تصویب یا بررسی یا اصلاح الحاقیه‌های کنوانسیون و پروتکل‌های آن برحسب

مورد طبق مقررات ماده ۲۱.

(۴) دریافت و بررسی گزارش‌هایی که طبق ماده ۹ و ۲۳ توسط دولت‌های متعهد

ارسال می‌گردد.

(۵) بررسی گزارش‌هایی که توسط دبیرخانه راجع به مسائل مربوط به کنوانسیون و

موضوعات مربوط به اداره سازمان تهیه می‌گردد.

(۶) توصیه راجع به تصویب پروتکل الحاقی یا هر اصلاحیه به کنوانسیون یا

پروتکل‌های آن طبق مواد ۱۹ و ۲۰.

(۷) ایجاد ارگان‌های فرعی و گروه‌های کار موقت که ممکن است برای بررسی مسایل مربوط به کنوانسیون و پروتکل‌های آن در الحاقیه‌های کنوانسیون و پروتکل‌های آن لازم باشد.

(۸) انتصاب یک دبیر اجرایی و تنظیم مقرراتی برای انتصاب کارمندان دیگر دبیرخانه بوسیله دبیر اجرایی

(۹) بررسی مرتب وظایف دبیرخانه

(۱۰) بررسی و مبادرت به هر اقدام اضافی که ممکن است برای نیل به هدف‌های کنوانسیون و پروتکل‌های آن لازم باشد.

ماده ۱۸- دبیرخانه

الف- دبیرخانه شامل دبیر اجرایی و پرسنل لازم برای انجام وظایف زیر خواهد بود:

(۱) تشکیل و تهیه تدارکات جلسات شورا و ارگان‌های فرعی آن و گروه‌های کار

موقت مندرج در ماده ۱۷ و کنفرانس‌های مندرج در مواد ۱۹ و ۲۰.

(۲) ارسال اطلاعیه‌ها و گزارش‌ها و سایر اطلاعاتی که طبق مواد ۹ و ۲۳ دریافت

می‌دارد.

(۳) بررسی سؤالاتی که از طرف دول متعهد به عمل آمده یا اطلاعاتی که از طرف

آنها ارسال گردیده و مشورت با آنها درباره مسائل مربوط به کنوانسیون و پروتکل‌ها و الحاقیه‌های آن.

(۴) تهیه گزارش راجع به مسائل مربوط به کنوانسیون و اداره امور سازمان.

(۵) ایجاد، نگهداری و انتشار مجموعه قوانین ملی کلیه دولت‌های متعهد درباره

محیط‌زیست دریایی.

(۶) ایجاد ترتیبات لازم در صورت تقاضا برای تأمین کمک فنی و راهنمایی برای

تهیه طرح قوانین مربوطه ملی به منظور اجرای مؤثر کنوانسیون و پروتکل‌های آن.

(۷) ایجاد ترتیبات لازم برای برنامه‌ها کارآموزی در زمینه‌های مربوط به اجرای

کنوانسیون و پروتکل‌های آن.

(۸) اجرای وظایفی که طبق پروتکل‌های کنوانسیون برای آن تعیین شده است.
 (۹) انجام وظایف دیگری که ممکن است توسط شورا برای اجرای کنوانسیون و پروتکل‌های مربوطه برای آن تعیین گردد.

ب- دبیر اجرایی بالاترین مقام اداری سازمان خواهد بود و وظایفی را که برای اداره امور کنوانسیون حاضر لازم است و وظایف دبیرخانه و سایر وظایفی که از طرف شورا طبق آیین‌نامه و مقررات مالی آن به دبیر اجرایی محول می‌گردد انجام خواهد داد.

ماده ۱۹- تصویب پروتکل‌های الحاقی

هر دولت متعهد می‌تواند طبق بند ب ماده ۳ در کنفرانس دیپلماتیک دولت‌های متعهد که بنا به درخواست حداقل سه دولت متعهد توسط دبیرخانه تشکیل می‌گردد پروتکل‌های الحاقی برای کنوانسیون حاضر پیشنهاد نماید. پروتکل‌های الحاقی با اتفاق آراء دولت‌های متعهد حاضر و شرکت‌کننده در رأی به تصویب خواهد رسید.

ماده ۲۰- اصلاحیه‌های کنوانسیون و پروتکل‌های آن

الف- هر یک از دولت‌های متعهد عضو کنوانسیون حاضر یا هر یک از پروتکل‌های آن می‌تواند در کنفرانس دیپلماتیک که بنا به تقاضای حداقل سه دولت متعهد توسط دبیرخانه تشکیل می‌گردد اصلاحیه‌هایی بر کنوانسیون و پروتکل‌های مربوطه پیشنهاد نماید. اصلاحیه‌های کنوانسیون و پروتکل‌های مربوطه به اتفاق آراء دولت‌های متعهد حاضر و

شرکت‌کننده در رأی تصویب خواهد شد.

ب- اصلاحیه‌های مربوط به کنوانسیون و به پروتکل‌های مصوب کنفرانس دیپلماتیک توسط دولت نگهدارنده برای پذیرش به کلیه دولت‌های متعهد ارسال خواهد شد. پذیرش اصلاحیه‌های مربوط به کنوانسیون یا به پروتکل‌های آن کتباً به دولت نگهدارنده اطلاع داده خواهد شد. اصلاحیه‌هایی که طبق این ماده تصویب می‌شود از روز سی‌ام پس از این‌که دولت نگهدارنده اطلاعیه پذیرش از سه چهارم دولت‌های متعهد کنوانسیون یا پروتکل مربوطه دریافت داشت برای کلیه دولت‌های متعهد

الزام الاجراء خواهد شد مگر برای آن دولت‌هایی که به دولت نگهدارنده عدم پذیرش خود را اطلاع داده باشند.

ج- پس از لازم الاجراء شدن هر یک از اصلاحیه‌های مربوط به کنوانسیون یا پروتکل هر دولت متعهد جدیدی که به کنوانسیون یا به پروتکل‌های فوق‌الذکر ملحق شود دولت متعهد نسبت به متن اصلاح شده کنوانسیون یا پروتکل مورد نظر محسوب می‌گردد.

ماده ۲۱- الحاقیه و اصلاحیه‌های آنها

الف- الحاقیه‌های کنوانسیون یا هر پروتکل جزء لاینفک کنوانسیون یا پروتکل مربوطه خواهد بود.

ب- روش تصویب و لازم الاجراء شدن اصلاح هر یک از الحاقیه‌های کنوانسیون یا الحاقیه‌های هر یک از پروتکل‌ها به شرح زیر خواهد بود مگر آن‌که به نحو دیگری در پروتکل مربوطه پیش‌بینی شده باشد:

(۱) هر یک از دولت‌های عضو کنوانسیون یا عضو یک پروتکل می‌تواند نسبت به الحاقیه‌های مربوط در جلسات شورای مندرج در ماده ۱۷ پیشنهاد اصلاحی ارائه نماید.

(۲) تصویب این اصلاحیه‌ها در جلسات فوق‌الذکر به اتفاق آراء خواهد بود.

(۳) دولت نگهدارنده مذکور در ماده ۳ اصلاحیه‌هایی را که به این نحو تصویب می‌شوند بدون تأخیر به کلیه دولت‌های متعهد اعلام خواهد نمود.

(۴) هر یک از دول متعهد که نسبت به اصلاحیه مربوط به الحاقیه‌های کنوانسیون یا الحاقیه‌های هر یک از پروتکل‌ها نظر دیگری داشته باشد، باید نظر خود را کتباً ظرف مدتی که هنگام تصویب اصلاحیه توسط دولت‌های متعهد مربوطه تعیین می‌شود به دولت نگهدارنده اعلام کند.

(۵) دولت نگهدارنده باید اطلاعیه‌هایی را که تحت بند فرعی قبل دریافت می‌دارد بدون تأخیر به اطلاع کلیه دولت‌های متعهد برساند.

(۶) پس از انقضای مدت مذکور در بند فرعی (۴) فوق اصلاحیه مربوط به الحاقیه

برای کلیه

دول عضو کنوانسیون یا عضو هر پروتکل که طبق مفاد بند فرعی مذکور اطلاعیه‌ای تسلیم نکرده باشد، لازم‌الاجراء شدن خواهد گردید.

ج- روش تصویب لازم‌الاجراء شدن هر الحاقیه جدید مربوط به کنوانسیون یا مربوط به هر یک از پروتکل‌ها با روش مورد به تصویب و لازم‌الاجراء شدن اصلاحیه‌های مربوط به الحاقیه‌ها طبق مقررات این ماده یکسان خواهد بود مشروط بر این که اگر کنوانسیون یا پروتکل مربوطه دارای اصلاحیه است الحاقیه جدید تا زمانی که اصلاحیه مربوط به کنوانسیون یا به پروتکل مورد نظر لازم‌الاجراء نشده است الحاقیه جدید لازم‌الاجراء نخواهد شد.

ماده ۲۲- آیین‌نامه داخلی و مقررات مالی

الف- شورا در نخستین جلسه آیین‌نامه داخلی خود را تصویب خواهد کرد.

ب- شورا مقررات مالی را به خصوص برای تعیین مبلغ سهمیه هر یک از دول متعهد تصویب خواهد کرد.

ماده ۲۳- گزارش‌ها

هر یک از دولت‌های متعهد گزارش‌هایی راجع به اقداماتی که در اجرای مقررات کنوانسیون و پروتکل‌های آن به شورا تسلیم خواهد کرد. نحوه ارسال و نوع گزارش از طرف شورا تعیین خواهد شد.

ماده ۲۴- نظارت بر اجرای کنوانسیون

دولت‌های متعهد در تهیه و تنظیم روش‌ها برای اجرای مؤثر کنوانسیون و پروتکل‌های آن از جمله کشف تخلفات، تشریک مساعی نموده و برای این مقصود از کلیه تدابیر عملی و مقتضی برای کشف آلودگی و مراقبت از محیط‌زیست منجمله از روش‌های مناسب برای ارسال گزارش و گردآوری اسناد و مدارک استفاده خواهند کرد.

ماده ۲۵- رفع اختلافات

الف- در صورت بروز اختلاف در تفسیر و تعبیر یا اجرای این کنوانسیون یا پروتکل‌های آن، دولت‌های متعهد از طریق مذاکره یا هر طریق مسالمت‌آمیز دیگر به انتخاب خود برای رفع اختلافات اقدام خواهند کرد.

ب- هر گاه دولت‌های متعهد طرف اختلاف نتوانند اختلاف خود را از طریق مذکور در بند الف فوق حل و فصل نمایند، اتلاف خود را به کمیسیون قضایی حل اختلافات مذکور در بند ب (۳) ماده ۱۶ ارجاع خواهند کرد.

ماده ۲۶- امضاء

کنوانسیون حاضر و پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر

مواد مضره در موارد اضطراری از تاریخ ۲۴ آوریل تا ۲۳ ژوئیه ۱۹۷۸ در کویت برای امضاء هر یک از دولت‌های شرکت‌کننده در کنفرانس نمایندگان تام‌الاختیار منطقه‌ای کویت درباره حمایت از محیط‌زیست دریایی و نواحی ساحلی که از ۱۵ تا ۲۳ آوریل ۱۹۷۸ به منظور تصویب کنوانسیون و پروتکل تشکیل گردید مفتوح خواهد بود.

ماده ۲۷- تصویب پذیرش موافقت یا الحاق

الف- کنوانسیون حاضر و پروتکل مربوط به همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری و هر پروتکل دیگر کنوانسیون منوط به تصویب، پذیرش یا موافقت دول مذکور در ماده ۲۶ خواهد بود.

ب- کنوانسیون حاضر و پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری از تاریخ ۲۴ ژوئیه ۱۹۷۸ برای الحاق دول مذکور در ماده ۲۶ مفتوح خواهد بود.

ج- هر دولتی که این کنوانسیون را تصویب کند یا آن را بپذیرد یا با آن موافقت نماید یا به آن ملحق شود به منزله آن خواهد بود که پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری را تصویب کرده یا پذیرفته یا با آن موافقت نموده یا به آن ملحق شده است.

د- اسناد تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق به دولت کویت که عهده‌دار وظایف دولت نگهدارنده می‌باشد، سپرده خواهد شد.

ماده ۲۸- اجرای کنوانسیون

الف- کنوانسیون حاضر و پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری در نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تصویب یا پذیرش یا موافقت یا الحاق لازم‌الاجراء خواهد شد.

ماده ۲۹-

الف- هر یک از دولت‌های متعهد می‌تواند در هر زمان پس از پنج سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون با اعلام کتبی به دولت نگهدارنده مبنی بر کناره‌گیری از عضویت در این کنوانسیون خارج می‌شود.

ب- هر یک از دولت‌های متعهد می‌تواند در هر زمان پس پنج سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن هر پروتکل مربوط به این کنوانسیون با اعلام کتبی به دولت نگهدارنده مبنی بر خروج از عضویت در پروتکل مورد نظر خارج شود مگر آن‌که در خود پروتکل به نحو دیگری پیش‌بینی شده باشد.

ج- خروج از عضویت نود روز پس از تاریخ اعلام کتبی به دولت نگهدارنده انجام خواهد پذیرفت.

د- خروج هر دولت متعهد از کنوانسیون به منزله خروج آن دولت از هر یک از پروتکل‌هایی است که در آن عضویت دارد.

ه- خروج هر دولت متعهد از پروتکل همکاری منطقه‌ای در موارد اضطراری آلودگی به منزله خروج آن دولت از کنوانسیون خواهد بود.

ماده ۳۰- مسئولیت‌های دولت نگهدارنده کنوانسیون

الف- دولت نگهدارنده مراتب زیر را به دولت‌های متعهد و دبیرخانه اطلاع خواهد

داد:

- (۱) امضای کنوانسیون حاضر و هر یک از پروتکل‌های آن و سپردن اسناد تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق طبق ماده ۲۷.
- (۲) تاریخی که کنوانسیون و هر یک از پروتکل‌های آن طبق مفاد ماده ۲۸ لازم‌الاجرا می‌گردد.
- (۳) اطلاعیه مربوط به تصمیم دیگر که طبق مواد ۲۰ و ۲۱ تسلیم می‌شود.
- (۴) اعلام مربوط به خروج که طبق ماده ۲۹ تسلیم می‌گردد.
- (۵) اصلاحیه‌های مصوبه در مورد کنوانسیون و هر یک از پروتکل‌ها و پذیرش آنها از طرف دولت‌های متعهد و تاریخ لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه‌های مزبور طبق مقررات ماده ۲۰.
- (۶) تصویب الحاقیه‌های جدید و اصلاحیه هر یک از الحاقیه‌های طبق ماده ۲۱.
- ب- دولت نگهدارنده ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون اولین شورا را تشکیل خواهد داد. نسخه اصلی کنوانسیون حاضر و هر یک از پروتکل‌های آن و هر یک از الحاقیه‌های مربوط به کنوانسیون یا مربوط به پروتکل‌های آن یا نسخه اصلی هر یک از اصلاحیه‌های مربوط به کنوانسیون یا پروتکل‌ها یا به هر یک از الحاقیه‌های کنوانسیون یا الحاقیه‌های پروتکل‌ها به دولت نگهدارنده یعنی دولت کویت سپرده خواهد شد.
- دولت نگهدارنده نسخه‌هایی از آنها را برای کلیه دول مربوطه خواهد فرستاد و کلیه اسناد و همه اقدامات بعدی مربوط به آنها را طبق ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد در دبیرخانه ملل متحد به ثبت خواهد رساند.
- در تأیید مراتب فوق نمایندگان تام‌الاختیار امضاءکننده زیر که از طرف دولت‌های خود به آنها اجازه لازم داده شده است کنوانسیون حاضر را امضاء نموده‌اند.
- این کنوانسیون در تاریخ ۲۴ آویل ۱۹۷۸ در کویت به زبان‌های عربی، انگلیسی و فارسی که هر سه متن آن به طور متساوی معتبر می‌باشد تنظیم و امضاء گردید.

در صورت بروز اختلاف راجع به تفسیر و تعبیر یا اجرای این کنوانسیون یا پروتکل‌های آن
متن انگلیسی معتبر خواهد بود.

۲- پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی
ناشی از نفت و سایر مواد مضر در موارد اضطراری
کویت - ۱۹۷۸ (۱۳۵۷ ه.ش)

دولت‌های متعاقد:

عضو کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری در زمینه حمایت از محیط‌زیست دریایی در برابر آلودگی (که از این پس «کنوانسیون» نامیده خواهد شد).
با آگاهی از ضرورت و توجه خاص به امکان دائمی وقوع حوادث غیرمترقبه که ممکن است منجر به آلودگی مهم به وسیله نفت یا سایر مواد مضر گردد و لزوم همکاری و اتخاذ اقدامات مؤثر برای مقابله با آنها.
با وقوف بر این‌که تدابیر موجود برای مقابله با موارد اضطراری آلودگی بایستی در سطوح ملی و منطقه‌ای افزایش یابد تا بتوان به این مشکل به نحو کامل و جامع و به نفع منطقه مقابله نمود.

به شرح زیر موافقت نمودند:

ماده ۱

از لحاظ پروتکل حاضر:

۱- مقصود از «مرجع مربوطه» مرجع ملی تعریف شده در ماده یک کنوانسیون یا مرجع یا مراجعی است که در یک کشور متعهد به وسیله «مرجع ملی» برای مقاصد زیر تعیین شده باشد:

الف- مبارزه یا انجام عملیات دیگر در موارد اضطراری در دریا.

ب- دریافت و هماهنگ کردن اطلاعات مربوط به موارد خاص اضطراری در دریا.

ج- هماهنگ کردن امکانات موجود ملی برای مبارزه با موارد اضطراری در دریا به

طور اعم

در داخل کشور با سایر دولت‌های متعهد.

۲- مقصود از «مورد اضطراری در دریا» هر آسیب، رویداد، واقعه یا وضعیتی است که منجر به آلودگی مهم یا تهدید قریب‌الوقوع به آلودگی مهم در محیط‌زیست دریایی به وسیله مواد نفتی گردد و نیز شامل سایر حوادثی که برای کشتی‌ها منجمله نفتکش‌ها رخ دهد و فوران‌های ناشی از فعالیت‌های حفاری و تولید نفت و وجود نفت و سایر مواد مضر در آب ناشی از نقص تأسیسات صنعتی خواهد بود.

۳- مقصود از «طرح مقابله با موارد اضطراری در دریا» طرح یا طرح‌هایی است که براساس ملی، دوجانبه، یا چندجانبه به منظور هماهنگ کردن استقرار و تخصیص و استفاده از افراد و مواد و تجهیزات برای مقابله با موارد اضطراری در دریا تهیه شده باشد.

۴- مقصود از «مقابله با موارد اضطراری در دریا» هر فعالیتی است که هدف آن جلوگیری، تخفیف یا از میان بردن آلودگی یا تهدید به آلودگی به نفت یا سایر مواد مضر ناشی از موارد اضطراری در دریا باشد.

- ۵- مقصود از «منافع مربوطه» هرگونه منافع دولت متعهدی است که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در اثر یک مورد اضطراری در دریا به خطر افتاده باشد، از جمله:
- الف- فعالیت‌های دریایی، ساحلی، بندری یا فعالیت‌های واقع در مصب رودخانه منجمله عملیات ماهیگیری که تأمین کننده ضروریات زندگی افراد ذینفع باشد.
- ب- جاذبه‌های تاریخی و جهانگردی در ناحیه مربوطه
- ج- سلامت و بهداشت ساکنان و رفاه ناحیه منجمله حفظ منابع زنده دریایی و حیوانات وحشی.
- د- فعالیت‌های صنعتی که متکی به برداشت آب دریا می‌باشد مانند کارخانجات تقطیر و کارخانجات صنعتی که از گردش آب استفاده می‌کنند.
- ۶- مقصود از «کنوانسیون» کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت محیط‌زیست دریایی در مقابل آلودگی می‌باشد.
- ۷- مقصود از «منطقه دریایی» منطقه‌ای است که در بند الف ماده ۲ کنوانسیون تعریف شده است.
- ۸- مقصود از «شورا» شورای سازمان منطقه‌ای حمایت از محیط‌زیست دریایی است که طبق ماده ۱۶ کنوانسیون تشکیل گردیده است.
- ۹- مقصود از «مرکز» مرکز کمک‌های متقابل در موارد اضطراری در دریا می‌باشد که طبق بند ۱ ماده ۳ پروتکل حاضر تشکیل گردیده است.
- ماده ۲
- ۱- دولت‌های متعهد در انجام کلیه اقدامات لازم و مؤثر برای حفاظت نوار ساحلی و منافع مربوطه یک یا چند دولت متعهد در برابر خطر یا اثرات آلودگی ناشی از وجود نفت یا سایر مواد مضر در محیط زیست دریایی که بر اثر مورد اضطراری در دریا به وجود آمده، همکاری خواهند نمود.
- ۲- دولت‌های متعهد سعی خواهند کرد راساً یا از طریق همکاری‌های دوجانبه یا چندجانبه طرح‌های مقابله با موارد اضطراری در دریا و وسایل و تجهیزات خود را برای

مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضر در منطقه دریایی حفظ و تقویت نمایند. وسایل مذکور به خصوص شامل تجهیزات موجود و کشتی و هواپیما و نیروی انسانی آماده برای انجام عملیات در موارد اضطراری خواهد بود.

ماده ۳

۱- دولت‌های متعهد بدینوسیله به تأسیس مرکز کمک‌های متقابل موارد اضطراری در دریا اقدام می‌کنند.

۲- هدف‌های مرکز به شرح زیر خواهد بود:

الف- تقویت امکانات دول متعهد و تسهیل همکاری بین آنها به منظور مبارزه با آلودگی به نفت و سایر مواد مضر در موارد اضطراری در دریا،
ب- کمک به دولت‌های متعهد در صورت تقاضا برای توسعه امکانات ملی به منظور مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضر و تسهیل و هماهنگ کردن مبادله اطلاعات همکاری فنی و کارآموزی.

ج- یکی از هدف‌های بعدی امکان اقدام به عملیات برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضر در سطح منطقه خواهد بود که ممکن است در مراحل بعدی مورد بررسی قرار گیرد. این امکان بایستی پس از ارزیابی نتایج حاصل از اجرای هدف‌های فوق‌الذکر و با توجه به منابع مالی که ممکن است برای این منظور موجود باشد برای تصویب به شورا پیشنهاد گردد.

۳- وظایف مرکز به شرح زیر خواهد بود:

الف- گردآوری و توزیع اطلاعات مربوط به موضوعات مندرج در پروتکل حاضر بین دولت‌های متعهد که شامل موارد زیر خواهد گردید:

(۱) قوانین، مقررات، اطلاعات مربوط به مراجع مربوطه دول متعهد و طرح‌های مقابله با موارد اضطراری در دریا مذکور در ماده ۵ پروتکل حاضر.

(۲) اطلاعات مربوط به روش‌ها و تکنیک‌ها و تحقیقات برای مقابله با موارد

اضطراری در

دریاف مذکور در ماده ۶ پروتکل حاضر.

(۳) فهرست کارشناسان و مواد و تجهیزات موجود برای استفاده در موارد اضطراری در دریا توسط دول متعهد.

ب- کمک به دولت‌های متعهد، بر حسب تقاضا، در موارد زیر:

(۱) تهیه قوانین و مقررات مربوط به مسائل مندرج در پروتکل حاضر و تشکیل مراجع مربوطه.

(۲) تهیه طرح‌های مقابله با موارد اضطراری در دریا.

(۳) برقراری روش‌هایی که طبق آن بتوان به سرعت، افراد و مواد و تجهیزات لازم را برای مقابله با موارد اضطراری در دریا به یک کشور متعهد اعزام یا از آن انتقال یا عبور داد.

(۴) ارسال گزارش‌های مربوط به موارد اضطراری در دریا.

(۵) تقویت و توسعه برنامه‌های کارآموزی برای مبارزه با آلودگی.

ج- هماهنگ ساختن برنامه‌های کارآموزی برای مبارزه با آلودگی و تهیه راهنماهای جامع راجع به مبارزه با آلودگی.

د- ایجاد و حفظ یک سیستم مخابرات و اطلاعات مناسب با نیازهای دول متعهد و مرکز، برای مبادله سریع اطلاعات مربوط به موارد اضطراری در دریا طبق این پروتکل.

ه- صورت‌برداری از پرسنل، مواد، وسائط نقلیه دریایی و هوایی و سایر تجهیزات مخصوص موجود برای مقابله با موارد اضطراری در دریا.

و- ایجاد و حفظ ارتباط با سازمان‌های مربوطه منطقه‌ای و بین‌المللی به خصوص سازمان مشورتی دریایی بین دول، به منظور کسب و مبادله اطلاعات و آمار علمی و فنی به ویژه هر ابتکار تازه‌ای که ممکن است مرکز را در انجام وظائفش کمک نماید:

ز- تهیه گزارش‌های دوره‌ای راجع به موارد اضطراری در دریا برای تسلیم به شورا

ح- انجام هرگونه وظایف دیگر که طبق این پروتکل یا توسط شورا به آن محول گردد.

۴- مرکز در صورتی که شورا طبق بند ج ردیف ۲ ماده ۳ فوق به آن اختیار دهد ممکن است وظایف دیگر لازم را برای شروع عملیات به منظور مبارزه با آلودگی به نفت و سایر مواد مضر در سطح منطقه‌ای انجام دهد.

ماده ۴

۱- پروتکل حاضر شامل منطقه دریایی مشخص شده در بند الف ماده ۲ کنوانسیون خواهد بود.

۲- چنانچه دولت متعهدی بخواهد می‌تواند از لحاظ مقابله با موارد اضطراری در دریا،

بنادر، خورها و خلیج‌های کوچک و مرداب‌های خود را جزء منطقه دریایی محسوب نماید.

ماده ۵

هر یک از دول متعهد اطلاعات زیر را در اختیار مرکز و سایر دول متعهد قرار خواهد داد:

الف- مرجع مربوطه خود،

ب- قوانین و مقررات و سایر اسناد حقوقی خود راجع به مسائل مندرج در پروتکل حاضر منجمله قوانین و مقررات و سایر اسناد حقوقی مربوط به سازمان و نحوه عمل مرجع مذکور در بند الف فوق.

ج- طرح‌های ملی خود راجع به مقابله با موارد اضطراری در دریا.

ماده ۶

هر یک از دول متعهد اطلاعات زیر را در اختیار سایر دول متعهد و مرکز قرار خواهد داد:

الف- روش‌ها، تکنیک‌ها، مواد و رویه‌های موجود و جدید مربوط به مقابله با مورد اضطراری در دریا

ب- تحقیقات موجود و پیش‌بینی شده و تحولات در زمینه‌های مذکور در بند الف فوق.

ج- نتایج تحقیقات و تحولات مذکور در بند ب فوق.

ماده ۷

۱- هر یک از دول متعهد به مأموران مربوطه خود دستور خواهد داد که از فرماندهان کشتی‌ها، خلبانان، مسئولان سکوها، دریایی و سایر تأسیسات مشابه که در محیط‌زیست دریایی تحت صلاحیت آن دولت به انجام عملیات اشتغال دارند بخواهند که وجود هر نوع مورد اضطراری در منطقه دریایی را به مرجع ملی مربوطه و مرکز گزارش دهند.

۲- هر دولت متعهد که تحت بند ۱ فوق گزارش دریافت می‌دارد، مراتب را فوراً به مراجع زیر اطلاع خواهد داد:

الف- مرکز

ب- کلیه دولت‌های متعهد

ج- دولت پرچم هر کشتی خارجی که در مورد اضطراری درگیر باشد

۳- محتوای گزارش‌های مذکور در بند ۱ فوق از جمله گزارش‌های تکمیلی در صورت لزوم بایستی با ضمیمه الف، این پروتکل تطبیق نماید.

۴- دولت متعهدی که طبق بند ۲ الف و بند فوق به ارسال گزارش مبادرت نماید از تعهدات مندرج در بند ب ماده ۹ کنوانسیون معاف خواهد بود.

ماده ۸

مرکز اطلاعات گزارش‌هایی را که تحت مواد ۵ و ۶ و بند ۲ ماده ۷ این پروتکل از طرف یک دولت متعهد دریافت می‌دارد فوراً برای کلیه دولت‌های متعهد دیگر ارسال خواهد نمود.

ماده ۹

هر دولت متعهد که طبق این پروتکل به ارسال اطلاعات مبادرت می‌کند می‌تواند انتشار اطلاعات ارسالی را به نحوی که بخواهد محدود نماید.

در این‌گونه موارد هر دولت متعهد یا مرکز که اطلاعات را دریافت می‌دارد آن را برای هیچ شخص یا دولت یا سازمان عمومی و خصوصی بدون اجازه صریح دولت متعهد ارسال‌کننده فاش نخواهد ساخت.

ماده ۱۰

هر دولت متعهد که با یک مورد اضطراری در دریا به مفهوم مندرج در بند ۲ ماده ۱ پروتکل حاضر روبرو گردد:

الف- هر گونه اقدام مناسب برای مبارزه با آلودگی و یا از بین بردن وضع اضطراری به عمل خواهد آورد.

ب- بلافاصله کلیه دولت‌های متعهد دیگر را مستقیماً یا توسط مرکز از هرگونه اقدامی که برای مبارزه با آلودگی انجام داده یا قصد انجام آن را دارد مطلع خواهد نمود. مرکز هر نوع اطلاعی از این قبیل را فوراً جهت کلیه دولت‌های متعهد دیگر ارسال خواهد کرد.

ج- ماهیت و دامنه مورد اضطراری در دریا را مستقیماً یا با کمک مرکز ارزشیابی خواهد نمود.

د- اقدام مقتضی و لازمی را که بایستی در مقابله با مورد اضطراری در دریا به عمل آورد در صورت اقتضاء با مشورت سایر دولت‌های متعهد و دولت‌هایی که تحت تأثیر آلودگی قرار گرفته‌اند و مرکز تعیین خواهد نمود.

ماده ۱۱

۱- هر دولت متعهد که نسبت به یک مورد اضطراری در دریا نیازمند به کمک باشد می‌تواند از طریق مرکز یا مستقیماً از هر یک از دولت‌های متعهد تقاضای مساعدت نماید.

در مواردی که از خدمات مرکز استفاده می‌شود مرکز سریعاً تقاضاهایی را که برای کمک دریافت داشته است جهت کلیه دولت‌های متعهد دیگر ارسال خواهد نمود و دولت‌های متعهدی که طبق این بند از آنها تقاضای کمک می‌شود در حدود امکانات و توانایی نهایت سعی خود را برای کمک مورد درخواست مبذول خواهند داشت.

۲- کمک مذکور در بند ۱ فوق می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

الف- پرسنل، مواد و تجهیزات منجمله تسهیلات یا روش‌ها برای دفع مواد آلوده‌کننده که جمع‌آوری شده است.

ب- ظرفیت کنترل و مراقبت.

ج- تسهیل انتقال پرسنل و مواد و تجهیزات به داخل یا خارج سرزمین هر کشور متعهد و یا عبور از آن.

۳- دولت‌های متعهد می‌توانند برای هماهنگ ساختن هرگونه عملیات مقابله با موارد اضطراری در دریا که نسبت به آن طبق بند ۱ فوق تقاضای مساعدت شده است از خدمات مرکز استفاده نمایند.

۴- هر دولت متعهد که طبق بند ۱ فوق تقاضای مساعدت می‌کند فعالیت‌هایی را که با استفاده از مساعدت مذکور به عمل آورده و نتایج حاصل از آن را به مرکز گزارش خواهد نمود.

مرکز بلافاصله این‌گونه گزارش‌ها را جهت کلیه دول متعهد دیگر ارسال خواهد داشت.

۵- در موارد اضطراری خاص، مرکز ممکن است تقاضای بسیج منابعی را بنماید که دولت‌های متعهد برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضر فراهم نموده‌اند.

ماده ۱۲

۱- هر یک از دولت‌های متعهد با توجه به وظایفی که طبق پروتکل حاضر برای مرکز تعیین شده است یک مرجع مربوطه برای اجرای الزامات خود طبق این پروتکل تأسیس و حفظ خواهد کرد. مرجع مربوطه هر یک از دولت‌های متعهد در صورت

اقتضاء با کمک یا مراجع همتای خود در سایر کشورهای متعهد، همکاری نموده و فعالیت‌های خود را با آنها هماهنگ خواهد نمود.

۲- موضوعات زیر از جمله مواردی خواهد بود که طبق بند ۱ فوق درباره آنها همکاری و هماهنگی به عمل خواهد آمد:

الف- توزیع و تخصیص مواد و تجهیزات موجود.

ب- آموزش پرسنل برای مقابله با موارد اضطراری در دریا.

ج- انجام فعالیت‌های مربوط به نظارت و مراقبت در مورد آلودگی دریا.

د- روش‌های ارتباطی درباره موارد اضطراری در دریا.

ه- تسهیل انتقال پرسنل و تجهیزات و مواد مربوط به مقابله با موارد اضطراری به

داخل یا خارج سرزمین کشورهای متعهد یا عبور از آنها.

و- سایر موضوعات مشمول این پروتکل

ماده ۱۳

شورا:

الف- فعالیت‌های مرکز را که طبق این پروتکل انجام می‌دهد مرتباً مورد بررسی

قرار خواهد داد.

ب- درباره حدود و میزان وظایف که بایستی طبق ماده ۳ اجرا گردد تصمیم خواهد

گرفت.

ج- میزان کمک‌های مالی و اداری و غیره از که دولت‌های متعهد بایستی برای انجام

وظایف مرکز تخصیص دهند تغییر خواهد کرد.

در تأیید مراتب فوق، نمایندگان تام‌الاختیار زیر که از طرف دولت‌های خود به آنها

اجازه لازم داده شده است پروتکل حاضر را امضاء نموده‌اند.

این پروتکل در تاریخ ۲۴ آوریل ۱۹۷۸ در کویت به زبان‌های عربی، انگلیسی و

فارسی که هر سه متن آن به طور متساوی معتبر می‌باشد تنظیم و امضاء گردید.

در صورت بروز اختلاف راجع به تفسیر و تعبیر یا اجرای این پروتکل متن انگلیسی برای رفع اختلاف متن معتبر خواهد بود.

ضمیمه الف

راهنمای کلی برای تنظیم گزارش‌هایی که طبق ماده ۷ پروتکل ارسال می‌شوند

- ۱- هر گزارش حتی الامکان به طور کلی شامل موارد زیر خواهد بود:
 - الف- شناسایی منبع آلودگی (برای مثال هویت کشتی در صورت لزوم).
 - ب- موقعیت جغرافیایی، ساعت و تاریخ وقوع یا مشاهده حادثه.
 - ج- توصیف مشخصا بسته‌بندی و علائم شناسایی در صورت لزوم، و
 - د- نام فرستنده و گیرنده و تولیدکننده مواد.
- ۳- هر گزارش در صورت امکان بایستی به طور وضوح مشخص کند که آیا ماده مضر که در دریا تخلیه گردیده یا احتمال تخلیه آن می‌رود، نفت یا ماده سمی (مایع، جامد و گاز) می‌باشد و آیا مواد مذکور به صورت فله یا مظروف یا کانتینر یا مخازن قابل حمل یا لوله‌های زیر دریایی منتقل گردیده یا می‌گردد.
- ۴- هر گزارش بر حسب لزوم با هر گونه اطلاع مربوط دیگری که دولت دریافت کننده گزارش تقاضا کند یا فرستنده گزارش لازم بداند تکمیل خواهد شد.
- ۵- هر یک از اشخاص مذکور در بند ۱ ماده ۷ این پروتکل
 - الف- حتی الامکان و عندالزوم گزارش اولیه خود را با اطلاعات مربوط به آخرین تحولات تکمیل خواهد نمود.
 - ب- تا حدود امکان هرگونه اطلاعات اضافی را که توسط کشورهایی که تحت تأثیر آلودگی قرار گرفته‌اند تقاضا شود، در اختیار آنها قرار خواهد داد.

دبیرخانه موقت

کنفرانس

نظر به تصویب طرح عملیاتی برای حمایت و توسعه محیط‌زیست دریایی و نواحی ساحلی بحرین، ایران، عراق، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده عربی:

نظر به تصویب کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط‌زیست دریایی در مقابل آلودگی و پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه علیه آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضر در موارد اضطراری:

با توجه به اظهارات مدیر اجرایی برنامه محیط‌زیست ملل متحد مبنی بر این که یونپ آماده است در دوره موقت قبل از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون مسئولیت هماهنگ‌سازی کلی و توسعه فعالیت‌هایی را که تحت طرح عملیاتی صورت می‌گردد تقبل نماید:

با شناخت اهمیت همکاری با سایر سازمان‌های منطقه و سازمان ملل متحد و سایر سازمان‌های بین‌المللی و مراکز تخصصی در زمینه آلودگی آب دریا:

از مدیر اجرایی یونپ تقاضا می‌کند که با مشورت با دولت‌های منطقه و با همکاری نزدیک با مؤسسات و سازمان‌های مربوطه ملل متحد ترتیبات موقتی که برای تأسیس سازمان منطقه‌ای حمایت از محیط‌زیست دریایی لازم است به منظور نیل به هدف‌های طرح عملیاتی فراهم نماید و جلسات سالانه متشکل از نمایندگان دولت‌های منطقه و در صورت لزوم گروه‌های کار متشکل از کارشناسان منطقه به منظور بررسی پیشرفت‌های حاصل در اجرای توصیه‌های مندرج در طرح عملیاتی و ارائه پیشنهادها راجع به امکان فعالیت‌های دیگر تشکیل دهد.

ترتیبات مالی

کنفرانس

نظر به تصویب طرح عملیاتی برای توسعه و حمایت محیط‌زیست دریایی و نواحی ساحلی

بحرین، ایران، عراق، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده عربی: و نظر به تصویب کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط‌زیست دریایی در مقابل آلودگی و پروتکل همکاری برای مبارزه علیه آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضر در موارد اضطراری به عنوان جزیی از قسمت حقوقی طرح عملیاتی:

با استقبال از آمادگی مدیر اجرایی برنامه محیط‌زیست ملل متحد برای قبول مسئولیت در خصوص ترتیبات موقت لازم برای نیل به هدف‌های طرح عملیاتی قبل از تأسیس سازمان منطقه‌ای حمایت محیط‌زیست دریایی:

و نیز با استقبال از پیشنهاد مدیر اجرایی طرح عملیاتی به مبلغ ۶۳ میلیون دلار برای دو سال و نیم اولیه که طی آن پروژه‌های مذکور در طرح عملیاتی به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

موافقت می‌نماید که یک صندوق امانی منطقه‌ای به منظور تأمین هزینه‌های اجرای طرح عملیاتی برای حمایت محیط‌زیست دریایی و توسعه نواحی ساحلی تأسیس کند. تصمیم می‌گیرد که دارایی صندوق امانی منطقه‌ای در دو سال و نیم اولیه از محل سهمیه دولت‌های به شرح زیر تأمین گردد.

درصد دلار

آمریکا

بحرین ۲۱۱۶۴۰۰

ایران ۲۸۱۶۳۱۹۲۸/۰۴

عراق ۱۲۷۳۶۸۱۲/۶۶

کویت ۱۵۸۹۹۷۷۲/۴۶

عمان ۲۱۱۶۴۰۰

قطر ۸۵۱۹۷۲۶/۹۳

عربستان سعودی ۱۹۱۱۶۲۷۶/۱۸

امارات متحده عربی ۱۱۶۸۲۶۸۶/۷۳

جمع ۵۸۲۰۰۰۰

برنامه محیط زیست ملل ۵۰۰۰۰۰

متحد

جمع کل ۶۳۲۰۰۰۰

از مدیر اجرایی برنامه محیط زیست ملل متحد تقاضا می‌کند که مسئولیت اداره صندوق امانی منطقه‌ای را در دوره موقت قبل از تأسیس سازمان منطقه‌ای حمایت از محیط زیست دریایی به عهده گیرد.

اقداماتی که بایستی برای تشکیل مرکز کمک‌های متقابل در موارد اضطراری در دریا به عمل آید.

کنفرانس

نظر به تصویب کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در مقابل آلودگی و پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضر در موارد اضطراری:

با توجه به این که در ماده ۳ پروتکل تأسیس مرکز کمک‌های متقابل در موارد اضطراری پیش‌بینی شده است:

با تأیید ضرورت اتخاذ اقدامات لازم در اسرع وقت ممکن برای تأسیس مرکز، همزمان با لازم‌الاجرا شدن این پروتکل:

دعوت مودت‌آمیز دولت بحرین را برای استقرار مرکز در آن کشور مد نظر قرار می‌دهد:

از مدیر اجرایی برنامه محیط‌زیست ملل متحد تقاضا می‌کند که با همکاری دبیرکل سازمان مشورتی دریایی بین دول اجلاسی از کارشناسان دولتی دول امضاءکننده پروتکل تشکیل دهد تا در اجلاس مذکور اقداماتی که بایستی برای تأسیس مرکز کمک‌های متقابل در موارد اضطراری پس از لازم‌الاجرا شدن پروتکل به عمل آید مورد بررسی قرار گیرد. همچنین تقاضا می‌نماید مدارک لازم را جهت بررسی در اجلاس کارشناسان به منظور اظهار نظر و توصیه به دولت‌ها و متعاقباً به شورای سازمان منطقه‌ای برای حمایت از محیط‌زیست دریایی تهیه نماید:

توصیه‌های مذکور بایستی شامل موارد زیر باشد:

- الف- تسهیلاتی که ممکن است توسط دولت میزبان برای مرکز فراهم گردد.
 - ب- کادر لازم برای مرکز به منظور انجام وظایف آن.
 - ج- شخصیت و وضعیت حقوقی مرکز و کارمندان آن.
 - د- تسهیلات و خدماتی که می‌توان برای مرکز فراهم ساخت.
 - ه- احتیاجات مالی برای تأسیسات و به کار انداختن مرکز، و
 - و- کمک‌های مالی و غیره که بایستی برای رفع احتیاجات فوق به عمل آید.
- هماهنگی بین برنامه‌های منطقه‌ای هواشناسی دریایی و محیط‌زیست دریایی کنفرانس

با آگاهی از طرح‌های جاری برای ایجاد یک برنامه هواشناسی دریایی توسط دولت‌های منطقه با همکاری سازمان بین‌المللی هواشناسی:

با شناخت نقش حیاتی که برنامه هواشناسی دریایی در ارزیابی آینده محیط‌زیست و برنامه‌های مدیریت در منطقه خواهد داشت:

نظر به این که طرح عملیاتی برای حمایت و توسعه محیط زیست دریایی که توسط کنفرانس نمایندگان تام‌الاختیار منطقه‌ای کویت راجع به حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی منعقد شده از تاریخ ۱۵ تا ۲۳ آوریل ۱۹۷۸ تصویب شده است: با استقبال از این واقعیت که اولین کنفرانس منطقه‌ای هواشناسی دریایی منعقد در جده از ۲۴ آوریل تا ۳۰ سپتامبر خدمات کمکی هواشناسی دریایی را برای کنترلی آلودگی در محیط زیست دریا و حمایت از محیط زیست به عنوان یکی از مهمترین وظایف برنامه منطقه‌ای هواشناسی دریایی تشخیص داده است:

از اجلاس منطقه‌ای کارشناسان هواشناسی دریایی که قرار است از ۲۹ آوریل تا ۴ مه ۱۹۷۸ در تهران تشکیل گردد و همچنین از کنفرانس منطقه‌ای نمایندگان تام‌الاختیار درباره هواشناسی دریایی که قرار است در سال ۱۹۷۸ در جده برگزار گردد تقاضا می‌کند که نیازهای طرح عملیاتی را مورد توجه قرار داده و به‌طور مداوم با دبیرخانه موقت سازمان منطقه‌ای برای حمایت محیط زیست دریا به منظور تأمین حداکثر کارایی و سودمندی برای دو برنامه منطقه‌ای از طریق برنامه‌ریزی مشترک و تقسیم منابع مشورت به عمل آورند. همچنین از مدیر اجرایی یونپ و دبیرکل سازمان هواشناسی جهانی تقاضا می‌کند که ملاحظات فوق را مدنظر قرار داده و موجبات ایجاد حداکثر هماهنگی بین دو برنامه را فراهم آورد.

قدردانی از دولت کویت

کنفرانس

که بنا به دعوت مودت‌آمیز دولت کویت و تحت توجهات عالیّه والا حضرت امیر کویت از تاریخ ۱۵ تا ۲۳ آوریل ۱۹۷۸ در کویت برگزار گردید: با اعتقاد بر این که مساعی دولت کویت در تأمین تسهیلات، محل و امکانات دیگر نقش مهمی در برگزاری مطلوب کنفرانس ایفا کرده است.

و با قدردانی عمیق از مهمان‌نوازی و احترامی که از طرف دولت کویت نسبت به
اعضاء هیأت‌های نمایندگی و ناظران و دبیرخانه کنفرانس معمول گردید:
مراتب سپاسگزاری و امتنان و صمیمانه خود را نسبت به والا حضرت امیر کویت و
از طریق

معظم‌له به دولت و ملت کویت به خاطر پذیرایی صمیمانه که از کنفرانس به عمل
آوردند و همچنین نسبت به همه کسانی که در فعالیت‌های کنفرانس همکاری نمودند به
خاطر سهمی که در موفقیت کنفرانس داشته‌اند ابراز می‌دارد.

۳- قانون اجازه الحاق به پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره

ماده واحده- پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات
قاره که در تاریخ ۹ فروردین ۱۳۶۸ (۲۹ مارس ۱۹۸۹) به امضاء نماینده دولت
جمهوری اسلامی ایران رسیده است به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد
الحاق به آن داده می‌شود.

پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره
کویت ۱۹۸۹ (۱۳۶۸ هـ.ش)

دولت‌های متعهد:

اعضای کمیسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط‌زیست دریایی در برابر آلودگی و امضاءکنندگان پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری. با آگاهی از مواد ۷۶، ۱۹۷، ۲۰۸ کنوانسیون ۱۹۸۲ ملل متحد در مورد حقوق دریاها. با وقوف برخطراتی که آلودگی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره بر محیط‌زیست دریایی و بهداشت انسان دارد و نیز مشکلات ناشی از آن در منطقه دریایی تحت صلاحیت ملی خود.

با آگاهی از لزوم انجام اقداماتی بیشتر و مشخص‌تر و جهت پیشگیری و جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج بستر و زیربستر دریا. با توجه به تعهدات موجود خود به موجب حقوق بین‌الملل.

و به منظور اجرای بند «ب» از ماده ۳ ماده ۷ و ماده ۱۹ کنوانسیون به شرح زیر

توافق

نموده‌اند:

ماده ۱- از لحاظ پروتکل حاضر:

۱- مقصود از «مرکز» مرکز کمک‌های متقابل در موارد اضطراری در دریا می‌باشد که طبق بند ۱ ماده ۳ «پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری» تشکیل گردیده است.

۲- مقصود از «مرجع گواهی‌کننده» هر شخص یا مؤسسه‌ای است که دولت متعهد اختیار صدور گواهی ایمنی و آمادگی جهت تحقق هدف مورد نظر را به آن داده باشد.

۳- مقصود از «برنامه استفاده از مواد شیمیایی» برنامه تهیه شده توسط متصدی

تأسیسات دریایی است که شامل موارد زیر می‌باشد:

الف- مواد شیمیایی که متصدی در نظر دارد از آنها در عملیات خود استفاده نماید.

ب- هدف یا هدف‌هایی که به منظور تحقق آنها متصدی قصد دارد از آن مواد شیمیایی استفاده کند.

ج- حداکثر غلظت مواد شیمیایی مورد نظر متصدی در هر ماده دیگر و همچنین حداکثر مقداری که متصدی قصد دارد در یک مدت مشخص بکار برد.

د- ناحیه‌ای که ممکن است مواد شیمیایی از آن ناحیه به محیط دریایی سرایت نماید، چنانچه خطر شناخته شده‌ای بر اثر سرایت یک ماده شیمیایی به محیط دریایی وجود نداشته باشد نیازی به ذکر ماده مزبور در برنامه متصدی نخواهد بود.

۴- مقصود از «مرجع ذیصلاح دولتی» هر بخش دولتی، نمایندگی و یا هر مرجع قانونی دیر در دولت متعهد است که به منظور اعمال اختیارات یا انجام وظایفی که در پروتکل به آنها اشاره شده است تعیین گردیده و رسماً به سازمان اعلام شده باشد.

۵- مقصود از «دولت متعهد»، هر یک از دولت‌های عضو این پروتکل می‌باشد.

۶- مقصود از «کنوانسیون»، کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط‌زیست دریایی در برابر آلودگی است.

۷- مقصود از «شورا»، ارگان سازمان و متشکل از دولت‌های متعهد می‌باشد که طبق بند ب (۱) ماده ۱۶ کنوانسیون تشکیل گردیده است.

۸- مقصود از «زباله»، مواد زائد آشپزخانه و دیگر مصارف خانگی، فضولات و زوائد جامد می‌باشد که در موارد دیگر این پروتکل، به استثناء ماده ۱۲ پیش‌بینی شده باشد.

۹- مقصود از «راهنمایی کلی»، منحصرأ راهنمای کلی صادر شده توسط سازمان و اصلاحیه‌های مربوط به آن می‌باشد که در هر مورد توسط شورا تصویب شده باشد.

۱۰- مقصود از «پروانه»، یک پروانه، مجوز شامل جواز کار یا اجازه برای عهده‌دار شدن عملیات دریایی می‌باشد که رسماً از طرف مرجع ذیصلاح هر دولت متعهد به این منظور صادر شده باشد.

۱۱- «آلودگی دریایی» همان معنایی را خواهد داشت که در بند «الف» ماده ۱ کنوانسیون ذکر شده است.

۱۲- مقصود از «تأسیسات دریایی»، هر سازه، دستگاه یا کشتی شناور یا ثابت در کف دریا یا زیر آن است که به منظور عملیات دریایی در نقطه‌ای از منطقه پروتکل (تعریف شده در بند ۱۶ این ماده) قرار گرفته و شامل هر نفتکشی است که در زمان معینی مهار شده و برای انبار کردن موقت نفت از آن استفاده می‌گردد و همچنین شامل هر تأسیساتی است که برای فرآورش، ذخیره‌سازی و بازیافت، کنترل جریان نفت خام به کار گرفته می‌شود.

به منظور گواهی موضوع ماده ۶، تأسیسات عبارت است از هر جزء لاینفک سازه، دستگاه، تجهیزات یا کشتی، هر وسیله بالابر یا سیستم ایمنی متصل و هر قطعه وسایل دیگر که توسط دولت متعهد به عنوان جزئی از آن تأسیسات مشخص شده باشد.

۱۳- مقصود از «عملیاتی دریایی»، هرگونه عملیاتی است که در منطقه پروتکل جهت اکتشاف نفت یا گاز طبیعی یا به منظور بهره‌برداری از آن منابع، شامل هرگونه فرآورش قبل از انتقال به خشکی و انتقال آن به وسیله خطوط لوله به خشکی، صورت گیرد. این عملیات همچنین شامل هرگونه فعالیت‌های ساخت، تعمیر، نگهداری، بازرسی و دیگر عملیات مشابه خواهد بود که در ارتباط با هدف اصلی اکتشاف و استخراج انجام می‌شود.

۱۴- مقصود از «متصدی»، هر شخص حقیقی و حقوقی است که عهده‌دار عملیات دریایی طبق تعریف بند ۱۳ ماده ۱ پروتکل می‌شود.

۱۵- «سازمان»، همان معنایی را خواهد داشت که در بند «ج» از ماده ۱ کنوانسیون قید شده است.

۱۶- مقصود از «منطقه پروتکل» کلیه قسمت‌های فلات قاره هر دولت متعهد است که در داخل و یا مجاورت منطقه دریایی، طبق تعریف ارائه شده در بند «الف» ماده ۲ کنوانسیون قرار گرفته است.

۱۷- «فاضلاب» به معنای:

الف- فضولات و سایر مواد مانده از هر نوع مستراح، آبریزگاه و یا دستشویی.
 ب- فاضلاب تأسیسات درمانی، نظیر داروخانه یا بخش درمانی کشتی‌ها که از طریق دست‌شویی‌ها، و آن‌ها و یا مخارج موجود در تأسیسات مزبور جریان داشته باشد.
 ج- سایر پس‌آب‌هایی که با مقادیر قابل ملاحظه‌ای از فاضلاب ذکر شده در بالا مخلوط شده باشد.

۱۸- مقصود از «منطقه ویژه»، آن بخش از منطقه دریایی است که در شمال غرب خط ممتد بین نقطه رأس الحد با مختصات ۲۲ درجه و ۳ دقیقه شمالی و ۵۹ درجه و ۴۸ دقیقه شرقی و نقطه رأس الفاسته با مختصات ۲۵ درجه و ۴ دقیقه شمالی و ۶۱ درجه و ۲۵ دقیقه شرقی واقع است.

ماده ۲- دولت‌های متعهد مقرر خواهند داشت که در بخش‌هایی از منطقه پروتکل که تحت صلاحیت آنها قرار دارد، کلیه اقدامات لازم برای پیشگیری، کاهش و جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از عملیات دریایی با در نظر گرفتن بهترین تکنولوژی موجود و قابل توجه به لحاظ اقتصاد معمول گردد. همچنین دولت‌های متعهد منفرداً یا مشترکاً در بخش‌هایی از منطقه دریایی که در قلمرو صلاحیت آنها واقع است کلیه اقدامات لازم را به منظور مبارزه با آلودگی دریا ناشی از عملیات دریایی به عمل خواهند آورد.

تعهدات مزبور، خللی به تعهدات مشخص‌تر پذیرفته شده به موجب این پروتکل وارد نخواهد ساخت.

ماده ۳- هر دولت متعهد، مراقبت خواهد نمود که در منطقه پروتکل تحت صلاحیت آن دولت، هرگونه فعالیت نفتی براساس پروانه‌ای انجام گیرد که در آن بنا به تشخیص مرجع ذیصلاح دولتی، شروط لازم برای حمایت محیط‌زیست دریایی و نواحی ساحلی قید شده باشد.

مرجع ذیصلاح دولتی، رعایت قوانین و مقررات مربوطه وضع شده توسط مراجع دولتی را از متصدی خواهد خواست و اختیار خواهد داشت که اقدامات لازم را برای ضمانت اجرای آنها به عمل آورد.

ماده ۴

۱- هر دولت متعهد، اقدامات لازم را برای تحقق موارد زیر انجام خواهد داد:

الف- قبل از صدور پروانه برای هرگونه عملیات دریایی که ممکن است موجب بروز خطرات قابل ملاحظه آلودگی در منطقه پروتکل یا هر ناحیه ساحل مجاور آن شود، مرجع ذیصلاح دولتی درخواست خواهد کرد که یک ارزیابی از اثرات بالقوه ناشی از عملیات دریایی بر محیط زیست ارائه گردد.

هیچ نوع از عملیات مورد ذکر قبل از ارائه ارزیابی یاد شده آغاز نخواهد شد، و هیچ پروانه‌ای صادر نخواهد گردید مگر این که مرجع ذیصلاح دولتی متقاعد شود که عملیات مورد نظر خطر غیرقابل قبول بروز خسارت در منطقه پروتکل و نواحی ساحلی مجاور آن را در برنخواهد داشت.

ب- مرجع ذیصلاح دولتی برای تصمیم‌گیری در مورد درخواست اظهارنامه اثرات زیست محیطی و مشخص نمودن چارچوب آن، راهنمایی‌های کلی را که توسط سازمان تهیه شده است مد نظر قرار خواهد داد.

ج- هرگاه یک مرجع ذیصلاح دولتی درخواست ارائه اظهارنامه اثرات زیست محیطی نماید و آن را دریافت کند، خلاصه‌ای از اثرات بالقوه زیست محیطی مندرج در اظهارنامه را به سازمان ارسال خواهد داشت. سازمان ظرف چهار روز پس از دریافت آن، رونوشت خلاصه یاد شده را برای کلیه دولت‌های متعهد ارسال خواهد نمود.

مرجع ذیصلاح دولتی قبل از صدور پروانه برای عملیات پیشنهاد شده به سایر دولت‌های متعهد فرصت خواهد داد که ظرف مدت معینی که با توجه به نوع عملیات و

فوریت نیاز برای اتخاذ تصمیم، به صورت معقول در نظر گرفته خواهد شد، در مورد عملیات مزبور، از طریق سازمان، اظهارنظر نمایند.

مرجع مذکور قبل از صدور پروانه برای عملیات نظرات ارائه شده را مورد توجه قرار خواهد داد.

با وجود تعهد به ارسال خلاصه یاد شده در این بند به سازمان، دولت متعهد اختیار خواهد داشت از فرستادن اطلاعاتی که افشای آن ممکن است به امنیت ملی کشورش لطمه وارد نماید خودداری کند.

۲- هرگاه یک دولت متعهد ارائه ارزیابی اثرات زیست محیطی عملیات دریایی پیشنهاد شده را لازم نداند، می بایست یک بررسی از محیط زیست دریایی و زندگی آبریان را قبل از شروع عملیات پیشنهاد شده مدنظر داشته باشد.

بررسی مزبور باید توسط هیأتی مستقل از متصدی و مورد تأیید مرجع ذیصلاح دولتی یا تحت سرپرستی مستقیم هیأت انجام گیرد.

۳- راهنمای کلی مربوط به ارزیابی اثرات زیست محیطی که توسط سازمان تدوین می شود باید دربرگیرنده راهنمایی در زمینه نوع عملیات و شرایطی باشد که تحت آن شرایط عملیات ممکن است موجب خطر قابل توجه آلودگی در منطقه پروتکل یا هر منطقه ساحلی مجاور آن گردد.

ماده ۵

۱- هر دولت متعهد باید مراقبت نماید تا عملیات دریایی تحت صلاحیت آن دولت هیچ گونه مانع غیر موجهی برای کشتیرانی قانونی، ماهیگیری یا هر فعالیت دیگر که براساس

معاهدات دوجانبه یا چندجانبه و یا بر مبنای قوانین بین المللی انجام می گیرد ایجاد نکند و در انتخاب محل استقرار تأسیسات، توجه لازم به خطوط لوله و کابل های موجود معمول گردد. همچنین باید به ضرورت حمایت از مناطق دارای اهمیت اکولوژیکی و فرهنگی ویژه توجه کافی مبذول گردد.

۲- هر دولت متعهد تدابیر لازم را به کار خواهد برد تا در منطقه تحت صلاحیت آن دولت متصدیان تأسیسات دریایی، بستر دریا را در مجاورت تأسیسات خود بازرسی نموده و هرگونه آثار به جای مانده از عملیات آنها که ممکن است مانعی در ماهی‌گیری قانونی باشد در موارد زیر جمع‌آوری نمایند:

الف- در مورد خط لوله یا سایر وسایل زیر دریایی بلافاصله پس از اتمام کار نصب،

ب- در مورد سکوی بهره‌برداری بلافاصله پس از برداشتن آن.

ج- در هر موردی که مرجع ذیصلاح دولتی بازرسی و تمیز کردن را منطقاً لازم بداند.

ماده ۶- هر دولت متعهد کلیه تدابیر عملی را به کار خواهد برد تا اطمینان حاصل کند که هر یک از تأسیسات دریایی که در منطقه پروتکل تحت صلاحیت آن دولت مورد استفاده قرار می‌گیرد از لحاظ ایمنی مورد تأیید مرجع گواهی‌کننده یا نماینده مرجع است، و برای مقاصدی که به منظور تحقق آنها بکار گرفته می‌شود مناسب بوده، به طوری که اطمینان حاصل شود که به محیط زیست دریایی خسارت غیرمترقبه وارد نخواهد آورد.

ماده ۷- هر دولت متعهد کلیه تدابیر عملی را جهت اطمینان از تحقق موارد زیر معمول خواهد داشت:

۱- متصدیان در همه اوقات وسایل و ابزاری که در شرایط مطلوب کاری باشند در تأسیسات دریای خود در دسترس خواهند داشت تا خطرات ناشی از آلودگی اتفاقی را طبق روش صحیح میادین نفتی یا هر شیوه صنعتی مربوطه دیگر، به حداقل برسانند و موجبات تسهیل اقدام سریع در صورت بروز آلودگی اضطراری را فراهم آورند.

۲- بکارگیری هر دستگاه یا وسیله‌ای به عنوان بخشی از تأسیسات موضوع ماده ۶ منظور نشده باشد، مشروط به انجام آزمایش قبلی و تأیید مرجع ذیصلاح دولتی یا

نماینده وی و همچنین بازرسی دوره‌ای طبق روش صحیح میادین نفتی یا هر شیوه صنعتی مربوطه دیگر خواهد بود.

۳- فوران گیرها و سایر وسایل ایمنی طبق روش صحیح میادین نفتی یا هر شیوه صنعتی مربوطه دیگر به صورت دوره‌ای توسط متصدی یا از طرف وی آزمایش خواهد شد و تمرینات لازم در مورد کارکرد آنها متناوباً انجام خواهد گردید.

۴- تأسیسات دریایی بالای سطح آب باید طبق رویه کشتیرانی بین‌المللی به چراغ و سایر ابزار اعلام خطر، که در شرایط مطلوب کاری نگهداری شده‌اند مجهز باشند و این چراغ‌ها و تجهیزات نیز باید طبق عرف کشتیرانی بین‌المللی مورد استفاده قرار گیرد.

۵- همه افراد شاغل در عملیات دریایی باید طبق روش صحیح میادین نفتی قبلاً آموزش دیده باشند و یا به آنها آموزش لازم داده شود. هر فری که اولین بار برای اشتغال در تأسیسات دریایی استخدام می‌شود، باید یک دوره آشناسازی را طی کند و یک دستورالعمل حاوی تعلیمات مربوط به روش‌های اضطراری نیز باید در اختیار او گذاشته شود.

ماده ۸- هر دولت متعهد کلیه تدابیر عملی را به منظور حصول اطمینان از تحقق موارد زیر به عمل خواهد آورد:

۱- در قلمرو صلاحیت آن دولت هیچ متصدی‌ای، هیچ یک از مراحل عملیات دریایی خود را آغاز نخواهد کرد مگر آن که:

الف- یک طرح اضطراری جهت مقابله با هر گونه حادثه‌ای که ممکن است در اثر عملیات صورت پذیرد و منجر به آلودگی قابل ملاحظه‌ای در محیط‌زیست دریایی گردد، آماده نموده باشد.

ب- طرح را به تصویب مرجع ذیصلاح دولتی رسانیده باشد.

ج- رضایت مرجع ذیصلاح دولتی را از نظر در اختیار داشتن متخصصین و منابع کافی جهت اجرای کامل طرح تحصیل نموده باشد.

۲- هیچ طرح اضطراری تصویب نخواهد شد مگر این که با یکایک طرح‌های اضطراری ملی یا طرح‌های محلی موجود و همه طرح‌های تهیه شده توسط مرکز هماهنگ شده باشد و بتوان از متصدی خواست که در هر یک از تمرینات انجام شده در زمینه اجرای طرح‌های اضطراری مزبور شرکت جوید.

۳- هر شخص مجری عملیات دریایی، ترتیباتی اتخاذ خواهد نمود تا اطمینان حاصل کند که در صورت بروز حادثه در اثر عملیات او که ممکن است موجب آلودگی قابل ملاحظه‌ای در محیط‌زیست دریایی گردد، گزارش کاملی از حادثه مزبور سریعاً برای مرجع ذیصلاح دولتی که برای دریافت این‌گونه گزارش‌ها تعیین شده است ارسال گردد.

۴- قبل از بروز هر مورد اضطراری نشت نفت، نقش و اختیارات خاص صنعت و مراجع ذیصلاح باید مورد شناسایی کامل قرار گرفته و به وضوح در طرح اضطراری متصدی یا هر طرح ملی و محلی تعریف و مشخص شود.

ماده ۹

۱- هر دولت متعهد به شرط رعایت بند ۲ مشروحه زیر، کلیه تدابیر عملی را جهت حصول اطمینان از تحقق موارد زیر به عمل خواهد آورد:

الف- در آن قسمت از منطقه پروتکل که «منطقه ویژه» می‌باشد، هیچ نوع پساب حاصل از قسمت ماشین‌آلات تأسیسات دریایی به دریا تخلیه نخواهد شد مگر این که میزان نفت موجود در آن بدون این که رقیق شده باشد از ۱۵ میلی گرم در لیتر تجاوز ننماید.

هر دولت متعهد می‌تواند در هر منطقه‌ای از قلمرو صلاحیت خود میزان محدود کننده‌تری را تعیین نماید.

ب- هیچ‌گونه تخلیه دیگری از تأسیسات دریایی به جزء تخلیه ناشی از عملیات حفاری که در حالت رقیق نشده میزان آلودگی نفتی آن بیشتر از مقداری که فعلاً توسط سازمان قید شده نباشد، در منطقه پروتکل به درون دریا صورت نخواهد گرفت. آلودگی

نفته یاد شده نباید بیش از میزان 4 میلی گرم در لیتر به صورت متوسط در هر ماه تقویمی و در هیچ زمانی بیشتر از ۱۰۰ میلی گرم در لیتر باشد.

ج- خروجی تخلیه فاضلاب‌های آغشته به نفت تا حد ممکن زیر سطح آب دریا خواهد بود.

د- هر گونه تدابیر احتیاطی لازم به منظور به حداقل رساندن سرایت نفت و گاز جمع‌آوری یا سوخته شده ناشی از آزمایش چاه به دریا، اتخاذ خواهد شد.

۲- ضوابط مصوب موضوع بند ۱ این ماده ممکن است پیش‌بینی نماید که هنگامی که میزان نفت موجود در تخلیه حادثه یا علت خارج از اختیار متصدی یا کارکنان بوده است و آنها کلیه پیش‌بینی‌ها و مساعی لازم را برای جلوگیری از آن افزایش بکار برده‌اند، این موضوع نقض آن ضوابط، نمی‌باشد، امکان دیگر، پیش‌بینی اقدامات دفاعی با آثار مشابه خواهد بود.

۳- هر دولت متعهد مراقبت خواهد نمود تا از متصدی خواسته شود که شرایط زیست‌محیطی در مجاورت تأسیسات خود را متناوباً یا در هر زمانی که مرجع ذیصلاح دولتی مقتضی بداند بازرسی نماید. دولت متعهد نیز ممکن است رأساً بازرسی را انجام دهد یا از دیگران بخواهد که آن را انجام دهند. در صورتی که نتایج حاصل از بازرسی دولتی بدون دلایل مشهود به صورت قابل ملاحظه‌ای با نتایج آخرین بازرسی انجام شده توسط متصدی مغایرت داشته باشد، دولت می‌تواند با حفظ حقوق خود جهت مبادرت به هرگونه اقدام قانونی دیگر، هزینه‌های بازرسی خود را از متصدی بازیافت نماید.

۴- هر دولت متعهد جهت حصول اطمینان از تحقق موارد زیر، اقدامات لازم را انجام خواهد داد.

الف- در عملیات حفاری در بخش‌هایی از منطقه پروتکل که تحت صلاحیت آن دولت قرار

دارند استفاده سیالات حفاری با پایه نفتی منوط به اخذ مجوز مشخص از مرجع ذیصلاح دولتی خواهد بود. چنین مجوزی صادر نخواهد شد مگر این که مرجع مزبور اطمینان حاصل نموده باشد که استفاده از چنین سیالی به لحاظ شرایط استثنایی قابل توجیه می‌باشد.

در صورتی که مایعات مزبور مورد استفاده قرار گیرند، خرده‌های حفاری قبل از دفع به نحو مؤثر شستشو خواهند شد تا میزان نفت آنها به حداقل برسد. آبهای شستشودهنده نباید در محلی تخلیه گردند که اماکن اختلاط مجدد آنها با خرده‌های حفاری وجود داشته باشد. محل دفع خرده‌های حفاری باید بر حسب مورد، تا حد ممکن زیر سطح آب دریا باشد.

ب- هیچ‌گونه مایع حفاری یا پایه نفتی در هیچ یک از بخش‌های منطقه پروتکل که در قلمرو صلاحیت آن دولت قرار دارند تخلیه نخواهد شد.

ج- گل‌های حفاری یا پایه آبی تخلیه شده، از عملیات دریایی نباید محتوی مواد سمی مقاومی باشد که ممکن است پس از تخلیه اولیه سیالات حفاری کماکان خطر زیست محیطی دربر داشته باشد.

ماده ۱۰

۱- هر دولت متعهد کلیه تدابیر عملی را به منظور حصول اطمینان از تحقق موارد زیر معمول خواهد داشت:

الف- ممانعت از دفع مواد زیر به دریا:

۱- کلیه مواد پلاستیکی شامل، ولی نه منحصر به طناب‌های مصنوعی، تورهای ماهیگیری مصنوعی و کیسه‌های پلاستیکی زباله.

۲- کلیه زباله‌های دیگر شامل مواد کاغذی، تکه‌های پارچه، شیشه، فلزات، بطری، ظروف یک‌بار مصرف آشپزخانه، پوشاک و دیگر مواد بسته‌بندی.

ب- دفع مواد زائد غذایی حتی الامکان با فاصله هر چه بیشتر از خشکی صورت خواهد گرفت. این فاصله در هر حال کمتر از ۱۲ مایل دریایی از نزدیک‌ترین خشکی نخواهد بود.

ج- هنگامی که زباله با موادی دیگر مخلوط است که تخلیه آنها مستلزم شرایط خاصی است، سخت‌ترین شرایط اعمال خواهد شد.

د- فاضلاب تأسیساتی که ده نفر یا بیشتر در آن فعالیت دارند به منطقه پروتکل تخلیه نخواهد شد، مگر این که:

۱- با بکارگیری سیستمی که مورد موافقت مرجع ذیصلاح دولتی قرار گرفته باشد، فضولات مبدل به پودر شود و ضد عفونی گردد و در نقطه‌ای به فاصله بیشتر از چهار مایل دریایی از نزدیک‌ترین خشکی تخلیه شود، یا

۲- در فاصله بیشتر از ۱۲ مایلی از نزدیک‌ترین خشکی تخلیه گردد، یا

۳- از یک دستگاه تصفیه مورد تأیید مرجع ذیصلاح دولتی عبور نموده باشد. در هر حال مواد تخلیه شده نباید، مواد جامد شناور و قابل رویت ایجاد کند و موجب تغییر رنگ آب اطراف محل تخلیه گردد.

۴- هر دولت متعهد در نقاط مناسب از نوار ساحلی خود تسهیلات دریافت فضولات عمومی مربوط به تأسیسات دریایی را که در قلمرو حاکمیت وی عمل می‌نمایند و دارای نیروی انسانی می‌باشند، فراهم خواهد نمود.

ماده ۱۱

۱- هر دولت متعهد کلیه تدابیر مقتضی را جهت حصول اطمینان از انجام موارد زیر به عمل خواهد آورد.

الف- هر متصدی تأسیسات دریایی یک «برنامه استفاده از مواد شیمیایی» تهیه و برای تصویب به مرجع ذیصلاح دولتی ارائه خواهد نمود. درخواست اصلاحیه‌های برنامه ممکن است متعاقباً ارائه شود و مورد تصویب قرار گیرد.

هنگامی که متصدی در نظر داشته باشد خارج از چارچوب برنامه مصوب خود، از یک ماده شیمیایی که احتمال سرایت آن به محیط زیست دریایی وجود داشته باشد استفاده نماید، مرجع ذیصلاح دولتی را مطلع خواهد نمود. در موارد اضطراری به منظور جلوگیری از بروز صدمه به اشخاص یا خسارت به اموال استثنائاً اعلام استفاده از مواد شیمیایی قبل از انجام کار، ضرورت نخواهد داشت.

ب- به منظور حمایت از محیط زیست دریایی، مرجع ذیصلاح دولتی اختیار ممنوع کردن، محدود نمودن یا تنظیم نحوه انبار کردن، یا استفاده از مواد یا محصولات شیمیایی را دارا می باشد. در مورد اعمال اختیار یاد شده، مرجع مذکور هر گونه راهنمای تهیه شده توسط سازمان و تصویب شده از جانب شورا را مطمح نظر خواهد داشت.

۲- هر دولت متعهد تدابیر مقتضی به عمل خواهد آورد تا اطمینان حاصل شود که در اجرای عملیات لرزه نگاری در منطقه پروتکل راهنمای کلی تهیه شده توسط سازمان مورد توجه قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۲

هر دولت متعهد، در عملیات دریایی در هر بخش از منطقه پروتکل تحت صلاحیت آن دولت متصدیان را ملزم به اجرای مواد زیر خواهد نمود:

- ۱- تأمین سیستم کافی برای جمع آوری و دفع مناسب کلیه اشیاء و مواد نامطلوب.
- ۲- ارائه دستورالعمل مناسب برای نحوه، بکارگیری آن.
- ۳- کوشش در پیش بینی پرداخت جریمه در صورت دفع نامناسب.

ماده ۱۳

۱- هر دولت متعهد مراقبت خواهد نمود که مرجع ذیصلاح دولتی دارای اختیاراتی باشد که به موجب آن از متصدی تأسیسات دریایی انجام اقدامات زیر را خواستار گردد:

الف- در مورد خط لوله.

۱- شستشو و برطرف نمودن هر یک از آلوده‌کننده‌های باقیمانده از خط لوله.
 ۲- دفن کردن خط لوله یا برطرف کردن قسمتی و دفن کردن باقیمانده آن به نحوی که با ملحوظ داشتن کلیه شرایط، هرگونه خطر قابل پیش‌بینی برای دریانوردی یا ماهیگیری در آینده برطرف گردد.

ب- در مورد سکوها، وسایل دیگر و سازه‌های مستقر در بستر دریا برداشتن کلیه یا قسمتی از تأسیسات برای حصول اطمینان از ایمنی دریانوردی و منافع ماهیگیری، همچنین دولت متعهد کلیه اقدامات عملی را جهت حصول اطمینان از این که متصدی دارای منابع کافی برای تضمین اجرای موارد مزبور می‌باشد انجام خواهد داد.

۲- دولت‌های متعهد در قسمت‌هایی از منطقه پروتکل که دارای منافع مشترکی در امر ماهیگیری می‌باشند، کوشش خواهند نمود روش مشترکی را در زمینه جمع‌آوری تأسیسات مورد تصویب قرار دهند.

در هر مورد تصمیم‌گیری در زمینه لزوم یا عدم لزوم جمع‌آوری تأسیسات، دولت‌های متعهد هرگونه راهنمای کلی تهیه شده توسط سازمان را مورد توجه قرار خواهند داد.

در هر صورت خطوط لوله برای برطرف نمودن آلوده‌کننده‌های باقیمانده، چه جمع‌آوری شوند یا نشوند، شستشو خواهند شد.

۳- دولت‌های متعهد کلیه تدابیر عملی لازم را اتخاذ خواهند نمود تا اطمینان حاصل شود که هیچ‌گونه تأسیسات دریایی در حال استفاده در سطح آب دریا یا در نزدیکی آن به صورت شناور قرار نگرفته است و هیچ‌گونه وسیله‌ای که نیاز به آن منتفی شده است در بستر دریا در فلات قاره به جای نمانده است.

ماده ۱۴

۱- پروتکل حاضر مشمول مقررات مندرج در کنوانسیون ناظر بر پروتکل‌های خواهد بود.

۲- روش‌های تدوین اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌های پروتکل‌ها، موضوع ماده ۲۰ و ۲۱ کنوانسیون در مورد پروتکل حاضر مجری خواهد بود.

۳- آیین‌نامه داخلی و مقررات مالی و اصلاحیه‌های آن که بر مبنای ماده ۲۲ کنوانسیون مورد تصویب قرار گرفته‌اند در مورد پروتکل حاضر مجری خواهند بود.

ماده ۱۵

۱- پروتکل حاضر از تاریخ ۲۹ مارس لغایت ۲۶ ژوئن در کویت برای امضاء هر یک از دولت‌های عضو کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط‌زیست دریایی در برابر آلودگی مفتوح خواهد بود.

۲- پروتکل حاضر منوط به تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق دول عضو کنوانسیون خواهد بود. اسناد تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق به دولت کویت که عهده‌دار وظایف دولت امانت‌دار می‌باشد، سپرده خواهد شد.

۳- پروتکل حاضر در پایان نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تصویب یا پذیرش پروتکل، موافقت با آن یا الحاق به آن توسط دولت‌های مشروح در بند ۲ این ماده لازم‌الاجرا خواهد بود.

در تأیید مراتب فوق نمایندگان تام‌الاختیار امضاءکننده زیر که دارای اختیارات لازم از سوی دولت‌های خود می‌باشند پروتکل حاضر را امضاء نموده‌اند.

این پروتکل در تاریخ ۲۹ مارس ۱۹۸۹ در کویت به زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی تنظیم و امضاء گردیده است و هر سه متن از اعتبار واحد برخوردارند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به پروتکل شامل یک مقدمه و پانزده ماده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ دوم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/۷/۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۴- قانون پروتکل راجع به حمایت محیط‌زیست دریایی
در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی

ماده واحده- پروتکل راجع به حمایت محیط‌زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی که در (۱۶) ماده و سه ضمیمه در سال ۱۳۶۸ در کویت تنظیم شده است، با قید شرط «حق جمهوری اسلامی ایران برای انعقاد قراردادهای دوجانبه منطقه‌ای محفوظ است» تصویب می‌گردد و اجازه تودیع اسناد آن به سازمان حفاظت محیط زیست داده می‌شود.

پروتکل راجع به حمایت محیط‌زیست دریایی
در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی
کویت ۱۹۹۰ (۱۳۶۹ هـ.ش)

دولت‌های متعهد:

اعضای کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط‌زیست دریایی در برابر آلودگی، با وقوف بر خطرات آلودگی منابع مستقر در خشکی بر محیط‌زیست دریایی و بهداشت انسان و نیز مشکلات جدی ناشی از آن در آب‌های ساحلی بسیاری از دولت‌های متعهد، که عمدتاً به علت تخلیه فاضلاب‌های تصفیه نشده، تصفیه ناقص و یا دفع نامناسب شهری و صنعتی می‌باشد، با توجه به لزوم تحکیم تدابیر موجود برای جلوگیری، کاهش و مبارزه با آلودگی ناشی از منابع مستقر

در خشکی در سطح ملی و منطقه‌ای، با آگاهی از مواد ۱۹۴، ۲۰۷، ۲۱۲ و ۲۱۳ بخش ۱۲ کنوانسیون ۱۹۸۲ ملل متحد در مورد حقوق دریاها و رهنمودهای مونترال ۱۹۸۵ برای حمایت از محیط‌زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی و به منظور تحکیم اجرای بند «ب» ماده ۳ و ماده ۶ کنوانسیون، به شرح زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱- تعاریف

از لحاظ پروتکل حاضر:

- ۱- مقصود از «تصفیه مرکب»، تصفیه توأم پساب‌های صنعتی با فاضلاب شهری است.
- ۲- مقصود از «مرجع ذیصلاح دولتی» مرجع قانونی است که توسط دولت متعهد به منظور این پروتکل تعیین گردیده است.
- ۳- مقصود از «دولت متعهد»، هر یک از دولت‌های عضو این پروتکل می‌باشد.
- ۴- مقصود از «کنوانسیون»، کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط‌زیست دریایی در برابر آلودگی است.
- ۵- مقصود از «شورا» ارگان سازمان است که در بند ب(۱) ماده ۱۶ کنوانسیون به آن اشاره شده است.
- ۶- مقصود از «حد آب شیرین»، مکانی در آبراه‌ها است که در موقع جذر و در زمان جریان کم آب شیرین، به علت وجود آب دریا افزایش قابل ملاحظه‌ای در میزان شوری آب پدید می‌آید.
- ۷- مقصود از «پیش تصفیه / تصفیه مشترک» پیش تصفیه / تصفیه کلی پساب‌های بیش از یک منبع صنعتی است.

۸- مقصود از «منابع مستقر در خشکی» منابع شهری، صنعتی کشاورزی، اعم از ثابت و متحرک بر روی زمین است که مواد تخلیه شده از آنها به شرح مذکور در ماده ۳ پروتکل به محیط زیست دریایی می‌رسد.

۹- مقصود از «محیط زیست دریایی»، منطقه پروتکل به شرح تعریف شده در ماده ۲ این پروتکل می‌باشد.

ماده ۲- منطقه اجرا

منطقه اجرای این پروتکل (که از این پس منطقه پروتکل نامیده خواهد شد) شامل منطقه دریایی طبق تعریف ارائه شده در بند الف ماده ۲ کنوانسیون و نیز آب‌های طرف خشکی خطوط مبدأ است که از آنجا عرض دریای سرزمینی دولت‌های متعهد اندازه‌گیری شده و در صورت وجود آبراه‌ها تا حد آب شیرین و از جمله مناطق بین جذر و مد و باتلاق‌های آب شور که با دریا ارتباط دارند گسترش می‌یابد.

ماده ۳- منابع آلودگی

این پروتکل به مواد تخلیه شده از منابع مستقر در خشکی سرزمین‌های دولت‌های متعهد

اختصاص دارد که به منطقه پروتکل برسد، علی‌الخصوص:

الف- از مجاری و لوله‌های فاضلاب که به دریا تخلیه می‌گردد.

ب- از رودخانه‌ها، کانال‌ها یا سایر آبراه‌ها، از جمله جریان‌های آب‌های زیرزمینی

ج- از تأسیسات ثابت یا متحرک دریایی که به منظوری غیر از اکتشاف و بهره‌برداری از بستر دریا، زیر بستر و فلات قاره به کار می‌رود.

د- از سایر منابع مستقر در خشکی واقع در سرزمین‌های دولت‌های متعهد، اعم از طریق آب، هوا یا مستقیماً از ساحل.

ماده ۴- کنترل منبع

۱- دولت‌های متعهد، اجرای برنامه‌های عملیاتی را براساس کنترل منبع که در ضمیمه ۱ این پروتکل تعیین شده است به عهده می‌گیرند. بدین منظور برنامه‌ها و تدابیر لازم را مشترکاً یا جداگانه تهیه و اجرا خواهند کرد.

۲- برنامه‌ها و تدابیر و فهرست زمان‌بندی اجرای آنها به منظور کاهش آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی توسط دولت‌های متعهد تعیین می‌شود و به طور ادواری، در صورت لزوم هر دو سال یکبار، طبق مفاد ماده ۱۴ این پروتکل مورد بررسی و تجدید نظر قرار می‌گیرد.

ماده ۵- تصفیه مشترک و یا مرکب پساب‌ها

۱- دولت‌های متعهد، در تلاش به منظور عدم جلوگیری از گسترش صنایع جدید و به خصوص عملیات صنعتی در تصفیه کوچک و ضمن تشخیص مشکلات اقتصادی و فنی که غالباً چنین عملیاتی در تصفیه صحیح پساب‌های خود به طور جداگانه با آن مواجه‌اند، اجرای برنامه‌های مربوط به طرح تعیین محل صنعتی را مطابق با ضمیمه ۲ این پروتکل، تا حد امکان به عهده می‌گیرند. بدین منظور، مشترکاً و یا جداگانه تدابیر و برنامه‌های لازم را تهیه و اجرا خواهند کرد.

۲- رهنمودها و ضوابط منطقه‌ای همراه با برنامه‌ها و تدابیر و فهرست زمان‌بندی اجرای آن به منظور کاهش آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی از طریق تصفیه مشترک و یا مرکب پساب‌ها، توسط دولت‌های متعهد تعیین می‌شود و به طور ادواری در صورت لزوم هر دو سال یک بار، طبق مفاد ماده ۱۴ این پروتکل مورد بررسی و تجدید نظر قرار می‌گیرد.

ماده ۶- مقررات منطقه‌ای و محلی / مجوز برای تخلیه فضولات

۱- دولت‌های متعهد بر طبق ضمیمه ۳ این پروتکل به تدریج نسبت به تهیه و تصویب موارد زیر، در صورت اقتضاء یا همکاری سازمان‌های ذیصلاح و منطقه‌ای و بین‌المللی اقدام خواهند کرد:

الف- رهنمودها، استانداردها و ضوابط منطقه‌ای برای کیفیت آب دریا در زمینه مصارف خاص، به منظور حمایت از بهداشت انسان، منابع زنده و اکوسیستم‌ها

ب- مقررات منطقه‌ای برای تخلیه فضولات و یا میزان تصفیه کلیه انواع مهم منابع آلودگی مستقر در خشکی.

ج- مقررات محلی شدیدتر برای تخلیه فضولات و یا میزان تصفیه منابع آلودگی خاص براساس مشکلات آلودگی محلی و ملاحظات مربوط به استفاده مطلوب از آب. وضع مقررات شدیدتر برای منابع آلودگی خاص به منظور حفظ کیفیت آب دریا برای مصارف مورد نظر انجام می‌گیرد. در تهیه چنین مقرراتی خصوصیات فیزیکی و جغرافیایی و اکولوژیکی محل و همچنین سطح آلودگی موجود در محیط‌زیست دریایی باید در نظر گرفته شود.

۲- برای اجرای تدابیر فوق برنامه‌های مربوطه باید تنظیم شود و برای اجرای تدریجی، آنها هزینه تدابیر متخذه، ظرفیت تطبیق و تبدیل تأسیسات موجود، توانایی اقتصادی دولت‌های متعهد و نیاز آنها به توسعه مستمر در نظر گرفته شود.

۳- مسئولین آلودگی باید از مراجع ذیصلاح دولتی برای تخلیه فضولات مجوز دریافت کنند. در چنین مجوزهایی باید امکان بررسی و اصلاح شرایط تخلیه با توجه به مقررات جدید ادواری در نظر گرفته شود.

۴- رهنمودها، استانداردها، و ضوابط، همراه با مقررات، برنامه‌ها و تدابیر باید طبق مفاد ماده ۱۴ این پروتکل تهیه و اتخاذ شود و به طور ادواری، در صورت لزوم هر دو سال یکبار، برای انعکاس اطلاعات جدید حاصل از برنامه نظارت مندرج در ماده ۷ این پروتکل، تغییرات پیش آمده در فعالیت‌های صنعتی و سایر فعالیت‌های انسانی و پیشرفت‌های احتمالی در علم و در تکنولوژی‌های کنترل آلودگی، تجدید شود.

ماده ۷- مراقبت و مدیریت داده‌ها

۱- دولت‌های متعهد در چارچوب مفاد ماده ۱۰ کنوانسیون و در صورت لزوم با همکاری سازمان‌های ذیصلاح منطقه‌ای و بین‌المللی، فعالیت‌های لازم را جهت مراقبت به منظور تأمین اهداف زیر اعمال خواهند کرد:

الف- جمع‌آوری اطلاعات درباره شرایط طبیعی منطقه پروتکل در ارتباط با خصوصیات فیزیکی، بیولوژیکی و شیمیایی.

ب- جمع‌آوری اطلاعات درباره ورود مواد یا انرژی که بالفعل و یا بالقوه از طریق منابع مستقر در خشکی باعث آلودگی شوند، منجمله اطلاعات مربوط به تودیع منابع و میزان ورود مواد آلوده‌کننده به منطقه پروتکل.

ج- ارزیابی منظم میزان آلودگی آب‌های داخلی و سرزمینی، بالاخص با توجه به موادی که ممکن است اثرات بالقوه قابل توجهی بر محیط زیست دریایی داشته باشند. برای انتخاب محل‌های نمونه‌برداری و موادی که باید اندازه‌گیری شود، اطلاعات موجود، منجمله فهرست موجودی منابع، مجاری تخلیه و خصوصیات محیط‌زیست دریایی باید در نظر گرفته شود.

د- ارزیابی تدابیر اتخاذ شده در این پروتکل برای دستیابی به اهداف زیست محیطی

۲- دولت‌های متعهد به طور مشترک یا جمعی برای تنظیم برنامه‌های مراقبت مشابه، همراه با برنامه‌های کنترل کیفی آزمایش‌ها و نیز ترویج ذخیره‌سازی، بازیافت و تبادل داده‌ها همکاری خواهند کرد.

ماده ۸- ارزیابی اثرات زیست‌محیطی

۱- دولت‌های متعهد بر مبنای اولویت از اثرات بالقوه زیست‌محیطی در مراحل برنامه‌ریزی و اجرای پروژه‌های عمرانی منتخب در داخل سرزمین‌های خود، به خصوص در مناطق ساحلی، که ممکن است خطرات قابل توجه آلودگی از منابع مستقر در خشکی برای منطقه پروتکل در برداشته باشد، ارزیابی به عمل خواهند آورد تا اطمینان حاصل شود که تدابیر مناسب برای جلوگیری و کاهش چنین خطراتی معمول می‌گردد.

۲- دولت‌های متعهد، با کمک سازمان، رهنمودهای فنی و سایر رهنمودها را برای ارزیابی اثرات بالقوه زیست‌محیطی پروژه‌های عمرانی اشاره شده در بند ۱، منجمله اثرات احتمالی برون مرزی آنها، تهیه خواهند کرد. این ارزیابی بر حسب مورد شامل موارد زیر نیز خواهد بود:

الف- تشریح محل جغرافیایی فعالیت‌هایی که قرار است اجرا گردد:

ب- تشریح وضعیت اکولوژیکی اولیه محیط‌زیست دریایی و منطقه ساحلی که ممکن است تحت تأثیر این فعالیت‌ها قرار گیرد.

ج- تعیین ماهیت، اهداف و حوزه عمل فعالیت‌های پیشنهاد شده.

د- تشریح روش‌ها، تأسیسات و سایر وسایلی که مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

ه- تشریح اثرات مستقیم و غیرمستقیم کوتاه مدت و بلندمدت قابل پیش‌بینی

فعالیت‌ها بر محیط‌زیست دریایی، شامل اثر بر جانوران، گیاهان و توزان اکولوژیکی

و- ارائه بیانیه‌ای در توضیح تدابیر پیشنهادی به منظور به حداقل رساندن خطر

آلودگی ناشی از اجرای فعالیت‌ها، به علاوه بیان فرآیندهای ممکن و راه‌حل‌های

جانشین چنین تدابیری برای کاهش آلودگی.

ز- تعیین تدابیر به منظور حمایت از محیط‌زیست دریایی در برابر آلودگی در خلال

و در صورت لزوم در پایان فعالیت‌های پیشنهادی

ح- تعیین تعهدات مربوط به فعالیت‌های جاری نظارت و مدیریت زیست‌محیطی.

ط- تجزیه و تحلیل سود و زیان در صورت لزوم

ی- شرح خلاصه‌ای از ارزیابی

۳- اجرای پروژه‌های منتخب اشاره شده در بند ۱ باید منوط به اجازه کتبی قبلی از

مراجع ذیصلاح دولتی باشد که در آن یافته‌های ارزیابی اثرات زیست‌محیطی کاملاً

ملحوظ می‌گردد.

۴- دولت‌های متعهد برای تهیه روش‌های ارسال گزارش مربوط به نتایج ارزیابی به

سایر دولت‌های متعهد، با سازمان همکاری خواهند کرد تا بدین وسیله دولت‌های

متعهدی که ممکن است تحت تأثیر اثرات زیست محیطی پروژه‌های عمرانی قرار گیرند، بتوانند با دولت متعهد مربوطه مشورت نمایند.

ماده ۹- همکاری علمی و فنی

دولت‌های متعهد، بر طبق ماده ۱۰ کنوانسیون در زمینه‌های علمی و فنی مربوط به آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی، به خصوص تحقیقات مربوط به ورود، مسیر عبور و اثرات مواد آلوده‌کننده و نیز توسعه روش‌های جدید برای تصفیه، کاهش و حذف این مواد با یکدیگر همکاری خواهند کرد. بدین منظور، دولت‌های متعهد به طور اخص در زمینه‌های زیر تلاش خواهند کرد:

الف- مبادله اطلاعات علمی و فنی

ب- هماهنگی برنامه‌های تحقیقاتی با ماهیت مشترک

ماده ۱۰- کمک‌های علمی و فنی و غیره

۱- دولت‌های متعهد مستقیماً و یا با کمک سازمان یا سازمان‌های ذیصلاح منطقه‌ای و بین‌المللی به منظور تنظیم و اجرای برنامه‌های کمک، به خصوص در زمینه‌های علمی، آموزشی و فنی برای پیشگیری، کاهش و کنترل آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی، همکاری خواهند کرد.

۲- این کمک فنی به طور اخص شامل تربیت پرسنل علمی و فنی، همچنین کسب کاربری، نگهداری و تولید وسایل مناسب می‌شود.

ماده ۱۱- آبراه‌های مشترک میان دولت‌ها

۱- هر گاه احتمال داشته باشد که تخلیه یک آبراه جاری در سرزمین‌های دولت‌های متعهد، موجب آلودگی منطقه پروتکل گردد، از دولت‌های متعهد مربوطه تا آنجا که به موجب مفاد این پروتکل به هر کدام از آنها مربوط می‌گردد، برای همکاری به منظور تصمیم اجرای کامل پروتکل دعوت به عمل می‌آید.

۲- هیچ دولت متعهد مسئول آلودگی ناشی از سرزمین یک دولت غیرمتعهد نخواهد بود. اما دولت متعهد کوشش خود را برای همکاری با چنین دولتی به منظور اجرای کامل پروتکل به عمل خواهد آورد.

ماده ۱۲- مبادله اطلاعات

۱- دولت‌های متعهد یکدیگر را مستقیماً یا از طریق سازمان در جریان اقدامات انجام شده، نتایج بدست آمده و در صورت لزوم مشکلات پیش آمده در اجرای این پروتکل قرار می‌دهند.

۲- این اطلاعات از جمله شامل موضوعات زیر است:

الف- اطلاعات آماری مربوط به موجب مواد ۶ و ۷ این پروتکل

ب- اطلاعات منتج از برنامه مراقبت که در ماده ۷ این پروتکل پیش‌بینی شده است.

ج- میزان مواد آلوده‌کننده تخلیه شده یا منتشر شده از سرزمین‌های آنها

د- اقدامات انجام شده به موجب مواد ۴ و ۵ و ۶ این پروتکل

ماده ۱۳- مسئولیت و جبران خسارت

۱- دولت‌های متعهد اطمینان خواهند داد که در نظام‌های حقوق آنها امکان مراجعه برای جبران سریع و کافی خسارت یا چاره دیگری در برابر زیان ناشی از آلودگی محیط‌زیست دریایی توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی تحت صلاحیت آنها پیش‌بینی شده است.

۲- دولت‌های متعهد برای تعیین مسئولیت خسارت ناشی از آلودگی منابع مستقر در خشکی روش‌های مناسب را تنظیم و تصویب خواهند نمود.

ماده ۱۴- ترتیبات سازمانی

شورا به موجب ماده ۱۷ کنوانسیون مسئولیت ناشی از نظارت بر اجرای این پروتکل را به عهده دارد. بدین منظور شورا اقداماتی را انجام خواهد داد از آن جمله:

الف- بررسی کارایی اقدامات انجام شده و مناسب بودن اتخاذ تدابیر دیگر، بالاخص به صورت ضامم.

ب- تجدید نظر و اصلاح هر یک از ضمیمه‌های این پروتکل در صورت لزوم
ج- تنظیم، اتخاذ و بررسی برنامه‌ها و تدابیر مربوط به مواد، ۴، ۷، ۶، ۵، ۹ و ۱۰ این پروتکل.

د- اتخاذ رهنمودها، استانداردها یا ضوابط منطقه‌ای به موجب مواد ۴، ۵، ۶ این پروتکل

ه- تنظیم روش‌ها برای مبادله اطلاعات به موجب مواد ۸ و ۱۲ این پروتکل
و- بررسی اطلاعات ارائه شده توسط دولت‌های متعهد طبق مواد ۸ و ۱۲ این پروتکل

ز- انجام وظایف دیگری که به منظور اجرای این پروتکل لازم باشد.
ح- ایجاد هرگونه مکانیسم سازمانی که برای حصول اهداف این پروتکل ضرورت داشته باشد.

ماده ۱۵- مقررات عمومی

۱- پروتکل حاضر مشمول مقررات مندرج در کنوانسیون ناظر بر هر پروتکل خواهد بود.

۲- روش‌های تدوین اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌های پروتکل‌ها، موضوع مواد ۲۰ و ۲۱ کنوانسیون در مورد پروتکل حاضر مجری خواهد بود.

۳- آیین‌نامه داخلی و مقررات مالی و اصلاحیه‌های آن که بر مبنای ماده ۲۲ کنوانسیون مورد تصویب قرار گرفته‌اند در مورد پروتکل حاضر مجری خواهد بود.

۴- ضمایم این پروتکل جزء لاینجزای آن هستند مگر در مواردی که به نحوی دیگر تصریح شده باشد.

ماده ۱۶- مقررات نهایی

۱- پروتکل حاضر از تاریخ ۲۱ فوریه لغایت ۲۱ مه ۱۹۹۰ مطابق با دوم اسفندماه سال ۱۳۶۸ لغایت سی‌ویکم اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۹ هجری شمسی در کویت برای

امضاء هر یک از دولت‌های عضو کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط‌زیست دریایی برابر آلودگی مفتوح خواهد بود.

۲- پروتکل حاضر منوط به تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق دول عضو کنوانسیون خواهد بود. اسناد تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق به دولت کویت که عهده‌دار وظایف دولت امانت‌دار می‌باشد، سپرده خواهد شد.

۳- پروتکل حاضر در پایان نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تصویب، پذیرش یا موافقت پروتکل یا الحاق به آن توسط دولت‌های مشروح در بند ۱ این ماده لازم‌الاجرا خواهد بود.

در تأیید مراتب فوق نمایندگان تام‌الاختیار امضاءکننده زیر که دارای اختیارات لازم از سوی دولت‌های خود می‌باشند، پروتکل حاضر را امضاء نموده‌اند.

این پروتکل در تاریخ ۲۱ فوریه ۱۹۹۰ مطابق با دوم اسفند ماه سال ۱۳۶۸ هجری شمسی در کویت به زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی تنظیم و امضاء گردیده است و هر سه متن از اعتبار واحد برخوردارند.

ضمیمه ۱

کاهش آلودگی از طریق کنترل منبع

با توجه به موضوع کاهش آلودگی از طریق کنترل منبع که در ماده ۴ این پروتکل بدان اشاره شده است. کنترل و جایگزینی تدریجی محصولات، تأسیسات، فرآیندهای صنعتی و غیر آن که موجب آلودگی قابل ملاحظه در محیط‌زیست دریایی می‌شوند، باید مورد توجه قرار گیرد.

در این رابطه توجه خاصی به ویژه به عوامل زیر خواهد شد:

الف- تقلیل و یا تنظیم واردات، حمل و نقل، ساخت یا تهیه برخی از مواد زیان‌آور.

ب- تغییر مواد خام

ج- تغییر فرآیندهای تولید

د- روش‌های مطلوب عملیات و اداره امور
ه- جداسازی جریان‌های فضولات و به حداقل رساندن تریق مواد آلوده‌کننده
پیش از تصفیه.

و - بازیافت، استفاده مجدد و گردش دوباره مواد.
برنامه‌ها، اقدامات و فهرست زمان‌بندی مورد نیاز برای اجرای کنترل منبع باید تهیه شده و اولویت‌ها براساس نتایج مطالعات ارزیابی جاری تعیین گردد.
مسائل مربوطه مورد علاقه منطقه که انجام اقدامات مقرون به صرفه درباره آنها امکان‌پذیر باشد، جهت ایجاد طرح‌های مدیریت عمومی مورد توجه قرار خواهند گرفت. این زمینه‌ها برای نمونه جمع‌آوری، تصفیه و دفع منابع باقیمانده روغن‌های روان‌کننده، خون و شکمبه کشتارگاه‌ها، کنترل فرآیندهای احتراق سوخت و اجرای کنترل منبع در مراحل معین از تولید صنایع بزرگ را شامل می‌شود.

ضمیمه ۲

ترویج تصفیه مشترک و یا مرکب پساب‌ها
بدون هرگونه تبعیض غیرضروری نسبت به تنگناهای متعددی که غالباً در انتخاب محل صنایع جدید تأثیر دارد، برنامه‌ای با توجه به ماده ۶ این پروتکل به منظور ترویج موارد زیر تهیه خواهد شد.

الف- تجمع صنایع به نحوی که امکان پیش تصفیه و یا تصفیه مشترک پساب‌ها، برحسب نیاز فراهم شود.

ب- قرار دادن انواع خاصی از صنایع در محدوده شبکه فاضلاب شهری به نحوی که امکان تصفیه مرکب فاضلاب‌های شهری و صنعتی فراهم آید.

ترویج تصفیه مشترک و یا مرکب پساب‌ها در صورت برنامه‌ریزی صحیح موجب کاهش

قابل ملاحظه هزینه‌های تصفیه، نظارت و اجراء شده و در عین حال میزان قابلیت اطمینان تصفیه را افزایش می‌دهد. بدین منظور رهنمودها و ضوابط منطقه‌ای در خصوص موضوعات مورد علاقه مشترک تهیه خواهد شد، مانند:

- سازگاری پساب منابع مختلف.
 - شرایط پیش تصفیه قبل از تخلیه به شبکه‌های فاضلاب شهری و یا صنعتی.
 - اشتراک در هزینه ساختمان و عملیات تصفیه‌خانه‌ها.
- چنین رهنمودها و ضوابط دولت‌های متعهد را در بسط برنامه‌ها و تدابیر خاص خود یاری خواهد داد. در حالی که طرح‌های اولیه ممکن است به مشکل انتخاب محل صنایع جدید پردازد، هدف نهایی، جذب تدریجی صنایع منتخب کوچک، همزمان با توسعه تأسیسات زیربنایی و تسهیلات در مناطق مورد نظر می‌باشد.

ضمیمه ۳

رهنمودها: مقررات و مجوزها برای تخلیه فضولات

۱- با در نظر گرفتن رهنمودها و استانداردها یا ضوابط، همچنین مقررات، برنامه‌ها، تدابیر و مجوزهای تخلیه فضولات که در ماده ۶ این پروتکل بدان اشاره شده است، توجه خاصی علی‌الخصوص به عوامل زیر مبذول خواهد شد:

الف- تعیین مقررات منطقه‌ای برای تخلیه فضولات و یا میزان تصفیه برای هر نوع منبع که در صورت لزوم ممکن است برای منابع موجود و جدید متفاوت باشد. مقررات باید براساس تکنولوژی تصفیه، ملاحظات مربوط به هزینه و ماهیت مواد آلوده‌کننده، همچنین بررسی کامل وضعیت محیط‌زیست در منطقه پروتکل استوار باشد.

ب- تهیه رهنمودهای منطقه‌ای و در صورت مقتضی استانداردها و ضوابط برای

کیفیت آب دریا در مصارف گوناگون

ج- در نظر گرفتن مقررات محلی شدیدتری برای تخلیه فضولات و یا میزان تصفیه در مناطقی که استانداردهای کیفیت آب برای مصرف مورد نظر از طریق اجرای مقررات منطقه‌ای فوق‌الذکر قابل حصول نیست.

این مقررات محلی منابع خاصی را در مناطق تحت بررسی دربر خواهد گرفت.

د- تهیه مقررات منطقه‌ای همراه با برنامه‌ها، تدابیر و فهرست زمان‌بندی اجرا براساس اولویت، علی‌الخصوص برای انواع فضولات زیر:

۱- آب توازن، لجن، گندآب و سایر آب‌های تخلیه شده آغشته به نفت توسط

تأسیسات

دریافت آب توازن مستقر رد خشکی و نیز عملیات تعمیر و بارگیری بنادر.

۲- تخلیه آب شور و گل‌ولای ناشی از فعالیت‌های حفاری و استخراج نفت و گاز

از منابع مستقر در خشکی

۳- لجن‌های سمی و روغنی ناشی از تأسیسات ذخیره‌سازی نفت خام و محصولات

پالایش شده.

۴- پساب‌ها و مواد منتشره از پالایشگاه‌های نفت.

۵- پساب‌ها و مواد منتشره از کارخانجات پتروشیمی و تولید کود.

۶- پساب‌های سمی و مواد منتشره از صنایع چون کلر، قلیا، تولید اولیه آلومینیم،

آفت‌کش‌ها، حشره‌کش‌ها و بازیافت سرب.

۷- مواد منتشره از کارخانجات اشتعال گاز طبیعی و گوگردگیری.

۸- سمیت.

۹- پایائی: فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی.

۱۰- تجمع و تطور زیستی در مواد بیولوژیکی یا رسوبات.

۱۱- حساسیت نسبت به تغییر فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی و فعل و انفعال با

سایر مواد محلول آلی و معدنی در محیط آبی.

۱۲- احتمال ایجاد یک یا سایر تغییراتی که موجب کاهش ارزش بازار منابع می شود مثلاً در ماهی، صدفها و غیره.

ب- خصوصیات محل تخلیه و محیط زیست دریایی پذیرنده.

۱- خصوصیات آبنگاری، هواشناسی، زمین شناسی، زیست شناسی و موضع نگاری تخلیه.

۲- محل و نوع تخلیه (ریزشگاه، کانال، مجرا و غیره) و رابطه آن با سیر مناطق مانند مناطق با مطلوبیت خاص، مکان های تخم ریزی و پرورش ماهی و ماهیگیری، محل های زندگی صدفها و منابع قابل بهره برداری.

۳- میزان دفع در زمان مشخص، مانند مقدار در روز، در هفته و در ماه.

۴- میزان ترفیق اولیه در محل تخلیه به محیط زیست دریایی پذیرنده.

۵- هر گونه روش بسته بندی و جادهی.

۶- خصوصیات انتشار از قبیل اثرات جریانات، جذر و مد و باد بر حمل و نقل افقی و اختلاط عمودی.

۷- خصوصیات آب، مانند درجه حرارت، pH، شوری، طبقه بندی، شاخص های

اکسیژن

آلودگی، اکسیژن محلول، اکسیژن خواهی شیمیایی، اکسیژن خواهی بیوشیمیایی، ازت موجود در اشکال آلی و معدنی شامل آمونیاک، مواد معلق، سایر مواد مغذی و باروری.

۸- وجود و اثرات سایر تخلیه هایی که در محل تخلیه صورت گرفته اند مانند، میزان فلزات سنگین زمینه و مقدار کربن آلی.

ج- فراهم بودن تکنولوژی فضولات.

روش های کاهش فضولات و تخلیه پساب های صنعتی و فاضلاب شهری باید با توجه به فراهم بودن و امکان پذیری موارد زیر انتخاب شود:

۱- فرآیندهای تصفیه جانشین.

- ۲- روش‌های استفاده مجدد یا امحاء.
- ۳- روش دفع روی زمین، و
- ۴- تکنولوژی‌های کم ضایعه مناسب.
- ۵- شرایط و ملاحظات عمومی
- ۱- اثرات احتمالی بر وسایل رفاهی، مانند وجود مواد شناور و به گل نشسته کدورت، بوی ناخواسته، تغییر رنگ و کف.
- ۲- اثرات بر بهداشت انسان از طریق اثر آلودگی بر موجودات دریایی خوراکی، آب‌های مورد استفاده در شنا، حواس و غیره.
- ۳- اثرات بر اکوسیستم‌های دریایی علی‌الخصوص منابع زنده، گونه‌های در معرض خطر و زیستگاه‌های حساس.
- ۴- اثرات احتمالی بر سایر مصارف دریا مانند لطمه به کیفیت آب برای مصرف صنعتی، خوردگی سازه زیر آب، تداخل مواد شناور با عملیات کشتیرانی، تداخل با ماهیگیری یا کشتیرانی از طریق ته نشست فضولات یا اشیاء جامد روی کف دریا و حمایت مناطق حائز اهمیت خاص برای منظوره‌های علمی و حفاظتی.

تعیین کیفیت آب

معیارها، رهنمودها و استانداردها برای مصارف گوناگون آب

I

I

براساس اطلاعات موجود

و درک وضعیت محیط‌زیست

برنامه‌ها و تدابیر عملیاتی با اولویت را تهیه نمایید.

I

I

I O

I I

I I

برنامه‌های عملیات را اجرا کنید

I I
 I I
 I O
 I II
 I II

به نظارت آری اهداف مربوط به کیفیت آب برآورده شده؟ I

I ادامه دهید I

II خیر I

I I

I مقررات تخلیه منطقه‌ای و یا محلی را بر حسب نیاز اصلاح کنید. I

I برنامه‌ها و تدابیر عملیاتی را تهیه کنید. I

I
 I
 I I
 I I

نمودار ۱ طرح مدیریت زیست محیطی

قانون فوق مشتمل بر ماده واحد منضم به متن پروتکل شامل ۱۶ ماده و سه ضمیمه آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۷۱/۱۲/۱۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی پروتکل:

تاریخ انعقاد - ۲۱ فوریه ۱۹۹۰

تاریخ عضویت ایران - ۱۳ می ۱۳۹۳

محل انعقاد - کویت

مرجع نگهدارنده اسناد - دولت کویت

زبان‌های رسمی پروتکل - فارسی، عربی، انگلیسی

مرجع ملی پروتکل در ایران - سازمان حفاظت محیط زیست

۵- پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی مواد زائد خطرناک
و دیگر ضایعات در دریا
تهران ۱۹۹۸ (۱۳۷۶ هـ.ش)

مقدمه

کشورهای متعهد:

که عضو کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط‌زیست دریایی در برابر آلودگی مصوب ۱۹۷۸ میلادی (برابر با ۱۳۵۷ هجری) می‌باشند. با علم به خطری که انتقالات برون مرزی و دفع مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات متوجه سلامت انسان و محیط‌زیست منطقه پروتکل می‌نماید و این که انتقالات و دفع مزبور، اثرات زیانبار این‌گونه مواد زائد را از منشأ آنها به کشورهای عبوری و کشورهایی که مواد زائد در آنها دفع یا نگهداری خواهد شد، انتقال می‌دهند با اعتقاد به این که کاهش یا کنار گذاشتن تولید مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات و در صورتی که این امر میسر نباشد. دفع صحیح آنها از نظر زیست‌محیطی در محل تولید یا در نزدیکی آن مطمئن‌ترین راه جهت کاهش خطراتی است که به واسطه مواد زائد خطرناک با دیگر ضایعات از جمله انتقالات برون مرزی آنها متوجه سلامت انسان و محیط‌زیست دریایی می‌شود.

با تشخیص کامل این که هر یک از کشورهای متعهد دارای حق حاکمیت جهت تحریم ورود یا دفع مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات خارجی در سرزمین خود می باشد.

با تأکید بر اهمیت همکاری و هماهنگی اقدامات منطقه ای به منظور ایجاد تسهیلات انتقالات برون مرزی مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات بین کشورهای متعهد و محدودیت واردات مواد زائد از کشورهای غیرمتعهد جهت دفع.

با توجه به ماده (۱۱) کنوانسیون بازل در مورد کنترل انتقالات برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها (مارس ۱۹۸۹ میلادی برابر با اسفند ۱۳۶۷ هجری شمسی) و با اعتقاد به روح کنوانسیون مذکور.

با آگاهی از مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریا (۱۹۸۲ میلادی برابر با ۱۳۶۱ هجری شمسی)، کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی ها و پروتکل آن (مارپول ۷۳/۷۸) و کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا به وسیله تخلیه مواد زائد و دیگر ضایعات (۱۹۷۲ میلادی برابر با ۱۳۵۱ هجری شمسی).

و همچنین با در نظر گرفتن موافقت نامه ها و معاهدات بین المللی به ویژه اعلامیه ریو درباره محیط زیست و توسعه و دستور کار ۲۱.

با علاقمندی به تحکیم اجرای مواد (۴) و (۵) و طبق ماده ۱۹ کنوانسیون منطقه ای کویت. در موارد زیر به توافق رسیدند:

ماده ۱- حیطه شمول پروتکل

۱- این پروتکل در مورد مواد زائد مشروحه زیر که مشمول انتقالات برون مرزی از منطقه پروتکل یا به آن یا از طریق آن و همچنین دفع آنها هستند اعمال خواهند شد.

۱-۱- مواد زائدی که در هر یک از طبقه بندی های ضمیمه (۱) درج شده اند مواد زائد خطرناک خواهند بود. مگر این که این مواد هیچ یک از ویژگی های درج شده در ضمیمه (۳) را دارا نباشند.

۲-۱- مواد زائدی که تحت عنوان دیگر ضایعات در هر یک از طبقه‌بندی‌های ضمیمه (۲) درج شده‌اند.

۲- مواد زائدی که به سبب رادیو اکتیو بودن مشمول سایر نظام‌های کنترل بین‌المللی می‌شوند، از حیطه شمول این پروتکل مستثنی می‌گردند.

۳- مواد زائدی که از تأسیسات مستقر در خشکی ناشی شده و تحت شمول پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره قرار دارند از حیطه شمول این پروتکل خارج است.

۴- هیچ یک از مفاد این پروتکل به گونه‌ای تفسیر نخواهد شد که به معنای ممنوعیت یا تنظیم نقل و انتقالات برون‌مرزی و دفع ضایعات خطرناک و دیگر ضایعات از طریق زمین یا هوا (که به محیط‌زیست دریایی منطقه پروتکل وارد یا دفع نمی‌شود) باشد.

ماده ۲- تعاریف

۱- «مواد زائد» عبارت از هر گونه مواد یا اجسامی است که دفع می‌شوند یا خواهند

شد یا

براساس مقررات قوانین ملی لازم است دفع گردند.

۲- «مدیریت» به معنای جمع‌آوری، حمل و دفع مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات از جمله مراقبت بعدی از محل‌های دفع می‌باشد.

۳- «انتقالات برون‌مرزی» عبارت است از هرگونه انتقال مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات از منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی یک کشور می‌باشد یا از طریق منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی کشور دیگر است یا از طریق منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی هیچ کشوری نمی‌باشد، به شرطی که حداقل دو کشور در انتقال دخالت داشته باشند.

۴- مدیریت صحیح مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست‌محیطی به معنای انجام تمام اقدامات عملی برای تضمین این است که مواد زائد خطرناک و دیگر

ضایعات به نحوی مهار شده که موجب حفظ سلامت انسان و محیط زیست در برابر اثرات زیان آور ناشی از این گونه ضایعات خواهد شد.

۵- «کشور وارد کننده» عبارت است از کشوری که انتقال برون مرزی مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات به آن کشور طراحی شده یا به منظور دفع در آن برای بارگیری قبل از دفع در منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی هیچ کشوری نمی‌باشد، در نظر گرفته شده است.

۶- «کشور صادرکننده» عبارت است از کشوری که از آن انتقال برون مرزی مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات قرار است انجام شود یا انجام شده است.

۷- «کشور عبوری» عبارت است از هر کشوری به جز کشور صادر کننده یا وارد کننده، که از طریق آن انتقال مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات قرار است انجام شود یا انجام می‌شود.

۸- «کشورهای مربوط» عبارتند از کشورهای متعهد که کشور واردکننده، کشور صادرکننده یا کشور عبور هستند، اعم از آن که از کشورهای متعهد باشند یا نباشند.

۹- «واردکننده» عبارت از هر شخصی است که تحت صلاحیت کشور واردکننده می‌باشد که ورود مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات را ترتیب می‌دهد.

۱۰- «صادرکننده» عبارت از هر شخصی است که تحت صلاحیت کشور صادرکننده است و صدور مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات را ترتیب می‌دهد.

۱۱- «تولیدکننده» عبارت از هر شخصی است که فعالیت‌های وی باعث تولید مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات می‌شود یا در صورتی که شخص مزبور ناشناخته باشد «تولیدکننده» کسی است که این ضایعات را تحت تملک و یا کنترل دارد.

۱۲- «دفع کننده» عبارت است از هر شخصی که مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات برای وی حمل می‌شود و دفع آن ضایعات را انجام می‌دهد.

۱۳- دفع «عبارت است از هرگونه عملیاتی که در ضمیمه (۴) این پروتکل مشخص گردیده است.

- ۱۴- «حمل کننده» عبارت است از هر شخصی که حمل و نقل مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات را انجام می‌دهد.
- ۱۵- «شخص» اعم از شخص حقیقی یا حقوقی است.
- ۱۶- «کشتی» عبارت است از هر نوع شناوری که در محیط‌زیست دریایی عمل می‌کند و شامل قایق‌های هیدروفویل، هاور کرافت‌ها، زیردریایی‌ها، قایق‌های شناور یا سکوها‌های شناور یا ثابت می‌باشد.
- ۱۷- «منطقه پروتکل» عبارت است از منطقه‌ای که در ماده (۳) این پروتکل تعریف شده است.
- ۱۸- «کشور متعهد» عبارت است از کشوری که عضو این پروتکل شده است.
- ۱۹- «کنوانسیون» عبارت از کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط‌زیست دریایی در برابر آلودگی (۱۹۷۸ میلادی برابر با ۱۳۵۷ هجری شمسی) می‌باشد.
- ۲۰- «سازمان» عبارت از سازمان منطقه‌ای برای حمایت از محیط‌زیست دریایی است که طبق ماده ۱۶ کنوانسیون تشکیل شده است.
- ۲۱- «شورا» عبارت از رکن سازمان متشکل از کشورهای متعهد است که طبق ماده ۱۶(۱) کنوانسیون تشکیل شده است.
- ۲۲- «مرجع ذیصلاح» عبارت است از مرجع ملی که در ماده (۱) کنوانسیون تعریف شده است یا مرجع یا مراجعی که در دولت کشور متعهد از سوی مرجع ملی منصوب شده و مسئول اجرای تعهدات و وظایفی است که در این پروتکل تصریح و تعیین شده است.
- ۲۳- «دستورالعمل‌های فنی منطقه‌ای» عبارت است از دستورالعمل‌هایی برای مدیریت صحیح مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی که به موجب بند (پ) ماده ۱۴ این پروتکل وضع شده است.

۲۴- «تسهیلات دریافت منطقه‌ای» عبارت از هرگونه تسهیلات به وجود آمده بر مبنای ابتکار منطقه‌ای برای دریافت ضایعات و تدارک خدمات برای بیش از یک کشور متعهد است.

۲۵- «حمل و نقل غیرقانونی» به معنای هرگونه انتقال برون مرزی مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات مشخص شده در ماده (1) می‌باشد.

ماده ۳- منطقه شمول

منطقه‌ای که مشمول این پروتکل می‌شود (از این پس منطقه پروتکل نامیده می‌شود) عبارت است از منطقه دریایی طبق آنچه که در بند (الف) ماده (۲) کنوانسیون تعریف شده به اضافه آب‌هایی که در سمت خشکی خطوط مبدأ (که از آن پهنای دریای سرزمینی کشورهای متعهد اندازه‌گیری می‌شود) قرار دارد تا حد آب‌های شیرین و شامل مناطق جزر و مدی و باتلاق‌های شور و خورها و مصب خورها.

ماده ۴- تعهدات کلی

۱- کشورهای متعهد باید با در نظر گرفتن جنبه‌های اجتماعی، فنی و اقتصادی از به حداقل رسیدن تولید مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات اطمینان حاصل نمایند.

۲- هر کشور متعهد کلیه اشخاصی را که تحت صلاحیت ملی آن قرار دارند، از حمل و نقل یا دفع مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات منع خواهد کرد مگر این قبیل اشخاص مجاز به انجام چنین عملیاتی باشند.

۳- هر کشور متعهد اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا اطمینان حاصل نماید که اشخاصی که در مدیریت مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات تحت صلاحیت ملی آن اشتغال دارند اقدامات ضروری را برای جلوگیری از ایجاد آلودگی ناشی از مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعاتی که حاصل چنین مدیریتی می‌باشد و در صورت ایجاد آلودگی، برای کاهش عواقب آن برای سلامت انسان و محیط‌زیست اتخاذ می‌کنند.

۴- هر کشور متعهد مقرر خواهد نمود که مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعاتی که قرار است مشمول انتقال برون مرزی قرار گیرد مطابق قواعد و استانداردهای بین‌المللی

که به طور عمومی پذیرفته و به رسمیت شناخته شده‌اند بسته‌بندی گردد. برجسب زده شود و سپس انتقال یابد.

۵- هر کشور متعهد مقرر خواهد نمود که انتقال مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات همراه با مجوز انتقال از جایی که انتقال برون مرزی آغاز می‌گردد تا محل دفع آن‌ها انجام پذیرد.

۶- کشورهای متعهد باید از کنترل مؤثر تأسیسات حمل و دفع مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از جمله بازرسی دائمی و نظارت پیوسته بر اثرات زیست محیطی این عملیات اطمینان حاصل نمایند.

۷- هر کشور متعهد مقرر خواهد نمود که مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعاتی که قرار است صادر شود، در کشور وارد کننده یا هر جای دیگر، به نحو سالم زیست محیطی کنترل می‌شود.

۸- کشورهای متعهد در نظارت بر اثرات مدیریت مواد زاید خطرناک بر سلامت انسان و محیط‌زیست همکاری خواهند کرد.

۹- کشورهای متعهد در توسعه برنامه‌های فنی و سایر کمک‌های مربوط به مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی همکاری خواهند نمود.

۱۰- کشورهای متعهد حمل و نقل غیرقانونی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را جرم به شمار خواهند آورد.

۱۱- هر کشور متعهد به منظور اجرای مفاد این پروتکل اقدامات قانونی و اداری و هرگونه اقدام دیگری از جمله اقداماتی جهت جلوگیری و مجازات اعمال مغایرت با این پروتکل را اتخاذ خواهد نمود.

۱۲- هر کشور متعهد مرجع ذیصلاح خود را که مسئول انجام تعهدات و وظایف مقرر در پروتکل است، تعیین خواهد نمود.

۱۳- کشورهای متعهدی که حق خود را به منظور اعمال ممنوعیت واردات مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات برای دفع اعمال می‌کنند کشورهای متعهد دیگر را کتباً به‌طور مستقیم یا از طریق سازمان مطلع خواهند نمود.

کشورهای متعهد از صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات جلوگیری خواهند کرد و یا مجوز صدور آن‌ها را به کشورهای متعهدی که ورود مواد مزبور را ممنوع کرده‌اند، صادر نخواهند نمود.

۱۴- هیچ یک از مفاد این پروتکل نباید به هیچ‌وجه تأثیری بر هرگونه حق حاکمیت کشورهای متعهد بر دریای سرزمینی آن‌ها که طبق حقوق بین‌الملل مشخص شده است و حق حاکمیت و صلاحیت آن‌ها در منطقه انحصاری اقتصادی و مناطق فلات قاره آن‌ها مطابق حقوق بین‌الملل و اعمال آزادی‌ها و حقوق دریانوردی توسط کشتی‌ها و هواپیماهای کلیه کشورها که در حقوق بین‌الملل پیش‌بینی شده و در اسناد بین‌المللی مربوط انعکاس یافته، داشته باشد.

ماده ۵- ممنوعیت ورود

۱- واردات مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از کشورهای غیر متعهد به داخل منطقه پروتکل یا عبور این مواد از این منطقه به منظور دفع نهایی توسط هر یک از کشورهای متعهد ممنوع است.

۲- کشورهای متعهد می‌توانند مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را به منظور احیاء منابع بازیافت مواد، بازسازی، استفاده مجدد مستقیم، یا استفاده‌های ثانویه از کشورهای غیر متعهد از طریق منطقه پروتکل وارد نمایند، مشروط بر این‌که:

الف) کشور وارد کننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی به گونه‌ای باشد که در دستورالعمل فنی منطقه‌ای مشخص شده و تأسیسات مزبور با مشورت مرجع ذیصلاح کشور وارد کننده نزد سازمان به ثبت رسیده باشد.

ب) کشور صادر کننده فاقد توانایی فنی، تأسیسات لازم یا محل‌های مناسب دفع برای دفع صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی باشد.

پ) انتقال برون مرزی مواد زاید مطابق کلیه معاهدات بین‌المللی مربوط و قوانین ملی صورت می‌پذیرد.

ماده ۶- ممنوعیت دفع

۱- دفع مواد زاید خطرناک در منطقه پروتکل ممنوع است. مگر این‌که دفع این مواد به منظور عملیاتی که در بخش ب ضمیمه (۴) این پروتکل مندرج است، صورت بگیرد.

۲- در راستای نظام‌های حقوق بین‌الملل مربوط، کلیه کشتی‌ها موظف به فراهم نمودن تأسیسات مناسب دریافت مواد زاید در روی عرشه برای دفع بعدی مواد زاید در تأسیسات دریافت منطقه‌ای- ملی می‌باشند. به منظور دریافت این‌گونه مواد زاید و مواد زاید بنادر، تأسیسات مناسب منطقه‌ای و یا ملی فراهم خواهد گردید. کشورهای متعهد می‌توانند برای خدمات ارایه شده در تأسیسات دریافت به خاطر مدیریت مواد زاید، با در نظر گرفتن مقررات ملی و دستورالعمل‌های فنی منطقه‌ای هزینه‌هایی را وضع نمایند.

۳- دفع سایر مواد زاید مستلزم اخذ مجوز اولیه‌ای است که توسط مراجع ذیصلاح هر کشور متعهد طبق دستورالعمل‌های فنی منطقه‌ای ارایه می‌گردد.

ماده ۷- صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به کشورهای غیر متعهد
صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات بوسیله کشور متعهد به کشور غیر متعهد امکان‌پذیر است، مشروط بر این‌که:

الف) کشور صادر کننده از طریق سازمان، سایر کشورهای متعهد را از قصد خود برای صدور مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات آگاه سازد.

ب) کشور وارد کننده دارای تسهیلات و توانایی‌های فنی و مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر مواد از نظر زیست محیطی باشد و

پ) انتقالات برون مرزی طبق مقررات کنوانسیون بازل در مورد کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها و دفع آنها و سایر معاهدات بین‌المللی مربوط و قوانین ملی انجام گردد.

ماده ۸- انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات بین کشورهای متعهد

۱- به استثنای مواردی که در بند (۲) زیر پیش‌بینی گردیده، هیچ کشور متعهدی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات را به هیچ کشور متعهد دیگری صادر نخواهد کرد مگر در موارد زیر:

الف) دستورالعمل‌های فنی منطقه‌ای از سوی شورا به تصویب رسیده باشد.

ب) کشور وارد کننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی و مطابق با دستورالعمل فنی منطقه‌ای باشد و تأسیسات مزبور با مشورت مرجع ذیصلاح کشور وارد کننده نزد سازمان به ثبت رسیده باشد.

پ) کشور صادر کننده فاقد توانایی فنی و تأسیسات لازم، یا محل‌های مناسب دفع به منظور دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات طبق دستورالعمل‌های فنی و منطقه‌ای باشد.

۲- مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات می‌تواند، توسط یک کشور متعهد جهت استفاده کشور متعهد دیگر برای عملیاتی که در بخش (ب) ضمیمه (۴) مشخص شده است صادر گردد.

۳- کشور صادر کننده به‌طور مستقیم یا از طریق سازمان هرگونه انتقال برون مرزی پیشنهادی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات را به‌طور کتبی به سایر کشورهای متعهد اطلاع خواهد داد. این اطلاعیه شامل اعلامیه و اطلاعات مندرج در بخش (الف) ضمیمه (۵) خواهد بود. تنها ارسال یک اطلاعیه به هر یک از کشورهای متعهد مربوط و ارسال رونوشت آن به سازمان کافی خواهد بود.

۴- کشور وارد کننده پاسخ خود را مبنی بر قبول انتقال مواد با و یا بدون شرایط، عدم صدور مجوز انتقال یا درخواست اطلاعات بیش تر به طور کتبی به اطلاع دهنده ارایه خواهد داد. رونوشت پاسخ نهایی کشور وارد کننده به مراجع ذیصلاح کشورهای مربوط و سازمان ارسال خواهد شد.

۵- هر کشور عبور که کشور متعهد نیز می باشد، وصول اطلاعیه را بلادرنگ به اطلاع دهنده اعلام خواهد کرد. متعاقباً کشور عبور می تواند ظرف سی روز پاسخ خود را مبنی بر قبول انتقال با و یا بدون شرایط، عدم صدور مجوز برای انتقال یا درخواست اطلاعات بیشتر به طور کتبی به اطلاع دهنده ارایه دهد.

کشور صادر کننده تا زمانی که رضایت کتبی عبور را دریافت نداشته است شروع انتقال برون مرزی را اجازه نخواهد داد. به هر حال چنانچه در هر زمانی که کشور متعهد تصمیم بگیرد که در مورد انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به طور کلی یا تحت شرایط ویژه تقاضای رضایت قبلی ننماید، یا شرایط خود را در این خصوص اصلاح نماید، سایر کشورهای متعهد را بلادرنگ از تصمیم خود آگاه خواهد ساخت. در مورد اخیر چنانچه کشور صادر کننده ظرف مدت سی روز از تاریخ دریافت اطلاعیه از سوی کشور عبور، پاسخی دریافت ندارد، کشور صادر کننده می تواند اجازه صدور از طریق کشور عبور را بدهد.

۶- نسخه ای از اسناد مربوط به انتقالات مندرج در ضمیمه (۵) به همراه اطلاعیه به سازمان ارسال خواهد گردید.

۷- هرگونه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات تحت پوشش بیمه، وجه الضمان یا ضمانتنامه های دیگری که ممکن است به وسیله هر کشور وارد کننده یا کشور عبور مقرر شده، قرار خواهد گرفت.

۸- کشورهای متعهد با نیت نیل به اهداف این ماده با یکدیگر همکاری خواهند کرد و در ارتقاء مدیریت صحیح زیست محیطی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات طبق دستورالعمل های فنی منطقه ای تلاش خواهند کرد.

ماده ۹- استفاده و بهره‌برداری طرف ثالث از تأسیسات بندری

چنانچه تأسیسات بندری در داخل منطقه پروتکل جهت صدور مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات استفاده شود، هر کشور متعهدی که دارای صلاحیت ملی بر این تأسیسات باشد و آگاهانه استفاده از چنین تأسیساتی را مجاز یا ممنوع کرده باشد، از نظر این پروتکل به عنوان کشور صادر کننده به شمار خواهد آمد.

ماده ۱۱- حمل و نقل غیرقانونی

۱- از نظر این پروتکل، هرگونه انتقال برونمرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات که مغایر با این پروتکل و مقررات کلی حقوق بین‌الملل باشد، حمل و نقل غیرقانونی محسوب خواهد شد.

۳- در موردی که انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات در نتیجه نحوه عمل صادر کننده یا تولید کننده، به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی گردد، صادر کننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زاید مورد نظر:

الف) توسط صادر کننده یا تولید کننده یا در صورت لزوم بوسیله خود آن کشور به کشور صادر کننده بازگردانده می‌شود، یا این کار عملی نباشد،
ب) طبق مفاد این به گونه دیگری دفع می‌گردد.

موارد فوق ظرف مدت ۳ روز از تاریخی که کشور صادر کننده در مورد حمل و نقل غیرقانونی مطلع شده یا ظرف هر مدتی که کشورهای مربوط ممکن است پذیرفته باشند، انجام خواهد شد، بدین منظور کشورهای مربوط با بازگرداندن این قبیل مواد زاید به کشور صادر کننده مخالفت نکرده یا مانع آن نخواهند شد و یا از آن جلوگیری نخواهند کرد.

۳- در مواردی که انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات در نتیجه عمل وارد کننده یا دفع کننده به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی گردد، کشور وارد کننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زاید مورد نظر از نظر زیست محیطی به نحو

مطلوب توسط وارد کننده یا دفع کننده یا در صورت لزوم توسط خود آن کشور طی مدت ۳۰ روز از تاریخی که کشور وارد

کننده متوجه حمل و نقل غیرقانونی شده است یا ظرف هر مدت دیگری که کشورهای مربوط ممکن است پذیرفته باشند، دفع گردیده است. بدین منظور کشورهای مربوط در صورت لزوم در دفع این قبیل مواد زاید به گونه صحیح زیست محیطی با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

۴- در مواردی که مسئولیت حمل و نقل غیرقانونی را نتوان به صادر کننده یا تولید کننده یا وارد کننده یا دفع کننده نسبت داد، کشورهای مربوط از طریق همکاری اطمینان حاصل خواهند کرد که مواد زاید مورد نظر در اسرع وقت به گونه صحیح زیست محیطی در کشور صادر کننده یا در کشور وارد کننده و یا هر جای دیگری که مقتضی شناخته شود، دفع گردیده است.

۵- هر کشور متعهد قانون ملی - داخلی مناسبی برای جلوگیری از حمل و نقل غیرقانونی و مجازات آن وضع خواهد نمود. کشورهای متعهد به منظور نیل به اهداف این ماده با یکدیگر همکاری خواهند نمود.

ماده ۱۱- وظیفه در قبال ورود مجدد

هرگاه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعاتی که مورد قبول کشورهای مربوط می‌باشد. به موجب مفاد این پروتکل نتواند مطابق با شرایط و مقررات قرار داد به اتمام رسد، چنانچه طرف مدت سی روز از تاریخی که کشور وارد کننده مراتب را به اطلاع کشور صادر کننده و سازمان رسانده، نتوان ترتیبات دیگری برای دفع آن‌ها به گونه صحیح زیست محیطی ایجاد کرد، کشور صادر کننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زاید مورد نظر به وسیله صادر کننده به کشور صادر کننده بازگردانده می‌شود.

بدین منظور کشور صادر کننده و کشور عبور مانع برگشت این قبیل مواد زاید به کشور صادر کننده نخواهند گردید.

ماده ۱۲- اتخاذ سایر محدودیت‌ها

به منظور حفاظت بهتر از سلامت انسان و محیط‌زیست، هیچیک از مفاد این پروتکل، کشورهای متعهد را از وضع شرایط دیگری که در راستای مفاد این پروتکل بوده و طبق کنوانسیون بازل در خصوص کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آن‌ها و قواعد حقوق بین‌الملل می‌باشند، منع نخواهد کرد.

ماده ۱۳- ترتیبات سازمانی

سازمان علاوه بر موارد دیگر، موارد زیر را انجام خواهد داد:

۱- برقراری تماس با مراجع ذیصلاح در کشورهای متعهد در مورد اجرای این پروتکل

۲- تدارک آموزش متخصصان ملی به ویژه برای نظارت و اجرای مفاد این پروتکل

۳- ترتیب تدارک کمک و راهنمایی حقوقی و فنی به کشورهای متعهد برای اجرای

مؤثر این

پروتکل در صورت درخواست.

۴- ارتقاء شبکه‌ها و توانایی‌های منطقه‌ای به منظور تبادل داده‌ها و اطلاعات مرتبط

با این پروتکل

۵- نگهداری دفتر ثبت ویژه با مشورت مقامات صلاحیت‌دار کشورهای متعهد که

دارای توانایی فنی کافی برای مدیریت مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیط به گونه‌ای که در دستورالعمل‌های فنی منطقه‌ای مقرر شده، هستند.

۶- برقراری نظام واحد برای انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر

ضایعات در منطقه پروتکل

۷- تسهیل در ایجاد تأسیسات دریافت منطقه‌ای با همکاری نزدیک کشورهای

متعهد و سازمان‌های منطقه‌ای- بین‌المللی ذیربط

تهیه گزارش‌هایی بر مبنای اطلاعات دریافتی از کشورهای متعهد در مورد اجرای

این پروتکل و آرایه آن‌ها به شورا.

۸- ایجاد و برقراری ارتباط با سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای ذیربط و سازمان‌های خصوصی مربوط در خارج از کشورهای متعهد، از جمله تولید کنندگان و حمل‌کنندگان مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات.

۹- ایجاد و برقراری ارتباط با دبیرخانه کنوانسیون بازل در خصوص کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آن‌ها

۱۱- انجام وظایف دیگری که ممکن است برای اجرای این پروتکل به وسیله شورا به آن محول شود.

ماده ۱۴- وظایف شورا

شورا وظایف زیر را انجام خواهد داد:

الف) بازبینی اجرای پروتکل و نیز بررسی کارایی اقدامات اتخاذ شده و نیاز به اتخاذ سایر اقدامات از جمله الحاق ضمایم.

ب) تصویب، بررسی و اصلاح هر ضمیمه این پروتکل در صورت لزوم

پ) تصویب، تجدید نظر و اصلاح دستورالعمل‌های فنی منطقه‌ای

د) انجام سایر وظایفی که جهت اجرای این پروتکل ممکن است مقتضی باشند.

ماده ۱۵- مقررات کلی

۱- مفاد کنوانسیون مربوط به هر پروتکلی در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

۲- روش انجام اصلاحات پروتکل‌ها و ضمایم آن‌ها که طبق مواد (۲) و (۲۱)

کنوانسیون

اتخاذ گردیده است، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

۳- قواعد و روش انجام کار و مقررات مالی که به موجب ماده (۲۲) کنوانسیون

تصویب گردیده است، و اصلاحات آن‌ها در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

۴- ضمایم، بخش لاینفک این پروتکل را تشکیل می‌دهند، مگر این‌که در آن‌ها

به‌طور صریح به گونه دیگر قید شده باشد.

ماده ۱۶- مقررات نهایی

۱- این پروتکل در تهران، جمهوری اسلامی ایران از تاریخ ۱۷ مارس تا ۱۴ ژوئن ۱۹۹۸ برابر با ۲۶ اسفند ماه ۱۳۷۶ تا ۲۵ خرداد ماه ۱۳۷۷ هجری شمسی برای امضای هر کشور متعهد کنوانسیون مفتوح خواهد بود.

۲- این پروتکل منوط به تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق از سوی کشورهای عضو کنوانسیون خواهد بود. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد دولت کویت سپرده خواهد شد و دولت کویت وظائف امانت داری و اجرای اسناد را بر طبق ماده ۳ کنوانسیون بر عهده خواهد داشت.

۳- این پروتکل در نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب پروتکل یا الحاق به آن از سوی کشورهای موضوع بند (۱) این ماده لازم الاجراء خواهد گردید.

۴- پس از تاریخ سپردن ۵ سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این پروتکل، این پروتکل به مورد اجراء گذاشته خواهد شد با توجه به هر کشوری که در بند (۱) این ماده در نودمین روز پس از سپردن تاریخ توسط آن کشور که سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را پذیرفته است.

جهت گواهی مراتب فوق، امضاء کنندگان تام‌الاختیار زیر که از سوی کشورهای خود به‌طور مقتضی مجاز می‌باشند این پروتکل را امضاء نموده‌اند.

این پروتکل در تهران در تاریخ ۱۷ مارس سال یک‌هزار و نهصد و نود و هشت میلادی برابر با ۱۸ ذیقعدہ یک‌هزار و چهارصد و هشت هجری قمری (مطابق با ۲۶ اسفند ماه ۱۳۷۶ هجری شمسی) به سه زبان عربی، انگلیسی و فارسی که هر سه متن از اعتبار یکسانی برخوردارند، تنظیم گردیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی پروتکل:

تاریخ انعقاد - ۱۷ مارس ۱۹۹۸

تاریخ عضویت ایران - ۲۰۰۱

مرجع نگهدارنده اسناد - کویت

زبان‌های رسمی پروتکل - فارسی، عربی، انگلیسی
مرجع ملی پروتکل در ایران - سازمان حفاظت محیط زیست

۶- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون چارچوب حفاظت از محیط‌زیست دریایی دریای خزر

ماده واحده- کنوانسیون چارچوب حفاظت از محیط‌زیست دریایی دریای خزر مشتمل بر یک مقدمه و سی‌وهفت ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره- رعایت اصل یکصدوسی‌ونهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای این کنوانسیون الزامی می‌باشد.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون چارچوب حفاظت از محیط‌زیست دریایی دریای خزر
تهران- ۲۰۰۳ (۱۳۸۲ هـ.ش)

دولت‌های ساحلی دریای خزر؛

جمهوری آذربایجان

جمهوری اسلامی ایرانی

جمهوری قزاقستان

فدراسیون روسیه

ترکمنستان

که از این پس طرف‌های متعهد این کنوانسیون خوانده می‌شوند؛

با توجه به تخریب محیط‌زیست دریایی دریای خزر در اثر آلودگی ناشی از منابع مختلف فعالیت‌های انسانی از جمله تخلیه، انتشار و دفع مواد مضر و خطرناک، مواد زائد و سایر

آلودگی‌های ناشی از منابع دریایی و منابع مستقر در خشکی؛

با عزم راسخ در حفظ منابع زنده دریای خزر برای نسل‌های حاضر و آینده؛

با آگاهی به ضرورت تضمین عدم مضر بودن فعالیت‌های مستقر در خشکی برای

محیط‌زیست دریایی دریای خزر؛

با توجه به خطرات ناشی از نوسانات سطح آب که محیط‌زیست دریایی دریای خزر

و خصوصیات اکولوژیکی و آب‌نگاری منحصر به فرد آن را تهدید می‌کند؛

با تأکید بر اهمیت حفاظت از محیط‌زیست دریایی دریای خزر؛

با تصدیق اهمیت همکاری میان طرف‌های متعهد و با سازمان‌های بین‌المللی مربوط

با هدف حفاظت و نگهداری محیط‌زیست دریایی دریای خزر؛

به شرح زیر موافقت می‌نمایند؛

بخش اول- مقررات کلی

ماده ۱- کاربرد تعاریف

از نظر این کنوانسیون معانی اصطلاحات به شرح زیر است:

«برنامه اقدام»: برنامه اقدام برای حفاظت و توسعه پایدار محیط‌زیست دریایی خزر.

«تخلیه مواد زائد»: هرگونه آلودگی دریا ناشی از دفع عمدی مواد زائد یا سایر مواد از شناورها، وسایل نقلیه هوایی، سکوها یا دیگر سازه‌های ساخت بشر به دریای خزر یا هرگونه رهاسازی عمدی لاشه شناورها.

«مواد خطرناک»: هرگونه موادی که ایجاد مسمومیت، سرطان، تغییرات ژنتیکی یا معلولیت ارثی و تجمع مواد مضر در بافت‌های زنده می‌نمایند به ویژه در صورتی که مقاوم باشند.

«مرجع ملی»: مرجعی که هر طرف متعهد به عنوان مسئول هماهنگ ساختن اقدامات آن طرف متعهد برای این کنوانسیون و پروتکل‌های آن تعیین نموده است.

«آلودگی»: ورود مستقیم یا غیرمستقیم مواد یا انرژی به محیط‌زیست توسط انسان که اثرات زیان‌بخش دارد یا ممکن است داشته باشد به گونه‌ای که به منابع زنده و حیات آبریان آسیب برساند، برای سلامت انسان خطر داشته باشد یا منابع استفاده‌های مشروع از دریای خزر شود.

«آلودگی ناشی از منابع واقع در خشکی»: آلودگی دریای ناشی از هر نوع منبع مشخص یا نامشخص که از خشکی، از طریق آب یا هوا یا مستقیماً از ساحل به محیط‌زیست دریایی وارد می‌شود یا دفع از خشکی به دریا از طریق تونل، خطوط لوله یا دیگر وسایل.

«وضعیت اضطراری زیست محیطی»: وضعیتی که موجب زیان یا وانمود کردن تهدید

قریب‌الوقوع آلودگی یا زیان‌های دیگری به محیط‌زیست ناشی شود.

«حادثه طبیعی»: حادثه‌ای که از تغییر کنترل نشده در روند هر فعالیتی که با مواد مضر و خطرناک در تأسیسات صنعتی سروکار دارد، ناشی شود به عنوان مثال در طول ساخت، استفاده، ذخیره، جابه‌جایی یا دفع یا در طول حمل‌ونقل.

«شناور»: هرگونه شناوری که در محیط‌زیست دریایی فعالیت می‌کند از جمله هاورکرافت، قایق‌های تندرو، زیردریایی‌ها، قایق‌هایی که یدک کشیده می‌شوند، قایق‌های خودرو و همچنین سکوها و سایر سازه‌های دریایی ساخت بشر. «گونه‌های غیربومی مهاجم»: گونه‌های غیربومی که استقرار و انتشار آنها می‌تواند خسارت اقتصادی یا زیست‌محیطی به اکوسیستم‌ها یا منابع بیولوژیکی دریای خزر وارد آورد.

ماده ۲- هدف

هدف این کنوانسیون، حفاظت از محیط‌زیست دریای خزر از کلیه منابع آلوده‌کننده از جمله حفاظت، نگهداری، احیاء و استفاده منطقی و پایدار از منابع بیولوژیکی دریای خزر می‌باشد.

ماده ۳- دامنه شمول

این کنوانسیون در مورد محیط‌زیست دریایی دریای خزر با در نظر گرفتن نوسان سطح آب آن و آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی اعمال می‌شود.

بخش دوم- تعهدات کلی

ماده ۴- تعهدات کلی

طرف‌های متعهد موارد زیر را انجام خواهند داد:

- الف) اتخاذ کلیه اقدامات مناسب برای جلوگیری، کاهش و کنترل آلودگی دریای خزر به صورت فردی یا مشترک؛
- ب) اتخاذ کلیه اقدامات مناسب برای حفاظت، نگهداری و احیای محیط‌زیست دریای خزر به صورت فردی یا مشترک؛
- پ) استفاده از منابع دریای خزر به شکلی که موجب آسیب به محیط‌زیست دریایی دریای خزر نشود؛

ت) همکاری با یکدیگر و با سازمان‌های ذیصلاح بین‌المللی به منظور نیل به اهداف این کنوانسیون.

ماده ۵- اصول

طرف‌های متعهد در اقدامات خود به منظور نیل به اهداف این کنوانسیون و اجرای مفاد آن،

از جمله از طریق اصول زیر راهنمایی خواهند شد؛

الف) اصل احتیاطی که به موجب آن در صورتی که تهدید جدی یا خسارت جبران‌ناپذیر به محیط‌زیست دریای خزر وجود داشته باشد، فقدان اطمینان علمی جامع نمی‌تواند به عنوان دلیلی برای به تعویق انداختن اقدامات مقرون به صرفه برای جلوگیری از خسارت مزبور، مورد استفاده قرار گیرد.

ب) اصل پرداخت توسط آلوده‌کننده، که به موجب آن آلوده‌کننده هزینه‌های آلودگی از جمله جلوگیری، کنترل و کاهش را برعهده می‌گیرد.

پ) اصل دسترسی به اطلاعات مربوط به آلودگی محیط‌زیست دریایی دریای خزر، که طبق آن طرف‌های متعهد حداکثر ممکن اطلاعات مربوط را در اختیار یکدیگر قرار می‌دهند.

ماده ۶- تعهد به همکاری

طرف‌های متعهد به صورت دو یا چند جانبه برای توسعه پروتکل‌های این کنوانسیون که اقدامات، آیین‌نامه‌ها و استانداردهای اضافی برای اجرای این کنوانسیون را تعیین می‌کند، با یکدیگر همکاری خواهند نمود.

بخش سوم- جلوگیری، کاهش و کنترل آلودگی

ماده ۷- آلودگی ناشی از منابع واقع در خشکی

۱- طرف‌های متعهد کلیه اقدامات مناسب را برای جلوگیری، کاهش و کنترل آلودگی دریای خزر ناشی از منابع واقع در خشکی به عمل خواهند آورد.

۲- طرف‌های متعهد در توسعه پروتکل‌های این کنوانسیون که اقدامات بیشتری را برای جلوگیری، کاهش و کنترل آلودگی دریای خزر ناشی از منابع واقع در خشکی تعیین می‌کند، همکاری خواهند نمود، چنین پروتکل‌هایی از جمله می‌تواند شامل اقدامات زیر باشد.

الف) جلوگیری، کنترل و کاهش آلودگی ناشی از منابع واقع در خشکی از طریق صدور مجوز تخلیه فاضلاب‌ها توسط مراجع ملی ذیصلاح طرف‌های متعهد؛
 ب) جلوگیری، کنترل و کاهش آلودگی ناشی از منابع واقع در خشکی از طریق صدور مجوز تخلیه فاضلاب‌ها توسط مراجع ملی ذیصلاح طرف‌های متعهد؛
 پ) اجازه تخلیه فاضلاب‌ها براساس تشویق به استفاده از فناوری که از لحاظ زیست‌محیطی معقول است؛

ت) وضع الزامات شدیدتر از آنچه که در جزء‌های (ب) و (پ) این ماده آمده، مطابق پروتکل‌های اضافی این کنوانسیون، در صورتی که کیفیت آب‌های دریافتی یا اکوسیستم متأثر از

آن در دریای خزر چنین ایجاب کند؛

ث) بکارگیری انواع تصفیه برای فاضلاب‌های شهری و در صورت لزوم به صورت مرحله‌ای؛

ج) بکارگیری بهترین فناوری موجود که از لحاظ زیست محیطی معقول است برای کاهش ورود موادآلی از منابع شهری و صنعتی؛

چ) توسعه و اجرای اقدامات مناسب بر اساس بهترین رویه‌های محیط‌زیستی برای کاهش ورود موادآلی و خطرناک از منابع نامعلوم از جمله کشاورزی؛

۳- چنانچه تخلیه از آبراهی که در سرزمین‌های دو یا چند طرف متعهد جریان دارد یا مرز بین آنها را تشکیل می‌دهد احتمالاً باعث آلودگی دریای خزر شود، طرف‌های متعهد در اتخاذ کلیه اقدامات مناسب برای جلوگیری، کاهش و کنترل چنین آلودگی از

جمله در صورت اقتضاء در تأسیس نهادهای مشترک مسئول برای تعیین و حل مسائل بالقوه آلودگی، همکاری خواهند نمود.

ماده ۸- آلودگی ناشی از فعالیت در بستر دریا

طرف‌های متعهد کلیه اقدامات مناسب را برای جلوگیری، کنترل و کاهش آلودگی دریای خزر ناشی از فعالیت‌هایی که در بستر دریا صورت می‌گیرد، انجام خواهند داد و همکاری آنها در گسترش پروتکل‌های این کنوانسیون در این زمینه تشویق می‌گردد.

ماده ۹- آلودگی ناشی از شناورها

طرف‌های متعهد کلیه اقدامات مناسب را برای جلوگیری، کاهش و کنترل آلودگی دریای خزر ناشی از شناورها انجام خواهند داد و در گسترش پروتکل‌ها و موافقتنامه‌های این کنوانسیون که اقدامات، آیین‌نامه‌ها و استانداردهای مورد توافق در این زمینه را تعیین می‌کند یا در نظر گرفتن استانداردهای بین‌المللی مربوط همکاری خواهند نمود.

ماده ۱۰- آلودگی ناشی از تخلیه

۱- طرف‌های متعهد کلیه اقدامات لازم را برای جلوگیری، ممانعت، کاهش و کنترل آلودگی دریای خزر ناشی از تخلیه مواد زائد شناورها و وسایط نقلیه هوایی که در سرزمین آنها ثابت شده یا تحت پرچم آنها هستند به عمل خواهند آورد.

۲- طرف‌های متعهد در توسعه پروتکل‌های این کنوانسیون که اقدامات، آیین‌نامه‌ها و استانداردهای مورد توافق در این زمینه را معین می‌کند. همکاری خواهند نمود.

۳- در صورتی که امنیت شناور یا وسیله نقلیه هوایی در دریا در اثر تخریب یا از دست دادن کامل شناور یا وسیله نقلیه هوایی تهدید شود یا در مواردی که خطری انسان یا حیات دریایی را

تهدید کند، چنانچه تخلیه مواد زائد تنها راه دفع تهدید به نظر برسد و هر احتمالی وجود داشته باشد که عواقب خسارت این تخلیه، کمتر از موارد دیگر باشد مفاد بندهای (۱) و (۲) این ماده اعمال نخواهد شد. چنین تخلیه‌ای باید به‌گونه‌ای اجرا شود که

احتمال آسیب رساندن به انسان یا حیات دریایی را به حداقل رساند یا موجب کاهش محدودیت‌های استفاده مشروع از دریا طبق اسناد قابل اجرای منطقه‌ای یا بین‌المللی شود؛ این تخلیه باید به طرف‌های متعهد گزارش شوند.

ماده ۱۱- آلودگی ناشی از سایر فعالیت‌های انسانی

۱- طرف‌های متعهد کلیه اقدامات مناسب را برای جلوگیری، کاهش و کنترل آلودگی دریای خزر ناشی از سایر فعالیت‌های انسانی که در مواد ۷ تا ۱۰ فوق مورد حکم قرار نگرفته‌اند، از جمله احیای اراضی و لایروبی سواحل و سدسازی به عمل خواهند آورد.

۲- طرف‌های متعهد کلیه اقدامات مناسب را برای کاهش تأثیرات منفی احتمالی اقداماتی که منشأ انسانی دارند و منظور کم کردن عواقب نوسان سطح دریا بر اکوسیستم دریای خزر انجام خواهند داد.

ماده ۱۲- جلوگیری از ورود، کنترل و مبارزه با گونه‌های غیربومی مهاجم

طرف‌های متعهد کلیه اقدامات مناسب را برای جلوگیری از ورود گونه‌های غیربومی مهاجم به دریای خزر و کنترل و مبارزه با آنها که تهدیدی برای اکوسیستم‌ها، زیستگاه‌ها یا گونه‌ها می‌باشند، به عمل خواهند آورد.

ماده ۱۳- موارد اضطراری زیست محیطی

۱- طرف‌های متعهد ضمن اتخاذ کلیه اقدامات مناسب، برای حفاظت از انسان و محیط‌زیست دریایی در مقابل عواقب موارد اضطراری طبیعی یا انسانی همکاری خواهند نمود. به همین منظور، اقدامات پیشگیرانه، آماده‌سازی و متقابل از جمله اقدامات احیاکننده بکار گرفته خواهد شد.

۲- طرف‌های متعهد مبداء به منظور اقدامات جلوگیری‌کننده و ایجاد اقدامات آماده‌سازی، در حدود صلاحیت خود فعالیت‌های خطرناکی را که قادر به ایجاد شرایط اضطراری زیست‌محیطی هستند مشخص خواهند کرد و همچنین تضمین خواهند نمود

که سایر طرف‌های متعهد از فعالیت‌های پیشنهادی یا موجود زیستی فعالیت‌های خطرناک و اقدامات مربوط به کاهش خطر پذیری را انجام دهند.

۳- طرف‌های متعهد برای ایجاد سیستم‌های هشداردهنده سریع حوادث صنعتی و وضعیت‌های اضطراری زیست‌محیطی یا تهدید قریب‌الوقوع آن، طرف متعهد مبداء تضمین می‌کند که طرف‌های متعهدی را که احتمالاً تحت تأثیر قرار می‌گیرند بدون درنگ در سطوح مناسب مطلع گرداند.

۴- طرف‌های متعهد کلیه اقدامات لازم را برای برقراری و تداوم اقدامات لازم آماده‌سازی برای مواقع اضطراری از جمله اقداماتی برای تضمین این‌که تجهیزات کافی و کارکنان کارآمد برای واکنش در مقابل حادثه اضطراری زیست‌محیطی بلافاصله در دسترس قرار خواهند داشت به عمل خواهند آورد.

بخش چهارم- حفاظت، نگهداری و احیای محیط زیست دریایی

ماده ۱۴- حفاظت، نگهداری، احیا و استفاده منطقی از منابع زنده دریایی

۱- طرف‌های متعهد توجه ویژه‌ای نسبت به حفاظت، نگهداری، احیا و استفاده منطقی از منابع زنده دریایی خواهند داشت و تمامی اقدامات لازم را براساس علمی‌ترین مدارک قابل دسترس در موارد زیر به عمل خواهند آورد؛

الف) توسعه و افزایش توانایی منابع زنده جهت نگهداری، احیا و استفاده منطقی از موازنه زیست‌محیطی به هنگام رفع نیازهای انسانی در مورد تغذیه و برآوردن اهداف اقتصادی و اجتماعی؛

ب) حفظ یا احیای جمعیت گونه‌های دریایی در سطوحی که بتواند حداکثر محصول پایدار و با کیفیت مطلوب را توسط عوامل زیست‌محیطی و اقتصادی مربوط و با در نظر گرفتن روابط بین گونه‌ها، تولید کند؛

پ) تضمین این که گونه‌های دریایی به وسیله بهره‌برداری بیشتر در معرض خطر نیستند؛

ت) ترویج توسعه و استفاده از تورهای ماهیگیری انتخابی و شیوه‌هایی که ضایعات را در صید گونه‌های هدف و صید فرعی گونه‌های غیرهدف به حداقل می‌رساند؛

ث) حفاظت، نگهداری و احیاء گونه‌های دریایی بومی کمیاب، و در معرض خطر؛

ج) حفاظت از تنوع گونه‌ای و زیستگاه‌های گونه‌های کمیاب و گونه‌های در معرض خطر و نیز اکوسیستم‌های آسیب‌پذیر.

۲- طرف‌های متعهد در توسعه پروتکل‌ها به منظور به عهده گرفتن اقدامات لازم برای حفاظت، نگهداری و احیای منابع زنده دریایی همکاری خواهند نمود.

ماده ۱۵- مدیریت مناطق ساحلی

طرف‌های متعهد سعی خواهند نمود اقدامات لازم را جهت توسعه و اجرای برنامه‌ها و راهبردهای ملی برای مدیریت و برنامه‌ریزی اراضی متأثر از مجاورت دریا، به عمل آورند.

ماده ۱۶- نوسان سطح آب دریای خزر

طرف‌های متعهد در زمینه توسعه پروتکل‌های این کنوانسیون که انجام تحقیقات علمی مورد نیاز (تا آنجا که علمی است) و اقدامات و رویه‌های توافق شده جهت ارزیابی تأثیرات نوسان سطح آب دریای خزر را تجویز می‌کند، همکاری خواهند نمود.

بخش پنجم- آیین‌نامه‌ها

ماده ۱۷- ارزیابی اثرات زیست محیطی

۱- هر طرف متعهد کلیه اقدامات لازم را برای شروع و بکارگیری خط مشی‌های ارزیابی اثرات زیست محیطی هر نوع فعالیت برنامه‌ریزی شده که احتمالاً تأثیر زیان‌آور مهمی بر محیط‌زیست دریایی دریای خزر دارد، به عمل خواهد آورد.

۲- هر یک از طرف‌های متعهد کلیه اقدامات لازم را جهت انتشار نتایج ارزیابی‌های اثرات زیست‌محیطی که طبق بند (۱) این ماده انجام شده، برای سایر طرف‌های متعهد انجام خواهد داد.

۳- طرف‌های متعهد در گسترش پروتکل‌هایی که خط مشی ارزیابی اثرات محیط‌زیستی دریای خزر را در چارچوب فرامرزی تعیین می‌کند، همکاری خواهند نمود.

ماده ۱۸- همکاری بین طرف‌های متعهد

۱- طرف‌های متعهد با توجه به الزامات و رویه‌های بین‌المللی رایج جهت جلوگیری، کاهش و کنترل آلودگی و حفاظت، نگهداری و احیای محیط‌زیست دریای خزر در تدوین، تشریح و هماهنگ نمودن قواعد، استانداردها، رویه‌های توصیه شده و خط‌مشی‌های سازگار با این کنوانسیون همکاری خواهند نمود.

۲- طرف‌های متعهد در تنظیم برنامه اقدام جهت حفاظت از محیط زیست دریایی دریای خزر به منظور جلوگیری، کاهش و کنترل آلودگی و حفاظت، نگهداری و احیای محیط‌زیست دریایی دریای خزر همکاری خواهند نمود.

۳- طرف‌های متعهد به صورت انفرادی یا مشترک در اجرای تعهدات خود که در بندهای (۱) و (۲) این ماده شرح داده شده از جمله نسبت به موارد زیر اقدام خواهند کرد:

الف) جمع‌آوری، پالایش و ارزیابی اطلاعات به منظور تشخیص منابعی که باعث آلودگی یا احتمال آلودگی دریای خزر می‌شوند و تبادل اطلاعات میان طرف‌های متعهد در صورت اقتضاء؛

ب) توسعه برنامه‌هایی جهت پایش کیفیت و کمیت آب؛

پ) توسعه برنامه‌های رویدادهای پیش‌بینی نشده برای موارد اضطراری آلودگی؛

ت) تشریح معیارها و اهداف مربوط به کیفیت آب و پیشنهاد اقدامات مرتبط برای

حفظ و در صورت لزوم بهبود کیفیت آب‌های موجود؛

ج) توسعه برنامه‌های اقدام هماهنگ شده برای کاهش بار آلودگی ناشی از مناطق شهری و صنعتی و منابع انتشار آلودگی از جمله پساب‌های کشاورزی، شهری و سایر پساب‌ها؛

ماده ۱۹- پایش

۱- طرف‌های متعهد برای ایجاد و اجرای برنامه‌های انفرادی و یا مشترک به منظور پایش شرایط زیست‌محیطی دریای خزر تلاش خواهند نمود.

۲- طرف‌های متعهد نسبت به تهیه فهرست و عوامل آلاینده که در درون دریای خزر تخلیه و متمرکز می‌شوند و به طور منظم قابل پایش می‌باشند، توافق خواهند کرد.

۳- طرف‌های متعهد در فواصل منظم، ارزیابی‌های انفرادی یا مشترکی را از شرایط محیط زیستی دریای خزر و تأثیر اقدامات اتخاذ شده مربوط به جلوگیری، کنترل و کاهش آلودگی محیط‌زیست دریایی دریای خزر انجام خواهند داد.

۴- به همین منظور طرف‌های متعهد در هماهنگ کردن قواعدی جهت ایجاد و اجرای برنامه‌های پایش، سیستم‌های اندازه‌گیری، روش‌های تجزیه و تحلیل، داده‌پردازی و ارزش‌گذاری خط مشی‌ها برای کیفیت اطلاعات، تلاش خواهند نمود.

۵- طرف‌های متعهد پایگاه داده‌های متمرکز و نظام مدیریت اطلاعاتی را به منظور به‌کارگیری به‌عنوان مخزن کلیه داده‌های مربوط، انجام وظیفه به‌عنوان پایه‌ای برای تصمیم‌گیری و منابع کلی اطلاعات و آموزش برای متخصصان، مدیران و عموم مردم، توسعه خواهند داد.

ماده ۲۰- تحقیق و توسعه

طرف‌های متعهد در هدایت، تحقیق و توسعه روش‌های مؤثر برای جلوگیری، کاهش و کنترل آلودگی دریای خزر همکاری خواهند کرد؛ بدین منظور طرف‌های متعهد در تلاش برای راه‌اندازی یا تقویت برنامه‌های تحقیقاتی (در صورت لزوم) از جمله در موارد زیر همکاری خواهند نمود:

الف) توسعه روش‌های ارزیابی سمی بودن مواد مضر و تحقیق درباره نحوه تأثیر آنها بر محیط‌زیست دریای خزر.

ب) توسعه و بکارگیری فناوری‌هایی که از لحاظ زیست‌محیطی معقول یا ایمن هستند؛

پ) عدم کاربرد تدریجی و یا جان‌سین کردن موادی که احتمالاً باعث آلودگی می‌شوند؛

ت) توسعه روش‌هایی که از لحاظ زیست‌محیطی در انتقال مواد خطرناک معقول یا ایمن هستند؛

ث) توسعه روش‌هایی که از لحاظ زیست‌محیطی برای سازه‌های آبی و مهار آب معقول یا ایمن هستند؛

ج) ارزیابی خسارات مالی و فیزیکی ناشی از آلودگی‌ها؛

چ) بهبود دانش مربوط به نظام هیدرولیکی و پویایی اکوسیستم دریای خزر از جمله نوسان سطح دریا و تأثیرات چنین نوساناتی بر اکوسیستم‌های ساحلی و دریایی؛

ح) مطالعه میزان تشعشع و سطوح رادیواکتیو در دریای خزر.

ماده ۲۱- تبادل و دسترسی به اطلاعات

۱- طرف‌های متعهد طبق مفاد این کنوانسیون اطلاعات را به طور مستقیم یا از طریق دبیرخانه، به طور منظم مبادله خواهند کرد.

۲- طرف‌های متعهد طبق قوانین ملی خود و با توجه به مفاد موافقتنامه‌های بین‌المللی موجود در ارتباط با دسترسی عمومی به اطلاعات زیست‌محیطی، جهت تأمین دسترسی عموم به اطلاعات مربوط به شرایط زیست‌محیطی دریای خزر و اقدامات انجام شده یا برنامه‌ریزی شده برای جلوگیری، کنترل و کاهش آلودگی دریای خزر تلاش خواهند نمود.

ماده ۲۲- فراهمایی (کنفرانس) طرف‌های متعهد

- ۱- بدین وسیله فراهمایی طرف‌های متعهد ایجاد می‌شود.
- ۲- فراهمایی طرف‌های متعهد شامل یک نماینده از سوی هر طرف متعهد می‌باشد که حق یک رأی را دارد. هر نماینده می‌تواند توسط یک یا چند مشاور همراهی شود.
- ۳- اولین جلسه فراهمایی طرف‌های متعهد حداکثر دوازده ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون تشکیل خواهد شد. پس از آن جلسه عادی فراهمایی طرف‌های متعهد در فواصل منظمی که در اولین جلسه فراهمایی طرف‌های متعهد تعیین می‌شود، برگزار خواهند شد.
- ۴- جلسات فوق‌العاده فراهمایی طرف‌های متعهد در مواقع دیگری که از نظر فراهمایی طرف‌های متعهد ضروری باشد یا براساس درخواست کتبی هر طرف مشروط بر آن که توسط حداقل دو طرف متعهد دیگر حمایت شود، برگزار خواهد شد.
- ۵- جلسات فراهمایی طرف‌های متعهد به صورت دوره‌ای و براساس نام طرف‌های متعهد به ترتیب حروف الفبای انگلیسی، در کشور طرف‌های متعهد یا در مکان دبیرخانه برگزار خواهد شد.
- ۶- ریاست فراهمایی طرف‌های متعهد به نوبت و براساس نام طرف‌های متعهد به

ترتیب

- حروف الفبای انگلیسی به هر طرف متعهد واگذار خواهد شد. در صورت خالی ماندن مسند ریاست، طرف متعهدی که ریاست فراهمایی را برعهده دارد، جانشینی را تا پایان دوره ریاست آن طرف متعهد مشخص خواهد نمود.
- ۷- زبان‌های کاری فراهمایی طرف‌های متعهد انگلیسی، و زبان رسمی تمام طرف‌های متعهد خواهد بود. دبیرخانه، زبان‌های رسمی سازمان ملل متحد را پیش‌بینی خواهد کرد.

۸- تمامی تصمیم‌های فراهمایی طرف‌های متعهد بر اساس اتفاق آرای طرف‌های متعهد براساس اتفاق آرای طرف‌های متعهد بر اساس اتفاق آرای طرف‌های متعهد اتخاذ خواهد شد.

۹- فراهمایی طرف‌های متعهد در اولین جلسه خود درباره موارد زیر تصمیم می‌گیرد:

الف) تأسیس سایر نهادهای کنوانسیون که ممکن است ضروری به نظر برسند.

ب) ترتیباتی برای دبیرخانه دائمی کنوانسیون از جمله محل و کارکنان آن.

پ) آیین کار و مقررات مالی خود نهادهای فرعی.

۱۰- وظایف فراهمایی طرف‌های متعهد به شرح زیر می‌باشد:

الف) نظارت بر اجرای این کنوانسیون، پروتکل‌های آن و برنامه اقدام.

ب) نظارت بر محتوای این کنوانسیون و پروتکل‌های آن.

پ) بررسی و تصویب پروتکل‌های الحاقی یا هرگونه اصلاحیه کنوانسیون یا

پروتکل‌های آن و تصویب و اصلاح پیوست‌های این کنوانسیون و پروتکل‌های آن.

ت) دریافت و بررسی گزارش‌هایی که توسط طرف‌های متعهد ارائه شده و بررسی

و ارزیابی وضعیت محیط‌زیست دریایی به‌ویژه وضعیت آلودگی و اثرات آن بر اساس

گزارش‌هایی که توسط طرف‌های متعهد و سازمان‌های صلاحیت‌دار منطقه‌ای یا

بین‌المللی تهیه شده است.

ث) بررسی گزارش‌هایی که توسط دبیرخانه راجع به موضوعات مربوط به این

کنوانسیون تهیه شده است.

ج) در صورت اقتضا مطالبه خدمات مالی و فنی نهادهای بین‌المللی مربوط به

مؤسسات علمی برای اهداف این کنوانسیون؛

چ) ایجاد نهادهای فرعی برای اجرای کنوانسیون و پروتکل‌های آن، در صورتی که

لازم باشد؛

ح) انتخاب دبیر اجرایی کنوانسیون و سایر کارکنانی که ممکن است مورد نیاز باشند با در نظر گرفتن نمایندگی عادلانه طرف‌های متعهد؛

خ) انجام سایر وظایفی که برای نیل به اهداف کنوانسیون لازم است.

ماده ۲۳- دبیرخانه کنوانسیون

۱- بدین وسیله دبیرخانه کنوانسیون ایجاد می‌شود.

۲- دبیرخانه شامل دبیر اجرایی کنوانسیون و سایر کارکنان لازم برای انجام وظایفی

را که از این پس مشخص می‌گردد، خواهد بود.

۳- دبیر اجرایی، رئیس امور اداری دبیرخانه کنوانسیون خواهد بود و انجام وظایفی

را که برای اداره امور دبیرخانه کنوانسیون لازم است و توسط فراهمایی طرف‌های

متعهد طبق آیین کار و قواعد مالی مصوب آن تعیین شده بر عهده خواهد داشت.

۴- وظایف دبیرخانه به شرح زیر خواهد بود:

الف) ترتیب دادن و فراهم نمودن تدارکات جلسات فراهمایی طرف‌های متعهد و

نهادهای فرعی آن.

ب) تهیه و ارسال اطلاعیه‌ها، گزارش‌ها و سایر اطلاعات دریافت شده به طرف‌های

متعهد.

پ) بررسی درخواست‌ها و اطلاعات دریافتی از طرف‌های متعهد و مشورت با آنها

در خصوص موضوعات مربوط به اجرای کنوانسیون و پروتکل‌های آن.

ت) تهیه و ارسال گزارش‌های راجع به موضوعات مربوط به اجرای کنوانسیون و

پروتکل‌های آن.

ث) تأسیس و نگهداری پایگاه داده‌ها و انتشار قوانین ملی طرف‌های متعهد و حقوق

بین‌الملل مربوط به حفاظت از دریای خزر.

ج) ایجاد ترتیبات لازم برای تأمین کمک‌ها و توصیه‌های فنی برای اجرای مؤثر این

کنوانسیون و پروتکل‌های آن، در صورت درخواست هر طرف متعهد.

چ) اجرای وظایفی که ممکن است به موجب پروتکل‌های این کنوانسیون تعیین شود.

ح) در صورت اقتضا، همکاری با سازمان‌ها و برنامه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی.
 خ) انجام سایر وظایفی که ممکن است توسط فراهمایی طرف‌های متعهد تعیین گردد.

بخش هفتم- پروتکل‌ها و پیوست‌ها

ماده ۲۴- تصویب پروتکل‌ها

۱- هر طرف متعهد می‌تواند پروتکل‌هایی را برای این کنوانسیون پیشنهاد نماید. این پروتکل‌ها به اتفاق آراء در جلسه فراهمایی طرف‌های متعهد به تصویب خواهد رسید. چنانچه در متن پروتکل‌ها برای تصویب، روش دیگری پیش‌بینی نشده باشد، پروتکل‌ها پس از آن که تمامی طرف‌های متعهد طبق تشریفات قانون اساسی خود، آنها را تنفیذ یا تصویب نمایند. لازم‌الاجرا خواهد شد.

پروتکل‌ها جزء لاینفک این کنوانسیون خواهند بود.

۲- متن هر پروتکل پیشنهادی حداقل شش ماه قبل از تشکیل جلسه فراهمایی طرف‌های متعهد، که در آن پروتکل برای تصویب پیشنهاد شده توسط دبیرخانه به اطلاع طرف‌های متعهد خواهد رسید.

ماده ۲۵- تصویب پیوست‌ها و اصلاحات

۱- پیوست‌های این کنوانسیون یا هر یک از پروتکل‌های آن، حسب مورد جزء لاینفک کنوانسیون یا پروتکل مزبور می‌باشد و جز در صورتی که صریحاً به گونه دیگری پیش‌بینی شده باشد، اشاره به این کنوانسیون یا پروتکل‌های آن در عین حال، اشاره به هر پیوست مربوط به آن نیز می‌باشد. پیوست‌های مزبور محدود به موضوعات آیین‌نامه‌ای، علمی، فنی و اداری خواهد بود.

- ۲- پیوست‌های این کنوانسیون یا هر یک از پروتکل‌های آن طبق تشریفات وضع شده در ماده (۲۴) پیشنهاد و تصویب خواهد شد.
- ۳- پیشنهاد، تصویب و لازم‌اجرا شدن اصلاحیه‌های پیوست‌های این کنوانسیون یا هر یک از پروتکل‌ها، تابع تشریفات خواهد بود که برای پیشنهاد، تصویب و لازم‌اجرا شدن پیوست‌های این کنوانسیون یا پیوست‌های پروتکل‌های در نظر گرفته شده است.
- ۴- چنانچه هر پیوست یا اصلاحیه آن مربوط به اصلاح این کنوانسیون یا هر یک از پروتکل‌ها باشد، پیوست یا اصلاحیه تا زمانی که اصلاحیه این کنوانسیون یا پروتکل مزبور لازم‌اجرا نشود، لازم‌اجرا نخواهد شد.

بخش هشتم - اجرا و رعایت

ماده ۲۶- اجرا کنوانسیون

- ۱- هر طرف متعهد برای هماهنگی در اجرای مفاد این کنوانسیون در سرزمین خود، و تحت صلاحیت خویش یک مرجع ملی تعیین خواهد کرد.
- ۲- مفاد این کنوانسیون تأثیری بر حقوق طرف‌های متعهد به صورت انفرادی یا مشترک برای تصویب و اجرای اقداماتی شدید از آن چه در این کنوانسیون پیش‌بینی شده است، نخواهد داشت.

ماده ۲۷- گزارش‌ها

هر مرجع ملی، گزارش‌های مربوط به اقدامات انجام گرفته در خصوص اجرای مفاد این کنوانسیون و پروتکل‌های آن را در چارچوب و فواصل منظمی که توسط فراهمایی طرف‌های

متعهد تعیین می‌شود به دبیرخانه ارائه خواهد نمود. دبیرخانه گزارش‌های دریافتی را بین تمامی طرف‌های متعهد توزیع خواهد کرد.

ماده ۲۸- اجرا و رعایت

طرف‌های متعهد جهت حصول اطمینان از رعایت مفاد این کنوانسیون یا پروتکل‌های آن در گسترش آیین‌نامه‌ها، همکاری خواهند کرد.

ماده ۲۹- مسئولیت و جبران خسارت

طرف‌های متعهد با در نظر گرفتن اصول و ضوابط مربوط به حقوق بین‌الملل، متعهد به گسترش قواعد و آیین‌نامه‌های مناسب در ارتباط با مسئولیت و جبران خسارت وارده به محیط‌زیست دریای خزر ناشی از نقض مفاد این کنوانسیون و پروتکل‌های آن خواهد بود.

ماده ۳۰- حل اختلاف

در صورت بروز اختلاف بین طرف‌های متعهد در ارتباط با اجرا یا تفسیر مفاد این کنوانسیون، طرف‌های متعهد از طریق مشاوره، مذاکره یا سایر روش‌های مسالمت‌آمیز به انتخاب خود برای رفع اختلاف اقدام خواهند کرد.

بخش نهم- مواد نهایی

ماده ۳۱- امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب و الحاق

۱- این کنوانسیون برای امضای دولت‌های ساحلی دریای خزر از تاریخ ۱۳/۸/۱۳۸۲ (۴ نوامبر ۲۰۰۳) تا ۱۳/۸/۱۳۸۳ (۳ نوامبر ۲۰۰۴) در تهران مفتوح خواهد بود.

۲- این کنوانسیون منوط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب دولت‌های ساحلی دریای خزر خواهد بود. این کنوانسیون برای الحاق هر یک از دولت‌های ساحلی دریای خزر طبق قوانین ملی آنها از تاریخی که کنوانسیون برای امضا بسته می‌شود، مفتوح خواهد بود.

۳- اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد امین اسناد تودیع خواهد شد.

ماده ۳۲- حق شرط

هیچ حق شرطی برای این کنوانسیون در نظر گرفته نخواهد شد.

ماده ۳۳- لازم‌الاجرا شدن

این کنوانسیون در نودمین روز پس از تاریخ تودیع سند تفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق توسط تمامی دولت‌های ساحلی دریای خزر لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۳۴- اصلاح کنوانسیون یا پروتکل‌ها

۱- هر یک از طرف‌های متعهد می‌تواند پیشنهاد اصلاح این کنوانسیون یا هر یک از پروتکل‌ها را بدهد. این اصلاحات در جلسه فراهمایی طرف‌های متعهد، به اتفاق آراء به تصویب خواهد رسید.

۲- لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه‌های این کنوانسیون یا هر پروتکلی، تابع همان تشریفات است که برای کنوانسیون در نظر گرفته شده است.

ماده ۳۵- امین اسناد

جمهوری اسلامی ایران وظایف امین اسناد را تقبل خواهد کرد.

ماده ۳۶- متون معتبر

این کنوانسیون که متون فارسی، آذری، روسی، قزاقی، ترکمنی و انگلیسی آن دارای اعتبار یکسان می‌باشند، نزد امین اسناد تودیع خواهد شد. در صورت بروز اختلاف در تفسیر یا اجرای این کنوانسیون یا پروتکل‌های آن، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

ماده ۳۷- ارتباط با مذاکرات راجع به وضعیت حقوقی دریای خزر

هیچ یک از مفاد این کنوانسیون به نحوی تعبیر نخواهد شد که پیش‌داوری نسبت به نتایج مذاکرات مربوط به وضعیت حقوقی نهایی دریای خزر تلقی شود.

در تأیید مراتب فوق، امضاکنندگان زیر که به طور مقتضی بدین منظور مجاز شده‌اند، این کنوانسیون را امضاء نمودند.

این کنوانسیون در تهران در تاریخ ۱۳/۸/۱۳۸۲ هجری شمسی برابر با ۴ نوامبر ۲۰۰۳ میلادی تنظیم گردید.

اطلاعات و مقررات عمومی:

تاریخ انعقاد - ۴ نوامبر ۲۰۰۳

محل انعقاد - تهران، ایران

مرجع نگهدارنده اسناد - جمهوری اسلامی ایران
زبان‌های رسمی پروتکل - فارسی، آذری، روسی، قزاقی، ترکمنی، انگلیسی

بخش سوم

معاهدات بین‌المللی دوجانبه

بخش سوم: معاهدات بین‌المللی دوجانبه

- ۱- قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به تعلیف احشام
- ۲- قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به استفاده از آب رودخانه‌های مرزی

- ۳- قانون معاهده اساس روابط متقابل و اصول همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه
- ۴- قانون موافقتنامه همکاری‌های شیلاتی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه
- ۵- قانون موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بیلوروس در زمینه قرنطینه گیاهی و حفظ نباتات
- ۶- قانون موافقتنامه همکاری در زمینه کاربردهای صلح جویانه از انرژی هسته‌ای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین
- ۷- قانون موافقتنامه چارچوب بین دبیرخانه کنوانسیون بازل درباره کنترل حمل و نقل برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها و دولت جمهوری اسلامی ایران در خصوص تأسیس مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل برای آموزش و انتقال فناوری در تهران

۱- قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به تعلیف احشام

مصوب ۱۳۵۵/۳/۲۵

ماده واحده- موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به تعلیف احشام که در تاریخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵ (دیماه ۲۵۳۴) در بغداد به امضاء رسیده است و مشتمل بر هفده ماده و یک فهرست ضمیمه می باشد تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده می شود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن موافقتنامه ضمیمه پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۵/۳/۱۹ در جلسه روز سه شنبه بیست و پنجم خردادماه دو هزار و پانصد و سی و پنج به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به تعلیف احشام

ماده ۱- دامداران ایرانی و عراقی می توانند طبق عرف و توافق های قبلی- با رعایت مقررات جدول منضم به موافقتنامه حاضر به مدت پنج سال (از ۲۱ مارس ۱۹۷۶ الی ۲۰ مارس ۱۹۸۱) مراتع مناطق مرزی دو کشور را مورد استفاده قرار دهند.

ماده ۲- دامداران موضوع ماده ۱ فوق می توانند با رعایت مقررات موافقتنامه حاضر وارد مناطق تعلیف هر یک از طرفین متعاهدین شوند مشروط بر این که در پایان فصل تعلیف به کشور مبدأ مراجعت کنند.

ماده ۳- تقاضای تعلیف که به وسیله دامداران موضوع ماده ۱ موافقتنامه حاضر به عمل می آید لااقل طی دو ماه قبل از شروع فصل تعلیف به مقامات مرزی یا سیاسی طرف دیگر اعلام خواهد شد. این تقاضا شامل خصوصیات دربارۀ تعداد اشخاص (مرد وزن و افراد کمتر از ۱۸ سال) تعداد خانوارها یا سرپرست های خانوارها یا سرپرست های ایلات (در صورت وجود) تعداد احشام از هر نوع، محل تعلیف، راه های مورد استفاده، تاریخ ورود و مدت اقامت در

سرزمین طرف دیگر و نیاز تاریخ خروج از آن خواهد بود.

تعداد بز گله ها نباید از پنج درصد مجموع تعداد دام گله ها تجاوز نماید.

ماده ۴- مقامات مرزی یا سیاسی طرف متقاضی عنه حداکثر تا یک ماه از تاریخ وصول تقاضای تعلیف پاسخ دولت متبوع خود را به مقامات مرزی یا سیاسی طرف متقاضی تسلیم خواهند نمود. چنانچه یکی از طرفین تقاضایی را که به او تسلیم شده است رد کند پاسخ موجهی از طرق مذکور فوق به مقامات طرف دیگر ارسال خواهد داشت هرگاه رد تقاضا به علت عدم مطابقت خصوصیات دامداران با مقررات مندرج در ماده ۱ این موافقتنامه باشد کلانتران مرزی طرفین موضوع را مورد مذاکره قرار خواهند داد و در صورت عدم توافق دیپلماتیک حل و فصل خواهد شد.

ماده ۵- پس از ابلاغ پاسخ موافق به مقامات طرف متقاضی و تسلیم اجازهنامه تعلیف- هر یک از طرفین یک یا چند نماینده به منظور نظارت و تدارک تسهیلات لازم برای نقل و انتقال اشخاص و تعلیف احشام به مرز اعزام خواهد داشت.

نمایندگان طرفین صورت جلسه‌ای بر مبنای روح همکاری در این مورد تنظیم خواهند نمود. همین ترتیبات به هنگام مراجعت اشخاص و احشام به کشور مبدأ معمول خواهد گردید.

ماده ۶- اشخاص موضوع ماده ۱- این موافقتنامه حق حمل اسلحه گرم و مواد محترقه و منفجره به کشور پذیرنده را ندارند.

چنانچه اشخاص مذکور حامل اسلحه گرم و مواد محترقه و منفجره باشند بایستی آنها را در مقابل رسید به کلانتران مرزی تسلیم کنند و کلانتران مرزی به هنگام بازگشت از این اشخاص اسلحه‌های فوق را به آنها تحویل خواهند داد ولی مواد محترقه و منفجره را فوراً ضبط خواهند نمود.

مقامات کشور پذیرنده امنیت اشخاص و احشام را در تمام مدت اقامت آنها در مراتع فراهم و تا به هنگام عبور مجدد از مرز بر امنیت کامل آنها نظارت خواهند نمود.

ماده ۷- اشخاص موضوع موافقتنامه حاضر نه برای گله‌ها و نه برای چادرها و لوازم معمولی خانگی و مواد غذایی و مصرفی که همراه دارند مشمول پرداخت حقوق و

عوارض گمرکی نخواهند بود بدون لطمه به حقوق طرفین برای اخذ عوارض گمرکی از احشام و موادی که در سرزمین طرف دیگر مورد داد و ستد قرار می‌گیرد.

ماده ۸- راجع حق تعلیف طبق مقررات و عرف معموله قبل از امضای موافقتنامه حاضر رفتار خواهد شد.

ماده ۹- اشخاص موضوع موافقتنامه حاضر مشمول مقررات جاری طرفین متعهدین درباره

اقامت و گذرنامه نخواهند بود.

معهدا از طرف مقامات مرزی دولت متبوع آن اشخاص یک برگ جهت اجازه عبور و مرور در مرز برای آنها صادر خواهد شد.

ماده ۱۰- مقامات بهداشتی طرف متقاضی به کنترل بهداشتی اشخاص و احشام مبادرت خواهند کرد و گواهینامه‌ای مبنی بر عدم ابتلای به بیماری‌های واگیر صادر خواهند نمود.

این اشخاص و احشام آنها تحت نظارت طرف متقاضی به مقامات طرف دیگر تحویل خواهند شد.

در صورت تشخیص وجود بیماری‌های واگیر نزد اشخاص و احشام آنها مقامات کشور پذیرنده تدابیر بهداشتی مقتضی در مورد آنها اتخاذ خواهند نمود.

ماده ۱۱- مدت تعلیف برای یک فصل معین همان خواهد بود که در حال حاضر معمول است. این مدت در هر حال نباید از چهار ماه تجاوز کند. پس از این مدت اشخاصی که در محل باقی مانده‌اند با احشامشان به مقامات طرفی که تبعه او می‌باشند تحویل خواهند شد.

ماده ۱۲- اشخاص موضوع مقررات موافقتنامه حاضر حق دارند در سرزمین کشور پذیرنده از خدمات بهداشتی لازم استفاده کنند. به علاوه به آنها اجازه داده خواهد شد تحت نظارت مقامات مرزی مواد غذایی و مصرف مورد نیاز خود راتهییه کنند.

ماده ۱۳- اشخاص موضوع مقررات موافقتنامه حاضر نایستی در مناطقی به جز آنچه که به تعلیف تخصیص داده شده است تردد نمایند مگر در موارد اضطراری یا با اجازه مقامات صالحه.

ماده ۱۴- کلیه اشخاص موضوع مقررات موافقتنامه حاضر- مشمول قوانین و مقررات مربوط به نظم و امنیت کشور پذیرنده خواهند بود.

ماده ۱۵- کلیه مداخلات یا دخل و تصرفات نسبت به محل و محصول و مراتع و جنگل‌های ملی شده ممنوع خواهد بود.

متخلفین طبق قانونی کشور پذیرنده مورد تعقیب قرار خواهند گرفت.

ماده ۱۶- اشخاص موضوع موافقتنامه حاضر باید طی مدت اقامت در سرزمین کشور پذیرنده از ایراد خسارت به مزارع و مراتع و احشام متعلق به اتباع آن کشور احتراز نمایند. در صورت عدم رعایت این مقررات مرزبان کشور پذیرنده پس از تحقیق تصمیم منصفانه‌ای جهت جبران خسارات وارده اتخاذ خواهند نمود. اگر اشخاص مورد اتهام به تصمیم متخذه علیه خود معترض باشند. کلاتران مرزی طرفین متفقاً مسئله را مورد بررسی قرار داده و نسبت به جبران خسارات وارده توافق خواهند نمود.

تصمیمی که متفقاً از طرف کلاتران مرزی طرفین اتخاذ می‌شود قطعی و لازم‌الاجرا خواهد بود.

در صورتی که کلاتران مرزی طرفین موفق به توافق نشوند پرونده امر به مقامات کشور پذیرنده تسلیم می‌گردد و این مقامات پرونده را خارج از نوبت مورد بررسی قرار داده و حکم مقتضی صادر خواهند نمود.

ماده ۱۷- موافقتنامه حاضر از تاریخ امضاء به مدت پنج سال معتبر خواهد بود و پس از انقضای این مدت قابل تمدید نمی‌باشد. طرفین متعهد می‌شوند مقررات مندرج در جدول منضم به موافقتنامه حاضر را دقیقاً رعایت نمایند. بغداد به تاریخ ۲۶ دسامبر

از طرف دولت ایراناز طرف دولت جمهوری عراق

عباسعلی خلعتبریسعدون حمادی

فهرست منضم به موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به تعلیف احشام

۱- اجرای موافقتنامه راجع به تعلیف احشام منحصرأً برای مدت پنج سال (از ۲۱

مارس ۱۹۷۶ الی ۲۰ مارس ۱۹۸۱) به ترتیب زیر معمول خواهد شد.

سال تعداد احشام

۱۳۵۵ (۲۱ مارس ۱۹۷۶-۲۰ مارس) ۱۹۷۷۱۶۰۰۰۰

۱۳۵۶ (۲۱ مارس ۱۹۷۷-۲۰ مارس) ۱۹۷۸۱۶۰۰۰۰

۱۳۵۷ (۲۱ مارس ۱۹۷۸-۲۰ مارس) ۱۹۷۹۱۰۶۷۰۰

۱۳۵۸ (۲۱ مارس ۱۹۷۹-۲۰ مارس) ۱۹۸۰۷۱۲۰۰۰

۱۳۵۹ (۲۱ مارس ۱۹۸۰-۲۰ مارس) ۱۹۸۱۴۷۵۰۰۰

تعداد احشام فوق‌الذکر طبق ترتیب زیر در مراتع مناطق مرزی تقسیم خواهند شد.

استان آذربایجان غربی

سالتعداد احشام

۱۳۵۵۱۰۰۰۰۰

۱۳۵۶۱۰۰۰۰۰

۱۳۵۷۶۶۷۰۰

۱۳۵۸۴۴۴۵۰

۱۳۵۹۲۹۶۳۰

استان کردستان

سالتعداد احشام

۱۳۵۵۳۰۰۰۰

۱۳۵۶۳۰۰۰۰

۱۳۵۷۲۰۰۰۰

۱۳۵۸۱۳۳۵۰

۱۳۵۹۱۹۳۰

استان ایلام
سالتعداد احشام

۱۳۵۵۱۱۰۰۰

۱۳۵۶۱۱۰۰۰

۱۳۵۷۷۳۵۰

۱۳۵۸۴۹۵۰

۱۳۵۹۳۳۰۰

استان خوزستان
سالتعداد احشام

۱۳۵۵۱۹۰۰۰

۱۳۵۶۱۹۰۰۰

۱۳۵۷۱۲۶۵۰

۱۳۵۸۱۴۵۰

۱۳۵۹۵۶۴۰

۲- اجرای موافقتنامه تعلیف احشام نسبت به ایل ایرانی سنجابی در مناطق سنتی
تعلیف عراق به نحو معمول خواهد شد.

۱۳۵۵۵۰۰۰۰

۱۳۵۶۵۰۰۰۰

۱۳۵۷۳۳۵۰۰

۱۳۵۸۲۲۴۰۰

۱۳۵۹۱۵۰۰۰

محاسبه نزولی فوق همچنین از ۲۱ مارس ۱۹۷۶ الی ۲۰ مارس ۱۹۸۱ نسبت به
مساحت مراتع قابل اجرا خواهد بود بدین معنی که از ۲۱ مارس ۱۹۷۸ هر ساله یک
سوم مساحت مراتع فوق الذکر- با رعایت حد ممکن احتیاجات تعلیف به عنوان قرق
تلقی خواهد شد.

موافقتنامه فوق مشتمل بر هفده ماده و یک فهرست ضمیمه منضم به قانون
موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به تعلیف احشام می باشد.

۲- قانون موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به استفاده از آب

رودخانه های مرزی

مصوب ۱۳۵۵/۳/۲۵

ماده واحده- موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به استفاده از آب رودخانه‌های مرزی که در تاریخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵ (۵ دی ماه ۲۵۳۴) در بغداد به امضاء رسیده است و مشتمل بر یک مقدمه و هفت ماده می‌باشد تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده متن موافقتنامه ضمیمه پس از تصویب مجلس شورای سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۵/۲/۱۹، در جلسه روز سه‌شنبه بیست‌وپنجم خردادماه دوهزاروپانصدوسی و پنج به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

موافقتنامه بین ایران و عراق راجع به استفاده از رودخانه‌های مرزی
دولت ایران و دولت جمهوری عراق

با الهام از روح توافق الجزیره مورخ ششم مارس ۱۹۷۵ با تمایل به تحکیم علائق دوستی و حسن همجواری بین کشورهای خود و منظور تأمین استفاده به نحو احسن از رودخانه‌های محاذی و متوالی با رعایت منافع عالیّه دو دولت نسبت به مقررات ذیل توافق نمودند:

- ماده ۱- مقررات موافقتنامه حاضر نسبت به رودخانه‌های ذیل قابل اجرا است :
- الف- رودخانه‌های محاذی که در امتداد خط مرزی بین دو کشور جریان دارد.
- ب- رودخانه‌های متوالی که خط مرزی بین دو کشور را قطع می‌کنند.
- ماده ۲- طرفین متعهدین نسبت به مقررات ذیل توافق نمودند:
- الف- تقسیم آب‌های رودخانه‌های بنا و اسوته، قورتو و گنگیر به دو سهم متساوی بین دو کشور این تقسیم در نقاط مناسبی که طرفین نسبت به آنها توافق خواهند نمود انجام خواهد شد.

ب- تقسیم آب‌های رودخانه‌های الوند، کنجان چم، تیب (میمه) و دوبرج بین دو کشور بر اساس صورتجلسات کمیسیون تحدید حدود ایران و عثمانی مورخ ۱۹۱۴ و عرف انجام خواهد شد.

ج- تقسیم آب‌های رودخانه‌های محاذی و متوالی که در بندهای الف و ب ذکر نشده بین دو کشور طبق مقررات موافقتنامه حاضر انجام خواهد شد.

ماده ۳- طرفین متعهدین یک کمیسیون دائمی فنی مختلط که متشکل از تعداد مساوی کارشناس دو دولت خواهد بود برای انجام مطالعات فنی و نظارت بر مسائل مربوط به رودخانه‌های محاذی و متوالی تشکیل خواهند داد. این مطالعات منجمله نسبت به تنظیم طرح‌های مشترک و همچنین ایجاد تأسیسات و ایستگاه‌های هیدرومتریک (اندازه‌گیری آب) که طرفین مفید تشخیص دهند یا تکمیل تأسیسات و ایستگاه‌های موجود انجام خواهد شد.

ماده ۴- کمیسیون مذکور در ماده ۳ موافقتنامه حاضر امکانات استفاده بهتر از رودخانه‌های محاذی و متوالی را بررسی خواهد نمود و بدین منظور طی یک سال هیدرولوژیک (آب‌شناسی) از تاریخ امضای موافقتنامه حاضر سهمی را که از آب رودخانه‌های مذکور در بند ب ماده ۲ موافقتنامه حاضر به هر یک از طرفین تعلق می‌گیرد تعیین خواهد نمود.

کمیسیون مزبور همچنین طی مدت دو سال هیدرولوژیک (آب‌شناسی) از تاریخ امضای موافقتنامه حاضر مناسب‌ترین ترتیبات برای استفاده به نحو احسن از آب رودخانه‌های مذکور در بند ج ماده ۲ فوق را مورد بررسی قرار خواهد داد.

ماده ۵- طرفین متعهدین متعهد می‌شوند جریان طبیعی آب‌های موجود در رودخانه‌های محاذی و متوالی را طبق ترتیبات تقسیم مقرر در موافقتنامه حاضر تأمین نمایند.

هر یک از دو طرف متعهد، متعهد می‌شوند از استفاده از رودخانه‌های محاذی و متوالی به مقاصدی که مغایر با مقررات موافقتنامه حاضر بوده و یا به منافع طرف متعهد دیگر لطمه وارد می‌آورد احتراز نماید.

ماده ۶- در صورت بروز اختلافات نسبت به تفسیر یا اجرای موافقتنامه حاضر طرفین متعهدین اختلاف حاصله را طبق آیین پیش‌بینی شده در ماده ۶- عهدنامه مربوط به مرزدولتی و حسن همجواری بین ایران و عراق مورخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵ امضاء شده در بغداد حل و فصل خواهند نمود.

ماده ۷- موافقتنامه حاضر به وسیله هر یک از طرفین متعهدین براساس قوانین داخلی خود به تصویب خواهد رسید و از تاریخ مبادله اسناد تصویب لازم‌الاجرا خواهد بود

بغداد به تاریخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵

از طرف دولت ایران از طرف دولت جمهوری عراق

عباسعلی خلعتبریسعدون حمادی

موافقتنامه فوق‌مشمتمل بر یک مقدمه و هفت ماده منضم به قانون موافقتنامه مربوط به استفاده از آب رودخانه‌های مرزی بین ایران و عراق می‌باشد.

ماده واحده- معاهده اساس روابط متقابل و اصول همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه مشتمل بر یک مقدمه و بیست و یک ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

معاهده اساس روابط متقابل و اصول همکاری بین جمهوری اسلامی ایران
و فدراسیون روسیه

جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه که من بعد طرفین خوانده می‌شوند، نظر به عزم راسخ و سرشار از علاقه‌مندی متقابل هر دو کشور نسبت به تحکیم روابط و همکاری‌های همه‌جانبه بین خود، با اعتقاد به این که توسط روابط و همکاری‌های فی‌مابین با منافع اساسی دو کشور انطباق دارد، با علاقه‌مندی نسبت به بسط روابط همه‌جانبه در ابعاد گسترده‌تر و بلندمدت در زمینه‌های سیاسی، تجاری، اقتصادی علمی، فنی، فرهنگی و... با اعتقاد به ضرورت ایجاد جهانی مبتنی بر رعایت جدی مفاد منشور سازمان ملل متحد و معیارهای حقوق بین‌الملل و با ایمان کامل به این که در جهان معاصر، مسائل بین‌المللی فقط براساس اصول مندرج رد منشور سازمان ملل متحد، من جمله: اصول تساوی حاکمیت، استقلال سیاسی، تمامیت ارضی، حل و فصل شوند و با تمایل به مساعدت جهت ایجاد صلح، ثبات و با تأکید مجدد بر پایبندی به اهداف و اصول منشور سازمان ملل متحد، در موارد ذیل به توافق رسیدند.

ماده ۱- جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه به‌عنوان کشورهای دوست،

روابط

فی مابین را بر پایه برابری حاکمیت، همکاری، اعتماد و احترام متقابل به حق حاکمیت، تمامیت ارضی، استقلال و عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر استوار می‌سازند.

ماده ۲- هریک از طرفین متعهد می‌شوند تا از توسل به زور و تهدید در روابط فی مابین پرهیز نموده و اجازه ندهند تا از سرزمین‌شان برای تجاوز و عملیات خرابکاری و تجزیه طلبی علیه طرف دیگر استفاده گردد:

ماده ۳- چنانچه یکی از طرفین مورد تجاوز کشور دیگری قرار بگیرد، طرف دیگر ملزم می‌باشد از هرگونه مساعدت نظامی و یا کمک‌های دیگر به متجاوز که موجبات ادامه تجاوز را فراهم می‌آورد، خودداری نموده و سعی نماید تا اختلافات به وجود آمده براساس منشور سازمان ملل متحد و اصول کلی حقوق بین‌الملل حل و فصل گردد.

ماده ۴- طرفین موافقت می‌نمایند که اختلافات احتمالی بین خود را صرفاً از طرق مسالمت‌آمیز حل و فصل نمایند.

ماده ۵- طرفین موافقت نمودند، شرایط مناسب حقوقی، اقتصادی، مالی و تجاری برای فعالیت‌های دوجانبه و چند جانبه و نیز سرمایه‌گذاری‌های مشترک در کشورهای یکدیگر و کشورهای ثالث ایجاد نمایند. همچنین طرفین اعتقاد دارند که برای دستیابی به اهداف فوق‌الذکر، اعطای حقوق کامله الوداد، فعالیت کمیسیون مشترک دائمی ایران و روسیه، در خصوص همکاری‌های اقتصادی، تجاری و همچنین همکاری بین بانک‌های دو کشور اهمیت به سزایی دارند.

ماده ۶- طرفین به گسترش مناسبات درازمدت و متقابلاً مفید خود به منظور تحقق طرح‌های مشترک در زمینه‌های حمل و نقل، انرژی من جمله: استفاده صلح‌جویانه از انرژی هسته‌ای، احداث نیروگاه‌های اتمی، صنایع، علوم، فنون، کشاورزی و بهداشت عمومی مساعدت خواهند نمود.

ماده ۷- طرفین با برگزاری مشاوره‌های مستمر به مبادله اطلاعات و تجارب در زمینه‌های اقتصادی، علمی و فناوری به منظور آشنایی هرچه بیشتر و استفاده از ظرفیت‌ها و امکانات دو کشور در این زمینه‌ها می‌پردازند.

طرفین حداکثر تسهیلات مناسب برای فعالیت در کشور خود و همچنین تأمین شرایط لازم جهت کار و زندگی تجار و کارشناسان شاغل در پروژه‌های مشترک را مهیا می‌سازند.

ماده ۸- طرفین تماس‌های گسترده و نزدیک بین مردم دو کشور و همچنین گسترش همکاری بین سازمان‌های اجتماعی، بنیادها، سازمان‌های مذهبی و تشکل‌های اجتماعی جوانان، زنان و غیره را فراهم می‌آورند.

هر یک از طرفین متقابلاً اقداماتی را به منظور تسهیل در ارائه روایید برای شهروندان طرف دیگر در چارچوب تماس‌های توریستی، اقتصادی، تجاری، علمی، فناوری و فرهنگی به عمل می‌آورند.

ماده ۹- طرفین در گسترش هرچه بیشتر همکاری‌ها در زمینه فرهنگ، علوم، تحصیلات، هنر، جهانگردی، ورزش و سایر زمینه‌های انسان‌دوستانه مساعدت می‌نمایند. در این راستا، تماس‌های مستقیم بین دانشگاه‌ها، مراکز علمی، فرهنگی و مذهبی، موزه‌ها، کتابخانه‌ها، مراکز اسناد و همچنین سازمان‌هایی که در امور علمی، فرهنگی و هنری فعالیت دارند را تشویق می‌نمایند.

دو کشور در زمینه چاپ و انتشارت و مبادله اطلاعات میان ادارات خدمات خبری و اخبار و رسانه‌های گروهی همکاری خواهند نمود.

طرفین آموزش زبان فارسی در روسیه و زبان روسی در ایران را مورد تشویق قرار خواهند داد.

ماده ۱۰- به منظور تعیین جهات و جزئیات همکاری طرفین نسبت به انعقاد موافقتنامه‌های جداگانه بین مؤسسات و ارگان‌های ذی‌ربط دو کشور در زمینه‌های مختلف و مورد علاقه مبادرت خواهند نمود.

ماده ۱۱- طرفین نسبت به توسعه همه‌جانبه روابط بین پارلمان‌ها من جمله تقویت ارتباط بین گروه‌های دوستی پارلمانی تلاش خواهند نمود.

ماده ۱۲- طرفین در خصوص گسترش همکاری‌های جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه در تمامی زمینه‌ها در دریای خزر، معاهده بین ایران و جمهوری فدراسیو روسیه سوسیالیستی شوروی مورخ ۲۶ فوریه ۱۹۲۱ و قرارداد بازرگانی و بحریمایی میان ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی مورخ ۲۵ مارس ۱۹۴۰ و نامه‌های ضمیمه آنها را مبنای حقوقی ناظر بر فعالیت در دریای خزر می‌دانند.

رژیم حقوقی دریای خزر بایستی براساس اتفاق آرا پنج کشور ساحلی تکمیل گردد و طرفین تا تکمیل رژیم حقوقی دریای خزر هیچ مرزی را در این دریا به رسمیت نمی‌شناسند و با توجه به مبانی فوق، همکاری در دریای خزر را از طریق تدوین چارچوب‌های حقوق لازم در زمینه‌های ماهیگیری و پرورش ماهی، کشتیرانی، تجارت ساحلی، استخراج منابع معدنی و حفظ محیط‌زیست توسعه می‌دهند.

ماده ۱۳- طرفین با استفاده از امکانات و ظرفیت‌های یکدیگر در زمینه‌های مختلف من جمله حمل‌ونقل و انرژی، در سطح منطقه همکاری خواهند نمود.

ماده ۱۴- به منظور گسترش و تحکیم روابط دوجانبه و نیز ایجاد و توسعه همکاری‌های چندجانبه با مشارکت دیگر کشورهای منطقه، طرفین علاوه بر رایزنی‌های منظم من جمله مشورت‌های سطح بالا، مذاکرات و اقدامات لازم را پیرامون تقویت، ثبات، تضمین امنیت و ارتقاء سطح همکاری‌ها در منطقه انجام خواهند داد.

در صورت بروز شرایطی که صلح و امنیت بین‌المللی را مختل سازد یا موجبات تهدید آن و تشنج بین‌المللی را به وجود آورد، طرفین بلافاصله به مشاوره با یکدیگر به منظور اتخاذ اقداماتی که بتواند این شرایط را برطرف نماید، خواهند پرداخت.

ماده ۱۵- طرفین در مورد ارتقاء نقش و کارایی سازمان ملل متحد به عنوان ابزار همه‌جانبه حمایت از صلح و امنیت بین‌المللی و یافتن راه‌حل‌های کارآمد پیرامون مسائل مهم بین‌المللی تعمیق خواهند بخشید.

ماده ۱۶- طرفین درخصوص پیشبرد فرآیند خلع سلاح، کاهش و در نهایت حذف انواع سلاح‌های کشتار دسته‌جمعی تشریک مساعی می‌نمایند. در این راستا، دو کشور ریزنی‌های منظمی را به‌منظور هماهنگی تلاش‌ها در زمینه امنیت بین‌المللی، عدم گسترش و کنترل صادرات انجام داده و خواهند داد.

ماده ۱۷- طرفین در زمینه محیط‌زیست از طریق مبادله تجارب در استفاده صحیح از منابع طبیعی، تعمیم تکنولوژی‌های مناسب از لحاظ زیست محیطی و انجام اقدامات مربوط به حفظ و احیاء محیط زیست همکاری می‌نمایند.

طرفین به یکدیگر در حد امکان برای پیشگیری از بلایای طبیعی و برطرف کردن آثار آن مساعدت می‌ورزند و در جهت تهیه استراتژی‌های بین‌المللی در زمینه حفظ محیط‌زیست تلاش خواهند نمود.

ماده ۱۸- طرفین به صورت دوجانبه و نیز سطح بین‌المللی در راستای ریشه‌کن نمودن ترورسیم بین‌المللی و مبارزه با گروگانگیری، جنایت، حمل‌ونقل غیرقانونی مواد مخدر، قاچاق اسلحه و میراث‌های فرهنگی و تاریخی و سایر اشیاء گرانبها همکاری می‌نمایند.

ماده ۱۹- طرفین تأکید می‌نمایند که در مقابل تمام اشکال نژادپرستی و تبعیض‌نژادی مبارزه نمایند.

دو کشور اهمیت زیادی به تفاهم بین اقوام و ادیان قائل بوده و برای تقویت آن و همچنین تأمین حقوق آنها تلاش خواهند نمود.

ماده ۲۰- این معاهده به تعهدات و حقوق طرفین که ناشی از قراردادهای و موافقتنامه‌های دوجانبه یا چندجانبه بین جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه با یکدیگر و یا بین آنها با

سار کشورها می‌باشد، لطمه‌ای وارد نمی‌سازد.

ماده ۲۱- معاهده حاضر پس از تصویب مجالس دو کشور و طی مراحل قانونی مربوطه و از تاریخ تبادل اسناد تصویب شده دارای اعتبار می‌باشد.

این معاهده برای مدت ده سال منعقد می‌گردد و در صورتی که هیچ یک از طرفین حداقل یک سال قبل از پایان اعتبار آن به صورت کتبی طرف دیگر را از قصد خود پیرامون قطع اعتبار معاهده مطلع نسازد، خودبه‌خود برای دوره‌های پنج ساله بعدی تمدید می‌شود.

این معاهده در مسکو در تاریخ بیست و دوم اسفند ماه سال ۱۳۷۹ هجری شمسی برابر با دوازدهم مارس ۲۰۰۱ میلادی در دو نسخه به زبان‌های فارسی و روسی که هر یک از متون دارای اعتبار یکسان می‌باشد، تنظیم شده است.
از طرف جمهوری اسلامی ایران از طرف فدراسیون روسیه
سید محمد خاتمی ولادیمیر پوتین

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن معاهده شامل مقدمه و بیست و یک ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ شانزدهم دی ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۱/۲۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۴- قانون موافقتنامه همکاری‌های شیلاتی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و

دولت فدراسیون روسیه

ماده واحده- موافقتنامه همکاری‌های شیلاتی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه مشتمل به یک مقدمه و (۱۰) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه همکاری‌های شیلاتی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و

دولت فدراسیون روسیه

۱۳۷۵/(۲/۲۳)

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه که از این پس «دو طرف» نامیده خواهند شد، با توجه به تمایل به توسعه روابط، حسن همجواری دوستانه، با علم به این که دریای خزر یک مجموعه اکولوژیکی واحد می‌باشد و همچنین نظر به علاقه‌مندی دوطرف در حفظ، تکثیر و پرورش، بهره‌برداری بهینه منابع زنده دریای خزر و مدیریت بر آنها و با در نظر گرفتن لزوم همکاری در امر صادرات و واردات فرآورده‌های ماهی در بازار جهانی، با در نظر گرفتن صید سنتی ایران و روسیه در دریای خزر و نقش اقتصادی آن برای جوامع ساحلی و اشتغال آنها و با آگاهی به اهمیت اجرای تحقیقات علمی مشترک برای حفظ، تکثیر و پرورش و بهره‌برداری بهینه منابع زنده دریای خزر با ابراز علاقه‌مندی نسبت به هماهنگی تلاش‌های خود برای حفظ و بهره‌برداری بهینه از منابع زنده دریای خزر و مدیریت بر آنها به منظور دائمی کردن شرایط حقوق و اقتصادی مناسب برای فعالیت شیلاتی هر یک از دو طرف در موارد زیر به توافق رسیدند:

ماده ۱- منظور از این موافقتنامه توسعه همکاری‌های سودمند متقابل بین ایران و روسیه در زمینه شیلات می‌باشد.

ماده ۲-

۱- دو طرف اذعان دارند، کشورهایی که ذخایر تاسماهیان و دیگر ماهیان مهاجر در رودخانه‌های آنها به وجود می‌آید بیش از همه به چنین ذخایری علاقه‌مند و نسبت به آنها بیش از همه احساس مسئولیت کرده و بر این باورند که:

- صید تاسماهیان فقط در رودخانه‌ها و مصب آنها انجام پذیرد. صید اختصاصی تاسماهیان در سواحل ایران براساس صید سنتی توسط ایران انجام می‌پذیرد.

- صید اتفاقی تاسماهیان باید تا آن‌جا که امکان دارد به حداقل برسد.

- نگهداری تاسماهیان و دیگر ماهیان مهاجر که به صورت صید اتفاقی به هنگام فعالیت صاید دیگر انواع ماهی صید شده‌اند، بر روی عرشه کشتی‌های صیادی قدغن می‌باشد و هر گونه از این تاسماهیان و دیگر ماهیان مهاجر باید فوری به محیط آبی برگردانیده شوند.

۲- دوطرف در راستای حفظ، تکثیر و پرورش، مدیریت و نگهداری ذخایر تاسماهیان و دیگر ماهیان مهاجر در دریای خزر همکاری می‌نمایند.

۳- دو طرف برای جلوگیری از تجارت تاسماهیان و دیگر ماهیان مهاجر که برخلاف مفاد این موافقتنامه صید شده‌اند و همچنین فرآورده‌های آنها که به صورت فردی یا جمعی برابر قوانین و مقررات ملی خود اقدامات لازم را به عمل آورده و اشخاص حقیقی و حقوقی کشورهای خود را که به چنین تجارتی اشتغال دارند مورد بازخواست و پیگرد قرار خواهند داد.

ماده ۳-

۱- دو طرف سیاست‌های شیلاتی و فعالیت‌های عملی خود را در موارد اساسی زیر هماهنگ و طرح‌ریزی می‌کنند.

- توسعه صید و صیادی در مناطق خارج از منطقه انحصاری ماهیگیری در دریای خزر،

- بهره‌برداری بهینه و حفظ منابع زنده دریای خزر و مدیریت بر آنها در منطقه انحصاری ماهیگیری جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه،

- اجرای تحقیقات شیلاتی،
- انجام خدمات متقابل در مناطق صید به منظور تدارک و تجهیز کشتی های صیادی و حمل و نقل فرآورده های ماهی، - همکاری متقابل در ساخت کشتی های صیادی،
- همکاری در مورد استقرار، ایجاد کارگاه های تکثیر و پرورش و بکارگیری تکنولوژی جدید در آنها،
- توسعه پرورش ماهی در آب های داخلی و دریایی،
- مساعدت به اتباع حقیقی و حقوقی خود در ایجاد مؤسسات مشترک،
- تبادل اطلاعات علمی بین کارشناسان و دانشمندان مؤسسات مربوط و نیز فراهم نمودن امکان دسترسی به این اطلاعات برای صیادان هر یک از دو طرف،
- آموزش و تربیت کارکنان،
- هماهنگی در نظارت و کنترل صید،
- تهیه توصیه های لازم در خصوص استفاده از وسایل و تکنولوژی جدید صیادی،
- هماهنگی در حفظ گونه های نادر و در حال انقراض منابع زنده و محل زیست آنها،
- تدوین و اجرای برنامه های گواهی نامه ها برای فرآورده های تاسماهیان و دیگر گونه های ماهیپان مهاجر،
- تعیین میزان تکثیر و رهاسازی نوزادان تاسماهیان به منظور حفظ و تکثیر و پرورش ذخایر آنها،
- هماهنگی در اسکان گونه های جدید گیاهی و جانوری توسط دوطرف در دریای خزر.

۲- فهرست موارد همکاری مطروحه در بند (۱) این ماده به هیچ وجه محدود نخواهد بود و در هر زمانی با توافق دو طرف می توان دیگر موارد همکاری را به آن اضافه نمود.

- ۱- دو طرف درباره صید مناطق مورد علاقه خود و همچنین اطلاعات علمی، صیادی و آماری مربوط به منابع زنده آبی تبادل اطلاعات می‌کنند.
- ۲- دو طرف به تبادل کارشناس در امور شیلاتی و همچنین اطلاعات فنی صید صنعتی، تکنولوژی عمل‌آوری، تکثیر و پرورش، بهره‌برداری بهینه از منابع زنده آبی و مدیریت آنها مبادرت می‌کنند.
- ۳- دو طرف در مورد نظارت و کنترل و تحقیقات در خصوص ارزیابی وضعیت منابع زنده دریای خزر و پیش‌بینی مقدار کلی صید مجاز مبادرت می‌نمایند.
- دو طرف به مبادله اطلاعات و تدوین برنامه‌های مشترک توسعه پرورش ماهی در آب‌های داخلی و دریایی می‌پردازند.

ماده ۵-

- ۱- دو طرف به مبادله اطلاعات در خصوص فعالیت‌های خود در بازار جهانی فرآورده‌های ماهی از جمله خاویار تاسماهیان می‌پردازند و به همکاری بین افراد حقیقی و حقوقی خود در زمینه شیلات در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط مساعدت می‌نمایند.
- ۲- دو طرف بر پایه منافع متقابل به منظور افزایش کیفیت خاویار تاسماهیان و هماهنگی قیمت آن در بازار جهانی برابر با قوانین ملی خود همکاری می‌نمایند.
- ۳- دو طرف برابر با قوانین ملی خود ارتباطات را ترغیب و تشویق می‌نمایند و همکاری بر پایه حقوق مساوی و سود متقابل بین اشخاص حقیقی و حقوقی خود صرف نظر از نوع و شکل تملک در ایجاد مؤسسات مشترک به منظور حفظ و تکثیر و پرورش ذخایر ماهیان، صید آنها، عمل‌آوری و همچنین بازاریابی آنها مساعدت می‌نمایند. علاوه بر این دو طرف طراحی‌های علمی جدید و تکنولوژی تولید را در این‌گونه مؤسسات ترغیب و تشویق می‌نمایند.

ماده ۶-

۱- به منظور اجرای این موافقتنامه کمیسیون شیلات ایران- روسیه تأسیس می‌شود که از این پس «کمیسیون» نامیده خواهد شد.

۲- هر یک از دو طرف می‌تواند حداکثر (۲) نماینده به کمیسیون معرفی نماید و نمایندگان می‌توانند در جلسات کمیسیون، کارشناسان و مشاوران را همراه داشته باشند.

۳- جلسات کمیسیون سالانه و به نوبت در ایران و روسیه برگزار می‌شود.

۴- کمیسیون در اجلاس نخست خود مقررات و دستورالعمل‌های مربوط به نحوه اجرای موافقتنامه را تصویب می‌نماید.

ماده ۷- به منظور اجرای مفاد این موافقتنامه، نمایندگی وزارت جهاد سازندگی در فدراسیون روسیه و نمایندگی کمیته ماهیگیری فدراسیون روسیه در جمهوری اسلامی ایران با شرایطی که بین دو طرف موافقت خواهد شد تأسیس خواهد شد.

ماده ۸- دو طرف سعی خود را برای ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های کشورهای حاشیه دریای خزر در جهت حفظ منابع زنده دریای خزر و مدیریت بر آنها به کار می‌برند.

ماده ۹- هر یک از دو طرف به منظور رعایت مفاد این موافقتنامه توسط اشخاص حقیقی و حقوقی کشور خود تمامی اقدامات لازم را به عمل می‌آورد.

ماده ۱۰-

۱- این موافقتنامه از روز دریافت اطلاعیه دایر بر اتمام تشریفات لازم از سوی مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران و نیز تأیید این موافقتنامه توسط روسیه که هر دو مورد برای قانونی شدن موافقتنامه ضروری است، معتبر خواهد بود.

۲- اعتبار این موافقتنامه پنج سال است و چنانچه هیچ یک از دو طرف موافقتنامه حداقل شش ماه قبل از انقضای مدت موافقتنامه، طرف دیگر را به صورت کتبی از فسخ آن مطلع نسازد موافقتنامه خودبه‌خود برای پنج سال دیگر تمدید خواهد شد.

این موافقتنامه در تاریخ بیست‌ونهم اردیبهشت ماه سال یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج هجری شمسی (هیجدهم می سال یکهزار و نهصد و نود و شش میلادی) در تهران در دو

نسخه به زبان هایفارسی و روسی به امضاء رسیده و هر دو نسخه دارای اعتبار یکسان است.

از طرف جمهوری اسلامی ایراناز طرف فدراسیون روسیه

۵- قانون موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بیلوروس در زمینه قرنطینه گیاهی و حفظ نباتات

ماده واحده- موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بیلوروس در زمینه قرنطینه گیاهی و حفظ نباتات مشتمل بر یک مقدمه و ۱۲ ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بیلوروس در زمینه قرنطینه گیاهی و حفظ نباتات

۱۳۷۹(۳/۲)

مقدمه:

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بیلوروس که از این به بعد به آنان طرفین اطلاق خواهد شد، باتمایل به تعمیق همکاری دوجانبه خود در زمینه قرنطینه گیاهی و حفظ نباتات و به منظور بهبود حفاظت قلمرو دو طرف در مقابله با ورود عوامل مضر گیاهی و نباتی و کاهش پیامدهای زیانبار آنها، همچنین انجام تجارت متقابل و تبادل بذور، نهال و کالاهای دارای منشأ گیاهی به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱- از نظر این موافقتنامه، عوامل مضر قرنطینه‌ای شامل آفات، بیماری‌های نباتی و علف‌های هرز است که به موجب مقررات الزام‌آور دولت‌های طرفین به‌عنوان آفات قرنطینه‌ای محسوب شده و به عنوان پیوست، ضمیمه این موافقتنامه می‌باشد.

نهادهای ذیربط دولت‌های طرفین مجاز به تعدیل یا اصلاح فهرست عوامل مضر

قرنطینه‌ای

می‌باشند.

این تعدیل‌ها یا اصلاحیه‌ها از طریق مجاری سیاسی به اطلاع نهادهای ذیربط طرف مقابل خواهد رسید و پس از (۶۰) روز از ابلاغ آنها لازم‌الاجرا خواهند شد.

ماده ۲- نهادهای ذیربط طرفین نسبت به تبادل اطلاعات اطلاعات مربوط به وقوع و شیوع عوامل مضر قرنطینه‌ای مندرج در فهرست عوامل قرنطینه گیاهی طرف دیر در قلمرو خویش، مبادرت خواهد نمود.

ماده ۳- طرفین رعایت مقررات قانونی قرنطینه گیاهی و حفظ نباتات کشور دیگر را در مورد صادرات و عبور بذور، نهال و دیگر کالاهای دارای منشأ گیاهی (که از این پس به آنها کالاهای مشمول بازرسی بهداشت نباتی اطلاق خواهد شد) که از قلمرو طرفی به طرف دیگر یا از طریق قلمرو کشور دیگر انجام می‌پذیرد، توسط نهادها و سازمان‌های ذیربط خود ضمانت خواهند نمود. ورود، صدور و عبور کالا در صورت درخواست هر طرف از طریق مرزهایی که توسط نهادی ذیربط طرفین تعیین می‌گردد صورت خواهد گرفت.

ماده ۴- طرفین توافق نمودند که پوشال، خاکاره، کاغذ، پلاستیک و مواد دیگری که امکان رشد و نمو عوامل مضر قرنطینه‌ای بر روی آنها وجود ندارد و باید عاری از هرگونه خاک یا دیگر موادی باشد که رشد عوامل قرنطینه‌ای بر روی آنها امکان‌پذیر است، در صادرات کالاهای مشمول بازرسی بهداشت نباتی در قلمرو طرف دیگر مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

وسایل حمل و نقلی که در حمل کالاهای مشمول بازرسی بهداشت نباتی در قلمرو طرف دیگر است باید به دقت نظافت و در صورت لزوم ضدعفونی گردند.

ماده ۵- هر محموله از کالاهای مشمول بازرسی بهداشت نباتی که از قلمرو طرفی به طرف دیگر یا از طریق قلمرو طرف دیگر صادر می‌گردد، باید دارای گواهی بهداشت نباتی باشد که توسط نهاد خدمات قرنطینه‌ای و حفظ نباتات صادر شده و عاری بودن این‌گونه کالاها را از عوامل مضر قرنطینه‌ای مشمول مقررات قرنطینه کشور وارد کننده تأیید کند.

گواهی بهداشت همراه کالا باید اصل بوده و نسخه طرف ایرانی به زبان انگلیسی و فارسی و نسخه طرف بیلوروس به زبان انگلیسی و روسی تکمیل شود. گواهی‌های بهداشت (۲۴) روز از تاریخ صدور آنها اعتبار خواهند داشت. در صورت هرگونه اصلاحی در متن گواهی‌های بهداشت نباتی صادره، قسمت (قسمت‌های) اصلاح شده باید به مهر مرجع بهداشت نباتی ذی‌صلاح ممهور گردد.

نهادهای ذیربط طرفین محق خواهند بود تا شرایط بهداشت نباتی دیگری را در خصوص ورود کالاهای خاص تعیین نمایند.

برای صادرات مجدد نباتات و کالاهای دارای منشأ گیاهی، گواهی بهداشت برای صادرات مجدد کالا به همراه نسخه اصلی گواهی بهداشت کشور تولیدکننده الزامی می‌باشد.

ماده ۶- در صورت آلودگی کالاها به عوامل مضر قرنطینه گیاهی یا مشاهده هرگونه نقض مررات قرنطینه گیاهی کشور واردکننده، نهادهای ذی‌صلاح طرفین محق خواهند

بود تا نسبت به معدوم نمودن کالا، مرجع کردن آن و یا مقرر نمودن اقدامات لازم دیگر اقدام نمایند و مراتب باید به طور کتبی به اطلاع نهادهای ذیربط طرف دیگر برسد.

ماده ۷- نهادهای ذیربط طرفین در موارد خاص، کمک‌های متقابل تخصصی، فنی و کمک‌های دیگری را در زمینه حفظ نباتات و قرنطینه گیاهی به‌عنوان ترتیبات دوجانبه ارائه خواهند نمود.

ماده ۸- به منظور اجرای همکاری‌های بهداشت نباتی، نهادهای ذیربط بهداشت نبات طرفین، نسبت به انجام همکاری‌های ذیل مبادرت خواهند ورزید :

الف- تبادل قوانین و سایر مقررات مربوط به حفظ نباتات و قرنطینه گیاهی ظرف مدت حداکثر دو ماه از زمان صدور آنها.

ب- ارائه اطلاعات لازم به یکدیگر در زمینه مجلات تخصصی، رسانه‌های علمی و نشریات مهم به طبع رسیده در دو کشور در زمینه حفظ نباتات و قرنطینه گیاهی
پ- همکاری در زمینه علوم بهداشت نباتی بین مؤسسات و سازمان‌های خدمات بهداشت نباتی.

ماده ۹- به هنگام ورود و صدور محموله‌های بزرگ گیاهی و کالاهای دارای منشأ گیاهی از قلمرو یک طرف به طرف دیگر، با موافقت قبلی و متقابل طرفین بررسی‌های آزمایشگاهی مشترک سازماندهی می‌شود. هر یک از طرفین امکانات اداری و تجهیزات را برای انجام بررسی‌های آزمایشگاهی فوق فراهم خواهد کرد. کلیه هزینه‌های مربوط به اقامت کارشناسان توسط کشور میزبان تأمین خواهد گردید.

ماده ۱۰- نهادهای ذیربط ذیل اجرای موافقتنامه حاضر را برعهده خواهند داشت:

- وزارت کشاورزی جمهوری اسلامی ایران از طرف جمهوری اسلامی ایران.

- وزارت کشاورزی و غذای جمهوری بیلوروس از طرف جمهوری بیلوروس.

نهادهای ذیربط طرفین برای اجرای این موافقتنامه از طریق مجاری سیاسی ارتباط

برقرار خواهند نمود.

اختلافاتی که در جریان اجرای این موافقتنامه بروز می‌نماید توسط متخصصین طرفین و از طریق انجام مشاوره حل و فصل خواهد شد. چنانچه نتایج مورد نظر از این طریق حاصل نگردد،

مسائل از طریق مجاری سیاسی مورد حل و فصل قرار خواهند گرفت.

ماده -۱۱ مفاد این موافقتنامه حقوق و تعهدات طرفین را که از عضویت هر یک از طرفین در سایر معاهدات بین‌المللی ناشی می‌شود تحت تأثیر قرار نمی‌دهد.

ماده -۱۲ این موافقتنامه (۳۰) روز پس از تاریخ دریافت آخرین اطلاعیه مبنی بر تکمیل مراحل قانونی لازم برای لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه لازم‌الاجرا خواهد شد.

این موافقتنامه برای دوره پنج‌ساله منعقد می‌گردد. در صورتی که هیچ یک از طرفین جهت فسخ این موافقتنامه تا شش ماه پیش از تاریخ انقضای آن قصد خود را اعلام نمایند موافقتنامه به خودی خود برای یک دوره دیگر پنج‌ساله تمدید خواهد شد.

طرفین می‌توانند با موافقت دوجانبه مفاد این موافقتنامه را تغییر داده یا اصلاح نمایند. این تغییرات و اصلاحیه‌ها مطابق با بند اول این ماده لازم‌الاجرا خواهند شد.

این موافقتنامه در تاریخ هجدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش هجری شمسی برابر با نهم مارس یکهزار و نهصد و نود و هشت میلادی در تهران در دو نسخه اصلی هر یک به زبان‌های فارسی، روسی و انگلیسی تنظیم گردیده که کلیه متون از اعتبار یکسان برخوردار هستند.

در صورت هرگونه اختلاف نظر در تفسیر مفاد این موافقتنامه، نسخه انگلیسی ملاک عمل خواهد بود.

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران از طرف دولت جمهوری بیلوروس

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و دوازده ماده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت‌ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹/۳/۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۶- قانون موافقتنامه همکاری در زمینه کاربردهای صلح‌جویانه از انرژی هسته‌ای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین

ماده واحده- موافقتنامه همکاری در زمینه کاربردهای صلح‌جویانه از انرژی هسته‌ای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین مشتمل بر یک مقدمه و ۱۲ ماده تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه فی مابین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین برای همکاری در زمینه کاربردهای صلح‌جویانه از انرژی هسته‌ای

۱۳۷۲/۲/۵)

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین (که از این پس «طرفین» نامیده می‌شوند) با توجه به روابط دوستانه سنتی موجود بین دو کشور و با در نظر گرفتن علائق مشترک برای بسط همکاری‌های دوجانبه، و با عنایت بر این‌که استفاده از انرژی هسته‌ای جهت مقاصد صلح‌جویانه عامل مهمی برای ارتقاء توسعه اجتماعی و اقتصادی دو کشور می‌باشد، و با در نظر گرفتن مساعی دو کشور در

استفاده‌های صلح‌جویانه از انرژی هسته‌ای جهت تأمین نیازهای توسعه اجتماعی و اقتصادی خود، و با توجه به این امر که هر دو کشور از اعضاء معاهده منع گسترش تسلیحات هسته‌ای (که از این پس «NPT» نامیده می‌شود) و نیز از اعضاء آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای (که از این پس «آژانس» نامیده می‌شود) می‌باشند، و با ملاحظه این که کشور جمهوری خلق چین دارای تسلیحات هسته‌ای است و این‌که جمهوری اسلامی ایران در خصوص بکارگیری مقررات پادمان هسته‌ای، موافقتنامه ذریب‌ت را متعاقب «NPT» «آژانس» منعقد نموده، و با متقاعد شدن بر این‌که همکاری گسترده بین دو کشور در کاربردهای صلح

جویانه از انرژی هسته‌ای به توسعه بیشتر روابط دوستانه و تعاونی آنها کمک خواهد کرد، به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱- طرفین بر طبق مفاد این موافقتنامه، در زمینه استفاده‌های صلح‌جویانه از انرژی هسته‌ای بر پایه احترام متقابل به حاکمیت، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر، برابری و منافع متقابل همکاری خواهند کرد.

ماده ۲- بر طبق این موافقتنامه، زمینه‌های همکاری بین طرفین می‌تواند شامل:

۱- تحقیقات پایه و کاربردی و توسعه با توجه به استفاده‌های صلح‌جویانه از انرژی هسته‌ای.

۲- تحقیق، طراحی، ساخت و بهره‌برداری از نیروگاه‌های هسته‌ای و راکتورهای تحقیقاتی

۳- اکتشاف و استخراج سنگ معدن اورانیوم.

۴- ساخت و تأمین و عرضه میله‌های سوخت هسته‌ای مورد استفاده در نیروگاه‌های هسته‌ای و راکتورهای تحقیقاتی.

۵- مدیریت پسمانده رادیواکتیو.

۶- تولید و کاربرد ایزوتوپ‌های رادیواکتیو در صنعت، کشاورزی و پزشکی.

۷- ایمنی هسته‌ای، حفاظت در برابر اشعه، حفاظت از محیط‌زیست و حفاظت فیزیکی.

۸- سایر زمینه‌های همکاری که از سوی طرفین می‌تواند مورد توافق قرار گیرد.
ماده ۳- همکاری مقرر در ماده دو این موافقتنامه می‌تواند از طریق روش‌های ذیل به مرحله اجرا درآید:

- ۱- تبادل و آموزش پرسنل علمی و فنی،
- ۲- تبادل اطلاعات علمی و فنی و اسناد،
- ۳- برگزاری سمپوزیوم‌ها و سمینارها،
- ۴- عرضه متقابل مواد و تجهیزات مربوط به زمینه‌های فوق‌الذکر،
- ۵- ارائه مشاوره و خدمات فنی مربوطه،
- ۶- پرداخت دستمزد و در اختیار قرار دادن بورسیه،
- ۷- تشکیل گروه‌های کاری مشترک برای اجرای پروژه‌های مشخص در زمینه تحقیقات علمی و توسعه،

۸- سایر روش‌های همکاری که از سوی طرفین می‌تواند مورد موافقت قرار گیرد.
ماده ۴- طرفین باید تضمین نمایند که بدون کسب رضایت کتبی طرف دیگر، اطلاعات مبادله یا به دست آمده از تحقیقات و توسعه مشترک به هیچ شخص ثالثی واگذار یا منتقل نگردد.

ماده ۵- همکاری در چهارچوب این موافقتنامه بین دو دولت و یا ارگان‌های صلاحیتدار تعیین شده از طرف دولت‌های متبوع (سازمان‌های انرژی اتمی برای جمهوری اسلامی ایران و شرکت هسته‌ای ملی چین و یا سایر سازمان‌های چین برای جمهوری خلق چین) به اجرا در خواهد آمد. محتوا، حدود سایر جزئیات مشخص همکاری در موافقتنامه‌های جداگانه‌ای که متناسباً از سوی ارگان‌های طرفین منعقد خواهد گشت گنجانده می‌شود.

۱- همکاری در راستای این موافقتنامه صرفاً برای مقاصد صلح‌جویانه خواهد بود و هر نوع مواد هسته‌ای، مواد و تجهیزات دریافت شده به موجب این موافقتنامه و یا به دست آمده از استفاده از مواد هسته‌ای، مواد و تجهیزات دریافت شده، برای تحقیق، توسعه و یا ساخت هر نوع دستگاه‌های انفجاری هسته‌ای یا برای هیچ‌گونه مقاصد نظامی به کار گرفته نخواهد شد.

۲- دولت ایران متعهد می‌شود که از «آژانس» تقاضا نماید تا مقررات پادمان هسته‌ای خود را در خصوص مواد هسته‌ای، مواد و تجهیزات انتقال یافته براساس این موافقتنامه و مواد هسته‌ای، مواد تجهیزات به دست آمده ناشی از استفاده از مواد هسته‌ای، مواد و تجهیزات انتقالی اعمال نماید. دولت چین تأکید می‌نماید که واردات و صادرات هسته‌ای چین مربوط به این موافقتنامه صرفاً برای مقاصد صلح‌جویانه خواهد بود.

۳- طرفین انتقال هر نوع مواد هسته‌ای، مواد و تجهیزات در راستای این موافقتنامه را به اطلاع «آژانس» خواهند رساند.

۴- هر یک از طرفین تلاش خواهند کرد تا از هرگونه اقدامی که همکاری تحت این موافقتنامه را خدشه‌دار نماید پرهیز کنند.

چنانچه هر یک از طرفین در هر زمانی پس از به‌مورد اجرا درآمدن این موافقتنامه در اجرای مفاد ماده ۶ این موافقتنامه قصور ورزد، طرفین باید فوراً در مورد مشکل مربوطه وارد مشورت گردند، در این رابطه تفاهم حاصل است که طرف دیگر این حق را برای متوقف کردن ادامه همکاری در چارچوب این موافقتنامه خواهد داشت.

ماده ۷- مواد هسته‌ای، مواد و تجهیزات دریافت شده در چارچوب این موافقتنامه نباید بدون اجازه کتبی دو دولت به خارج از قلمرو یا حاکمیت کشور دریافت‌کننده انتقال یابد.

ماده ۸-

۱- طرفین اقدامات لازم جهت تأمین حفاظت فیزیکی کافی به‌گونه‌ای که در سند شماره «INFCIRC/225/REV» آژانس جهت مواد هسته‌ای، مواد و تجهیزات انتقال

یافته براساس این موافقتنامه را درون قلمرو حاکمیت و کنترل کشور متبوع خود به عمل خواهند آورد تا از کاربرد یا استفاده غیرمجاز آن جلوگیری گردد.

۲- طرفین ارگان‌های صلاحیتدار برای حفاظت فیزیکی منصوب و محل‌های تماس را برای همکاری در حمل‌ونقل بین‌المللی مواد هسته‌ای و دیگر موضوعات حفاظت فیزیکی که ممکن است مورد توجه مشترک طرفین باشدرا به اطلاع یکدیگر خواهند رساند.

ماده ۹- نمایندگان دو دولت یا ارگان‌های تعیین شده آنها می‌توانند با رضایت طرفین جهت بررسی اجرای این موافقتنامه و توسعه همکاری بیشتر ملاقات نموده و هرگونه مشکلات ناشی از آن را مورد مشاوره قرار دهند.

ماده ۱۰-

۱- اجرای این موافقتنامه و تمام همکاری‌های آتی که از این موافقتنامه ناشی خواهد شد بدون هیچ‌گونه تبعیضی نسبت به قوانین و مقررات فعلی هر یک از دو کشور و بر طبق آنها می‌باشد.

۲- تعهدات طرفین بر طبق این موافقتنامه و تمام همکاری‌های آتی منشعب از این موافقتنامه نبایستی توسط قوانین آتی دو کشور و مفاد موافقتنامه‌های بین‌المللی که دو کشور احتمالاً اعضاء آن باشند خدشه‌دار گردد، بدون هیچ‌گونه تبعیضی نسبت به مفاد ماده ۶ این موافقتنامه.

۳- هیچ یک از مفاد این موافقتنامه به تعهداتی که هر یک از دو دولت طبق هرگونه موافقتنامه بین‌المللی دیگر در زمینه استفاده‌های صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای ملزم به اجرای آن هستند محدودیتی ایجاد نخواهد کرد.

ماده ۱۱- هرگونه سؤالی در خصوص تفسیر یا کاربرد این موافقتنامه از طریق مشاوره دوجانبه بین دو دولت حل و فصل خواهد گردید. طرفین متعهد می‌شوند از مفاد و تعهدات این موافقتنامه قویاً پیروی نمایند.

ماده ۱۲-

۱- این موافقتنامه از تاریخ اعلان طرفین پس از تکمیل مراحل حقوقی لازم توسط دو کشور به مورد اجراء درخواهد آمد.

۲- این موافقتنامه به مدت پانزده سال اعتبار خواهد داشت و به صورت خودکار به مدت ۵ سال و هر زمانی پس از آن تمدید خواهد شد مگر آن که ۶ ماه قبل از انقضای این مدت هر یک از دو دولت فسخ آن را کتباً به دیگری اطلاع دهد.

۳- با انقضای این موافقتنامه بر ترتیبات مشخص اتخاذ شده و بر طبق ماده پنجم این قرارداد لطمه‌ای وارد نخواهد شد. در صورتی که این موافقتنامه فاقد اعتبار گردد، مفاد مواد چهار، شش،

هفت و هشت تا زمانی که هر نوع مواد هسته‌ای، مواد و تجهیزات دریافت شده در چارچوب این موافقتنامه در خاک یا تحت کنترل کشور دریافت کننده باقی بماند همچنان قابل اجرا خواهد بود.

۴- این قرارداد، در صورت لزوم می‌تواند با توافق دوجانبه بین دو دولت تکمیل و تغییر یابد. اصلاحات از تاریخ اعلان طرفین پس از تکمیل مراحل حقوقی لازم توسط دو کشور به مورد اجرا درخواهد آمد.

این موافقتنامه در دو نسخه در پکن در روز دهم سپتامبر ۱۹۹۲ (نوزدهم شهریور ۱۳۷۱) به زبان‌های چینی، فارسی و انگلیسی که سه متن متساویاً معتبر می‌باشند، تنظیم گردید.

نماینده دولت جمهوری اسلامی ایران نماینده دولت جمهوری خلق چین

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و موافقتنامه ضمیمه شامل مقدمه و دوازده ماده در جلسه روز سه‌شنبه بیست و چهارم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۲/۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۷- قانون تصویب موافقتنامه چهارچوب بین دبیرخانه کنوانسیون بازل درباره کنترل حمل و نقل برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها و دولت جمهوری اسلامی ایران در خصوص تأسیس مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل برای آموزش و انتقال فناوری در تهران

ماده واحده- موافقتنامه چهارچوب بین دبیرخانه کنوانسیون بازل درباره کنترل حمل و نقل برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها و دولت جمهوری اسلامی ایران در خصوص تأسیس مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل برای آموزش و انتقال فناوری در تهران مشتمل بر نوزده ماده و سه پیوست به شرح پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت می‌باشد به شرح زیر تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره ۱- اصلاحات موافقتنامه (موضوع بند (۵) ماده (۱۹)) با رعایت بند (۱) ماده اخیر لازم‌الاجرا خواهد شد.

تبصره ۲- ارجاع اختلافات موضوع بند (۲) ماده (۱۷) این موافقتنامه به داوری توسط دولت جمهوری اسلامی ایران، منوط به رعایت قوانین و مقررات مربوط است.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه چهارچوب بین دبیرخانه کنوانسیون بازل درباره کنترل حمل و نقل برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها و دولت جمهوری اسلامی ایران در خصوص تأسیس

مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل برای آموزش و انتقال فناوری در تهران

دبیرخانه کنوانسیون بازل درباره کنترل حمل و نقل برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها، به قائم مقامی از جانب کنفرانس اعضاء کنوانسیون و دولت جمهوری اسلامی ایران.

با در نظر داشتن این که بند (۱) ماده (۱۴) کنوانسیون بازل درباره کنترل حمل و نقل برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها مورخ ۲۲ مارس ۱۹۸۹ میلادی (۱۳۶۸/۱/۲ هجری شمسی) ایجاد می‌کند که مراکز منطقه‌ای برای آموزش و انتقال فناوری در خصوص مدیریت پسماندهای خطرناک و سایر پسماندها و به حداقل رساندن تولید آنها، تأسیس گردد.

با تصدیق این که همکاری بین کشورها در سطح منطقه‌ای در زمینه آموزش و انتقال فناوری، مدیریت صحیح زیست محیطی پسماندهای خطرناک و دیگر پسماندها و به حداقل رساندن آنها را تسهیل می‌کند.

بایادآوری تصمیم شماره ۷/۲ هفتمین نشست کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل که جمهوری اسلامی ایران را مکانی برای تأسیس مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل، برای آموزش و انتقال فناوری در تهران انتخاب کرده است.

با یادآوری همراه با قدردانی از اظهار علاقه جمهوری اسلامی ایران برای میزبانی مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل.

با یادآوری تصمیم شماره ۵,۵ پنجمین نشست کنفرانس اعضا که بر لزوم پیشبرد وضعیت قانونی مراکز به عنوان راهی برای جلب حمایت‌های مالی بیشتر و ضرورت تهیه موافقتنامه چهارچوب تأکید نموده است.

همچنین یادآوری تصمیم شماره ۶/۳ ششمین نشست کنفرانس اعضا که به وسیله آن کنفرانس اعضا سلسله ارکان اساسی را برای موافقتنامه چهارچوب پذیرفت و راه‌کار تأسیس مراکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل از طریق امضاء موافقتنامه‌های چهارچوب را تأیید کرد و دبیرخانه کنوانسیون بازل را ملزم به مذاکره و امضاء موافقتنامه‌هایی از طرف کنفرانس اعضا با نماینده دولت هر کشور میزبان مراکز نمود.

بعلاوه با یادآوری تصمیمات شماره ۶/۱ و ۶/۲ و ۶/۳ ششمین نشست کنفرانس اعضا که در آن کنفرانس اعضا نقش مراکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل را در اجراء بیانیه بازل و اقدامات اولویت‌دار طرح راهبردی کنوانسیون بازل با استفاده از کمک‌های مالی صندوق امانی کنوانسیون بازل طبق معیار و رویه مقرر شده به موجب تصمیم شماره ۶/۲، تصدیق نموده است.

به شرح زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱- تعاریف از نظر این موافقتنامه چهارچوب، تعاریف زیر به کار خواهند رفت:

الف- «موافقتنامه»: یعنی موافقتنامه چهارچوب میان دبیرخانه کنوانسیون بازل درباره کنترل حمل و نقل برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها و دولت جمهوری اسلامی ایران در خصوص تأسیس مرکز منطقه‌ای برای آموزش و انتقال فناوری در تهران.

ب- «کنوانسیون بازل»: یعنی کنوانسیون بازل درباره کنترل حمل و نقل برون مرزی مواد زائد خطرناک و دفع آنها که در ۲۲ مارس ۱۹۸۹ میلادی (۱۳۶۸/۱/۲ هجری شمسی) تصویب شده است.

پ- «طرح کاری»: یعنی سند موضوع تصمیم شماره ۶/۴ ششمین نشست کنفرانس اعضا کنوانسیون بازل.

ت- «مرکز»: یعنی مرکز منطقه‌ای آموزش و انتقال فناوری کنوانسیون بازل در تهران که به نشانی جمهوری اسلامی ایران، تهران، پارک پردیسان، بزرگراه همت، مرکز تحقیقات محیط‌زیست تأسیس شده است.

ث- «مراجع صلاحیتدار»: یعنی مراجع صلاحیتدار ملی، استانی، شهری و سایر مراجع صلاحیتدار به موجب قوانین جمهوری اسلامی ایران.

ج- «مشاوران و کارشناسان مرکز»: یعنی مشاوران و کارشناسانی که حقوق آنها از صندوق امانی کنوانسیون بازل تأمین شده و مدیر مرکز با مشورت دبیرخانه، آنها را انتخاب و منصوب نموده است.

چ- «کانون‌های ملی کنوانسیون بازل»: یعنی مؤسسه دولتی که توسط هر یک از اعضاء کنوانسیون بازل، به موجب مفاد ماده (۵) کنوانسیون بازل، تعیین شده است.

ح- «کنوانسیون عمومی»: یعنی کنوانسیون درباره امتیازات و مصونیت‌های سازمان ملل متحد که در تاریخ ۱۳ فوریه ۱۹۴۶ میلادی (۱۳۲۴/۱۱/۲۴ هجری شمسی) به تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد رسیده است و جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۸ می ۱۹۴۷ میلادی (۱۳۲۶/۲/۱۸ هجری شمسی) بدون هیچ حق شرطی به آن ملحق شده است.

خ- «دولت»: یعنی دولت جمهوری اسلامی ایران

د- «کارمندان بین‌المللی مرکز»: یعنی کارمندان مرکز که حقوق آنها، طبق تصمیمات کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل از صندوق امانی کنوانسیون بازل تأمین می‌شود و به وسیله مدیر مرکز با مشورت دبیرخانه منصوب می‌شوند.

ذ- «اعضاء کنوانسیون بازل»: یعنی کشورها و سازمان‌های همگرایی اقتصادی و یا سیاسی که طبق مواد (۲۲) و (۲۳) کنوانسیون بازل، کنوانسیون اخیر را تنفیذ، پذیرفته، رسماً تأیید یا تصویب کرده‌اند یا به آن ملحق شده‌اند.

ر- «طرف»: حسب مورد یعنی دبیرخانه یا دولت، و «طرف‌ها» یعنی هر دوی آنها.

ز- «سند پروژه»: یعنی سندی رسمی که شامل پروژه‌ای است که در زیر تعریف شده است و از جمله نیازها، نتایج، بازده‌ها، فعالیت‌ها، طرح‌های کاری، بودجه، دورنمای مناسب، داده‌های

پشتیبان و هرگونه ترتیبات خاص عملی برای اجراء پروژه مورد بحث که توسط برنامه زیست محیطی سازمان ملل متحد یا دبیرخانه و مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل امضاء شده است را شرح می‌دهد.

ژ- «دبیرخانه»: یعنی دبیرخانه کنوانسیون بازل.

س- «کارمندان مرکز»: یعنی مدیر و کارمندان ملی مرکز که حقوق آنها توسط دولت تأمین می‌شود.

ش- «کار گروه راهبردی»: یعنی کار گروهی که در ماده (۷) این موافقتنامه چهارچوب پیش‌بینی شده است.

ص- «صندوق امانی»: یعنی صندوق امانی کنوانسیون بازل که به موجب کنوانسیون بازل با هدف تأمین حمایت مالی برای هزینه‌های معمولی دبیرخانه کنوانسیون بازل تأسیس شده است و صندوق امانی همکاری فنی کنوانسیون بازل که به منظور کمک به کشورهای در حال توسعه و سایر کشورهای نیازمند کمک فنی در اجراء کنوانسیون بازل، تأسیس شده است.

ص- «UNEP»: یعنی برنامه زیست‌محیطی سازمان ملل متحد.

ماده ۲- منظور از موافقتنامه چهارچوب منظور از این موافقتنامه چهارچوب، شرح ضوابط و شرایطی است که به موجب آنها مرکز منطقه‌ای آموزش و انتقال فناوری کنوانسیون بازل در تهران براساس مفاد مربوط کنوانسیون بازل و تصمیمات مربوط کنفرانس اعضاء کنوانسیون در جمهوری اسلامی ایران فعالیت خواهد کرد.

ماده ۳- تأسیس و وضعیت قانونی مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل برای آموزش و

انتقال فناوری در تهران

۱- بدین وسیله مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل برای آموزش و انتقال فناوری در تهران به نشانی جمهوری اسلامی ایران، تهران، پارک پردیسان، بزرگراه همت، مرکز تحقیقات محیط‌زیست تأسیس می‌شود.

۲- مرکز موضوع بند (۱) فوق، مؤسسه‌ای خودگران با شخصیت حقوقی متعلق به خود خواهد بود.

۳- با رعایت مفاد مربوط این موافقتنامه چهارچوب، مرکز که مؤسسه‌ای ملی است که به موجب قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران تأسیس شده است، طبق قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران اداره خواهد شد.

۴- مرکز دارای نقشی منطقه‌ای خواهد بود که طبق تصمیمات مربوط کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل تعریف شده است.

۵- فعالیت‌های غیرمرتبط با نقش منطقه‌ای مرکز، توسط مراجع صلاحیت‌دار جمهوری اسلامی ایران تعریف خواهد شد. دولت و مرکز اطمینان حاصل خواهند کرد که چنین فعالیت‌هایی بانقش منطقه‌ای مرکز و تعهدات و وظایف به موجب این موافقتنامه چهارچوب تعارضی ندارد یا بر آنها تأثیر نخواهد گذاشت.

۶- مرکز طبق قوانین و مقررات ملی جمهوری اسلامی ایران، دارای صلاحیت‌های زیر خواهد بود:

الف- عقد قرارداد

ب- تحصیل و فروش دارایی منقول و غیرمنقول

پ- اقامه دعوی

ماده ۴- نقش منطقه‌ای مرکز

۱- مرکز به اعضاء کنوانسیون بازل که موافقت کرده‌اند مرکز به آنها خدماتی ارائه کند و نام آنها در پیوست (۳) که جزء لاینفک این موافقتنامه است، درج گردیده است برای اجراء کنوانسیون بازل خدماتی را ارائه خواهد کرد.

۲- هر عضو دیگر کنوانسیون بازل از آسیای غربی و میانه نیز می‌تواند به صورت مکتوب از مدیر مرکز درخواست نماید تا مرکز به آن خدماتی را ارائه کند. درخواست، سپس براساس بند (۶) ماده (۱۹) زیر، برای دبیرخانه ارسال خواهد شد.

۳- هر عضو کنوانسیون بازل در خارج از منطقه، سازمان غیردولتی، واحد، سازمان بخش خصوصی، مؤسسه علمی یا سازمان دیگر داخل یا خارج از منطقه می‌تواند مشروط به موافقت کار گروه راهبردی پیش‌بینی شده در ماده (۷) این موافقتنامه در فعالیت‌های مرکز مشارکت نماید.

ماده ۵- وظایف مرکز در ارتباط با نقش منطقه‌ای آن

۱- وظایف اصلی مرکز در پیوست شماره (۱) این موافقتنامه توضیح داده شده است. کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل می‌تواند این وظایف را به صورت دوره‌ای مورد تجدیدنظر قرار دهد.

۲- مرکز، فعالیت‌ها را طبق تصمیمات مرتبط کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل و طرح کاری مرکز موضوع بند (۲) ماده (۷) این موافقتنامه انجام خواهد داد.

ماده ۶- نظارت و ارائه گزارش

۱- فعالیت‌های مرتبط با نقش منطقه‌ای مرکز تحت هدایت عمومی و با هماهنگی نزدیک دبیرخانه انجام خواهد شد.

۲- دبیرخانه، فعالیت‌های مرکز را با عملکرد سایر مراکز هماهنگی و منطقه‌ای کنوانسیون

بازل و نیز فعالیت‌های مرتبط اعضاء کنوانسیون بازل، سازمان‌های بین‌المللی، برنامه‌ها، صندوق‌ها و سایر مؤسسات تأسیس شده به وسیله کنوانسیون‌های منطقه‌ای و جهانی مربوط هماهنگ خواهد نمود.

۳- مرکز، کانون‌های ملی کنوانسیون بازل اعضاء را که مرکز به آنها ارائه خدمت می‌کند، دبیرخانه، مراکز منطقه‌ای و هماهنگی کنوانسیون بازل در منطقه آسیا، سازمان‌های دولتی و غیردولتی، واحدها، سازمان‌های بخش خصوصی، مؤسسات علمی

یا سایر سازمان هایی که فعالیت های مرکز مشارکت دارند را به صورت دوره ای از فعالیت های خود آگاه خواهد کرد.

۴- مرکز، گزارش سالانه ای را در خصوص اجراء طرح کاری، درآمدهای مالی و هزینه های خود به دبیرخانه ارائه خواهد نمود.

ماده ۷- کار گروه راهبردی

۱- کار گروه راهبردی برای ارائه مشاوره به مرکز در مورد توسعه و اجراء فعالیت های مرکز در رابطه با نقش منطقه ای آن و افزایش حمایت ملی از فعالیت های آن از سوی اعضائی که مرکز به آنها ارائه خدمت می کند، تشکیل خواهد شد.

۲- کار گروه راهبردی هر دو سال یکبار، طرح کاری مرکز را تهیه و تأیید و بر اجراء آن نظارت خواهد کرد.

۳- کار گروه راهبردی متشکل از پنج عضو خواهد بود که توسط اعضائی که مرکز به آنها ارائه خدمت می کند، از طریق فرآیند مشاوره و برای دوره ای چهارساله منصوب می شوند. یکی از این پنج عضو نماینده جمهوری اسلامی ایران خواهد بود. اعضاء کار گروه راهبردی باید کارشناس شناخته شده و معتبر و در خصوص مدیریت صحیح زیست محیطی مواد زائد خطرناک و سایر پسماندها با تجربه باشد.

۴- نماینده دبیرخانه و مدیر مرکز در نشست های کار گروه راهبردی به اعتبار سمت و مقام خود شرکت خواهند کرد.

۵- تهیه کنندگان و سایر امانتداران وجوه از جمله سازمان های غیردولتی مرتبط، واحدها، سازمان های بخش خصوصی، مؤسسات علمی و سایر سازمان های داخل یا خارج از منطقه را می توان به عنوان ناظر برای شرکت در جلسات کار گروه راهبردی دعوت کرد.

۶- مدیر مرکز، اولین جلسه کار گروه راهبردی را با مشورت دبیرخانه، طی نود روز پس از زمان لازم الاجرا شده این موافقتنامه برگزار خواهد کرد.

۷- اعضاء کار گروه راهبردی به اتفاق آراء، رئیس و نایب رئیس کار گروه را از میان خود انتخاب خواهند نمود. دوره تصدی رئیس و نایب رئیس انتخاب شده، مدت دو سال خواهد بود.

۸- رئیس با مشورت دبیرخانه و مدیر مرکز، جلسات عادی کار گروه راهبردی را حداقل هر دو سال یکبار برگزار خواهد کرد. رئیس با مشورت دبیرخانه و مرکز می تواند جلسات فوق العاده ای را برگزار نماید.

۹- هر عضوی که کارشناس آن عضو کار گروه راهبردی است، مخارج وی را در تمام مدت انجام وظیفه در کار گروه راهبردی پرداخت خواهد کرد.

۱۰- دولت جمهوری اسلامی ایران برای بسیج و هماهنگی کمک های جمهوری اسلامی ایران به مرکز، کار گروه یا مرجع ملی صلاحیتداری را تعیین خواهد کرد.

ماده ۸- شرکت کنندگان در جلسات و فعالیت های سازمان یافته توسط مرکز

۱- حضور در جلسات و فعالیت های سازمان یافته توسط مرکز برای شرکت کنندگان تعیین شده از سوی کانون های ملی کنوانسیون بازل اعضایی که مرکز به آنها ارائه خدمت می کند، آزاد است.

۲- هر عضو دیگر، دولت ها، سازمان های غیردولتی، واحدها، سازمان های بخش خصوصی، مؤسسات علمی یا سایر سازمان ها می توانند با موافقت کار گروه راهبردی به جلساتی که مرکز تشکیل می دهد، دعوت شوند.

ماده ۹- زبان کاری، قواعد و روش کاری مرکز

۱- زبان کاری مرکز برای انجام نقش منطقه ای آن، انگلیسی خواهد بود.

۲- در جلساتی که مرکز تشکیل می دهد، قواعد و روش های کاری کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل، با اعمال تغییرات لازم انجام خواهد شد.

۳- مکاتبات میان مرکز و دبیرخانه به زبان انگلیسی خواهد بود.

ماده ۱۰- منابع و کمک های مالی

۱- منابع مالی مرکز شامل موارد زیر خواهد بود:

- الف- کمک مالی صندوق امانی کنوانسیون بازل، طبق تصمیمات مربوط کنفرانس
اعضاء کنوانسیون بازل و در صورت موجود بودن منابع در صندوق‌های امانی.
- ب- کمک‌های مالی داوطلبانه اعضائی که مرکز به آنها ارائه خدمت می‌کند.
- پ- وجوهی که مستقیماً از سایر اعضا کشورهای غیرعضو، صنایع، مؤسسات
تحقیقاتی، بنیادها، سازمان ملل متحد، سایر نهادها و سازمان‌های ملی و بین‌المللی
مربوط و غیره دریافت شده است با رعایت شرایط قید شده در این موافقتنامه
چهارچوب.
- ت- وجوهی که بابت خدمات ارائه شده به وسیله مرکز دریافت شده است.
- ث- وجوهی که دولت طبق ماده (۱۱) این موافقتنامه تأمین می‌کند.
- ج- سایر وجوهی که با حسن نیت توسط مرکز دریافت می‌شود.
- ۲- مرکز می‌تواند کمک‌های غیرنقدی را نیز دریافت کند.
- ۳- کنفرانس اعضا کنوانسیون بازل در هر نشست، وضعیت مالی مرکز را آن‌طور
که مدیر از طریق دبیرخانه ارائه نموده است، بررسی و توصیه‌های مقتضی را به مرکز
ارائه خواهد نمود.
- ۴- پذیرش هرگونه کمک مالی داوطلبانه یا بلاعوض، اعم از نقدی یا غیرنقدی،
توسط مرکز در هر مورد منوط به موافقت مکتوب و صریح دبیرخانه بنا به توصیه مدیر
مرکز برای جلوگیری از تداخل منافع میان اهداف کنوانسیون بازل و تهیه‌کنندگان
خواهد بود.
- ۵- منابع مالی که از صندوق امانی کنوانسیون بازل برای مرکز تأمین شده‌اند، در
حسابی به نام مرکز، در بانکی در جمهوری اسلامی ایران به پول رایجی که باید با آن
حواله شود نگهداری خواهد شد. این منابع جهت اجراء برنامه کار مرکز طبق اسناد
پروژه‌ای که مرکز و برنامه زیست‌محیطی سازمان ملل متحد با دبیرخانه بدان منظور
امضاء کرده‌اند، در دسترس مرکز خواهد بود.

۶- مرکز ودبیرخانه می‌توانند به صورت مجزا یا مشترک، از منابعی غیر از صندوق امانی کنوانسیون بازل، در صدد دریافت حمایت نقدی یا غیرنقدی دیگر برای مرکز باشند.

۷- هزینه فعالیت‌های غیرمرتبط با نقش منطقه‌ای مرکز، منحصرأ از وجوهی که دولت تأمین کرده است، پرداخت خواهد شد.

۸- هر دو سال یک‌بار، حسابرسی که به طور مشترک توسط کار گروه راهبردی و دبیرخانه انتخاب می‌شود، فعالیت‌ها و حساب‌های مرکز را به طور مستقل بررسی خواهد کرد. طی سی روز پس از اتمام بررسی موضوع بند فوق، گزارشی از این بررسی به کار گروه راهبردی و دبیرخانه ارائه خواهد شد.

ماده ۱۱- کمک مالی دولت میزبان

دولت تسهیلات کافی و رایگان برای مرکز و کارکنان مورد نیاز برای کارکرد مؤثر آن از جمله ساختمان مناسب، دفتری استاندارد و وسایل ارتباط راه دور را فراهم خواهد کرد. تسهیلات مزبور منحصر به موارد یاد شده نمی‌باشد. دولت مسئول حفظ و نگهداری به موقع و مناسب ساختمان خواهد بود و همان طور که در پیوست شماره (۲) این موافقتنامه تعیین شده است، برای هزینه‌های عملیاتی مرکز، کمک‌های مالی و غیرنقدی را فراهم خواهد نمود.

ماده ۱۲- کارمندان، کارمندان بین‌المللی، مشاوران و کارشناسان مرکز

۱- مرکز دارای مدیری تمام‌وقت و کارمندانی خواهد بود که ممکن است برای اجراء مؤثر و کارآمد نقش منطقه‌ای آن لازم باشد.

۲- مدیر می‌تواند تبعه جمهوری اسلامی ایران باشد که دولت با مشورت دبیرخانه وی را برای دوره‌ای و براساس شرایطی که میان دولت و دبیرخانه توافق شده است، منصوب خواهد نمود.

۳- مدیر، متصدی ریاست اداری مرکز خواهد بود و با رعایت مفاد این موافقتنامه مسئولیت کلی تمام فعالیت‌ها و اداره مرکز را برعهده خواهد داشت.

۴- پرداخت حقوق مدیر و کارکنان از محل بخشی از کمک مالی که دولت (همان‌گونه که در پیوست شماره ۲ این موافقتنامه تعیین شده) برای هزینه‌های عملیاتی مرکز ارائه کرده است، تأمین خواهد شد. چنانچه کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل تصویب نماید، سهمی از حقوق مدیر را اعضاء ذی‌نفع کنوانسیون بازل می‌توانند تأمین کنند.

۵- کارمندیانی که حقوق آنها را دولت پرداخت می‌کند توسط مدیر منصوب خواهند شد.

۶- کارمندان بین‌المللی مرکز که حقوق آنها را صندوق امانی کنوانسیون بازل طبق تصمیمات کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل پرداخت می‌کند، توسط مدیر با مشورت دبیرخانه منصوب خواهند شد. کارمندان بین‌المللی از میان متقاضیان واجد شرایطی انتخاب خواهند شد که به آگهی‌های مشاغل بلا تصدی که به وسیله مدیر و دبیرخانه به طور مشترک تهیه و توسط دبیرخانه به کانون‌های ملی کنوانسیون بازل ارسال شده است، پاسخ داده‌اند.

۷- مشاوران و کارشناسان مرکز که حقوق آنها از صندوق امانی کنوانسیون بازل پرداخت می‌گردد توسط مدیر با مشورت دبیرخانه انتخاب و منصوب خواهند شد.
ماده ۱۳- وظایف، تکالیف و مسئولیت‌های مدیر

برای تضمین نقش منطقه‌ای مرکز، مدیر از جمله موارد زیر را انجام خواهد داد:
الف- اداره مرکز و برنامه‌های آن، به منظور تضمین ایفای نقش منطقه‌ای مرکز، طبق مفاد مرتبط کنوانسیون بازل و تصمیمات مربوط کنفرانس اعضاء.

ب- تهیه طرح کاری مرکز و ارائه آن به کار گروه راهبردی برای بررسی و تأیید آن.
پ- ارائه خدمت به اعتبار سمت و مقام خود به عنوان عضو و دبیر کار گروه راهبردی.

ت- ارائه گزارش اجراء فعالیت‌های ذکر شده در طرح کاری از طریق دبیرخانه به کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل.

ث- انتصاب کارمندان ملی و بین‌المللی، مشاوران و کارشناسان مرکز طبق مفاد ماده (۱۲) فوق.

ج- تهیه و اجراء راهبردهایی برای حصول اطمینان از تأمین مالی مقتضی برای برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمانی و مرکز در رابطه با نقش منطقه‌ای آن.

چ- با در نظر داشتن اهداف مرکز و نقش منطقه‌ای آن، سازماندهی تمام مسائل مربوط به تهیه و انتشار مطالبی که مرکز تهیه کرده است.

ح- انجام سایر وظایفی که ممکن است براساس تصمیمات مربوط کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل مقرر شده باشد.

ماده ۱۴- مزایا و مصونیت‌ها

۱- نمایندگان اعضاء کنوانسیون بازل که در جلسات و سایر فعالیت‌های سازمان‌یافته مرکز در قلمرو جمهوری اسلامی ایران شرکت می‌نمایند، از مزایا و مصونیت‌هایی برابر با موارد پیش‌بینی شده در ماده (۴) کنوانسیون عمومی برخوردار خواهند شد.

۲- مقامات رسمی سازمان ملل متحد که برای کمک به مرکز یا جهت شرکت در جلسات و سایر فعالیت‌های مرکز مأموریت دارند، از مزایا، مصونیت‌ها، معافیت‌ها و تسهیلات پیش‌بینی شده در مواد (۵) و (۷) کنوانسیون عمومی برخوردار خواهند شد.

۳- کارمندان بین‌المللی از مزایا، مصونیت‌ها، معافیت‌ها و تسهیلاتی برابر با موارد پیش‌بینی شده در مواد (۵)، (۶) و (۷) کنوانسیون عمومی برخوردار خواهند شد.

۴- کارشناسان و مشاورانی که به صورت بین‌المللی استخدام شده‌اند از مزایا، مصونیت‌ها، معافیت‌ها و تسهیلاتی برابر با موارد پیش‌بینی شده در مواد (۶) و (۷) کنوانسیون عمومی برخوردار خواهند شد.

۵- مشاوران و کارشناسانی که برای کمک به مرکز یا شرکت در جلسات و سایر فعالیت‌های مرکز مأموریت دارند، از مزایا، مصونیت‌ها، معافیت‌ها و تسهیلاتی برابر با موارد پیش‌بینی شده در مواد (۶) و (۷) کنوانسیون عمومی برخوردار خواهند شد.

۶- نمایندگان آژانس‌های تخصصی و مقامات رسمی آنها که در جلسات و سایر فعالیت‌های سازمان یافته مرکز در قلمرو جمهوری اسلامی ایران شرکت می‌کنند، در صورت اقتضاء از مزایا و مصونیت‌ها پیش‌بینی شده در کنوانسیون ۱۹۴۷ میلادی (۱۳۲۶ هجری شمسی) درباره مزایا و مصونیت‌های آژانس‌های تخصصی برخوردار خواهند شد.

۷- کلیه شرکت‌کنندگان در جلسات و فعالیت‌های مرتبط با نقش منطقه‌ای مرکز، از مصونیت رعایت تشریفات قانونی نسبت به گفتار، اعم از شفاهی یا کتبی و هر عملی که در ارتباط با مشارکت‌شان در چنین جلسات و فعالیت‌هایی انجام داده‌اند برخوردار خواهند شد.

۸- دولت اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد کرد تا اطمینان حاصل شود که ورود تمامی افراد موضوع بندهای (۱) تا (۷) فوق به جمهوری اسلامی ایران و خروج آنها بدون تأخیر انجام می‌شود. ویزا و مجوز ورود و خروج در صورتی که مقرر شده باشد به صورت رایگان و هرچه سریع‌تر به آنها ارائه خواهد شد.

۹- به کارمندان ملی مرکز، تسهیلات مقتضی و ضروری برای انجام مستقل وظایف آنها برای مرکز که در ارتباط با نقش منطقه‌ای آن می‌باشد، اعطاء خواهد شد.

۱۰- میهمانان عالی‌رتبه‌ای که برای شرکت در جلسات و سایر فعالیت‌های مرکز رسماً دعوت شده‌اند، به جلسات، نواحی فعالیت و ساختمان مرکز دستیابی نامحدود خواهند داشت.

ماده ۱۵- دارایی، وجوه و سرمایه‌های مرکز

۱- دارایی، وجوه و سرمایه‌های مرکز که از سوی برنامه زیست‌محیطی سازمان ملل متحد، نگهداری و اداره می‌شود و مواردی که از طرف اعضاء کنوانسیون بازل نگهداری و اداره می‌شوند، هر جا که واقع شده باشد و نزد هر شخصی که نگهداری می‌شود از

مزایا، مصونیت‌ها، معافیت‌ها و تسهیلاتی برابر با موارد پیش‌بینی شده در ماده (۲) کنوانسیون عمومی برخوردار خواهد شد.

۲- وجوه، دارایی‌ها، وجوه و سرمایه‌هایی که براساس سند پروژه امضاء شده میان مرکز و برنامه زیست‌محیطی سازمان ملل متحد، یا میان مرکز و دبیرخانه، برای اجراء نقش منطقه‌ای مرکز به آن منتقل شده است، از مزایا و مصونیت‌ها، معافیت‌ها و تسهیلاتی برابر با موارد پیش‌بینی شده در ماده (۲) کنوانسیون عمومی برخوردار خواهد شد.

ماده ۱۶- مسئولیت سازمان ملل متحد، برنامه زیست‌محیطی سازمان ملل متحد، کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل و دبیرخانه یا مقامات رسمی آنها مسئول رسیدگی به هرگونه اقدام قانونی، ادعا یا درخواست دیگر ناشی یا منتسب به عملیات مرکز به موجب این موافقتنامه که ممکن است توسط طرف‌های ثالث نزد آنها مطرح شود، نخواهند بود. سازمان ملل متحد، برنامه زیست‌محیطی سازمان ملل متحد، کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل و دبیرخانه یا مقامات رسمی آنها در مورد هرگونه اقدام حقوقی، ادعا یا درخواست دیگر مزبور، جز در صورتی که مسئولیت یا ادعای ویژه‌ای به علت تقصیر سنگین یا تخلف عمدی ایجاد شده باشد، مسئولیتی نخواهند داشت.

ماده ۱۷- حل و فصل اختلافات

۱- دبیرخانه و دولت تلاش خواهند کرد هر اختلاف راجع به تفسیر یا اجراء این موافقتنامه را از طریق مذاکره یا هر راه مسالمت‌آمیز دیگر مورد توافق که طبق موارد پیش‌بینی شده در ماده (۸) کنوانسیون عمومی است، حل و فصل کنند.

۲- دولت روش‌های مناسب حل و فصل اختلافات ناشی از قراردادها و سایر اختلافات مربوط به حقوق خصوصی که مرکز یک طرف آن است یا اختلافاتی که یک مأمور مرکز درگیر آن

است و به دلیل سمت اداری خود از مصونیت برخوردار است ولی این مصونیت اسقاط نشده است را پیش‌بینی خواهد کرد. هرگونه اختلافات تجاری ناشی از این

موافقتنامه یا طبق آن یا به علت تخلف از آن جز در صورتی که با مذاکره مستقیم حل و فصل نشود، طبق قواعد داوری کمیسیون حقوق تجارت بین‌الملل سازمان ملل متحد به گونه‌ای که در حال حاضر معتبر می‌باشد رفع خواهد شد. رأی داوری صادره در نتیجه این داوری، به عنوان حکم قطعی اختلاف یا دعوی مزبور، برای طرف‌ها الزام‌آور خواهد بود.

ماده ۱۸- وضعیت پیوست‌های موافقتنامه

پیوست‌ها جزء لاینفک این موافقتنامه را تشکیل می‌دهد.

ماده ۱۹- لازم‌الاجرا شدن، دوره اعتبار، اصلاح و خاتمه موافقتنامه چهارچوب

۱- این موافقتنامه بین دولت و دبیرخانه امضاء خواهد شد و از تاریخ تفیذ و تصویب مراجع مربوط در جمهوری اسلامی ایران لازم‌الاجرا خواهد شد و پس از آن برای یک دوره اولیه پنج‌ساله معتبر خواهد بود. دولت، دبیرخانه را بدون تأخیر از اتمام مراحل تفیذ و تصویب این موافقتنامه توسط مراجع مربوط آگاه خواهد کرد.

۲- موافقتنامه به طور خودکار برای دوره پنج‌ساله بعدی تمدید خواهد شد مگر آن که یک یا هر دو طرف بخواهند به آن خاتمه دهند و اطلاعیه‌ای را کتبی به گونه‌ای که به موجب بند (۳) زیر تعیین شده است، به طرف دیگر ارائه نماید.

۳- هر طرف می‌تواند با ارائه اطلاعیه کتبی به طرف دیگر شش ماه قبل از تاریخ پیش‌بینی شده خاتمه اولیه، این موافقتنامه را فسخ نماید.

۴- موافقتنامه در صورت فسخ، برای دوره‌ای یک‌ساله جهت توقف منظم فعالیت‌های آن به قوت خود باقی می‌ماند. این دوره زمانی عملکرد، اصطلاحاً «دوره عبور» نامیده خواهد شد و از تاریخ خاتمه اولیه، شرایط موافقتنامه بر آن حاکم خواهد بود مگر این که طرف‌ها به گونه‌ای دیگر توافق نمایند. از مرکز خواسته خواهد شد تا گزارش کاملی در مورد فعالیت‌های مالی و غیره مرکز را به طرف‌ها ارائه کند در صورتی که در پایان دوره عبور، مبلغی از وجوه ارائه شده به وسیله دولت نزد مرکز باقی مانده باشد، وجوه مزبور برای تسویه حساب خاتمه قرارداد کارمندان و در صورتی

که موارد مزبور قبلاً انجام شده باشد برای مقاصد دیگری که طرف‌ها ممکن است به صورت کتبی توافق کنند هزینه خواهد شد.

۵- با رعایت بند(۶) زیر، هیچ تغییر یا اصلاحی در این موافقتنامه از جمله پیوست‌های آن مگر با توافق قبلی مکتوب میان طرف‌ها اعمال نخواهد شد.

۶- پیوست شماره (۳) می‌تواند از طریق اطلاعیه مکتوب مدیر مرکز به دبیرخانه به

روز

درآید. این اطلاعیه منضم به تصویر تقاضای مکتوب طرف مربوط خواهد بود که توسط مرکز ابلاغ خواهد شد.

۷- مرکز، این موافقتنامه یا هر بخشی از آن یا هر گونه حقوق، دعاوی یا تعهدات مرکز به موجب این موافقتنامه را جز با موافقت مکتوب قبلی دبیرخانه تفویض یا منتقل نمی‌کند، گرو نمی‌گذارد، به پیمانکار فرعی واگذار نمی‌کند یا به‌گونه دیگر واگذار نمی‌نماید.

برای گواهی مراتب بالا، امضاءکنندگان زیر که به طور مقتضی مجاز می‌باشند این، موافقتنامه را امضاء کرده‌اند.

این موافقتنامه در تهران در تاریخ ۱۳۸۴/۵/۵ هجری شمسی برابر با ۲۷ ژوئیه ۲۰۰۵ میلادی در دو نسخه به زبان انگلیسی تنظیم شده و هر دو متن به طور برابر معتبر هستند.

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران از طرف دبیرخانه کنوانسیون بازل

پیوست شماره ۱

وظایف اساسی مراکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل

نقش مراکز، کمک به کشورهای در حال توسعه و کشورهای دارای اقتصاد در حال گذر در منطقه خودشان، از طریق ظرفیت‌سازی برای مدیریت صحیح زیست‌محیطی برای نیل به انجام کامل اهداف کنوانسیون می‌باشد.

توصیف وظایف اساسی مراکز به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- آموزش
- ۲- انتقال فناوری
- ۳- اطلاع‌رسانی
- ۴- مشاوره
- ۵- ارتقاء سطح آگاهی.

توضیح وظایف اساسی مراکز به شرح زیر می‌باشد:

- الف- توسعه و انجام برنامه‌های آموزشی، کارگاه‌های آموزشی، هم‌اندیشی‌ها و پروژه‌های مرتبط در زمینه مدیریت صحیح زیست‌محیطی مواد زائد خطرناک، انتقال فناوری مناسب زیست‌محیطی و کاهش تولید پسماند خطرناک با تأکید خاص بر آموزش مربیان و تشویق تصویب و اجراء کنوانسیون بازل و اسناد آن.
- ب- شناسایی، توسعه و تقویت راه‌کارهایی برای انتقال فناوری در زمینه مدیریت صحیح زیست‌محیطی مواد زائد خطرناک یا کاهش این مواد در منطقه.
- پ- گردآوری، ارزیابی و انتشار اطلاعات در زمینه مواد زائد خطرناک و سایر پسماندها بین کشورهای عضو منطقه و دبیرخانه.
- ت- جمع‌آوری اطلاعات درباره فناوری‌های جدید یا ثابت شده مناسب زیست‌محیطی و دانش مرتبط با مدیریت صحیح زیست‌محیطی و کاهش تولید پسماندهای خطرناک و سایر پسماندها و انتشار این اطلاعات بین کشورهای عضو منطقه بنا به تقاضای آنها.
- ث- برقراری و حفظ تبادل منظم اطلاعات مربوط به مقررات کنوانسیون بازل و ایجاد شبکه در سطوح ملی و منطقه‌ای.
- ج- تشکیل جلسات، محافل علمی و مأموریت‌های میدانی که برای انجام این اهداف در منطقه مفید می‌باشند.

چ- ارائه کمک و توصیه به اعضاء و کشورهای غیرعضو منطقه بنا به تقاضای آنها درخصوص مسائل مربوط به مدیریت صحیح زیست محیطی یا کاهش پسماندهای خطرناک، اجراء مقررات کنوانسیون بازل و سایر مسائل مرتبط.

ح- ارتقاء سطح آگاهی عمومی.

خ- تشویق بهترین راه کارها، رویه ها و روش شناسی ها برای مدیریت صحیح زیست محیطی و کاهش تولید پسماندهای خطرناک و سایر پسماندها به عنوان مثال از طریق مطالعه موردی و پروژه های آزمایشی.

د- همکاری با سازمان ملل متحد و نهادهای آن به ویژه برنامه زیست محیطی سازمان ملل متحد و آژانس های تخصصی و سایر سازمان های بین دولتی مربوط، صنایع و سازمان های غیردولتی و در صورت اقتضاء سایر مؤسسات به منظور هماهنگ کردن فعالیت ها و توسعه و اجراء پروژه های مشترک مربوط، به مفاد کنوانسیون بازل و توسعه هم افزایی ها در صورت اقتضاء با سایر موافقتنامه های چندجانبه زیست محیطی.

ذ- توسعه راهبرد پایایی مالی خود در راهبرد کلی مالی مصوب طرف ها.

ر- همکاری در بسیج منابع انسانی، مالی و مادی به منظور برآورد کردن نیازهای فوری عضو (اعضاء) منطقه در مواجهه با حوادث یا سوانحی که از طریق منابع عضو (اعضاء) مربوط قابل رفع نمی باشد.

ز- انجام هرگونه وظیفه دیگری که به موجب تصمیمات مربوط کنفرانس اعضاء کنوانسیون بازل یا اعضاء منطقه طبق تصمیمات مزبور به آن محول شده است.

پیوست شماره ۲

کمک های دولت جمهوری اسلامی ایران

دولت کمک‌هایی را به ارزش ۵۰۰/۰۰۰ دلار امریکا به صورت نقدی و غیرنقدی برای فعالیت مرکز برای پنج سال اول از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این موافقتنامه ارائه خواهد کرد که شامل موارد زیر خواهد بود:

الف- کارکنان مدیر مرکز- تمام وقت منشی مدیر- تمام وقت

ب- ساختمان و خدمات

فضای اداری: دارای اسباب و اثاثیه به مساحت ۶۱/۵ مترمربع

وسایل اداری: کامپیوترهایی به همراه دستگاه‌های تصویربرداری، چاپگر و غیره.

وسایل ارتباط راه دور و خدماتی: تلفن‌ها، تلکس.

وسایل سمعی بصری: پروژکتور با صفحه نمایش کریستال مایع، اورهد و غیره حفظ

و نگهداری فضای اداری و وسایل آن.

دولت تعهد می‌کند مقدمات تهیه اتاق‌های جلسات و سایر فضاها و تجهیزات اداری

را در صورتی که برای فعالیت‌های مرکز ضروری باشد نیز فراهم آورد.

پیوست شماره ۳

کشورهایی که مرکز به آنها ارائه خدمت می‌کند

۱- جمهوری مردمی بنگلادش

۲- جمهوری اسلامی ایران

۳- جمهوری مالدیو

۴- پادشاهی نپال

۵- جمهوری اسلامی پاکستان

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و نوزده ماده

و سه پیوست در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ سی‌ام مردادماه

یکهزار و سیصد و هشتادوشش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۶/۶/۱۲ به

تأیید شورای نگهبان رسید.

بخش چهارم

مصوبات هیأت وزیران در مورد

اجرای معاهدات بین‌المللی

بخش چهارم: مصوبات هیأت وزیران در مورد اجرای معاهدات بین‌المللی

۱- اجازه امضای موقت کنوانسیون آمینی مواد شیمیایی در محیط زیست به وزارت امور خارجه و سازمان حفاظت محیط زیست.

- ۲- اجازه امضای موقت کنوانسیون حفاظت از محیط زیست دریای خزر به سازمان حفاظت محیط زیست
- ۳- تعیین وزارت جهاد کشاورزی در مسائل دامی و گیاهی و سازمان حفاظت محیط زیست در مسائل انسانی به عنوان مرجع ملی کنوانسیون - روتردام (PIC)
- ۴- اجازه امضای موقت قرارداد تأسیس مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل در ایران با دبیرخانه کنوانسیون بازل در ژنو- به سازمان حفاظت محیط زیست
- ۵- تعیین سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان مرجع ملی کنوانسیون تغییر آب و هوا و تشکیل شورای هماهنگی کنوانسیون تغییر آب و هوا
- ۶- اختیارات سازمان حفاظت محیط زیست در پیگیری تأسیس مرکز منطقه‌ای رامسر
- ۷- تعیین سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان مرجع ملی کنوانسیون تغییر آب و هوا تشکیل شورای هماهنگی
- ۸- اجازه امضای موقت موافقتنامه دریافت وام بلندمدت برای ایجاد شبکه آزمایشگاه‌ها بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت امپراتوری ژاپن به سازمان حفاظت محیط زیست.
- ۹- اجازه امضای موقت پروتکل ایمنی زیستی کار تاهینا در کنوانسیون تنوع زیستی در چهارچوب متن پیوست به سازمان حفاظت محیط زیست.
- ۱۰- تعیین مرجع ملی پروتکل ایمنی زیستی

۱- اجازه امضای موقت کنوانسیون ایمنی مواد شیمیایی در محیط زیست به وزارت امور خارجه و سازمان حفاظت محیط زیست

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۰۶/۱۱ بنا به پیشنهاد شماره ۲۳۰۱ مورخ ۱۳۷۷/۰۶/۱۱ سازمان حفاظت محیط زیست و در اجرای ماده (۲) آیین نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافقات بین المللی - مصوب - ۱۳۷۱ تصویب نمود:

وزارت امور خارجه و سازمان حفاظت محیط زیست مجازند نسبت به امضای موقت «کنوانسیون ایمنی مواد شیمیایی در محیط زیست» اقدام کرده، مراحل قانونی را تا تصویب نهایی پیگیری نماید.

۲- اجازه امضای موقت کنوانسیون حفاظت از محیط زیست دریای خزر به سازمان حفاظت محیط زیست

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۰۴/۱۵ بنا به پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست موضوع نامه شماره ۴۹۵۸۷-۱ مورخ

۱۳۸۱/۱۱/۲۰ و در اجرای ماده (۲) آیین‌نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافقات بین‌المللی - مصوب ۱۳۷۱ تصویب نمود.

سازمان حفاظت محیط زیست مجاز است نسبت به امضای موقت کنوانسیون حفاظت از محیط زیست دریای خزر پس از تعیین زمان مناسب توسط وزارت امور خارجه در چارچوب متن پیوست (۱) اقدام و مراحل قانونی را تا تصویب نهایی پیگیری نماید.

۳- تعیین وزارت جهاد کشاورزی در مسائل دامی و گیاهی و سازمان حفاظت محیط زیست در مسائل انسانی به عنوان مرجع ملی کنوانسیون - روتردام (PIC)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۰۷/۲۶ بنا به پیشنهاد شماره ۱۴۳۴۱-۱ مورخ ۱۳۸۲/۴/۸ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد بند (۱) ماده (۴) کنوانسیون روتردام در مورد آیین اعلام رضایت قبلی برای برخی مواد شیمیایی و سموم دفع آفات خطرناک در تجارت بین‌المللی، موضوع قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون یاد شده - مصوب ۱۳۸۲ - تصویب نمود:

وزارت جهاد کشاورزی در مسائل دامی و گیاهی و سازمان حفاظت محیط زیست در مسائل انسانی به عنوان مرجع ملی کنوانسیون روتردام (PIC) تعیین می‌شوند.

۴- اجازه امضای موقت قرارداد تأسیس مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل در ایران با دبیرخانه کنوانسیون بازل در ژنو - به سازمان حفاظت محیط زیست

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۵/۹ بنا به پیشنهاد شماره ۱۳۹۳۷-۱ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۵ سازمان حفاظت محیط زیست و در اجرای ماده (۲) آیین‌نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافق‌های بین‌المللی - مصوب ۱۳۷۱ - تصویب نمود:

سازمان حفاظت محیط زیست مجاز است نسبت به امضای موقت قرارداد تأسیس مرکز منطقه‌ای کنوانسیون بازل در ایران با دبیرخانه کنوانسیون بازل در ژنو در چارچوب متن پیوست (۱) اقدام و مراحل قانونی را تا تصویب نهایی پیگیری نماید.

۵- تعیین سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان مرجع ملی کنوانسیون تغییر آب و هوا و تشکیل شورای هماهنگی کنوانسیون تغییر آب و هوا

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۱ بنا به پیشنهاد شماره ۳۳۸۱۲-۱ مورخ ۱۳۸۳/۷/۲۹ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد اصل یکصدوسی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تصویب نمود:

- ۱- سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان مرجع ملی کنوانسیون تغییر آب و هوا تعیین می شود و دبیرخانه آن نیز در سازمان یاد شده استقرار خواهد یافت.
- ۲- شورای هماهنگی کنوانسیون تغییر آب و هوا با مسئولیت سازمان حفاظت محیط زیست و عضویت وزارتخانه های نفت، نیرو، صنایع و معادن، جهاد کشاورزی، امور خارجه، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و سازمان هواشناسی و حسب مورد سایر دستگاه های اجرایی ذیربط تشکیل می شود.

۶- اختیارات سازمان حفاظت محیط زیست در پیگیری تأسیس مرکز منطقه ای

رامسر

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۸ بنا به پیشنهاد شماره ۱-۵۹۶۶۸ مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۵ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد اصل یکصدوسی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

سازمان حفاظت محیط زیست مجاز است از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران همکاری‌های لازم را برای تأسیس مرکز منطقه‌ای آموزش و پژوهشی تالاب‌ها در غرب و مرکز آسیا در جمهوری اسلامی ایران وابسته به کنوانسیون رامسر به عمل آورد.

۷- تعیین سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان مرجع ملی کنوانسیون تغییر آب و هوا و تشکیل شورای هماهنگی کنوانسیون

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۱ بنا به پیشنهاد شماره ۱-۳۳۸۱۲ مورخ ۱۳۸۳/۷/۲۹ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد اصل یکصدوسی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تصویب نمود:

۱- سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان مرجع ملی کنوانسیون تغییر آب و هوا تعیین می‌شود و دبیرخانه آن نیز در سازمان یاد شده استقرار خواهد یافت.

۲- شورای هماهنگی کنوانسیون تغییر آب و هوا با مسئولیت سازمان حفاظت محیط زیست و عضویت وزارتخانه‌های نفت، نیرو، صنایع و معادن، جهاد کشاورزی، امور

خارجه، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و سازمان هواشناسی و حسب مورد سایر دستگاه‌های اجرایی ذیربط تشکیل می‌شود.

۸- اجازه امضای موقت موافقتنامه دریافت وام بلندمدت برای ایجاد شبکه آزمایشگاه‌ها بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت امپراتوری ژاپن به سازمان حفاظت محیط زیست

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۳۰ بنا به پیشنهاد شماره ۴۹۳۷۶ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ سازمان حفاظت محیط زیست و در اجرای ماده (۲) آیین‌نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافقات بین‌المللی - مصوب ۱۳۷۱ تصویب نمود:

سازمان حفاظت محیط زیست مجاز است با هماهنگی وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و امور خارجه و بعد از تفویض اختیار موضوع بند (۱۲) ماده (۵) اساسنامه سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران - مصوب ۱۳۵۴ - و با رعایت قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران نسبت به امضای موقت موافقتنامه دریافت وام بلندمدت یعنی برای ایجاد شبکه آزمایشگاه‌ها به منظور ارتقای ظرفیت پایش و مطالعات زیست‌محیطی در کشور بین

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت امپراتوری ژاپن اقدام و مراحل قانونی را تا تصویب نهایی پیگیری نماید.

۹- اجازه امضای موقت پروتکل ایمنی زیستی کار تاهینا در کنوانسیون تنوع زیستی در چهارچوب متن پیوست به سازمان حفاظت محیط زیست

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷ بنا به پیشنهاد شماره ۵۲۱۴۷-۵۲ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۳ سازمان حفاظت محیط زیست و در اجرای ماده (۲) آیین‌نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافقی‌های بین‌المللی - مصوب ۱۳۷۱- تصویب نمود:

سازمان حفاظت محیط زیست مجاز است نسبت به امضای موقت پروتکل ایمنی زیستی کار تاهینا در کنوانسیون تنوع زیستی در چارچوب متن پیوست () اقدام و مراحل قانونی را تا تصویب پیگیری نماید.

۱۰- تعیین مرجع ملی پروتکل ایمنی زیستی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۸ بنا به پیشنهاد شماره ۱۳۸۴/۴/۲۶ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۸ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد ماده (۱۹) پروتکل ایمنی زیستی کنوانسیون تنوع زیستی، موضوع قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ایمنی زیستی - مصوب ۱۳۸۲ - تصویب نمود:

- ۱- در بند (۱) تصویب نامه شماره ۳۱۶۹۷/ت/۲۴۹۴۰ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۶، عبارت «وزیر جهاد کشاورزی» به عبارت «رییس سازمان حفاظت محیط زیست» تغییر می یابد.
- ۲- در بند (۳) تصویب نامه یاد شده عبارت «وزارت جهاد کشاورزی» به عبارت «سازمان حفاظت محیط زیست» تغییر می یابد.

بخش پنجم

اسناد حقوقی غیر معاهده ای

بخش پنجم: اسناد حقوقی غیرمعاهده‌ای

۱- بیانیه کنفرانس سازمان ملل درباره انسان و محیط زیست

۲- بیانیه محیط زیست و توسعه

۳- دستورکار ۲۱

۴- اصول حفاظت از جنگل‌ها

۵- بیانیه اجلاس جهانی توسعه پایدار ژوهانسبورگ

۱- بیانیه کنفرانس سازمان ملل درباره محیط‌زیست و انسان

استکهلم - ۱۹۷۲ (۱۳۵۱ هـ.ش)

اعلام می‌دارد که:

الف- پیشگفتار:

۱- انسان مخلوق و شکل‌دهنده محیط‌زیست خود است. محیطی که به وی بقای فیزیکی، فرصت رشد معنوی (اخلاقی، اجتماعی و روحی) عطا می‌کند. در تکامل طولانی و آکنده از رنج نژاد بشر در این سیاره خاکی، مرحله‌ای فرا رسیده است که در آن انسان قدرت تغییر شکل محیط‌زیست خود را از طریق سرعت زیاد علوم و تکنولوژی، به طریقی بی‌شمار و به مقیاسی غیرقابل پیش‌بینی به دست آورده است. هر دو جنبه محیط‌زیست انسان، طبیعی و مصنوعی، برای رفاه بشر و بهره‌وری او از حقوق پایه بشری، حتی حق به زندگی ضروری است.

۲- حمایت از محیط‌زیست انسان و بهبود آن موضوع مهمی است که بر رفاه افراد و توسعه اقتصادی در سراسر جهان اثر می‌گذارد. این آرزوی مبرم همه افراد سراسر دنیا و وظیفه همه دولت‌ها است.

۳- انسان باید دائماً تجربه اندوزی کرده به اکتشاف، اختراع و پیشرفت ادامه دهد در عصر ما قدرت انسان برای دگرگون‌سازی اطرافش، اگر عاقلانه به کار رود، می‌تواند برای همه مردم منافع توسعه و فرصت بهبود زندگی را به ارمغان آورد و اگر به اشتباه و یا با بی‌توجهی به کار گرفته شود همان قدرت می‌تواند صدمات بی‌شماری به افراد بشر و محیط‌زیست انسانی وارد سازد. ما در اطراف خود در بسیاری از مناطق زمین، نشانه‌های روزافزونی از صدمات حاصله از انسان را مشاهده می‌کنیم، سطوح خطرناک آلودگی در آب، هوا، خاک و موجودات زنده با اختلالات

شدید و نامطلوب در تعادل بوم شناختی زیست کره، تخریب و تهی سازی منابع غیرقابل تجدید، کمبودهای شدید مضر برای سلامتی جسمانی، روحی و اجتماعی انسان، در محیط زیست مصنوع بشر به ویژه در محیط کار و زندگی وی مشاهده می کنیم.

۴- بسیاری از مسائل محیط زیست، در کشورهای در حال رشد از کمی توسعه ناشی می شود میلیون ها تن از افراد بشر به زندگی در سطوحی پایین تر از آنچه که شایسته زندگی یک انسان است و محرومیت از غذای کافی و لباس، مسکن، آموزش، سلامتی و بهداشت، ادامه می دهند. بنابراین کشورهای در حال رشد باید با در نظر گرفتن اولویت های خود و نیاز به محافظت و بهبود محیط زیست، تلاش های خود را به طرف توسعه معطوف سازند. کشورهای صنعتی نیز باید به همان دلیل کوشش کنند که فاصله بین خود و کشورهای در حال توسعه را تقلیل دهند. در کشورها مسائل محیط زیست معمولاً به صنعتی کردن و توسعه تکنولوژی مربوط می شود.

۵- رشد طبیعی جمعیت دائماً مشکلاتی برای محیط زیست به وجود می آورد و برای مقابله با این مشکلات باید در زمان مناسب سیاست ها و اقدامات بسنده ای در پیش گرفته شود. آدمیان از هر چیزی در دنیا با ارزش تر هستند. این افراد بشر هستند که چرخ های پیشرفت اجتماع را به حرکت در آورده ثروت اجتماعی تولید می کنند، علوم و تکنولوژی را توسعه می دهند و با سخت کوشی خود محیط زیست انسانی را دائماً تغییر می دهند، و همراه با پیشرفت اجتماع و ترقی تولید، علوم و تکنولوژی، قدرت انسان برای بهبود سازی محیط زیست روز به روز افزایش می یابد.

۶- نقطه ای در تاریخ فرا رسیده است که باید فعالیت های خود را در سراسر جهان با دقت موشکافانه تری از نظر پی آمدهای محیط زیستی آنان شکل دهیم. ما می توانیم در اثر جهل و بی مبالاتی خسارات عمده و غیرقابل ترمیمی به محیط زیست زمین که زندگی و رفاه مان به آن وابسته است وارد سازیم و بالعکس می توانیم با استفاده از دانشی بیشتر و انجام اعمالی عاقلانه تر در محیطی که با احتیاجات و امیدهای بشری

انطباق دارد زندگی بهتری برای خود و اعقابمان فراهم آوریم. چشم‌اندازهای وسیعی برای بهبود کیفیت محیط‌زیست و ایجاد یک زندگی خوب وجود دارد. آنچه که مورد نیاز است، آرامش فکری و اشتیاق به فعالیت شدید ولی نظام یافته است. برای رسیدن به آزادی در دنیای طبیعت، انسان باید دانش را به کمک طبیعت برای ساخت محیط‌زیست بهتر به کار ببرد. دفاع از محیط‌زیست انسان و بهبود آن برای نسل‌های ساخت محیط‌زیست بهتر به کار ببرد. دفاع از محیط‌زیست انسان و بهبود آن برای نسل‌های حال و آینده هدفی ضروری برای نوع بشر شده است هدفی که باید با همراهی و هماهنگی اهداف تأیید شده بنیادی صلح و توسعه جهانی اقتصاد و اجتماع دنبال گردد.

۷- دستیابی به این هدف زیست‌محیطی نیاز به پذیرش مسئولیت توسط تمام شهروندان و اجتماعات، سرمایه‌گذاران و مؤسسات در هر سطحی و شرکت مساوی آنان در تلاش‌های عمومی خواهد داشت. افراد در همه مسیرهای زندگی و مؤسسات در زمینه‌های گوناگون، به یاری ارزش‌ها و نتایج اعمال خود محیط‌زیست آینده جهان را خواهند ساخت. دولت‌های ملی و محلی بیشترین قسمت بار سنگین اقدامات و سیاست‌های زیست‌محیطی گسترده را در محدوده قلمرو خود بدوش خواهند کشید.

همکاری‌های بین‌المللی در گردآوری منابع برای حمایت از کشورهای در حال توسعه برای انجام مسئولیت‌های زیست‌محیطی در این زمینه نیز مورد نیاز خواهد بود. از آنجایی که گروه فزاینده‌ای از مسائل زیست‌محیطی از نظر ابعاد، جهانی یا منطقه‌ای هستند و یا بر محدوده مشترک بین‌المللی تأثیر می‌گذارند، لذا به همکاری گسترده ملت‌ها و اقدامات مؤسسات بین‌المللی که علائق مشترکی دارند نیاز خواهد بود. کنفرانس از دولت‌ها و ملت‌ها برای تلاشی عمومی در جهت حفاظت محیط‌زیست بشری و بهبود آن برای استفاده همه ابناء و اعقاب آنها، دعوت می‌کند.

ب- اصول بیانیه - تعهد مشترکی را بیان می‌کند، مبنی بر این که :

اصل اول- انسان حقوق بنیادی نیست به آزادی، مساوات و شرایط مناسب و زندگی در محیطی که به او اجازه زندگی باوقار و سعادت‌مندانه را می‌دهد، دارد و مسئولیت حفظ و بهبود محیط‌زیست برای نسل حاضر و نسل‌های آینده را به‌عهده دارد. از این جهت سیاست‌های مشوق یا تداوم‌دهنده آپارتارید، جدایی‌طلبی نژادی، تبعیض، استعمار و دیگر اشکال ظلم و تسلط خارجی محکوم می‌شوند و باید نابود گردند.

اصل دوم- منابع طبیعی زمین شامل هوا، آب و خاک، گل‌ها و گیاهان و مخصوصاً نمونه‌های مشخص اکوسیستم‌های طبیعی باید برای استفاده نسل‌های کنونی و آینده با برنامه‌ریزی دقیق و مدیریت مناسب، محافظت شوند.

اصل سوم- ظرفیت زمین برای تولید منابع قابل تجدید حیاتی باید حفظ شده و هرچا لازم باشد بازسازی شود یا بهبود یابد.

اصل چهارم- بشر برای حفاظت و مدیریت عاقلانه میراث حیات‌وحش که زیستگاه آن هم اکنون در اثر عوامل گوناگون به مقدار زیادی نابود شده است مسئولیتی خاص به‌عهده دارد بنابراین حفاظت طبیعت همراه با زندگی وحش باید در برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی از اهمیت برخوردار شود.

اصل پنجم- از منابع غیرقابل تجدید زمین بایستی به صورتی استفاده شود که از خطر ته

کشیدن آنها جلوگیری به عمل آید. سهم بودن همه افراد بشر در منافع چنین استفاده‌ای باید ضمانت شود.

اصل ششم- تخلیه مواد سمی و یا مواد دیگر و گرما به میزان و یا تراکمی که از ظرفیت مجاز محیط‌زیست بالاتر رود باید متوقف شود تا اطمینان حاصل شود که صدمه غیرقابل بازگشتی به اکوسیستم وارد نمی‌شود. از مبارزه بر حق مردم همه کشورها بر ضد آلودگی باید حمایت شود.

اصل هفتم- دولت‌ها، برای جلوگیری از آلودگی دریاها با موادی که ممکن است برای سلامتی انسان خطرناک باشد و به منابع و موجودات زنده دریایی صدمه بزند و یا

امکانات آن را از بین ببرد و یا در دیگر استفاده‌های قانونی آن مداخله نماید، اقدامات لازم را به عمل خواهند آورد.

اصل هشتم- توسعه اقتصادی و اجتماعی برای تضمین زندگی و محیط کار مطلوب برای انسان و برای ایجاد شرایطی که جهت بهبود کیفیت زندگی ضروری هستند، لازم است.

اصل نهم- مشکلات زیست‌محیطی که از وضعیت کمی رشد و بلایای طبیعی ناشی شده مشکلات بزرگی ایجاد می‌کند. این مشکلات را می‌توان با سرعت بخشیدن به توسعه از طریق انتقال مقادیر قابل توجهی از کمک‌های مالی و فنی به عنوان ضمیمه‌ای برای تلاش‌های داخلی و خارجی کشورهای روبه‌رشد و هرگونه کمک مشابه در زمان مناسب، درمان نمود.

اصل دهم- برای کشورهای در حال توسعه ثبات قیمت‌ها و درآمد کافی برای برآوردن احتیاجات اولیه از ضروریات مدیریت محیط‌زیست هستند، چون عوامل اقتصادی و فرآیندهای بوم‌شناختی هر دو باید به حساب آیند.

اصل یازدهم- سیاست‌های زیست‌محیطی همه کشورها باید در جهت بهبود باشد نه این‌که به صورتی معکوس بر توسعه بالقوه کنونی و آینده کشورهای در حال توسعه اثر بگذارد و یا موانعی بر سر راه دستیابی به شرایط زندگی بهتر برای همه افراد بشر قرار دهد.

دول و مؤسسات بین‌المللی باید اقدامات صحیحی، با دیدی برای رسیدن به موافقت درباره روبه‌رو شدن با عواقب اقتصادی احتمالی ملی و بین‌المللی در اثر به کار بردن اقدامات زیست‌محیطی انجام دهد.

اصل دوازدهم- برای حفاظت و بهبود محیط‌زیست، با توجه به موقعیت و نیازهای خاص کشورهای در حال توسعه و با توجه به هرگونه هزینه‌ای که احتمال دارد در اثر اقدامات محافظتی محیط‌زیست به طرح‌های توسعه آنان وارد شود و با توجه به کمک‌های بیشتر فنی و مالی بین‌المللی که ممکن است این کشورها برای این منظور

لازم داشته باشند و بنا به درخواست آنها باید در اختیارشان قرار گیرد، منابع لازم باید تأمین شوند.

اصل سیزدهم- برای دستیابی به مدیریت منطقی تر منابع و بهبود محیط زیست از این طریق، دولت باید روشی متمرکز و هماهنگ برای برنامه توسعه خود انتخاب کند تا بتواند توسعه قابل انطباقی با نیازهای محافظت و بهبود محیط زیست انسان را به نفع مردم کشور خود تضمین کند.

اصل چهاردهم- برنامه ریزی منطقی، راه حلی ضروری برای حل هرگونه تعارض بین نیازهای توسعه و نیازهای حفاظت و بهبود محیط زیست است.

اصل پانزدهم- در زمینه اسکان انسانی و شهرنشینی، برنامه ریزی باید با جهت گیری به سوی احتراز از اثرات معکوس بر محیط زیست و کسب حداکثر منافع اجتماعی و محیط زیستی برای همه به کار رود. در این میان، طرح هایی که برای تسلط استعماری و نژادی تنظیم شده اند باید کنار گذاشته شوند.

اصل شانزدهم- سیاست های مربوط به جمعیت که نسبت به حقوق اساسی بشر بی طرف هستند و دول مربوطه آنها را تأیید کرده اند، باید در مناطقی که نرخ رشد جمعیت و یا تراکم زیاده از حد آن ممکن است اثرات معکوسی بر محیط زیست یا بر توسعه داشته باشد (و یا در مناطقی که تراکم جمعیت کم است و ممکن است کمی جمعیت از توسعه و بهبود محیط زیست انسانی جلوگیری کند) به کار گرفته شوند.

اصل هفدهم- مؤسسات مناسب ملی باید با دید بهبودی کیفیت محیط زیست، کار برنامه ریزی مدیریت و یا کنترل منابع محیط زیستی کشور را به عهده گیرند.

اصل هجدهم- علوم و تکنولوژی به عنوان بخشی از سهم خود در کمک به توسعه اقتصادی و اجتماعی باید برای تشخیص، اجتناب و کنترل خطرات زیست محیطی و حل مسائل زیست محیطی، به نفع عموم جامعه بشریت مورد استفاده قرار گیرند.

اصل نوزدهم- آموزش درباره موضوعات زیست محیطی برای نسل جوان و بزرگسالان با بذل توجه لازم نیست به افراد مستضعف، برای وسیع تر کردن شالوده

عقیده‌ای روشن‌بینانه و رفتاری مسئولانه، از طرف انسان‌ها، مؤسسات و اجتماعات درباره محافظت و بهبود محیط‌زیست در بعد کامل انسانی آن ضروری است. همچنین لازم است که وسایل ارتباط جمعی از کمک به تخریب محیط‌زیست اجتناب نمایند بلکه بالعکس اطلاعاتی آموزشی درباره نیاز به حمایت و بهبود محیط‌زیست برای توانایی دادن به انسان برای توسعه در هر زمینه، ارائه دهند.

اصل بیستم- پژوهش و توسعه علمی در چارچوب مسائل زیست محیطی ملی و بین‌الدولی باید در همه کشورها، به خصوص در کشورهای در حال رشد تشویق شود. در این رابطه باید از جریان آزادانه اطلاعات روز آمد علمی و انتقال تجارب، حمایت و یاری شود تا حل مسائل زیست‌محیطی آسان‌تر شود. تکنولوژی‌های محیط‌زیستی باید با شرایطی که انتشار وسیع آنها را

بدون گذاشتن بار سنگینی بر دوش کشورهای در حال توسعه تشویق کند، در اختیار این کشورها قرار گیرد.

اصل بیست‌ویکم- دولت‌ها، بر طبق منشور سازمان ملل و اصول قوانین بین‌المللی دارای حقوق حاکمیت از نظر استخراج منابع خود، مطابق سیاست‌های زیست‌محیطی خود می‌باشند و مسئولیت تضمین یا کنترل فعالیت‌های داخل قلمرو خود را به نحوی که صدمه‌ای به محیط‌زیست کشورها، یا مناطق ماوراء قلمرو آنها وارد نکند، به عهده دارند.

اصل بیست‌ودوم- دولت‌ها باید در توسعه بیشتر قوانین بین‌المللی، درباره مسئولیت و یا جبران خسارات قربانیان آلودگی و دیگر صدمات محیط‌زیستی، منتج از فعالیت داخل محدوده قانونی و یا مناطق تحت کنترل خود در نواحی ماوراء قلمروشان همکاری کنند.

اصل بیست‌وسوم- بدون داشتن تعصب نسبت به معیارهایی که ممکن است درباره آنها در جامعه بین‌المللی توافق به عمل آید، و یا استانداردهایی که باید به صورت ملی درباره آنها تصمیم‌گیری شود، در تمام موارد ضروری خواهد بود که سیستم‌های ارزشی

حاکم بر هر کشور، و میزان امکان استفاده از استانداردهایی را که برای اغلب کشورهای پیشرفته قابل قبول بوده ولی ممکن است برای کشورهای در حال توسعه ناصحیح باشد و یا اجباراً هزینه‌ای اجتماعی در برداشته باشد، در نظر گرفت.

اصل بیست و چهارم- تمام کشورها، کوچک و بزرگ باید به موضوعات بین‌المللی حفاظت و بهبود محیط‌زیست، با روح همکاری و بر پایه مساوات رسیدگی کنند. همکاری از طریق قراردادهای دوجانبه یا چندجانبه، یا طرق مقتضی دیگر، برای کنترل، جلوگیری، کاهش و یا از بین بردن مؤثر اثرات معکوس زیست‌محیطی ناشی از فعالیت‌های انجام شده در همه زمینه‌ها با صرف توجه کافی نسبت به حقوق حاکمیت و علائق همه کشورها ضروری است.

اصل بیست و پنجم- دولت‌ها تضمین خواهند کرد که سازمان‌های بین‌المللی نقش پویا و هماهنگی را برای حفاظت و بهبود محیط‌زیست بازی کنند.

اصل بیست و ششم- انسان و محیط‌زیست او باید از اثرات تسلیحات هسته‌ای و تمام وسایل تخریب عمومی دیگر مصون بماند. دولت‌ها باید برای رسیدن به توافق سریع، از طریق ارگان‌های مناسب بین‌المللی، درباره حذف و نابودی کامل چنین سلاح‌هایی بکوشند.

پیشگفتار:

کنفرانس سازمان ملل متحد درباره محیط‌زیست و توسعه از سوم تا چهاردهم ژوئن ۱۹۹۲ در ریودوژانیرو برگزار شد. این کنفرانس، بیانیه رسمی اولین کنفرانس بین‌المللی سازمان ملل متحد در زمینه محیط‌زیست را که در ۱۶ ژوئن ۱۹۹۲ در استکهلم تأیید، تصویب و صادر شده بود، مبنای کار خود قرار داد. تلاش شد که مسیر حرکت این کنفرانس به همان شکل قبلی باشد، با این هدف که طرح جدیدی براساس همکاری‌های عادلانه ملل در سطح جهان ایجاد و زمینه‌های تفاهم بین کشورها و جوامع بشری و منطقه‌ای فراهم و براساس اصول تفاهم شده اقدام گردد. این طرح که براساس تفاهم و توافقات بین‌المللی خواهد بود، با احترام به منافع همگان و حفاظت از محیط‌زیست جهانی و سیستم‌های توسعه به صورت یک واحد، و با پذیرش وحدت و یکپارچگی و تأثیرات متقابل طبیعت کره زمین - وطن ما - اعلام می‌دارد:

اصل اول - انسان‌ها موضوع اصلی هرگونه توسعه هستند. برخورداری از سلامت و توانایی‌های جسمی و روحی جزو حقوق انسان‌ها در انطباق با طبیعت است.

اصل دوم - به منظور حفظ و حراست از محیط‌زیست، کشورها مجازند آن‌گونه درآمدهایی را کسب کنند و سیاست‌های توسعه‌ای را اعمال نمایند که هم با ضوابط سازمان ملل و اصول حقوقی پذیرفته شده بین‌المللی منطبق بوده و هم عادلانه و تحت کنترل باشد به طوری که موجبات ضرر و زیان کشورهای دیگر و یا مناطق خارج از مرز آنها را فراهم نسازد.

اصل سوم - حق توسعه باید مشروط بر این باشد که نیاز نسل کنونی و آینده، با

توجه به

توسعه و محیط‌زیست، به طور عادلانه مراعات شود.

اصل چهارم- به منظور دستیابی به یک توسعه مستمر، باید حفاظت از محیط‌زیست به عنوان جزء تفکیک‌ناپذیر توسعه تلقی شود و نباید آن را به طور جداگانه مورد بررسی قرار داد.

اصل پنجم- همه کشورها و تمام انسان‌ها باید با استفاده از قابلیت‌ها و امکانات در جهت توسعه مداوم تلاش کنند و وظیفه دارند در همیاری و همکاری با یکدیگر نسبت به رفع محرومیت‌ها اقدام نمایند تا از فاصله طبقاتی کاسته شود و احتیاجات بیشتر انسان‌ها بهتر رفع گردد.

اصل ششم- شرایط مخصوص احتیاجات کشورهای توسعه نیافته، به ویژه کشورهای فقیر و کشورهای که در زمینه محیط‌زیست به تنهایی قدرت مقابله با آلودگی را ندارند، ایجاب می‌کند، در رأس حمایت‌های جهانی قرار گیرند. سازمان‌ها و جنبش‌های بین‌المللی محیط‌زیست و توسعه باید منافع و نیازمندی‌های هر کشور را مدنظر قرار دهند.

اصل هفتم- کشورها باید با روحیه و بینش مشارکت جهانی با یکدیگر همکاری داشته باشند تا هیچ‌گونه زیان و آلودگی زیست‌محیطی حاصل نشود و وحدت زیست‌محیطی کره زمین مورد حمایت قرار گیرد و شرایط مطلوب حاصل شود. گرچه در مورد مشارکت‌های متفاوت جهانی در زمینه رفع آلودگی محیط‌زیست همه کشورها مسئولیت مشترک دارند، اما مسئولیت هر یک از آنها در قبال این امر متفاوت است.

اصل هشتم- برای این که توسعه مستمر و کیفیت بهتر معیشت برای همه انسان‌ها فراهم شود، باید کشورها شیوه‌های تولید و مصرف را اصلاح کنند و سیاست جمعیتی معقولی را اعمال نمایند.

اصل نهم- کشورها باید با یکدیگر همکاری کنند تا امکانات و قابلیت‌های ملی خود را در جهت توسعه مستمر تقویت نمایند. در این راستا تبادل اطلاعات بین دانشمندان و شناخت صحیح از تکنولوژی و دسترسی به دستاوردهای جدید تکنولوژی و سرعت بخشیدن به آنها مورد توجه قرار گیرد.

اصل دهم- بهترین راه بررسی مسائل محیط‌زیست آن است که این امر شامل حال همه شهروندانی شود که در یک سیستم از آن متأثر می‌شوند. سنجش نظرات و کسب اطلاعات در زمینه محیط‌زیست باید در سطح ملی شامل حال همه افراد شود که از طریق مسئولان مربوطه انجام می‌شود به‌علاوه باید اطلاعات لازم در مورد مواد خطرناک و فعالیت‌های هر منطقه جمع‌آوری شود. همچنین باید به مردم این امکان را داد که در روند تصمیمات، مشارکت کنند. دولت‌ها باید با دقت کافی، مشارکت عمومی را در جامعه ایجاد کنند تا اطلاعات مورد نیاز

جمع‌آوری شود. مشارکت و حضور صحیح و موفقیت‌آمیز عمومی و روش‌های اداری باید به ترتیبی باشد که سالم‌سازی محیط و اجرا قوانین را امکان‌پذیر سازد. اصل یازدهم- کشورها باید قوانین مؤثر برای محیط‌زیست تدوین کنند. قواعد حاکم بر محیط‌زیست هدف‌ها و تقدم‌های مدیریت باید چنان با شرایط و زمینه‌های محیط‌زیست و توسعه هماهنگ باشند که یکدیگر را قوام بخشند معیارهایی که برای پاره‌ای از کشورها در نظر گرفته شده، احتمالاً برای سایر کشورها مناسب نیست و از نظر اقتصادی و هزینه‌های اجتماعی، به خصوص برای کشورهای توسعه نیافته، غیرقابل قبول است.

اصل دوازدهم- کشورها باید با یکدیگر همکاری کنند تا یک سیستم آزاد اقتصادی حمایت شود و تکامل و رونق اقتصادی و توسعه مستمر برای همه کشورها فراهم گردد تا بدین ترتیب بتوانند مشکلات محیط‌زیست را بهتر حل کنند. برنامه‌ریزی سیاست بازرگانی در قلمرو محیط‌زیست نباید وسیله‌ای برای اعمال و اقدامات خودسرانه یا غیرعادلانه جهت استثمار دیگران باشد و یا این که محدودیت‌های ناآشکاری در زمینه تجارت بین‌الملل را باعث شود. اقدامات یک‌جانبه که مشکلات محیط‌زیست را به طور ناعادلانه به کشورهای دیگر تحمیل کند، باید متوقف شود. تدوین ضوابطی برای محیط‌زیست که از مرز کشوری تجاوز کند و یا مسائل

محیط‌زیست جهانی را تحت تأثیر قرار دهد، باید تا جایی که امکان دارد بر اساس ضوابط بین‌المللی باشد.

اصل سیزدهم - کشورها باید قوانین ملی به منظور تعقیب عادلانه عاملان آلودگی محیط‌زیست و قربانیان این آلودگی تدوین کنند. به‌علاوه، کشورها باید به سرعت و با قاطعیت جهت تنظیم یکسری قوانین بین‌المللی با تضمین جبران خسارات و پیامدهای منفی آلودگی محیط‌زیست با یکدیگر همکاری کنند و متعهد به جبران خسارات آثار خارجی فعالیت‌هایی که بر اساس موازین قانونی به عمل می‌آورند باشند.

اصل چهاردهم - کشورها باید به طور مؤثر با یکدیگر همکاری کنند و از هرگونه نقل و انتقال و جابجایی مواد آلوده‌کننده محیط‌زیست که سلامتی انسان را به خطر می‌اندازند، ممانعت به عمل آورند.

اصل پانزدهم - به منظور حفظ محیط‌زیست، کشورها باید ضوابط و معیارهای پیشگیرانه حمایتی را براساس توانایی‌های خود و به طور مبسوط مورد استفاده قرار دهند.

در جایی که امکان خطر جدی وجود دارد و یا مسائل و مشکلات ناشناخته زیان‌هایی را به بار می‌آورد، نواقص به طور کامل و علمی مورد بررسی قرار گیرد و نباید به دلیل این‌که ضوابط مبارزه با آلودگی محیط‌زیست پر هزینه است از آن چشم‌پوشی کرد.

اصل شانزدهم - مقامات هر کشور باید تلاش کنند تا هزینه‌های سالم‌سازی محیط‌زیست را با استفاده از ابزارهای اقتصادی مقدم شمارند و با توجه به این نکته که آلوده‌کننده محیط‌زیست باید در حقیقت هزینه‌های رفع آلودگی را تقبل کند، این مهم را با توجه به منافع عمومی بی‌آنکه به تجارت بین‌المللی و سرمایه‌گذاری آسیب وارد آید، به انجام رسانند.

اصل هفدهم- تجزیه و تحلیل پیامدهای زیست محیطی باید به عنوان یک تدبیر ملی برای آن دسته از فعالیت‌هایی که احتمالاً اثرات منفی زیادی بر محیط زیست می گذارند، برعهده کارشناسی از مقامات کشوری باشد.

اصل هجدهم- دولت‌ها باید کشورهای دیگر را بلافاصله از حوادث و فجایع طبیعی یا موارد اضطراری دیگر که به نظر می رسد آثار سویی بر محیط زیست این کشورها می گذارند، مطلع سازند. هر تلاشی باید براساس همکاری‌های بین‌المللی از طریق جوامع بین‌المللی انجام گیرد تا به کشورهای آسیب دیده کمک شود.

اصل نوزدهم- کشورها باید امکان به خطر افتادن کشورهای دیگر را قبلاً و به موقع اطلاع دهند. همچنین باید اطلاعات تخصصی در مورد فعالیت‌هایی که احتمالاً دارای آثار سوء و جدی هستند و از محدوده مرزها فراتر می روند را، در اختیار دیگر کشورها گذارند و با آنها در اسرع وقت و با اعتماد کامل مشورت کنند.

اصل بیستم- زنان نیز در امر محیط زیست و توسعه نقش حساس و مهمی دارند به همین خاطر، همکاری نامحدود آنها بسیار مؤثر بوده، استمرار توسعه را ممکن می سازد. اصل بیست و یکم- خلاقیت‌ها، ابتکارات و آرمان‌های جوانان در سراسر جهان باید به کار گرفته شود تا مشارکت گسترده‌تر جهانی محقق گردد و از این طریق توسعه مستمر حاصل شود و آینده‌ای بهتر برای همگان تضمین گردد.

اصل بیست و دوم- مردم یک سرزمین و سازمان‌های وابسته به آن و نیز اتحادیه‌ها و تشکیلات و سازمان‌های محلی مردمی در خصوص محیط زیست و توسعه، که براساس تجربیات و سنت‌ها و عادات هر کشور بنا شده‌اند، نقش بسیار مؤثری را ایفا می کنند.

دولت‌ها باید اندیشه، فرهنگ و خواست‌های آنها را دریابند و مورد حمایت قرار دهند و زمینه همکاری مشترک جهت تحقق توسعه مسمت را فراهم سازند.

اصل بیست و سوم- امکان بهره‌برداری از محیط زیست و منابع طبیعی برای انسان محدود است. بنابراین باید این منابع تحت نظارت و حفاظت قرار گیرد.

اصل بیست و چهارم- جنگ به طور طبیعی نابودکننده توسعه مستمر است. بنابراین، دولت‌ها باید قوانین بین‌المللی حفاظت از محیط‌زیست را به هنگام درگیری‌های مسلحانه رعایت کنند و

به آنها احترام گذارند و در صورت لزوم برای ارتقاء، توسعه، همکاری کنند.

اصل بیست و پنجم- صلح، توسعه و حفاظت از محیط‌زیست به یکدیگر وابسته‌اند و نمی‌توان آنها را از یکدیگر جدا کرد.

اصل بیست و ششم- کشورها باید همه اختلافات خود در زمینه محیط‌زیست را به طور مسالمت‌آمیز و با استفاده از امکانات مناسب و هماهنگ با منشور ملل متحد حل و فصل کنند.

اصل بیست و هفتم- کشورها و انسان‌ها با اعتماد کامل و با روحیه همکاری و مشارکت، در اجرای اصول این بیانیه و گسترش قوانین بین‌المللی برای توسعه مستمر همکاری کنند.

۳- دستور کار ۲۱

ریودوژانیرو- ۱۹۹۲

فصل ۱- مقدمه

۱-۱: بشریت در لحظه حساسی از تاریخ قرار دارد. نابرابری بین کشورهای مختلف و درون هر کشور می‌رود که جاودانه شود، فقر و گرسنگی، فقدان بهداشت و بی‌سوادی رو به وخامت است و اکوسیستم‌هایی که حیات ما به آنها متکی است پیوسته رو به زوال می‌رود. ادغام مسائل توسعه با مسائل زیست‌محیطی و توجه بیشتر به این دو موجب می‌شود نیازهای اساسی همه افراد بشر برآورده گردد و سطح زندگی آنها ترقی کند، اکوسیستم‌ها بهتر حفاظت و اداره شود و آینده‌ای بی‌خطرتر و با سعادت‌تر در انتظار جهانیان باشد. هیچ کشوری نمی‌تواند به تنهایی به این مهم دست یابد، اما همراه با هم و در مشارکتی جهانی برای توسعه پایدار می‌توان به این مهم دست پیدا کرد.

۲-۱: این مشارکت جهانی می‌بایست بر مبنای پذیرش ضرورت برخورد جامع و متعادل با مشکلات توسعه و محیط‌زیست و با تکیه بر مقدمه قطعنامه شماره ۴۴/۲۲۸ مورخ ۲۲ دسامبر ۱۹۸۹ مجمع عمومی سازمان ملل، که هنگامی که کشورهای جهان خواستار برگزاری کنفرانس سازمان ملل در مورد محیط‌زیست و توسعه شده و به تصویب رسید، صورت گیرد.

۳-۱: دستور کار ۲۱ مسائل اضطراری امروز را بازگو می‌کند و هدف آن آماده کرده جهان برای رویارویی با چالش‌های قرن آینده است. این دستور بیانگر توافق جهانی و متعهد سیاسی کلیه کشورهای جهان در بالاترین سطح برای همکاری و تعاون در زمینه توسعه و محیط‌زیست است، و اجرای موفقیت‌آمیز آن در درجه اول برعهده دولت‌هاست.

استراتژی‌ها، طرح‌ها، سیاست‌ها و فرایندهای ملی همگی برای رسیدن به این هدف

ضروری

است. جامعه بین‌المللی می‌بایست از چنین کوشش‌هایی در سطح ملی حمایت کند و در تکمیل آن بکوشد. در چنین زمینه‌ای است که می‌باید تشکیلات سازمان ملل نقشی کلیدی برعهده گیرد. به علاوه، لازم است سایر سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و

ناحیه‌ای به این امر یاری رسانند. همچنین باید شرکت وسیع عامه مردم و دخالت فعال سازمان‌های غیردولتی و سایر گروه‌ها را تشویق کرد.

۴-۱: دستیابی به اهداف توسعه‌ای و زیست‌محیطی دستور کار ۲۱ مستلزم آن است که حجم عظیمی از منابع مالی جدید و اضافی به کشورهای در حال توسعه منتقل شود تا هزینه اضافی اقداماتی که این کشورها می‌بایست برای برخورد با مشکلات زیست‌محیطی جهان و پیشبرد توسعه پایدار انجام دهند، تأمین گردد. همچنین، برای افزایش توانایی نهادهای بین‌المللی در اجرای دستور کار ۲۱ منابع مالی مورد نیاز است. ارزیابی مربوط به هزینه‌های مورد نیاز هر بخش از برنامه در همان بخش آورده شده است. این ارزیابی می‌باید توسط سازمان‌ها و بنگاه‌هایی که مسئول اجرای دستور کار هستند مورد بررسی قرار گیرد و اصلاحات لازم در آن به عمل آید.

۵-۱: در اجرای قسمت‌های مختلف برنامه، که در دستور کار ۲۱ مشخص شده، می‌بایست به شرایط ویژه کشورهای که اقتصاد آنها در حال انتقال است، توجهی خاص مبذول گردد و نیز ضروری است این مسئله در نظر گرفته شود که هم‌اکنون کشورهای یاد شده با چالشی بی‌سابقه برای تبدیل اقتصاد خود روبه‌رو هستند و برخی از آنها در گيرودار تنش اجتماعی و سیاسی قابل ملاحظه‌ای قرار دارند.

۶-۱: دستور کار ۲۱ از برنامه‌های مختلفی تشکیل شده که همه آنها به صورت مبنایی برای اعمال، اهداف، فعالیت‌ها، و وسایل اجرا بیان شده است. دستور کار ۲۱ برنامه‌ای پویا است. این برنامه در هر کشور بسته به شرایط و امکانات و اولویت‌های متفاوت آن، و با احترام کامل به اصول مندرج در «اعلامیه محیط‌زیست و توسعه ریو»، توسط سازمان‌های مختلفی به اجرا درخواهد آمد. و به مرور زمان با تغییر شرایط و نیازها، این برنامه نیز تکامل خواهد یافت این فرآیند بیانگر آغاز مشارکتی جدید در سطح جهان برای رسیدن به توسعه پایدار است.

۷-۱: در سرتاسر دستور کار ۲۱ هر جا که عبارت «از نظر زیست محیطی سالم» به کار رفته، منظور «از نظر زیست محیطی سالم و بی خطر» است؛ یا در مورد «تکنولوژی یا تکنولوژی‌ها» این حکم صادق است.

یادداشت: هر جا کلمه حکومت‌ها به کار می‌رود، جامعه اقتصادی اروپا (اتحادیه اروپایی) و حوزه‌های صلاحیت آن را نیز شامل می‌شود.

بخش اول- ابعاد اجتماعی و فرهنگی

فصل ۲- تسریع توسعه پایدار

برنامه کار ۲۱، خواستار همکاری جهانیان جهت دستیابی به یک اقتصاد جهانی پویا و روبه‌رشد، در حمایت از توسعه پایدار در کشورهای فقیر، می‌گردد. آمار مربوط به دهه ۱۹۸۰ به عنوان یک نمونه منفی ذکر شده است. یک اقتصاد جهانی راکد، تنزل قیمت مواد اولیه، کاهش کمک‌های مالی و میزان سرمایه‌گذاری‌ها و افزایش بدهی‌ها که منجر به جریان معکوس سرمایه از کشورهای در حال توسعه به کشورهای پیشرفته شده است. نخستین پیش شرط توسعه پایدار، ایجاد یک «نظام تجاری چندجانبه باز، مطمئن، مبتنی بر عدم تبعیض، و برابری و قابل پیش‌بینی» است که در آن کالاهای صادراتی کشورهای در حال توسعه بتوانند بازاریابی با قیمت عادلانه و بدون موانع تعرفه‌ای و غیرتعرفه بیابند.

نباید اجازه داده شود که اقدامات مربوط به حمایت از محیط‌زیست باعث محدودیت تجارت و یا محدودیت تجارت، سبب آسیب محیط‌زیست گردد.

مسائل حساس در این زمینه باید هر یک بر حسب شرایط خویش مورد حل و فصل قرار گیرند.

موضوع آن که کمک اقتصادی باید افزون بر، کم‌لازمه حفاظت از محیط زیست و اصلاح شرایط تجاری صورت گیرد، در چهارمین اجلاس کمیته تدارکاتی در شهر نیویورک، در پیش‌نویس برنامه در پرانتز گنجانده شد. بعداً در ریو، به فصل ۳۳ اضافه گردید.

هزینه اجرا: ۸/۸ میلیارد دلار برای کمک اقتصادی به کشورهای در حال توسعه
- برای جبران شروط نابرابر تجاری، میزان کمک متناسب با بهبود این شروط تعدیل خواهد شد.

فصل ۳- مبارزه با فقر

«این هدف که در درازمدت همه مردم باید بتوانند از یک زندگی مناسب پایدار برخوردار باشند، باید عامل منسجم‌کننده‌ای باشد که باعث گردد سیاست‌گزاران مسائل مربوط به توسعه مدیریت پایدار منابع، و محو فقر را همزمان مخاطب قرار دهند.» این هدف باید به واسطه گسترش امکانات دستیابی محرومان به آموزش، بهداشت، آب آشامیدنی سالم و بهداشتی، و دسترسی به منابع، خصوصاً زمین، دنبال شود. همچنین این هدف باید با احیای منابع آسیب دیده، تقویت قشرهای آسیب‌پذیر، به ویژه زنان، جوانان و مردم بومی، و با تضمین این‌که «زنان و مردان از حقوق مساوی و این توانایی برخوردارند که آزادانه و با احساس مسئولیت در مورد تعداد فرزندان خود و فاصله زمانی بین آنها تصمیم‌گیری کنند»، تعقیب گردد. با توجه به این‌که

فعالیت اقتصادی مردمان فقیر در «بخش غیررسمی» در بسیاری از کشورهای در حال توسعه معادل یا بیش از میزان فعالیت ایشان در بخش رسمی می‌باشد، مقررات و موانع تبعیض‌آمیز بر علیه بخش غیررسمی باید حذف شود.

هزینه اجرا: ۳۰ میلیارد دلار، که شامل ۱۵ میلیارد دلار کمک اقتصادی می‌گردد.

فصل ۴- تغییر الگوهای مصرف

«یکی از جدی‌ترین مشکلاتی که کره ما را تهدید می‌کند الگوهای تاریخی غیرقابل تداوم مصرف و تولید به ویژه در کشورهای صنعتی است» این امر تا حدی ناشی از توزیع نابرابر درآمد و ثروت است که سبب مصارف خودنمایانه غیرقابل تداوم می‌گردد. تحقیقات اجتماعی و سیاست‌ها باید مفاهیم نوینی از موقعیت شیوه زندگی را ارائه کنند که «وابستگی کمتری به منابع تمام شدنی زمین و هماهنگی بیشتری با ظرفیت‌های تولیدی آن داشته باشند» از طریق کاربرد تکنولوژی نوین و ارزش‌های اجتماعی مجدد،

باید حصول به کارایی بیشتر در زمینه استفاده از انرژی و منابع، به عنوان مثال کاهش ضایعات بسته‌بندی محصولات، را در مدنظر قرار داد.

هزینه اجرا: به نظر نمی‌رسد که اقدامات توصیه شده، به منابع جدید مالی قابل ملاحظه‌ای نیاز داشته باشد.

فصل ۵- تحولات جمعیتی و پایداری زیست‌محیطی

رشد سریع و مستمر جمعیت کشورهای در حال توسعه و انفجار جمعیت در شهرهایی که آمادگی پذیرش آنها را ندارند، فشار فزاینده شدیدی بر ظرفیت کره زمین جهت حمایت از حیات می‌گذارد. با توجه به حساسیتی که نمایندگان جوامع اسلامی و کاتولیک در کنفرانس نشان دادند، برنامه کار ۲۱ دولت‌ها را تشویق می‌کند که همساز و در ارتباط با برنامه‌های توسعه اقتصادی خود سیاست‌هایی را در رابطه با رشد جمعیت تدوین و اجرا نمایند. خدمات بهداشتی باید «شامل مراقبت‌های بهداشتی مؤثر، مطمئن تولید مثل و زایمان برای زنان و به مدیریت ایشان و حسب لزوم نیز خدمات قابل دسترسی، ارزان برای برنامه‌ریزی اندازه خانواده...»

باشد. هنگام تبلیغ برای کاهش بارآوری، باید بر کاهش نرخ مرگ و میر کودکان تأکید گردد. هدف آن است که تحولات جمعیتی تا پایان قرن اخیر منجر به نزدیک شدن نرخ‌های کاهش یافته زادوولد و مرگ‌ومیر و تثبیت جمعیت جهان در سطحی قابل تداوم گردد.

هزینه اجرا: ۷ میلیارد، شامل ۳/۵ میلیارد دلار کمک اقتصادی.

فصل ۶- حمایت و ارتقاء سلامت انسان

«در استراتژی کلی تأمین سلامتی همگان در سال ۲۰۰۰، اهداف مربوطه از این قرارند: تأمین نیازهای بهداشتی اولیه جمعیت‌های روستایی، نیمه شهری و شهری؛ فراهم ساختن خدمات

تخصصی و ضروری بهداشتی زیست‌محیطی؛ و هماهنگی برای مشارکت مردم در بخش بهداشت و بخش‌های مربوطه به بهداشت، و بخش‌های مربوطه غیرپزشکی (نظیر

نهادهای تجاری، اجتماعی، آموزشی و مذهبی) در حال مسائل بهداشتی. خدمات بهداشتی، باید نیازمندترین بخش‌های جمعیت را در اولویت قرار داده و تحت پوشش قرار بدهد، خصوصاً آنهایی را که در مناطق روستایی زندگی می‌کنند. اقدامات پیشگیرانه پیشنهادی شامل مقابله با خطرات زندگی شهری و خطرات ناشی از آلودگی هوا نیز می‌گردند.

هزینه اجرا: ۲۷۳ میلیارد دلار (سومین رقم عمده و بازتاب برنامه‌های کوچک و نیز بزرگ در این زمینه)، شامل ۲۸/۴ میلیارد دلار کمک اقتصادی

فصل ۷- تأمین مسکن مناسب برای انسان‌ها

«در کشورهای صنعتی، الگوهای مصرفی شهرها به شدت بر اکوسیستم جهانی فشار آورده، در حالی که ایجاد مسکن در کشورهای در حال توسعه نیازمند مواد خام بیشتر، انرژی و توسعه اقتصادی جهت فائق شدن بر مسائل اولیه اقتصادی و اجتماعی می‌باشد.» جمعیت‌های شهری جدیدی که زاغه‌های حاشیه شهرهای جنوب را اشغال کرده‌اند از لحاظ تأمین زندگی به منابع خود اتکاء می‌کنند. تجربه برنامه عمران سازمان ملل متحد نشان می‌دهد که هر یک دلاری که در این نواحی سرمایه‌گذاری می‌کند، ۱۲۲ دلار سرمایه‌گذاری محلی به دنبال خود ایجاد می‌کند.

بدین ترتیب یک «برخورد توانبخش» ممکن می‌گردد: با سرمایه‌گذاری جهت فراهم ساختن ساختارهای زیربنایی، مردم خود خانه هایشان را خواهند ساخت. برنامه‌ریزی جهت استفاده عقلانی از زمین باید نابودی محیط‌زیست شهرها را که غیرقابل جبران می‌باشد، کاهش می‌دهد.

هزینه اجرا: ۲۱۸ میلیارد دلار، شامل ۲۹ میلیارد دلار کمک اقتصادی.

فصل ۸- ادغام محیط زیست و توسعه

گرچه بیش از ۱۴۰ کشور نهادی را جهت حمایت از محیط‌زیست به وجود آورده‌اند و شرکت‌های بزرگ فراملی، پیرامون توجه و نگرانی زیست‌محیطی خویش تبلیغ

می‌کنند، اما همچنان دفاع از محیط‌زیست پس از وقوع حوادث انجام می‌گیرد و کمترین اهمیت را داراست.

در حساب‌های ملی مربوط به محاسبه تولید ناخالص ملی (CNP) مصرف منابع غیرقابل تجدید به عنوان تولید مطرح می‌شو و هیچ رقمی جهت هزینه نابودی منابع خاک و آب در نظر گرفته نمی‌شود. در این فصل، برنامه کار ۲۱ از ملت‌ها و شرکت‌ها می‌خواهد که هزینه‌های حمایت محیط‌زیست، تخریب و بازسازی آن را همان ابتدا در تصمیم‌گیری‌های خویش بگنجانند و بدون تأخیر تحقیقات لازم جهت محاسبه این هزینه‌ها را انجام دهند، و الزاماتی را به‌وجود بیاورند که این ملاحظات را در تمام سطوح تصمیم‌گیری مدنظر قرار دهد.

هزینه اجرا: ۶۳ میلیون دلار کمک اقتصادی

بخش دوم- منابع لازم برای توسعه

فصل ۹- حفاظت از جو

کشورهای تولیدکننده نفت و ایالات متحده آمریکا متن این فصل از برنامه کار ۲۱ را از ابهام و شرط آکنده نموده‌اند. در متن نهایی اسمی از سوخت فسیلی برده نشده، گاز دی‌اکسید کربن در زمره «گازهای گلخانه‌ای» قرار گرفت، بر عدم یقین علمی و نیاز به انجام تحقیقات بعدی تأکید گردید، و تحت پوشش شروط معاهدات بین‌المللی، از جمله «عهدنامه پیرامون تغییرات آب و هوا» مصوب سال ۱۹۹۲ که خود مبین تفاوت نظرات و مقاومت این کشورها در مقابل ایجاد تعهد است، از هرگونه الزام و تعهد ملی اجتناب گردید. (در مقابل، مسائل مربوط به لایه ازن با وضوح کامل، CFCs های انسان ساخت و هالون‌ها و... نسبت داده شد). به هر حال، فصل ۹ وضع محدودیت و ایجاد کارآیی در زمینه تولید و مصرف انرژی، توسعه منابع انرژی قابل تجدید، و ارتقاء تکنولوژی حمل و نقل وسیع و دستیابی کشورهای در حال توسعه به آن را تشویق

می‌کند. حفظ و توسعه «همه مخازن گازهای گلخانه‌ای» تشویق شده و اعلام گردیده است که آلودگی محیط‌زیست فرا مرزی باید تحت کنترل جامعه بین‌المللی در آید. هزینه اجرا: ۲ میلیارد دلار کمک اقتصادی جهت تعدیل اثرات زیست‌محیطی توسعه تولید و مصرف انرژی در کشورهای در حال توسعه (در طرح پیش‌نویس کمیته مقدماتی رقمی بالغ بر سالانه ۱۲۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری از منابع درونی کشورها و سایر کمک‌ها برآورده شده بود). به علاوه ۸۰۰ میلیون تا ۱/۲۳ میلیارد دلار کمک اقتصادی جهت سایر جوانب مربوط به کنترل آلودگی هوا در کشورهای در حال توسعه.

فصل ۱۰- برنامه‌ریزی و مدیریت استفاده از زمین

تحت فشار افزایش جمعیت، جهان آموخته است تا استفاده‌های گوناگون و رقابتی از منبع تمام شدنی زمین را توسط نهادی عمومی گروه‌بندی و برنامه‌ریزی نماید. اکنون این نهادها باید دریابند که ملاحظات مربوط به محیط‌زیست را در تصمیم‌گیری‌هایی که شاید صدمه جبران‌ناپذیری بر اکوسیستم‌ها بگذارند، دخیل سازند. هزینه اجرا: ۵۰ میلیون دلار کمک اقتصادی جهت تأمین هزینه ملی همکاری فنی، تحقیقات و آموزش.

فصل ۱۱- مبارزه با نابودی جنگل‌ها

مذاکرات مربوط به این فصل با مذاکرات موازی و بحث‌انگیز پیرامون «موافقت‌نامه بین‌المللی چوب استوایی ۱۹۸۳» که می‌بایست در سال ۳-۱۹۹۲ مورد تجدید نظر قرار می‌گرفت متقارن و در هم آمیخته شد. نگرانی کشورهای توسعه یافته در مورد تخریب جنگل‌های مرطوب استوایی به عنوان مخازن گازهای گلخانه‌ای سبب شد تا ایشان ادعا نمایند این جنگل‌ها «منافع مشترک جهانی» هستند. کشورهای صاحب این جنگل‌ها به ویژه برزیل و اندونزی به شدت این ادعا را رد نموده‌اند، به ویژه هنگامی که ایالات متحده از شناختن حق حاکمیت ایشان بر این منابع در طی مذاکرات مرتبط به معاهده

تنوع زیستی که همزمان جریان داشت خودداری ورزید. معهدا این فصل خواستار تحقیقات هماهنگ بین‌المللی و تلاش‌های حفاظتی برای کنترل برداشت جنگل‌ها و «نابودی غیرقابل کنترل آن و تبدیل به سایر عوامل استفاده از زمین». افزون بر ارزش جنگل‌های موجود با کاربرد تکنولوژی‌های بومی و فنون کشاورزی و گسترش پوشش جنگلی در حال کاهش زمین گردید.

هزینه اجرا: ۳۱/۲۵ میلیارد دلار، شامل ۵/۶۷ میلیارد دلار کمک اقتصادی و فنی.

فصل ۱۲- کویرزایی

گسترش کویرها حدود ۷۰ درصد از ۳/۶ میلیارد هکتار زمین خشک کره ما، یک چهارم سطح کلی آن و زیستگاه حدود یک ششم از جمعیت آن را تهدید می‌نماید. قحطی در ساحل عاج و سومالی (که شیوه رفتار انسان آن را تشدید می‌کند) عوارض حاد پیامدهای این روند نامطلوب هستند. در این فصل برنامه کار ۲۱ خواهان انجام مطالعه عمیق پیرامون این روند و رابطه آن با تغییر آب و هوای جهان است تا بتوان مطالعه و تحقیق جهت توسعه طبیعی گیاهان را به منظور حمایت از گیاه‌کاری و جنگل‌کاری وسیع، نظارت بر آن و معکوس گرداندن روند فرسایش زمین و اقدامات مشابه کوچک و بزرگ را تشویق کرده و بهبود بخشید. به آن دسته از ساکنین زمین که در اثر این جریان زندگی‌شان در معرض خطر قرار گرفته و یا شیوه زندگی‌شان نابود شده، باید کمک شود تا اسکان مجدد بیانیه و با زندگی جدید تطبق پیدا کنند. در این فصل مجمع عمومی سازمان ملل متحد تشویق می‌شود تا مذاکراتی را پیرامون عقد یک معاهده بین‌المللی برای مبارزه با کویری شدن زمین در نخستین اجلاس خود انجام داده و آن را در سال ۱۹۹۴ جهت تصویب ارائه کند.

هزینه اجرا: ۸/۶ میلیارد دلار، شامل ۴/۸ میلیارد دلار کمک اقتصادی و فنی.

هزینه کمک به اسکان مجدد ساکنان نواحی فوق در برآوردهای مالی فصول ۳ و ۱۴

گنجانده شده است.

فصل ۱۳- توسعه کوهستانی

ارزیابی شرایط و امکانات انسان بر مبنای نگرش اکوسیستمی دارای این مزیت است که اهمیت مناطق کوهستانی کره زمین را تشخیص و مورد تأکید قرار می‌دهد. حدود ۱۰ درصد جمعیت زمین در مناطق کوهستانی زندگی نموده یا مستقیماً از منابع این مناطق استفاده می‌نمایند.

اما شمار بسیار بیشتری از ایشان به کوهستان به‌عنوان تنظیم‌کننده منابع آب، کنترل‌کننده هرز آب و شکل‌دهنده آب‌وهوا متکی هستند. این فصل خواستار مطالعه، حمایت، و احیای این اکوسیستم‌های شکننده و کمک به جمعیت نواحی کوهستانی‌ای که در معرض تخریب و نابودی قرار دارند می‌باشد.

هزینه اجرا: ۱۳ میلیارد دلار، شامل ۱/۳ میلیارد دلار کمک فنی و اقتصادی.

فصل ۱۴- کشاورزی و توسعه روستایی

با در نظر گرفتن اندازه و ابعاد رشد فعلی جمعیت جهان، مسئله تأمین مواد غذایی باید در ابعاد جهانی‌اش مورد توجه قرار گیرد و به ابتکار عمل زارع معیشتی واگذار نگردد. کشاورزی سنتی دیگر قادر به تأمین نیازهای دهکده‌های پرجمعیت بخش ماقبل صنعتی جهان نمی‌باشد.

تکنولوژی‌های جدید که با ازدیاد بازدهی زمین‌های زیر کشت برای اولین بار تولیدات مواد غذایی را دوبرابر کرده است، می‌بایست به نحو قابل اطمینان‌تری قابلیت پایداری یابند. این تکنولوژی باید به سرزمین‌هایی نظیر آفریقا که هنوز طبق روش قدیم در آنها کشاورزی می‌شود، انتقال و با شرایط آن‌جا وفق داده شود. عرضه قابل اطمینان می‌تواند برداشت محصول در تمامی طول سال را در بسیاری از زمین‌ها میسر سازد. از فرسودگی خاک چه به وسیله تکنولوژی جدید و چه با روش‌های قدیم باید جلوگیری شود. کشاورزی جدید انقلاب صنعتی را به دنبال دارد و اکثر فرصت‌های کاری در مکان‌های دیگری مثل آزمایشگاه‌ها، کارخانه‌های مواد شیمیایی، کارخانجات صنعتی و نیروگاه‌های دور از زمین کشاورزی صورت می‌گیرد. توسعه روستایی می‌بایست بهبود انبارداری، فرآیند مواد و توزیع را دربر گیرد.

هزینه اجرا: ۳۰/۸ میلیارد دلار، شامل ۴/۹۵ میلیارد دلار کمک فنی و اقتصادی.

فصل ۱۵- حفاظت از تنوع بیولوژیکی

«تداوم خدمات و تولیدات حیاتی کره زمین بر تنوع و تغییرناپذیری ژن‌ها، گونه‌ها، جمعیت‌ها و اکوسیستم‌ها متکی است.» تخریب زیستگاه‌ها (نظیر منطقه آمازون)، برداشت بیش از حد (مثل اقیانوس‌ها) و نقل و انتقال نابه‌جای گیاهان و حیوانات مختلف به زیستگاه‌های دور دست باعث آغاز دوره نوینی از انقراض گیاهان و جانوران گردیده است، که با دوره تحولات گسترده زمین‌شناسی اولیه که حیات بر کره زمین را آغاز کرد قابل مقایسه است. برنامه کار ۲۱

خواستار تصویر کامل‌تری از فاجعه است و علاوه بر آن وظیفه تعیین اقدامات لازم مقابله‌ای را به معاهده تنوع زیست محیطی، که همزمان در ریو مطرح گردید و اگذار می‌نماید. همانند معاهده مذکور، برنامه کار ۲۱ حق حاکمیت کشورها بر منابع ژنتیکی اکوسیستم‌های حوزه و حق مردم بومی در مشارکت در بهره‌برداری از منابع ژنتیکی‌ای که خود پرورانده‌اند با استفاده از بیوتکنولوژی را به رسمیت می‌شناسد.

هزینه اجرا: ۳ میلیارد دلار، شامل ۱/۵ میلیارد دلار کمک اقتصادی و فنی.

فصل ۱۶- بیوتکنولوژی پایدار

درک و کنترل بر فرآیندهای حیات که طی نیم قرن اخیر به دست آمده است، نوع بشر را از ابزار بی‌سابقه‌ای جهت افزایش دستیابی به غذا، غذای دامی و مواد خام قابل تجدید، بهبود سلامت انسان و حمایت بیشتر از محیط‌زیست بهره‌مند ساخته است. با توجه به علم و تکنولوژی گسترده‌ای که در اختیار کشورهای پیشرفته قرار دارد، برنامه کار ۲۱ خواستار انتقال بیوتکنولوژی به کشورهای در حال توسعه و ایجاد زیربنای نهادین و نیروی انسانی است که بتواند این تکنولوژی را به خدمت گیرد.

هزینه اجرا: ۲۰ میلیارد دلار، شامل ۲۰۰ میلیارد دلار کمک فنی.

فصل ۱۷- حفاظت از اقیانوس‌ها

هنوز نوع بشر از زهدانی که ۳ میلیارد سال از تاریخ ۳/۵ میلیاردی تکامل، خانه‌اش بوده، چندان دور نشده است و بیش از نیمی از جمعیت جهان در محدوده ۶۰ کیلومتری اقیانوس‌ها زندگی می‌کند. اکنون استفاده و سوء استفاده از اقیانوس‌ها، این منبع حیاتی دائمی موجودیت بشر را در معرض خطر قرار داده است. مواد زائد تمدن صنعتی به آب‌های ساحلی که غنی‌ترین مکان حیاتی اقیانوس‌ها هستند سرازیر می‌شود، صید بیش از حد نیاز، ماهی‌ها را به نابودی می‌کشاند و گازدی اکسیدکربن بسیار بیشتر از ظرفیت جذب کننده مخزن سیلیکات کربن دریاها می‌باشد. «قانون دریاها» که قرار بود اقیانوس‌ها را به عنوان منافع مشترک جهان حفظ کند، میلیون‌ها کیلومتر از سطح فلات قاره‌ها و اقیانوس‌هایی را که روی آنها قرار دارند، تحت حاکمیت ملی کشورها قرار داد.

این فصل از برنامه کار ۲۱ اهداف و برنامه‌هایی را پیشنهاد می‌نماید که کشورها باید تحت آنها منابع اقیانوس‌های «خود» را برای خود و منفعت ملت‌هایی که در جوار آن اقیانوس‌ها واقع شده‌اند حفظ کنند، و نیز برنامه‌های بین‌المللی‌ای که منابع «باقیمانده» مشترک در جهت منافع همگان حتی کشورهای که به دریا راه ندارند، حفاظت شود. اما، منافع اقتصادی حاکم، میزان وسعت و بودجه یک چنین برنامه‌هایی را در فاصله توافقات کمیته مقدماتی مصالحه ریو کاهش داد.

هزینه اجرا: ۱۳ میلیارد دلار، شامل ۳۳۰ میلیون دلار کمک فنی و اقتصادی.

فصل ۱۸- حفاظت و مدیریت آب‌ها

آب، که زمانی مثل هوا رایگان بود، به سرعت به کالایی چون نفت تبدیل می‌شود. موجودیت جمعیت‌های بشری، خصوصاً در ابر شهرها و در زمین‌های حاشیه‌ای که به طور روزافزونی زیر کشت می‌روند، با محدودیت دسترسی به آب مواجه است. آب اصلی‌ترین نیاز متابولیسم انسان در هر لحظه از زندگی اوست و آلودگی آب‌ها منشأ بسیاری از بیماری‌هاست.

پیشنهادهای برنامه کار ۲۱ در این فصل مشتمل اند بر تأسیس مکانیسم‌های پیش‌بینی آب و هوایی در بلند مدت، پاکسازی منابع مشخص آلوده‌سازی آب‌ها و تأمین آب برای افزایش جمعیت جهانی به میزان ۲ برابر رقم فعلی آن.

هزینه اجرا: ۵۴/۷ میلیارد دلار، شامل ۱۷ میلیارد دلار کمک فنی و اقتصادی.

فصل ۱۹- مدیریت مواد شیمیایی سمی

انقلاب صنعتی، قریب به ۱۰۰/۰۰۰ ماده شیمیایی مصنوع بشر را وارد تجارت جهانی کرده است. در حدود ۹۵ درصد از تجارت جهانی مربوط به ۱۵۰۰ ماده شیمیایی است که اغلب در طی ۴ دهه گذشته مورد استفاده قرار گرفته‌اند. مزایای این مواد به گونه‌ای است که در اولین بار استفاده، هرگونه نگرانی پیرامون صدمات وارده از سوی آنها به محیط‌زیست را از بین می‌برند (مثلاً د.د.ت را در نظر بگیرید). هنوز عواقب استفاده درازمدت یا حتی آنی و کوتاه مدت، نیمی از این مواد شیمیایی بر ارگانیزم انسان و محیط‌زیست روشن نیست. در این فصل برنامه کار ۲۱ اهدافی چون ارزیابی کامل ۵۰۰ ماده شیمیایی تا قبل از سال ۲۰۰۰ را دنبال می‌کند، هدفی که با همکاری مشتاقانه همه طرفین ذیربط همراه است.

هزینه اجرا: ۶۰۰ میلیون دلار، شامل اعطای ۱۵۰ میلیون دلار به کشورهای صنعتی جهت انجام ارزیابی و کنترل توزیع.

فصل ۲۰- زباله‌های خطرناک

برخی از ۱۰۰/۰۰۰ نوع مواد شیمیایی مصنوع بشر، در هر ۲ کیلوگرم مواد زائد سرانه‌ای که به طور روزانه در کشورهای صنعتی تولید می‌شود، دارای تبعات زیانباری است. محدودیت مکانی دفن مواد زائد در زمین این کشورها، سبب گسترش نوعی تجارت بین‌المللی جدید سؤال برانگیز یعنی انتقال این مواد به دیگر کشورها شده است. دست‌اندرکاران این تجارت توانسته‌اند با تصویب معاهده باماکو در رابطه با کنترل انتقال و دفن فرامرزی مواد زائد زیانبار در کشورهای دیگر را به تعویق بیاندازند.

انعقاد معاهده باماکو در رابطه با منع ورود و جلوگیری از نقل و انتقال

فرامرزی مواد زائد خطرناک در آفریقا، به عنوان یک اقدام دفاعی برای پیشگیری از ورود زباله‌های خطرناک به این قاره، نشان‌دهنده مقصد زباله‌های اروپایی است. کشورهای در حال توسعه در قاره‌های دیگر نیز به همین ترتیب تحت فشار قرار دارند تا این واردات ناخوشایند را بپذیرند. برنامه کار ۲۱ در این فصل خواستار حمایت بین‌المللی برای جلوگیری از این تجارت و نگاهداری محموله‌های خطرناک در مخازن ایمن است.

هزینه اجرا: ۱۸/۵ میلیارد دلار در سطح جهان، ۳/۵ میلیارد دلار مختص احتیاجات کشورهای در حال توسعه، شامل ۱/۲۵ میلیارد دلار کمک فنی و اقتصادی.

فصل ۲۱- زباله‌های جامد و فاضلاب

صرف‌نظر از محتوای زیانبار زباله‌های جامد، حجم این زباله‌های تولید شده در تمدن صنعتی، خود لازم می‌آورد تا روش‌هایی برای کنترل و رهایی از آن جست‌وجو شود تا از زیان‌های وارده بر محیط‌زیست کاسته شود. تقلیل کمیته زباله و بازیافت آن باید به صورت یک استراتژی دنبال شود تا بتوان به روش صحیح پالایش مواد زائد سازگار با محیط‌زیست دست یافت. مدیریت گردش مواد به درون نظام تولید و مصرف، و خروج از آن بر اساس مکانیسم‌های مشابه «گردش حیاتی» باید تشویق گردد.

هزینه اجرا: کشورهای پیشرفته باید ۱ درصد از هزینه دفع زباله‌های خود را در راه توسعه تکنولوژی جدید جهت کاهش این مواد و بازیافت آنها صرف کنند، که سالانه بالغ بر ۱۴/۵ میلیارد دلار می‌گردد. هزینه توسعه امکانات دفع مواد زائد در کشورهای در حال توسعه بالغ بر ۲۲/۵ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود. از این مبلغ ۶ میلیارد دلار جهت کمک‌های اقتصادی و فنی در نظر گرفته شده است.

فصل ۲۲- زباله‌های اتمی

در حال حاضر، تولید نیروی هسته‌ای موجب ایجاد ۲۰۰/۰۰۰ تن زباله با رادیواکتیو پایین و متوسط ۱۰/۰۰۰ تن زباله با رادیواکتیو بالا می‌گردد. این مشکل که بیشتر گریبانگیر کشورهای توسعه یافته است، لازم می‌آورد تا «دستورالعمل حمل‌ونقل

فرامرزی زباله‌های اتمی» که توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پیشنهاد گردیده است، به طور اکیدتری رعایت شده و «معاهده لندن» که خواستار رعایت داوطلبانه ضوابط دفن زباله‌ها در اقیانوس‌ها می‌باشد، قدرت اجرایی پیدا کند.

هزینه اجرا: ۸- میلیون دلار برای انجام کارهای تحقیقاتی و همکاری بین‌المللی جهت کنترل این خطر.

بخش سوم- تقویت گروه‌های اصلی

فصل ۲۳- مقدمه

«شرکت و تعهد کلیه گروه‌های اجتماعی، شرط لازم جهت اجرای مؤثر اهداف و سیاست‌ها و مکانیسم‌های مورد توافق در کلیه فعالیت‌های برنامه کار ۲۱ است...»

فصل ۲۴- زنان

زنان کشورهای فقیر، بار ظالمانه‌ترین شرایط فقر را به دوش می‌کشند که شامل انجام سخت‌ترین و پست‌ترین کارها، درد زایمان و پریشانی حاصل از مرگ‌ومیر نوزادان نیز می‌گردد. به‌علاوه آنها از تحقیر ناشی از موقعیت پست زندگی‌شان رنج می‌برند. در این فصل، دولت‌ها که عمدتاً از مردان تشکیل شده‌اند، تشویق شده‌اند تا با مسئله زنان روبه‌رو شوند و امکانات مساوی برای دختران در زمینه دسترسی به آموزش را فراهم آورند، از فشار کار بر دختران و زنان بکاهند، دستیابی به یک سیستم بهداشتی که پاسخگوی نیازهای زنان باشد را میسر سازند، و امکان اشتغال و مشارکت کامل زنان در زندگی اجتماعی و فرهنگی و عمومی را فراهم کنند. در صورت عدم مشارکت زنان، توسعه پایدار ممکن نیست.

هزینه اجرا: همان هزینه‌هایی است که در سایر برنامه‌ها منظور شده است، به علاوه ۴۰ میلیون دلار کمک فنی جهت جمع‌آوری آمار و تدوین روش‌های نظارت.

فصل ۲۵- جوانان و کودکان

از دولت‌ها خواسته شده است تا جوانان را در فرآیند توسعه مشارکت دهند. در زمره اقداماتی که در این زمینه باید انجام شود آن است که تا سال ۲۰۰۰ میلادی امکان تحصیلات دبیرستانی برای حداقل ۵۰ درصد از دختران و پسران فراهم آید. همچنین از دولت‌ها خواسته شده است تا از نقض حقوق جوانان، به ویژه دختران جوان که پدیده مزمن برخی از فرهنگ‌هاست، جلوگیری نمایند.

هزینه اجرا: هزینه این امر در سایر فصل‌ها منظور شده است.

فصل ۲۶- مردم بومی

رشد جمعیت بر مرزهای جغرافیایی، تمدن‌های کشاورزی سنتی و تمدن‌های صنعتی فشار آورده و موجب تعرض به زیستگاه‌های بکر طبیعی از سواحل قطب شمال تا جنگل‌های مرطوب استوایی و تعرض به شمار باقیمانده اندک بومیانی شده است که هنوز از شکار و گردآوری غذا به حیات سنتی خود ادامه می‌دهند. مردم بومی می‌توانند چیزهای زیادی را درباره توسعه پایدار به جهان صنعتی بیاموزند. برنامه کار ۲۱ تأکید دارد که مردم بومی در سطح جهانی در این امر شرکت داده شوند. نقطه شروع این کار باید اتخاذ اقدامات مربوط به حمایت از حقوق آنها و حفظ میراث‌شان باشد.

فصل ۲۷- سازمان‌های غیردولتی

از لحاظ تاریخی اعتبار تأسیس ارگان‌های حفاظت از محیط‌زیست در زمره سازمان‌های رسمی دولتی، باید به دموکراسی مشارکت جویانه‌ای داده شود که مجدانه از سوی سازمان‌های غیردولتی نهضت جهانی محیط‌زیست که اینک جهانی شده است، تبلیغ می‌گردد. به موازات فرآیند تقویت سازمان‌های غیردولتی، حفاظت از محیط‌زیست در کشورهای پیشرفته توسط سازمان‌های همتای آنها در کشورهای در حال توسعه، در کنار موضوع حفاظت از محیط‌زیست، امر توسعه نیز باید در دستور کار این سازمان‌ها قرار داده شود. آگاهی عمیق‌تر از مسائل اقتصادی و سیاسی توسعه نیافتگی مسلماً بر توان بشر دوستانه این سازمان‌ها که عمدتاً از جوانان مشتاق تشکیل می‌گردد خواهد

افزود. دستور کار ۲۱ تأکید دارد که دولت‌ها، گریزناپذیری این امر را بپذیرند و به طور سازنده‌ای با این اپوزیسیون جدید کار کنند، حتی اگر در لحظاتی شدت عمل مشتاقانه این اپوزیسیون توهماتی نسبت به تبعیت آن از سیاست‌های دولتی ایجاد کند. هزینه اجرا: «... قابل ملاحظه است، ولی میزان آن را به طور قابل اطمینانی نمی‌توان تخمین زد.»

فصل ۲۸- مقامات محلی

«از آنجایی که دستور کار ۲۱ مشکلات و راه‌حل‌های زیادی را عنوان می‌کند که ریشه در اقدامات محلی دارند...» اکثر مسئولان محلی باید تا سال ۱۹۹۶ اقدام به ایجاد تفاهم عمومی در میان مردم خود پیرامون «دستور کار ۲۱ محلی» بنمایند. تا سال ۱۹۹۳، جامعه بین‌المللی باید اقدام به ایجاد همکاری روزافزون در میان مسئولان محلی کرده باشد. تا سال ۱۹۹۴، این همکاری باید شتاب کافی یافته باشد. در تمامی این مراحل مسئولان محلی باید زنان و جوانان را در مراحل تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی و اجرا شرکت دهند.

فصل ۲۹- کارگران و اتحادیه‌های کارگری

اقدامات مربوط به امر توسعه پایدار لزوماً به محل کار و نوع کار مربوط می‌شود. جهت حفاظت از کارگران و به خاطر توزیع یک اقتصادی اجتماعی متعهد، باید نظر ایشان از طریق نمایندگان منتخب آنها منعکس گردد. طبق تعریف، فقرزدایی و ایجاد اشتغال کامل و پایدار باعث یک محیط‌زیست امن، پاک و سالم می‌شود. معاهدات مربوطه که توسط سازمان بین‌المللی کار پیشنهاد شده است، در انتظار تصویب می‌باشند. هزینه اجرا: ۳۰۰ میلیون دلار کمک فنی.

فصل ۳۰- تجارت و صنعت

تجارت و صنعت از طریق شرکت‌های فرامرزی، نزدیک‌ترین رابطه بین کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه را به وجود می‌آورند. ۳۵۰ شرکت بزرگ فرامرزی که ۴۰ درصد از تولیدات جهان را به عهده دارند، در واقع ارگان‌های اصلی تأثیرات تکنولوژی

بر محیط‌زیست هستند. از طریق «شورای تجاری توسعه پایدار»، برخی از این شرکت‌ها در کاربرد محاسباتی که گردش حیات را مد نظر داشته و هزینه زیست‌محیطی استفاده از نهادهای محیط‌زیست و بازیافت آن را منظور می‌نماید پیش‌قدم بوده‌اند. با آن که این شرکت‌ها بیشتر بر فشارها و انگیزه‌های بازار برای حصول به توسعه پایدار باور دارند، معذالک، در راه نیل به هدف توسعه پایدار لزوم اتخاذ اقدامات تنظیم‌کننده دولت در تسریع این امر را قبول دارند.

ایجاد انگیزه برای مدیریت مسئول و متعهد در شرکت‌های تجاری و صنعتی کوچک و متوسط که با ریسک بالاتری عمل می‌کنند، چالشی است چشمگیر در مقابل مسئولان آموزش ملی قانونگذاران و رهبران صنعت.

هزینه اجرا: تجربه نشان داده است که غالب فعالیت‌های تجاری که نسبت به محیط‌زیست تعهد و مسئولیت نشان می‌دهند، سود دربر دارند.

فصل ۳۱- علوم و تکنولوژی

معاهده لایه ازن مونترال و معاهده تغییرات آب و هوا که در ریو به امضاء رسید، هر دو بر لزوم ایجاد رابطه و تفاهمی نزدیک‌تر میان جامعه علمی- تکنولوژی و سیاست‌گذاران تأکید نمودند. بر اعضاء این جامعه، اکنون مسئولیت تازه‌ای نسبت به حصول توسعه پایدار محول شده و ایشان مسئولیت نوینی در برابر مردم دارند که موظفشان می‌دارد تا آرمان‌های حرفه والای خویش را محترم دارند. حصول توافق میان دانشمندان در مورد اخلاق حرفه‌ای، و پذیرش آن توسط مردم، راه را بر نظارت بهتر بر ایفای مسئولیت اینان در مقابل مردم خواهد گشود.

هزینه اجرا: ۲۰ میلیون دلار برای تقویت سازمان‌های بین‌المللی.

فصل ۳۲- کشاورزان

کشاورزان پاسداران توسعه پایدار هستند و به طور مستقیم مسئولیت یک سوم از اراضی کره زمین را به عهده دارند. آنان نیازمند کمک‌های مالی و فنی جهت گرایش به انجام خدمات کشاورزی خود کفا، کم مصرف از لحاظ انرژی و مواد اولیه می‌باشند.

قیمت‌های بازار باید به گونه‌ای تنظیم شوند که هزینه‌های حفظ محیط‌زیست را در بر داشته باشند. زنان که بخش قابل ملاحظه‌ای از کشاورزی دنیا را انجام می‌دهند، باید به مالکیت و استفاده از زمین و اعتبارات مالی و به تکنولوژی کشاورزی دسترسی داشته باشند.

هزینه اجرا: این هزینه‌ها در فصل‌های ۱۴، ۱۲، ۳، ۱۳ برآورد شده است.

بخش چهارم - شیوه‌های اجرایی

فصل ۳۳ - منابع مالی و مکانیسم‌ها

با آن که نمایندگان کشورهای پیشرفته مراقب بودند تا برآورد هزینه‌ها را به «کنفرانس سازمان ملل متحد پیرامون محیط‌زیست و توسعه» منتسب نمایند و هیچ‌گونه تعهد مالی جهت تأمین هیچ یک از هزینه‌های اعلام شده را به عهده نگیرند، معذالک کشورهای خود را متعهد به لزوم همکاری بین‌المللی در این رابطه نمودند. تفاهم گردید که ریشه‌کن کردن فقر «لازمه نیل به اهداف توسعه پایدار در سطح ملی و بین‌المللی است»؛ و «بهای انفعال و خودداری از انجام اقدامات لازم بیشتر از هزینه اجرای برنامه کار ۲۱ است»؛ «برنامه‌های عظیم توسعه پایدار برنامه کار ۲۱ لازم می‌آورد که کشورهای در حال توسعه منابع مالی قابل ملاحظه و جدیدی را در اختیار کشورهای در حال توسعه بگذارند»، و بالاخره آن که «اجرای مرحله مقدماتی با اعطای تسهیلات مالی سریع و قابل ملاحظه تسریع خواهد گردید». مضافاً این که کشورهای پیشرفته، «بار دیگر تعهد خود را برای نیل به هدف مورد توافق شده سازمان ملل متحد برای پرداخت ۰/۷ درصد از درآمد ناخالص ملی به صورت وام بلاعوض مورد تأکید قرار دادند، تا در اولویت فرصت پرداخت گردد.»

هزینه اجرا: سالانه ۶۰۰ میلیارد دلار، شامل ۱۲۵ میلیارد دلار کمک فنی و اقتصادی.

فصل ۳۴ - انتقال تکنولوژی

۱۲۵ میلیارد دلار کمک‌های اقتصادی عمدتاً به صورت تکنولوژی از کشورهای توسعه‌یافته به کشورهای در حال توسعه منتقل خواهد شد. به کشورهای توسعه یافته

کمک خواهد شد تا به دانش و تکنولوژی لازم، اعم از آن که این تکنولوژی تحت پوشش حقوق مالکیت معنوی باشد و یا جز آن باشد دست یابند. در این ارتباط تحولات حاصل در مذاکرات مربوط به تدوین ضوابط اجرایی بین‌المللی درباره انتقال تکنولوژی تحت «موافقت‌نامه تعرفه و تجارت سازمان ملل متحد» (DNCTAD) مدنظر گرفته خواهد شد. جهت تسهیل دسترسی کشورهای در حال توسعه به تکنولوژی‌های سازگار با محیط‌زیست، شبکه همکاری بین آزمایشگاه‌ها تأسیس خواهد گردید.

هزینه اجرا: ۴۵۰ الی ۶۰۰ میلیون دلار به صورت کمک‌های مالی و فنی.

فصل ۳۵- علوم در خدمت توسعه پایدار

توسعه همکاری مؤسسات بین‌المللی در مطالعه چرخه تحولات شیمی - خاکی بیوسفر و ایجاد مؤسسات علمی قوی در سطح ملی به همین منظور، لازمه توسعه پایدار در کشورهای در حال توسعه است. از طریق این علوم می‌توان به یک درک اساسی از سیستم کره زمین دست

یافت و در عین حال استراتژی‌هایی را بسط و توسعه داد که بر ادامه حیات سالم زمین تکیه نمایند. «در مواردی که خطر صدمات غیرقابل برگشت محیط‌زیست را تهدید می‌کند، فقدان تشخیص کامل علمی از چنین مقوله‌ای نمی‌تواند مجوزی جهت به تعویق انداختن اتخاذ اقدامات صحیح و درست باشد».

هزینه اجرا: ۳ میلیارد دلار، شامل ۲ میلیارد دلار کمک فنی و اقتصادی.

فصل ۳۶- آموزش و آگاهی عموم مردم

از آنجایی که رشد و توسعه پایدار نهایتاً باید همگان را درگیر نماید، دسترسی همه کودکان به آموزش باید تسریع گردد، بی‌سودی بزرگسالان باید به یک دوم سطح موجود در سال ۱۹۹۰ کاهش داده شود. محتوای آموزشی باید آموزش‌های مربوط به محیط‌زیست و توسعه را دربر بگیرد.

هزینه اجرا: ۱۴ تا ۱۵ میلیارد دلار، شامل ۵/۵ تا ۶/۵ میلیارد دلار کمک اقتصادی و

فنی.

فصل ۳۷- تأسیس ظرفیت

«تقویت و تأسیس ظرفیت مردم بومی جهت اجرای برنامه کار ۲۱، احتیاج به کوشش و تلاش این کشورها و همکاری آنان با ارگان‌های مربوطه سازمان ملل و کشورهای پیشرفته دارد».

هزینه اجرا: هم‌اکنون معادل ۱۵ میلیارد دلار کمک‌های دوجانبه در کشورهای در حال توسعه به همین منظور صرف می‌گردد. ۳۰۰ میلیون تا ۱ میلیارد دلار نیز جهت کمک‌های فنی بیشتر تعیین شده است.

فصل ۳۸- نهادهای بین‌المللی

برنامه کار ۲۱ پیشنهاد می‌کند که به سیستم موجود سازمان ملل متحد، با «مجمع عمومی سازمان ملل متحد» به‌عنوان بدنه عالی بحث و سیاست‌گذاری، «شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد» به‌عنوان دستگاه نظارت بر امر هماهنگی وسیع سازمان که در مقابل مجمع

عمومی پاسخگو می‌باشد، «دبیرکل سازمان ملل متحد» به‌عنوان مقام کل اجرایی، و آژانس‌های فنی به‌عنوان دستگاه‌های تخصصی، یک «کمیسیون امر توسعه پایدار» نیز اضافه شود. وظیفه این کمیسیون نظارت بر اجرای برنامه کار ۲۱ بوده و گزارش‌های خود را از طریق «شورای اقتصادی و اجتماعی»، به مجمع عمومی تسلیم نماید.

فصل ۳۹- مکانیسم و ابزار قانونی

لازمه اجرای برنامه کار ۲۱، گسترش و تقویت بیشتر قوانین بین‌المللی است از آنجایی که موافقت‌های بین‌المللی موجود بدون شرکت و همفکری کافی و لازم کشورهای در حال توسعه تنظیم شده‌اند، نیاز به مرور و بررسی مجدد دارند. امر توسعه پایدار نیاز به گسترش قوانین

بین‌المللی به حوزه‌های جدیدی از فعالیت بشر دارد. برای مثال، چه بسا که حفظ از محیط زیست با اصول تجارت آزاد در تضاد در آید. تدوین قوانین بین‌المللی در این زمینه باید به صورت باز و با مشارکت در سطح جهانی انجام بگیرد.

فصل ۴۰- پر کردن شکاف اطلاعاتی

در نظام حسابداری ملی موجود، هزینه‌های زیست‌محیطی به عنوان «هزینه‌های بیرونی» محسوب می‌گردد. درونی کردن این‌گونه هزینه‌ها و قیمت‌گذاری بر منابع طبیعی غیرقابل تجدید، و ایجاد شاخص‌های پایداری نه تنها نیاز به اطلاعات و آمار و ارقام جدید، بلکه نیاز به طرز تفکر نو دارد. «نظام نظارت جهانی بر محیط‌زیست» و «بانک اطلاعاتی منابع جهانی» متعلق به برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد، اولین قدم‌ها در این زمینه هستند.

هزینه اجرا: ۱/۹ میلیارد دلار کمک‌های فنی.

روشن است که اجرای برنامه کار ۲۱ جهان ما را به کلی دگرگون خواهد کرد. باید هم چنین کند، زیرا جهان نمی‌تواند با این وضع به حیات خود ادامه دهد.

۴- اصول حفاظت از جنگل‌ها

ریو - ۱۹۹۲ (۱۳۷۱ هـ.ش)

در آغاز تدارک جهت برگزاری اجلاس زمین، امید می‌رفت که بیانیه‌ای حقوقی درباره جنگل‌ها و معاهدات پیرامون تغییرات آب‌وهوا و تنوع بیولوژیکی در طی کنفرانس به امضاء برسد.

قبلاً «سازمان خواروبار و کشاورزی سازمان ملل متحد» (FAO) مشاوره و مذاکراتی را پیرامون تنظیم یک موافقتنامه حقوقی بین‌المللی مربوط به مدیریت پایدار جنگل‌ها آغاز نموده بود.

در مراحل اولیه مذاکرات، کشورهای صنعتی خواستار موافقتنامه‌ای شدند که بریدن درختان جنگل‌های باران‌زا را که بیشتر از بقیه در معرض نابودی هستند ممنوع نماید. کشورهای در حال توسعه به رهبری مالزی در پی آن بودند که هرگونه توافقی ناظر بر حفاظت از جنگل‌های واقع در مناطق معتدل و یا جنگل‌های پیشین در آنها از بین برده شده و جنگل زدایی در آنجا آهسته‌تر از مناطق حاره صورت می‌گیرد (نظیر مناطقی که در ایالات متحده، کانادا و شوروی سابق یافت می‌شوند).

رفع این اختلاف نظر وسیع تاهنگام برگزاری کنفرانس ریو ممکن نگردید. ماحصل مذاکرات، تدوین یک سری اصول جهت مدیریت پایدار جنگل‌های جهان بود، که پایه‌ای جهت گفت‌وگوهای پس از برگزاری اجلاس شود تا یک توافق حقوقی بین‌المللی پیرامون مسئله جنگل‌ها به دست آید. این اصول در اجلاس زمین به صورت نهایی در آمده و تصویب شدند.

بیانیه اساسی، اصولی مستلزم توافق کلی جهانی پیرامون مدیریت، حفاظت و توسعه پایدار انواع جنگل‌ها است. این بیانیه الزام قانونی ندارد.

مقدمه

(الف) مسئله جنگل‌ها به تمامی گستره مسائل و فرصت‌های زیست‌محیطی و توسعه، از جمله حق اجتماعی - اقتصادی توسعه پایدار ربط پیدا می‌کند.

(ب) هدف اصلی این اصول عبارت است از ارتقاء مدیریت، حفاظت از محیط‌زیست و توسعه پایدار و فراهم آوردن امکان کارکردها و بهره‌گیری گوناگون و مکمل از جنگل‌هاست.

(ج) مسائل جنگل‌ها و فرصت‌ها و امکاناتی که فراهم می‌آورند می‌بایست به گونه‌ای فراگیر و متوازن در چارچوب کلی توسعه محیط‌زیست و با تلفات به کار کردها و

استفاده‌های گوناگون آن منجمله استفاده‌های سنتی و تأثیرات محتمل اقتصادی و فشارهای اجتماعی ناشی از منع یا محدود نمودن این‌گونه استفاده‌ها و نیز امکانات بالقوه‌ای که مدیریت پایدار جنگل‌ها برای توسعه ایجاد می‌نماید بررسی گردند.

(د) این اصول نخستین توافق کلی جهانی پیرامون جنگل‌ها را منعکس می‌سازد. با تعهد نمودن به اجرای سریع این اصول، کشورها خود را هم‌چنین مصمم به ارزیابی متناسب بودن آن برای ارتقاء همکاری بین‌المللی در مورد مسائل جنگل می‌دانند.

(ه) این اصول در مورد کلیه جنگل‌ها، چه طبیعی و چه مصنوعی، و در تمام مناطق جغرافیایی و آب‌وهوایی، از جمله مناطق سردسیر، گرمسیر، معتدل، نیمه معتدل، حاره و نیمه حاره قابل اجرا می‌باشند.

(و) تمامی انواع جنگل‌ها از روندهای تکاملی پیچیده و منحصر به فرد اکولوژیکی برخوردارند که پایه توانمندی حاضر و بالقوه آنها را در تأمین منابع لازمه رفع نیازهای انسانی و ارزش‌های محیط‌زیستی تشکیل داده و لذا مدیریت کارآمد و حفاظت از آنها در زمره توجهات دولت‌هایی است که این جنگل‌ها به ایشان تعلق داشته و نیز برای جوامع محلی و نیز محیط زیست، به عنوان یک تمامیت ارزشمندانه.

(ز) جنگل‌ها لازمه توسعه اقتصادی و حفظ کلیه اشکال حیات می‌باشند.

(ح) با توجه به آن که مدیریت، حفاظت و توسعه پایدار جنگل‌ها در بسیاری از کشورها در سطوح متفاوت فدرال / ملی، مرکزی، استانی و محلی انجام می‌گیرد، لازم است این کشورها مطابق با قوانین اساسی و یا دیگر قوانین خویش این اصول را در سطوح مختلفه پیگیری نمایند.

اصول / عناصر

۱- (الف) دولت‌ها براساس منشور ملل متحد و اصول قوانین بین‌المللی از حق حاکمیت استفاده از منابع خویش مطابق سیاست‌های زیست‌محیطی خود برخوردارند و

موظفند یقین

حاصل نمایند فعالیت‌هایی که در قلمرو قانونی یا تحت کنترل ایشان انجام می‌گردد موجب خسارت به محیط‌زیست دیگر کشورها یا مناطق خارج از قلمرو ملی ایشان نمی‌گردد.

(ب) تأمین کل هزینه‌های افزایشی مورد توافق، حصول به مزایای ناشی از حفاظت جنگل‌ها و توسعه پایدار آن مستلزم همکاری فزاینده بین‌المللی بوده و باید جامعه بین‌المللی متساویاً در آن مشارکت جوید.

۲- (الف) دولت‌ها از حق حاکمیت و غیرقابل دخالت، بهره‌گیری، مدیریت و توسعه جنگل‌های خود، مطابق با نیازهای توسعه‌ای و سطح توسعه اجتماعی و اقتصادی خویش و بنا بر سیاست‌های ملی همساز با قوانین و توسعه پایدار، از جمله تبدیل آن برای استفاده‌های دیگر در چارچوب برنامه کلی توسعه اجتماعی و اقتصادی و مطابق با سیاست‌های عقلایی بهره‌گیری از زمین برخوردارند.

(ب) منابع و سرزمین‌های جنگلی باید به طور پایدار به گونه‌ای مدیریت شوند که پاسخگوی نیازهای اجتماعی، اقتصادی، محیط‌زیستی، فرهنگی و روحانی نسل‌های حاضر و آینده باشند. این نیازها مشتمل‌اند بر نیاز به محصولات و خدمات جنگلی نظیر چوب و محصولات چوبی، آب، غذا، خوراک دام، دارو، سوخت، پناهگاه، اشتغال، تفریح، مأوای جانوران، تنوع مناظر زمین، مخازن و منابع جذب کربن و سایر محصولات جنگلی جهت حراست از ارزش‌های متعهد جنگل‌ها، باید اقدامات مناسب برای حفاظت از آنها در مقابل اثرات مخرب آلودگی، از جمله آلودگی هوا، آتش‌سوزی، انگل و بیماری‌های گیاهی صورت بگیرد.

(ج) فراهم آوردن اطلاعات صحیح و به موقع و معتبر درباره جنگل‌ها و سیستم‌های زیست محیطی جنگل‌ها برای ایجاد آگاهی عمومی و اتخاذ تصمیمات آگاهانه ضروری است.

(د) دولت‌های باید امکانات لازم را برای شرکت طرف‌های علاقه‌مند، از جمله جوامع محلی و مردم بومی، صنعت، نیروی کار، سازمان‌های غیردولتی و افراد مستقل،

ساکنان جنگل‌ها و زنان در تدوین برنامه‌ریزی و اجرای سیاست‌های ملی درباره جنگل‌ها فراهم کنند.

۳- (الف) سیاست و استراتژی‌های ملی باید باعث ایجاد چارچوبی جهت تلاش بیشتر از جمله تأسیس و تقویت نهادها و برنامه‌های مدیریت، حفاظت از توسعه پایدار جنگل‌ها و سرزمین‌های جنگلی گردد.

(ب) تنظیمات نهادین بین‌المللی، با استفاده مناسب از سازمان‌ها و مکانیسم‌های موجود، می‌بایست همکاری بین‌المللی در زمینه جنگل‌ها را تسهیل نماید.

(ج) کلیه جوانب حفاظت از محیط‌زیست و توسعه اجتماعی و اقتصادی تا آنجا که به موضوع جنگل‌ها مربوط می‌شوند، باید منسجم و جامع باشند.

۴- نقش حیاتی انواع جنگل‌ها در حفظ فرآیندها و توازن اکولوژیکی در سطح محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی، و نیز نقش آنها در حفاظت از اکوسیستم‌های شکننده زیست‌محیطی، آبخیزها، منابع آب شیرین و اهمیت آنها به عنوان مخازن غنی تنوع زیستی و منابع بیولوژیکی و منابع ژنتیکی جهت تهیه محصولات بیوتکنولوژیکی و فتوسنتز باید شناخته شود.

۵- (الف) سیاست‌های ملی جنگل‌ها باید هویت و فرهنگ و حقوق مردم بومی و جوامع آنها و سایر جوامع و ساکنان جنگل‌ها را به رسمیت شناخته و از آن حمایت نماید. شرایط مناسب برای آن که این افراد و جوامع بتوانند در استفاده از جنگل‌ها سهم اقتصادی داشته، قادر باشند به فعالیت اقتصادی دست بزنند، هویت فرهنگی و نظام اجتماعی‌شان را حفظ کنند و از یک سطح زندگی مناسب و رفاه برخوردار باشند، می‌بایست از طرف لازم منجمله روش‌های مالکیت مناسب که انگیزه‌های مدیریت پایدار را فراهم آورد، ایجاد گردد.

(ب) شرکت کامل زمان در کلیه جوانب مدیریت، حفاظت و توسعه پایدار جنگل‌ها باید فعالانه تشویق شود.

۶- (الف) تمامی انواع جنگل‌ها از طریق عرضه انرژی تجدیدشونده زیستی، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه نقش مهمی را در رفع تقاضای انرژی ایفا نموده و تقاضای هیزم مورد نیاز خانواده‌ها و تقاضای صنعتی می‌بایست از طریق مدیریت، جنگل کاری و تجدید جنگل به گونه‌ای پایدار تأمین گردد. در راستای این هدف نقش بالقوه کاشت وسیع گونه‌های بومی و نو برای تأمین هیزم و چوب صنعتی باید مدنظر قرار گیرد.

(ب) سیاست‌های ملی جنگل‌ها، باید رابطه بین حفاظت از جنگل‌ها، نگهداری و توسعه پایدار آنها و کلیه جوانب تولید، مصرف، بازیافت و دورریزی نهایی محصولات جنگلی را، در صورت وجود چنین رابطه‌ای مد نظر قرار دهد.

(ج) تصمیم‌گیری پیرامون مدیریت، حفاظت، و توسعه پایدار منابع جنگلی باید تا آنجا که ممکن است بر اساس یک ارزیابی جامع از ارزش‌های اقتصادی و غیراقتصادی محصولات و خدمات جنگلی و سود و زیان آن برای محیط‌زیست اتخاذ شود. همچنین تدوین و توسعه روش‌ها و شیوه‌های انجام این ارزیابی باید تشویق گردد.

(د) نقش جنگل‌های مصنوعی و کاشت گیاهان کشاورزی و دائمی به عنوان منابع پایدار، سازگار با محیط‌زیست و تجدید شونده انرژی و مواد خام صنعتی شناخته شده، گسترش یافته و تشویق گردد. نقش اقدامات فوق در حفظ فرآیندهای اکولوژیکی، تقلیل فشار بر جنگل‌های بکر و قدیمی، ایجاد اشتغال و توسعه منطقه‌ای با مشارکت مناسب مردم بومی، باید شناخته شده و تشویق شود.

(ه) جنگل‌های طبیعی نیز منبع محصولات و خدمات هستند، حفاظت و مدیریت پایدار آنها باید تشویق گردد.

۷- (الف) باید تلاش شود تا یک جو اقتصادی بین‌المللی حامی که مشوق پایدار و سازگار با محیط‌زیست جنگل‌ها در همه کشورها باشد، به وجود آید. این امر شامل ترویج الگوهای پایدار تولید و مصرف، فقرزدایی و ایجاد امنیت غذایی نیز خواهد بود.

(ب) برای کشورهای در حال توسعه‌ای که دارای مناطق جنگلی قابل ملاحظه‌ای می‌باشند و برنامه‌هایی برای حفاظت از جنگل‌ها، منجمله حفاظت از مناطق جنگلی طبیعی اجرا می‌نمایند، باید منابع مالی خاصی در نظر گرفته شود. این مناطق باید در وهله اول متوجه آن بخش‌های اقتصادی گردد که محرک فعالیت‌های جایگزینی اقتصادی و اجتماعی می‌باشند.

۸- (الف) برای سبز کردن جهان باید تلاش گردد. همه کشورها، خصوصاً کشورهای پیشرفته، باید برای جنگل‌کاری، تجدید جنگل و حفاظت و نگهداری از جنگل‌ها دست به اقدامات شفاف، مثبت و مناسب بزنند.

(ب) با اتخاذ اقداماتی که از لحاظ اکولوژیکی، اقتصادی و اجتماعی مناسب باشد و از طریق بازسازی، جنگل‌کاری و درختکاری مجدد روی زمین‌هایی که چندان بارور نیستند یا در نواحی که جنگل‌ها تخریب شده یا از بین رفته‌اند و نیز از طریق مدیریت منابع جنگلی موجود، باید برای حفظ و افزایش پوشش جنگلی زمین و افزایش باروری جنگل‌ها کوشش شود.

(ج) اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های ملی جهت مدیریت، حفاظت و توسعه پایدار از جنگل‌ها، خصوصاً در کشورهای در حال توسعه، باید از طریق همکاری مالی و فنی بین‌المللی، و در صورت لزوم با مشارکت بخش خصوصی آن، حمایت گردد.

(د) مدیریت و استفاده پایدار از جنگل‌ها باید براساس سیاست‌ها و اولویت‌های توسعه‌ای ملی و برپایه رهنمودهای صحیح زیست محیطی ملی صورت پذیرد. هنگام تدوین این رهنمودها باید در صورت امکان و حسب لزوم از روش‌ها و معیارهای مناسب بین‌المللی استفاده شود.

(ه) مدیریت جنگل‌ها باید با مدیریت مناطق مجاور ادغام شود تا موازنه اکولوژیکی و باروری پایدار حفظ گردد.

(و) قوانین و سیاست‌های ملی در رابطه با مدیریت و حفاظت و توسعه پایدار جنگل‌ها باید درعین حال شامل جنگل‌هایی شود که از لحاظ اکولوژیکی نمونه قابل

حفظ یا منحصر به فرد محسوب می‌شوند منجمله جنگل‌هایی که از لحاظ فرهنگی، معنوی، تاریخی، مذهبی و جنبه‌های استثنایی دیگر دارای ارزش ملی باشند.

(ز) دسترسی به منابع بیولوژیکی از جمله مواد ژنتیکی می‌بایست با توجه کامل به حقوق مالکیت کشورهای که جنگل‌ها در آن واقع شده‌اند و براساس مشارکت در تکنولوژی و سود حاصله از محصولات بیولوژیکی ناشی از این منابع بر مبنای توافق طرفین صورت پذیرد.

(ح) سیاست‌های ملی باید انجام ارزیابی پیرامون اثرات زیست‌محیطی را هر جا که احتمال می‌رود فعالیت‌ها اثرات زیان بار مهمی بر منابع جنگلی داشته باشند و همچنین هر جا که اقدامات فوق تابع تصمیم‌گیری یکمقام صلاحیتدار ملی هستند را، تضمین نمایند.

۹- (الف) تلاش کشورهای در حال توسعه جهت تقویت مدیریت، حفاظت، و توسعه پایدار منابع جنگلی‌شان باید با عنایت به اهمیت جبران بدهی‌های خارجی، خصوصاً هنگامی که این بدهی‌ها به واسطه انتقال منابع خالص به کشورهای پیشرفته تشدید شده است و نیز مسئله کسب حداقل ارزش جایگزینی جنگل‌ها از طریق دسترسی بهتر کشورهای در حال توسعه به بازار محصولات جنگلی، خصوصاً محصولات تمام شده، مورد حمایت جامعه بین‌المللی قرار گیرد. در این زمینه، باید به کشورهایی که اقتصادشان در حال گذر به اقتصاد بازار است، توجه خاصی معطوف شود.

(ب) مسائلی که باعث جلوگیری از نیل به هدف حفاظت و استفاده پایدار از جنگل‌ها می‌گردد و ناشی از فقدان راه‌حل‌های ممکن برای جوامع محلی به‌ویژه جمعیت‌های فقیر شهری و روستایی است که از لحاظ اقتصادی و اجتماعی وابسته به جنگل‌ها و منابع جنگلی هستند، باید مورد توجه دولت‌ها و جامعه بین‌المللی قرار گیرند.

(ج) تدوین سیاست‌های ملی در رابطه با انواع جنگل‌ها، باید فشارها و تقاضاهایی را که از ناحیه عوامل تأثیرگذارنده خارج از بخش جنگل‌ها بر اکوسیستم‌ها و منابع جنگلی وارد می‌آید، را در نظر گرفته و راه‌های چندبخشی مقابله با این فشارها و تقاضاها را مورد ملاحظه قرار دهد.

۱۰- باید منابع مالی جدید و اضافی در اختیار کشورهای در حال توسعه قرار گیرد تا ایشان را قادر سازد از طرفی مانند جنگل‌کاری، تجدید جنگل، مبارزه با جنگل‌زدایی و مبارزه با تخریب جنگل و زمین به‌گونه‌ای پایدار جنگل‌های حوزه مدیریت خود را محافظت نموده و توسعه دهند.

۱۱- برای آن که کشورهای جهان، خصوصاً کشورهای در حال توسعه بتوانند توانایی‌های بومی خود را جهت مدیریت، حفاظت و توسعه بهتر منابع جنگلی گسترش دهند، دسترسی آنها به، انتقال تکنولوژی و دانش مربوطه که از لحاظ حفظ محیط‌زیست، سالم و مناسب باشد، براساس شرایط مناسب منجمه شرایط امتیازی و ترجیحی، بر مبنای توافق طرفین و مطابق مفاد دستور کار ۲۱ می‌بایست تشویق، تسهیل و تأمین مالی گردد.

۱۲- (الف) پژوهش‌های علمی، آماربرداری از جنگل و ارزیابی‌هایی که توسط نهادهای ملی انجام شده و حسب مورد متغیرهای بیولوژیکی، فیزیکی، اجتماعی و اقتصادی و نیز تحولات تکنولوژیکی و کاربرد آن در زمینه مدیریت، حفاظت و توسعه پایدار جنگل را در مد نظر داشته باشند، می‌بایست از طرق مؤثر مناسب منجمه همکاری بین‌المللی تقویت گردند. در این چارچوب، توجه کافی می‌بایست مبذول پژوهش و توسعه محصولات غیرچوبی که به‌گونه‌ای پایدار قابل برداشت باشند گردد.

(ب) توانایی‌های سازمان‌های ملی، حسب لزوم سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌های آموزش، تربیت، علوم، تکنولوژی، اقتصاد، انسان‌شناسی و جوانب اجتماعی مربوط به جنگل‌ها و مدیریت آنها، جهت حفاظت و توسعه پایدار جنگل‌ها امری حیاتی است که باید تحکیم و تقویت شود.

(ج) تبادل اطلاعات در سطح بین‌المللی پیرامون نتایج پژوهش و توسعه در مورد جنگل‌ها و مدیریت آنها باید، حسب لزوم با بهره‌گیری کامل از نهادهای آموزشی و تربیتی، از جمله نهادهای بخش خصوصی تقویت و گسترش یابد.

(د) توانایی‌های بومی و دانش محلی مربوط به حفاظت و توسعه پایدار جنگل‌ها باید از طریق حمایت مالی و نهادین و در همکاری با جوامع محلی ذینفع، شناخته شده، مورد احترام قرار گیرد، ثبت گردد و توسعه داده شود و در صورت مناسبت، در برنامه اجرایی گنجانده شود.

طبعاً منافع حاصله از کاربرد دانش بومی باید به طور عادلانه با افراد ذینفع تقسیم گردد.

۱۳- (الف) داد و ستد محصولات جنگلی باید براساس ضوابط و روش‌های مورد توافق چندجانبه‌عاری از تبعیض و مطابق قوانین و ضوابط بین‌المللی تجارت صورت گیرد. در این رابطه تجارت باز و آزاد بین‌المللی محصولات جنگلی باید تسهیل گردد.

(ب) اقداماتی که در رفع موانع تعرفه‌ای و حل مشکلات دسترسی به بازارها و قیمت‌های بهتر محصولات جنگلی با ارزش افزوده بالا و موانع و مشکلات مربوط به فرآیند نمودن محلی این محصولات انجام می‌گردد باید مورد حمایت قرار گیرد تا کشورهای تولیدکننده بتوانند منابع تجدید شونده جنگلی خود را بهتر حفظ و مدیریت نمایند.

(ج) گنجاندن هزینه و سود حفاظت از محیط‌زیست در قیمت‌ها و مکانیسم بازار جهت نیل به امر حفاظت از محیط‌زیست و توسعه پایدار باید هم در سطح ملی و هم در سطح بین‌المللی تشویق گردد.

(د) سیاست‌های مربوطه به حفاظت و توسعه پایدار جنگل باید در سیاست‌های اقتصادی و تجارت و سایر سیاست‌های مربوطه ادغام گردد.

(ه) سیاست‌های مالی، تجاری، صنعتی، حمل‌ونقل و دیگر روش‌ها و سیاست‌هایی که احتمالاً منجر به نابودی جنگل‌ها می‌گردد، باید کنار گذاشته شود. سیاست‌های

مناسبی که حسب لزوم متضمن مشوقاتی بوده و هدف آن مدیریت، حفاظت و توسعه پایدار جنگل‌هاست باید مورد حمایت قرار گیرند.

۱۴- اقدامات یک جانبه‌ای که با موافقتنامه‌ها و تعهدات بین‌المللی منافات داشته باشند و منجر به محدود کردن یا ممنوع کردن تجارت جهانی چوب و سایر محصولات جنگلی گردند، باید جهت نیل به هدف درازمدت، مدیریت پایدار جنگل‌ها کنار گذاشته شده و از اتخاذ آن اجتناب گردد.

۱۵- آلوده‌کننده‌ها، به‌ویژه آلوده‌کننده‌های هوا، منجمله آن دسته از آلوده‌کننده‌های مسئول ریزش باران‌های اسیدی، که موجب صدمه به سلامت جنگل‌ها در سطح محلی، ملی و بین‌المللی می‌گردند باید تحت کنترل قرار گیرند.

۵- بیانیه اجلاس جهانی توسعه پایدار

آفریقای جنوبی - ژوهانسبورگ ۲۰۰۲ (۱۳۸۱ هـ.ش)

از پیشینه خود تا آینده

۱- ما، نمایندگان ملت‌های جهان طی روزهای دوم تا چهارم سپتامبر سال ۲۰۰۲ در اجلاس سران برای توسعه پایدار در ژوهانسبورگ آفریقای جنوبی گرد هم آمده‌ایم تا یک‌بار دیگر بر تعهدات خود نسبت به توسعه پایدار تأکید ورزیم.

۲- ما متعهد می‌شویم تا جامعه جهانی را به گونه‌ای انسانی، برابر و مسئول بنا کنیم تا درخور منزلت بشری برای همگان باشد.

۳- در آغاز این اجلاس، کودکان جهان با سادگی و به روشنی به ما گفتند آینده متعلق به آنهاست و از این رو همه ما را به چالشی فراخواندند تا اطمینان دهیم از طریق اقدامات خود دنیایی فارغ از ذلت و تحقیر حاصل از فقر، تخریب محیط‌زیست و الگوهای توسعه ناپایدار را برای آنها به ارث می‌گذاریم.

۴- به عنوان بخشی از پاسخ خود به این کودکان که نماینده آینده جمعی ما هستند، همه ما که از اقصی نقاط دنیا با تجارب مختلفی از زندگی متحد شده و به طور عمیق احساس می‌کنیم نیازی فوری به ساختن جهان روشن‌تر و جدیدی از امید داریم.

۵- بر این اساس بر ما فرض است که مسئولیتی جمعی را برای پیشرفت و تحکیم ارکان تقویت‌کننده و به هم وابسته توسعه پایدار- یعنی توسعه اقتصادی و توسعه اجتماعی و حفاظت از محیط‌زیست- در سطوح مختلف محلی، منطقه‌ای، بین‌المللی و سطوح جهانی بپذیریم.

۶- ما از این قاره- مهد بشریت- و از طریق این برنامه عمل و بیانیه، اعلام می‌کنیم که نسبت

به دیگران و جامعه بزرگ‌تر حیات و نسبت به کودکان خود مسئولیم.

۷- ما با اذعان به این‌که بشریت به سر دوراهی قرار گرفته، متحد شده‌ایم تا از طریق ارائه یک راه حل مشترک با تلاشی جای به نیاز مبرم برای تهیه برنامه عملی در جهت توسعه بشری و فقرزدایی، پاسخ مثبت دهیم.

از استکهلم و ریودوژانیرو تا ژوهانسبورگ

۸- سی سال قبل در استکهلم، ما درباره نیاز فوری برای پاسخ به مشکلات تخریب محیط‌زیست توافق کردیم. ده سال قبل از کنفرانس سازمان ملل متحد در مورد توسعه و محیط‌زیست که در ریودوژانیرو برگزار شد، توافق کردیم براساس اصول ریو، حفاظت از محیط‌زیست و توسعه اقتصادی و اجتماعی اساس و ارکان توسعه پایدار باشند. ما برای دستیابی به چنین توسعه‌ای، یک برنامه جهانی شامل دستور کار ۲۱ و بیانیه ریو را به تصویب رساندیم و در همه آنها بر تعهدات خود تأکید کردیم. اجلاس ریو گام مهمی بود که دستور کار جدیدی را برای توسعه پایدار تعیین کرد.

۹- بین ریو و ژوهانسبورگ، ملل جهان در چندین کنفرانس مهم شامل کنفرانس مونتری در مورد سرمایه‌گذاری و امور مالی توسعه، همچنین کنفرانس وزرای دوحه که توسط سازمان ملل متحد برگزار شد، گردهم آمدند. این کنفرانس‌ها، نگرش جامع و وسیعی را نسبت به آینده بشریت برای جهانیان فراهم آورد.

۱۰- در اجلاس ژوهانسبورگ، بیشترین دستاورد ما گردآوری مجموعه‌ای غنی از مردم و نظرات در جستجوی سازنده مسیری مشترک به سوی دنیایی است که دیدگاه توسعه پایدار را محترم شمرده و آنرا محقق سازد. ژوهانسبورگ همچنین پیشرفت معنی‌داری را در کسب اجماع و مشارکت جهانی میان همه مردم سیاره ما تأیید کرد.

چالش‌های پیش‌روی ما

۱۱- ما اذعان می‌کنیم مبارزه با فقر، تغییر الگوی مصرف و تولید و حفاظت و مدیریت منابع طبیعی به عنوان پایه و اساس توسعه اجتماعی و اقتصادی، از اهداف اساسی و لوازم ضروری توسعه پایدار هستند.

۱۲- خط معیوب عمیقی که جامعه بشری را به دو بخش فقیر و غنی تقسیم می‌کند و شکاف رو به تزايد بین جهان توسعه یافته و در حال توسعه، تهدیدی جدی و عمده نسبت به ثبات، امنیت و سعادت جهانی است.

۱۳- تخریب و خسارت محیط‌زیست جهانی کماکان ادامه دارد. تداوم روند نابودی تنوع زیستی، تداوم کاهش ذخایر ماهیان و بیابان‌زایی که بیش از پیش زمین‌های حاصلخیز را از بین

می‌برد، اثرات نامطلوب تغییرات آب‌وهوا که کماکان مشهود است، بالایای طبیعی که به طور مکرر و مخرب‌تر وجود دارند و کشورهای در حال توسعه در برابر آنها آسیب‌پذیرند و تداوم آلودگی‌های دریایی، آب‌وهوا که میلیون‌ها حیات آراسته را مورد تهدید قرار می‌دهد.

۱۴- جهانی سازی بعد جدیدی را به این چالش‌ها افزوده است. سرعت همگرایی بازارها، گردش سرمایه و افزایش عمده جریان سرمایه‌گذاری در سراسر دنیا، چالش‌ها و فرصت‌های نوینی را در برابر توسعه پایدار قرار داده است. اما منافع و هزینه‌های فرآیند جهانی‌سازی توزیعی نابرابر داشته و کشورهای در حال توسعه با مشکلات خاصی در مواجهه با این چالش‌ها روبرو هستند.

۱۵- ما با خطر این ناهمخوانی جهانی مواجه هستیم، مگر به گونه‌ای عمل کنیم که اساساً زندگی آنها تغییر یابد. فقیران جهان در صورتی که ببینند نمایندگان‌شان چیزی بیش از سروصدای شیپور و سنج نیستند، ممکن است اعتماد خود را نسبت به نمایندگان‌شان و نظام‌های دموکراتیک که ما بدان متعهدیم، از دست بدهند.

تعهدات ما نسبت به توسعه پایدار

۱۶- مصمم هستیم تضمین کنیم تنوع غنی ما که همان قوت جمعی ماست در جهت مشارکتی سازنده برای تغییر و دستیابی به هدف مشترک توسعه پایدار مورد استفاده قرار گیرد.

۱۷- ما با اذعان به اهمیت ایجاد وحدت بین انسان‌ها، بر ترویج گفت‌وگو و همکاری بین ملت‌ها و تمدن‌های جهان، بدون در نظر گرفتن نوع نژاد، ناتوانی، مذهب، زبان، فرهنگ و سنت آنها اصرار می‌روزیم.

۱۸- ما از مرکز اجلاس ژوهانسبورگ بر تجزیه‌ناپذیری منزلت بشری استقبال می‌کنیم و تصمیمات این اجلاس را در مورد اهداف، زمان‌بندی‌ها و مشارکت‌ها برای تسریع دسترسی به نیازهای اساسی چون آب سالم، بهداشت، مسکن مناسب، انرژی، مراقبت‌های بهداشتی، امنیت غذایی و حفاظت از تنوع زیستی تأیید می‌نماییم. در عین حال با هم در جهت یاری یکدیگر به منظور برخورداری از امکان دسترسی به منابع مالی، منافع حاصل از بازار، تضمین ظرفیت‌سازی، استفاده از فناوری، توسعه منابع انسانی، تعلیم و تربیت و آموزش برای از میان برداشتن همیشگی توسعه نیافتگی تلاش می‌کنیم.

۱۹- ما یک بار دیگر بر تعهد خود در مورد توجه ویژه و اولویت‌بخشی به مبارزه علیه شرایط جهانی که تهدیداتی جدی برای توسعه پایدار مردم ما پدید آورده، تأکید می‌کنیم. این شرایط مواردی چون گرسنگی شدید، سوءتغذیه، اشغال خارجی، منازعات مسلحانه، مشکل قاچاق مواد مخدر، جرائم سازماندهی شده، فساد، بلایای طبیعی، قاچاق سلاح‌های غیرمجاز،

قاچاق افراد، تروریسم، عدم تحمل و دامن‌زدن به اختلافات نژادی- قومی- مذهبی و سایر دشمنی‌ها، نفرت از بیگانگان و دولت‌های اجنبی و بیماری‌های بومی، مزمن، مسری به خصوص ویروس HIV ناقل بیماری ایدز، مالاریا و سل هستند.

۲۰- ما متعهد می‌شویم که توانمندسازی و رفع سلطه از زنان و تساوی جنسیتی را در همه فعالیت‌هایی که در دستور کار ۲۱، اهداف توسعه‌ای هزاره و برنامه عمل ژوهانسبورگ به آنها تصریح شده، تضمین نماییم.

۲۱- ما به این حقیقت معتقدیم که جامعه جهانی با لوازم و منابع موجود خود می‌تواند با چالش‌های فقرزدایی و توسعه پایدار که بر سر راه بشریت قرار گرفته، مقابله کند. ما با یکدیگر برای تضمین این که منابع موجود به نفع بشریت استفاده شود، گام‌های بلندتری خواهیم داشت.

- ۲۲- در این مورد، برای مشارکت در جهت دستیابی به اهداف توسعه مصرّاً از کشورهای در حال توسعه می‌خواهیم کوشش‌های جدی خود را برای جذب کمک‌های توسعه‌ای رسمی (ODA) در سطوح توافق شده بین‌المللی معطوف دارند.
- ۲۳- ما وجود گروه بندی‌ها و اتحادیه‌های منطقه‌ای قوی‌تر، از قبیل مشارکت نوین برای توسعه آفریقا (NEPAD) که به ترویج و تقویت همکاری منطقه‌ای، بین‌المللی و توسعه پایدار می‌انجامد، ضروری دانسته و از آنها استقبال و حمایت می‌کنیم.
- ۲۴- ما باید توجه خاص خود را به نیازهای توسعه‌ای دولت‌های در حال توسعه جزایر کوچک و کشورهای کمتر توسعه‌یافته تداوم بخشیم.
- ۲۵- ما دوباره بر نقش حیاتی و اساسی بومیان در توسعه پایدار تأکید می‌کنیم.
- ۲۶- ما معتقدیم که توسعه پایدار نیازمند مشارکتی فراگیر، وسیع و بلندمدت در سیاستگذاری، تصمیم‌گیری و اجرا در همه سطوح می‌باشد. ما به عنوان شرکای اجتماعی به همکاری و تلاش خود برای مشارکت مداوم و با ثبات با همه گروه‌های عمده، با احترام به نقش‌های مهم و مستقل هر یک از آنها ادامه می‌دهیم.
- ۲۷- ما توافق می‌کنیم که بخش خصوصی شامل شرکت‌های بزرگ و کوچک با توجه به فعالیت‌های قانونی خود وظیفه دارند تادر توسعه مناسب و پایدار جوامع مشارکت نمایند.
- ۲۸- ما همچنین توافق می‌کنیم تا با در نظر گرفتن بیانیه سازمان جهانی کار در خصوص اصول و حقوق اساسی کار، به رشد و افزایش فرصت‌های شغلی درآمدزا کمک کنیم.
- ۲۹- ما بر این نیاز متفق هستیم که شرکت‌های بخش خصوصی می‌بایست وادار به پاسخگویی شوند. این پاسخگویی باید در محیطی با ثبات و شفاف صورت گیرد.
- ۳۰- ما متعهد می‌شویم که به منظور اجرای مؤثر دستور کار ۲۱، اهداف توسعه‌ای هزاره و برنامه اجرایی ژوهانسبورگ، به تقویت و بهبود حاکمیت در کلیه سطوح آن پردازیم.

چندجانبه‌گرایی در آینده

۳۱- برای نیل به اهداف توسعه پایدار، ما نیازمند نهادها و مؤسسات کارآمدتر، دموکراتیک‌تر و پاسخگو در سطح بین‌المللی و چندجانبه هستیم.

۳۲- ما یک بار دیگر بر تعهدات خود نسبت به اصول و اهداف منشور سازمان ملل متحد و حقوق بین‌الملل و همچنین تقویت چندجانبه‌گرایی تأکید می‌کنیم. ما از نقش رهبری سازمان ملل متحد به عنوان جهانی‌ترین سازمان و نماینده ملل در دنیا و بهترین مکان برای ترویج و تقویت توسعه پایدار حمایت می‌کنیم.

۳۳- ما بیش از پیش خود را متعهد به نظارت بر پیشرفت امور در فواصل منظم به سوی دستیابی به اهداف توسعه پایدار می‌دانیم.

تحقق توسعه پایدار

۳۴- ما بر این امر متفق هستیم که این تلاش باید در فرآیندی اختصاصی شامل همه گروه‌های عمده و دولت‌های شرکت‌کننده در اجلاس تاریخی ژوهانسبورگ شود.

۳۵- ما متعهد به همکاری با یکدیگر هستیم تا با اتحادی برخاسته از تصمیمی مشترک برای نجات سیاره خود، توسعه انسانی را ارتقاء بخشیده و به صلح و سعادت جهانی دست یابیم.

۳۶- ما خود را نسبت به برنامه اجرایی ژوهانسبورگ و اهداف زمان‌بندی شده زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی آن متعهد می‌دانیم.

۳۷- ما از قاره آفریقا- مهد بشریت- رسماً در قبال مردم جهان و نسل‌هایی که وارث مسلم این زمین هستند متعهد می‌شویم به طور جدی امید همگان برای تحقق توسعه پایدار را تضمین کنیم.

ما قدردانی عمیق خود را نسبت به مردم و دولت آفریقای جنوبی به خاطر مهمان‌نوازی صمیمانه و سازماندهی عالی آنها در برگزاری اجلاس جهانی توسعه پایدار ابراز می‌داریم.